

Bibliotheca C. SS. R.

Pragens.

Armarium

Loculamentum

A.

B.

B.

F-135

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Nakladatel a redaktor:

FRANTIŠEK SRDÍNKO,

ředitel kn. arcib. semináře a stud. konviktu, kn. arcib. notář, č. konsistořní
rada, pokladník Dědictví sv. Prokopa atd.

ROČNÍK XXII.

Léta Páně 1872.

**KNIHOVNA CSSR.
=VLIBĚJOVIČÍCH=**

V PRAZE.

Tiskem kn. arcib. kněhtiskárny za Rohlička a Sieverse,

1872.

Číslo 1. a. ...VMA
Čís. Budějovice
VYRAŽENO

Obsah ročníku XXII.

Duchovní řeči a rozjímání.

Úvahy na svátky svatých a světic Božích. — Na den sv. tří králů str. 1. Na den sv. Pavla poust. 2. Na den sv. Šebestiána muč. 2. Na den sv. Anežky 17. Na den Zasnoubení Panny Marie s Josefem 17. Na den obrácení sv. Payla 18. Na den sv. Františka Salesia 18. Na den Očišťování P. Marie 33. Na den sv. Blažeje 33. Na den sv. Veroniky 34. Na den sv. Háty 49. Na sv. Doroty 49. Na den sv. Matěje apošt. 50. Na den sv. Tomáše Akvinského 81. Na den sv. Jana Božího 81. Na den sv. Františky římské 82. Na den sv. Josefa 113. Na den sv. Benedikta op. 114. Na den Zvěstování Panny Marie 114. Na den bolestné Rodičky Boží 129. Na den sv. Františka z Pauly 129. Na den sv. Vincencia Fer. 130. Na den sv. Vojtěcha 161. Na den sv. Jiří 162. Na den sv. Marka evang. 162. Květen, měsíc Marianský 177. Na den sv. Filipa a Jakuba 178. Památka nalezení sv. kříže 179. Na den sv. Floriana 179. Na den sv. Moniky 180. O slavnosti nejbl. Srdce P. Marie 215. Na den sv. Angely 216. Na den sv. Antonína Paduánského 241. Na den sv. Víta 242. Na den sv. Aloisia 257. Na den sv. Jana Křtitele 258. Na den sv. apošt. Petra a Pavla 259. Na den Navštívení bl. P. Marie 273. Na den sv. Prokopa 274. Na den sv. Markéty 299. Na den sv. Máří Magdaleny 300. Na den sv. Jakuba ap. 305. Na den sv. Anny 306. Na den sv. Ignáce 306. Na den sv. Vavřince 337. O slavnosti na nebevzeť P. Marie 338. Na den sv. Bartoloměje 353. Na den sv. Ludvíka 354. Na den sv. Augustina 369. Na den stětí sv. Jana Křtitele 370. Na den sv. andělů strážných 371. Narození P. Marie 385. Na den Jména P. Marie 386. Na den Povýšení sv. kříže 387. Na den sv. Matouše 401. Na den sv. Václava 402. Na den sv. Michaela 403. Na slavnost sv. růžence 417. Na den sv. Františka Serafinského 418. Na den sv. Františka Borgiaše 433. Na den sv. Terezie 434. Na den sv. Lukáše evang. 449. Na den sv. Voršily 450. Na den sv. Šimona a Judy 451. Na den Všech svatých 465. Na den všech věrných Dušiček 466. Na den sv. Karla Borrom. 466. Na den sv. Linharta 467. Na den sv. Martina 481. Na den sv. Stanislava Kostky 482. Na den sv. Leopolda 482. Na den sv. Alžběty 497. Na den Obětování P. Marie 498. Na den sv. Cecílie 499. Na den sv. Kateřiny 499. Na den sv. Ondřeje 500. Na den sv. Františka Xaveria 513. Na den sv.

Barbory 514. Na den sv. Mikuláše 515. O slavnosti neposkvrn. Početí Panny Marie 529. Na den sv. Lucie 530. Na den sv. Tomáše ap. 545. Na den sv. Štěpána 546. Na den sv. Jana Evang. 547. Na den svatých mladětek 547. Na den sv. Silvestra 561.

Promluva před oddavkami str. 5, 22, 37. Příprava k zpovědi velikonoční, postní rozjímání 53, 70, 85, 101, 119. Svatořeč o kříži 97. Dvě promluvy k dítkám 134. Řeč o pouti sv. Prokopa v Sázavě 300. Řeč o slavnosti sv. Cyrilla a Methoděje 304, 307. Řeč o pouti sv. Máří Magdaleny 329. Na neděli XIII. po sv. Duchu (rozjímání o modlitbě) 354. „Nechce nám přšet!“ (řeč duchovní v čas sucha) 451. Řeč při posvěcení nově rozšířeného hřbitova 484. Řeč „Injuriosa“ bisk. Turon. ku Klotaru 501. Kázání o prvotínách kněžských 562.

Pojednání a úvahy.

Květen čili Máj 194. Rozdíl zákona přírody a zákona milosti 225. Milost Boží a svobodná vůle člověka 275. Obrázky biblické 3, 20, 35, 51, 68, 84, 99, 115, 131, 148, 181, 197, 227.

Úvahy časové.

Pravoslavná propaganda v Čechách 163. Zákon přírody a zázrak 193. Hlasatel atheismu 216.

Příběhy a obrazy z dějepisu a ze života.

Neuvoď nás v pokušení str. 72. Několik obětí první francouzské revoluce 309. Lucia Cecilia Lactantia Firmiana spis k Donatovi vyznávaci 339, 357, 372, 387, 404. Václav II. 406, 419. O českých bratřích 435, 454, 469, 487. Paraguay, království Jesuitův 517, 531, 549.

Pastýřské listy.

J. Excel. nejd. p. bisk. Královéhradeckého „o špatném tisku“ 65. Nejd. p. bisk. Budějovického k duchovenstvu diecése Budějovické 145. Arcib. Olomouckého 209. J. Em. nejd. p. arcibisk. Bedřicha 321.

Čtení zábavné a poučné.

Pracovitá rodina str. 7, 23, 40, 56. Jachim Dobeřín 88. Chudý sirotek z Dlouhé ulice 89, 104, 121, 136, 151, 169, 187, 200, 220. Bl. Ondřej Bobola 184. Ze Slomšekových „Drobtin“ 228, 246, 262, 279. Bartoloměj Holzhauser 243, 260. Kam se dělá blaženost (Allegorie) 307. Matka a mrtvé dítě 345. Smutné posvěcení 361, 376, 394, 411. Nezdráný syn 422. Před obrazem Bohorodičky 440, 456. Kněz Tomáš Draský 468. Po třiceti letech 472, 490, 503, 521. Co matka trpětí může 533, 551. Apoštol černých otroků 565.

Písne a básně.

Světa souhlas str. 3. Znělky 5. Slova matčina 7. V chaloupce 10. Znělky 19. Sen o ráji 21. Matce 26. Bůh 35. Posvátné harmonie 37. Jinovatka 51. Na hrobě otcově 52. Dvě perly 56. Duch a Příroda 67. Lidský duch 83. Píseň chudiny 104. Popule meus 115. Zimní večer 118. Znělky 133. Ave Maria 151. Českým dcerám 183. Královně máje 195. Smrt sv. Basila 213. Kající Pelagie 232. Píseň Marianská 243. Dvě dráhy 259. Na zříceninách kostela 278. Koruna sv. Kateřiny Sienské 309. Moc zvonku 313. Slovo a čin 329. Pod širým nebem 331. Bůh a příroda 344. Náš lék 354. Ku ptáčku 357. Bud druhu, jak to ptačátko 361. Zlé svědomí 371. Za večera 393. Moc Boží 395. O sv. Ludmile 411. Církevní hymna na den sv. Václava 424. Loučení vlašovičky 435. Pád pýchý 454. Památce gen. vikáře Vojt. Hrona 483. Moc mateřské lásky 506. Pozvání 511. Píseň k velké mši sv. 516. Advent 530. Proci 533. V září nebes 549. Štědrý večer 551. Slavnost nemluvnátek 565.

Paběrky, str. 1, 14, 31, 45, 62, 175, 238, 287, 313, 368, 383, 430, 445, 479, 509, 557.

Zrnka 31, 63.

Dopisy, z Bestviny 154, od Blanika 221, z Bohuslavic 395, z Brna 378, od Březnice 58, 106, z Budče Kovár 492, z Budějovic čes. 91, 537, 539, od Cidlina 106, z Dačic na Moravě 107, z Dohaliček 426, z Haliče 252, 268, z Hořic 250, z Hradce Králové 152, 251, z Hradiště 316, 538, z Chýše 284, z jižních Čech 76, z Kouřimi 249, z Královic 285, 333, z Lafayette Ind. 234, od Metuje 190, 309, 334, 444, 458, 476, 493, 506, 524, od Mělníka 75, z Morů 122, 507, z Moravy 364, z Nížkova u Přibyslavi 41, z Nového Bydžova 59, z Nového Města nad Metují 251, 363, od Olomouce 378, od Opočna 458, od Oustí nad Orlicí 106, 538, z Ovence Předního 10, z Písečné 459, v Plzni 75, 362, v Poděbradech 347, z Pouchova 347, 475, z Prahy 91, 105, 170, 189, 201, 332, 424, 474, 536, 567, z Rychnova 317, z Roudnického vikariátu 442, od Sádky 313, v Sezemíci 57, od Slaného 11, na Slivici u Příbrami 554, z České Skalice 443, z okolí Solnického 506, ze Sobotky 317, ze Spáleného Poříčí str. 413, od Šumavy 76, 539, z Týna n. Vltavou 171, ze Zlonic 233, od Žatce 315, ze Žebráka 267, ze Žlunic 333.

Kronika, z Afriky 557, z Alexandrie v Egyptě 142, z Anglicka 62, 254, z Ameriky 14, 30, 95, 111, 143, 174, 192, 207, 255, 271, 313, 319, 335, 351, 367, 415, 429,

544, 556, z Asie 223, 270, 366, z Bavor 191, 318, z Belgie 141, z Berlína 78, 204, 286, 477, z Bosny 206, z Bremerhavenu 78, z Budějovic 27, 42, 202, 253, z Cařihradu 351, z Celovce 427, z Číny 206, od Damašku 95, z Drážďan 382, z Elzas 126, z Francie 45, 62, 79, 95, 127, 174, 206, 350, 463, z Gmundenu 254, z Hamburku 29, z Hanoverska 28, z Hradce Králové 173, ze sv. Hypolita 203, 253, 554, z Inomostí 413, z Itálie 29, 44, 158, 205, 311, 366, 462, 570, z Japanu 207, 382, z Jerusalema 142, 192, z Lince 92, z Lublaně 477, z Madridu 195, z Moravy 12, 43, 60, 397, 461, z Německa 28, 44, 109, 140, 141, 156, 203, 204, 223, 236, 310, 348, 380, 398, 462, 477, 494, 508, 526, 540, 541, 555, 569, z Nizozemska 141, z Norimberku 110, z Paduy 428, z Paříže 13, 30, 111, z Pešti 427, z Polska rus. 477, z Poznańska 191, z Pruska 28, 236, 570, z Rakous 77, 123, z Ruska 158, 350, z Říma 12, 29, 61, 78, 93, 110, 124, 142, 173, 191, 205, 223, 237, 254, 269, 286, 312, 319, 349, 350, 365, 398, 414, 427, 462, 478, 509, 541, ze Saska 204, ze Slezska 427, ze Solnohradu 124, ze Stuttgartu 141, ze Španělska 62, 238, 542, ze Špyru 414, ze Štýrska 380, ze Švýcarska 45, 94, 237, 348, 462, 477, 570, z la Trappe 463, z Turecka 206, 366, z Tyrolska 28, z Uher 108, z Valašska 287, z Varnie 381, z Varšavy 543, z Vidně 27, 43, 77, 92, 123, 124, 138, 156, 190, 444, 461, 494, z Vratislavy 365, z Vých. Indie 430, ze Ženevy 157.

Literární oznamovatel 15, 31, 48, 64, 80, 96, 112, 128, 144, 159, 176, 192, 208, 224, 239, 272, 288, 314, 320, 336, 352, 363, 383, 399, 431, 447, 463, 479, 495, 512, 527, 544, 559, 570.

Osobní věstník duchovenský 15, 32, 48, 64, 80, 96, 112, 128, 144, 160, 176, 192, 208, 224, 240, 255, 272, 288, 314, 320, 336, 352, 368, 384, 399, 415, 432, 448, 464, 480, 495, 512, 527, 544, 560, 571.

Záležitosti spolkové. Zápisky Dědictví sv. Janského 127, 239.

Milodary. Na opravu velechrámu sv. Víta v Praze 16, 96, 240, 272, 288, 320, 464. Spolku k stál. uctění nejsv. Svátosti a ozdob. chudých chrámů 176. Ve prospěch chrámu sv. Václ. v Buděj. 176, 224, 240, 314, 560. Povodní poškozeným 256, 320, 352, 544, 572. Na jiné účely rozličné 224, 448, 560, 572.

Listárna redakce 48, 176, 288, 314, 400, 572. Pozvání k předplacení 572.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-I.

Expedice:
v kat. kněhkupectví
B. STÝBLA
na sv. - Václavském
náměstí, č. 786 - II.
Nedobrá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDINKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
kněhkupectví
Celor. 2zl. 50kr.
polor. 1zl. 30kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 1zl. 55kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídně činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

ÚVAHY

na svátky svatých a světic Božích.*)

I. Na den sv. tří králů, 6. ledna.

Dnes koná církev slavnost sv. tří králů neb mudrců, kterýchžto jmena dle prastarého podání byla: Kašpar, Melchior, Baltazar.

1. *Uvažujme nejprvé jejich povolání.* Bůh zavrhl nevěrný národ židovský a povolal k víře pohany. Spůsobem neobyčejným, skrze hvězdu zjevil třem mudrcům pohanským na východě, že se již narodil zaslíbený Mesiáš, světa Spasitel. — Děkuje křesťané Bohu, že předky naše i nás povolal beze vší zásluhy naší k světlu pravé víry Kristovy; však nechtějme se činiti nehodnými té veliké milosti. „Mnoho jest povoláných, ale málo vyvolených.“ (Mat. 20, 16.) „Milostí spasení jste skrze víru a to ne sami ze sebe; dar zajisté boží jest, ne z skutkův, aby se někdo nechlubil.“ (Ef. 2, 8. 9.)

2. Dále patřme na jejich *ochotnou poslušnost*. Sv. tři králové spatřivše hvězdu, neprodleně vydali se na cestu, snažně hledajíce svého Spasitele, až jej našli. — Mnozí by rádi chtěli dojít svého spasení; ale štítí se práce a namáhání; však bez práce není ovoce. Kdo chce dojít cíle, musí k němu statně kráčet. Tak i my horlivě hledejme Krista a konejme neunaveně dílo svého spasení. „Protož bratří snažte se, abyste skrze dobré skutky učinili své povolání a vyvolení.“ (II. Petr. 1, 10.)

3. Uvažujme jejich *pevnou, stálou a živou víru*. V malém, od světa nepoznaném, opuštěném dítěti poznali sv. tři králové svého Boha a Spasitele, jemuž vzdali poctu a domů se vrátivše hlásali jeho narození a u víře té setrvali. Tak i my vědouce, že Pán Ježíš jest Bůh a učení jeho božské, pevně věrme a podle víry této svůj život spravujeme. „Kdo uvěřil a pokřtěn bude, spasen bude.“ (Mat. 16, 16.) „Totot jest dílo Boží, abyste věřili v toho, kteréhož on poslal.“ (Jan 12, 44.) „V Kristu Ježíši ani obrázka nic neplatí, ani neobrázka; ale víra, kteráž skrze lásku působí.“ (Gal. 5, 6.)

4. Uvažujme sv. tří králů *zbožnost a úctu k božskému dítěti*, jemuž se vroucně klaněli a s rodiči mnoho o něm rozmlouvali. Úctu a pobožnost tuto následujeme, zvláště kořme se Kristu u stolu Páně v nejsv. Svátosti, když se nám za pokrm k životu věčnému podává.

5. Uvažujme *štědrost jejich k božskému dítěti*; neboť otevřevše poklady své, obětovali jemu dary, začož se jim dostalo hojně odplaty, koruny věčné slávy. Také my přinesme nově narozenému Spasiteli v obět své dary: totiž pokornou víru, ochotnou poslušnost i úplnou důvěru i odevzdání se do jeho vůle. Takové dary jsou mu nejlepší nad zlato, kadidlo a myrhu i hojně splatí je na věčnosti. (Řím. 2, 6. 7.)

6. Konečně uvažujme, *terak sv. tři králové* byvše napomenuti ve snách, aby se nevraceli k Herodesovi, *jinou cestou vrátili se do své vlasti*. Tak i my, když jsme činili pokání, nevracejme se do starých hříchů. „Jdi a nehřeš více, aby se ti něco horšího nepříhodilo.“ (Jan 5, 14.) „Poslední věci bývají horší než první.“ (Luk. 11, 26.)

*) Vloni uveřejnili jsme „Úvahy na neděle a svátky celého roku.“ Letos následují „Úvahy na památky svatých a světic Božích,“ k nimž k vůli celku přidány kromě úvah na svátky Páně též úvahy na svátky svatých zasvěcené.

II. Na den sv. Pavla, poustevníka — 15. ledna.

1. Víme, že z Boha jsme a svět že je zlý. Toho jisti jsouce, proč se podle toho nespravujeme? Jsouce z Boha, proč živi jsme, jakobychom byli ze světa? „Synáčkové, nemilujte světa, ani těch věcí, kteréž na světě jsou. Miluje-li kdo svět, není lásky Otcovy v něm. — Svět pomfjí i žádost jeho, ale kdo činí vůli Boží, zůstává na věky.“ (I. Jan. 2, 15—17.)

Podle slov těchto se spravujeme, jako to činil sv. Pavel p., jehož památku dnes konáme.

2. Sv. Pavel, první poustevník, doznal v samotě tak čistých radostí a takové útěchy, že poušť téměř po 80 let neopustil, kde jako kmet stoletý zemřel. — Ó, my nedbalci v životě duchovním! Také nás volá Bůh časem na samotu. (Oseáš 2, 18); než my toho hlasu nedbáme, nechceme býti o samotě, kde čas nám přichází dlouhý, kde se nudíme, protože jsme nikdy neokusili, jak sladko, jak příjemno jest býti s Pohem o samotě. Zkusme toho jednou a seznáme pravdivost slov Davidových: „Spravedlivý veselí se bude v Hospodinu.“ (Žalm 63, 11.) „Radujte se v Pánu vždycky“, vzbuzuje nás sv. Pavel, „opět pravím, radujte se.“ (Fil. 4, 4.) „Království zajisté Boží není pokrm a nápoj, ale spravedlnost a pokoj a radost v Duchu svatém.“ (Řím. 14. 17.)

3. „Co prospěje samota těla bez samoty ducha?“ píše sv. Řehoř. Člověk může žít v klášteře jako ve světě, a u prostřed světa jako v klášteře. Kdyby byl sv. Pavel vzal s sebou svět na samotu, co by mu bylo prospělo, že odešel ze světa? Však on byl poustevníkem nejen dle těla, nýbrž i dle ducha. Ješto křesťane nemůžeš oním být, buď alespoň tímto, nemysli pořád na svět, nemluv vždy jen o světě, netoužíš stále po světě. Jsa více živ Bohu než lidem, rci se sv. Augustinem: „Tebe se držím, dobroto nedostihlá, bez které nic není dobrého. Ty jsi mi na věky dosti, co mi po lidech!“

4. Nepečujte (příliš) říkajíce: Co budeme jísti, aneb co budeme pít, i nebo čím se budeme odívat? Víť zajisté Otec váš, že toho všeho potřebujete. Hleďte tedy nejprve království Božího a spravedlnosti jeho a toto vše bude vám přidáno, dí Spasitel. (Mat. 6, 31—33.) —

Toho důkaz a příklad máme v životě sv. Pavla, jemůž po 60 let každodenně krkavec přinášel půl bochánku chleba;

však v den poslední, když sv. Antonín ho navštívil, chléb celý. — Nuže, hleďte kř., nejprve království Božího a spravedlnosti jeho; ostatní vám bude přidáno. Konej každý, co konati máš a Bůh tvé časné potřeby sám opatří. „Bůh dá i v okénko podá.“

III. Na den sv. Šebestiána, mučeníka, 20. ledna.

1. Sv. Šebestián byl vojín a sice vojín udatný, pravý rek. Také my jsme vojínové. „Bojování jest život člověka na zemi“ píše Job 7, 4. Nepřátelé naši jsou tělo, svět a ďábel. Proti těm musíme bojovati pod praporem kříže Kristova. „Protož vezměte oděnění boží, abyste mohli odolati v den zlý. — Stájtež majíce podpásaná bedra svá pravdou a oblečení jsouce v pancíř spravedlnosti a obuté nohy majíce přípravou evangelia pokoje, především berouce štít víry, — lebku spasení a meč ducha modlíce se každého času v duchu a v tom bedliví jsouce se vši ustavičností.“ (Ef. 6, 12—18.) Tak šípy nešlechtníka neuškodí vám, jako neuškodily šípy císaře Diokleciana sv. Šebestiánu, ač budete-li jako on statečně bojovati.

2. Sv. Šebestián byl slavný mučovník, jenž hrozná muka přetrpěl; nebo k stromu jej uvázavše, množství šípů naň házeli, však on všechny bolesti z lásky ku Kristu trpělivě snášel. Také na nás lidé nešlechtní šípy házívají, totiž hanu, pomluvu a utrhaní, ježto časem hořejší rány působí. Tu následujeme sv. Šebestiána. Nechať láska Kristova k stromu kříže nás váže; ta budiž i balsámem, jenžto rány duše nám zhojí. Láska ku Kristu také ústa nám zavře, bychom nehořekovali, nýbrž všechny křivdy a urážky trpělivě snášeli dle příkladu sv. Šebestiána.

3. Sv. Šebestián byv propuštěn a z ran vyhojen, neskřýval se před svými nepřáteli, nýbrž chodil veřejně i nalezl konečně, po čem toužil, korunu mučnickou: podruhé jat, byl kyji do smrti ubit. († 287). Ó, jak statečnost jeho zahanbuje naši choulostivost. My úzkostlivě vyhýbáme se všemu trápení, štítíme, chráníme se každé rány. Budoucně nečinme tak br. Na křesťana sluší spíše chlubiti se v kříži, než v pokoji. Trpěti budiž naše rozkoš a touha. Tak-li nedovedeme, alespoň nebudme netrpělivi, když nás Bůh navštíví nějakým soužením. „Koho Bůh miluje, tresce.“ (Žid. 12, 6.)

4. Sv. Šebestián je patronem v čas morové rány. Veliký to svatý v hrozném bí-

dě a strastí. Však horší a strašlivější morové rány jest hřích; nebo mor zabíjí tělo, hřích duši. Vyzývajíce tedy sv. Šebestiána za ochranu před ránou morovou, prosme tím úsilněji, aby nám vyžádal u Boha té milosti, bychom nehřešili, aniž zlými příklady nebyli nakaženi, aby nebylo mezi námi žádného pohoršení. —

Světa souhlas.

Co střídavým by koliv oběhem přinášel tobě život, *srovnalým* přijímej klidem, nikdy v rozvířenou ni *rozkoše* ni *žalu* prohlubeň se nevrhaje náhlým přechvatem! Tlum pestrý citův různě smíšených nechť ve smírnou se řadí skupinu skladného rozměru a souhlasu! Jest pozemskosti to již podělek, že světlu *slasti* druží *bolův* stín. Zde kvítiky v laškujícím úsměchu, mladinké, hlavinkami kývají; — a vedle hravých jejich zástupův kmen obstarlého dubu choravý se rozpadává vetchým zetlením. Zde na zelené kruchtě vesele sta opeřencův sladký ladí zpěv; — a u nohou ti, pyřím oděno nedávným, leží v bolném zápasu mladátko, aby, ze hnízdečka skleslé, již doplakalo, sotva že ten svět malebný v ranné zori seznalo. Zde na líbezném luhu u praménku pasáček sedí, svěží, bujarý, ruměnných tváří, kdež mu veselá se proudí píseň z mladé utroby; — a s návrší tam, s jehož temene kaplička vážná hledí v údolí, zní dolů, s truchlopěvem smíšená pohřebním, k němu smutná zvonku věst, jež, provázejíc k mrtvých ložnici ochudlou rakev, dí, že jemu též ku spánku dlouhému tak zapějí.

A nade všech těch věcí proménou pozemskou při odvěkém úmlku svým chodem zvyklým tíhnou oblaka, nevšímajíc si, co pod nimi se dálo; slunce, měsíček a hvězdy tak při tom svítí pochozí svých žehem poklidným, jako by se nebylo nic dole stalo. —

Při podrobných výjevech, jež nepočetným tvarem na pozemské pouti se víží ku stopě tvé *plesem, bolem*, vyslyšej *celistvý* hlas přírody!

Té krásné *pověčnosti* Spojný Duch, jenž *Jeden* v rozmanitých úkazech, nechť jasným zjevením k tvé duši mluví ta *úplnou* pak vnímejž Jeho řeč. A ladná řeči skladnost bude tobě vždy hudbou posvátnou; v ní uslyšíš velebnou, velkou, slavnou *symfonii*.

Fr. Doucha.

Obrázky biblické.

Podává kn. Fr. J.

Lidé napsali knih mnoho a uložili je v knihovnách. Tam v příhradách jako rakve v hrobích vedle sebe stojí v řadách ty knihy lidské, tisíceré, nábožné i rouhavé, žertovné i opravdové, zajímavé i zdlouhavé, učené i neučené. V předu má každá nápis, jméno a rok narození; prach je na všech a v mnohé hlodá skrytý ve vnitřnostech červ. Knihovna je jako *hřbitov* pozůstalých lidských myšlének.

I Hospodin má knihu svou, která od oněch všech se liší tím, že je všech starší, že nikdy nelhala, a tak protsě vypravuje, věci veliké, že rozumí jí prosták i učenec, kmet i dítě, jsou-li jenom upřímní. Slovo, řeč i děj — prosté a vznešené jsou zároveň. Myšlenky její nestárnou, věčně *žijou* a *ožívují* svět. To je biblí sv., slovo Boží psané písmo sv.

Co zdá se Vám o písmě? Zač je máte? Věříte mu, jako slovu Božímu, jež klamati nemůže? či vybrali jste z něho, co líbilo se Vám, byste opovrhli tím, co nechápe rozum kusý, čeho se hrozí smyslnost?

Všichni v letech prvního dětství slyšeli jste slova: ráj, archa, Babel; Abraham, Jakob, Josef, Mojžíš; Sinai, Sion; Jordán, Cedron — Kalvárie . . . a zajímalo to tehdaž duši Vaši mladistvou; co soudíte o tom dnes v letech dospělosti své? Nezdá se Vám to vše teď býti bajkou, sepsanou pro děti, posvěcenou stářím, kterou ústa kněžská dojemně a vřele do srdce Vám vložila? Nuže opakujme spolu dějiny lidské, uložené v písmě sv., a ty obrázky dojemné, které tehdaž dojímaly duši dětinou, ještě jednou předvedme si v letech mužných k úvaze mužné.

I.

Strom „vědění dobrého a zlého.“ (I. Mojž. 2.)

Sotvaže plných sedm dní u nohou prvního učitele svého jste seděli, vypravoval Vám, jak Hospodin Bůh na počátku

stvořiv svět, v šesti dnech spořádal a sedmý zasvětil zemi. Pak ráj rozkoše štípl a uprostřed něho dřevo dvoje: strom života a strom vědění dobrého a zlého. Znáte zákaz, který Hospodin k podivnému stromu tomu a ovoci jeho zavěsil; víte, jak se vkradlo hádět tam, jedlo samo, pak k ženě se obrátivši ptalo se, lhalo, lichotilo a věci veliké slibovalo, aby spíše svedlo. — Vy se usmíváte? A zdá se Vám býti dětinskou ta zkouška s ovocem?

I usmějte se prozatím. Kdo však Boha a člověka poznal, ten věci veliké tu nalezá a vážné příliší.

To jest první list dějin lidských a první — bohužel velice smutné divadlo v světě. Nevěříte-li tomu, co s Adamem se stalo na počátku, pozorujte jen, co se srdcem Vaším děje se od té doby, kdy se probudilo. Srdce Vaše denně pokoušíno a zkoušeno bývá; a Vy byste chtěli upírat, že tak se dělo prvnímu srdci v první lidský den?

Nuže ohledejme strom ten a jak jsme umínili, zpytujeme tajemství jeho rozumem mužným.

Bůh člověku všechno, co měl, dal z lásky nenucené a nechťel za to ničeho, než aby též byl milován, — ne slovem planým a úsměvem licoměrným, jak svět teď miluje, ale skutkem, srdcem a obětí srdce dobrovolnou. Ten, který člověku tolik z lásky udělal, chtěl i vidět, co člověk z lásky k Němu udělá. A něco z lásky k Bohu udělat, jmenujem „obětovat.“ Tisíce tisíců srdcí bije v světě a víte, jakou každé z nich má cenu? Chcete-li to zvědět, postavte mu oltář a žádejte obět. Mnoho-li obětovat dovede z lásky čisté a nezištné, tolik ceny do sebe má. Míra obětavosti je měřítkem ceny člověka; a tu míru dokud jste nepoznali, dotud nedovedete žádně srdce ocenit.

Ale srdce je uzavřený chrám, plný tajemství a hádanek. Aby se zjevilo a okázalo cenu svou, připravte mu zkoušku. Co je zkouška člověka? Příležitost poskytnutá srdci svobodnému, která je nutí, aby skutkem veřejným dokázalo, zda-li a mnoho-li dovede obětovat Pánu Bohu svému.

A příležitostí tou člověku prvnímu měl býti strom s pěkným ovocem svým. Na něm měl Bůh poznati člověka, na něm měl člověk poznati sebe, a proto právem strom ten „stromem poznání či vědění“ se jmenoval.

Obět byla snadná, zákaz byl nepatrný a člověk ho znal, měl vůli svobodnou, na-

kloněnou k dobrému. Tak postaven jest na rozcestí: příkaz a hrozbu Páně má po pravici, šepot hádáte po levici a uprostřed to srdce mladé, čisté, — ale dosud nezkoušené — na váhách. Mělo a mohlo počít první ze všech obětování. . . . Zdali pak teď ještě té, jak jste ji jmenovali, dětinské zkoušce posmívat se budete? Ach ne s úsměvem na rtech, ale s třesoucím srdcem každý z nás podstoupil tutěž zkoušku povážlivou, každý v den svůj. Ovoce „stromu vědění“ až podnes kyne i nám a dráždí smysly, přemlouvá vůli, budí vášně. A celé upřímnosti a nevinnosti dítěte a vši síly muže třeba nám, bychom neklesli. Zkouška ta, jako tehdy i dnes je snadná i hrozná spolu, je zkouška pro dítě i pro muže zároveň. Adam byl dítě i muž; *dítě* věkem, nevinností a nezkoušeností zlého, *mužem* rozumem, vůlí, rozvahou. A podle toho připravena zkouška jemu i nám co velikánům a malíčkým zároveň.

A jestliže *strom* urážel Vás, zapomeňte na strom a podržte *význam* jeho v paměti. Strom ten byl oltářem, na němž obětovati mělo srdce, byl váhou, kde ustanovena býti měla cena člověka, byl otázkou: „Človče, po boku tvém i Bůh i ďábel stojí; kterého z nich uposlechněš?“

Tať největší ze všech v světě otázek, — a té doufám smáti se nebudete.

Že právě *strom* vyvolil si Bůh, to mělo svou příčinu. Hospodin věděl, že po letech na Kalvárii potřebovati bude kmen na věky věkův památný; nevidte se, že v prozřetelnosti své dřevo toto štípl v ráji už. Kalvárii a ráj, den pádn a veliký den vykoupení, strom vědění a dřevo kříže vedle sebe uvažovati musíte zároveň, byste rozuměli oběma. Beze stromu v ráji neporozumíte kříži, a bez kříže ne onomu. Jako jedna propast druhou volá, tak strom onen vyvolal kříž a dřevo kříže, které vinupádu smazalo, potvrdilo, co v písmě stojí psáno na listě prvním.

V ráji se stromu vědění ovoce vzala žena, Eva. Na Kalvárii plod života svého na dřevo kříže zavěsila žena druhá, nová Eva, Maria. To byli dva první dnové věků dvou: starého a nového.

A tak až podnes srdce lidské, aby osvědčilo cenu svou, bývá zkoušeno. Mezi bodláčím a trním, jež nám z ráje zůstalo, pučí, vzmáhá se a srdce slabé ratolestmi svými oplétá strom vědění. A ubodal by ubohé, kdyby vedle stromu poznání nebyl štípl Hospodin strom života. Bojovníce Boží, křestane, kdy boj nastává s nepřátely

spásy věčné, utec se k svatostánku. Tam je dřevo života. Okus z ovoce jeho sladkého a schovej co lék v srdci čistém a živ budeš na věky. (Pokračování.)

Znělky.

Novým bohům, chcete, bych se kořil,
ducha topil ve blátě a kalu,
a slepejšův lichou pro pochvalu
nebi lál a brány jeho bořil. —

Chcete, abych do prachu se nořil
a ochladna svatém u zápalu,
pychem šílil — bez bolu a žalu
Bohu smál se, jenž mě z lásky stvořil: —

Darmo! — — Znáám já liché vaše klamy;
znám co peklo líčí vámi
mezi propastmi a mohylami.

Zprorázejte hruď mi zloby hřebem:
Bůh, jenž duši daří pravdy chlebem,
dá mi věčně žítí lásky nebem.

Smáli se mi — láli obyčejem luzy:
Bohu že mé harfy drkotají struny;
že, co světí oltáře a zdobí trůny,
pěji a velebím bez bázně a hrůzy.

Neumím já pěti jako pějí druží
jedno na čest Laury jaké neb Iduny;
mne víc vábí slunko nežli zásvit luno,
já pohrdám písní, která duši nuzí.

Neumím a nechci varytem či lyrou
vášni lahodit a loudit ve tmu čirou
lásku svatou kálet — pomíatí vírou:

Čím vře duše moje, co mé nitro cítí,
Bůh a láska, jež se láskou Boží nítí,
bude věčně strunami mé harfy zníti.

Těžko jíti světem: často noha klesá,
přelud oko kalí — omam duši mate,
citu přičí se, co bývalo mu svaté
a duch tona v kalu, nemní na nebesa.

Nad rovy, ach, často slepota tu plesá,
svobodou se chlubí davy, šalbou jaté —
(ráje vykvetou prý z setby, peklem saté) —
a bloud slávy ždaje, hanby sloup si tesá.

Těžko pozemskou jít poutí bez úrazu,
proudy světa plouti a neutonouti
mezi davy příšer všelikých a plazů.

A co při tom nejvíc duši moji rmoutí,
člověk jest, an užití všech úhon moha,
rádcem, vůdcem, druhem nechce mítí Boha.

Jaro pominulo, uletělo léto:
pole oholená, sady osiřalé,
co kde žilo po horách i na úvale
běře jeseň úmorové na řešeto.

Kde jsi touhy mé a píše jaré meto?
Kde jsi lepý, vábíví můj ideale?
Kde jsou tisícere potěchy a žale?
Kde, co láskou mojí chováno a seto?

Nedotazuj a neboj se, duše moje,
o jaro a leto touhy své a píše,
o seji a milých ideálů roje:

Co ti dalo nebe, a co Bohu dáno,
ovoce to bude u bujaré síle
měnivými lety věkům dochováno.

Vác. Štulc.

Promluva před oddavkami.*)

I. Co znamená obvinutí štolou?

Při udělování svátosti stavu manželského jsou jisté obřady v obyčeji, mezi nimiž velmi významné jest obvinutí štolou. Kněz totiž oddávající žádá od ženicha a od nevěsty, aby sobě na potvrzení sňatku manželského podali pravice, kteréž pak spojené štolou obvinuje a sám také ruku na tu štolu kladě řka (latinsky): „*Bůh žehnej a potvrzuj manželství vámi uzavřené, kteréž já ve jménu jeho před obličejem církve stvrzuji a schvaluji. Co Bůh spojil, toho člověk nerozlučuj.*“

O této svátosti Kristus Pán — ten dobrý pastýř — odvolává se na starý zákon propověděl: „*Proto opustí člověk otce a matku svou a přidrží se ženy své a budou dva v jednom těle.*“ (Jan II. 24).

Nač ale běře kněz chtěje oddati (snoubence) štolu na sebe? Vy všickni Nejmil! znáte vyobrazení dobrého pastýře, an ovci na ramenou nese, kterouž zpředu rukama za nohy drží, jednou rukou za přední a dru-

*) Na jedné naší poradě kněžské také o tom rokováno bylo, kterak by udělování svátosti stavu manželského slavnějším se učinilo, aby tím patrněji rozdíl mezi civilním a svátostním manželstvem vynikal. Tehdy v tom se všickni usnesli, že přiměřená promluva před oddavkami — a sice ne vždycky jedna a tatáž — velmi dobře by v té věci posloužila. Chtěje také něčím přispěti: posílám tuto první promluvu a později ještě dvě posílí.

Prokop Ondrák,
děkan v Příbrami.

hou za zadní. A hle, štola právě tak na ramenou kněžských leží jako ovce na ramenou pastýřových a konce štoly právě tak s předu po obou stranách visí jako přední a zadní nohy ovečky. Kněžská štola znamená tedy *ovci* a uvádí nám na paměť podobnoství, kteréž jednou Kristus Pán reptavým fariseům a zákoníkům pověděl řka: „*Který člověk z vás máje sto ovec a ztratí jednu z nich nenechá devadesátí devíti na poušti a nejde po té, kteráž se byla ztratila, až ji nalezne? A naleznuv ji vloží na ramena svá a raduje se.*“ (Luk. 15, 4. 5.) Jelikož ale celá církev Kristova k stádu a k ovčinci se přirovnává, a následovně biskupové a kněží k pastýřům; tedy hned na počátku křesťanstva štola vešla v občeť, čehož důkazem jsou také starověcí čili Řekové, jejichžto kněžstvo též štolou se zdobí majíc konati služby Boží anebo udělovati svátosti. Vším právem se tedy užívá štoly při udělování svátosti té, jejíž hlavní cíl jest rozmnožení stáde Kristova.

Štola — nejhlavnější díl kněžského roucha, jest znamením duchovní moci, čímž kněz jako veřejně uznává platnost uzavřeného manželstva, ona ale také svazek, kterýž ruce ženicha a nevěsty spojuje, a slib před oltářem vyslovený činí neodvolatelným.

Štola jest dále při oddavkách svazkem *víry*; neboť oddavky se dějí veřejně ve svatyni Páně před oltářem živého Boha od kněze — služebníka církve. Tím se mají ženich a nevěsta dovtípati, že víra jejich tak živá a nezvratná býti má, jako byla v krásných dnech nevinného dětinství jejich, že srdce jejich skrz na skrz proniknuto býti má věrou v Ježíše, jako sv. apoštol Pavel píše: „*Spravedlivý živ jest z víry*“ (Řím. 1, 17) t. j. u víře šťastný bude a blahoslavený.

Tážete-li se, v čem život *dle víry* záleží, odpoví vám sv. Bernard: „*Den s modlitbou začínati a také končiti; z lásky k Bohu denní práci konati a povinnosti stavu svého plniti, v štěstí nebujněti, v neštěstí si nezoufati, jelikož se obojí řízením Božím děje, kterýž všechno k dobrému pořádá; bez bázně před lidmi k svému se znáti náboženství a víru osvědčovati skutky; děti bohabojně křesťansky vychovávat, aby se i o vás řici mohlo co o tom otci, jehož syna uzdravil Ježíš, sv. evangelium praví: I uvěřil on a veškeren dům jeho.*“ (Jan 4. 53.)

Také svazkem *naděje* jest štola, kterážto naděje hlavní kotvou jest ve všech života případnostech; kteráž v štěstí nebujní a se nenadýmá, v neštěstí pak srdce netráí a nezoufá si, kteráž se sice pevně

v Boha důvěřuje a však také sama se snaží a namáhá, kteráž nemrhá a nehýří, nýbrž s jméním nabytým šetrně zachází a spolu také vždy hotova z toho, co nastrádala, dobrými skutky Bohu obět přináseti, aby tím více požehnání a štěstí od Toho doufati mohla, od Něhož všeliké dání dobré a každý dar dokonalý pochází! Snad žádá doba života vašeho tolikero nadějí vás nekojila jako očekávání dnešního dne. Jindy bývá naděje obyčejně s jakousi úzkostí spojena; jen dnes ta úzkost odpadává. A proč? Proto, že to ve vaší moci jest, budoucnost svou — pokud to tvorům lidským možno — učiniti šťastnou, když totiž věrně a svědomitě zachováte, k čemuž se dnes zavázete, Boha, jehož věrnost nepohnutelná, za milost prosíce, by všechno od vás odvrátil, coby sňatek váš zhorčiti mohlo, anobrž vás tak statnými učinil, byste nikdy a ničímž slibu svého nezrušili. Zachovejte se tak jako onen křesťanský manžel, kterýž do svého svatebního prstenu vyrytí dal slovíčko: „*věrnost*“ a kdykoli se v pokušení octnul, kdeby se jeho věrnost ovíklati mohla, ihned popatřil na prsten svůj a tudíž se rozpomenul na svůj slib a závazek.

Taktéž svazek *lásky* označen jest *štolou*, neboť láska to byla, kteráž vás k sobě přivedla a láska ta až do smrti blažiti má srdce vaše a nebylaby to pravá láska, jak praví sv. Augustin, kdyby kdy přestati mohla. Ó s jakou touhou čekali jste dnešního dne, byste od nyněka společně osudnou zívota kráčeli cestou, jak vroucně jste se modlívali, aby se žádost vaše vyplnila a všeliká překážka úmyslům vašim v cestě stojící zmizela, a láska vaše by před obličejem církve navždy byla posvěcena. Ó kéžby tento svatý plamen manželské lásky nikdy nevyhasl ze srdcí vašich a právě proto, aby citové, jenž vaše duše dnes pronikají a blaží, plápolati nepřestali: obvine štola ruce vaše jako na znamení, že je máte za sebe vespolek k Bohu na modlitbách pozdvihovati. Jenom milostí Boží, kterýž sám pouhá láska jest, může oheň manželské lásky živen býti a protož sluší manželům ve všech života příhodách k Bohu se obracet; neboť jak dokládá sv. Pavel: „*Pobožnost ke všemu jest užitečná majíc zaslíbení vezdejšího života.*“ I. Tim. 4, 8.

Nechť tedy nemine den, abyste se za sebe jeden za druhého nemodlili. Jestli kdo, manželé zajisté mají všechnu příčinu pobožnými býti, by jim Bůh požehnal, oni šťastni byli a na svých dítkách etí a radosti se dočkali. Ach! coby bylo manželstvo,

jehož cílem nebylby Bůh, jehož základem nebyloby náboženství, jiného nežli zhoubný pramen strastí bez úlevy, protivensství bez útěchy a svárů bez pomoci?

Stolou obvinuté ruce znamenají také společnou práci a příčinnost, k níž manželský stav zavazuje. Znáte to přísloví: „Modli se a pracuj, budeš mít chléb svůj.“ Mezi tím, co manžel brímě dne a horka nese, nesmí choť jeho zaháleti; nýbrž pilně domácnost obstarávati, aby společně láskou sjednocení Božskému přikázání zadost činili: „V potu tváří své dobývati budeš chleba svého.“

Vy pak pane ženichu jako jste posud ve všem úředním postavení službu svou věrně zastával: tak ji nyní a to ještě horlivěji zastávati můžete, an Vám velká starost o domácnost takřka skoro zcela odpadne a Vy v té věci úplně spolehati můžete na milou choť svou od maličkosti pro domáci život pečlivě vychovanou, kteráž zajisté každou hořkou chvíli s Vaším stavem spojenou dovede osladiti, jelikož zlatým sloupem jsouc v domě o to se přičiní, aby Vám domácnost byla milá a Vy v kruhu své rodiny úplnou nalezal útěchu a spokojenost.

Manželská láska musí konečně stálá a trvalá býti; neboť i obzor manželstva není vždycky jasný a nezřídka také na něm temné chmúry zármutku vystupují. V takových dobách nesmějí se manželé opouštěti, hořkosti sobě přidávati; nýbrž mají jeden druhého těšiti, vzbuzovati, slyti, vyrazeti a sobě pomáhati. Když dva společně nesou kříž, bývá oběma lehčí. Byste se v ctnosti tím více upevnili: častěji k správé Boží přistupujte a tak posílení snáze zachováte napomenutí sv. ap. Pavla: „*Jeden druhého břemena nese,*“ (Gal. 6, 2.) a na to opět *naráží obvičení* rukou ženicha a nevěsty *stolou*.

A když tak v slasti a strasti, v radosti a žalosti co věrně sebe milující manželé k sobě státi budete: stane se vám štola vás dnes vízící vodítkem, ježto vás konečně ze stavu spokojenosti vezdejší do věčné ne-skonalé blaženosti uvede. Amen.

Slova matčina.

Vidívám tě, vidívám,
drahá máti moje,
kterak hladíš, celuješ
v čelo dítě svoje.

A pak spínáš ruce své,
oko k nebi zvedáš

a tam v sídle andělů
blaho syna hledáš.

Slyšívám, ach, slyšívám
něžná tvoje slova,
zní mi z dalných krajů těch —
z tvého ze hřbitova:

„Buď jen správný, synu můj,
drž se Boha svého:
čiň, co káže činiti —
pak se neboj zlého!“ K. Matějka.

Pracovitá rodina.

Povídka od Frant. Pravdy

I.

Z domku, jenž patří cestáři Benešovi, právě vyšla pětiletá jeho dceruška Antonie s hrnkem v ruce. Má ho zavázaný do šátku, nese tatínkovu oběd na silnici, kaši z krupice a matka za ní volá: „Pospěš, aby nevystydla!“

Kaše tak hned nevystydne jako jiná jídla, ku příkladu polívka, ale Tonička s ní přece pospíchá, že milá maminka jí to poručila.

Jde po vsi a myslí si: „Jen kdybych již byla venku za vsí, tam na mne žádný pes nevyskočí.“

Nevyskočil na ni žádný pes ani ve vsi, ale jeden se k ní pokojně přiblížil a očuchává její uzel. Zná ho, je to sousedův Tureček a musí si ho předejít, aby jí nic neudělal. I lichotí mu: „Turečku, jdi domů, mne nemůžeš doprovodit, vaši by tě hledali.“

Tureček nechce poslechnout, láká ho kaše v hrnci a Antonie praví: „Holečku, spálil bys se, je horká.“

Rozhrnula drobet šátek a ukazuje Turečkovi hrnec řkouc: „Vidíš, kouří se z něho, maminka kaši vzala zrovna od ohně.“

Tureček na ni přece má laskominy a běží za Toničkou, tahaje ji za šaty. Aby ho přesvědčila, že by si ublížil, kdyby kaše její se dotknul, rozhrnula šátek ještě jednou a strčila mu teplý hrnec až k nosu.

Tureček uskočil a Antonie dí: „Tu máš, proč jsi byl nevěřící! Nyní mne nech pěkně na pokoji a já ti dám hrnec vylízat, až půjdu nazpátek.“

Pes tomu rozumí, zůstal státi a dívá se za ní a ona putuje dále po silnici. Již je sa vsí, ohlídl se, jestli ji Tureček nestíhá a v skutku ho ještě spatřila. Při-

družili se k němu jiní dva psi, dávají hlavy dohromady, jako by si něco povídali, a Antonie hádá, že jim Tureček vypravuje, co má v šátku a že jim radí, aby si s ní nic nezačali.

I ptá se sama sebe: „Jestli pak jim také řekne, že mu dám hrnec vylízat, až půjdu domů a jestli pak je k tomu pozve?“

Odpověděla si: „To on asi neučiní, přišlo by na něj málo a třeba by ho o všecko připravili.“

Jsou větší než Tureček, Antonie má radost, že jí nepronásledují a přikryla hrnec s kaší ještě zástěrou, aby ho neviděli.

Na silnici ani vedle na políně nikde človíčka, je poledne a kdo tu byl, odešel domů k obědu. V pravo a v levo jsou stromy, je na nich ovoce a tuze se líbí hodnému děvčeti. Chutnalo by jí líp než kaše, však nikdo je nesmí trhat a ona ani nezdvihne, co leží na zemi. Zakázali to tatínek i maminka, modlívali se sní: „Nepokradeš“ a pokradla by, kdyby vzala, co jí nepatří. Ovoce jí nepatří, koupil je náký cizí pán a má tu hlídače, který mu na ně dává pozor. Hlídač by ji mohl chytit, bít a zavřít, kdyby něco utrhl nebo sebrala; nevidí ho sice, ale on ji snad vidí, je někde schován a má ji na očích.

Což kdyby věděla, že ho tu není a že jí nemůže vidět?

Přece by nic nevzala, je tu Pán Bůh, vidí ji vždy a všude, dívá se na ni s nebe. Chce se Pánu Bohu dobře zachovati, aby ji měl rád, vzal ji k sobě až umře a učinil ji andělíčkem.

Stojí tu kříž u cesty, šla a políbila ho a pak si na chvilku sedla na kamenný podstavec, aby si drobet odpočinula.

Jestli pak se z kaše ještě kouří?

Nahlédla do hrnku a věru z kaše se již nekouřilo.

Snad vystydla?

Nevystydla, hrnek je teplý, kdyby bylo zima, mohla by se na něm ohřát.

Proč se tedy z kaše již nekouří?

Aha, snad proto, že se na ní udělal škraloup, ten kouř nepropouští.

Antonie na ten škraloup se nejen podívala, nýbrž ona si ho i omakala. Je hezky pevný, neprobořil se, kouř nemůže ven, nemůže ven ani teplo, kaše tak hned nevystydne.

Antonie s ní přece pospíchá k tatínkovi. Již ho spatřila i poznala, je na silnici, jezdí s kolečkem, rozváží kamení z hromádek, rozhrnuje a nakládá je rýčem. Chce držeti poledne teprv až mu přinesou

oběd. Již také spatřil Antonii a jeden na druhého se usmívají.

Došla až k němu, sedla si s ním na kraj cesty, rozvázala šátek, vyndala hrnec s kaší a podala mu ho řkouc: „Jezte, tatínku!“

Ptal se: „Ty jsi již jedla?“

Odpověděla mu: „Maminka mi dala hned doma.“

„Tedy nemáš hladu?“

„Nemám,“ řekla Tonička, ačkoliv lžící kaše by nebyla opovrhla.

Lžící a chléb si tatínek hned ráno vzal s sebou, má to zaobalené do kabátu, kabát má v stínu pod stromem, aby do něho slunce nepálilo a chléb mu neokoral a Tonička mu to sama rozvinula a vyložila.

Jí kaši a přikusuje si chléb a chce Toničke náký zbytek nechat.

Než dojedl, přistoupil k nim muž, co hlídá ovoce a pravil: „Vy cestáři hlídáte tu se mnou a nikdy ani vy ani vaše děti stromu se mi nedotknete. Oznámil jsem to pánovi a pán dovolil, abych tuhle té malé vaší dcerušce a i vašim větším dětem dal někdy po jablíčku, po hruštičce anebo po něčem jiném, co je právě zralé. Učiním dnes tedy začátek a přináším třešně. Děvče, vezmi si je! Jak pak se jmenuješ?“

„Antonie Benešova,“ pověděla mu rádně a úplně.

Již nestála o kaši a zbytek zůstal v hrnci pro psa Turečka, aby prý měl co lízat a bránil ji proti druhým psům. Po chutnává si na třešních, strká také tatínkovi leckterous do úst a vybírá pro něj ty největší a nejlepší. Ani na maminku, na bratry a sestru nezapomněla. Má bratry dva, Cyrilla a Tomáše, jsou ve škole a po škole přijdou za tatínkem. Sestra je také ve škole, jmenuje se Majdalena, zůstane po škole u maminky a jí a mamince vezme třešně s sebou domů. Má jich plnou zástěrku a ačkoliv těžko, přece přestala jísti a schovala je i se zástěrkou pod kabát otcův.

Otec zase pracuje, Antonie chodí, sedí, hraje si a i drobet si pod stromem dřímá. Ptáci lítali až k ní, skákali, honili se, sbírali pokrm a pak na stromě pěkně zpívali. Dokud spala, neslyšela jich, ale když se probudila, měla z nich potěšení, mluvila k nim a oni jí odpovídali cvrlikáním, šveholením a zpěvem.

II.

Je po škole, po silnici jdou žáci z blízké vesnice, chlapci zvlášť a dívky zvlášť,

jdou pokojně a slušně a když přišli k cestáři Benešovi, dali mu zdvořilé pozdravení.

Poděkoval jim, zná je a oni ho také znají, vždyť každý den mimo neděli a čtvrtek ubírají se okolo něho do školy a ze školy. Že jeho děti jsou jejich spolužáci, pouští se s nimi často do řeči, vyptává se a žádá na nich rozličné zprávy. Dnes má u sebe malou Toničku a u té se dívky zastavily, aby jí řekly, že sestra její Majdalena Benešova byla ve škole pochválena.

Slyšel to i otec a pravil: „Čím pak si získala chválu?“

Odpověděly: „Nejlíp všechno uměla.“

Otec chtěl vědět, jak se zachoval Cyrill Beneš a Tomáš Beneš a místo dívek zvěštovali mu chlapci, že Cyrill se zachoval dobře.

„Což Tomáš?“

„Tomáš je ještě ve škole.“

„Co tam dělá?“

„Pan učitel si ho podržel.“

„Proč?“

„Špatně psal a učí se psát hezky.“

„Je ve škole z trestu?“

„Není, pan učitel chce, aby se v psaní vycvičil, že zůstává za jinými pozadu, a nechává si u sebe každého, kdo v něčem dost neprospívá a nepokračuje.“

„Pan učitel je hodný“ vyjádřil se cestář Beneš, „jsem mu vděčen a Tomáše napomenou, aby byl pilný a mohl s vámi stejně chodit ze školy.“

Děti se vzdálily a Tonička pravila: „Když je Tomášek ještě ve škole, přijde za námi jen Cyrill a dostane ode mne třešně. Tomáškoví je také dám až doma. Vidte, tatínku, že za to špatné psaní nemůže?“

Tatínek řekl: „Musí se přičinit. Kdyby se nepřičinil, zasloužil by trest, že špatně píše, a pak bych s ním nebyl spokojen. Psaní mu dělá obtíže, však doufám, že nad nimi zvítězí a že bude psát jako Cyrill a jako Madlenka.“

Tonička dí: „Já, tatínku, ještě neumím psát, ale naučím se to také jako Cyrill a jako Madlenka.“

„Dejž Pán Bůh!“ přál si tatínek, „Cyrill a Madlenka mi dělají radost a nejen v psaní, nýbrž i v čtení a počítání a ve všem jiném výborně se znají.“

„Já vám také budu dělati radost“ slíbila Tonička.

„Cyrill a Madlenka,“ pokračoval tatínek, „se nejen dobře učí, nýbrž i dobře chovají doma, venku, ve škole, nikdy na ně nic zlého neslyším.“

„Na mne také nikdy nic zlého nebudete slyšet,“ jistí Tonička.

Tatínek řeč svou dokončil slovy: „Tomášek a ty, Toničko, jste ještě malí, ale hodní již také musíte býti. Pěkně poslouchejte mne a maminku, my vás mámě rádi a jen k dobrému vás vedeme.“

„Já vás také mám ráda“ zašeptala již slabým hlasem Tonička a — dala se do pláče. Pohnula ji vřelá a upřímná láska k rodičům a vřelá a upřímná láska rodičů k ní.

Tatínek na chvíli odložil rýč, nechal stát kolečko, sedl a vzal si ji na klín. I chlácholil ji a mazl se s ní, ona ho objímá a líbá a z daleka je vidí hlídač ovoce na stromech. Došel si k nim a směje se jim, řka: „Cestáři, vy to děvče ještě chováte? Již je tuze velké do peřinky a uteklo by vám i s peřinkou, kdybyste je do ní zavinul.“

„Vstaň, stará,“ zavolal hlídač v žertu na Toničku a tahá ji za ruku.

Ona skočila tatínkovi s klínu, stydí se a zakrývá si oči.

Hlídač řekl: „Nestyď se, vždyť se mi to líbí, že se s tatínkem milujete a s maminkou bezpochyby také.“

„Ovšem,“ přisvědčil mu cestář.

Hlídač pochválil všechny zdejší děti a pravil o nich: „Nejsou mezi nimi nezbedové, jako tu a tam jinde. Vidívám je často a všímám si jich. Chodí po silnici, pracují na poli, pasou dobytek. Ještě se nestalo, aby mi byly na ovoci a na stromech nějakou škodu učinily. Mohu se na ně spolehnout a jednání jejich mne přesvědčuje, že je dobře vedou a vychovávají rodiče doma a učitelové ve škole. Slouží jim to ke cti a já zajisté všude budu vypravovat, jakou poctivost a mravnost jsem zde našel.“

Cestář Beneš byl potěšen, že cizí člověk tak pěkně o nich soudí, a i malá Tonička si toho vážila, ačkoliv jí nebylo lze porozumětí všemu, co se před ní propovědělo.

Přichází bratr Cyrill a ten odvrátil její pozornost od hlídače i od tatínka. Běží mu naproti a Cyrill vede se s ní, poslouchá, co mu honem chce zvěstovat, již ví, že má pro něj třešně. Však nedala mu jich, dokud neodešel hlídač, a než mu je dala, udělala z nich čtyry díly, jeden jemu, tři mamince, Madlence a Tomáškoví. Několik třešní zbylo a o ty rozdělila se ještě s tatínkem. Tatínek jí nechal všechny, ona přidala ty jeho Cyrillovi a druhým a tatínek jí to rád dovolil.

Cyrill je již velký chlapec, minulo mu jedenáct let a má sílu, jenž i k těžší práci vystačí. Zastává často tatínka a i dnes se chopil rýče, aby mu kolečko naplnoval kamením. On kamení i rozváží, sem a tam jezdí s kolečkem a tatínek zatím upravuje a rovná silnici. Jindy zase dělává strouhy, prohazuje příkopy, odvádí vodu, kratcem shrnuje bláto. Dlouhý kus silnice, co mají pod svou správou, je vždy nejlíp vzdělán a spořádán a úřad, co na silnici dohlíží, Benešovi již často vyslovil pochvalu. I odměna se mu již udělila a tu mu vymohl syn Cyrill, že mu v práci přispíval. Udělali spolu víc než by tatínek byl udělal sám, to se uznalo a Benešovi za zásluhu vyložílo. Mohl odpočívat, když Cyrill se za něj pachtí, ale nikoliv, on s Cyrilem tím víc se přičinil. Cyrill pracoval jen jako pro vyrazení, práce tatínkova ho těšila a chtěltaké býti cestářem.

Tatínka to oblažuje, že syn na práci si zvyká a učí ho nenáviděti zahálku. Vždy něco kutí a musí kutit, ať to je cokoliv. Ani chvíli nestojí s prázdnýma rukama, neválí se a nelenoší, to je mu protivné.

Ještě večer, když po silnici domů do vsi se ubírali, jel s kolečkem sám a svezl sestru Toničku, že ji to bavilo. Leckdes zdvihl náký oklestek, nákou větev a přivezl mamince dříví plné kolečko.

Tak to dělává obvyčejně, je rodičům skutečnou podporou. (Pokračování.)

V chaloupce.

Burácí víchř, hromy bijí
rozvlnil moře větrů běs;
příroda v mocném hněvu slaví
s hrůznými živly strašný ples.

Na břehu mořském chatrč stojí,
chaloupka nízká, chudá jen;
chaloupka chudá často slýchá
chudoby bědné bolný sten.

Tam drahá máti dítko vine
ku prsoum strastí sklíčeným;
s bázní se druhé dítky tulí
ku matce s srdcem stísněným.

Živitel jejich otec drahý
dosud se z moře nevrací — —
snad jej již moře v náruč jalo —
mát k nebi zrak svůj obrací.

„Maria Panno, hvězdo mořská
pomoz, ach pomoz v bídě nám —

na dítky pohled, jež obrací
své zraky k nebes výšinám.

Ukaž se býti matkou naší,
navrať mi chotě, otce jim —
pro svatou lásku k Synu svému
jej nedej živlům zuřivým.“

Nebeská máti slyšela jich —
již utich' strašný moře šum; —
k radosti dítek, k slasti matce
otec se vrací v rodný dům.

Již utich' víchř, hromy stichly,
nevlí moře víchrů běs — —
v chaloupce nízké tichý slaví
chudoba něžné lásky ples.

Ant. Kosina.

DO P I S Y.

Z Ovence Předního 1. ledna 1872.
(Vánoční stromek. — Dobročinnost.)

Dne 17. prosince m. r. hrál se v obci Velko-Holešovické divadelní kus „sv. Mikuláš“, jak jej Blahověst roku 1870 přinesl, od školních dítek velmi zdařile, při čemž všechny prostory sálu přeplněny byly. Čistý výnos (asi 50 zl.) byl věnován k zařízení vánočního stromku pro chudé dítky tamější, a zakoupena obuv, knížky, jablka a ořechy. Též poděleny byly dítky chudé oděvem darovaným od pánů Dormitzrů, továrníků v Holešovicích Velkých, a taktéž bylo v ten den poděleno asi 18 chudých Holešovických penězy, darovanými p. farářem Libockým Karlem Ullíkem, který 100 zl. chudým osady Předno-Ovenecké ve své poslední vůli odkázal.

Dne 24. prosince dalo se podělování ve škole Ovinecké, kde velké množství dítek poděleno bylo vánočkami, papírem, oděvem a prádlem, k čemuž přispěly Její Osvícenost paní kněžna z Oettingen Walleršteinu, a pak jedna nejmenovaná paní z Prahy. „Zaplat Pán Bůh“ volaly obdarané dítky, slibující, že se za dobrodince modlití budou. — Též dospělí chudí celé osady podělení byli penězy odkázanými p. farářem Karlem Ullíkem. — Budiž tu podotknuto, že Její Osvícenost jmenovaná p. kněžna darovala letos pro zdejší kostel na hlavní oltář 6 velkých svícňů, a 4 menší v ceně asi 60 zl.; dále na obnovení oltářů a kazatelny (což celkem asi 600 zl. stálo) 70 zl., a kromě ornátu černého též kostelní prádlo a jiné potřebné věci. Zachovejš ji Bůh na dlouhá leta! — N—.

Od Slaného na počátku roku 1872.

(Proč se máme modliti za papeže?)

Radostí se chvěje srdce, rozhledneme-li se po širých vlastech českoslovanských a rozjímáme-li v duchu, jak utěšeně se probouzí za posledních dnů náboženská uvědomělost v našem lidu katolickém. Však co jsou všickni ti radostní úkazové proti té lhostejnosti, ve které dosud tisícové a tisícové katolíků bezstarostně dřímají? Toť pouze roztroušené oasy na ohromné poušti. Lhostejnost náboženská dosáhla za posledních roků tak strašných rozměrů, že i tam, kde ještě čteněji se navštěvují chrámy, duch katolický nicméně bídne živoří. Tomu nasvědčují mnohé závažné okolnosti, na př. že od značné části osadníků i velikonoční zpověď a přijímání se zanedbává, že není žádné obětovnosti, kde toho vyžaduje prospěch chrámu Páně neb nějakého církevního ústavu, že se hlavně čítají knihy a časopisy proticírkevní.

Jedno na pohled nepatrné, ale velmi pravdivé znamení náboženské netečnosti spatřujeme my v té okolnosti, že v mnohých osadách i při farních službách Božích v neděli a ve svátek obmeškávají se společné modlitby za papeže.

Vinu nesou v té věci nerozhodní vůdcové sledující neprávě běžného smýšlení lidu, kterýž omámen lichou svobodou nynějšího věku, úcty k ustanoveným od Boha vrchnostem pozbývá a tudíž i modlitbu za blaho jejich potřebnou býti neuznává. Při takových poměrech přispěje zajisté k lepšímu přesvědčení otázka: *proč se máme modliti za papeže?*

Modliti se za papeže jest povinnost všech katolických křesťanů, zvláště pak kněží, těchto „mužů modlitby.“ Tuto povinnost obmeškávati jest — hřešiti proti 4. přikázání Božímu, ano výslovně velí jak za rodiče tak i za „duchovní vrchnost“ se modliti. Nejvyšší duchovní vrchnost, kteráž od Boha nejvíce potřebuje milosti a podpory k zastávání svého úřadu, jest papež. Když tedy katolík celý Boží čas za sv. Otce se nemodlí, co máme o něm souditi? Totéž, co o synu, který se nemodlí za rodiče. Ale ještě větší vinu má kněz, který po celý rok od oltáře neb s kazatelnou nepovzbudí lidu, aby se s ním pomodlil za společného Otce křesťanstva. Již to nikterak se nesnáší s povahou kněžskou, že hlasatel sv. evangelium obrací plášť podle větru, že převrácené smýšlení času běře za pravidlo svého jednání. Kdyby jej vedla živá víra k tomu, aby se sám za sv. Otce modlil,

jakby mohl své přesvědčení před lidem zatajiti? Co pravý pastýř duchovní sám ve svém srdci živě cítí, nebude-li sdělovati i svým ovečkám? Tu platí slovo Žalmisty Páně (Ž. 115, 1.): „*Uvěřil jsem, protož jsem i mluvil.*“

Nelze upříti, že ruch katolický za našich časů jako z nějakého ohniska vychází od stolice papežské. Papež tak slavný v skutcích, jakého již po několik věků nebylo, budí svým mnohonásobným utrpením vědomí, soustrast, úctu a vážnost všech nepředpojatých katolíků, ba i spravedlivě soudících jinověrců. Jsou ale ještě osady, kde papež jest lidu osobou neznámou, vzdálenou, neoceněnou, jakoby se skutky a utrpení jeho ostatního světa zhola nic netýkaly. Tu nastává duchovnímu správci povinnost, aby lidu častěji připomínal, trpí-li hlava, že trpějí všickni údové, — trpí-li papež, že trpí s ním celá Církev, což bez horlivého povzbuzování k modlitbám státi se nemůže. Jaký to tedy příklad pro lid, když duchovní jeho vůdce za papeže se nemodlí? Co máme sobě pomysliti o kněžích, kteří ani o těch slavných dnech 16—18. června m. r., kde po všech krajích katolických s nadšením se oslavovalo jubileum sv. Otce, ani slovíčkem svých osadníků nepovzbudili k modlitbám za vznešeného trpitele a Otce křesťanstva? Naprav je Bůh, aby se poznali se své hříšné lenosti a ostýchavosti! Konečně musíme říci o knězi, jenž společných modliteb za papeže zanedbává, že se staví na odpor starobylému a všeobecnému obyčeji v Církvi. Již na úsvitě Církve modlili se věřící za uvězněného Petra, a po příkladu jejich konávaly se modlitby za nejvyššího náměstka Kristova ve všech dobách Církve, ať strastných ať pokojných. Vždy žilo v Církvi to vědomí, že ten, kterýž jest v úřadu nejvyšší, modlitbám věřících má býti nejbližší. K.

KRONIKA.

Z Prahy. Zítra o slavnosti Zjevení Páně či sv. tří králů bude J. Emin. nejduš. p. kardinal arcibiskup sloužiti u Všech Svatých na hradě v 11 h. slavnou pontifikální mši sv. — Na Vyšehradě bude zítra v 9 h. ráno slavně instalován nový kanovník dr. Mikuláš Karlach.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 5—9. ledna u sv. Havla, od 10—14. v c. kr. dvorní kapli na hradě, od 15—19. v Emausích.

— Ze Smíchova. Výbor, jenž si za úkol obral stavbu nového farního chrámu

na Smíchově, rozmnoživ se valným počtem znalců, stará se nyní o zakoupení příhodného místa stavebního, načež provolání k sbírkám příspěvků vydá. První dárek na nový chrám složil na štědrý den administrátor fary Smíchovské dp. Vinc. Švehla, totiž 100 zl. Zdař Bůh!

Z Moravy. J. M. nejdůst. p. arcibiskup Olomoucký daroval jako za minulých let i letos 6000 zl. fondu ku podpoře nuzného duchovenstva arcidiecése Olomoucké.

— **Z Brna** podán v „Hlasu“ 1871 č. 51. návrh ve prospěch časopisectva církevního i odůvodněn mimo jiné takto: Jak se věci připravují a poměry politické stojí, dostane se jako v německé říši také v jiných státech a zemích kazatelna pod dozor policejní, a co lid věřící zvědětí mohl o utrpeních a strastech církve svaté z úst duchovního správce, stýkati se bude snad brzo s trestním zákonem. Pravý kněz nedá se sice sebe většími úkory odstrašiti od hlásání pravdy věčné a nezměnitelné, avšak prozřetelnost velívá přes to přece také sluham Páně stesky choti Kristovy mírniti a tajiti a v srdci dusiti, ač právě v dobách těžkého navštívení a stíhání církve svaté katolíci mají známosti nabývatí o tom, co se proti ní osnuje a děje. Co se nedá v čase pronásledování církve svaté v chrámě farních oblašovati, toho se mohou v listech dočítati aneb čítáním dopátrati, byť se také v časopise mluvíti muselo zaobaleně!

— Proto jest hlavně na velebném duchovenstvu, aby osvědčeným katolickým listům záhy v oběch sobě svěřených cestu klestilo a časopisy dobré aby umělo co strážce smýšlení ryzého na všech důležitých místech stavěti. Není to pouhé tušení, nýbrž jest to hluboké přesvědčení všech myslivých katolíkův, že časopisectvu církevnímu důležitá a přetěžká úloha nastává. Na otázku, jakým způsobem by se katolické listy daly nejvalněji a nejsnadněji rozšířiti, aby mezi lidem naším co nejvydatněji působily, odpovídáme, že jest především na jednotách, spolicích a bratrstvech katolických, aby, co jich na Moravě, v Čechách a ve Slezsku jest, v řadu odběratelův časopisů církevních vstoupily od nového roku. Kdyby bratrstva růžencová, srdce P. Ježíše a Panny Marie, kdyby spolky pohřební na jeden aneb druhý list katolického směru od nového roku předplatily, patrně zvelebilo by se církevní časopisectvo.

— (*Bůh nebývá posmíván*). Dne 23. listopadu t. r. seděl v Čakvicích (blíže stanice Čejče) hlouček sousedův, nejvíce

hostů stálých v hostinci při sklenici vína; mezi nimi též čakovický starosta J. K., který ostatní bavil všelijakými ústěpkami a vtipkováním o papeži a věcech církevních. Přítomní prováděli rozličné kratochvíle. Tu do světnice vstoupil soused jmenem Papež a od starosty pozdraven byl zvoláním: „Ha, papež přichází, Janek musí se mu dnes zpovídati!“ Janek jest starý blbý člověk, který za sklenici vína neb pálenky propůjčuje se ku všemu. Janek klekne si skutečně k Papeži, prováděje při tom k obveselení všech rozličné šašky a vypravuje leccaké hanebnosti zcela hlasitě. Když byl Papež pro zvýšení rozpustilosti i rozhrěšení zamumlal, vyzval ho starosta, by Jankovi i večeri Páně podal. Hned tu jest po ruce lehkomyšlná hostinská, krájí z řípy kolečka na způsob hostie, klade na čistý ubrusek jako na korporál a staví obě s láhví vína na stůl. Rouhání toto zdá se Papeži přece jen nemírným a on zdráhá se v svévoli pokračovati. S tím větší smělostí vstává starosta, dělá nad Jankem rozličné posuňky a vpraví mu konečně za hluchého chechtotu neznabohů a cinkotu sklenic kousek řepy do úst. — „Však Bůh nedopouští, by kdo z něho posměch sobě tropil.“ Hlavní posměváček toho večera, čakovický starosta přišel 1. prosince do Podivína, by co akcionář tamní rolnický cukrovar prohlédl a pokrutiny pro potřebu si odvezl. I prohlédává a prohlíží všechny kouty továrny, až vstoupí konečně na vízku. V tom klopýtne, avšak tak nešťastně, že sřítí se osm sáhův hluboko. Lékař byl sice hned po ruce, ale všecka pomoc byla marná: on zlomil si vaz a lební kosti roztránil. I duchovní domlouvání bylo bohužel bez úspěchu, neboť nešťastník jsa bez vědomí nejevil žádné známky lítosti. Po šestihodinovém žalostném trápení vydechl nešťastník ducha svého u strašném stenání a skučení — v komoře na řepu. Všudy v celém okolí vzbudila tato událost velké pohnutí a lid spatřuje v ní trestající prst Boží.

Z Říma. Sv. Otec sloužil na hod Boží vánoční všechny tři mše sv. a sice první v noci, druhou o půl 8. h. ráno v domácí své kapli a třetí v 10 h. v Sixtině, při kteréž i mnohým přijímajícím Tělo Páně podával, z čehož patrně, že zdrav jest. Ač počasí bylo překrásné, nejevilo se přece veselí vánoční jako za bývalých dob. Cizí ruka dusí mysl. — Italský sněm si ustanovil 24denní odpočinek na důkaz, že když revoluce svátky zruší, revolučníci musí sobě udělati nové.

— O úmyslech vlády italské podává nám další důkaz zrušení památného kláštera sv. Ondřeje v Římě. Klášter tento, který se v prostranné [ulici Kvirinálu vůči bývalému paláci sv. Otce rozprostírá, slyšel až po naše dny netoliko uměleckou krásou staveb svých a zvláště kostela svého, a věhlasnými svými obyvateli z Tov. Ježíšova, nýbrž zvláště vzácnými ostatky světce, který již v mladosti své ctnostmi se skvěl, ku kterým často ani věku pokročilému se povznésti nelze. Mínilme vzácné ostatky velikého soukmenovce našeho, sv. Stanislava Kostky.

Narozen jsa z jedné z nejvzácnějších rodin Polských, vychován byl v nádheře knížecí. Když ale k dokonání svých studií do Vídně poslán byl, zřekl se pojednou všech rozkoší, kterých mu jeho postavení hojně poskytovalo, neboť ruka Páně dotkla se útlého srdce jeho, a nic nebylo již sto, mysl jeho opět pro pomíjející statky tohoto světa rozntítiti. Přátelé a soudruzi jeho neustávali však ve svodlivých snahách svých, tak že sv. jinoch nucen se viděl, z mravního nebezpečí, které jej obklopovalo, přehnouti, i odebral se, ač teprv 15 let věku svého čítal, cestou přes 1200 vlašských mil dlouhou pěšky do Říma, až konečně u výše jmenovaného kostela stanul; učiniv vroucí díky Bohu za toto vysvobození z tenat zlých soudruhů svých, odebral se do kostela OO. z Tov. Ježíšova, a přijat jest ve slavný tento klášter od velikého generála tohoto řádu, sv. Františka Borgiáše: — a tento veliký světec to byl, jehož vedením sv. Stanislav oné svatosti dosáhl, již nyní země i nebesa na něm se obdivují.

Tento klášter tedy, který vzácné ostatky sv. Stanislava Kostky v sobě chová, a pro sv. tyto ostatky až po dny naše cílem přechetných zástupů byl, kteří zvláště na den úmrtí mladistvého světce tohoto, totiž 18. listopadu, ze všech končin světa u slavného hrobu jeho se scházeli, aby se mocné přimluvě jeho poručili, tento klášter i s chrámem sv. Ondřeje má nyní surovostí vlády italské zrušen a v — *konírnu* přeměněn býti.

Zajisté, zřejměji nemohla vláda surovost svoji dokázati, než když stánek Bohu a vědě zasvěcený vydává — hovadům. —

— Dne 7. prosince dal tak zvaný italský stát v Camaldoli nedaleko Frascati zatknouti řeholníka P. Nicoló, poněvadž prý r. 1861 v době zabavení kláštera Kamaldulenského v Perugii pověstným Pepolim náčiní kuchyňské státu „ukradl“, které z kláštera zachránil, by bratřím z vlastoi-

ho domu bezohledně vypuzeným pokrmit mohl připraviti. I byl P. Nicoló 7. prosince mezi dvěma četníky s rukama spoutanýma jako nejsprostší zločinec nejprvé z Frascati do Říma, pak z Říma do Perugie dopraven, by tu ve vězení připojen byl k podvodníkům a vrahům. Stát, který Kvirinál a nyní právě Sant-Andrea si přisvojil, Neapol, Florenc, Parmu, Modenu, Romagnu, celé území církevní, jeho movité i nemovité jmění schválil, týž stát dá soudit a odsoudit řeholníka, že odvážil se několik klášterních kotlíků před drápy vlády uchovati. —

Z Paříže (Solidairové.) V posledních dnech císařství vznikla zde nevěrecká rota, která si dala jméno „Solidairové“ a za každou cenu mrtvých zmocniti se chce. Vtírá se do rodin chudých a bývá jim bohaprázdny návrhy svými obtížnou. Jakmile nemoc se stává nebezpečnou, vrhají se solidairové jako draví ptáci, kteří na vítanou kořist čekají, na nemocného. Slibují mu pomoc, uvolují se veškeré útráty a výlohy zapraviti pod jedinou výminkou, aby veškerá znamení křest. náboženství ze světnice nemocného se odstranila. Posílají k nemocnému služebné osoby, které se v nočním bdění střídají, ale žádného kněze k nemocnému připustiti nesmí. Mnoho chudých rodin hanebné služby zamítá, nechťce prodávati život věčný za mizerný peníz. Ale solidairové i tyto rodiny ještě dotíravostí svou trápili a trápí. Nemohouce zakoupiti duši nesmrtelnou, chtějí se alespoň zmocniti těla. „Přenechte nám mrtvolu“ praví, my vystrojíme zdarma krásný pohřeb s průvodem, jen při něm nebude kněžstvo, neponese se kříž a vůbec nic náboženského neuvídíte.“ Stalo se již, že prachudé rodiny uposlechly, solidairům mrtvolu vydaly, kteří ji nádherně, ale bez Boha pochovali. Také pohřby jmenují se nyní ve Francii pohřby občanskými. Obzvláště v osadě St. Etienne (sv. Štěpána) již několik občanských pohřbů od solidairů uspořádáno bylo. Noviny „Stephanois“ vypravují, že známá mezi lidem osoba, novinář a básník Lissouier před krátkým časem v posledním tažení se nalezal. Muž ten, jehož život sice spořádaným nebyl, nikdy nebyl protivníkem církve. V nemoci si poslal pro kněze, přijal svátosti umírajících a s Bohem smířen zesnul v Pánu. Poněvadž příliš známou osobností byl, uchopili se nevěrci jeho mrtvoly a ohlašovali v novinách, že co nevěrec zemřel. Proti tomu se ohradili katolíci v novinách „Stephanois“, kde slavně

dosvědčují, aby památka Lissonierova slavnou ostala, že kněze N. z fary Notre Dame k sobě povolal, který ho třikrát navštívil a vyzpovídal a kajicníku poslední pomazání udělil. Sám žádal, aby křesťansky pochován, a mrtvola do kostela donešena byla, aby společných a veřejných modliteb církevních účasten býti mohl. — Solidairové ale ďábelským způsobem poslední vůli zrušili. —

Z Ameriky. (*St. Louis.*) Kněží čeští uvažující důležitost a nutnost českého katolického listu v Americe, uzavřeli, že budou vydávati od nového roku v St. Louisu český katolický týdeník „Hlas.“ List tento bude bráti zřetel ke všem duchovním potřebám krajanů našich v Americe, zvláště bude působiti pro missie mezi nimi, neb se často stává, že Čechové, opustivše svou vlast zapomínají na své katolické náboženství, buď svedeni jsouce od přečetných sekt amerických, buď postrádající zcela řádné správy duchovní. Nakladatelem bude Fr. Saller, bydlící v třídě Convent v St. Louis a předplacení bude celoročně obnáseti 2½ dol. Katolické listy americké vítají nový list s nadšením, přejí mu zdaru a vyzývají veškeré české rodiny, aby se podniku blahodarného ujali. Ze krajanů naši v Americe počtem se vzdávají a že mezi poslední občany v Severních Státech počítání býti nesmí, patrně z toho, že veliký obrázkový almanach na rok 1872, který zdarma udílen bude, vedle anglické, francouzské, německé, španělské, švédské, hollandské, také v české řeči tištěn bude.

— **Z Utahu.** Ješto jest úkolem každého státu, aby mravnost podkopávána nebyla, nýbrž aby stát spočíval na základech zdravých a pevných, aby mravní hniloba nitro jeho nerozrývala a znenáhla ho nepodkopávala: zapověděl senát Spojených Obcí Mormonům na jezeře solném mnohoženství, které již báječně výše mezi nimi dosáhlo. Kdežto mezi Turky dovoleno jest jen mnohoženství, vzuiklo mezi Mormony již i mnohomužství — polyandrie; nechává se totiž každé ženě na vůli, jak dlouho chce se svým manželem obcovati. Když se jí manželství znechutí, může se provdati za jiného ano i za více mužů na jednou. — Ze takto mravnost zkvétati nemůže, jest patrné. Jak mile zákaz přišel, podaly hned všechny ženy žádost k senátu, aby zákaz odvolán a jim volnost i na dále ponechána byla. Senát žádost nestoudných žen zamítl, začez vyhrožují nyní mužové, že ženy i děti své opustí a se takto na Severních

Obcích pomstí, neboť by pak ženy a děti byly vládě za obtíž, anť by se musela o jich výživu starati.

— **Z Ohio.** Zákon o střídmosti, který zde prohlášen byl, působí hostinským velkou škodu. V městečku Stryker byli odsouzeni dva hostinští ku těžkým pokutám, poněvadž prodávali mužům opojné nápoje, aniž by to byli oznámili jich manželkám a od nich si dovolení vzali. Žalovala paní Rychardová hostinského Lyresa a obdržela náhradu 200 dolarů, které jí Lyres vyplatiti musel, a paní Arnoldová žalovala hostinského Jiřího Kallana a obdržela rozsudkem v náhradu 530 dolarů. Neškodiloby, kdyby podobný zákon i u nás pro nesvědomitě hostinské dán byl.

Paběrky.

1. Poměry nynějších států evropských ku sv. Stolici slovy písma sv. naznačené.

Anglie: Zdali zákon náš soudí člověka, lečby prvé uslyšel od něho a poznal, co činí?

Jan 7, 51.

A protož nyní pravím vám, odstupte od těchto lidí a nechte jich: nebo jestliže z lidí jest ta rada, aneb to dílo, rozpadne se; pak-liť z Boha jest, nebudete je moci zrušiti, aby se snad nebyli nalezeni i Bohu odporni. I přivolili k tomu.

Sk. ap. 5, 38.

Badensko: Co se vám zdá? A oni odpovídajíce řekli: Hodně jest smrti.

Mat. 26, 66.

Bavorsko: Co mi chcete dáti, a já vám Ho zradím?

Mat. 26, 15.

Dánsko: A on zapřel s přísahou: Neznám toho člověka.

Mat. 26, 72.

Francie: Smutná jest duše má až k smrti.

Mat. 26, 38.

Byť se pak všickni pohoršili nad tebou, já se nikdy nepohorším. Bych pak měl s tebou umříti, nezapřím tebe. Ale když z mrtvých vstanu, předejdu tě.

Mat. 26.

Hollandsko: Žádné viny nenalezám na člověku tom.

Luk. 23, 4.

Italie: Ten pak, kterýž jej zradil, dal jim znamení řka: Kteréhožkoliv políbím, tenť jest, držte jej.

Mat. 26, 48.

Užitečno jest, aby člověk jeden umřel za lid.

Jan 18, 14.

Národe můj, co jsem ti učinil aneb v čem jsem tě zarmoutil? Odpověz mi. Pěstoval jsem tě co vinici svou nejkrásnější a ty jsi se mi stal příliš trpkým. Napájel jsem tě vodou spásy, a tys mne napojil octem a žlučí. Vznesenějším všech národů jsem tě učinil, a tys mne odměnil zločiny a hanobením. Co jsem

ti měl ještě učiniti a neučinil jsem? Improperia (výtky).

Německo: I hledali knížata kněžská a zákonníci, kterak by jej zabili: ale báli se lidu. Luk. 22, 2.

Knížata pak kněžská a všechna rada hledali nepravého svědectví proti němu, aby jej na smrt vydali: a nenalezli, ačkoli bylo mnoho křivých svědků přistoupilo. Mat. 26, 59.

Odpověděli pak Pilátovi: „Kdyby tento nebyl zločinec, nevydali bychom ho tobě.“

Každý, kdo se činí králem, protiví se císaři. Nemáme krále, ale jen císaře. Jan 19.

Ale oni na tom trvali řkouce: Bouřit uče lid po všem Judsku. Luk. 23, 5.

Co učiníme, neb tento člověk činí mnohé divy? Necháme-li ho tak, všickni uvěří v něho: i přijdou Římané a odejmou naše místo i lid. Jan 11, 47.

Rakousko: Všickni vy se pohoršíte nade mnou. Mar. 14, 27.

Rusko: Bítí budu pastýře a rozprchnou se ovce. Mar. 14, 27.

Řecko: Ale oni řekli: Co nám do toho? ty viz. Mat. 27, 4.

Španěly: Ejhle člověk. Jan 19, 5.

Krev jeho na nás i na naše syny. Mat. 27, 25.

Švýcary: Máme zákon, a dle zákona toho musí zemřít. Jan 19, 7.

Ale oni volali řkouce: Ukřižuj, ukřižuj ho. Luk. 23, 21.

Turecko: Tvrdé šíje a neobřezaných srdcí a uší, vy se vždycky protivíte Duchu sv., jakož otcové vaši, takž i vy. Kterému z proroků se otcové vaši neprotivili? I zabili ty, kteří zvěstovali příchod Spravedlivého. Zkřikše tedy hlasem velikým, zacpali uši své, a obořili se jednomyslně na něho. A vyvrhše ho z města, kamenovali jej. Sk. ap. 7.

Würtembersko: Dali jste mi tohoto člověka, ale já žádné viny nenalezl jsem na něm z toho, co na něj žalujete. Luk. 23, 14.

S v. Otec: Jako na lotra vyšli jste s meči a kyjmi jímat mne: na každý den sedával jsem u vás, uče v chrámě a nejali jste mne. Mat. 26, 55.

Mluvil-li jsem zlé, vydejte svědectví o zlém; pak-li dobré, proč mne tepete? Jan 18, 23.

Mnohé dobré skutky ukázal jsem vám z Otce svého, pro který z těch skutků mne kamenujete? Jan 10, 32.

Tatoť jest hodina vaše a moc temnosti. Luk. 22, 53.

Běda světu pro pohoršení! ačkoli to musí býti, aby přicházela pohoršení: ale však běda člověku tomu, skrze něhož pohoršení přichází. Mat. 18, 7.

Blahoslavený, kdo se nebude horšit mne. Luk. 14.

Zdali to spravedlivé jest před obličejem Božím, abychom vás více poslouchali než Boha, suďte. Skut. ap. 4, 19.

Literární oznamovatel.

— „*Rukověť odpoledních pobožností křesťansko-katolických.*“ Sepsal Josef Němeček, osobní farář v Sichrově. S povolením a schválením nejduš. konsistoře Pražské. V Praze. Majetek kněhkupectví B. Stýbla. Socolorytinou. Str. 583 v rozmanité vazbě, jak v „Blah.“ 1871 č. 35 na str. 560 udáno.

— „*Ježíš láska má,* čili Pobožnost věčného uctění nejsvětější Svátosti oltářní.“ Příruční modlitební knížka ku čtyřicetihodinné pobožnosti, zvlášť pak pro bratrstvo věčného uctění nejsv. Svátosti oltářní. Sepsal kněz E. V. Řičák. V Klatovech. Tisk a náklad Max. Čermáka.

— „*Cinéas čili Řím za Nerona.*“ Od J. M. Villefranche. Přeložil Fr. Jeřábek. Dílo II. seš. II. Ročníku III. „Zábavné bibliotheky“ sešit 1. (str. 65—128). Vydává Pl. J. Mathon, kněz ř. sv. Benedikta v Rajhradě. Tiskem Vil. Burkarta v Brně 1872. Nákladem a též co příloha časopisu „Škola Božského srdce Páně“ v Rajhradě.

— „*Zeměpis mocnářství rakousko-uherského.*“ Pro nižší oddělení středních a pro vyšší třídy občanských škol vzdělal Ant. V. Huml, professor na vyšší reální škole v Kutné Hoře. 1. sešit od 1—5. archu. Tiskem a nákladem Rohlička a Sieverse v Praze 1872. Str. 80.

— „*Společenský zpěvník Český.*“ Sedmé rozmnožené vydání. Text uspořádal Dr. J. Boj. Pichl; nápěvy Jos. Leop. Zvonař. Nákladem kněhkupectví Kobrova v Praze. Vydání stereotypné. Str. 282.

— „*Divadelní ochotníček pro mládež.*“ Svazeček VI. „*Ptáčkové v kleci.*“ Původní veselohra ve třech jednáních. Sepsal Jos. Renner, učitel na hlavní škole ve Vodňanech. „*Láska k rodičům,*“ čili: Otec v cizině. Původní činohra ve třech jednáních. Sepsal Jul. Ed. Brachtl, učitel ve Vyškově na Mor. V Praze 1872. V komisi kněhkupectví Theodora Mourka. Str. 80.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Vojt. Sitte, Janovický far. na odp. v Kostelci nad čern. lesy, býv. řid. a katech. hl. školy Kolínské, 8. pros. 1871 (nar. v Praze 21. dub. 1796, vysv. 15. srp. 1822);
p. Ferd. Ubl, jubil. kněz, č. konsist. rada,

býv. k. arcib. vikář a školdozorce, majitel zl. zásluž. kříže s korunou, os. děkan v Halsu, 15. pros. 1871 (nar. 19. května 1797, vysv. 25. červce. 1820);

- p. Ant. Ott, farář v Lukově, 26. pros. 1871 (nar. 4. září 1808, vysv. 25. červce 1832).

Vyznamenán jest :

- p. Ant. Hanika, kanovník metrop. kapitoly Pražské, jmenován skuteč. kn. arcib. kons. radou.

Ve správě duchovní ustanovení jsou :

- p. Karel Rutzka, kapl., za administr. in spirit. et temp. v Erpušicích;
- p. Vác. Karlach, kapl. v Plzni, za administr. v Slabčích;
- p. Ed. Kohout, koop. za admin. v Halsu;
- p. Ant. Walter, děkan v Slavkově, a
- p. Ferd. Döbler, farář v Paulusbrunnu, zaměnili sobě místa svá;
- p. Jos. Dvořák, farář v Řenčově, vstoupil na stálý odpočinek

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnuli :

- p. Josef Walter, farář Mikulecký na odpoč. v Litomyšli, 19. listop. 1871, (nar. v Litomyšli 3. února 1807, vysv. 24. června 1832). Byl výtečný počtář.
- p. Jan Hron, jubil. kněz, osobní děkan a farář Kuklenský na odpoč. v Nových Hradech, 2. pros. 1871, (narozen v Hradci Králové 1. srp. 1788, vysv. 22. srp. 1814).
- p. Jiří Valdášek, farář v Babicích, 19. pros. 1871 (nar. v Pardubicích 21. července 1806, vysv. 25. července 1832).

Vyznamenání jsou :

- p. Frant. Raab, farář v České Prusnici a b. střídník vikariátu Hostinského, titulem děkana;
- p. Frant. Walter, katech. a ředitel obč. školy v Poděbradech, farními synodaliemi.

Ve správě duchovní ustanovení jsou :

- p. Ant. Vítvar, kaplan Kopidlenský, za kazatele Mariánského chrámu Páně v Hradci Králové;
- p. Zikm. Štepan, býv. admin. Mikulecký, za koop. v Janově (Jansdorf);
- p. Josef Šonský, zat. koop. Oberaltstadtský, za kooperatora v Niederhofu;
- p. Frant. Tondl, kaplan Ronovský, za katechetu ob. a real. škol ve Vysokém Mýtě;
- p. Josef Kučera, kapl. Losenický, za kaplana v Ronově;
- p. Otakar Richter, novosvěcenec, za kaplana ve Žlebicích.

Uprázdňené místo :

Babice, fara patronátu nábož. matice, do 30. ledna.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul :

- p. Ant. Ackermann, b. notář, farář v Myšenci 16. pros. 1871 (nar. 20. září 1799, vysv. 24. srpna 1824).

Vyznamenání jsou :

- p. Jos. Formánek, os. děkan v Týnici, Klatovský bisk. vikář a b. konsist. rada, jmenován jest arciknězem okresu archipresbyteratu Klatovského;
- p. Jos. Zusch, farář v Puhorí, obdržel právo nositi expositorium canoniale.
- Ve správě duchovní ustanovení jsou :**
- p. Jos. Smetana, admin. za far. v Tochovicích;
- p. Vác. Majer, kaplan v Protivíně, za admin. v Myšenci;
- P. Jos. Bastl, ř. maltez., za kooper. v Radomyšli.

Uprázdňené místo :

Myšenec, fara patr. náb. matice do 1. února.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul :

- p. Vác. Pletinger, Srbečský farář na odpoč. v Lounech, 28. pros. 1871 (nar. v Lounech 6. led. 1798, vysv. 12. srpna 1823).

Vyznamenán jest :

- p. Jos. Kouble, farář v Osečné, stal se správcem vikariátu Libereckého na místě p. vikáře Fr. Moysla, jenž toho úřadu se vzdal.

Ve správě duchovní ustanovení jsou :

- p. Vojt. Beittler, far. v Libošovicích, za faráře v Markvaticích;
- p. Sigm. Bräunl, far. v Podbořankách, za faráře v Mětikalově (arcid. Pražské), odkudž
- p. Karel Rauscher, záměnou za faráře v Podbořankách;
- p. Vác. Beckert, kapl. za admin. v Holanech;
- p. Jos. Kvěčala, koop. v Kuřtvoších, za 2. kapl. v Turnově;
- p. Theod. Kelbl, neom. arcid. Pražské, za proz. kapl. v Dlažkovících.

Milodary. Na opravu velechrámu sv. Víta v Praze jeden čtenář „Blahověsta“ 1 zl.

S blahopřáním, aby pro každého z ctěných čtenářů „šťastný a veselý“ byl „nový rok“, nastupuje „Blahověst“ novou (22.) pouť svou po vlastech československých. Činíce uctivé pozvání ku předplacení na tento ročník, připomínáme, že nejlevnější předplácti lze poštovními poukázkami. Předplacení přijímá a čísla vydává i rozesílá expedice (v kněhkupectví B. Stýbla č. 786—II.), kdež i úplné výtisky z r. 1869, 1870 a 1871 na skladě jsou. Na „Blahověst“ předplácí se 3 zl. na celý rok 1872 se záslilkou po poště; 2 zl. 50 kr., když se odebírá v expedici neb v kněhkupectvích.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
vk. arc. semináři
č. 190-I.

Expeditice:
v kat. knihkupectví
B. STÝBLA
na sv. - Václavském
náměstí, č. 786—II.
Nedošla čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
Celor. 2zl. 50kr.
polor. 1zl. 30kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 1zl. 55kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídně činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

ÚVAHY

na svátky svatých a světic Božích.

IV. Na den sv. Anežky panny a mučnice, 21. ledna.

1. Dnes, volá sv. Ambrož, dnes jest den narození sv. panny, jejížto čistotu následujeme: dnes jest den sv. mučnice, jejížto oběť přinesme. Ano dnes jest den útlé, mladistvé panny, 13leté sv. Anežky, následujme její čistotu a nevinnost; dnes jest den statečné mučnice Anežky, důstojnoují oběť přinesme. Jmenem „panna“ vyjádřena cudnost, stydlivost, slovem „mučnice“ hlásána její sláva. — Dvojí korunou, 1. panenskou a 2. mučnickou jsouc ozdobena, opouští dnes sv. Anežka svět: a jak my budeme jednou svět tento opouštět? Kde jest křesťane vítězství? kde jest koruna tvá? —

2. Ještě neschopna pokuty a již dospěla k vítězství! — dí dále sv. Ambrož o sv. Anežce. — O naší mládeži pohříchu můžeme naopak říci: Ještě nedospěla věkem a již schopna je hříchu! — Léta mladosti naší ach, jak nepodobna bývají věku sv. Anežky! Jak zahanbuje dívka třináctiletá nás muže i ženy, starce i stařeny! Není divu: jaká mladost, takové stáří; jaký stromek, takový strom. — Vypros nám sv. Anežko té milosti, abychom alespoň svá poslední léta obětovali Pánu, když jsme první věnovali světu. „Hříchů mladosti mé, Pane, nevzpomínej; ale podle milosrdenství svého pomni na mne; pro dobrotu svou Hospodine.“ (Žalm 24, 7.).

3. Sv. Anežka v bázni Boží jsouc vychována hned v prvním věku slib panenské čistoty učinila a raději smrt podstoupila, než aby slibu stala se nevěrnou. Když se vzá-

cní jinochové o ruku té sličné a šlechetné panny ucházeli, vyznala upřímně, že zasnoubena jest jinému ženichovi, Kristu, Jemu že chce v čistotě sloužiti do smrti. Kristus jest ženichem, chotěm i tvé duše křesťane, již sobě za drahou cenu své krve vykoupil, budiž Mu věren a pro věci pozemské Jím nepovrhuj. —

4. Anežka jsouc obviněna, že je křesťankou, nedala se ani lichotivými slovy ani hrozbou pohnouti, aby zapřela svého Spasitele. Tak i ty m. kř. nedej se ani sliby ani pohrůzkami přiměti k tomu, abys nevěren byl svému Bohu a Pánu.

5. Sv. panna s veselou, radostnou myslí přijala ortel smrti a vroucně se pomodlivší, hrdlo své ochotně pod meč kata podala († 304). Tak i ty kř. pro Krista ochotně trp a v hodině smrti radostně svého ženicha očekávej.

6. Mimo nejbl. Pannu Marii, sv. Voršilu a Theklu ctí se sv. Anežka co ochránkyně nevinnosti, k nížto se ty kř. mládeži utíkej zvláště pak v čas pokušení ji za ochranu a přímluvu vzývej.

V. Na den Zasnoubení Marie Panny s Josefem, 23. ledna.

1. Při zasnoubení mladých lidí, o svatbě bývá hlučno; svatebčané bývají veselí, časem až rozpustilí: však kdyby předzvídali hoře, jaké často po svatbě následuje, jistě by radost snoubence i hosti přešla. — Při zasnoubení, o svatbě Marie Panny s Josefem dělo se všechno v tichosti a počestnosti, ač celý svět měl příčiny nemálo se radovati: nebo z Marie, nejblahoslavenější choti Ducha sv., vzešlo slunce spravedlnosti, Kristus Ježíš, Spasitel a oblažitel celého světa.

2. O svatbách dávají se snoubencům dary: a co my dnes podáme blahoslaveným snoubencům, Marii a Josefu za dar? To, co sami si obapolně věnovali, totiž srdce čisté a tělo neposkvrněné. — Zlata a stříbra nemáme; co pak máme, to dáme. Marii dejme tři spanilé, vonné květiny t. lilií čistoty, fialku pokory a růži trpělivosti. Též sv. Josefu tři kvítků podejme, t. pěkný hvozdík neb karafiát, na znamení, že chceme podle příkladu jeho šetřití cti a dobrého jména bližního; vysokou rozmarínu, že jako on chceme věrně plnit povinnosti svého povolání a hořící lásku jeho k Marii a k Ježíškovi.

3. Párek nejčistotnější přistupuje dnes k oltáři a před Bohem se zasnubuje. Čistý byl Josef, čistota byla i nejbláh. Panna Maria. Toto zasnoubení duší čistých máme a můžeme také my všickni následovat. Hle, sám božský Spasitel zasnubuje, pojí se s duší tvou křestane, zvláště u stolu Páně při sv. přijímání. Krista tedy co chotě duše své milujme.

4. Čtvero jest důvodů zasnoubení Marie Panny s Josefem, t. a) aby se rodem sv. Josefa též rod zasnoubené jemu Marie Panny dokázal; b) aby Maria nebyla co žena nevěrná jmína a kamenována; c) aby matka, utíkajíc s dítětem do Egypta, měla na cestě ochrance; d) aby porod její byl zatajen úhlavnímu nepříteli pokolení lidského. — První žádal zákon, druhé povinnost k sobě, třetí človecenství Spasitele, čtvrté pak lest satanáše. Tak Bůh všecko moudře a dobrotivě spořádal ku spasení lidského pokolení. Kořme se tedy božské Prozřetelnosti a ve všech případech života v Boha se důvěrujme. —

VI. Na den obrácení sv. Pavla — 25. ledna.

1. Sv. Pavel, dříve než se stal apoštolem, Šavel nazvaný, pronásledoval Krista. „Šavle, Šavle, proč mne pronásleduješ?“ tak volá Kristus ku každému hříšníku; nebo kdykoli hřešíme, Krista pronásledujeme, křijujeme. Krista pronásleduje také, kdo bližnímu, bratru Kristovu křivdí; nebo zároveň s hlavou, s Kristem trpí údově. Nechtějme hr. Krista pronásledovati. Co nám učinil zlého? Proč chceme jeho neskončenou lásku spláceti nevděkem?

2. Dnes jest den obrácení sv. Pavla: kdy křestane byl a kdy bude den obrácení tvého? Dnes ještě ne, pravíš. — Proč odkládáš? Či bude zejtra snadnější, co ti dnes za těžko přichází? Věz, že tím těžší bývá

pokání, čím déle se odkládá. Šavel by snad nikdy se byl neobrátil, kdyby to byl neučinil dnes na cestě do Damašku, když Pán jej volal. — Proto volám se Žalmistou Páně: „Dnes, uslyšte-li hlas jeho, nezatvrzujte srdcí svých.“ (Žlm 94, 8.) Jen chutě do toho, půl hotovo. —

3. „V nebesích, jak praví Pán Ježíš, jest větší radost nad jedním hříšníkem činícím pokání, než nad 99 spravedlivými.“ (Luk. 15, 7.) Ó jaká to radost byla v nebesích z obrácení sv. Pavla. Radoval se již apoštolé a učenci Páně a to ne bez příčiny; neb Šavel, dychtěl po pohrůžkách a po vraždění učeníků Páně, jak velice mohl ještě církvi škoditi, kdyby byl neustál pronásledovati křestanů? A jak nesmírně jí prospěl, když se byl obrátil! — Učňme i my, kdykoli jsme hřešili, takovou radost Bohu i církvi, andělům, svatým i všem lidem, zvláště pak sobě, nebo je-li na světě čistší a větší radosti nad tu, jakou nám činí čisté neb očistěné svědomí? Ó, jak radostné, jak sladké jsou slzy kající! —

4. Božský Spasitel pravil o Šavlu k Ananiášovi: „Nádobou vyvolenou jest mi on, aby nosil jméno mé před pohany.“ (Sk. ap. 9, 15.) My všickni jsme takové nádoby vyvolené, povolání k tomu, abychom jako sv. Pavel jméno Pána Ježíše rozlašovali a oslavovali nejen slovy, nýbrž i skutky. Jak krásné, vznešené to povolání! Dosud jsme je daremně plnili, málo jsme činili ke cti a chvále Boží. Již pak chceme se polepsiti; dobrému chceme všemožně napomáhati a zlému brániti. Pakli jsme bývali dosud Šavlové, budme přístě Pavlové. „Všecko mohu skrze toho, kterýž mne posiluje“ píše sv. Pavel (Fil. 4, 13.) Také my jsme došli hojné milosti, kéžby v nás nebyla daremna! —

VII. Na den sv. Františka Salesia — 29. ledna.

1. Sv. František Sal. byl horlivý biskup, jenž všemožně se snažil, aby bludaře svého věku ku pravdě a hříšníky k ctnosti obrátil a sice mocí pravdy a lásky. On máje vypleti koul z pšenice, činil to opatrně; neplenil kacíře a hříšníky ohněm a mečem, nýbrž jednal v duchu Kristově, jenž doutnající knot nezhasí a chybujiících nepronásleduje kyjem a zlořečením, nýbrž co dobrý pastýř ovci ztracenou neunaveně hledá a když ji nalezne, bere na svá ramena i raduje se přinaší do svého ovčince. — V tom i my, kř., sv. Františka následujme.

2. Sv. František Sal. byl zvláštní milovník Kristův. Cokoliv on podnikal, konal, četl nebo psal, vždy počínával slovy: „Ať žije Kristus, moje láska.“ Proto všechno se od něho dělo s láskou a z lásky. Kéž bychom, br. a s. m., i my takoví milovníci Kristovi byli: potom věci sebe těžší a odpornější, byly by nám snadné, ano příjemné a všechno počínání naše sprovázelo by Boží požehnání. „Kteréhož neviděvše milujete, v kteréhož také nyní nevidouce věříte.“ (I. Petr. 1, 8.) „Mně živu býti Kristus jest a umřítí zisk.“ (Fil. 1, 21.)

3. Sv. Frant. Sal. byl vzorem tichosti a trpělivosti, čím srdce všech lidí sobě získal a všechny Kristu. Onť v pravdě s Kristem volá k nám: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.“ (Mat. 11, 29.) Škola i pramen tichosti jest pokora. Člověk pokorný uznává svou slabost a nedostatečnost a proto také s křehkostmi jiných lidí vždy má srdečnou útrpnost; nehorsívá se, když se lidem něco lidského přihodí, věda, že dnes nebo zítra také jemu cosi podobného státi se může. Proto, jak nás napomíná sv. Pavel: „se vši pokorou a tichostí, snášejte se vespolek v lásce.“ (Ef. 4, 2.)

4. Sv. František Sal. († 1622) byl muž svatý, ke každému přívětivý a laskavý. Kdežto na některých svatých shledáváme příkrou stránku svatosti, ježto mnohých odstrašuje, ukazuje nám sv. František stránku svatosti milou, příjemnou, tak že si ji bezděky zamílujeme. Jeho „Bohumila“*) jest návod ku svatosti pro všechny lidi a věky. Nic tam nežádá přemrštěného, nemožného, co by každý, kdo jen chce, nemohl plniti a musí plniti, ač chce-li spasenu býti. Čítejme tedy pilně v knize té a co jsme četli, s milostí Boží také zachovávejme, plňme; tak pojistíme své spasení.

Znělky.

Příroda mi celá divnou mluví řečí,
a má duše hlasy její mlo jímá,
ať již ticho šepce nebo děsně hřmá —
hvozdem šelestí neb řeky proudem ječí.

Dub tu věkověký — onde chudé klečí,
květný ráj tam, vykypělý před očima,
travka pasožitná, jež se jilmý třímá,
palma, réva — vše mi hlaholem se vděčí.

Duši mojí mluví nebe ohvězděné,
mluví skály němé, mrakonosné chlumpy,
mluví moře poklidné i rozhučené.

*) Spis tento přeložil a vydal † Jan Krbéc nákladem Dědictví sv.-Janského v Praze 1843.

A řeč jedna, příroda již celá zvučí:
ptactva zpěvy, hromův řevy, proudův šumy
Hospodina znát a milovat mne učí.

* * *

Rád se dívám, vida,* jak se jitro nítí
na blankytu zaplanulém září radou,
ježto pěvci ranní hymny svoje hudou,
a perlami třeptíí orosené kvítí.

Rád se dívám: k rozložené nebe sítí,
jež opíná širý svět a zemi chudou,
a utkaná rukou lásky blahosoudou,
myriadami svých světél míru svítí.

Rád se dívám vši té kráse všehomíra,
souhlasu a ladu — nebe, země skladu,
všude vida věčné Lásky moc i vládu.

Raději však oblažená duše zírá,
kde se nitro jaré pravdou světi Bohu,
a svou láskou svatou míří nad oblohu.

* * *

Malá zřítelnice jiskří v oku malém:
a v ní milliony hvězd se městí spolu,
v ní hor výše rostou a propasti dolů,
lemované ledů, sněhů, moří valem.

Roje bylin, květů, sosen, dubů, palem
od kořenů pnem a sněťmi do vrcholu,
vše co žije, roste, hyne po okolu:
malá zřenice to jímá v oku malém.

Divů div ten váže, měře rozum žásne
a velebí ruku věčnou Stvořitele;
jenž to zrcadélko vetkal v očko jasné.

Zračí-li se ale v oku světy celé:
ký div, že se v útlé duši láska městí,
která dává nebi růst a zemi kvěsti?!

* * *

Ach, co zděl vám Kristus Českých matek děti
že rušíte činy a hyzdíte slovy
zákon Jeho odvěký a veždy nový,
kterým Láska za ucně vás lásky světi?!

Co je po rozumu, který do tmy letí?
Co po pravdu, jímž jen sobec zisky loví —
Co po síle, jež neřestem bídně hoví —
Co po ráji bez Boha a bez obětí? —

Či snad mohou bez lásky vám ráje kvěsti?
Aneb může láska dařiti se v duši,
uvyklé jen na rozkoš a na neřesti?

Ach, kdo Kristův zákon odmítá i ruší:
touhám věčným vlastní duše nerozumí,
a chtě blaho sítí, seje — smrt a rupy!

Vác. Štulc.

Obrazky biblické.

Podává kn. Fr. J.

II.

Had. (I. Mojž. 3.)

Druhý list písma Božího zvěstuje nám rozmluvu, kterou vedl. aby slabou svedl, se společníci Adamovou anděl padlý. Sám osouzený do propasti a bez naděje spásy byl nevýslovně bídný. A bídníkům jest útěchou jedinou, získati si společníků stejně bídných. Vyšel, aby přelstil, zklamal a zkazil. Aby poznán nebyl, oblekl roucho vypůjčené a připravoval zbraň. Závist mu byla pohnutkou a zbraní slovo. Jeť slovo zbraň smrtelná jako meč a horší meče; meč vraždí tělo, slovo jedem napuštěné vraždí duši. A jak ďábelsky si upravil, přiosťřil a jedem napustil meč jazyka svého! Oslovil Evu. Vypovím rozmluvu jeho krátce; tři slova mluvil a v každém byl jed; nejprve se *ptal*, pak *lhal*, konečně *lichotil*.

„Proč přikázal vám Bůh, abyste nejedli z každého stromu rajskeho?“ — to byla otázka;

„Nikoli, nezemřete smrtí!“ to byla lež a „Budete jako bohové, vědouce dobré i zlé!“ to bylo lichotivé slibování jeho.

Otázka vzbudila pochybnost, zapudila lásku, rozpacité srdce vrávoralo. Lež krátce, určité a s důrazem pronešená vyrvala víru ze srdce. Lichotivé sliby vyvrátily pokoru a naplnily srdce pýchou i chtíčem zároveň. Na jednom listě přísloví svých táže se Sirach (30, 19): „Kdo poznal cesty hada na skále? . . . A kdo poznal cesty člověka v mladosti jeho?“ — Tať byla cesta, kterou vedl člověka v první jeho mladosti.

Nevím, jak daleko je ze země do nebe; do propasti však vedou stupně tyto tři, kterými svůdce člověka v ráji vedl v záhubu. Člověk klesl a zase vstal, ale stupně tyto zůstaly: 1. otázka všetečná, 2. lež a 3. sliby lichotivé.

Tak padl tenkrát, tak padá podnes člověk ve své slabosti. Pády našich dnů jsou nám dokladem, že sv. pravda jest, co o pádu prvním píše písmo sv. na počátku.

Zbraň „hada starého“ nezměnila se. Ohledejme, jak svádí, a to nám bude dokladem, jak svedl poprvé.

Svádí předně „otázkou“ a dokládám — „všetečnou.“ Jsou otázky *nevinné*, jsou i *hříšné*; ptají se lidé, aby se vzdělali a ptají se, aby bořili. Dítě malé na klíně matky své, žák u nohou učitele svého ptá se v

pokoře a upřímnosti, aby zvěděl, co ještě neví a jasněji pochopil, co mu polotemným jest. To jest otázka nevinná. Ale když zkušený se táže nezkušeného, vyšší nižšího v tom úmyslu, aby pobouřil, oklamal a oloupil jej v nezkušenosti jeho a zvrátil předsevzetí bohulibá — tu je otázka hříchem velikým.

Je těžko vysloviti, jak mocnou zbraní je každá otázka hříšná. Slyšme dějiny.

Spartakus povstal u prostřed svých soudruhů, otroků a řekl: Proč jsme otroci? A otázka byla jiskrou, jež se vzněla v srdcích všech. Vzbouřili se nebozí . . . a poraženi jsou a otroctví zůstalo.

Patnáct set let měla křesťanská Evropa víru jednu; tu povstal Lutr a tázal se: „Proč se postíte, zpovidáte z hříchů a posloucháte Řím?“ A Německo pokryly ssutiny měst, hradů, chrámů, klášterů a po bouři strašlivé a krvavé, plné hnusných prostopášností miliony duší opustily Církev. Vezmeme hnutí myslí a zbouření národů kterékoli v dějinách: to byl počátek jeho neblahý, že někdo povstal a řekl: Proč jsme nužni — vedle boháčů? Proč my posloucháme a ten poroučí? . . a podobně.

Tak nyní jest a bylo na počátku; první zbraní hada starého jest hříšná otázka.

Lež je zbraní druhou, ještě vydatnější. To pochopíte snadněji v tomto století zřícenin. Ohledněme se vůkol na ty trosky, na ty zbytky svazků strhaných, na tu bídu naši, na ten náš zmatek a nepořádek. Trůny v Evropě se viklají, svatyně jakoby svatou nebyla, přísaha již neváže, není kázně v mládeži a strážní duchové krbu domácího vzdychají a tajně slzí.

Ba někdy zdá se, jakoby věrnost, spravedlnost, čistota, láska a jiní andělé míru a řádu byli opustili nás. Kdo to učinil? Která moc ve světě spáchala to?

Povstal kdosi a krátce a určitě, bez důkazů i bez okolků řekl: „nevěřte, neumřete.“ A to slovo ujal se a přineslo ovoce své, ovoce zlé.

Nedivte se, že uvěděl člověk slovu: „nezemřeš!“ Ach 6000 let smrt — tehdyž neznámá — rádí kolem nás; řekněte starci, jenž ženu i dítky své byl pochoval: „neumřeš ještě!“ a on Vám uvěří. Člověk se brání proti smrti a lež, která smrt upírá, jest mu sladší než pravda z úst Božích, věštící mu hrob.

Řekněte mladíku, jenž život svůj utrácí ve vášni: „Ty hrob si kopeš časný!“ — on Vám neuvěří.

Řekněte zatvrzelci nekajícímu: „Na tebe čeká smrt věčná!“ snad zalekne se tro-

chu, však odpoví: „Nevěřím tomu!“ Po 6000 letech a důkazech nevěří člověk ve smrt svou; a Vy byste se divili, že v ní tehdáž nevěřil, kdy dílo její ještě neznal?

Otázka začala, lež utvrdila, lichocení nesmyslné a rouhavé dokonalo dílo kleté.

Povězme si slovo upřímné. Každý z nás je více méně marnivým. Dívka nezkušená i vojín s jizvou v tváři rád poslouchá, byť i přehnanou a lživou chválu svou. Mimo to každý se stupně svého výše pohlíží, a chová tajné přání, kéžby mohl pošinout se výše. My prostí máme přání skromná, čím kdo výše stojí, více žádá.

Člověk byl králem přírody. V spravedlnosti a svatosti a nesmrtelnosti své byl dědicem nebes. Nebylo nad ním mimo Boha. Chápete už, proč k slovu: „Nezemřete“ přidal had: Budete jako bohové!?

Tím každá falešná filosofie začala, že řekla: Člověk jest pánem svým; rozum jeho chápe vše, co rozum nepochopuje, to pravda není; i činů svých je pánem, ať dělá cokoli, svědomí nemá soudce, jen sobě samému si z toho odpoví. Není to: „budete jako bohové?“ Jako tehdáž rovně i dnes.

I zachtělo se člověku vědět, co ví Bůh, býti bohem. Člověk věděl již dost; vždyť Bůh sám byl učitelem jeho; ale mnoho ještě nevěděl a neznal. Neznal zlé a bídu a korunu její smrt, kterou mu Pán pohrozil. Co je smrt? To dosud nevěděl. Sám žil a vůkol něho všade mladý, čilý byl život. Chtěl vše i smrt poznat a poznal ubohý. Hříchem spáchaným padla rouška, která zakrývala dosud vědomost tu hroznou a poznal zlé. Co bylo za tou rouškou? Ach my to známe, je to věno naše. Byly tu: slzy, nenávisť, svár, krev, vražda, nepokoje, boje, chudoba, bída — smrt. To byla ta nová věda, to smutné vědění dobrého, které ztratil a zlého, do něhož upadl člověk.

Sen o ráji.

M tom květorouchém měsíci,
v posvátném lásky máji
myšlének umdlen směsicí
usednu v luzném háji.

Duch spánku víčka pohladě
mi blahé zvěsty bájí
„o velké krásné zahradě“ —
mně zdálo se — o ráji.

Uvidím ono šťastné dvě
v původní nevinosti,

jak Bůh je k slovům lásky zve,
dlí s nimi v blaženosti.

Uslyším — *pěvci pernatí*
písně jim zahudají;
bez strachu bázní pojmí
k nohám jich přiletají.

A *lev* tu hrdou se hřívou
před člověkem se níží
a s tváří cele skroušenou
ku králi svému vzhlíží.

A *palma* zrostem ztepilá
své téměř před ním sklání
a bez potu mu plod podá
k sladkému požívání

Uvidím v trávě lvíčata
s beránky laškující
a zobat zřím krahujčata
s hrdličkou cukrující.

Žel, okamžik jen trvalo
mé rajske radování,
dvě šťastných dokud neznalo
nešťastný strom poznání.

Naručest vidím mizet ráj
svých prarodičů vinou:
had vylákal je v pustý kraj,
kde *trn* a *bol* nehynou.

I vidím s okem zroseným:
u brány anděl Páně
na stráž s mečem plamenným
do ráje vkročit bráně.

Já zvlhlé zraky k nebi vznes'
chtě vyprosit milosti —
duch spánku v *nový ráj* mne vnes'
řka: „Bědování dosti!“

„Slyš! přišla svatá velká noc,
v níž *narodil se Kristus Pán*,
by padlým přišel na pomoc
a na zem přines rajský stan.

Hle rozum *světlem* zjasněný,
před nímž utíká sova;
hle *uzel ze lží* spletený
rozřat je *mečem „slova.“*

Hle, *řetěz* *robem* vldčený
— tu kletou lidstva vinu —
rozrušil *prapor vztýčený*
svobody Božích synů.“

I vidím, kterak celý svět
zná zákon milování
a slyším Kristu chvály pět,
že světlem tmu zahání.

Umlká rachot smrtných děl,
nevidět bleskot meče:
mír věčný v zemi zdomácněl,
krev lidská nepoteče.

Leč druh tu druhá milého
objímá na potkání,
neuzříš hledu hořkého,
jen lásky usmívání.

„Aj, v srdcích všech dlí Kristus Pán,
na zemi zkvetá nebe,
již nikým není nepoznán —
já šťastna cítím sebe!“

V tom rána střelná vyruší
mne ze sna blaženého
a nárek zavzní do uší
člověka raněného.

Spěchám, odkud ten nárek zněl,
— krev k nebi volá v háji —
v říš nedohlednou uletěl
můj krásný sen — o ráji.

Jos V. Smělý.

Promluvy před oddavkami.

II. Svatební prsten.

Často jste již, pane ženichu a panno nevěsto! vešli do chrámu Páně k veřejným službám Božím, ku vzdělání sebe samých a k pozdvižení srdce svého; přece však nikdy s takovou touhou a nadějí jako dnes, kde sobě na stupních oltáře slib učiníte nerozvížitelný, že se vespolek až do smrti upřímně milovati a v štěstí a v neštěstí při sobě věrně státí budete. Na znamení toho *svatební prsteny* sobě oboplně sdělíte, byste se patřením na ně vždy znovu na ty povinnosti rozpomenuli, v kteréž se nyní uvázete. A jak důležitý význam má svatební prsten!

Prsten jest okrouhlý nemaje takřka začátku ani konce a co takový *obrazem věčnosti* a věčná čili aspoň doživotná musí též vaše láska býti; nikdy se nesmí viklati, nikdy hasnouti, nikdy míjeti. Koho nedojímá pohled na etihodný párek staříčkových manželů zlatou svatbu slavících, když v šedinách, sehnutým tělem a třesoucím krokem k oltáři přistupují, aby onen slib sobě obnovili, jež v krásných dnech mladosti,

v síle a plnosti života byli učinili; jak důvěrně a spokojeně na sebe pohlížejí, že za celé půl století vzdor všelikým zkouškám a nástrahám v slasti i v strasti vždy věrnými sobě ostali.

Všickni přítomní na ty staré manžely patřící bývají až k slzám pohnutí a Bůh sám i andělé jeho z toho se radují.

V rakvích egyptských mumii našlo se žito, kteréž vodou omočili a pak do země zasili. A hle ono vzešlo, pučilo, kvetlo a sterý užitek neslo, ačkoli již několik set let staré a zavřené bylo. Pěkný to obraz *manželské věrnosti*. Necht by manželům sebe víc let prošlo, necht by se jich sebe prudší bouře dotýkaly: oni pevně při sobě drží a nikdy se neopoustějí. Takové pevnosti aby na sobě dokázali, potřebí, aby, jak sv. Augustin praví, Toho se drželi, jehož věrnost se nikdy nemění; aby se Boha nespouštěli, kterýž sám v sobě neproměnný dodává člověku síly, aby taktéž dobrým zásadám a mravům věren ostal. Pročež budiž *nábožnost* základem vašeho manželstva a bude-li Bůh s vámi, kdo bude proti vám?

Prsteny jsou ze zlata a zlato jest *označením lásky*, kteráž čistá býti má co zlato a co ono v ohni t. j. svízelných zkoušená. Na počátku světa vyňal Bůh Adamovi žebro a učinil z něho Evu, aby muž v pravdě své choti říci mohl: Ty jsi díl můj, tys stvořena ze mne, já tebe jako sebe samého miluji. Co se tehdaž obrazně událo, doplněno jest ustanovením Mojžíšovým (Gen. 2, 24.): „Pročež opustí člověk otce svého i matku svou a přidrží se manželky své a budou dva v jednom těle.“

Vy ale z toho nahlížíte, že jednota tělesná také jednotu (čili sjednocení) ducha a srdce předpokládá aneb jinak řečeno, že láska *čistá* má býti co zlato.

Zlato se v ohni čistí a taktéž manželská láska na to připravena býti musí, že ji nejedna strast, nejeden kříž potká a zkusí. Tak již v starém zákoně moudrý Sirach (27, 6.) napsal: „*Nádobí hrnčířské zkoušuje oheň a lidi spravedlivé pokušení zármutku.*“

Jako v přírodě na milé jaro následuje palčivé léto, na štědrý podzim mrazivá zima: tak i v stavu manželském nezřídka po libánkách — po výsluní prvních slastí a rozkoší stahuje semračna plná těžkostí a starostí tak, že nejedna slza na zlato svatebních prstenů kápne. Co ale člověk předvídá, méně ho léká a raní, když se to dostaví a protože žádá sv. církve od ženicha i od nevěsty, aby se hned při oddavkách vyslovili, že budou spolu snášeti netoliko dobré

anobř i zlé a protivné; neboť bojování jest život člověka na zemi; nechť by se v kterémkoli stavu nacházel, vždy se v něm slast a strast střídá; stav manželský má ale tu výhodu, že potká-li co trpkého jednoho z nich, spolu s ním to cítí také druhý a vyrazí ho; pakli se raduje jeden, i druhý se těší a tak o polovic se mírní všeliká nehoda a každá útěcha a radost se okouší dvojnásob. Jako na pěkné malbě světlo a stín jsou souměrně a střídavě rozděleny: nápodobně se také v nejkrásnějším kruhu rodinném střídají radosti a žalosti. Kdyby pak vás, rozm. p. ženichu a panno nevěsto, někdy na cestě života trudné změny tyto potkati měly, naleznete opět v náboženství Kristově nejsilnější podporu, spokojenosti své; neboť ono dá náklonnostem vašim přímý a pravý směr, abyste slabosti a křehkosti s lidskou přirozeností spojené snáze strpěti mohli.

Takto se snášejíce zachováte svornost a domácí pokoj, vy jeden druhému vyhovíte všeho se vystříhající, coby nějakou různici působiti mohlo. „*Láska*“ jak píše apoštol národů sv. Pavel (I. Kor. 13, 4.) „*trpělivá jest a dobrotná jest . . . nenadýmá se, nehledá co jejího jest, nemyslí zlého, láska všechno snáší, všemu věří, všeho se naděje, všeho trpělivě čeká.*“

„*Kde láska, pokoj a svornost panuje*“ praví sv. Bernard, „*tamt jest požehnání Boží a kde to jest, tamt se neodvážejí satan škoditi, tamt se i nejtěžší kříž snadno snese.*“

Svatební prsten světlí se rukou kněžskou veřejně v kostele těmito slovy: „*Žehnejž ó Pane tomu prstenu (těm prstenům), ježž (jež) ve jménu Tvém žehnáme (světíme), aby ten, kdo jej (je) ponese (ponesou), své choti (spolu) věrnost nezrušitelnou zachoval, v pokoji a vůli Tvé setrval a v obapolné lásce vždycky žít byl.* Skrze Krista Pána našeho. Amen.“

Z toho svěcení poznávejtež, Nejmilí! také lásku katolické církve, kteráž si všeho všímá, co člověka důstojno — nejvážnější doby života od kolébky až do hrobu pečl svou sprovázejíc.

A že katolickou církev za svou duchovní matku máte, zdali to není vaší chloubou a slávou? Učiňte dnes to předsevzetí, že se k této matce vždycky neohroženě hlásiti a její příkázání svědomitě ostříhati budete. „*Kdo církev miluje*“ píše sv. Atanaš, „*plní vůli její.*“

Co ale žádá tato církev dnešního dne od vás? Onať chce, abyste na sobě duchovní sjednocení Krista s církví vypodobnili,

jako sv. apoštol Pavel o svátosti stavu manželského vyřknul, „*že to tajemství veliké jest, ale v Kristu a v církvi*“ (Ef. 5, 32.) Táž svatá církev žádá, abyste v lásce, jakouž nyní obapolně k sobě nadchnuti jste, neoblevovali a dívky, kteréž vám Pán Bůh dá — abyste ne tak pro svět a marnost jeho jako více pro Krista a svatý zákon jeho odchovali, aby kolem vás zdárná křesťanská rodina vzrostla a kvetla.

Tohle vše připomíná vám svatební prsten: jeho podoba věrnost, jeho zlato lásku a jeho svěcení vůli církve a oddanost vaši k ní. Patřte tedy častěji na své svatební prsteny a pohled ten vám v chvíli veselé radost vaši rozmnoží, v truchlivých pak dobách útěchy poskytně; neboť vám všechno na mysl uvede, co jste nyní o jeho významu slyšeli. Bůh vylež na sňatek váš své požehnání, v jehož jménu se nyní vás pane ženichu táží, abyste mi pověděl na své dobré svědomí, zdali z dobré vůle a ne z přinucení berete sobě tuto přítomnou nevěstu atd. (podle rituálu či agendy.)

P. O.

Pracovitá rodina.

Povídka od Frant. Pravdy.

III.

Jako Cyrill Beneš otcí tak Majdalena Benešova v práci vypomáhá matce.

Majdalena jest mladší než Cyrill, ale je také velká a silná a dobře se hodí ke všemu.

Mají dvě kravičky a jedno telátko pronajali si kousek pole a kousek louky a bedlivě starají se, aby bez nouze mohli žít ze svého výdělku. Že otec je pořád na silnici, musí domácí hospodářství vésti matka a vede je s dcerou Madlenkou zajisté jak se patří a sluší.

Madlenka arcíť chodí do školy, ale před školou a po škole vykonává doma, co jí matka uložila, a zaměstnává se již také na poli.

Dobré kravičky jim dávají mléko, ale ony ještě jiný užitek jim přinášejí. Zapráhají je do vozu, vyvážejí mrvu, klidí do stodůlky obilí, na půdu seno a otavu. I pluh a brány tahají, když se orá a vláčí, a Benešová z většího dílu je při nich sama a každé dílo jí lehce jde od ruky. Beneš jen tenkrát odloží práci na silnici, když něco těžšího je třeba vyříditi a syn Cyrill matku také zastává, když ho k tomu povolala a otec se bez něho může obejít.

Však co Cyrill dokáže i Majdalena a Majdalena s kravičkami umí lépe zacházeti než on, že je dívka a kravičky si s matkou opravdu zamilovala. Jmenují je „Maleno“ a „Strako“ a telátku říkají „Puclíku.“ Krávy i telátko je znají a mají radši než každého jiného, že je pilně poklízejí. Když matka nebo dcera vstoupí do chlíva, bučí Malena, bučí Straka a i Puclík se ozývá. Nesmí se jim nedostávat píce, zakládají jim štedře a nikdy nezapomenou napojiti je čerstvou a čistou vodou. Ony také hodné pod ně stelou a je často umývají a česají, aby na nich nebylo špíny jako na jiném dobytku. Je radost podívat se na ně i na malý chlív jejich, jenž tak bývá vymeten a upraven, že nikdo se nemusí štítit chvilku tam pomeškati.

Benešová naučila Madlenku jednati s dobytkem útrpně a vlídně a jedná tak s ním celá její rodina. Nenadávají mu, nezlobí se na něj, nepronásledují ho šviháním, mrskáním a bitím. Styděli by se a pokládali by to za hrách, kdyby mu zlořečili a ho proklínali a když to slyší od některých surovců, je jim ubohých tvorů Božích líto a vždycky se jich ujímají.

Madlenka krávy již umí také dojiti, sbírá s mlíka smetanu a ze smetany vrtí máslo. Činila to právě, když bratr Cyrill za tatínkem odešel na silnici a bratr Tomáš ještě trval ve škole, aby se tam cvičil v psaní. Stojí u soudku a točí jím a maminka sedí u stolu a šije. Povídají si, že jim krávy nyní dávají mnoho mlíka a Madlenka říká: „Maminko, kdybychom třeba neměli nic jiného než to mlíko, přece bychom se najedli.“

„Najedli,“ řekla maminka, „ale mlíko by se nám přejedlo a pak bychom ho již nechtěli.“

„Já vždycky mlíko chci,“ míní dcera, „chutná mi sladké i kyselé, ráda mám podmásli, polívky z mlíka a všechno, co se z mlíka vaří. Vidíte, že by mne jedna kravička uživila?“

„Uživila, kdyby vždycky dojila,“ odpověděla jí matka, „a kdyby ty jsi nemusela živiti krávu. Však kráva vždycky nedojí a žere pořád, potřebuje toho mnoho, kde bys ti to vzala?“

„Z pole a z louky,“ pravila Madlenka.

„Dobře,“ přisvědčila jí matka, „tedy bys musela mít také pole a louku, a to my, moje drahá, nemáme.“

Madlenka se na ni podívala, jakoby tomu nevěřila, a ovzala se: „Maminko, vždyt máme pole a louku!“

„Máme,“ neodporuje jí maminka, „ale není naše, platíme nájem a to velký nájem a musíme se hodně přičinit, než ho seženeme.“

To Madlenka nevěděla a diví se tomu řkouc: „Jak pak ten nájem sháníme, maminko?“

Maminka jí vypravuje, že pole a louka, co mají v nájmu, patří sousedovi a že mu tatínek mnoho zlatých ročně musí odvádět. Vydělá si je prací na silnici, že je cestář a kdyby nestačilo, co si vydělá, musel by všelicos odprodat, co z pole a z louky sklidil, anebo by musel peníze ztržít za nějaký kus svého dobytka.

Madlenka nechce ani slyšeti, aby některý kus svého dobytka prodali a ptá se maminky: „Snad byste nedali pryč Puclíka?“

„Na toho nejspíš dojde,“ zastrašila ji matka, „tři kusy nemůžeme držet a rozloučiti se s Malenou nebo se Strakou bylo by ještě hůř, že bychom pak neměli dost mlíka.“

Madlenka je zarmoucená a umínla si, že za Puclíka bude prosit, aby ho neprodávali, a Cyrill, Tomáš a Antonie budou prosit s ní, až jim řekne, co telátko jejich očekává.

Maminka uhodla její myšlenky a praví: „Milé dítě, je těžko opatřit si všechny potřeby. Je nás šest, Tomáš a Antonie ještě nepracují a ty s Cyrilem také toho mnoho neuděláte, že chodíte do školy. Školu musíte navštěvovat, abyste se naučili všemu dobrému a užitečnému, stali se moudrými a schopnými pro život, byli hodní lidé a praví křesťané. My rádi na vás a za vás platíme, dáváme vám jísti, jednáme vám šaty a o sebe také musíme pečovat. Nemáme než tu naši chaloupku, to holé stavení a děkujeme Bohu, že alespoň ten byt nás nic nestojí. Však byt nás neživí, na to, co nás živí, pachtíme se v potu tváře a doufáme, že vy dle možnosti své a dle sil svých nám vždy budete přispívat.“

Madlenka všechno připověděla, chce být pracovitá a pilná a vynasnaží se, aby rodičům ulehčila. Kdyby oni již se nemohli namáhati, zastane je a zatím se vzdělá a vy-cvičí, aby vyrovnala se milé a drahé mamince.

I přeje si podati jí hned důkaz a vrtí s dvojnásobnou rychlostí, tak že soudek lítá jako ve větru.

Maminka ji napomenula, aby tak nepospíchala, máslo se již asi srazilo a ona je nyní vybere.

Podívala a přesvědčila se, dybývá máslo a Madlenka do hrnce přelívá podmásli.

Přiběhl ze školy Tomášek, chlubil se, že napsal hezky, co dřív byl napsal špatně, dí, že pan učitel byl spokojen a že řekl, že to již půjde, a žádá něco k svačině.

Dostal podmáslí, chutnalo mu a když přišel otec s Cyrilem a Toničkou, zapomněl na podmáslí a snědl třešně, co mu Tonička dala. Bylo mu potom zle, ale do rána se vystonal a nemusel zanedbat školu.

IV.

Benešovům se vede líp, než jiným lidem, jenž se tak nepřičinují jako oni, nýbrž zvykli si na zahálku a zahálku trpí i svým dětem. U Benešů se nikdy nezahálelo, pracovali velcí malí a již i ti nejmenší se vedli k práci. Práce se jim stala potřebou a opravdu je těšila, bez práce nemohli ani býti a co neuměli, tomu ochotně a rádi se přiučili. Dá-li Pán Bůh, pomůže si každý sám ve světě, až odroste rodičům a dokud činí jednu rodinu, budou se vespolek žít a podporovat.

Běda, potkalo je velké neštěstí! Otec podlehl nebezpečné nemoci, trvala dlouho a smrtí se ukončila.

Sloužili mu všickni, matka i děti, vozili k němu lékaře, ale nic neprospeklo, musel rozloučiti se s životem. Cítil v sobě již dávno neuh, však přece pořád chodil na silnici, aby dostal své službě, přemáhal a zapíral se, až jednou ráno musel zůstat na lůžku.

Dali zatím na silnici jiného člověka, že matka s dětmi dost práce měla doma, pole obstarávala, muže opatrovala a při tom všem i škole chtěla vyhověti.

Někdy u otce seděla malá Antonie a druží se zaměstnávali rozličným dílem, po škole býval u něho i Tomášek a oba tak výborně ho opatřili, že si nepřál lepší posluhy.

Cyrill a Majdalena otci čítali z kněh a s ním se modlili a když se s nimi loučil a jim uděloval požehnání, byli při tom všickni s matkou a slíbili mu, že vždy budou šetřiti moudrých a dobrých slov, co od něho slýchávali. Napomenul je ještě naposled, aby zůstali hodní, matky si vážili, mezi sebou se milovali a v práci nepřestali mítí zalíbení.

Arciť je upřímná řeč jeho pohnula k pláči a zármutek a žel jejich byl velký, když dokonale svůj přičinlivý, ctnostný a pořádný život.

Pochovali ho nábožně a teprv po pohřbu byli jako opuštění a vrátili se co sirotci

domů. Mnoho lidu bylo přítomno, ctílit zájisté cestáře Beneše a doprovodili ho k hrobu.

Již se o tom mluví, kdo nyní bude cestářem a Cyrill pravil k matce: „Maminko, jestli pak by cestářem mne udělali?“

Matka pochybuje, že by to zastal, ale syn jistí že ano, kdyby ona mu pomáhala. Je mu přes dvanáct let, vystoupí ze školy, síly má dost, musí jim vynahraditi tatínka.

Majdalena a Tomáš i Antonie mu také chtějí pomáhat a Cyrill navrhl, že dojde do města k pánům, aby mu službu otcovu ponechali.

Matka je proti tomu, myslí, že by to bylo marné, ale děti jsou přesvědčeny, že by Cyrill v městě u pánů přece něco pořídil, kdyby viděli statečnost jeho, kteréž ony se často obdivují. Zvlášť Tomášek Cyrilla měl za člověka obra, o němž soudí, že všecko dokáže a pravil: „Já půjdu s ním a pánům to povím, aby nemohli pochybovati.“

Antonie volala, že s ním také půjde do města říci pánům, že ji Cyrill vozí na kolečku. Když uveze ji, uveze prý také kamení a může tedy býti cestářem.

Majdalena hádá, že páni budou chtít, aby je prosili, a proto ani ona nezůstane doma, nýbrž vydá se s nimi na cestu.

Což aby jim vzali s sebou nějaký dárek?

Peněz nemají a kdyby měli, neslušelo by se, je podpláceti.

Snad se jim něco hodí do kuchyně?

Budou vrtět, donesou jim caltu másla, maminka přidá kousek tvarohu, hrneček syra a několik homolek.

„Jestli pak by neměli chuť na podmáslí?“ ptá se Tonička.

Tomášek praví: „Museli bychom jim říci, aby na podmáslí nejedli třešně.“

Zpomněl si, že on jednou po podmáslí a po třešních se rozstнал a chtěl je zachrániti před nemocí.

Však upozornili ho, že páni vědí, co škodí, a smáli se, že třešně nemohou jíst, když jich na stromech není.

To arciť pochopil a radí, aby tedy na každý způsob podmáslím je poctili.

Matka s tím, co děti uzavřely, je spokojena, ale nedoufá, že páni na to vezmou ohled a chce děti do města doprovodit, aby tam také sama s pány promluvila. Aby Cyrilla ustanovili za cestáře, nebude a nemůže žádati, vždyť je ještě chlapec, ale snad by ten úřad svěřili jí a Cyrill by ji jen zastával. Ovšem ještě neslyšela, že cestářem je někde ženská, však páni jí po-

vědí, může-li to býti, a ubozí sirotci je po-
hnou k útrpnosti.

Rozvážila si to a odhodlala se, že do
města odebere se napřed ona a bude-li
toho potřebl, že tam pak pošle Cyrilla,
aby se pánům představil, a sestry a bratra
s ním. aby mu pány naklonili přimluvami
svými.

Učinila tak a páni, co cestáře měli
právo volit, přijali ji vlídně, byla u nich v
kanceláři a jeden z nich se jí vyptával a
jí odpovídal. Znal dobře nebožtíka muže její-
ho, věděl, že byl hodný člověk a že cestu
svou mívá v nejlepším pořádku. Je mu
líto, že umřel, bojí se, že tak bedlivého
cestáře nedostanou, a oznámil jí, že místo
jeho bez prodlení se musí obsadit.

I pravila k němu: „Pane, jsem vdova,
mám čtyry děti, ráda bych s nimi na sil-
nici pracovala, abychom se uživil.“

Rekl: „Jak pak jsou vaše děti již staré?“

Vyjevila mu, že nejstaršímu synovi mi-
nulo dvanáct let, a on byl toho náhledu,
že tak mladý hoch při práci by jí ještě ne-
prospěl a že na ty druhé tím méně se může
spolehat.

Tvrdila, že dohromady by zajisté do-
kázali, co se jim uloží a o svém nejstarším
je ubezpečena, že by jí opravdu vypomohl.
Již pracoval s otcem, je velký a silný, práci
má rád a tak ji odbývá jako by byl již
mnohem starší. Ona arcí stála by za vše-
cko, syn by dorostl a dospěl a pak by sám
mohl býti cestářem.

Pán přece o něm pochyboval a zmínil
se jí: „Až by dorostl a dospěl, mohl by
býti cestářem, však potom nám ho odvedou
třebas na vojnu.“

Matka dí: „Ať se stane vůle Boží;
odvedou-li ho na vojnu, bude tu druhý můj
syn a ten mne také nenechá bez pomoci.“

„Což bude-li i on vojákem?“ ptal se
úředník.

Odpověděla: „Zatím by se mi můj
starší z vojny vrátil.“

O budoucnost bylo tedy postaráno a
jednalo se jen o přítomnost. Matka se jí
neleká, nýbrž opakuje prosbu, aby jí hned
odevzdali silnici, co pod svou správou měl
manžel, a důvěru skládá v děti, zvláště v
Cyrilla, že ji budou ve svěřené jí službě
dle možnosti podporovat.

Pán ještě váhá vyslyšeti ji a ona se
vyjádřila, že se napřed na její děti musí
podívat, než ji zcela odbude. Pošle mu je
do města a žádá ho, aby především hleděl
na jejího staršího syna a přesvědčil se, že
je pravda, co o něm mluvila.

Svolil a matka plná dobré naděje po-
spíšila si k dětem domů. (Pokračování.)

Matce.

Často, milá matičko má,
mysl zalétává k tobě,
často v duchu slzy roním
v rodném kraji na tvém hrobě.

Často tam ten vetchý křížek,
často líbám, k sobě vinu,
a u něho často prosím:
abys požehnala synu.

Hleďš na mne s věčných sídel,
vidíš všechny kroky moje:
o řidiž je, matičko má,
tam, kde nyní sídló tvoje.

Slabý jsem k tak mnohým bojům,
těžký úkol již mne leká, —
mysl má se v smutek hrouží, —
a co ještě na ni čeká?

Ty mne chraň své lásky štítem,
ty mne posil v každém boji,
oživuj ty srdce slabé
blahou upomínkou svojí.

K. M.

KRONIKA.

Z Prahy. Celý tento týden, oktáv to
nejsv. jména Ježíš, udělují se plnomocné
odpustky všem věřícím, jenž sv. zpověď
skroušeně vykonali, Tělo Páně přijali a mši
sv. přítomni jsou.

— Pobožnost 40hodinná bude se ko-
nati od 20—24. ledna u sv. Tomáše, od
25—29. u sv. Duchá.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v
prosinci 124 chudé v Pražských nemocni-
cích zemřelé křesťany; za celý minulý rok
1206 osob.

— Na představení „*Budečských je-
slíček*“ v zdejší jednotě katol. tovaryšů v den
sv. tří králů byl J. Emin. nejdůst. p. kar-
dinal, zemský maršálek Jiří kníže Lobko-
vic a jiní dobrodinci a vzácní hosté, včera
pak uspořádali členové jednoty zvláštní
představení pro alumnny kníž. arc. seminá-
ře. Zdařilý zpěv v průvodu harmonia byl
po obakráte odměněn hlučným potleskem.

— K štědrému večeru min. r. daro-
val J. Em. nejdůst. p. kardinal alumnům
kn. arcib. semináře a chovancům konviktu
jako za minulých let opět značné množství

velkých i malých obrazů, fotografií a 50 kalendářů. — Na místě oltářního obrazu v domácí kapli seminářské jsou v této vánoční době milé jesličky na způsob těch, jichž popis nalezá se v „Blah.“ 1871 č. 6. na str. 93. a 94. v dopisu z Bystřice u Klatov.

* * * *Z Budějovic.* (Pěkný kvítek.) V pátek před novým rokem přišel do zdejšího ústavu hluchoněmých cizí, asi 12letý chlapec a nedal se nijak pohnouti k tomu, aby odešel. Měl zvoneček v ruce, nemluvil a jen znameními prosil, aby tu mezi hluchoněmými dětmi byl ponechán. Správa ústavu arci nemohla hosta tohoto přijmouti; dozvěděla se o něm, že prý kdesi u Třeboně se potuloval, zde kočujícím komediantům na vůz vsedl a nijak se zapuditi nedal; takto se dostal do Budějovic. Z pátku na sobotu byl přes noc v ústavě hluchoněmých a nedal se odtud ani policajtem odvésti. Správce ústavu totiž, nemoha se ho zba-viti, požádal policii, aby se postarala, by chlapec byl dopraven, kam náleží. V sobotu přišel J. Excel. pan biskup do ústavu a hoch zase prosil, aby tu směl zůstat. Zvěděv nejd. biskup, že hoch nemluví sice, ale slyší a rozumí, co se mu povídá a že prý jest sirotek, ustrnul se nad ním a odhodlal se, dáti hoča na své útraty do sirotčince. Hoch vzpouzel se napřed a teprvé, když mu řečeno bylo, že v sirotčinci také jsou nábožné sestry, kteréž ošetřují sirotky, dal si říci, rozloučil se se všemi a jevil zvláštní vděčnost k představeným ústavu. Šlechtný biskup sám dovedl chlapce toho do sirotčince, kdež jej milosrdným sestrám odevzdal. Tyto daly hochovi prádlo, oděv a střevíce, an byl celý roztrhaný, ušpiněný atd. Ve společnosti ostatních sirotek zapomněl ale náš milý hošík, že jest němý, a tak ukázalo se, že jest povedený šíbal; ukázalo se dále, že hošík na čisto roztrhal své šaty, kteréž byly k vůli vyčištění pověšeny na dvoře; to učinil patrně v tom úmyslu, aby se do nich zase obléci nemusel, až by ze sirotčince jíti měl. I nezbývalo tedy milosrdným sestrám nic jiného, nežli že museli prádlo a šatstvo, do něhož byly hoča oblékly, jemu ponechat; tento pak ani nečekal, až by mu někdo teprvé řekl, že má sirotčinec opustiti; utíkal odtud a byl bezpochyby rád, že tak šikovně si pomohl k celému obleku. — Zdá se dle všeho, že to byl nadějný synáček té komediantské rodiny, s kterou do Budějovic přijel a že rodičové sami jej poučili, kterak si k obleku pomůže. Provedl svoji úlohu dosti dobře

a člověčenstvo má naději, že v hochu toto doroste povedený šíbal: neboť kdo ve 12. roku stáří svého již takový kousek provede, od toho dá se najisto velmi mnoho nepěkného očekávati. („Budivoj.“)

Z Vídne. Generální komisariat sv. země hodlá opět letos ku slavnosti velikonoční uspořádati pouť do sv. země, které se mohou mužové katoličtí, kněží i nekneží, účastniti. Každý účastník pouti zašlých do 10. nejdéle do 18. února t. r. generálnímu komisariátu ve Vídni (v městě, náměstí Františkánské, č. 4.) přihlášení své s úplným udáním jména a příjmení, stavu, zaměstnání a bydliště; nekneží zašletež certifikát od svého duchovního správce, že skutečně k církvi katolické náležíte. Do 18. února budtež generálnímu komisariátu od každého z cestujících zaslány peníze za cestu do sv. země. Poutníci, kteříž hodlají použiti první třídy na parolodi Lloydů, zašlete 500 zl. ve stříbře; jenž použijí druhé třídy, zašlete 440 zl. ve stříbře. Z peněz těchto zapraví se cesta, strava a lože na parolodi; útraty za dopravu osob i zavazadel ve sv. zemi; odměny tlumočnickům a nosičům, příbytek, strava a zpropitné na různých místech palestinských. Poutníci mají se v čas opatřiti průvodním listem (pasem), podepsaným od tureckého konsula ve Vídni aneb v Terstu. Kněží mimo to zaopatřtež sobě povolení svého ordinariátu a řeholníci průvodní list od svých představených. Nejdéle do 29. února dopoledne se každý cestující ohlasíž u komisariátu generálního ve Vídni osobně, aneb oznam písemně, že hodlá přímo do Terstu jeti. Z Vídne se vyjede do Terstu 1. března; z Terstu pak se vypluje 2. března. Námořní cesta povede tentokráte přes Corfu, Syru, Smyrnu, Rhodus, Cypr do Jaffy. Dále se pak bude putovati po pevnině do Jerusálema, kdež poutníci v rakouském domě poutnickém uhostění budou. Pan ředitel výpravy dorozumí se s poutníky o výletu do Bet-hanie, Jericha, k Jordánu a k mrtvému moři, jakož i do Emaus, Bethléma, k sv. Janu a o návštěvě sv. míst v okolí sv. města. Co při jednotlivých těch výpravách potřebí bude, on zaopatrí. Na pochodu zpátečním (4. března) půjde se přes Samari, do Nazaretu, (odkudž se uspořádají výlety na horu Tábor, do Tiberias a j.) dále pak přes horu Karmel do Kaify. V Kaifě se vstoupí na loď 12. dubna a popluje se kolem Jaffy přes Port Said do Alexandrie, kde se přibude 15. dubna. Čas volný až ku 21. dubnu, dni to, kdy se opět odpluje

do Terstu, může se věnovati návštěvě města Kairo, pyramid a jiných proslulých míst.

* * * *Ze Simmeringu.* Dne 31. prosince minul. roku odbývala se zde slavnost, která v městě veliký povyk způsobila. Pan Soboreiský totiž, člen náboženské společnosti, od Dr. Tauschinského pode jménem „poselství pravdy, svobody a lásky“ založené, dal na novorozeném dítěti svém vykonati „pojmenování“ dle stanov této společnosti. Na úkonu tomto zúčastnili se tamější učitel, jehožto řečí podivná tato slavnost zahájena byla, pak představenstvo obce, a četný počet lidí tohoto nového poselství. Těch jest v obci Simmerinské tolik, že se zanášejí úmyslem, zříditi pro své děti zvláštní školu beznáboženskou.

* * * Židovský list: „Morgenpost“ vyslovil se dne 11. prosince min. roku o katol. církvi v tento smysl: Nejsmutnější výplod poblouzení lidského, totiž mnišství, není ani křesťanské ani židovské: neví o něm ani zjevení (!) Mojžíšovo, ani zjevení Kristovo. Jako byliny v cizím pásmu se odrodí, tak jest i mnišství pásmovou odrudou křesťanství.“ Hle, jak rozumějí ti židé odrůdám, cizím pásmem způsobeným. Ostatně obdivujeme se na pisateli tohoto výkladu znamenitým vlohám jeho pro „dělání“ dějepisu; neboť známo jest, jak vysoko pravý dějepis zásluhy mnišstva o osvětu ceniti zná.

Z Tyrolska. (Marianské bratrstvo studujících zapovězeno.) Naše zemské školní úřady měly od několika let na zvláštním zřeteli bratrstvo žáků gymnasia v Innomosti i podaly o něm zprávu ministeriu žádající, aby bylo zrušeno jako protizákonné; načež ministerstvo jednoduše zakázalo bratrstvo studujících. Po usnešení sboru učitelského vyjádřilo se sice ředitelství již před rokem ve zvláštním spisu pamětném pro toto bratrstvo, a to z příčin vychovatelských. Když dlel m. r. J. Vel. císař pán v městě našem, byl na záležitost tu od osoby vysoce postavené v audienci upozorněn. J. Vel. byl tak milostiv, že nejen s velikou ochotou věc tu vyslechl, nýbrž i zvláště si ji zaznamenal. Na to v prosinci rozpustilo nové ministerstvo dle návrhu školní rady ono bratrstvo. Záleželo pak bratrstvo v tom, že každé neděle shromažďovali se žáci gymnasia pod dozorem ředitele a sboru učitelského v domácí kapli, aby zde společně žalmy pěli, se modlili a zvláštní ochraně Bohorodičky se poroučeli, aby zde vespolek se zavazovali k pilnosti a k ostrůhání čistých mravů. Pak býval výklad, kterýž měl za účel, aby předsevzeti

učiněná v srdcích mladíků se utvrzovala. Bratrstvo to blažilo mládež a působilo radost rodičům. Již pak studujícím není volno o 2. hodině se sejíti, aby se modlili — kaple domácí jest zavřena. Dobrořincové mohou si opět vzíti obraz „Neposkvrněné,“ neboť již nesmí před ní mládež se shromažďovati, aby se sílila k boji proti nepřítelům svým, kteří se všech stran ji stíhají. K těsnopisnému spolku mohou přistoupiti, k náboženskému ale nikoli; podmínkám vyhovovati, na kterých závisí dosažení odpustků — zapovídá se studujícím. — Jak se dočítáme nebudou však k události té obce Tyrolské mlčeti, nýbrž budou práva svého se domáhati. Starost dobrých rodičů o syny v Innomosti jest bez toho dosti veliká. Bratrstvo bylo jim zárukou a útěchou, že se dětkám jejich dostává vychování náboženského.

Z Německa. (*Usudek o časopisectvu.*) „Nad prolhanost, nad jeho spustlost, jeho znemravnělost nic nepředčí leč jeho nevědomost. Neváhám říci s duší plnou zármutku: nenastane-li v tisku našem úplná změna, bude-li 50 let zuřiti tato časopisecká náhaza, pak musí národní duch náš zkažen a zhuben býti až do své hloubi. Ani nejnaděšší národ světa, Řekové, nebyl by přechal tisk takový. Že pro mrzký výdělek otravují se všechny studny ducha národního a lidu duchovní smrt z tisíce pramenů denně se nabízí, toť největší zločin.“ — Který zpátečník, který zatemělec psal asi tuto pravdivou ač smutnou kritiku našeho tisku? Jsou to slova Ferdinanda Lassalle-a (filosofa a právníka německého a horlivého zastavatele ideí sociálně demokratických.)

Z Pruska. Bavorský jeden list (Bair. Val.) přináší zprávu, že se v Berlíně na příslušných místech zanášejí úmyslem, zjednati kardinálovi Hohenlohe, bratru bavorského prince Hohenlohe a vévody z Ujestu, hodnost primasa německého. Věru, kdyby zpráva tato nepocházela z Berlína, nebyli bychom nijak s to jí uvěřiti; neboť katol. Německo má již svého primasa v osobě kníže arcibiskupa Solnohradského, a Prusko zvláštního primasa nepotřebuje: ale v Berlíně jest všechno možné.

Z Hanoverska. Dne 31. prosince vykonáno slavným způsobem v Hildesheimském hlavním chrámu svěcení na biskupství posavadního generalního vikáře Viléma Jacobi, jenž o velikonocích min. roku za nástupce zemřelého biskupa zvolen a od papežské stolice v říjnu téhož roku potvrzen byl. Svěcení uděloval biskup Osnabrucký

za přísluhy biskupa Monastýrského a svě-
tícího biskupa Paderbornského. U večer
téhož dne konal se na počest nového bis-
kupa průvod s pochodněmi. Zároveň do-
chází z Hildesheimu zpráva o úmrtí nejdůst.
biskupa Detroitského (ve Spojených Státech
Amerických), Bedřicha Reese, 80letého
kmeta, rodem z Vienenburgu. Týž uchýlil
se, opustiv biskupské své sídlo, pro chura-
vost svou do domu milosrdných sester v
Hildesheimu, kdež předešlého roku 29.
prosince skončil.

Z Hamburku. (Také známka našeho
věku.) V Hamburku vychází pro ženivé o-
becenstvo zvláštní list, „Postillon d'amour“
nazvaný, jehožto účelem jest, těm, kdož by
se ženiti neb vdávati chtěli, k sňatku bez-
platně dopomoci. Zdali však k sňatkům
šťastným?

Z Říma. Vláda nařídila sčítání lidu
v den posledního prosince min. roku. Mezi
rubrikami, jež vyplniti se mají, nalezá se
též jedna, v níž udáno býti má náboženské
vyznání. Tu však spolky a listy revoluční
vyzývají k tomu, aby všickni, jimž na ná-
boženství mnoho nezáleží, zapsali se co
„rationalisté“ (rozumáři). Doufají, že těchto
odpadlců bude mnoho a tudíž lze bude do-
moci se toho, aby katolické náboženství ne-
bylo již náboženstvím státním či panujícím.
Sčítání lidu jest tedy ránou chytře namře-
nou proti papeži a církvi. Sv. Otec dotknul
se této léčky, když dne 24. prosince m. r.
přijímaje vánoční blahopřání četné shromáždě-
né šlechty a zástupců občanstva v síni
konsistorní, v odpovědi své mimo jiné pra-
vil, že když stará říše římská k vrcholi
všech nepořádků dospěla a do temnosti za-
bředla tak, že spravedliví úpěnlivě volali:
Rosu dejte nebesa s hůry a oblakové dště-
te Spravedlivého, tehdaž že římský císař
Augustus vydal rozkaz, aby sčítáno bylo
veškeré obyvatelstvo země. A sčítání toto
vedlo k vyplnění proroctví, dle něhož Spa-
sitel v Betlémě naroditi se měl. Podobně
i nyní nespravedlnost a nepořádky dovršily
se v tomto sv. městě. A tu napadlo moc-
ným naříditi opět sčítání lidu. Porovnáva-
jice převelikou bídu naši s bídou těch věků
dávno minulých doufejmež, že i nám brzy
vzejde světlo. Dále pak důtklivě vybízel k
vrucím modlitbám a k důvěře v milosrden-
ství Boží a ukončil požehnáním. —

— Jak velika jest v Římě úcta a
lásky k sv. Otcí, ukázalo se o minulých
hodech vánočních. U velikým počtu spě-
chali Římané k Vatikánu, aby u příležitosti
svátků vánočních, sv. Jana Evangelisty, due

to jmenovin Pia IX. a nového roku složili k
nohám sv. Otce přání svá a osvědčili nezvrat-
nou oddanost svou k němu. Nejdokladnější
ze všech deputací byl pohled na důstojní-
ky býv. papežské armády, jichž 250 se do-
stavilo, vedeni jsouce býv. ministrem vo-
jenství, generálem Kanzlerem, jenž ve jménu
všech přání pronesl. — Přání krále Vikto-
ra Emanuele, jenž do Vatikánu vyslal ge-
nerala svého, jmenem Pralormo, sv. Otec
nepřijal, toliko kardinal Antonelli dal mu
jakous takous odpověď. — Sv. Otec jest
zdráv.

— V počtu biskupství a arcibiskup-
ství, která sv. Otec ku konci předešlého
roku dílem nově zřídil, dílem z novu obsa-
dil, nalezá se též arcibiskupství sv. *Boni-
fáce*, a biskupské sídlo sv. *Alberta* v Ame-
rice. Toto nově zřízené biskupství jest již
138. v Americe, kdežto sv. Otec při na-
stoupení svém pouze 74 biskupství nalezl,
arcibiskupství sv. Bonifáce pak jest již 27.
arcibiskupstvím Americkým (roku 1846 čí-
tala Amerika pouze 12 arcibiskupství), a
obsahuje všechny ony průrozsáhlé a pusté
krajiny mezi Kanadou, Spojenými Státy a
ostrovem Vancouverským. V nepřístupných
krajínách těchto hlásají sv. evangelium přes
všeliká nebezpečení a přes všeliké obtí-
že, svízele a strasti skoro výhradně Mar-
seillští Oblatové nepoškrvně Rodičky
Boží, kteří též v Kanadě, ve Spojených
Státech, zvláště v Teksasu, v jižní Africe,
v Ceylonu a jinde s neunavenou horlivostí
sv. misie konají.

Z Italie. O tom, kterak v Německu
povstal paragraf „Lutzův“, týkající se du-
chovních (viz Blahověst 1871 str. 556) píše
v Turině vycházející „Unita cattolica“ v
tento smysl: Na vyvrácení tohoto opatření
nechceme více říci, leč že to cár jest od
Vlachův v nejnovější době odhozený, jež
si nyní Němci na sebe zavěšují, i dáme o
tom mluvíti dějinám, jež sahají až k roku
1852. — Roku onoho poslal Viktor Ema-
nuel papeži Piu IX. list, v němž sisťežuje
na duchovenstvo, že proti vládě bojuje a
poddané ke vzpouře šťve. Načež Pius IX.
19. září téhož roku odpověděl: „Tvrzení
takové by se Nám zdálo pravdě nepodob-
ným, kdyby V. Veličenstvo Nás neubezpe-
čovalo, že příslušné písemnosti v rukou má.
Jest Nám líto, že takových písemností ne-
známe a tedy nevíme, kdo z duchovenstva
zločinu pobuřování v Piemontu se dopustil.
Vinníka tedy neznáme, trestati nemůžeme;
jelikož zároveň připustiti nelze, žeby ve-
škeré duchovenstvo zločinu toho se bylo

dopustilo. Mají-li se však oním pobuřováním rozuměti písemný ohrazení, jež duchovenstvo proti návrhu zákona o manželství uveřejnilo: můžeme jen tolik říci, že duchovenstvo toliko svou povinnost činilo. My jsme V. Veličenství již písemně oznámili, že zákon navržený onen víře katolické na odpor jest, a proto tedy jest duchovenstvo zavázáno věřící na to upozorniti, by mu z toho i sebe větší nebezpečení vzrostlo. "Papež takových spisův, jež vinu duchovenstva piemontského dokázati měly, nikdy neobdržel. Za to poslal ministr vnitřní 21. října 1853 prefektům okružním proti pastýřům duchovním, v němž je obviňuje z vášně stranické, již buď ze své neb cizí pohánky trestuhodných činův se dopouštějí. Šest dní na to objevil se též v Turíně podobný spis proti duchovním, v němž se opět tvrdilo, že duchovní vážnosti své u lidu zneužívají a jej proti vládě pobuřují. — Roku 1854 učinili piemontští ministři 2. ledna v parlamentu návrh zákona proti duchovenstvu; kdyby totiž ve veřejném shromáždění zřízení a zákony říše hanělo. Ač biskupové se všemožně proti tomuto duchovenstvu hrubě urážejícímu návrhu opřeli, byl přece od parlamentu přijat a nabyl platnosti. Roku 1859 byl do trestního zákoníku vepsán a na celou Itálii rozšířen. V nejnovější době byly po obsazení Říma některé články trestního zákoníka zcela změněny; mezi jinými byl též svrchu uvedený zákon proti duchovenstvu zcela zrušen. Tu pak počaly italské noviny z plných plic do celého světa hlásati, že prý jest papež nyní svobodnějším než kdekoli jinde, ježto prý vláda zákony církev urážející zavrhuje, jež nyní právě německý parlament přijímá. — Bohužel jest smutná pravda, že nyní Němci všechny od Vlachův pohozené círy sbírají a jimi se okrašlují. Pravda jest, že bavorský ministr Lutz z akt italského parlamentu všechny církev pronásledující a zneuctivající návrhy zákonův vyhledávati dává; aby je německému říšskému sněmu k schválení předložil.

Pravda jestit ovšem, že nejprve Vlachové zlý příklad dali; avšak tím, že duchovenstvo pronásledovati přestali, zavrhuje i ony zákony, jež na pronásledování církvě byli vydali, dávají na jevo, že jednali nespravedlivě a že kuli zákony zbytečné. Zrušení těchto zákonův nemá jiného účelu, leč aby tvůrcové jejich, kteří nyní v Římě jsou a zůstat chtějí, zdáli se mírnými, duchovenstvu nikoli nepřátelskými, aby takto svět katolický klamali. Zachovají-li však

své postavení v Římě a je upevní, budou si zajisté bezohledněji a krutěji počínati, než nyní Němci. Ony zákony proti duchovenstvu nejprve v Piemontu vydané a potom na celou Itálii rozšířené, nebránily biskupům mluvití svobodně. Vlašská vězení byla sice biskupy, arcibiskupy, kardinály a kněžími naplněna, avšak přece pravdu bez obalu hlásali. Totéž se stane i v Německu. Zákon lidský nikdy nezabrání služebníkům Kristovým evangelium hlásati, ať ší jest příjemné neb nepříjemné, jakož i nejkrutější muky a tristaleté krvavé pronásledování neodstrašilo mučeníky pravdu evangelia neohrožené a statečně hlásati.

Tolik „Unita cattolica.“ Z toho lze viděti, dokládá bavorský „Vaterland,“ že se pánovi z Lutzu ani té cti nedostalo, aby se řeklo, že „německému sněmu říšskému“ z brusu nové opatření proti duchovenstvu navrhnul; naopak totéž, co on nyní za nevyhnutelný prostředek pro blaho státu považuje, od Vlachův jakožto věc přežilá a zcela zbytečná se odkládá a zamítá.

Z Paříže. Při volbě čtyř nových údů, kterou Pařížská akademie nauk čili tak zvaná rada 40 nesmrtelníků dne 30. prosince předešlého roku odbývala, zvolen mimo vévodu z Anmale a jiné též známý svobodověrec, spisovatel Littré. Z této příčiny oznámil Orleanský biskup Dupanloup, který po mnohá již leta údem této učené společnosti byl, akademii své vystoupení, a aby tento svůj krok odůvodnil, uveřejnil ve veřejných listech mimo jiné i přípis, který již dříve akademii byl podal, a v kterém vyňatky ze spisů Littréových dovozuje, že jest neznabožem, socialistou a materialistou.

Z Ameriky. Veliký povyk učinila v N. Yorku přednáška pověstné slečny Viktorie Woodhullové. Drze vykládala v dlouhé řeči, že křesťanské manželství jest pravým neštěstím pro pokolení lidské, že lidé mají žít dle způsobu zvířat, že smilstvo není hříchem, nýbrž skutkem dobrým. Odvolávala se na Luthera, který učil, že jako král Ahasver propustil manželku Vasti a pojal Esther, tak že též každý křesťan (?) učiniti může. Vykládala moudrost svou dále, že když právo to přísluší mužům, proč by též nemělo přináležeti ženám? Ovšem dle učení Lutherova o manželství nemá nepravdu, a jesto protestanté zdejší také zásady zavrhuje a ve svých novinách jmenovanou slečnu nadávkami zasypávají, dokazují tím, že jsou lepší nežli učení jejich, a že mnohé zásady z naší mravouky

podrželi. Poctivého člověka pojímá hrůza, když vidí, že stud, který panně svatým pokladem býti má, veřejně na pranýř se staví.

Paběrky.

2. Lot potu.

Sv. František z Assisi šel jednou v tuhé zimě lehce oblečen a zimou se třesa kolem obydlí svého bratra. Tento zočiv ho poslal rychle za ním sluhu, aby mu prodal — lot potu. Světec odpověděl: „Řekni bratru mému, že jsem již všechno prodal — Pánu Bohu, a sice velmi draze.“

3. Potlesk.

S neobyčejným obdivem a nadšením poslouchal lid Antiochenský řeči sv. Jana Zlatoústého. Byv častěji hlasitou pochvalou a i potleskem vytrhován, zvolal: „K čemu ta vaše chvála? Nemám potřebí ni vašeho pokřiku ni tohoto hřmotu. Nechci se vám líbiti, nýbrž chci vás obrátiti. Vše co od vás žádám, jest, abyste dle slov mých v životě svém se řídili; pouze tuto pochvalu od vás očekávám.“

4. Co snižuje člověka?

Když se sv. František Xaverský co legat apoštolský plavil do Indie, čistil si sám prádlo své. Když mu jiní to učiniti chtěli pravíce, že jej to snižuje, odpověděl jim: „Jen jedna věc snižuje člověka, a ta jest — hřích.“

Z r n k a.

Sebral Jos. Přibil, koop. v Roseči.

I.

Málo filosofie oddaluje od Boha: mnoho filosofie vede k Němu zpět. *Baco Lib. V.*

Žádný mi přesvědčení mého neodejme; dřív než byly hodiny, byl hodinář, dřív než svět, Bůh. *Voltaire.*

Kdy zákon byl, anikdo, kdo jej dal? *Týž.*

Který člověk by si přál, kdyby jenom nad 6 sty lidmi panovati měl, aby to byli sami atheisté? *Týž.*

Jaký pokrok! Kdoby nešel raději s Platonem neb Aristotelem nežli se žáky Spinozy? *Týž.*

Newton byl z velekrásného pořádku ve vesmíru přesvědčen o bytosti Boží, i pravils Platonem: Atheisté staví nám úsudky Stratona a Lucreza naproti; my odpovídáme zkrátka: vy jste, a proto je také Bůh. —

Pohled na slunce, pravil Sokrátés k svému žákovi, které jsou vystaveno pohledu celého

světa ani nedovolí, abychom v ně upřeně pohlédli; kdo se toho odváží, potrestán bývá slepotou. A my chceme veškeré divy Boží zde vyskoumati a pochopiti? —

Člověku posud nejeden jeho ústroj hádankou, a přece mnohý se diví, že nemůže Boha vyskoumati. — Boha může opět jenom Bůh vyskoumati. *Fenelon*

Jak velice liším se od několika novějších filosofů, praví *Voltaire*, kteří nejvyšší dokonalou bytost co původce tohoto světa upírají. Nemohu pochopiti, jak to jenom možno, tak zřejmé pravdy nechápati. Tak nesmyslel Newton ani Plato. Já vždy krácel za těmito velikány.

Jak velký, jak krásný jest tento svět ve svém pořádku, když jej Prozřetelnost vševědoucí, nejvyšší moudrá a spravedlivá řídí, která za trest neb odměnu válku neb mír na zem posílá, dle neskonalé moudrosti králům a knížatům moudré neb zkažené ministry dává, jak toho ten neb onen stát zasluhuje, kterak ve světě i ta nejbídnější zloba jemu za trestající metlu slouží. Vše samý pořádek, harmonie a krása!

Oddělíme-li Prozřetelnost tuto od světa, pozorujeme-li vše jenom o sobě, tu vidíme pouze lidské náruživosti, které celým světem hýbají, jen chaos, spletené a zbourené divadlo, na němž žádný na svém místě není, vidíme, jak bezbožnost krásné, nadějně žné čtnosti požíhá, sklízí pro sebe, jak čtnostný často jako zločinec trestán a bezbožný odměněn bývá; žádný pořádek, vše nepravdivost, nepochopitelné tajemství. Toť svět bez Boha!

Massilon.

Jaký důkaz o pravosti náboženství podává nám život pravého křesťana naproti nevěrci! Kdyby byl tento pozorným, musel by doznati, že to není člověk sám sebou, zde jest něco nadlidského. *Rousseau.*

Náboženství nepotlačuje aniž zatemňuje rozum, nýbrž ozařuje a osvětluje jej: ono nehubí lidstvo, spíše dělá z něho světce. *Voltaire.*

Literární oznamovatel.

— „*Sedmero bolestí Marie Panny*“.

Postní řeči Antonína Slomška, biskupa Labuňského. Dodatek ke „Kazatelům slovanským“, díl II. Přeložil kn. Vác. Uhlíř. Vydal Ant. Mužík, kněz církevní. V Praze 1871. Nakladem kněhupectví B. Stýbla. Str. 78. — Jméno proslulého biskupa Slomška známo jest čtenářům našim, rovněž i mnohé řeči jeho, postačí tedy uvésti, že obsah svrchu dotčených kázání jeho o sedmeru bolestí Marie Panny,

Jest tento: 1) Rodičův hříšná nedbalost o výchování dítek; 2) Mládeže malá péče o svatou čistotu a nevinnost; 3) Představených malá péče o podřízené, zlé chování se poddaných k vrchnosti; 4) křesťanův netečnost a vlažnost v službě Boží; 5) Duševní spaní hříšníkův; 6) Příprava naše zlá na šťastnou smrt; 7) Malý počet vyvolených, velký zatracených. —

— „*Háj*“, časopis pro lesníka, myslivce a přátele přírody, bude vycházeti dvakrát měsíčně v sešitech o 2—2½ arších v barevné obálce a dle programu bude lesníku vším, čehož ve své samotě nejvíce postrádá: zkušeným rádcem, sdílným průvodcem a bavícím společníkem a jelikož i jiné stavy ehovají zálibu k myslivosti a přírodě vůbec, najdou i ty v „*Háji*“ hojné látky k poučení a zábavě. — Předplatné peníze a dopisy redakční budtež zasílány p. J. Doležalovi, lesníku v Krouně (v Chrudimsku). První číslo vyjde dne 19. ledna.

— „*Dějiny národu Českého*“ vypravuje František Palacký. Sešit 31. a 32. V Praze 1872. Nákladem F. Tempského. Str. 144. Čechy a sbor Basilejský. Sigmund a Albrecht. 1431—1439.

— „*Radhost*.“ Sběrka spisův drobných z oboru řeči a literatury české, krásovědy, historie a politiky. Vydal František Palacký. Sešit 8. a 9. V Praze 1872. Nákladem F. Tempského. Str. 81—224.

— „*Divišova kázání postní*“, Šimon z *Cyrény*“ aneb Sedmero duch. skutkův milosrdných, dotiskují se právě v kněhtiskárně Kobrově.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- P. Marian Ant. *Fischer*, převora senior kláštera ř. sv. Benedikta v Emausích v Praze, jubil. kněz, 6. ledna (nar. v Horažďovicích 28. říj. 1793, vysv. 10. květ. 1817);
- P. Sigmund Karel *Koutník*, vicerektor kol. piar. v Slaném, jubil. kněz, arcib. notář, tit. konsist. rada Brněnský, majitel zl. zásluž. kříže s korunou, 13. ledna (nar. v Chocni 3. květ. 1790, vysv. 15. srpna 1813);
- p. Vojt. *Teuber*, farář v Nidersteine (v Kladsku) 16. pros. 1871 (nar. 7. dub. 1807, vysv. 26. pros. 1831).

Vyznamenán jest:

- p. Vojt. *Pelikán*, děkan v Stříbře, stal se správcem arcib. vikariatu Stříbrského.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Jos. *Sacher*, kapl., v Doupově, za zámec. kaplana ve Válcích;
- p. Vác. *Singer*, admin. v Skořici, za koop. do Strašic;

- p. Fr. *Zahlten*, kapl. za admin. v Niedersteine;
- p. Mat. *Černý* kapl. v Nečtinách, za admin. v Lukově;
- p. Karel *Markuzzi*, defic. diec. Buděj., za výpom. kapl. u sv. Petra v Praze.

Uprázdňená místa:

Řenčov, fara patr. p. Max. Egona kníž. z Fürstenbergu, od 3. ledna.

Lukov, fara patron. nábož. matice, od 3. led.

Hals, fara téhož patronátu od 3. ledna.

Ošelín, fara téhož patronátu, od 10. ledna.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnuli:

- p. Matěj *Rybička*, Červenojanovický farář na odpoč. v Hlinsku, 28. pros. 1871 (nar. v Hlinsku 9. břez. 1806, vysv. 15. čve. 1833);
- p. Alois *Schmid*, farář v Opatově (Abtsdorf), 8. ledna 1872 (nar. v Žaclěři 9. říj. 1816, vysv. 25. čve. 1842).

Vyznamenáni jsou:

- p. Augustin *Buchtele*, farář v Miletině, titulem děkana;
- p. Josef *Hofmann*, duchovní správce v trestnici zemské v Kartouzích u Jičína, farními synodaliemi.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Jan *Klinkáček*, administrátor fary u Sv. Kříže blízce Něm. Brodu, za skutečného faráře;
- p. Josef *Pittermann*, kaplan Žehunský, za admin. fary v Babicích.

Uprázdňené místo:

Opatov (Abtsdorf), německá fara patr. dědicův po knížeti Thurnu a Taxisovi na Litomyšlsku, do 18. února 1872.

V biskupství Litoměřickém.

Vyznamenán jest:

- p. Em. *Dvořák*, dosud kaplan v Dlažkovcích, nyní vychovatel u hrab. Schönborna, obdržel právo synodalíí.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Frant. *Mouka*, kapl. ze Skalska do Mšena;
- p. Vác. *Smetana*, kapl. ze Mšena do Skalska;
- p. Fr. *Reymann*, kapl. z Ústí n. L. do Loun;
- p. Karel *Ducke*, koop. z Rychnova do Ústí nad L.;
- p. Jos. *Jireš*, kapl. z Loun do Opočna.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- P. Jordan *Hašek*, ř. cisterc. kaplan v Boršově, 27. pros. 1871 (nar. v Mydlovarech 13. dub. 1840. vysv. 24. července 1864),

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Jan *Klein*, kapl. v Trhových Svinech, za faráře v Žumberku;
- p. Tomáš *Zetl*, kapl. z Kaplice do Trh. Svinů;
- p. Jan *Zeman*, kapl. z Žumberka do Kaplice.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-I.

Expeditice:
řkat. kněhkupectví
B. STYBLA
na sv. - Václavském
náměstí, č. 736—II.
Nedostala čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
Celor. 2zl. 50kr.
polor. 1zl. 30kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 1zl. 55kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídně činí národy.“ (Přísl. XIV. 24.)

ÚVAHY

na svátky svatých a světic Božích.

VIII. Na den Očistování P. Marie — 2. února.

Konáme dnes slavnost Očistování Panny Marie, památku, že Maria matka Páně představila božského Synáčka svého v chrámě a podle zákona Mojžíšova za něj obět chudých přinesla. Mnozí z křesťanů, zvláště nábožné křesťanky přistupují dnes, jakož i o všech slavnostech Mariánských, k stolu Páně, přijímají nejsv. Tělo božského Syna Mariina; proto snažte se, abyste jakožto ctitelé Marie Panny ctnosti její následovali a tak Pána Ježíše hodni byli. — Jsou pak v dnešní slavnosti zobrazeny hlavně tři ctnosti, k nimžto Maria své ctitele vzbuzuje, t. poslušnost, pokora a láska křesťanská.

1. Maria podrobila se ochotně zákonu Mojžíšovu, ač k tomu jakožto panna čistá a matka Syna Božího zavázána nebyla: ano po celý život ochotně, radostně vůli Boží plnila, a z poslušnosti Syna svého jediného za obět světu dala po vůli Boží: nám všem na příklad, abychom nejen vždycky ochotně zachovávali přikázání Boží, nýbrž i věrně plnili sliby, kteréž jsme Bohu učinili. — Dle příkladu Marie Panny plňte kř. radostně i to, k čemu nejste přísně zavázáni, ano podle možnosti konejte časem i více, než jste povinni; nebo když jsme vše učinili, služebníci neužiteční jsme. (Luk. 17, 10.) Poslušnost jest Bohu milejší než obět. „Poslušnost,“ jak dí sv. Bonaventura, „jest loď, na níž bezpečně k nebi se pluje, klíč, jenž bránu nebes otvírá.“

2. Maria, matka Syna Božího byla nic-

méně pokorná; co žena chudička jen obět matek chudobných mohla přinést, však v chudobě byla spokojena, všem chudým, kteří buď dobrovolně statků se odrekli, neb z vůle a z dopuštění Božího jsou chudi, na příklad, aby chudobu svou nesli trpělivě a žili spokojeně. Dosti má, kdo ctnostně a pobožně žije, jesti v Bohu bohat. „Neboj se,“ těší Tobiaš syna, „chudý sice život vedeme, ale mnoho dobrého máme budeme, jestliže se budeme báti Boha — a dobře činiti.“ Maria čistá, svatá, dostavila se do chrámu v podobě hříšnice, v tajnosti chovala svou svatost a důstojnost, Bůh ale povýšil ji za pokoru, že dosud ji blahoslaví všechna pokolení. Následuj, kř., Marii v pokorě: buď ctnostný a zbožný jako Maria; však nehonos se svými ctnostmi, nechlub se dobrými skutky, nehledej chvály lidské, čin dobré v sprostnosti srdce, skrývaje to před zraky lidskými a „Otec nebeský, jenž skrytě vidí, odplatí tobě.“

3. Konečně Maria, obětující Syna svého nejmilejšího v chrámě i na kříži, dokázala tím lásku k Bohu a celému světu. Tak i ty kř., obětuj Bohu, co mu nejmilejšího, t. srdce své. Jako Maria vroucně milovala Syna svého, tak budiž láska tvá ku Kristu vroucná a pobožnost srdečná. Kdo dnes přistupuješ k stolu Páně, budeš mítí Spasitele svého ne sice na loktech jako Simeon, ale jako Maria v srdci svém; proto vzbuzuj k němu jako Maria vroucí lásku, Jeho se drž a nikdy se Ho nespouštěj, a zachováš-li jako Maria poslušnost, pokoru a lásku, v Kristu budeš blažen časné i na věky.

IX. Na den sv. Blažeje, bisk. mučeníka, 3. února.

1. Sv. Blažej vydal se v mladosti na umění lékařské, však že byl muž velmi zbo-

žný a ctnostný, vyvolili si ho Sebastenští za svého biskupa, od které doby osadu svou horlivě spravoval, takže jako sv. Pavel „všechněm všeko učiněn jest, aby všechny k spasení přivedl.“ (I Kor. 9, 22.) Podobně i ty nejen o tělo, nýbrž a hlavně o duši měj péči; pak nejen o sebe se starej, nýbrž i o své bližní. Sám jsa bohabojně, právěkřesťansky živ, také bližnímu ku blahu těla i k spáse duše pomáhej podle možnosti. „Žádný nehledej jen toho, což jest vlastního, ale také a mnohem raději toho, což jest druhého.“ (I Kor. 10, 24.)

2. Sv. Blažej jest jeden ze 14. pomocníků. Spomocník náš jediný ovšem jest Bůh, k němuž se máme ve všech potřebách těla i duše utíkat. Však Bůh často skrze jiné na přímluvu svatých lidem pomáhá. V tom smyslu je také sv. Blažej naším spomocníkem, jehož ve všech potřebách za přímluvu u Boha žádejme.

3. Zvláště ve dvojích potřebách vyzývají křesťané sv. Blažeje, t. proti bolestem neb chorobám hrdla a v pádu dobytka, ježto sv. Blažej zachoval chlapce polknuvšího rybí kost od zardousení a jak se vypravuje i divoká zvěř na poušti se k němu tulila. Dobře jest a mnohdy prospívá, když v podobných nebezpečnostech těla k sv. Blažejovi za přímluvu se utíkáme; avšak mnohem důležitější jsou nebezpečství duše. Jsouť i choroby hrdelní a zvířecí v smyslu duchovním, t. lidí tvrdších a v myslivosti, nečistotě oddaných; ti a podobní zvláště mají se utíkat k sv. Blažejovi, aby spomocí Boží činili pokání a tak od svých nebezpečných neuhů byli vyhojeni.

4. Sv. Blažej v čas pronásledování křesťanův utekl se do hor Argejských a mnohá léta o samotě na poušti byl živ, tak že se sv. Jeroným mohl o sobě říci: Pro mne svět je žalářem a samota rájem. Buďme i my přátelé samoty, utíkejme hluku a světa roztržitostem. — Zvláště pak chraňme se bedlivě míst a lidí, kde hrozí duši naší nebezpečnost, že bychom upadli v hříchy a ztratili milost Boží, život věčný. „Nebo co prospěje člověku, by všecelný svět získal a své duši škodu učinil?“ (Mar. 8, 37.)

5. Dvě hořící svíce při požehnání sv. Blažeje znamenají hořící lásku k Bohu a k bližnímu. — Prosme sv. Blažeje, ať světlo lásky Boží osvícuje mysl naši a zahřívá srdce naše, abychom vždy smýšleli a činili podle vůle Boží. Jako sv. Blažej světlem lásky k Bohu a k bližnímu svítil v životě i v smrti († 316), tak i nechať světlo naše svítí před lidmi, aby viděli dobré skutky naše

a chválili Otce v nebesích“ (Mat. 5, 16). Tak požehnání sv. Blažeje nebude bez prospěchu tělu i duši naší.

X. Na den sv. Veroniky — 4. února.

1. Sv. Veronika neb jak někteří ji nazývají Berenice, byla jedna z žen, které se věrně přidržovaly Pána Ježíše, buď že v něm Syna Božího uznávaly aneb mnohá dobrodíní od něho obdržely. My křesťané neviděli jsme Krista svými očima: však od mladosti jsme se ho učili znáti doma, ve škole i v chrámě, jakožto Syna Božího, svého Pána, Spasitele a největšího dobrodince, tudíž pevně věřme a věrně se ho přidržujeme. „Blahoslaveni, kteří neviděli a uvěřili.“ (Jan 20, 29.) „Totot jest dílo Boží, abyste věřili v toho, kterého on poslal.“ (Jan 12, 44.) „Kdo uvěří a pokřtěn bude, spasen bude.“ (Mat. 16, 16.; srv. Jan 3, 36. I. Jan 5, 10.)

2. Když Kristus k smrti byl odsouzen a k smrti veden na horu Kalvarii, Veronika s jinými ženami kráčela za ním. — Ach, srdce tvé kř., necitelné zřídka pomní na umučení Kristovo; spíše po marnostech a rozkošech světa touží. „Synové lidští,“ napomíná Žalmista Páně, „proč milujete marnost a hledáte lež?“ (4, 3.) „Nemilujte světa — svět pomíjí i žádost jeho, ale kdo činí vůli Boží, zůstává na věky.“ (I. Jan 2, 17.) Tyť ovšem, kř., při pohledu na Krista ztrýzněného časem se zachvěješ, pláčeš, však na obrat se směješ, snad Krista zapíráš, ba křížuješ hříchy svými. „Neplačte nade mnou,“ volá Kristus i k nám, „ale nad sebou,“ nad svými hříchy jako David, Petr a Magdalena. Plačte nad syny a dcerami, nad dětmi nezdrábnými. Však ne z mutného oka, pje básník, z ruky pilné naděje kvitne. Zmuž se, kř., a za Kristem kráčeť i svých svěřených uč Krista následovati. „Blahoslaveni, kteří plačete, nebo smáti se budete.“ (Luk. 6, 21; Jan 16, 20.; Žlm. 125, 5.)

3. Sv. Veronika, vidouc tvář Kristovu, zbarvenou krví, takovou útrpností byla pohnuta, že roucho s hlavy své k utření Mu podala. Popatř, kř., často na ztrýzněného Ježíše, představuj si Jeho bolesti, a taž se: proč to Vykupitel trpěl? On trpěl za hříchy naše, vzal na se nepravosti naše, aby je svou krví smazal na dřevě kříže. Jaká to láska našeho Spasitele! Uvažuj, kř., velikost hříchů svých, pro něž láska tvá, Kristus trpěl, aby tě vykoupil a spasil. — Kterak bys ale mohl Pánu Ježíši v tvář pohlednouti, kdybys hříchy svými a nepra-

vostmi katanům se podobal, kteří Krista tak zohavili a ukřižovali? Zanech hříchů, abys jedenkrát uzřel v nebi tvář svého Spasitele.

4. Veronika podala z útrpnosti roucho své Pánu Ježíši. Hle, kř., tvůj bližní je nemocí sklíčen nebo trápen jiným soužením: spěš mu ku pomoci, jako Veronika svému Pánu, nemůžeš-li skutkem, alespoň slovem potěšitelným. — Co jsi jednomu z nejmenších učinil, chce považovati Pán, jakobys Jemu prokázal. „Kdožkoli dá nápoje jednomu z nejmenších, číši vody studené — neztratí odplaty své.“ (Mat. 10, 42.)

5. Za svou útrpnost a lásku došla sv. Veronika veliké odměny. Kristus navrátil jí roucho, na němž obličej svůj krví zbarvený vytiskl. Láska za lásku. — Radost a požehnání dá ti Bůh, budeš-li k bližnímu svému útrpným a milosrdným zde, a hojnou odměnu na věčnosti. „Blahoslaveni milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou.“ (Mat. 5, 7.)

6. Sv. Veronika s radostí pohlížela na zobrazenou tvář Kristovu. Tak i ty, kř., na obraz Kristův často pohlížej, zvláště když pokušení neb protivenství tě stíhá, v němž posily a útěchy nalezneš. Až pak jedenkrát k poslední hodině budeš pracovati, obrať své zraky k Spasiteli a poslední prosbu mu přednes, aby na tě milostivě vzezřel a tvář svou oslavenou v nebesích ti ukázal.

B ů h.

Kdo vštípil rozum v smysly mé,
kdo v duši snahy vznešené?
Kdo první v srdce popud klad',
že musí, musí milovat?
Kdo lidstva řídí všechen ruch? —
Či není Bůh?

Kdo budí ze sna šírou zem,
kdo zdaru dává tvorům všem?
Kdo palmu sázel v pustiny,
kdo pestře šatí květiny,
kdo vůni daří les i luh? —
Či není Bůh?

Kdo do pramenů vedu lil
a kraje mořem zaplavil,
kdo vztýčil týmě modrých hor
v tu šírou dáli nad obzor?
Kdo tvorstvo v šíř pustil vzduch? —
Či není Bůh?

Kdo Niagary slyšel pád,
kdo mořskou bouří s víchrem lkát;

kdo obry Hymalaye zřel,
morganu fatu uviděl:
zda klamat můž' svůj zrak i sluch:
že není Bůh?!

Rudolf Jirkovský.

Obrázky biblické.

Podává kn. Fr. J.

III.

První soud a první Evangelium. (I. Mojž. 3.)

Prarodičové naši padli; vypadli z milosti a propadli trestu, kterým vyhrožoval Bůh, když zákon ukládal a který vinu stíhá v zá-pětí. Hospodin dostavil se k soudu. Tam, kde zhrěšil, souzen jest člověk. Dívalo se nebe, mlčela ustrnulá země, jen propast se radovala z vítězství svého. Strom vědění byl svědkem němým a přece výmluvným; viníci tři a každému z nich vytknut trest zvláštní dle času i způsobu, kdy a kterak svolili: hadu napřed, potom ženě, Adamovi naposledy. Had odsouzen k plazení se, žena k bídě a poslušnosti, muž k práci namahavé, nevděčné. O hadu jsme mluvili a promluvíme ještě. Žena vyšla bídnejší než muž ze soudu toho; přece byla bída obou veliká a hrozná, poněvadž byla — *dědičná*.

Uvažme pozorně, co ženě a co muži za trest vyřčeno bylo na počátku, a podívejme se do dějin, jakých ortel onen za sebou měl následků.

1. „Rozmnožím bídy tvé; v bolesti roditi budeš děti a pod mocí muže budeš a on panovati bude nad tebou.“ Tak řečeno bylo ženě za trest na počátku. A od té doby po 4000 let nevyšlo z paměti národu žádného, že bída v světě obecná hříchem ženy vzala počátek. Nezapomněl to muž v žádném národě a v bídě své mstil se na ní a tak rozmnožil bídu její. Slabší jest a teď nenáviděnou a opuštěnou a proti síle muže svého malomocnou se stala. Muž zneužil své síly proti slabosti její, zanedbal ji, zneuctil, pokořil a spoutal!

Na východě, kolem ráje, kde klesla pramáti, aby bídu ženy rozmnožilo, dědičnou a neodvratnou učinilo, vzmohlo se mnohoženství. Víte, co je manžel mnohých žen? Tyran mnohých otrokyň. Víte, co je hárem? Stádo žen uzavřené, střežené, světla a vzduchu a volnosti zbavené, odsouzené k nelásce a k dlouhotvárné nečinnosti. Na západě snížena, prodána neb když omrzela, zapuzena jest. Kristus všechno obnovil; ale

bída ženy tak zobecněla v paměti národů, že 15 století po Kristu nemusel zardít se Lutr, když radu dával pokřtěné Evropě, že možno a dovoleno učiniti ženě, čeho Ivice v poušti bez trestu učiniti nelze, — odejmout jí dívky a zapudit z rodiny, kterou založila krví svou.

„V bolestech roditi budeš!“ přidal Bůh. A v bolestech nejen rodí, ale i odchovává i pochovává dívky své. Neviděli jste ženu na hřbitově, na náhrobku čerstvém, pod cypřišem s osiřelým nemluvnětem v smutku a v slzách? Jak hluboký doklad písma sv. leží v tom jediném slově: vdova! Ano i když na trůn došla někdy jedna z žen, i tu pod mocí muže byla a on — panoval nad ní.

Před Kristem po 40 věků tak všeobecnou byla bída tato zděděná, že Sirach, přehlédnuv svět po národech a zemích, jednu ženu hledá, kterou kletba tato nestihla, řka s tázavým povzdechem: *Ženu stačnou kdo nalezne?*!

2. Muži řekl: „Ty v potu tváří budeš jísti chleb... a země zlořečená trní a hloží tobě ploditi bude.“ — A jak splnilo se slovo to! Věky uplynuly od té doby; zůstali však Adamovi synové i země zlořečenou zůstala, zůstala i práce obtížná a v potu tváří konaná.

Rozhlédněme se vůkol po oboru země. Tu kde nivy, role, sady jsou, stály pralesy a ty v půdu rodnou obrátil pot Adamových dědiců. Kdo vyměří a sečte ty miliony čtvercových mil půdy orné, kterou rok co rok v potu tváří pluhem a radlem obracejí, váhou drobí a zasívají ruce synů Adamových!

Vejděte k nim o polednách, když rukou mozolovitou stírají si pot s čela horkého a porozumíte slovu: „V potu tváře své budeš jísti chleb.“ A chce-li jíst, musí pracovat, a země ač potom jeho svažovaná, často skoupou bývá. Spočítejte města v světě znamenitější: ty domy, budovy, hradby, brány, věže, paláce, hrady, tvrze, chrámy. To všecko v potu tváří zbudovaly mužné pravice. A právě tolik snad v potu krvavém i zbožily.

Různé potřeby každodenního života, vyhledávání pohodlí, nutnost i rozmařilost rozmnožily práci i pot. Plná polovice synů Adamových živí se řemeslem a průmyslem. Ani důvtip potu neušel. Postavili stroje, služebnou si učinili páru. A myslili, že bude práce méně. Avšak všechny tyto vynálezy pot a práci jenom rozmnožily. Pracuje se na zemi, pod zemí, na vodě i pod vodou. Ani nadšení ducha umělého

a srdce nadšeného neunikly slovu Božímu. Jakmile myšlenka vznešená vznikla v duši umělé, již štětcem i dlátem pracovali, by obrazy a sochy zhotovili, tu na počest Boží, tu na nečest člověka. A mudřec s rukou něžnou a hlavou plnou myšlenek — i ten pracuje. V komůrce své sedí a za dne i pozdě v noci při lampě probírá se v prachu starých i nových myšlenek. Nemá stání zahloubaný myslitel; i opouští vlast a v cizině obhlédává zbytky starých nápisů a umírá šťastně, když se mu poštěstilo přechísti řádek ze starých písem egyptských. Práce stala se nám osudným orčem a podílem dědičným. To je to slovo památné: „V potu tváří jísti budeš chleb!“ A to klopocení milionů každodenní — to je slova toho — významná ozvěna.

Vyhnutí jsou z ráje rozkoše a údolí, jež přijalo je, od té doby až podnes je údolím slzavým. Ženě bída, muži práce připadla, oběma a všem dětem jejich smrt. — Co je smrt? — Život je spojení a smrt je rozdělení. Všude, kde jednota jest a sjednocení ve spojení, tam život; kde se bytost dělí, v částky rozpadá, tu umírá. Člověk složený ze dvou částí, z duše a těla, může býti rozdvojen, může umřít, ač od počátku nemusel. Je dvojí smrt, dvoje rozdělení; první a druhé. Když duše od těla se dělí a tělo samo a duše sama, od těla oddělena zůstává, to je smrt *první*. A když tato duše na věčnosti potom i od Boha oddělenou zůstává propastí, kterou překročiti nelze, toto druhé oddělení je *smrt druhá* a dle trvání svého *věčná*. A obojí této smrti propadl člověk hříchem. Po čase měla duše zde opustit tělo a tam na vždy Boha.

Vypověděl jsem všecko? Je to již konec toho nešťastného divadla? Srdce člověka želelo hříchu a Bůh se smiloval nad kajícím svedeným, ač na věky zavrhl zatvrzelého svůdce. K tomu obrátil se řka: „Nepřátelství položím mezi tebou a ženou, mezi semenem tvým a semenem jejím. Ona potře hlavu tvou!“

Naslouchejme sladkým slovům těm; to byla první blahá zvěst, první Evangelium člověka padlého. Hospodin, jemuž věkové jsou jako okamžiky, od stromu poznání pohleděl na pahrbek Kalvarie a tam proklánou viděl obět, kterou znal a přijal a ta volala: „Odpusť jim!“ To viděl Bůh, ale člověk neviděl než bídu svou. A proto mu pravil Pán: „Potomek ženy potře hlavu svůdce tvého.“ Adam to slyšel a nezapomněl nikdy. Opustil ráj — s nadějí a o té čáce, třebaš daleké a ještě temné, vypravoval dě-

tem svým. A očekávání této spásy zaslíbené stalo se útěchou, životem a duší těch, které po pádu přišly, čtyř věků starých.

Posvátné harmonie.

I.

Ach, že lze Ti, Pane, nížiti se ke mně
a svou láskou žehnat touhám duše mojí:
však Tvé oko vidí, co je mdloby ve mně
a jak zhusta, nevěren Ti, klesám v boji.

Já Tvou lásku lépe znám než rody květů,
ježto přede mnou se smějí na výsluní,
a dobrotu Tvoji ohlašují světu
barev svojich krásou — dechu svého vůni.

Já Tvou lásku lépe znám než hvězdné davy,
ježto mihají se nebes na oboru
a moc neskonale moudrosti Tvé slaví
každý o sobě a všechny v lадném sboru.

Já Tvou lásku lépe znám než pěvců hejna,
ježto nivy, háje, sady ze sna budi
a jak je Tvé lásky milost blahodějná
v závod tisícero prozpěvují hruď.

Já z Tvé lásky piju rozkoš Tvého nebe,
duchem milosti Tvé duše moje dýše,
a cit lásky, jenž mne blaží, plyne z Tebe,
a mne učí tušit blaho Tvoji říše.

Vše co jsem, co duch můj hledá, tuší, želá —
z Tvé se lásky klíčí, roste, kvete, zraje,
zárody mých tužeb a má věčnost celá
jsou Tvé lásky květem, plody Tvého ráje.

Ach, a já v tom moři věčné lásky pluje,
tak se málo vděčím Tobě, Hospodine,
milost Tvá mne všady dary obsypuje:
a má duše bídne na svévoli hyne.

Ty se nížíš ke mně, za sluhu i druha,
z úpadu a mdloby Tvá mne ruka zvedá,
pravice Tvá ruší pouta pekel tuhá,
a svobodou daří, jakéž svět mi nedá. —

Ó jen sniž se láska — vejdi do mé hruď
mdlé a vrátké duši dodej, co jí sluší,
ať Tebou se ve mně svaté síly vzbudí,
a já Tvůj jsem celý tělem, celý duší!

Vác. Štulc.

Promluvy před oddavkami.

III.

Rozmilý pane ženichu a panno nevěsto!
Před oltářem u přítomnosti Toho, kterýž
sám pravdou jest a skrze jméno své přísahá,
míníte sňatek manželský uzavřítí a onu
věrnost sobě slíbiti, na níž vaše časné i
věčné blaho záleží. Není to tedy žádné
pouze přirozené světské spojení, zákonem
občanským toliko velené; jestiž to sňatek
posvátný anobřz svatý jako oltář, na jehož
stupních klečíte a jako Bůh, kterýž vašich
slibů svědkem jest.

V křesťanské škole vychovaným netřeba
vám zde připomenouti, že se náboženství
Kristovo nespokojilo tím, že manželstvu původní
důstojenství přírodou označené navrátilo a
onen závazek upevnilo, kterýž z obapolné
připovědi ženicha a nevěsty vyplývá; nýbrž ono
tomu sňatku pečeť mnohem ctihodnější
vytisklo a nové propůjčilo rukojemství, jaké-
hož mu žádná vážnost lidská poskytnouti
nemohla, an jej na vznešenou svátost po-
výšilo, o níž apoštol národů dí, že to *tajemství*
veliké ale já pravím v Kristu a v církvi;
výborná to nauka, z níž základ svého oba-
polného práva i předpis svých společných
povinností snadno odvoditi můžete. Z toho
poznáváte, Nejmil., že jako Kristus Pán svého
nebeského Otce opustil, aby se s církví
svou spojil: rovněž tak muž otce i matku
t. j. to nejmilejší, co má na světě opouští,
aby se s chotí svou spojil a jako Kristus
církve svou tak miloval, že se jí zcela po-
světil a obětoval: neméně oba manželé sebe
milovati a hotovi býti mají, jeden za dru-
hého se obětovati. Z čehož jde, že člověk
rozloučiti nesmí, co Bůh spojil a že kdo
manželskou věrnost ruší, spolu se odříká
křesťanské víry a církve, Boha se spouští
a mravnímu zákonu jedná na odpor.

Věrní tedy spanilému řádu toho veli-
kého tajemství budete se milovati netoliko
že pro sebe stvoření jste a srdce vaše se-
be jsou hodna; nýbrž že Bůh tomu tak
chce a tím způsobem, jak on to chce a
poroučí.

Vy pane ženichu, budete svou manžel-
ku milovati co společníci života, co svou
spomocnici vám ve všem rovnou, Bohem
ustanovenou. Vy jí onen ohled a onu šetr-
nost osvědčíte, kterouž síla slabosti povinna
jest, vy jí své strasti svěříte a své touhy
sdělíte a třeba jste měl právo jí rozkazo-
vati, předce rád mínění její poslechnete;
vy ji s moudrostí povedete jako se ona vám

s povolností podrobí a nikdy nezapomenete, že jste-li domácím vládcem, to rovněž tak k jejímu jako k vašemu štěstí sloužití má.

A vy, panne nevěsto, milovati budete manžela svého co svého pána a obhajce, vy jeho důvěry k tomu použijete, že dle libosti jeho život svůj zřídíte: vy účastenství bráti budete v jeho svízlech jako se on ve vašich zúčastní nehodách; vy je zmírníte tou sladkou péčí, kteráž i lahodě i ctnostem vašeho pohlaví přiměřena jest a nikdy vám z mysli nevyjde, že poddanost vaše, je-li s neobmezenou spojena láskou, toliko ctná a sladká jest; neboť co může býti čestnější leč toliko od své povinnosti záviseti a co sladšího nežli od toho záviseti, koho milujete a od něhož na vzájem milována jste.

Spanilým tímto a obapolným ostrháním svých práv a povinností k společnému blahu svému směřovati budete. Svátost, kterou nyní přijmete, udělí vám milost k snadnějšímu plnění těch povinností, kteréž sňatek manželský ukládá: *Milost pokoje a svornosti*, byste všemu předešli, coby obojí rušiti mohlo; *milost manželské mírnosti*, kteráž vaše smysly před neskrocenou vášní ochrání; *milost věrnosti*, kteráž vám sílu propůjčí proti nestálosti, lidskému srdci tak přirozené; *milost lásky a shovívavosti*, byste přirozené své křehkosti obapolně snášeli, sobě pomáhali a společným úsilím osudnou dráhou života kráčeli; *milost síly a srdnatosti*, byste ještě ty svízele a příkroosti trpělivě nesli, kteréž se i v nejlepším manželstvu vyskytují, jakož i sebe jasnější obloha přece nikdy bez mráčku není.

Ach! coby bylo manželstvo, jehož cílem nebylby Bůh, jehož základem nebyloby náboženství, co by bylo jiného nežli zhoubný pramen strastí bez úlevy, příkoří bez útěchy a svárů bez pomoci?

Ne tak se to má se sňatkem, ježž Bůh řídí, ne tak to bude s vámi a lidé vidouce vás, jak se spolu snášíte a milujete, řeknou: Tak se chovají křesťané co manželé, tak jsou manželé šťastni!

Nuže připravtež srdce svá k přijetí božské milosti, kterouž společný svazek váš tím něžnější býti může, an věčně t. j. doživotně trvati má. Ano doživotně a slovo to, kteréž se zdá z počátku tak hrozné, jest přece nejsladší a nejutěšenější ze všech; neboť co může býti sladšího nežli oddati se tomu, čehož máme jistotu a výhradně vládnouti tím, čehož člověk již pozbyti nemůže?

Ty ale ó Pane! bez jehož milosti člo-

věk nic nemůže, vylej své požehnání na tento svazek, naplň tu sladkou naději, kterouž jejich pečliví rodiče a četní přátelé do jejich sňatku chovají! Necht dědicové jejich jména, kteréž jim dáš, jejich stáří ke cti a útěše slouží; necht vůkol nich nová křesťanská rodina vznikne a oni oba necht na cestě moudrosti a spasení pospolu kráčeji sprovázeni dítkami, ježto jich hodny jsou, ježto se jim vyrovnají a jim všecku radost a spokojenost vynahradí, jakouž o ba svým rodičům byli působili; dejž konečně, by po skončené pouti vezdejší o ba se zase v království nebeském shledali a před neposkvrněným Beránkem věčnou svatbu svou slavili. Amen. P. O.

IV.

Očištění svatými svátostmi, obdaření požehnáním svých nábožných rodičů, ozdobení rouchem svatebním, kyticemi a věnci, naplnění city vážnými, vkročili jste v tuto svatyni, před oltář Boha ve Svátosti skrytého, budoucího soudce svého, byste *svátost staru manželského* přijali, byste zde před křížem, oltářem a knězem, před tváří vzácných svědků, a vašich drahých příbuzných a hostů umluvu nerozvížitelnou vespolek učinili, že ve svém manželském sňatku až do smrti spolu věrně setrváte a dítky, kterými Bůh váš manželský sňatek požehná, křesťansky vychovávati budete. Tento slib chcete přísahou stvrditi a požehnání kněžské přijmouti. I buďtež vítáni, křesťanští snoubenci ve jménu Páně! — Rád bych vám též podal dnes dar k slavnému dnu vašemu, k těm mnohým vzácným darům, jichž jste od milých rodičů a přátel obdrželi. Pravím však s apoštolem sv. Petrem: Zlata a stříbra nemám, ale co mám od srdce dám, hlásám totiž Krista ukřižovaného, jedném pohoršení, jiným bláznovství, hlásám svaté křesťansko-katolické náboženství a protože ten dar nebeský, sv. náboženství, rád bych dnes vložil do schránek srdcí vašich s přáním, aby tam zůstalo po všechny dny života vašeho. Vím sice, že jste od svých pečlivých rodičů zbožně vychováni, jenž vám víru a ctnost vštěpili; ale protože pevněji utkví v paměti a v srdci se zakoření všeliké slovo, kteréž se od srdce k srdci mluví v tak důležité době, jako jest nynější, na níž závisí blaho aneb trud, radost nebo žalost, štěstí nebo neštěstí vašeho budoucího života, proto chci vám dnes ten dar, „sv. náboženství“ co nejvřeleji doporučiti.

Stav důležitý a spolu nad míru těžký, stav manželský jest stav, založený od samého Boha v ráji. Sám Pán nebes a země přivedl spanilou Evu do rukou nevinného Adama, za věrnou choť a pomocnici mu ji odevzdal, jednoho muže a jednu ženu v svazek nerozvížitelný sjednotil. V ráji tedy, v zahradě nevinných rozkoší a radostí a úrodného stromoví uzavřen byl stav manželský, a zůstal stavem rajským dotud — dokud zachovávali přikázání Boží. Jak mile zákon Páně přestoupili, uvrhli v neštěstí sebe i děti své i potomky své. — Inyní po dokonaném vykoupení našem Ježíšem Kristem na kříži, může opět a je u přemnohých skutečně stav manželský stavem rajským ale jen dotud — dokud manželé zachovávají přikázání Boží! —

Milí snoubenci! přejete si, aby váš stav manželský byl stav pokojný, podíl ráje? Vím, že si toho přejete. Nuže zachovávejte přikázání Boží, buďte věrni svatému Kristovu náboženství. — Svaté písmo dí: že vycházel z ráje potok, dále na 4 řeky se dělíci a jméno jedné z těch řek bylo: Phison; vlastnost pak řeky té byla, že plodila zlato. O tom zlatě dī Mojžíš, že zlato té země, kde řeka ta teče, nejlepší zlato jest. Zlato vyobrazuje pravou, dokonalou víru, jak dī sv. Petr: „Zkušeni víry budiž dražší nad pomíjející zlato, které ohněm sezkouší.“ Toto zlato, víra pravá a dokonalá, dražší nad pomíjející zlato, budiž věnem vašim nejlepším a pak bude stav váš pokojný, blažený, rajský! —

Bez náboženství není žádný stav na zemi blažený, rajský, a do ráje nebeského nevede; tím méně stav manželský; vždyť řekl Ježíš K. neomylná pravda: „Co platno člověku, by všecken svět získal, duše pak své škodu trpěl?“ — Zajistě! Nechybí-li v rodině to zlato: náboženství, bázeň Boží, tam, ale jenom tam je též láska, mírnost, věrnost, mír, spokojenost. — Tam jeden druhému by pomyšlení učinil, jeden za druhého vše, i to nejhorší rád podstoupil, i život položil. Tam manželé vespolek laskavě se ošetřují, slasti i strasti spolu sdělují, jsouce jedno tělo, jedno srdce, jedna duše. Podívejte se do té oné rodiny, kde manželé dokonce žádného věna neměli, jen ty holé ruce, a hle, jak jsou spokojeni! Oni jsou v modlitbě a v práci pilní, v díle svědomiti a spravedliví v obchodu, sobě věrni, trpěliví, pečliví o děti, kteréž k nim se tulí s láskou, manželé tito jsou šťastní, snad šťastnější, spokojenější, než mnohý kníže, mnohá kněžna s rodinou svou v paláci svém.

— A proč? Nespustili se Boha, náboženství, a Bůh je neopustil, a když Bůh s nimi, kdo proti nim? —

Naopak, kde chybí to zlato, sv. náboženství, tam buď nebyla nikdy, aneb brzo uhasne vroucnost čistě lásky, svazek věrnosti manželské znenáhla povolí a se rozváže, a mír Boží a pokoj života zmizí. Popatřte do toho onoho manželstva nezdařeného, nespokojeného, nešťastného. Měliť ti manželé zboží a bohatství, oplývali světskou slávou, byli, jak říká svět, osvětlení, vzdělání, ale bohužel ne dle učení Božího, nýbrž dle převrácených zásad, a nyní jsou velice nešťastní! —

Had nevěrnosti se tam vplížil, — uštknul srdce jejich, a nyní uslyšíte mezi nimi samé vády, různice, klení, uvidíte strašné rozdvojení a zlé dítek vychování, tak že byste nad těmi jejich dětmi zplakali, — stav jejich není stav ráje, ale tesklivé zajeť, bídné otroctví, smutné vyhnanství, ráj převrátil se v peklo. A proč? Spustili se Boha a Jeho svatého zákona a Bůh je opustil! —

Protož prosím vás, milí snoubenci, pro všechno, co vám milého a drahého, a pro spasení vaše, buďte věrni svatému náboženství, ono vás bezpečně povede po dráze vašeho příštího života, ono vám ulehčí břímě nových povinností, ono vám zachová obapolnou lásku a věrnost, ono vás posilní ku všem ctnostem, ono vám nedá klesnouti ani v bouřích života. Vy si ovšem napřed vše líčíte barvou růžovou, vy arcí myslíte, že se vám vždy jen dobře povede, a že vám samé štěstí pokvěte. Než, jako v nejlepší malbě světlo a stín střídavě jsou rozděleny, napodobně se střídají i v nejkrásnějším obrazu rodinném radosti a žalosti. Nechci vám radost dnešní kaliti, ale přece nesmím zamlčeti, že i na vás přijdou chvíle, o nichž s Jobem řeknete, že se vám nelíbí, a v nichž se zrak váš zaleje slzami. Od Otce nebeského dle jeho nezpytatelných soudů člověku usouzeny jsou zkoušky, péce, úzkosti, nemoce, utrpení, a kteří manželé a rodiče jsou bez nich, ano který smrtelník pod sluncem projde životem bez nich? — Všemohoucí odvrátí od vás všechny trpkosti, avšak kdyby i vás trudné tyto chvíle potkati měly, kde opět naleznete útěchu a sílu pro srdce ztrápené? Jedině, věřte, v náboženství svatého kříže! — Náboženství v takových dobách laskavě a přívětivě co anděl Boží přikročí k vám, a srdce ztrápené potěší; trpělivost křesťanská, kteréž učí náboženství, přinese vám růže, a milost Boží,

kterou Duch sv. v dnešní svátosti na vás vylévá, vám ze všeho pomůže. —

Nuže, jako zlatý snubný prsten váš, jež sobě dnes vyměníte, kruhem jest, o němž nemůže se říci: zde je začátek a tamto konec, tak buďtež stáli v svatém náboženství až do konce. Jako to zlato v ohni se neztrácí, nýbrž cena jeho ohněm se zkouší, tak nížádná nehoda nezviklejí vás ve svatém náboženství aniž žádné pokušení, nýbrž vás v náboženství ještě více utuží, upevní, utvrdí! — Ve všech svých osudech důvěřujte se v Boha, řiditele osudu národů i jednotlivců, a v této důvěře vše z ruky jeho přijímejte, a tu ruku líbejte. Dobře tedy činíte, že dnes v chrámě Pána Boha o pomoc vyzýváte řkouce: „K tomu mi dopomáhej Bůh Otec, Syn a Duch svatý!“ Když Bůh s vámi, a vy s Bohem, dojdete šťastného cíle, a když smrt, uložená všem lidem, na čas vás rozdvojí, přistoupí svaté náboženství, a jistou nadějí opětného shledání v ráji nebeském vás potěší.

František Knob,
farář Sopotský.

Pracovitá rodina.

Povídka od **Frant. Pravdy.**

V.

Benešovy děti chystají se na cestu do města. Půjdou všechny, ačkoliv je tam potřebí jen Cyrilla, druhé matka pošle, aby je páni také viděli.

Do města není sice daleko, ale je tam přece asi dvě hodiny cesty, což pro Tomáše a pro Antonii bude dost velká vzdálenost. Ještě v městě nebyli, zdá se jim, že leží někde až na kraji světa, snad v Americe, o níž se často mluvívá.

Tomášek se v skutku ptal, jestli se tam nesejde s Františkem Strouhalem, přítelem svým, jenž s rodiči do Ameriky se vystěhoval a Antonie chtěla vědět, jestli je tam nikdo nechytí a pryč neodveze, tak že by již nespátrili maminku.

Cyrill a Majdalena jsou moudřejší a zkušenější, již v městě byli, líbilo se jim tam a nic se jim nestalo.

Cyrill pravil: „Amerika leží za mořem a je jiný díl světa než ten, v němž my se nacházíme a jenž sluje Evropa. V Evropě jako v Americe je mnoho zemí, v každé zemi jsou města a vesnice, my bydlíme v zemi české a město, kam půjdeme, je náš vesnici nejbližší.“

Tomášek a Tonička spolehají se na Cy-

rilla a na Majdalenu, že je povedou a o ně se budou starati a Cyrill má u sebe peníze, co jim matka dala na potřeby. Vezmou si ovšem velký krajíc chleba s sebou, ale v městě si přece něco prikoupí, co nemívají doma.

Pro pána, na kterého je maminka zvlášť odkázala, ponese dary a již si je mezi sebe rozdělili.

Jsou oblečeni svátečně, ačkoliv je všední den, je čtvrtek, Tomášek má botky, Tonička střevíčky a hned se obuli, aby prý nebyli bosi jako jindy.

Že si Cyrill na cestu připravil hůl, Tomášek si také hůl vyžádal, bude se na ni podpírat, pověsí si na ni fileček s darem pro pána, a položí si ji pěkně přes rameno.

Již jsou hotovi, rozloučili se s matkou, ona s nimi vyšla před chalupu, pak je vyprovází ještě dál a přidává krok po kroku, až se s nimi dostala až za vesnici.

Sousedův pes Tureček zase se přidružil k Toničce, Tonička mu pověděla, že jde do města a že dnes nemá v hrnci kaši, nýbrž sýr, který on snad nejí. Majdalena nese mlíko a smetanu, to arcí by mu chutnalo a ona se za něj přimluví, aby mu dala nádoby vylízat, až půjdou nazpátek. Cyrill převzal máslo a tvaroh a Tomáš homolky, z čehož pro Turečka nezbude nic, všechno to tam pánům nechají. Kousek chleba by mu Tomáš mohl ulomit, má ho u homolek ve svém ranci, ale chléb patří jim, mají ho málo, nevystačí s ním od rána až do večera.

Tureček nedbal na Toniččiny výklady a domluvy, doufá, že přece něco dostane a hledí na Tomáška, jestli ten se nad ním neschmýlí.

Nesmiloval se a Cyrill a Majdalena si ho ani nevšimli, že poslouchají matku, jenž jim na cestu do města dává dobrá naučení.

Tomášek měl hůl a Cyrill také, pes ji viděl a že se jí bál, nechtěl býti dotíravý. Nechal je radši jít a je mu líto, že toho tolik pryč odnášejí ze vsi a vrátí se bezpochyby s prázdnou. Jindy okolo něho chodí jen jeden, dnes jich jde pět a čtyři mají nějaké zásoby. Nemůže ani vyzpytovat jaké a když matka do vsi šla nazpátek, podíval se na ni a šel také domů, že žádná naděje na pochoutky mu již nekynula.

Děti jsou na silnici samy a Tomášek praví: „Jdeme tuze pomalu, pospěšte si a budeme dříve v městě.“

Nechtěly pospíchat, aby hned na počátku se neunavily a Tomášek se pustil napřed, řka, že on se neunaví. Je před nimi již hezký kousek cesty, však pojednou zů-

stal státi a když ho dohonily, naříká si, že ho tlačí bota.

„Zuj se,“ poradil mu Cyrill.

Nezuje se, aby do města nepřišel bos, což prý by si pokládal za hanbu a když mu pověděly, že se před městem může zase obouti, zul botu, co ho tlačila, a druhou podržel na noze. Šlo se mu to ještě hůř a konečně zul obě boty, že již nemohl z místa.

Tonička také není zvyklá choditi v střevících a ptá se, smí li jíti bosa jako bratr Tomášek, jenž nyní lehce a švarně si vykračoval.

Ovšem jí to Cyrill s Majdalenou dovolili a když se zouvala, zuli se i oni, aby boty a střevíce ušetřili.

Vypravují si, že je obuv drahý a že maminka za něj vydává mnoho peněz, jichž se jí, co tatínek stonal a umřel, často nedostává. Musela platiti lékaři, pohřeb jí také způsobil útraty, cestářem je prozatím jiný a oni nevydělávají. Již byli v nouzi, maminka prodala telátko, milého Pučlíka, aby si pomohla, a snad prodá ještě krávu, Malenu nebo Straku, nedá-li se jim služba otcova.

Zpomínka na Pučlíka děti velmi zarmoutila, byl jejich, měly ho rády a nyní ho má soused, jemuž patří pes Tureček.

Majdalena se chlubí, že ji Pučlík poznal, když ho navštívila a Tomáš a Antonie volají: „Nás poznal také, když jsme u něho byli.“

Roste prý, dostává pěkné růžky, podobá se Maleně a bude větší než tato. Tureček je jeho dobrý přítel a Antonie praví: „Já Turečkovi nařídila, aby Pučlíkovi neubližoval.“

V skutku prý na něj ani neštěká, jednou šťekal, ale jen v žertu, hráli si spolu a honili se v zahradě.

Je škoda, že o Pučlíka přišli, však krávy by bylo ještě víc škoda a jedna by jim nestačila.

„Kdybychom neměli dvě,“ řekla Madlenka, „nemohli bychom nic dáti pánům. Co neseme, je všecko od našich kraviček: smetana i mlíko, máslo i tvaroh, sýr i homolky.“

Tomášek slyšel ty věci jmenovat a to v něm vzbudilo chuť na kousek chleba. Přiznal se, že má hlad, Tonička dí, že by také jedla, Cyrill a Madlenka neodporují a všichni si sedli na kraj cesty, aby chlebem se posilnili.

Tomášek rozvázal svůj uzal, vyndal chléb, jež v něm má, a Cyrill z kapsy vyndal nůž, aby pro každého ukrojil skyvu.

Ukrojil pro Tomáška a pro Toničku větší než pro sebe a Majdalenu a přidál jim, když ještě chtěli.

Jsou na silnici, kde býval otec a kde oni s ním bývali a každý kámen je jim povědomý. Nosili mu sem jísti, pracovali s ním a Cyrill mluví, že silnice není v takovém pořádku jako za otce. Prozatímni cestář si jí asi mnoho nevšímá, snad nerozumí práci na ní a bude třeba mnohých a velkých oprav. Je viděti koleje, jámy a díry, jsou zanešeny strouhy a příkopy, již dlouho se neshrabalo bláto. Bude s tím mít co dělat, kdo to převezme, a Cyrill s maminkou by to brzy přivedl do patřičného stavu, budou-li oni silnici dále spravovat.

Tonička se těší, že jim také bude oběd donášet a povídá, jak jednou otci donesla k obědu kaši a hlídač ovoce na stromech jí dal třešně, jimiž všechny podělila i nebožtíka tatínka.

Řeč o tatínkovi děti skoro rozplakala; sedí, kde on sedával, mají ho v duchu před sebou, slyší ho mluvit, opakují si jeho slova. Je jim tuze líto, že ho již není na světě, a malá Tonička praví, že zpěv ptáčků se jí míň líbí, co tatínek umřel, a že ani ovoce jí nebude chutnat, když mu nemůže také dáti.

Řekli jí, že má ještě maminku a že ovoce může dávatí mamince, což Toničku upokojilo a k vůli mamince i zpěv ptáčků jí jako dříve byl milý.

Putovali dále k městu, přišli na člověka co nyní zastával cestáře a chvíli si s ním porozprávěli.

Cyrill netajil, proč do města jdou, a cestář jim přál štěstí řka: „Já vám to kazit nebudu, mám z čeho živu býti; vy jste sirotci a zasluhujete, aby se na vás vzal ohled i na vaši matku vdovu.“

Poděkovali se mu za jeho dobrý úmysl a již se nazastavili až před městem, aby se obuli.

(Dokončení.)

D O P I S Y.

V Nižkově u Přibyslavi 18. ledna 1872.

(Nový oltář B. P. Marie.)

Kdo se chceš přesvědčiti, mnoho-li může vykonati dobrá vůle, přijď se podívat k nám do kostela. Zrovna jak do dveří vejdeš udiveně patřiti budeš na krásný oltář Bohorodičky v rohu na proti sobě. Ptáš se, kde se tu vzal? Postavil ho sem dovedný řezbář z Pecky, p. Josef Pátý, úd 3. ř. sv. Fr. Nikdy bys to do něho neřekl, že dovede vyřezati tak krásné sochy, ba umělecké, jako jest ona Matky Boží Panny Marie na našem

těž od něho zhotoveném, novém oltáři. Ostatně znám jest již dosti, a i my nemůžeme, než doporučiti ho všem. Vímeť předobře, kterak těžko naléztí pro chudý kostel dovedného a spravedlivého pracovníka. Tíže však ještě naléztí lze pro chudý kostel štedrého dobrodince. A tu bychom též rádi někoho odporučili, ale nevíme. Onáš kostel starají se farníci, a těch musíme zachovati sobě. Nebo, k chvále jejich řečeno, v tomto ohledu jest málo takových farníků. Mnoho již učinili pro svůj kostel, jak dosvědčiti by mohl zvěčnělý vel. p. Růžička, zdejší prvo-farář, a dosud seč mohou starají se o dům Boží. Abych jenom něco uvedl z předešlých dob, pořídili si varhany, obrazy některé na velký oltář a lustr překrásný. Litovatí jenom jest, že ne vždy hleděno na dobrý vkus, a že se zapomínalo „že za málo peněz málo muziky.“ Jmenovitě křížová cesta a obraz sv. Mikuláše na velkém oltáři dovednějšího vyžadovala by mistra. Ostatně lépe věru by se vyjímal bývalý krásný obraz tohoto svatého na dřevě, jenž nyní v zákristii na zdi čeká vysvobození rukou znalcovou. — Když pak se dostal sem nynější p. farář, důst. p. Eduard Fuchs, ovšem že i on přičinil se, aby tato horlivost farníkův jeho neuhaslá. I ukázal jim na nutnou potřebu nějakého oltáře B. P. M., na kterouž v kostele málo pamatováno. A jakoby královně své místo chtěl učiniti, rozpadl se při bílení stářím obraz sv. arch. Michaela na oltáři pobočném. I navrhl p. farář, aby na to místo postavili oltář Bohorodičky. Návrh se líbil a přikročeno hned k sbírkám od domu k domu. Nelenoval sobě ani p. farář, ani bývalý kaplan zdejší vel. p. Václav Bezděk a v roce bylo asi polovice peněz potřebných pohromadě, za druhý rok pak celá suma 350 zl., ač kolátura čítá jen něco přes 1700 duší; mnoho také přispěli nám radou i skutkem velební páni Novobydžovští, jmenovitě pan děkan, důst. pan Jan Novotný, zač jim budiž tuto vděčné: „Zaplat Pán Bůh!“ Na štědrý večer poprvé stál nový oltář ve své kráse, a farníkům tak zalíbilo se dílo jejich horlivosti, že již zase chtějí, by se chodilo sbírat na druhý oltář sv. Václava. I posilniž je Bůh v této horlivosti a dejž více takových farností!

A. K.

KRONIKA.

Z Prahy. V pátek 2. února, o slavnosti *Očištvání Marie Panny*, posvěti J. Emin. nejduš. p. kardinal u Věch Svatých na hradě hromničky a bude pak po průvodu o 11. hod. přítomen slavné mši sv.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati 30. a 31. ledna a od 1—3. února u Alžbětinek, od 4—8. února u sv. Františka (u Křižovníků).

— Výbor spolku *hluchoněmých* pod ochranou sv. Františka Saleského zve členy své k valné hromadě dne 28. ledna o půl 3. hod. odpo. v místnostech zdejšího ústavu pro hluchoněmé.

— Valná hromada členů *besedy katolické* bude se odbývati 5. února o 5. hod. odpo. v místnostech spolkových č. 221—I.

— *Z Budějovic.* Jednota pečující o ústav *hluchoněmých* odbývala v úterý 9. t. m. valnou hromadu, kterouž J. Excel. nejduš. p. biskup zahájil krásnou řečí. Nastínil původ, vývoj a potřebnost ústavu doložil, že na tento školní rok hlásilo se o přijetí do ústavu v Praze 110 hluchoněmých dětí, z nichžto však jenom 36 přijato bylo; v Budějovicích přihlásilo se 76 a přijato jest 11 dětí, z čehož patrno, že posud málo jest u nás ústavů a v nich místa pro hluchoněmé. Na zakoupení domu pro hluchoněmé v Budějovicích věnoval vd. p. děkan a c. k. zemský školní rada Jan Maresch 6024 zl., začez mu poslána poděkovací listina a on jmenován čestným údem spolku. Po té podána zpráva o tom, jak se až posud vyučovalo na ústavě a jak se tu dívky vychovávají, složený účty a vykonána volba ředitelstva. Z účtů vyjímáme, že posud bylo ústavu věnováno 9638 zl. 91 kr. r. m. a 750 zl. ve státních úpisech, vydáno 2419 zl. 45 kr.; zbývá tedy 7299 zl. 37 kr. kromě oněch úpisů státních. Mimo to přislíbil J. Jasnost kníže Jan Schwarzenberg 1000 zl. v státní obligaci a jiní dobrodinci 800 zl. — Když byla valná hromada ukončena, praví „Budivoj,“ přivedeny byly hluchoněmé dívky, aby přítomní o způsobu vyučování hluchoněmých ponětí nabyli. Učitelka sestra *Cecilie* opakovala s dítkami učení o stvoření světa a člověka; učitelka sestra *Anna* probírala s nimi hláskování. Jest to velmi zajímavé podívání a poslyšení a mile dojímalas nás radost, kterouž ubohé dívky z toho měly, že také něco umějí. Přerozmanitými známkami vypravují o stvoření světa, všecko velmi živě a horlivě. Slyšíme-li tyto hluchoněmé dívky pronášeti správně hlásky ano i celá slova, nelze nám zůstatí bez pohnutí, nelze nediviti se tomu umění, kteréž němého učí mluvití. Máme za to, že kdo seznal blahodárné působení ústavů pro hluchoněmé, nemůže k ústavům těmto býti chladným, nevšímavým. Celé shromáždění pozorovalo s velikou napnutostí malou tu zkoušku s

hluchoněmými; každý odcházel pohnut a pln blahopřání pro zdar nového ústavu. — Dojímavé bylo, jak se ubohé dívky loučily s Jeho Excellencí nejdůst. p. biskupem: tlačily se k němu jedno přes druhé, když odcházel, všechny hladily jeho tváře rukami svými a potom sepjávše ruce prosily, aby zase brzy přišel. Podobně činily také jiným, o kterých sobě pamatovaly, že již tu byli návštěvou. Dojemná byla srdečnost a útlonost ubožáků těchto; srdečnost a útlonost hluchoněmých jest také vyučujícím nějakou aspoň náhradou za velmi namáhavou práci jejich. Kdo nebyl svědkem páravé a trudné práce, jakáž jest vyučování hluchoněmých, sotva si obtíže její představiti dovede. — Přejeme mladému ústavu, aby prosperoval pod správou nového ředitelstva a nežli se rok s rokem sejde, aby mohl již aspoň jednou tolik ubohých hluchoněmých vzdělávati za užitečné údy lidské společnosti.

Pozn. red. Ústavy pro hluchoněmé jsou nyní v Praze, v Litoměřicích a Budějovicích. Jediná rozsáhlá diecése *Kralohradecká* nemá posud žádného ústavu pro hluchoněmé. I prosíme, aby na to pomýšleno bylo ode všech, jimž Pán požehnal, zvláště v závětech. Není třeba než hmotných prostředků a zřízení ústavu bylo by snadné, ježto nyní jeden kněz diecése *Kralohradecké* jest učitelem v proslulém ústavu hluchoněmých v Praze. Ústavy hluchoněmých nejsou posud ústavy státními. Pročež radíme, aby se sestavil spolek, jenž by o zřízení ústavu v Hradci péči vedl. Vydá-li svolání k sbírkám příspěvků, nabídne se k službám též red. „Blah.“

Z Moravy. J. M. nejdůst. p. biskup Brněnský Karel Nöttig vykázal ze svých důchodů 10000 zl. na zlepšení platu chudého duchovenstva.

Z Vídně. (Příjmy duchovního správce a divadelní herečky.) „Fremdenblatt“, jenž z kruhův divadelních spolehlivě mívá zprávy, píše v čísle d. 17. prosince o herečce Gallmeyerové, že řediteli divadla na Vídeňce nabídl uzavření smlouvy. Ředitel tedy známou zpěvačku vybídnul, aby podmínky písemně podala, kteréž ona takto sestavila: Žádala 200 zl. odměny za jeden večer, zaručení 15 vystoupení měsíčně, 2 představení ve svůj prospěch, svobodný výběr úloh a jiné ještě podmínky.

Příjmy této herečky by tedy obnášely za půl leta asi 15000 zl., t. j. právě tolik co mají první zpěvačky dvorního operního divadla, které svou vzácnou činnost po více než 10 měsíců v roce jemu věnují. Až do-

sud obnášel příjem slečny Gallmeyerové na Karlově divadle za večer 75 zl., a když se nyní o prodloužení smlouvy jednalo, zvýšil ředitel její honorář za večer na 100 zl. zaručiv jí 20 vystoupení a rovněž 2 představení v její prospěch. S těmito podmínkami však nebyla slečna Gallmeyerová spokojena. — Při tomto ohromném příjmu místní zpěvačky připomínáme opět, že kněz ve správě duchovní, jenž nadto ještě školu na starosti má a rozličná nebezpečí u lůžka nemocných podstupovati musí, za celý rok skoro tolik dostává, co si taková zpěvačka za jeden večer zaslouží.

— Drzost židovských novinářů přesahuje již všechny meze, dotýkajíc se nekalou rukou již i nejsvětějších zájmů křesťanstva. „N. Fr. Presse“ píše 25. prosince doslovně takto: „Vánoce nejsou nejstarším svátkem křesťanství; neboť velikonoce a svatodušní svátky jsou mnohem starší. Ještě nebyl den narození Kristova znám, a již slavily se jeho narozeniny. Tak povstala na východu slavnost Zjevení Páně dne 6. ledna; neboť jako šestého dne roku světového stvořen jest Adam, tak naroditi se měl nový Adam šestého dne roku občanského. A jak přešel tento den na 25. prosinec? Dle výroku proroka Aggea založen býti měl chrám Páně 24. dne měsíce devátého. A vedle tohoto proroctví slavili Židé tohoto dne slavnost posvěcení chrámu. Den 24. devátého měsíce židovského jest ale 25. prosinec našeho počtu. A tak stalo se, že téhož dne Řím narození Kristovo slaviti počal, a že z Říma pak slavnost tato dále se rozšiřovala, až konečně i na východu den Zjevení Páně potlačila. Tedy především pro židovskou slavnost svěcení chrámu přeložen den narození Kristova na 25. prosinec; než i na pohan-ské národy kmene německého brán ohled při tomto přeložení, jelikož téhož času, totiž za zimní slunovrati, narození slunce slavili.“ Než dosti již toho židovského blbství; uvedli jsme je toliko na doklad, jak vůči židovské drzosti a nestoudnosti, která se odvažuje, první a nejslavnější hod Boží náboženství našeho jedovatým kalem neobřezaných jazyků svých pohazovati, svrchovaně potřebí, aby u svobodě řeči co nejdříve již obmezení byli — kdo? snad Židé? — nikoliv, nýbrž jak liberálové si přejí a žádají — katoličtí duchovní! —

— (Nový způsob obrácení na věru, či kterak se ve Vídni dělají starokatolíci.) V III. okresu žije a vévodí dozorce dvou domů, kterýž nedávno veškeré obyvatele

obou domů, nejvíce lidi chudší třídy, svolal a jim vyložil, že od té doby všichni musí býti starokatolíky, k čemuž se podpisem svým zavázou, dále že budou roční příspěvek 4 zl. platiti a shromáždění navštěvovati. Ze strachu před dozorcem zapsali se přemnozí, soudiliť, že přece lépe jest, ročně 4 zl. na vydržování p. Aloisia Antona odváděti, než zvýšený nájem platiti aneb, což horší jest, za nynější nouze o byty výpověď dostati. Tak čteme v „Kapistranu“ s dodatkem, že zasílatel této zprávy hotov jest, třídu i číslo domu blíže udati.

Z Německa. Známy paragraf německé říšské rady proti svobodě kazatelný bude i samým vládním kruhům nepohodlným. Augsburský „Postzeitung“ přináší totiž následující dopis ze Švábska: Číslem 341. Vestfalského „Merkura“ přikázáno duchovním diecése Monastýrské, aby svým osadám založení i účel „nadace císaře Viléma pro německé vysloužilce“ oznámili, ku skládání laskavých příspěvků je vybídlí, a zakládání vedlejších spolků za tímž účelem všemožně podporovali. Následkem tohoto příkazu činí mnozí „přátelé veřejného pokoje“ v časopisu „Germania“ dotaz ku všem juristům říšské rady v tento smysl: „Tato záležitost jest patrně záležitostí státní, a pojednání o ní na kazatelně přivádí zjevně k rušení veřejného pokoje. S nevolí totiž tázati se bude lid, proč se nadace tato z oněch miliardů nezřizuje, z nichžto nevysloužilí generálové nyní tyjí? Zdaž nemuseliby tedy duchovní na základě §. 130 a) poháněni býti k soudu, kdyby vysoké ono nařízení vykonali?“ —

Z Italie. (O slavn. „Cathedra s. Petri.“) Dle očitého ohledávání slovního starožitého Cav. de Rossi (Civiltà catt. 1867. Nov. p. 466.) jest zbytek stolice knížete apoštolův, jenž v domě Sv. Petřském se nalezá, úplně dřevěný: totiž čtyři nohy, příčky mezi nimi, dvě rukojeti na přidi jsou ze žlutavého dubu, jsouce časem nahlované a od lidí nařezané. V nohách jsou kruhy. Na těchto kusích není ozdoby ze slonoviny. Všecky ostatní doplňky jsou z akacie, na nichž nejméně zbožnost svou pietu k drahocenným ostatkům zkusila. Totéž přijde nám říci o slonových okrasách, jež později přičiněny byly. Zbývá tedy ještě ze stolice sv. Petra jen vnější podstavec, ostatní jest vše nové. Celek nedělá dojem stolice kurulské (sedia curulis), jak často čítati, nébrž jest slohu byzantského. Byli na ní za dřevnějších dob papežové intronisováni a 22. února vezdy na ní sedávali; stála v

křesťní kapli (baptisterium) a tohoto dne ji přenášeli. 18. ledna obývá se slavnostná upomínka na první ujetí sv. Petra pastýřského úřadu nad světovým městem a veškerou katolickou církví, jak též naznačeno jest v breviáři římském a martyrologiu, kde na týž den stojí: In festo Cathedrae s. Petri, qua Romae primum sedit. (Ctihodný kardinal Baronius poznamenal ve svých Annot. k martyrologiu 18. ledna: „Nebudíž nám s podivením, že tato stolice sv. Petra z poctivosti uchována jest, vždyť sama skrze zázraky hlásá, kdo na ní sedal. Dlouho zajisté zachována byla stolice sv. Jakuba biskupa Jerusalemského a rovněž stolice učeníka sv. Petra, totiž sv. Marka v Alexandrii, na kterou již netroufali si zasedati nástupcové jeho pro nebeský lesk, který zázračně vyzařovala.“)

Při této příležitosti nebude od místa, zmíníme-li se něčím o jiné „kathedře“ sv. Petra, totiž o světoznámé kovové soše apoštolského knížete, kteráž v chrámě Sv. Petřském jej představuje, an tronuje na svém stolci. Mons. Dom. Bartolini, sekretář sboru ritů uveřejnil r. 1867. o památce této historicko-kritické pojednání, jehožto výsledky stručně uvedeme a to tím spíše, poněvadž v mnohém od obyčejných udání se odchylují. Má tuto sochu za nejslavnější a nejctihodnější památku celého křesťanského Říma. V museum Lateranském Pium řečeném nalezá ser. 1551 vykopaná mramorová socha sv. Hyppolita, biskupa v Portě. Dle nejdůvodnějšího mínění učených klade se do času císaře Filipa, jenž sám křesťanem jsa za choť měl Marcii Severu Otacilii, kteráž pokřtěna se dala od sv. Hippolyta; odtud požívali křesťané za panování Filippova (244—249) potěšného pokoje. Z vděčnosti k otci svému u víře dala císařová Severa zhotoviti sochu, kteráž představovala biskupa sv. Hyppolita ve filosofickém pláští a se sv. písmem v rukou. Na podstavci vyznačeny jazykem řeckým všechny spisy důležitější, jež složil, zejména napomenutí k Severě, v němž o Božství Kristově jednal. Též slavný cyklus velkonoční tamo se čte. Tato velmi důležitá památka podobá se tak soše sv. Petra, že myšlénka se vtírá, jak od téhož mistra obě pocházejí. Jediný rozdíl jest v poloze rukou: sv. Petr žehná třemi prsty jedné ruky a v druhé drží klíče apoštolského primatu. Slohem a celou způsobou svou náležejí době Konstantinově. Ojíném zdání jindy.

— (Opat Vera z Monte Cassina.) Klášter sv. Benedikta na Monte

Cassinu želi ztráty svého nejdůstojnějšího opata a quasi-biskupa.

Msgr. D. Carlo Maria De Vera d' Aragona narodil se v Neapoli 16. února 1820. Rod a bohatství poskytovaly mu dosti prostředků, jimiž skvělého postavení ve světě dosáti mohl. Leč mysl jeho nepřilnula k věcem těmto, vstoupiv do kláštera Monte-Casinského oblekl raději řeholní roucho sv. Benedikta. Zde vynikal vzorným a bezúhonným životem a vzděláním dokonalým. I svěřen mu úřad představeného nad chovanci klášterními, jež zvláště příkladem svým, laskavostí a přívětivostí, ano, kdy toho třeba, i přísností ku všeliké ctnosti naváděl, šetře stále míry křesťanské. Později stav se komorníkem počínal si tolikéž horlivě a bedlivě v úřadu svém. I když generálním vikářem v diecési své jmenován byl, neustával v přednáškách, jež co profesor humanitních a theologických věd na ústavě míval a mnohé výtečné dílo, jež z pera jeho pochází, svědčí o neunavné činnosti vědecké muže toho. I co převor objevuje se nám v světle jasném hledě více příkladem vlastním než rozkazováním a napomínáním kázeň klášterní zachovati a udržeti. Když r. 1863 místo opata uprázdněno bylo, jmenoval jej sv. otec Pius IX. opatem, kterýžto úřad v tehdejších časech dosti obtížný s neocháblou vytrvalostí a věrností až do své smrti zastával. Ale již opouštěly síly muže toho. Stížen jakýmsi tělesným neduhem podrobil se nebezpečné operaci, kteráž předčasnou smrt jeho jen na nějaký čas prodloužila. Tělesný neduh nepoddal se zcela. Choroba vyžadovala ušetření a poklidu, jehož si však opat náš nepopřál. Činný duch jeho neustál ani na okamžik v pracích, jež mu úřad a povolání jeho ukládaly a tím stav jeho náramně se zhoršil. Hledaje pomoci u výtečných lékařů odebral se v červnu minulého roku do Neapole. Avšak tito všeliké naděje v uzdravení jeho se vzdávajíce zpečovali se opata do ošetřování přijmouti. Jediný lékař, jemuž se podařilo podobné neduhy vyléčiti, odhodlal se k léčení rukou přiložiti. Avšak marné všeliké úsilí lékařovo. Dne 7. prosince zhoršil se stav jeho povážlivě; 23. prosince z večera otevřela se mu rána, ztráta krve byla tak přílišná, že se smrt dostavila.

Dle poslední vůle zesnulého odvezeno tělo opatovo z Neapole do kláštera v Monte Cassinu, davy lidu, jež rakvi ze všech stran vstříc přicházely, podaly důkaz, jaké oblíbený se těšil. A zajisté každý, kdo jej znal, vyznati musí, jak krásné vlastnosti

muže toho zdobily. Zvláště jeho přívětivost a vlídnost ke každému, s kým jednati mu bylo, získaly mu lásku a úctu nehynoucí.

Ze Švýcarska. Jistý farář z kantonu Argauského, jenž vládní rozkaz prohlásiti opomenul, byl odsouzen k pokutě 40 franků, kteréž pak vládě zaslal a sice vlistu nevyplaceném, domnívaje se, že ješto vše úředně se dalo, zásilka ta není podrobena poplatku poštovnímu. Však tu pojednou došel ho rozkaz, aby zaplatil 15 centimů poštovního za onu pokutu úředně zaslanou.

Z Francie. (Školní otázka ve Francii.) Nové polní tažení podniknuto jest ve Francii, ale nikoliv od Francouzův proti cizincům, nýbrž Francouzové staví se proti Francouzům, katolická Francie stojí v poli proti Atheistům; a příčina toho sporu jest škola, jest francouzská mládež. Znamení k boji dal Jules Simon-ův návrh zákona o počátcích ve vyučování, neb jinými slovy o školách národních. V čele katolikův stojí Pius IX., jenž sbor prelátův osloviv, katolíky Francie k boji a veškerý katolický svět k podporování jich vyzval. Než liberálové mohou se upokojiti, neboť se v tomto zápasu neupotřebí jiných zbraní, leč práva petičního, rokování v parlamentu a v novinách, a modlitby. Katolíci francouzští velikou činnost vyvíjejí. Katolický klub vzal na sebe úkol, zříditi a podniknouti pravý útok s peticemi proti Jules Simonovu návrhu, a obdržel již od mnohých církevních hodnostův listy souhlasu a povzbuzení. Biskup Orleánský vzdává díky klubů, ubezpečuje je, že tímto chvalitebným počínáním důležitou církví a lidské společnosti činí službu a dokládá: „Kéž by Váš příklad široko daleko horlivost katolíkův a přátel pravé svobody rozohnil. Bolestné a politování hodné byloby, kdybychom pro věc dobrou nehorlili a svornými nebyli, jako jiní pro věc špatnou, a kdyby pokolení temnosti bylo chytřejší než pokolení světla.“ Zprávy, které z národního shromáždění nás docházejí, poskytují naději, že boj katolíkův záduchou úspěchu dojde.

Paběrky.

5. Strašné a přece šťastné okamžení.

Anna z Volviru, veselá, ze života svého se těšící dívka pocházela, jak již jméno ukazuje, ze vznešené rodiny francouzské. Libovala si zvláště v unavujících cvičeních tělesných, jmenovitě v jízdě; projíždělať lesy, které na blízku zámku jejího otce se nacházely, že by ji sotva

kteřý muž v tom předčítí mohl. Vynikala též zvláštní neohrožeností, tak že se nijkého nebezpečností neobávala, ano v nebezpečnostech spíše zvláštní půvab nalezala. Při tom byla velmi krásná: její celou bytost ovívalo jakési neodolatelné kouzlo, tak že rodiče na svou dceru rádi patřili, a jí mnoho promíteli. Jednoho dne byla veliká honba, a Anna účastnila se jí na koni s obvyklou čilostí. Její veselý koníček znal svou paní, která ho často svou něžnou rukou hladívala a náležitě se o něj starala. Nikdy se jí ještě neštěstí nepříhodovalo, proto seděla i dnes docela bez starostí v sedle, a byla veselého rozmaru. Tu zavzněl veselý zvuk rohů. Kůň dívčin leká se a uhání jako štvaný zvěř přese všechno všude, a jeho paní nezbývá tolik času, aby mohla dolů skočiti. Nadarmo přitahuje uzdu; marné jest všechno hladění a přimlouvání; zvíře utíká rychle — k propasti. Postavení dívčino bylo strašné. Neztratila však vědomí a hleděla koni dáti jiný směr. Nadarmo. Kůň se jenom ku propasti žene a již do ní padá. Co se stalo asi s jezdkyňí? Přítomnosti ducha nepozbyla ani na okamžik. V poslední chvíli, když již kůň pod jejíma nohama dolů klesal, spatřila nízkou ratolest na stromě, jejíž božská Prozřetelnost jako k jejímu osvobození na kraj propasti vstúpila, a mžiknutím se jí uchopila a visela tak nad propastí. Ale probůh, není-li větev tak silná, aby ji udržela! Jaký bude její osud, jestli síla jejích rukou ochábně, dříve než jí pomoc přijde!

Však není to jediné jistá smrt, která jejího ducha zaměstnává; neboť již se rozloučila se životem i se vším, co v životě milovala; ale nyní vznikly v duši její strašné myšlenky o soudu, který hned po smrti následuje. Upadneš do propasti, pravila k sobě; a tvůj posavadní život jest příčinou, že klesneš do propasti, z které není žádné vysvobození. Milosrdný Bože, zvolala v nejvyšší úzkosti srdce svého, vysvobď mě! A hle, v témž okamžiku pozoruje, že se její osvoboditelové přibližují. Lovecká družina chvátila za ní a hledala jí, až ji našla. Přišli ještě v pravý čas, a dívka vysvobozena jest z hrozného postavení. Však kam poděla se od té chvíle její veselost! Nikdy nezapomenula na ona hrozná okamžik. Byla sice navráćena pozemskému životu, nikoliv ale světu. V tiché osamělosti, kterou jen přerušovala, aby skutky křesťanské

lásky konala, strávila své dny na blízku kaple, zasnoubena nejslechetnějšímu ženichu, jejíž panenská duše naleztí může; a tento vzal ji pak k věčné svatební hostině, kde nyní nebeská spanilost její obličej zvelebují září nesmrtelnosti. —

Zdaž nevstúpila láska Boží také pro nás strom na okraj propasti k našemu vysvobození?

Svatý kříž jest tento strom.

Kéž bychom podobně jako ona dívka měli tolik ducha a odvahy, abychom se ho v příhodný čas uchopili.

6. Nové školy.

Cestuje jednou Durynským lesem, potkal jsem orače, jenž se mi velmi líbil; mluvil dobrou němčinu, byl i jinak dobře vycvičen; ano rozuměl i cizím řečem. Vypravoval mi, že několik škol gymnasiálních študoval, nyní ale že jest oračem u svého švagra, jenž otcovský statek převzal. V Durynkách a dále dolů po Labi nejsou takoví orači žádnou vzácností. Sedlák, řemeslník posílá svého syna po více let na vyšší školu a mladí lidé nestydí se později do dílny chodit nebo pluh řídit.

V Rakousku vynucují nyní také delší návštěvu školy; ale co pro jednu zemi velmi užitečné jest, to může pro jinou zemi docela bez užítu, ano škodlivým býti. Když u nás mladý hoch dobře čísti a psátí umí, anebo pakli několik latinských škol študoval, pohrdá již řemeslem a životem rolnickým, poněvadž myslí, že se na to již příliš mnoho učil. Domněnka tato není jeho vinou, nýbrž následkem poměrů, a u nás obvyklých názorů. Takový hoch zůstane raději ve velikém městě a bojuje co denní písař či diurnista po čas svého života s nouzí a bídou; neboť přináležejí pak k „vzdělané třídě,“ a svět ho také výše cení. Tím se řemeslnickému a rolnickému stavu mnohé síly odcizují, a to jest právě neštěstí. Lepší školy a delší návštěva školy neodvrátí toto zlo, nýbrž ještě je rozmnoží. Duch lidu, názory lidské musejí se změnit, pak mohou školy vydatně a blahodárně působiti. Ale kterak můžeme změnu smýšlení způsobiti? To může jediné katolické náboženství, tento léčivý prostředek pro všeliké nemoce lidské společnosti. Pokud tedy náboženství nebude opět v státě, v obci a rodině nadvládu míti, nelze na povznesení národního ducha ani pomyslit; a pokud se tato změna nestane, nebudou

opravené školy prospívati, budou ale spíše škoditi.

7. Nenávist v životě i ve smrti.

V Tyrolských horách stojí na vysokých vrcholech poslední zbytky dvou sešlých hradů. Když ještě přímo stály se silnými svými zděmi, smělymi výstupky a s vysokým cimbuřím, byly zády k sobě obráceny; jeden hrad hleděl na východ, druhý na západ. Nebyla to náhoda, která je tak vystavěla. Dva bratři je tak vystavěli; jejich hrady měly daleko ohlašovati, že jejich srdce se rozdvojila a jeden na druhého že nechce viděti.

Zlá věc to jest, když se uhnízdí zášť v lidském srdci, kde láska přebývati má. Hrozné jest lidské srdce, když v něm zášť přebývá. Přesvědčuje nás o jsoucnosti pekla, ješto nás učí, že zášť ustavičně trvati může. Běda tomu, kdo takový zárodek ve svých prsou nosí! V nebi, kde jest věčná láska, není žádného místa pro něho. Otec oněch bratří ležel na smrtelné posteli. S Bohem smířen, hleděl pokojně smrti vstříc. Jen jedna žalost svírala jeho srdce. Nepřátelství, které jeho synové mezi sebou měli, působilo jeho srdci bolest a ztrpčovalo poslední jeho hodiny. Ještě jednou chtěl se pokusiti o smíření. Umírajícího otce prosbu snad nezamítnou. Vysílá posly, aby zavolali jeho syny ku smrtelné posteli. Poslové se navrátili. Staříčkův otec ještě žil. „Kde jsou moji synové,“ zvolal k nim. „Nepřijdou? Ach já nešťastný otec! Co řekli?“ Sotva si troufali poslové odpověditi. „Pane! netrapte se příliš. Činili jsme co jsme mohli. Prosili jsme ve jmenu Vašem; zapřísahali jsme syny; však marné bylo každé slovo. Vzdorovitě nás odbyl jeden. „Odejďte, pravil, vím již, co otec chce; řekněte mu, že nemohu.“ Podobně mluvil i druhý!“

„Ach, milosrdný Bože!“ bědoval hluboce zarmoucený otec; „Ty mne těžce zkoušíš! Umru tedy od svých dětí opuštěn, a musím s truchlivou myšlénkou do hrobu, že jsem je v jejich rozepří zde zanechal.“ Nebědoval dlouho zarmoucený otec. Hoře ukrátilo jeho život. Cizí lidé zatlačili mu oči a doprovodili ho ku hrobu. A co se nepodařilo umírajícímu otci, to nepodařilo se nikomu jinému.

Jednou byl jeden bratr v nábožném naladění myslí, byl čas velikonoční; i šel do kostela, kleknul u zpovědnice a vyznával své hříchy. Kněz měl za to, že slyší zpověď opravdu kajícího; rovněž domníval se i zpovídající se, že všechno učinil, čeho k dosažení odpuštění jest potřeba; i obdržel

rozhršení a šel k svatému přijímání. Již chtěl kněz nejsvětější Svátost oltární věřícím podávati, již měl i jeden z obou bratří přijímati, an tu zpozoruje, že i jeho bratr tu klečí, a ku svatému přijímání se připravuje. Zlostně vyskočiv utíká z kostela. Nechce se svými bratrem na hostině nebeské podílu bráti. A byla to přece nejsvětější hostina, a několik okamžiků teprv uplynulo po zpovědi, kde od Boha smíření očekával. Však i druhý bratr s hněvem kostel opustil a proklínal den, který ho s jeho bratrem dohromady svedl. A aby se to více neopakovalo, vystavěl si vlastní kostel, a jeho bratr následoval tohoto příkladu, tak že každý svůj zvláštní kostel měl, kde svoji pobožnost konati mohl, na které ale milosrdný Bůh málo zalíbení měl.

Smrt zaklepala konečně na dvěře jednoho bratra, a on zemřel, aniž by byl opustil, a s ním zhynul jeho rod. Po nějakém čase přišla smrt i pro druhého. I pro něho neplakala žádná žena a žádné dítě. Oba vzali nenávist s sebou na věčnost. Jejich hrady se již rozpadly, ale ještě stojí kostely, které vlastně nenávist vystavěla Bohu, jenž jest láska. R.

8. O křesťanském pozdravení.

Čta, že jistému mladšímu p. učiteli jest křesťanské pozdravení „*Pochválen buď Ježíš Kristus*“ sprostým, zhrozil jsem se věru. Nebo kdyby měli podobně jako on souditi všickni pp. učitelové, pak musel bych věru pochybovati o tom, jsou-li ještě, nic nedím katolíci — ale vůbec křesťané. Vždyť pak sami vzdělání věřící protestanti, pozdravení to vysoko cení. Tak zajisté psal *Bedřich Bohumil Klopstock*, slavný německý básník a původce *Messiady*, protestant, dne 6. ledna 1767 německému básníku *Michalu Denisovi*, knězi z tovaryšstva Ježíšova a učiteli na Tereziánském kolegiu krásných umění ve Vídni následovně: „Ukončení listu Vašeho bylo mi více než příjemným a dojalo mne. Betlemské božské pachole budiž i s Vámi. Zpomínám si při tom, jak velice byl jsem podobným způsobem dojat na cestě své do Švýcar. Byl krásný den a my vystoupivše z vozu šli pěšky. Zůstal jsem trochu pozadu za společností. Tu potkalo mne několik Švábů dobráků a každý z nich pravil mi: „Pochválen buď Ježíš Kristus!“ Já tehdy ještě nevěděl, že by to bylo pozdravení a neuměl jsem jim také odvětit. Nelze mi vypovědět, jak mne dojalo pozdravení toto.“

(Dokončení)

Literární oznamovatel.

— „*Catalogus Cleri*“ všech čtyř diecézí Českých na rok 1872 již vyšel. Změny v úpravě zpozorovali jsme tyto: V katalogu Pražském vynecháno v titulech, čím kdo býval, vyjma vysloužilé k. arcib. vikáře; jmena vd. pp. kanovníků metrop. kapitoly vytištěna nad míru velkým písmem. — V praktické úpravě duchovenského seznamu Litoměřického nebylo třeba žádné změny. — Katalog Kralohradecký upraven dle Pražského a Litoměřického s velkou péčí a bedlivostí, začať díky vzdání sluší, jak se dovidáme, vd. p. radovi J. Šrůtkovi. — Katalog Budějov. jest bohužel posud, jak býval, a dovolává se úpravy tří katalogů výše dotčených.

— Němečkova „*Rukověť odpoledních pobožností*“ došla rovněž zaslouženého schválení v diecési Hradecké s povolením, aby farní kostely ze svého ji zakoupiti směly.

— Z Dědictví sv. Prokopa. V poslední schůzi výboru zvolen jednatelem na místě p. prof. dr. Kl. Borového, jemuž za bedlivé vedení jednatelství vzdány díky, p. dr. Fr. Hrádek, vicedirektor v k. arcib. semináři. — K Dědictví přistoupili do konce r. 1871 pp.: Plch Cornelius, S. J., Vlk Jan, Batha Matěj a Kleiner Josef, alumnové k. arc. semináře v Praze; Fr. X. Kryštáfek, dr. a prof. theol. v Hradci Králové; Visnara Karel, Palla Frant., Očadlík Jindřich a Habiger Josef, bohoslovci v Olomouci; Matoušek Moric, ř. prem., kapl. v Radonicích, Horáček Norbert, klerik na Strahově, Lindner Jan, k. arc. vikář a děkan v N. Kolíně, Voneš Václ., bisk. ceremonář v Budějovicích, Ekert Fr., kapl. u Matky Boží před Týnem v Praze, Kučera Josef, kapl. v Nov. městě na Mor., Pecina Ignát, kapl. v Boskovcích, Chudaček Fr., kapl. v Nov. Rousínově, Konečný Ant., bohosl. v Brně.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Jan Roškot, admin. za far. v Krásné Hoře;
- p. Julius Urban, za faráře v Niedersteine v hrabství Kladském;
- p. Vojt. Knauer, za kapl. pro okres Habelschwerdský v hrabství Kladském.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnuli:

- p. Václav Dvořák, kaplan ve Vřetarech, dne 4. ledna (nar. v Osyku 16. ún. 1820, vysv. 25. července 1850);
- p. Josef Seykora, kněz. jubil., osobní děkan, farář Zlonický na odp. v Kostelci n. O., dne 16. ledna (kdež nar. 16. ledna 1785, vysv. 3. srp. 1808).

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Jan Friemel, admin. za faráře ve Bělé na Rychnovsku;
- p. Ignác Kuhn, admin., za faráře v Chotějovicích (Kotwitz);
- p. Ludvík Veith, katech. šk. v Lanškrouně, za prvofar. v Lukově (Lukau) u Lanškrouna;
- p. Edvard Knopp, kaplan Trutnovský, za katech. šk. v Lanškrouně.

V biskupství Budějovickém.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Jos. Příbil, koop. v Roseči, za sídel. kapl. v Čestvicích;
- p. Vác. Hašek, k. z Vlach. Březi do Hluboké;
- p. Fr. Wohlmann, kapl. z Němčic do Vlach. Březi;
- p. Aug. Kohout, kapl. z Kádova do Němčic;
- p. Kajetan Prchal, c. k. voj. kaplan, dán na odpočinek.

Kněží ř. cisterc. ve Vyšším Brodě:

- P. Rafael Pavel za kapl. v Boršově;
- P. Maxm. Schinko, k. z Hořice do Vyš. Brodu;
- P. Otto Kohout, k. z V. Brodu do Dobré Vody;
- P. Zefyrín Tobner, k. z D. Vody do Hořice.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Frant. Krumpiegl, jub. kněz, farář v Letově, 14. ledna (nar. 18. února 1793; vysv. 15. srpna 1816;)
- p. Fr. Köhler, kněžna odp. v Novosedlici, 16. led. (nar. 9. čer. 1842, vys. 29. čer. 1866.)

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Frant. Černohouz, zám. kaplan na Klášteře, za faráře v Kněžmostě;
- p. Ant. Pichler, os. děkan v Liblicích, za děkana v Duchcově;
- p. Frant. Reymann, kapl. v Oustí n. L., a
- p. Karel Dücke, koop. v Rychnově, zůstali na svých místech.

Upřádněné místo:

Letov, farapatron. knížete Salm-Reifferscheida.

Vp. E. B.: Což jste nepoz., že od nov. r. zprávy z H. K. píše a zasílá k vel. naší radosti někdo jiný? — Pros. o dopisy.

Sl. pošt. úřadům: Ač expedice nezaslala „Blah.“ leč těm, kdož předplatili, přišlo přece několik čísel nazpět s poznámkou „nepřijímá“ a za nedlouho pak došla reklamace dotčeného předplatitele. Kdo se toho odvažuje? V Hradci Králové budiž na náš účet zakoupen pro příslušného písaře arch papíru, aby své rozumy nemusel psát na adresy cti. škol. sester.

Vp. A. K. v N.: Očekáv. dokončení.

E. V. H.: Všem vyhověti nelze. Rozj. se Vám nelíbí? Jiným velice. Zapoví. uveřej. obsahu spisů homilet. Jiní si toho přejí. Žádáte oznamování cen nových knih, nevěda, že by pak každé oznámení se počítalo za inserát. Toť draze nabytá zkušenost; před lety platili jsme mnoho, za oznam. leckterého spisečku více než ceny měl. Náhradou za oznám. ceny bývá počet stran. Znalec se dovítí.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-I.

Expeditice:
řkat. kněhkupectví
B. STYBLA
na sv. - Václavském
náměstí, č. 786—II.
Nedobírá čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předpláci se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
Celor. 2zl. 50kr.
polor. 1zl. 30kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 1zl. 55kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídě činí národy.“ (Přís. XIV. 24.)

ÚVAHY

na svátky svatých a světic Božích.

XI. Na den sv. Agaty neb Háty, muč. panny — 5. února.

1. Sv. Agata neb Háta byla panna velmi sličná dle těla i duše a bohata ctnostmi nad jiné panny souvěké; proto vladař sicilský Kvintian, muž lakomý a vilný, zahořel k ní vášní neskokcenou. — Krása tělesná jest dar velmi nebezpečný, pro niž mnozí nešťastní byli, zahynuli. Kdožkoli jsi obdržel toho daru, neužívej ho nikdy na úkor svému dárce, Bohu. Marnost a ješitnost, frejírství a svod sprovázívaly krásu; za ní pak žalost, pláč a pykání krácejí. V ošklivosti má Bůh tělo krásné, spanilé, pakli v něm nepřebývá duch krásný, ušlechtilý. „Oklamavatelna jest milost a marná jest krása; žena, kteráž se bojí Hospodina, tať chválena bude.“ (Přís. 31, 30). Krásná podle těla i duše byla mladistvá Háta; proto zůstala čista, neposkvrněna a Bohu byla příjemna.

2. Sv. Háta byla vznešeného, šlechtického rodu, jak vytýkal jí vladařka: „Zdali se nestydlíš, rozená šlechtična, vésti život sprostý, otrocký, zároveň s křesťany? Ješto jsi z rodu tak znamenitého, proč se porobkyníš?“ Načež sv. panna vece: „Jsem služebnice Kristova, té poroby se neštítím. Sloužití Kristu jest pravá svoboda.“ — Jak krásné to naučení šlechticům i nešlechticům, křesťanům vznešeným i sprostým. Křesťan šlechtic i nešlechtic jsou služebníci Kristovi; všickni jsou svobodní, všickni sobě rovni, vespolek bratří a sestry v Kristu Ježíši. Křesťan šlechtic nevynáší se nikdy svým rodem, nýbrž přičiní se, aby skutečně byl šlechticem. Ctnost šlechtí člověka. —

3. Vladař pohanský Kvintian byl žádostiv velikého jmění Hátina; proto pod záminkou, že co křesťanka císařským zákonům se protíví, jal ji a soudu odevzdal. Lakota je schopna všeho zlého. „Kteří chtějí zbohatnouti, upadávají v pokušení a v žádosti mnohé neužitečné i škodlivé, které pohřbívají lidi v zahynutí.“ (I. Tim. 6, 9.) Proto křesťane nebuď žádostiv pozemských statků. „Hleďte a vystříhejte se všeho lakomství.“ . . . (Luk. 12, 15.) „Co prospěje člověku, aby celý svět získal. . . . (Mar. 8, 36.) Skládejte sobě poklady v nebi.“ . . . (Mat. 6, 20.).

4. Sv. Háta byla ukrutně mučena, do žaláře uvržena, na skřípec natažena, dřena, pochodněmi pálena († 253), ale při všech mukách byla veselá mysl a zmužilého srdce, až šlechtinou duši vypustivši Bohu odevzdala. — Láska ku Kristu mnoho strpí. Krista nemiluje, kdo z lásky k němu trpět nechce. „Budeme-li s Kristem trpět, budeme s ním také královati.“ (II. Tim. 2, 12.). Ode dneška rozmáhejme se kř. vlásce, abychom zmáhali se v trpělivosti a na konec života se sv. Hátou se modlili: „O milý Hospodine, jenžto jsi mne stvořil a od mého dětinství ošťihal, mne od poskvrny uchoval a nad broznými mukami zvítězití dal: vyslyš i nyní modlitbu mou a povolej duši mou k sobě do nebeského království.“

XII. Na den sv. Doroty, panny, muč. 6. února.

1. Sv. Dorota, šlechtiná urozená panna, od dětinství ve víře křesťanské vychovaná, moudrostí a ctností se skvěla, Bohu celým upřímným srdcem sloužila a ve všem jeho svatou vůli vykonávala. — Základ vši moudrosti jest bázeň Boží a spravedlivost života.

„Počátek moudrosti bázeň Hospodinova“ (Prís. 9, 10.). Tať jest nade všecy poklady tohoto světa, onaf vezdejší život člověka oslazuje a člověka k Bohu, k blaženosti věčné přivádí. „Lepší jest moudrost než všecy nejdražší věci.“ (Prís. 8, 11.) „Blahoslavený člověk, kterýž nalezá moudrost; — dražší jest nade všecko zboží a všecy věci, kterýchž lidé žádají, nemohou se jí vyrovnati. — Stromem života jest těm, kteříž jí dosáhli a kdoby ji dosáhl a kdoby ji měl, blahoslavený jest.“ (Prís. 3.) Proto kř. otče matko vychovávejte své dítky v moudrosti a bázni Boží, toť bude nejlepším dědictvím, ježto jim zachováte. Vy pak, synové a dcery, snažte se od mladosti dojíti moudrosti učení, přemýšlením a zkušeností. „Po pilnosti přijde moudrost.“ (Kaz. 10, 10.) Kdo chodí s moudrymi, moudrý bude.“ (Prís. 13, 20.) Hleďte také abyste ctností a nábožností jí se hodnými učinili. „Kdo se bojí Boha, činiti bude dobré a kdo se přidržuje spravedlnosti, dosáhneť jí.“ (Sir. 15, 1.) Však že pravá moudrost jest s hůry, pochází od Boha, proto za ni často se modlívejte. „Jestliže kdo z vás potřebuje moudrost, žádej od Boha a bude mu dána.“ (Jak. 1, 5.)

2. Kdožkoli malou, spanilou dceru Dorotu poznal, divil se sličné tváři a ušlechtilé postavě, zvláště pak spanilostí duše její. Ne tak o sličnost a ozdoby těla, jako spíše o krásu duše, o ctnost a pravou pobožnost dbej kř. mládeži. Krása těla pomíjí, krása duše, ctnost, trvá na věky. „Spravedliví děditi budou zemi a přebývati na ní na věky věkův.“ (Žalm 36, 29.)

3. Sv. Dorota, že byla křestankou, přiznávala se veřejně ku Kristu, povolána byla k soudu vladaře Sapricia. — Tak ctnostný, pobožný, právě křestanský život dosud bývá lidem nešlechetným kamenem urážky. Křesťan zbožný často musí snášeti pomluvy, utrhaní, křivdy a mnohé urážky. „V posměchu zajisté bývá spravedlivého sprostnost“ (Job 12, 4.) „Kteří pobožně chtějí žiti býti v Kristu, protivenství budou trpěti.“ — Však toho křesťane nedbej, nýbrž dle příkladu sv. Doroty věrně Krista se drž. „Kdožkoli vyzná mne před lidmi, tohot i já vyznáám před Otcem svým, jenž jest v nebesích“ (Mat. 10, 32).

4. Sv. Dorota, že nechtěla pohanským bohům se klaněti a obětovati, byla ukrutně mučena; však ni prosby ni hrozby jí nemohly přiměti, aby zapřela Krista. Tak i ty křesťane nedej se nikým přemluvit, ničím odstrašiti, aby svou víru zapřel neb Boha urazil nějakým hříchem. Více zajisté

sluší poslouchati Boha než lidí. „Kdo se bojí Boha, nebude zahanben na věky. Budeme-li s Kristem trpěti, budeme s ním také kralovati“ (II. Tim. 2, 12.).

5. Sv. Dorota získala svou vládností a příkladnou trpělivostí jak své sestry, tak i Theofila — či Bohumila — písaře, jenž se jí co křestance posmíval, Kristu. Láska křestanská jest mocná. Láska jest klíč, ježto otvírá srdce nepřístupná a hříšnický zatvrzelý ku pokání, k Bohu přivádí. Tak i ty kř. poučuj a napomínej bližního, když bloudí neb chybuje, v lásce a trpělivosti; zvláště pak dobrým příkladem předcházej, abys hříšících získal a spravedlivých utvrdil v ctnosti.

6. Sv. Dorota v největších mukách radovala se v Pánu a Boha velebila, nám na příklad, abychom v soužení a protivenství se nermoutili, ano trpělivě snášeli křivdy a urážky, a ve všech křížích v Bohu se radovali. „Tať jest milost, jestliže kdo pro svědomí boží snáší zármutky.“ (I. Petr 2, 19.). „Trpíte-li pohanění pro jméno Kristovo, blahoslaveni budete.“ (4, 14) „Blahoslaveni, kteří protivenství trpí pro spravedlnost; — radujte a veselte se; neboť odplata vaše hojná jest v nebesích.“ (Mat. 5, 10—12.).

XIII. Na den sv. Matěje, apoštola Páně — 25. února.

1. Co Jidáš ztratil vlastní vinou, toho sv. Matěj, jehož památku umučení dnes konáme, došel z milosti Pána Ježíše Krista. — Taková jest správa milosti, že nikdy nebývá bez účinku, marná. Čím jeden pohrdl, toho dostává se jinému, co jeden ztratil, druhý nalezne. Tak je to s náboženstvím, s vírou křestanskou. Když jeden národ víry pozbyl, druhý ku Kristu se obrací. Slunce v jednom dílu světa zachází, v druhém vychází. Podobně se to má i s jednotlivci. To budiž útěchou naší, slyšíme-li, pozorujeme-li, že někde víra ochabuje nebo dobré mravy pustnou. Bůh, Kristus, Církev nejsou nikdy zkráceni. „Milosti spasení jsme skrze víru, a to ne sami ze sebe. — Dar zajisté Boží jest to, ne z skutků, aby se nikdo nechlubil.“ (Ef. 2, 18, 19.)

2. Strašný byl konec Jidášův. Sv. Petr dí o něm: „Kterýž byl přičten k nám — byl apoštolem — však obdržel mzdu nepravosti.“ (Sk. apošt. 1, 17.) Kam ho přivedla přílišná touha po penězích, lakotnost? Z apoštola stal se zrádcem svého mistra, zoufalcem, samovrahem. — Kdo stojíš, kř., hleď, abys nepadl. S málem se počíná, velikým dokonává. — Biskupství Jidášovo

vzal jiný, sv. Matěj; Jidáš pak obdržel mzdu nepravosti. Strašné to kázání pro každého, kdo pro věci časné Pána Ježíše opouští, zrazuje; pro mrzký zisk svou duši, své spasení obětuje. — „Každý, kdo opustí dům neb bratry, sestry, otce, matku, manželku, syny neb pole pro jméno mé, stokrát víc vezme a životem věčným vládnouti bude.“ (Mat. 10, 37. a 19, 29.)

3. „Spadl los na Matěje.“ Šťastný los, ne pro tuto zemi, ale pro věčnost! „Los výborný mi padl!“ Tak o sobě může říci každý křesťan. Milionové nedošli tak šťastného losu jako tv, že jsi křesťan, katolík. V pravdě jsi vyhrál. Ale, co by ti prospělo, kdybys vyhraných peněz promarnil, obdržel milosti zmařil? Sv. Matěj losu neztratil, nýbrž naplnil míru horlivým vyznáním, dobrými skutky a smrtí mučnickou. Tak i ty, kř., chceš-li se sv. Matějem míti los v nebi, pevně věř, víru statečně vyznávej slovy i skutky a pracuj horlivě pro Boha na této zemi, abys jedenkrát o sobě říci mohl: Připadl mi los výborný! —

4. Sv. Matěj byl povolán na místo Jidáše za apoštola, hlavně pro svou pokoru. On býval jako ostatní učeníci s Pánem Ježíšem po všechn čas, ač písmo sv. až do apoštolátu o něm mlčí. V tichosti a pokoře sloužil sv. Matěj Pánu. To líbilo se Bohu i všem věřícím, proto s Barnabášem, kterýž sloul spravedlivý, stal se hoden apoštolství. Los rozhodl pro Matěje, však Barnabáš mu toho nezáviděl. — Tak i my nikomu nezávidíme štěstí ani milosti. Bůh sám losy vrhá a ruka jeho neklamná, neomylná, nemůže nikdy chybiti. — Láska nezávidí — ale spolu raduje se v pravdě. (I. Kor. 13, 6.)

Jinovatka.

(Dítě ku stromku.)

 ch milý drahoušku,
vlásky tvé zbělely,
padla na ně rosa
sněžná již v neděli.

Padla již v neděli,
zmrzla na hlavince,
celinký jsi v bílé,
studené přince.

Posečkej jen, drahý,
Tatiček náš s nebe
pozlatí zas vlásky,
přiozdobí tebe!

Fr. Lhotka.

Obrázky biblické.

Podává kn. *Fr. J.*

IV.

Had měděný na znamení. (IV. Mojž. 21.)

První obraz představil nám dřevo vědění, druhý hada; tento přináší obé spolu: hada vyvýšeného na dřevě — na znamení. Zabíháme z ráje do pouště, o půl třetího tisíce let dále ku předu, což v dějinách, které lid k spáse vedou, nevadí. Klademe jen vedle sebe, což ač časem vzdáleno, — smyslem souvisí. — Nad tím stálým životem kočujícím rozmrzelý Israel reptal na poušti proti Bohu. Za trest přišli na ně jedovatí hadové. Mojžíš prosil za lid a Hospodin mu dal rozkaz: „Udělej hada měděného a vyzdvihni ho na znamení, a kdo by uštknut jsa pohleděl na něho, živ bude.“ Mojžíš učinil tak, na dřevě vysokém vztýčil podobu hada měděného, a souzený lid ozdravěl a okrál. — Všude jinde zákon zakazoval stavět sochy nebo rytiny; a tady zřejmý k tomu dán rozkaz Boží. To jest podivné a významné.

A podivnější a významnější jest obrazu toho složení: had a dřevo; had, aby proti hadu pomohl, a dřevo, by ho ukázalo zrakům všech.

Podivuhodný je doklad Hospodinův, aby pozdvižen byl „na znamení.“ Kristus Pán znameň to zná a odvolává se k němu řka: „Jako Mojžíš povýšil hada na poušti, tak musí povýšen býti Syn člověka, aby žádný, kdo věří v něho, nezahynul, ale měl život věčný.“ (Jan 3, 14. 15.) — Tak obraz tento znamením byl Krista na kříži, když co král pokolení vykoupeného přemohl ďábla — „hada starého.“

V ráji ještě vládu měl a moc, na obraze Mojžíšově jen podoba jeho byla bez vlády a bez života — byl vyobrazen jako přemožený.

Není vám proti mysli slovo „had?“ Tak Duch Boží sám pojmenoval ducha zlého. Jméno to vzato jest ze zakuklení jeho, že v podobě hada tehdaž se ukázal. V tom není nic nemožného. Syn Boží vzal na sebe podobu člověka, aby spasil, syn pekla podobu zvířete, aby zkazil nás.

A jak mistrně to jméno zvoleno, které samo už zjevuje nám celou bytost jeho, a místa, jehož jest knížetem, a zla, k němuž svádí. Zlý duch je had, žádné jiné z ostatních jmen jeho neznáčí ho tak určitě a hrozně. Sluje *satan*, že odporuje Bohu

a dobru, jež jest podle Boha, *čábel*, že jest vůle převrácené a strůjce převratův v srdcích klidných a národech pokojných, *otec lží*, že první lhal a lež dcerou a lháře syny svými učinil . . . , jména strašná; ale žádné z nich tak vhodné a zcela neznací knížete temnosti a svůdce k hříchu, jako ono slovo, které dvakrát stojí v písmě, na počátku v I. Mojž. 3, 1. a na konci písem Božích Zjev. 12, 9. — „had“ a „starý had.“

Jeť bytost neviditelná, skrývající se a přece nedaleká lidských cest, vyšší a horší než člověk: ta obchází, hledajíc duši, která na hřích pomýšlí a té lécky klade šepotem svůdným, slovem klikatým, pohybem zručným, uhlazeným, klamem, jedem. Před světlem ukrývá se a rouchem vypůjčeným, které svléká zas, nahotu bídnou a pravou podobu svou příkrývá. Plazí se, každý si ji oskliví a obává se jí: to jest anděl, jenž prve než člověk padl a člověka k pádu svedl, to jest *had*.

On jest to, jemůž řečeno bylo: „Plaziti se budeš.“ Svržen jest s nebe a v té propasti, do níž padl, se plazí. Jak je vzdálen od výše jasné, v které byl stvořen, a jak daleký volného letu duchů Božích — plazící se v prachu! Tak také myšlenky duší svatých povznášejí se k nebi vysoko, a představy duší padlých plazí se v bahně, v němž se živí.

A nad propastí, na výšinách hory sv., hory lebčí, Kalvarie, stojí dřevo zakotvené v zemi, k nebi vyčnívající. Trám přes trám úhlem pravým přes sebe tu položen. První zemi s nebem spojuje, druhý — jako ráme rozevřené od severu k jihu — národy země svolává, aby je objal a sjednotil. Na dřevě tom pní oběť právě zabitá a ještě krvácející. Čistá jako beránek a vznešená s korunou na hlavě na znamení království. Je to krásná a hrozná oběť za hřích. Je to člověk, je to Bůh. Je synem a bratrem; synem Otce Velikého a bratrem bratří tolikých, že On sám jen počet jejich zná. Přibíli Jej. Hlava a srdce spočívá na trámu prvním, ruce rozepjaly na druhém. Je mrtev. A otevřený bok volá: „Smířen jest člověk s Bohem!“ a ramena volají: „Smíř se, člověče, s člověkem!“ Nade hlavou nápis udává jméno, otčinu a vinu Jeho: J. N. K. Z. Tam nad mrtvou hlavou Jeho „spravedlnost a láska — objaly se.“

Toť to drahé, svaté dřevo kříže, krvi Páně skropené. Toť ono pravé dřevo života, dřevo, které osladilo trpké vody pouště, z něhož zbudována jest archa duchovní, Církev Boží Zákona Nového. Syn te-

sařův sám ji zbudoval a Šimonu rybáři věslo k řízení dal.

To je sv. kříž. Nikdy nepohledlo na něj oko člověka soudného a citelného, aby neoslzelo. Tak veliké věci hlásá světu a divadlo velikého dne, velikého pátku — ze všech světa dějů nejvznešenější, připomíná nám. —

Smrt Kristova vše rozhodla na světě. Kristus na kříži je střed dějin všech. To zasluhovalo, aby předpodobněno bylo již starým. A obrazem této smrti Páně byl Israeli had — vyzdvižený na znamení.

Na cestách svých všude poutníče potkávaš se s tímto znamením a snad se divíš, že to znamení kříže srdce tvé jímá a hlavu nutí k úkloně? Vždyť je to dřevo jen a ty je ctíš, pozdravuješ, líbáš, na srdci a v srdci srdce svého nosíš? — Ano kříž jest dřevo a kříž jest znak věcí velikých a přesvatých, a v tom podobá se praporu.

Co je prapor? Na tyčce látka barevná, dřevo a plátno, které když zavlaje nad hlavami tisíců mužů bojovných, nový život vlévá všem. V praporu tom jakoby duše jejich dýchaly a snešena byla všecka sláva jejich. Každý ho ctí, pozdravuje, provází a hájí životem.

A co je kříž? Ovšem dřevo jen, ale dřevo, které žije, mluví, těší, slzy suší, zemi obnovuje, nad hrobem a peklem vítězí a nebe otvírá.

U podnoží kříže Páně svázán leží v poutech starý had a člověčenstvo pokřtěné objímá a líbá kříž v nové, pravé svobodě.

Na hrobě otcově.

Na tvém hrobě, otče roztomilý,
hyne syn tvůj v bolu pohřížen,
uslzené oko v rov se chýlí,
z prsou dere se jen bolný sten.

„Vyslyš, otče, nářky syna svého,
v trudu nedej jemu zahynout,
popřej mu jen slova potěšného,
by zas dále, dále mohl plout.“

„Bouří zmítán uchýlil se k tobě,
kotvo jeho, naděj“ jediná!
by ho chránil věrně v každé době,
než uhodí smrti hodina.“

Němé ticho. Jenom listí časem
zašelestí v pádu zdoluhavém,
slaviček když tluka tklivým hlasem
větvičkou zahýbe v krytu svém,

Umdlen žalem na hrob klesnu k otci,
klidný spánek pojme údy mé,
bledá luna, průvodkyně noci,
v lícе svítí slzou zrošené.

Vidím otce v svatém zanícení
kloniti se ke mně s úsměvem,
volá na mne v milém rozechvění,
pokoj jevě v obličejі svém.

„Stále duch můj provázet tě může
po nesnadné dráze života,
nejdřív trní, potom teprv růže
na kři bujném mile rozkvétá.“

„Máteř zůstavil jsem věrnou tobě,
kteráž místo mne ti péči dá;
buď jí věrným, Bohu, vlasti, sobě:
spokojenost k tobě zavítá.“ V. V.

Příprava k zpovědi velikonoční.

Postní rozjímání. Konal Alois Kopecký.

I.

Zpytování svědomí.

„Tak jste nemohli ani jedné
hodiny se mnou pobdít?“
(Mat. 26, 40.)

„Již jsem dost pracoval pro tebe, člověče!“ — to byla první píseň, první slova, jimiž pozdravil vás ukřižovaný Spasitel, když ve středu přišli jste sem do chrámu Páně, abyste popelcem počali čas svatopostní. A věru, pohledneme-li na ten kříž zde na oltáři, spatříme, že dost pracoval, že v bolestech krutých dopracoval Spasitel laskavý, Ježíš Kristus. A za koho pracoval? pro koho přibit byl na potupné dřevo kříže?
„Pro tebe, člověče!“

Ach, co to na nás hrozného, co zavražditi mohlo Beránka nevinného, co uplývati mohlo Syna Božího, co ukřižovati mohlo Lásku věčnou? Co to bylo? *Hřích*. „On pak zraněn jest pro nepravosti naše, potřín jest pro hříchy naše.“ (Isai. 53.) A kdo z nás může říci, že jest bez hříchu? Za dávných časů bylo zvykem v zemi židovské, že našla-li se mrtvola úkladně zavražděného, a nevědělo se, kdoby vrahem byl: mrtvola vystavena byla na místě veřejném. A každý, na kom podezření vraždy lpělo, byl přiveden, levici musel položit na ránu obnaženou a pravici zdvihnouti k nebi, a před Bohem i lidem přísahati, že nevinnen jest krví člověka toho. Jestli pak krivě přisa-

hal, vyhrkla z rány čerstvá krev a odsoudila ho. (5. kniha Mojž.)

Bratří a sestry! i já ptám se vás před Pánem Bohem: Kdo z nás může položit levici svou zde na ten kříž a pravici na srdce, a přísahati, že nevinnen jest krví Spravedlivého tohoto? Kdo z nás může říci, že jest bez hříchu? Co ale probůh učiníme, kterak očistíme se z té krve nevinné? Či má ona také přijíti na nás a na děti naše, jak přáli si Židé zlotřilí? Toho uchovej nás Bůh! Nuže kterak si pomůžeme?

„*Pakli vyznáme hříchy své, věrnýť jest Bůh a spravedlivý, aby nám odpustil hříchy naše a očistil nás od všeliké nepravosti!*“ (I. Jan 1, 9.) Hle tedy vyznáním hříchův, pokáním smažeme tu hroznou vinu svou. Ale *ne každým* pokáním. I Jidáš kál se, ale jen poněkud. Naše pokání musí býti opravdivé a upřímné polepšení. K takovému sám Bůh nás napomíná ústy proroka svého (Joel. 2, 12. 13.): „*Obratť se ke mně celým srdcem svým s postem a s pláčem a s kvílením. A roztrhněte srdce vaše a ne roucha vaše, a obraťte se k Hospodinu Bohu svému.*“ A k takovému pokání vybízí nás i církev sv. v tomto čase svatopostním. Proto umínil jsem si v těchto rozjímáních takové pokání vám, Nejmil., na srdce vložit. K tomu cíli budeme za pomoci Boží rozjímati o všech částkách svátosti sv. pokání, kteréž jsou: zpytování svědomí, žel a litost, pravé předsevzetí, zpověď a zadostiučinění. Již pak promluvíme o zpytování svědomí a ukáží vám

1. *kterak sám Pán Ježíš dal nám toho příklad,*

2. *jak my svědomí své zpytovat máme.*

1.

Jest tomu právě rok, co skončila se strašná válka ve Francii. Touto dobou v loni přestaly již téci potoky krve, dohasly oharky spálených dědin a měst, poslední mrtvolky se pochovávaly. Ale v mnohých krajích pláče doma stará matka a chystá si hůl žebráckou v náhradu za syna v boji padlého. A jinde pláče mladá vdova a spíná ruce k nebi, volá k Bohu, aby vzal k sobě také ji a děti její, aby hladem tu nemřely, když válka jim vzala muže a otce. Rolník vrátil se z útěku do hospodářství, vždyť bude jaro, čas k seti. Ale co bude síti? Sešel sníh s polí na podzim osením zelených, a teď jest tu pahrbek vedle pahrbku a pod nimi v zemi hnijou synové a bratři jeho v boji padlí! Jak má orat to pole, jak roz-

rývat hroby bratrů svých? I klesá s pláčem k zemi a přeje si, by hruda ta přikryla i hlavu jeho. A co dělá národ? Jak chce pomoci své ubohé vlasti? V Bourdevalech městě sešli se poslanci ze všech krajů, by radili se, odkud vzít spásu, odkud polepšení? Jest to smutné divadlo. Nejedn z nich, muž stářím šedivý, nemůže pro pláč mluvit a zajíká se v řeči, když vypočítává krvavé rány vlasti ztýrané. Však má-li se pomoci, třeba jest věděti, *kde* pomoci jest potřebí, rána jediná ani příčina se nesmí zatajiti. A proto zpytuje národ francouzský své svědomí, aby poznal, čím zavinil své neštěstí, a kterak možno dojíti úlevy.

Ale teď jinam obraťme se. Vidím horu porostlou olivami. Jest noc a měsíc smutně rozhlíží se po stráni skalnaté, jakoby hledal někoho. Nyní paprsky jeho stříbrné vnikly tam pod skálu a ozářily hlavu člověka klečícího. Co zde chce člověk ten, co tu dělá v té smutné noci? *Modlí se.* Zajisté to krutá bolest, která ho vyhnala do té pusté samoty, zajisté kruté jest utrpení, jež sevřelo srdce jeho! Hle jak vzdychá, jak spíná ruce k nebi. Teď padá k zemi. A tvrdá skála zachvěla se, jako dítě nevinné, když na ruku mu kápla krupěj teplé krve. Však mimo skálu není zde, kdo by ubohého politoval! Kdo jest člověk ten? — Znáte ho dobře, jest to laskavý Spasitel vás. Připravuje se k poslední práci za tebe, človče, připravuje se, aby dokonil dílo tvého vykoupení. Teď se zpytuje, bude-li k tomu dosti silen. Ježíš Kristus jest Bůh i člověk. Co člověk léká se smrti nastávající, smrti hrozná. Sám význává to před učeníky svými rka: „Smutna jest duše má až k smrti.“ Není divu. Jest ještě mlád, silen, v nejlepším věku. Jest mu 33 let. Přirozenost lidská nalezá se v něm v nejlepší dokonalosti své a bezhříšnosti, a proto smrt, následek hříchu, protiví se jí co nejvíce. Sám jsa bez hříchu, má umřítí za pokolení hříšné. A jak umřítí! jaká krutá smrt ho očekává! Zná ji ve své vševědoucečnosti do podrobná; již teď cítí každou hanu, každou ránu, každý hřeb. A to vše má trpěti nevinně! Zpytoval se, a nenalezá na sobě hříchu; ovšem ale na sebe vzal ten Beránek Boží hříchy celého světa. A jaké to byly hříchy! Od hříchu Evy až do hříšné myšlenky člověka posledního — vše tane mu na mysli. *Ježíš Kristus zpytuje svědomí celého pokolení lidského.* Děsí se však toho, co mu na mysl přichází. — Často se stalo, že velcí hříšníci poznávše hříchy své, když probudilo se svědomí jejich, si zoufali aneb bolestí umírali.

A Ježíš Kristus bere na sebe hříchy všech hříšníků. Bože můj, kterak je unese? Však také omdlévá při pomyslení na ně, a prosí úpěnlivě: „*Otče můj, jestli možno, ať odejde ode mne kalich tento!*“ (Mat. 26, 39.) — Hle tak zpytuje Kristus své svědomí! Pozoruj ho, duše křesťanská, a dle příkladu jeho uč se i ty zpytovati svědomí své.

2.

Zpytuje-li člověk upřímně své svědomí, *přemýšlí o svých hříších, aby je všechny dobře poznal.* Chce-li zhojiti rány duše své, musí je seznati; chce-li sám na sebe žalovati, musí věděti, co má žalovati; chce-li učiniti rozhněvanému Bohu zadost, musí vědět, v čem ho rozhněval. Ubohý národ francouzský svolal své rádce, aby poznali, kde co schází a radili se o pomoc. Tak musí i hříšník sebrati všechnu mysl svou, a přemýšleti o tom, co duši schází a jak by jí zjednal pokoje. — Ježíš Kristus potí se krví přemýšleje o hříších celého světa, o hříších tvých, a ty človče hříšný neměl by sobě vzítí tu práci, abys též jednou přemýšlel o svém stavu? Za dnů našich zhušta jest slyšeti, že se někdo rozumem pomínul. Přijdeš-li do Prahy, spatříš tam veliký dům, a v tom domě jest plno bláznů. Jest to zemský blázinec. Ba všichni blázni ani tam vejíti se nemohou, a proto jest mimo Prahu ještě jeden takový dům v Čechách. Uvnitř takového blázince jest podivný život. Tak n. př. uviděl bys tam, jak ten neb onen hrdě si vykračuje, a milosti rozdává domnívaje se, že jest králem neb dokonce císařem. Oděv jeho však jest chatrný a žena doma s dětmi nouzi trpí. Z toho však domnělý král si nedělá nic, nemyslí na to, neví o tom. Ba on se směje a skáče radostí jako člověk nejšťastnější! Tomu jest dobře, víd? Jdi tedy a vyměň si svůj statek neb dům za jeho království. Nechceš? Což pak ten člověk není šťasten? Ba ty pravíš docela, že jest nešťastným, poněvadž o svém stavu neví, sebe nezná. A pravdu máš! Člověk citlivý, jsa uveden co host do blázince, zpláče nad hrozným neštěstím těch lidí ubohých. Než ale, bratře, sestro v Kristu Ježíši, nejsi ty podobný pošetilec? Víš ty o svém stavu, víš, kdo a co vlastně jsi? Přemýšlel jsi někdy upřímně o stavu duše své? — Stává se, že blázen několik dní neb hodin před smrtí k rozumu přichází. A tak i zatvrzelý hříšník probudí se ze své hříšnosti často teprv tehdy, když již na něho sahá smrt — ale pak již

pozdě. Již nemá času, aby s Bohem se smířil. Umírá v zoufalství, a Bůh s ním nechce mítí přátelství, ale dá ho zavřítí mezi šílence, kdež jest pláč a skřípění zubů, a odkud vysvobození není na věky. A proto chceš-li tomu osudu se vyhnouti, přestaň již býti pošetilcem, jenž nezná svůj stav, poznej se, zpytuj dobře své svědomí.

Bez pomoci Boží však, jak dobře víš, člověk nic nedokáže. Proto kdykoliv chceš dobře zpytovatí svědomí, pros dřívě Boha za dar osvětlení Duchem sv. Ježíš Kristus byl Boží Syn, a přece také on chtěje rozjímati stav duše své, vrhá se na zem a prosí Boha o pomoc. A chtěje přemýšleti o hříších pokolení lidského, jde do samoty, kde by ho lidé nevytrhovali — následuj ho tam, chceš-li zpytovatí dobře svědomí.

Nejdříve přišel Pánu Ježíši na mysl pád prvních rodičů; ty přemýšlej, který hřích to byl, jímž prvním, po poslední *platné* sv. zpovědi jsi ztratil milost Boží. Pravím *platné* zpovědi; což nemohlo se také státi, že jsi přijal Tělo Kristovo do srdce hříchem poskvrněného, že jsi zpáchal svatokrádež? Přemýšlej o tom. A jací pak jsou ti ostatní hříchyvé tvoji? Neměl jsi bohů jiných mimo toho věčného na nebesích? Nemiloval jsi něco více než svého Pána Boha? snad peníze, snad ženu, snad děti, snad docela osobu špatnou? Nebyla ti hospoda milejší než kostel? karban a jiná hra než služby Boží? — A kolikráte vzal jsi nadarmo to jméno Boží? A jak jsi mluvil o sv. náboženství, jak mluvil jsi o církvi sv., jak mluvil jsi o svých duchovních? — A zdaž se nepamatuješ, kolikráte jsi znesvětil den Páně těžkým hříchem? Nejen že sám do kostela nerad chodíš, ale ty zabraňuješ v tom i jiným, své čeládce, svým dělníkům, svým podrženým. A v kostele, jak špatně jsi se choval! Pamatuješ se na to? — A což pak vy děti a vy rodičové, jest vše mezi vámi v pořádku? Co si řeknete, až státi budete na pravdě Boží? Rozmyslete si to, dokud jest čas. — Dále uvažte, Nejmilejší! jak zachovali jste ostatní Boží přikázání? Kolikráte jste je přestoupili, a *kterak* se to stalo?

Nemyslete však, že hříchem jest *jenom hříšný skutek*. Pán Ježíš pravil, „že lidé počet budou klásti z každého daremného slova.“ A na *myšlenky* své ať nikdo nezapomíná. Těmi snad nejvíce se hřeší, a přece velmi často se stává, že o hříšných myšlenkách a žádostech nic nechceš věděti. Bůh ale zná i naše nejtajnější myšlenky,

On zná každý záhyb srdce našeho. Ježíš Kristus pak řekl, že „kdo okem nečistým pohledne na ženu cizí, s ní již cizoložil.“ Hříchyvé největší jsou hříchy proti Duchu sv.; a zdaž všechny nezáležejí jen v pouhých myšlenkách? A zdaž nebyli andělé zavrženi jen pro pyšné a naduté žádosti své? Takový tajný hříšník jest jako milfí. Na vrchu není vidět nic než hlínu a kouř, ale uvnitř to doutná a hoří, až vše zčerná na uhel. Zdaž i v tobě nehoří podobný oheň pýchy neb samolibosti, zášti neb škodolibosti, jedovaté zlosti neb plesnivě lakoty, snad i mrzké smyslnosti? Tolik jisto jest, že jest mnoho lidí, kteříž v káznici nejsou, kteříž snad jak živi ani na úřad nemuseli, před světem žijou ve cti a vážnosti — před Bohem však horší jsou než mnohý lotr z káznice. Znáť Bůh i nejtajnější naše myšlení, on ví dobře, co v kom vězí. Nuže tedy, co vězí v tobě? Přemýšlej o tom, a zviš věci, že ti bude ouzko.

Ale ouzko, velmi ouzko u srdce bylo také tenkrát Kristu Pánu, když na hoře Olivetské zpytoval i hříchy a svědomí tvé. Bylo mu tolik ouzko, že se až krví potil, že ouzkostí až omdléval. Ty můžeš jíti a svaliti kámen se srdce svého ve zpovědnici, a ulehčí se ti. Ale Pán Ježíš musel nésti ten kámen všech hříchů, i tvých, a spadl mu s hlavy teprv, když ji naklonil na kříži, a ze srdce vyňalo mu ho teprv kopí žoldnéřovo. Tebe polituje, nad tebou zapláče, s tebou se pomodlí, když nikdo jiný, aspoň kněz zpovědník; ale když Kristus plakal, když ouzkostí se krví potil: jeho nejlepší přátelé spali. — „*Tak-li jste nemohli jedné hodiny pobditi se mnou?*“ — Tak vyčítá Petru, Jakubu a Janovi. „Já za vás bdím a modlím se a trpím za hříchy celého lidstva; vy slibovali jste, že za mne život dáte — a teď spíte? . . .“

Nejmilejší! Zdaž nepadá i na nás tato výčitka? Zdaž nespíme i my? „*Bratři, vězte, že hodina jest, abychom již ze sna povstali; neboť nyní bližší jest naše spasení!*“ (Řím. 13, 11.) A proto vzhůru! Probudte se již ze sna hříchův svých! Podívejte se zde na ten obraz Ježíše Krista, který vás prosí, abyste bděli a modlili se. Podívejte se na něho na kříži. Zasloužil si toho od nás, bychom ho poslechli! A proto v kom ještě doutná jiskra lásky k ukřižovanému Spasiteli, ten půjde do sebe a svědomitě rozpomínati se bude na hříchy, které Ježíše na kříž přibily. I osvět vás a posilniž při té práci vašeho spasení Duch sv. aby ji všichni dobře vykonali. Kdo ví, ne-

bude-li to mnohého z vás poslední práce pro život věčný, kteréhož dej nám všem milosrdný Bůh!

Dvě perly.

Bůh klenoty dva lidu svěřil svému,
dvě krásné perly v nitro jeho vložil,
a slovem mocným velel ku každému,
by zachoval je, by lesk jejich množil.

A perly ty — toť národnost a víra,
toť láska vroucí k Bohu, láska k vlasti;
kde jedna hasne, druhá též umírá,
kdo jednu ničí, obě v hrob chce klásti.

K. M.

Pracovitá rodina.

Povídka od Frant. Pravdy.

VI.

Benešovy děti jsou v městě, doptaly se na pána, který má cestáře pod sebou a služby jim uděluje; byl zase v kanceláři a mimo něho tam byli i jiní páni.

Šly tedy na kancelář, Cyrill zaklepal, dovolilo se jim, aby vstoupily, a ony učinily to jeden za druhým.

Co tu chtějí, koho hledají?

Cyrill pravil: „My jsme Benešovy a přicházíme —“

„Aha,“ skočil mu do řeči přední z pánů, „vás sem poslala matka?“

„Ano,“ odpověděl Cyrill, „maminka nás poslala, abychom vám tuhle ty věci odevzdaly.“

I podával mu uzel s máslem a tvarohem, Majdalena nastavovala mlíko a smetanu, Tomášek před sebou držel homolky a Tonička se vytasila se sýrem.

Pán se diví, že mu chtějí něco dávat, vždyť si u matky nic neobjednal a zadarmo těch věcí arcit nevezme. Však ještě neví, co to za věci jsou a ptá se: „Co pak to v těch uzlech máte?“

Pověděly mu to každý zvlášť a on dí: „Přinesly jste to na prodej?“

„Na prodej jsme to nepřinesly,“ řekl Cyrill, „je to dar pro vás.“

Majdalena dodala: „Ti druzí páni zde si také mohou vzít, co jim bude líbo.“

Tomášek pobízí: „Jezte homolky, dejte se do nich hned, k tomu není zapotřebí ničeho: lžíce, nože ani chleba.“

Smáli se: „Nemáme tak mladých zubů jako ty, a snadno bychom si náky mohli vylomit.“

„Nejsou tvrdé,“ pochválil své homolky Tomáš.

Páni přece se do nich nedali a ten, co mezi nimi byl první, vyjádřil se, že jejich darů nepřijmou.

„Tak mne tedy neudělate cestářem?“ lekl se Cyrill.

„Uděláme, jsi-li k tomu schopen,“ pravil pán.

Proč tedy jejich dary zavrhuje?

Za dary se nikdo nedělá cestářem.

To arcit, ale oni jich nechtějí uplatit a podmazat, maminka ví, že se to nepatří, Cyrill a Majdalena to také vědí, a proto by si mohli nechat, co jim dávají z vděčnosti a lásky.

Nechají si to, však zadarmo nikoliv, chudým mají dávat a ne od nich brát dary.

Pán navrhl druhým pánům: „Kupme, co přinesly a vezme si to, kdo dá víc.“

I držeia se dražba čili licitace, jak se vůbec říká, páni ustanovili cenu a přidávali, až jednomu zůstalo to a druhému ono. Všecko koupili a zaplatili a děti Benešovy obdržely peněz víc, než by se jim bylo dalo na trhu. Mají to odevzdat mamince, páni to nařídili a Cyrill je schoval do kapsy.

Tomášek myslí, že se maminka bude zlobit až jí peníze odevzdají. Chce, aby byl Cyrill cestářem. To by jí bylo milejší. Cyrill však snad cestářem již nebude. Páni je odbývají. Nyní se jim povede zle. Prodali Puclíka a maminka bude muset prodat Malenu nebo Straku, již sama jim to oznámila.

Tomášek se dal do pláče, to rozplakalo také Toničku a když se páni ptali, co je k pláči pohnulo, Cyrill a Majdalena jim to vysvětlili.

Potěšili je, že nejsou proti tomu, aby bratr byl cestářem. Jen jestli to zastane? Je tuze malý, mladý a slabý.

Řekli jim, že je silný dost, a že to již zastával s nebožtíkem tatínkem. Nyní oni to s ním budou zastávat a nejvíc ovšem mu prospěje maminka.

Páni na maminku se především spolehají a vyjednali s dětmi, že za týden s maminkou se dostaví na silnici, kam i některý z nich přijede, aby s nimi učinil zkoušku, jsou-li schopny k práci, již cestář musí konat.

Při tom zůstalo, děti odešly z kanceláře, koupily si po rohlíčku a rovnou cestou chvátají k matce.

Přišla jim naproti, povídají, co vyřídily a ona je s tím spokojena až nato, že dary se jim zaplatily.

Nedá se to změnit. Páni s nimi smýšlejí dobře, prokázali jim dobrodiní a vzbudili v nich naději, že jim dají službu otcevu, až se o nich přesvědčí.

Týden uplynul a celá rodina Benešova nachází se na silnici. Cyrill přijel s kolečkem, matka má rýč, Majdalena lopatu, Tomáš kratec, Antonie hrábě. Je tu také prozatímní cestář a čekají na pána z města.

Přiblížil se kočár, pán vylezl a oni před ním hned se dali do práce. Jde jim dobře od ruky, nakládají na kolečko, rozvázejí kamení, kopají, ryjí, odstraňují drn a bláto, hrabají a rovnají. I malý Tomášek a malá Tonička se přičinují a Cyrill tak obratně si počíná, že muž, co zastupuje cestáře, pravil o něm k pánovi: „Umí a dovede to líp než já.“

Matka také dokázala, že k dílu na silnici vystačí, pán to uznal a rozhodl: „Oba dva dohromady silnici zajistě udržíte v pořádku. Jednomu bez druhého by to šlo těžko a já na jednoho bych to nemohl zadati. Spravujte tedy silnici spolu, pak budete brát plat jako nebožtík Beneš a zasloužíte si ho, když vykonáte, co on sám vykonával. To vždy bude vaše povinnost, ať vám již někdo přispívá nebo nic. Menší děti chodí ještě do školy, nechceme a nedopustíme, aby ji zanedbávaly a bez toho není lze nadíti se od nich pomoci.“

Děti, ačkoliv do školy chodily, matce a Cyrillovi pomáhaly přece dost a Majdalena, když matka byla na silnici, vedla doma hospodářství a o všechno se starala. Vaří, poklízí, slouží dobytku a když je práce na poli, zaměstnává se na silnici jeden, až ji druhý odbyli.

Každý je pilný, Tomášek ve škole již nezůstává pozadu, Tonička ji také navštěvuje a když jí odrostla Majdalena, má matka k ruce dva, a beze vši nesnáze vyvádí, k čemu se zavázala.

Po čase odvedli Cyrilla na vojnu a než se vrátil, zastávala matka službu na silnici s ostatními dětmi, zvlášť s Tomášem, jenž zatím byl dospěl.

Cyrill převzal chalupu, je samostatným cestářem, má v nájmu pole, drží si krásy a pečuje o starou matku.

Tomáš se vyučil řemeslu, je zaopatřen a Majdalena a Antonie jsou také zaopatřeny, že umějí a chtějí pracovat a hned v mládí si na práci zvykli.

Vede se všem dobře a matce s nimi. Bůh jim žehná, lidé je milují a ctí, již na světě dosáhli štěstí a po smrti je očekávají mnohé a velké radosti v nebi.

DOPISY.

V Sezemicích 26. ledna 1872.

(Promluva při svěcení nové škrobárny.)

V neděli 21. ledna byl zde církevně požehnán nový závod, totiž akciová škrobárna, při kteréž slavnosti jeden z našich duchovních měl tuto promluvu:

Chvilé dávno želaná, okamžik radostně čekaná, den netrpělivě kýžený, shromáždil nás nyní u budovy této, abychom s pomocí Nejvyššího započali dílo, které blahu obecnému napomáháti, chleb časný nám dobývatí, město toto oslavit, a slávu umu lidského hlásati má, hlásati pokolením příštím a časům budoucím. Ano dnes slavíme slávu ducha lidského, konáme svátek průmyslu českého. Člověk, ten prach z prachu země vzatý, který na povrchu světakoule menším zrnka pískového se býti vidí, člověk, který s pláčem a se slzou v oku vítá co mdlé nemluvně první slunka svého svít a který také s okem zavhlým se sluncem se loučí a svět tento opouští stávaje se na čas bezduchým prachem a bezcennou hlinou, tento člověk na jedné straně tak mdlý, nedostatečný, jak se nám vidí na straně druhé ve svém umu, výzkumu a díle velikým, velebným, ba pravým velikánem! Ano divotvorem nazvati možno vším právem člověka, nebo on přírody pánem učiněn; on píše bleskem — do dalekých krajín střelbíté posílaje zprávy, on maluje světlem — věrné podobizny co dárek něžný uděluje svým milým, on páru co oře okřídleného zapřahá do vozů svých, tak že letem šípů s ptákem o závod daleké cizích dílů světa probíhá kraje, on s orlem do výsostí se povznáší vzduchových, on snižuje hory, spojuje moře, pracuje parou. Věru, že divotvorem jest člověk, tomu nasvědčuje i tento uměle zřízený dům, který udivením naplňuje všech nás, jež ve svých zděch městiti a hostiti nemůžeme. Avšak víte, N., co člověka pánem učinilo přírody? Povězte mi uhodnouce, čím mdlý člověk vévodí silám přírody ohromným? Svým umem, odpovídáte mi. Než na to já — čím podmíněn jest um ten v člověku, čili jinými slovy, proč jedině člověk světlem umu svého ozařuje všecken svět? Člověk jest, pánové, obraz Boha mocného a tím napodobitelem se stal Jeho moci, tím zástupcem Jeho učiněn v říši světové.

Ano duše lidská, ta jiskra Boží, toť ta tajná pracovna a svatotajná dílna, v které všechny velebné myšlenky se zrodily, jež povolnými a ochotnými rukami v skutek

uvedeny nyní svět úžasem naplňují. Hle tím již zde člověk nad zvířetem kraluje.

Z toho ale také plyne, že Ten, který dal člověku dech bytosti Svě, ducha života, jest hlavním a prvotním strůjcem všeho krásného, velebného a velkolepého, co kdy provedly slabé ruce lidské. Jako fotograf bez slunce nemůže pracovati, tak i člověk ne bez Boha. Prvním tedy stavitelem, strojniskem a ředitelem i této krásné budovy jest v očích rozumného člověka — Bůh, a Jemu tudíž první patří dík, první ať zavzní, chvála, první ať se pěje píseň.

Avšak ještě v jiném ohledu byl On, jenž nad hvězdami trůní, stavitelem a ředitelem tohoto domu. Vy mně pánové hned porozumíte. Bylo to vloni v letě o slavnosti Božího Těla, když majíce Boha zastřešného rouškou chleba svatého u prostřed sebe, míjeli jsme ve velebném průvodu tento dnes tak oslavený dům. Vy jste si tenkrát toho nevšimli, aneb snad přehledli, že žehnal tímto svatým naší spásy závazkem tenkrát stavbě Vaší on, jenž tak často žehnává dětem Vaším od oltáře, ctihodný pastýř Váš, který dnes požehnati má jménem Páně podniku Vašemu. A hle, toto o Božím Těle velebnou Svátostí domu tomu udělené požehnání Hospodin v nebi podepsal, spečetil tím, že práce ač obtížná, přece šťastně bez úrazu a pohromy dospěla cíle svého. My byli při práci tak dalece šťastni, hlavně v tom, že nikdo z pracujících škody na těle neb na zdraví nevzal.

Dům tento nebude míteti vdova, která by při pohledu naň rukama zalomila, okolo budovy této nebude se ubíratí sirotek, jenž by zvolati musil: Zde ztratil jsem svého po Bohu prvního přítele. — Jinde při práci nebyli tak šťastni. Nuže nežehnal Vám Bůh? Nepomáhal stavěti? A pročez ať Jemu opět zavzní hlas plesání našeho, píseň chvály a díky pějte Mu všickni. On neviditelně stavěl s námi. Ovšem i Vy máte též o budovu tuto své vlastní zásluhy, které Bůh znatel prací lidských nejlépe již odhadnul a cenu jejich přiměřenou odměnou vyrovná. Vám tedy všem, jmenovitě váženému panu předsedovi volám: „Zaplať Pán Bůh,“ volám ve jménu chudiny, která při závodě Vašem výživu nalezla a nalezati bude.

A nyní jménem Páně podlé řádu Církve svaté započnete práci svou, věduce, že nebude-li Pán pomáhati Vám, Vy marně pracovati budete.

Chcete-li, aby dům tento blaho šířil ve váženém městě našem, chcete-li, aby onen nápis na průčelí budovy Vaší — *Bůh že-*

hnej podniku tomuto — hlasem volajícího na poušti nebyl, pak musíte učiniti Boha akcionářem svého závodu, a sice prvním a hlavním akcionářem. Blaze Vám, pánové, pakli nebe jen jednu akci Vaši odebere! Nuže pěstujte dobrý mrav, milujte kázeň dobrého řádu, pokropte květ zbožnosti hysosem dobrého příkladu, dávejte, což jest Božího Bohu, pracujte nejen pro tělo, které zemře, ale i pro duši, ana nikdy nezemře; neziřejte na život časný, jako mnozí synové a dcery tohoto světa, kteří z ruky do úst pracují; ale také k těm modrým nebes pohlízejte výšinám, kde Bůh bytuje, a když při pohledu tom srdce Vaše klidné ostane a svědomí pokojné, pak vemte tu jistotu, že Pán Bůh bude rád ve spolku Vašem, že bude prvním akcionářem Vaším. On pak bude žehnati polím Vaším, dáváje jim v čas příhodný i slunka svit i deště vláhu, On bude řídití průmysl Váš, aby blahodárné nesl ovoce jak městu, tak i jeho okolí. Nuže žehnej Bůh domu tomuto, žehnej městu našemu, žehnej všem v něm bytujícím!

Vašemu pak podniku volám z plna srdce: Zdař Bůh!

Od Březnice 26. ledna 1872.

(Ještě nikoho neoslyšel.)

Minulého roku po žních vyhořely v Malkově na osadě Černiské dvě stodoly s celou sklizní. Pohořeli tito dva rolníci zanesli žádost i do Březnice k Jeho Excel. panu hraběti Janu Kolovratovi z Krakovských a Novohradských. Pan hrabě odevzdal obě tyto žádosti hospodářskému svému řediteli, aby po bedlivém uvážení všech okolností navrhl, co by se dáti mělo každému z těchto žadatelů. I navrhoval hospodářský ředitel, by jejich žádosti byly odmrštěny, a to z té příčiny, že p. hrabě v tomto roku již mnoho rozdal, an vyhověl nad tři tisíce žádostem, a tito dva pohořelí jsou cizopánští. Pokojně vyslechl p. hrabě návrh ředitelův, avšak přísným dodal hlasem: „Ještě jsem nikoho neoslyšel, i nařizuji, byste pro každého z nich navrhl dar.“ Hospodářský ředitel arcíť neodporoval, i navrhl, by každému dáno bylo 6 měř žita, což šlechtitý pan hrabě s radostí potvrdil. Pravý šlechtic, kdo tak šlechtěně jedná!

Ještě jsem nikoho neoslyšel, zlatá tato slova kéž by sobě hluboce vstúpili v paměť, jimž Bůh nadělil hojnost statků vezdejších, a uvažovali, že časnou pomocí stírající slzy z očí a tváří lidí nešťastných skládají sobě věčné poklady v nebi, drahocennější statků vezdejších! Z Drahenic podotýkám, že J. Jasnost, vysoce urozená paní Anna

kněžna z Lobkovic jako dřívější leta tak i letos povolila, by mezi chudé rozděleno bylo dvanácte sáhů dříví; za kterýžto dar v jmenu chudých voláme Její Jasnosti srdečné: Zaplat Pán Bůh!

N.

Z Nového Bydžova 31. ledna 1872.

(Nevěra v boji proti pověře.)

Jak známo, nachází se v Praze od několika roků literární spolek pod jmenem „Matice lidu“, jenž měl a chtěl vydávati laciné a „dobré“ knihy ku vzdělání a „osvícení“ našeho lidu. Ačkoliv se v mnohé knize, jež „Matice lidu“ již vydala, nejeví právě úcta ba ani šetrnost k té církvi, ku které se veliká většina našeho lidu přiznává, přece není žádná církvi katol. tak naprosto nepřátelská. jako poslední, nadepsaná „Oběti pověry.“ (Spisovatel není udán.) Spis tento upírá veškeré zjevení Boží a překypuje záští a nenávistí k církvi katolické. Chci z něho jen několik vět ukázati. Str. 8: „Všeliké náboženství vzalo původ svůj z pocitu závislosti na přírodě.“ Str. 11: „Z počátku obraceli se lidé přímo k bohům svým . . . však záhy *vetřeli* se prostřednicí mezi lid a jeho bohy“ (totiž knězi). Str. 20: „Mojžíš a Aron byli sami velicí kouzelníci“ atd. atd. Nebudu však citovati všechna „klasická“ místa v „osvícené“ této knížce, nedovoluje tomu obmezenost místa. Podotýkám toliko, že se ve spise tom zlý duch a jeho působení ve světě líčí co pouhá smyšlenka, co nešťastný „blud“ lidský, ježž sry teprv „osvěta“ 19. století „úplně“ odstranila, (pak je ovšem pokoušení Ježíše Krista zlým duchem a vymítání zlých duchů také „bájka“!), vychvalují se náramně Albigenští a Valdenští, cituje se jakási strašlivá bulla Innocence III. proti čarodějnicím, a soudy a muky, jimž se čarodějnice podrobili musely, líčí se tak přehnaně, že to nikdo nemůže bez nevole čísti. Bezděky musí se tu tázati myslící člověk: „Proč pak právě takového něco slavná „Matice lidu“ vydává? Je ten český náš lid tolik pověřčivý?“ Právě naopak — ne přbytek ale spíše nedostatek víry u něho shledáváme a proto není věru potřebí, aby ho neznámý „osvícenec“ před pověrou varoval. Co ostatně „učený“ p. spisovatel tím slovem „pověra“ myslí, vysvítá nejlépe z těchto slov: „Reformaee 16. stol. neučinila pronásledování čarodějnic konec. Luther byl sám velice pověřčivý, on na čerta věřil, ačkoliv *mnoho papěžských pověr zrušil*.“ — Tu to tedy máme! Luther zavrhl a zrušil obět Nov. Zákona, pět sv. svátostí, půst atd. — následovně

jsou tyto každému katolíku přesvaté věci „samé pověry.“ Zavrhneme také ono kruté pronásledování domnělých čarodějů ve středověku a jsme tomu povděční, že mírnější zásady v tomto ohledu zvítězily, proto se ale nemusíme zhostit ani jediného článku sv. naší víry, proto nemusíme zavírat schválně oči před dobrými stránkami toho „temného středověku“, zejména před rozkvětem krásných umění, jež církev katol. vždy podporovala. Má-li se lid opravdu z historie světové poučiti, trvám, že se mají volit spíše světlé stránky dějepisu než stinné, a tyto poslednější mají se líčit vždy pravdivě, nestranně, ale ne vášnivě, přehnaně a zlovolně, jako se to děje v „Obětech pověry“; zde neznámému p. spisovateli šlo patrně o docela něco jiného, než o poučení. A pak ta jeho směšná drzost. Všecko vězí v bludech, — jen on jest „neomylný“ —!

Ku konci listu svého nemohu zatajiti dvě přání svá — totiž, aby si předně každý duchovní správce bedlivě nyní všímal všech spisů, jež „Matice lidu“ vydávati bude, nebo myslím, že tento kvítek nevěrecké moudrosti nebude posledním; a za druhé aby se na tento spis odpovědělo katolickým spolkem tiskovým, aby totiž vynikající některý kněz český objasnil temné stránky středověku a jich příčiny, a lži v „Obětech pověry“ uvedené vyvrátil; také by snad neškodilo vyličiti „Oběti nevěry“, — neboť nejlépe se hodí vždy „kosa na kámen.“ Toť ovšem pouze můj náhled — přál bych si, aby o věci tak důležité pojednal někdo v historii církevní i světské zběhlejší. — Konečně pak musí každý upřímný národovec se mnou vysloviti své politování nad tím, že v době tak vážné a trudné, kde bychom všickni společně a svorně proti chytrým nepřátelům našim bojovati měli, vyskytují se v národě našem škůdcové, jenž tuto svornost ruší, neboť k takovým věcem my katolíci pak mlčeti nemůžeme. —

KRONIKA.

Z Prahy. Z Říma došly sem bully, jimiž vd. p. děkanu metrop. kapitoly dr. Ad. Würfloví uděluje se probošství u sv. Víta na hradě. Ve čtvrtek 8. t. m. bude installace nového p. probošta, a hned pak volba a installace p. děkana, čímž uprázdní se místo kanovníka v metrop. kapitole.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 9—12. února u sv. Kajetána, od 14—18. u Milosrdných sester v Karlíně.

— V nemocnici u Milosrdných bratří

v Praze bylo r. 1871 ošetřováno 3456 osob, z nichž 266 zemřelo. Dle náboženství bylo 3183 katolíků, 60 evangelíků, 27 židů a 1 „bez náboženství.“

— (Z býv. židovského města.) Ve výborném 13. svazkovém díle: „Historicko-politicko-geografický atlas, nebo velký, úplný geograficko-kritický lexikon celého světa dle Mr. Brugen la Martinière“ vydaném od Samuela Heinsise v Lipsku 9. díl 1748, v článku „Praha“ nalezá se následující zajímavé vypravování, které zde v překladu podáváme;

„Konečně nalezá se na tomto starém městě dole při vodě „židovské město,“ které sice k městu náleží, přec ale zvlášť se uzavírá. Přecházejí opět na židy, podotýkám, že to světu známo, že v posledních vzpouřách v Čechách při každé příležitosti jich nevěrné srdce k matce země zřejmě se prozrazovalo. Lid ten snad se domýšlel, že při zdánlivé proměně vlády bude moci ještě více svobod obdržeti. Tak se stalo, že židé v Praze hned při prvním bavorském vpádu všelijakými známkami prozrazovali, jaká kvítka oni v podobných případech bývají. Když pak na to Praha od Francouzů byla opět osvobozena, zmocnil se taký vztek lidu i nepravidelného vojska uherského proti židům, že téměř celé židovské město poplenili. Mohlo by se mysliti, že tato nepřijemná návštěva lidí ty poučila, aby se aspoň budoucně opatrněji chovali. Než marně, nestalo se tak. Již v měsíci dubnu r. 1744 přihodilo se, co mnohou mrzutost způsobilo. Židé totiž pokukovali vždycky pohrdavě na kostel sv. Havla při službách Božích; ba stali se svým křikem a hlomozem na náměstí před kostelem sv. Havla nesnesitelnými. Pročež musili silné dřevěné mříže na loubení dát udělati. Avšak nejtrpčí osud potkal židy při posledním návratu Prusův z Prahy. Nejspíše, že se židé, když král pruský města toho v září 1744 dobyl, příliš dobromyslně a úslužně ku králi pruskému chovali. Vypravujet se, že židé hned po dobytí města k pruskému králi s darem 15.000 dukátů se odebrali. Zároveň si vyprosili zvláštní ochrany jeho, poněvadž při obležení jich domy byly od Rakušanů drancovány. A i jiných věcí se as židé pražští dopustili, nad čímž ve Vídni velmi se rozhořili. Zvlášť pak kladlo se jim za vinu, že Prusům mnohá tajemství vyzradili, a mnoho z kořisti že skupili. Jakmile Prusové z města vytáhli, ukázala se též mezi študenty, občany a Chorvaty proti židům velká rozhořčenost. Vpadli tedy do židovského města, plenili domy a nescházelo ani na ra-

něných a mrtvých, protože se židé bránili. Ve Vídni hned ustanovena komise k proskoumání věci té. Mezi tím spěchali mnozí židé z Prahy do Vídně k ministerstvu si postěžovat a se ospravedlnit. Než musili s nepořízenou odejít a J. M. královna uherská na tom se usnesla, aby židé v šesti měsících z Čech se vyklidili. Za tím účelem dala prohlásiti zvláštní patent, který židům velký strach způsobil. Ustanovil kající a postní dni, a obrátili se v této nouzi na všechny svésouvěry v Holandsku, Anglicku a Německu. Ti měli u vysokých hlav dosíci toho, aby se přimluvili u královny uherské. Byli tak šťastni, že se někteří státní dali pohnouti, aby se přimluvili. Královna prokázala jim tu milost, že jich vystěhování na den 31. ledna 1745 ustanovené o měsíc prodloužila. Ačkoli prodloužení ještě o jeden měsíc si vymohli, nemohli přec v hlavní věci žádného zmírnění docílit. Museli se tedy posledního března z Prahy vystěhovati a s mnohým pláčem, řvaním a křikem hole poutnické se chopiti. — Čtyřiceti nejbohatším a nejvznesenějším rodinám bylo dovoleno či spíše přikázáno, v Praze až na další rozkaz setrvati, což nestalo se proto, aby se celý ten národ z města nevypověděl, aneb aby dvířka návratu zůstala otevřena, nýbrž spíše proto, aby těch 40 co rukojmě zaplacení dluhů jich spolubratrů v tu i cizozemsku podrželi. Když se tedy židé z Čech vystěhovati museli, obrátili se mnozí do královských pruských zemí; jiní pak do Polska putovali. V Altoně očekávali též část židů. V Hamburku nepřijali než ty nejbohatší.

To však při tom ku podivu, že zločin, jímž v nemilost královny upadli, se nevyzradil. Ale kdo zná mlčenlivost, kterou lid ten své tajnosti zachovati dovede, nebude se tomu diviti. Provinění jich bylo bez pochyby veliké, jinak by královna zajisté přimluvy svých spojevců nebyla oslyšela. Krátce před vystěhováním obrátilo se 9 rodin (asi 50 duší) k víře katolické, aby jen v Praze zůstatí mohli. Brzy ale změnili se věci ve prospěch židů. Královna konečně ku prosbám námořních mocí odvolala přísný rozkaz a dovolila židům návrat. Sláva tato netrvala dlouho; Brzy opět zvláštní příčiny královnu uherskou k tomu přiměly, že Židy zcela vyhnala, což se rok na to stalo. Dle nejnovějších zpráv celé židovské město pusté a prázdné jest a jen strážemi tu a tam postavenými se hlídá.“ Tak dokládá svrchu dotčená kniha.

Z Moravy. (Písmo černé a červené.)

J. M. nejdůst. p. arcibiskup Olomoucký přeskrtl civilní manželství zapsané v matriku církevní a připsal k tomu: „Nepatří do katolické matriky.“ — Načež c. k. hejtmán přeskrtal opět černé písmo červeným inkoustem a připsal: „Tato poznámka nezákonná se tímto prohlašuje za neplatnou.“ Uvede-li se tou červenou poznámkou civilní manželství v růžové světlo? — Zpráva v čís. 3. t. l. o darování 10.000 zl. nepotvrdila se.

Z Říma. (O slavnosti „Cathedra set. Petri.“ Pokračování.) Vratme se ještě na okamžik k císařové Severe a k sv. Hippolytu, jehož císařští manželé si velice vážili. Když vele důstojný biskup císařskou katechumenku náuce spasitelné vyučoval: co bylo přirozenějšího, než že rozhovořil se o sv. Petrovi, jeho zvláštním poměru k Pánu, církvi a celému křesťanstvu? co vznešené učenci žádanějšího, než aby slovutné kníže apoštolův u věrné a pokud možno pravdivé podobizně komnatu její zdobilo? Jako podstavec sochy sv. Hippolyta udáním spisů hlásal, koho představuje: rovněž i na podnoží sochy sv. Petra četl se duchaplný řecký nápis, jímž apoštolské kníže zbožného diváka oslovuje. Učený Mabillon uvozuje ho takto: (Non me, sed, Deum Verbum in tu emini, nempe in) Auro divinitus sculptam petram, in qua stabilitus concutior amodo sicut olim nutavi. Plyne zároveň z těchto slov domněnka, že starý podstavec pozlacen byl a snad i sám obraz po příkladě pohanův. Msgr. Bartolini domnívá se, že tento nápis není úplně správný, a bere v úvahu náhled, jenž sochu tu přisuzuje papeži Lvu Velkému, kterýž děkuje Bohu za odvrácení Attily od města Říma z kovu sochy Jovišovy dal ji uliti. Je-li tomu tak, byla by socha sv. Petra zázračnou výjimkou v době krásoumného úpadku. (Pokr.)

— Opět a opět slyšeti lze mínění, že papež jest zcela svobodným, an jest mu volno voliti si biskupy. Předpojatý náhled ten vyvrací list „Osservatore Romano,“ pravě, že i z katakomb papežové biskupy vysílali. — Povědomo jest, že větší na zvolených biskupů jedině milodary sv. Otce se vydržuje, který ač sám se nalezá v stavu nejsklícenějším každému 500 (arcibiskupům 700) lirů měsíčně poskytuje. — Týž list vyslovil se chvalně o nejnovějším spisu „Tobolka dělníková“ proslulého dějepisce Cesare Cantu — kterého mnozí bezprávně řadí k obhájčům liberalismu. — Curci, kněz z řádu Jesuitův, vyzýval zvláštním oběžníkem katolíky k hojněmu účastenství

při volbách do zastupitelství městského, póněvadž zvolení neskládají přísahu, jak to činí údové obou komor. To a jiné jest příčinou, že věřící i nevěřící soudili o brzkém vyrovnání mezi církví a Itálií: úsudek ten svědčí alespoň o tom, že nynější stav v Itálii na dlouho potrvati nemůže. Není věci zcela nemožnou, že dobří katolíci, kterých se posud v Itálii dosti nachází, konečně se probudí ze spánku netečnosti, aby počali boj za věc svatou vši zbraní, které jim svědomí nezapovídá: tiskem, spolky, tábory lidu, peticemi, demonstracemi a podobným. — Sv. Otec ochuravěl náhlým přechodem zimy v jaro, než nemoc není tak povážlivou, aby nemohl přítomen býti mši sv. a aby nemohl udíleti alespoň některé audience. Mezi cizinci, kteří sem — nejspíše za příčinou mírného počasí — přibyli, nalezá se též vévoda Nassavský, který sem přesídlil.

Přibyla sem dále deputace mezinárodní katolíků, která před nedávnem měla audienci u sv. Otce. V deputaci té zastoupena byla Belgie, Německo, Anglicko, Nizozemsko, Rakousko, Švýcars, Španěly, a spojené státy severní Ameriky.

O čem páni ti se sv. Otcem rozmlouvali nesmělo se zde ani tisknouti — tak daleko to tedy dospělo s tou tak veleobenou svobodou. Jaký ohled vzala vláda italská na spravedlivé stížnosti hlavy 200 millionů katolíkův, vysvítá z toho, že chrám posvěcený sv. mučelníku Vitalovi, který náleží mezi nejstarší farní chrámy Říma, násilně odňala tovaryšstvu Ježíšovu a jež jak se doslýcháme, dáti hodlá protestantům, kterým nikdo v Římě za žádné peníze nechce příhodné místnosti propůjčiti. 25 jiných chrámů má se sbořiti, aby se mohl provésti nový plán rozšíření města. Nejvíce se pečuje o čtvrt židovskou (Ghetto), která se má zcela sbourati a ve způsobě obdélníku znova vystavěti. I německý chrám sv. Alžběty jest žlutě natřen, což se činí u všech budov, které místo své postoupiti mají jiným. — Ruský velkokníže Michal učinil sv. Otcí návštěvu s největší okázalostí, a když jel k Viktorovi Emanuelovi pravil, zcela jednoduše oblečen jsa k vozkovi: „Jeď ku králi piemontskému.“

(Fr. v.)

— O „pekelných školách“ promluvil Pius IX., jemuž křesťanské vychování mládeže velmi na srdci leží a v jehož prospěch po čas svého 26tiletého panování přecasto mluvil a které knížatům a národům při každé příležitosti vřelě odporoučí, dne 28.

prosínce o slavnosti nevinňátek, ku prelátům, jemu přejícím, tato velevýznamná slova: „Barbar král poručil vyliť krev dítek. Ach, jaká byla bolest ubohých matek! Rachel pláče nad svými dítkami! Ubohé, kteraká byla jejich zoufalost! Kolik matek pláče také dnes hořké slzy nad svými syny, kteří vydání jsou záhubě bludů a neznabozství od těch, jež za učitele mají duchem bludu posedlé. Plakají nad hrozným zlem, že musejí posílati syny své do těchto pekelných škol, ze kterých zkažení a znectění vycházejí. Vy máte se starati o tuto potřebu všemi skutky a vším úsilím. Nevím, je-li mezi vámi „Uditore di Rota,“ (úd nejvyššího soudu dvora papežského), jestliže ano, chtěl bych všem francouzským biskupům oznámiti, aby se jejich myšlenky k těmto dvěma předmětům obrátily: Aby se starali o sirotky z poslední války, a aby chránili mládež před bludy, kterým učí nepřatelé Boží. Praví se, že Renan a jemu podobní opět nabývají jmena; to by bylo největším neštěstím, kdyby byla mládež jejich školami zkažena.“

„Ať podporují v tomto okamžení, kde se vlny poněkud utišeny býti zdají, biskupové Francie, tito učení, nábožní, čilí a věrní sluhové Boží a církve, nešťastné sirotky; než ať také usilují, aby mládež před záhubnými bludy chránili, prostředků ji zaopatřující k pravému, spasitelnému učení. Ať namáhání svá v obou důležitostech sjednotí, by tak cíle svého spojenými silami tím jistěji dosáhli. A vy, kteří mě obklopujete, pracujte také, abyste tím potěšili nešťastné matky, že syny jejich ochráníte před hrozným nebezpečím, snažte se to vykonati hmotnou podporou, pokud prostředky dovolují, každý hled dle svých poměrů a dle možnosti působiti. Buďtež přesvědčení, že nejpilnější jest potřebou mládež chrániti před zkaženými učiteli, kteří blud rozšiřují!“

— Dle katalogu Tovaryšstva Ježíšova pro r. 1872 čítal rád ten ve 22 provinciích neboli 5 assistencích, totiž: vlášské, německé, španělské, francouzské a anglické 8809 údův. Největší počet připadá na provincii kastilskou (744) a nejméně na Mexiko (17); v rakousko-uherské říši 456. V Čechách jsou: v Praze a Bohosudově. Roku 1871 vyšlo na missie z tovaryšstva toho, 1644 členů i s bratry; v Evropské 168, v Asii 352, v Africe 159, v severní Americe 815, v jižní 337, v Australii a na ostrovech 96 missonářův.

Z Francie. Dne 26. pros. m. r. udál

se v městě Klermontu následující strašný skutek. Čtyři učnové tamějšího lycea, kteří s ostatními k sv. přijímání šli, položili přijatou sv. hostii do modlitebních knížek. Když pak po službách Božích ku společné hře v zahradě ústavu se sešli, vzal jeden z oněch mladých rouhačův hostii, přilepil ji u přítomnosti svého druha na strom a rozpíchal ji perořízkem; druhý ji připevnil na čepici a takto se rozpustile posmíval; třetí ji do střevíce položil, aby ji mohl rozšlapati, čtvrtý pak, jenž se veřejného rouhání bál, hodil sv. hostii, nevěda co s ní počít, potají na smetiště! — Ohavnou tuto udalost ředitel ústavu hledí ovšem zastříti, avšak nadarmo; jestiť to bohužel zjištěno. Toť ovoce dle nových školních zákonů zřízených škol — ve Francii.

Ze Španělska. Dne 7. ledna byl Madrid svědkem události velmi potěšitelné. Po celých osm dní byla protestantská kaple v Calle de la Libertad zavřena. Dne 7. ledna dostalo se všem v nádherném chrámě sv. Isidora vysvětlení. Pastor protestantské modlitebny a tři z jeho podřízených zřekli se totiž přísahou veřejně posavadního bludu svého, učinili vyznání víry a slíbili, že pokorně podrobí se nauce církevní a učení její viditelné hlavy. Nejdůstojnější biskup Madridský, patriarcha z Indie a biskup z Havanny byli přítomni při povznášejícím obráde; chudina a třída služebných zastupovala křesťanskou demokracii; ano i nejváženější mužové katolického Španělska dostavili se, by přítomností svou osvědčili nezvratnou víru a Bohu za milosrdenství jeho poděkovali. Po mši sv. přijal biskup Madridský přísahu a vyznání víry nově obrácených. Protestantská modlitebna v Calle de la Libertad byla zavřena, poněvadž ji kazatelé její opustili.

Z Anglicka. (*Pokrok katol. církve v Anglii r. 1871.*) R. 1870 čítalo se v Anglii 1581 duchovních, na konci r. 1871 však 1599, tedy o 48 více. V Škotsku bylo r. 1870 duchovních 207, avšak r. 1871 již 295, více tedy o 88. Kostelů a kaplí r. 1870 bylo 1169, r. 1871 však 1227, více tedy o 58. Klášterů mužských r. 1870 bylo 59, r. 1871 však 72, více tedy o 13. Ženských klášterů r. 1870 bylo 236, r. 1871 však 252, více tedy o 16. I v komoře poslanců přibyl katolíkům 1 hlas, tak že nyní 38 katol. poslanců se čítá.

Paběrky.

O křesťanském pozdravení. (Dokončení.)
Pozdravení odvětné („Na věky! Amen.“), o kterém jsem se později teprv dověděl,

vidělo se mi býti tak přirozeným, že jsem se divil, že jsem hned na to nepřišel, abych takto odpověděl.“ A Karel Steiger, protestant švýcarský, píše takto: „Kterýž as den byl dnem nejkrásnějším Spasitele mého? Bez odporu onen, v který vcházel do Jerusalema, kde lid stlal mu roucha svá a svěží ratolesti na cestu, a kde staří i mladí volali: „Hosanna, požehnaný, jenž se bere ve jménu Páně!“ Den tento má tedy ode všech, kdo ctí svého Pána, býti oslavován; než nejenom výročně neb týdně, ale kolikrátkoliv se potkáme, jest nám Pánu svému ratolesti stláti starým oživujícím pozdravením. — Byl jsem zemdlen, krajina jednotvarná a vnitro mé podobalo se vypráblé poušti. Jako osamotnělý poutník obcerstven bývá, setkává-li se na širé poušti s karavanou křesťanů, kteříž podobně jako on k hrobu Božímu putují, tak byl jsem i já obcerstven malým houcem chudých poutníků, kteřížto z Einsiedlu Mariánského s bílou holí v ruce, s ranečkem se skrovnými potravinami a nábožnými knihami na zádech se vracejíce a mimo oblohu nebeskou žádného přístřeší nemajíce, brali se kolem mne pozdravujíce mne osvěžujícími slovy: „*Pochválen buď Ježíš Kristus!*“ Nezaslechli odpovědi mé; nebyl jsem na ni připraven; musel jsem se napřed sebratí, pak ale řekl jsem bera se dále, snad stokrát z plna, posilněna srdce: „Na věky věkův!“ Tu poznal jsem Jej, jako ondy Samaritánka u studně Jakubovy co Toho, jenž dává vody živé, kteráž stává se v nás studnicí vody, skákající do života věčného, tak že kdo se napije vody té, nežízni na věky.“ — Tak soudí o pozdravení křesťanském věřící vzdělaní protestanti! — Jakž by mohli souditi o něm jináče vzdělaní věřící učitelové katoličtí? — Proto doufám, že onen ml. p. učitel nenalezne zajisté mezi věřícím učitelstvem naším katolickým následovníků, ale že tito zůstanou při starém chvalném zvyku pozdravování a že budou míti i mládež k tomu, aby ve škole i mimo školu tohoto způsobu pozdravování neopomíjela. Ano očekávám to tím spíše, poněvadž mám za to, že učitelstvo naše vychovává mládež skutečně pro život — a v životě se zachovalý lid náš český jinak nepozdravuje než slovy: „*Pochválen buď Ježíš Kristus!* — *Až na věky. Amen.*“

„Školník.“

Z r n k a.

II.

Odkud sobectví ve světě? Odkud láska k panování, láska k pomstě místo lásky k

lidstvu? Odkud veškerá ctižádost, matka tolika zlého? Odkud tolik vražd, cizoložství, nevděku, pomluv a zhýralost? Příčiny jsou dvě: blud a bída. Jediný lék: náboženství.

Aimé Martin.

Vychování bez náboženství snižuje člověka a činí z něho jenom inteligentní zvíře. Že člověk stává se velikým jenom vědou, toť největší blud, jaký se jen pomyslití může; on jest velikým, on jest člověkem — poznáním Boha, bez něho vede jen obmezený život. *Tyž.*

Země je v skutku pravé slzavé údolí. Co tu slzí denně, co tu vzdechů, potu, ústrků a trýznění! Plněním jen jednoho přikázání stal by se svět pravým rájem. Které pak to přikázání? —

Miluj Boha z celého srdce svého . . . a bližního svého, jako sebe samého.

Co jest náboženství? Vznešená filosofie, která pořádek a jednotu přírody ukazuje a hádanku lidského srdce rozlušťuje; nejmocnější páka lidstvo šťastným učiniti, která nám chudé jako naše věřitele a soudce, nepřátele jako bratry, a nejvyšší bytost jako otce ukazuje.

Cardinal Maury.

Křesťanství jest božského původu. Křesťanství jest dokonalé; lidé jsou nedokonalí. Dokonalý úsudek z nedokonalé praemissy nemůže povstat. Křesťanství nepochází tedy od lidí. Když ne od lidí, tedy jenom od Boha. Když od Boha, tedy jej obdrželi lidé jenom zjevením. Tudiž jest křesťanství zjevené náboženství.

Chateaubriand.

Vlast naše je v nebi — vyhnanství je země.

L. von Livry.

Kdybych neměl žádného jiného důkazu pro nesmrtelnost duše, nežli triumf zlého a potlačení spravedlivého, úplně by tento postačil, abych se vši pochybnosti zbavil.

J. J. Rousseau Emíl.

Jsou dva světy. V jednom přebýváme jen krátký čas a musíme jej opustiti na vždy; v druhý vstoupíme, abychom ho nikdy neopustili. Moc, vznešenost, přátelství, sláva, bohatství — vše to slouží prvnímu světu; druhému ale opovrhování všemi těmito věcmi. Každý nechť volí.

La Bruyère.

Již sama morálka dokazuje nesmrtelnost duše. Člověk přeje si štěstí, a on je jediný tvor, který ho nemůže nikde dosáhnouti. Jest tedy blaženost po smrti, nebo čeho nestává, žádný nežádá.

Chateaubriand.

Kdo po obrácení světa ku křesťanství ještě zázraků žádá, a kdo ty, kteří tento zázračný převrat způsobili, v pochybnost uvéstí chce, ten jest sám úžasný div nerozumu a nemyšlu.

Sv. Augustin.

Literární oznamovatel.

— „*Šimon z Cyrény*, aneb: Sedmero duchovních skutkův milosrdných.“ V sedmi postních kázáních vylíčil Frant. Al. Diviš, farář v Bohdalicích. V Praze 1872. V komisi kněhupectví Theodora Mourka. Str. 61. Obsah: 1. Hřešící trestati; 2. Neumělé učiti; 3. Pochybujícím dobře raditi; 4. Zarmoucené těšiti, 5. Křivdy trpělivě snášeti; 6. Ublížujícím mile odpouštěti; 7. Za živé i za mrtvé k Bohu se modliti. — Kázání tato schvalujeme.

— „Hlasy katolického spolku tiskového.“ Rok 1872. Číslo první přináší: „*Pout do Celly Panny Marie*.“ Obraz ze života. Sepsal Josef Souhrada. Str. 61. — Č. 2.: „*Děje a osudy mistra Jana Husi z Husince*“ Str. 64. Vydjou ve čtyřech sešitech čtyřarchových. V Praze 1872. Nákladem katol. spolku tiskového.

— „*Časopis katolického duchovenstva*.“ Ročník III. Svazek 1. Redakci dr. a prof. Kl. Borového. Obsah: Konfesse Bratrská a učení symbolických Luteránů i Helvetů (podává prof. dr. Ant. Lenz); otázka dělnická (pod. prof. Mat. Procházka); symbolika; zpráva o schůzi výboru Dědictví sv. Prokopa a seznam vkladů. V Kronice o věstníku diecése Litoměřické a o katalogu diec. Kralohradecké. Literární oznamovatel. Tiskem a nákladem Rohlička a Sieverse v kníž. arcib. semináři, kdež i pedagogického časopisu „Škola a Život“ s přílohou „Štěpnice“ vyšel sešit I. na rok 1872.

— „*Zlatá domácí kniha*.“ Nevyčerpatelná pokladnice, domácí věrný rádce hospodářský pro každého, komuž domácnost jest milá. Sešit 4. (str. 241—320). V Praze 1872. Nákladem vlastním. V komisi kněhupectví Mikuláše a Knappa v Kláně.

— „*Hlas*“ Katolický týdeník. Vychází každé úterý v St. Louis, Mo. (v Americe) redakci Fr. Ehrenbergra.

— „*Cinéas*, čili Řím za Nerona.“ atd. viz č. I. str. 15. vyšel další sešit (str. 129-192).

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenán jest:

- p. Jan Zeibig, farář ve Vysokém Sedlišti, jmenován k. arcib. vikářem okresu Plánského.

Upřádněné místo:

- Slabce, fara patron. p. Alex. kníž. z Croy-Dülmen, od 24. ledna.

V biskupství Kralohradeckém.

Vyznamenáni jsou:

- p. Jan Materna, farář v Moravanech, titulem děkana;

- p. Adolf Schlögel, far. v Bohdánči, pochvalným dekretem;

- p. Josef Pochyba, farář v Nových Hradech, svěřením vikariátního úřadu Skuteckého, kterýž p. děkan Jos. Kopecký se sebe složil.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Josef Sturma, kaplan Jičínský, za faráře v Železnici;
p. Václav Bier, za admin. fary v Opatově;
p. Josef Šádek, kooper. Vrsecký, za zat. kaplana v Kopidlně;
p. Josef Kofránek, kooper. Babický, za kaplana ve Věstarech.

V biskupství Litoměřickém.

Vyznamenáni jsou:

- p. Jos. Wollmann, správce vikariátního úřadu a děkan v Kadani, obdržel collare canon.;
p. Frant. Böhm, farář v Čachovicích, jmenován osob. děkanem, rovněž i
p. Jos. Fischer, farář v Okunově;
p. Frant. Hahnel, administr. in spir. v Úhošťanech, jmen. osob. farářem;
p. Vác. Uhl, katech. na real. gymnasiu v Kadani, obdržel právo synodalí.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Jos. Böhm, exposita v Věstudech, za faráře ve Fugavě;
p. Jan Šícha, kaplan v Řepíně, za administratora do Liblic;
p. Ludvík Bendl, prozat. kaplan v Podbořanech, za administr. v Letově;
p. Alois Willomitzer, administr. v Jestřebí, za administr. do Vocítkova;
p. Gustav Mattauch, 3. kaplan v Duchcově, za 3. kaplana do Borku;
p. Vác. Smetana, zůstane ve Mšeně kaplanem;
p. Frant. Mouka, kaplan na Skalsku, za kaplana do Loun;
p. Vác. Tesař, koop. v Dlouhých mostech, za os. kaplana na Skalsko;
p. Augustin Enge, kooper. v Dittersbachu (vik. Fridland.), za prozat. kapl. do Osečné.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnuli:

- vd. p. Rudolf Pfeiffer, kanovník katedrál ní kapitoly, čestný komoří J. Sv. pap. Pia IX., konsist. přisedící, bisk. notář atd. v Budějovicích 31. ledna (nar. v Písku 7. břez. 1814, vysv. 25. července 1837);
p. Jos. Rambousek, jub. kněz, b. notář, farář v Jilovicích, 16. ledna (nar. v Slaníku 18. pros. 1791, vysv. 24. srpna 1919.)

Ve správě duchovní ustanovení jest:

- p. Jos. Roždíl, kapl. za admin. v Jilovicích.

Upřádněné místo:

- Jilovice, fara patron. náb. fondu, do 1. března.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-I.

Expeditice:
v kat. kněžkupectví
B. STYBLA
na sv. Václavském
náměstí, č. 786 — II.
Nedostla čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupectví
Celor. 2zl. 50kr.
polor. 1zl. 30kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 1zl. 55kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

O špatném tisku.

Pastýřský list J. Excel. nejdůst. p. biskupa Kra-
lohradeckého.

Rozmilé ovečky! důvěřuji se ve Vás, že svědomitým zachováváním postu, jejíž Syn Boží a apoštolové příkladem svým posvětili, poslušnost svou k církvi svaté dokážete a co praví katoličtí křesťané před světem se osvědčíte.

A tato má důvěra k Vám jest vůči tak mnohých strastí a protivenství, jimiž z dopuštění Božího církve za těchto dnů sevřena jest, tím větší a silnější.

Kdykoliv matku zastihne těžké nějaké utrpení, bývají to zdárné dítky, kteréž co nejhorlivěji se přičinují, aby svou poslušností jí tím větší radost působily, a za svou nejsvětější povinnost pokládají, upřímnou láskou a oddaností matku v zármutku těšiti a její trápení dle možnosti ulehčovati.

My všickni, rozmilé ovečky, máme společnou matku v Kristu, jejíž laskavé péči od Boha svěřeni jsme; a tou matkou naší jest svatá katolická církev, již neskonale více, než sebe lepší matce tělesné, co děkovati máme.

Církev křtem svatým k životu věčnému nás porodila, a my, jenžto *byli jsme z přirození synové hněvu*, (Efes. 2, 3.) stali jsme se skrze milost duchovního znovuzrození *syny Božími a dědici království nebeského*. Církev učí malých i dospělých; ona vyučuje všechny tomu jedinému, čeho k životu věčnému potřebí jest, aby totiž poznali a milovali Otce nebeského, *samého pravého Boha, a kteréhož poslal, Ježíše Krista*. (Jan 17, 3.) Ona neustává prositi a napomínati dítek svých, aby *odřeknouce se bezbožnosti a světských žádostí, střízlivě a spravedlivě a po-*

božně živý byli na tomto světě, (Tit. 2, 12) a ze vsí síly po koruně spravedlnosti toužily, kterouž Bůh připravil všem, jenž ho milují.

Než *království nebeské trpí násilí*, (Mat. 11, 12.) a koruny vítězné lze toliko bojem dobýti. K tomu pak zápasu ozbrojuje církev mladé bojovníky své ve svatém birmování, aby milostí Ducha svatého posílnění, lákadlům světa, žádostem těla a pokušením nepřitele spasení statečně odpráti, víru v Krista zmužile vyznávat i podle svatého jeho zákona život svůj zaříditi mohli.

A pakli přece některé z dítek její cestu prikázání Božích opustilo a hříchu v náruč se uvrhlo, hledá pobloudilce s láskou mateřskou, aby ho svátostí pokání s Bohem smířila a jemu ztracený pokoj synův Božích zase navrátila.

Ona kajícího vede k stolu Páně a podává mu tam *v chlebě andělském* závdavek opět dosažené lásky Boží, aby i on od té chvíle Boha tím vroucněji miloval, čím více mu bylo odpuštěno, a aby se svým Vykupitelem jako ratolest s vinným kmenem nejúžeji spojen, nadále ovoce věčného života vydával.

Ona žehná a posvěcuje milostí Kristovou manželské spojení, aby snoubencové v štěstí i v neštěstí, za dnů dobrých i zlých v lásce manželské spolu až do smrti setrvali, sebe vespolek ke všemu dobrému povzbuzovali, dítky své v bázi Boží vychovávali a takto církvi u rozšiřování království Božího na zemi nápomocni byli.

Rozstůně-li se kdo, vysílá církev služebníky své k lůžku nemocného, aby v té největší opustěnosti, v tom posledním těžkém zápasu útechou a posilou mu přispěli, a jej, jakby se Pánu Bohu zalíbilo, skrze milost svatého pomazání buď od brány smrti

k dalšímu ještě životu nazpět odvedli, aneb modlitbou svou k životu lepšímu doprovodili. Ano, ona ani po smrti nezapomíná na něho; neboť každodenně vstupují modlitby její při nejsvětější oběti z oltáře vzhůru k nebesům, aby skrze neskonale zásluhy Kristovy milosrdenství Božího vyprosily všem dítkám jejím, byť ještě zde na zemi bojovaly, aneb již v očistci svého vykoupení očekávaly.

Tak doprovází církev dítky své s láskou opravdu materskou od kolébky až ku hrobu, ano až za hrob, aby veškerý pozemský život jejich podle vůle Boží uspořádala a je k blaženosti života věčného připravila.

A jak odměňuje se svět církvi za snahu, s kterou pečuje o vezdejší a věčné blaho dítek svých? *Nědvísta, utržením, pronásledováním!* Od onoho třistaletého zápasu, v němž církev krví svých mučovníků pohanství přemohla, nebyl Kristus Pán s tak lítým záštitám snad nikdy pronásledován, jako právě v této době naší. A poněvadž Syna Božího v jeho slávě dosáhnouti nemohou, aby Ho znova na kříž přibíli, proto nenávidí, proto osočují, proto pronásledují Ho v jeho choti, katolické církvi.

Rozmanité a těžké jsou útrapy, jež církvi Boží od její nepřátel se připravují, a rozličné jsou zbraně, jimiž boj proti ní se vede; avšak žádná zbraň není tak nebezpečná a tak hrozná, jako ta, které zvláště nyní proti ní se užívá — zbraň totiž *špatného tisku*.

Jak blahodějně a požehnaně tisk působiti může, když v službě pravdy a křesťanského smýšlení pracuje, tak zkázonosné jsou jeho výplody, pakli v prodávného otroka lži a nemravnosti se zvrhnu.

Za dnů našich zmocnili se tisku bohužel lidé, kteří z velké části zjevnými jsou nepřáteli církve a křesťanství, a bez oddechu o to usilují, aby svou zášť proti církvi a náказu nevěry v dalších vždy kruzích vůkol sebe rozšiřovali.

Vše, co srdci katolickému drahým a svatým jest, se haní a v pohrdání uvádí. Nejvznešenější pravdy svaté víry naší, ježto jsou v životě naší podporou a v hodině smrti jedinou naší útěchou, co liché domněnky se tupí, z nejsvětějších tajemství křesťanských jizlivý posměch se činí, evangelické perly od zvířat nečistých do bláta se zašlapávají. Svědomitým služebníkům církve s neslýchanou drzostí na cti se utrhá, a oni co zatemnělci, co nepřátelé svobody, ano co podvodníci lidu veřejnému opovržení vydáváni bývají. Poslušnost k církvi co

mysl otrocká na pranýř se staví, způra proti jejímu učení a jejím zákonům veřejně se hlásá, a kdekoli se objeví, co známka osvěcenosti obecně se velebí a oslavuje.

Každé lži a pomluvy bez studu se užívá, aby v srdcích čtenářů důvěra k duchovním jejich vůdcům, oddanost k církvi, k víře a nauce Kristově se udusila, a oni do propasti nevěry a nemravnosti, která s nevěrou za ruku se vede, uvrženi byli.

A toto bez oddechu a zúmyslné prováděné osočování církve a víry křesťanské nemůže zůstat bez následků. Jako pokrm, jehož denně požíváme, znenáhla v krev a tělo naše se mění: taktéž přirozenou nutností se děje, že jed bezbožných zásad, kterého špatný tisk čtenářům každodenně podává, pomalu do duše jejich vniká, a aniž by toho si vědomi byli, jejich vážnost k církvi, jejich víru v Krista, jejich bázeň Boží vždy více oslabuje a konečně zcela zničuje.

Ký div, pakli takový nešťastník, jemuž světlo víry více nesvítí, jehož naděje života věčného více nepodporuje, jehož bázeň Boží na uzdě více nedrží, náruživostem svým se poddává, otrokem hříchu a zhusta i obětí zoufalství se stává? —

Nemám věru, Rozmilí v Kristu, dosti slzí, abych tu zpoustu náležitě oplakal, jakou nevěrecký, proticírkevní tisk již způsobil mezi lidem křesťanským. Očekáváje pak již každého dne, že povolá mne Pán před soudnou stolicí svou, nerad bych předstoupil před knížete pastýřův, aniž bych oveček, kteréž péči mé svěřil, důrazně před nebezpečím vystříhal, kterým špatný tisk hrozí jejich víře a jejich spasení.

Proto volám k Vám s apoštolem: *Nejmilejší, ně každému duchu věřte, ale zkušte duchů, jsou-li z Boha.* (1. Jan 4, 1.) Ne každému věřte, kdo za učitele se Vám vtírá a planými slovy o pokroku, osvěcenosti a snášlivosti uši vaše vnaří, co zatím vaše srdce od pravdy a církve odvrátí a Vás moci temnosti vydati usiluje. Nepodporujte svým klopotně nabytým penízem listů takových, které svou zášť proti všemu křesťanskému a proti církvi veřejně staví na odív, a které by Vás o to nejdražší dědictví po otcích vašich, o katolickou, samospasitelnou víru rády ošálily.

Avšak i před těmi pokrytci mějte se na pozoru, kteří o vážnosti k náboženství a účte ku křesťanství mluví, přitom ale služebníky církve tím zuřivěji pronásledují, čím svědomitěji oni povinnost svou vykonávají. Chraňte se jich! Jsou to vlci

ř rouse ovčím, kteří pastýře přepadají a je od stáda odloučiti usilují, aby takto tím snadněji do ovčince se vedrati a ovce bez překážky dávti mohli.

Poradte se při volení toho, co čísti chcete, vždycky s duchovními správci svými. Oniť zajisté bdějí nad Vámi, a pamětlivi jsou počtu, kterýž jednou budou muset vydati Bohu, budou Vám svědomitě a ochotně radou nápomocni, abyste vyhledávali více poučení a zábavy; nevssáli skrytý jed nevěry a tak na duši své škody neutrpěli. —

Ostatné, Rozmilé ovečky, stájte pevně u víře, kterou Kristus Pán a apoštolové hlásali, milionové mučenků svou krví zpečetili a církev po osmnácte století věrně zachovala a nám neporušenou odevzdala. Nedejte se nynějším soužením církve ve víře zvíklati. Naopak, čím více církev zde na zemi trpí, tím vroucnější láskou a poslušností přilněte k této máteři své; neboť právě to záští, kterým svět vře proti katolické církvi, jest zřejmým důkazem, že ona jest pravou církví Ukřižovaného. Na ní potvrzuje se po všechny věky slovo Páně: *Na světě budete míti nátsk;* (Jan 16, 33.) na ní naplní se též jiné slovo jeho: *Brány pekelné ji nepřemohou.* (Mat. 16. 18.)

Vy pak synové milí a spoludělníci moji na vinici Páně, jenžto za taktěžké a kruté doby v posvátném povolání svém pracujete, nebudte malomyslní, když svět vaše snahy a starosti jen nevděkem odpálci, a Vás, jenž mu cestu ku věčné spáse okazujete, nenávidí, tupí a pronásleduje. Pamatujte na řeč, kterouž božský Mistr mluvil učeníkům svým a v nich i Vám všem: *Jestliže vás svět nenávidí, vězte že mne prvé než vás v nenávisti měl. Jestliže se mně protivili, i vám se protiviti budou; jestliže řeč mou zachovali, i vaši zachovávají budou.* (Jan 15, 18 20.)

Ano, rozmilí synové, byť i mnozí za těchto dnů vašim prosbám, výstrahám a napomínáním zatvrzele odpírali, přijde přece dřív neb později — toť má nádeje, kterou vezmu do hrobu, dřív neb později přijde ten čas, kde svět, jenž dnes proti Kristu stojí, těžkým utrpením zkušén, snad všeobecným křtem krve ze své zaslepenosti vyléčen, ruce své k Ukřižovanému kajicně zvedati, po vnitřním pokoji, jež On toliko dáti může, toužiti a slova věčného života z úst jeho církve slyšet opět si bude žádati.

Do té doby však, rozmilí synové, bděte, pracujte, modlete se, trpte; k tomu Vás povzbuzuj a v tom posilňuj neklamně a útě-

chy plné slovo Páně: *Blahoslavení jste, když vám zlořečiti a protivenství činiti, a všechno zlé o vás lhouce mluviti budou pro jméno mé. Radujte se a veselte se: nebo odplata vaše hojná jest v nebesích.* (Mat. 5. 11. 12.)

Milost Pána našeho Ježíše Krista buď se všemi Vámi. Amen.

V Hradci Králové dne 22. ledna 1872.

Karel,
biskup.

Duch a Příroda.

1.
Knihou bohatou mi příroda je celá: duše má v ní list za listem ráda čítá práva věčná, v žule rytá — květy krytá, kéž si je noc neb obloha rozjasnělá.

Nad šerí mně všude líbý den se bělá, nad směsící krásou láska se propílá, všude pismo jedno — hlahol jeden vítá oko nekalené, nádra rozechvělá.

Než nastojte, pěvec*) bezbohý a dumný, — rozbujnělou obrazností svojí šumný vizte, kterak čítá ve knize té svaté!

Ubohý, ach, vidí spor, kde není sporu, kráse těl se koří a lad ducha mate, — nezná lásku Tvůrce, zná jen lásku tvorů!

2.
„Příroda mi matkou — víc než matkou je mi:“ drkotá nám pěvce nebohý tvá lyra, a duch dumný, nepamětliv na Lumíra, nebesům se rouhá a klaní se zemi.

Koř se a vyvyšuj strunami si všemi, co tvé ucho jímá, nač tvé oko zírá, co před tebou rodí se a mění a umírá, chval si nad Boha svět bezduchý a němý.

Špatný prý to syn, jenž přírodě se přičí, a syn špatný není hoden slouti synem, ať již matku hyzdí citem, slovem, činem.

Ach — jak bolno! — slovo tvé hle samo tebe ničí, ještě nechceš nad přírodou Otce znáti, z jehož rukou vyšla stvořená tvá máti! —

3.
Zákony vše z rukou přírody prý vyšly — květná louka, hvězdy lesklé to jich čteny písmem jedním neustálé vůkol změny: pěvec bezbohý tak o přírodě smýšlí.

) Srov. „Osvětu“ sv. 7. r. 1871, str. 526—529, 5

Temno-li ti písmo a čten nevidíš-li:
výklad dá ti hájův zášer oluněný,
stráž květoucí a šum, světem rozhoštěný;
připovídá věstec onen na svět příšlý.

A kdy duch tvůj tajným zvukům nesrozumí,
jimiž háj a strání květ a moře šumí:
slyš a věř, co pěvec vidí, mní a tuší.

I co víc že zradu páše nad rozumem
Boha lásky věčné pozbavíš svou duši? —
Pěvec nahradí ti vše — slov planých šumem!

4.

Desk Sionských řeč mi není dosti stará,
ne dost božské, co po chrámech všech se hlásá:
božskou mi jen lučin květomluvná krása,
a světů lesk, oblohou jenž noční hárá.

Jak tvá pěvče dumný lyra zvučí jará:
nad Šalamona, prý, kvítka ti a řása,
nad nebe ti ptáče, ježto v loubi jásá;
o nebe a peklo, nechť se, kdo chce, stará! —

Ach, kam děla se ti paměť Nazaretu? —
A Golgota, což ta ničím — ničím Betlem —
ničím láska živá, mroucí za zdar světů?!

Či snad příliš vysoká ti nebes výše?
Tož si na sebe sám posvěť pravdy světlem
ať zviš, nad květy že *duch*, co v tobě dýše!

5.

Nač Sinajské desky? — Stranouskvělé chrámy!
Nač mi slovo z Boha — co mí po zákonu?
Mně vždy kvítka víc než moudrost Šalamonů,
a vše, co zmuďřelí po božnicích známi.

Ach, tak pěvec zmuďřelec sám sebe mámi
a obrazův roji, šumy luzných tónů
hyždě víru, lehče lásku milionů,
lichými se chlubí sny a domněnkami!

Či snad žvavá výmluvnost víc platí
nežli zákon lásky věčné blahoplné,
kterouž nebe roste a množí se svatí?

Kdo víc hvězdy cení jak všelásky říše
neskonale, obětovné a svobodné
na svůj cit a um jen hanobu sám píše! —
Vác. Štulc.

Obrázky biblické.

Podává kn. Fr. J.

V.

Duha. (I. Mojž. 9.)

Bylo po potopě. První pokolení zhy-
nulo ve vodách. Osm životů — skrovný
zbytek z takového množství — vyvázlo ze
záhuby obecné. Noe stal se druhým pra-
otcem pokolení lidského. Postavil oltář a
kolem něho rodinu svou seřadil, aby obětí
zápalnou a srdcem vřelým poděkovali Ho-
spodinu za své zachování. Bůh milostivě
pohleděl na zbylé potomky Adamovy a po-
žehnal jim. Tu ukázala se duha na klenutí
nebeském a Hospodin poukázav na ni řekl:
Co svět světem státi bude, nebude více po-
topy všeobecné, a duha tato bude zname-
ním úmluvy mezi mnou a vámi. A kolikrát-
koli ukáže se duha na oblacích, rozpomenu
se na úmluvu věčnou. —

Často hádávali se lidé, co by záhubnější
bylo člověku, voda čili oheň? Jsou hrozní
oba tito rozkácení živlové. Oheň celá mě-
sta zničil; avšak vody vyhubily zemi celou.
Vystoupily nad propast a nad temeny nej-
vyšších hor splynuly a uzavřely se nad ze-
mí jako nade hrobem všeho těla. To byl
ten hrozný soud a trest. A ti, kteří ho
přečkali, s úžasem vypravovali o něm po-
kolení novému. Dojem byl tak veliký, že
člověk, který tolik zapomněl, v žádném ná-
rodě nezapomněl na ty vody hrozné. Tisíce
let uplynulo od té doby. Vyšli učenci, aby
navštívili Séma, Jafeta a Cháma a ohledali
Asii, Evropu a Afriku a zpytovali tajemství
země, vody i člověka, a když se navrátili,
rekli: Jisto jest, že za starodávna kdys vel-
ké hnutí bylo po vši zemi; my jsme našli
stopy jeho po všech světa končinách.

Tehdáž na počátku všecko bylo velko-
lepé: příroda i člověk; byla to doba veli-
kánů. Příroda byla velikou v první síle své
a ve svých úkazech; i člověk byl veliká-
nem jak v čnosti tak v nepravosti své, na
takou velkolepou a všeobecnou nepravost
— veliký a obecný přišel trest. Tělo poskv-
rnilo zemi. Vody shladivše tělo porušené,
obmyly ji, aby rakev pokolení prvního stala
se kolébkou pokolení druhého. Vzešlo slun-
ce, opadly vody, paprsky sluneční zahřály
zemi, oživily člověka, pronikly krůpěje vod
nebeských a — na obloze ukázaly se divy
divoucí. Po nebi polokruhem po obzoru se
klenul kruh ze světla, krásný, dojemný,
sedmibarevný, — duha památná.

Tak odňal Bůh vodám moc zhoubnou a proniknuv je paprskem, člověku připravil divadlo velebné.

Duha v přírodě dojala Vás, kdykoli jste ji viděli; jest však *duha i v nesmrtelné duši lidské*, — zdali pak tu jste někdy pozorovali?

Jak povstává duha v přírodě? Na jedné straně nebes po bouři veliké z posledního mračna, jež tu zbylo, opozdlé kapky padají k zemi, s druhé strany naproti již slunce svítí a paprsky svými vody padající v pršce proniká: tu barva paprsků ve vodě se láme a na straně protější povstává duha. Tu vody, tam světlo; paprsek vody prorážející v sedmerou se barvu rozplývá. To je duha na nebi. A víte, kdy vychází duha v duši?

U křtitelnice na loktech svých novorozeňátko drží první jeho přátelé a druzí jeho rodičové, muž a žena, křesťanské mťrové. Prosí za duši dítěte, odpovídají za nemluvně, slibují. Tu kněz pozvedna pravici v trojím proudu leje na hlavu maličkého posvátnou vodu Jordánskou. Otevírá se nebe, slunce milosti Boží vychází. A paprsky jeho pronikají krůpěje vody Boží a v duši dítěte vyjasnívá se. Zmizel mrak, není na ní poskvrny. Oko naše duši nevidí, oko Boží vševídnoucí vidí na té duši — duhu krásnou. Duše probuzená k životu a postavena u pramene živých vod zastkvěla se veškerou tou krásou sedmerou, kterou první nevinnost duši odívá. Tu voda, tam paprsek milosti Boží, z toho pochází duha vzácná na duši. To je duha první, nezrušitelná. Znamení mezi Bohem a člověkem, znamení úmluvy věčné, úmluvy křestné. Kolikrátkoli Bůh na duši tu pohledne, znamení toto mu připomíná, že to duše vykoupená, křtem sv. do církve Boží přijatá, na věky křesťanská, kterou za svou dceru přijal a dal jí právo na dědictví věčné.

Církev Páně denně křtí tisíce a tisíce a tak denně opakuje divy Boží na duši, jež na počátku na nebi ukázal Hospodin. Úzkostlivá, aby nezhylnula duše žádná, nečeká let mužných, ale z rukou rodičky nemluvně už bere, by jí ho vrátila očistěné a posvěcené, znovuzrozené z vody a z Duha sv.

Kdo z Vás usměje se křtu sv.? té kapce vody, která padá na hlavu dítěte? — A kdo diviti se bude účinkům vody této, když se do ní vloží Boží Duch se svou mocí, silou a milostí. Víte co jest voda? Lučebníci rozebrali částky její a pověděli je nám; voda je kyslík a vodík smíšený. To je ovšem málo, aby divy činilo. Avšak

viděli jste parostroj? Tisíce centů po dráze železné denně Vám přivází pára; ta oživila průmysl, zrychlila obchod, vystavěla továrny, obnovila tvář země . . . a víte co je pára? Voda, do které se vložil *lidský duch*. A když voda tolik může proniknuta duchem lidským: čeho nedokáže na duši, když pronikne jí a do ní se vloží s mocí, silou a milostí svou *Boží*, věčně tvůrčí Duch. Člověk s ní divy učinil a Bůh by toho nedovedl?!

Vychází právě kniha s napsím: „Tajnosti zpovědnice.“ Jste zvědaví zvědět to, co se nejtajnější tají ze všech ve světě tajemství? Nečtěte ji, nedočtli byste se toho, co zjevit slibuje nápis takový. Lež svrchu i uvnitř a lež ta už je známá, stará a ohřívána. Tajnosti zpovědnice jiné, — jsou tyto. Přikleká křesťan se srdcem obtížným a duší pokornou. Uzavírá oči, by neviděl kněze, zamyslí se, zdá se mu, že na Golgotě u nohou kříže krvavého klečí. Vyznává se Bohu a vinu v ňadro kněze skládá, jenž tu na místě Božím sedí. Lituje ze srdce. Na tom místě posvátném v té chvíli dojemné cítí jak hnusným je hřích, jak sladká a vznešená ctnost. Pohnulo se srdce a ustálilo v předsevzetí dobrém a pevném. Oko se kalí a slzy hořké kanou po lících jeho. Bůh je vidí jako slyšel vyznání vroucné. Domluvil kajicník a co jazyk nedorekl, srdce pohnuté dokonává.

Ještě okamžik velebného ticha, pak — vstává. Co se dělo s ním, že jest jako proměněn? Co slyšel tak sladkého a mocného, že vstává s pokojem v ňadrech, s důvěrou v srdci, s radostí v oku? Na očích ještě slzy kanou; již ale přestal plakat; vrátila se mu zmužilost a důvěra, on usmívá se klidně a pokojně. On se směje skrze slzy. Paprsek oka šťastného proráží slzu, která se byla opozdila v oku — a ten duhu tvoří na duši jeho vyjasněné a duha ta rozkládá barvy své: nevinnost, víru, pokoru, naději, lásku, věrnost a vytrvalost po duši šťastné, znovuzrozené. Toť duha druhá. —

Sedm pruhů různobarevných vychází z jednoho paprsku slunečního. Toť duha v přírodě. Noemovi byla znamením úmluvy staré, věčné. — Sedmerá milost rozdílná vychází z jednoho srdce Božího v sedmeré svátosti a ty jsou znamením úmluvy nové, věčné.

To jest duha Boží rozložená po klenbě chrámu, jež Bůh si vzdělal v duši člověka, jenž k tajemství Páně přistupuje důstojně, kajicně a hodně.

Příprava k zpovědi velikonoční.

Postní rozjímání. Konal *Alois Kopecký*.

II.

O lítosti.

Matka jedna měla dvě děti: chlapečka a děvčátko. Bylo to celé jmění její, kteréž jí zanechal záhy zemřelý manžel její. Ký div, že milovala děti ty nad život svůj. Ale byla velice chudá a proto musela častěji děti své opustiti a jíti na výdělek, aby s dětmi hlad netrpěla. Jednou v zimě také odešla, ale dříve v kamnech zatopila, aby miláckové její nemrzli. Děti si doma hrály. Starší přistoupilo ke kamnům, a dívalo se, jak ten plámenek jest krásný. I zavolalo na bratříčka, aby se šel také podívat. Tomu se to rovněž líbilo, a myslil, aby si udělaly takový ohníček také na podlaze. Usmysleno, vykonáno. Napřed to bylo krásné, potom ale začal hořeti nábytek a chytly šatečky na děvčeti. Nadarmo toto křičelo, nadarmo plakal bratříček, volaje matku. Když sousedi kouřem a hlukem přivolání přiběhli, byli obě děti již zadušený. V tom přiběhla i matka. Jediný pohled přesvědčil ji o neštěstí, jež zavinila svou neopatrností. S křikem zoufalým vrhá se na mrtvoly a trhá si vlasy z hlavy, až konečně odtrhnouti ji museli od mrtvých miláčků. Bolestí se zbláznila. —

I my máme před sebou obraz mrtvoly, mrtvoly ukrutně zohavené. A čím to obraz? Zdaž nevisí tu na kříži otec náš, bratr náš a přítel nejvěrnější? A kdo ho tak zranil, kdo ukřižoval? *Hříchové* naši, jak přesvědčilo nás předešlé rozjímání. A kdo z nás nahlížeje do svědomí svého říci může, že hříchu nemá? A proto spěchejme, bychom se zbavili té hrozné viny své, spěchejme k sv. zpovědi! Každý z nás zpytovav svědomí své tak, jak minule jsem ukázal, zvolati musí s Jidášem: „*Zhřešil jsem, zradiv krev spravedlivou!*“ Na tom však přestati nesmíme, neboť pak bychom jako Jidáš zahynuli. My s Petrem *musíme hříchů svých plakati, musíme jich litovati*. Musí pak lítost naše býti

1. *srdečná nade všechno a všeobecná*; a
2. musí býti *nadpřirozená*.

1.

Když ona nešťastná matka spatřila děti své mrtvé, bolest krutá sevřela srdce její

a mozkiem projela jí myšlénka: „Tys je zabila!“ A od té doby srdce i mozek přestaly pracovati: srdce nic necítilo, mozek nemyslel. Bolest a lítost, že neopatrností svou zabila si děti, zbavila ji rozumu: — I my dopustili jsme se podobného jako ona matka. Jenom že u nás poměr jest převrácený. Ne matka děti, ale děti matku, otce zabili. Ne neopatrností stalo se to, ale lehkomyšlností! Však co díím lehkomyšlností? Zdaž dobře si toho nerozvážil Jidáš, než zrádným políbením na smrt vydal Syna člověka? Zdaž oni pochopové, kteříž týrali Pána Ježíše, kteříž ho bili a na něj plvali, kteříž ho křižovali — zdaž jednali z lehkomyšlnosti, čili spíše ze zlosti satanské? — Než bratře, kolikráte jsi se vmísil mezi ně a mučil také svého Ježíše? Zpytuj jen dobře svědomí své, a brzy poznáš, že tento kříž jest také dílo rukou tvých. A zdaž toho lituješ? Slyším, jak mi odpovídáš: „těch a všech vědomých a nevědomých hříchů . . srdečně *lituji*.“ Ale příteli, mluvís-li pravdu? Nelhal jsi, odříkáva ve zpovědnici tato slova? Byla-li pak lítost tvá opravdu *srdečná*? Snad tobě při těch slovech stály slzy v očích, snad jsi slovy skroušenými svou lítost dával na jevo — ale pamatuj si, jestli srdce tvé při slovech těch ničeho necítilo, pak byla ta *zevnější* lítost tvá marná a neplatná, tělo bez duše. V srdci zrodil se hřích tvůj, v srdci povstala první zlá myšlénka a žádost a proto musí také srdce cítiti toho hříchu ošklivost, hřích musí se mu protivit, hřích musí nenávidět. Takto jen obrátí se zase k Bohu, od něhož se odvrátilo hříchem. Což ta duše nesmrtelná neměla by cítiti bolest proto, že hříchem odvrátila a odtrhla se od původce svého tak, jako nezdárné dítě od matky dobré? Což nezatouží po tom, aby se obrátila zase k němu? Proto důrazně napomíná nás Bůh slovy proroka Joele: „*Obratťte se ke mně celým srdcem svým*.“ A žalmista Páně ujišťuje nás, že taková lítost Bohu příjemná jest. „*Srdcem skroušeným a pokorným, Bože, nepohrdneš!*“ (50, 19.)

Hle, tak musíme litovati hříchův svých, tak je musíme mítí v nenávisti. A nebude nám to těžké, povázíme-li, že hřích jest zlo největší. Ať již pomlčím o tom, že hříchem zbavili jsme se Boha, kteréhož milovati máme nade všechno, neboť Bůh jest dobro naše největší; ať pomlčím o tom, že hříchem přestoupili jsme vůli Pána Boha svého, lhouce denně na modlitbách svých: „*buď vůle Tvá*;“ ať nezmíním se o tom, že hříchy svými špatnou prokazujeme vděčnost

za chléb náš vezdejší, jehož denně přijímáme z ruky Boží — ať o tom všem pomlčím; což pohled na tento kříž, zdaž neukazuje nám hřích v celé jeho ošklivosti? — Odříkáš-li se satanaše i všech skutkův jeho? Odříkám! Věříš-li v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, narozeného a ukřižovaného? Věřím! — Takto se tě tázal kněz, takto jsi mu odpovídal ty, když poprvé na křtu sv. jsi stál před tímto křížem. I ptám se tě dnes zase před tím křížem, jak dodržel jsi tu první slavnou přísahu svou? A proč jsi ji zrušil? Zdaž ne pro hřích? — Kdyby se někdo stavěl mezi tebe a ženu tvou, kterouž upřímně miluješ; kdyby se někdo stavěl mezi tebe a dítě tvé, kteréž na tobě lpí se vši svou láskou; a kdyby vás chtěl proti sobě popuditi, chtěl zasíti věrolomnosti a zášti mezi vás, řekni mi, mohl bys toho člověka milovati? Ale když se mezi Boha tvého a tebe staví hřích, neměl bys vzítí ten hřích v ošklivost co zlo největší? O pak nemiloval by jsi Pána Boha svého z celého srdce svého, z celé duše a mysli své, pak nemiloval by jsi ho nade všechno!

Ale ať lituješ také *všech svých hříchů!* Aspoň všech hříchů smrtelných. Vždyť dobře víš, že toho hříchu smrtelného Bůh ti nemůže odpustiti, kterého nelituješ. Jeden hřích smrtelný však bez druhého se neodpouští; buď dostaneš odpuštění všech těžkých hříchův, nebo žádného. Dějeť se odpuštění hříchů vléváním posvěcující milosti Boží; kterak však státi se může přítelem Božím, jsa dosud jeho protivníkem? A jenom tou posvěcující milostí Boží se to může státi. Nedosáhneš jí však, dokud setrváš v službě ďábla hříchem, jehož nelituješ. Ó lituj tedy hříchů všech, chceš-li dosáhnouti odpuštění všech, a lituj jich srdečně a nade všechno, jako to ústy vyznáváš ve zpovědníci slovy: „těch a všech hříchů svých srdečně lituji.“

Musíš však i toho dbáti, abys litoval hříchů svých z pravých příčin, čili aby lítost tvá byla *nadpřirozená*.

2.

V katechismu čteme: Lítost jest nadpřirozená, když hříšník milostí Ducha sv. z nadpřirozených příčin a důvodů k lítosti pohnut jest. Taková lítost jest k dosažení odpuštění hříchů nezbytná. Kdo lituje jen z přirozených lidských ohledů, toho lítost nedostačuje. Tak litoval a naříkal i král Antiochus na své hříchy, ale jen proto, že se bál blízcí se smrti. (I. Mak. 6, 12.)

Saul také nenáviděl neposlušnost svou k Bohu a trápil se nad tím; ale jen proto, že se jí o trůn připravil. Mnohý karbaník též proklíná hodinu, kdy poprvé vzal karty do ruky, ale jen proto, že mnoho prohrál. Mnohý piják proklíná chvíli, kdy poprvé dali mu okusiti zhoubného nápoje, ale jen proto, že se připravil o zdraví a statek. Mnohý prostopášník mrzí se na svůj hanebný život, ale jen proto, že na se uvalil hnusné nemoci. A z podobných časných důvodů velmi mnozí litují svých poklesků; to však není lítost pravá, to sluje „pozdě bycha honit.“

Pravá lítost jest dar Boží, jest milost Ducha sv., jenž osvítil člověka při zpytování svědomí, naučil ho nenáviděti hříchy, v nichž mu víra ukazuje uražení Boha nejsvětějšího a bídu, do kteréž upadla duše jeho nesmrtelná. A poněvadž „*každý dar dokonalý s hůry jest od otce světél,*“ jest i tato pravá lítost darem Božím, za kterýž se musíme modlíti.

Abyste však poznali, zejm., kdy pravou lítost máte, povím vám příklad. Otec jeden měl tři děti, kteréž každodenně posílal pást a hlídat beránky. I stalo se jedenkrát, že děti usnuly a když spaly vyřítili se z lesa vlci, a uchvátivše beránků, uprchli. Nářkem beránků probudily se děti, ovšem pozdě. Vidouce co se stalo, daly se do pláče a nářku. Vizmež, co je k pláči pohnulo. Nejstarší pravil: „Já pláči, protože mne otec bude bít, že jsem beránka lépe neopatroval; kdybych toho trestu se nebál, neplakal bych.“ „I já se bojím — naříkal druhý — ale i toho mi je líto, že otec bude mítí zármutek, až se dozví, že vlci mého beránka uchvátili.“ Nejmladší z nich nechtě se však upokojiti, a plakal, až mu srdce usedalo. Ustavičně volal: „Ach proč raději mne nezalo dravé zvíře! Proč jsem jenom usnul! Ó jak se bude rmoutiti dobrý tatíček, až se doví, že i já jsem byl nedbalý, že i já jsem mu způsobil zármutek, jehož on má velice rád!“ — Které z těch dětí se vám líbí nejvíce? Dojista toto poslední. A jemu podobají se všichni křesťané, jenž litují hříchů svých nade všechno zlé a jediné proto, že jimi Boha, své nejvyšší dobré, urazili. Litují hříchů svých z dokonalé k Bohu lásky, a proto jest lítost jejich *pravá*, jest *nadpřirozená a dokonalá*. — Druhému dítěti ti jsou podobní, kteříž hříchů svých proto litují, že sami o sobě jsou něco ošklivého, a že za nimi jde ztráta nebe. Lítost jejich jest také *pravá*, neboť i ona jest *nadpřirozená*, ač *nedokonalá*. Ohlížejí se zajisté kajnicí

takoví více na sebe než na Boha, jenž však ve své shovívavosti a dobrotě i s touto litostí se spokojuje. Kdo však, jako první onen chlapec, cítí před Bohem pro hříchy své jen bázeň otrockou, ti odpustění hříchů od Boha doufati nemohou, *litujete jenom z nízkých, vezdejších a přirozených příčin*. Miluje-li kdo někoho upřímně, ze srdce přeje mu všeho dobrého, armoutí se, potká-li ho něco nemilého. Jestli však sám toho příčinou: skutek jeho jest mu odporným a vyčítá si ho ustavičně jako onen chlapec nejmladší si vyčítal svou nedbalost.

Však ptám se vás, Nejmilejší! koho máme my více milovati než Boha? Zdaž není on opravdu milování nejhodnější? Zdaž není on dobro nejvyšší a neskončené? A hle, toho Boha ztratili jsme hříchy svými. Jednou byl Pán Ježíš na hostině u bohatého farisea. Bylo tam mnoho hostů. Uprostřed hostiny přichází do večeřadla žena prostovlasá a vrhá se k nohám Ježíšovým. Potok slzí vyhrknul jí z očí, dostatečný k umytí nohou Páně; potom maže je mastí drahou a vytírá vlasy svými. Přítomní židé, zvláště fariseové, zůstali jako omráčení nad touto opovážlivostí. Vždyť známá byla žena ta co hříšnice veřejná. Vyhnali by ji ze středu svého, ale čekají, co učiní a jak se zachová Pán. Dlouho-li trpěti bude u nohou svých hříšnou Magdalenu? Pán ji neodhání, i reptá v srdci fariseus, však Pán ho poučuje, že ženě té pro její lásku mnohou mnozí hříchové se odpouštějí. (Luk, 7, 37.) A dojista velmi milovala Magdalena Pána Ježíše. Nedávno ještě veliká hříšnice, která pohoršení dávala celému městu, nedávno ještě kochala se v světských radovánkách; teď všeho odříká se a lituje hoře všech hříchů svých. Proč? Poznala lásku Kristovu. Jediný pohled Pána Ježíše pronikl srdce její, a ukázal jí propast, k níž spěchala.

Bratře můj! Kolikrát na tebe pohlédli již Pán Ježíš, kolikrát tebe již prosil, aby se k němu obrátil? Zdaž nevolal tě již tehdy, když za tvé hříchy na hoře olivetské krví se potil? Tys přišel sice, ba tys ho políbil — ale bylo to políbení zrádce. Zdaž nevolal tě k sobě tehdy, když políčkován a uplván stál před svými soudci? Tys šel sice za ním — ale abys ho s Petrem zapřel. A zdaž i potom neohlížel se po tobě Pán, zdaž jako Petra nevolalo tě k pokání ztrhané, krví zalité oko jeho? A ty, místo pláče nad hříchy, s židy volal jsi: „Ukřižuj ho!“ Ptáš se, kdy že jsi to Spasiteli svému učinil? *Kdykoliv jsi se zpovídal bez lítosti!* Kdykoliv jsi zpovědníka ujišťoval, že

hříchů svých lituješ, srdce tvé však při tom chladné zůstalo. Knězi ovšem říci můžeš, co chceš; ale Bůh, na jehož místě kněz tvou zpověď slyší, ten vševědoucí Bůh vidí jasné i nejtajnější útrobu tvou, toho neoklameš. Byť kněz podvedený ti dal rozhrěšení; Bůh vida nehodnost tvou a srdce zatvrzelé, hříchy ti neodpustí. Otec zajisté neodpustí dítěti, pozná-li, že dítě za odpustění prosí jenom naučenými slovy, srdce však při tom zůstává zaryté. Protož na pravé lítosti při konání sv. zpovědi nejvíce záleží. Upamatujte se na kajícího lotra. Ani se nezpovídal ze všech hříchů svých, aniž za ně činil dlouhé pokání; a přece mu je odpouští Ježíš Kristus. Proč? Protože jich upřímně litoval. A protož, Nejmilejší! kéž nadarmo nemluví k vám dnes ukřižovaný Spasitel váš: „Obratť se ke mně celým srdcem svým!“ Kéž ode dneška vždy s pravou litostí přistupujete k sv. zpovědi! Amen.

Neuvod' nás v pokušení

aneb

Vroucná modlitba nevinného dítěte proniká nebesa.

Bylo za pošmurného počasí na podzim a právě odbila jedenáctá v noci. V osamělé podlěsní chýši blíže Kom. bděl ještě dělník Jakub Svob. . . : seděl u kamen jsa nouzí tuším dnes více než prací ocháblý a jak se zdálo jen na polo ospalý, ješto jindy po své denní lopotě časné na odpocínek se odebíral. Něco opodál v koutě u okna schoulila se jeho žena, často si uslzené oči zástěrou utírajíc.

Tu náhle povstav Jakub blížil se k ní s prstem na ústa položeným, hlavu k předu skloniv, jako by jí podtají nový a důležitý prostředek k zniknutí jejich bídy sděliti chtěl. —

„Ničeho jiného nám nezbyvá — jal se mluvíti s přitlumeným hlasem, věstícím nějaký podezřelý úmysl, jenž se též v jeho zasmušilém pohledu a na uzarděných lících odrážel — nám, řku, jakkoli přemýšlím a rozvažuji, jiné pomoci není, leč . . .“ tu se v řeči zajíknul, pak ale se opět sebrav a hlas více přidusiv dále mluvil: „Viděla jsi ženo, těžký, penězi přeplněný opas, jež cizinec k nám dnes na večer přišedší a v naší komoře přenocující okolo beder upevněný měl? Jeho pás bil mi hned v oči, aniž pak se toho přeludu zbaviti mohu. V tom měsíci spočívá jedině naše spása, jehož obsah — stůj co stůj — má ještě dnes na-

ším jménem býti, pakli by i cizinec“ . . tu svůj úmysl rukou k násilí pozdviženou naznačil.

„Snad vraždou zahynouti měl!“ padla mu povstávši choť do slova, zbledlá a trnouce po celém těle, jelikož Jakubova posunka o jeho záměru pochybovati jí nedala. „Muži, zachovej svědomí i ruce čisté od krve, má-li se ti zde i onde dobře dařiti.“

„Mně dobře dařiti?“ odvece rozčilený s divokým úsměškem, ženu odstrčiv ke stoličce, dáváje jí znamení, by po tichu si počínala. „Mně dobře dařiti? — opakoval. Snad nazýváš zdarem, pakli v témdni ani jednoho dne nemáme tolik, čím bychom hlad svůj do syta ukojili, aniž kamene máme, na němž bychom svou hlavu sklonili, — jsouce nejisti, zdaliž nás již zítra dráb z našeho bytu nevyhostí? Věřím, že ctnostným se na věčnosti blaze daří, ale cesta k nebi putujících jest obtížná a neschůdná v té míře, že tisíce jich klopýtajíce na ní klesají, z nichž jistě já nebudu posledním, jehož ta nehoda potká.“

„Nešťastníče,“ sténala žena jeho slov zhrozivši se, „jakých bezbožných myšlének si připouštíš! Byla jsem, pokud se od prvního mládí pamatuji, opuštěný sirotek, jsouc v životě nouzi a bídou sem tam zmítána, nikdo se mne neujal, abych se prospěšným vědomostem přiučila, vyrostši jako strom v lese, že se opravdu o tom zmíniti stydím.“

„Nedařilo se mi o vlas lépe“, odvětil Jakub nevrle.

„Avšak přece ze slova Božího vím,“ převzala opět žena nit rozmluvy, „že prolitá krev o pomstu k nebesům volá a Boží zákon zní: Nezabiješ! Hle, muži, cizinec, jemuž o hrdlo stojíš, přišel k nám cestou uchvácen, nemoha svých nohou dále vléci. Ustrnuvši se nad ním sama jsem ho vyzvala, aby vešel pod naše přístřeší, a považujíc pohostinství a ochranu pohostinu k nám přijatých za posvátnou u nás povinnost, nikdy nepřipustím, aby se mu násilí činilo; aniž pak, je-li zámožný, tuto službu bez odměny od nás žádati bude, pak ti onen skromný dárek, jež ti sám volně podá, hojnějšího zdaru přinese, než krvavý peníz, o nějž jeho mrtvolu oloupíš.“

„Ano,“ odsekl úsměšně Jakub, „bych bloudem byl a s několika groši za vděk vzal, ješto mi lze tolik zlatých dobytí, kolik jsem jak živ pohromadě nespatriil, tím méně kdy tolika penězi jako svým jménem vládnul. V tu dobu, kde jsem opasek našeho hosta spatřil, povstala tato my-

šlénka ve mně; ať mi ji jakýkoliv duch v srdce vdechl, já ji nyní v skutek uvedu; tuto noc ještě má cizinec sproveden býti, chtě nechtě nás za dědice svého jmění zůstaviv.“

„Pro Boha vševědouceho, muži,“ prosila opět žena, „rozvaž si, co podnikáš. Což jestli ho někdo přes náš práh vejítí viděl, a pakli jeho příbuzní jeho pohřešivše, úřadem ho vyhledávati dají?”

„Již dost těch marných obav a slov!“ odpověděl Jakub. „Vůkol naší podlésní chatrče jest prázdno a mrtvo jako na hřbitově. Kdyby ten příchodí zde na blízkou svých příbuzných měl, nebyl by se u nás zastavil, nýbrž byl by, pokud by jeho síla byla stačila, k nim se dovlékl. Nad to vše vidí se mi tento člověk hanebným skrblikem býti, an si za povoz a přenocování v hostinci platu ušetřiti obmyšlel; tuším, že vykonám dobrý skutek, pakli svět toho bídáka sprostím.“

„Z tebe mluví — počala zase žena — nepřítel všeho dobrého, který obchází jako řvoucí lev, hledaje, koho by sežral. Nepoddávej se jeho útoku, neb den odplaty za každý hřích nás nemine. Raději se podvolím s naším dítětem zahynouti hladem, než a bych se snad dočkati měla, že jsi na popravišti skonav tamtéž byl zahrabán.“

„Ženo,“ rozhorlil se Jakub, „popudíš-li mě dále svými slovy, tedy napřed tebe omrácím, pak ale onen poběhlík svému osudu přece neujde. Marně svých plic a mojí trpělivosti zneužíváš. Zítřka nám vyprší poslední lhůta, majitel našeho bytu, jemuž jsme nájemné již dávno dlužni, dá nás odtud vykliditi pod širé nebe, kde nám volno bude, naše vylačnělé žaludky nebeskou září místo teplým pokrmem zahřívati, aneb zlým počasím a hladem umořenu býti. Inu, co jednou tam, to tam! zdali nouzí aneb na zlořečeném dřevě zhynu, oboje jest mi nyní lhostejno. Odstup tedy ženo s marnými námitkami, dnes boháči s měšcem jest usouzeno odpravenu býti.“

Načež odstrčiv od sebe ženu a chopiv se v koutě stojící sekery přistoupil blíže ke dveřím u komory, kde cizinec přenocoval.

Žena chtě mu zastoupiti cestu, objala jeho kolena řkouc: „Nepřipustím k tomu, spíše se dám zardousiti, než abych přivolila, bysi zločin spáchal. Pozdvihnu svého hlasu tak ostře, že cizinec se probudí; zbudím své dítě ze spánku, aby sepiavši svých ručiček překonalo svým pláčem nájezdy hříšného ducha, jenž nyní lomcuje tebou, já.“

Dále nebylo rádo mluvíti. V komoře

se cosi hnulo a ze slabého šumotu v komoře dalo se souditi, že snad host ze spaní vytržen a jejich rozmluvu uslyšev k obraně se chystá.

Jakub užasnul nad tím, hleděl zbledlý na smrt upřeně ku dveřím, pak ale stisknul tím pevněji vražedný nástroj rukou, točil děsivě své oči v kolo.

Žena jeho trnouc strachem chvěla se zimničně, její oko bloudilo neustále prostorem mezi jejím rozbouraným manželem a mezi dveřmi u komory, rtové ženy až k zoufalosti vyděšené avšak vroucně se modlíci se pohybovali.

„Není čeho se obávat!“ — pravil šeptmo Jakub k ženě, když po krátké chvíli za dveřmi v komoře vše opět utichlo — „cizinec spí aniž se domnívá, co se zde děje. Obával jsem se již, že to bez odporu a povyku neodejde, než, Bohu díky, můj strach byl lichý.“

„Bohu díky, nehrozíš se — ozvala se opět žena, — tím slovem se Bohu rouhati při takové zlomyslnosti, an člověku na život úkladně sahají obmyslíš! „Bohu díky“ říkáme oslavující vznešenost Tvůrce, bez jehož vůle ani vrabčák na zem nepadne, aniž vlas s naší hlavy sejde — a ty se neostýcháš „Bohu díky“ vysloviti za to, že Hospodin nesesílá svůj blesk v tuto dobu na krov, pod nímž ty vraždu nad svým bratrem a obrazem Božím spáchatí chceš? Pravím ti . . .“

„Zadrž, pošetilá ženo“, skřípal Jakub zuby, pak uchopiv se jí sevřel jí hrdlo tak těsně, že jí všeho vědomí zbavené ani dýchati ani slova pronéstí nebylo možno, načež ji polomrtvou od sebe odmrští.

„Až posud“, mluvil polohlasitě sám k sobě, „zachoval jsem svědomí své čisté všeho zločinu, dlouhá léta jsem trpělivě snášel nouzi i bídu doufaje, že se mi přece jedenkrát lépe dařiti bude, i nyní přísahám, že tento můj zločin první a poslední bude, jehož se dopustím, přísahám, že příště ženu a dítě počestně živiti a chovati chci, aniž sobě více nad potřebný pokrm dopřeji — že často se modliti budu za ubohou duši mnou shlaženého — jen hanby se dočkati nechci, nechci, aby mojí vinou bída mé dítě umorila, toho červíčka, o nějž péci míti mně co otci náleží. Za tou příčinou nelze mi jináč, leč můj úmysl v skutek uvéstí.“

Vzchopiv se pak vrávorat nejistým krokem k ložnici. Od blýstícího se ostří sekýry odrážel se příšerný odlesk nočního

kahánku po světnici jako bludička zavádějící cestujícího v bezedný močál.

Mezi tím sténala bolestně žena poněkud z mrákoty opět se zotavivši.

Jakubovi bylo jíti mimo kolébku své čtyřleté dcerušky. Zde spala Markétka, obraz dětské nevinnosti, tváře růžemi nadchnuté, se usmívajíc, jakoby jí anděl strážce líbezné sny do ucha a v mysl vdýchal. Dětinna, ještě vši starosti prostá mysl a důvěra jevila se v něžné podobě Markétky, nad níž duch hříchů žádné moci neměl. Jakub upřel ještě jedenkrát své oko smutně ale laskavě na spící dítě, jakoby říci chtěl: „Jen tenkrát, jen pro tebe, co míním, podniknu.“ Pak se odvrátiv, jsa k vraždě odhodlán ke dveřím se ubíral. Již vztáhl ruku ke klice, by otevřel: tu vzdychla Markétka, a obrátila se právě na stranu ve směru k otci, pak napolo otevřenými rty ze sna zkožně počala: „Otče náš, jenž jsi na nebesích.“

Jakub sebou trhl a bezděky stanuv, naslouchal, žena jeho ale se pozdvihnuvši sepjala ruce k modlitbě.

„Posvět se jméno tvé“, — modlilo se dítě dále — „přiď k nám království tvé! Buď vůle tvá jako v nebi tak i na zemi.“

Jakub obnaživ svou hlavu odložil sekýru ke stěně, pak svěsil ruce a hlavu, žena ale v své zbožné mysli spojila se s dětinou prosbou své dcerušky.

„Chléb náš vezdejší dejž nám dnes“ — ozvala se vroucně prosící Markétka.

Oba rodiče pohlížejíce k nebi doplnili tuto prosbu v té míře, že ji na veškeré příští dny a potřeby svého života vztahovali. —

„Odpusť nám naše viny jakož i my odpouštíme našim vinníkům“, — znělo opět z úst milého dítěte.

Jakub se bil v prsy své, připomenuv si svůj vražedný úmysl, strach i mráz ho pojal, že vlasy se mu hrůzou na hlavě zježily, zvláště když Markétka ještě po krátké přestávce v modlitbě postoupila až k prosbám:

„Neuvoď nás v pokušení, ale zbav nás všeho zlého.“

„Amen, amen“ dokonali otec a matka modlitbu Páně, utírajíce si slzy jim hojně po vráskovitých lících řinoucí.

Markétka se usmívala ze spánku a dech její se povznášel z jejích útlých prsou jako posvátná zápalná obět. Hrobové ticho trvalo nějakou chvíli v chatrči.

„Pán mluvil mně skrze ústa mého dítěte“ — počal opět po krátké době Jakub

se srdcem velmi potřeným — „nechci hřešiti, jelikož mne Hospodin znamená či divu za hodna uznal. nýbrž chci jakož až posud svůj kříž nésti, vždyť máme v rodině anděla, kterýž nás chrániti bude.

„Ano,“ přisvědčila vroucně žena. „Nyní však tady u lůžka našeho jediného dítko kleknouce velebme Hospodina, kterýž tě zločinu vystříhal, a obnovíme slib, jež jsme někdy u oltáře do rukou služebníka Páně složili, že chceme věrně a počestně v bídě ano i v smrti pospolu vytrvati, a svá dítka Bohu ke cti a lidem k blahu vychovati, kdyby i sebe horší nesnáze přišly na nás. Přislib mi, že se již nikdy zlým myšlenkám až na pokraj zločinu nepoddáš, a Pán bude s námi na všech cestách našeho života.“

Jakub podal na to své ženě ruku řka velmi vážně: „Slibuji, živť jest Bůh nad námi!“

Na usvitě vyšel cizinec z komůrky děkoval oběma za pohostinství, a položiv sáček s penězi na stůl pravil: „Několikráte ze sna se probudiv zaslechl jsem jen málo z toho, na co jste si oba stýskali. Dobře-li však slovům vašim jsem rozuměl: svírá vás nad míru nouze. Mně ale Bůh žehnal a hojněji jméním obdařil nad to, čeho na krátký čas svého živobytí ještě potřebí mám. Umínil jsem si ve zdejší krajině hospodářství zakoupiti a svoje poslední léta na svém statku pokojně strávit. Moje vyšší státní vyžaduje na příští věrné a pečlivé obsluhy. Je-li vám tedy muži, po vůli, přijmu vás s rodinou za nádvorníka svého statku a chci vaši dcerušku, toto milé dítko, za svou schovanku vzíti a o její výchování a věno pečovati. Jste-li volni, přijmouti můj návrh: podejte mi oba na to ruku, a obsah toho sáčku budiž vám závdavkem, jímž vás najímám.“

Tímto nenadálým obratem svého osudu uchvácení manželé vrhli se dobroději svému k nohám a děkujíce Bohu považovali se šťastnými, že takového dobrodince naleznouše spolu i pojištěné budoucnosti pro svůj vyšší věk se dodělali.

Pr. Dvorský.

D O P I S Y.

V Plzni dne 5. února 1872.

(Korunní princ u hraběte Thuna.)

Korunní princ Rudolf zavítal lonského roku, když cestoval po Čechách; i do Děčína nad Labem, kdež se uhostil v krásném a nádherném zámku hraběte Thunův. Sta-

říčský pan hrabě František Thun, jenž nyní jest 86 let stár, již tehdež churavěl; nemohl tudíž vznešenému hostu učiniti svou poklonu. — „Kde jest váš pan otec?“ tážal se korunní princ hraběte Lva Thuna. — „On stůně, Vaše Císařská Výsosti.“ — „Jest zde v zámku?“ — „Ano.“ — „Já ho musím navštívit!“ dí korunní princ Rudolf. — „Otce mého“, odpověděl hrabě Lev Thun, „by ta vznešená návštěva ovšem velmi potěšila, než neračič sobě Vaše C. V. činiti žádné obtíže.“ — „Inkoliv“ odpověděl korunní princ, „já musím starého pana hraběte navštívit, papa mi to poručil.“ Nemocnému hraběti byl ihned úmysl princův ohlášen. — Doprovázeli členy hraběcí rodiny vstoupil korunní princ do komnaty, kde posud staříčský hrabě na lůžku leží, a podáváje mu ruku pravil přívětivým dětinným hlasem: „Pane hrabě! Můj papa Vás srdečně pozdravuje.“ — „Děkuji V. C. V. za pozdravení, jež mi co andělek od Vašeho císařského pana otce, mého pána, přinášíte. Tento důkaz císařské milosti velikou jest mi útěchou v mé nemoci.“ —

V další pak rozmluvě těšil princ nemocného hraběte, že se brzy vystůně. „Vaše C. V.“ věce nemocný — „já jsem starý muž a dnové mého pozemského žití jsou sečteny, mně již žádná na tomto světě budoucnost nekvete; ale Vy C. V. jste mládenček pln naděje, ve Vás naše vlast česká a národové Rakouska skládají své tužby a svá přání; přijměte tudíž ode mně, starého muže, jenž již nad hrobem stojí, požehnání, aby Bůh Vaší C. Výsosti usku-tečnil, co by vlasti sloužilo ku blahu a spáse.“ —

Korunní princ slovy starce dojat si kleknul, — žehnající stařec zaroseným okem k nebi hledě udělal mu na čele kříž — a všem klečícím svědkům toho výjevu kanuly slzy z očí. — *Fr. J.*

Od Mělníka, 9. února 1872.

(Radost z významání.)

Dne 8. února sešlo se duchovenstvo vikariátu Roudnického do Lužce v čele s Roudnickým panem vikariátním sekretářem Pavlou, aby podalo p. t. panu vikáři Josefovi Královi za příčinou jeho instalace minulé neděle za čestného kanovníka v Staré Boleslavi — adresu skvostně z tiskárny Kobrový provedenou a malířskými ozdoba-mi okrášlenou. Pan probošt Pavla přednesl p. vikáři zvláštní příležitostnou báseň, již k tomu účelu byl složil a na dotčenou adresu s podpisem veškerého vikariátního duchovenstva spolu vytisknouti dal. *N.*

Z jižních Čech 11. února 1872.

(Oprava hrubého omylu.)

Čta v symbolice o hádkách synergistických, jež mezi stoupenci Lutherovými se vedly, nevím jak mi napadlo, abych si článek ten vyhledal v Naučném Slovníku; našel a podivil jsem se. Stojí tam: „Synergismus, spolupůsobení, církevní náhled, že člověk své polepšení nemůže pouze od působení božské milosti očekávati, nýbrž že k tomu musí taky sám spolupůsobiti. To *terdil již Pelagius naproti Augustinovi*, který na základě svého učení o hříchu prvotním všeliké spolupůsobení se strany člověka k jeho polepšení a spasení zamítal.“ Pěkné nadělení! Pelagius tedy se držel učení církevního, byl věrný syn církve, a sv. Augustin zamítal toto učení církevní, následovně byl kacířem! To mu přec ještě nikdo neřekl. Dále stojí: „Luther držel se náhledu Augustinova,“ tedy Luthera má sv. Augustin za věrného spojence a souduha! Pěkná čest; hle, aby spisovatel článku Luthera si okrášlil, (poněvadž pro jeho život „neuhonný“ přec se za něho stydí), dává mu za předchůdce sv. Augustina! Aby takhle někdo řekl, ale hezky tiše, aby to nikdo neslyšel, že stoupenec sv. Augustina je tedy taky svatým!

Že slova v Naučném Slovníku jsou veskrz naskrz lživá, neuí třeba dlouho dokazovat: Pelagius totiž učil, že člověk hříchem prvotním se docela nic nezkažil, že tedy nepotřebuje k svému napravení a spasení nikoho, ani Pána Boha, a že na svém spasení pracuje *sám a sám*, a ne, jak spisovatel praví, ve spojení s Bohem. Luther naopak učil, že člověk hříchem prvotním jest tak zkažen, že nemůže sám o své síle nic mravně dobrého činiti, nýbrž že všecko, co činí, je špatné, zlé, tak že na spasení člověka pracuje *jen Bůh sám*.

Že byl sv. Augustin proti náhledu Pelagiovu, kdož se bude divit, jenže náhled Pelagiův není ten, jakýž mu spisovatel článku příkládá; a že by sv. Augustin byl toho náhledu, na němž Luther celou svou krásnou soustavu zbudoval, — ubohý spisovatel, co ti to napadlo! Spisovatel článku dává tím na jevo buď svou nevědomost, aneb že ve vášni ztratil rozum; v obojím pádu však dáváme p. vydavateli „N. Sl.“ na jevo, že články theologické psané podobnými silami i na dále budou působiti pohoršením mezi duchovenstvem, a že podobné články na „kněze toho, jenž jest mezi duchovenstvem českým na slovo vzatý,“ divné budou vrhati světlo, poněvadž pře-

hlédaje články obsahu takového nechá je projíti. Pišou snad články z jiných odborů taky takové síly? S.

Od Šumavy, dne 28. ledna 1872.

(Poměry kostelní. Nový spisek.)

Několika císařským farám zdejšími bylo z matice náboženské na kostelnickou službu povoleno ročních 40 zl. r. m., než i tato ač značná peněžitá pomoc jest nedostatečná, poněvadž na samotách ani za tento příspěvek nikdo kostelnictví na se vzíti nechce a tím opět nový důkaz dán jest, že lehčeji boriti, než stavěti. —

K tomu s bolestí přidati musíme, že i návštěva kostelní velmi trpí. Neb p. p. učitelové jen tenkrát na varhany hrají, když placeni jsou, tedy když některý úkon církevní je do chrámu Páně volá, jinak po celý týden v kostele ticho, a tím smutněji, an školní mládež posud pro krutou zimu do kostela se vésti nemohla. Lid dospělý byl uvyklý hře varhan a zpěvu bohulibému, a vše to nyní těžce postrádá. Zajisté mimo větších měst asi málo kde církevní jmění dostačí, aby se zvláštní ředitelové choru ustanoviti mohli. Jak nedostatečné až posud zde chrámové služby odměněny byly, budiž jen mimochodem podotknuto. Pisatel těchto řádků dostává na měchošlapa ročně 84 kr., na kostelní prádlo 1 zl. 30 kr. a na pečení hostií 86 kr. r. m. z kostelní kassy. Kamkoli se ohlédneme, všady nutné potřeby volají o rychlou a vydatnou pomoc na poli církevním. —

Velebný p. Hippolyt Randa, kněz na odpočinku v Domažlicích, zoslal pozvání ku předplacení na dílo: „Poutní místo v Nových kostelích v Bavořích.“ U vypsání tohoto památného místa chce také zahrnouti celou Šumavu od Domažlic až ku černému jezeru se stanoviska církevního děje a místopisu. Přejeme, aby snaha jeho odměny dosáhla, aby co ubohý churavec prostředků získal, zdraví opět nabyti a na dále zachováti. H. H.

KRONIKA.

Z Prahy. Česká kázání *postní* budou se konati v době svatopostní odpoledne každou *středu* o 4. hodině: u sv. Haštala, u sv. Havla a u sv. Štěpána. V *pátek* o 4. hod.: u sv. Ducha, u sv. Petra, u sv. Vojtěcha v Jirchářích; u nejv. Trojice na Spálené ulici (u Trinitářů) a na Vyšehradě; v 5 h. u sv. Kajetána. V *neděli* o půl 3. h. u sv. Salvatora v semináři a v kostele na sv. poli Malostranském; ve 3 h. na Stra-

hově a na Šmíchově; o půl 4. h. u sv. Ignácia na Karlově a u nejsv. Trojice v Podskalí; o 4. h. u Matky Boží v Týně, u sv. Mikuláše na Malé straně a v Karlíně.

— Dnem 3. únorem t. r. začat jest od Jeho Eminence našeho p. kardinála a knížete-arcibiskupa kanonický proces o schválení úcty blahoslavené *Anežky České*.

„Blahoslavená Anežka“ byla dcerou českého krále Přemysla Ottokara I. Odmítnuvši ruku císaře německého Bedřicha II. a výhost davši nádheře otcovského dvoru, oblékla se v roucho Františkánka a vstoupila do kláštera, jež sestřám v Praze zbudovati dala. Nedlouho na to zvolena jest pro výtečnou zbožnost za převorku. Odtud užila ostatní otcovské pozůstalosti k založení prvního českého kláštera „křížovníků s červenou hvězdou,“ s nímž i špitál u sv. Františka rovněž od ní založený spojila. Zemřela 6. března 1282, ode všech za svatou jsouc pokládána. Od té doby ctěna jest blahoslavenou, — nejprve od křížovníkův, kteří ode dávna památku její 6. března slaví, pak od řádu františkánského, jenž vezdy mezi blahoslavené řádu ji kladl, a zvláště od Pražanův, kteří bývalý její klášter povždy klášterem „svaté Anežky“ nazývali. Podobně obrazy a sochy zvěčňovali památku „blahoslavené Anežky.“ Nicméně až po dnes ke skutečnému svatořečení nedošlo. Věci té sice opět a opět se ujímáno; nejprve od králové Elišky, kteráž ve spolku s Pražany a jinými městy r. 1328 o to prosila; později od krále Karla IV., jenž dvakráte přímluvou bl. Anežky smrti zničil a proto ještě na smrtném loži důležitost tu synu Václavovi na srdce kladl. Pohříchů překazilo snahám těm hnutí husitské a ani čas následující nedovoloval toho. Císař Ferdinand III. dav r. 1636 k věci té podnět nedokonal jí. Co téměř 600 let se vlekl, dojde bohdá nyní svého cíle pod ochranou Jeho Eminence nejdůstojnějšího našeho p. kardinála.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 19—23. února u Anglických panen (sv. Josefa) na Malé straně, od 24—28. na Vyšehradě.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci lednu 128 chudých v Praze zemřelých křesťanů.

— Spolek dospělých *hluchoněmých* pod ochranou sv. Františka Sáléského čítá 13 zakladatelů, 24 čestných údů, 60 hluchoněmých spoluůdů a mnoho dobrodinců. Jmenní má 2268 zl. na hotovosti a 1100 zl. v obligacích.

— (*Vyznamenání.*) Vd. pp. dr. Adolf

Würfel, probošt metrop. kapitoly a Jan Nep. *Jestřábek*, velmistr ř. křížovnického, obdrželi řád železné koruny II. třídy a převor ř. maltéz. Jan *Jaresch* komthur. kříž řádu Františka Josefa. — Dpp. Mikuláš *Negrelli*, bibliothekář a Fr. *Kahl*, zpovědník J. V. cí. Ferdinanda obdrželi od J. Sv. pap. Pia IX. hodnost tajných komoří.

— Ve schůzi ředitelstva jednoty sv. Vítské d. 25. ledna zvolen architekt *Mocker* stavitelem velechrámu sv. Vítského. Potvrzení této volby zůstaveno příští valné hromadě.

Z Rakous. Rouhání-se velebné Svátosti dnem se zmáhá. Dne 23. ledna bylo ve farním chrámě v Gaspoltskirchen v Horních Rakousích tabernakulum násilně vylomeno a ciborium s monstrancí uchváčeno. Sv. hostie ležely ráno rozmetány po kamenné dlažbě a stupních oltářních. „Věru,“ píše zpravodaj, „jakživ nepomáhal jsem představeným svým s bolestí trpčící, než tentokrátě při sbírání sv. hostií. Osadníci, kteří sešli se na mši sv., slzeli s námi.“

Z Vídně. Dne 29. ledna měli dvorní a soudní advokát Dr. Bezecný, bronceř Bachmann a nákrčníkář Suchářípa u ministra vnitřní slyšení, by vymohli úřední svolení k založení lože svobodných zedníkův ve Vídni. V jmenované deputaci bylo dle „Vorstadt-Zeitg.“ stejně zastoupeno katolictví (starokatolictví?), protestantství a židovství. Odpověď ministra prý zněla v ten rozum, že zařízení lože žádá zákonný překážka nebrání, pokud se při něm dbáti bude ustanovení zákona o spolčování. Odpověď tato jest tedy záporná, poněvadž rakouský zákon o spolčování spojování spolkův zapovídá a přítomnost komisaře vládního při schůzích vyžaduje. —

— „*Nižší duchovenstvo.*“ O tomto nyní zhusta užívaném pojmenování pronášel se „starý venkovský farář“ v „St. Pöltner Bote“ jak následuje:

„Mám-li své mínění upřímně a bez obalu vysloviti, musím říci, že mi název „nižší duchovenstvo“ připadá velmi podivným. Úřad katolického kněze co přísluhovatele tajemství Božích jest příliš vznešený, vážnost, kterou katolický lid v celku k důstojnosti katolického kněze chová, jest příliš velká, aby výraz „nižší duchovenstvo“ přiměřeným zdáti se mohl. Mezi úředníky jsou mnozí, kteří krom venkovské školy neb několika latinských škol žádných dalších studií neodbyli. Ti vykonávají nižší služby při stroji státního mechanismu, a činnost jejich obmezuje se z větší části o-

pisováním a rozesýlkami spisů podaných, k čemuž také skutečně žádného universitního vzdělání nepotřebují, — než práce nedává se úředníkům této kategorie názvu nižších úředníků, nýbrž titul dle způsobu jejich zaměstnání: kancelářský úředník a p. A katolický kněz musil studovati, jak se u nás na venkově říká, poctivě svých 12 latinských škol dříve než se stal tím, čím jest. Nepotřebuje to žádného velkého namáhání, aby se při trochu přemýšlení našel název jiný, kterýby pro onu část duchovenstva, která se tímto jménem rozumí, byl přiměřenější a při tom neurážlivý, ať se nazývají „správcové duchovní.“ Nikdy jsem v životě neměl velkých požadavků, a byl jsem šťasten ve svém tichém a skrovném působení. Ale přiznávám se, že jsem se vždy zapýřil, když jsem v našich liberalních židovských listech se zvláštní zálibou o „nižším duchovenstvu“ mluvíti slyšel. Takový židovský novinářček aneb orientálský peněžník, který se obchodem na burse a záložní šalbou zabývá, udává cenu člověka dle zlatých, stříbrných a papírových peněz, jimiž vládne — tu jest ovšem pochopitelné, když s opovržením pohlíží na katolického duchovního, a o „nižším duchovenstvu“ mluví, z nichž jeden neb druhý nedostatek má, aneb jen taký roční příjem, jaký pro takého židovského peněžníka sotva vystačuje, aby si jeden veselý večer udělal. Povídá se, že se úřady v poslední době mnohem dovořilejšími staly a od svého obyčejného tónu ve svých úředních nálezech a dopisech upustily. (Málo se s nimi stýkám, nemohu to tudíž z vlastní zkušenosti dosvědčiti.) Od té doby, co máme ústavu, nesmí se více mluvíti o poddaných, nýbrž jen o státních občanech; ba i při vojsku prikazuje se vyšším i nižším důstojníkům zdvořilost a není tam už žádných „sprostých,“ nýbrž musí se jmenovati: infanterista, myslivec, kavalierista a t. d., jen při katolickém duchovenstvu zachovává se s podivuhodnou houževnatostí výraz „nižší duchovenstvo,“ ač se v celém církevním právu ani jediného důvodu nenachází, který by toto pojmenování ospravedlňoval.

Z Berlína. Kníže Bismark měl ve sněmu říšském řeč, z kteréž prosvítá pevný úmysl jeho, stůj co stůj podmaniti si co možno církev katolickou. Liberální tisk jest touto řečí svého všemohoucího velmože všecek unesen. Listy takřka závodí ve chvalořečích na svého samovládce — vždyť šňal konečně s tváře roušku a vypověděl válku církvi katolické! — Bismark, který moc

konservativní Rakouska pokořil, který nedávno ztroskotal válečnou moc Francie — první v Evropě, — boj nyní počíná s mocí náboženskou — s Římem! Než ať se tentokrát nepřepočte „nepřemožitelný.“ Moc církve katolické není taká, která by se opírala o bodáky vojnů a o velký počet děl, ona spočívá na čemsi mocnějším — ona spočívá na slovu Božím, které jí přislubuje trvání až do konce světa. Zaslíbení to osvědčilo se po celých 18 set let — vždy žřela církev záhubu nepřátel svých, nikdy tito její — a osvědčí se Bůh dá i v století našem! — Ještě nedohráli Viktorové — ještě nejsou u cíle Bismarkové!

Z Bremerhavenu. Vloni tudy cestovalo 59.575 vystěhovalců do Ameriky, roku 1870 obnášel počet jejich 46.763. Směrem přes Hamburk cestovalo v roce 1871 vystěhovalců 42.069, v roce 1870 okolo 30.218. Jak se proslýchá, trvá dosud ve větších městech amerických nuzný a povážlivý stav v dělnictvu. Vysvětliti si to možno tím, že nuzní vystěhovalci především ve městech větších se po práci pídí, čímž se stává, že obyvatelstvo měst roste v nepřímém poměru ku práci. Mnozí, kteří ve vlasti své měli dostatečnou výživu, chřadnou zde na duši i na těle. Jsme radou především našim rolníkům, kteří ve vlasti své zůstatí nehodlají, aby v Americe tím byli, čím bývali ve vlasti své.

Z Říma. („Cathedra scti. Petri.“) Církev římská vždy zachovala, co nyní s dostatek stanoveno, pravá vyobrazení svých zakladatelův. Z čeho medle poznati lze, že ten neb onen obraz císaře Augusta, Tiberia a j. představuje? Jediné z toho, že jej vždy stejným shledáváme na všech mincích, poprsích, kameách*) a j., a poněvadž již pravidlem se stalo, že uma starověká rovně se středověkou neidealisovala, nébrž v mezích možnosti podobiznovou věrností se řídila; proto také nalézáme na všech mincích, okenných a stěnných malbách v nejstarších katakombách, v řezbách na rakvích, ať i na samém nábytku jednotejné základní rysy dvou mužů, z nichž jeden má vlas i vous plný a kadeřavý, oči téměř vyvstávající, nos širší a povyhrnutý, postavu slušně štíhlou; druhý naopak jest lysý, malý (tříloktý, tricubitalis, jak dí sv. Jan Zlatoúst), nahnutý, hustého obrvů, orlího nosu, bujarého vzhledu a jehlancového vousu: kdož i hned neví, že tyto dva vezdy stejně se

*) Cameo, camée — kámen vypukle řezaný, naproti vyhloubeně řezanému, jemuž říkají intaglio.

vračejičtí obrazy knížata apoštolská Petra a Pavla představují? Nuže — také socha sv. Petra má zcela ráz první líčený, oddává patrně právě jeho tahy. Po smrti Augusty Severy a jejího chotě Filippa ukryli snad křesťané u dvora za pronásledování Deciova (249—251) sochu tu v slujích vatikanských poblíž cirklu Neronova, kde sv. Petr byl pohřben, ač tehdy sv. tělo jeho leželo v katakombách Kallistových a teprve po 2—3 letech papežem Korneliem v prvotnou hrobku na Vatikáně pro vždy navraceno bylo. Tam dostávalo se soše zároveň se sv. ostatky již v pronásledování vysoké úcty od věřících celého světa, což trvalo do času císaře Konstantina, jenž chrám sv. Petra vystavěti dal, kamž i socha naše přeložena byla. Místo, kde stála, bylo po „oltáři vyznání,“ pod nímž sv. Petr odpočívá, nejhledanější a nejváženější. Bůh také neoslyšel úcty prokazované sv. Petrovi a oslavil se v ctitelích jeho mnohými divy.

Nelze pominouti nám důležité historické události, jež k soše sv. Petra se poutá. Císař Lev Isaurický pro obrazoborné kacířství, prostopášnosti a kruté katolíkům pronásledování od papeže Řehoře II. byv vyobcován, přísahal pomstu papeži a Římanům, i rozkázal exarchu Ravennskému Říma dobytí, papeže již mrtvého již živého se zmocnití a sochu sv. Petra rozkotati.

Touž hrozbu „rozbití sochu“ ohlásil sám písemně papeži a Římanům. Sv. Otec odpověděl zuřivci, že hrozeb jeho se nestaráš; že mu však dává na uvážení, kterák „universus occidens ad humilitatem nostram convertit oculos, populi magnopere Nobis confidunt, et in eum cujus denuncias te imaginem eversurum atque deleturum, Sti scilicet Petri, quem omnia occidentis regna veluti Deum terrestrem habent, a že činí ho za veškeru krev zodpovědným. Exarch táhna na Řím byl zabit a jeho zástupy byly rozprášeny, loďstvo již v jaderském moři stroskotáno. Tu stalo se, že Římané a ostatní „ducatu romanu“ vidouce, že císaři Byzantští ni sebe menší pomoci k odražení barbarů, zejména Longobardův, jim neposkytují, nébrž na obrat nepřátelský proti nim si vedou odfrájece je o víru, papeže, ano i o drahocené ostatky, járho císařů řeckých odvrhli a jednohlasně svým pánem, knížetem a vládcem sv. Petra zvolili. Jemu se odevzdali u věčné dědictví spásou svou jsouce mu dlužní. Po té odebrali se k papeži a žádali, aby jim jménem sv. Petra, jako jeho nástupce vévodil. Papežové Řehoř II. a III. a Zachariáš uznali ruku Boží,

kteřáž tuto důležitou událost řídila, a ujali vládu nad Římem i okolím, čímž světská moc k duchovní přičiněna jest.

— Dopis z Říma dne 19. ledna dí: Včera učinil král pěšky procházku po náměstí a třídě Babuino. Byl oblečen civilně, a kdyby v nevelké vzdálenosti nebyl za ním dvorní povoz jel, nebyl by zajisté nikdo ani tušil, že tento malý, tlustý, vlasy a voussem od přírody tak skrovně obdařený pán jest králem Italie. Obyvatelé římské zvykli jsouce statnému kmeti Piu IX., jeho úctu vymahající postavě, tahům, které toliko dobrotu, přívětivost a šlechetnost prozrazovaly, viděli tam, kudy dříve sv. Otec žehnaje krácel, nového krále, jenž ve svém zevnějšku má cosi odporného, tak že lid římský, jenž bývá poněkud prostorekým, rozličné poznámky činil a sv. Otce s nynějším svým vladařem porovnával, což pro tohoto mělo velmi nepříznivý výsledek. Procházku tu učinil k radě ministrův, kteří by krále za každou cenu učinili rádi oblíbeným v Římě; první pokus tento však špatně vypadl a proto se asi sotva po druhé učiní; neboť sotva pátý díl osob, které krále potkávaly, pozdravovaly. — Neštovice, na něž se několik osob ve Vatikáně rozstonalo, již úplně zmizely.

Z Francie. D. 11. ledna stala se ve Versailles pamětihodná parlamentární událost. Poslanec Jean Brunet, někdejší redaktor *Siècle* a člen levice učinil návrh, který by byl i tehdy svět překvapil, kdyby byl vyšel od poslance klerikálního. Návrh jest tento: Čl. 1. Francie usilujíc o své znovuzrození, zasvěcuje se Bohu a Kristu. Čl. 2. Francie vystaví v Paříži chrám na náměstí, které dvakráte zvalo se „náměstí krále římského.“ Čl. 3. Chrám ten bude míti nápis: Bože, ochraňuj Francii; Kristus jest vítěz, on vládne a rozkazuje. Pohnutky návrhu toho, (byl zamítnut, ač pilná byla potřeba, by přijat byl) vyvo dil p. Brunet ze zkušeností nedávné minulosti, za níž Francie poděkovati se může porušenosti, která vyšla od bezbožcův, zhejralcův, řečníkův a divadelních hercův. Levice a tisk její jsou bez sebe; oni chovají se k p. Brunetovi co ku střestenci, který by měl obývati spíše v cele v Charentoně, než zasedati na sedadle poslancův. Když Brunet učinil návrh, bylo, jakoby blesk udeřil do zasedací síně. Výkřiky udivení, rozhořčenosti a pochvaly ozývaly se se všech stran a levice praví, že „Journal des Debats“ tváří se jako „Mefistofeles, pokropí li se svěcenou vodou.“ Krátce, většího překvapení v plném smyslu slova shromáždění neuchystal nikdo.

Literární oznamovatel.

— *Hunopis na kněze* a mnišské řády podává „Osvěta“ v historické (!) pověsti, složené od redaktora a vydavatele Václava Vlčka, a nadepsané „Golgota i Tábor.“ V hnusných situacích, k. př. str. 381—396, přivádí tu podrážděné péro záletníky, intrikány, pijany a zoufalce na jeviště a poněvadž by to nebylo tak pikantní, kdyby čtenář je viděl v jejich pravém kostymu, k. př. v buršáckém fraku aneb snad i čamaře (?), jsou podle praktiky ve „Věcném židu“ provozované nazývice převlečení v mnišské hazuky. I obligatní „zazdění“ neschází (str. 604). Žižka, to se rozumí, září v bengalském ohni co anděl a Hus jest nad Matku Boží světější. Ostatně spisovatel sám během řeči svou hru prozrazuje a dobře jsa si vědom, že toliko nějaké pouličné hrdiny na mnichy přestrojil, nazývá je patrně jen proto „popská kukle“ a „kněžisko“ (str. 688). V závěrcе své Husovy a Žižkovy chvalořeči hlásá náboženskou lhůstevnost a jest mu tato „pravým, neklamným náboženstvím člověčenstva“ (str. 709)! A takovými podlostmi má náš lid býti ušlechtěn?! („Hlas“ Brn.)

— Nákladem kněhupectví B. Stýbla vyšly nové *zповědні cedulky*, jež sestavil p. Vojtěch Polanecký, farář v Kolodějích. Každá cedulka obsahuje český text z Písma sv. s podpisem; Památka na sv. zповěd l. P. 187... v... Lístků takových obsahuje arch 54 a kniha 1296.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenáni jsou:

- p. Jiří *Sorger*, prelát arcijahen, zvolen a instalován 8. t. m. za děkana metrop. kapitoly u sv. Víta v Praze;
- p. Vác. *Hampejs*, děkan v Lochovicích, jmenován II. sekretářem arc. vikariátu Hořovického.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Fr. *Novotný* postoupil z II. za I. duch. správce v c. k. zemské trestnici u sv. Václava v Praze;
- p. Jindřich *Scholz* za faráře v Oberschwedeldorfu;
- p. Aug. *Anlauf* za kapl. do Neurode;
- p. Jos. *Grüger* za kapl. do Wünschelburgu;
- p. Vilém *Hohaus* za kapl. do Reinerzu;
- p. Petr *Herden* za kapl. do Ludwigsdorfu (všech 5 v hrabství Kladském.)

Upřádněná místa:

Místo *kanovníka* a česk. kazatele u sv. Víta v Praze, od 10. února.

Místo II. neb III. duch. správce v c. k. zemské trestnici v Praze, od 7. února.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnuli:

- p. Ant. *Kukula*, farář v Žichlinku, (nar. ve Květině na Moravě dne 20. ún. 1818, vys. 4. srp. 1842), † 29. led.;
- p. Augustin *Gross*, farář ve Vělni u Poděbrad, (nar. v Králově Městci 25. září 1823, vys. 25. čve. 1847), † 30. led.;
- p. Josef *Smutek*, far. Trebovický na odpoč. v České Trebové (nar. ve Vys. Mýtě 21. pros. 1800, vys. 24. srp. 1825.)

Vyznamenán jest:

- p. Jindřich *Roedl*, bisk. notář a vojenský farář na odpočinutí ve Štyrském Hradci, zlatým zásl. křížem s korunou.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Jan *Dostálek*, koop. v Jablonném, za administr. far. v Žichlinku;
- p. Adolf *Scharfenberger*, koop. ve Výprachticích, za koop. v Jablonném;
- p. Frant. *Bulcar*, kapl. v Lužanech, za kaplana v Jičíně;
- p. Josef *Fiedler*, kapl. na Pecce, za kaplana v Lužanech;
- p. Václav *Křídlo*, kapl. Novohradecký, za kaplana na Pecce;
- p. Ladislav *Klouček*, koop. v Železnici, za kooper. v Harachově;
- p. Expedít *Nyklíček*, kaplan v Lanškrouně, za II. kaplana v Trutnově;
- p. Josef *Vyhnanek*, koop. v Dol. Libchavě, za II. kaplana v Lanškrouně;
- p. Alois *Kopecký*, kapl. v Nížkově, za zat. katechetu ve Vysokém Mýtě;
- p. Ant. *Siráček*, koop. v Borové, za zat. katechetu v Pardubicích.

Upřádněná místa:

Žichlinek, fara patronátu kníž. Lichtensteina na Lanškrounsku, do 11. března.

Vělně, fara patronátu barona Siny na Poděbradsku, do 12. března.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Josef *Samisch*, farář ve Stráži, 30. ledna (nar. v Soběslavi 5. břez. 1809, vysv. 29. dub. 1832).

Vyznamenán jest:

- p. Frant. *Pavlíček*, farář v Malenicích, jmenován bisk. notářem.

Ve správě duchovní ustanovení jest:

- p. Ant. *Riedl*, farář v Drahově, za faráře v Bernardicích.

24. t. m. Příští číslo bude se vydávati

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-I.

Expedice:
v kat. kněžířstvu
B. STYBLA
na sv. Václavském
náměstí, č. 786—II.
Nedostala čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předpláci se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
Celor. 2zl. 50kr.
polor. 1zl. 30kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 1zl. 55kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídne činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

ÚVAHY

na svátky svatých a světic Božích.

XIV. Na den sv. Tomáše Akvinského, učitele církve, 7. března.

1. Sv. Tomáš Ak. z rodu bohatého, šlechtického, byl v mladosti vychován v klášteře, kde se počátkům literním a náboženským učil a již co pacholík nevinností, tichostí a pravou pobožností se vyznamenal; tak i na vysokých školách nejen v moudrosti nýbrž i v počestných mravech prospíval. — Všelike vychování mládeže má spočívat na víře a náboženství. „U Boha toliko moudrost a síla jest. On má radu a rozumnost.“ (Job 12, 13.) „Mládenec kráčeje dle cesty své také když sestará, neuchýlí se od ní.“ (Přisl. 22, 6).

2. Sv. Tomáš povrhl světem, vzdal se pozemských statků, pohodlí a rozkoší v domě otcovském i všelike naděje, vstoupil do kláštera dominikánského. — Tak i my třeba v světě zůstávali, máme se zapírat, světa se odříci a Krista následovati. „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám, vezmi kříž svůj a následuj mne.“ (Mat. 16, 24; srv. 19, 21.) „Kdo nalezne život svůj, ztratí jej a kdo ztratí život svůj pro mne, nalezne jej.“ (Mat 10, 39.)

3. Sv. Tomáš († 1274) byl vzorem svatosti, věrně zachovával sliby svého řádu. — Tak i ty křestane, slíbils-li co Bohu, neprodlívej splnění; nelíbíš se jemu nevěrně a bláznivě slibování. Ale cožkoli bys slíbil, plň, nebo mnohem lépe jest neslibovati, nežli po slibu, co připovědíno, neplniti (Kaz. 5, 3. 4.) „Obětuj Bohu oběť chvály a splň Nejvyššímu sliby své.“ (Žalm 49, 14; srv. V, Mjz. 23, 21).

4. Zvláště pak tím sv. Tomáš se významoval, že se často klaněl nejsv. Svátosti a vroucně ctil Rodičku Boží, Marii Pannu. V tom ve všem i my sv. Tomáše následujeme. Klaněme se Kristu jako „se mu klaní všickni andělé boží“ (Žid 1, 6). „Bůh ho povýšil a dal jemu jméno nade všecko jméno, aby ve jménu Ježíše každé koleno klekalo — a každý jazyk vyznával, že Ježíš Kristus v slávě jest Boha Otce.“ (Fil. 2, 9 — 11.) — Také Marii co matku Syna Božího ctíme, nebo kdo ctí matku, dává poctu také jejímu Synu, jako žena ze zástupu volala: „Blahoslavený život, kterýž tebe nosil a prsy, kterých jsi požíval.“ (Luk. 11, 27.)

5. Konečně sv. Tomáš proslul v církvi svou učeností. Však nestal se proto svatým, že byl učeným, nýbrž že učeností své jak sluší křestanu užil a celý život svůj dle bohovědy spořádal. Takové moudrosti i my snažme se dosíci a všech svých vědomostí užívejme ke cti a chvále Boží i skutky plněme co jsme byli poznali jakožto dobrolibeznou vůli Boží. „Ne posluchači zákona spravedliví jsou u Boha, ale činitelé.“ (Řím 2, 13.) „Blahoslavení, kteří slyší slovo Boží a ošťihají je“ (Luk. 11, 28).

XV. Na den sv. Jana Božího, zakladatele řádu Milosrdných bratří, 8. března.

1. Jan pocházel z rodičů chudých a sprostých, ale velmi nábožných, od nichž k bohobojnosti byl veden a velice milován. — Tak mají všickni rodiče své děti milovati jako dar Boží a vychovávat je v báni Boží. „Vyučuj syna a obcerstvi tě a dá rozkoš duši tvé.“ (Přisl. 29, 17.)

2. Jan co 8letý pacholík s jedním duchovním tajně z domu odešel, z čehož rodiče tak se rmoutili, že hořem umřeli.

Dítě i dobrosrdečné dá se snadno přemluvit, že nevděkem splácí rodičům a zármutek jim působí. Však „kdo se bojí Pána, ctí rodiče své.“ (Sir. 3, 8.) Dítka — ctěte a — poslouchejte rodičů svých; nebo toť spravedlivé. (Ef. 6, 1.)

3. Však, kdo sužuje otce svého a opouští matku, hanebný jest a nešťastný, dí Šalomoun (v Příslovích 10, 26). Chudoba, hanba potká toho, kterýž opouští kázeň (13, 18.) Proto Jan přišel do takové bídy, že musel hledati službu a pasákem se stal. Však pracovitostí a poctivostí svou získal si lásku svého pána i všech domácích. Pilnost, svědomitost, věrnost a poctivé, nevinné obcování zdobí nejlépe mladé lidi a činí je Bohu i lidem milými a příjemnými. „Kdož se bojí Pána, přijme naučení jeho a kteříž budou bdíti kněmu, naleznou požehnání.“ (Sir. 32, 18.; Přisl. 12, 28.)

4. Jan stav se později vojínem táhl do boje proti Turkům. Co voják žil aspoň počestně a zbožně, však sveden příklady klešal znenáhla v prostopášnost a v mnohé hříchy. — Stav vojenský bývá mnohým nebezpečný a zhoubný; proto kř. vojín má bdíti a modliti se, aby nevešel v pokušení. „Nekochej se na cestách bezbožníkův, aniž se ti zalibuj cesta zlých.“ (Přisl. 4, 14; 22, 5.)

5. Uslyšev o smrti rodičů, jež tak velice byl zarmoutil, šel Jan do Afriky, kde službě nuzných a bídných se obětoval, aby Bohu za své hříchy zadosti učinil. — Jest to vůle Boží, abychom bližnímu dobře činili a skutky milosrdenství prokazovali, začej se Bůh nad námi smilovává. Duše své očistujte v poslušenství lásky, v milování bratrstva (I. Petr. 1, 22.) „Láska přikrývá množství hříchů.“ (4, 8.)

6. Jan vrátil se z Afriky, vedl obchod s obrazy svatými a knihami nábožnými, při čemž kupovatele napomínal k bázni Boží. Tak i my konajíce práce svého povolání, mívejme na paměti spasení duše své i svých bližních. „Jednohoť jest potřebí.“ (Luk. 10, 41.) Napomínám vás, aby žádný nepředstíhal, ani oklamával v jednání bratra svého. (I. Tes. 4, 6., srv. III. Mojž. 19, 35.)

7. Kázání Jana z Avily pohnulo Jana k tak veliké kajicnosti, že jako smyslů zbavený přišel do domu choromyslných. — Kdo koli jsi zhřešil, lituj skroušeně hříchů svých, tak ale, aby když duše se rozkruší, tělo marně nehynulo, bys mohl upřímně pracovat na svém polepšení. „Obraťte se ke mně celým srdcem svým, s postem, s pláčem a s kvílením. Roztrhněte srdce svá a ne rou-

cha svá a obraťte se k Hospodinu Bohu svému.“ (Joel 2, 12. 13.) „Uchyl se od zlého a čin dobré; hledej pokoje a stíhej jej.“ (I. Petr 3, 4.)

XVI. Na den sv. Františky Římské, 9. března.

1. Sv. Františka byla živa v stavu panenském, manželském i vdovském, oplývala bohatstvím i zápasila s bídou; bývala ve společnosti i trávila život v soukromnosti a ve všech těch případnostech byla vzorem dokonalosti kř. i tak patrný důkaz nám dává, že křesťan v každém stavu a povolání může dokonale sloužiti Bohu. „Mějte lásku, kteráž jest svazek dokonalosti.“ (Kol. 3, 14.) „Milujícím Boha všechny věci napomáhají k dobrému.“ (Řím. 8, 28.)

2. Sv. Fr. narodila se v Římě — odkud i Římská sluje — z rodičů bohatých i vznešených. Byla od mladosti skromná, prostá i čistotná, prospívajíc věkem ve velikých ctnostech. — Krásný to příklad naší mládeži křesťanské. Tichost a pokora, bázeň Boží, stydlivost a čistota jsou nejkrásnější ozdoby naší mládeže. „Pamatuj na Stvořitele svého ve dnech mladosti své.“ (Kaz. 12, 1.) „Neporušitelnost působí, že člověk je blízko Boha.“ (Moudr. 6, 20.)

3. Sv. Fr. záhy nahlízejíc marnost světa, chtěla vstoupiti do kláštera; však z poslušnosti k rodičům za šlechetného muže se provdala. Vůbec v důležitých věcech mají dítka radu bráti se svými rodiči a jich co moudrých a zkušených poslechnouti. „Slyšte synové kázeň otcovu a pozorujte, abyste poznali opatrnost.“ (Přisl. 4, 1.) „Slyš synu slova úst mých a je v srdci svém jako základ založ. — Zachovej přikázání otce a neopouštěj zákon matky své.“ (Přisl. 6, 20.)

4. Fr. věrně plnila povinnosti, ježto jí co manželce, matce a hospodyně přináležely; při všem pak horlivě sloužila Bohu a kochala se nejraději v modlitbách. Tak kř. manželé mají v svornosti a lásce žítí, jak sobě slíbili při oltáři Páně. Manželka má býti tichá, přívětivá, laskavá, ustupná a v slušných věcech muže svého poslušná. Bázeň Boží, cudnost, pracovitost a šetrnost jsou nejlepší ozdoby ženy křesťanské. „Oklamatelná jest milost a marná jest krása; žena, která se bojí Hospodina, tať chválena bude.“ (Přisl. 31, 30.) „Díl dobrý jest žena dobrá. — Jako slunce, kteréž vychází, tak jest krása ženy dobré k ozdobě domu jejího.“ (Sir. 26, 3—20.) „Manželství buď ve všem poctivé a lože neposkvrněné.“ (Žid,

13, 4.). „Žena spasena bude rozením dětí, jestliže setrvá u víře, v lásce, v posvěcení a střízlivosti.“ (I. Tim. 2, 15).

5. Sv. Fr. v bohatství sprostě žila a co tělu svému odřekla, chudým obětovala. — V tom ji kř. ženo následuj. „Kterak budeš moci, tak buď milosrdný.“ (Tob. 4, 8). „Kdo dává chudému, nebude mít nouze.“ (Přisl. 28, 27). „K chudému stáhni ruku svou, aby se dokonalo smilování a požehnání tvé.“ (Sir. 7, 36.).

6. Sv. Fr., když po 40 let v spokojenosti žila, byla od Boha těžce zkoušena; nebo manžel její byl nevinně statků zbaven a ze země vypovězen, syn pak do zajetí přišel. Koho Bůh miluje, tresce; však Fr. nereptala proti Prozřetelnosti, nýbrž trpělivě nesla kříž a do vůle Boží se odevzdávala. Krásný to příklad, jak se křesťan chovati má v každém soužení. „V naději se radujte, v soužení trpělivě buďte.“ (Řím. 12, 12). „Pokořte se pod mocnou ruku boží, aby vás povýšil v čas navštívení.“ (I. Petr 5, 6). „Jestliže kdo v zármutku, modli se.“ (Jak. 5, 13).

7. Po smrti svého manžela vstoupila do kláštera, kde v pobožnosti život dokonala († 1440). Tak i ty kř. když se připozdívá, co možná slož starosti časných, Bohu v službu se odej a o spasení duše měj péči. „Staří ať jsou střízliví, stydliví, opatrní, zdraví u víře, v milování, v trpělivosti.“ (Tit. 1, 2). „Bázeň Páně obveselí srdce, dá veselí i radost a dlouhost dnů.“ (Sir. 1, 12.) Tomu, kdož se bojí Pána, dobře bude v nejposlednější čas a v den skonání svého požehnan bude.“ (Sir. 1, 13).

Lidský duch

Jeť mocný velikan ten *lidský duch*! —

Co ve protivách rozptýleno vůkol
po dálných zeměkruhu prostorech,
co tváří ve tvář nikdy na setkání
se nespátrilo vzájem, loučeno
jak točna jedna přímo od druhé:
to *on* vše chopě rázem jediným
v družnosti slučné vidí před sebou; —
onť čarovným svým sotva kyne žezlem,
a již mu před okem to zvidávám.

Obrovské poušti výheň záhavou,
jejížto výdech nikdy nechlazen,
ty její písečín lovné návaly,
jež karavanu v požer hltají
zprahlého hrobu jícenem palčivým;
a sever s věčné zimy křehnutím,
křišťálu ledového modravou

tu nádheru s planoucím slunce leskení,
jež na oblohy kruhu s půlnoci
v jasnosti denní stojí utkvělé: —
té rozlehlosti různou dalekost
ukládá člověk v schránku umělou
spojného ducha mžikem jediným.
Hned kmitem blesku tam jest jeho hled,
kde palma na skalnatém úbočí
horoucím tesklí osamotnělá,
v ostrážném přemýšlejí úmlku;
hned zas, kde skrovné křoví oživeno
starostným dělné včely zukotem,
či smušilá kde sosna, dřímající
na hůrce lysé, kolíbá se ve sny,
v pokrývku jinovatky balena. —
Jek moře, s běsné bouře rozruchem,
jenž koráb křehký mítá po vlnách
bludištěm skalin (s výhrožností děsnou
i supným šklebem vypuně vztýčených),
kde žralok stíhá kořist ke hryzu;
a zmútěná tam kalem bařina,
z níž pije žirafa; kraj bujarý,
kde zářev krátce usečený, temný
lva hřívnatého vládne družinám:
ten dvoji obvod, nesousedný, pásmem
obrovským odrůzněný od sebe,
duch lidský vítězným svým úchopem
vespolně hrne pod svou pevnou píd.

Pak výš a výše, s oka výzbrojí,
vzlet jeho, směle zrychlen perutí
mohutnou, v odvaze své puzen stále,
se vznáší ve kruhy ty hvězdnaté,
kde rozesety světův osnovy
v chotářech nepřehledných, za těmi
zas nové, nové, ustavičně nové
ohromnou nedochodnou stupnicí,
v níž chabnou tělesa, i blednou, hasnou,
ustoupajíce jiným vyjiskřelým
v odstávkách závratného úzasu.
A opět ve hlubeň — hloub, hlouběji —
se pouští stopa jeho dychtívá;
otvírá klíčem síně přimknuté,
kde příroda svou skrytou dílnu má:
a v ruce pochodní svou, vniká statně
až hnedle na ústředné popraží
všech prapočátkův.

Tak duch člověka
pohybný skoumá, bádá, zpytuje,
měřídkem čítá, váží, rovná, tříbí,
vše různé hrna v celek jediný,
až vesmír objat pažím obrovým.

Nechť svíce téhož ducha — vznícená
z planoucí Boží záře jiskřice
co drobná krůpěj světelného moře —
vždy jasně svítí, neporušena
šalebným dýmem predsudkův či klamův,

ni nejsouc polétavou bludící
z močálu svárův, záští, rozbrojův,
i všech těch vášní, jichžto kalný výblesk
na scestí svádí zhoubné pohromy!
Byť posvátný ten oheň, háraje,
zde konal slunce úkol ptýlením
tmy noční, zažiháním osvěty;
byť onde, klinem blesku mítaje,
rozrážel mračna zpupně hraděná
bezpráví, poroby a útlaku,
kde v závoj truchlý volnost halena:
v jarosti stále skvěj se nekalen
co jiskra čistá, demant bohatý,
co hromnice, jež stojí vysoko
na velkém svícnu v chrámě všehomíra!

Fr. Doucha.

Obrázky biblické.

Podává kn. *Fr. J.*

VI.

Prokletý Chám. (I. Mojš. 9.)

I na tento příběh ještě se upamatujete.
„Po potopě světové s výšin Araratských sestoupil Noe, po Adamu druhý praotec lidstva. V nové vlasti nové našel zaměstnání. Počal vzdělávati zemi a štípl vinici. Dozrály hrozny a on pije, ale opojující moci révy neznaje, opil se a obnažen ležel v stanu. Víte, jak tehdy synové Noemovi k otci zachovali se, jak posmíval se mu Chám všetečný, jak studem oko své a pláštěm lásky synovské nahotu otcovu přikryli Sem a Jafet. I konec víte, jak otec nezdárnému synu zlořečil, Semovi pak a Jafetovi žehnal. Nevím, nebyl-li příliš příkrý a přísný tehdy otec k dítěti; ale v písmě sv. stojí doslovně: „Zlořečený buď Chánaán (Chámův syn), otrokem otroků bude bratřím svým!“ (I. Mojš. 9, 25.)

Co soudíte o tom příběhu? Tak prostosrdčně vypravuje ho písmo, jako povídku pro děti, a s tak hroznou hrozbou končí, jakoby nezvedeným dětem na věky sloužit měl na postrach. Co soudíte o obsahu? Víme že ta hrozba zdá se vám býti, ne-li nelidskou, aspoň neotcovskou. Je to hrozné proklít dítě, a nejen dítě, i potomky jeho budoucí!

Trest byl hrozný, ale po zákonu vyměřený. Nybly ovšem čtvrté přikázání tehdy ještě vryto v deskách Sinajských; ale bylo vepsáno v srdce člověka. A záhyby srdce bližší byly Chámovi, než Israeli deska z kamene, když kočoval v poušti. Proti tomu zákonu zhřešil, a po zákonu tom souzen byl i trestán Chám.

A chcete-li přece pousmát se a právdou a vážnost písma na lehkou brát váhu, prozatím Vám nebráním. Slyšte však dále.

4000 let uplynulo; Chám zemřel i prokletý jeho syn; ale člověčenstvo žije a v něm v čeledích svých i rodina Cháмова až po dnešní den. I réva zůstala. Tehdy svědkyní střídmeho byla k nestřídmosti potupné; teď tajemství krásná, vznešená a sladká chová v požehnaných proudech svých. Přestala opájet tělo; teď duši opíjí a omamuje srdce k lásce, již není rovno v světě celém, tak čisté, nezištné a odvážné, že až šílenosti podobá se. Noe štípl révu. V pozadí už Melchisedek čeká, vedle chlebě kalich v ruce drží, aby obětoval Hospodinu a při hodech díků občerstvil Abrahama s čeledí. A za nim v daleké dálce, v mlze prvního zaslíbení již čeká na zelený čtvrtek „kněz podle řádu Melchisedekova“ nade všechny „Požehnaný“ s chlebem a kalichem požehnaným. Tak vše se vymanilo z kletby, tak zlořečení obrátilo se v dobrořečení; jen toto dvojí nezměnné zůstalo: písmo Boží a Cháмова kletba v něm.

Jak se naplnila ta hrozná kletba otcova? Po zastavení stavby pověstného „Babele“ rozešli se vnuci Noemovi. Sem osadil Asii, Jafet rozložil se po Evropě a s kletbou svou do Afriky odebral se Chám.

Viděli jste černocho? To je chámův syn. Nevěříte-li tomu, co — dle písma — někdy stalo se s otcem jeho, podívejte se dnes na syna jeho. A z osudu syna poznáte osud otce a dnešní den vám potvrdí, co se stalo za let starodávných. Vizte prvé Cháma, pak Jafeta, tu kletba, tam požehnání.

1. Pojdte daleko za moře, do pustin horkého pásna, tu ho máte. Osmahlá pleť, nadutý pysk, vlas jako z vlny černé krátce kadeřavý, nízké stlačené čelo, bída v tváři a nesvoboda v pohledu Vám ho značí: toť černoch, otrok, Chámův syn.

Je prostý až k nahotě; nevím, zdali proto, že otec jeho nahotě otcově se smál; nemá a nezná vlasti; nezná srdce, duše, sám sobě je cizincem. On svobody nemá. Jest otrokem, a dítě jeho bude otrokem, jakým jest on a praděd jeho byl. U nich od kolena po kolena otroctví jest — věnem. Špalek za bůžka si postavil, a patřte, jak se bojí bázní hroznou. Nejen ruka, i rozum i srdce jeho spoutány jsou. Pod bičem tyranského pána se svíjí, a ten, jak ho koupil, zas ho prodá, jest-liže ho neubije. Stal se majetkem bělocha pána. Je bez práva, pán jeho je bez srdce a hrozný osud ten zdá se býti bez konce. Zavezli ho do ne-

známých horkých krajů; tam shrben k zemi škrabe půdu tvrdou, po níž mu nic není, aby — sám nahý — zlatohlavem oděl pána svého, který ho nenávidí a za tyranství své ani se — nestydí. Nemá ničeho mimo bídu a sprosté vášně; je *bídák a bídák* spolu.

I v Turecku jsou otroci pleti bílé. Ale v Koranu, který je zavedl, nalezá se jméno „Kristus“. A již pouhé to jméno, jež četl Turek, vysvobodilo otroka v Turecku dřív, než evropským mocnostem zcela se to podaří. Turecký otrok je sluha a počítá se k rodině pána svého. Černochovo otročení je takové a takového trvání, že nic je nevysvětlí v světě celém mimo ono prosté a hrozné slovo písma: „Zlořečený buď Chám; otrokem otroků bude bratřím svým!“ —

2. A teď dále pozvedněte hlav svých po celé zemi, po všech mořích, po všech přístavech. Evropčan, syn Jafetův, jemůž bylo zehnáno, se tu usadil, rozložil, dílo a království si založil. Od pólu k pólu ke všem břehům, trůnům, národům vysílá plavce své a kupce, vojíny a umělce, zpytatele, učence, konsuly i apoštoly. Evropčan rozeháá světlo národům; on pohýbá světem, on vládne slovem, písmem, ocelem, štětcem, dlátem, mečem, parou, drátem, dechem a duchem svým. On přináší národům válku a mír a v záhybech togy své nese dějiny světa. Nejhlubší propasti překlenul oblouky a mosty mistrovskými, srdcem hor nebetýchých prokopal si dráhu volnou. díly světa spojil drátem, jež v rychlosti učinil sobě poslušným, na moři pevnosti si vystavěl ve fregatách obrněných a u kteréhokoli břehu s nimi přistane: ať i zařve černocho, Chámův syn, však brzy i šíjí i koleno své sklání před synem Jafetovým, poněvadž v celé bytosti jeho, v tom kroku jistém i v tom oku bystrém, plném nadšení „syna požehnání“ poznává.

Teď zajisté jinak posoudíte událost, kterou písmo tak prostě vypravuje na jednom z prvních listů svých a dosvědčíte, že je víc, než povídka pro děti. Kde je člověk, jenžby s úžasem prst Boží neviděl v tom hrozném dědictví nešťastného kmene a nezvolal: „Požehnání otcovo staví dětem domy; ale kletba matčina bourá základy její.“ Slyštež děti příkázání, jež do žuly Sinajské vryl prst Boží a jež k dětem královým i žebrákovým volá denně: „Cti otce svého i matku svou, aby dlouho živ byl a dobře se ti vedlo na zemi!“

„Kdo sužuje otce svého a zahání matku, hanebný jest a nešťastný.“ (Přísl. 10, 26.)

Příprava k zpovědi velikonoční.

Postní rozjímání. Konal Alois Kopecský.

III.

Opravdivé předsevzetí.

„Kterého chcete, aby vám byl ze dvou propuštěn? Oni ale řekli Barabáše.“
Mat 2, 7, 21.

Rozpomeňte se na dobu prvního svého mládí, když vás matka chovala, když neznali jste, co jest smutek, nevěděli, co starost jest, nevěděli, co jest — hřích. Řekněte, zdaž jste nebyli tenkrát šťastni? Nuže a jak to nyní? — Vrah seděl spoután v temném žaláři. Nemohl usnouti: divné myšlenky probíhají mu mozkem, až se rozpomene také na svou mladost, kde ho matka učila modlitbě „Otčenáš.“ Zadumal se, a nevěda ani jak, klečel již na kolenou a ústa, jež po dlouhá léta nemluvila než řeči rouhavé a bohaprázdne, šeptala modlitbu Páně a z očí padaly mu slzy jako bohatý hrach. — Prosím vás, rozpomeňte se i vy na tu dobu, kdy vás matička učila „Otčenáš“, a porovnejte nynější život svůj s dětstvím vaším. Když vám tehdy ukazovala matka „Pána Boha“ na kříži, ó jak jste po něm vztahovali outlé ručky své, jak jste ho tenkrát milovali! A teď? „Ne toho; ale Barabáše!“ Či nevolají tak skutkové naši? Zpytuj svědomí své, a poznáš, že jsi Pána Ježíše, kterého jsi co dítě tolik miloval, dávno již hříchy svými ukřižoval. Ty však zase chceš býti dítětem nevinným; ty cítíš, že *tak jak jsi*, nešťastným jsi, ty lituješ hříchů svých, jimiž jsi ztratil nevinnost svého mládí a domov svůj nebeský. Léta mladosti, ač bych rád, vrátiti tobě nemohu, ale cestu do pravé vlasti nebeské, cestu domů otevřel ti Ten, Jehož zde vidíš za tebe pníti na kříži. K návratu na tu cestu, z níž hříchové tě svedli, třeba jest sv. pokání. Víte, že především přičinit se musíte, abyste poznali stav duše své zpytováním svědomí. Víte též, že potom musíte hříchův svých srdečně litovati. Dnes pak chci vám ukázati, že hříšník chtěje odpuštění hříchů dosíci, *pevně si musí před se vzíti života svého polepšiti a nikdy více nehřešiti*. Budeme tedy dnes s pomocí Boží rozjímati o *předsevzetí*, kteréž, má-li opravdovým slouti, musí býti nejen

I. *pevné a všeobecné*, ale i

II. *účinné*.

1.

„Otče! prosím, odpusť mi, já to již neudělám“ — tak prosívá hodné dítě, aby rozhněvaný otec mu odpustil jeho přestupek. Cítí, že ho zarmoutilo, a poněvadž učiněnou chybu napravit, odčiniti nelze, slibuje aspoň, že budoucně se jí vystříhá. A za ten slib, za to předsevzetí chce u otce dojíti odpuštění.

„Bože, buď milostiv mně hříšnému“ — vzdychá z hloubi srdce litující hříšník k Otci nebeskému. A Otec ten odpovídá mu slovy Kristovými: „*Jdi, a nehřeš více.*“ (Jan 8.) — *Nehřeš více!* toť podmínka, pod kterou možno dosáhnouti odpuštění. „*Opusť bezbožný cestu svou, a muž nepravý myšlení svůj, a nechť se navrátí k Hospodinu, a slihuje se nad ním!*“ (Isaiáš 55, 7.) Rcete sami, zdaž možno prositi za odpuštění, a dosáhnouti smíření, když prosící pro budoucnost přestupkův se neodřekne? Zajisté nemile byste přijali na př. tuto prosbu: Sousede, příteli, bratře . . . odpusť mi, že jsem tě pomluvil, tobě na cti utrhal, na statku uškodil a p., odpusť mi to, prosím. Buď ale jist, že až mi odpusťš, zase tě budu pomluvati, na cti utrhati, na statku tobě škoditi a p. Odpustili byste takovému prosebníku? A když to obyčejem u lidí, ano nutností, aby prosící vinník pro budoucnost zlé vůle se odřekl; čím nutnější to u hříšníka, jenž usmířiti chce Stvořitele, Pána a Boha svého? Proto také kajcník, poznáv hříchy své a bolestí nad nimi v srdci naplněn svatošvatě slibuje Pánu Bohu: *opravdu míním nikdy více nehřešiti a všeliké příležitosti k hříchu se varovati!*

V poslední válce prusko-francouzské bylo dobyto od Němcův mnoho bitev a vzato mnoho pevností. Některých však, ač se pokoušeli o ně nepřátelé zle a po dlouhý čas, ač nelitovali ani lidí ani prachu, přece nedobyli. Jedna z nich jmenuje se Bič. Jest to pevnost malá, ale přepevná, pevnější však byla ještě hrdinskou posádkou svou. Kdykoliv byl velitel vyzván, aby se vzdal, hrdě odpověděl, že raději i s mužstvem svým dá se pod sutinami zdí pochovati. A slovu dostal. Pevnost nebyla dobyta. — Pevnosti té máme se podobati také my. Duše — toť velitel v nás, a pánem naším Ježíš Kristus, jenž koupil si nás za cenu velikou, jenž vykoupil nás svou smrtí na kříži. Kdykoliv klečíte ve zpovědnici, vždy slibujete, že se nepříteli nevdáte, slibujete, že raději umřítí chcete, než byste hříchem zradili zase Pána a Krále svého, Krista. Ale zdaž také plníte slovo dané? Mnozí

jako na divadle počínávají sobě i na místě sv., v kostele, ve zpovědnici. Dělají, jakoby hříchů svých opravdu litovali, podobá se, že proniknutí jsou pravou litostí a pevným předsevzetím, že polepšejí života svého. A přece to jenom klam. Jen pozorujte je za krátký čas po té, dle zevnějšíku tak skroušeně odbyté zpovědi, a shledáte, že život jejich stejný jest jako dříve. Rouhají se Bohu jako dřív; znesvěcují neděle a svátky životem prostopášným jako dřív; přivádějí pitím a karbanem rodinu svou na mizinu jako dřív; vedou život zhýralý a pohoršlivý jako dřív. Činili lidé tací pokání opravdivé, jako se tvářili, či snad divadlo hráli? Ale běda, třikrát běda jim, že zahrávati si chtěli s věčným a všemooucím Bohem! „*Bůh nebývá posmíván!*“ Běda jim, až státi budou na pravdě Boží!

Však budete namítati, že člověk jest slabý a křehký, že za to někdy nemůže, když nazpět do hříchu upadá. — Ač slabost lidskou připouštím, přece tvrdím, že Bůh nic nemožného, nic, co přesahá sílu lidskou, neřádá. Veliký apoštol národů, jenž také byl člověk křehký jako my, píše: „*Všecko mohu skrze toho, kterýž mne posiluje.*“ (k Filip. 4, 13.) Či snad by ten, kdo takto namítá, jedl pokrmu, o němž ví, že v něm jed? Jistě by se k tomu nedal pohnouti, a mocně by se bránil, aby si zachoval život tělesný. A když se jedná o život věčný, o duši nesmrtelnou, měl by se kdo vymlouvati lidskou slabostí a křehkostí? Hanba křesťanu, jenž neví, že řekl Kristus Pán; „*Kdo chceš za mnou přijíti, zapři sebe sám a následuj mne.*“

A kdež jest důvěra takového křesťana v pomoc Boží? Což neví, že Bůh doufajících v Něho neopustí, a že každému, kdož ho prosí, dává milost svou?

Ale tu zase jinou slyším námitku: „já rád se odříkám hříchů všech, jenom toho a toho odřeknouti se nemohu; jáť tím ani nehřeším, jest to mou druhou přirozeností.“ — A toť, věz, také pramen všech tvých hříchův ostatních; ten-li neucpeš, nic platno, ty musíš zahynouti ve svých hříších. A že tím nehřešíš? Ovšem říkají mnozí: já nejsem lakomý; ale že jsou pyšní, toho nevzpomenou. Říkají: já nejsem pyšný, ale že jsou zlomyslní, věděti nechtějí. — Já nejsem v pití nestřídmý; ale že karbanem rozhazují statek svůj i rodiny své, na to zapomínají. A když zpovědník znamená, že nezpytovali svědomí, a vyptává se jich na to neb ono; tu jednu vždy odpověď mají: ne, aneb se i zlobí, když se ptá na

to neb ono, jakoby svatí byli. Bůh dal desatero přikázání, a sice pro všechny, proč musíme si všichni pevně umíniti ani jediného z těch desíti přikázání Božích nikdy nepřestoupiti. Každé přestoupení bylo by hříchem a nepravostí před Bohem. Proto třeba varovati se *každého* hříchu, jak slíbil Bohu již David kající v žalmu 118. „nenáviděl jsem *všelíké* cesty nepravosti.“ Musí tedy předsevzetí naše býti *všeobecné*: *nikdy a nikterak již nehřešiti a všelíké příležitosti k hříchu se varovati.* A když to předsevzetí jest pevné, hleďtež ještě, aby bylo *účinné*.

2.

Předsevzetí naše bude účinné, když splníme, co jsme Bohu slíbili, když skutky dáme na jevo své polepšení. Kdo se chce opravdu polepsiti, nesmí říkati: jestli mi Bůh pomůže, budu hleděti, abych se polepšil — snad se polepším — doufám že se polepším. Takové doufání, takové neustálené pochybování jest marné a nic se jím nedokáže. Zde platí napřed: přičiň se, a potom teprv: Bůh ti požehná. Proto pravý kajicník řekne: chci, musím se polepsiti. By pak tuto svou vůli provedl, chápe se všech prostředků, jimiž lze života napravit.

Jako nemocný neb raněný k uzdravení svému užívá léků sebe odpornějších, ano i řezati a pálení se dá; podobně musí se odhodlati i kajicník v žádné okolnosti a příležitosti, byť mu z toho i veliký prospěch vzešel anebo tím ubrániti se mohl škody nemilé, nedopustiti se hříchu, jímž by zase ztratiti mohl milost Boží. Ale jakož jsme viděli, že předsevzetí mnohých není ani pevné ani všeobecné; rovněž nebývá Bohu žel ani účinné. Či jaký účinek může míti předsevzetí toho, kdo nechce ani stéblo křížem přeložiti, aby se polepšil? Jakých prostředků užil, aby se uvaroval hříchu? Snad se postil, snad bděl neb uložil si práci nějakou, by na uzdě udržel své tělo bujné? Anebo se vyhnul zlé společnosti, kdež ho sváděli k pití, ke karbanu? Odešel snad z domu, kdež úklady strojili se jeho čistotě? Zřekl se známosti, která mu byla příčinou tolika hříchů? Anebo snad zacpal si uši a držel jazyk za zuby, když vedly se řeči necudné a pomlouvačné? Nikoliv. Ó ubohý! Kterak chceš uvarovati se hříchu, když nevyhýbáš se ani příležitosti k němu? Podobáš se bláznů, kterýž byv častěji od hada uštknut, nicméně s ním si hraje, ba i za hadra ho schovává. — Anebo snad jsi

mnoho se modlil k Pánu Bohu, aby tě neuváděl v pokušení, snad jsi vroucně vzýval Matku Boží a anděla strážce, aby tě chránili, za tebe orodovali; snad jsi rád hledal svého dobrého Pastýře Krista zde v kostele; snad jsi často rozjímal sobě jeho utrpení a smrt, abys stále měl na paměti, co pro hříchy tvé musel Kristus trpěti? Ty smutně kroutíš hlavou, že nikoliv. Což jsi neměl k tomu času? A ku hřešení měl jsi času? K rozjímání umučení Kristova ti scházely [myšlenky, a s hříšnými věcmi mohl jsi ve své mysli se zabývat? Ó zdaž tu možno, abys opravdu minil nikdy více nehřešiti!]

Ninivetští byli zlí a nešlechtní. Bůh je chtěl zhladiti, a proto poslal k nim proroka Jonáše se vzkázáním: Nebudete-li pokání činiti — „*ještě 40 dní, a Ninive bude vyvráceno*“ (Jon. 3, 4.) Ninivetští však uvěřivše v Boha oblékli se v žíně od největšího až do nejmenšího a rozhlásili půst a pokání. A Bůh, jenž nechce smrt hříšníka, ale aby se polepšil a živ byl, smiloval se a odpustil jim. Ale pozoruj dobře, připomíná sv. Jan Zlat., ne proto odpustil jim, že se postili . . . ale proto „*že odvrátili se od cest svých zlé*.“ (Jan. 3, 10.) A tak až podnes odpouští Bůh jenom těm, jenž skutečně odvrátili se od svých hříchů a zanechali cest nepravých. Ne slova, ale skutky žádá od nás Bůh. „*Ne každý, kdož mi říká pane, pane; ale kdož plní vůli Otce mého, jenž jest v nebesích, vejde do království nebeského*“ — řekl sám Ježíš Kristus. Židé také jednou volali slávu Pánu Ježíši, ale když měli slova svá skutky osvědčiti, když mu měli lásku a oddanost svou dosvědčiti: neznali ho, a slavné „*hosianna*“ změnilo se v zlostné „*ukřižuj!*“ Milejší jim byl buřič Barabáš, než Spasitel jejich Ježíš Kristus.

Nejmilejší! Když na tento nevděk se rozpomenete, dojistá nelibostí naplní se srdce vaše. Ale zdaž vy jinak jednáte? Kolikráte již korili jste se Kristu co Pánu a králi svému! Ba vy jste ho i zvali k sobě, a přijímali pod střechu srdce svého — a přece ach! ještě snad u vás hostem byl, a již již odháněli jste ho od sebe, zuřivě volajíce: „*ne toho, ale Barabáše!*“ A čím zasloužil si od nás ten černý nevděk Pán Ježíš? „*Lide můj, co jsem ti učinil?*“

Dějiny římské vypravují nám tento příběh: Caesar, jenž pro vlast přinesl mnoho obětí, seděl u prostřed senátorů. Myslel, že vůkol samé přátele má, a ničeho zlého netušil; všichni však spikli se proti životu jeho. A když pojednou tasili dýky uscho-

vané, aby ho zavraždili, chce vládce, zvyklý v častých bojích patřiti smrti v tvář, se brániti. Však co vidí? Mezi vrahy jest také muž, kterého přijal malého za dítě vlastní, kterého miloval jako syna svého. Bolestí puká mu srdce. „Také ty, synu můj, také ty Brute?“ — to zvolav, halí se v plášť a umírá co obět nevděku. I mezi námi zde na trůnu svém krvavém dlí král náš, Ježíš Kristus. Na první pohled zdá se, že obklopen jest samými přátely; vždyť všichni s úctou k němu hledíme. A přece snad i mnohý z nás vrátil opět a opět hříchy svými dýku v srdce Kristovo. Ó černý lidský nevděku! Dlouho-li posmívati se budeš lásce Kristově? Ó odpust nám, Kriste ukřižovaný! Odpust nám, když vyznávati se budeme z hříchův svých, a věř nám, že již nebudou lháti ústa naše říkající: „Opravdu mním nikdy více nehřešiti, a všeliké příležitosti k hříchu se varovati.“ Amen.

Jachim Dobeřín.*)

Lutrovo kacířství ujal se v Rakousích vinou domácích některých šlechticů. Jim bylo vhod nové učení, žeť prý není třeba křesťanovi, aby násilou věčné blaženosti dobyval, poněvadž mu samou ač kusou věrou pohodlně do nebe vklouznouti lze. Mistrů protestantských z ciziny přisantročených uvelebili zprvu na svých hradech a zámcích, a napivše se z kalné studně, podali nedopitek své rodině, čeledi a úřednictvu. V dolních Rakousích usedlý šlechtic *Křištof Jörger*, přispívši sobě dostal již roku 1525 od samého Lutra vyslaného mistra Michala Stifla, jemuž sebe i rodinu převrátiti dal. Zluteřelá šlechta majíc na svých panstvích a statcích katolické kostely s podacími právy, začala je osazovati buď kněžími bludem a rozpustilostí nakvašenými, buď písmáky z protestantstva.

Tehdy ráčil Pán Bůh pšenici tříbiti, aby pleva odletěla. Mnozí zapustili kněží zradivše nad církví svatou i nad svým spasením, zběhli k protestantům; do utiskovaného i pronásledovaného stavu kněžského dávali se jenom srdnatí Duchem Svatým opravdu volaní panicové. Ký div tedy, že katolické kněžstvo velmi řídlo? Opatové benediktinského kláštera *Mariacell* v dolním Rakousku nenalezli as od roku 1576 až do r. 1606 ani ve svém sboru ani vně sluhu Božího, kterýmž by osadní (farní) kostel sv. *Petra* apoštola v *Inzersdorfu* řádně opa-

trili. V témž *Inzersdorfu* stál i kostelík sv. *Víta*, jehož podací k onomu opatství nepříslušelo. Uživ nesnáze kláštera *Mariacellenského* nasadil r. 1576 pán protestantský *Helmhart Jörger* ku kostelíku sv. *Víta* v *Inzersdorfu* pastora Abraháma Ströbla i luteranského školníka Sigmunda Heide, jenž brzo patnácte pacholat vyučovati počal. Jakž předzvidali, stalo se: dílec osady *Inzersdorfské* zluteřel!

Okolo roku 1606 vypravil *Mariacellský* opat *Vít Perkhof*er podrízence svého *Jachima* do *Inzersdorfu* jakožto správce osady při chrámě sv. *Petra*.

Kněz *Jachim*, klášterník *Mariacellenský* řádu sv. *Beneše*, pocházel z Čech a měl příjmení *Dobeřín*. Tohle příjmení zjinačil sobě v Němcích z tehdejšího zvyku a podpisoval se *Tabernitius*. *Mariacellenští* sborníci znali zdávna vzácnou pokoru bratra svého *Jachima*. Kterýžto asi roku 1600 byv dožádán k opatství benediktinského kláštera sv. *Lamberta* v Starých Hradech, odvrátil oči od podávané berly; ba když ho l. 1615 po smrti *Víta Perkhofra* spolubratrstvo *Mariacellenské* na stolicí opatskou vznesti usilovalo, vykládal jim svou k takovému úřadu nedostatečnost a oslyšel jich. Za touž příčinou dožádán jest na to opatství Šotenský klášterník *Valentin Stambler*, jenž i svolil.

Rovněž stkvěl se *Jachim* křesťanskou trpělivostí. Tehdy, jako vždy, měli vlažní, nedbalí a zesvětačelí kněží pokoj od Božích protivníků, jichž obmyslům nadháněli samým svým obcováním; ale běda bylo horlivým a bohabojným pastýřům, že proti povodni bludu a neřesti hráze stavěli a od stádečka Kristova vlky zaháněli.

Upřímným otcem duchovním a svědomitým pastýřem shledán jest rodák náš *Dobeřín* od katolíků *Inzersdorfských*. *Jachim* vodil osádku na dobrou pastvu; lámal jí přesný chleb slova Božího; hájil pravdu víry katolické, odkrýval a hubil lež i blud nepřátel církve svaté a přísluhoval pilně i věrně dušníkům svátostmi. Obětováním mše svaté, modlením, vyučováním a životem příkladným utvrdil mnohých v pravé víře, napravil hříšných, zdokonalil ctnostných a přinesl na ramenou svých leckterous ovečku zbloudilou do ovčince Kristova. Jakých křivd, útisků, pomluv; jakého týrání, rouhání a vyhrožování za to utřil a zkusil od sousedů luteranů — z tehdejších okolností a poměrů snadno lze důvtipem uhodnouti!

Pastýř *Jachim* věda, že kdo setrvá až do konce, ten spasen bude, a hotov jsa položití život za své ovčičky: neochabnul

*) Dle A. Erdingerave Vídeň. cír. Novinách 1872.

aniž ustál v horlivém díle a zápasu svatém, až co výborný hrozen na vinici Páně uzrál k vytlačení.

Blíže *Inzersdorfu* stojí řeholních kanovníků lateranských klášter *Herzogenburk*. Tam chodíval zotavit se a putoval k svatě zpovědi osadní kněz *Jachim Dobeřín*. Když se pod večer jedenáctého dne května měsíce léta Páně 1617 z téhož kláštera domů vracel, vyskočili naň u *Inzersdorfa* z přílehlých vinic luteranští viníčníci a ubili ho železnými kratceci. Dali mu 25 ran, mezi nimi 12 smrtelných; terčem ran byly ruce a hlava. Mnoho katolíků a protestantů vyběhlo z městečka *Herzogenburku* a užřelo divný zjev: nad tělem zamordovaného kněze *Jachima* vznášela se duše jeho pod spůsobou ohnivě koule zvolna k nebesům. Katolíci donesli tělo do *Inzersdorfu* a vložili na odív v chrámě sv. *Petra*. Z okolí hrnul se lid k tělu a totéž ostávalo patnácte dní bez puchu, ač bylo tehdy parno; líce krásil růměnec. Na počátku měsíce června tělo kněze *Jachima* z *Inzersdorfu* do kláštera *Mariacelského* převezeno a v konventském chrámě vedle oltáře bl. *Panny Marie* pochováno. Hrob poklopili mramorovým kamenem.

Leta 1683 Turci Vídeň oblehajíce, zajižděli do údolí *Mariacelského* pleníce, pálíce a mordujíce. Opat *Roman Wohlrab* utekl se sporem bratrským do Štýrska do kláštera *Admontu*. Když byli Turci zahánáni, vrátil se domů, ale nalezl klášter zbořený; v chrámě pak hrob kněze *Jachima* zneuctěný a mramorový poklop roztlučný.

Mariacelský klášter zrušen jest císařem Josefem II.; podací kostela sv. *Petra* přivázáno *Herzogenburskému* klášteru kanovníků lateranských roku 1784. Na cestě z městečka *Herzogenburku* k zámku *Valpersdorfu* stojí Boží muka či zděná kaplička nedávno obnovená i obrazem *Marie Panny* ozdobená; zpředu lze čísti nápis: *Hic occisus est Joachimus Tabernitius anno 1617*. (Tuhle zamordován jest *Jachim Tabernitius* leta 1617).

— o. —

Chudý sirotek z Dlouhé ulice.

Obrázek ze 14. století od *Frant. Pravdy*.

Za panování císaře Karla IV., jenž co král český sloul *Karel I.*, milá vlast naše pozdvihla se k takovému blahobytu a k takové slávě, že ještě posud každý pravý Čech s vděčností památce jeho žehná, s citem vroucím dobu 32letého (od r. 1346—1378) králo-

vání jeho velebl, ctihodným jménem otce ho vyznamenává. Co on, neučinil pro Čechy žádný král, velká díla jeho po pěti stech letech trvají posud a živě a skvěle svědectví mu vydávají.

Podívej se do Prahy a prohlídní si tam krásné Nové město: to *Karel IV.* založil a vystavěl. Jdi přes starý kamenný most: ten pochází od něho. Navštiv hlavní chrám sv. Víta: i tomu dal původ. Snad máš bratry, máš příbuzné, máš známé na vysokých školách Pražských: ty *Karel* uvedl a zřídil. On pěstoval a podporoval umění, stáral se o vinařství, rolnictví a hornictví, povznesl řemesla, rozšířil obchod a velikost koruny české.

Karel náš upřímně miloval svůj lid, byl spravedlivý k bohatým i chudým, hájil jejich práva, zjednal a opatřil jim mír a bezpečnost, nedal ukrivditi nikomu. Hle on také pečuje, aby veřejné nemravnosti učinil přítrž, a jsa nábožný a šlechetný, k nábožnosti a šlechetoosti vede a povzbuzuje i své poddané. On si z nich vychoval Čechy, vštípl jim do ducha národní vědomí, naplnil jim srdce vlasteneckým citem. Jazyk český dostal se na místo, jež mu patřilo a patří, vážil si ho sám císař a král, vážnost k němu stala se všeobecnou, přenesla se až za hranice. Jméno české bylo slavné, byl slavný celý národ český a země naše oplývala hojností.

Arci i za Karla potkaly Čechy mnohé strasti a nehody, vedl sedoma boj proti bujným velmožům, činily se výpravy proti smělým loupežníkům, odbývaly se války v cizině. Zuřil také mor, jenž vůbec černou smrtí se nazýval, zastihla nás neúroda a z té vznikla velká drahota, strhla a rozšířila se povodeň a mnohé škody způsobila.

Však na takové rány následovala vždy rychlá pomoc, císař *Karel* nedal hynouti lidu svému a arcibiskup Pražský *Arnošt z Pardubic* ve všem dobrém vši silou ho podporoval. Nescházel ani jiných dobrodinců a šlechtíků a byli mezi nimi boháči, jenž k ulevení bídy rádi přispívali jménem svým a ve velkolepých skutečích a dílech se účastnili.

Podáváme zde malý obraz z doby tehdejší, aby milí čtenáři ji blíže poznali a naučili se ji posoudit a ocenit.

I.

L. P. 1360 silně řádl v Čechách mor a hojně se zmohl zvláště v Praze. Nikdo nebyl jist svým životem, nakazil se, ulehl

náhlá smrt ho zachvátila. Choroba počala horečkou, po těle naskákaly boule, usadily se hlízy a boláky a hned se kvasily, následovalo chrlení krve a člověk byl ztracen. Málo kdo se uzdravil, kdo v tu nemoc upadl, praví se, že sotva jeden zesta, a tak tisíce lidí bídně sešlo se světa. Mrtvolý jejich hned černaly a hnily, výpar z nich naplnil vzduch a rozmnožil nákazu a té podlehlly nové oběti. Nebylo možná nakopati dost hrobů, dělaly se u kostelů jámy a šachty, do těch se nebožtíci házeli a kladli, země je přikryla a zasypala. Ve všech rodinách panoval strach, jeden se štítil druhého a mnohý zůstal opuštěn tak, že ani příbuzní mu neposloužili, aby jed z něho na ně nepřešel.

Leckdes se počal bouřit lid, mysle, že jsou otráveni studnice. Jinde zase, zvláště v Němcích, vzali v podezření židy, že oni tu pohromu zavinili, a hrozně je pronásledovali. U nás v Čechách mor měli za metlu, již Bůh trestá hříchy, a hleděli ho odvrátiti pokáním.

Přestal konečně, ale nebylo člověka, jenž by nebyl utrpěl nějakou ztrátu. Rodiče oplakávali děti, děti oplakávaly rodiče, umřeli jim bratři, sestry, zbylo všude mnoho sirotek. Ujal se jich, kdo mohl, císař Karel sám se o ně staral, arcibiskup Arnošt nezůstal za ním pozadu, páni a měšťané činili, seč byli, a tak neštěstí velké brzy se umírnilo.

Na Starém městě Pražském v Dlouhé třídě, kteráž byla jedna z nejhlavnějších, bydlel v malém domku vzadu na dvoře vetešník Hodek s manželkou svou a třemi dětmi.

Vetešníci byli krejčí, ale jen spravovači a přešivači, jimž dělání nových šatů zapověděno pod peněžitou pokutou.

Hodek byl chudý, ačkoliv si přece tolik vydělal, že počestně uživil svou rodinu a zaplatil si malý nájem.

V Dlouhé ulici, kteráž vedla do města od východu, prostředkem předměstí Poříčského a dále až na tržiště, posavadní velké náměstí Staroměstské, bylo tenkrát ještě mnoho domů dřevěných, jakož i v druhých ulicích na Starém městě, a takový byl též dům, v němž vetešník Hodek měl svou světničku.

Ulice byla úzká, že k domům přistavovaly se předsíně spočívající na pilířích, nad nimiž se nalezaly příbytky. Mnohý dům měl do ulice třebas i jiný výstupek a ulice se kryla obloukem, pod nímž se chodilo a jezdilo a nad nímž se přebývalo.

Také tu byly do ulice zasahující schody a sklepy a zavírací víka krámů, na nichž kupci a řemeslníci zboží své vykládali,

Přidá-li se ještě, že ulice na Starém městě byly a jsou podnes nerovné, křivé, plné koutův a že tenkrát i smetl se na ně vyhazovalo, snadno bude se dověditi, že vzduch v nich nebyl tak čistý a zdravý jako na Novém městě, jež Karel teprv sám pravidelně vyměřil, založil a vystavěl na velkém prostranství až k vrchu Vítkovu a Vyšehradu se vztahujícím, kde z časův dílem velmi dávných stávaly předměstí, vsi a kostely.

Proto, když vypukly nemoce, na Starém městě bylo nejhůř, a i mor tu řádil záhubně. Zabral se také do Dlouhé třídy a tam především si vyvolil domek, pod jehož chátrnou střechou trvala chudá rodina Hodkova, že hustě byl obydlen a víc nečistý než stavení vedlejší.

Hodek mu podlehl první, následovala jeho manželka, padly mu za obět starší dvě děti, nezbylo než nejmladší, útlá dceruška Alžběta čili Eliška.

Vymřeli obyvatelé celého domu a Eliška neměla nikoho, ku komu by se byla uchýlila. Hlad ji přinutil vyjít si mezi lidi, chodila po Praze, naučila se žebrat a o noclehy se nestarala nalezajíc je v opuštěném bytu po nebožtících rodičích. Nikdo jí neodepřel almužny, dostala nejen jísti, nýbrž i mnohý kousek starého šatstva, aby přikryla svou nahotu, když to, co na sobě měla, byla roztrhala.

Však nastojte, zemi českou navštívila neúroda, dlouho trvající deště zkazily a zmařily, co na polích bylo, a povstala velká drahota. Korec žita prodával se za půl kopy grošův, kdežto jindy býval po třech groších, což dělá asi 84 krejcarů nynějšího rakouského čísla, a obecný lid počal nejen morem, nýbrž i hladem hynout.

V Praze bylo zle a císař Karel, otec vlasti, aby pomohl, dal okolo Hradčan a Strahova a přes vrch Petřín stavěti velkou zeď, na níž všechna chudina Pražská pilně pracovala. Dostávala za to mzdu a pokrm, Karel sám k dílu dohlížel a vlastní rukou rozdával přichystané almužny a zásoby.

Tato zeď podnes vrch Petřín obkličuje a jemu slouží za ozdobu co krásná památka dobročivosti a moudrosti šlechtěného panovníka, jakéhož Čechové nikdy před ním a nikdy po něm neměli. Nazýváme ji „hladovou zdí“, že k zapuzení hladu se podnikla, kterýž úmysl výborně se podařil s pomocí Boží. (Pokračování.)

DO P I S Y.

Z Prahy, dne 20. února 1872.
(Křížová cesta u sv. Štěpána.)

Ve farním chrámu Páně svato-Štěpánském na Novém městě v Praze světil na popeleční středu dne 14. února od 2--4 hodin odp. důstojný pan provincial františkánský P. Berard Vařečka za přísluhy farního duchovenstva novou křížovou cestu. Obrazy dle Führichových výkresů maloval chvalně známý umělec p. Antonín Lhota, professor na malířské akademii. Křížová tato cesta bude okrasou domu Božího a příležitostí ku konání pobožnosti, kteráž se nyní mimo jiné dny zvláště v postní středu od 3--4 hodin koná, načež následuje postní kázání a požeňání. Bůh budiž hojným odplatitelem osadníkům za dárky, jimiž tato krásná křížová cesta i s 28 svícny mosaznými za 1500 zl. zřízena byla; neméně i všem těm dobrodincům, jichž podporou sedm oltářů vloni v témž chrámu Páně nákladem tří set zlatých vkusně obnoveny a bohatě pozlaceny byly. Mile dojmá nyní oltář „Štěpánské Panny Marie“, na němž obraz Rodičky Boží s Ježíškem z prvních dob křesťanského malířství v Čechách (z času Karla IV.) se nalezá a jež znalci velice chválí. Taktéž oltář sv. Jana Křtitele (křest Krista Pána) mistrným obnovením obrazu, nejlepšího díla českého mistra Skrety, p. Josefem Mislbeckem, akademickým malířem a výborným restaurátorem obrazů, velice získal. Rovněž i na oltáři sv. panny Rosalie obraz této světice od Skrety a jiné oltářní obrazy žádoucího obnovení došly. Kéžby s pomocí Boží i oltáře sv. Václava, sv. Lidmily, Dušiček a kazatelna obnoveny býti mohly. H.

Z Českých Budějovic 17. února 1872.

(O katalogu biskupství Budějovického.)

Naše církevní listy vyslovily přání, aby katalog diecése Budějovické dle vzoru katalogů ostatních církevní provincie České upraven byl. *Blahověst* totiž píše v 3. čísle t. r. v literárním oznamovateli: „Katalog Budějovický jest bohužel jak býval, a dovolaá se úpravy tří katalogů výše dotčených“, totiž Pražského, Litoměřického a Kralohradeckého. A v *Časopisu katolického duchovenstva* nalezáme ve svazku prvním b. r. v kronice tuto poznámku: „Vznášíme spolu žádost k J. Exc. nejduš. p. biskupu Budějovickému, aby nám dopřál té útěchy, že také katalog jeho diecése letos naposledy v nedokonalé a zastaralé formě byl vydán.“

Naproti těmto stížnostem podáváme následující k uvážení:

Porovnáme-li katalogy diecése Budějovické z roku 1852 s nynějším, nalezáme, že již není „jak býval“, nýbrž že došel vhodné opravy, dříve než nejeden z ostatních katalogů církevní provincie české.

Od zmíněného roku totiž zavedena jsou v našem katalogu místo latinských jmen farních osad jména česká neb německá, kdežto v katalogách ostatních diecése ještě latinských názvů užíváno bylo. Později udáno též patrociniu na jednotlivých farních chrámu, a připojeny obce, kdež se filiální kostel aneb kaple nalezá, též s udáním jejich patrociniu, jež katalog arcidiecése Pražské až dosud opomíjí, a poznamenána i pošta u každé farnosti.

Neschází tudíž našemu katalogu leč poznámky historické a statistické, avšak těch diecése Budějovické potřebí není. Neboť v každém farním archivu diecése naší nalezá se již od roku 1862 obšírný historický a statistický popis diecése Budějovické: „Historisch-statistische Beschreibung der Diöcese Budweis von J. Trajer“, z kteréhož se každý s důstatek poučiti může. V katalogách ostatních diecése království Českého, které takové statistiky nemají, musí data historická a statistická rok co rok opakována býti, čímž se katalogy tyto velmi zdražují a chudému duchovnímu nepřístupnými činí.

Proto zdá se nám býti na čase, aby po příkladu diecése Budějovické i ostatní diecése české co nejdříve obšírné historické a statistické popisy svých diecése uveřejnily; bylot by jimi zajisté netoliko duchovním dotyčných diecése, nýbrž všemu českému duchovenstvu velmi poslouženo, neboť v popisech těchto mohlo by mnohem více dějepisných a statistických dat uvedeno býti, než v katalogách uvedeno býti může.

Pro případ, že by slova naše na příslušných místech povšimnutí došla, navrhuje, aby v statistikách těchto vedle dat, posud v katalogách uváděných, i příjem beneficiáta dle vzoru Budějovické statistiky uveden byl; dále, aby i jednotlivé ku chrámu přifařené samoty zaznamenány byly, a aby i ona místa naznačena byla, kde se druhdy kostel neb kaple neb snad klášter nalezal; dále budiž uvedeno, zdali a jaké pozemky ku chrámu náležejí, kdo jednotlivé fary, neb chrámy, neb kaple aneb kaplanská místa založil, jaké jsou cesty k přifařeným osadám, jak vysoké jsou vrchy na osadách horních, jak vzdálené jsou při-

školené osady, v kterém kraji, v kterém okresu, na kterém býv. panství se farnost nalezá, a podobné. Toto vše nalezá se v naší diecesání statistice, v katalogách ostatních diecesí českých ale není o tom ani zmínky. Proto opakujeme výše vyslovenou žádost, vědouce, jak prospěšné jsou vedle stručných katalogů *obšírné církevní statistiky*. —r.

Pozn. red. K žádosti o vydání statistik jednotlivých biskupství přistupujeme, od prosby však, aby katalog diecese Budějovické změněn byl, neupouštíme. Na doklad, jak nepraktický jest, uvedeme příklad. Dne 30. ledna t. r. zemřel vp. Josef Samisch. Hledejme v katalogu. Na str. 59. nalezá se rodiště jeho, den a rok narození a vysvěcení; na str. 31, že farářem byl ve Stráži, na str. 75. pošta, patronát atd. — Co tuto na třech rozličných místech, nalezá se v seznamech ostatních biskupství na jednom jediném.

KRONIKA.

Z Prahy. Vd. p. probošt metrop. kapitoly dr. Adolf Würfel věnoval za příčinou vyznamenání svého řádem železné koruny II. třídy 1000 zl. v státních obligacích co příspěvek k zřízení asyly (útulku) pro lidi bez přístřeší.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati 29. února, 1—4. března u Voršilek, od 5—9. března ve farním chrámu Páně na Smíchově.

— Jednota *katolicko-politická* v království Českém bude v neděli, 3. března o 5. hod. odpol. odbývatí občasnou schůzi v místnostech Katolické besedy. Rokováno bude o zřízení záložny sv.-Václavské.

— **Z Vídně.** (Zpověď velikonoční v c. k. vojště.) Vídeňské generalní velitelství vydalo tento rozkaz: Aby o letošní velikonoční zpověď náležitě postaráno býti mohlo, mají všechny vojenské ústavy duchovního správce postrádající sestaviti souhrnné výkazy o počtu mužstva vyznání katolického dle národnosti, a zároveň udati počet těch, kteří se dobrovolně hlásí. Vojenské ústavy mimo Vídeň mají v těchto výkazech mimo to udati, je li místní civilní duchovenstvo ochotno, s mužstvem velikonoční pobožnost vykonati.

— **Z Lince.** (O P. Gabrielovi.) Poněvadž v posledním čase zvláště v liberálních novinách mnoho hluku se natropilo a lživých pověstí o knězi Gabrielovi roztrousilo od nepřátel církve katolické vůbec a

svaté zpovědi zvláště, musíme se o té záležitosti též zmíniti a ji objasniti. Především jest nám podotknouti, že ze všeho, co se o P. Gabrielovi v novinách psalo, jen to pravda jest, že od vánočních svátků v Lineckém blázinci mešká dívka, která dříve častěji u P. Gabriela se zpovídala; vše ostatní jest pouhá lež.

Zdejší Karmelitáni, praví dopisovatel, chodí boši, zachovávají přísně svou řeholi, tak že do konventu osoba druhého pohlaví ani vstoupiti nesmí a také tam dosud nevstoupila. Tři zpovědnice nacházejí se v kostele vedle sakristie, a čtvrtá pro nedoslýchající za skleněnými dveřmi, tak že každý může viděti i zpovědníka i toho kdose zpovídá. Dívka ona chodila ke zpovědi v kostele, kde P. Gabriel zpovídal. Na den Narození Panny Marie odbývali Karmelitáni průvod, po němž P. Gabriel šel zpovídat a sice na chodbu, any v kostele všechny zpovědnice obsazeny byly, na kteréžto chodbě nalézalo se množství těch, kteří se zpovídati chtěli, pročež svědkův dosti bylo. Ostatně mohl zlomyslně nářknutý P. Gabriel v kostele jen do půl 5. hod. zpovídati, an v 5 hodin se studujícími rozjímání konává, což se i onoho dne stalo. Nekalý čin tedy, který se mu připisuje, byl zcela nemožný; však není takové hanebnosti ani schopen, jsa i vzorným knězem i vzorným řeholníkem. —

Pochází z rodičův vznešených a dosti zámožných, a již záhy kolovala o něm chvalná pověst. Stav se 1857 Karmelitánem rozdál své jmění, více než 11.000 zl. obnášející k dobrým účelům. Žil nejprv co Karmelit v Rábu v Uhrách a byl od biskupa Simora, nynějšího uherského primasa, tak vážen, že tento nerad to viděl, když P. Gabriel do Lince byl přesazen, kdež jest hledaným ač dle pověsti přísným zpovědníkem. Slova jeho jdou k srdci a odtud ta nenávisť nepřátel církve proti němu. Tyto dni bylo čisti v novinách, že lékař v blázinci na pomatené dívky nalezl známky násilí; krátce na to však týž list přinesl vyjádření lékaře, že u nemocné ani nebyl a tedy žádného úsudku pronésti nemohl. Dále bylo roztrušováno, že prý P. Gabriel v špatné pověsti byl již co zpovědník jeptišek, což opět drzá a pitomá lež jest, anť P. Gabriel nikdy zpovědníkem jeptišek nebyl. Matka oné dívky jest chudá, a chodí též žebrat; jest známá vůbec co zlomyslná ženská. Nyní pak má hojně návštěv od liberálů; ano i z Vídně k ní cestu váží. Karmelitáni žádali, aby se celá věc soudně vyšetřila, Slu-

ši také podotknouti, že zmíněná matka dostala z Německa záсылku peněžitou a sice 800 tolarů, která soudu oznámena byla, aby se vyšetřilo, kdo tak štědrým dobrodincem jejím jest. Snad se co nejdříve něčeho bližšího dovíme.

— Záležitost P. Gabriele bere na sebe jinou podobu. Hrubě nařknutý P. Gabriel podal totiž skrze svého zástupce žalobu pro sprosté na cti utrhaní proti Marii Dunzingerové, matce, jakož i proti redaktorům časopisu „Tagespost“ a „Deutsche Zeitung“, již P. Gabriele tak nestydatě ostouzeli. Ještě sluší podotknouti, že soudní vyšetřování, jež se na pokřik novin proti P. Gabrielovi u zemského soudu v Linci odbývalo, zastaveno jest, poněvadž „nebylo dostatečného důvodu k tvrzení, žeby byl nařknutý něco trestuhodného spáchal“, tak zní rozhodnutí Lineckého zemského soudu ze dne 1. února 1872.

Z Říma. (Cathedra sciti Petri. Konec.) Příkladu Říma následovala brzo i jiná města a krajiny Italie, i ony poklekly před hrobem a sochou sv. Petra prohlašující ho budoucím svým knížetem a pánem, papeže pak jeho náměstkem. V tomto smyslu odvětil později Pipin vyslancům císaře C. Copronyma: se nulla penitus ratione pati, easdem civitates (kterých se vyslanci od něho pro svého císaře doprošovali), a potestate B. Petri et jure Ecclesiae romanae v. apostolicae Sedis quoquomodo alienari. Affirmabat etiam sub juramento, quod per nullius hominis favorem sese certaminis saepius dedisset, nisi pro amore sciti Petri, et venia delictorum suorum. Asserebat et hoc, quod nulla thesauri copia ei persuadere valeret, ut, quod semel Beato Petro obtulerat, auferret. (Athanas. Bibl. in vit. Steph. II.) Pipin považoval se zjevně nikoli za darovatele, nýbrž za navrátnce toho, co sv. Stolicе již byla v držení měla a co jí od barbarů jen odňato bylo. Již tedy hned od počátku světské panství papežovo, církevní stát, jakožto „dědictví sv. Petra“ za věc svatou, nezadajnou považováno bylo, jehož jediným pánem a vlastníkem jest sv. Petr, nástupcové pak jeho v římském pontifikátě jen správci; a v téměř smyslu dělo se darování hraběnky Mathildy, kteréž bylo jediným pravým darováním, jež sv. Stolicе obdržela. Avšak k důkladnější úvaze o tomto velmi důležitém předmětu není zde místa; jen tolik budiž ještě dotčeno, že socha sv. Petra resp. hrozba nedůstojného pána Říma, císaře Lva, rozkotáním jejím takřka celý Řím nejcitlivěji vy-

trestati, jest posledním původem světského panství papežův.

— Dne 1. února obdržel sv. Otec adresu s více než 900.000 podpisů z Holandska. — Pius IX. již se zotavil ze svého nastuzení. — Jednáni vlády s biskupy italskými bylo velmi dobře ve Vatikáně předvádáno, proto od papeže a věřících staráno bylo o prostředky, jimiž by živobytí biskupův bylo polehčeno.

— Poněvadž při posledních demonstracích vlastních Římanů nedostávalo se, ustanovil pečlivý úřad, že počet jejich valně zvětší. Myšlénka ta není špatná a velmi snadně se provéstí nechá. Členové předsednictví parlamentu, všichni zástupcové vlášských měst a všichni účastníci deputace 1. července 1871 za příčinou ustanovení nového hlavního města, obdrží měšťanství římské. Nebudouli tedy vlastní Římané chtítí souhlasiti s některým ustanovením vlády, a jejich hlasu přece třeba bude, povolají se ti novopečení „římsští občané“ z provincií, kteří zajisté se vši chutí hlasovati budou.

— Příšerné rozhodnutí Don Amadea, nynějšího krále španělského, prohlašuje dítky poslé z manželství pouze církevního za nemanželské. Tento poslední povýšený mezi mocnáři tohoto světa, opovazuje se jedním péra trhnutím církev více potupiti, než to kterýkoliv kníže před ním učinil; on se opovazuje ze svátostí Kristových zločiny činiti. On podvrací řád křesťanský, ba, co dím, on povyšuje souložnictví k důstojnosti socialního zřízení, podržuje svému nelidskému zákonu ustanovení božské a vtiškuje mu známku hanby. Dle toho jsou tedy dítky církve zákonem vyvrhnuty, dítky pak státu jediné oprávněny! Nyní se již nejedná o občanské právo, jež se křesťanskému manželství odnímá, nýbrž, ani cti a oprávněnosti se mu již neponechává. Vším právem pravil na to kardinál Morreno: „Ani římscí císařové neučinili za času nejkrutějšího pronásledování křesťanským manželkám a dítkám takové pohanění.“ Ubohý králi Amadee, co si asi pomyslí o tobě svatí z rodiny Savojské, co si o tobě pomyslí tvá matka, která s nebes na tě patří! A co si ty myslíš o svém narození, ty plode manželství před Bohem uzavřeného.

A přes toto rozhodnutí, jež král španělský vlastnoručně a dobrovolně podepsal, jakoby k takovému ohavnému skutku neměl konstituční komory, přes toto rozhodnutí, jež manželské dítky nemanželskými činí, opovazují se někteří lidé i zde v Římě mlu-

víti o smíření mezi tímto pohanským, ba více než pohanským králem a náměstkem Kristovým. A týž den, v který toto bohaprázdné ustanovení ve Španělech se uveřejňuje, domýšleli se někteří, že stolice papežská pošle vyslance do Madridu! Toť přece přílišná nesoudnost.

— Časopis „Capitale“ přináší hanebné nařknutí církevní autority, v příčině udílení svátosti umírajících a povinnosti lékařův. List ten tvrdí, že kardinál-vikář lékařům nařizuje, aby každého nemocného opustili, jenžby svátost umírajících přijmouti nechtěl. Jaký účinek toto nařknutí as míti bude, nemůžeme ještě říci; nepředpojatým však poroučíme k přečtení okružník o této věci, jež kardinál Patrici rozeslal. Dle ustanovení Pia V., Benedikta XIII. a sněmu římského z r. 1723 přísně lékařům nařizuje pod tresty církevními, aby nemocné v pravý čas na nebezpečný jejich stav pozorný učinili.

Okružník obsahuje jen svrchu uvedená ustanovení, nikoliv však tresty jimi ustanovené, neboť má jenom narážati, jak pečlivě se církev o spásu věčnou umírajících dětí stará.

Žádný papež a žádný sněm církevní dosud nenařídil lékařům, aby nemocné opustili; ovšem ale důtklivé nařízení se vydalo pro lékaře, jenž proti předpisu církevnímu opomenuli nemocné na blížící se smrt upozorniti; tací o své povinnosti nedbali lékaři měli nemocného opustit a ošetřování jeho jiným postoupiti. Musíme podotknouti, že oběžník kardinála-vikáře nutný byl, poněvadž vlastí lékařové zvláště v poslední době nemocných nechávali umíratí, aniž je vyzývali, aby se započítali dali.

Ze Švýcar. (Smutný stav kat. církve ve Švýcarsku.) Za příležitosti revise švýcarské spolkové ústavy zaslali biskupové spolkovému výboru pamětní spis pod záhlavím „Stav církve katolické a veřejné právo ve Švýcarských.“ Spis ten rozdělen jest na dva odstavce. V prvním líčí biskupové právní postavení církve katolické v dobách předěšlých a poukazují na starou právomilovnost Švýcarů, za kterou se jim dostalo od papeže čestného jména „ochránců církve.“ . . . Jinak ale mají se věci za této doby, nyní předpisuje menšině katolické většina protestantská. Jaký pak za příčinou toho stav církve katolické ve Švýcarských jest, uvádí mezi jiným list ten i následující: V kantonu Tessinském jsou po dlouhou již dobu veškeré církevní ústavy pro výchování mládeže (Ascona, Lugano, Mendrisio, Bellinzo-

na) jakož i kněžské semenišťe zrušeny, tak že zholo nemožno, aby dorůstalo pokolení, které by se věnovalo bohoslužbě. Farní osadě ukládá se pokuta, trochu-li slavněji uvítala svého biskupa; kněz bývá trestán, podal-li zapečetěný list svému pastýři; i výbor obecní neujde trestu, jestliže pomocí policie nehleděl co možná zameziti církevní slavnosti. Majetník domu, ve kterémž se odbývala májová pobožnost, trestán bývá pokutou 100 franků, účastníci pak 4 franků. (Jakás vdova, které dokázalo se, že v sedniče své zpívává písně Mariánské, pokutována byla 4 franky). Prohlášení apoštolské Stolice, která nemají vládního svolení, trestávají se až i 6000 franky. V biskupství Basilejském jest církev katolická pravým „slzavým údolím“. V Thurgau-u bylo zapověděno sbíratí halér svato-Petrský a poukazováno při tom na §. 20. polic. zákona týkajícího se žebráků a poběhlíků: v roce 1869 táž vláda nedala svého svolení (placetum) žádosti, aby při mši sv. se připojila modlitba za papeže, — poněvadž by se tím prý dovolila sbírka pro papeže. V Aargau-u byl z ohledu mravů, vychovávání, a snášlivosti zapověděn diecesální katechismus a nový — rozumí se samo sebou — státními úřady schválený zaveden. Nedělnímu kázání v Aargau-u a v Solothurnu jest čas na půl nejdéle tři čtvrtě hodiny vyměřen; dále bylo kněžstvo katol. donucováno (ovšem, že marně), aby z kazatelny prohlásilo vládní výnos, který nazývá neomylnost papeže ve věcech mravů a víry „vypovědním války rozumu, vědě tohoto a světového řádu budoucího století.“ — Vládní rada rozhoduje, má-li kandidát kněžství k ordinaci připuštěn aneb na vždy vyloučen býti. Po celých 30 let netrpěl stát žádné semenišťe v Basileji. Po nevýslovném namáhání a prošení konečně dovolil stát biskupovi zřídití semenišťe a dle „své vůle“ představené si zvoliti, — když tito dříve od stavů v diecesi byli schváleni. Církevní úřady udílí vláda. Vedení kněžské a duchovní správy podřízeno jest státním úřadům. V mnohých kantonech pozbyli katolíci bez mála všech školních ústavů, před dávnými věky již založených; kde mají katolíci rozhodnou většinu, utvořila vláda školy smíšené, jako se stalo v Aargau-u, kdež obdržel katolický učitel náboženství ostrou důtku, že učí náboženství dle knihy katolické. Kniha ta se naprosto zakázala a zavedla se nová „všeobecně křesťanská.“

Toť v skutku skvělé příklady „snášlivosti“, které že hájí, protestanté tak rá-

di před katolíky se vynášejí. — Biskupům švýcarským dostává se od všech konců světa od katolických biskupů vyjádření soustrasti nad jich politování hodným stavem.

Z Francie. (Úsudek Thiersův o učitelích světských.) Pilné úvahy hodna jsou slova, jež dříve již p. Thiers o světských učitelích pronesl. Vylíčív vychování učitelův doložil: „Když pak posíláte 18letého učitele do vesnice, aby u surových dětí, které ni psátí ni čísti neumějí a často také nechtějí, dlouhou chvíli umíral, činíte z něho nezbytně nespokojence, nepřítele. K učitelství patří pokora, zapírání sebe, jichž málo kdy laik schopen bývá. K tomu třeba jest kněze, klášterníka: oddanost laikova nevystačuje. Bydlel jsem zhusta na venkově a chtěje o všem se poučiti, dával sem se do hovoru s farářem, starostou, učitelem a j. Ač málo který farář hmotně lépe si stál učitele, nenalezl jsem ho přece nikdy nespokojeným, nébrž oddaným, pokojným; nikdy mne nepřijal mrzutě, nýbrž vesele se mnou rozmlouval, ale učitele zastihl jsem vždy nespokojeným, jeho tvář, řeč, slovem vše svědčilo o mrzutosti a rozhořčenosti. A příčina toho jest, že kněz oddán jest svému úřadu, laik však nikoli. Kněz má svou povinnost, svou mši, své knihy, několik přátel; učitel nemá nic.“ Slova ta nehodí se pouze na francouzského učitele.

Od Damašku. (Smýšlení Moslemínův.) Co nad Evropou rozestírá se tma, dává východ den co den větší důkazy svého se probouzení. Moslemínové hýbají se k sv. církvi. Není to dosud veřejné obrácení, ale sbližování se, doba přechodná doprovázená známkami, jež upomínají na prvé časy církve. Sekta utvořila se mezi Turky města Damašku, kteráž denně hlouběji ve všech třídách obyvatelstva se zmahá. Hledí korán s evangelium usmířiti, již však evangeliu přednost dává. Připouští všechny články víry katolické. Přijala i náš katechismus a vykonává naše modlitby. Nadto lnou zvláštní oddaností k Panně Marii, kteráž úcta je prospěšně dělí ode všech protestantův. Prozatím navštěvují mešety a nazývají se Moslemíny. Mnozí již životem svým náklonnost k novému vyznání zaplatili. Uhlavním jich pronásledovatelem jest pověstný Abd-El-Kader.

Z Ameriky. Biskupové v Americe pracují s velikou snahou o blaho dušísobě svěřených. Ve svobodných státech, kde tolik národností žije, ujmají se i našich krajanů, často prosíce nejdůst. biskupy naše, aby poslali za moře kněze, kteří by o-

siřelým krajanům slovo Páně hlásali a duchovní správu u nich vedli. Knězi českému a slovanskému vůbec jest tamo v duchovní správě bojovati s většími překážkami nežli v německých a irských osadách, nebo kněz není pouze duchovním správcem své osady, nýbrž i misionářem vůkolních, rozptýlených a osamotnělých rodin, které několikrát do roka navštěvuje, jest též učitelem českých dítek, poněvadž málo osad má svého učitele. — Uvážíme-li, že to bývají lidé nižší třídy a chudí, kteří se od nás do Ameriky stěhují, že Čechové až dosud v Americe opovrhováni bývali: diviti se musíme jejich obětavosti a lásce k víře katolické, i že nezapomínají na víru otců svých, aniž na jazyk mateřský. — Hlavní toho zásluhu přičítati sluší kněžím, kteří jsou pravými dobrodinci katolických Čechů v Americe. — Bohužel, že staví se blahodárnému jejich působení v cestu četné a nevěrecké noviny, které kydají hanu a vyzývají k nenávisti proti církvi a kněžím. Aby se mohli brániti proti nepřátelským útokům, založili katolíci v St. Louis, jak již v těchto listech oznámeno bylo, týdeník „Hlas.“ Kam missionář toliko časem neb nikdy dostati se nemůže, tam přichází každý týden „Hlas“, který poučuje, napomíná, varuje, volá a chrání, co se ještě zachrániti dá. — Prospívalo by dobře, kdyby některý z řádů v Čechách, v Moravě aneb v Polsku se věci katolické v Americe ujal. Proto zamýšlí důstojný missionář J. Gartner na jaře podniknouti cestu přes Řím, Inomostí, Vídeň, Olomouc do Prahy a s některým řádem vyjednávat. Kdyby se vyjednávání účele minulo, hodlá vyzývati jednotlivce k bohumilé práci. Snad najde šlechetné kněze, kteří opustí 99 spravedlivých a budou za mořem v pustinách hledati ovci ztracenou. Bude o nich ovšem platiti slovo písma sv.: „Euntes ibant et flebant mittentes semina sua,“ ale také jednou: „venientes autem venient cum exultatione portantes manipulos suos.“ Katolíci v Americe se budou starati, aby se každému z nich dostávalo chleba vezdejšího.

Katolíků českých se čítá nyní v Americe asi 100.000 v rozličných diecésích, samostatných farních osad 18, ostatní žijou asi ve 20 osadách smíšených, kdež vedou duchovní správu kněží němečtí, z nichžto někteří jazyka českého mocni jsou, jiní se mu přiučují. Mezi českými kněžími jest více Moravanů než Čechů. Modleme se, aby Pán poslal pracovitých dělníků na vinici svou.

Literární oznamovatel.

— „*Boj a vítězství pravdy Boží v Čechách.*“ Obraz ze šedověkosti v čtveru oddělení. Sepsal Josef *Ehrenberger*, sídelní kanovník na Vyšehradě. Nákladem Dědictví *Svatojanského*. V Praze 1872. Podíl údů na rok 1872. Na skladě jest a vydává se v kněhupectví Jar. Pospíšila v Praze, E. Hölzla v Olomouci a K. Vinikra v Brně. Str. 400. — Vynátky z tohoto vzácného díla, vydaného nyní sličnou latinkou, uveřejnili jsme v těchto listech r. 1870, totiž: Slavný den na Velehradě (str. 385), Slavnost sobotek (str. 421), Paní milostná a muž v černé říze (str. 481), Návštěva na Vyšehradě (str. 533). Takovýchto obrázků obsaženo 9 v každém oddělení, jichž čtvero spis čítá. Ličí se v nich zápas křesťanství s pohanstvem ve vlasti naší až do založení biskupství v Praze l. P. 973. Za toto milé čtení o sv. Václavu a Boleslavu, Ludmile a Drahomíře vzdáváme spisovatelů i řediteli Dědictví sv.-Janského jmenem údů vřelé díky. — Co podíl na rok 1873 vyjdou: „Příběhy Nového Zákona.“ Dědictví sv. Janské čítalo r. 1870 údů 24950. R. 1871 zemřelo 165 údů.

— „*Posvátná kazatelna.*“ Svazek 4. (březnový čili velikonoční). Obsah: „Ježíš vzor náš.“ Sedmero postních řečí, kteréž v Turnově konal r. 1869 Josef Svoboda, kaplan. Na slavnost sv. Josefa, pěst. Páně: Sv. Josef byl služebník pokorný a poslušný. Na slavnost Zvěstování P. Marie: Naděje naše, buď zdráva! Na Velký pátek: Utrpení P. Ježíše na hoře Kalvarii. Na slavnost Vzkříšení Páně: Vzkříšení těla našeho jest nejen možné, ale i jisté.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Fr. X. *Paquot*, farář v městě Kladsku, k. arcib. notář, atd 8. února (nar. 2. dub. 1817, vysv. 3. led. 1841);
- p. Frant. *Živný*, zám. kapl. v Dol. Beřkovicích a vychovatel u kníž. J. z Lobkovic, 21. ún. u Milosrd. bratří v Praze, (nar. v Čížkově 7. pros. 1838, vysv. 30. červce 1865). Pochován byl včera 24. t. m. o 2. h. odp.; zád. mše sv. slouženy budou zítra 26. t. m. o 10. hod. u sv. Jindřicha.

Vyznamenán jest:

- p. Frant. *Vania*, farář v Maršovicích, obdržel expositorium canonic.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Alois *Böhm*, farář Mlečický, za faráře v Cerhovicích;
- p. Tomáš *Harant*, kapl. v Drahonovu Újezdě, za administr. do Mlečic;
- p. Zikm. *Bräunl*, za faráře do Mětikalova.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnul:

- P. Maurus Fr. *Hurka*, ř. sv. Benedikta, farář ve Verneřovicích u Broumova, 22. ún. (nar. 17. února 1824, vysv. 27. červce. 1851).

Povýšen jest:

- P. Bruno H. *Čtvrtečka*, ř. sv. Bened., supl. profesor na gymn. v Broumově, povýšen 22. t. m. v Praze za doktora theologie.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Jos. *Balzar*, č. kons. rada, b. notář, os. děkan v Pohoří, 16. února (nar. v Rychnově 3. břez. 1803, vysv. 3. září 1826);
- p. Ant. *Picconi*, katech. a ředitel ústavu hluchoněmých v Budějovicích, 17. února (nar. v Písku 1. list. 1845, vysv. 11. červce. 1869).

Vyznamenán jest:

- p. Jan *Turner*, dr. a prof. theol. v Budějovicích, stal se skut. radou bisk. konsistoře.
- Ve správě duchovní ustanovení jsou:
- p. Karel *Kortus*, farář u Sv. Jana, za faráře ve Velešíně;
 - p. Bart. *Wawreyn*, kaplan ve Velešíně, za admin. u Sv. Jana;
 - p. Jos. *Lepič*, koop. za admin. ve Stráži;
 - p. Fr. *Šítal*, fundatista v Nakří, za admin. v Drahotě;
 - p. Petr *Steinbach*, kapl. v Bukovci, za zámec. kapl. v Čechovicích;
 - P. Alfons *Klampfl*, ř. cisterc., koop. v Rožmitále, za koop. v Dolním Dvořišti;
 - P. Vilibald *Ladenbauer*, koop. v Dol. Dvořišti, za koop. v Rožmitále (Rosenthal).

Upřázdňená místa:

Místo kanovníka při katedral. chrámu v Budějovicích, do 15. března.

U Sv. Jana, fara patron. hrab. z Buquoy, do 14. března.

Drahot, fara patron. kníž. Paara, do 16. břez.

Stráž, fara patr. studij. fondu, do 20. břez.

V biskupství Litoměřickém.

Vyznamenání jsou:

- p. Frant. *Simm*, děkan v Liberci, jmenován bisk. notářem;
- p. Ant. *Felger*, farář v Rychnově (Liberec. vik.) osobním děkanem;
- p. Jos. *Schovánek*, kapl. ve Světlé, a
- p. Gustav *Schwarz*, I. kaplan v Liberci, obdrželi právo synodalii.

Ve správě duchovní ustanovení jest:

- p. Vojtěch *Melzer*, 2. kaplan v Pavlovicích, za kaplana do Holan.

Milodar. Na opravu metrop. chrámu sv. Víta v Praze dp. Jos. Možíš, far. ve Vranově, 2 zl.

Dop. od Br., Ou. a j. příště. Pojed. neukončených neuveřejníme.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-I.

Expeditice:
řkař. kněhkupectví
B. STÝBLA
na sv. Václavském
náměstí, č. 786—II.
Nedobrá čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDINKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
kněhkupectvích
Celor. 2zl. 50kr.
polor. 1zl. 30kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 1zl. 55kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídne činí národy.“ (Přís. XIV. 24.)

Svatořeč o kříži.

Mat. 4, 10.

1. V životě tomto samá jest proměna; čas nastupuje za časem, doba střídá se s dobou. Před málem času meškali jsme duchem v stáji Betlemské, viděli jsme Ježíše v jeslích; nyní zapolétá mysl na horu Kalvarskou, tam spatřujeme Ježíše na kříži. Před nedávnem s Marií přestastnou bohodící rozplesali jsme se pro Kristovo narození; a dnes s Marií matkou bolestí žalostíme pro Kristovo utrpení. — Človče, připouštíš to k myslí, proč Ježíš se vtělil? proto, aby dal život za tebe. A pomýšlíš na to, proč Ježíš umřel za tebe? proto, abys ty živ byl, živ byl Bohu (Řím. 6, 10.) ctně a blaženě. Mnozí, nastojte, pachtí se pro píd' vezdejšího žití, milují marnost (Žalm. 4, 3.) a na cos lepšího nepomýšlejí. Což snad člověk roven živočichu? a ta v něm duše, obraz to Boží, ta má být ničím? ta duše schopná všeho ušlechtění, ta má být ničím? má jen sloužiti nízkým pochotem, otročiti tělu a sejít s tělem? Zajisté ne. Člověk jest k něčemu vyššímu a k čemu? Psáno jest: Pánu Bohu svému klaněti se a jemu samému sloužiti budeš. (Mat. 4, 10.) Tak psáno tobě, psáno mně, psáno všechněm; to platí věčně věkův. Človče, buď toho pamětliv denně, že jsi stvořen k oslavě Boží. Ano, živ máš býti pro Boha. Za tou příčinou Syn Boží sestoupil na zem, mluvil zástupům o Bohu, i vedl je k Bohu. A přemilý Ježíš podnes mluví nám, učí nás přerozmanitě. Zvláště v sv. püst mluví, učí tklivě a dojemně, jak nikdo jiný. A kterak učí Pán? Dobrý Ježíš učí nás s kříže. — Ježíš na kříži! ó toť úžasné tajemství! Co jest světcův, světic na nebi, všicki kochali se v sv. kříži; tak sv. Tomáš Aquinský,

Jan z kříže, Alois, Klára, Alžběta. Všecka jich slast byla Ježíš na kříži. — Kdož neví, co vše matka činí pro dobro dítěte. Nejinak matka církev skutkuje pro nás, děti své. Kde a kdya kterak jen lze, před oči nám staví Ježíše na kříži. — Aj, patřme tamo k hlavnímu oltáři, kam všechny zraky se nesou; ozdoba oltáře zastřena, a po celý svatopůst staví se nám na oči kříž, zříme toliko Ježíše na kříži. Protož patřme pilně na sv. kříž. *Ježíš na kříži* učí nás sloužiti Bohu; *ukazuje cestu života*.

2. Veliký apoštol Pavel pokládal za nic umění co jiného, leč Ježíše Krista, a to ukřižovaného (I. Kor. 1, 2); v ničem nechtěl chlubit se, leč v kříži Pána Ježíše Krista. (Galat. 6, 14.) Tak budiž při nás; patřme na Ježíše (Žid. 12, 2.), vžme ho na kříži, učí nás cestám života. *Jedna cesta jest právě věřiti*.

Viz, křestane, kdo jest ten, jenž pŕí na kříži? jest to Ježíš, *Bůh od věčnosti, Ježíš druhá v Bohu osoba, věčný Syn věčného Otce* na nebi. Ježíš, jenž spolu s *Otcem a Duchem sv. jest jeden Bůh*; k němu ústy i srdcem jest nám volati: Pán můj a Bůh můj! (Jan 20, 28.) —

Na kříži vidíme Ježíše; ten jest netoliko Bůh ale *spolu člověk, vtělený Duchem sv., Maria panna přesvatá jest jeho matkou*; v ní stal se člověkem. Když Ježíš mluvívalo sobě, víte jak přecasto sám sebe nazval? Nejradeji, jako se zvláštní oblibou zval se synem člověka.

Viz dále kříž, kdo jest ten Ježíš? *Ježíš jest tvůj spasitel*; ano Ježíš, tento Bůhčlověk, jen ten mohl tě spasiti a nikdo jiný; ani který anđel, ani člověk sebe svetejší byl s to vykoupiti svět, toliko Ježíš. Co člověk trpěl za tebe; co Bůh svým utrpením zjednal poklad nesmírných zásluh; ty vrchovatě stačují

na vykoupení všech lidí po vsí zemi, po vše věky. Pamatuj na to; Ježíš spasitel koupil tě za velikou mzdu (I. Kor. 6, 20.) koupil tě drahou svou krví. (I. Petr. 1, 19.)

Viz, Ježíš na kříži; ach trpí. Co všechno trpí! Trpí po všech údech, trpí na duši, trpí na cti, trpí od kněží i lidu, trpí od krále i lotra, trpí od pohanů i od svých vlastních; tak nese, trpí, skonává; víš proč? to z lásky pro nás. Tu viděti, jak přelaskavý k nám *jest Bůh*.

Viz ještě na kříž; Ježíš neviný krvácí, trpí, umírá za hříšníky, svatý za zlosyny. Hle, ani takového syna neušetřil Bůh, ale vydal ho za nás (Řím 8, 32.) v ruce katanů; na vlastním synu stíhá a přeukrutně pokutuje naši nepravost; syn Boží odbývá, nese, co jsem já, cos ty zavinil! Tu vidíme, jak hrozně *spravedlivý jest Bůh*.

Viz dále na kříž; budeš se tázati, proč ten jednorozený, od Otce nazván roznímý syn, nač nevýslovně tolik trpí za nás? Proto, aby odčinil, aby snal, zrušil vše, co na světě se páše zlého. Tu viděti, jak velice Bůh oškliví si všeliký hřích; nic před Bohem není hnusného, nic zlořečeného, jediné hřích, to největší zlo na světě; proto u Boha v nenávisti jest bezbožnost. (Moud. 14, 9.) Tu vidíme a krvavým písmem jest vyryto po všem těle Krista Pána, jak *svatý jest Bůh*.

Viz opět na kříž; otec vydal syna v obět slitování (I. Jan 4, 10.) za hříchy světa; pro jeho muky kajícím odpouští nepravosti ty nejtěžší; pro svého syna skroušených hříšníků opět přijímá za syny. Tu zříme, jak převelmi *milosrdný jest Bůh*.

Hleď na kříž; přezalostné bylo to divadlo kříže. Toto vše dalo se, člověče, pro duši tvou. Poznávej z toho, jak *drahou jest Bohu tvá duše*; velikou má cenu do sebe jediná duše; ovšem, jest obraz, podobnoství samého Boha; jedna duše, i tvá duše tak jest důstojna, že převyšuje vše zboží světa. Kéž jest možno volati a to mocné a bez ustání a každému: Ostříhej, pečlivě ostříhej duše své! (5. Mojž. 4, 9.)

Viz dále na kříž. Ježíš snímá hříchy světa, shlazuje nepravosti (Isai. 43, 25.) a s nimi vše, co jim v zápětí, totiž hněv Boží, zavržení od tváře Boží, oheň pekelný, temnosti zevnitřní i co slove neúmorný červ a vše zlořečení Boží; to vše ničí Kristus a dává spásu a život a lásku svou zde i na nebi. Hle, mocné káže ti kříž, že *jest věčnost, dvojí věčnost, jedna nešťastná, peklo, a věčnost blažená, nebe*.

Co ještě vidíme na kříži? Kříž jest

znamením syna člověka; kříž ukáže se na nebi v den poslední, a přijde Ježíš, ten, jenž byl usmrčen, přijde s mocí mnohou a velebností (Mat. 24, 30.), aby odplatil všem dle skutků jejich (Mat. 16, 27.) Aj, kříž hlásá nám *poslední soud*.

Hle, když tak pohlížíme na sv. kříž, jak živě spatřujeme na něm toliké pravdy sv. víry. Jak, křestane, všímáš si takto sv. kříže?

3. Z toho, co posud řečeno, znamenatí jest, že dřevo kříže v pravdě nám jest dřevem života. — Kříž však učí nás ještě jiné cestě života; *druhá ta cesta jest dle víry jednati*.

Známo každému, kdožkoli chce být spasen, že má nejprve držet katolickou víru. A kříž tak zjevně káže nám tuto víru. Když tedy hledíme na kříž, *ožívujeme, vzbuzujeme v srdci víru*; rceme u sebe: Věřím, Pane, rozmnož víru mou. (Mar. 9. Luk. 17.) Mnoho za našich dnů mluví, jedná se proti víře. Nedejme se ničím zviklati, stůjme u víře. (I. Kor. 16, 13.) Nižádná moc na světě není s to, oloupiti tebe o víru, pakli sám nechceš.

Na kříži vidíme Pána; dal za nás sebe samého, dal se nám cele. Tu vidíme, že Ježíš jest všechna naše naděje. (I. Tim. 1, 1.) An dal nám sebe samého, jsme bezpečni, že nám chce dáti všechno jiné. Patře na kříž, *oživuj tuto naději v Krista*, doufej od Ježíše, co ti slíbil; pracuj o to, dobývej, očekávej to vytrvale, (Řím. 28, 25. 32.) a jistě nebudeš zahanben. (Sir. 2, 11.)

Na kříži paní přemilý Ježíš. Kdo jest kde, jenž by tolik činil pro tebe, jako Ježíš? tolik trpěl pro tebe, jako Ježíš? tolik myslil na tebe, jako Ježíš? — Věčnou láskou miluje nás (Jerem. 31, 3.) Aj, pohled na kříž pobádá tebe, *abys miloval Ježíše*. Uč se míti lásku k němu. Rci Ježíši s Petrem, že ho miluješ. (Jan 21.) Petr pravil to třikráte. I ty opět a opět probuzuj lásku v srdci; nedejž jí ustydnouti. Miluj Ježíše, ne jazykem, jako snad potud, ale skutkem a pravdou. (I. Jan 3, 18.), věrně a stále.

Patříme jen dále na kříž. Kdo spáchal medle tu hroznou věc na Ježíši? Kdož ho přivedl na kříž? My jsme toho příčinou, my a všechna naše nešlechtnost. Co nám tu činiti? což jiného, leč *hořce želeťi všech provinění*. Patříce na kříž, nemysleme sobě, nečinně více zlého před Bohem; nekřížujme Pána znovu hřešením, oplakávejme předešlý život, vzdychejme často: Což jsem to učinil! ach, co jsem učinil! (Jer. 8, 6.),

Na kříži vidíme Pána vši svatosti. Učme se od něho a *svatí buďme* (I. Petr. 1, 16.) Proto bděmež nad sebou; jsme tak příliš náchylni k zlému, při tom též ošemetný svět svými kouzly tak mocně vábí a láká. Vizme, abychom trvali v dobrém. Navykejme obcovati podle Ježíše. Ponižujme se, jako Ježíš; buďme tiši, jako Ježíš; útrpni, dobročinni jako Ježíš. Tak osvědčíme skutky svými, že jsme křesťany podle Krista.

Na kříži vidíme, jak Ježíš zcela živ byl pro nás od jeslí až na kříž. Vzbuzujme se tím, že *chceme také žiti pro Boha*. Jemu dejme v obět tělo, údy, smysly, duši, síly, čas; vše buď k oslavě Boží. Kříž mocně mluví nám k duši: Bohu samému sloužiti budeš.

Na kříži vidíme Ježíše v hrozném utrpení; nese nahotu největší, nese potupu nejtrpčí, nese bolesti nejtěžší; čeho svět na nejvš hrozí se a leká, to Ježíš snáší, aniž otvírá úst svých. (Isaj. 53, 7.) Zde, křesťane, zde *uč se býti trpělivým*. Každý den má své trampoty (Mat. 6, 34.); co by tu svedl choulostivec? či to možno, mistr na kříži a učeník bez kříže? — Uč se od Ježíše; přijmi, cožkoli tě potká, (Sir, 2, 4.) a měj trpělivost.

Na kříži vidíme Pána; jest to Ježíš, jenž chodil dobře čině všude všechněm. (Skutk. ap. 10, 38.) Ježíš každého času jest štědrý, dobrotivý, u něho jest všelíká pomoc. Tudíž utíkejme se k němu, *volejme k němu ve všech potřebách*, v potřebách duše, v potřebách církve, v potřebách vlasti; prosme co praví křesťané, a čeho třeba ku spáse, dá nám.

4. Pánu Bohu svému se klaněti a jemu samému sloužiti budeš: toť hlavní náš úkol. Jak ty křesťane vedeš si v tom? Při všem díle a pečování jde ti nade vše čest a sláva Boží? — Pomněme na sv. Lidmilu, první světici naší vlasti; ta na věky proslavila se; kterak? byla u víře stálá a v dobrých skutcích účinná. Tak buďmež i my, potomci předků tak slavných, zbožných. Sv. kříž jest nám v tom pomoci; navykejme patřiti na kříž. — Avšak není dost hleděti na kříž jakkoliv, zrakem všedním. Na Golgotě také lid stál u kříže, dívaje se; ale jak? jedni se dívali a posmívali se mu; brali ti s kříže spásy? Nikterak. A byl jiný též zástup u kříže; viděli, co se dalo; a ti bili se v prsy své (Luk. 23). Není jedno stejné, hleděti tak aneb jinak na sv. kříž. My patřme duchem na sv. kříž; patřme naň zbožně, sebranou myslí; právě nyní

jsme se učili tomu. Ano hledme často a vroucně ku kříži, ne jen po sv. půst, také jindy. Mějme se vždy uctivě ku kříži; žehnejme se, ale pobožně sv. křížem, líbejme kříž. Vše to výborně poslouží nám; víte, kdy? V hodině smrti. V utuhlou pravici pak dá se nám kříž, přední ozdobou rakve naší bude kříž; průvod náš ke hrobu započne kříž. Blaze nám, pakli za živa držíme se věrně sv. kříže. Ano pak blaze nám: nebo když nyní za křížem jdeme po cestách života svatého, pak po skonání za křížem budeme se bráti do života věčné blaženého. *Krajský.*

Obrázky biblické.

Podává kn. Fr. J.

VII.

Země zaslíbená.

Na polích Senaarských bydlil ještě jeden, nerozdělený lid jednoho jazyka. Při základech Babelu zmaten jest náhle jazyk jejich. Od nedokonaného díla pýchy své rozešli se po všech končinách a osadili zemi. Žili po rodech a po čeledích, až během let znenáhla vzrostli v národy, z nichž každý měl svou řeč, svůj kroj, obyčej a mrav. Jen bezbožnost jim všem byla společnou. Zapomněli, že všickni z jednoho Otce vyšli, zapomněli, že i na nebi jednoho Otce mají. Vymizela památka jednoty krve a příbuzenství duší, bratrství i náboženství pravé. Bojovali proti sobě, bojovali proti Bohu; proti sobě lučistěm a mečem, proti Bohu nepravostí a hříchem. Země přestala býti kolébkou jednoho pokolení; hory její staly se hranicemi, v jejichž údolích a dolinách bydleli různí národové pohanští.

S jednotou i víra i láska vymizely. Aby zachoval víru na zemi a založil si národ podle srdce svého, povolal Hospodin z Ur v horách Chaldejských muže, který Ho ještě znal a ctil a tomu řekl: „Vyjdi ze země své a pojď do země, kterouž ukážu tobě.“

Tím slovem Božím veden usadil se v onom kraji přední Asie, který střeozemní moře z jedné a Jordan z druhé strany svažuje, svrchu Libanon a dole poušť uzavírá. Hospodin sám mu ji ukázal a za dědictví dal a potomkům jeho zaslíbil. Ti když pak ji opustili na čas dobrovolně, po letech z ruky Hospodinovy ji vzali jako dědictví starodávné.

To byla země zaslíbená, dříve Kanaan,

potom země Boží a země synů Israelských zvaná. Tolikerých a věčně památných událostí byla jevištěm, že žid i křestan jako ku kolébce nejsvětějších památek a nejdražších upomínek svých, den co den tam duchem zalétá a bez rozdílu nazývá ji zemí svatou. Pravlast národu obřízky stala se vlastí duchovní národům pokřtěným a dražší nad rodnou zemi.

Každý kámen v ní jest památný a každá rozvalina zbytkem svatyně, kde Bůh byl a se zjevoval. Nohy Turků, synů Ismaelových, kteří ji spustošili a spoutali, krok za krokem šlapají po pomnicích slávy a lásky Boží, jimž rovno není v světě celém.

Kdo z nás tam byl? A přece již i to dítě ji zná a umí ji jmenovat a příběhy její od počátku vypravuje do podrobná. Země, hory, vody, cesty, města a obyvatelé jejich nejstarší i pozdější tak jsou nám známy, jako bezmála v okolí, v kterém jsme se zrodili.

Tu nebe samo vypravuje slávu Boží a dílo rukou jeho zvětšuje obloha. Den dni jakoby vypravoval, co se tu stalo a noc jakoby oznamovala noci dávné příhody, jak v noci jasné Hospodin arcioctci zasliboval símě četné jako hvězdy, jak v noci světlem velkým ozářené Požehnaný z nich se narodil a když umíral, zas den v noc se měnil.

A hory, kdyby mluvit uměly, ty divných věcí by napovídaly. Základové sv. náboženství jsou na horách svatých. Hory uzavřely zemi tu požehnanou, aby byla domovem lidu, který za všeobecné náказы jediný měl zachovati víru v Boha a důvěru v sliby jeho. Tu v pohoří Judském, jako by věnčily Jerusálém, město Boží, stojí Moria, Sion, hora Olivetská a Kalvarie. Moria volá: Na temeno mé přiveden jest, aby obětován byl jedináček Abrahamův na znamení toho, který obětován býti měl, Jednorozeného Syna Božího. Sion odpovídá: Tady právě hledající tisíce tisíců beránků zabíjeli v stínu chrámu a oltáře. Hora Olivetská, jakoby se dovolávala svědectví těch, které tam až podnes zbyly, oliv tisíciletých, dí: Tudy kráčel, aby započal obět pravou modlitbou a potem, slovem a krví. A tady tu obět dokonat! končí Golgota.

Tam v poboří Efraimském stojí Gilboe, kde David zpěvem a hořem smrt Jonaty svého oplakal, Karmel s obětí Eliášovou, Garizim s rozkolem Samaritanským a Tábor, nejkrásnější z hor, na jejímž vrchu Pán se proměnil.

A v údolích a rovinách na úpatí těchto

hor daří se olíva a z ratolestí omladlé listí pučí posel leta, fík. Na Libanu k nebi hledí cedr posvátný a cypřiš, tovaryška truchlících. Kolem Jericha palma užitečná a po slehlinách hornatých proti slunci bují réva, jejíž hrozen, aby celý zachovali, ze země vynášeli vyzvědači dva. V pravdě „přetěká medem a mlékem“ a obyvatelé její „plodem obilí, vína a oleje obdařeni jsou.“ (Žlm. 4, 8.) Ku pokárání nevěrných nedaleké byly houfy kobylek žravých a malomocenství hrozné a v sousedstvu nepřátelský meč Filištinských.

I nad vodami země té vznáší se hlas Páně nezapomenutelný. Tu Jordan posvátný, očistující, jenž poslouchal, co hlásal Křtitel, co o Synu svém milém svědčil Otcův hlas a dal vody na pokřtění Kristovo i na pokřtění národů.

Tam Cedron, nepatrný, kalný, přes nějž v dobách rozličných, stejně trudných se brali David a „Syn Davidův.“ Tam moře mrtvé, jmenem a povahou potvrzující slovo Pavlovo: „Pokuta hříchu jest smrt.“ Pomník Sodomy a hrozná výstraha sodomitům všem. Jezero to dýše smrt a aby učení o dvojí smrti názorně vyložilo smrtelníkům, má dvoje dno, jedno svrchu na mělčině, druhé dole v hlubinách, co obraz smrti časné a — věčné.

Ještě po městech a vískách ohlédneme se. Tam Sílo u prostřed země, kde archa stála a k zemi klesl Heli kněz. Tu Sichem, kde Jakub studni kopal a Kristus pramen živé vody vážil. Na Jordáně Jericho, jež sedmkrát obcházel Josue, aby zkazil a častěji než sedmkrát prošel Kristus, aby uzdravil, co hynulo, a spasil, co bylo zahynulo. Kána s vínem svatebním, Naim se synem vdovy vzkříšeným a Nazaret, jehož jméno napsáno bylo na kříž a Kafarnaum při jezeru Genezaret, s tisícerými divy, které Pán nazval městem „svým“; Bethanie a Emaus s důtklivým učením o smrti, vzkříšení a životě. A nejmenší ale nejslavnější z měst Judských, Betlehem. Na cestě k Betlemu pochována jest Ráchel, porodivši syna, který jí dal smrt — Benjamin, kdežto Maria porodila tam Syna, který jí a nám všem dal život věčný. A hlava všech měst Jerusálém, město Davidovo, město Boží, město sv., město věčné v smutných zříceninách s krví synů svých a s krví Spasitelovou.

Jerusálém nežije už; hrob Boží mu všecken život vzal. Ze vši slávy nezbylo tu nic, než hrob, hrob Kristův. K tomu hrobu rok co rok tisícové putují, aby zlíbali tu zemi, kde „obcházel dobročině“ a

poklekli na místě, kde 40 hodin spočívalo tělo jeho bezduché.

Tolik bojů krvavých a hrozných svedeno bylo o ten hrob a o to město: marné byly všechny. Jerusaleém zůstal pustý, jak ho nohama rozšlapali národové a hrob Kristův nepatří žádnému. Katolíci tam drží stráž i Řekové i protestanté, venku daň vydírá Moslemín, a v městě s Turkem žije žid, jemuž nepřipadá již na mysl, aby nad zkázou Sionu a dcery Sionské slzou svažil oko své. — Snad chtěl to tak Bůh, aby hrob Syna Jeho nebyl majetkem žádného národa ani vyznání, ale aby byl středem všech, v němž se setkávají a poznávají všichni, a — Bůh dá — spojí v jeden ovčinec a sice jednoho pastýře, toho totiž, o němž řekl prorok, že hrob jeho bude slavným. —

Příprava k zpovědi velikonoční.

Rozjímání postní.

IV.

Zpověď.

„Řekl pak Pilát k velekněžům a k zástupům: žádné nenalezám viny na tomto člověku.“
(Luk. 23, 4)

Viděli jsme, kterak Pán Ježíš na hoře Olivetské připravoval se k svému utrpení, i kterak v ouzkosti své krví se potil. Však již dokonat modlitbu svou, a posílněn jest od anděla k poslední práci za tebe, člověče. Práce ta již nastává. Vlastní učení Jidáš vydal Mistra svého židům políbením zrádným. Spasitel náš provazy svázan vlečen jest dolů s hory Olivetské kalnou vodou potoku Cedron, a za hluku a hřmotu valí se divoký zástup do Jerusalema. Co učiní s Kristem, Synem Božím? *Vedou ho k soudu!* Cože, věčného Boha, jenž jednou přijde v slávě soudit živých a mrtvých, toho vedou k soudu? Bídny, hříšný tvor chce žalovati na Stvořitele? Ó Šalomoun pravdu pravil jsi říka: „*že lépe jest potkatí medvědice, když ji poberou mladé, než blázna doufajícího v bláznovství své*“ (Přisl. 17, 12.)

A kdo jsou ti, jenž se odvažují souditi Pána Ježíše? Aj hle, toť Annáš, hrob zbílený, pokrytec a rozmařilec, — ten odvažuje se k soudu zasedati proti Kristu? Však posílá ho ku Kaifášovi. A kdo jest Kaifáš? Vrána kvráně sedá, rovný rovného si hledá. Vyhledal si Kaifáš Annáše za tchána, byli tedy příbuzní spolu. Příbuznější však byli sobě zvrhlou povahou

svou a zlostí na Ježíše. — A co to bylo za radu, kteráž se odvažila souditi světa Spasitele? Aj jsou to ti zákonníci a fariseové, jimž Kristus veřejně řekl *Běda vám zákonníci a fariseové, pokrytci, že podobáte se hrobům obilným. Zdáte se lidem spravedliví, ale vnitř jste plni pokrytství a nepravosti . . . Běda vám hadové, plémě zmijové: kterak utečete před soudem pekelným?*“ (Mat. 23. k.) Ó těch pošetilců! Mysleli, že soudu ujdou, když svého Soudce ukřižují. Proto k Pilátovi ho vedou, aby jim rozsudek potvrdil. A kdo jest Pontský Pilát? Slabý vladař římský, třtina větrem se klátící. Vidí, že nevinný jest Ježíš a přece tolik odvahy nemá, aby mu učinil po právu. Aby zbavil se židů, posílá je s Kristem k Herodovi. Herodes pak natropiv si z utýraného Proroka smích a pohaněv ho, zpět posílá ho k Pilátovi, kterýž, dav Pána Ježíše zmrskati, odsuzuje ho k smrti. — Tak vlékli Pána od Annáše ku Kaifáši, od Piláta k Herodovi, z ulice do ulice, z potupy do potupy, až ho odsoudili. Ó jak potupný, křivý a nespravedlivý, jak nesmyslný a ukrutný byl soud, jemuž podrobil se Kristus. A za koho se tomu všemu podrobil? *Za tebe, člověče!* A ty máje jíti k soudu milostivému, směl by váhati? Ty nechtěl by jsi žalovati na sebe pro hříchy své, pro které k smrti kříže odsouzen byl tvůj Spasitel?

To není možná, i doufám v Pána Boha, že mezi námi není nikoho, jenž by nechtěl z hříchů svých se vyznati, jemuž odporno by bylo jíti k stání zde na zemi, tam do zpovědnice. Proto raději vyložím za pomoci Boží, jak na tom soudu, při sv. zpovědi si počínati máme či jaká má býti zpověď naše 1. vůbec, a 2. zvláště.

1.

Zpověď naše musí býti přede vším úplná. Musíme se zpovídati ze všech hříchů, aspoň ze všech těžkých hříchů, o nichž víme, že jsme se jich po poslední sv. zpovědi dopustili. Však mimo počet jejich musíme udati i okolnosti, za kterých jsme se hříchů těch dopustili. Tak napomíná již sv. Řehoř: „Každý se má zpovídati *kdy, kde a jak* zhřešil, zdaliž se to stalo nevědomky, z přeháhlení neb schválně.“ Chudý domkář byl bohatému statkáři dlužen mnoho peněz. Chodit k němu dlouhý čas vypůjčovat. Potřeboval to a ono, buď obilí k setí nebo peníze na platy; buď neměly děti v čem chodit, anebo nebylo doma co jíst.

Statkář vždy půjčil, a tak se stalo, že domkář chodil pro peníze, i když nebylo nutně třeba. Však konečně i statkáři došla trpělivost a chtěl, by domkář zaplatil. Ale nebylo kde vzít, i chtěl statkář prodati mu chalupu a krávu. Potom ovšem byl by musel domkář jíti s dětmi po žebrotě. Proto sebral se se ženou, a šli statkáře prosit, aby jim poshověl. Ten nebyl člověk tvrdý, a poněvadž mu Pán Bůh žehnal, nezáleželo mu příliš na těch několika stech u chudého člověka. Proto pravil: vše ti odpustím, jestliže zítra z paměti mi povíš, co jsem ti kdy půjčil, při jaké příležitosti, a nač. Ó jak tu domkář přemýšlel o všech dluzích svých, jak tu napnul pozornost a paměť, aby snadným tím způsobem zbavil se všech dluhů!

Ten statkář jest podoben Bohu. Imy máme u něho dluhův mnoho, jeden více druhý méně. Největší však z nich jest ta strašná vina, že když poslal k nám Syna svého upomínat, toho Syna jediného jsme mu zabili. A přece jest Bůh v nevystíhlém milosrdenství svém hotov nám toto vše pro zásluhy Ježíše Krista odpustiti, jestliže vyznáme se ze všech hříchův svých, z jich počtu i okolností. — Neříkej nikdo, že Bůh počet ten a okolnosti zná, že netřeba z toho se zpovídati. Znáť Bůh vševědoucí i všechny hříchy tvé vůbec, a přece ustanovil zpověď za nezbytnou podmínku jich odpuštění. Zpovídáš se knězi na místě Božím; pravíť k tobě Kristus jako kdysi k malomocnému: „*Jdi, ukaž se kněží!*“ (Luk. 17. k.) Kněží pak řekl: „*Cožkoliv svázete na zemi, bude svázáno i na nebi, a cožkoliv rozvázete na zemi, bude rozvázáno i na nebi*“ — nebo jinými slovy: „*Kterýmž odpustíte hříchy, odpouštějí se jim, a kterýmž je zadržíte, budou zadržány.*“ Kněz tedy jest od Boha ustanovený soudce tvůj. Ale kněz jsa člověk není vševědoucí. Nemůže věděti sám zesebe počet a okolnosti hříchů tvých, a proto mu je musíš vyjevit.

Nedobře tedy zpovídáš se, pravíš-li: tím a tím jsem často hřešil. Udej kolikrát se to stalo. Nedobře též zpovídáš se, pravíš-li: zhrěšil jsem proti tomu neb onomu přikázání. Pověz, *kterak* se to stalo. Za příklad vezměme hřích těžký, a na venkově téměř obyčejný: klení. Tu křesťan jakoby se stavěl pod kříž a posmíval se s lotry Spasiteli. A přece, jak nedbale se z toho lidé zpovídnají! „Já jsem klel, já jsem bral jméno Boží nadarmo.“ Ale kolikrát? Při jaké příležitosti? Zaklel jsi snad od posledního zpovědi jednou, dvakrát; snad jenom v

zlosti? Anebo kleješ každý den, kleješ při každé práci, kleješ vstávaje léhaje? Tot přece sám uznáš, že jedno, dvoje zaklení menší hřích jest, než ono klení denní, kteréž se ti stalo snad obyčejem, jemuž ale odvyknouti musíš, nechceš-li sám býti proklet od Boha. I to pochopíš, že není stejné klet na rodiče či jiné lidi nebo na zvířata; že není stejné, klet v hospodě nebo v kostele. Daleko však by vedlo, kdybychom zde rozbírali chtěli každý způsob, počet a okolnosti tohoto hříchu — ale ve zpovědnici, tam to říci musíme. Tam při *každém těžkém hříchu* udati musíme zevrubně, pokud možno, kolikrát, kde a kterak jsme se ho dopustili.

„Kdo však si to může pamatovati vše do podrobná, a zvláště ten počet?“ — Tak namítáš a já odpovídám, aby tak často nehřešil, ale častěji chodil k sv. zpovědi. Jen se rozpomínej a upamatuješ se, kolikrát jsi toho onoho hříchu se dopustil za den, za týden neb měsíc, a to pak vyjev ve zpovědnici. —

Ale ať každý zpovídá se z hříchů svých, ze všech, také *upřímně*! Ať zpovídá se z toho tak, jak před Bohem vinna se shledává, ať chyb svých nevymlouvá! K tomu radí ti sv. Bernard: „bys nikdy zlého úmyslu, v kterémž jsi hříchu se dopustil, nevymlouval; neboť to není zpovídán se, nýbrž zakrývání a zastávání vlastní viny. To jest Božskou velebností popuzovati a nikoliv smířiti. Nesmíš nikdy vinu svou zmenšovati, brzy jiným vinu dáváje, jakoby tě svedli, brzy příležitost a pokušení předstíraje. Kdyby upřímně nechtěl, jistě bys nehřešil.“ Jidáš také sváděl vinu svou na farisey a zákoníky, že mu peníze slibovali, chceš dle něho se řídit? A přece často se lidé vymlouvají a omlouvají, jakoby Bůh neznal srdcí a ledví jejich, jakoby bez upřímnosti doufati směli odpuštění! — Cetl jsem o jednom císaři, jenž navštívil žalář, v kterémž bylo mnoho vězňů. Maje lítost nad nimi, umínil sobě, aspoň jednoho z nich na svobodu propustiti. Dříve však chtěl vyšetřiti, který by toho byl nejhodnější. Proto se ptal každého, kterak se sem dostal. Tu počalo stěžování a naříkání. Každý tvrdil, že jest v skutku nejnevinějším a nejpoctivějším člověkem na světě; do žaláře prý se dostal křivou přísahou a sočením svých nepřátel. Posléze přišel císař k jednomu ještě mladému vězni. „A cos ty vyvedl, že tě sem dali?“ — „Milostivý pane! já byl veliký ničema. Já neposlouchal rodičů, utekl jsem jim, a vedl život zlý a

prostopášný. Kradl jsem a šidil, a mnoho hodin nestačilo by, bych vše vypověděl, co zlého jsem učinil. Tisíckrát větší pokutu jsem zasloužil.“ — Na to pravil císař, ač dobře věděl, že všichni trest svůj zasloužili, žertovně: „Kterak přichází takový ohavný člověk do této tak ctěné společnosti? Rychle mu pouta sejmětež a vyžeňtež ho ihned odtud, aby snad nenakazil těchto lidí poutivých.“ Načež hned člověk ten na svobodu jest propuštěn. — Podobně činí Bůh s námi, když z hříchů svých skroušeně a upřímně se vyznáváme; i hleďž každý, by zpověď tvá byla úplná a upřímná.

Již ale jaká má býti zpověď naše *zvlášť*.

2.

Přede vším jest mi vytknouti některé chyby, jichž dopouštěvají se kajcníci *před* zpovědi a *při* zpovědi, a pak vyvrátiti některé námitky proti soukromé či ušní zpovědi činěné.

Chyb, jichž kajcníci se dopouštěvají *před* zpovědi, sotva se dopustí, kdož řádně zpytoval svědomí své, kdož poznal a toho lituje, že těžce urazil Boha svého. Takový zajisté již delší čas v mysli zabýval se svou zpovědí. Den před ní u večer ještě jednou nahlédl do svého svědomí, a v deň zpovědi na celém chování jeho poznáš, že zanáší se úlohou velikou, že smířiti se chce s Pánem Bohem. Již to jeho vážné vzezření svědčí o tom. V kostele ještě jednou na kolenou prosí Boha o sílu a osvícení Duchem sv., jako druhdy Kristus činil na hoře Olivetské. Potom uveda si na paměť hříchy své, přistupuje ke zpovědnici. Jde tam s důvěrou v milosrdenství Boží, jenž nechce smrt hříšníka, jde však i s bázní, cítě dobře svou vinu hroznou, že i na duši jeho lpí krev Kristova. Přijda ke zpovědnici čeká trpělivě, až na něho dojde. Netlačí se, jako ti, jenž smíření své s Bohem odbývají jako z roboty. Cítí, že takové jednání jest urážlivé pro Boha, v jehož domě se nachází, že nešetné jest ku knězi, jenž tu sedí na místě Božím. Bohu žel, že často jest u zpovědnic taková tlačení, že tu jde o život. Ne tak o život časný, jako o věčný. Jak může v takovém nepořádku a nepokoji zůstatí duše v ladu, a obíráti se jenom smutným stavem svým? A kdyby mnohý z těch lidí lehkovážných věděl, jak těžko zůstatí při tom zpovědníku neroztržitým, jak namáhati se musí, by uchoval každé slovo své před uchem nepravým, by udržel se v mírnosti a ve hněvu nepokáral veřejně takových vy-

tržníkův; snad zastyděl by se před tím knězem, když ne před Bohem neviditelným.

Když pak již vídíte, že se kněz k vám obrací, tu požehnávše se znamením sv. kříže, v němž nám všem spasení se stalo, poproste slovy známými za sv. požehnání. Potom začnete říkat obecnou zpověď, při níž však nikdo nezapomeň udati čas, *kdy jsi naposledy byl u sv. zpovědi*. Hned pak počne vyznání hříchův.

Radím vám všem, abyste začali s hříchy, kteříž nejvíce tíží svědomí a srdce vaše. Tak zajisté zpověď velmi se vám ulehčí; jako když trn z ruky se vytáhne, snadněji pak vytlačí se i krev zkažená. Rovněž sv. Bonaventura nás napomíná: „abychom ten hřích, pro kterýž nejvíce se zardíti musíme, vždy nejprve zjevili; potom že dojistá z ostatních snadno se vyzpovídáme.“ — Však tu stává se často, že kajcník s takovým hříchem otálí, až na něj buď zapomene neb i schválně ho zamlčí. Nechci říci, že to činí ze zlomyslnosti, vždyť by pak ani snad nešel k sv. zpovědi; spíše činí to z *liché stydlivosti a lidské bázně*. Pak ovšem těžce hřeší, a zpověď jeho není mu ku spasení, ale k zahynutí. Když jsi se nestyděl hřešiti, proč stydiš se z hříchů se vyznati? Či myslíš, že ho utajíš na věky? Což nevzpomeneš na tu chvíli, až státi budeš na soudě všeobecném? Myslíš, že potom studu mítí nebudeš, jako tenkrát, když jsi hřešil? Ó neklam se! Pak vstoupí ti divný stud do tváře i do srdce, a páli ti bude té jako oheň věčný, neuhasitelný.

Po válce roku 1866 ležel v jedné nemocnici mladý vojn. Měl tři rány. Dvě ochotně ukázal lékaři, třetí však ukázati se styděl. Lékař vynaložil všecko umění své, aby zachoval na živě vojína udatného, a skutečně podařilo se mu obě rány zacelit. Přece však bylo raněnému hůře, a za nedlouho skonl. A co bylo příčinou smrti jeho? Rána, kterouž lékaři zatajil. — Podobně stane se i duševně nemocným. Kdo zpovídá se z pěti neb šesti hříchů smrtelných, sedmý však z falešného studu zatají, téhož nemoc se nevyhléčí, on zemře na věky.

Mnozí však říkají: „jak mám se z toho neb onoho zpovídati knězi, jenž mne *zná*? Co si o mně pomyslí?“ Tu zapomínáš, že kněz zpovědník jest také člověk hříšný, jako ty. Denně musí také se modlit: „Odpusť nám naše viny!“ Proto ustanovil ti Ježíš Kristus zde na zemi za soudce ne anděla, nýbrž člověka, tobě rovného, aby znaje slabost lidskou sám na

sobě plakati s tebou mohl nad hříchy tvými a nad tvým pokáním se radovati s anđely nebeskými. Před zpovědníkem svým nikdo se tedy neostýchej.

Či myslíš, že zpovědník ze zpovědi tvé něco vyzradí? Ó neutrhuj mu na cti! Jako všude, tak i v stavu kněžském najdou se hříšníci, ale toho ještě žádnému knězi nebylo dokázáno, že prozradil tajemství zpovědní! Či nevíte proč byl umučen sv. Jan Nep., proč bl. Jan Sarkander, proč tolik jiných kat. kněží? Protože ze zpovědi ničeho vyzraditi nechtěli. Z toho jde, že všechny takové a podobné výmluvy jsou liché a bez podstaty. — A konečně proč pní laskavý Spasitel náš na kříži? Kdo jej tak zohavil, kdo tak utýral a zhaněl? „*Zraněn jest pro nepravosti naše, a potřin jest pro hříchy naše.*“ — Nuže tedy, Nejmilejší! dlouho-li ještě kochati se chceme v těch nepravostech svých? Ó jděmež již ku sv. zpovědi. Vyznávejmež se z hříchů svých, ale konejme to svědomitě; hleďmež, by zpověď naše byla skroušená a úplná, abychom odpuštění dosáhli úplného, Amen.

Píseň chudiny.

Bůh síla má! Když o samotě toužím
na bídný osud trpké chudoby,
a zimou, hladem tělo svoje soužím,
že sotva poznám kolem podoby:
tu matné oko tam nad hvězdy zírá,
kde krásší jednou život nastane,
tu duch můj k sídlu Lásky se ubírá,
kde za ctnost odměny se dostane.
Bůh síla, naděj má!

Bůh síla má, když u dveří paláce
ni drobtů chleba si nevyprosím,
ač pro Bůh žádám pyšného bohatce
a hořkou slzou líce své rosím;
když okem vlhkým útrpnosti žádám
pro útrapami shrbené tělo,
a darmo v lidí naději svou skládám,
jak v kletbě kdyby hrozné vždy lpělo:
Bůh síla, naděj má!

Bůh síla má, když oko moje chladné
na bídný svět pozírá na posled,
když tělo bídou, zimou, hladem vadne,
a darmo hledá přítele můj hled;
Bůh síla má, až chabé údy bolně
jak na poušti květ zhynou, zlomený, —
pak zvadlý ret můj zachvěje se volně,
a zvolám ještě trudu zbavený:
Bůh síla, naděj má! V. V.

Chudý sirotek z Dlouhé ulice.

Obrázek ze 14. století od Frant. Pravdy.

II.

Malý sirotek Hodkův, ubohá Eliška, když v Praze se rozmohl všeobecný nedostatek, trpěla hlad jako druzí chudáci. Až posud ji živili z většího dílu lidé, kteří sami mnoho neměli, neboť ona neopovážovala se vstupovati do domů velmožů a boháčů, sbírajíc dárky obyčejně jen na místech veřejných. Chodila do hospod, navštěvovala krčmy, jenž v Praze byly trojí, a sice: na víno, na pivo a na med, a vždy dobře pochodila, že každý měl útrpnost s nevinným dítětem.

Pak ale hospody a krčmy byly prázdné, Eliška v nich již nic nedostala a když někoho zastavila na ulici, byl to vždy člověk, jemůž samému scházelo, čím by se nasýtil a co by pojedl. Politoval ji, poskytl slovy vlídnými útěchu, již zajisté také potřeboval a víc pro ní neučinil a nemohl učinit.

Děvčátko toužebně se dívá na domy, u prostřed nichž kráčí, je slabé a mdlé, hlad je k zemi poráží. I posedělo si chvíli tu a chvíli tam leckdes ve výklenku a na schodech vedoucích do chrámů. Jdou okolo ní muži, ženy, hledají pomoci v kostele u Pána Boha, neboť i oni mají bídu, modlitby a zpěvy se ozývají.

Eliška se ještě neumí modlit, je tuze mladá a záhy přišla o rodiče, jenž ji mohliti se teprv učili. Ona také nic neví o Pánu Bohu a ještě nikdy nebyla v kostele. Přece již dělá kříž, sepíná ruce a líbá svaté obrazy a sochy, jež všechny má za Pány Bohy. Viděla, že to dělají jiní, že to dělají zvláště lidé v nouzi postavení a ubožátko to dělá po nich, domnívající se a doufající, že jí to pomůže.

Marná jest její naděje, nikdo jí nic nepodal, že sám se ucházel o podporu lidskou a přispění Boží a ona se zase loudá z města do města, z ulice do ulice,

I musí vejíti někam do domu, hlad ji k tomu nutí, a Eliška si vyhlídla dům, jenž byl otevřený a octla se mezi nuzotou, jenž žebřala jako ona. Nemohli jí vyslyšeti, když prosila o pokrm, že ho v domě nebylo, a tak se jí vedlo i jinde, kam otevřenými dveřmi se odebrala.

Snad pochodí líp, dostane-li se do domů, kde mají zavřeno?

Zkusila to, však málo kam se dostala, nemohla dosáhnouti na kliku, nepustili ji, když klepala, ba oni ji snad ani neslyšeli.

Přece byla tak šťastna, že leckdes z milosrdenství se jí zachoval život, jemuž opravdu hrozilo již nebezpečení.

Dobrotivý císař Karel začal stavěti zeď na Petříně a z celé Prahy hrnuli se tam bídáci, aby si kousek chleba vydělali.

Eliška Hodkova se o tom také dověděla, je venku na ulici a okolo ní pospíchají lidé na Petřín.

Chce na nich almužnu a jeden muž pravil: „Milá dcerko, já sám si jdu pro ni.“

Kde se rozdává, kam jde ten muž a kam jdou všickni druzí?

Rekla jí to náká žena, ale doložila: „Jdeme do práce, ku které ty ještě nevystačíš.“

Šla přece za nimi; pathala se ulicemi, a již je u nového kamenného mostu, na kterémž se právě ještě robilo (od r. 1357) pod vedením mistra Petra Parlěre, jenž při novém chrámu sv. Víta na Pražském hradě byl stavitelem. Byl tu jindy starý most kamenný již od královny Judity r. 1174 založený, ten r. 1342 zbořil mocný příval ledu, a zatím si Pražané 15 let pomáhali mosty dřevěnými, jež jim často brávala velká voda.

Eliška přešla ze Starého města na město Menší, nynější Malou stranu a z ulice Mostské dostala se branou blíž kostela Panny Marie Maltanské ven za zdě městské, odkud již neměla daleko ku Petřínu. Hle, emží se na něm nepřehledné množství lidí starého i mladého, dovážejí, donášejí, podávají, všickni jsou činní při stavbě.

Eliška se na ně dívá, přistupuje pořád blíž, vidí také děti, ale tak mladé, malé a slabé jako jest ona, není mezi nimi žádné.

h Co má dělat?

Těžkým kamenem nehne, sotva cihlu by vyzdvihla, nehodí se tu snad k ničemu.

Což kdyby se s druhými zapřáhla do vozíku, jež tu právě táhnou s nákým nákladem?

Ano učini to; přiběhla a chopila se voje a nic se neptá, mohou-li ji potřebovat.

Volají na ni: „Dítě, ty nám budeš jen překážet!“

Ona praví: „Mám hlad, prosím vás, nechte mne u sebe!“

I nechali ji, je v předu, namahá se a ovšem síla její nic nevydala.

Vůz byl dopraven, kam patřil a tu ho přijali kamenníci, jenž zastávali i službu našich zedníků. Mimo ně vedli dále také vápenníci a cihláři a ostatní lid denníci.

Eliška zbudila všeobecnou pozornost a mnohý se usmál, když ji spatřil zapřaženou do vozu, ačkoliv mu snad slzy tekly

po tváři z litosti nad nedospělým dítětem. Je vyzáblé, bledé, hubené, šatičky má postrhané a jeho tenká ručička drží voj, již ovšem ani do půl neobemkla.

Oči všech se na ni obrátily a jeden, jenž k dílu dohlížel, zeptal se jí vlídným hlasem: „Ty také chceš práci na Petříně?“

„Já chci jíst,“ odpověděla.

„Dobře jsi to řekla,“ pravil muž a potěšil ji slovy: „Dostaneš jíst, holečku, jen počkej, až bude čas k obědu.“

Tu muži i ženy sáhali do svých kapes a váčků, nezbyla-li jim nějaká kůrka od předešlého jídla, aby jí přispěli hladovému děvčeti. Však nenašli ničehož, snědli sami a rozdali svým, co měli, a čekají také na nové zásoby.

Elišce se dovolilo, aby si sedla a odpočinula, ano oni jí to poručili, vidouce, že chudinka nic nedokáže a že by si snad ublížila.

Nikoliv, ona nechce sedět a odpočívat.

Proč?

Pověděla jim to mluvíc plačky: „Já bych potom nic nedostala.“

Nebránili jí tedy a ona sem tam chodí s vozem, jehož se hned na počátku byla přichytila. (Pokračování.)

DOPISY.

V Praze 1. března 1872.

(Oprava a doplněk dopisu v čísle VI.)

Nedopatřením vloudil se nemilý omyl do zprávy o křížové cestě a obnovení sedmi oltářů ve farním chrámu Páně svato-Štěpánském na Novém městě Pražském (viz předešlé číslo, stranu 91.) — Zpráva zněla v ten smysl, že „průměrným“ nákladem tří set zlatých sedm oltářů vkusně obnoveny a bohatě pozlaceno bylo. Po vynechání slovíčka „průměrným“ mohlo by se zdáti, že sedm oltářů za tři sta zlatých vkusně obnoveny a bohatě pozlaceno bylo. K ocenění řečené opravy stájeť zde čísla, kteráž mluví sama sebou. Obnovení oltáře sv. Jana Nepom. stálo 254 zl., P. Marie Štěpánské 381 zl.; P. Marie Bolestné 285 zl.; sv. Jana Křtitele 310 zl., [P. Ježíše „Ecce Homo“ 270 zl. sv. Anny 340 zl. a sv. Rosalie 260 zl.; úhrnem 2100 zl. čili průměrně 300 zl. Mimo to obnoveny p. restaurátorem Misl-bekem za 100 zl. oba veliké obrazy nejsvětější Trojice a ukamenování sv. Štěpána na hlavním oltáři; a tak za 18 měsíců vynaloženo na novou křížovou cestu a obnovení oltářů 3700 zlatých z milodarů dílem farního duchovenstva dílem osadníkův. Největší

milodary věnovaly dvě ovdovělé majitelkyně domu J. F. a A. N., dohromady 1024 zlaté.

H.

Od Březnice dne 21. února 1872.

(Pohřeb děkana Pohořského.)

Dne 19. února t. r. odbýval se pohřeb veledůst. kněze p. Josefa Balzara, konsistorního rady, biskup. notáře a děkana v Pohoří. Dne 16. února t. r. právě když úrad kněžský konal přinášeje nejdražší obět mše sv. nebeskému Otci, právě když se byl posilnil nejsvětějším tělem a nejdražší krví Pána a Spasitele našeho, povolal Pán k sobě na věčnost duši věrného sluhy svého. O pohřbu tělesné jeho schránky byl nával lidu v Pohoří převeliký. Dobře řekl o něm kazatel, že býval věrně při svých ovečkách co svědomitý pastýř, a tudíž že zasloužil té milosti, umřítí u prostřed svých osadníků v chrámu Páně. Důstoj. kněz Josef Balzar byl muž velice vzdělaný — jeho radost byla v knihách — a povahy ryzé, v pravdě šlechetná to duše. Přísný býval na se, řídě se naukou Spasitelovou: „zapři sebe sám.“ Nespořil, aby měl majetek; ale co uspořil na sobě, vynakládal k šlechetným účelům. Na něm ztrácí jeho rodiště Rychnov převelikého dobrodince; jeho ztráta citlivě se dotkne i pacholetskeho semináře v Budějovicích, a Dědictví Svatojanské ztrácí jednoho z prvních svých zakladatelů. Kdo jej znal, jistě nevymaže jméno jeho z láskyplné své paměti. Sláva na věčnosti duši, a na zemi pokoj tělu.

N.

Od Cidlina, 1. března 1872.

(O podpoře katol. časopisů.)

Nedávno ozvaly se u veřejnosti stesky z družné Moravy, že Čechové málo podporují vlastenecké listy moravské. A stesky ty byly jistě oprávněny. Avšak takovou lamentaci mohly by tuším spustit všechny ty listy pražské, jenž věrně hájí vznešené, neměnicí se zásady církve katolické! Poněvadž musí nevyhnutelně plouti proti záhubnému proudu časovému, nedocházejí pražské podpory u lidí světských. Tím větší jest tedy povinnost kněží a všech upřímných katolíků vůbec, aby podporovali listy, jež se udržují beztoho jen velikou obětovností svých redaktorů. Stojí ovšem listy tyto, jež můžné sv. naši věc katolickou zastávají (jsou to: Blahověst, Časopis kat. duchovenstva, Čech a Školník) dohromady asi 25 zl. ročně a jest to na chudého venkovského kaplana příliš mnoho — avšak mně tu vždy tanou na mysli významná slova jednoho spolubratra:

„Bratří, máme dva kabáty — obětujeme jeden aby nám nevzali oba.“ A kdyby některý kněz nemohl všechny tyto listy podporovati hmotně — nuže nechť je podporuje jiným způsobem, nechť jim k. př. zasílá čas od času ze svého okolí vhodné dopisy; tím získají listy tyto moho a stanou se oblíbenějšími. Naše „liberální“ listy přinášejí denně rozmanitých dopisů ze všech stran milené vlasti, listy pak katolické velmi málo a přece jsou kněží k takové literární činnosti snad dosti schopni a nad jiné povoláni. Mnohým se třeba zdá na př. mladistvý „Čech“ zbytečným, jelikož teď naše politické listy jakous takous šetrností k vlastní své církvi na jevo dávají — avšak to nebude dle našeho mínění dlouho trvati. Až bude nějaký základ národní naší samostatnosti vybojován — pak se dřívější „zpátečnický“ spojenec hezky s vysoká odkopne a začne tím zuřivější boj proti církvi. Tu bude „Čecha“ velice zapotřebí a proto jest žádoucí, aby se nyní pevně zakořenil a mohl pak odrážeti nepřátelské útoky. Proto volám z hloubi duše ku všem spolubratrům: „Podporujme, seč naše síly stačí, všechny listy české, sv. věc církve můžné hájící!“ K.

Od Onstí n. Orlicí, 15. února 1872.

(Případ v správě duchovní.)

Ženich z cizí kollatury přišel k církevním oddávkám a všickni, kdož s ním přišli, odebrali se přímo do kostela, aniž by byl buď ženich sám, buď družba, jak obyčej jest, se dříve prokázal na faře náležitým ohlašovacím listem. Já přijda do zakristie, žádám na družbovi, který tam stál, „ohlašovací list.“ Ten jde do kostela k ženichovi; přišel pak s vyřízenou, že ho nemá sebou, že si z domu vzal dva kabáty, a anof mu bylo teplo, že v nevěstině obci a příbytku nechal svrchník a v něm že ten list má. Já: Bez ohlašovacího listu nesmí býti žádná kopulace, nevímť je-li pravda, co mluvíte. On že jest dobrý katolický křesťan, že nemyslí na klam, zdvihal prsty, zaříkal se, dotíral, dorážel na mne, a ujišťoval, že žádné překážky není a sv. zpověď že vykonal. Já, aby mi přivedl ještě ostatní svědky. I přišli tři. Já jim vyložil důležitost té listiny, a že na jejich tvrzení, že by překážky nestávalo, dáti nesmím, na nejvš že by mohli svědectví vydat ze své obce, listina ale že se týká celé kollatury, a tu že lze pouze dáti svědectví příslušné duchovní správě. Na to se jich tážu: Pravda-li to, že ženich zapomněl ohlašovací list, a že ho má v kabátě v při-

hytku nevěstinu? Ano, my jsme ten list *viděli a čli*. Na takovéto vyjádření jsem si myslil, abych jim zbytečnou nesnáz nečinil a je nepouštěl bez kopulace — maje za to, že čísti umí, ač — neuměli, a ohlašovacího listu ani neviděli.

I poslal jsem bezpečného muže do obce pro ten list, a anof bylo již příliš pozdě na čas, abych čekal, až se vrátí s listem, — kopuloval jsem — sloužil mši sv. — co zatím v skutku se vrátil posel, ale — kdo popíše mé leknutí, — bez ohlašovacího listu, a přinesl pouze ceduličku, kterou jsem ženichovi dal, aby jeho starosta obce mi dle toho napsal, že vojákem není, poněvadž jsem ženichovi vzhledem na jeho osobní udání úplnou věru dáti nechťel; (však tu starosta obce k vůli neučinil) — a tu tedy jalovou ceduličku vrhal družba na stůl, řka: „Tuhle to jest.“ Nyní si můžeme každý pomyslit, jak mi bylo, když tak obelstěna a oklamána jsem se viděl. — I ustanu od dalšího rozepisování se o tomto výjevu. — Na štěstí, že jsem již před první ohláškou od příslušného duchovního správce jistotu obdržel, že zasnoubenci tito ohlášení budou, a když jsem mu bez prodlení celou tuto nehodu požaloval, že mi ze sousedské úslužnosti ochotně tu potěšitelnou zprávu dal, že mezi nimi překážky není a že ženich přípravné sv. svátosti přijal. — Jeden ze svědků, moudřejší ostatních, uznáváje chybu a pravě, že v skutku ohlášky jsou základem kopulace, slíbil, že se to spraví, a že ženich zítra dopoledne listinu tu donese — jistojistě. Zatím od té doby jest dnes 9. den co to píši, devětkrát poledne odzvonili, a ženich, aniž kdo jiný nepřichází, ačkoliv bych ho třeba v noci přijal. Pročež bratří kněží pozor! Což kdyby v skutku mezi nima se byla vyskytla překážka, k tomu třeba zrušovací? J. K.

Z Dačic na Moravě, dne 21. února 1872.

(Dačice. Blahoslavená Anežka Česká a řád křižovníků.)

Náš milý *Blahověst* přináší v čísle V. letošního ročníku zprávu, že „dnem 3. února t. r. začat jest od Jeho Eminence p. kardinála a knížete-arcibiskupa Pražského proces o schválení úcty blahoslavené *Anežky České*.

Tato zpráva dotkla se zvlášť mile obyvatelů moravského města *Dačic*. Příčinu snadno uhodnouti lze z krátkého nástinu dějin tohoto města.

Město Dačice rozprostírá se po obou březích řeky Dyje na návrší 1532 stop nad

hladinou mořskou vyvýšeném, čítá přes 400 domů s více než 3000 obyvateli, Čechy, s nepatrnou výjimkou katolíky, kteří dílem obchodem a řemeslem, dílem rolnictvím se živí. —

Ještě okolo roku 1183 nazývají se Dačice v listinách vesnicí, vyznačovali se ale (dle topografa Volného) již hradem Bílkovem a jak se z listiny z roku 1259 dovídáme, i klášterem čili vlastně nemocnicí řádu křižovníků, a kostelem sv. Janu zasvěceným. — Kdy na městys povýšeny byly, s určitostí udati nelze; zdá se však, že se to v XIV. století přičiněním pánů Novoměstských stalo, tolik ale jest jisto, že již v XVI. století od Oldřicha Krajčie městem jmenovány jsou.

Bližší zprávy o městu tomto podává nám Želivský kronikář *Gerlach*, pak slovatný spisovatel náš *Erben* a *V. Brandl*.

Gerlach totiž vypravuje ve své kronice, že *Konrád Ota, kníže Český, v Dačicích kostel vystavěti dal*, který u přítomnosti opata Gotsalka od Olomouckého biskupa Pelhříma posvěcen byl. Z toho vysvitá, že již tehdež, 120 let po uvedení křesťanství do Moravy, Dačice místem znamenitějším byly, poněvadž knížata Česká toliko v rozsáhlejších obcích stánky Hospodinu stavěti dávali. —

Erben pak píše, že roku 1234, dne 2. října *Přemysl Otokar*, markrabě moravský, k žádosti sestry své, blahoslavené Anežky, *špitálu sv. Františka Dačice propůjčil k požívání*.

Brandl konečně píše ve své knize „pro každého Moravana“ na str. 275: Dačice uvádějí se poprvé r. 1226; z listiny z r. 1259 dovídáme se, že v *Dačicích byl špitál řádu křižovníků* a kostel sv. Jana, jenž na sobě mnohé stopy staré stavby ukazuje; zdá se býti pozůstatkem jich.“

Z rádků těchto vysvitá, že blahoslavenou Anežku právem nazývati můžeme *patronkou naší*; nebude tudíž od místa, když o ní a řádu křižovníků několik slov napíši.

Anežka, dcera českého krále Přemysla Ottokara I., jevila již v nejútlejším mládí zvláštní zálibu pro řády panenské. Proto uslyševši od bratří řádu sv. Františka, nedávno do Prahy příslých, že již od roku 1212 též pro panny řád sv. Františka, a sice od sv. Kláry, dcery šlechtice Favorina Sciffo-na, založen jest, pročež se i řádem Klarisek nazývá*): *uzavřela ihned, že šat*

* Viz v *Blahověstu* v ročníku XXI. článek o Klariskách na str. 547.

tohoto řádu zvolí a první klášter Klarisek v Praze založí. I obrátila se v záležitosti této k svému bratru, králi Václavu I. se žádostí, aby jí vykázal v královském svém městě místo, kde by zamýšlený klášter vystavěn býti mohl. — Král Václav vůli milované sestry své bez prodlení vyplnil, a zároveň potřebné ku stavbě prostředky štědrě poskytl, tak že se již r. 1233 se stavbou počítí mohlo, a sice na pravém břehu Vltavy na nynějším „Františku.“ Vystaven jest dvoji klášter, jeden pro panny řehole Klarisek, a druhý pro bratry Františkány; mezi oběma kláštery pak postaveny kostely sv. Františka a sv. Barbory. S budovami těmi spojen i špitál pro chudé nemocné, v němžto nábožní mužové, kteří za tímto účelem zvláštní bratrstvo utvořili, posluhovali; z bratrstva tohoto vyvinul se napotom řád „křižovníků s červenou hvězdou.“

Za rok byl klášter Klarisek vystaven, a ihned vstoupila do něho Anežka Česká v průvodu více vznešených panen — co první abatyše, r. 1234. Klášter utěšeně prosperoval a za krátko dosáhl takové úcty a obliby, že jej papež Řehoř IX. i s družným klášteřem bratří Františkánů ve svou zvláštní ochranu přijal, tak že oba tyto ústavy od té doby toliko papeži podřízeny byly.

Po roce, totiž r. 1235, přeložen špitál sv. Františka ku kostelu sv. Petra na Poříčí, a r. 1237 přijat ve zvláštní ochranu krále Václava I., a mnohými výsadami obdařen. Tohoto roku stalo se bratrstvo, kteréž špitál obsluhovalo, skutečným řádem duchovním, spravujíc se pravidlem sv. Augustina. Ještě většího úspěchu došlo ale roku následujícího, r. 1238. Tohoto roku totiž vzdala se Anežka, poznávajíc, že se řízení ústavu pozemskými statky nadaného s přísným pravidlem sv. Františka nikterak nesrovnává, vrchního řízení tohoto špitálu i všech nároků na jeho statky, a položila obě do rukou papeže, kterýž pak nemocnici i statky její mistrům a členům jmenovaného řádu odevzdal a tak jeho samostatnost ztvrdil. S touto samostatností převzal řád ku své dosavadní povinnosti, pečovati o tělesné blaho svěřených sobě nemocných, novou povinnost, starati se totiž i o duševní blaho svých svěřenců; a proto uvedeni v řád nyní i kněží.

Roku 1244 přijal řád tento za zevní své znamení červený kříž, podobný křížům starších řádů křižovníckých. Tím zbuzena zehravost řádů těchto. Avšak abatyše Anežka ujala se řádu, kterýž založila, a její přímluva toho vymohla, že papež Innocenc IV. r. 1250

Pražskému biskupovi Mikuláši nařídil, aby řádu jmenovanému sám příhodné znamení udělil. Tak nabyl řád po dvou letech, totiž roku 1252 červenou hvězdu s křížem, kterouž na plášti a na kápi nositi měl, a jmenován jest nyní řádem křižovníků s červenou hvězdou; mistr pak řádu přijal titul „generalního velmistra českých křižovníků s červenou hvězdou.“ A když později kromě péče o tělesné a duchovní blaho svěřenců svých ještě třetí povinnost ve své pravidla přijali, totiž bojování pro církev, jmenován jest řád křižovníků řádem rytířským, a velmistr opásán jest mečem. —

Brzy nabyl řád křižovníků více špitálů, i mimo zemi Českou, kteréž tak zvanými mistry aneb pobožty aneb komenděři spravovány byly. Takovým špitálem bývala i výše jmenovaná nemocnice Dačická, založená v XIII. století.

K dopisu tomuto dodáváme, že před nedávnem paní Marie Svobodová, majitelka domu ve Vídni, rodem z Dačic, následujíc vznešeného příkladu blahoslavené Anežky, na špitál aneb chudobinec Dačický 60 tisíc ve své závěti odkázala, vyžadujíc si toliko, aby dobročinný tento ústav nazván byl „Marianským.“ J. E. Vitásek.

KRONIKA.

Z Prahy. Zítra bude slaviti arcidiecése Pražská jmenoviny vrchního pastýře svého, J. Emin. nejd. p. kardinala arcibiskupa Bedřicha.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 10—14. března u nejsv. Trojice na Spálené ulici, od 15—19. u Maltežů na Malé straně.

— V kostele sv. Josefa (u OO. kapucínů) na Novém městě bude se od 11. t. m. konati devítidenní pobožnost k uctění sv. Josefa, pěstouna Páně. Na každý den budou tam mše sv. v 6, 7, 8 a 10 hodin, odpoledne pak o půl 5. požehnání. V úterý 19. t. m. o slavnosti sv. Josefa bude v 6 h. tichá mše sv., a po ní české kázání, v 7 h. bude zpívaná mše sv., jakož i v 8 h., kteráž se vždy obětuje na úmysl počestného spolku tesařského, v 9 h. bude tichá mše sv., v 10 h. německé kázání, v 11 slavná zpívaná mše sv.; odpoledne o 4 h. české kázání, pak nešpory a sv. požehnání.

Z Uher. O zemřelém Szathmarském biskupu Ladislavu Biro-novi z Kezdi Polany, jenž 21. ledna v 66. roce věku svého v Pánu zesnul, praví zcela trefně uher-ský časopis „Magyar Allam“: „Neměl žá-

dných nepřátel“ — neboť milován a vážen jsa ode všech, kdož jej znali, byl zemřelý zcela hodný následovník svého zbožného předchůdce biskupa Hama, byl pravou perlou mezi uherskými biskupy. Jedna z nejvýtečnějších vlastností šlechetné jeho povahy byla skromnost, kterou však své důstojnosti ničím nezadával. Při zasedání sněmu bydlel v Budíně u kapucínův, kde každý, chudý i bohatý, k němu volně vstoupiti mohl. — Všichni, kteří jej vídávali, měli příležitost poznati jeho prostotu a bodrost, která se v četných příkladech jevila; z mnohých uvedeme jen jeden. — Za doby uherské korunovace navštěvoval zemřelý, jenž již tenkrát jaterní nemocí skličén byl, železitě lázně v Budíně. Když tam jezdíval v jednoduchém kněžském taláru, beze všech odznakův biskupských, pozdravovali jej lidé často pozdravením: „Dobré jitro, pane faráři“ aneb se tázali, kde farářem jest a podobně, což důstojnému pastýři vždy nemalou působilo radost. — Vše jiné však převyšuje jeho v skutku veliká dobročinnost, o níž by se mohlo mnoho a mnoho dokladův uvésti. Vypočetli-li „Ungar. Volksbote“, že jen čtvrtletně 2500 zl. chudým a osiřelým školním dítkám své diecése rozdál a ročně 18.000 zl. domácím chudým věnoval, nevím, jsou li v tom zahrnuty četné almužny, jež mimo svou diecési, hlavně u brány kláštera kapucínského v Budíně udílel, jsa pamětliv slov písma: „levice ať neví, co činí pravice.“ Nikdo, kdo ho poprosil, nebyl oslyšán. Pisatel této zprávy, jenž zemřelého biskupa denně k oltáři doprovázel, viděl často ostýchavé i dotíravé nuzáky na biskupa již čekající, jež on vždy dobrotitivě obdaroval, a co mám teprv říci o nesmírném počtu písemných proseb se všech stran na něho se hrnoucích?

Hluboce zajisté byl pohnut každý, slyše jej po pozdvihování z plna srdce se modliti: „non aestimator meriti, sed veniae quaesumus largitor admitte.“ — Pán slitování a odpuštění zajisté spočte a odmění nyní veliké zásluhy, jichž chvály zesnulý pastýř nevyhledával, a to tím více, an po životě činném a blahodárném blaženě skončil, tak že o něm platí přísloví: „jaký život, taková smrt!“ Dne 19. m. měsíce byl nemocný u přítomnosti duchovních a několika laikův svátostí umírajících zaopatřen. Zahlasitěho pláče přítomných rozloučil se s církevním knížetem velkým proboštem Josefem Nemety, načez onen na posteli se vzpřímiv, hlasem zřetelovým všem za jejich lásku a přitulnost děkoval a slovy skončil: „žijte bohumile,

abyste věčného života dosáhli.“ Na to udělil biskupské požehnání všem přítomným, kteří pak okolo šli, otcovskou pravici svého pastýře zulbali a slzami skropili.

Z Němec. (Obsah pastýřského listu postního arcibiskupa Kolínského.) V listu tom uvažují se nebezpečí, s nimiž za našich dnů víře bojovati jest, a mezi jinými uvádějí se tato: V celém směru a duchu času nynějšího světa, jehož snahy a touhy naprosto rozdílné jsou od těch, kterých vyžaduje víra, hledati dlužno nebezpečí. Ve veškerém životě soukromém i veřejném, vědeckém, politickém i průmyslovém patrné stopy po sobě zůstávají ti, kteří již dávno víru v Boha, v nesmrtnost a věčnost v srdci svém utlumili. Fanatickým vztekem zuří proti všemu, co svatého, zvláště ale proti katolické církvi, tomuto ohnisku víry a křesťanských mravů. A jeví-li všechny vrstvy společnosti lidské podobný směr, jest to zvláště přechetný stav dělnický, který utvořil spolek až na miliony členů čítající, tu sobě vytkl úlohu, stát a církev převrátiti. Dábelský tento plán není ovšem nic jiného, než důsledné provedení, moderních, liberalních ideí. Ty kdyby se uskutečnily, válka všech proti všem by nastala, barbarské ničení všeho, co svatého, dobrého a krásného, čehož jen malou předeheru ukázala nám pařížská komuna. Za našich dnů každý cítí potřebu zlepšení stavu dělnictva, že ale touto cestou to nepůjde, nahlíží každý křesťan, ba každý rozumný. Proto nejd. p. biskup varuje dělnictvo před těmito svůdci uváděje slova sv. Mat. 7, 15. „Pilně se varujte falešných proroků, kteří přicházejí k vám v rouše ovčím, vnitř pak jsou vlci hltaví.“ Konečně povzbuzuje dělnictvo k setrvání u víře. Druhé nebezpečí pro víru leží ve smíšených manželstvích, kterých co nejdůrazněji varuje. Největší ale nebezpečí pro víru jest za našich dnů v zneužívání tisku, jímž apoštolové nevěry a domnělých liberalních ideí nad veřejným míněním vládnou. Otravující jed tisku takého jest tím nebezpečnější, čím jistěji působí, a málo bohužel jest těch, kteří záhubnému působení jeho ubrániti se dovedou. A jako se druhdy říkalo: „Pověz mi, s kým obcuješ a povím ti, kdo jsi;“ tak můžeme nyní říci: „Pověz mi, jaké noviny čteš, a povím ti, kdo jsi.“ — Čtením a odbíráním takých spisů nejen že se křesťan vydává v nebezpečí hříchu, nýbrž on vinen jest hříchem cizím, an špatné tyto spisy podporuje. Svými vlastními penězi platí nepřítelům víry a církve. Jest spoluvinníkem

špatného tisku a všech těch pohoršení, která on dává. Jakož ale varuje před čtením špatných kněh a spisů, tak povzbuzuje k horlivému čtení listů katolických, které proti tomuto časovému proudu plouti musejí, a jediné přízní obecnstva zdárně působiti mohou.

Z Norimberku. Ludvík Feuerbach, hrozný nezaboh dodělává v Norimberku v největší bídě; již bylo na tom, že hladem umře. List „Demokr. Z.“ vyzývá demokracii k jeho podpoře. Národovci opustili Feuerbacha pro jeho socialistické záměry. Nezaboh ode všech opuštěn hyne tedy hladem! Jestli to patrnou známkou prázdnoty a vnitřní hniloby novější nevěry. Feuerbach učil, že se má člověk od Boha docela odtrhnouti i ode vši nadvlády duchovní, učení to vynášel do nebes, a teď klidí ovoce — umírá hladem. Nevěra jinak nesplácí; vytrhuje z člověka srdce a dělá je sobeckým a necitelným. Bez Boha nestává pravého přátelství, proto nevěrce přátelé opustili; bez víry žádné sdílné lásky, proto musí na stará kolena tříti bídu on, jemuž víra vždy byla trnem v oku. —

Z Říma píše se dne 11. února: Velký *bohoslovný zápas* odbyval se předevečrem a včera večer v Palazzo dei Sabini. Sín byla obakráte posluchači valně naplněna. Vstup povoloval se k ukázání listků, jež předsedové stejnou měrou rozdělili přátelům a přívržencům obou stran. Kvestor Bertini usedl na straně evangelikův. Rázem 7. hodiny počalo rokování. Pověstný odpadlík Gavazzi, který s jakýmsi Ribettim z Turina a vyzývacím Sciarellim měl hájiti thesi evangelikův, žádal, by rozprava počala se modlitbou společnou. Dáno mu za odpověď, že katolíci k rozpravě jsou připraveni, s panem Gavazzim však a jeho přátely v modlitbě že nemohou se spojit. Po vyřízení záležitosti této četl Sciarelli předlouhé pojednání, které trvalo pět čtvrtí hodiny a obsahovalo výklad věty, načež mělo se dokázati nejprve důvody chronologickými, pak ze znění evangelií a skutkův apoštolských, že sv. Petr do Říma nikdy nepřišel. Profesor Fabiani mu odvětil, Ribetti podal repliku a farář Cipolla ukončil řeči pro první večer, poněvadž Gavazzi žádal, by pokračování odročilo se na den příští. Včera večer měl tedy odpadlý mnich tento první slovo. V řeči nekonečné — trvala sedm čtvrtí hodiny — ohrál nově důvody, s nimiž soudruzi jeho předešlého večera se vytasili, ku konci pak vyslovili se přátelé jeho, že na repliku strany katolické více neod-

poví, poněvadž prý Gavazzi vyčerpál všechny důvody, jichž by mohli užit. Po té chopil se slova prof. Quidi a dojal mysl posluchačův skvělou řečí ve prospěch ústního podání.

„Augsb. Allg. Ztg.“ píše, že zápas, jež vedli katoličtí kněží s evangelickými odpadlíky, sám papež prvnějším uložil. Zajisté neučinili katoličtí kněží kroku toho, aniž si byli vyprosili dovolení od svých vrchních. S druhé strany pak jest více než jisto, že sv. Otcí nikdy na mysl nepřišlo, by dal taký rozkaz. Tak daleko to ještě nedošlo se stolicí Petrovou, by papež považoval za nutné dáti vyvracet výmysly odpadlíkův, jež samy sobě odporují, v osobních rozhovorech s nimi. Rouhači dali podnět rozpravám v naději, že naskytne se jim příležitost k pohoršení. Kněží jsouce sobě jisti své věci, prosili za dovolení, by směli vyzvání přijmouti. Dovolněním byla povolnost, již se vyhovělo přání velkého množství učených kněží římsko-katolických.

Zlomyslnost liberálův a jich časopisův převyšuje obyčejnou nestydatost v přepínání, zpotvořování, překrucování a lžích, jež o průběhu a výsledku rozprav do světa hlásají. Co nevidět vydá se autentická zpráva dle poznámek tésnopisných, předsednictvím stvrzených a pak každý jasně vyrozumí, že se úplně podařilo katolickým profesorům dokázati, čím tvrzení heretikův jest, totiž — sofistickým překrucováním pravdy. —

— (10. února.) Násilníci nedají si pokoje. Není zajisté nedostatku místa, by uvnitř hradeb Říma velkolepé budovy se zakládaly. Tím však není pranic pomoheno. Jim na tom záleží, by mohli bořit *chrámy a kláštery*, v čemž jest jim zámlinkou: obecný prospěch „utilitá publica.“ Právě vyhlédnut jest chrám sv. Vavřince ležící na Kvirinálu, by se sousedním klášterem Klarisek zničen t. j. přeměněn byl v ústav přírodovědecký. — V kláštere tomto dlela kdysi sv. Brigitta. Opraven byl od jakési princezny německé a od té doby jest pod ochranou cizozemské vlády. Proto nebyl zákon komoře posud předložen, však srozumění s onou vládou zajisté se docílí. Pak bude 28 Klarisek se svou představenou vypuzeno na ulici a chrám sv. Vavřince, který stojí na místě, kde sv. Vavřinec podstoupil mučnickou smrt, ustoupí ústavu přírodovědeckému.

— Dne 11. února přijal sv. Otec 2000 Římanů, obojího pohlaví, z farností S. Celso e Giuliano a S. Salvatore v Lauris. V odpovědi na jich adresu mluvil sv. Otec nejprve o utrpeních Syna Božího a připo-

menuj, že ač již mnoho snášeli věřící římsí od vlády nové, přece ještě, jak očekávatí lze, mnohé zlo na ně čeká. Pak ukončil řeč svou slovy: Milé dítky, koho Pán miluje, toho tresce, aby ho očistil. Pročež trpělivě snášeje kárání Otce svého nebeského, ono jest nám důkazem a zárukou jeho lásky a milosti k nám. Abychom i já i vy síleli, dleme na modlitbách. Bůh dejž vám k tomu pomoc svým požehnáním a. t. d. Hlas papežův byl zvucný a silný, pohled jeho byl mužný ale i vlídný a blahosklonný, ač již úplných 17 měsíců snášel tísně zajetí a bolestné i rouhavé urážky, které na něho chrlil liberalní tisk a které mu působí svatokrádež Sardiňana.

K této veřejné audienci vloudily se i dvě židovky. Nikdo jich nedbal. Radost a ples věřících, kteří po více nežli půl leta sv. Otce neviděli, byl taký, že myšlenkám jiným žádného místa nebylo. Necht vypravují tyto ve Kvirinalu a v redakcích liberalních novin, jak velice papeže a krále věrný lid miluje.

Z Paříže podáváme tuto u výtahu postní pastýřský list arcibiskupa pařížského. Značí se v něm pravá starostlivost pastýře k potřebám stáde Páně pilně přihlížejícího.

„Přemožení jsme byli, poněvadž jsme zhřešili! Pokání činiti nám třeba, k Bohu se musíme navrátiti, od kterého jsme se odvrátili. Vzbudme opravdovou lítost a žel nad skutky svými, jinými bohumilými je nahražující. Čiňte pokání, čiňte pokání, volám k Vám opět a opět. — Mnozí nechtějí pokání činiti domnívajíce se, že plnění zákonů křesťanských bez vlivu na práva a povinnosti občanského a společenského života zůstává a přece poučení jsouce udalostmi neblahými, jež zemi naši nedávno stihly, přiznatí by měli, že největší zradou, již jsme se na vlastní dopustili, bylo odtržení se od víry, sprostění se povinností, jež tato nám k dosažení vzdejšího a věčného cíle našeho ukládá, že nejhroznější naší vinou bylo — spuštění se Boha!

Žijíce jako křesťané, byli bychom vlast svou v den souzení zachránili. Rozmařilemu a rozkošnému životu oddáni nemohli jsme se v čas velkého nebezpečí návalu nepřátel ubrániti, jemu statně ná odpor se postaviti; musili jsme klesnouti, musili jsme pokopení býti. Ještě dlouho zůstali bychom malomocnými svědky všech béd a útrap, jež naši krásnou vlast zohavily, kdybychom se lekali obětí, jež s to jsou nás ze záhuby osvoboditi, zemi naši opět starobylou slávu, sílu a vzdělanost navrátiti. Jen obětmi do-

pomůžeme jí k velikosti! — Nepozastavíte se nad řečí, již k Vám v zápalu smutku a horlivosti vlastenecké mluvím, jestli ona věrným ohlasem bolné písně o velikém neštěstí národa, jenž po zubožené vlastní naší ještě se rozléhá. Rány naše posud nejsou zaceleny. — Pročež nedivte se, že Vás na hlavní povinnosti křesťanského života upomínám, vímť nyní, poznali jsme sami na sobě, jak osudným nám bylo opomenutí jich. Navratme se opět k povinnostem těm, plně je rádi, pak se vrátí onen zlatý čas, kdežto spokojenost rozhodí se opět mezi námi. Chovám pevné přesvědčení, že jenom touto cestou dostane se Francie k pokoji a míru, že Bůh, který ji tak těžce navštívil, použije jí jednou co prostředku k záměrům svým nevyzpytatelným, jež prozřetelnost jeho pro ni chystá.

Kéž byste poučení tak strastiplnou zkušeností k poznání přišli, že nechvalno ano záhubno jest zřící se Boha, kéžby se Vám činů a skutků Vašich zželelo, kéžbyste utužení v pokání a účinnosti křesťanské pracovali o díle vznešeném, o blahu svém a svých dětí. Od Boha kyne Vám spása!

Z Ameriky. V *Richmondu* zemřel velebný kmet, biskup *M. Gill*, který neunaveně 22 let diecési Richmondskou spravoval. Pocházel z vznešené rodiny, narodil se 4. listp. 1809 ve Filadelfii. Rodičové jeho byli náboženství kalvinského, sekty presbyterianské. Šlechtný jinoch poznav ve svých studiích pravdu katolickou, složil vyznání víry naší. Když pak své studie ukončil, odebral se do New-Orleansu, kde po nějaký čas úřad veřejného advokáta chvalně zastával. Však výnosný úřad ten touhu srdce jeho neupokojil, v duši jeho neustále ozýval se hlas: „Co platno člověku, by celý svět získal, na duši pak škodu trpěl.“ Vnuknutí Božího uposlechnuv, vstoupil mladý advokát v Baltimore do koleje St. Mary a oddal se celou duší sv. učení. Dne 12. července 1830 posvětil tehdejší biskup David horlivého bohoslovce na kněžství. Pracoval s nynějším arcibiskupem Baltimorským na vinici Páně; pak se stal redaktorem kat. listu „Catholic advocat.“ R. 1850 jmenován pro svatost života a vroucí horlivost biskupem Richmondským, a od nejd. arcibiskupa sv. Louiského Richarda Kenricka za biskupa posvěcen. Pracoval ku chvále Boží neunaveně, až ho nebeský Hospodář povolal, by mu dal spravedlivou mzdu za práci jeho.

Pohřeb byl skvělý, veliké množství lidstva provázelo velepastýře svého ku hrobu.

— *Z La Crosse.* Když jsem před lety z milé české vlasti sem do Ameriky a jmenovitě do La Crosse, které město leží ve státu Wisconsin, přišel, stýskalo se mi tu zvláště proto, že jsem viděl, jak opuštění jsme zde v duchovním ohledu. Býti bez vlastního chrámu Páně, neslyšeti nikdy slova Božího v mateřském jazyku, toť bolestné pro věrného kat. křesťana. Zpomínal jsem často na Čechy a na kraj Plzeňský, kde jsme byli všichni svoji, jsouce jedné víry, jednoho jazyka, majíce na blízku kostely, kde jsme se shromažďovali co jedna rodina ku společným službám Božím. Potěšil jsem se pak, když jsem slyšel, že zde v La Crosse Češi chtějí založiti Svato-Václavský podporovací spolek, chtějí býti spojeni co bratři u víře a lásce křesťanské; s radostí přistoupil jsem též ku spolku tomu. Avšak nedaří se spolku našemu tak, jak bychom si přáli. Příčinu toho nemohu udati jinou, než že jsme jako sirotci opuštění, co ovce bez pastýře, — nemáme vlastního českého kněze, který by nás v naší slabosti podporoval, nám slovo Boží česky kázal. Ovšem praví nám mnohý: „Máte své náboženské knihy, můžete v nich čísti“; já ale pravím, písmo jest mrtvé, hlas kazatelův živý. Máme zde sice 3 duchovní, jsou však jiného jazyka, a s tím se nikdy tak dobře dorozuměti nemůžeme. Chceme-li jednou neb dvakrát za rok slyšeti českého duchovního, musíme si o něj psáti až do Milwaukee a taká návštěva jest vždy příliš krátká, než aby se něco řádnějšího v skutek uvést dalo. (Dle „Hlasu“ Amer.)

Literární oznamovatel.

— Němečková „*Rukověť odp. pobožnosti*“ došla též v diecési Budějovické ordinariátního schválení a uděleno povolení, aby pro každý chrám Páně jeden výtisk z kostelního jmění zakoupen byl.

— „Zpráva o občasně schůzi jednoty katolicko-politické v království Českém konané dne 18. listopadu 1871.“ V Praze 1872. Nákladem jednoty. Tiskem Rohlíčka a Sieverse. Str. 27.

— „*Ročník jednoty* pro dostavění hlavního chrámu sv. Víta na hradě Pražském za čas od 1. května 1869 do 31. prosince 1870.“ Tiskem B. Stýbla v Praze. Nákladem jednoty. S fotografií Fr. hraběte z Thunů, † předsedy. Str. 131. Obsahuje v přídatku též životopis Fr. hr. z Thunů a báseň věnovanou jeho památce.

— „Divadelní ochotníček pro mládež.“ Sv. VII.: „*Mikuláš* aneb Pamatujte na chudé.“

Pávodní hra ve 4 jednáních. Sepsal Frant. Hauser, majetník a ředitel vyučovacího ústavu v Praze. — „*Vánoční stromeček.*“ Obrázek ze života v 1 jednání. Pro dětské divadlo upravil F. F. Str. 111. V Praze 1872. V komisi kněhkup. Th. Mourka. — Tamtéž dostati lze „*Fotografické album.*“

— „Besedy pro mládež.“ Sešit XXIV. obsahuje: „*Zlé a dobré srdce.*“ Povídka pro mládež od Frant. Hoffmanna. Přeložil dr. V. L. Moser. S obrázkem. V Praze 1872. Nákladem kněhupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně. Str. 118.

— „*Stručná fyzika* k potřebě mládeže národních škol.“ Sepsal Edvard Stoklas, reální učitel. Se 60 vyobrazeními. V Praze 1872. Nákladem vydavatelovým. V komisi kněhupectví Theodora Mourka. Str. 114.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

P. Bedřich *Saedtler*, ř. františk. v Tachově, 15. února (nar. 19. ún. 1803, vysv. 25. červce. 1832);

P. Heřman *Dobner*, jub. kněz ř. prem. v Teplé, arc. notář, os. děkan, 19. ún. (nar. 18. června 1787, vysv. 3. ún. 1812).

Vyznamenán jest:

P. Quinctus *Špáda*, jubil. kněz ř. františk. v Slaném, jmenován k. arcib. notářem.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

p. Václ. *Botschan*, kapl. v Chebu, za faráře ve Frauenreuthu;

p. Řehoř *Sorger*, koop. Bohdalský, za faráře v Klinghartu, odkudž

p. Frant. *Kubin*, admin., za koop. do Bohdalu;

p. Karel *Kugler*, adm. za faráře v Nové vsi u Bečova.

Upřázdňené místo:

Ohare, fara patron. p. Frant. ryt. Horského, od 28. února.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnul:

p. Vinc. *Erben*, farář v Javorníku (Mohrn), dne 26. února (nar. tamtéž 28. říj. 1822, vysv. 25. červce. 1847.)

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

p. Adolf *Pažout*, kaplan v Sadce, za admin. fary Velyňské;

p. Vác. *Vykoukal* za zatímn. kapl. v Sadce;

p. Jos. *Kučera* z Ronova za kapl. v Nížkově;

p. Jos. *Vejel*, z H. Jelení za admin. fary v Moravanech, kdež p. farář Jan *Materna*, osobní děkan, na odpočinutí se odebral.

Upřázdňené místo:

Javorník (Mohrn), něm. fara u Hostinného, patronátu nábož. matice, do 8. dubna.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-I.

Expedice:
v kat. kněbkupectví
B. STYBLA
na sv. Václavském
náměstí, č. 786-II.
Nedošla čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDINKO.

Předpláci se
v expedici
a u všech řádných
kněbkupectví
Celor. 2zl. 50kr.
polor. 1zl. 30kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 1zl. 55kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídne činí národy.“ (Přísł. XIV. 24.)

ÚVAHY

na svátky svatých a světic Božích.

XVII. Na den sv. Josefa, pěstouna Pána Ježíše — 19. března.

1. Sv. Josef jest panický ženich panenské matky Marie, vzor tedy a příklad jak lidí svobodných tak i všech manželů. Kdyby všickni svobodní, kř. jinochové a panny, tak smýšleli a se chovali jako sv. Josef a Panna Maria, nebylo by hříchu mezi mládeží, kterýž mezi křesťany nemá ani jmenován býti. (Ef. 5, 3.) „O tom vězte rozumějíce, že žádný smilník . . . nemá dědictví v království Božím.“ (Ef. 5, 5. Žid. 13, 4.) A kdyby všickni manželé byli tak ctnostní a bohabojní jako sv. Josef a Maria, nikdo by zajisté nezelel, že v stav manželský vstoupil. Za našich časů mnozí křesťané v stavu svobodném i manželském jsou nespokojeni, čehož příčinou jest, že touží po věcech smyslných, nemají ducha čistoty dle příkladu sv. Josefa. „Po žádostech svých nechoď a od vůle své odvracuj se. (Sir. 18, 30.) Mládenčích žádostí se varuj, ale následuj spravedlnosti, víry, lásky a pokoje s těmi, kteří z čistého srdce vzývají Pána.“ (II. Tim. 2, 22.)

2. Sv. Josef byl pěstoun Pána Ježíše; tudíž je vzorem a příkladem všem rodičům a jejich zástupcům, jak mají vychovávatí dítky. Kdyby všickni otcové a matky měli k svým vlastním dítkám tolik lásky a o ně tolik pečlivosti, jako sv. Josef o svého chovance Pána Ježíše, bylo by zajisté méně dítek nezdárných. Než přemnozí rodiče mají za to, že dosti učinili, když své dítky živí a šatí, málo dbajíce o dobré vychování. Však dítě má třeba nejen pokrmu pro tělo, ný-

brží i pro duši; ano duše jest více nežli tělo. „Člověk není živ jen chlebem, ale každým slovem, kteréž vychází z úst božích“ (Mat. 4.) „Co prospěje člověku, by všecken svět získal, a své duši škodu učinil? (Mar. 8, 37.) Kdo podle těla jest živ, zemře; pakli duchem skutky těla umí mrtvití, živ bude.“ (Řím. 8, 12.)

3. Sv. Josef byl muž spravedlivý. V tom jediném slově je všechna chvála obsažena. Člověk spravedlivý činí vždy co je pravé a dobré, koná věrně všechny své povinnosti k Bohu, k sobě a bližnímu i má zaslíbení v tomto i v onom životě. „Zná Hospodin cestu spravedlivých a zhyne cesta bezbožných. (Žlm. 1, 6.) Spravedliví děditi budou zemi a přebývati na ní na věky.“ (Žlm. 36, 29.)

4. Sv. Josef dal krásný příklad k své panenské choti, aby jí čest zachoval a sobě dobré svědomí. (Mat. 1, 20). Však mnozí z křesťanů v podobných případech bývají k bližnímu nelaskaví a nespravedliví. Následujme v tom příklad sv. Josefa. „Se vši pokorou a tichostí snásejte se vespolek v lásce.“ (Ef. 4, 2.) Žádný at nehledá toho, což jest jeho vlastní, ale což jest druhého (I. Kor. 10, 24 a 13, 5.)

5. Sv. Josef jest patronem, zástupcem umírajících. Jakož on umřel v rukou choti své Marie a Pána Ježíše, kdoby si nepřál tak umírat? Prosme jej tedy za šťastnou hodinku smrti. Chceme-li však, aby Ježíš, Maria, Josef stáli při nás v hodině smrti: i my stůjme věrně při nich a smrt jejich si často připomínejme. Vzpomenutí toto bude nás všeho zlého chrániti a k dobrému vzbuzovati, což nejlepší příprava k smrti. Vzývejme každodenně sv. Josefa co patrona umírajících nebo co den můžeme umírti (Kaz. 9, 12. Jak. 4, 13. Zjev. 3, 3.). Aby-

chom pak hodni byli jeho zastání a přimluvy, snažme se, abychom vždy podle příkladu jeho živi byli. (Fil. 3, 17.).

XVIII. Na den sv. Benedikta, opata, zakladatele řádu — 21. března.

1. Sv. Benedikt měl rodiče vznešené a velmi nábožné; proto hned od mladosti nejen bystrostí rozumu, nýbrž i pobožností a dobrými mravy se vyznamenával. Jaké rodiče, takové bývají děti. Jablko nezapadne daleko od stromu, ač někdy se zakutálí. „Po synech svých poznán bývá muž.“ (Sir. 11, 30.)

2. V Římě jsa na učení byl Benedikt nejen pilný, nýbrž i mravopočestný, bedlivě se chránil zhýralých tovaryšů. Tak každý kř. jinoch má zlých společníků se vystříhat, aby se líbil Bohu i lidem. „Synu, jest-li by tě lákali hříšníci, nepřivoluj jim. Nechoď s nimi; zdrž nohu svou od stezek jejich.“ (Přísl. 4, 4.) „Odstup od nepravého a uchýlí se od tebe zlé.“ (Sir. 7, 2.)

3. B., obávaje se, aby v pokušení mravů svých nepokálel, opustiv Řím utekl se do krajiny hornaté a v jeskyni po tři léta vedl život v tuhém pokání. — Samota občasná a krocení těla, střídmost a zdrželivost prospívá tělu i duši; protož křesťane odeber se časem na samotu, zvláště když se modlití chceš neb ku přijímání sv. svátostí se připravuješ. „Když se budeš modlití, vejdi do pokojíka svého. . . .“ (Mat. 6, 6.) „Bratří, dlužníci jsme ne tělu, abychom podle těla živi byli. Budete-li podle těla živi, zemřete; pakli duchem skutky těla mrtvíti budete, živi budete.“ (Řím. 8, 12. 13.)

4. B. vypátrán v jeskyni od pastýřů, učil je jemnějším mravům a lid, kterýž se za ním hrnul, k svatému životu naváděl. Tak každý křesťan má neumělých učiti a k dobrému vzbuzovati. „Dej příležitosti moudrému a bude prospívati moudrostí.“ (Přísl. 9, 9.) „Učte a napomínejte sebe vespolek“. . . . (Kol. 3, 16.; sr. I. Tes. 5, 14.) „Opatrujme dobré ne toliko před Bohem, ale také před lidmi.“ (II. Kor. 8, 24.) „Ve všech věcech vydávej sebe samého za příklad dobrých skutků.“ (Tit. 2, 7.)

5. B. zvolen byv za opata mocnou rukou spravoval klášter, hlavně pak o kázeň svých bratří dbal. Kdož jiným představen, má horlivě konati své povinnosti a péči míti o kázeň svých podřízených; však pamětliv jsa křehkosti a mdloby lidské buď tichý a pokorný, přívětivý a laskavý. „Milujte spravedlnost, kteří soudíte sami.“ (Moudr.

1, 1.) „Čím jsi větší, tím více se ponižuj ve všech věcech a nalezněš milost před Bohem.“ (Sir. 3, 20.)

6. B. ze závidi byl os očen a pronásledován, však nežehral, nýbrž nepřátelům odpustil a tajně z kláštera odešel. Také ty křesťane „nevaď se ani s nejhoršími.“ (Přísl. 24, 19.) „Odpust bližnímu svému, když tobě škodí.“ (Sir. 28, 1.) Milujte nepřátely své. . . . (Mat. 5, 44.) „Dobrořečte a nezloučte.“ (Řím. 12, 34.)

7. Sv. B. odešel na horu Kassino, kde pohanům zvěstoval slovo Páně a klášter vystavěl, který do smrti (r. 543) spravoval. Tam zákon neb řeholi sepsal pro řád benediktinský, jenž brzo po celém světě se rozšířil a hojné požehnání vydával i v naší vlasti. — Vážme si toho duchovního řádu nejen pro jeho starožitnost, nýbrž i pro jeho blahodárné působení. — Za našich časů se zakládají světské spolky pod rozličnými jmeny: kassina, besedy atd. snad na způsob řehole na hoře Kassino zvané. Těm všem budiž zákon sv. Benedikta vzorem, aby vedle světských zábav a tělesných radovánek také na vzdělání ducha a šlechtění srdce nezapomínaly.

8. Benedikt, jméno latinské, jest tolik co požehnaný. A v pravdě byl B. muž požehnaný ctnostmi a dobrými skutky, proto památka jeho potrvá na věky. „Bude-li mi kdo sloužiti, poctíť ho Otec můj. (Jan 12, 26.) Kterí spravedlnosti vyučují mnohé, jako hvězdy skvíti se budou na věky.“ (Isai. 49, 4.)

XIX. Na den Zvěstování Panny Marie — 25. března.

1. Dnes konáme slavnost Zvěstování P. Marie, zároveň vtělení Syna Božího. Rozvažujme, kř., v živé víře, co na dnešní den před věky v Nazaretě se dalo. Anděl Gabriel zvěstoval Marii, že počne z Ducha sv. Dnes Slovo tělem učiněno jest. Obdivujte, kř., moudrost, dobrotu a milosrdenství Boží, že Bůh způsobem tak podivným chtěl s sebou smířiti hříšné pokolení lidské. Z toho učme se, jak hřích je veliké zlé, ješto Bůh, aby hříchu nás zbavil, Syna svého na svět poslal, ano k potupné smrti vydal. „Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, — aby spasil, což bylo zahynulo.“ (Jan 3, 16.) Proto chvalme a velebme božské milosrdenství a hřích mějme v největší ošklivosti.

2. Dnes jest den, kde vzalo počátek naše spasení, proto kř. radujme se. Co by nám prospělo, že jsme se narodili, kdyby

Bůh z nevymluvného milosrdenství nebyl uložil nás vykoupiti? A co by nám prospělo, že Syn Boží přišel, aby nás vykoupil, kdybychom neméně zahynuli?

3. A jistě bychom zahynuli, kdybychom neužívali také prostředků k svému spasení. „Kristus Ježíš přišel na tento svět, aby hříšníky spasil.“ (I. Tim. 1, 15., srv. Tit. 2, 14., I. Petr 1, 18. 19.) „Kdo věří v Syna Božího, má svědectví Boží v sobě.“ „Kdo má Syna, má život.“ (I. Jan. 5, 10.) „Ze skutků ospravedlněn bývá člověk a ne z víry toliko.“ (Jak. 2, 24.)

4. Hlavní pak prostředkové k našemu spasení jsou: Slovo Boží a přijímání Těla vtěleného Slova, Syna Božího. Nuže, kř.,

a) poslouchajte vždy ochotně, čítejte bedlivě a nábožně rozvažujte, cokoli vtělený Syn Boží nám ráčil zvěstovati; „On jedině má slova života“ a podle Jeho slov život svůj spravujte. „Blahoslaveni, kteří slyší slovo Boží a ostříhají ho.“ (Luk. 11, 28.)

b) Druhý prostředek k spasení jest, a bychom hodně přijímali Tělo Páně. Anděl Páně zvěstoval druhdy Marii: „Počneš a porodíš Syna. Ten bude veliký a Syn Nejvyššího slouti bude.“ Také mnozí z vás, kř., máte dnes přijíti Tělo Syna Božího, Toho, jehož Maria počala a porodila, kterýž pod způsobou chleba se skrývá, však skutečně a podstatně jest přítomen s tělem i s duší, s tělem i s krví, jako Bůh i člověk v nejsv. Svátosti. Proto důstojně a hodně je přijímejte, jak sv. Pavel napomíná: „Zkusíš pak sám sebe člověk a tak z toho chleba jež a z kalicha pij.“ (I. Kor. 4, 28.) — Srdce vaše buď čisté, beze vši poskvrny, jako bylo srdce Mariino. Chraňte se bedlivě všech provinění a opatřujte je všelikými ctnostmi, jakými Maria byla ozdobena, když Syna Božího počala. Tři jsou ctnosti, jež hlavně na Marii shledáváme při andělském zvěstování, t. čistota, pokora a poslušnost neb srovnalost s vůlí Boží, o kterých dnes toliko připomínám, že jsou to ctnosti, na nichž se zakládá dokonalost života křesťanského. Proto přičiňujte se, abyste je vždy věrně plnili. „Dokonávejte posvěcení své v bázni Boží.“ (II. Kor. 7, 1.) —

K tomu ovšem třeba Božské pomoci a milosti, bez které nic nemůžeme. „Všecko mohu skrze toho, kterýž mne posilňuje.“ (Fil. 4, 13.) — Utikejte se tedy, kř., k Marii. Ona, ježto milostí plna, nad anděly a svaté povýšena, stala se matkou Syna Božího, vyžádá vám u Boha té milosti, abyste božského Syna jejího v nejsv. Svátosti hodně přijímali k životu věčnému. —

Popule meus!

Národe můj, ó národe můj, v čem jsem ti ublížil?

Ty rei nyní mi, jaký bol jsi ode mne trpěl? Já, tvůj Bůh, jsem vysvobodil tebe z jarma Egypta,

V odměnu tys poručil nésti mi kříže dřevo. Svou vinicí milenou jsem zval tebe, národe klamný;

Ty však v odměnu dals pít mi žluč a ocet. Národ egyptský, jenž tebe trýznil, já bičoval jsem;

Ty však v odměnu mne dals katanem bičovat. V prohlubinách mořských ponořil jsem vojska

egyptská;

Tys mne v odměnu mou knížaty souditi dal. Cestu rudým že mořem jsem otevřel tvé noze

bludné,

Tys mi otevřel mé srdce vojína kopím. V poušti že jsem tebe v oblaku mém vedl, bys

nezabloudil,

V odměnu mou, lide můj, tys mě Pilátu vydal. V poušti neúrodné, že ti dal jsem mannu nebeskou,

Ty surovým mne sluhou v tváře jsi bítí nechal. Žezlo že královské jsem dal nad národy tobě,

Ty třtinu mých do rukou, trn jsi mi na hlavu dal.

Nevděčný lide můj, nad národy jsem tě vyvýšil; V odměnu mou, lide můj, krále jsi ukřižoval.

Ant. Vřeštál.

Obrázky biblické.

Podává kn. Fr. J.

VIII.

Národ vyvolený.

Na kříži Páně, nade hlavou Spasitelovou čtete slova „král židovský.“ Není krále bez národa. Krále toho znáte; znáte-li pak také jeho lid, „národ židovský?“ Je to nejznamenitější mezi národy, jemuž učinil Hospodin, co neučinil národu žádnému, je to národ ze všech národů země „vyvolený.“

Původem i trváním, osudem i zkušeností, ideou, která byla duší jeho, věděním, které mu dáno bylo, zákonem, jímž se spravoval, cestou, kterou se bral mezi národy, věkem a nesmrtelností, požehnáním a kletbou stal se divem v dějinách. Dějiny jeho jsou dějiny světa celého, a jen kdo je poznal a dobře uvážil, zná se v dějinách světových, ví co se stalo ve světě.

Národ ten je prvorozený syn pravice Hospodinovy, nade všechny požehnaný: a hned zas štvanec zlořečený, vlasti a krále zbavený, roztroušený mezi národy, který tolik viděl, slyšel, zkusil, tolikrát umíral a přece dosud žije; na věky památný v osudech, podivuhodný v cestách, kterými prošel

svět po ta tisíciletí, zajisté tedy zasluhuje, aby důmyslný člověk stopy jeho sledoval a z trosek, které po něm zůstaly, památku kolébky, slávy a otevřeného a nezavřeného hrobu jeho hledal.

Víte, jak odvážné jest a nesnadné, zdravý a pravý úsudek pronést o jednom jen muži, o jedné toliko době v dějinách: proto nedivte se, že se třese ruka, která odvažila se toho, podatí úsudek o národu celém, národu takovém, který žil ve všech dobách a žije v každém národě.

Vyhledejme v zápisech světových *den narození* jeho. Vmysleme se v střed horké Asie, mezi řeky Eufrat a Tigris, do Haran, o 4000 let nazpět. Mezi tím, co pyšný Assur stavěl tvrze a Egypt neslavnému popeli svému na počest základy kopal k pyramidám, co roztroušené čeledě Sémovy v první statečnosti barbarství svého kočovaly po rovinách asiatských a celé lidstvo v stínu hnusné modloslužby divočilo, ode dne ke dni živoříc, kol kolem panovalo ticho, tělo, a to, jež ze služby jeho pochází — tyranství a otroctví: tu promluvil nebe k srdci muže, který se vracel od čerstvé hrobky otce svého, plného dnů — slovem věčně památným.

Promluvil Hospodin k synu Thare: „Vyjdi ze země své a z příbuzenstva svého a pojď do země, kterou ukáži tobě. — Učiním tě v národ veliký a požehnám tobě a budou v tobě požehnána všechna pokolení země.“

Slovo Hospodinovo na počátku nebe a zemi stvořilo se vši jejich okrasou; po 2000 letech totéž slovo Hospodinovo založilo národ vyvolený. V tom slově byl *požadavek a slib*. Žádali Bůh od Abrahama v onen den: Opust modly na vždy, a na věky mi služ. Za to pak sliboval: zemi, potomstvo a spásu; t. j. novou vlast a dědictví národu velikému, který měl vyjít z boku jeho a vykvésti v *Mesiáši*, Spasiteli národů všech. Hospodin zavazoval Abrama i sebe. Abram slyšel závazek i slib a přijal obé. Tak Bůh a člověk, Hospodin a Abram vešli v *smlouvu věčnou*. Ruka lidská vložila se v Božskou pravici a přísaha obapolná potvrdila, co na vzájem sliboval člověk Bohu a Bůh přísahal člověku.

Smlouva ta 2000 let př. Kristem uzavřena jest a z ní vyšel národ, jenž Abrama otcem nazývá a dnes 2000 let po K. zápis této smlouvy v posvátné uctivosti chová v památkách svých. Vizte, že je to národ ze všech *nejstarší*.

A teď navštívme *kolébku* jeho! Tím slovem Božím veden opustil Abram břehy

řek památných: Eufratu a Tigrisě, zanechav otce v hrobce a bratra v stanech v Haran; usadil se v krajině pojordánské v středu starého světa mezi Libanonom a Sinajem, tu kde končiny Asie a Afriky se stýkají a odkud vlny moře středozezemního vše, co by důležitého tu bylo, mžikem roznést mohou po všem pobřeží evropském. Tu připravil dětem svým kolébku a sobě hrob, sobě i jim dědictví a budoucnost. I byla země tato rájem ze všech stran uzavřeným i otevřeným spolu. Bylyť hory, moře a pouště meze její, — a poušť i moře mají brány vezdy zavřené i otevřené zároveň. Taková měla býti vlast lidu toho: uzavřená nákaze, otevřená všem, kteří pravdu hledali.

A jak podivuhodné byly *cesty* jeho! Jako na temenu vysokých hor z rozsedliny skalní vyráží pramen vody živé, nepatrný v počátcích, krytý houštinou; pak dál a dále se vine co potok horský k nížině, jen pastýři znám, který napájí v něm stádo své; až v travnatých dolinách se rozvolňuje, šíří, vzmáhá, že na březích jeho zakládají se osady lidnaté a města živná, z nichž vychází tisíckrát se proplétaje úskalím co řeka plavná, jejížto proudy nosí lodě, naplněné bohatstvím; až v plně šíří a moci své na dvoje se dělí rámě, z nichž každé se vine cestou svou, tu svažující tu zaplavující nivy a čáku dědin; pak bloudíc po pustinách v dalekých končinách klikatými cestami, jedno dříve, druhé později si hledá cestu k moři: tak cestami světovými po staletí krácel Israel, tak z úst Božích a ze srdce Abrahamova vyšel dědic zaslíbení první, „smích“ matky své a „radost“ otcova Isák, a klidně po údolích terebintových a hroznových se stády svými kočoval; až syn jeho se sedmdesáti dušemi sestoupil do nížin Egyptských, tu v poutech se šířil a na cizí půdě vyrostl v národ, jenž strachem naplňoval hostitele a pána země; po letech pak osvobozen v 600.000 mužích kráčí rudým mořem ku svobodě pouště a k dědictví svému; bloudí pouští, zaplavuje zemi Kanaan a dobývá ji, až usadí se pod stínem révy a trikrát ovoce nesoucího fíkoví v zemi zděděné po otcích, dobyté mečem, rozdělené losem; tu staví města, hrady, trůn královský, chrám a oltář na výšině svaté; až zbudněv na dvoji řís se dělí, z nichž každá kráčí cestou svou, obě k záhubě, ve vyhnanství ...

Jaké to jsou cesty podivné a klikaté; a přec to není, než třetina života lidu toho podivného. 215 let obývají vlast svou, v níž Abraham a Isák složili kosti své, jsou pastýři stád četných, s čeledí mnohou, pro-

cházejí zemi na šíř a na dél, pokojně žijíce se sousedy svými, praobyvateli země, taktéž pastýři. Ubezpečen, že krokem tím dědictví nezadá Jakub kmet nade hrobem, opouští vlast, po níž i bezduché kosti jeho touží a žije ze zásluhy Josefovy a z milosti Faraonovy v požehnaném kraji pohostinu v Egyptě. Jako počátkové Jakubovi vzbudili vděčnost prvnějších, tak množství a síla potomků jeho budí obavu pozdějších dynastií faraonských. Pobývše tu opět 215 plných let v jedné *velké noci* splácí Egyptu, co byli zkusili po všechny dny otročení svého a vycházejí do pouště. Egypt jim byl školou umění válečného i mistrem požehnanějších děl pokojných. Mají ovšem s sebou stáda svá; ale páže mužů branných ozbrojena jsou. Za vůdcem Mojžíšem kráčí 600.000 synů Israelských, zšíkovaných k boji. Úprava stánku, náčiní, nádob a čalounův jeho svědčí, že už byli mezi nimi mistři hledaných a toho času vzácných řemesel. 40 let tu bloudí od hory k hoře, od oasy k oase, od tábora k táboru, až starší strana zatvrzelých zpátečníků v kyprém písku pouště kosti složí a omladina v samotě a zdrželivosti pouště odchována, Bileámem proti vůli žehnaná kráčí Jordánem, dobývá Jericha a osazuje zemi. U prostřed země postavivše poklad svůj, archu Boží v Silo, žijí tu — v kolébce arcioctů svých a podílu svém 352 roky spravování moudrou radou a hájení statným mečem soudců svých. Tu život synův Heli a obava, žeby na stolici Samuelovou dosehnouti mohli tak nerovní otci synové, u starších budí touhu po králi. 120 let vládnou první tři králové nad národem celým: Saul, David a Šalomoun; až zastaralá žárlivost Efraimova proti Judovi a Benjaminovi, vydivavost Šalomounova a nepovážlivost Roboamova řší a lid roztrhl na dvě. R. 975. př. K. dokonán jest rozkol ten.

Srdce Jakubovo násilně tu roztrženo na dvě půly nestejně; což divu, že krvácely obě, až i dokrvácely! Roboam v Jerusalemě spravuje dvoje pokolení, které mu zbylo a zbrojí se proti soku Jeroboamu, který v Sichemu desateru pokolení vévodí. Jůda a Israel vyšli z rozkolu nepřátelé; a přec byl Jůda požehnaný Israelův syn! Jerusalemlém zůstal metropolí Jůdovou. Israel měl Sichem, Thirsu, Samaří. Tam král, tu král, tam chrám, tu modly, tu msta, tam obava, tu a tam hřích, modlářství, vášně války, hrůzy. 253 léta udržel se Israel, jež spravovalo z 8 dynastií 19 králů; 387 let pod žezlem 20 potomků Davidových samostatným zůstal Jůda, až král asyrský Salmana-

sar dobyl Samaří a Israele odvedl do zajetí asyrského (722 př. K.) a 134 let později Nabuchodonosor zkazil Jerusalemlém a odvedl i Jůdu s Benjaminelem do Babylonska (588 př. K.).

Severně od Gabaonu na výšině leží Rama, město podílu Benjaminova. Obyvatelé jeho se dívali s hory, když Jůda s Benjaminelem tady vedeni byli v poutech do ciziny daleké. Vzpomeňte, že Ráchel byla matka Benjaminova a hned porozumíte vzdechu Jeremiášovu, jenž lká (31, 15.) „Illas v Rama na výsosti slyšán jest: nářikání, žalosti a pláče; Ráchel pláče synů svých a nedá se potěšiti, proto že jich není.“

Osiřela země a vdovou stala se paní, kněžna národů. Dědictví svaté je obráceno v poušť naplněnou zrůceninami. Polovice lidu padla s mečem v ruce; s výkřikem „Jerusalemlém!“ na rtech mroucích; druhá polovice úpí ve vyhnanství. Israel se roztrousil v Asyrii už před 100 lety, teď odstěhoval se i Jůda. Jerusalemlém, chloubka, sláva, střed, svatyně, duše a matka lidu toho, leží v rozvalinách; cesty k Sionu kvílí osiřelé. Brány všechny jsou zbořeny, král, kněží a lid odešli v okovech, panny jeho jsou zprzněny, harfy jeho němý a lid, země i město dány v zapomenutí.

Kde je národ, který tak byl souzen, jako Israel!? — Mezi tím, co kvílí na březích řek Eufratu a Tigrise Jůda ubědovaný, v podílu Israele, jenž se neměl více vrátit ze zajetí, usazuje se pohanské plemeno asyrských poběhlíků. Vyslal je Assur, aby zalidnili kraje spustošené, liduprázdné. Upravují města, vzdělávají role opuštěné až i spojují se s těmi, které tu zůstaly v lesích a jeskyních ukryty, pozůstatky Israelskými. Israel, jehož králové k modloslužbě svedli, již nedělá se od nich; i dcery své jim dává v manželství, z něhož během let vychází nové hnusné pokolení netopýřů. Nejsou ani židé, ani pohané srdcem, toho půl a onoho půl životem vyznávají. Dobrodružství přivedlo sem pohana, který neměl, co by ve vlasti své opuštěné oplakal a s odvážnou myslí vyšel na lup; pozůstalý Israel, který už dávno Boha svého prodal, dobrodruhu pohanu i dceru prodal v manželství. Tak dobrodružství, bída a nevěra zplodila národ, jenž vzkřísil zdě Samařské, na hoře Garizim vzdělal si chrám a tak k dualismu ještě rozkol uvedl v zemi, národ Samaritánů.

Po 70 dlouhých od Daniele předpověděných, od Boha i od lidu dobře počítaných letech, zbytkům Jůdským Cyrus dává dovo-

lení k návratu a kořist Nabuchodonosorovu chrámu navrácuje. S plesáním se druží rodina k rodině, jak po městech Babylonských rozptýleni byli, aby se vrátili k zříceninám města sv., na něž za 70 let zapomenouti nemohli. Zorobabel vede první, Ešdráš kněz druhé houfy, za nimi pak s mocí a radou chvátá Nehemiáš.

Sekají trní, jímž byly zarostly brány někdy plné lidu a navzdor nepřátelům staví z rumu nové domy, nové hradby, nové město a na výšinách nový chrám a oltář nový. Kopec mravenců, jímž všetečná ruka stavbu porouchala, nepracuje tak, jak na zděch města a chrámu stavěl Israel.

Po 200 let tu žijou spravování kněžími, poddání dědicům padlého Babylona, — vladařům Perským. Od r. 330—301 př. Kr. je Alexander Veliký vládčím jejich pánem a od r. 301—143 př. K. jsou dědicové říše jeho sužovateli a katany jejich: Egypťští a Syrští. Krvácí Eleazar kmet pro zákon a matka se 7 syny umírá pro víru hrdinně. Syrie, tyranka nemilostná, chce je odnárodnit a Bohu odcizit. Ty pak úklady volající do nebe vzbuzují poslední sílu národa, kněží v Modině vnucují do ruky meč a do srdce jeho a synů jeho vlévají odvahu lví a připravují lidu poslední samostatnost národní pod žezlem hrdinných knížat Makabejských. Až r. 39 př. K. Babel na Tibeře, světová moc pohanského Říma, když už všechny kraje vůkol byla pohltila, pohlcuje i Judeu a r. 71. po Kr. boří chrám, a národ v městě sv. shromážděný vraždí, zbytky rozptyluje po světě šířím a Israele — vyhlazuje z dějin.

V potocích proudila se krev israelská po ulicích Jerusalemských a proudy její splývaly v písmo: „Krev Jeho přijdiž na nás a na naše syny.“ Nepozůstal kámen na kameni a z rumu lkálo slovo: „Zůsta-ven bude dům váš pustý!“ —

Zimní večer.

Za doby zimní z večera,
když vítr v poli burácí,
všecko se tlačí ku krbu,
kde blahá chvíle po práci.

A dědoušek, jak patriarch
přebliží mladých tváří řad,
a každý prosí, přimlouvá,
by zas už začal povídat.

On pohádek zná na kopy,
z těch starých, krásných, zlatých dob,

když žila ještě babička
a svět byl prost všech klamů, zlob.

„Dědoušku, o těch rytířích,
jak jsi nám jednou povídal —
„„Na Vlčí hoře““ — začíná, —
a končí: „všechny drak že vzal.“

„Ba vím už, milé dětičky,
však hnusí se to vyprávět,
bylať to chasa zhýralá,
tak jako nyní celý svět.

Od rána až zas v čirou noc
jen samý hon a taneč, kvas
a při kostkách a při láhvích
nebyl jim nikdy dlouhý čas.

Jen o kostel a o Boha
se velmi málo starali,
a nežli jíti do chrámu —
raděj si v kostky zahráli.

A odpoledne ve svátek
musel být skvělý, hlučný ples,
tu hudba hrála o překot,
že duněl kraj i širý les.

A tak to vedli na pořád,
jim ničím hřích a ničím ctnost
a měli peněz v hojnosti —
vždyť chasa na ně dřela dost.

Svět říkal: „Však se schvátějí!“
a pravdu měl ten hloupý svět,
neb kdo dal đasu pravici,
ten s těží znikne zdráv už zpět.

Tak jednou zase v divý rej
se dali v samou neděli,
a minul den a přešla noc
a ještě dosti neměli.

A nové jitro vzplanulo;
mnozí se domů vrátili,
leč kteří v proudu zůstali —
všickni se v tanci schvátíli.

A divná nyní o tom věst —
vy jste ji, děti, dořekli,
leč Pán Bůh zachraň — nesudme —
vždyť těla jejich vyvlekli.

Mně nyní ten svět přichází,
jako ta cháska na zámku.
A kam to došlo s oněmi? — —
Já nerad dělám poznámku.“

Vojtěch Pakosta.

Příprava k zpovědi velikonoční.

Rozjímání postní.

V.

Dostiučinění.

„Když tedy přijal Ježíš ocet, řekl: Dokonáno jest, a skloniv hlavu vypustil ducha.“

Jan 19, 30.

V poslední revoluci Pařížské, když zlo-pověstná komuna poslední rány zasaditi chtěla své ubohé vlasti, stalo se při jednom útoku Versaillských na povstalce, že smrtelně raněn jest jeden z vůdcův Versaillských. I odešel stranou ze řvavy bitvy, aby na zmrzlé, sněhem pokryté půdě buď skryl se před nepřítelem vítězícím, aneb očekával poslední hodinku. Myslel již, že ušel všemu nebezpečí, an tu žene se za ním jezdec nepřátelský. I napíná k útěku poslední síly. Ale špatně se to utíká ve sněhu, zvláště když ještě kulka v těle poslední běře sflu. Vida nezbytí, klesá raněný k zemi. Ale dokud duše v těle, nerado se umírá, a tím těžší jest smrt daleko od domova, od rodičů a příbuzných, a nad to smrt z rukou rodáka! Bylť vůdce ten rodilý Bretaň. I nabírá do hrsti krve z rány otevřené, a tu horkou krev ukazuje s pohledem prosebným nepříteli naň mířícímu. Ale darmo prosil. Zahučela rána, a Bretaň nežil více — bylo dokonáno. — Před 1870 roky rozpínal také na Golgotě bojovník svatý rukou svých k rodákům vlastním. Z ran jeho poslední tekla krev, prosící o smilování. Pohan Pilát, když tu krev před chvílí spatřil, kterak vyprýstila pod bičíky a korunou trnovou, zděsil se a srdce jeho k útrpnosti se chtělo pohnouti; ale vlastní lid, ten lid, za kterýž bojovník cedil svou krev; ten lid, kterýž jako kuřátka zval pod křídla svá; ten Boží druhdy lid a národ vyvolený — ten nezná slitování. Žíznil, a podali mu octa. Srdce mu pukalo bolestí, že opustil ho sám Otec jeho nebeský — volalť: „Bože můj, Bože můj! proč jsi mě opustil!“ — a oni se mu smáli a kývali po něm hlavami. Ale již jest „dokonáno.“ „Dokonáno jest, smrt plesá, Kristu hlava svatá klesá.“ Ano klesla hlava svatá, klesla pod tíží, kterou dobrovolně na se vzala — klesla hlava Syna Božského pod břemenem hříchův lidských. Však již jest dokonáno dílo lidského vykoupení, dokonáno jest i spasení tvé, bratře v K. J. Krví Kristovou zaplacen jest dluh tvůj, smazána vina tvá; ty stal se opět synem Božím, spoludědicem

Kristovým. Brána království nebeského jest ti zase otevřena, a jíti můžeš k hodům nebeským. Jenom ještě obléci se musíš v roucho svatební, jež na kříži hřeby svými utkal ti Pán Ježíš: *musíš obmýti od hříchův duši svou a potom činiti ovoce hodné pokání.* A o tom pokání, o tom zadostiučinění našem po sv. zpovědi dnes rozjímati budeme; a sice o zadostiučinění, kteréž

1. kněz nám ukládá, a
2. jež sami uložití si máme.

1.

„Žádám Vás, ctihodný oče, za svaté rozhrěšení a za spasitelné pokání“ — takto končí kajcník zpověď svou. A dobře dělá, že prosí o spasitelné pokání, ba kdyby i neprosil, musí mu je kněz uložit, aby zpověď jeho byla platná. Každý zajisté uzná, že vykonáním sv. zpovědi dílo pokání není ještě dokonáno. Dosud zbývá dostiučinění, kteréž v tom záleží, že kajcník musí pokání od kněze uložené ochotně vykonati, pak ale že musí také sám nějaké pokání si uložit, a všecku, buď na cti neb na statku učiněnou křivdu a škodu nahraditi.

Znamenát zadost činiti vůbec povínavanou věc úplně zapraviti, aneb křivdu jinému způsobenou opět napravit. Dostiučinění ve zpovědi čili svátostné zadostiučinění jest ona náhrada, kterouž člověk Pánu Bohu svému za spáchané hříchy aspoň částěčku nějakou splácí. Úplně zajisté, dokonale, Bohu dosti učiniti člověk na věky nemůže; Bůh jest nejsvětější, a proto, byl-li uražen, vyžaduje dostiučinění nekonečné. *Takové zadostiučinění podal za hříchy naše jediný Syn Boží, Ježíš Kristus.* Zde na kříži vidíme částečně, co ho to dostiučinění stálo. — Tu však mohlo by se namítnouti: „Jestliže Kristus za naše hříchy Bohu již svrchované zadost učinil, k čemu třeba ještě dostiučinění našeho?“ — Nebylo by ho třeba, kdyby ho Bůh nežádal. Vždyť víme, že Kristus také se modlil za nás, a přece, trvám, nikdo upíratí nebude potřebu také naší modlitby. Vždyť víme, že Kristus za nás trpěl, a přece nikdo neupře, že i my trpěti musíme. A proto, ač Ježíš Kristus již učinil Bohu za dost za hříchy celého světa, přece i my přičiniti se musíme za své hříchy zadost učiniti. Spojujeme tu s neskonálními zásluhami Pána Ježíše i *zásluhy vlastní*, kteréž plynou nám z *dobře vykonaného dostiučinění.* Posloužit nám toto především k *polepšení života.*

Jako pokuta výstrahou bývá před pro-

viněním, tak má nás uložené pokání vystřihati před hříchem, před zlými skutky, a na místo těchto třeba jest, by nastoupili skutkové dobří. Hříšníci dali životem špatným pohoršení bližním svým, a urazili takto církev Boží. Protož nepostačí, aby činili pokání jen v srdci, nýbrž musí je činiti i skutky zevnitřními. Musejí zadost činiti, *aby osoby jimi pohoršené životem jejich novým nábožným byly vzdělány, a taktéž ku pokání přivedeny.* Musejí zadost učiniti církvi sv., aby z nich sňala ono „běda“, kteréž Pán Ježíš na všechny uvalil, „*skrže kteréž pohoršení přichází.*“

Tím zadostiucněním, jež nám zpovědník ukládá, máme si *zasloužiti též odpustění časných trestů*, za hříchy zasloužených. Bůh sice promíjí s vinou hříchu také věčný trest, — ztracení, — ale časné tresty vždy nepromíjí, a hříšník si je musí očkáti buď na tomto světě neb v očistci. Je to tak, jako kdyby na př. byl kdo smrtelně poraněn. Tu se dostaví smrt jistě, nepřijde-li rychlá pomoc. Když však pomoc přišla, odstraní se snad nebezpečství smrti, ale vyhojení a zacelení rány zůstává ještě. Tak bývá skrže milosrdenství Boží hřích smrtelný s duše sňat, a ona před smrtí věčnou zachráněna; ale úplné zahojení rány hříchem způsobené ponechává Bůh nám, a byl by to na dobrotivost Boží dojista veliký požadavek, aby nám Bůh hříchy prominul bez všelikého dostičinění našeho. Bůh činí své, my též činiti máme, což na nás jest. Proto tedy ukládá nám zpovědník zadostiucnění, ač nám hříchy na místě Božím odpouští. — Že pak Bůh časné tresty s hříchem vždy neodpouští, vidíme na mnohých místech již v Starém Zákoně. Ze šestkrát sto tisíc Židů, ženy a starce nepočítaje, nepřišel mimo Josue a Kaleba ani jeden do země zaslíbené. Ba ani Mojžíš, ten veliký přítel Boží, tam nevešel. Proč? Dopustili se hříchu modloslužby a nedůvěry. Proto uložil jim Bůh tento časný trest, ač hřích jejich jim odpustil. — A co mám říci o Davidovi, velikém kajcičníku? Postem, pláčem, bděním a mnohými dobrými skutky po celý život kál se z hříchů svých: cizoložství a vraždy. Dosáhl odpustění, ale časnému trestu neušel. Vlastní syn jeho Absalon vzbouřil se proti otci, kterýž před rukou jeho utíkatí musel, na svém útěku ode všech jsa opuštěn a zhaněn.

A proto, Nejmn., podrobujmež se vždy pokání, od zpovědníka uloženému. Zpovědník má k tomu právo, nám ho ukládati, nebo jest nám od Boha za soudce ustano-

ven moha „*svazovati i rozvazovati.*“ (Mat. 18, 18.) A kdož chtěl by soudci upírati právo, pokuty a tresty ukládat? — Nikdy také s dostičiněním neváhejme, dokonce pak nikdo nezapomeň ho vykonati. Zpověď sice nestala by se tím neplatnou, jestliže při ní upřímně jsi chtěl pokání uložené vykonati; ale dopustil by jsi se tím hříchu těžkého a zbavil mnohých milostí. Ostatně jest za dnů našich toto pokání snadné a lehké, tak že u přirovnání s pokáním století předešlých toho jména skoro ani příkládati by se mu nemělo. Tehdáž zajisté trvávalo pokání dobu delší, někdy i mnoho let, a bylo velmi přísné a těžké. Jen jeden uvedu příklad. Císař Theodosius dal v městě Soluně povraždití mnoho lidí nevinných, ač za ně prosil sv. Ambrož a jiní biskupové. Proto dán byl od sv. Ambrože v klatbu, a když nicméně odvážil se jíti do kostela na služby Boží, zastoupil mu cestu ve dveřích chrámových biskup neohrožený, a císař nesměl dříve do chrámu, pokud veřejně nepodrobil se přísnému pokání a zadost ne učinil rozhněvané spravedlnosti Boží. A povážíme-li, co trpěli svatí mučeníci z lásky k Pánu Ježíši, věru že potom nebude nám za těžko přicházeti žádné pokání, kteréž za hříchy uloží nám kněz.

Ba my se tím ani neupokojíme, alebrž uložíme si sami *pokání dobrovolné.*

2.

„*Chceš-li, aby tě Bůh netrestal, tressi se sám*“ — praví sv. Augustin (na Žalm 58, ř. I.) A pravdu dí. Nebo povážíme-li, co za hříchy naše trpěti musel sám Syn Boží, uznati musíme, že těch několik Otčenášův, jež nám zpovědník za pokání ukládá, na proti tolikerým ohavným hříchům, jichž jsme se dopustili, jest pravá malíckost. Každý zajisté pravý kajcičník pocítí v srdci svém, že Bohu, nejvyššímu Pánu nebes a země, za učiněné krivdy mnohem více povinen jest, a proto si uloží sám ještě pokání dobrovolné, by Bohu, seč jest, zadost učinil. — Nejvhodnější pak skutkové, kteréž si uložíme, jsou: *modlitba, půst, almužna a trpělivé snášení všech křížů a trápení.* Sv. Jan praví, že vše, co jest na světě, jest „*žádost očí, žádost těla a pýcha života*“ (1. Jan. 2, 26.) Toť jsou tedy jakotři pramenové všech hříchů našich, a proto musíme nejdříve tyto ucpati. Proti žádosti těla chopmež se postu; žádost očí napravmež almužnou, a pýchu života skrocujmež modlitbou. — Mimo to víme, že hříchy

vými dali jsme mnohé pohoršení, mnohého že jsme urazili. Urazili jsme dojista Boha — odprosmež ho modlitbou; urazili jsme bližního — učinmež mu zadost almužnou; hovíce tělu uškodili jsme duši své — napravmež to postem. Ostatně snášejme také všechno utrpení z lásky k Bohu, považujíce to za trest Boží pro naše hříchy, a obětujíce to ve spojení s utrpením Kristovým Bohu na odpuštění. To vše bude pokáním, kteréž si máme ukládati. Tak to činili všichni opravdu zbožní křesťané. Již v prvních dobách církve nalazáme muže a ženy, kteříž za hříchy své zadost činiti chtějí odešli do samoty a na pouště, kdež činili pokání nejtužší a nejpřísnější.

K čemu však hlavně i tu musíme přihlížeti, jest, abychom odcizený statek zase navrátili, učiněnou škodu svědomitě nahradili, pomluvy a na cti utržení odvolali; abychom dle možnosti napravili pohoršení a zlé příklady, kteréž jsme jiným dali. Proto dí sv. Řehoř Veliký: „Není dosti, abychom žádnými novými vinami sebe neobtěžili, ale musíme také spáchané zaplatiti.“ Musíme ve všem následovati příklad Zachea řkoucího: *„Polovici statku svého dám chudým, a oklamal-li jsem koho v čem, navrátím čtvrtinám.“* (Luk. 19, 8.) — Pontius z Lavaze, kterýž žil v 12. století, oddal se v mladosti své všemožným nepravostem, náruživostem a loupežnictví. Konečně pak jednou dotknut jsa milostí Boží, rozvážil a sečtl všechny své nepravosti a rozpomenul se při tom na hrozný soud, kterýž ho očekává. I umínil si činiti co nejpřísnější pokání. Na květnou neděli, když biskup s duchovenstvem v kostele se shromáždil, a když věřícím evangelium se přečtlo, tlačil se Pontius jako zločinec s okovy na krku zástupem ku předu a prodáv se k oltáři, vrhl se biskupovi k nohám, podáváje mu papír, na němž všechny hříchy jeho byly napsány. Prosil ho, aby hříchy ty veřejně před shromážděním dal přečísti. Mezi tím plakal Pontius hlasitě, prose Boha o slitování a přítomných všech za odpuštění. Všickni byli až k pláči pohnuti. Druhého pak dne navrátil statky odcizené, a co mu zbylo rozdal chudým, vedl od toho času život velmi přísný a svatý. — Ó kéž by podobně jednal každý kajicník! Kéž by zloděj navrátil statek odcizený; kéž by utrhač na cti staral se o dobrou pověst toho, jemuž utrhal; kéž by nepřítel modlil se za všechny bližní své a miloval je jako sebe; kéž by dítě nezdárné nahradilo rodičům v tom, v čem dříve jim

ublížovalo; kéž by svědce nevinности dával již dobrý příklad, a postaral se, jak mu to Bůh i svědomí jeho velí, o obět hříchu svého; — kéž by každý hříšník po sv. zpovědi činil pravé pokání, aby zadost učinil spravedlnosti Boží! Takové dostiucnění líbiti se bude Bohu.

Tak jsme s pomocí Boží ukončili přípravu svou k sv. zpovědi. Kéž nám všem ta sv. zpověď velikonoční poslouží k spasení!

Pane Ježíši, buď nám milostiv! Tvé hořké utrpení a smrt pohniž nás všech k pokání, Tvé svaté drahé rány zjednejtež nám odpuštění! Amen.

Chudý sirotek z Dlouhé ulice.

Obrázek ze 14. století od Frant. Pravdy.

III.

Blíží se poledne, dělníci ještě pracují a tu pojednou ozval se křik a hluk, však veselý a radostný, přicházel otec Čechů, císař a král Karel. Býval tu často, sám se o všem přesvědčil, měřil, radil, nařizoval, rozdával pokrmu a peníze, mzdu a almužnu.

Hle, dnes má po boku arcibiskupa Arnošta, stejného přítele lidu a miláčka jeho, jenž také pilně na Petřín chodívá, aby tam přehlédl chudinu Pražskou a staral se spolu o její potřeby.

Za nimi se ubírá četné komonstvo císařovo, panošové nesou košíky, ošatky a brašny s chlebem a u Strahova stojí vozy, na nichž se přivezly velké pecny a malé bochníky.

Lid jásotem a plesotem pozdravuje a vítá císaře i arcibiskupa, hrne se k nim, kleká před nimi, líbá jejich roucha a císař sám bere od panošů chleby a vlastní rukou je podává poddaným, hladem utrápeným.

Jsou mezi nimi věru zajímavé postavy. Mužští mají košile, kratší a delší haleny, okolo života pasem objaté, pod nimi nohavice, na nohou škorně, na hlavách čapky. Ženské nosí oděv delší, řásnatější a pestřejší s lemovkami a obrubami, sepínají ho nahoře u krku, a na hlavy si dávají plachetky a šátky. Bohatý vlas jejich splývá dolů ve vrkočích a mnohá při vši své bídě přece si zachovala kousek šperku, jímž vyhubené tělo si ozdobuje.

Žádostivě a lakotně zraky všech jsou upřeny na štědrého dárce, přistupuje k němu jeden po druhém, dělníci lezou dolů se žebříků a lešení, odkládají své nástroje, každý si odnáší kulatý bochník. Již ho láme,

již ho krájí, již si na něm pochutnává, již se o něj dělí se svou rodinou. Otec má vedle sebe synka, matka na klíně drží dcerku a děti odrostlé a velké činí zvláštní skupení.

Je to umořený lid, ale nepohřešuješ na něm statečnost a srdnatost a spolu se ti musí líbit měkká a jemná stránka v jeho povaze. Ušlechtilé, zbožné a krásné tváře je viděti v zástupech, v tom okamžení se spokojeně usmívají, jeví radost, že se mohou nasytiti, září se na nich vděčnost.

Sešlo se sem i chudáctvo k práci neschopné a bídáci všeho druhu, starci a churavci čekají na císařský dárek.

Uděлил se jim; Karel rozdal, co bylo k jídlu, a že to nestačilo, ustanovil za podporu a pomoc také peníze.

Eliška Hodkova zůstala státi u vozu, jež spolu byla táhala, když císař s arcibiskupem se dostavili na Petřín. Nenídaleko od nich, má před sebou jejich velebné osoby, patří jim do obličejů, obdivuje se jejich šatstvu, slyší je mluvit, hledí na dobrodiní, co vykonávají.

I od jejího vozu hnula se čeládka a jde si pro žold k císaři.

Eliška patří k ní a také k císaři se odebrala.

Není ji vidět pro velké a teprv, když tito odstoupili, dostalo se malé dítě ku předu.

Císař si ho nevšímá, myslí, že si je někdo přivedl s sebou, aby tu s ním poobědvalo a poděluje pořád jiné.

Eliška vytrvala na svém místě, rmoutí se, že se jí nic nedává, a již by hnedle plakala.

Má ještě chvíli strpení, nespouští očí s císaře a když na ní nedbá, jen jiným a zase jiným chlebů podáváje, nemůže se zdržeti a opravdu začala plakat.

Pláče hlasitě, zajímá se, škytá, až císař i arcibiskup se po ní ohlídlí.

„Pojď sem, milé dítě,“ praví Karel, „a pověz nám, co ti schází.“

Eliška popošla a nemůže se utišit.

Arnošt ji vzal za ruku a dí k ní: „Nemáš zde otce, matku nebo někoho jiného, s kým pak jsi sem přišla?“

„Sama“, řekla Eliška.

„Komu přináležíš?“

„Nikomu.“

„Cí jsi?“

„Ničí.“

„Co zde děláš?“

„Já jsem tamhle ten vůz táhala.“

Karel i Arnošt podívali se na vůz, na

nejž jim ukazuje, a nevědí, co o řeči dívčině mají souditi. Dítě sotva šestileté nemůže táhati vůz, s nímž snad ani velký člověk nehne. Co to mluví?

Dozorce vozu jim to vysvětlil, řka slušně a poníženě: To robě v skutku s námi ten vůz táhalo, to jest, ono chodilo s námi a ruku mělo na voji, jako by síla jeho mohla něco prospěti. Chtěli jsme, aby toho nechala, však bála se, že by se jí v poledne zadarmo nic nedalo a vytrvala v práci, aby si svůj oběd zasloužila. Holec má hlad, bylo a je nám ho líto, Milosti císařská.“

Karel nemeškal Elišce poskytnouti bochánek a již byl k němu přiskočil panoš, jenž bochánků několik měl ještě v pletené opálce. Slyšel, co se mluví, předzvídal, co císař učiní, a naplnil jeho vůli dřív, než mu pokynul.

Jest to švarný, hezký a sličný jinoch a rozeznává se tak jako druží panoši oblekem svým a krojem jeho od obecného lidu. Má na sobě kabátek krátký, po stranách vystříhnutý, drahou kožešinou lemovaný. Prostrčil si ruce, spodním skvostným rouchem oděné, abv volně je mohl pohybovat, dírou pod paží, a rukávy mu prázdné visí dolů. Nahoře se kabát jeho rozstupuje a okolo krku viděti jest vzácný límec vyšívaný. Nohavice nosí úzké, čepku kulatou a pérem ozdobenou.

Panoš císaři a králi svému byl rychle posloužil a Eliška již drží v ruce podaný jí bochník. Plakala a hle, již se usmívá, ačkoliv se jí ještě slzy třpytí v očích. S velkou vroucností pocelovala chléb a tlačí ho v náručí, jako by ho chtěla objímat a k srdci vinout, a že nemá nože a nemůže si slabou rukou nic ulomit, již do něho začala zoubky, ukusuje drobet po drobtu, jí a oplývá při tom citem blaženým.

Krásný panoš stojí vedle, dívá se na ni a myslí si: „Ubohé dítě, ty máš nedostatek a mně Bůh dal hojnost. Rád bych se o ni s tebou rozdělil, abych Mu byl vděčen.“ (Pokračování.)

D O P I S.

Z Morů v březnu 1872.

(O službě kostelnické.)

Poměry kostelní služby novými zákony tak rozechvěny a přetvořeny jsou, že nelze nyní pro kostelnickou službu člověka nalézti, ani pramen dostatečný na jeho odměnu vymysleti. Pročež vládní řízení, chce-li jinak, by rád křesťanský a následkem jeho

mravnost a ušlechtilost se zachovaly v lidu, musí mít na péči své, nahraditi osadám, seč síly jejich nejsou, čeho se jim nedostává. Tak i zde nelze sluhu kostelního pro nedostatek fondu dostati a přiměřenou částkou peněžitou odměniti, aby šel pořádek kostelní, jak obyčejně druhdy chodil. Tuto se mohlo neštěstí státi v loni, když ministranti svíce na oltáři nechali hořeti, čehož až večer, když se zatmívalo, pozorovati bylo. A jaké pohoršení při tom bylo, toho opomenuti. As tři neděle tomu, co zde odcizen byl v zakristii pokryt modrý na kalich, protože v zakristii nebylo sluhu kostelního. Nad to ani v neděli a ve svátek nesbírání se na světlo; čímž chudý kostel trpí, jenž unifikací jistin svých vykonanou přišel o kolik set jmen svého, jakž i všude jinde poměrně více neb méně. Z toho tedy plyne nutná potřeba, aby se těmto nepřiměřeným poměrům se strany těch odpomohlo, ježto nynější stav věcí přivodili a prospěch služeb Božích na zřeteli svém neměli, aniž prostředků k zachování pořádku kostelního byli vykážali. Městům je hej, ta měla od založení křesť. osady svých sluhů chrámových, dílem pro více kněží, dílem pro četnější výkony církevní. Avšak na skrovných osadách, jako je i zdejší, nebylo lze dosud do bývalých kolejů se dostati, aniž pochyby, že i jinde tytéž neshody, nesnáze a vyrušení z obvyklého pořádku se opakují, čehož velmi želeti jest v zemi největší většinou katolické. Mnoho sice dovoleno, ale ne vše prospívá. D.

KRONIKA.

Z Prahy. Od 12—15. t. m. konaly se v arcib. paláci porady o zlepšení hmotného postavení duchovenstva. Přítomni byli J. Emin. p. kardinal arcibiskup Pražský, kníže arcibiskup Olomoucký se svým kancléřem kan. Heidenreichem, biskup Brněnský, J. Exc. biskup Budějovický, světící biskup Pražský; Kralohradecký generální vikář a kap. děkan Rais a Litoměřický kanovník Řehák.

— V neděli 17. t. m. bude J. Em. nejdůst. pan kardinal sloužiti v 8 h. ráno mši sv. u sv. Josefa (OO. kapucínů) na Novém městě.

— Pobožnost 40 hodinná bude se konati od 20.—24. března u sv. Bartoloměje na Starém městě, od 25.—27. u sv. Jana Nep. na Skalce.

— Starožitný kostel Zvěstování P. Marie v Slupech bude o výroční slavnosti 25. t. m. od 3. h. odp. obecenstvu otevřen.

— Jako za minulých let budou se i letos ve sv. témdni konati duchovní přednášky či konference výhradně pro pány, t. j. pro pohlaví mužské a sice od 25.—31. března jazykem českým u sv. Klementa a německým v zrcadlové (gymnasialní) kapli v Klementině vždy o 7. h. u večer.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci únoru t. r. 106 chudých v zdejších nemocnicích zemřelých křesťanů, letos již 234 osoby.

Dolní Rakousy. „Freies Volksblatt“ nový liberální časopis, který v nadávkách proti církvi a kněžstvu nadobytě vynikl, píše v 11. čísle, že se nemají kněží do školy ani pustiti, nebo dokud tam chodí, nevychová prý se žádné lepší pokolení — radí také rodičům, aby dítky do školy neposílali, aby je před záhubným vlivem kněží zachránili. Vyučování náboženství je tedy dle náhledu těchto lidí nebezpečné. Nebude-li ale nebezpečné, nad míru nebezpečné, co dravá zvěř nebezpečné — pokolení vychované bez náboženství?

Z Vídně. (K ilustraci nynějších školních poměrů.) Na městské škole chlapecké v Brigittenau byl dávný všeobecný zvyk, před vyučováním a po škole „Otče náš“ neb známou modlitbu „Přiď sv. Duše“ se modliti. V předešlém školním roce učiněn sice pokus, tento prastarý zvyk odstraniti, poněvadž prý nové školní zákony se s tím nesrovnávají a učitelé prý do modlitby nic není. Avšak na učitelské poradě u přítomnosti katechety této školy bylo ustanoveno při posavádání zvyku ostati, dokud by nová zákonitá zařízení náboženské úkony na národních školách konečně neurovnala. Přece však v letošním školním roce výpomocný učitel 4. třídy beze všeho dorozumění se s katechetou, zavedl bezkonfessionální modlitbu a odstranil znamenání se sv. křížem. Dovědév se o tom katecheta, prosil hned učitele, aby té novoty zanechal a to tím spíše, jelikož je ve škole 80 katolíků a jen 2 židé a 2 protestanté. Nic to nepomohlo a nezbylo tedy katechetovi, leč obrátiti se na ředitele školy, jenž na opětné doléhání katechety se vyjádřil, že se v té věci nedá nic dělati, on prý ostatně svolá sbor učitelský, ten ať o tom rozhodne. Katecheta protestoval proti právomocnosti sboru učitelského v této otázce, a hned oznámil to nejdůst. kn. arc. konsistori s prosbou, aby se proti dotčenému výpomocnému učiteli zavedlo disciplinární vyšetřování pro libovolné přeměnění školní modlitby a proti řídícímu učiteli pro nevykonávání povinné dis-

ciplinární moci, u místní školní rady II. okresu Leopoldova.

Z Vidně. (Podpora pro duchovní správce). V sezení, jež se dne 1. t. m. v sněmovně poslancův odbývalo, navrhnul ministr osvěty Dr. Stremayer dodatečný úvěr 500.000 zl. jakožto zatímní podporu pro nutné katolické duchovní správce.

Těch 500.000 zl. má býti následovně rozdělena mezi korunní země: Dolní Rakousy 51.000 zl., Horní Rakousy 13.900 zl., Morava 53.600 zl., Slezsko 14.600 zl., Solnohrady 2.500 zl., Tyroly 11.000 zl., Vorarlberg 700 zl., Štýrsko 35.700 zl., Korutany 17.800 zl., Krajina 14.700 zl., Terst 5.400 zl., Gorice 4.600 zl., Istrie 8.500 zl., Dalmacie 19.300 zl., Čechy 107.800 zl., Halič 131.600 zl., Krakov 300 zl., Bukovina 6.100 zl.

Výpomoc tato bude počítána jako záloha náboženské matici poskytnutá. Při udílení podpory chce se vláda řídití hodnotí žadatelů a jich chováním se co státních občanů.

Ze Solnohradu. (K době zpovědi velikonoční.) Mám objeviti zdroj, z kterého řinou námitky a obtíže druhu všelikého v duši odpůrcův zpovědi? — Zřídlem tím jest pokažené, nečisté a pýchou naduté svědomí. „Já byl nevěřícím“ pravil na lůžku smrtelném proslulý matematik Bougner, (kterého nazývá d' Alembert nejvýtečnější hlavou akademie), „já byl nevěřícím, poněvadž jsem byl pokažen; pospěšme si otče; srdci mému jest ještě více uzdravení potřeba, nežli duchu mému!“ — Prostředkem nejlepším, aby se zpověď pochopila i milovala jest: zpovídati se. Více ještě tvrdím: nejlepší přípravou k zpovědi jest ona sama. Neboť zpověď sama jest u těch, kteří se domnívají, že v ni nevěří, nejlepším prostředkem k přípravě. 21. pros. 1858 pozoroval Jan Vianney, farář v Arsu, (o kterém dí životopisec, že co světec zemřel) že značným shromážděním lidu, které kolem sebe vždy míval, se k němu tlačí jakýsi pán vysoké postavy, věku asi 50 let, který na slušném oděvu měl stužku čestné legie. Bývalý důstojníkem. Farář zpovídal po mši sv. až do katechese od 8—11 hodin v sakristii. Pán přistoupil až k němu a pozdraviv ho zdvořile pravil: „Pane faráři, přicházím, abych s vámi o vážných věcech promluvil.“ — „Dobře,“ odpověděl vlídně kněz, „poklekněte tuto“ a ukázal prstem na klekátko. — „Pane faráři,“ odvětil pán, já nepřicházím k zpovědi.“ — „A za jakou příčinou tedy přicházíte?“ — „Přicházím, abych vás

v něčem o radu žádal.“ — „Mne o radu? Já vám nedovedu raditi — jen si zde klekněte!“ — „Ale pane faráři, vždyť jsem již řekl, že k zpovědi nepřicházím; já nemám žádné víry a nevěřím, že“ — „Vy že nemáte víry? Ubohý človče! Já jsem sice dosti nevědomým, pozoruji ale, že vy ještě méně víte. Vím alespoň, co věriti mám, vám to ale neznámo. Čiňte co vám pravím: poklekněte!“ — „Ale právě o zpovědi pochybuji,“ pravil pán. „Nechci se zpovídati, aniž věřím; byl by to divadelní výstup a vy nebudete žádati . . .“ „Věřte mi, milý příteli, znám to vše. Věřte mi a jen si klekněte!“ — Bývalý důstojník čestné legie, nevěda, jakby ukončil zvláštní tuto zábavu, poklekl na klekátko nejprve jen jedním, pak oběma kolenoma, přemožen srdečnou prostotou a hlasem víry velebného kněze. Rcete: „Ve jmenu Otce i Syna i Ducha sv.“ pravil kněz s otcovskou důstojností. „Víte jak se dělá kříž?“ — Nepřipravený kajicník neočekávanou touto otázkou trochu pomaten se požehnal sv. křížem. Farář se ho otazoval a otevřel mu konečně milostí Boží srdce — po čtvrt hodině povstal pán, slza radosti jiskřila mu v očích a veřejně hlásal, jak šťastným jest a blaženým.

(Sz. Kb.)

Z Říma. Byl-li masopust roku minulého co do surovosti a sprostoty, jakou se naráželo na hlavu křesťanstva, na kněžstvo, jeptišky, zuavy a j., svého druhu jediným, značil se letošní nestoudnou drzostí a nejhůsnější nemravností, která se jevila v plesích i po ulicích; tak že směle můžeme říci, že pekelné reje tyto v hodinách večerních a nočních všelikou míru přesahovaly. Liberalní tisk s ďábelskou radostí oznamoval některá poranění, která se dostala nevěrným ženám od jejich mužů a při všem tom bavit ještě své čtenáře žárlivostí manželů. Více ještě zmocní se každého poctivce ošklivost, čte-li v „Riforma“ úvodní článek, ve kterém se dokazuje, že masopust jest závod římského kněžstva, a že jest již na čase, aby se stav kněžstva zrušil, jak se stalo již po celé civilisované Evropě. „Ano bylo by na čase, aby se zrušil licoměrný, lhářský tisk, aby se vdechl cit náboženský vládám, zvláště italské, aby masopust římský tím byl, čím býval za světské vlády kněžstva, a čím až podnes jest v Kolíně a jiných větších městech: slušnou, veselou zábavou, která nenaplnuje tvář studem a srdce hříchem. — Nedávno poranil jakýsi tulák na náměstí di Spagna 82letého kapucína se slovem: „Posud běháte po Ří-

mě?" Když vrah starci nůž vrazil do těla, pravil: „Nyní běž a postěžuj si ve Vatikánu.“ — Tot ovoce, které vypěstoval liberalní tisk svým pobuřováním a dražděním!

* — *Řeč, kterou měl sv. Otec 18. února k deputaci far římských.* . . . Hodlám k vám promluvit o evangeliu dnešního dne, abychom si z něho pro dobu naši vhodné naučení vzali. Božské slovo, které na sebe působu člověka vzítí a se ponížiti ráčilo, dopustilo přece, ač nikterak a nikdy zhřešiti nemohlo, aby pokusit k němu se přiblížil. — Trojí bylo pokušení, s kterým ďábel ku Kristu přistoupil; jeho zlomyslnost a podvod rovná se klamům a úskokům doby nynější, než nechci dopověditi. Při pokušení prvním ukázal Božskému Vykupiteli ďábel kámen řka: Ty jsi všemohoucí a tolik zázraků jsi již vykonal, učin, ať kámen ten chlebem se stane. Vizte, i v dobách našich žijí, kteří by kamení proměňovali v chléb, a kteří se dopouštějí bezpráví nesčíslných, jen aby dosáhli cíle svého. Nemám zde na zřeteli zloděje, aniž to, co po ulicích a v rodinách se děje; nýbrž pomyslím na muže, kteří úřadem a vznešeným postavením se honosí, v jejich rukou spočívá vláda, a o kterých v skutku nevím, co bych pronesl, an dostatečně známo jest, že si počínají s majetkem cizím jako se svým vlastním. Všichni tito chtějí kamení v chléb proměňovati, ale nespravedlivě; vždyť pravil Spasitel k pokusiteli: Člověk nežije pouze chlebem, nýbrž každým slovem, které z úst Božích přichází. Zlodějové ale, podvodníci a všichni ti, kteří bezprávně cizí si přivlastňují, nedbají slova Božího. Pročež alespoň my, ač i nám chleba jest potřeba, dbejme toho naučení nezapomínajíce, že i chléb Božského slova jest nám nutný, abychom v středu zmítajících se nebezpečí pevně stáli. Podruhé chtěl ďábel Vykupitele svěsti k nezřízené důvěře v Božskou všemohoucnost a proto žádal, aby se spustil s cimbuří chrámového; andělé, pravil, že ho na rukou ponesou. Ježíš ale odvětil mu, že nemáme marně zkouseti dobroty Boží, jako ti činí, kdož Boha nedbajíce hřích na hřích hromadí, prozřetelnost Boží domýšlivě vyzývají a trestu spravedlivému v ústřety pádí. Pozorujte, že ďábel dovolává se místa žalmu, slova žalmisty překrucuje. Právě tak kazí i nyní schismatikové a evangelikové písmo sv. a nevědomým k věření podávají věci, které tam obsaženy nejsou. Vykupitel oklamán býti nemohl a proto poukázal na podvod, kterého se pokusitel dopustil. Jako onen, tak i všichni

překrucovatelé pravdy trvají ve svém bludu i tehdy, když opak se jim dokázal — vždyť Bůh jich opustil. — Vykupitel dopustil, že po třetí zlý nepřítel ho pokoušel domýšlivostí neslýchanou. S vrchole hory ukázal mu ďábel veškerý říše i jich slávu a pravil: Toto vše tobě dám, pak-li klekna, budeš se mi klaněti. — Ježíš ale pravil jemu: Odstup, satane . . . A hle, andělé přistoupili a sloužili Jemu. — I v dobách našich přišel pokusitel a pravil: Padneš-li k nohám mým, dám ti knížectví a říše tyto. Slova svá neobrátil ďábel pouze k Itálii, nýbrž i k jiným říším. Pokusitel sem přibyl a úmluva svatokrádežná se uzavřela. Ona majiteli poskytuje panství nad půlostrovem za podmínkou, že pronásledovati bude církev a ji tupiti, že hanobiti bude sluhy Boží a jménu jeho se rouhati. Než, jak hrozná následky tento kult ďábla bude mítí, snadno lze předvídati. Kdybych byl tehdy měl posláni sv. Lva Velkého, onoho vznešeného papeže, který vstříc šel jiným než těmto nepřátelům, byl bych předstoupil před revoluci a revolucionáře a řekl: Dříve, než se dotkne noha vaše tohoto posvátného města, uvažte následky této svatokrádeže, která neustále tísniti bude svědomí vaše, a pak vstupte na Kapitol a do ostatních částí města, nebude-li vám toho Bůh brániti. Ale pomůže vám to? Bourati dovedete, ale ne stavěti. Vy vtrhnete do města, abyste uvnitř posvátných jeho zdí nepravosti druhu všelikého páchali a tak bránu otevřeli metlám, které vás stihnou. — Veliký Bože! Ne zlost aniž nenávisť vnuká mi slova ta; vždyť si přeji, abyste společně se mnou prosili za obrácení těchto lidí, vždyť pamětliv jsem neustále slov Božského zákona: Milujte nepřátele své a dobře činite těm, kteří vás pronásledují. Prosme tedy spojeně za obrácení, prosme za hříšníky zatvrzelé, a zvláště za ty, kteří se domnívali, že žijí ve světle denním (a počet těchto není nepatrný), nyní ale poznávají, počínají, že ve tmách tapali; modleme se aby Pán přítrž učinil svým přísným trestům, a aby tento věřící lid zachránil před svou pomstou, hříchem vyvolanou. — Již ale vás prosím, abyste, jakmile vám možno bude, se mnou se modlili na tento úmysl. Modleme se za obrácení hříšníků, jakož i, aby Pán milostí nás i naše milé Římany ponechal i na dále ve smýšlení náboženském. Pak, jakmile bude možno, modleme se na tento úmysl: V těchto dnech bude národní shromáždění jedné veliké země o zájmech našich rokovati, při čemž se nám nebude

nedostávatí zástupců. Prosme za to shromáždění, aby jeho usnešení prospěla cti Boží, cti tohoto národa a blahu sv. stolice. Za třetí se modleme za katolíky Německa, aby pevně stáli proti krutému nátlaku, který na ně se děje. — Konečně se modleme za rozšíření náboženství po celém světě. — Dříve než vás propustím, udělím vám své apoštolské požehnání . . .

— Jeden z německých knížat, kteří se v neděli 18. února zúčastnili audience, již sv. Otec ve vedlejší sále třem farním osadám udílel, takto se vyjádřil: „Co jsem dnes zde spatřil, nikdy nezapomenu; tolik lásky a oddanosti, takovou úctu a věrnost lidu ku svému králi, jsem ještě nikdy neviděl. Za takovýchto citů Římanů k papeži není možno, aby Viktor Emanuel svou vládu v Římě upevnil.“ Když toto vyjádření u přítomnosti korunního prince Humberta vypravováno bylo, pravil prý popudlivě: „Král se dopustil se svými ministry největší chyby tím, že papeže hned 21. září 1870 z Říma nevypudili. Byť já králem, nesměl by ani 24 hodin v Římě zůstat.“

— Církvi věrně oddaným *profesorům*, kteří lákavým nabídnutím veřejnými protesty se opřeli, udělil sv. Otec 19. ledna. zvláštní audienci. Když jim byl svou spokojenost s jich chováním vyslovil, mluvil mezi jiným tato katolického učitelstva všech zemí se týkající slova: Právě jako kněz ve svém povolání, nese i učitel, ať knězem neb ne, velkou, těžkou zodpovědnost za spravování svého úřadu a za obcování, jak k žákům se chová. Bůh dává dítky rodičům co rukojmě své lásky. Tito svěřují to nejdražší, co jim Bůh v životě pozemském propůjčil, učitelům, profesorům, protože sami potřebného vyučování jim dávati nemohou. Neobávají se, že vyučování srdce a nevinnou duši dítek pokazí. Proviní-li se ale učitel vykládáním nepravého učení a mylným tvrzením proti své povinnosti, jest trestuhodný před rodiči, před mládeží, ba před celou lidskou společností, a Nejvyšší bude jej souditi, byť pak i na zemi nejen trestu ušel, nýbrž i odměnu za své svádění mládeže obdržel. Povolání učitele dítek a jinochů je všestranně vznešené, krásné, úctou naplňující, a úspěch, kterého svědomitý učitel docílí, jest jeho největší, nejkrásnější odměnou. Setrvejte pevně u víře, moji milí synové, k blahu svých vlastních i žáků duší a vaše píle ponese ovoce, Bohu a šlechetným lidem příjemné. Učitel ve víře jako třtina se klátící neb dokonce nevěřící nemůže povolání svému zadost učiniti. Mnozí osmělili se již také tvrditi

že katolická víra vědu potlačuje a zájmům lidské společnosti škodí, kdežto právě křesťanství, katolická církev to byla, která vyšší vzdělanost podporovala, a tak výsledků ve vědách se dodělala. Nehledě ani k bohosloví (neb to patrně jen na učení Krista a jeho apoštolů, na učení oněch slavných a svatých theologů církve stavěti lze), nalezneme hned dva předměty vědecké snaze papežského Říma svědčící: Corpus juris a kalendář papeže Řehoře. Rovněž tak svědčí neocenitelná díla přečetných vědecky vzdělaných sluhů církve, kteří při vši své učenosti ani o vlas od víry se neuchýlili a mnoho k rozkvětu věd přispěli; neboť právě křesťanství dává pravým zájmům lidstva jedině bezpečného základu. Nebylot by věru za dnů našich toho nepochopitelného zmatku pojmů, který větší jest zmatku řeči při stavení věže babylonské, kdyby náboženství našeho Pána vždy se bylo zachovávalo. Bludy, které učitel rozsívá, jsou bodláči, a třeba by nemohly dobré símě od ostatních učitelů rozsívané udusiti, škodí mu přec; neboť těžce pučí a ve světle Páně se daří. Nejvyšší řídí vaše kroky, propůjčívá vám síly a vytrvalosti svým požehnáním.

Z Elsas. (Z postního pastýřského listu biskupa strassburského.) Staříčkový a duchaplný biskup mluví v listu svém mezi jiným o církvi a škole asi takto:

Tu vynořuje se peklo a závidí vám štěstí vaší víry. Zoufale namáhá se bezbožnost s bezuzdnou přičinlivostí, aby z vašeho svědomí víru vyrvala, a všemi prostředky o to usiluje, by víra v srdcích vašich dítek kořenů nepustila. Heslo dáno jest ve Francii, Anglii, Rakousku i Německu; hrubou rukou vtírají se do školy, a olupují ji z nejdůležitější věci — z náboženství. Tito bezbožní závistníci dobře vědí, „že tento státní a národní systém vyučovací křesťanství tajně a znenáhla podkopává“ a že ten, „který školu v rukou má“ i budoucnost má; a odtud zoufalé jejich namáhání, aby církve a sluhové její ze školy vypudili. Také mezi námi našli se bohužel muži, kteří lov na vaše děti učinili, aby je pro tak zvané školy laické t. j. nestvůry bez vyznání, bez Boha a bez náboženství zpracovali. Vědí dobře, že by se to nikomu nepodařilo, vás v ně vlákati, a že vaše zkušenost, váš zdravý rozum, vaše bohabojnost, jakož i prospěch vašich dítek dosti jasně k vám volají, abyste při svých učitelích a bratřích stáli. Proto by rádi, jako ve všech zemích tak i u nás učitele podle svého rázu vnutili. Říkají ovšem, že abeceda

není ani katolická, ani luteránská, ani kalvínská, ani bez náboženství.

To jest pravda . . . Avšak vychování záleží právě v tom, aby se při vyučování i jeho upotřebení poznalo. Jestliže ale nutíte své učitele, aby náboženství vyhostili, činíte své ditky účastnými lhotejného, nedostatečného, mylného a převráceného vychování a ponecháváte jich nejnebezpečnějším chťicům žádostivosti, — ke zkáze náboženství, k pokažení mravů a k záhubě společnosti lidské.

Vždyť jest tu ale církev, namítají dále. I to je pravda. Proto nechte církev volné ruky a nezavírejte jí do chrámu Božího, abyste ji jen jednou neb dvakrát za týden k slovu připustili . . . neboť Bůh jest dnes i zítra. Neučiníte-li to, a připustíte-li beznáboženské školy, pak neříkejte, že jest zde církev. Vy jste ji vyhnali a s ní i vychování, kázání a mravnost. Ó vás neopatrných reformátorův!

Kdybyste byli praví přátelé dítek, neobnovovali byste beze chvění na tomto prostinkém věku strašné pokusy, které jste již příliš často na mladících ústavů svých a liceí učinili. Vaše staré hádky o učitelských potřebách celému světu ukázaly, co se při smíšeném vychování ve vašich rukou z pravdy, z náboženství a z mravů stalo . . . Ach, víc než jednou, pravil nedávno těžce zkoušený a hrdinský papež Pius IX., musela matka, musela Ráchel plakat synů, protože jich není.

Z Francie. O vzniku a o rozluštění otázky sociální napsal francouzský jeden publicista následující řádky, které povšimnutí zasluhují: Jak jest odpověditi na strašný křik: „Žádné chudoby, žádné almužny více?“ Odpověď: Almužnou, chudobou. Hnutí, které nyní světem otřásá, vzalo původ svůj ve Wittenberku. Sluje pak *protestantismus*, a tento byl, jak filosofové Ludvíka Filipa s chloubou pravili, vzpoura těla kázní katolickou příliš potlačovaného. On nejprve ve velké části Evropy učení a přinášení *obětí* odstranil. Pak nakazila vzpoura znenáhla sociální vůdce, a konečně v celém křesťanském světě vítězí. Vůdcové společnosti lidské stali se i v těch zemích, kde protestantismus se nezakořenil, skutečně protestantští ba velmi záhy nevěřící. Místo zakládání klášterů a stavení kostelů zařídily se paláce, které zpohanštělé umění nemravnými obrazy ozdobilo. Chudobě se smáli a z obětí úsklebký si tropili, ne chudí, nýbrž bohatí, kteří chudým propůjčiti se již nechťeli.

Bohatství přestalo prokazovati chudíně dobrodiní; lid neviděl již vznešené co dobrovolně chudé k sobě se skláněti, aby mu z lásky k Bohu poklady své a život svůj obětovali. Chudé nejen že obětovali vášnivě touze po bohatství a požitcích, nýbrž je i *oloupili* tím, že *chrámy* oloupili, a z těch statků svatyni zloupených povstal nový druh boháčů, kteří mezi všemi boháči jsou ti nejtvrďší, nejdychtivější zisku a pýchou nejnadutější. Jak dříve velikáni tito říkali: Není více žádného *papeže*, tak mluví tito noví boháči ústy svých filosofů a kejklřů: Není více žádného *Boha*! Tu zavzněl hlas z prachu dílen, těchto zlatých dolů boháčů, a z bláta měst, těchto zřidel rozkoší, a hlas ten odpovídá: Není žádného *majetku* více! A tu boháč a chudý, odedávna již nepřátelé, do boje proti sobě sepustili. Jak skončí se ten boj? Odstraněním chudoby? Nikoliv! Odstraněním bohatství? Také ne. Neboť tím, že bohatství z jedné ruky do druhé přechází, a v ruce majícího se menší, tím se neodstraní. Boj ten může se jen skončiti — navrácením se bohatství k povinnostem od Boha uloženým.

Zápisky Dědictví sv.-Janského.

K sv. *Janskému Dědictví* v Praze přistoupili v roce 1872 až posud:

Z Čech: V. p. Konáš Filip, kaplan v Ondřejově, Jan Borovička v Březně; Barb. Halamová a Marie Halamová v Syřenově, Jan Voltr v Libřicích, v. p. Kopecký Alois, kaplan v Nížkově, Karel Krumhansl v Lochovicích, Václav Ret v Milavči, Tomáš Franěk v Chvalovicích, Jakub Duda v Bohouškovicích, Barbora Říhova v Praze, Marie Liberská v Smolotelicích, Jaroslav Sedláček v Praze. —

Z Moravy: Šimou Herber v Kateřinkách, Jan Kubetta v Hošalkovicích, Medard Grobec v Hošalkovicích, Fabián Škrobák v Čejkovicích, rod Antonína a Viktorie Štěpánových, rod Františka a Barbory Štěpánových a rod Václava a Františky Kořičánkových v Kostelanech; rod Františka a Františky Vávrových též v Kostelanech, Barbora Rabenekova v Střebovicích, Františka Solařova provdaná Pávkova v Černé, Josef Perušic v Brodku, Anna Pelikánova v Božeticích, † Bartom. Krejčí a manželka Marie v Brně, Vavřinec Lang a Magd. v Tuřanech, Jan Velecký a Kateř. v Suchéloze, Marie Zbořilova v Habrovanech, Martin Šebela a Františka v Malé Bukovině, Jakub Bastl a Marie v Drnovicích, Antonín Vévoda a Františka v Rychtářově, Jan Nesrst a Antonie v Kánicích, Jakub Konycar a Marie v Trubsku, Martin Krčmář a Františka v Hruškách, Jan Vališ a Kateřina v Bošovicích, Marie Bavlnkova v Borkovanech, — rod † Jakuba Tučka a vdovy Alžběty

v Kosticích, Rosalie Novotná, Nepomucena Markova, Anna Hlaváčova, Teresie Dostalova a František Kvapil s manželkou Františkou v Holici, Aloisie Mikšova v Libosti, rod Josefa Opalky a manž. Marie v Chropyni, Apolonie Ambrosova v Chropyni, fara Nižkovická, Teresie Tiefenbachova v Paloníně.

Ze Slezska: Teresie Hájkova v Něm. Červené, František Blacha v Orlově.

Literární oznamovatel.

— *Nadací listina.* Zřídí-li kdo nadaci, jest třeba nadací listinu ve třech stejnopisech vzdělati a k potvrzení předložiti. Návrh takovéto nadací listiny, jejíž prázdná místa jen příslušnými jmeny a číslicemi vyplniti třeba, vydala tiskem v jazyku českém i německém k. arcib. kněhtiskárna v Praze.

— „*Mluvnice česká* k potřebě vyšších tříd škol národních a vyšších dívčích škol, jakož i k potřebě domácích. Sepsal Josef Beran. V Praze 1872. V komisi kněhkupectví Th. Mourka. Str. 109.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Ve správě duchovní ustanoven jest:

- p. Karel *Hausmann*, děkan v Budči (v Kovářech), za faráře v Liboci.

Upřádněné místo:

Zlíchov, nově zřízená fara liberae collationis archiepiscopalis; od 8. března.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Frant. *Černušák*, kněz jubil., bisk. vik. tajemník v okr. Rychnovském, os. děkan a far. v Bílém Újezdě 28. února (nar. 10. pros. 1785 v Chocni, vysv. 3. srpna 1808.)

Vyznamenání jsou:

- p. Jan *Lauschmann*, farář Jásenský, a
p. Frant. *Gerhard*, far. Sedražický, propůjčením collare canonicorum;
p. Jan *Mitiska*, zámecký kaplan v Smiřicích, titulem faráře;
p. Josef *Sedláček*, děkan Kralodvorský, jmenován II. tajemníkem vikariátu Jaroměřského.
Ve správě duchovní ustanovení jsou:
p. Josef *Ludvík*, zámecký kaplan v Malešově, za faráře v Košicích;
p. Jan *Dvořák*, far. Vejvanovický, za far. v Chocni;
p. Ant. *Štřof*, zámecký kaplan v Náchodě, za adm. fary v Javorníku;
p. Jan *Žilík* za admin. fary Běloújezdské;
p. Ant. *Šeps*, zámecký kaplan a katecheta v Heřmanově Městci, za adm. fary Vejvanovické;
p. Hugo *Jiroušek* za zámeckého kaplana v Cerekvici u Hořic;

- p. Ant. *Kalina* za zat. kaplana v Heřmanově Městci, kdež p. Jos. *Kurz* prozatím službu katechety konati bude.

Upřádněná místa:

Bílý Újezd, fara na Rychnovsku, do 10. dubna, a

Vejvanovice, fara v Chrudimsku, do 15. dub.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Matěj *Čadek*, farář na odp. v Klatovech, 28. února (nar. v Jetenovicích 10. listop. 1797, vysv. 24. srp. 1825).

Ve správě duchovní ustanoven jest:

- p. Karel *Kotrbelec*, farář v Dlažďově, za far. v Horách Matky Boží.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- P. Roman Aug. *Beer*, guardian minorit. kláš. v Mostu, 10. března (nar. v Jelení 20. května 1822, vysv. 29. července 1849);
p. Ludvík *Müller*, z řádu dominikánského v konventu Litoměřickém, zpovědník; 9. března (nar. ve Vitějicích 24. břez. 1797, vysv. 18. února 1828);
p. Ignác *Fischer*, farář v Zeidleru; 2. března (nar. v Přísečnici 22. října 1806; vysv. 25. srpna 1831).

Vyznamenání jsou:

- p. Jan *Šourek*, os. děkan v Štětí, správce vikariátu Ouštěckého, stal se skutečným vikářem, rovněž i
p. Josef *Pelc*, farář v Rané, ve vikariátu Lounském;
p. Vincenc *Sigmund*, farář v Opočně a
p. Ant. *Richter*, far. ve Valkeřicích, jmenování osobními děkany;
p. Josef *Richter*, farář v Robči a
p. Josef *Püchel*, far. v Hostce, obdrželi collare canonic.;
p. Emanuel *Kaiser*, exposita v Liběšicích, právo synodalí.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Vilém *Seyfert*, farář v Bořejově, za faráře do Holan;
p. Jan *Rutta*, administr. v Libošovicích, za faráře tamtéž;
p. Frant. *Ptáček*, kóop. a katech. v Hodkovicích, za administratora in spir. tamtéž;
p. Jos. *Milde*, kapl. v Zeidleru za adm. tamtéž.

Oprava. Vikariat Kladský v arcidiecezi Pražské čítá 48 far, mezi nimiž jsou: Neurode (býv. Neúroda), Reinerz (Dušník) a Wünschelburg (Hrádek). Jména česká, jazyk ale všude německý, tak jako ve všech Neudorfech (viz katalog arcid. Pražské) vyjma jedinou Novou ves u Kolína.

 Příští číslo bude se vydávati 26. t. m.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-I.

Expeditice:
v kat. knihkupectví
B. STYBLA
na sv. Václavském
náměstí, č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasý katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDINKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
Celor. 2zl. 50kr.
polor. 1zl. 30kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 1zl. 55kr.
Čtvrtletní
předplaceni se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přís. XIV. 24.)

ÚVAHY

na svátky svatých a světic Božích.

XX. Na den bolestné Rodičky Boží.

(Slaví se v pátek po smrtelné neděli;
mnohde III. ned. po velik.)

Církev sv., dříve než koná vlastní památku utrpení a smrti Pána Ježíše, poukazuje na bolesti Matky Jeho, blahoslavené Marie Panny; snad proto, abychom pak větší útrpnost, lásku a kajicnost jevíli při smrti Syna Božího. Mlčením pomijím bolesti, jaké Maria snášela po celý život svého božského Syna, hned od početí Jeho až když vkročila s Ním na horu Kalvarii. — Co byly všechny bolesti proti těm, které snášela pod křížem? Těžko jich vyzpytovat, ještě tíže vypravit; abychom jich pocítovali, museli bychom mít srdce Mariino. Sv. Jan evang. jen krátce připomíná: „Pod křížem stála matka jeho.“ (Jan. 9, 25.) Těch několik slov dosti líčí bolesti Marie Panny, jichž nebylo lze ani miláčku Páně, Janovi vypsati. — Kromě božského Syna, Pána Ježíše, nikdo na světě tolik netrpěl jako Maria, tak že ji církev sv. královnou mučeničků zove. Jaké to moře bolestí pro srdce matčino, když stála pod křížem svého jediného Syna, když viděla, kterak katané sv. tělo Jeho ukrutně zmučili! — Ona věděla, jakou srdce Jeho láskou hořelo k lidem, a oni nevděční posmívali se bolestem Jeho. Ona znala vnitřní Jeho trápení, ježto duši Jeho více rmoutilo, než všechny rány a bolesti: viděla opuštěnost Jeho, aniž mu mohla pomoci. — Jaká to bolest sevřela srdce její, když Syn Janovi ji poroučel, zapomena na své vlastní bolesti! — A bolest ta trvala po tři hodiny, až poručiv se nebe

skému Otci duši svou vypustil. — Ano ještě po smrti trvaly bolesti nebl. Panny, když sv. bok Kristův byl otevřen a když mrtvé tělo Jeho vložili v láno matčino. Abychom jen poněkud seznali velikost bolesti Marie Panny, považme její lásku k jedinému božskému Synu. Jako láska, byla i bolest nesmírná!

Křesťané! je-li možná, abychom zůstali bez citu, abychom s bolestnou Marií a s trpícím, umírajícím Synem jejím, naším Spasitelem, neměli útrpnosti, obzvláště když považíme, že hříchové naši jsou příčinou Jejich bolestí? Bolesti Marie Panny jsou dílo naše. — Každým hříchem Krista křijujeme a Marii zarmucujeme, novou bolest jí působíme. — Kdybychom neměli citu k Marii, museli bychom se báti, že by ani ona neměla k nám útrpnosti v životě ani v smrti, že by nám nepřispěla ku pomoci, neorodovala za naši ubohou duši. — Však Maria nicméně je Matka dobrotivá, laskavá, zvláště pak je orodovnicí, patronkou ctitelů svých. Proto kř. ctěte a milujte Marii; postavte se v duchu pod kříž svatý, uvažujte trápení a bolesti její. Z lásky ku Kristu a k Marii strážte se všech pokleskův a hříchův, za něž Spasitel náš a s Ním nebl. Matka museli trpěti. Proste Marii za mocnou přímluvu v životě i v smrti, a takto majíce utrpnost s bolestí Marie, stanete se účastnými i slávy její s Kristem v království nebeském.

XXI. Na den sv. Františka z Pauly, zakladatele řádu — 2. dubna.

1. Sv. František z Pauly měl rodiče velmi bohabojné, kteří synáčka svého hned v mladosti Bohu zasvětili a ku všelikým ctnostem naváděli. — Kř. rodičové mají dít-

ky své vychovávat v bázni Boží, aby se jim podobaly a byly jim ku chvále před Bohem i před lidmi. „Kdo cvičí syna svého, bude chválen z něho. Umřel otec a jakoby neumřel, nebo podobného zůstavil po sobě.“ (Sir. 30, 2.)

2. V klášteře frant. učil se Fr. počátkům literním, tam učil se zapíratí sebe a položil základ k potomnímu tichému životu. Učme ze záhy tělo krotiti a proti žádostem jeho bojovati, abychom dospěli ku kř. dokonalosti. „Následuj v síle žádosti srdce svého.“ (Sir. 5, 2.) Dobře jest muži, kterýž nesl jho od mladosti.“ (Jer. 3, 27.)

3. Sv. František putoval co jinoch s rodiči do Říma a na jiná sv. místa, aby dle příkladu Pána Ježíše nasytil duši po Bohu prahnoucí. — Cvič se, kř. mládeži, záhy v pobožnosti, ježto jest „ke všemu užitečná, majíc zaslíbení nynějšího i budoucího života.“ (I. Tim. 68.)

4. Fr. odebrav se z domu, vytesal si na břehu mořském jeskyni, kde co poustevník žil v tiché kajicnosti a lidem k němu se hrnoucím udílel dobré rady a cestu k Bohu jim ukazoval. Láska k Bohu a k bližnímu provázej tě na samotě i do společnosti. Bez lásky je samotář ohavný sobec a ve společnosti tyran, zuřivec. „Milovati budeš Boha nade všecko a bližního jako sebe samého. Na těch dvou přikázáních záleží zákon i proroci.“ (Mat. 22, 40.) „Jeden každý z vás libte se bližnímu svému k dobrému jeho a ku vzdělání.“ (Řím. 15, 2.)

5. Fr. vystavěl klášter pro své učeníky, a dal jim zákon, jehož základem byly láska, pokora a tuhá kajicnost; však čemu učil, to i sám plnil. — Styďte se kř. za svou choulostivost, rozmarilost, nelaskavost a pýchu a hleďte se navrátiti k prostotě a k dobrým mravům prvních křesťanů. (Sk. ap. 2, 46.) „Kdo moudrý a umělý mezi vámi, ukaž dobrým obcováním skutek svůj.“ (Jak. 3, 13.)

6. Fr. ačkoliv neučený, přece byl tak rozumný a moudrý, že králové a knížata u něho radu brali a velice si ho vážili. — Křesťan povinen jest dle potřeby bližnímu dobrou radu dáti, jakož i v důležitých případech rady u zbožných a moudrých lidí hledati, přijímati a následovati. „Rady vždy u moudrého hledej.“ (Tob. 4, 19.) Poslouchej rady a přijímej kázeň, abys byl moudrý. (Přísl. 19, 20.)

7. Fr. byl pro své ctnosti a zásluhy ustanoven nejvyšším správcem neb generálem svého řádu, což mu vzbudilo mnoho závistníkův a nepřátel, jež ale svou tichostí

a pokorou přemohl. — Dosud platí slova moudrosti božské: „Kdo se bojí přikázání. v pokoji obývati bude.“ (Přísl. 13, 13.) Tak jest vůle boží, abyste dobře činíce k mlčení přivedli nevědomost nemoudrých lidí. (I. Petr. 2, 15.)

8. Když život sv. Františka ku konci se bral, on na poslední cestu horlivě a zbožně se připravoval až pokojně skonal (1508). — Bůh jest pán života i smrti, do jeho vůle se odevzdávejme a dle příkladu sv. Františka před časem k smrti se připravujme, abychom se nemuseli báti soudu a věčnosti. „Bázeň Hospodinova přidá dnů, ale léta bezbožných ukrácena budou.“ (Přísl. 10, 27.) „Ačkoli nic do sebe nevím, však v tom ospravedlněn nejsem; nebo kdo soudí, Pán jest.“ (I. Kor. 4, 4.) „Budže žijeme, budže umíráme, Páně jsme.“ (Řím. 4, 8.)

XXII. Na den sv. Vincencia Fer. vy- znávače — 5. dubna.

1. Sv. Vincenc přímým Ferrerius, nadán jsa od Boha neobyčejnými dary a schopnostmi, byl od svých rodičů k pobožnosti a ve školách k moudrosti veden, však při vši učenosti skromným, pokorným zůstal. — Věda obyčejně nadýmá: však „bázeň Páně ta budiž tvá moudrost a odstoupiti od zlého tvá rozumnost.“ (Joel. 28, 28.) „Ctihodná moudrost jesti milování Boha.“ (Sir. 1, 14.) „Nebývej moudrý sám u sebe, ale boj se Boha a odstup od zlého.“ (Přísl. 3, 5.)

2. Když V. dospěl, měl od otce na vůli, voliti sobě povolání, vstoupil pak do řádu sv. Dominika. — Kř. rodiče nemají dospívající dítky k nijakému stavu nutit; ovšem mají dítkám radit, dítky pak mají dobrou radu svých rodičů ochotně přijímat. „Jestli kdo o své domácí péči nemá, víru zapřel.“ (I. Tim. 5, 8.) Slyš synu a přijmi radu rozumnou a nezamítej rady mé. (Sir. 6, 24.)

3. V. co klášterník v řeholní kázni své bratry daleko předčil, byl horlivým učitelem mládeže i kazatelem lidu, ale při všech pracích modlitbu a nábožná cvičení nezanedbával. — Tak i ty kř. při pracích svého povolání, neustávej sloužení Bohu a pečovati o spasení duše své. „Co prospěje člověku, by všechn svět získal a své duši škodu učinil?“ (Mar. 8, 35.) „V pečování buďte neleniví, duchem vroucí, Pánu sloužící.“ (Řím. 12, 11; II. Kor. 9, 2.)

4. Sv. V. sliby řeholní vždy věrně zachoval, zvláště pak chudobu miloval. Aby poslušnost vždy konati mohl, nechtěl se v

žádou důstojnost uvázat; i ačkoli králové a knížata ho ctili, nicméně v pokoře setrval. Čistota, prostota a poslušnost jsou nejdůležitější ctnosti nejen pro řeholníka, nýbrž i pro každého křesťana. „Sláva naše tato jest, svědectví svědomí našeho, že v sprostnosti srdce a v upřímnosti před Bohem, a ne v moudrosti tělesné, ale v milosti Boží obcovali jsme na tomto světě.“ (II. Kor. 1, 12.)

5. Při svatém obcování a bohumilém účinkování musel sv. V. podstoupiti mnohá pokušení, zvlášť proti pokoře a čistotě; však modlitba a důvěra v pomoc Boží vždy ho tak posilnily, že z tuhého boje skutečně pravý Vicens = vítěz vycházel. Viz m. kř., což i ty v čas pokušení činiti máš! Chop se podobné zbraně, t. důvěrné modlitby a lásky k Bohu a seznáš, že pokušení prospěje tvé duši. „Věrnýť jest Bůh, kterýž nedopouští pokušení nad to, což můžete, ale učiní s pokušením také prospěch, abyste mohli snést.“ (I. Kor. 10, 13.)

6. Také pomluvy a útržky sv. V. musel snášeti; to však jen sloužilo k rozmnožení a upevnění vážnosti jeho u lidu. Budeme-li také my dle příkladu sv. Vincence na Boha svou obranu vzkládati, můžeme býti jisti, že nám lež a hana bude prospívati. „Slovo lživé v ohavnosti má spravedlivý; bezbožný pak zahanbuje a zahanben bude.“ (Přís. 13, 5.) „Blahoslaveni jste, když vám zlořečítí budou a protivenství činiti a mluvíti všecko zlé o vás lhouce pro mne: radujte se; neboť odplata vaše hojná jest v nebesích.“ (Mat. 5, 12.)

7. V obecní tísní sv. církve hlásal sv. V. slovo Boží co misionář a kázáním svým mnoho nevěřících, bludařův a hříšníkův k pravé víře a ku pokání obrátil. Také nám se pravdy slova Božího často předkládají; však málo účinkují. Kéžbychom zmoudřili a slovo Boží nejen horlivě poslouchali, nýbrž i věrně plnili! — „Nakloňte ucha svého a pojďte ke mně; poslouchajte a živa bude duše vaše.“ (Isai. 55, 3.) „Slova, kteráž jsem já mluvil vám, duch jsou a život.“ (Jan. 6, 64.)

8. Sv. Vincenc často stonával i bolesti v poslední nemoci trpělivě snášel a při smrti (1419) úplně do vůle Boží se odevzdal. — Tak i my v nemoci budme trpěliví, záhy k smrti se připravujeme a v posledním zápasu zcela do vůle Boží se odevzdejme, abychom jako sv. Vincenc se sv. Pavlem zvolati mohli: „Já již počínám obětován býti a čas rozdělení mého nastává. Dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokonat, víru jsem zachoval. Naposledy složena jest mi koruna spravedlnosti.“ (II. Tim. 4, 6–8.)

Obrázky biblické.

Podává kn. Fr. J.

IX.

Národ vyvolený. (2.)

Co dím dále o tom národě? Probrali jsme osudy, jimiž zmítán byl. Kdokoli uvážil jeho dějiny, dosvědčí, že se mu nevyrovná žádný národ v dějinách. Nemá sobě rovného, nemá ani podobného ve světě.

Avšak výčet vládařů, cest, pohrom a bouří jeho není ještě dějepisem. Přihlédněme blíže; co v něm nalazáme ještě podivného?

Podivuhodné jest u něho vše, co noví naši dnové uvykli nazývati osvětou; totiž: jeho *mýšlenka* a *věda*, jeho *zákon* a *autorita*, *filosofie* a *víra*, *idea* a *missie* jeho mezi národy země.

Hledáte *mýšlenku* lidu toho? Rozevřete Písmo a tam naleznete celou duši jeho. Rozviňte první list nejstaršího toho pergamentu, čtete na hlas: „Na počátku stvořil Bůh nebe i zemi.“ — již víte dost. Toť *věda* a *víra* lidu toho podivného. Uvažte jen toto slovo jediné; jaká propast zjeví se Vám mezi lidem tímto a všemi ostatními souvěkými národy! Jaký rozdíl mezi tím, co za pravé měl Jůda, a čemu věřilo vůkol něho kolkolem rozložené pohanstvo!

U všech ostatních národů počíná dějepis bajkou a nejstarší doba jeho je zahalena v mlhu, z které vystupují nejisté postavy báječné krokem tak nespělým, jakoby se slunce bály. Žádný národ nemá o prvních svých předcích bezpečnou, historickou vědomost. — Dějiny národa vyvoleného sahají nejen ku kolébce praotců jeho, ale až ku kolébce světa celého a jeho prvopočátků.

Co blouznil o tom Buddha nekonečný, co napsala o tom kasta kněžská v Egyptě a moudrost Assyrská, co o tolik století pozdější a vzdělanější Řek a Říman zbásnil o počátku světa smyšlenek, snivých dům, sladkých a ustrašujících nesmyslů!

A kniha lidu toho krátce, prostě a přec hluboce pravdivě dří: „Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi.“ — Prostota dítěte a přesnost zpytatele a dalekohled mudrace leží v krátké, střídme řeči té. Sedmi slovy odpovídá na otázky tisícové, prostou větou poráží soustavy nejdůmyslnějších badatelů a zakládá stanovisko *nové vědy* ve světě, která pochovala tisíce filosofů blouznivých a přes 4000 let až po dnes vítěznou zůstala na poli válečném, na němž stojí proti sobě: *věda* a *víra*.

Newton, kníže novověkých zpytatelů, rok před smrtí svou v společnosti mužů nejslavnějších zvedl pohár, aby připil na zdraví a na zdar těch, kdož věří v Boha Stvořitele. A co oko Newtonovo, které lépe čtlo na nebi, než naše oko v knihách, vypátralo mezi hvězdami, to — 4000 let před ním a 2000 let před Kristem věděl a věřil tento lid. A zdá se mi, že více věděl než věřil. Znal Stvořitele a měl se za Jeho tvora. Pravda tato je základem, na němž je vzdělán národ celý se vším zařízením svým. A pravdu tuto, jakoby první a hlavní dogma stavěl světu na oči, — 1500 let před Kristem napsal v čelo svatých písem svých, když již 500 let před tím slovem, skutkem a životem celým veřejně a slavně ji byl vyznával.

V stínu Olympu pověstného, před stánem svým — o 1000 let později — klidně mudréc seděl, čelo plné myšlének zakrýváje v dlaň, a seděl nepohnutě den a noc; a když ho probudili, otázali se ho, o čem hloubal a přemýšlel. „Hledal jsem příčinu všech věcí ve světě“ — odpověděl. „A hledals dlouho!“ řekli. „A hledal — marně!“ doložil smutně a povážlivě.

Hle co muži myšlének nejslavnější, jichž národ myslitelů, skoupý v té počtě, jen sedm napočítal v lůně svém, marně byli hledali, o čem Plato neurčitě snil, co Sokrates sotva vyslovit se odvážil a sotva že se vyslovil, již i smrtí splatit musel, co zahaleno zůstalo všem a nejdůmyslnějším jen jako stín mihalo se v duchu umdleném: to vědění, tu známost Boží v lidu vyvoleném každé dítě mělo, s ní se rodilo, s ní i umíralo v pokoji. Israel Hospodina zná co Stvořitele svého, ctí Ho jako krále, bojí se Ho jako Soudce a má k Němu důvěru neobmezenou, že mu otvírá srdce celé a i odpuštění hříchů od Něho doufá kající.

Assur slunci a ohni, Egypt ibisu a býku, Kananitan ve větvích svých Bálu se klaní: tento lid u prostřed nich žije a jediný ze všech staví oltář Bohu živému; o Něm mluví, vypravuje, propěvuje, Jemu první stánek staví na zemi, zasvěcuje dny své vzácné sváteční. Víra v Boha živého je života jeho kořenem; bohoslužba jeho zaměstnáním, slovo Boží jeho knihou jedinou, stánek Boží jeho středem a sláva Boží jeho zájní.

Vidíte, jak nedospělá je ta řeč a nezralé ovoce časů pozdních a nevděčných, ptá-li se kdo: Je-li Bůh a je-li On celého světa Stvořitel?

Israel takto se neptal. Jednou to na-

psav na počátku knéh svých ani to nedokazoval. Všude víru tuto předpokládá; k ní co všeobecně uznané pravdě se odvolává, „bláznem“ nazýváje toho, kdoby o tom pochyboval.

Či čekali jste, že Vám to bude dokazovat učeně a filosoficky? — Vždyť on „Hospodina Boha svého“ viděl, slyšel, s Ním mluvil, s Ním a v Něm a skrze Něho žil. Jemu tužby a žádosti srdce svého nejtajnější přednášel, od Něho den co den dary dobré, za hříchů trest a za obět srdce požehnání přijímal.

Bůh a Israel srostli srdcem spolu, jako srostli v dějinách. Tak bezprostřední byla známost jejich o Bohu, a výhradně jejich, že Hospodina „Bohem israelským“ nazývají.

A jak přišel ku poznání Boha tento lid? Hospodin Israele povolal a Israel šel za Ním; Hospodin mluvil a Israel naslouchal, Hospodin sliboval a Israel věřil slovu i slibu. — A zas Israel se tázal a Pán odpovídal, prosil, a Pán udílel dary žádané, vyznával vinu svou a Pán odpouštěl. — Jak by tedy neznal jeden druhého? — Postavte před nemluvně, které ani úsudku, ba ani slova ještě schopno není, deset žen, mezi nimiž rodná jeho matka jest: a dítě, ač ani mysliti, ani hlasem volati dosud neumí, přirozeným lnutím vztáhne rukou svých po té, která je porodila. To je hlas svatý a mocný, hlas lidské přirozenosti, anaž k Bohu volá, jako dítě k rodičelům svým. Tak také Israel po všechny své dny od počátku rukou svých vztahoval a o pomoc volal k tomu, z jehož srdce vyšel, podle jehož obrazu byl stvořen. — Vždyť tajemství toto až po dnes žije mezi námi. Ptejte se toho dobrého, zbožného lidu našeho: proč věří v Boha a slouží mu srdcem svým?

Ve velkých městech, na hlučných tržištích světa, kde mnoho lidí i povozů se schází a tisíce cesty soustřeďují se na místě jednom, bývá mnoho prachu a po dešti mnoho bláta a kalu. A ve velkých, liduplných, bohatých městech bývá mnoho duší zaslepených, mnoho srdcí pokálených. I nechťel Bůh, aby většina lidu ve velkých městech hynula, v těch úzkých klikatých ulicích, v těch zavřených příbytcích bledla a živila se vzduchem nakaženým: a proto jako rozséváč sítě své, roznesl je po rovinách a dolinách zelených, po březích potůčků a řek, po sadech a lučinách v té Boží čerstvé, zdravé přírodě a dal jim zdraví a sílu a stálou práci a stálou nábožnost.

Vyjděte po těch požehnaných vlastech našich, abyste zkusili srdce lidu, řekněte

rolníku, jenž kráčí za pluhem: není Boha!
— Co Vám odpoví?

Ach, vždyť když z lože vstával před sluncem, již s ním rozprávěl, dšlo rukou svých a miláčky srdce svého Jemu poroučel v ochranu, „ve jménu Páně“ vyjel na role své, posvěcené potem praotců, „s Pánem Bohem“ počal a všichni, kdokoli kolem šli, „pomáhej Pán Bůh“ mu přáli zesrdce, jimž on „Dejž to Pán Bůh“ odpovídal. Zasloužil si oběd prací namahavou; a přece když o polednách v stínu lípy košaté usedá, aby pojedl, dřív obnaživ hlavu uhmožděnou pravicí čelo, ústa i srdce sv. křížem znamená. A až zemdlený se vrátí večer domů, dřív než lehne, na kolenou pomodlí se k Pánu Bohu.

Zasil role semenem svým a zalil símě potem, a doufá, že i sklídí šťastně, „dá-li Pán Bůh!“

Pojďte, prosím, páni z měst a ze škol velikých, obraťte ho, mluvte před ním; dokazujte, vyvracujte učení, že není Boha: bláhoví! — vždyť on denně s ním rozmlouvá, vstává s ním a ulehá, v něm žije, a dobré dary jeho i kříže od mladosti počítá, a když nesnesitelným zdá se břímě dne i horka, o pluh podepřen, tuhou rukou horký pot s čela stírá a okem důvěrným k nebi zírá a jakoby pouhý pohled k nebi dával síly tolik, co potřebí má, znova jako posílněn za pluhem dále kráčí ve jménu Páně.

Zdali se klame v prostotě srdce upřímného? — Žádný z Vás neosmělí se tvrditi to. A ač vím, že náказа doby naší zasáhla už i ty jejich nivy, luhy a samoty, ač vím, že je mnohé už jinak, nežli bývalo v těch „Božích rájích“ požehnaných a uzavřených: přec mnohý z nevěrců přál by si srdce a svědomí toho muže pracovníka věřícího a modlícího se.

A právě tak vyrostl pod rukou a okem Božím Israel, v ráji požehnaném a uzavřeném, a právě tak bezprostřední a jistá a pevná byla jeho víra v Boha a věda o Bohu. Krev hlásila se k srdci, z něhož vyšla, a mocným, silným a upřímně dětinným hlasem celý národ k Bohu, jako dítě k otci volal mocně a důvěrně. —

Znělky.

Ve šumivém háji na rozvitém sadě ptáčata si hrají, lásky písne zvoní, na buku a na javoru, na jabloni — o sobě tu — tam zase pohromadě.

A to kvítí v utěšeném půvabu a ladě jak tu kalíšky, tam hlávky k sobě kloní — druhu druh se vděčí, dechem rájů voní, oko člověkovu milou krásou vnadě.

Jaký ráj by tady zkvétal širým světem, by chtěl člověk, duše svojí krásou kyná, bratrům vděčiti se lásky svaté květem.

Jaké nebe blažilo by sirou zemi, by chtěl člověk, vroucí láskou Hospodina, v Bohu živém jednotit se s tvory všemi!

* * *

Tělo moje usne a duch šaty složí, studený rov pojme červům na potravu vychladlé mé nitro a zklomenou hlavu, leč má duše ujde — vzejde v město Boží.

Na mém rově nechať roste býlí, hloží za jara vždy kropíc květem bílým travu: ducha mého květy svou mi na oslavu Pán dá klásti trůnu svého na podnoží.

Duch můj ušlý ve sbor svatoduchů klidným hledě okem do světových ruchů uzří nebe kvést a vše, což ráje městí.

A co víc je než ty ráje vábné zřítí, dáno bude duši: blahem ráje kvéstí a semena nebes v širé světy sítí.

* * *

S vysokého nebe hvězdy na mne hledí, a mé oko roztoužené patří na ně — rozvěšené, rozeseť v světův báně... světlo nade světlem, čeleď nad čeledí.

Ach, či o mně milé tyto hvězdy vědí? Či mně svítí jedno bezděky a maně, a kynouce duši ku nebeské bráně, blahem daří mne, ač samy blaha štědí?

Tak se táží sebe sám i pátrám umem; všude naslouchám a nikde světův šumem nedoslýchám odpovědi milovdéké! —

Za to ale všude káží duši mojí: kterak z vůle lásky Tvůrce věkověké na oblahu spolnou tvory vše se pojí.

* * *

Slavičímí tóny za měsíčna šera, za jasného rána nad oživilou nivou ze skřívání hrudi písní závodivou jaká to slast padá v řadra tisícera!

A jakým to blahem, kde chce duše, která jímáti ho myslí, sílou citu tklivou, daří hory, doly, tvory vše, co živou, od úsvitu po den celý do večera,

Blaho mi, že umím chápat okem, sluchem,
umem cenit, vážit citem svým a duchem
slast i blaho, ježto přírodou mi kyne!

Blaho mi, že ze přírody slasti bera,
znám to Srdce, z něhož do přírody plyne
co mne blaží za rána i za večera!

* * *

Všecko milo mi, co duši lásce učí,
a mé nitro věčným rájem blaze mladí,
struny srdce na písně a hymny ladí,
jež nebesy všemi slávu Bohu zvučí.

Já po lásce prahnu, jež mi nebem ručí,
ňadra ohněm jaří, pravdou myslí radí,
radosť světlí, žaly kojí, hoře sladí,
a mne světem vede Bohu do náručí.

A mou duši této lásce učí všecko:
hory, doly, nebe země, zima, léto,
rakev nad rovem a ve kolébce děcko.

Já ji dychám vzduchem — vřelou hrudí lovím,
i ať jí vše vše, co ve mně Bohem seto,
já ji nikdy nevyzpívám, nevypovím.

* * *

Nebe mé mi draho nad světy a prachy,
nad vše krásy, co jich ráje zřely kvěstí,
co jich oblohou a přírodou se městí
skvělou perlami a oblečenou náchy.

Bez výhledu k nebi život — sen to plachý
a plané jsou květy jeho ratolestí:
na všeliké jeho potěchy a štěstí,
cítím, kterak z temných roví vanou strachy.

Nebe moje otvírá mé lásce roli
bez mezí a míry, bez býlí a hloží,
a budoucím blahem kojí zemské boly.

Nad to nebe moje blahé láskou Boží,
rcete, co mi dát můž přelud planým slovem,
ano život celý končí — temným rovem?!

Václav Štulc.

Dvě promluvy k dítkám.

A) Před sv. přijímáním.

„Nechtež dítek přijíti ke mně,
a nebraňte jim; nebo takových
jest království Boží.“

(Mar. 10, 14)

V Písmě sv. čteme, že ku Pánu Ježíši
přicházely matky, nesouce aneb vedouce
dítky své, a že podávaly je Synu Božímu,
aby je žehnal; ale učenci Jeho domlouvali
matkám, aby Pána neobtěžovaly. Což když
užřel Pán Ježíš, nelibě to nesl a řekl jim:

„Nechtež dítek přijíti ke mně, a nebraňte
jim: nebo takových jest království Boží.“
A objímaje dítky, a vzkládaje na ně ruce,
dával jim požehnání.

O jak šťastni byli ti maličtí za času
Pána Ježíše! — pomyslíte sobě vy dítky
milé. — Tak šťastné a mnohem šťastnější
jste i vy; neboť dnes Spasitel váš chce ne-
jen se vás dotýkati, vás v náruč svou bráti,
vás objímati, na vás ruce své vzkládati a
vám žehnati; nýbrž Pán Ježíš chce se vám
dnes za pokrm dáti, chce tělem svým a krví
svou nasytiti duše vaše, chce vám dnes prá-
vé a živé tělo své zastřeně způsobou chleba
podati, do vašich srdcí vejíti, příbytek si v
nich učiniti a tak co nejpevněji s vámi se
spojiti. A protož vás pozval dnes k vzác-
nému stolu svému a k nám ostatním volá:
„Nechtež dítek přijíti ke mně, a nebraňte
jim, nebo takových jest království Boží.“

O jak veliká jest tedy dnešní slavnost!
Jaké blaho, jaká milost připravuje se vám dnes
milé dítky! Vysloviti vám, jakého štěstí sta-
nete se účastnými, toť nemožno, k tomu ne-
stačí jazyk lidský; a kdyby tam s modro-
jasného nebe, odkudž nás slunéčko líbá svý-
mi paprsky, a kamž večer díváte se na ty
miliony hvězdíček lesklých, uprostřed nichž
pluje měsíček jako koule ohnivá, kdyby tam
s nebe, kde Pán Bůh sídlí zvláštním spů-
sobem, a k němuž vzhůru spináte ruce a
obracujete mysl, když s matkou se modlíte,
sám některý anděl sstoupil, a tuto mluvil
k vám: ani jeho slova andělská nevystačila
by k vyslovení onoho blaha, jakéhož se vám
dnes dostává! — Patřte pak na tu svatou
Hostii, až vám ukáží Beránka Božího! —
To Pán Bůh sám! — Ó kořte se Pánu nebe
a země! — Nebo Velebnost Božská, ač skrytá,
přec tu jest v celé všemohoucnosti své. Bůh
hrozný tu jest, jenž v okamžiku zničení může
svět veškerý, Hospodin tu jest, jenž vše
stvořil, zachovává, a řídí a spravuje, jenž
vše sličně zdobí a krášlí: lilie polní odívá
šatem barev nejvzácnějších, a ptactvo živí
ve vzduchu. On tu jest: Bůh svatý, silný,
nesmrtelný, před Nímž každé koleno kleká,
nebeských, zemských a pekelných, před Nímž
andělové stojí bez ustání zpívající: „Svatý,
svatý, svatý Pane Bože zástupův!“ — Avšak
nebojte se, dítky drahé, vzmužte se a dou-
fejte! Pán Bůh přichází k vám, tentýž Bůh,
jenž dítkám, když chodil na zemi, žehnával,
a jim sliboval, že jejich jest království ne-
beské. Nebojte se přistoupiti k svatební
večeři Jeho! Vždyť máte roucho svatební,
— jste čisté ovečky tohoto nebeského Pa-
stýře, vaši duši mile zdobí roucho nevinnosti

a měly-li jste prvé nějaké viny a hříchy, v Svátosti pokání, když jste se zcela zkroutěně vyzpovídaly, milosrdný Bůh vám je odpustil, milost jeho očistila vás. — I dle těla jste připravené, jste lačné, a oděné oděvem svátečním. Andělové, vaši strážcové, jsouce vám vždy po boku, i dnes do chrámu Páně vás doprovodili, a nyní stojí při vás, a vedou vás k stolu Páně. Nebojte se, radujte se, toť den, kterýž vám učinil Hospodin! Spolu radujte se s nimi i vy, milí rodičové! — Nemáte zajisté čistší radosti, jako když dítko své vidíte přistupovati k stolu Páně. Ó kéž byste je jednou Bohu tak čisté a nevinné odevzdali mohli, jaké jsou dnes! Spolu radujte se s nimi i vy, kteří jste škole již odrostli, vy mládenci a panny! kéž byste si mohli dáti to svědectví: Srdce mé je posud tak čisté a uchráněné před zlým světem a lstí dáblskou, jako srdce těchto dítek! — Spolu radujte se s nimi všickni přítomní křesťané, — a uče se zde u přítomnosti jejich povinností, které k nim plniti máte.

Ó kéž byste jim nikdy nedali pohoršení! Andělové jejich vždy hledí na tvář Otce nebeského, a o soudném dnu povstanou co žalobníci proti všem, kteří nevinnost dítek k pádu přivedli. — Než nebudu vás pacholátka a děvčátka dlouho od stolu Páně zdržovati. Máte ještě křestní slib obnoviti, jak jste o tom ve škole poučení byli; já pak sloužiti budu mši sv., a budu se za vás modlití, aby Nejsvětější Pán ku pomoci přispěl slabosti vaší, a učinil, byste Tělo Jeho hodně přijali. I spojte tedy modlitby své s modlitbami mými!

(Následuje obnovení křestního slibu u křtitelnice a mše svatá.)

B) Po sv. přijímání.

Šťastné dítky! Čeho jste sobě žádaly, splnilo se vám. Pán a Bůh váš vešel k vám, již Ho chováte v srdcích svých. I proste Ho, aby vás nikdy neopouštěl, aby s vámi a ve vás zůstával povždy. A zajisté neodejde od vás, nespustíte-li se Ho vy samy! — Vypravoval jsem vám, jak před časy v dobách krvavého pronásledování věřící Kristovi ve skvostných nádobkách si brávali Boží Tělo od služeb Božích, konaných tehdy v podzemních sklepích, domů, aby se dříve než je vedli katané do mučírén a na popraviště, přijímáním Těla Páně posilovali, a tak ukrutníkům odolali, a nastávající hrozné muky pro jméno „Ježíš“ srdnatě přetrpěti mohli. Podobně posíláno Tělo Páně

za krutých oněch dob do žalářů ubohým mučenkám; neboť obyčejně v den před mučením těchto obětí víry býval od pohanů povolen volný přístup k nim.

Toho času ctihodný kněz římský, Diviš, ohlízel se jednou po službách Božích po někdo, kdoby do vězení donesl Svátost ol tární vyznavačům Kristovým. A tu přiklekl mládeneček útlý, jménem Tarcisius, k duchovnímu otci, prose ho úpěnlivě, by mu tohoto vyznamenání popřítí ráčil. — „Jsi ale ještě tuze mlád k tomuto důležitému poslání“, odvětil kněz. — „Neodepřete mně“, prosí však dále pacholíček, „neodepřete mně, ctihodný otče, tuto velikou čest; právě má mladost bude mne chrániti před vyzrazením.“ — I vyslyšel stříbrovlasý kněz prosbu jeho, a zavinuv v nejčistší roucho svaté Hostie, odevzdal mu je a propustil jej. A mládeneček uschoval poklad ten na prsou pod svrchní pláští svůj, a ubíral se postranními ulicemi se svatou bázni ku vězení. — Na cestě potkala jej bohatá paní, pohanka, a obdivujíc se krásnému pacholeti, tázala se ho: „Jak se jmenuješ, milé dítě, a kde bydlí rodičové tvoji?“ — „Jmenuji se Tarcisius, jsem sirotek, nemám již otce ani matky“, odpověděl. „Nuže, řekla paní, pojď se mnou, nemám žádných dítek, ty budeš dítětem a dědicem mým.“ Mládeneček však odvětil: „Já mám dnes důležitou cestu vykonati, přijdu zítra, ač budu-li živ;“ a spěchal svou cestou dále. — Tam opět hráli hoši pohanští, školáci, a vidouce Tarcisia pokřikovali naň: „Pojď k nám, jeden nám právě do hry schází, pojď, již dávno jsme tě neviděli. Ukaž, co to neseš na prsou a tak pečlivě uschováváš? snad důležitý list?“ — ukaž nám to tajemství.“ A již sahají drzí hoši po pokladu drahocenném. „Nikdy“, zvolal mládeneček křesťanský, „vám to tajemství nevydám! Raději chci zemřít, než Ho zraditi!“ Tak pravil a snažil se uníknouti jim; v tom přiběhla chátka lidu, pohanů, a uhodnuvši, že pachole nese tajemství křesťanů, dorážela na něho, aby mu je vyrvala. Než mládeneček brání Nejsvětější Svátost silou jakousi nadpřirozenou, obávaje se, aby pohané nezlehčili Těla Páně. Surovci však dorážejí na něho vždy zuřivěji, kopají ho, políčkují, rána za ranou padá na útlou hlavu jeho, až konečně mu zasazena rána smrtelná. Mládeneček klesl, krev se proudila z hlavy jeho, ruce však posud pevně složené má na prsou. V tom okamžení přicválal císařský důstojník vojenský, jménem Quadratus, se svými vojíny, a rozehnáv chátu, sklonil se k umírajícímu

mládenečkovi, jehož tvář zářila krásou andělskou, a poznav Tarcisia, slze, vzal ho v náruč svou. A mládeneček umíraje otevřel ještě oko své, a poznav Quadrata, s libým úsměvem šeptal: „Ne o mne, ale o Tělo Páně, jež na prsou nesu, mějte péči.“ A důstojník nese již s úctou velikou mrtvolu mladého mučeníka Božích — s nejsvětější Svátostí! I donesl ho nazpět do podzemních pohřebišť, a ctihodný kmet, kněz Diviš s plácem rozdělavá mládenečkovi ruce, na prsou posud pevně složené, a ukládá nejsvětější Svátost neporušenou. Mladého mučeníka pochovali, obdivující se hrdinosti jeho. (Wiseman Fabiola).

I vy, milé dívky! nesete rovněž ve skvostné nádobě, v srdci svém, nyní Pána Ježíše. I vás čekají protivenství, pokušení, nebezpečí, boje! Pamatujte na mládenečka Tarcisia, a nedejte si nikdy a nikým vzítí ze srdce Pána Ježíše, Jeho svatou víru, — ať vás volá kdokoliv, ať slibuje rozkoše, bahatství, dědictví, ať láká svět, tělo, ďábel! Nedejte si vzítí Kristovu víru, byť jste i trpěti měly hanu, soužení, rány, muky, ano i smrt! Raději podstupte smrt, nežli byste Ježíše zradily! — Zvláště vy, které už nemáte na živu otce a matky, aneb které brzo ze školy vystoupíte a do světa vstoupíte, nespustte se Boha a Božích přikázání. Svět vám vyjde vstříc s mnohým pokušením, potkáte se s lidmi rouhavými, nemravnými, kteří vás budou odvracet od slova Božího, od chrámu, od modlitby, od svatých Svátostí. Potřebí vám tu bude síly, stálosti, vytrvalosti. Dokud jste ve škole a u rodičů, jste jako v bezpečném přístavu; jakmile vyкроčíte ze školy a z domu otcovského — do světa, budete jako na širém, zbouraném moři. Byste tu nezhybnuly, „*chodte k sv. zповědi a k svatému přijímání.*“ Svaté přijímání je kotva nejbezpečnější v bouřích života; a byť bouře sebe hroznější byla, a pokušení sebe větší, přece nezhybnete, přidržíte-li se této kotvy. Pán Ježíš, Jehož jste byly přijaly do srdce svého, zachová vás, Jemu budiž čest a sláva na věky.

Fr. Knob, far. v Sopotech.

Chudý sirotek z Dlouhé ulice.

Obrázek ze 14. století od Frant. Pravdy.

IV.

Eliška Hodkova nezná císaře ani arcibiskupa, ba ona ještě ani neví, co je císař a co je arcibiskup a v tom okamžení se o

to nestará, nemohouc mysliti na něco jiného, než na svůj milý chlebiček.

Karel pokračoval v šlechetném díle svém a když všem byl vyhověl pomocí v nouzi alespoň na ten jeden den, obrátil se zase k Elišce, jenž mu mezi tím nevyšla z paměti.

I Arnošt dbal o malého chudáka a útrpný panoš od něho ještě nebyl odstoupil, chovaje v srdci naději, že bude lze učiniti pro něj víc a zachrániti ho od zkázy na těle a na duši.

Kdo je to dítě?

Zde je nemohou nechat, práce by je umorila, ba ono k práci se ještě nehodí a je třeba, aby se ho někdo ujal, je vychoval, nemá-li vlastních příbuzných.

Hleděli to na Elišce vyzvědět, ptají se jí a ona jim odpovídá.

Již se nasytila, zbytek chleba má na klíně a přikrývá ho oběma rukama.

Karel k ní řekl: „Nyní půjdeš domů, viď, milá dcero, aby tě otec a matka nehledali.“

Pravila: „Já nemám ani otce ani matky.“

„Kdy jsi o ně přišla?“

„Černá smrt mi je vzala.“

„Snad máš bratra nebo sestru?“

„Měla jsem, ale i ti černou smrtí umřeli.“

„Nikdo ti nezbyl?“

„Nikdo.“

„U koho jsi?“

„U nikoho.“

„Kde přebýváš?“

„Doma.“

„Kde je to?“

Eliška nevěděla, kde to je a ukazovala na druhou stranu za most.

Konečně jí napadlo, že přebývá v Dlouhé ulici, a když se jí ještě jednou tázali, s kým a u koho, řekla zase, že u nikoho.

Snad přece je někde ve stavení?

Je, ale chodí tam jen na noc.

Jsou tam i jiní lidé?

Byli tam, ale černá smrt je také pohubila.

Nyní je tam sama?

Je tam sama, ale přece tam není sama, on tam leckdos přijde a může být, kde chce.

Nerozuměli jí a císař Karel nařídil přítomnému panošovi, aby tam s ní došel, předsvědčil se o jejích poměrech a podal mu o nich bezpečnou zprávu. Chce se toho dítěte ujmouti a dá je někam buďto do ústavu anebo k hodným lidem, jenž za plat by o ně pečovali.

Tu se ozval arcibiskup Arnošt řka vlídně a uctivě: „Vaše Milost císařská sta-

rá se o všechny poddané a to po celé své zemi. Je čas velmi zlý a všude volají o pomoc, již se jim zajisté v hojně míře dostane. To dítě zdá se mi býti sirotkem a já prosím, aby se mi ponechalo, neboť přispívati sirotkům přísluší zvlášť duchovnímu pastýři.“

„Vím, vím,“ usmál se Karel, „že náš milý Arnošt je a byl vždycky přítelem a otcem mládeže, sirotků, však mně je také známo, že je též přítelem a otcem všeho lidu, jemuž v nynějším čase, jež nazval zlým, prokazuje dobročinnost almužnami věru arcibiskupskými.“

Arnošt se nad tou velkou chválou začervenal. Je muž vysoké krásné postavy, příjemné tváře, vždy přívětivý a milostivý, opravdu nábožný a pokorný.

Odpověděl císaři, jenž je postavy menší, jak se říká, prostřední: „Vaše Milost poctila mne jmenem otce lidu, však již dávno zasloužila si jesama. Císař a král náš Karel je otec vlasti a co otec vlasti od Čechů vždy bude veleben. Skutky jeho jsou císařské a moje arcibiskupské almužny, o nichž Vaše Milost zmíniti se ráčila, nemohou se k nim přirovnati.“

„Činíme každý, co můžeme,“ pravil Karel, „vy co arcibiskup a já co císař a proto zásluhy naše jsou stejné, uzná-li je vševědoucí Pán Bůh.“

Eliška bude arcibiskupova, až panoš stav, v němž se nalezá, vyšetří, a Arnošt ho požádal, aby ji k němu přivedl a oznámil mu vše, co se jí týká.

Dítě nemá chuti opustiti Petřín, kde dostalo pěkný bochánek chleba, a chce odpoledne zase jezdit s vozem.

Dobrý arcibiskup Elišku pohladil v tváři, položil jí ruku na hlavu jako by jí žehnal, lichotivě ji oslovil a ona volně následovala panoše, cítíc, že se jí stává milost a láska.

Je to mladý Rotlev, co ji vede, otec jeho má na Starém městě velký a nákladný dům, oplývá bohatstvím a stojí ve zvláštní přízni u císaře a krále Karla, jemuž již často byl vypomohl, když bez odkladu potřeboval peníze. Má také podíl na Horách Jílovských, jenž vydávají hojnost zlata, a zlatem a stříbrem z českých dolů došel a nabytí jmění, že je v Praze měšťan a kupec nejmožnější.

Otec Rotlev jmenuje se Jan a tento syn jeho Václav. Václav panošem jest u Karla a doprovází domů malou Elišku Hodkovu. Karel ho miluje tak jako otce a že si ho k sobě vzal na královský dvůr, byla zajisté milost neobyčejná. Chtěl se otcí odměniti za zásluhy a vyznamenal syna,

jinocha to v každém ohledu výborného. Jsou oba velcí vlastimilové a Rotlevův rod požívá v Čechách slavného jména.

Václav s Eliškou jde po Praze a kdo je potkal, věru neví, jak se k sobě dostali: boháč skvostně oděný a dívka žebravá, jenž na sobě má hadry.

I odebrali se do Dlouhé ulice, Eliška Václavovi ukázala dům, v němž bydlí, a on si ho napřed dobře prohlídl, než s ní do něho vstoupil.

Je dřevěný, chatrný, bídný, před ním a v něm nalezá se mnoho nečistoty a špíny. Všude panuje velký nepořádek a velká pustota a Václav ustrnul, když mu Eliška otevřela svou zanedbanou komoru. Je to v ní jak bylo, když ji rodiče umřeli, ale od té doby se nic nemýlo, nepralo, neotíralo a hrozný puch ho zarazil.

Dům nemá žádného pána, obyvatelé všickni pomřeli, ošnesl si, co kdo chtěl, a nyní se tu shromažďují chudáci, jimž schází jiné přístřeší. Je mezi nimi i holota darebná. Mladík Rotlev pospíchá pryč Elišku Hodkovu táhna za sebou, aby ji navždy vyvobodil z ohyzného peleše. (Pokračování.)

KRONIKA.

Z Prahy. Pořádek služeb Božích ve sv. témdni u Věch Svatých na hradě: Ve středu o 4. h. odp. počnou tam církevní hodinky či tmavé jitřní (Matutinum tenebrarum). Na zelený čtврtek v 8 h. tichá mše sv., při kteréž Tělo Páně podávati se bude cis. k. úřadům, v 9 h. slavná mše sv. (J. Emin. p. kardinal), svěcení olejů, sv. přijímání duchovenstva i lidu, přenesení sv. hostií na oltář sv. Prokopa; mytí nohou 13 chudým starcům, a latinské kázání; odpoledne o 4. h. jitřní. — Na velký pátek v 8 hod. české kázání, v 9 hod. sv. obřady, pašie, přímluvy, líbání sv. kříže, mše „praesantificatorium“, přenesení nejsv. Svátosti do Božího hrobu, něm. kázání; odpoledne ve 4 h. jitřní (Matutinum); návštěva Božího hrobu — Na bílou sobotu o půl 9. svěcení nového světla, paškálu, a v kapli sv. Václava křestní vody, pak u Věch Svatých zpívána mše svatá; odpoledne v 5 hodin slavnost Vzkříšení Páně. Všecky tyto sv. obřady — vyjímaje svěcení svíce a vody — vykonává Jeho Eminenci nejdůstojnější p. kardinal, jenž též v neděli velikonoční u Věch Svatých bude sloužiti pontifikální mši sv., po kteréž udělí apoštol. požehnání spojené s plnomocnými odpustky pro všecky ty věřící, kdož z hříchů svých skroušeně se vyznali a nejsv. Tělo Páně přijali.

— Pořádek služeb Božích ve svatém témdni v c. k. *dvorní kapli* na hradě: Ve *středu* o půl 5. odp. tmavé jitřní (Matutinum); ve *čtvrtek* ráno v 9 h.: zpívaná mše sv., přijímání, průvod, odp. o $\frac{1}{2}$ 5. jitřní; na velký *pátek*; v 9 h. ráno pašie a ostatní sv. obřady; odp. o půl 5. jitřní; v 7 h. kázání o umučení Páně, zpěv „Miserere“, požehnání s ostatkem sv. kříže. Na bílou *sobotu*: v 9 h. ráno svěcení velikonoční svíce, proroctví, zpívaná mše sv.

— Slavnost *Vzkříšení* (z mrtvých vstání) Páně bude se konati na bílou sobotu odp. o 4. h.: u sv. Vojtěcha (u Prašné brány, c. k. vojsko), u Milosrdných bratří a na Karlově. — O půl 5. h. u sv. Josefa na Novém městě a u Voršilek. — V 5 h. v Týně, u sv. Ducha, u sv. Jindřicha, u sv. Ignáce, na Skalce, u sv. Apolináře, u sv. Mikuláše, u Karmelitek na Hradčanech, u Všech Svatých, u nejsv. Trojice v Podskalí, na Vyšehradě a na Smíchově. — V 6 h. na Strahově, v Loretě, u sv. Tomáše, u P. Marie Vítězné, u sv. Vojtěcha v Jirchářích, u nejsv. Trojice na Spálené ulici, u Matky Boží Sněžné, u sv. Štěpána, u sv. Petra, u sv. Havla, u sv. Haštala, u sv. Františka (křižovníků), u Dominikánů, v Karlíně, na sv. poli Malostranském, na Volšanech a v Bubenči. — O půl 7. h. u sv. Kajetána na Malé straně. — V 7 h. u sv. Jakuba a v Emausích.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati 31. března, 1—3. dubna u sv. Josefa (u OO. kapucínů) na Novém městě, od 4—7. dubna u nejsv. Trojice v Podskalí.

Z Vídně. (Valná hromada arcibratrstva sv. Michala). Bratrstvo sv. Michala mělo v neděli 3. března řádnou valnou hromadu. Mezi přítomnými (asi 3000) byly vynikající osobnosti stavu duchovního i světského, jmenujeme tuto pouze: Lvovského arcibiskupa Sembratoviče, Olomouckého kanovníka barona Schneeburga, Msgr. Greutera, knížete Salma, starohraběte Salma, profesory Philippsa, Schroffa a j. Rázem půl 7. hodiny dostavil se J. Em. kardinál Rauscher a byl od shromáždění hlučně pozdraven. Hned pak zahájil předseda baron Stillfried schůzi stručnou úvodní řečí, sdělil, že Jeho Svatost uděluje shromáždění apoštolské požehnání a ukončil řeč trojím „sláva“ sv. Otci za nadšeného souhlasu shromáždění. Pak chopil se slova kardinál Rauscher a počna určením člověka mluvil o škodlivosti nových školních zákonův a ukázal jich nebláhé ovoce na jednotlivých křiklavých případech. Dále mluvil o postavení sv. Otce a ukončil povzbuzením k vytrvalosti a stálo-

sti. Na to přednesl Bedřich hrabě Thun zprávu účetnickou, z níž vyjímáme, že minulého roku ve Vídní milodary zvýšily se o 2217 zl. a bratrstvo že mělo o 25 členův více než roku předešlého. Po té řečnil hororakouský poslanec Ignác Huber zcela prostě o postavení sv. Otce. Z řeči této vyjímáme dvě věty, jimž dostalo se od shromáždění hlučné pochvaly. Rečník pravil: „Ti, kdož by sv. Otci přispěti chtěli, nemohou, a kteří mohou, nechtějí“ — a dále „kězby čas útrap skrácen byl mečem habsburským, kězby stalo se Rakousko opět záštitou práva.“ — Co řečník poslední jal se mluvití Leo hrabě Thun „o postavení Říma vůbec a sv. Otce zvlášť.“ — Pokusíme se o stručný sled myšlének této mistrovské řeči. — Pojem náš o postavení sv. Otce jest nesnadný, poněvadž s pojmem vlády naší jest na příc. Když hlavní město království italského bylo přeneseno z uchvácené Florence do uchváceného Říma, předstihl zástupce Rakouska všecky ostatní vyslance, by jen v čas do Říma se dostal. Když deputace katolíků sv. Otci se vyslovila, že hanebnostmi na Římě i v Římě spáchanými nejsou vinní národové ale vlády, pochválil sv. Otec stížnost tuto. Liberálové tážou se protestujících katolíkův s posměchem nedobře tajeným: „chcete-liž táhnouti do Říma?“ A my odpovídáme jim: „zavolá-li sv. Otec, dosti bude těch, jenž hlasu otcovského uposlechnou; a jako za papežem, tak i za císařem vrhneme se v boj proti nepřátelům církve: nebo v ruku jeho vložil Bůh meč. Chce-li ho užiti, jest starostí jeho — my k válce nevybízíme. Otázkami takými zastrašiti se nedáme, my nikdy neustanem věci nazývati jmenem pravým, na zrušení práva my nikdy nebudem se dívati mlčky. Z počátku pronesla se vláda italská opět a opět, že obsazení Říma bylo by porušením práva a chtěla obsaditi jen některé okresy státu církevního, by takto chránila sv. Otce: však brzy s toho sešlo. Bývalému našemu říšskému kancléři bylo vyhrazeno, by prohlášením této záležitosti za „úplně vnitřní,“ na níž panovníkům ostatním nezáleží, vládě italské umožnil libovolné provedení záměrův. Sliby vládou italskou učiněné sevrkly se zřetelem k udalostem římským v kus bezcenného papíru. — Rečník rozhovořil se zevrubně o tom, jak musí býti sv. Otec od každého mocnáře nezávislým, by mohl církev volně spravovati. Sv. Otec vyvolil biskupy pro osiřelé italské diecése a vláda dovoluje jim jen v jich chrámech služby Boží konati.

Pro ně statkův není, kapitoly posud jsou ředitelkami diecézí, právomocnosti biskupem udělené se nedbá, ano faráři biskupem ustanovení se neuznávají. Jest-li tedy papež svoboděn? Pokud nebude moci Pius IX. v Římě opět svolati sněm, není svoboděn! Církevním úřadům kladou se překážky; co stane se z katolické vědy v Římě, co z historických památek církevních? Či jest svrchovaným panovníkem ten, který mohl by se pohybovati v Římě jen v průvodu italských vojnův? Stav tento nemůže potrvati: papež musí býti svoboděn buď co svrchovaný panovník aneb v katakombách, jen takto můžeme si mysliti papeže v Římě. Ať jest výsledek boje jakýkoli, to jisto jest, že církev a papež nezajde nikdy, státy ale mohou státi se obětí revoluce — proto kdo chce míti Rakousko zachráněné, panovnickou rodinu a trůn uchované, jest buď bláhovec neb zbabělec, není-li zaujat pro Řím. —

Po řeči této, která bouřlivou pochvalou byla přerušována, udělil J. Em. kardinál Rauscher apoštolské požehnání, jež shromáždění přijalo klečíc. Předseda prohlásil schůzi za ukončenou, když tato dříve trojí „sláva“ provolala J. Vel. císaři.

— (Usnešení okresní školní rady o výkonech náboženských na školách národních). V centralním organu školství rak. čteme v čís. 2 t. r. na str. 87 toto: Vídeňská okresní školní rada usnesla se, aby nesmírné (!) požadavky konsistoře v úkonech náboženských umenšila, na následujícím: Před počtím vyučování (z rána) a po ukončení (odpoledne) nechť žáci vykonají modlitbu, však krátkou, beznáboženskou; chrám nechť letního času každá škola jednou týdně navštěvuje, ale jen když by tím neutrpěl čas vyměřený vyučování. Zpověď nechť vykonají žáci jednou do roka, v čas velikonoční. Škola se nesúčastní žádného církevního průvodu; spočívá na vůli rodičů, chtějí-li s dětmi svými vykonati průvod Božího Těla. Učitelové náboženství mají dbáti, aby rodiče v neděli a ve svátek dítek svých přidržovali k návštěvě chrámu. — Další sděluje vídeňská Korrespondence: Místní školní rada v Leopoldově usnesla se ve své poslední schůzi po žalobě učitele náboženství dr. Decker-a že v Brigittenau učitel Goldman donucuje žáky k modlitbě beznáboženské, na tom, aby se jmenovanému učiteli jeho počínání zakázalo, a aby se od takého samovolného počínání tak dlouho ustálo, dokud by se nesestavila a nezavedla modlitba pro všechna vyznání. Zároveň pak žádá se místní školní rada okresní, aby sestavila v brzkou nějakou

beznáboženskou modlitbu a tak přítrž se stala podobným nemilým výstupům.

— (Dělnický pohřeb.) Jistý dělník v továrně byv zmražen dopraven byl do všeobecné nemocnice, kdež zemřel. Dělník ten byl členem tak zvaného dělnického spolku. V určitou hodinu pohřbu dne 25. února dostavil se spolek v dosti valném množství s červeným praporem k smutečnímu domu. Když se stavěl na rakev kříž, pokřikovali někteří: „Pryč s tím, nač nám toho třeba.“ Však kříž přece byl na rakvi upevněn. Průvod hnul se v před. V čele červený prapor, za ním v směsici dělníci: někteří se bavili hlasitým hovorem, jiní pohodlně kouřili; za nimi kráčeli hudebníci, pak následovala rakev a truchlíci. Předě dveřmi chrámovými dělníci stanuli a nechali průvod bráti se dále. Před křížem a knězem nikdo klobouku se ani nedotknul, kouřili dále, sem tam úšklebné čínice poznámky. Když přibyla rakev, smekli všichni.

Po vykropení bral se průvod dále ku hřbitovu. Došedše na hřbitov, shlukli se dělníci s praporem kolem hrobu. Když vážený muž z farnosti klobouk smekl a dle obyčeje „Otče náš“ modliti se chtěl, křičeli mnozí: „Držte hubu, osle, či jsme děti, abychom toho měli potřebí? Tomu uděláme konec, s vámi budem brzy hotovi.“ Dobrý muž vzdálil se co možno nejspěšněji. Po té zapěl sbor píseň svobody, načež se tlupa odstranila. Jest to zajisté znamení dobý!

— (Upomínka na císaře Josefa II.) Bedřich II., příjímám Veliký, velmi rád si žerty tropil z činnosti Josefa II. na poli zákonodárství církevního, jinak jej nenazýváje nežli „bratrem kostelníkem.“ „Josefismus, poručníkování církvi se strany státu, jus majestaticum circa sacra“ toť posaváde ideálem, rázem vši blaženosti burokracie; febronianismus až posud hlavu jí plete. Novověcí státníci domnívají se, že nejvhodnějším prostředkem k povznesení občanstva k osvětě a pokroku všestrannému jest, když církve okovy spoutají a její odchovance v otroctví a málomocnost uvrhnou: absolutistický stát vedle svobodné církve obstáti nemůže, tato velmi nepohodlnou mu bývá, bez jeho svolení nelze mysliti, věřiti, nelze se ani modliti, absolutistický stát, toť v pravdě přítomný bůh, absolutní moc na zemi; vse jenom skrze něj, s ním i pro něj. „Já jsem pán tvůj, já bůh, pouze mně budeš se kořiti, vedle mne jiných bohů míti nebudeš.“ Absolutistický stát jest všemocný, on sám vládne v srdci tvém, v rodinách, ve škole i v kostele; ničeho není na nebi a na zemi,

co by jeho moci nepodlehlo, jeho občanům jenom dle jeho zvláštního pravidla, dle jeho vzoru spasenu býti sluší, ano i cestu do nebe jistým od něho toliko předepsaným krokem nastoupiti lze. — Stát za našich dnů nechce býti pouze *bratrem kostelníkem*, on si přeje víc, on si žádá býti nejvyšším knězem a jako pán a vládce žezlem říše Boží sám vládnouti touží. Avšak nejsa k tomu ani povolán aniž od koho vyslán neb v úřad taký zasvěcen a vida nezdar svého počínání, pouští žezlo z rukou svých a konečně nad pokusy svými zoufaje s hanbou a studem odstoupiti přinucen bývá. Jakou moudrostí takový stát ve své reformatorské činnosti veden bývá, shledáváme na církevních nařízeních Josefa II., kterýž v duchu tehdejší „doby filosofické“ na role církevní se odváživ, sil svých tuto zkoušeti se jal. Uvedeme zde řadu takýchto nařízení panovníka jinak šlechtného, jimiž národy k mravnému a duchovnému vzdělání navésti obmyslel.

Jako pověra zapověděno bylo: Svěcení ratolestí (kóčiček) o květné neděli, žehnání v den sv. Blažeje, líbání a dotýkání se ostatků sv.; věnování obrazů kostelům; žehnání vína, chleba, ovoce, svící, vajec o velikonocích, zřizování „Božích hrobů“, obřady při vzkříšení Páně obvyklé, *slavné vyvážení* před svátky a nedělmi, vykropování hrobů, vykuřování příbytků v den sv. tří králů a j. v. Novým řádem o službách B. zasáhl Josef II. dosti hluboce do života církevního, přidávaje jemu věcí, jež spíše v obor státní přisluší. Tak bylo duchovním poručeno nařízení vládní s kazatelen ohlašovati a odporučovati, věřící k očkování a k setí jetele nabádati. — Kázání co zvláštní část služeb B. neměla se odbývati, i kázání postní přestati měla. Za faráře měli zvláště *polní kaplani* co nejspůsobilejší po 10leté službě své dosazování býti, klášterníci jen tenkrát, když nebylo světských k tomu schopných kněží. — I veřejné průvody neušly pozornosti o blaho duchovní tak pečlivého panovníka. Tak zapověděno při processích přednáseti kříž, korouhve kostelní jakož i prapory jednotlivých cechů. O křížových dnech nesměl průvod dále jíti nežli na $\frac{1}{4}$ hodiny cesty kolem fary. Při pohřbech nemělo více mší na jednou slouženo býti nežli jedna, vždy po půl hodině jiná. Řeči náhrobní byly též zapovězeny. Nařízením ze dne 23. srpna 1784 měla těla zemřelých v plátěné pytle zašita, aneb zcela bez šatů do obyčejných truhel dána, na hřbitov přivežena, do jámy vložena a nehašeným váp-

nem přikryta býti. Již ale r. 1785 bylo nařízení toto odvoláno. Pobožnost křížové cesty měla dokonce přestati, jakož i modlitby v jisté hodiny odbývané. V kostelích měly ženské klobouky s hlav svých sundati. Rovněž ustanoven řádem o službách B. počet svící, nové písně a modlitby zavedeny. I breviáře dotklo se zákonodárství Josefovo. Tak bylo officium papeže Řehoře VII. na den 25. května zúplna zakázáno, na jiných místech opravy zavedeny, v lekcích celé odstavce škrtány, jiné vynechány. Výslovně zapověděny bully pap. „*Unigenitus*,“ „*In Coena domini*.“ Vzdělání a vychování kněží podřídil Josef II. svým zásadám, odejmuv církvi všecken vliv v něm. Studijní komisse dvorní se zvláštní pečlivostí přihlížela k učebním knihám dogmatiky, církevního dějepisu a kanonického práva a t. d. Že i na učitele bedlivý pozor měla, netřeba podotýkati. Biskupové směli jenom ty kandidáty na kněžství světit, kteří jim od vlády poručeni byli. Jakkoli panovník ten o blaho poddaného lidu velkou péčí měl, přece upříti se nedá, že těmito novotami ukrivdil a uškodil církvi katol. nesmírně, ač nebyl tak zapřísařhlým odpůrcem křesťanství jako současník jeho Bedřich II., jenž s Voltairem armádě filosofické velel a pozitivnímu náboženství se jenom posmíval, který ale na sklonku života svého v tato slova promluvil: „Nahlížím, jak nespravedlivě jsem v ohledu náboženském jednal; jak rád podal bych nejskvělejší vítězství, jež jsem kdy slavil, za to, jen aby láska k náboženství v zemi mé tak se zahostila, jak jsem ji byl na počátku vlády své shledal.“ — Za Josefa a Bedřicha zotročení a zlehčování církve, a jaký konec toho? Sklamání veliké, žel a bolest!

Z Německa. Protestantský superintendent Dr. Bedřich Fabri, který, jak povědomo, Bismarkem byl povolán k opravě církevních záležitostí v Elsass-Lothrinsku, vydal pod záhlavím „Stát a církev. Pozorování o stavu Německa v přítomnosti,“ spis, který má veliký dosah k pravému poznání našich církevních záležitostí. On dotvrzuje, že Bismark vypověděl a počal již válku proti církvi katolické, následující věta jest veliké důležitosti co do pravého poznání různých náboženských v Bavorsku: „V červnu 1871 pokynul říšský kanclér, aby počal útok proti ultramontanům; po celé čáře se dle jeho rozkazů počalo jednati, v Mnichově pak stav věcí sám sebou přinesl, že otázka ta přišla nejdříve na přetřes.“ To poukázání vysvětlí nám mnohé udalosti, jinak nepochopitelné se stanoviska bavor-

ského. Dr. Fabri, pravověrný protestant, zří budoucnost církve evangelické v Německu v barvách mnohem temnějších nežli budoucnost katolictva. Píše doslovně: „Politický převrat nepřinesl Německu požehnání, spíše rozpaky; církev netěžila z něho, spíše jím zabředla v nebezpečí. Rok 1848 naše (protestantské) církevní politické záležitosti posunul nazpět, rok 1866 je zúžil, rok 1871 je docela vyšinul z kolejí. Zřejmě jest z běhu udalostí, že stát i církev spěchají k rozpadu.“

Z Německa. (Konference pruských biskupů.) Činí se přípravy k svolání pruských biskupů k poradě. Konference dítí se má uprostřed dubna v jednom porýnském městě a zabýváti se bude novým školním zákonem a otázkou, jak vůči němu a jiným opatřením pruské vlády proti kat. církvi duchovenstvo chovati se má. — Pronásledování katolíků v Prusku vzrůstá se měrou úžasnou, sahající až do nejvyšších kruhů. Kníže Ant. Radziwill, podplukovník a pobočník císaře Viléma, bude prý co nejdříve zbaven hodnosti pobočníka císařova a přidělen řadovému vojsku. Kn. Radziwill hlasoval totiž v panské sněmovně proti zákonu o dozoru na školy. Berlínská vláda nařídila duchaplnému žurnalistovi — katolíkovvi Heřm. Kuhnovi, aby ve 24 hodinách Berlín a v třikrát 24 hod. Prusko opustil. Dotkl se prý v kat. besedě berlínských vlády.

(Čech.)

Ze Stuttgartu. Württemberský král chová se ku katolíkům spravedlivě. Katolíci jsou v království württemberském u veliké menšiny. Že se tam proti nim štve, rozumí se samo sebou; ale král nebeře v tom žádného podílu. Když před nedávnem vrchní protestantských kazatelů přísahu skládal, oslovil ho král vážnými slovy: „Zde u nás panuje mezi různými náboženskými vyznáními dosud sv. pokoj; očekávám též od vás, že ku jeho zachování přispějete. Chci, by všichni moji poddaní pospolu v pokoji žili.“ Král württemberský jest spravedliv rovnou měrou i k protestantům i ke katolíkům, proto ho všichni stejně milují. —

Z Nizozemska. Druhá komora v Nizozemsku zamítla 39 hlasy proti 33 ponechání poslance u sv. Otce. Tím jeden a půl milionu katolíků v Nizozemsku žijících na nejvyšší uraženo. Dosavadní poslanec p. Paul du Chastel vyjádřil se, že chce bezplatně poslanectví zastávat. Mnozí katolíci obchodníci v Holandsku nabídli se, že poslanectví u římské Stolicе sami platiti budou. Tak chce Petr Regout, velkoobchod-

ník v Maastrichtu, každoročně 3000 zlatých k tomu účelu poskytnouti.

Z Belgie. (Obrázek z nejnovější školy státní.) Dočkali jsme se v našich školách městských výsledků pochybné ceny — surovosti a bezbožnosti, ukazujících nám nejlépe, kam dospívá vzdělání mládeže, když vedení její vlivu duchovních správců se zhostí a zbaví.

Žáci navštěvující školy královského Athenaea v Bruselách neustávají v hanobení a zlehčování katol. náboženství. Vedrav se jednoho dne hlouček této mládeže do kostela sv. Jana Křt. odvážil se tu skutku, jenž všeobecnou nevoli a rozhořčenost v lidu vzbudil. Neohlížeje se ani na posvátnost místa ani na služby Boží právě konané, počal jeden z těchto hochů jako poslední z plna hrdla křičeti: „Zabte knězoura!“ Policejní komisař přinucen byl tomuto pohoršlivému výstupu konec učiniti. To jsou počátky; jak se zdá, vzrůstá a šíří se zlo vždy víc a více, nechť mluví skutek sám. Ve čtvrtek 15. t. m. prohlíželi si as 3 kněží nic zlého netušíce památnosti hlavního města. Opustivše kostel sv. Jakuba, zkusili od roty žáků Athenaea nejsprostších nádivek a urážek, ano co více, na tom nepřestali hrdinové (!) naši, chápající kamení a cihly házeli na kněze, tak že ti do blízkého kostela se uchýlili a před nebezpečným deštěm tím ukrýti se musili. Rozhořčenost, již počínání spustlé mládeže u všech, kdo to viděli, vzbudilo, byla nesmírná. — Toho dočkati jsme se musili na lidech, což jenom u divocha vídati bývalo, na lidech, jenž vzdělanými se býti domnívají. To děje se v století osvíceném, v době všeobecného pokroku. Také zprávy jdou z Belgie.

Totéž opakuje se nyní denně v Italii, zejména v Římě, kde si liberálně vychovaná mládež nelenuje při každé příležitosti svou nenávist ke katol. církvi a ke kněžím na jevo dávat. V Římě to již tak daleko dospělo, že se kněží a mnichové na pozoru míti musí, aby v ta místa a v ten čas nevycházeli, kde a kdy mladí občané státní do školy a ze školy se ubírají. Ukázkou vzdělanosti své hotoví jsou tu jako tam kamením podati; že i jazyk nehybným nezůstává, snadno si domysliti. A co nejvíce boleti musí, jest, že u prostřed nezbedné mládeže vídati lze učitele, jenž proti počínání tomu hlasu svého nepozvedá. A veřejná stráž bezpečnosti, ta spí nebo bdí, nevšímá si toho hrubě. Kdyby v Italii nebylo škol privatních a

cizinských, věru v zkázu a záhubu upadnouti by musila veškerá mládež italská. Proto také pozbývají státní školy italské vsí důvěry a vážnosti, čemuž slabá návštěva jejich nasvědčuje, tím více vzrůstají se a vzkvétají ústavy soukromé nalezající se v spolehlivých rukou a nepodlehající vlivu freimaureřů!

Z Říma. (Byl-li sv. Petr v Římě čili nikoli. Pókr.) Řeči trvaly po oba dny od 5. hodiny večer až do 11. v noci. První prezident kníže Chigi napomínal posluchače, aby se všech poznámek libosti aneb nelibosti zdrželi, což se také stalo. Protestantští řečníci chtěli otázku rozšířiti, říkajíce, že sv. Petr nikdy v Římě nebyl, a docela již ne 24 roků a proto že se také prvním papežem nazývatí nemá. Důvody jich byly zvláště: Sv. Lukáš ani slovem senezmiňuje ve Skutcích apoštolských o pobytu sv. Petra v Římě, což by byl zajisté učinil. Na tom stál zvláště pověstný Gavazzi, který roku 1848 v řeholním rouchu Barnabitů ale šavli opásán a kříž v ruce drže křížáckou výpravu proti Rakousku hlásal, a Vlchy vyzýval, aby se krví Rakušanů pokřtili! Dále se tvrdilo, že Petr měl povolání Židům kázati, a tomu povolání že v Babyloně dostál. Řečníci katoličtí odpověděli, že jest přítomnost sv. Petra v Římě historické faktum; a pro historické udalosti že nemůže býti písmo svaté jediným pramenem. Otázka, jak dlouho sv. Petr v Římě žil, kdy tam přišel, ta že není na programu dispute a musí se pominouti. K důkazu dostačí, byl-li v Římě třeba jen kratičký čas, ačkoliv se tím nepřipouští, že jen na krátko skutečně v Římě byl. Faktum přítomnosti sv. Petra v Římě věřilo se od apoštolských časů až na naše doby, nikdy je svědomití dějezpytce nepopírali, a i nejučenější protestanté je uznávali. Tomu nasvědčují svědectví z doby apoštolské, jako sv. Ignatia antiochenského, Papia, sv. Klementa, pak celé řady otců a učitelů církve. Sv. Petr že měl dle svědectví písma svatého povolání všem národům kázati (Sk. ap. 15). Kdyby byl sv. Petr v jiném městě zemřel a pochován, zajisté by se bylo město to honosilo, že chová tělo knížete apoštolů. Nikdy ještě žádné město cti té Římu neupíralo. Gavazzi odpovídal na všechny historické důkazy, že se drží písma a jinému že nevěří. Spisy sv. Klementa, sv. Ignatia prý jsou porušeny a Papias nezasluhuje víry. Církevní otce pokládá prý všechny za neschopné lidi. Takový odpor a takový nesmysl v pojednávání historických důkazů dělal věci protestantské

ten nejnepríznivější dojem. Vítězství řečníků katolických, kteří klidem, pořádkem, jasností a hojností důležitých dat, vynikali bylo rozhodné. Redaktor „Journal de Rome“, svědek zajisté spolehlivý, ujišťuje, že nabyt přesvědčení, že sv. Petr skutečně v Římě byl. Podrobná úřední zpráva od předsedův obojí strany podepsána vyjde v brzku.

Z Jerusalema. (Chrám latinského patriarchy). V L. neděli po devátníku byl nový chrám latinského patriarchátu vysvěcen, čímž vyplnila se žádost nejdůst. patriarchy Jos. Valergy, aby vlastní sídelní chrám měl. Komu známo, za jakých poměrů msgr. Valerga r. 1847 na křeslo biskupské v Jerusalemě dosedl, jak započal pastýřský úřad svůj bez duchovenstva a kathedrály i bez hmotných prostředkův, kterými by si obě zjednal: zajisté z plné duše bude práti zdu, kterého se domohl muž ten apoštolský. Slušno poznamenati, že v prvních počátcích působení msgr. Valergu především podporovali OO. Františkáni, u kterých i po delší dobu bydlel. Sídelní chrám patriarchy tvoří část nově zbudované residence, která se rozkládá na severozápadu brány Joppské. Chrám jest slohu gotického; délka obnáší 29, šířka 27 a výše 15 metrů. Chrám čítá pět oltářů; hlavní byl nákladem císaře Františka Josefa vystaven, co památka cesty z roku 1869.

Z Alexandrie v Egyptě. (Příklad následování hodný.) Všichni zde bydlící Vlachové, kteří buď patří ke Garibaldovcům, nebo „mezinárodním“ nebo nepřátelům papežovým, učinili subskripci, která mnoho tisíc franků vynesla. Za ty peníze mělo poslední tři dny masopustní veliké lešení o 3 poschodích býti vystaveno a jako vůz vítězův po ulicích vlečeno; a čím mělo býti okrášleno? Péro zdráhá se to napsati; svrchu měl sv. Otec Pius IX., ovšem že spotvořen, býti představen; v druhém patře pak kardinálové, biskupové a ostatní církevní hodnostové; v nejnižším kněží, klášterníci a jeptišky; to vše mělo býti živými osobami představováno. Uslyševše Maltezští, kteří v Alexandrii četnou obec tvoří, a zbožností a přítulností k církvi katolické a zejména k její hlavě se vyznačují, jaká ohavnost na vrchní hlavě církve a jejích služebnících spáchána býti má, odebrali se u velikém počtu k vlašskému, anglickému a jiným konsulům, oznamujíce neohrožené, že oni, bude-li skutečně onen maskarní průvod, s dýkami na maskované zločince se vrhnou, aby ohavnost takovou strašně strestali. Byly také skutečně další kroky učí-

něny a ne křesťanská, nýbrž *turecká* vláda veřejně vyvěšenými plakáty oznámila, aby se nikdo neopovážil jakožto maskara v oděvu duchovního se objeviti, an by žalářem za to potrestán byl. A tak skutečně onen ohavný průvod byl zamezen. Lešení ono bylo sice městem vlečeno, ale ozdobeno bylo rozličnými maskarami jiného druhu, jež byly nádherně vyšňořeny, doprovázeno jsouc nesčíslnými jezdci ve velmi směšném oděvu, kteří se po celý den po ulicích proháněli. Tito bodří Maltezoři velikou si získali zásluhu, že svou neohrožeností a oddaností k víře katolické zamezili takové zneuctění a potupení církve katolické. Rovněž jednala vláda turecká chvalitebněji, než by to byla kterákoliv křesťanská, ba třeba katolická vláda v Evropě učinila; tam by se byli snad oněm Malteským vysmáli jakožto pobožníků. Mohli by si tudíž mnozí katolíci vzíti příklad z Turků, o nichž ještě dokládáme, že se nikdy nestalo, aby byl kdo z nich mečitu zneuctil, z náboženství posměch si tropil, dervise nebo mufty tupil, nebo na ně útok činil. Kdysi ukradl katolický Arab v betlemské jeskyni stříbrné srdce z oltáře Panny Marie; turečtí vojáci, kteří se ho zmocniti měli, nemohli nikterak pochopiti, jak se mohl toho zločinu ve svém vlastním kostele dopustiti, na to by se prý z nich v jejich mečitě nikdo neodvážil.

Z Ameriky. Administrator diecése Clevelandské má v úmyslu, přenechatí na západní straně města Clevelandu, kde přes 200 rodin českých žije, krajanům našim chrám ke službám Božím. Vznikla by takým způsobem v Clevelandu *druhá* česká osada, najde-li se v Čechách neb na Moravě kněz, který by v ní duchovní správu vedl. Kdo by z vel. kněží tuto bohumilou práci podniknouti chtěl, tomu jest se obrátiti, ač obdrží-li schválení svého Ordinariatu, na důst. p. administratora pod adreessou: „Very Rev. E. Hannin, Administrator of the diocese of Cleveland, Ohio, North America.“ Nalezne dobře spořádanou diecési, ve které o budoucnost nemocných a věkem sešlých kněží postaráno jest. Fond pro deficienty vyplácí tam chorým kněžím ročně po 400 dolarech.

— V státu *Ohio* obdržel zákon o střídmosti velikou většinu hlasů. Nejhlavnější články jsou: Každý prodáváč opojných nápojů musí 3000 dolarů položití aneb jiný, jehož farma takovou cenu má, se zaručiti, že každou škodu, která prodáváním lihovin způsobena bude, nahradí. Poškození mají právo prodáváče lihovin žalovati, utrpí-li

opilstvím svého příbuzného neb svěřence neb dělníka škodu. Majetník domu, v němž se hospoda nalezá, jest tak vázán svým jménem jako hospodský. Manželky mohou o své ujmě bez vědomí muže na odškodnou žalovati. Nedospělým smí se jen tenkrát nalíti, když se vykážou písemným dovolením rodičů, nebo svých poručníků: pijanům nesmí se vůbec nalíti. Porušení zákona trestá se buď vězením 10—50 dnů, buď pokutou 20—100 dolarů, žalovati se může u soudce smířčího. Odsouzený jest a ostává tak dlouho uvězněn, dokud do posledního haléře uloženou mu pokutu nezaplátí. I osoby, jimž se opojných nápojů podalo, mohou za obviňovací svědky povolány býti. — Kéž by podobného zákona bylo i u nás, mnoho rodin bylo by tak zachráněno od jistého úpadku. —

— Ze *St. Louisu*. Před měsícem složil zde Dr. Eduard Preuss v chrámu Matky Boží vyznání víry katolické. Byl dříve po 10 let privátním docentem luteránského bohosloví na vysokých školách berlinských; vydal více spisů, mezi jinými i spis proti katolickému učení o neposkvřeném Početí Rodičky Boží. Přišel do Ameriky vyučoval po dva roky ve zdejší luteránském semináři. Milostí Boží podporován dospěl při dobré vůli tak daleko, že po odvolání všech svých bludných spisů od generálního vikáře St. Louis-ského, slavnými obřady do lůna církve katolické jest přijat. — Plukovník Dargan, jeden z nejznamenitějších a nejzasloužilejších státníků amerických, vlastním bádáním se přesvědčil o pravdě učení katolického a přijat jest též do lůna katolické církve. Obrácení jeho nadělalo mnoho povyku mezi protestanty v Americe.

— Z *Baltimore*. Arcibiskup Baltimorský Martin Jan Spalding, primas kat. církve ve spojených státech Amerických, odebral se na věčnost. Narodil se dne 13. května 1810 v Kentucky z rodičů nábožných, kteří syna svého pečlivě vychovali. Bohosloví studoval v římské propagandě, kde za doktora bohosloví byl povýšen. Dne 15. srpna 1834 posvěcen v Římě na kněžství. Navrátil se do své vlasti pracoval v Kentucky i co duchovní správce i co učitel bohosloví. Staříčský biskup Flagett vyvolil si mladého kněze a slovuťného kazatele r. 1848 za koadjutora, načež Spalding na biskupství byl posvěcen. Roku 1850 byl jmenován biskupem v Louisville. — Když pak byl veleučení arcibiskup baltimorský František Kenrick v Pánu zesnul, doporučili

všichni biskupové Unie Spaldinga jednohlasně za arcibiskupa baltimorského sv. Stolicí. Po skončení válce svolal arcibiskup a přimás baltimorský druhý plenární sněm všech biskupů Unie do Baltimore a předsedal mu co legát papežský. — Roku 1870 zasedal ve sněmu vatikánském a podrobil se ochotně všem jeho usnešením, začez se mu při návratu do Baltimore skvělého uvítání dostalo. Nepopíratelných zásluh získal si Spalding o černochoy a katolické školství. Spisy jeho jsou proslulé jadrností, důkladností a hlubokostí myšlenek. Tělesné pozůstatky pochovány v kryptě pod hlavním oltářem v metropolitním chrámu v Baltimore. —

(Kat. „Hlas.“)

Literární oznamovatel.

— „Zpěvník pro mládež národních a vyšších škol.“ Složil a sestavil Josef Ferd. Primus, řídící učitel v Poličce. Sbíрка první. Druhé oprav. vydání. V Praze 1872. Nákladem kněhupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně.

— Z Kladska. (Umělecká zpráva.) V tyto dny vystavena zde na odiv zajímavá komposice našeho gymnasiního učitele kreslení, malíře Richtera. Jest to obraz, představující školní visitaci, odbývanou 12. června r. 1868. v Niedersteinu (v Stínavě dolní) od J. Em. nejdůst. p. kardinála knížete Schwarzenberga. Předmět tento jest pro hrabství Kladské velezajímavý, než i provedení jeho jest v pravdě umělecké a zdařilé. Obrazy osob této visitaci přítomných jsou vlastně podobizny, školní stůl pak, v níž se představovaný děj odbývá, jest škola Niedersteinská, vyobrazena věrně dle skutečnosti. Středem obrazu jest velebná postava knížete arcibiskupa, již umělec vypodobnil zaměstnanou zkoušením oddělení hochů. Hoši tito, rozsazeni po pravé straně obrazu, dávají v přerozmanitých svých postavách všemožnou pozornost na jevo, a tvoří tak skupení plné pohyblivosti a života; zvláště libý dojem činí hošík právě odpovídající. Ještě svěžeji a rozmanitěji jest levá strana obrazu, vyplněná oddělením děvčat, písemní prací za dozorstvím kníž. arcib. tajemníka zaměstnaných; zvláště mile na pozorovatele působí prostosrdečnost, vyznačena zdařile v jednotlivých tvářích dívkách. Po boku p. kardinála nalezájí se místní kněží a učitelé, a v pozadí někteří hosté, mezi nimi i náš umělec: vesměs zdařilé podobizny. — Než při vši této rozmanitosti osob a skupení podává nám komposice tato celek přísně jednotný, jehožto středem jest hlavní osoba děje představovaného. Jest to obraz v pravdě umělecký. Technika jeho zvláště vyniká dokonalým řetřením perspektivy, a svěží barvitost dodává

mu zvláštního lesku a půvabu. — V nejbližší příštích dnech poslán bude ohraz tento do umělecké výstavy Vídeňské. Přejeme umělci z celého srdce mnoho zdaru, jelikož poprvé s uměl. dílem předstupuje u veřejnost.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Jan Černohouz, adm. z Liboce do Kovar;
- p. Vilibald Aust, koop. v Haslavě, za kapl. v Chebu na předměstí;
- p. Vác. Kunz, zat. koop. ve Frauenreuthu, za koop. v Haslavě.

Upřádněné místo:

Kováry (Budeč), děkanství patron. zemského výboru, od 14. března.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnul:

- P. Pavel Mat. Tejrovský, kněz řádu sv. Ben. v Broumově, dne 11. března (nar. v Pacově 17. říj. 1816, vysv. 31. července 1842).

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Jan Jelínek, kapl. v Sloupnici, za faráře v Pusté Kamenici;
- p. K. Syrový, kapl. v Kostelci n. Orl., za faráře ve Chlenech.

Upřádněné místo:

Moravany, f. patr. náb. mat. na Pardubicku, do 11. dubna.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Josef Herzum, čestný kanovník, jubil. kněz, komoří Jeho Sv. Pia IX., konsist. rada, druhdy biskupský vikář a školdozorce ve vikariátě Chomutovském, majitel záslužného zlatého kříže s korunou atd. arcijáhen a farář v Údlci — Přecaplech, 17. března (nar. v Bilíně 4. listop. 1792, vysv. 15. srp. 1816.)

Vyznamenán jest:

- p. Josef Pelc, b. vikář lounský a farář v Rané, obdržel collare canonic.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- P. Jos. Cupertino Schreiner, kooper. a zpovědník u sv. Jakuba v Praze, za kvardiana minoritského kláštera v Mostě;
- p. Frant. Milde, kaplan v Svebořici (Schwa-bitz), za kooper. do Jabloně;
- p. Vác. Liessner, kaplan v Bečově, za kaplana do Svebořice;
- p. Karel Hahnel, 2. kaplan v Postoloprtech, za prozat. kaplana do Bečova;
- p. Vác. Beckert, kaplan v Holanech, za administrátora do Bořejova.

Upřádněné fary:

- Bořejov, patr. hrab. Albrechta Kaunice;
- Údlce — Přecaply, patr. studij. fondu;
- Zeidler, patr. hraběte Salma, od 21. března.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-I.

Expedice:
v k. kněhkupectví
B. STYBLA
na sv. Václavském
náměstí, č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předpláci se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
Celor. 2zl. 50kr.
polor. 1zl. 30kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 1zl. 55 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídně činí národy.“ (Přís. XIV. 24.)

Pastýřský list

k duchovenstvu diecése Budějovické.

JAN VALERIAN,

z Božího milosrdenství a z milosti apoštolské stolice

biskup Budějovický,

všemu duchovenstvu diecése své

pozdravení a požehnání v Kristu Pánu.

Bratři a synové v Pánu milovaní!

Že valná část duchovních na vinici Páně pracujících, deficientů a pensistů v trapné bídě se nalézají, že sotva jsou s to, vyhovět těm nejdůležitějším potřebám životním a že tudíž jim na výsost třeba jest pomoci, jest věcí povšechně uznanou.

Kde ale hledati pomoci? Nemůže býti arci pochyby, že stát jest zavázán kněžstvu nutně nadanému pomoc poskytnouti. Jestliže soudí se býti povinným, učitelstvu vůbec přiměřený plat zaručiti: zajisté platí to v stejné míře i o duchovenstvu; neboť náboženství, jemuž vyučují a jež zastupují kněží, působí k doclenění lidumilných úkolů státních nepoměrně více, než učitelstvo světské. Nad to výše zastává duchovenstvo v zájmech státních beze vši náhrady předuležitě výkony, kteréby na říši značných vydajů vymáhaly, kdyby svými zřízenci je musela obstarávati.

Stát převzal dále do své správy jmění církevní, kteréž povstalo zrušením řeholí, a čímž převzal spolu na sebe povinnost, péči míti o dotaci církve a jejích sluhův. Jestliže pak operacemi finančními (jako: patentem finančním, redukcí ouroků, výkupem desátků) i náboženská matice, i příjmy beneficí valnou škodu vzaly, vyplývá z toho jeho povinnost ještě jasněji.

Ale jaká medle by byla ta státní pomoc? Snad že podpora peněžná z financí státních? — Stav finanční jest takový, že by toho býti nemohlo jinak, leč zvýšením nynějších daní; toho ale nebude sobě žádný kněz svého povolání dbalý, a svého poslání Božského sobě povědomý přáti zvláště, ať by daň as tím způsobem se vymáhati musela jako školská.

Také sobě nelze přáti pomoci státní zvýšením stoly. Neboť i ta by měla povahu nové daně na občany uvalené, kterou by se stát míchal do záležitosti v obor čistě církevní příslušné, ať o tom nic neřeknu, žeby zákon takový násilou prováděn býti musel, cožby zajisté ku velkým rozpakům a nepřijemnostem vedlo, a i správě duchovní ku veliké škodě býti muselo.

Snad žeby mohla vláda zlepšiti poměry kněží nedostatečnou sustentací majících uvalením poplatkův na ty, kdož mají lepší dotaci? Než tak kněžím přilepsiti, bylo by porušiti veškeru právní jistotu a právo majetku, bylby to skutek libovůle, kterýby nemálo podkopal základy, na nichž spoléhá stát, a toho se pečlivě vystříhati jest zvláště za našich dnův přítomných. Byl by zákon takový stavem vymínečným na jeden pouze stav ve státě uvalený, a jako sankcí principu: že mohou býti majetníci právně donuceni k tomu, aby to, což mají nad potřebu, vydali těm, kdož nemají ničehož. Takový věci té průběh mělyby následky nedostihlé. Mimo to by byl výtěžek takové operace veleskroven, anižby byl v jakém poměru ku škodným následkům, odtud vyplývajícím. Přepjaté naděje, kteréž se na tento prostředek vzkládají, bylyby trpce sklamány; neboť by přišlo na jevo, že jmění církevní, zádušní i farní jest už daněmi tak přetíženo, že pře-

bytky, jenžby poplatkům těm podlehalý, jsou praskrovný.

Jestliže ale od prostředků nadzmiň-ných nelze se rychlé pomoci nadíti, a jestliže vůbec na tento čas pomoc státní není vel-mi žádoucí, nevyplývá z toho, že bychom se též chtěli odřeknouti přející blahověle vy-soké vlády. Tu míti poviana jest vláda ku kněžím nedostatečnou výživu majícím jak na vinici Páně pracujícím, tak i k deficien-tům a pensistům; a my se jí také vším právem dovoláváme.

Vysoká vláda by se prokázala k du-chovenstvu blahosklonnou, kdyžby rozkázala, aby se normalie, jejichžto přísné provádění duchovenským příjmům přes míru jest ško-dlivé, slušněji a šetrněji vykládaly. Aby se matice náboženské břemen zbavila, čítá se od r. 1867 do kongruy bezohledně všechno, i ten nejskrovnější příjem těm duchovním, kterým až dosud buď doplněk kongruy vyplácen byl, anebo dotace nakooperatora. Naproti tomu se ve fassi neodčítají výlohy beneficiatovy nutné s úřadem farním spojené, a ceny naturalii kladou se v míře tak vy-soké, že pak arci ten doplněk kongruy z matice náboženské dříve vyplácený buď do-cela zmizí anebo aspoň u míře velmi znač-né. Odtud se to přibází, že za těch několik let diecése naše o 4763 zl. 35½ kr. r. m. každoročně byla zkrácena, a že někteří be-neficiati utrpěli ztrátu až i 168—203 zl. Zajisté žeby tudíž vysoká vláda jen skutek spravedlnosti vykonala, a duchovenstvo ku velkým díkům zavázala, kdyžby v cestě na-řizovací rozkázala, aby se ty normaliesluš-něji a šetrněji vykládaly, neboť tonže ce-stou byly zavedeny. Vysoká vláda by svou blahosklonnost k duchovenstvu i tím na je-vo dala, kdyžby je osvobodila od těch daní, které se na něm co duchovenstvu vyžadují. Duchovenstvo nese tatáž břemena daní jako jiní občané, a kromě těch ještě jiné jemu vlastní a velice obtížné. Nechci jich vypo-čítávati, avšak jedné dlužno dotknouti. Je-sti to poplatek z přenosu 8% s přírůstkem 25% z 10%. Tato daň umenšuje nadační jistinu 10.000 na 9000 zl., a tomu na vzdor se předpisuje ekvivalent takové výšky, jakoby nadace 10.000 obnášela; a to všecko se každých deset let v míře arci uskrovněné opakuje. Jestliže se podnikům železničním kromě subvence i osvobození od daní udě-luje, tož snad jest duchovenstvo ve své ne-snázi oprávněno žádati, aby kostelní a farní nadace nebyly daněmi více tíženy než jiné statky.

Jiný od blahověle vysoké vlády závislý

prostředek, ku kterémž se nakloniti může ano i povinna jest, bylo by odevzdání ma-tice náboženské a veškerého jmění církev-ního vůbec do správy těch, jimž po právu náleží. Všecky konfesse spravují své jmění, jenom jmění katolické církve jest ve správě státní. Jestližeby matičný fond byl od bi-skupů v sídle metropolitově spravován, byly by výlohy správní dojista daleko skrovnější nežli jsou nyní; a jestližeby se příjmy po-dle normy, o níž by sestalo prvé usnešení, na čtyry diecése roztrídily, tožby zajisté u-činěny byly úspory, kteréžby značných pří-spěvků přinesly duchovenstvu skrovnou do-taci majícímu. Příčiny, za kterými se církví svézákonná správa zboží církevního odpírá, mají původ svůj v předpojatostech, a postrá-dají úplna právního základu.

Dále stanoví církevní právo, aby se sustentace duchovních pastýřů, jsouc nedo-statečná, z přebytkův zádušních příjmův doplnila. I zde by mohla vysoká vláda bla-hosklonnost svou ku kněžstvu, sporou na-daci majícímu, tím osvědčiti, kdyžby možným učinila to, aby místní zádušní jmění, kde se tak státi může bez ujmy potřeb kostel-ních, se vynakládalo ku prospěchu lepší dotace duchovenské. K tomu jest arci sou-hlasu patronův třeba, a snad by se přiho-dilo, že by někteří tomu odpírali: nic však méně byloby na vládě a na biskupech roz-hodnouti, zdali lze a toho třeba, aby záduš-né jmění místní ku příspěvkům takovým bylo přidrženo. Ostatně se kojíme tou na-dějí, že budou ty protesty patronův řídké, ano že spíše bude hojně těch, kteří uváživše na právu kanonickém založenou povinnost, kongruu pohromami časovými ztenčenou po-dle sil svých doplniti, nebudou se vzpírati, ano že i ku mnohým obětím se nakloní, aby svého práva presentačního uhájili.

Jelikož ale všecky kroky od episkopátu českého od 20 let u vysoké vlády činěné zůstaly marny, a naděje sotva zbývá, že návrhy a přání svrchu uvedené, byť i lehce přijaty a provedeny býti mohly, a o něž se episkopát na místě rozhodné poznovu chce zasaditi, brzo svého vyřízení dosáhnou, a jelikož nouze kněží na vinici Páně pracu-jících, deficientů a pensistů rychlé pomoci vyžaduje, tuť nezbyvá nic jiného, Synové a Bratři v Pánu, než abychom sami bez od-kladu se té věci ujali, a potřebným bratřím dle možnosti ku pomoci přispíšili, t. j. aby-chom na to pomyslili, jak bychom samisobě pomoci mohli.

Znejmilejší! Obětovnost tvoří věci veli-ké. Založili jsme seminář pro studenty a

gymnasiium, a zaopatřili jsme je prostředky vyučovacími tak hojně, že se každému jinému vyrovná; vystavěli jsme pro oba ústavy prostranné domy a zbudovali jsme vznešený chrám, ano posledním časem jsme také zřídili ústav pro hluchoněmé, jehož trvání jest již zabezpečeno; konečně jsme v život uvedli výpomocný ústav (sv. Mikuláše) pro duchovní diecesány nehodou postřízené, čímž patrně se osvědčilo, kterak kněží a laikové naší diecese jsou ochotni každou dobrou věc podporovati. Nuže! Nebylo-by možno působnost tohoto právě řečeného ústavu ku podporám tak rozšířiti, aby úloze, býti všeobecným ústavem ku podpoře, vyhověl. Otázka: „Jak“? bylaby předmětem nejbližší konference pastorální. Na místo neoprávněného ukládání daní bohatším beneficím a klášterům, anož s mnoha stran bylo navrhováno, postaví se naše obětivost; každý z nás, biskup, farář i kaplan přispívejmež vedle sil svých buďročně anebo měsíčně k tomuto výpomocnému ústavu diecese své. Jestližeby ústav ten k tomu dospěl, žeby obohacován i jinými příjmy mohl býti pro ten okamžik potřebným spolubratřím podporou a pomocí, tož by byl výmluvným svědkem bratrské lásky a obětivosti.

Dokavád jsme odkázáni, abychom sobě vespolně pomáhali, jest nezbytno, vše vynaložiti k úlevě nouze bratří svých. Prostředky takové byly by as následující:

a) Každý beneficiat mějž o to péči, aby budovy farní a hospodářské ve stavu dobrém se zachovaly, jakož aby zanechal svému nástupci něco náradí. (Beilass).

b) Knihy zemřelých duchovních buďtež mezi kaplany traktu příslušného aneb mezi alumny rozděleny.

c) Nadace všeho druhu, které podle stavu věci ne veždy dobrodiním alebrž zhusta břemenem beneficia se stávají, nebuďtež bez dostatečné náhrady přijímány.

d) Uprázdnené kaplanky, jejichž dotace jest nedostatečná, neobsazujte se až do té doby, kdyžby se doplnila. Zdaliby se mohla připustiti diminuce anebo dismembrance beneficí při těchto okolnostech, museloby se arcí ještě v úvahu vzíti.

e) Podle práva církevního má jmění církevní, jsouc původu církevního, k účelům církevním býti vynakládáno. Vynaložilo-li se k účelům necírkevním, nepřináší žádného štěstí a pozhánání, obtěžuje ale veždy svědomí zůstavitelovo. Jestli tedy beneficiat přísně vázán, býti pamětliv v závětu svém beneficia svého a jestližeby ono nebylo toho potřeba, i jiného.

f) Konečně chceme, Batří a Synové nejmilejší, sami k zlepšení svého postavení tím se přičiniti, když se prosty učiníme všech zbytečných aneb domnělých potřeb svých, s málem vystačiti toužíce. Konejme též horlivě a pilně povinnosti povolání svého, buďmež vlídní a úslužní, abychom tak sobě získali důvěru a lásku svých farníkův, neboť horlivého kněze nenechá lid nouzi tříti.

Mladší duchovní mohli by se pojistiti u některé pojišťovny, čímž by značného zlepšení ve stáří sobě pořídili.

Jelikož tedy, ctihodní Bratří a Synové nejmilejší, jest obětivost naše pro ten okamžik jediným prostředkem, jak bychom ku pomoci přispěli potřebným spolubratřím, pročez nezbývá nic jiného leč se ho uchopiti. Těžké časy, v nichž žijeme, neupřímnost a nevděk, jímž nám splácí pokolení hmotnému snažení a účelům tohoto světa oddané, kladou nám tu povinnost na srdce, nedůvěřovati opatřením, která by byla naší svaté církvi ku škodě neskonale. Jednáť se, jakož se naději, pro tento okamžik o most z nouze, kterýby spojil přítomný nepříznivý čas s příštím nám příznivějším. Oběti z lásky nebyly nikdy na plano obětovány, odměnou jejich byla vezdy pomoc s hůry, neboť není možno, aby lidumilná láska od Božské byla v boji opuštěna. Divadlo, jakéž bratrskou láskou svou a resignací křesťanskou současníkům ustrojíme, vydobude nám dojista vážnosti jejich, bude ke cti naší církve, a poučí svět, aby byl spravedliv ku stavu, který v čas všeobecného egoismu svou lásku bratrskou způsobem tak skvělým osvědčuje.

Ku konci odporučím vás do ochrany Všemohoucího, a žehnám vám z nejhlubší hloubi srdce svého ve jménu trojjediného Boha. Amen.

Předpisy k vyřízení.

Aby účel předeslaným pastýřským listem vytknutý docílen byl, protož žádáme usilovně:

I. aby důstojní p. p. vikáři s ctihodným duchovenstvem vikariátu svého co nejdříve zahájili konferenci, v nížby volno bylo, o návrzích v tomto listu pastýřském obsažených svůj náhled a mínění svobodně pronést.

Aby se duchovenstvo té konference hojně účastnilo, má je vikář ohláškou zvláštní vyzvati. — Kdožby ale se nedostavili, buďtež zejména mně ohlášení.

Dříve, nežli se zahájí konference, má

d. p. vikář s jedním důvěrníkem se důkladně přesvědčiti o hmotných poměrech i farářů i kaplanů buďže nahlednutím do fassi anebo jinými cestami vhodnými.

II. Na konferenci budiž s vyloučením všeho jiného o následujících otázkách jednáno :

1. Svoluje duchovenstvo, a zvláště údové spolku sv. Mikulášského ku podpoře duchovních nehodou postižených v Budějovicích jsoucích, aby ústav ten se přeměnil ve všeobecný ústav ku podpoře kněží diecése, a aby působnost jeho podle toho se rozšířila?
2. Jakby bylo lze k tomu potřebných hojnějších prostředků peněžních dosíci?
3. Ku jak velké oběti se zavazuje každý z pánův měsíčně aneb každoročně?
4. Mnoho-li mší sv. by chtěl kdo bez stipendia (k tomu účelu) sloužiti?
5. Jakých změn vyžadují pravidla matice Svato-Mikulášské? (Ordin. Erlass vom J. 1864. Nr. 4. p. 26.)
6. Jakby bylo lze způsobem spolehlivým a šetrným o tom jistoty nabyti, který z kněží vikariatu by potřeben byl výpomoci?
7. Kterak by se předešlo všem nespravedlivým a přepjatým nárokům, aby se odklidil všeliký stín protekce a libovůle?
8. Co soudí konference o návrhu, aby se o tom, zdaliby kdo v skutku potřeben a pomoci hoden byl, hlasovalo ve vikariatu odevzdáním cedulek zapečetěných?
9. Která beneficia vikariatu,
10. kteří kněží potřebují zvláště výpomoci,
11. které jsou toho příčiny jak u čísla 9., tak i u čísla 10.

Ty tři poslední otázky buďtež každým knězem zodpověděny, odpověď pečeti privátnou (vlastní) zapečetěná budiž i s protokolem konferenčním i s návrhy snad učiněnými a s přáními projevenými na mne nejděle do konce června zaslána.

III. Ješto k vůli konečnému rozhodnutí o této záležitosti jakož i k vůli rokování o jiných předmětech církevních míním zahájiti poradu, koncem září v Budějovicích, která by měla autoritu synody, ku které se má dostaviti vikář anebo jeho zástupce a jeden deputovaný z kněží vikariatu: protož bude třeba, aby též důvěrník u příležitosti téže

vikariátní konference od údu byl zvolen. Spůsob téže volby jest na vůli údu.

V Budějovicích, ve svátek pěstouna Páně, svatého Josefa 1872.

Jan Valerian, m. p.
biskup.

Obrázky biblické.

Podává kn. Fr. J.

X.

Národ vyvolený. (3.)

Bůh jest otec a král lidstva veškerého; ale tvůrce národů jest Zákon, který jim dává ústavu, stálost a trvání a autorita, která zákon posvátným činí.

Všude vůkol Israele buď dle starobylého podání předků spravovali se, aneb dle libovůle tyranů, aneb dle slov a písem kněžských spravování byli národové za starodávna. Jsouť dle soustav svých staré státy buď patrimonialní nebo vojenské, aneb duchovní. Israelský stát byl takorba státem přímo Božím.

Hospodin je králem, zákonodárcem, autoritou, soudcem i odměnou. Ústava je bohovláda, nejen v tom smyslu, že Bůh jest prvním a nejvyšším vladařem, a kníže, kněz i soudce, král i prorok v lidu pomazaný a korunovaný jest jen náměstkem jeho; ale i v tom smyslu, že vše, co dobrého, svatého, spravedlivého a bohulibého, položeno je jako za základ celého života veřejného i domácího a hřích a nepravost jako přestupek a zločin proti řádu civilnímu trestá se.

Málo kde objasněn je význam této theokracie (bohovlády) a všeobecně má se za to, že Israel byl, co formu státu na se vzal, národem abych řekl duchovenským, spravovaným kněžími. Ne jednou stojí tištěno a psáno, že u nich stát se ztrácel v církvi a nejvyšší moc že byla duchovní. A přec u žádného národa nevidíme tak zřejmě, jako u tohoto lidu, tolik vyvinutou, v sebe splyvající a přec oddělenou dvojí nejvyšší moc: světskou a duchovní.

Abraham, Mojžíš, soudcové až k Samuelovi, pak králové až k zajetí, Esdráš s Nehemiášem, knížata Makkabejská a syndrium (vysoká rada): byli v rozličných časech správcové jejich. Hleďte, jak po ten celý čas vedle sebe stály dvě hlavy nejvyšší, dvě soudné stolice, moc světská a vláda duchovní.

Časem ovšem sblíží se a podporují, jako sestry, poněvadž jsou v skutku sestry, co dcery spravedlnosti a prozíratelnosti Boží; ale z toho, že vždycky nebrojily a neválcily proti sobě, nesudte, že byla ústava Israele jednostranně vyvinutá, pouze duchovenská.

Od Abrahama až k Mojžíšovi ovšem zákonem jest podání otcův; hlavou, knížetem, soudcem a knězem spolu jestiž patriarcha; avšak tu Israele je teprv rodinou a rodině otec dostačuje ve všem.

V Egyptě vzrostli v národ. A hle, tu již vidíte v čele lidu toho muže dva: Mojžíše a Arona, vůdce lidu a velekněze. (Významné jsou symboly právomocnosti jejich: hůl Mojžíšova a kvetoucí prut Aronův. Aron před Faraonem mluví, Mojžíš slovům jeho důrazu dodává, Aron prosí, Mojžíš nutí. Mojžíš staví stánek; avšak na oltáři obětuje Aron se syny svými. Mojžíš vodí celé množství od tábora k táboru; avšak archu Boží nosí jenom synové Aronovi.

A jak na počátku právomocnost tato byla, rozdělenou zůstala povždy. Ač i v Samuelovi na čas knížectví i kněžství nejvyšší spojeno bylo; od Saule až do zajetí zase vedle sebe stojí v oboru svém účinkující — králové a kněží. Že korunou a trůnem moc světská sesílala se, kněžskou sesílal Bůh novým a vydatným živlem — proroky.

A byť i okovy babylonské, v nichž král i kněz z vlasti odvedeni byli, na čas potlačily království i kněžství: po 70 letech za Esdrášem knězem i Nehemiáš náměstek chvátá, aby pomáhal stavět Jerusalema nový.

A tak bylo až do časů Kristových, jenž u Kaifáše se zodpovídati měl z toho, že mluvil proti chrámu a před Pilátem, že bouřil lid a králem se činil.

Jednota dává národům trvání. Ale aby národ všem svým povinnostem vzdejší mohl, musí i pravda věčná i povinnost občanská míti svůj zvláštní, nejvyšší tribunál. Tyto dvě nejvyšší moci, tyto dvě soudné stolice musí — každá v oboru svém sebesprávná, od sebe odděleny a přec sestersky spřízněny býti, nemá-li buď pravda buď svoboda spoutána býti. Tím rozdělením myšlenka podpory nalezá proti moci a právo obhájce proti nátlaku a národ tak spravovaný tiše a klidně dává, co je císařova císaři, a co je Božího Bohu; plní pravidelně povinnosti své časné i věčné.

Vizte, jak podivuhodný tento řád po oboru země nikde takto nebyl založen, jako v národě židovském a po něm jen v národech zcela křesťanských, to jest katolických.

Zákonodárství je prvním živlem národa. Rozevřete zákoník lidu toho a naleznete zákon, jemuž rovno není v světě celém. Škoda že právníci, kteří římské a jiné zásady právní studují, stanov jeho tak málo všímají si. *Desatero přikázání* jest, abych řekl, článkem fundamentálním celého řádu. Co nalezám v tom zákoně? Dvě moci hrozné a ku podivu pevné, proto že platí všem bez výnimky a že se nikdy nemění, jeť *všeobecný a nezměnitelný*.

Co od té doby, kdy Desatero dáno bylo, dalo a zrušilo, ztenčilo a rozšířilo, zavrhllo a zase zavedlo se zákonů! Desatero trvá podněs; podnes stojí nad kazatelny Církve Kristovy psáno, co vryl prst Boží v žulu Sinajskou.

Mojžíš je snesl se Sinaje a od té doby každé dítě šestileté denně odříkává je; jsou zákonem ve všech zemích, ve všech vyznáních a žádný tyran a žádný reformátor neopovážil se uzmout ani přidat jenom slova jediného. Ba Kristus sám když přišel, aby Nový zákon světu dal, na tom přestal, že řečí vznešenou a sladší dvěma slovy vyslovil, co na Sinaji rozvedeno bylo v slovech desíti: „Miluj Boha nade všecko; bližního, jako sebe.“

Rozeberme to „desatero“ v stručné úvaze. Je to jádro povinností lidských; je v něm soustava, přirozený postup a řady všechny zastoupeny v poslušnosti podivuhodné. Hájí Boha i lidi. První tři slova jeho hájí Boží víru, jméno a čest. Dalších pak sedm chrání základy a poklady společnosti lidské: rodinu, život, nevinu, statek, pověst, ano i srdce víze, aby ani netoužilo po tom, po čem ruka sahat nemá. Hle jak všechny řady a v milém postupu tu zastoupeny jsou: Boží, liturgický, rodinný, občanský, obchodní, trestní a soudní.

Odkud je ten zákon? Řeknete, že z lidí? Ruka, kteráž jej psala, po 3000 let jej udržela ve vážnosti proti rukou všem.

Po zákonu tom jak pevně byly základy a svazky *rodinné*! Ač celý ostatní Východ v mnohoženství žil, vizte, jak lid u Sinaje posvěcený mravem staletým dává příklad manželství pravého. Manžel je jedné ženy muž, otec hlavou rodiny a přec nemá nad dítětem práva tolik, by je i zabit mohl, kteréžto právo katovské všude vůkol Israele panovalo po celém Východě.

Žid nemůže otrokem žida být, a najatý k tomu cizinec patří k rodině, ano po pánu svém, umírá-li bezdětek, i dědí.

Rovněž podivuhodné jsou základy života *sociálního*. Po zákonu svém Israel jen

vždy šest roků osíval role, sedmý rok odpočívala země, jako člověk každého dne sedmého: a všechny plody vinic a zahrad olivových, jako podíl na společném dědictví, — náležely chudým.

Tak také, aby předešlo se úpadku celých rodin, domy a pole jen na 49 roků směly v zástavu dány býti; v padesátém letě původnímu majiteli nebo dědicům jeho navraceny býti musely. I zastavil v bídě Israelita dům i pole zděděné po otcích aneb částku jeho; a syn a vnuk schudlého měl čáku, v milostivém padesátém letě že zase vejde pod hostinnou střechu praotců svých a majetkem zasvěceným potem jejich že opět vládnouti bude. — Darma hledáte v zákoníku jiných národů zařízení podobných.

A *literatura* lidu toho složena jest v písmech Božích St. Z. Je to kniha ze všech nejstarší a spolu nejsvětější. Prostá a pochopitelná všem a přec plna svatých a vznešených tajemství. Rozumí slovům jejím i dítě i neučencem upřímný srdcem a zpytatel hloubavý duchem otevřený jsi, nerad ji uzavírá.

Filosofo lidu toho vyslovena jest v tom prostém a přec tak hlubokém slově: „Počátek moudrosti jest bázeň Boží.“ A toto slovo jediné kdyby v knihách mudrcův světových nalezalo se, byloby více ceny v nich, než je ve všem, co od Platona a Aristotela zanechali až ke Kantovi a Spinozovi. Po *poesii* jejich se ptáte? — Za dnů našich je těžko básnit. My slyšeli Petrarku, Dante, Corneille, Berangéra, Kollára, Schillera, básníky slavné a nadané: ale když s Bohem mluvíti chceme, když srdce radostí kypí aneb nad rakví zaplakat chce: — tu zpíváme *žalmy*. Kdo je přečteť rozuměje jim, neodloží jich. Kdo dostihnul „Miserere“ Davidovo? Kdo nehl pohnut, slyše v svatém témdni v melodiích nesmrtelné slzy „nářku Jeremiášova?“

A lid ten je složil a zpíval. Myšlenky jejich přešly do nářečí každého a v Církvi celé od východu až na západ zpívají se až podnes den co den.

Jak podivné jsou cesty Boží! Za starodávna, za věku patriarchálního neměli knih, aniž potřebovali jich. Tu dlouhověkost bránila, že slova a skutky Boží nepřišly v zapomenutí. Stan každý byl školou; tu patriarcha kolik set let žil pod stinnou jeho střechou, viděl vnuky a pravnuky a těchto dítky, a koleno po kolenu vyučoval slovem živým. Byl učitelem i knihou, zkušenost jeho byla důkazem, zbožnost a láska k dětem autoritou.

Dřív než vyvinout se měli v národ čet-

ný, a přijítí měli dnové, v nichž počet dnů lidských je nanejvýš 70 let, vede je Bůh do Egypta a Mojžíše zavádí do škol egyptských.

Když opustili Egypt, už krátil se věk, slábnula paměť a přec lid snadno hřešící a zapomínající potřebí měl svědectví Božích od počátku. Tu — 1500 let před Kristem zakládá Mojžíš písmo, aby paměť měla buditele a srdce nemělo výmluvy.

200 let před Kristem ty knihy do tehdejší světové — řecké řeči přeloženy jsou, aby idea Messiášská v známost oboru světa vešla.

A když po Kristu paměti a srdci již opět ani písmo nedostačovalo, muž Bohem nadšený umění kněh tiskařské zavádí v světě dalekém a kniha těchto písem Božích první ze všech kněh vychází tiskem.

Sledujme *missii* toho lidu. Čím jest kněz v úzkém kruhu osady své: tím byl Israel národům země. Kdekoli je národ probuzený, vizte jak je tam k němu vede Bůh, aby každý, kdo má uši k slyšení, poznal naději lidu toho a očekávání Israele stalo se „očekáváním národů.“ Tak do Egypta sestupují, tak později, když hasnula hvězda Jakubova, do Assyrie a Babylonie vlečení jsou a tu roztroušeni, tak po stroškotání Jerusáléma r. 72. po Kr. po celém světě rozešli se co živí *svědkové minulosti, kněží přítomnosti a proroci budoucnosti*.

Mezi každým národem usadili se a před očima všech zpívali své písně, říkali své modlitby, opěvovali své tužby, chlubili se veřejně zaslíbením, jež jim dáno bylo, obětovali oběti své. Tak když přišla plnost času, evangelium mezi pohany nalezlo půdu již zoranou. A rozptýlený v národech Israel sám to byl, jenž tuto první brázdou zoral v srdcích pohanských.

Co dím ještě o nich? Oni jsou praotcové Kristovi podle těla; tedy předkové naši u víře a v Církvi. Oni jsou kořenem onoho stromu života, který vykvetl z ratolesti Jesse.

My jsme potomstvo Kristovo, oni Jeho předkové. Kristus je vinný kmen, my jsme ratolesti, oni kořenem. Rozumíte teď židovství?

Židovství bylo až ku Kristu náboženstvím pravým, pravou církví Boží. Židovství před Kristem bylo *křesťanství v naději* a v očekávání. Židovství po Kristu je křesťanství nedokonané, křesťanství jako kmen bez větví, bez ratolestí, květů a ovoce.

Vždyť od brány rajske až k Araratu, kde archa Noemova stála, od Araratu až k

Sinaji, od Sinaje až k Nebo, od Nebo až k Sionu, od Sionu až ku Kalvárii a od Kalvárie až k skále Vatikánské: tu všude mluvil, radil, osvěcoval, učil, těšil, pomáhal a jednal Bůh: osvěcuje duchy světlem vždy jasnějším, jímaje srdce láskou vždy mocnější. Vizte, jak základy Církve katolické vyhledávat musíte v ráji, v den seslání Ducha svatého již nevěstou byla Církev, jež s Duchem Božím snoubila se a v den velikého soudu teprv dívky odchované v ruku a soud Boží odevzdá.

My křesťané jsme zakotveni v lidu tomto s celou minulostí svou. Oni jsou naším důkazem, my jejich květem a ovocem.

Vizte, jaký rozhled otevírá se duchu, který dějiny a osudy lidu toho uvážil a s osudy Církve po Kristu srovnal, — jak veliké a vznešené je to dílo Boží pravice v těchto 6000 letech světových!

4000 let jsou jako základem, jako podstavcem; na něm pak stojí Kristus s křížem svým krvavým, a na bedrách Jeho stojí 2000 let křesťanských.

Ony 4000 let volají: „Přiď!“ a „Přiď!“

Tyto 2000 svědčí: „My jsme viděli slávu Jeho, slávu, jako jednorozeného z Otce, plného milosti a pravdy.“

A u prostřed těchto obou věků stojí to „dítě, na jehož bedrách panství spočívá,“ „otec věků a kníže věčnosti.“ Onino mu dali krev a prolili, my ji pijem z kalicha čistého, a opojeni touto krví obětujem Jemu ve veselosti srdce svého každou obět, kterou kdy požádal od nás, volajíce: „Ty jsi Alfa a Omega, první a poslední, počátek a konec.“

Ave Maria.

Posvátné šero již se rozprostírá,
večerní hvězda na nebi se skví.
noc tvorím klidná náruč svou otvírá,
ve spánek lákajíc je růžový. —

Jen bujný les i háj se chví
se chví a ševelí:

Ave Maria!

Již závoj temný noc tu rozestřela,
zakryvši rozkoš, bídu, ctnost i hřích;
již bledá luna září svou rozlila,
by družkou věrnou byla zbloudilých. —

Jen slavík něžný na lesích
se chví a šveholí:

Ave Maria!

Již různá zora purpur svůj rozlívá
po zemi, světím spánkem zjařené;

již v rose zlaté ptáče se umývá,
a bují hlávky květů skloněné —
tu libý zvonek se stráně
zve lid a hlaholí:
Ave Maria!

V. V.

Chudý sirotek z Dlouhé ulice.

Obrázek ze 14. století od Frant. Pravdy.

V.

Z Dlouhé ulice nešel Rotlev s Eliškou rovnou cestou na Malou stranu k arcibiskupovi Arnoštovi, jak měl nařízeno, nýbrž zastavil se na Starém městě v domě svých rodičů.

Dům tento stál a stojí posud naproti kostelu sv. Havla, jest to nynější Karolín čili koleje Karlova, kde se nalezají vysoké školy Pražské. Otec Jan Rotlev v tom způsobu, ve kterém tenkrát byl, si ho sám upravil a zvelebil, jsou na něm věžičky, arkýře a jiné ozdoby, je rozsáhlý, má dva dvory a 141 oken, jak psáno v starých pamětech.

Václav vede Elišku za ruku, otevřel vrata, jde po schodech nahoru a ubírá se zrovna do komnat otcových.

Kde se tu vzal, s kým to přichází?

Touto otázkou vítali ho rodiče a on jim vypravuje, co za poselství mu svěřili Jejich Milosti císař a arcibiskup.

Eliška se mezi tím nesměle dívá na nádheru a lesk, co ji obkličuje, jak živá nic podobného neviděla a je jako u vytržení. Bojí se šlapati a stoupati po čisté podlaze a když ji matka Rotlevova zavolala k sobě, nechce si sednout na krásnou pohovku, aby ji nepošpinila.

Rotlevová má před sebou zpustlé děvče a jsouc útrpná a litostná opravdusi smutný osud jeho vzala k srdci.

„Ubožáku, ty vyhlížíš,“ pravila, „ale nedivím se tomu, jsi tak malá a mladá a nikdo na tebe nedbal. Václav tě má dovésti k arcibiskupovi, znám ho, znám Arnošta, je to hodný a dobrý pán a zajisté se o tebe postará. Však jsi tu u nás, Václav tě ukázal svým rodičům a bylo by to pro ně hanbou, kdyby tě nácknevypravili, než odejdeš do domu arcibiskupova. Pojď, dušice, pojď se mnou do kuchyně, tam tě moje ženské hezky umyjí.“

Slechetná žena Elišku odevzdala ženským do kuchyně, nařídila jim, co s ní mají udělati a vrátila se k synovi a muži.

Má radost ze svého Václava. Je zdárný a čacký hoch a líbí se jí ve svém panském obleku. Vše mu přiléhá k tělu, jen

rukávy od kabátku visí dolů po stranách, vzácně a drahocenně vyšívání mu objímá krk, čepka s pérem mu pyšně sedí na hlavě.

Matka se obdivuje kroji, jaký, když byl doma, nenosil, chválí ho, že mu sluší, vyptává se na jednotlivé jeho částky.

Otec se směje, že snad chce, aby se také přestrojil a řekl: „Já ti ve své české haleně již nebudu milý.“

„Nechtěla bych tě vidět v jiné,“ řekla matka a doložila vážně: „Václav se nám neodcizí, nestrachuj se otce, on je náš a zůstane náš; šat nepromění jeho srdce, můžeme se na něj spolehnout.“

„Kdybychom nemohli,“ vyjádřil se otec, „nebyl bych ho dal ke dvoru, ačkoliv si vysoce vážím milosti a cti, již mi císař a král Karel prokázal, že si ho za panoše vyvolil.“

„Jeho Milost je sám dobrý Čech, česká krev v něm žije po matce, český národ je jeho národ, česká země je jeho vlast, on nám přeje, nás miluje, nás obsypává dobrodiním, nám opravdu je otcem. Václav si ho může vzít a vezme si ho za vzor a za příklad a naučí se od něho podporovati všeobecný prospěch.“

Otci Rotlevovi vstoupily do očí slze, když manželka takto mluvila a odpověděl jí: „Díš pravdu, Markéto, Karel je ozdobou a slávou naší, já bych za něj život dal, já bych mu své jmění obětoval, takového krále jsme neměli a již snad nikdy nebudeme mít.“

Tu starý Rotlev začal povídat, jak to jindy v Čechách bývalo a jak to bylo za Karlova otce, krále Jana. Řekl: „Jan nám škodil, bohatství vyvážel ze země, syna nástupce dal vychovat v cizině. Jméno jeho bylo Václav, to obdržel při křtu, však Francouzi ho nazvali Karlem a musel přijmout jejich řeč a jejich mrav. Hle, vrátil se k nám, stal se zase Čechem, je Karel, ale je náš, náš císař, náš král, díky za něj Pánu Bohu.“

Rotlev sejmul čepici, Rotlevová sepjala ruce, jako by se chtěla modlit, a syn Václav s nevýmluvnou láskou pohlížel na své drahé rodiče.

Tu služka přivedla již umytou a učenou Elišku a matka zkoumá, jestli by nemohla i ošumělý a potrhaný oblek její nějak opravit. Půjde to těžko, není v domě ničeho, co by se pro ni hodilo, nemají dcer malých ani velkých. Nákým šátkem opatřit ji, je ovšem možná, ale Rotlevová by ji ráda celou převlekla, kdyby tu jen pro ni bylo šatů.

Aha, již ví, co učiní, a mrzí se, že jí to dříve nenapadlo. Vždyť jsou na blízku tandleri a v těch zajisté slušný oblek pro Elišku dostane.

Přehodila přes sebe svrchní volné a kasné roucho, vzala si na hlavu přes zapletené, jehlicemi připjaté vlasy dlouhý a vzácný závoj, vložila do příruční tobolky peníze, chopila Elišku za ruku a již se s ní vede po schodech dolů.

Mají před sebou kostel sv. Havla, šly okolo, jsou v kotech soukennických a postříhačských, tak nazvaných malých, a hned naproti, kde je nyní tandlermark, místo mají tandleri.

Tandleri dobře znali váženou paní Rotlevovou a jí věnují všechnu pozornost, jak mile mezi ně byla vstoupila. Již se dovítí, co hledá a co chce. Paní Rotlevová činí mnoho dobrého, povídá se o tom v celé Praze. Má u sebe dívku žebravou v roztrhaných šatech, zajisté jí koupí lepší a vyšla si, aby jí ošatila.

Je tomu v skutku tak. Tandleri jí nabízejí svou službu, každý má, co potřebuje a ona si vybrala, co se jí nejvíc líbilo.

Hádali, že zjedná žebračce laciný a špatný oblek, však nikoliv, zjedнала jí oblek pěkný a ochotně zaplatila požádanou cenu.

Eliška si ho sama odnesla k Rotlevovým a tam ji v kuchyni ženské hned přestrojily, tak že celá od hlavy až k patě se proměnila.

Rotlevová jí vlasy splekla do vrkočů a když jí byla přidala ještě to a ono k potřebě a ozdobě, vzal si ji Václav, aby ji dovedl do domu Jeho Milosti arcibiskupa Arnošta.

(Pokračování.)

DO P I S Y.

Z Hradce Králové 30. března 1872.

(Řeči konference a postní.)

Radostné hody duchovní připravil letos ovečkám svým vysoce důstojný kanovník a městský děkan Kralohradecký p. Leodegar Vacek. Konalyť se jako v jiných čelnějších městech světa katolického i u nás od 24—27. března duchovní konference, a sice česky: v kathedr. chrámu Páně vždy o 7. hodině ráno a o 4. odpoledne; německy pak ve chrámu P. seminářském ráno o 9. a večer o 6. hodině. Posluchačův scházelo se vždy takové množství, že rozsáhlé prostory chrámu biskupského přeplněné bývaly. Zvláště mnoho lidu přesporného nedbajíc nepříznivé povětrnosti přicházelo po-

slouchat výtečné řečnicky z Tov. Ježíšova P. Theod. Schmude a P. Svobodu. Navštěvovali chrám i ti, kteří v návštěvě chrámu neteční bývali. Vždyť pak i oni chtěli vidět ty jesuity, o nichž tak mnoho se mluví a píše. Záhy se přesvědčili, jak cti a lásky hodni ti jesuitští kněží jsou. — Pojednávali jmenovaní cti. OO. s důsledností nevšední o pravdách svaté víry naší a unášeli v pravém smyslu slova rozum i vůli k náležitému poznání a věrnémujich plnění. Ale těžko zajisté by bylo plnost myšlének chtít vtěsnati na několik řádků a proto jen naznačím látku a chod myšlének.

Aby pevný základ položili celému dílu svému, dokazovali s jasností a filosofickou pružností, že přirozeno jest člověku k Bohu a cti blaženosti a dokonalosti směřovati. Kristus jest Bůh, tomu svědčí proroctví starozákonní, výroky Krista samého, jeho zázraky. Víra jest výkon vůle, národové v Babyloně, v Asyrii, v Chaldei, národové vzdělání i nevzdělání přijali víru Kristovu nenuceně — bez nucení dalo se tisíce lidí za Krista mučit — to vše zajisté patrný důkaz jejího božského původu. Uchvacujícím způsobem mluvil P. Schmude. Z boku Páně vyšla krev a voda, byla to církev sv., v níž vodou křest sv., a krví nejsv. Svátost oltářní. Církev se přirovnává k městu a domu, domem nazval Kristus své tělo, následovně jest církev tělem Kristovým. V těle panuje jednota, jednota musí panovat i v církvi. Národní církev, toť nerozum! Kristus přišel všechny spojit v jedno, národní církve trhají a rozdrbují tělo Kristovo. Neprátelé chtí v církvi nalézt chyby, ale nadarmo; loví v jezere hvězdy, které vždy tiše dole plynou. Vytýkají církvi komunismus. Ale jaký rozdíl mezi učením Kristovým a našich mudráků! Kristus praví: „Dám vám své,“ tito ale právě naopak volají: „Dej nám co tvého jest.“ Náboženství, církev to jest, která chrání a posvěcuje majetek, která všechny usmíruje. Bez náboženství vzplanul by boj všech proti všem. Mnoho ran se nyní církvi zasazuje, avšak rány ty padají zpět na ty, jež církev, Krista bijí. A právě tu nám přísluší, abychom pozdvihli a zastali se naší starobylé ctihodné víry, naší laskavé církve, našich kněží, našich zřízení. Nesmíme déle trpět, aby nám několik lidí bez víry hanělo, což jest nám nejsvětějším, aby podřývali cnost našich dcer, a naše poslušenství, naši věrnost, s kterouž jsme oddáni církvi a papeži, uvozovali v posměch. Netřeba nám k tomu boji sprosté zbraně, jakové užívají protivníci, nám třeba toliko s

pravdou postaviti se naproti nim. Jsme tím církvi také povinni. Nebo církev to byla, která ženě dopomohla k důstojnosti a dítky povýšila na důstojnost dítek Božích. Nejlepším pokrmem 'pro dítě jest tělo matky, proto také udílí církev dítkám svým tělo Kristovo. Nemocné léčí církev ve sv. pokání, umírajícím poskytuje útěchu a posilu ve sv. pomazání. Církev to byla, která posvětila vychování dítek, sv. manželství. Aby pak svátosti ty po vše věky udíleny býti mohly, ustanovil Kristus svátost svěcení kněžstva.

Po té následovala řeč o lásce k Bohu a zachovávaní 10 přikázání Božích. Málo se zachovávají, poněvadž s hůry zkáza přichází. Lid vidí nekřesťanské se chování lidí vysoce postavených, lidí vzdělaných a učených a rád je následuje! — Hned po tom jednáno o lásce k církvi a o zachovávaní 5 přikázání církevních! Kdo má přikázání má a zachovává, ten jest, jenž mne miluje, pravil Kristus. Církev jest tělo Kristovo, kdo tedy miluje církev, ten jest, jenž i Krista miluje. Každá právní společnost má právo dát sobě zákony. I církev jest společnost právní, tudíž má i ona právo ustanoviti si zákony. A proto holý to nesmysl jest, chtěli stát církvi poroučeti a zákony stanoviti, poněvadž to jest nepřirozené. Stát hledí toliko na legalnost, ne tak církev; ta hledí na vnitřní smýšlení, na úmysl, na pohnutky. Církev velí: zasvěcené svátky světiti! Co tu hluku a křiku od našich liberalů! To-li svátků, co se tu prunedbá, a bohužel není jich do roka více než asi 16. Rádi by i ty a všechny neděle odstranili ovšem aby jen tím více z ubohého dělníka těžiti mohli. Brání lidu od chrámu! O kéžby raději bránili jeho náruživostem než od svěcení neděl a svátků ho zdržovali. Ale tak to jest: po 365 dní mají svátky ti t. z. oblažitelové lidstva, a dělníku nepřejou ze sedmi ani jediného dne k odpočinutí. Světime svátky posloucháním mše a kázání. Ale kolik křesťanů se v neděli v kostele ani neukáže? Buďto ukazují takto, že nevěří v Krista, aneb že o něho nestojí. Ale ani Pán nebude na věčnosti o ně státi. Jiní musí v neděli na vycházku, do zábavy, poslechnou mši sv. v pondělí. By je císař na neděli k slyšení objednal, odložili by cestu na pondělek? Jiní opět, sotva že jest po pozdvihování tiše jako zbožní poutníckové z chrámu se ubírají, jiní zase chtí mši sv. nahradit slyšením kázání, kdežto přece slyšení mše sv. jest skutečnění kázání. A jak odporný jest mnohým půst! Lékaři by nezazlili, by jim půst uložil, i káráncům prý dobré postiti

se, ale člověku zdravému a svobodnému to prý nesnesitelné! Na to mluvil ctih. kněz o veselí, o tanci v čase adventním a postním a právě ukázal, jak to neslušné a křesťana nedůstojné veselí se tu, kde na Krista myslí a o svou duši pečovatí máme. Pak o svátosti pokání a jejích částkách, o zpovědi a přijímání velikonočním. Posléze ukončil přednášky řečí o zmrtvých vstání Páně a o našem povstání ze hříchů. —

Výborné tyto řeči odměnilo posluchačstvo české i německé hojnou návštěvou a napnutou pozorností. Bůh odplat ctih. OO. všecku tu jejich horlivost a píli! Mluvili od srdce k srdci, slova jejich dotkla se i padala na úrodnou půdu a přinesla, jak sami se přesvědčili, mnohého užítku.

Jako za minulých let, tak i letos konány byly v svatopostním čase kázání postní. Ve chrámu Mariánském kázali vždy v pátek o půl 5 na večer pp. bohoslovci IV. ročníku. Pojednávali v šesteru dobře upravených a logicky sestavených řečích „o smrti.“ Ve chrámě kathedr. kázal vždy v neděli o 4. hod. odpoledne vrchní kaplan městský, vel. p. M. Musil a sice o zlosti farisejské proti Kristu. Kázání ta vynikala vesměs jadrností, a živě a důrazně přednesena neminula se s úspěchem. Mezi jiným mluvil kazatel o tak zvané mrtvé ruce, o statečích kněžských, o klášterích, a trefně doličoval, jak právě kněží vždy největšími dobrodinci lidu bývali. Jednal tolikéž o svobodných zednících, o jejich původu, kterak zprvu ukrývajíc se v tmě, posléze objevili se zřejmě na zkázu náboženství i veškeré společnosti lidské. Rota ta boří a vyvrací vše co lidem jest ctihodno, krade nešťastným poslední útěchu v soužení, velmožům a boháčům jedinou uzdu náruživosti, uvolňujíc všelike nepravosti. Pod pláštěm lidumilnosti a pravé lásky k bližnímu hledí průchod zjednatí pekelným úmyslům svým. Vědí masonové, že církev jim v cestě stojí, a odtud jejich útoky na vyvrácení církve. Každý prostředek jest jim dobrým, každá lež jest jim vítanou. Ohřívají staré klamy a lži, vymýšlejí a roznášejí nové, překrucující a dějiny minulých věků. Očerňují církev, tupí duchovenstvo, ukazují na statky kněžské, na zboží a záduší církve. Lají na odpustky a missie, snášelivost, pokrok, osvěta toť vnadidlo, jímž svéstí miní neopatrné.

Ovšem smutný to pohled na takový tábor nepřátel, avšak tím bedlivěji musíme se na pozoru mít před zakrytými útoky jejich; tím svědomitěji a věrněji třeba vi-

nouti a hlásiti se k církvi. Ona jediná vede národy k pravé svobodě, ona jediná životem provází k pokoji věčného blahoslavenství.

Z Bestviny, 25. března 1872. (Opozděno.)
(Pohřeb ctih. školní sestry Marie Xaverie.)

Bylo to dne 15. října min. roku, když se průvod nad míru četný a slavný ubíral z opatrovny Bestvinské do farního chrámu Páně; tváře všech zářili radostí, byla v ten den nově zřízená opatrovna církevně pozhledná. Letos dne 22. února ubíral se podobný průvod z opatrovny do chrámu Páně, však ale tvář všech účastníků jevila bolest, byl to pohřební průvod ctih. školní sestry Marie Xaverie Kořanové. V Pánu zesnulá narodila se v Praze dne 3. května 1845, do řádu vstoupila r. 1868 a minulého roku v den sv. Václava složila slavně sliby řeholní, načež za druhou pěstounku v opatrovně naší ustanovena byla. Ač krátký toliko čas mezi námi pobyla, přece její působení zde bylo velmi blahodárné; mírnou, na nejvyšší skromnou povahou, nelícenou zbožností a neunavenou horlivostí, jakou se útlé mládeži věnovala, získala si srdce malíčků i jich rodičů a pročež jak se pověst o jejím ochuravění po Bestvině roznesla, přicházeli každodenně mnozí z nich tázající se starostlivě, kterak se ctih. sestře Xaverii vede. Ačkoliv pomoc lékařská bez odkladu se opatřila a její spolusestra M. Helena s obětavostí podivuhodnou a láskou neumdlévající dnem i nocí ji ošetřovala, přece již 20. února po 12denní nemoci na věčnost se odebrala, byvši dříve svátostmi umírajících občerstvena a posílněna. *Líbila se Pánu zajisté duše její a protož pospíšil jí k sobě povolati.* Nemoc její byla trapná, veškeré však bolesti snášela v lásky k svému Spasiteli, trpělivostí právě křesťanskou. „*Spasitel můj pro mne mnohem více trpěl,*“ říkávala a tak se k trpělivému snášení své nemoce povzbuzovala. Křížek s obrázkem Spasitelovým a růženec držela ustavičně v rukou. Křížek v bolestech svých líbala a růženec, jak jen poněkud bolesti poulevily se modlivala a nemohouc sama se modliti, žádala, aby se jí modlitby předříkávaly — a jak klidně a zbožně vždy žila, tak i zemřela. Jaký život, taká smrt. Jaké úcty a vážnosti zemřelá zde požívala, o tom svědčí ta okolnost, že jak se truchlözvěst hlasem umíráčku po osadě rozšířila: Sestra Xaverie zemřela! nebylo nikoho, kdo by ji byl neoplakal a když řeholním rouchem oděná a korunkou na hlavě ozdobená, co

pravá nevěsta Kristova, s křížkem a růž-
nečkem v rukou do rakve uložena byla, tu
chtěl každý ještě jednou a to naposled
tuto dobrou a upřímnou dušinku — tak ji
zde nazývali — užítí a za spasení duše
její vroucně u ní se pomodlit. Z té pří-
činy byl také její pohřeb slavný, zřídka ví-
daný; neb ač povětrnost téhož dne dosti
nepříznivá byla, sešlo se přece veliké mno-
ství lidu domácího i vukolního. Z ducho-
vních účastníků se při pohřbu mimo důsto-
jného pana Frant. Kořana, spirituala v kn.
arc. semináři Pražském, bratra to zemřelé a
místního p. faráře, ještě důst. p. Jan Volf,
bisk. vik. tajemník a farář Žlebský, p. Ant.
Šeps, katecheta na školách Heřmanoměst-
ských a zpovědník tamnějších školních se-
ster, p. František Tondl, kaplan z Ronova
a p. Jan Vlach, kooperátor ze Seče. Prů-
vod otevřela školní mládež s křížkem, za
ní kráčeli zdejší živnostníci, hudba, zpěváci,
velebné duchovenstvo, za ním byla nesena
věncemi z čerstvých květín ozdobená a 12
drůžičkami s hořícími svíčkami obstoupená
rakev. Za rakví kráčeli nejbližší příbuzní
zvěčnělé, bolem sklíčený otec a bratr, škol-
ní sestry ze Žlebů a z Heřmanova Městce,
nesouce v rukou svíčky, pak vysokorodý p.
August baron Herzogenburg se svou chotí,
vrchnostenské úřednictvo a za těmi nepře-
hledný zástup domácích i přespolečných. Když
byl průvod v chrámu Páně stanul a rakev
v prostřed kostela složena, vystoupil na ka-
zatelnu místní p. farář Jan Bl. Nožička a
činil pohřební řeč, v které důst. p. spiri-
tual requiem s assistencí při zdařilé hudbě
figurální sloužil; při postranních oltářích
byly zatím tiché mše sv. zádušní slouženy.
Po „Libera“ nešena byla rakev na hřbitov,
a když byli zpěváci po vykonaných modlit-
bách smuteční sbor zapěli, byla rakev do
hrobu zeleným chvojím vykrášeného vpu-
štěna, který byl důst. p. vikar. tajemník v
zastoupení ochuravělého veledůst. p. vikáře
vykropil.

Když byl důst. p. spiritual nad hro-
bem své zvěčnělé sestry všem účastníkům
při pohřbu vřele poděkoval a slovy na nej-
vyšší klkivými zemřelou osadníkům Bestvin-
ským k opatrování odevzdával a jich zbo-
žné modlitbě odporoučel, nebylo nikoho,
kdo by byl neslzel. J. Excel. paní hraběn-
ka Rothkirchová, spanilomyslná zakladatel-
kyně opatrovny, která nyní v Praze mešká,
byla velmi bolestně úmrtím sestry Xaverie
dojata a dovolila, aby výlohy, lékařským
ošetřováním způsobené, jakož i pohřební, na
její účet zapraveny byly. V jak veliké míře

paní hraběnka dobročinná jest, může každý
z toho posouditi, že opatrovnu na svůj ná-
klad zbudovala a ji pro budoucí časy 15000
zl. nadala, ačkoliv majetníci Bestviny od
smrti svého p. manžela již není. Posud
každoročně vede náklad na 20 chudých děv-
čat, která se pletení punčoch, šití košil a
šatů učí a jich potřebnou látkou k šití,
bavlnou a p. opatřuje. Každoročně ještě
šatí 12 chudých šk. dítek a o minulých vá-
nocích podělila vlastnoručně všechny dítky v
opatrovně značnými dárky a chudším z nich
darovala úplný nový oblek, když byly tyto
dříve vedením školních sester hru jesliček
zdařile provedly. Ještě každoročně pama-
tuje nějakým dárkem na zdejší chrám Páně;
— tak minulého roku darovala 100 zl. na
zařízení nové křížové cesty, krásný, bílý
ornat a bohaté antependium zhotovila a chrá-
mu Páně darovala. Za všecka tato dobro-
diní budiž sám Bůh hojným jí odplatitelem
a mnohá ještě léta ve zdraví nám ji za-
chovej!

KRONIKA.

Z Prahy. Zítra bude slaviti J. Em.
nejdůst. p. kardinal arcibiskup 63. naroze-
niny své (nar. 6. dubna 1809). Od 20. t.
m. bude J. Eminence konati kanonickou
generalní visitaci a udíleti svátost biřmo-
vání ve vikariatu *Slanském*, v červnu pak
a v červenci v střídnictví *Kralovickém* a
Žlutickém.

— Pobožnost 40hodinná bude se
konati od 9—11. dubna u sv. Vojtěcha v
Jirchářích, od 12—15. u sv. Mikuláše na
Malé straně.

— Duchovní konference pro pány.
kteréž konal česky u sv. Klementa P. Ci-
bulka, a německy v kapli zrcadlové P.
Mayr, oba kněží Tov. Jež. v Praze, ukon-
čeny jsou na hod Boží velikonoční spole-
čným přijímáním Těla Páně, k němuž ú-
častníci českých přednášek přistoupili při
slavné mši sv. u sv. Salvatora v 7 h., ně-
meckých pak touž dobou v kapli zrcadlové
při tiché mši sv.

— Alumnové IV. r. ukončivše postní
kázání o bolestech Rodičky Boží pokračují
v poledních kázáních u sv. Salvatora ka-
ždou neděli a svátek po nešporách o půl
3. h. vykládající nyní částky sv. pokání.
Poslední kázání bude letos v pondělí sva-
todušní. — O duchovních cvičeních či *exer-
ciciích* alumnů v kn. arcib. semináři dána
nám obšírná zpráva, z kteréž prozatím vy-
jímáme, že meditace (rozjímání) činil ře-

ditel, konsiderace (úvahy) I. vicerektor, různec vykládal II. vicerektor, denní pobožnosti konal P. spiritual.

— Hrabě *Trautmannsdorf*, který co vyslanec meškal u dvora papežského v Římě, přibyl do Prahy. Odtud odeběře se na své panství Obríství, kdež podnikne stavbu nového kostela, na niž jeho nebožtík otec odkázal 60.000 zl.

— (*K stavbě Smíchovského kostela.*) Smíchovské zastupitelstvo jednalo v své schůzi dne 22. m. m. o stavbě nového kostela na Smíchově. Nutná potřeba nového kostela byla uznána a za nejvhodnější místo ku stavbě uznán pozemek od pana purkmistra Fišera nabízený. Zastupitelstvo nabídnutí páně Fišerovo přijalo a jemu díky vzdalo, že pozemek přepouští za levnou kupní cenu. Vypisuje se na útraty zádušního fondu 1000 zl. odměny za nejlepší dva plány ku stavbě nového kostela a to tak, aby 600 zl. dostal plán nejzdařilejší, 400 zl. plán po něm nejlepší.

— *Petice* proti školským a manželským zákonům čítala až do 5. t. m. z venkova zaslanych a pražských podpisů 23.000. Šestina byla z krajín německých, pět šestin z krajín českých.

— (Milosrdní bratři ve vojsku.) Ministerium války usneslo se v dorozumění s ministerstvem zemské obrany, aby ti údobé řádu Milosrdných bratří, kteří se mají stavěti k odvodu, a za schopny se uznají, byli přidělováni k zdravotným sborům a tam aby jim bylo vykázáno zaměstnání shodující se s jejich povoláním. Ti pak údobé, kteří jsou zároveň theology, nepodléhají tomuto ustanovení.

— (Dětská nemocnice pražská) zapatrovala m. r. 1002 dítky a z těch 502 bezplatně a ostatní za částečnou náhradu. Kromě toho dostalo se v ústavu 7325 dítkám lékařské rady a pomoci a 660 dětí bylo zde očkováno. Z dětí v ústavu opatrovaných zemřelo asi 5%. Dětská tato nemocnice zasluhuje všemožné podpory od obecnstva.

— (Kostel v *Bavorově*) bude velikým nákladem opraven, vlastně obnoven. Zřízení budou nové varhany, dle doslechu jest na ně 6000 zl. určeno. Oltář jest okrášlen starobylými řezbami, které budou vesměs pozlaceny. Obraz na hlavním oltáři bude obnoven; kéž by svěřen byl umělému štětcí.

Z Vídně. Dne 2. března počala pouť do Jerusalema karavanou poutníků, která byla v Terstu uspořádána generalním komisiariatem pro sv. zemi. Cestující přibudou přes Corfu, Syru, Smyrnu, Rhodus, Cypru

a Beiruth do Jaffy 16. března. Úhrnem jest cestujících 17, z nichž jsou 4 kněží. Připojil se k poutníkům též jakýs americký farář. Předsedou karavany jest vel. p. Jakub Hein, farář u sv. Josefa ve Vídni.

Z Německa. (Spisek Kettelerův.) Znamý biskup mohučský baron Ketteler, důkladný politik, chladnokrvý a rozvážlivý stoupenec katolické strany v Němcích, napsal a vydal právě brožurku s názvem: „Střední strana německého říšského sněmu v Berlíně.“ Ve spisku pojednává Ketteler velmi důkladně o nynějších poměrech Německa. Aby volněji mluvití mohl, vzdal se mandátu svého na říšský sněm německý. Dle něho nalezá se Německo v povážlivé krizi; zásady veliké revoluce francouzské předešlého století nabývají v německé říši pořád více půdy. O falešném liberalismu Bismarka a jeho stoupenců praví biskup velmi trefně: Liberalismus úplně zvítězil a nyní má Německo jeho kořisti se státi. Jsme (Němci) zevně vítězi, ale uvnitř poraženi. Naším zbráním podlehlí Francouzi, my podléháme však francouzským revolučním zásadám. Kdo otrocky všem důsledkům nynějšího liberalismu říšského poddati se nechce, znamená a pronásleduje se co nepřítel říše a ultramontán. Spisovatel obrací se pak proti Bismarkově bezohlednosti, proti reformovanému židovskému liberalismu a Židům. Německý lid — praví — chodí nyní k Židům, aby se od nich naučil, co němečtí a německý duch jest.

— *Dle nového zákona pruského* o dozoru na školy zbaven první kněz dozorství. Jest to vikář Krusska v okrese bromberském.

— *Proti katolíkům.* Za Bedřicha Viléma IV. dané povolení, že členové cizozemských náboženských řádů v Poznani usazovati se mohou, bude prý co nejdříve zrušeno. —

— (Biskup Namszanovskí a farář Grunert.) Velitelství prvního pruského sboru armádního vydalo rozkaz, že katolický farář Grunert, jemuž vojenský probošt biskup Namszanovskí vykonávání vojenské duchovní správy zapověděl, i na dále tuto duchovní správu zastáváti má. Taktéž řídí taplanské trestnice obdržel úřední rozkaz, že i budoucně Grunerta za katolického duchovního tohoto ústavu považovati má. Polního probošta biskupa Namszanovského vyzval ministr války, aby ospravedlnil své jednání vůči Grunertovi.

Vojenský soud prvního armádního sboru pruského bude míti bezpochyby potěšení

souditi biskupa a voj. probošta Namszauovského, jenž prý sesazením voj. duchovního, který protivoval se učení církevnímu, dopustil se přečinu proti voj. trest. řádu.

— *Z Berlína.* Jak známo, vytýkal Bismark kněžstvu německému nedostatek vlastenectví. Nejapnou tu výčitku odráží „Augs. Postzeitung“ takto: „Záležitost ta má se takto: Všude, kde se proti církvi katolické a jejímu kněžstvu vystupuje způsobem, jakým to činí Bismark, táž výčitka se metá v tvář duchovenstvu katolickému. Oficiální list italského ministra Venesty „Liberta“ dokládá ku slovům německého kancléře, že i kněžstvo italské touž výčitku zasluhuje; jest prý více římské (t. j. římsko-katolické), nežli italské. I Gambetta si stěžoval, že kněžstvo francouzské jest protinárodní a ve Španělsku snáší katolické kněžstvo tyž nárek. A přece jest obviňování to v Italii, Francouzsku a Španělsku tak nepodstatné, jako v Německu. Kněžstvo jest všude národní, poněvadž jest katolické; než nesmí moderní národní zařízení a snahy vlády a ministerstva čeliti proti výkonům náboženským, nesmí se mu také překážky v cestu klásti, které ho donucují, aby bylo, jakové má býti, rozhodně katolické. Když ale vlastenectví vylučuje křesťanství, když zarižuje vše, co čelí proti církvi a všem zásadám náboženským, ač jest to ku škodě a záhubě národa: tu velí pravý cit národní kněžstvu, aby poukázal na nebezpečné takové národní smýšlení. Tak jedná věrné katolické kněžstvo všude — v Německu, Francouzsku i Italii, proto že miluje vlast a národ svůj, že jest vlastenecké v nejlepším slova smyslu.“

— Kníže Bismark dospěl ve své nenávisti proti církvi katolické již tak daleko, že se o katolických duchovních správcích v panské sněmovně pronést neostýchal: „Knězi katolickému, který chová jiné národní smýšlení a přeje jinému řádu než vláda, pod kterou žije, jest předním a hlavním prostředkem zpovědnice. I působení ve zpovědnici může pobádati, aby se vzbudilo přání po jiném dozorcí školy, aby se dítkám takřka ještě v náručí materském nepodávalo jedu.“ K tomu dokládá „Germania:“ „Slova ta urážejí každého katolíka, bolestně a trpce dotýkají se každého kněze. Urážek podobných dostávalo se nám do té doby jen od listů stupně nejnižšího; že s nimi ale nyní se vytasil i kníže Bismark, svědčí nám, že se stal rozhodný obrát v státním vedení. Tím, že uznal pan předseda ministerstva z adobré učiniti svátost pokání předmětem

rokování ve sněmovně, dotýká se pole nejsvětějšího v církvi. Řečí tou a na místě takovém, která se v listech církvi nepřátelských jako stonásobná ozvěna ozývala, jest oťresen náboženský pokoj, jest vyvrácena důvěra, kterou katolíci k tomuto státníkovi chovali.“

— (Proti pruskému zákonu o dozoru na školy.) Nejen mezi katolickým ale i mezi protestantským duchovenstvem v Prusku vzmáhá se oposice proti novému zákonu. V staropruských krajinách vyslovilo se mnoho duchovních, že za nynějších poměrů dozoru na školy se vzdají. Nejčilejší oposice proti zákonu tomuto jest však v Hannover-sku. Zemská konsistoř hannoverská vydala dne 18. m. m. oběžník ke všem luterským kněžím svého okrsku, v němž na žádosti několika set kněží, aby je v oposici proti školnímu zákonu podporovala, odpovídá, že již před tím, než žádosti obdržela, k císaři s prosbou se obrátila, aby onen zákon neschválil.

Ze Ženevy. (Zákon ze dne 3. února 1872, čelící proti klášterům). Ženevská státní rada usnesla se 3. února 1872 většinou 51 hlasů proti menšině 32 hlasů v 5 člancích na zákoně proti náboženským jednotám. Jest to zákon výmineční v nejhnutelnějším smyslu slova. Dosud žily a účinkovaly rozdílné kongregace v kantonu ženevském co jednotlivci, který má svobodu i právo spolčovati se. Vládě kantonu zdál se po tu dobu článek 14. ústavy býti dostatečným, aby hájil práva státu; tyž článek poskytoval úděm jednotlivých kongregací dosti svobody, aby svému poslání v pokoji a blahodárně dostáti mohli. V proslulém pensionatu v Carouge dostává se 100 chovancům bohatých cizích rodin náboženského vychování. Tito přinášejí ročně do země více než 50.000 franků, nestojíce stát ni haléře. „Bratří křesťanského učení“ vyučují v Ženevě a v Plainpalais-u ročně 600 dětí chudé třídy, zdarma beze všeho příspěvku od státu neb města. Rovněž tak vyučují „milosrdné sestry“ v Ženevě, Paquis a v Plainpalaisu ročně přes 800 chudých dítek. Tytéž služby konají ještě na 3 jiných místech kantonu. Mimo to vyživují v rozličných domech přes 100 osiřelých dítek, dokud by se nestaly schopnými výživu si hledati. Tytéž milosrdné sestry ošetřují každého dne asi 40 nemocných ve špitále v Plainpalaise a přispívají svou službou a pomocí chudým a nemocným rodinám, nedostávajícím od nikud příspěvků vyjma Ženevu, která jim dosud poskytovala 2000 franků, ale po

prohlášení zákona ze dne 3. února peníze ty jim vypověděla. Konečně s pravou mateřskou ochotou ošetřují „malé sestry chudých“ 90 starých a opuštěných mužů jediné ze soukromých almužen. Veškeré tyto činy milosrdenství jsou, abych nejméně řekl, novým zákonem ohroženy. — Článek 1. zákona prohlašuje: „Každé shromáždění osob, které náleží k některému náboženskému řádu buď Ženevy aneb i cizozemská, a které vede život pospolitý; tolikéž i shromáždění osob, které žije pospolu pod stejnou řeholí za úmyslem náboženským, tvoří náboženskou korporaci čili kongregaci.“ Co první článek zvláště v druhém oddílu libovolný a zcela nový pojem o „kongregaci“ tvoří, předpisuje článek 2.: „Každá korporace, která nemá vládního svolení, aneb která přestoupí podmínky, za kterými se jí dostalo schválení, bude státní radou rozpuštěna a dům její se zavře.“ V člancích 3. a 4. pojednává se o trestu pro ty, kteří by se snad protivili; článek pak 5. žádá na všech korporacích a kongregacích, které nyní již trvají, aby se ve 3 měsících po prohlášení toho zákona ucházely o svolení vlády. Zákon ten, proti kterému sám Karel Vogt a jiní liberalové hlasovali, přijat byl, jak jsme se již zmínili, nepatrnou většinou; 16 údů nebylo při hlasování přítomno a předseda zdržel se hlasování. A zákon ten má tvořit v budoucnosti základ, na kterém se bude pojednávat o existenci kongregací a korporací v Ženevě! Mlčením pomíneme těch, kterých se zákon ten týče a uvedeme jen následující za důkaz, že zákon ten i svobodomyšlnému protestantskému tisku se hnusí. Před rokovaním o zákoně tom vyjádřil se list „Journal des Débats“: „Doufáme, že se velická rada Ženevy zdrží dvojího útoku na svobodu spolčování a na svobodu náboženskou, ku kterému ji někteří donucují, dovolávající se zásad, které v sobě nic liberalního nechovají, ač se perím liberalismu honosí.“ Protestantský list „Bien Public“ psal 3. února, dne prohlášení zákona: „Záměr vlády jest ohnivý útok — na svobodu jednotlivce, na svobodu spolčování a na neporušitelnost domovního práva.“

Z Itálie: V sporu státu proti církvi dlužno trojí státní rozhodnutí znamenati. Předně, že faráři budou dostávat své důchody třeba byli jmenováni od biskupův vládou nepotvrzených, a za druhé král nařídil, aby peníze sv. Otci vykázané byly zařezány do státního dluhu a zúrokovány; za třetí bylo od komise právníké rozhodnuto, že vláda má právo všechny kláštery v ane-

ktovaném území papežském zrušiti mimo některých málo, které stojí pod právomocí Rakouska a Francie!

— Židům a Židovatelům, kteří ode dne ke dni vždy více tupí a haní víru naši, dává příklad opáčeného jednání Turek, který skutkem hlásá, že máme mítí úctu k víře jiného, byť i nebyl spoluvěrcem. Poslyšme. Před krátkým časem najal si vyslanec tureckého sultána v Římě prostředníkem dům. Na domě tom byl obraz Bohorodičky, před kterým hořívalo světlo. Jak známo, odstranili pomocníci krále — poctivce, kamkoli přišli, všechny znaky a obrazy. Pronajímač vyslance nejednal tak drze jako pánové jeho; nechal obrazu a odstranil toliko světlo. Brzy na to přibyl vyslanec a ubytoval se v domě. Stopy zanechané po svítilně přiměly ho, že se tázal po příčině odstranění světla. Pronajímač domníval se, že aspoň neobdrží-li za hrdinný ten skutek peníze, chvalořeč v radikálních listech ho nemine. — Než sklamal se! Vyslanec rozkázal, aby místo jednoho od té doby tři světla hořela. To ovšem vzbudilo sklamání i obdivení u láje římské a v peleších svobodných zednářů. Oni zapomněli, že by něžnější cit mohl mítí Turek, aby si toho vážil, což jinému milo ano svato jest, že by si Krista tak mohl vážit, aby pro něho i Rodiče jeho některou obět přinesl.

Z Ruska. (Biskup Kuziemski.) Nikdo nemohl si vysvětliti, proč biskup Kuziemski před dvěma roky náhle řeckou sjednocenou diecési chelmskou opustil, kterouž jen krátký čas spravoval. A zvláště to mátl každého, že tento hodnostář círk., jenž patřil dříve do sjednocené arcidiecése lvovské povolán byl na stolec biskupský zvláštní důvěrou ruské vlády a velice se těšil přízni carově. Teprve nyní počínají úředníci ruští do věci té zasvěcení nabývatí světla; oni tvrdí, že příčinou náhlého odvolání Kuziemského z Chelmu bylo tajné memorandum, kteréž poslal nunciovi papežskému ve Vídni a v němž stěžoval si na útisky církve katolické v Rusku. Jakmile cár od ruského vyslance ve Vídni obdržel zprávu o tomto jednání biskupovu, nařídil hned, aby Kuziemski byl propuštěn. Tento přijal propuštění své klidně, doufaje, že jmenován bude biskupem uprázdňené tehdy diecése přemýšské v Itálii. Vláda rakouská však jej odmítla. — Lvovský metropolita Sembratowicz odebral se do Říma, aby přimluvil se tam v záležitosti obsazení biskupského stolce v Přemýšli za Kuziemského proti Stupnickému.

— (Udělení rádu.) Ruský císař udělil rád sv. Stanislava monsign. Marinimu, kterýž ve jménu sv. Stolicí s ruskou vládou vyjednával stran jmenování katolických biskupů v ruské říši. Některé listy považují to za jistou známku, že ruská vláda brzo obnoví úřední styky se sv. Stolicí. — „Schles. Ztg.“ píše: Císař rozkázal, aby druhdy Jesuitům náležející statky, pokud patří nyní Polákům, do dvou let Rusům prodány byly. Statky takové nacházející se v ruských rukou zůstanou prý netknuty. Zvláštních sympatií by takové jednání věru nezasluhovalo.

— (Sbírka.) Biskup nikolovský a apoštolský administrátor vikariátu valašského nejed. p. Ignác Paoli vyzývá katolíky listem z Bukureštu k laskavým příspěvkům pro tamější bisk. seminář. Příspěvky se posílají sekretariátu papežské nunciatury do Vídně. Povážíme-li, že nám katolíkům Slovanům mnoho na tom záležitosti musí, aby Východ čím dříve tím spíše se Západem se spojil a tak nešťastný rozkol už po tisíc let trvající konečně přestal, uznáme, že radno, aby každý katolík na udržení a rozšíření semináře onoho něčím přispěl.

Literární oznamovatel.

— (Zasláno.) V č. 66. „Čecha“ vypsali jsem cenu (nejlepší krávu z mé stáje) tomu, kdo dokáže, že v katolické církvi není nic tak přísně zapovězeno, nic tak velice a tak mnohokrát proklato, jako biblí, jenž v sobě obsahuje slovo Boží, které k nám Bůh mluvil. — Račte vypsání ceny té vzít do „Blah.“ — Vojtěch Holý, farář ve Vyskytné.

— „Časopis katol. duchovenstva.“ Svazek 2. Obsah: Náčrtky k novému katechismu; Konfesse Bratrská a učení symbolických Lutheránů i Helvetů (dokončení); Otázka dělnická; Pohanský Řím ve službě křesťanské. V Liter. oznamovateli posouzeno 5 spisů. Svazek 3. vyjde 27. dubna.

— „Obrana knížete Václava Svatého proti smyšlenkám a krivým úsudkům o jeho povaze.“ Sepsal Ph. dr. Josef Kalousek, docent historie české na vysokých školách Pražských, mimořádný úd král. české společnosti nauk. V Praze 1872. Nákladem Th. Mourka. Str. 41.

— „Svatopostní epístoly a evangelia“ od J. A. Šrůtka nákladem V. Hessa v Praze vydaná, jsou již rozebrána, a vyjdou opět přepracovaná nákladem Stýblovým v Praze na konec tohoto roku.

— „Věrná Roza, aneb vítězství katolického náboženství.“ Původní povídka od Vincencia Janalika, duchovního správce v Miloticích. Třetí znova přehlednuté a opravené

vydání. S ocelorytinou. Nákladem kněhkupectví B. Stýbla v Praze. Str. 226. — Velká poptávka po tomto spisku od několika let úplně rozprodáném přiměla nynějšího nakladatele, že opatřil vydání třetí v pěkné úpravě sličnou latinkou. První dvě vydání vyšla frakturou nákladem Dědictví Svatojanského.

— „Cinéus čili Řím za Nerona.“ Zábavné bibliotéky (Rajhradské) roč. III. sešit 3. a 4. Ukončeno.

— „Zeměpis pro mládež národních škol na Moravě a ve Slezsku.“ Sepsal Karel Steinich, nár. učitel. Druhé úplně přepracované vydání. S 3 dřevorytinami a barvotiskovou mapou Čech, Moravy a Slezska. V Praze 1872. Nákladem vydavatelovým. V komisi kněhkupectví Th. Mourka. Str. 64.

— „Víněk školních písní jedno-, dvou- i vícehlasy.“ Složil a uvil Josef Soukup, ředitel a učitel na hl. školách v Písku. V Praze 1872. Nákladem kněhkupectví Koberova. Str. 84.

— „Besedy pro mládež.“ Sv. XXXV.: „Syn vojínův, aneb: Pomsta náleží Bohu.“ Povídka z války rakousko-pruské z r. 1866. Pro dospělejší mládež vlasteneckou a přátele její sepsal Ed. Ferd. Schmidlechner, (S obrázkem.) V Praze 1872. Nákladem kněhk. Mikuláše a Knappa v Karlíně. Str. 128.

— „Divadelní ochotníček pro mládež.“ Sv. VIII.: „Kocour v pytli.“ Původní veselohra ve 3 jednáních od Josefa Rennera, učitele na hl. škole ve Vodňanech. „Dětský výlet.“ Dramatický žert se zpěvy v 1 jednání od téhož. V Praze 1872. V komisi kněhk. Th. Mourka. Str. 69. Tamtéž: Fotografické Album č. 19.

— „Divadelní hry pro děti.“ Sešit V.: „Kraconoš na zemi.“ Činohra ve dvou jednáních od A. A. Š. — „Proslov k dětskému div. představení ve prospěch postavení sochy.“ Od Fr. Hamzy. Str. 23. — Seš. VI.: „Matčin svátek.“ Hra v 1 jednání od A. A. Š. — „Proslovy a deklamace k div. představením pro děti.“ Sepsal Fr. Hamza. Str. 23. V Praze 1872. Nákladem kněhk. Mikuláše a Knappa v Karlíně. — Tamtéž vyšel „Divadelního ochotníka“ nové sbírky sv. 47, „Nových div. her“ sešit 27., „Popěvky, písně a sbory“, pořádá Jos. Mikuláš Boleslavský seš. I.

— „Ročník nového věku.“ Sv. 41. Obsah: „Škrobařství a octářství“, čili nauka o výrobě škrobu ze země a pšenice, o přípravě různých látek škrobových, octa z látek lihových a ze dříví. Sepsal Adolf Eckert, učitel přírodních věd na hosp. škole v Chrudími. S 21 vyobrazeními. Nákladem kněhkupectví I. L. Koberova. V Praze 1872. Str. 88,

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul :

- P. Leop. Fr. *Krodl*, ř. benedikt. v Emausích, býv. farář v Třebešicích, 1. dubna (nar. v Poděbradech 8. led. 1804, vysv. 21. pros. 1830).

Vyznamenání jsou :

- p. Vác. *Frida*, farář v Chvatěrubech, stal se skuteč. k. arc. vikářem okresu Budyňského ;
p. Frant. *Pomajzl*, děkan v Sedlčanech, stal se skuteč. k. arc. vikářem střídnictví Sedlčanského.

Ve správě duchovní ustanoven jest :

- p. Jan *Materna*, far. na odp. (diec. Kralohrad.), za zámec. kaplana v Dobřejovicích (Manderscheid).

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnuli :

- p. Václav *Chlebeček*, kněz jubil., b. notář, býv. prof. filos. a konsist. rada v Přemyslu, dne 20. března (nar. v Chrudimi 14. září 1782, vysv. 5. list. 1805) ;
p. Karel *Hradecký*, farář v Sebranicích, dne 29. března (nar. v Litomyšli 19. února 1798, vysv. 24. srpna 1822).

Vyznamenán jest :

- vys. důst. pan *Jan N. Rais*, bisk. generální vikář a kapitulní děkan, titulem domovského preláta Jeho Svatosti Pia IX.

Ve správě duchovní ustanovení jsou :

- p. Jan *Souček*, za skuteč. katechetu na vyšší real. škole v Litomyšli ;
p. Frant. *Král*, admin. fary Kačerovské, za admin. fary B. Újezdské ;
p. Jan *Žilík*, admin. fary B. Újezdské, za zámeckého kaplana v Hradišti (diec. Bud.) ;
p. Frant. *Pecka*, kapl. v Hrochově Týnci, za kaplana v Úpici ;
p. Dom. *Faltus*, admin. fary Pustokamenické, za kaplana v Hrochově Týnci ;
p. Josef *Kaplan*, admin. fary Chlenské, za kaplana v Kostelci n. Orl. ;
p. Otokar *Richter*, kaplan Žlebský, za kaplana v Sloupnici ;
p. Ant. *Brdíček*, koop. v Svojanově, za kaplana v Uclavi ;
p. Josef *Kučera*, kapl. Ronovský, za kaplana v Žlebech.

Upřádněné místo :

Sebrance, fara patronátu dědicův knížete z Thurnů a Taxisů, do 10. května.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnuli :

- P. Arnošt *Schönauer*, ř. cisterc., administr. statku Komáříckého, os. děkan, 7. března (nar. v Budějovicích 4. září 1802, vysv. 4. pros. 1825),

- p. Ant. *Dušek*, farář v Chelčicích, 1. dubna (nar. 9. července 1805, vysv. 25. července 1831).

Vyznamenání jsou :

- p. Jan *Šavel*, kanov. kustos a měst. děkan v Budějovicích, jmenován radou soudu diecéšního a správním radou spolku sv. Mikuláše ;
p. Vác. *Marek*, katech. na real. šk. v Buděj.,
p. Jan *Řihánek*, farář v Malém Boru, a
p. Eman. *Girka*, far. v Starém Městě, jmenování jsou bisk. notáři ;
p. Vác. *Ladmann*, farář v Kvasňovicích,
p. Jan *Gabriel*, katech. gymn. v Jindř. Hradci, a
p. Fr. *Pech*, katech. na real. šk. v Písku, obdrželi expositorium canon. ;
p. Matěj *Procházka*, katech. česk. gymnasia v Buděj., obdržel právo synodalii.

Ve správě duchovní ustanovení jsou :

- p. Theod. *Puchta*, admin. za faráře ve Wayeru ;
p. Frant. *Pehr*, kapl. v Horčicích, za zám. kapl. na Zelené hoře ;
p. Frant. *Rosa*, kapl. v Chrašticích, za admin. v Pohoří ;
p. Jos. *Křížek*, kapl. v Loučimi, za admin. v Dlážďově.

Upřádněná místa :

Dlážďov, fara patron. náb. matice do 13. dub.
Pohoří, fara pl. kněžny Anny z Lobkovic, do 8. dubna.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli :

- p. Gustav *Schwarz*, I. kaplan v Liberci, 28. března (nar. v Českém Dubě dne 21. září 1828, vysv. 15. července 1852) ;
p. Václ. *Černohouz*, os. děk. v Libáni.

Vyznamenání jsou :

- p. Frant. *Richter*, farář v Blšanech a správce vik. úřadu, stal se skutečným vikářem Žateckým ;
p. Josef *Schmelzer*, osobní děkan v Želči, biskupským notářem ;
p. Václav *Horák*, farář na Hrubé Skále a tajemník vikariatu, jakož i
p. Jan *Hruška*, farář na Všeni a
p. Josef *Černý*, farář v Brezně, osobními děkany ;
p. Jan *Lohr*, farář v Přepěřích, obdržel collare canonicorum ;
p. Josef *Svoboda*, kaplan v Turnově, a
p. Josef *Šimon*, kaplan v Kosmanosích, právo synodalii.

Ve správě duchovní ustanovení jsou :

- p. Antonín *Henke*, katecheta v Liberci, za faráře v Heinersdorfu.
p. Arnošt *Kleemann*, kaplan za administr. v Údlci-Přečaplech.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-I.

Expeditce:
v kat. knihkupectví
B. STÝBLA
na sv. Václavském
náměstí, č. 786—II.
Nedobrá čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
Celor. 2zl. 50kr.
polor. 1zl. 30kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 1zl. 55kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídne činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

ÚVAHY

na svátky svatých a světic Božích.

XXIII. Na den sv. Vojtěcha, biskupa,
muč. a patrona Českého, † 997.

Památka koná se 23. dubna.

1. Sv. Vojtěch, syn mocného a bohatého pána českého Slavníka na Libici, obdržel na křtu svatém to jméno nepochybně proto, že otec z něho chtěl jednou míti útěchu voje, slavného bojovníka; však Bůh jinak usoudil. — Ovšem stal se Vojtěch bojovníkem — pro království nebeské. Bůh jest pánem osudů našich, jehož Prozřetelnosti se kořme a do jeho vůle se ve všem oděvďáváme. „Když se zalíbilo tomu, kterýž mne z života matky oddělil k službě své a povolal skrze milost svou.“ (Gal. 1, 15.) „Hospodin hledí na cesty člověka a všechny kroky jeho znamená.“ (Přisl. 5, 21.; 16, 9; 20, 24.; Fil. 2, 13.)

2. Když Vojtěch co dítě v těžké nemoci na přímluvu Rodičky Boží byl zachován, obětovala jej bohobojná matka Střežislava Pánu i v bázni Boží vychovala. — Nemoce jako jiné strasti bývají zkoušky, v nichžto k Bohu o pomoc se utíkejme a ku spasení duší jich obracujme. „Bůh, Pán života i smrti, přivodí k branám smrti a zase vyvodí.“ (Moudr. 16, 8.) „Před neduhem poniž se, a v čas nemoci ukaž obrácení své.“ (Přisl. 18, 21.)

3. Vojtěch dán na studie do Děvína i svěřen arcibiskupu Adalbertovi, kterýž mu na důkaz své náklonnosti při birmování své jméno dal, jehož se Vojtěch také vždy hodným prokazoval. — Čtíme sv. patronů, jejichžto jména na křtu sv. a v svátosti birmování nám byla dána, a jich věrně následujeme.

„Buďte následovníci těch, kteříž skrze víru a trpělivost dědičně obdrží zaslíbení.“ (Žid. 6, 11. 12. a 13, 7.)

4. Vojtěch byl nejen jinoch sličný, nýbrž i velmi pilný, bohobojný a ctnostný, zvláště pak se vyznamenával čistotou, pokorou a dobročinností k chudým. V tom záleží pravá moudrost. „Bázeň Hospodino-va počátek moudrosti.“ (Přisl. 1, 7.) „Veliký jest, kdo nalezl moudrost a umění, ale není nad toho, kdož se bojí Pána.“ (Ef. 5, 17.; Jak. 3, 17.)

5. Vojtěch navrátil se do své vlasti, vstoupil dle slibu svých rodičů do stavu duchovního i vedl také život zcela duchovní. — Každý buď živ dle povolání svého. „Jak jednomu každému odměřil Pán, tak choď.“ (I. Kor. 7, 24.; II. Petr 1, 10. 11.)

6. Po smrti biskupa Dětmara byl sv. Vojtěch za biskupa zvolen i ujal se pastýřského úřadu se vši bedlivostí, jsa ovečkám svým vzorem u víře a v sv. obcování. Buď i ty, kř. pamětliv, že i ty ze svých svěřených budeš muset počet vydati. (Žid. 13, 17.)

7. Biskup Vojtěch znamená, že usilování jeho, aby pohanské zvyky vykořenil, bylo marné, odešel do Říma, kde vstoupiv do kláštera sv. Benedikta Bohu sloužil. — Ty kř. „důvěřuj se v Boha i pokud možná zůstaň na místě svém.“ (Sir. 11, 22.) „Vyjev Hospodinu cestu svou a naději měj v něm a on všechno dobře učiní.“ (Žalm. 36, 5.; I. Petr. 5, 6. 7.)

8. Vrátil se k svému stádcu byl přijat s plesáním, však pro mnohá protivenství zase do kláštera svého odešel. — Nechvalná jest zaslepenost a nekajicnost našich pohanských předků, v čem jich nechtějme následovati; ale „poslušni buďte správců

svých a buďte jim poddáni. Oni zajisté bdí nad vámi, jako ti, jenž mají počet vydati za duše vaše, aby to s radostí činili a ne s stýskáním, neb to by vám nebylo užitečno.“ (Žid. 13, 17.)

9. Sv. Vojtěch miluje vroucně své ovečky na žádost knížete Boleslava chtěl po třetí do Čech se vrátit: však přesvědčiv se, že jím krajané pohrdají, uchýlil se do Polska, kde slovo Boží hlásal a mnoho pohanů Kristu získal. Tak každý křesťan povinen mít lásku k svému národu a vlasti, ježto zakládá se v přirozeném citu a posvěcena jest slovem i příkladem našeho Spasitele i všech lidí šlechtných. „Kdo o své domácí nemá péče, víru svou zaprel.“ (I. Kor. 9, 22.; Řím. 9, 3.)

10. Z Polska putoval sv. Vojtěch do země Pruské, kde též mnoho pohanů obrátil; avšak od pohanských zuřivců pro víru Kristovu byl oštěpem zabit. — Dle příkladu sv. Vojtěcha každý křesťan rozmahej čest a chválu Boží a pro Boha pečuj o spasení své a svého bližního. „Všechněm všechno učiněn jsem, abych všechny k spasení přivedl.“ (I. Kor. 9, 22.)

XXIV. Na den sv. Jiří, mučeníka, † 303 — pam. 24. dubna.

1. Sv. Jiří byl statečný bojovník křesťanský. Také my jsme bojovníci Kristovi; nebo „život člověka na zemi jest bojování.“ (Job 7, 1.) Vůdce náš jest Kristus, pod jehož velením bojujeme proti jeho a svým nepřátelům, kteří jsou tělo, svět a ďábel. S těmi musíme stále se potýkati až dobojujeme a koruny dosáhneme. Kéžbychom byli tak stateční v boji, tak věrní v pokušení, tak trpěliví v trápení, jako byl sv. Jiří. Bez boje není vítězství. Bojujme tedy, práporu Kristova se držme a z boje neutíkejme. Nebude přemožen, kdo v společnosti s Kristem bojuje. „Věrnýť jest Bůh, který vás utvrdí a ošťihati bude od zlého.“ (II. Tes. 3, 3.) „Všecko mohu skrze toho, kterýž mne posiluje.“ (Fil. 4, 13.)

2. Jiří, aby s Kristem zůstal, odřekl se důstojnosti vojenské, z pohana křesťanem se stal. „Žádný nemůže dvěma páňům sloužiti,“ Bohu a světu. — Jednoho třeba se odříci a druhého přidržeti. Musíme se tedy rozhodnouti, s kým chceme zůstat. „Svět pomijí i žádost jeho, ale kdo činí vůli Boží, zůstává na věky.“ (I. Jan. 2, 15.) Není lepší a výnosnější služby nad službu Kristovu; proto budme věrní služebníci Kristovi, službu pak světu vypovězme i nebudeme

toho litovati. „Láska Kristova převyšuje všelikou vědomost.“ (Ef. 3, 19.) Miluje-li kdo mne — i Otec můj bude jej milovati a k němu přijdeme a příbytek u něho učiníme.“ (Jan 14, 23.) „Kdož mne vyzná před lidmi, toho i já vyznam před Otcem nebeským.“ (Mat. 10, 38.)

3. Sv. Jiří neohroženě vytýkal císaři Dioklecianu, že křesťany ukrutně pronásleduje, i statečně víru svou v Krista vyznal, začez byl do vězení uvržen a po mnohých mukách bohubilý život svůj dokonil. Také ty kř. nikde za víru Kristovu se nestyď, a ujímej se nevinně trpících a pronásledovaných, byť si za to sám trpěti musel. „Žádný nehledeje toho, což jest vlastního, ale mnohem raději, což jest druhého.“ (I. Kor. 10, 24.) „Po tom jsme poznali lásku boží, že On život za nás položil; i my tedy máme za bratří život klásti.“ (I. Jan 3, 16.) „Kdož mne vyzná před lidmi, tohot i já vyznam před Otcem nebeským.“ (Mat. 10, 32.) „Kdožkoli oslaví mne, oslavím ho.“ (I. Král. 2, 30.)

4. Sv. Jiří představuje se jako rytíř neb obrněný voják na koni, an hrotem neb kopím draka zabíjí. Také my se máme potýkati s drakem, t. s pokušením, kteréž přemahejme ne hmotnou ale duchovní zbraní. „Bděte a modlete se, abyste nevešli v pokušení.“ (Mat. 26, 41.) „Vezměte odění Boží, abyste mohli odolati v den zlý.“ Stůjtež tedy, majíce podpásána bedra svá pravdou a oblečení jsouce v pancíř spravedlnosti a obuté majíce nohy přípravou evangelium pokoje; přede vším beroucí štít víry, kterýmž byste mohli všechny šípy ohnivé nešlechetníka uhasiti; a vezměte lebkou spasení a meč ducha, jenž jest slovo boží.“ (Ef. 6, 13 — 17.)

5. Sv. Jiří jest jeden ze 14 pomocníků. Ovšem hlavní a jediný pomocník ve všelikých bídách jest Bůh; ale přímluvčími ve všech potřebách těla i duše u Boha jsou svatí a světice Boží, a mezi nimi zvláště ti, ježto ctíme a vyznáváme pod jménem 14 pomocníků, kteří svou přímluvou již mnohým pomohli. A proto k nim se ve svých potřebách a v úzkostech často utíkejme; jmenovitě dnes k sv. Jiří, volající: Oroduj za nás sv. Jiří, abychom hodni byli zaslíbení Kristových.

XXV. Na den sv. Marka evangelisty, † 68 — p. 25. dubna.

1. Sv. Marek, druhý ze čtyř evangelistů Páně, byl jako sv. evangelista Lukáš pomocník sv. ap. Pavla v hlásání slova Bo-

žího na všech jeho cestách, velice mu vhodný a potřebný, jakž o něm týž apoštol svědectví dává ve svém druhém listu k Timoteovi, an píše: „Sám toliko Lukáš se mnou jest. Marka vezmi a přiveď s sebou, nebo jest mi velmi potřebný k službě.“ (4, 11.) Musel zajisté věrně plniti, k čemu sv. Pavel vzbuzoval Timothea: „Ty ve všem buď bedliv, protivensství snášej, dílo kazatelské konej, i dokazuj dostatečně, že jsi věrný služebník.“ (II. Tim. 4, 5.)

Napomenutí toto i nám platí. Každý z nás má konati dílo své. Všickni máme bdíti, abychom nevešli v pokušení (Mat. 26, 41.), a pracovati, co nám uloženo v slovu neb v povolání našem. „Prosím vás, abyste hodně chodili v povolání, kterýmž povolání jste.“ (Ef. 4, 1.)

2. Sv. Marek napsal evangelium čili radostné poselství o království Božím, o našem vykoupení a smíření s Bohem. Důležitý, svatý má nám býti jeho obsah a se vši horlivostí máme je čísti neb poslouchati a vykonávati. Co v jiných knihách čítáme, bývají mnohdy pouhé smyšlenky, nepravdy, lži a slova k smrti vedoucí, neb alespoň bez síly životné; v evangelích je pouhá pravda, síla i život. „Pane, ke komu půjdeme? Ty jedině máš slova života.“ (Jan 6, 69.) „Blahoslavení, kteří slyší slovo Boží a ošťihají ho.“ (Luk. 11, 28.)

3. Také svět má své evangelium a své evangelisty. Než jak rozdílné jest učení světa od učení Kristova. Evangelium Kristovo dí: „Zapři sebe sám, vezmi kříž svůj a následuj mne“ (Mat. 10, 38.); svět pak hlásá: Jez, pij, vesel se, po smrti není blaženosti žádne. Kristus volá: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.“ (Mat. 11, 29.) Svět pak vyzývá k bojům, rozněcuje pochodeň války. Kristus žádá: „Milujte nepřátele své, dobře číňte těm, kteří vás nenávidí i modlete se za ty, kteří vám protivensství činí a utrhnou vám“ (Mat. 5, 44.; Luk. 6, 35.); svět ale radí: Netrp křivdy, splať protivníku, pomsti se, oko za oko, zub za zub . . . Sv. evangelium vyhláší za blahoslavené chudé (Mat. 5, 1.); svět pak lenochy, boháče . . . atd. Co si zvolíš, křesťane? „Jednoho jest potřebí.“ (Luk. 10, 42.) Nedávej sluchu falešným prorokům; nechvátej podle zásad tohoto světa ku své záhubě, nýbrž s Kristem, jsa učenkem jeho, kráče k blaženosti věčné.

4. Sv. evang. Marek za evangelium Kristovo, ježto hlásal, krev svou vycedil, život položil; my pak nemajíce příležitosti

pro Krista trpěti a umřítí, alespoň podle jeho sv. evangelia budme živi; vždy ale hotovi budme statky i hrdla obětovati, kdyby toho Bůh žádati měl. Bůh nežádá na nás, abychom pro něho svědectví vydávali jako sv. Marek krví svou, ovšem ale životem právě křesťanským. — Také ten jest evangelistou, hlásá a píše evangelium, kdo slovem a skutkem, učením, pérem a svým příkladem přispívá, aby se rozmáhalo království Boží, aby nejsv. jméno Boží ode všech lidí bylo ctěno a velebeno. To čin křesťane, abysi obdržel mzdy evangelisty.

Pravoslavná propaganda v Čechách.

Podává kn. J. D....n.

Boj, který u nás nyní se bojuje, jest boj tuhý, a vyžaduje úplnou sjednocenost: nicméně vyskytují se v povážlivé této době „vlastenci“, kteří národu svému rozséváním růžnic a svárů pomáhati chtějí. K takovému vlasteneckému činu propůjčil se v těchto dnech též jakýsi Eduard G. Valečka, sepsav „*Nástin dějin a liturgie pravoslavno-katolické církve v Rusku*.“ (V Praze, nákladem kněhk. Mikuláše a Knappa v Karlíně. Str. 97.)

Jest to spis naskrze *tendenční*, který v příčině nastávajícího svěcení pravoslavného chrámu v Praze církví pravoslavné u nás proselyty získati se snaží, a pod rouškou vlastenectví potměšile nájezdy na církev katolickou a její zřízení činí.

Škoda, že nevíme, s *kým* nám tu vlastně jednati jest, zdali s pravoslavným, aneb s nevěřícím aneb docela s katolíkem; neboť podle stanoviska jeho mohli bychom snáze jej posuzovati. Tendence spisku prozrazuje pravoslavného, jak se za krátko předsvědčíme; tomu odporuje ale str. 17., kde spisovatel patrně po straně pohanství stojí, neboť píše: „Mindovg (kniže litevský) uzavřel mír s Rusy: ale obrácení se ku křesťanství přineslo mu skoro samé nesnáze; i odřekl se r. 1260 opět křesťanství, stal se pohanem, a tu statně Němce porážel, i křesťanství v zemích svých vyhuboval.“ — A poznámka jeho na str. 44. zase prozrazuje katolíka; praví totiž: „Ten, kdož diví se, že v lůně pravoslavné církve utvořilo se tolik sekt, ptej se jen sebe samého, kolik by as jich bylo mezi námi katolíky v Čechách, kdybychom byli pravými katolíky.“ — Tomuto bludišti nelze nijak uniknouti, a proto nezbývá nám, leč spokojiti se s pouhým jeho spiskem.

Již *nápis* spisku toho prozrazuje, že spisovatel čtenáře své osáliti chce. Či značí

to snad hrubou nevědomost jeho, když církev pravoslavnou nazývá pravoslavno-katolickou? Buď si tomu tak nebo onak, ani nepoctivost, ani nevědomost nečiní jej způsobným ku sepsání nástinu nějakých dějin, byť to i dějiny církve pravoslavné býti měly; ostatně děkujeme spisovateli, že nám hned v nápisu spisku svého pověděl, čeho se nám od něho a od jeho dějepisného nástinu nadíti lze.

Tendence spisku vyslovena již dosti jasné v předmluvě. „Co nejdříve bude v Praze konána veliká slavnost: svěcení prvního pravoslavného chrámu, na niž Čechové s dychtivostí nemalou čekají.“ Tak počíná spisovatel svoji předmluvu. Mínil-li spisovatel těmito Čechy sama sebe a své přátele, nemáme ničeho proti tomu; neboť prohlásiv církev pravoslavnou za katolickou čili všeobecnou, musí již z pouhé konsekvence i touhu svou a několika svých přátel za stejně všeobecnou míti; mínil-li ale národ, mínil-li náš bodrý Český lid, jest velmi na omylu; neboť i my pocházíme z lidu a žijeme a působíme v něm, ale o jakési „nemalé dychtivosti, s kterou by Český lid na svěcení pravoslavného chrámu v Praze čekal“, nevěděli jsme posud ničeho; ostatně zdá se, že ani spisovatel dychtivosti té nepozoroval, neboť hned v druhém odstavci své předmluvy doznává, že „pravoslavno-katolická církev u nás velmi málo známa jest,“ z čehož plyne, že také velmi málo u nás ctitelů čítá; ignoti nulla cupido.

Než spisovatel těší se, že přijde zajiště čas, kde bude u nás potřebí „větších a důkladnějších spisův o víře Slovanů.“ Tuto radost nechceme mu kaziti; upozorňujeme toliko, že z „katolictví“ pravoslavné církve již značně slevuje, nazýváje víru pravoslavnou místo vírou všeobecnou již jen vírou Slovanů. Než i proti tomuto pojmenování se ohražujeme, neboť my a Poláci a Horvaté a Slovinci atd. atd. jsme též Slované, ale „víra Slovanů“ jest „posud u nás,“ jak spisovatel sám pravil, „velmi málo známá.“

Přicházíme nyní k onomu „nástinu dějin církve pravoslavno-katolické“, na kterýž nás spisovatel již nápisem své brožurky rádně připravil. V pěti odděleních, totiž I. v hlavním přehledu, II. v líčení dějin pravoslavné církve od nejstarších dob až do vpádu Mongolův, III. od vpádu Mongolův až do polovice XV. století, IV. od Ivana III. až do Petra Velikého, a konečně V. od Petra Velikého až po nynější dobu, podává nám pisatel tendenčně přeručovaný a rozličnými nájezdy na církev katolickou

prospěkovaný dějepis církve Ruské. — Že nic nepřeháníme, odsuzující takto práci jeho, snadno poznati bude z některých úryvků jeho spisu, na které si pravým dějepisem a zdravým rozumem posvítíme.

Povšimněme si především jeho zručnosti v děláni dějepisů, a napotom činnosti jeho agitační. —

Hned v prvních řádcích tohoto dějepisného nástinu čteme: „V Řecku, v Malé Asii květla již církev mnohem dříve nežli dosáhla jakési samostatnosti v Itálii a severní Africe. Ale vzdor tomu osobovali si záhy biskupové Římští jakési přednosti, ba episkopát Římský prohlásil se již za pontifikát, mající přednosti pro obě říše,“ totiž západní a východní. Spisovatel myslí tedy, že církevní primat oné církvi přísluší, která v příznivějších zevnějších poměrech se rozvíjí a tak dříve dospívá k samostatnosti. Tomu by bylo skutečně tak, *kdyby křest církve z tohoto světa byla*: avšak království Kristovo není z tohoto světa (Jan 18, 36.), nýbrž založeno jest od Syna Božího, a Jemu tedy jediné přísluší rozhodovati o ústavě jeho, a viditelnou hlavu mu stanovit. A tak skutečně učinil Božský zakladatel církve sv., řka k Petrovi (Mt. 16, 18. 19.): „A já pravím tobě: Ty jsi Petr, a na té skále vzdělám církev svou, a brány pekelné neodolají proti ní: a tobě dám klíče království nebeského: a cožkoli svážeš na zemi, bude i svázáno na nebi, a cožkoli rozvážeš na zemi, bude i rozvázáno na nebi.“ A co zde sv. Petru slíbil, splnil po svém z mrtvých vstání u moře tiberiadského, odevzdávaje mu svrchovanou právomocnost nad veškerou církví slovy: „Pasiž beránky mé, pasíž ovce mé.“ (Jan 21, 15—17.)

Tak povýšen jest sv. Petr od samého Syna Božího za hlavu církve, a skutečně si také od té doby co hlava církve počíná a za hlavu církve jest ode všech apoštolů od této doby považován: onť to byl, jenž povstav u prostřed bratří nařídil, aby na místo Jidáše jiný zvolen byl za apoštola Páně (Skut. ap. 1, 16.), onť to byl, jenž první hlásal evang. Židům (Skutk. ap. 2, 14.), a pohanům (Sk. ap. hl. 10.), jenž veškerý sbor apoštolský zastupoval před radou židovskou, jenž první v Jerusalemě církve založil, jenž první církevní sněm do Jerusalema svolal a jemu předsedal, jenž církve od apoštolů založené navštěvoval, a vůbec všudy mezi apoštoly co hlava církve vystupoval: onť to jest konečně, jenž od apoštolů všady, kde sbor apoštolský se uvádí, na prvním místě, ano často i sám jediný jest jmenován s pominutím

apoštolů ostatních. To jsou fakta, která nade všecko pochybnost dosvědčují, že za hlavu církve od Božského zakladatele jejího ustanoven jest sv. Petr.

Je-li ale sv. Petr řádně ustanovenou hlavou církve, jest jí, jak se samo sebou rozumí, i nástupce jeho; neboť po právu přirozeném přechází panovníčí důstojnost i se všemi právy a výsadami, které s ní spojeny jsou, na nástupce. A tímto nástupcem sv. Petra jest jedině biskup Římský, neboť on jediný nastupuje na stolec sv. Petra, jenž byl biskupem Římským a jenž skonal co biskup Římský.

Biskup Římský jest tudíž po právu hlavou církve, a jestliže co hlava církve vystupuje, neosobuje si, jak pisatel náš myslí, jakési přednosti, nýbrž vykonává prostě práva svá. —

Toho také skutečně od veškeré církve, i od církve východní, doznáno až do 9. století. Ačkoliv církev východní již od IV. století od západní se dělíti, a vždy více a více výsad a předností si osobovati počínala, neodvážila se přece až do století IX., svatá práva náměstka sv. Petra popírat, byť jí často dosti nepohodlná byla. Že se to ale konečně stalo, toho jsou příčiny následující:

S přeložením císařského trůnu z Říma do Cařihradu, a stálým vzrůstáním východu zpyšněli i Cařihradští biskupové, a počali domáhati se první důstojnosti mezi ostatními východními biskupy. Již na sněmu Cařihradském (381) dosáhl toho biskup Cařihradský, že uznán byl za prvního po Římském papeži (kan. 3), a na sněmu Chalcedonském (451) udělena mu hodnost patriarchy nad eksarchaty Tracie, Asie a Pontu, a přednost před patriarchy Antiochenským a Alexandrinským (v kan. 28), což ale Římská Stolica nepotvrdila.

Konečně dospěla tato zpupnost Cařihradských patriarchů za Akacia (484—519) tak daleko, že Římskému papeži vypovězena jest poslušnost; brzy však navrátil se východ opět k poslušnosti.

Ale brzy stáhlo církev východní nové neštěstí, které odštěpení její valně zrychlilo. Nedostí na tom, že neblahá zpupnost Cařihradských patriarchů svornost církve vždy více rozrývala, vměšovali se napotom i všeteční byzantští císařové v záležitosti východní církve, a tak stalo se, že pro císaře znenáhla zapomínáno na papeže.

Ovoce toho odcizení východní církve jevílo se bohužel brzy v mšře povážlivé. Patriarcha Jan (582—595) nedbal již na-

prosto napominání papeže Řehoře I., a osobil si nejvyšší moc nad veškerým východem přiloživ si titul ekumenického patriarchy. Ještě více odcizilo východní církev stolici Římské obrazoborství byzantských císařů, které brzy na to (r. 724.) přes všecko protestování Římského papeže a některých východních patriarchů ve východní církvi s vášnivou zuřivostí pácháno bylo. A když napotom (r. 800.) Římské císařství od Karla Velikého obnoveno bylo, dostoupila žehravost Cařihradu proti Římu již stupně nejvyššího. Avšak přes to přes všecko uznáván až posud primat Římské Stolice ve východní církvi.

Konečně ale stalo se, bohužel, přece rozštěpení, které dlouho již zpupností východních patriarchů a všetečností a žehravostí byzantských císařů připravováno bylo, a sice za Fotia. Když totiž muž tento bezprávně od císařského dvora na biskupskou stolicí Cařihradskou povýšen, a řádný patriarcha Ignác zapuzen byl (857), odešel Římský papež Mikuláš I. vetřelci přes všecky jeho prosby a sliby svého potvrzení, a Fotius, puzen mstyžďdostí a sobectvím, papeži Římskému poslušnosti vypověděl prohlásiv na svém sněmu do Cařihradu svolaném církev Římskou za kacířskou.

Za vhodnou záminku k tomuto kaceřování Římské církve sloužilo mu slůvko: „filiouque“, které církev Římská na sněmu Toledském (589) v Nicénsko-Konstantinopolské vyznání víry přijala, veřejně vyznávajíc, že Duch Sv. netoliko od Boha Otce, nýbrž i od Boha Syna pochází.

I o tomto sporném slůvku chceme několik slov promluvit, poněvadž spisovatel jmenované brožurky pravý jeho dosah zúmyslně zastříti chce slovy (na str. 5.): Theologové se přeli mezi sebou o dogmatické otázky, jestli Duch sv. pochází od Otce i Syna, což zastávali Latínci. Již utvořil se patrný rozdíl mezi východní a západní církví; ona hleděla více k Bohu a Kristu, tato měla ale zřetel hlavní na člověka a svátosti.“ Na tento výklad třeba blíže si posvítiti.

Učení církve, že Duch sv. netoliko od Otce nýbrž i od Syna pochází, nebylo ové, nýbrž vyňato jest z písma sv. Neboť Kristus Pán, mluvě o Duchu sv., dí (Jan 16, 13): „On mě oslaví, neboť z mého vezme.“ Totéž i z toho vysvítá, že v písmech svatých Duch sv. někdy se nazývá Duch Kristův, jindy Duch Otcův; brzy se praví, že od Otce, brzy že od Syna se posílá, tak že dosti jasné se vyznamenává, kterak Duch sv.

rovně od Otce a Syna vychází. „Kdo nemá Ducha Kristova“, dí sv. Pavel (Řím. 8, 9), „ten není Jeho“; a v listu ku Galatským (4, 6.) nazývá jej týž apoštol Duchem Kristovým, řka: „Poslal Bůh Ducha Syna svého v srdce vaše, volajícího Abba, Otče.“ U sv. Matouše pak (10, 20) nazývá se týž Duch sv. Duchem Otcovým: „Nejste vy to, jenž mluvíte, ale Duch Otce vašeho.“ A při poslední večeři praví Pán (Jan 15, 26): „Utěšitel, kteréhož já pošlu vám od Otce, Ducha pravdy, kterýž od Otce pochází, tenť svědectví vydávati bude o mně.“ Zřejměji nemohla již písma svatá tuto pravdu vysloviti. Není tudíž divu, že *všichni sv. Otcové i církve západní i církve východní v učení tomto hned od prvních dob křesťanských se srovnávali*, s tím toliko jen zevnějším rozdílem, že Latinští sv. Otcové obyčejně o vycházení Ducha sv. od Otce a Syna, Řečtí pak o vycházení jeho od Otce skrze Syna mluvili. O pravdu tuto nemohla tudíž vedena býti pře mezi církví východní a západní, ale proti tomu jediné vystupovali Řekové ku konci VIII. století, že pravda tato vzata jest od církve západní ve vyznání Nicénsko-Konstantinopolské, které prý dle usnešení sněmu Efesského nezměněné zůstati mělo.

Této pře uchopil se rozkvašený Fotius, aby církev Římskou z kacířství vinití mohl, poněvadž ale na základě pře pouze formální obžalobu tuto nijak by byl odůvodniti nemohl, zavrhl tuto od Syna Božího zjevenou a od veškeré církve jednomyslně přijatou pravdu, že Duch sv. rovněž tak od Syna jako od Otce pochází, a stav se takto sám kacířem, jal se kaceřovati pravověřící církev Římskou.

Tak přikvačila konečně ona katastrofa, z níž odštěpené církve Řecké, ku kterýmž i církev pravoslavná náleží, svůj původ vzaly. Několikrát sice stal se napotom ještě pokus o sjednocení odštěpených církví, ale nikdy neměl trvání, a Bohu budiž to žalováno, že až podnes nespívá naděje, že by odštěpené církve v lůno církve všeobecné se brzy navrátily.

Dokázavše, že Římské Stolici skutečně svrchovaná moc v církvi přísluší, a že ti, kdož jí neuznávají, proti Bohem ustanovené vrchnosti své odboj vedou, uvedli jsme dějepisné výklady spisov. o příčinách odštěpení církví východ. na pravou míru; zbývá nám ještě, abychom si *i agitací činnosti spisovatelovy* poněkud povšímli.

Tuto svou činnost rozvíjí agitator pravoslavie trojím směrem: *hledí pro svůj*

úmysl využítovati ideu národní, kydá velikou hanu na církev katolickou, a církev pravoslavnou vychvaluje až do nebes.

Posvěťme si především na jeho rouhavé nájezdy proti církvi katolické.

Na stránce 7. čteme: „Ve vymýšlení dogmat jest podnes římská církev věru nedostihlou.“ Brožurkář chtěl patrně udělati vtíp, myslíme ale, že by mu vtíp ihned zšel, kdybychom se ho otázali, které dogma kdy církev katolická vymyslela? Necht' zví náš vtípkář, že *církev katolická jest povinná učití*, neboť tak kázal jí Pán, řka: „Jdouce, učte všechny národy“ (Mt. 28, 19). Učíc nevymýšlí ale dogmata, jak se brožurkář domýšlí, nýbrž hlásá, vedena jsouc Duchem svatým, co Ježíš Kristus učil a co apoštolové kázali, a proto odvolává se též, kdykoliv učitelský úřad svůj zastává, na písmo svaté a ústní podání čili ústní apoštolské učení, kteréž nám církve od apoštolů a jejich žáků založené, a svatí Otcové zachovali. Necht' zví dále brožurkář, že rozkaz tento, aby církev učila všechny národy, jest naprostý, a že se vztahuje na všechny časy a věky, a nikoliv pouze na 4. století, jak se nejnovější apoštol pravoslavie domnívá; neboť kdyby úřad církve učitelský měl obmezen býti tímto časem, byl by Kristus Pán zajisté řekl: Jdouce, učte až do roku 381., aneb: učte tak dlouho, dokud pravoslavná církev vám učiti dovolí. Kdyby toho byl prvé uvážil náš brožurkář, než stíniti počal svůj nástin dějin církve „pravoslavno-katolické“, nebyl by mohl nikdy prostě napsati, co čteme na stránce 8.: „Tito (totiž věřící církve pravoslavné) pevně mají za to, že jejich víra jest tou pravou, od Krista založenou: neboť ona řídí sejen dle učení Syna Božího, a pak přidržuje se přísně usnešení prvních obecních sněmů, zavrhuje úplně vše, což teprve později čas od času v ohledu dogmatickém, hierarchickém a obřadním zavedeno bylo v církvi Římsko-katolické.“ *Neboť co tuto co přednost církve pravoslavné vychvaluje, v tom záleží právě její odboj proti řádu od Syna Božího stanovenému.* Ostatně není pravda, že by se církev pravoslavná řídila dle učení Syna Božího, neboť Syn Boží učil, jak jsme se přesvědčili primat sv. Petra a vycházení Ducha sv. od Otce i Syna, což ale církev pravoslavná zúplna zavrhuje. —

Čteme dále (na str. 12.): „Rozšiřovatelé křesťanství z Říma měli v jedné ruce kříž a v druhé ruce meč, jímž podmaňovali si na víru obrácené a vydírali od nich desátky a jiné daně.“ A na str. 53.: „I se

siluje se stále v Ruských zemích víra pravoslavná, již Rusko mnoho co děkovati má. Ona není dědictvím těch, jižto ďábelské apoštolováním své provozovali od Labe až k moři Jaderskému; ona nebyla vnucována národu brínkotem mečů a poutami otroctví, ona nepodrobila národ světské vládě německé a všemohoucnosti papežské.“

V rádcích těchto viní spisovatel církev katolickou z dvojího provinění, a sice 1. *že učení své národům vnucovala brínkotem mečů a pouty otroctví*, a 2. *že podrobila národ světské vládě německé a všemohoucnosti papežské.* —

Co se první výtky týče, přáli bychom si poznati doklady tohoto výroku spisovatelova, ale takové, jejichžto lichost nebyla dávno již s důstatek dokázána. Ale toho jest právě u odpůrců církve sv. litovati, že neustále na těchže nájezdech proti církvi harcují, byť i stokrát již ze sedla vyhozeni byli. — Abychom zde všechny ty důvody opakovali, které kdy pro tuto při a proti ní proneseny byly, to vedlo by daleko: postačí zajisté, když toliko připomeneme, že *církev katolická všeliké násilí u rozšiřování křesťanství vždy co nejrozhodněji zatracovala*, poněvadž evangelium Kristovo jest evangelium míru a pokoje. —

Co se pak druhé výtky týká, že prý víra katolická národ náš světské vládě německé a všemohoucnosti papežské podrobila, *připouštíme, že víra katolická národ náš, jako všechny ostatní národy katolické, podrobila hlavě církve od Boha ustanovené*, že by ale národ náš také světské vládě německé byla podrobila, o tom nevíme ničeho. Světské vládě německé byl sice a jest až posud národ náš podroben, ale že příčinu toho docela jinde než ve víře katolické hledati třeba, dozná zajisté každý znatel dějin vlasti naší. *Chce-li ale agitator pravoslavie věděti, která víra světské vládě národ u skutku podrobuje, necht podívat se na pravoslavné Rusko*, kde nejvyšší hlavou církve jest vládce světský.

Toho i skutečně doznává brožurkář, neboť na str. 22. píše: „Tato církev (totiž pravoslavná) netvořila jako Římská zvláštní stát v státu, ale ona závisela od velkoknížete, bez jehož vědomí nesmělo žádné důležitější zřízení se státi.“ — Věru, mohli bychom spokojeni býti s tímto vyznáním, které církev pravoslavnou tak patrně odusuzuje; než nastojte! Právě v tomto porobenství církve pravoslavné vidí agitator náš její chloubu a přednost před církví katolickou! Otroctví církve, státní absolutis-

mus v nejpřísnějším slova smyslu, jemuž i svědomí občanů podléhá, toť tedy idealem našemu vlasteneckému brožurkáři! Věru, litujeme ho!

Než otroctví církve pravoslavné není jedinou chloubou její: *ona vyniká nad katolickou církví i svým duchovenstvem.* „Ruský kněz jest ženat — praví spisovatel na str. 56. — a protož může býti rádcem zkušeným ve věcech rodinných občanům. Lid v něm vidí kněze a člověka, oným jest mu tak dlouho, dokud má kněžské roucho na sobě. A připomenouti také musím, že Ruské kněžstvo jest neobyčejně snášenlivé, kteroužto ctnost u našich kněží mnohých marne bychom hledali.“ A na str. 57. čteme: „V občanských a právních záležitostech podléhají kněží soudům světským, jako každý jiný úředník, a protož není tu toho napínavého kastovníctví, jako jinde, kde se domýšlí kněz, že jest prostředníkem mezi lidmi a Bohem.“ —

Ejhle, co tu předností ruských popů před katolickým duchovenstvem! *Jaká výhoda spočívá již v tom, že jsou ženati!* Ruské popstvo jest sice, jak všeobecně známo, na velmi nízkém stupni vzdělanosti, kdežto duchovenstvu katolickému ani nejnižší jeho protivník vzdělanost upírati nemůže, ale což jest do vši této vzdělanosti katolického duchovenstva, což do vši moudré rady jeho ve všech záležitostech života, když ve věcech rodinných nemůže občanům raditi ze zkušenosti, jako popstvo Ruské! *A pak ta snášenlivost ruského popstva!* Ono nechává každého dělati, co se mu líbí, ale naše duchovenstvo neustále jenom napomíná, kárá a vytýká, varuje a napravuje a zehrá až k omrzení. — A konečně, *jak prospěšně liší se Ruské popstvo od nadutého katolického duchovenstva, kteréžto se domýšlí, že jest prostředníkem mezi Bohem a lidmi!* Než nechme žertu; tážeme se brožurkáře, čím asi jest kněz, není-li prostředníkem mezi Bohem a lidmi? A nejsou-li popové Ruští prostředníky mezi Bohem a lidmi, k čemu, tážeme se dále, jsou tedy všickni ti patriarchové a exarchové a metropolitové a arcibiskupové a hierarchové a chorepiskopové a archimandriti a protojerejové a hierejové a hieromonachové a jak se všickni ti Ruští duchovní nazývají? —

Než brožurkář není ještě s vychalováním pravoslavie hotov; ještě může se vytasiti se znamenitou předností církve pravoslavné před katolickou církví, která se zajisté nemine u nás hlubokého dojmu; on

píše na str. 12: „Lid rozuměl obřadu, an byl tento v jeho řeči mateřské, slovanské, a protož zdálo se mu býti nové náboženství brzy vlastním, domácím. Tím bylo zde více užšího spojení mezi církví a lidem nežli tam, kde církev užívala latinského lidem nesrozumitelného jazyka.“ — Pak vychvaluje obřad Ruské církve a dokládá na str. 12: „*Naši čeští předkové měli také dříve dílem řecko-slovanský, a dílem německo-latinský obřad. Onen měl převahu, líbil se více lidu, ale pád říše Moravské . . . zjednal nadvládu obřadu německo-latinskému.*“

Připouštíme rádi, že církevní obřady, v mateřském jazyku lidu konané, daleko srozumitelnější jsou, než obřady, spojené s řečí latinskou. Ani krásy obřadů církve pravoslavné nechceme ujmáti: avšak připomínáme, že při obřadech mají více mluviti úkony než slova kněze; ostatně konají se i u nás obřady z velké části s výkladem v mateřské řeči lidu; a co se krásy obřadů týká, myslíme, že se nedá tak snadno rozhodnouti, zdali obřady církve pravoslavné aneb církve Římské jsou krásnější; že obřady církve pravoslavné jsou rozmanitější a delší, jest pravda, ale právě délkou svojí unavují. Ostatně vychvalováním obřadů pravoslavných nezíská u nás agitator pravoslavie nikoho; neboť k vůli ceremoniím měníme sice rukavičky, nikoliv ale víru.

Však agitator pravoslavie má ještě něco za lubem, což jistojistě čtenáře jeho ohromí tak, že horem pádem pravoslavii v náruč se vrhnou; jsou to *sv. apoštolové naši, Cyrill a Method, o kterých se tu dovídáme, že hlásali víru pravoslavnou*. Na str. 53. čteme: „Považme, že jest to víra, iž hlásali naši apoštolé Cyrill a Methoděj, a protož chovajíce v úctě a vděčnosti tyto svaté muže ctíme též jejich drahý, věčně trvající odkaz.“ Aby slovům svým dodal větší váhy, uvádí na str. 46. řeč, kterou měl metropolita Petrohradský 13. října 1870 v církvi Aleksandroněvské lavry po vykonaném obřadu přisjednocení 14 Čechů odpadlíků k církvi pravoslavné, a pak řeč rektora duchovní akademie Janiševa, při banketu, uspořádaném v Petrohradě k počtě oněch odpadlíků Českých, v kterýchžto řečích tentýž výrok nalezáme, že *sv. Cyrill a Method apoštolové pravoslavie byli*. — Tyto výroky musíme rozhodně odmítnouti, neboť z nich mluví lež a šalba. Tito svatí apoštolové naši přišli k nám sice z Řecka, a zavedli zde liturgii slovanskou, ale *pravoslavnými apoštolmi nikdy nebyli*, neboť uzná-

vali primat Římského papeže, ku kterémuž Cyrill jednou (a sice roku 868.), Method dvakrát (r. 868. a 879.) do Říma putoval.

Konečně apeluje agitator pravoslavie k národní uvědomělosti naší, jakoby národnost s vírou měla cos společného, a k tomuto účeli uvádí z řeči Haličanina E. O. Pavloviče při onom banketu Petrohradském, o němž jsme se již zmínili, mezi jiným toto (na straně 49.): „Já, co Červeno-Rus, osobně i vejmenu rodáků svých mohu zjevit vám, slovanští bratři Češi, že vy, jakožto představitelové austrovengerské monarchie, osvětou i politickým položením slavní, první učinili jste krok k rozbití vetšého papežského prestolu, škodlivě působícího na rozvití idey mravního slovanského sjednocení Přijmutí národumilovné, pravoslavné víry, a v známost uvedení jazyka Ruského jest úkol všech Slovanů, zástita toho jedinstva a urychlování jeho — úkol Ruského národa.“ Na str. 50. uvádí podobná slova jakéhosi dopisovatele z Petrohradu: „Nyní věru jest na čase, abychom neohlíželi se po něčem cizím, — a cizím nám Řím i Německo — a obrátili zřetel svůj k svému vlastnímu, k víře otcův svých, tak aby, co jedněmi ústy všem Slovanům bylo zvěstováno, stalo se nyní všem Slovanům společným, a tak duchovním svazkem tímto aby sloučena byla všechna slávská plemena v jednu slovanskou rodinu.“ K tomu dodává spisovatel sám (na str. 50.): „Tu vidíme, jakou radost pocítili Rusové nad přestoupením krajanů našich na víru jejich; vidíme též, jak upřímně hlásí se k nám co k bratrům svým, jak vysoko cení slavné dějiny naše, v nichž Hus již ukazoval nám na pravoslavii. Nuže, přičiňme se, aby již brzo i víra i písmo nás sjednocovali!“ — Po tom, co jsme posud napsali, k slovům těmto netřeba poznámky.

Co jsme z počátku napsali, že nám totiž ve spisku svém agitator pravoslavie tendenčně překrucovaný a rozličnými nájezdy na Řím a církev katolickou přispikovaný dějepis církve Ruské podává, to jsme tuším s důstatek dokázali. — Část liturgická spisku toho nemá pro nás zajímavosti, a proto ji pomineme mlčením. Jestliže jsme se při tomto spisku déle zdrželi, než zasluhuje, nechť omluví nás odůvodněné očekávání naše, že se zajisté brzy i jisté listy s podobnými pravoslavnými agitacemi vytasí, aby v trudných těchto dobách v národu našem nové sváry a různice působily. —

Chudý sirotek z Dlouhé ulice.

Obrázek ze 14. století od Frant. Pravdy.

VI.

Dům, v němž bydleli Pražští biskupové, později arcibiskupové, mezi nimiž Arnošt byl první, nalezal se na Malé straně hned za mostem v pravo a byl velmi rozsáhlý. Patřila k němu také zahrada a v té právě Arnošt trval, když mladý Rotlev mu přivedl Elišku.

Arnošt spatřiv ji, skoro by ji byl nepoznal a podivil se změně, co se s ní stala.

Praví: „Kdo pak si o ni již získal zásluhu?“

Rotlev mu pověděl, že matka jeho, a on jí vzdal chválu: „Máš bohobojnou a dobrotivou matku, Rotleve, skutky stejně výborného tvého otce neušly pozornosti naší a já zajisté modlívám se a za přímluvu žádám Pannu Marii, aby Bůh všemohoucí vám byl štědrým odplatitelem.“

Rotlev oznámil, co se v Dlouhé ulici o Elišce byl dověděl a Arnošt řekl: „Děkuji ti, milý synu, za ochotnost tvou. Ujmej se sirotek, jest to počínání šlechtné. Ty k němu máš prostředky, Pán v nebesích ti požehná.“

Arnošt držel v ruce knihu, byla to kniha modlitební a když Václav Rotlev jako zvědavě se na ni díval, že se mu zdála býti znamenitá, ukázal mu ji, mluvě při tom: „Tu mi náš slavný malíř Zbyšek z Trotiny vyzdobil obrázky, pohled a suď, nejsou-li překrásné.“

Ano, byly překrásné, drobně malované a kniha ta Arnoštova se nám zachovala. Má ji České Museum a honosí se jí co výtečným plodem starého umění vlasteneckého.

Rotlev jevil velké potěšení, že ji viděl a vlídný arcibiskup přesvědčiv se, že ho malby zajímají, vzal ho s sebou do paláce, kde malbami okrášlené byly stěny.

I Eliška šla s nimi a když Václav v domácní kapli podobizny všech biskupů Pražských a ve večeřadle namalované štíty mnohých knížat a pánů českých si byl prohlídl a poučné a mravné verše a v soukromé komnatě vyznání víry pěkně psané a figurované si byl přečetl, propustil ho Arnošt milostivě a Elišku si podržel.

Kam ji dá, co s ní udělá?

Rotlev to nevěděl, ale brzy zvěstoval mu to arcibiskup sám, když se s ním na Petříně zase sešel. Pravil: „Schovanka naše již není v Praze, nýbrž v Roudnici v domě pro chudé, kde od velebných otců z kláštera

sv. Augustina dostává se jí potřebného vychování.“

Klášter i dům pro chudé čili špitál Roudnický založil a vystavěl Arnoštův předchůdce biskup Jan IV. z Dražic a Jan i Arnošt na hradě Roudnickém, jenž patřil jim, nejraději přebývali.

Rotlevovi bylo líto, že malá dívka přišla pryč z Prahy a přál si, aby i on mohl přispěti něčím k jejímu štěstí. Často o ní mívával řeč s matkou, když ji navštívil, a Arnošt znaje jeho přízeň k ní nikdy neopominul po svém pobytu v Roudnici vyříditi mu, jak prospívá milá jejich schovanka, jak ji nazýval. Scházel se s Rotlevem napotom u dvora císařského, ano on si ho zval také k sobě a nejednou zavítal k jeho rodičům, aby se s nimi o vykonání všelijakých dobrých skutků domluvil, k nimž oni vždy byli ochotni podporující je velkým svým jméním.

Nastaly v Čechách zase lepší časy, hlad z neúrody pošlý trval až do nových žní r. 1362, které vypadly tak bohaté, že cena obilí rychle spadala a při svatém Václavě korec žita z třiceti grošů klesl na jeden groš anebo z 8 zl. 40 kr. na 28 kr. našich nynějších peněz.

Lidé okráli, radovali se a v celé zemi chválila se štědrost a dobrota Boží.

Císař Karel, aby pro budoucnost poddané své od hladu zachránil, vydal rozkaz městům a klášterům, které měly statky, že tolik a tolik obilí ležeti jim musí v zásobě na sýpkách, a na Písek, ku příkladu, připadlo 4200 korců žita.

Množil se opět blahobyť, přibývalo bohatství, zdvihal se obchod. Karel zakládal veřejné cesty, staral se o jejich bezpečnost, dbal na plavbu po řekách. Kupectví zajisté květlo a otec Jan Rotlev potřeboval svého syna Václava doma, aby zboží a jmění své sám nemusel spravovat. Zhoršilo se jeho zdraví, trpěl často na dnu, Václav ho zastával a ve všem mu byl k ruce.

Císař Karel meškal mnoho za hranicemi, zdržoval se v Normberce, strojíval válku proti svým nepřátelům, po třetí se stal vdovcem a po čtvrté se oženil.

I dal manželku svou a dvoutiletého syna Václava na království české korunovati a té slavnosti v Praze mladý Rotlev byl také přítomen, konaje při ní službu králova panoše. Pak zase žil sotcema Karel odebral se opět pryč ze země v záležitostech dědičných.

Po roce velký zármutek způsobila v

Čechách smrt arcibiskupa Arnošta z Pardubic. Jel za císařem Karlem do Budišína, tam těžce onemocněl a v zimnici se dal odvézt na svůj hrad Roudnický, kde po několika nedělích dne 30. června 1364 zemřel.

Zpráva o tom rychle se rozšířila po Praze a mnoho vážených pánů, kněží a měšťanů dostavilo se ku pohřbu milého arcipastýře. Vyžádal si, aby byl pochován v kostele Panny Marie v Kladsku, kdež jeho otec byl královským purkhrabím a kdež co pachole navštěvoval farní školu u téhož kostela, a zvlášť vělí ctitelé doprovodili tam tělo jeho.

Byl mezi nimi i mladý Rotlev, otec ho poslal, aby ho zastoupil. On sám se pro churavost tak daleko nemohl vzdáliti, a jemu to opravdu bylo milé. Může duchovnímu příznivci a příteli svému prokázati poslední úctu a tím i vělou vděčnost svou mu projeví.

V tom okamžení nezpomněl si na Elišku Hodkovu, již Arnošt měl v Roudnici, ale sešel se tam s ní náhodou a řízení Boží ji opět v ruce jeho uvedlo. (Pokračování.)

D O P I S Y.

Z Prahy v dubnu 1872.
(Něco o hluchoněmých.)

Němý! němý! slyšíme poděšené chlapce úzkostlivě křičeti, k nimž se zatatou pěstí, hrozivým obličejem, se vztekem pravého divocha němý se blíží. A proč je tak strašným; proč je skoro všeobecným postrachem všem, s nimiž do styku přichází? Právě proto, že neslyší, a tudíž také nemluví; poněvadž jaktěživ neslyšel laskavého slova neb přívětivého napomenutí, poněvadž celá mravouka se mu vštěpovala holí neb metlou, kdežto ubožák nemá o náboženství ani ponětí a takovýmto způsobem tím méně ho nabude. Ovšem mluvím zde pouze o těch, jenž od narození hluchoněmotou postiženi jsou.

Jak nešťastný ubožák takový jest, a že za obtíž byti musí rodině, z níž pochází neb obci, do níž přináleží, snadno si vysvětlíme, uvážíme-li, že člověk takový, nemaje ponětí o náboženství, mravnosti a nějakém řádu, jedná tak, jak mu to jeho chťič neb vášeň velí; ano zvířecí pud, tenť jest jeho zákonodárcem, pohnutkou a měřítkem všeho jeho jednání a počínání; že pak takový duševně zakrnělý a nevyvinutý člověk za špatné své skutky odpovědným není a byti nemůže, rozumí se samo sebou. Stav hluchoněmého jest zajisté nejvýše smutný

a politování hodný, ana duševní činnost v něm takřka dřímá, a nepůsobí-li se na ni přiměřeně, navždy usne, a nešťastník, zbaven jsa toho nejdražšího pokladu, jenž člověka člověkem činí, podobá se nerozumnému zvířeti. —

A bohužel, takových nešťastníků má naše vlast značný počet; dle nejnovějšího sčítání lidu připadá jich na hlavní město Prahu 209, na kraj Chrudimský 361, na Budějovický 298, Písecký 282, Tábořský 288, Čáslavský 330, Kralohradecký 313, Jičinský 294, Mladoboleslavský 273, Plzeňský 258, Pražský 383, Chebský 249, Litoměřický 274, Žatecký 117 a na město Liberec 17, dohromady tedy 3.946. V Čechách připadá jeden hluchoněmý na 1.300 obyvatelů. Poněvadž však tato vada, jak zkušenost učí, u mnohých se zatajuje a zapírá, nemáme se s pravdou, řekneme-li, že počet těch ubožáků ke 4.000 obnáší. A jak se starali slyšící jejich spolubratři o ulevění a zmírnění nešťastného jich losu? Buď pranic, počítajíce je mezi pomatené, aneb zcela nepřiměřeně hojice mluvidla jejich, která obyčejně zdráva bývají, tak že by zcela dobře mluvili, jen kdyby slyšeli, ana němota téměř výhradně z nedostatku sluchu pochází. K ulevění bídý značného toho počtu hluchoněmých nedělo se od státu pranic, ač mu to jednostejno býti nemá, nachází-li se jen v jedné zemi 4.000 lidí, kteří bez vychování odrostše jako strom v lese, lidské společnosti na obtíž a postrach býti mohou, — od soukromníkův pak též málo.

Teprv r. 1786 sestoupilo se 12 lidumilů, majíce v čele hraběte Kašpara Hermana Kunigl-a, tehdejšího radu u appella-cí, a založili ze svého jmění ústav pro hluchoněmé v Praze, první toho druhu v Čechách. Často, zvlášť v dobách válečných a hladu byl by ústav tento málem zaniknul, pevného základního kapitálu nemaje; avšak Bohu díky, našli se vždy šlechtetní lidumilové a dobrodincové, jichž přízní mohl ústav dále blahodárně působiti. Dle rozličných příjmův bylo zde odchováno více méně chovanců; tak kp. od r. 1786—1836, tedy za 50 let 252, od r. 1836—46 již 127, od r. 1846—56 opět 188, od r. 1856 vzdělal ústav 376 dítek; v celku dosud tedy skoro 1000 ubohých hluchoněmých bylo od bídý a nouze jakož i od hrubých zločinů zachráněno a církvi a státu tolikéž pořádných údův zachováno. Skoro 1.000 hluchoněmých bylo v tomto ústavu k sebevědomému a samostatnému životu pro-

buzeno. Řádně byvše vychováni, dobývají si sami chléb vezdejší; většina z nich má svůj krb domácí. jsou hledaní řemeslníci, umělci a hospodáři. Že se z nich skutečně řádní lidé stávají, jsou-li jen dobře vychováni, dosvědčuje též to, že z uvedeného počtu jen asi 2 byli soudem z hrubšího přestupku usvědčeni. Dále pak se musí u nich chváliti srdečná vděčnost, a upřímné a vroucí přátelství, jímž lnou ke svým učitelům a dobrodincům, mnohé a pohnutlivé doklady bych mohl uvéstí.

An stát o hluchoněmém se nestaral (vyjímaje nějakou subvenci), chopil se záslužného úkolu toho soukromí lidumilové, a tak tedy založil zemřelý p. biskup Litoměřický druhý ústav v Litoměřicích r. 1860, rokem pak letošním vstoupil takovýtéž ústav v život v Budějovicích snahou, přízní a štedrotou nejdůst. pana biskupa Jana Valeriana Jirsíka, a bohdá se dočkáme, že i v *Hradci Králové* takový ústav pro východní Čechy nejvýš potřebný co nejdřív založen bude.

Než co jest i to vše na tak mnohé? Můžeme směle tvrditi, že i nyní, kdežto 3 ústavy pro hluchoněmé v Čechách máme, ještě dobrá polovice dítek hluchoněmých ku vzdělání nepříjde a tak tedy zanedbána jsouc odroste. Příčinou toho jest jednak zcela nedostatečná dosavadní hmotná podpora ústavů těch, jednak zase netečnost a líknavost rodičů neb poručníkův, ustavičně odkládajících, až dítě 12. rok přestoupí, načež již přijato nebývá, ano potom jen velmi těžce aneb zcela nechápe. Mnohý nerozumný otec zase lituje toho nákladu na své dítě, byť i zámožný byl, a má tu výlohu za zbytečnou, nevěda, že poskytne-li ubohému dítěti vzdělání, více mu dá, než kdyby mu značné jmění odkázal.

Mýlil by se, kdoby myslil, že hluchoněmé dítě, ovšem, není-li blbé, není vzdělání schopno. Mohu tvrditi, že mnohé takové dítě větší pokroky činí, než jiné dítě, jež slyší a mluví, k čemuž nemálo přispívá společný život jejich, úprava, čistota a pořádek v pravdě vzorný, jemuž dítě snadno pomalu přivyká, a odtud také jejich cíle a zdravé vzezření. Ovšem vyučování v začátcích vyžaduje nesmírného namáhání a trpělivosti neochabujících, avšak jest to také radost viděti, jak dítky napnuté svou pozorností upínají na to, co se jim přednáší, zvláště pak na náboženství, s jakou živostí a účastenstvím postupující děj doprovázejí a po vyučování všechny k zasloužilému katechetovi svému jako k svému otci se hr-

nou a jemu děkují. Snad by to mnohým zatvrzelcem hnulo, kdyby byl viděl na své vlastní oči, kterak při poslední přednášce „o ztraceném synu“ se zbožností a vroucností v pravdě vzornou pozorností svou napínali, a s jakou nevinnou horoucností a toužebností se na velikonoční svatou zpo- věď a svaté přijímání těšili.

Než jako v náboženství, podobně vy- nikají i v ostatních předmětech, zejména v mlavě, v krásopisu, kreslení, počtech, zeměpisu, přírodopisu, vyšívání a zaměstnání, jež každému dle jeho povolání vyká- záno jest. Vida tu nelíčenou radost, po- řádek, pokrok a vůbec celé chování hluchoněmých chovanců, pomyslí jsem u sebe: „Nešťastné, a přece šťastné dítky, jež do ústavu toho se dostanou.“ J. M.

Z Týna nad Vltavou, 12. dubna 1872.

(Oprava chrámu Páně.)

Není tomu příliš dávno, co město naše přičiněním bývalého našeho děkana, † p. kanovníka K. Vinařického monumen- talní budovou školní okrášleno bylo, a půl leta teprv uplynulo, co jevištěm bylo slavnosti velikolepé, jejížto ozvěna po vši vlasti účtu k našemu českému duchoven- stvu hlásala: a již opět plesají rozechvěná srdce naše, neboť k čemu se dlouho již touha naše nesla, to stalo se nyní usi- lovnou snahou důstoj. našeho p. děkana a šlechtitou podporou štedrých dobrodinců skutkem: *chrám náš nyní bohatě a dů- stojně ozdoben.*

Počátek učiněn již roku 1868 s hlav- ním oltářem sv. Jakuba, který nákladem 400 zl., od J. Em. nejdůst. p. kardinála knížete Schwarzenberga milostivě poskyt- nutých důkladného obnovení došel. Žasli jsme nad uměleckou krásou obrazu oltářního, když s něho pojednou rouška času, všecken jeho půvab zastírající, se- jmuta byla, a důst. náš p. děkan, dojat tak skvělým výsledkem prvního svého po- kusu o slušné ozdobení stánku Božího, pevně u sebe uzavřel, že neustane, pokud nebudou veškeré oltáře a ostatní části chrámové podobně obnoveny a ozdobeny.

Tak nákladnému podniku stálý však v cestě obtíže nemalé; neboť mimo 600 zl., které předchůdce našeho velectěného duchovního pastýře, † p. děkan Šejnoha k tomuto účelu odkázal, nebylo jiného základu, z něhož by se všechny útraty s důkladnou opravou chrámovou spojené zapravily; ale pevná vůle a usilovné sna- hy důst. p. děkana a šlechtité přispěv-

ky zbožných osadníků přemohly obtíže tyto, a roku 1871 mohly již 4 oltáře, a sice oltář sv. Šebestiána a sv. Jana Nepomuckého, Panny Marie a sv. Františka Xaverského, jakož i kazatelna a křtitelnice nákladem 800 zl. důkladně opraveny a vkusně ozdobeny býti. Mimo to zřízeny téhož roku i nové kostelní korouhve a jiné okrasy chrámové za 100 zl. Avšak ještě domáhaly se přiměřené opravy dva oltáře, oltář sv. Josefa a sv. Barbory, a té dostalo se jim velkodušnou obětovností dvou nejmenovaných dobrodinců, kteří k šlechtnému tomuto účelu po 100 zl. věnovali.

Ještě však nebyla ušlechtilá péče důst. p. děkana o zvelebení našeho chrámu P. uspokojena; neboť soulad, který v nově ozdobeném chrámu panoval, rušila valně již sešlá křížová cesta. I tu muselo pomozeno býti, a proto neváhal důst. p. děkan, spoléhaje na další štědré příspěvky zbožných osadníků, letošního roku o novou křížovou cestu postarati se. Volba umělce, kterému by se malba této křížové cesty svěřiti měla, nebyla těžká; plzenský akad. malíř, p. Jan Herzog, požívá v krajích našich tak slavného jména, že se p. děkan ani okamžik nerozmýšlel, s tímto výtečným mistrem v záležitosti naznačené vyjednávati. Jak mile byl ale překvapen, když mu umělec tento za nepatrnou odměnu 250 zl. překrásné a v pravdě umělecké obrazy křížové cesty nabízel. Jsou to v skutku obrazy okouzlující; nesnadno zajisté odvrátiti od nich oko, když na významuplné tváři Božského Spasitele aneb blahosl. Matky jeho spočinulo. Dotčený umělec přispěl obrazy těmito nemálo k ozdobě chrámu našeho, a proto vzdáváme mu tuto upřímné díky, doporučující ho co nejvřeleji všem, kdožkoli štětce jeho kdy potřebovati budou. Když k obrazům těmito i vkusné rámce za 100 zl. (kukterýmž ještě jiné výlohy, 50 zl. obnášející, připočísti třeba) zaopatřeny byly, vykonáno dne 10. března b. r. způsobem dojemným jejich posvěcení od veleb. P. Jiřího Nušla, kvardiana z Bechyně.

Nemůžeme dopis tento ukončiti, aniž bychom nejvřelejší díky nevzdali všem, kdožkoli si o ozdobu našeho chrámu Páně zásluhy získali; Bůh sám budiž jim odplatitelem, neboť k jeho cti a chvále stalo se, což učinili. *Zároven ale vznášíme uslovnou prosbu k těm, kterýmž Bůh požehnal, kteří ale posud věčnost svou k dárci všeho dobra nedali na jevo, by vůči*

dokonané sice, ale posud ještě zúplna nezapravené ozdobě chrámové neváhali děle, položití dárek svůj na oltář nebeského Odplatitele. J. D—n.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál odjel 9. t. m. do Vídně, odkudž se 18. t. m. do Prahy navrátil.

— *Porádek kanonické generální visitace a udílení svátosti birmování ve vikariatu Slanském:* Dne 20. dubna u večer příjezd do *Únoště*. V neděli (21.) v *Únošti* v 8 hod. kázání, mše sv., birmování a visitace. Odpoledne křesťanské cvičení a sv. požehnání v kostele, pak zkouška z náboženství ve škole. — V pondělí (22.) v *Svárově* v 8 hod. kázání, mše sv., birmování, visitace, zkouška z nábož. ve škole. Totéž v úterý (23.) v *Hostouni* a ve středu (24.) v *Družci*. Ve čtvrtek (25.) na *Kladně* v 8 hod. kázání, mše sv., birmování odrostlých, visitace; odpol. zkouška z nábož. ve třech třídách školy chlapecké. V pátek (26.) na *Kladně* v 8 h. mše sv., křest. cvičení, birmování školních dívek; odpol. zkouška z nábož. v dívčí škole. V sobotu (27.) na *Kladně* v 8 h. mše sv., křesťanské cvičení, birmování školních chlapců; odp. zkouška z nábož. ve 2 třídách školy chlapecké. — V neděli (28.) na *Smečně* v 8 h. kázání, mše sv., birmování, visitace; odp. křest. cvičení a sv. požehnání v kostele, zkouška z nábož. ve škole. — V pondělí (29.) v *Slaném* v 8 hod. kázání, mše sv., birmování školní mládeže; odpol. zkouška z nábož. na hlavní škole. — V úterý (30.) v *Pcherách* v 8 hod. kázání, mše sv., birmování, visitace, zkouška z nábož. školní mládeže z Knovize, Volšan a Želenic; odp. zkouška z nábož. žákův z Pcher. — Ve středu (1. května) v *Tuřanech* v 8 h. kázání, mše sv., birmování, visitace, zkouška z nábož. ve škole. — Totéž ve čtvrtek (2.) v *Kvilicích*. — V pátek (3.) v *Libušině* (fil.) v 8 h. mše sv. a zkouška z nábož. ve škole. — V sobotu (4.) ve *Velkých Horešovicích* v 8 h. kázání, mše sv., birmování, visitace, zkouška z nábož. ve škole. — V neděli (5.) v *Slaném* v 8 hod. kázání, mše sv., birmování, visitace; odpoledne křest. cvičení a sv. požehnání v kostele, zkouška z nábož. ve farní škole. V pondělí (6.) v *Slaném* v 8 hod. mše sv. v chrámu Páně u Piaristův, návštěva gymnasiálních škol a kláštera fran-tiškánského. — V úterý (7.) v *Zlonicích* v 8 hod. kázání, mše sv., birmování, visitace,

zkouška z nábož. ve škole. — Totéž ve středu (8.) v *Klobukách*. — Ve čtvrtek (9.) ve *Vraném* v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace; odpoledne křest. cvičení a sv. požehnání v kostele, zkouška z nábož. ve škole. — V pátek (10.) v *Pálečku* (fil.) v 8 hod. mše sv. a zkouška z nábož. ve škole. — V sobotu (11.) v *Dřínově* (fil.) v 8 h. mše sv. a zkouška z nábož. ve škole. — V neděli (12.) ve *Zvoleňovsi* v 8 hod. kázání, mše sv., biřmování, visitace; odpol. křest. cvičení a požehnání v kostele, zkouška z nábož. ve škole. — V pondělí (13.) v *Kolči* v 8 hod. kázání, mše sv., biřmování, visitace, zkouška z nábož. ve škole. — Totéž v úterý (14.) v *Kovárech*. —

U večer návrat do Prahy k slavnosti svato-Janské a hodům svatodušním, načež opět v sobotu (25.) v *Středoklukách* v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace, zkouška z nábož. školní mládeže z Čičovic a Kněževsi; odpoledne zkouška z nábož. šk. mládeže ze Středokluk. — V neděli (26.) v *Lidicích* v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace; odpoledne křest. cvičení a sv. požehnání v kostele, zkouška z nábož. ve škole. — V pondělí (27.) v *Rapicích* v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace, zkouška z nábož. ve škole. — Totéž v úterý (28.) ve *Vřetovicích*. Návrat do Prahy. Na této apoštolské cestě své bude J. Emin. p. kardinal (aneb kdyby pro naskytlé překážky visitaci konati nemohl, v jeho zastoupení J. M. světicí p. biskup dr. Prucha) noclehem od 20—23. dubna v Únošti, od 24—26. na Kladně, od 27—5. května na Smečně, od 6—11. v Zlonicích, 12. a 13. ve Zvoleňovsi, od 25—27. v Lidicích.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 16—19. dubna u sv. Štěpána, od 20—23. u sv. Jindřicha, od 24—27. u sv. Cyrilla a Methoděje v Karlíně.

— V pátek 19. t. m. budou se slaviti narozeniny J. Velič. císaře *Ferdinanda* (nar. 19. dubna 1793) u Věch Svatých na hradě pontifikální mši svatou s „Te Deum“ v 9 h., v chrámě Matky Boží před Týnem pak v 11 h. — V úterý 23. t. m. bude se slaviti církevní památka sv. *Vojtěcha*, bisk. a muč., patrona země České. V kapli sv. *Vojtěcha* v nádvoří před velechrámem sv. Vítským stojící budou v ten den od 6 h. z rána slouženy tiché mše sv., načež u Věch Svatých bude kázání německé o 1/2 9 h., české pak v 10 h. a v 11 h. pontifikální mše sv. — Ve farním kostele u sv. *Vojtěcha* v Jirchářích bude v týž den v 10 h. kázání, v 11 h. zpívaná mše sv., a od-

poledne v 5 h. nešporý s požehnáním. — Ve středu 24. t. m. bude sekonati výroční pouť u sv. *Jiří* na hradě tímto pořádkem: Od 5 h. z rána budou tiché mše sv., v 10 h. bude slavná mše sv. a odp. o 4. h. bude kázání a sv. požehnání. — Ve čtvrtek 25. t. m., v den sv. *Marka* vyjde prosebný průvod z kostela Věch Svatých na hradě po mši sv. v 8 h. ráno do farního chrámu Páně na Strahově.

— Z *Hradce Králové*. Dne 6. května slaví J. Exc. nejd. p. biskup Kar. Hanl 40 plných let svého posvěcení na biskupství, kterážto památka se v celé diecési d. 9. května (nanebevst. P.) konati bude.

Z *Ríma*, 18. března. Povrchní pohled na listy dnešní stačí, bychom nabyli přesvědčení, proti komu demonstrace mazzini-ovská byla namířena, zdali proti Piovi IX. aneb proti Viktoru Emanuelovi. Celá demonstrace namířena byla proti Viktoru Emanuelovi. Včera poprvé od 18. měsíců nebyli obtěžováni tisícové věřících, kteří každé neděle davem do Vatikánu se ubírají. Místo toho výkřiky „Evviva Mazzini,“ jež po dvě noci pod okny královými trvaly, nechtěly vzíti konce. Ministerstvo, jehož hlavní péčí jest, Evropě písek v oči metati, bylo tak pošetilé, že postaralo se, by Viktor Emanuel o narozeninách Říma byl vzdálen a teprv tehdy přibyl, by byl svědkem oslavování velkého revolucionáře. Jak vhodně řekl Pius IX., že nešťastný král není v státu prvním občanem, ale prvním otrokem revoluce. — Telegraf pomílel o tom, co stalo se v Bologně u příležitosti, když mrtvola Mazziniho byla na nádraží. Profesor Filopanti měl totiž k lidu řeč a předložil mu dvě otázky, aby je zodpovídal a sice: „Mazziniho stín chce věděti od vás, přejete-li si monarchii?“ Hřímavé *no* (nikoli) bylo odpovědíshromážděných. A dále pravil: „Mazziniho stín chce věděti od vás, chcete-li republiku?“ Dlouho trvajících *si* (ano) znělo tichem nočním.

— Dne 19. března přijal sv. Otec spolek katol. *studujících* a odpověděl na jejich adresu, zřetel maje k slavnosti sv. Josefa mezi jiným takto: „Plačíte putujeme pouští života, však putujeme-li se sv. Josefem, Marií a Ježíškem, kteří do Egypta utíkali, popřeje nám Bůh milosti, že po každém kroku spatříme, jak modla se kácí, lež zvrací, klamně učení zaniká. Putujte pokojně ve společnosti této a zajisté k úpadku přivedete blud učení, v němž vás učitelé vzdělávají. A my doufáme, že mezi tím, co pustinou touto se ubíráte, anděl

přijde a vám zvěst přinese, že ještě dnes vrátiti se můžete, neboť jsou zemřeli, kteří toužili po bezživosti vašem, čili: kteří úklady strojili dušem vašim.“ —

— O skvělém vítězství, jež nedávno katoličtí theologové při disputaci s protestanty, pojednávající totiž o pobytu sv. Petra v Římě, slavili a jehož i v těchto listech zmíněno, přináší „Voce della Verità“ zajímavý článek. Píšeť asi v tento smysl: Uvažující bedlivěji otázku, zdali sv. Petr skutečně v Římě byl či nikoli, skutečně vyznati musíme, že volba sporného předmětu, o kterémž nám s theology protestantskými jednati bylo, o zvláštním ostrovtipu jejich nikterak nesvědčí, jelikož není události, která by důkazy nezvratnými více zjištěna, ano i od nekatolíků všeobecně uznána nebyla jako právě přítomnost sv. Petra v Římě. Avšak předložená věta veliké důležitosti a dosahu nabývá účelem, jakýž oni především na zřeteli měli. Což jiného zamýšleli theologové protestantští nežli símě pochybnosti do srdcí Římanů nasíti, símě, jež by se snadno zakořeniti a během času křížením ovoce přinéstí mohli? Soudili asi takto: Což kdyby pobyt a mučeníctví sv. Petra v Římě na pravdě se nezakládalo, čemuž ale všechny okolnosti, jež katol. theologové vytknouti neopomenuli, odporují, což nepodařilo-li by se nám snadněji velebné, vznešené učení, jež církev již po 18 set let chová, ze základu jeho vyvrátiti? — Dále použití této otázky co zbraně, kterouž útok učiněn býti měl na stolec biskupa Římského, kterýž by, nejsa nástupcem sv. Petra, ostatním biskupům v hodnosti a důstojnosti se rovnal, tím přestati měl čestný primat biskupa Římského nad celým křesťanským světem, onen primat, kterýž jej biskupem národů a ostatních biskupů činí — Neboť z celé věty, kterou protestanti hájit se uvolili, jakož i ze způsobu, jakým se práci té podvolili, vysvítá pošetilá neopatrnost, ať nedíme nesmířitelná nenávisť k papežství vůbec. Výsledek veřejného hádání ve věci té, jakž předvídáno, bylo úplné vítězství katolíků, a kdyby odpůrcové jen poněkud pravdy milovnými byli, za jisté přiznati by se museli k porážce své. Avšak „noluerunt veritati consentire nec victi“, pravil již sv. Augustin v příčině jiných bludařův, kteří jím z bludu usvědčení byvše, pravdu dokázanou uznati přece nechťeli. Ano pravdomilovnými nepřátelé církve nebývají. V nadutosti své volají: Radme se jenom, zkoušejme náhledy předložené, rozprádejme rozmluvy o tom neb

o onom, pravda se nám objeviti musí, rádi se jí podrobíme. Marné to řeči! Církevní dějiny o jiném nás poučují, uvádějí hojně příklady takových úrad, zkoušek, rozprav atd.; avšak málo takých, jimiž by výsledek žádoucí byl dosažen býval, aby totiž nepřátelé církve usvědčení z bludu svého, tohoto se zřekli a pravdě jak slunce jasné svědectví vydali.

Z Francie. V městě Chatineau žila chudá vdova s dvouletým děckem svým živíce se nuzně vyšíváním: muž její padl v poslední válce proti Němcům. Jednoho dne předešlého měsíce odešla u večer ze svého obydlí, aby odvedla práci svou. Dítě nevzala s sebou, že tvrdě spalo v kolébce. K sedmé hodině vrací se domů: tu slyší po ulicích volání: hoří! hoří! vidí uhánějící stříkačky a lid pádící v stranu, kde ona bydlí. Hrůza a strach ji pojímá, vzpomíná na svůj domek a své dítě, zděšená spěchá k domovu. Již jest v ulici, veliké davy lidu se jí staví v cestu, zdaleka vidí — ó běda! své bydlíště v plamenech. Lidé z horčího domu již se zachránili, jen její robě jest tam ještě na kolébce, že naň zapomněli. V tom slyšeti rachot, praskot a hřmotný pád — střecha se prolomila. Ubohá matka chce se vrhnouti do domu, lidé ji drží, nechť ji pustit. Vší silou vytrhuje se jim, již zmizela v kouři a v plamenech, není ničeho slyšeti, jen rachot a praskot se ozývá, Hasiči viděli práci zde byti marnou, išpěchají dusiti v druhém domě vznikající oheň; přítomní lidé obávají se, že uboha matka i s děckem v ohni zahyne. Po pěti dlouhých a trapných minutách vyběhne toužebně očekávaná, prostovlasá žena, tiskne v náručí své nemluvnátko, padá na prahu k zemi, na smrt zemdlena. Padající kameny a cihly hrozí jí novým nebezpečím. Nikdo však se nechce odvážiti blíže; nebezpečí stává se větším každou minutou, jelikož i část druhého poschodí co nejdříve se sesuje. Tu konečně přiskočí dva stateční mužové a odnesou vdovu i s dítětem na bezpečné místo. Jednoho z mužů kámen lehce poranil ve tváři. Matka, jež tak velikou lásku ku svému dítěti na jevo dala, upadla v těžkou nemoc, ale paní šlechtěná v Chatineau se jí ujaly, pečovaly o ni, tak že již ze všeho nebezpečení vyvázla. — Národ, který se honositi může takými matkami, nemůže zahynouti.

Z Ameriky, (Milvankee.) — Bylo to roku 1853., když několik českých rodin opouštělo drahou českou vlast ubírajíce se do Ameriky. Jedouce naši starožitnou Pra-

hou, byli jsme tam přítomni pobožnosti odbyvané v oktávě sv. Jana Nepom. ku počtu tohoto světce našeho. Když jsme slyšeli dojemnou hudbu a známé milé zpěvy svatojanské, slzeli jsme a žalostí bylo sevřeno srdce naše, neboť jsme mysleli, že snad již nikdy nebudeme odbyvati slavnost sv. Jana ve své materské řeči. Pán Bůh nás milostivě chránil na cestě a bez úrazu dal nám přijíti do této země. Téhož roku přijeli jsme do Milwaukee; — bylo nás celkem jen 8 českých rodin. Cítili jsme se zde velmi opuštěnými; neboť nerozuměli jsme ani zdejší řeči aniž jsme měli nějakých příznivců kolem sebe, neměli ani svého vlastního duchovního pastýře aniž dívky naše svého učitele; toliko na anglické a německé kostely byli jsme odkázáni. Jsouce pečlivě od nábožných rodičů vychováni ve sv. víře křesťansko-katolické, toužili jsme též po duchovním pokrmu, aby zkázy neutrpěla duše naše; rádi bychom byli slyšeli slovo Boží též v českém jazyku, toužili jsme, abychom mohli přijímati sv. svátosti. Pročež počali jsme se ohlížeti po českém knězi, a bylo nám řečeno, že zde v klášteře nalezá se kněz, který české řeči poněkud rozumí. S radostí spěchali jsme do kláštera a seznámili jsme se tam s P. Urbanem, který jen málo česky mluvil a pročež potřebám našim obzvláště ve sv. zpovědi vyhověti nemohl. Poradil nám však, abychom se obrátili na vel. p. Bartoše, rodem Poláka, který asi 14 mil od Milwaukee při kostele sv. Matěje co farář ustanoven jest. Učinili jsme tak. Ctihodný kněz s radostí nás uvítal a k žádosti naší slíbil, že nás každoročně v Milwaukee navštíví, což také věrně plnil. Za několik neděl nás navštívil, smířil nás s Pánem Bohem a podal nejsvětější Tělo Páně. Jsem rodem od Táboru, co by tomu říkali krajané, kdyby za svým patýrem jíti museli až do Hradce Králové, aneb on k nim jen jednou neb dvakráte za rok zavítati mohl. A přece jsme konali tu cestu rádi a těšili jsme se na příchod ne českého nýbrž polského kněze, jako se těší malé dívky o vánocích na Ježíška a jeho dárky. — Mezi tím časem přibývalo sem vždy více českých rodin, tak že ctihodný p. farář Holzhauer — v jehož osadě jsme bydleli a který vždy k nám velmi vlídným byl, — nahlížel, žeby bylo pro Čechy nejlépe, kdyby měli svého vlastního kněze v místě, aby o ně lépe postaráno býti mohlo. I slíbil nám, že sám se bude ohlížeti po českém knězi, kterýby u něho, kdyby jiné

pomoci nebylo, bydletí mohl. Nebylo to ale lehké českého kněze dostat, ať žádých českých kněží zde nebylo. (Pokrač.)

Paběrky.

9. Novověrcův stálost u víře.

Za našich dnů, kde na vlažnosti u víře neschází, bude zajímati zpráva, kterak nově obrácení divochové v katolické víře blaženými se cítí, tak že za žádnou cenu, žádným trýzněním a pronásledováním, ba ani smrtí k zapření své víry pohnouti se nedají. To nás „vzdělané“ zahanbuje, že nám „divochové“ lepší příklad dávají, než my jim, a vyzývá dobromyslné, aby se učení církve svaté pevně drželi, by se konečně na nás nevyplnilo hrozné slovo Páně: „Právím vám, že bude odjato od vás království Boží, a bude dáno lidu přinášejícímu užitek jeho“ (Mat. 21, 43.).

A) Jeden mladý čínský křesťan upadl v ruce pronásledovníků. Byl leden a krutá zima. I vynasnažili se, co jen mohli, aby ho k odpadnutí od víry přivedli: strhli s něho šaty, svázali mu nohy a na strom ho pověsili. Potom jej bili holemi, a řekli mu uštěpačně: „Vždyť jsi křesťan a chceš do nebe přijíti; proto jsme tě pověsili, aby bližší k nebi byl. Musíme tě ale také ještě pokřtiti.“ A polili roztrískané tělo jeho vodou ledovou. Trpitel vyznával statně víru svou. Na večer posadili ho na zem, a nechali mu ruce a nohy svázané. To opakovali tak dlouho, až duši vypustil.

B) Jeden starý katecheta a katechumen byli od mandarinů (čínských úředníků) uvězněni.

„Jakého jste náboženství?“

„Jsem křesťan.“

„Jaké máte toho důkazy?“

„Máme knížky a růžence.“

Mandarin ale jim nevěřil, a hněvivě se na ně obořil: „Lžete. Lupičové jste a rušitelé pokoje!“ Pak velel pochopům je hrozně ubiti. Při tom volali rekové bez přestání: „Jste křesťané! Můžeš nás ubiti, na kusy rozsekati, ale dokudž budeme dýchat, budeš z úst našich slyšeti: Křesťané jsme, a co křesťané chceme umříti.“

C) Jeden missionář užíval jednoho mladého křesťana v mnohých záležitostech, křesťanské osady se týkajících, a popudil tím pohany k veliké nenávisti proti tomuto křesťanu. A jeden soused ho také krivě obžaloval. Missionář, znaje nenávist, jakou mandariní mají ku křesťanům, radil obžalovanému, aby utekl a se skryl. „Ale, otče, odpověděl tento, vždyť jsem nevinen, a jenom proto obžalován, že jsem křesťanem.“

Bude-li mne mandarin trestatí, budu jako křesťan trpěti, a Bůh mi nápomocen bude.“ Nato dostavil se k soudu. Mandarin kázal mu tři tisíce ran a hlavu do trlice dátí. A křesťan v těch mukách umřel. Před smrtí řekl ještě kolo stojícím: „Vidíte, že co křesťan umírám; veliká to milost, kterouž mi Bůh dává. Chci, aby i mé dítě v křesťanském náboženství vychováno bylo.“ „Kap.“

Literární oznamovatel.

— „*Dějiny narodu Českého.*“ Vypravuje František Palacký. Dílu III. částka III. Od r. 1431 do 1439. Čechy a sbor Basilejský, Sigmund a Albrecht. Druhé opravené a rozmnožené vydání. V Praze, 1872. Nákladem knihkupce F. Tempského. Str. 145—312.

— „*Dějiny Moravy.*“ Sestavil Dr. B. Dudík, O. S. B. Díl I. Od nejstarších dob až do r. 906. Sešit 2. V Praze, 1872. Nákladem B. Tempského. Str. 81—160.

— „*Radhost.*“ Sbirka spisův drobných z oboru řeči a literatury české, krásovědy, historie a politiky. Vydal František Palacký. Sešit 10. V Praze 1872. Nákladem F. Tempského. Str. 225—304.

— „*Výbor veškerých povídek a báčchorek H. C. Andersena.*“ Přeložil Karel Bohuš Kober. Nová sbírka, 8 43 dřevorytinami. Druhé vydání. V Praze 1872. Nákladem kněhupectví Kobrova. Str. 211.

— „*Veselý společník.*“ Užitečný a potřebný průvodce ve společnosti a zábavách vůbec. Sestavil P. Š. T—ý. Čtvrté rozmnožené vydání. V Praze 1872. Nákladem kněhk. Mikuláše a Knappa v Karlíně. Str. 248. — Tamtéž: „*Divadelní ochotník.*“ Nové sbírky svazek 48.

— „*Anežka, slavná Přemyslovna,* blahoslavená prvá starší sestra chudých panen sv. Kláry.“ Vyňato z „Čecha.“ Nákladem vlastním. Tiskem Steinhausera a Nováka v Praze 1872. Str. 41.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenání jsou:

- p. Karel Schwarz, uč. nábož. na c. k. něm. průpravně učít., prof. katech. a paedagogiky, atd. zvolen 11. t. m. za kanovníka metrop. kapitoly a česk. kazatele u sv. Víta v Praze (instal. bude 5. května);
- p. Řehoř Lindner, děkan v Jáchimově, a
- p. Frant. Hellmich, farář ve Vartě, obdrželi expositorium canoniceale.

Ve správě duchovní ustanoven jest:

- p. Jos. Walter, koop. v Chýši, za faráře v Močidlei.

V biskupství Kralohradeckém.

Ve správě duchovní ustanoveni jsou:

- p. Josef Stránský, farář z Körberu za far. v Janově;
- p. Vinc. Kleprlík, zám. kap. v Hradišti, diec. Bud., za faráře v Kačerově;
- p. Karel Keppert, kapl., za adm. fary v Sebranicích;
- P. Gotth. Schuppel z ř. sv. Ben. za adm. fary ve Verneřovicích;
- P. Leander Hubený z ř. sv. Ben. za adm. fary na Bezděkově;
- P. Amand Dimter z ř. sv. Ben. za kapl. ve Verneřovicích;
- P. Gerard Pospíšil z ř. sv. Ben. za koop. v Polici;
- P. Jindř. Raim z ř. sv. Ben. za koop. v Machově.

Uprázdňené místo:

Körber, fara patronátu dědicův knížete z Thurnů a Taxisů, do 20 května.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Václav Černošous, kněz jubil., farář a osobní děkan v Libáni, 30. března, (nar. v Turnově dne 14. února 1798; vysv. 24. srpna 1821);
- p. Josef Alois Güntner, farář v Kamenickém Šenově (Steinschönan), 10. dubna (nar. ve Volfarticích dne 6. července 1813, vysv. 3. srpna 1837).

Vyznamenán jest:

- P. Cornelius Fischer, kněz řádu Františk., zámecký kaplan na Červeném Hrádku, jmenován biskupským notářem.

Ve správě duchovní ustanoveni jsou:

- p. Václav Mladý, farář v Širokých Třebčicích, za faráře do Letova;
- p. Václav Šorejs, kaplan v Libáni, za administratora tamtéž;

Kněží řádu cisterciackého z Oseku:

- P. Nepomucen Müller, kaplan v Marie-Radčicích, za kaplana do Hrobu;
- P. Václav Toischer, kaplan ve Vtelně, za kaplana do Marie Radčic,
- P. Isidor Walter, kaplan v Oseku, za kaplana do Vtelna;
- P. Julius Schröter, konventual v Oseku, za kaplana tamtéž.

Milodary. Spolku k stál. uctění nejsv. Svátosti a ozdob. chudých chrámů: Chudé školní sestry v Praze 5 zl.

Ve prospěch chrámu sv. Václava v Buděj. bude sloužiti 20 mší sv. vp. Fr. Klíma.

P. — n—: Raditi, návrh učiniti, povzbuditi: ano; rozkázati: nikoli. — Dp. vik. Sk. v T.: Řádně dodáno; podp. již 64.886.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-I.

Expeditce:
v kat. knihkupectví
B. STÝBLA
na sv. Václavském
náměstí, č. 786—II.
Nedobrá čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
Celor. 2zl. 50kr.
polor. 1zl. 30kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 1zl. 55kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

ÚVAHY

na svátky svatých a světic Božích.

XXVI. Květen, měsíc Mariánský.

Měsíc květen zasvěcuje nábožní křesťané ku počtě nejblahoslavenější Rodičky Boží. Celé křesťanstvo ctí hned od prvních věků Marii, nejblahoslavenější Pannu a Matku našeho Spasitele. Pocta Marie, krásné to dědictví z časů apoštolských, jest tak libezná, že ji jistý nábožný básník poesil křesťanského náboženství nazývá. Jaký to blažený pocit, když nábožní křesťané za času jarního v měsíci máji se shromáždí, ozdobující obrazy, sochy a oltáře, ku počtě Marii zasvěcené, rozmanitým kvítím, aby v tomto měsíci květu přinesli Marii z upřímných srdcí — obět lásky a vděčnosti.

Láska jest důmyslná, přinášející vždy to nejlepší a nejkrásnější, co má.

V měsíci květnu celá příroda k novému životu se probudila, veškeré rostlinstvo pučí, pupny a květy vyvádí, ptactvo líbezně prozpěvuje, i člověk — raduje se z veškeré přírody — čest a chválu a díky vzdává svému Tvůrci, dobrotivému a laskavému Otci i jeho Synu, „v kterémž se Otcí zalíbilo.“ Důsledně také každý nábožný křesťan čest a chválu vzdává též nejblahoslavenější Matce Syna Božího, našeho Pána a Spasitele; nebo kdo ctí matku, ctí také Syna.

Co nás má povzbuditi k účtě nejblah. Panny Marie v tomto měsíci?

Ctíme toho, kdo ctí jest hoden pro své dokonalosti a svou důstojnost. A kdo ctihodnější nad Marii, ježto byla milosti

plná, od Boha vyvolená za matku Syna Božího!

Na důkaz této účty přinášejme Marii dary.

1. První dar jest *zlato*. „Čiňte sobě přátele z mamony, shromážděte poklady, ježto ani mol, ani rez nekazí“, a sv. Pavel k Tim. (6, 17—19.) „Bohatým prikazuji — at rádi dávají a se sdělují — aby dosáhli pravého života.“

Toť právě upotřebením peněz, zlata, statků. Kdo jich máš, něco z nich ke cti a chvále Boží a nejblaženější Jeho Matky, k okrase chrámův obětuj. Toť jistina, uložena na hojně úroky. Marie sice zlata nepotřebuje, nicméně ji těší; nehledí tak na dar, jako na srdce, úmysl, jakož i na lásku, vděčnost dětinou toho, kdoby rád obětoval, kdyby měl z čeho. Nehledí na dar, jako spíše na prospěch duše, kterážto oltářem ozdobeným, okrášlenými obrazy k mnohým spasitelným myšlenkám povzbuzena bývá, se vzdělává a útechy nabývá.

2. Druhý dar — *svíce*. Sv. Evodius svědčí, že hned na počátku V. století svíčky voskové jí obětovány bývaly. Svíce jsou obrazem Marie. Bělost — obraz nevinnosti; svíce — původ světla, Maria — původ světla světa, J. Krista; plamen — obraz lásky Marie k Bohu. Svíce té budiž podobná i naše modlitba, pocházející z čistého srdce a zahřívající spolubratry naše horlivostí v dobrém a láskou účinnivou.

3. Třetí dar — *květiny*. Sv. Eulalia již ve 4. století zdobila oltáře a obrazy květinami. Než kvítí polní vadne, jen kvítí ctností a dokonalostí křesťanských kvete na věky. Pocta Marie záleží tedy hlavně v následování ctností jejích. Za dávných časů obětovávaly matky za své novorozené děti ky Marii Panně lilii, prosíce, aby nevinnost

jejich chránila. Ó když by také nyní dbaly křesťanské matky více o nevinnost dcer svých, než o ten šperk, kterým — kráslice těla — duši jejich slepě vedou v osidla ďáblová.

Čtvrtá obět jsou — *slze*. Slze kající milé a příjemné jsou Marii, vždyť ona jest matkou Toho, kterýž nezamítl slzy Magdaleny, Petra, a nechce smrt hříšníka. Protož, kdo jsi snad ztratil čistotu svou, oplakávej této ztráty, slze tvé nepotekou marně.

5. Pátý dar — *duše*, a sice ty, jež od cesty k spasení zbloudily. Ty hleďme slovem i příkladem na pravou cestu přivésti a za ně se modliti, jako to činila sv. Monika za syna svého Augustina.

6. Šestý dar — dle slov sv. Josefa Kupertinského, dejme Marii, a sice — *srdce* své, srdce laskavé, milující Boha nade všechno a bližního jako sebe samého. Srdce, které nyní pro Boha bije, v Bohu bezpečně spočívati bude, nyní až na věky.

XXVII. Na den sv. Filipa a Jakoba, apoštolů Páně — 1. května.

I. *Svatý Filip* narozen v Bethsaidě, jeden ze 12 apoštolů nejprve od Krista Pána povoláných, požíval zvláštní důvěry Spasitelovy, což vysvítá z toho, že pohané, chtějce Vykupitele viděti, na Filipa se obrátili, a že Pán chtěl nasýtit lid v poušti, jež o radu se tázal řka: „Kde nakoupíme chleba, aby pojedli ti to?“ Po seslání Ducha svatého kázal evangelium v Scythii a obrátil téměř celý národ na víru Kristovu. Posléze přišel do Hierapole ve Frygii a tam pro jméno Kristovo na kříž přibit a kamením usmrčen byl.

Tělo jeho později bylo do Říma přeneseno a tam v chrámu dvanácti apoštolů spolu s tělem svatého Jakoba apoštola vloženo.

1. *Svatý Filip* povolán za apoštola, prosil Pána, aby mohl odejít a pochovat svého zemřelého otce (jak sv. Klement Alexandrinský píše). A Pán Ježíš odpověděl: „Pojď za mnou, a nech ať mrtví pochovávají mrtvé své.“ (Mat. 8, 22.). *Svatý Filip* následoval Pána. Kdyby býval *hned* nešel, snad by byl nešel nikdy. Mnoho záleží na tom, abychom hned neprodleně slyšeli hlas milosti Boží, dříve než vkročí v cestu nějaká překážka, sice první horlivost ustydne a zameškala-li se první příležitost, zřídka se vrátí opět. „Dnes uslyšíte-li hlas jeho, nezatvrzujte srdcí svých.“ (Žam 94, 8.)

2. Sotva že sv. Filip poznal Spasitele, bylo jeho první, že sdělil své štěstí přáteli

svému Nathanaelovi, řka jemu: „Pojď a víz“ (Jan 1, 46.) a přivedl jej k Ježíšovi.

Toté pravé přátelství, když štěstí i neštěstí sdílíme s přáteli, jim vše dobré přejeme a napomáháme spasení jejich, když jich vodíme, ano třeba-li i táhneme ku Kristu a neustaneme jako Filip, aby se přesvědčili, jak dobrý jest Pán a — blaze se jeho přidržeti.

3. „Pane, ukaž nám Otce a dosti bude.“ Jak krásná to modlitba, již bychom často po sv. Filipu měli opakovati: Pojď a ukaž nám Otce! — A Pán Ježíš nám v pravdě ukazuje jeho všemohoucnost ve stvoření, jeho lásku u vykoupení, jeho moudrost v řízení, jeho spravedlnost v soudu. On nám ukáže Otce jedenkrát na onom světě již ne v zrcadle, ale tváří v tvář, ne v obraze, ale v jasnosti a pak bude nám dosti. Co nám třeba více, než abychom Boha viděli, jej milovali a požívali? Toť pravá radost a blaženost!

II. *Svatý Jakob* Menší byl syn Alfea a Marie, blízký příbuzný P. Ježíše podle těla. Jaké to štěstí! Než toho se nám všem může dostat, neb dí Spasitel: „Kdožkoli činí vůli Otce mého, jenž v nebesích jest, tenť jest bratr můj i sestra i matka.“

1. Pravá čest, pravá zásluha sv. Jakoba v tom spočívá, že si *zasloužil* jméno — spravedlivého a že jako apoštol a biskup Jerusalemský právě apoštolský život vedl a umřel smrtí mučnickou. On byl Nazírejský, nikdy nejedl masa, nepil vína a rouchem kajících se oblécel a tak často na zemi kleče se modlíval, že kůže jeho na kolenou ztvrdla jako kůže velbloudí.

2. Ctnosti, ježto P. Ježíš žádá od svých učeníků, jsou:

a) První *trpělivost*. „Ai, já posílám vás jako ovce mezi vlky“ (Mat. 10, 16.). Jak zuří vlci, tak tiché jsou ovce. Kdo chce pracovati o spasení bližních, musí hotov býti trpěti.

b) Druhá ctnost — *nezištnost*. „Darmo jste vzali, darmo dávejte“ (Mat. 10, 8.) Muž apoštolský musí hledati jen čest a chválu Boží, a spasení bližního, jako sv. Pavel píše (Korintským II. 12, 14.) řka: „Nehledám co jest vašeho, ale vás.“ Člověk zištný činí vše jen pro svět a marnost, nic pro Boha, nic pro věčnost.

c) Třetí — *horlivost*. Abys se k horlivosti povzbudil, uvažuj slova Spasitelova: „Patřte na krajiny, žeť jsou již bílé ke žni (Jan 4, 35.) a žeň zajisté mnohá jest, ale dělníků málo“ (Mat. 9, 37.).

Pracuj tedy horlivě a pros, aby Pán

poslal dělníky na vinici svou a sílil jich v prácech, za kteréž podává mzdu — věčnou blaženost. —

XXVIII. Památka nalezení sv. kříže — 3. května.

1. Pán Ježíš zemřel na potupném dřevě kříže a ai! přece pěje Církev sv. na velký pátek při odhalování a počtě sv. kříže onu velebnou píseň:

„Ejhle dřevo kříže, na němž pněl světa Vykupitel. Pojďme a klanějme se jemu!“ Tak máme v duchu volati, kdykoli patříme na kříž doma neb v chrámě, neb jdeme kolem něho.

Však nejen spása, nýbrž i odsouzení světa visí na kříži. Znamení to bude se skvíti na obloze, až Pán přijde k soudu. Pohled na kříž ten strašlivý bude bezbožným, nebo na něm písmem plamenným budou čisti své odsouzení. Nechtějme tedy hřešiti; pakli jsme ale již hříchu se dopustili, činně pokání dříve, než znamení kříže se objeví na obloze.

2. Dnes jest slavnost nalezení sv. kříže. Nemusíme dlouho kříž hledati, nacházímeť jej všude v sobě i mimo sebe. Radujem-li pak se všickni z tohoto nálezu? Ach, mnozí se neradují; místo plesání slyšeti hoře a nářky. —

Proč žaluješ, proč reptáš na kříž, jímž se tebe dotkla ruka Páně? Což nevíš, což jsi nerozvažil, jaký poklad v kříži spočívá? Kdybys obdržel částku dřeva z kříže Kristova, radoval by se velice a vysoce cenil dar ten: což nemá mítí částka utrpení a kříže Kristova sama ceny mnohem větší? Vzpomeň na slova sv. Pavla k Židům (12, 12.): „V trpělivosti běžme k uloženému sobě boji, patřice na původce a dokonavatele víry, Ježíše, který místo předložené sobě radosti strpěl kříž, nedbaje hanby, a sedí na pravici stolice boží.“

Nechtějme tedy vzdalovati se kříže, spíše ho vyhledávejme a kdykoli se s křížem setkáme, děkujme zaň Bohu a radujme se v Pánu, věduce, že „jakož jsme účastníci utrpení, tak budeme i potěšení.“ (II. Kor. 1, 7.)

3. Tři kříže nalezla sv. Helena, z nichž toliko jeden byl pravý kříž Kristův; poznali jej po zázračné, spasitedlné moci jeho. Tak jest to s našimi kříži. Každý má svůj kříž, ale není pro každého každý spasitedlný, ba mnohý byvá k záhubě.

V kříži spása — však jen v kříži Kristově, t. j. v onom kříži, který snášíme tak trpělivě, jako Kristus.

Nuže, nesme kříž za Kristem, z lásky k němu a vděčnosti, chlubme se se svatým Pavlem — „v kříži Pána našeho Ježíše Krista, skrze něhož nám ukřižován jest svět a my světu.“

4. Radujme se dnes s církví svatou z nalezení kříže Kristova. Co dříve bylo znamením hanby a zlořečení, stalo se Kristem znamením slávy a požehnání. Kříž skvěje se na čele i na prsou; na korunách a věžích, vše se tím znamením požehnává.

V tom znamení zvítězíš, a proto často a pobožně se žehnej sv. křížem, jím zvítězíš nad nepřátely svého spasení. Hřešils-li, pohledni vroucně na kříž, jako naň pohlížel národ Israelský na poušti a — pohled ten vzbudí v tobě lítost nad spáchanými hříchy, za kteréž vidíš tuto Krista trpěti a umíratí. Bolest a lítost tato bude jako bolest Petrova nad zapřením Mistra — počátkem pravého pokání tvého, v jehož zářící čeká — milosrdenství Boží.

„O vítěj kříži počestný,
Ty naděje v čas bolestný!
Smaž hříšníkům vše necnosti
A zbožným přispoř milosti.“

(Círk. hymn.)

XXIX. Na den sv. Floriana — 4. května.

Sv. Florian byl vůdcem jednoho oddělení vojska římského, v němž se nalezalo mnoho křesťanů. Z těchto jemu podřízených vojáků podstoupilo čtyřicet v městě mučnickou smrt pro víru Kristovu. Sv. Florian — dozvíděv se o tom — spěchal za nimi do města. „Nedám se,“ pravil, „co zkušeny voják zahanbiti svými učeníky, nechci scházeti u tak krásného vítězství.“

Kéž byste i vy, otcové a hospodáři, nedávali se zahanbiti dětmi a služebníky svými, když se jedná o vítězství a zvelebení jména Božího! Dobře činíte, posílajíce děti a čeládku do chrámu Páně, než, bohužel, vy sami služeb Božích omeškáváte. Děti a čeládku častěji za rok k sv. zpořádě a k stolu Páně vybízíte, sami však po dlouhá leta k zdroji milostí Božích nepřicházíte. Domácí pobožnost rádi vidíte, sami se při ní nepodílíte; domácí své k střídmosti a tichosti napomínáte, sami pak nestřídmí a urputní jsouce, pouštíte údu vášním svým. Rozjímejte napomenutí Ježíšovo: „Tak svět světlo vaše před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré a slaví Otce vašeho, jenž v nebesích jest“ (Mat. 5, 16.), vzpomeňte na slova sv. Pavla: „Tresci tělo své a v

službu podrobuji, abych snad, an jiným káži, sám nebyl zavržen.“ (I. Kor. 9, 27.) Co hlava rodiny jste vyvýšeni nad všechny domácí, nechtě předčíte všechny i v ctnostech a v křesťanské dokonalosti!

2. Svatý Florian veřejně a slavně vyznával víru ústysvými. „Oběťuj bohům“ — velí vladař — „jinak přihotov se k smrti hrozná.“ Svatý vojín odpovídá: „Právě nyní oběťuji. — Viz, že přináším Kristu Pánu dobrohlíbeznou oběť svým utrpením.“ Spoután okovy modlí se hlasitě před celým zastupem pohanským: „Ty víš, ó Pane a Spasiteli můj, že jsem vždy v Tebe důvěřoval, pod ochranou Tvou započínám boj tento. Přijmi mne do počtu vyvolených, jenž přede mnou jméno Tvé vyznávali. Dej mi síly, abych Tě utrpením svým chválil a důstojně před světem oslavil.“

Nestyďtež se křesťanské duše za víru svou a za jméno křesťanské jako mnozí, zvláště mladší křesťané, jichž náboženské přesvědčení dost nepatrný vtip, nepatrná potupa zviklá. Že vidějí jiné zanedbávati povinnosti náboženství svého, činí totéž. Nejdou ku zpovědi, nepřístupují k stolu Páně, stydějí se kleknouti před nejsv. Svátostí, stydějí se pozdraviti kříž, v němž sv. Pavel se chlubil, stydějí se modliti při klekání, poněvadž i jiní se nemodlí. Vy duše křesťanské nečinite tak, hlaste se k svému náboženství, nezapírejte Krista, jenž praví: „Každého, kdožkoliv mne vyzná před lidmi, vyzná Syn člověka před anděly Božími; kdož pak mne zapře před lidmi, zapře mne před anděly Božími.“ (Mat. 40, 31. 33.)

Kdyby jste se výsměchem a útržkami zastrašiti dali, což byste teprv činili, kdybyste muky a bolesti sv. Floriána snášeti měli? Ó snad desetkrát byste svou víru změnili, snad všem pohanským modlám obětovali!

3. „Víra bez skutků jest mrtva sama v sobě.“ (Jak. 2, 17.) Skutky pak dobré jsou ovoce lásky. Z lásky k Bohu trpí sv. Florian, z lásky k Bohu umírá.

Tebe, milý bratře, nikdo nebude pro víru mučiti a zabíjeti. Dokaž lásku k Spasiteli svému aspoň tím, že statně proti nepřítelům duše své bojuješ, nežřízené žádosti srdce přemáháš, přikázání Boží plníš. „Milujete-li mne, přikázání má zachovávejte.“ (Jan 14, 15.)

4. Sv. Florian — mocný patron proti ohni časnému i věčnému. Časný oheň — slabý nástin věčného. Lekáš-li se obrazu, lekej se tím více skutečnosti. Oheň věčný nehasne. Tobě připravený plamen uhasiti

můžeš slzami kajcnosti. Čiň upřímné pokání — zachraň duši svou!

XXX. Na den sv. Moniky — 4. května.

1. Svatá Monika co dívka byla sice moudře a zbožně vychována, nicméně jsouc od rodičů do sklepa posílána, málem by se byla stala nestřídou v pití vína, jež zprvu z všetečnosti ochutnávala, brzo s chutí a konečně s dychtivostí pila.

Ach, pivo, víno a zvlášť kořalka již mnohému byly ku pádu; — s málem začali a co opilci smutně skončili. A co vyléčilo sv. Moniku? Pichlavé slovo služky, ježto jí v surovosti své onu necnost vytýkala a pijaček jí přezdívala. — Dokud čest v těle, možno jest napravení. Monika, výčitkou hluboce raněna, nahlédla ohydnou chybu svou a hned jí pykala a odložila.

Dokud čest v těle, dotud výtka mnoho prospívá. Svědomí se probudí a vidouc jako v zrcadle své chyby zastydí a polepší se.

2. Svatá Monika dosáhši dospělých let provdala se za muže velmi prchlého, za pohana Patricia, jehož pak svou tichostí, pokorou a trpělivostí napravit se snažila. Podařilo se jí to skutečně, dočkala se toho, že se Patricius na víru Kristovu obrátil.

Kdyby byly všechny ženy jako Monika, zajisté by všickni muži se obrátili jako Patricius. Pokoře, tichosti a trpělivosti — těmto třem zbraním ženy neodolá žádné srdce mužovo. Pamatujte si, křesťanské ženy, jakou radu vám dává sv. Monika: V pravý čas mluvte a v pravý čas mlčte. Tak srdce mužovo opanujete.

3. Podobně vydobyla si sv. Monika úslužností a trpělivostí přízeň tchyně své, o kterouž ji služby utrhláním připravily.

Žena — následující muže — vstupuje co oud nový do jisté rodiny; od ní namnoze závisí, zdali do rodiny této přinese kletbu či požehnání. Muž — pojev manželku, nepřestává býti synem svých rodičů a bratrem bratří a sester svých. Běda ženě, která tento něžný svazek rodinné lásky potrhá pýchou, marnivostí a hněvivostí svou; blaze pak ženě, jež si získá ústupností, pokorou a úslužností lásky a důvěry nových přátel svých; — jí zehnatí budou tito i potomci jejích.

3. Sv. Monika jako matka neustala, až zbloudilého, lehkomyšlného syna Augustina obrátivši, viděla pokání činiti. A jakých k tomuto obrácení volila prostředků? —

Napomenutí, příkladů, modlitby a slzí. Takto nemožno, aby dítě zahynulo.

Po čas může sice s cesty sjíti, avšak brzo vzpomíná se a jde do sebe.

Kdyby byly všechny matky Moniky, snadno by i zbloudilí synové stali se Augustiny. Pamatujte si křesťanské matky naučení sv. Moniky: Chybí-li dítka vaše, neustávejte napomínati a modliti se.

Ostatně „tresci, pros, žehři ve vši trpělivosti a učení.“ (II. Tim, 4, 2.)

5. Sv. Monika na loži smrtelném — přála si, aby jen tak dlouho živa byla, až se Augustin její obrátí, potom chtěla již zemřít, a — tužba její se naplnila.

Před svou smrtí byla jako vtržena do nebe a když se byla poručila do modliteb svého syna, tiše v Pánu usnula.

Kam duše tvá, ó křesťane, po smrti se dostane, nevíš a proto do modliteb svých pozůstalých miláček, přátel a příbuzných se poroučeji. Máš toho zajisté více potřebí, než sv. Monika.

Obrázky biblické.

Podává kn. *Fr. J.*

X.

Abraham.

Těch jasných nocí hvězdnatých, jaké má a zná požehnaný východ, tam kde světlo vzalo počátek, těch my u nás nemáme a neznáme.

Po dnu parném, za červánkem rozkládá se tam po horách a dolinou, po písku i po bujných lučinách tajuplné pološero. Dřímajíc cedry na Libanu i vždy zelené olivy stovkové a z pod stínu révy a fíkoví třikrát do roka úrodného vychází člověk, pán stvoření; aby pak Bohu bližším byl, vstupuje na jednu z hor, které Pán v lůně země, jako hrady přirozené, založil a svou přítomností zasvětil.

Temena hor na východě v pološeru nočním byly chrámy Boží nejstarší i velebnější těch, jež vzdělaly později ruce lidské. Nebes blankyt v nich byl klenutím, zástupy hvězd malbou i osvětlením, luna lampou kmitavou, skála na výsosti oltářem, nard a keř balsamový, který z dolin do výše vysílal vůni svou, byl kadidlem, libý noční vánek, v němž se ozývaly vzdechy srdce zbožného, — chorálů a žalmem dojemným. Tu sblížovalo se nebe s zemí a mysl člověka povznášela se k Bohu. Tu vidělo oko dále, než za jasného dne, ucho slyšelo více,

než na forum římském, kde v radě národa zasedali senatoři země. Uzavřely se kalíšky vonných květin a nejdražší ze všeho kvítí, srdce lidské otvíralo se Pánu, jako poupě puká a rozkvétá v růži plnou, stolistou. A prosby a tužby, ždání a přání, co jich bylo skryto v jeho záhybech, v pokore vstupovaly, aby se pokořily před trůnem Páně. Umlknul člověk v člověku a v nádrhu se probouzel Boží syn. Bez knihy a bez kazatele duch poznával Boží tajemství, a anižby zvonek pobádat ho musel k tomu, na kolenou se klaněl Hospodinu Bohu svému.

Prohleďte dějiny světa od počátku: Každého času, na každém místě nalezáte velebné to divadlo. Lidstvo se modlí. Na kolenou klečí před Bohem. Táže se nebes a nebe odpovídá mu; za radu prosí a nebe ji udílí; vzdychá a nebe těší, lká a nebe slzy jeho suší; za odpuštění prosí a nebe vrací mu mír a pokoj do duše, vzdává díky Pánu a Bůh žehnáním dvojnásobným dokazuje, že mu byly příjemny. — Jmenujte to, jak vám se líbí: modlitbou, bohoslužbou, obětí; jen hleďte, jak vždy a všude člověk s Bohem žije a obcuje. To divadlo naplňuje dějiny. Ba zdá se, že modlitba je duši vrozená a jedním z těch darů, jež jako do vínku jí vložil na počátku všemohoucí Stvořitel. Orel výše než který z lidí denně vystupuje k nebi; ale zaplakat a pomodlit se neumí. Modlitba a slza jsou podílem lidstva a známkou života a nesmrtelnosti duše jeho. Člověk, který se modlit a provinění oželeť neumí, není ani — člověkem.

Pojďte, učme se svatým modlitbám. Abram vychází, aby se modlil. Z jednoho těch terebintových údolí vystupuje na výsost. Vmyslete se tam mezi palmy a jabloně granátové, dávnověkosti šeré, do noci jasné, kterou kráčí patriarcha patriarchů, Abram. Opustil údolí a duch jeho i zemi. Po pravici jeho moře, a po levici poušť, tu moře písku, tam spousta slaných vod, jako dva hroby velikánů jícnem hrozným otevřeným zívají, před ním v dáli šumí šedý Libanon a v zadu mlčí němý ještě Sinaj.

Dole se černá kolkolem věnec stanů a u prostřed nich nejprostranější a nejbohatší ze všech, lesknoucí se dlouhým vláknem koží kozelčích. Tu bydlí on se Šaraj, chotí spanilou, a kolem něho v kruhu dalekém rozkládá se četná čeleď jeho v stanech menších, podobných, taktéž pohyblivých. Nemá příbytků stálých, kamenných. Jakoby dokázat chtěl zemi, že je králem jejím, prochází ji na šír i na dél. Volné srdce změ-

nu žádá a četná stáda pastvu vždy novou hledají.

Stán ten jest palác knížecí a spolu cella mnicha žebráka, jesti nádherný a spolu prostý. Obyvatel jeho je kníže, po způsobu knížat pastýřů východních, našich potřeb a nákladů a zařízení nemá a nezná. Je kníže rodem, srdcem, majetkem a prostotou. Uložil tam sice stříbro zděděné po otcích, dobře odvážené po letech, však bohatstvím, radostí a chloubou jeho jsou stáda. On jest pastýř pastýřů. Plný počet černých koz a ovcí bezrohých, oslic užitečných, bujného bravu a velbloudů potřebných, zná jen ten, jenž z nich denně účty klade pánu, správce domu, první z pastýřů, Eliézer schovanec.

Již ulehli všichni mimo ty, kteří ponocují u stád; i Eliézer damašský ohledav čeled, stráže i stáda, jako vždycky, poslední ze všech zavřel oko pečlivě.

Ti všichni, mezi nimiž jest 318 mužů branných, spůsobilých k boji, s rodinami svými Abrama nazývají otcem, ctí ho co kněze, poslouchají jako knížete, jako vůdce následují k boji a v uctivosti mají, jako proroka. On je živí, řídí, vodí, soudí, spravuje, vyučuje; za ně oroduje i obětuje Pánu.

Je to podivný stát s podivuhodným zařízením. Základem je rodina, životem prostota, zaměstnáním pastýřování, zákonem věrnost, páskou upřímnost, vyražením kočování od místa k místu, patriarcha hlavou, v níž všechna moc se soustřeďuje.

Je v pravdě, co jméno jeho dří, „otec vznešený“, dostatečně je chráněn čeledí svou: s králi země uzavírá smlouvy památné a v patriarchální hrdosti zamítá dary těch, kterým svobodu a statky zachoval, aby nikdy nemohl někdo říci: „já jsem obohatil Abrama.“

A muž ten, jenž povrhl dary Sodomskými, vychází k modlitbě, aby na Hospodinu vyprosil si darů žádoucnějších, nebeských.

Co ještě schází — knížeti? Po čem touží duše jeho? Zač bude prosit Boha v té prostotě knížecí a zbožnosti dětinné? Půda, na níž stojí noha jeho, za krátko snad bude hostit nomada jiného. Přišel sem od řek Babylonských přes hory co host; obyvatelé krajiny té Mambre, Eskol a Aner, bratří vespolek a vesměs pastýřové, jako on, přijali ho vlídně; žije mezi nimi pokojně a právem posvátného pohostinství chráněn volně prochází to údolí, jemuž první ze tří mužů jméno dal, úrodné, terebintové údolí Mambre. Je tu hostem, ještě práva k

zemi nemá. Přišel z daleka. Před pěti roky opustil navždy rozsedliny pohoří Urského v Chaldejsku, osadiv se v Meziříčí, v Mesopotamii v planině Háran. Tam po pěti letech společného žití pohřbil Thare, otce plného dnů, zanechal tu Náchora bratra mladšího, aby tu símě jeho na útěku v příbuzenstvu někdy našlo útulek, a srdce syna a vnuka jeho nevěstu, s Lotem, synem zesnulého nejmladšího bratra Anera připutoval sem, aby okusil medu a mléka, jímž přetékala země. Již prodléval u Sichemu, prošel „slavné“ údolí Save, kde postaviv oltář rozbil stány mezi Bethel a Haj; již i na čas pohostinství egyptského užíval se Sárou „sestrou“, zase k Bethel se vrátil, kde se rozdělili s Lotem, který k Jordánu do údolí lesního se obrátil, Abrama zůstaviv v údolí Mambre nedaleko Hebronu, odkud šťastně stíhal Perských, u Damašku jim odňav kořist pěti měst. A i Lot, jenž odvážil se s ním až sem, již zase opustil ho musel pro neshodu pastýřskou.

Je tu sám v starosti své.

Ach na sta mužů nazývá ho otcem; a přece není mezi nimi jediného, jenžby právem krve směl ho tak sladce nazývat. Abram má vše, po čem toužiti může duše lidská a jmenuje se i otcem; ale není jím, nemá syna dědice; je bezdětek.

Tyto tužby srdce rozbolestněného u vroucí modlitbě přednáší Hospodinu duše jeho víry a spravedlnosti a důvěry plná. Jako dítě vine se k otcí, tak důvěrně on tajnosti záhybů srdce svého před okem a srdcem Božím otvírá. „Opustil jsem všechno — a šel jsem za slovem tvým, — šepce Hospodinu, — co mi za to bude?“ —

Nikdy nezůstalo nebe dlužníkem. Vyslovl prosby, které nebe znalo již dříve, které ale slyšeti chtělo prvé, než je vyslyšelo. Co as za to víru spravedlivému „otci věřících“ nebe dá?

Mezi nebem a zemí je spojení a ozvěna. Byť by i světlo, než dojde k zemi, potřebovalo staletí, hnutí srdce nábožného v okamžiku dojde tam. A každému, kdo volá k nebi, nebe odpovídá, spravedlivě, laskavě a otcovsky. Kouzlo tajemné pojalo muže Božího. Zavřely se oči, aby uviděly ráje, zavřelo se ucho světu, aby naslouchalo melodiím nebeským.

„Abram viděl a radoval se“ a slyšel u vidění: „Neboj se Abrame, Jáť jsem odplata tvá velmi veliká. Semeni tvému tuto zemi dám.“ — Zakmitly hvězdy nebeské, zahušely jeky moře v dáli. K tomu nebi hvězdnatému a ku břehu moře písčitému

ukázal prst Boží a slovo věčné dělo: „Tak četné bude símě tvé. A budou v tobě požehnána všechna pokolení země!“ —

Tvář modlího se člověka stkví se spanilostí vyšší, nadpřirozenou. Čím srdečnější a vroucnější jest modlení, tím velebnější a jako proměněnou se stává jeho líc a bytost celá. Nebo duše si upravuje tělo a duše krásná ve výrazu obličeje se zrcadlí. Ze všech duší pak nejspanilejší jest duše pohřížená v modlitbu.

„Uvěřil Abram a počteno jest mu to za spravedlnost.“ Povstal od modlitby Abram jako znovu zrozený, jakoby byl omládnul modlitbou tou; spanilý v tváři a u vytržení ducha a co *Abraham* t. j. „otec mnohých národů“ navrátil se k choti, ne již Sáráj, „kněžně vznešené“ avšak neplodné, alebrž k *Sáře*, t. j. matce, které dá Bůh, „aby byla matkou synů veselící se.“

O 2000 let později na výšinách Táborských modlil se ten, ježž Duch sv. jmenuje syna Davidova, „syna Abrahamova.“

Kleče rozmlouval s Otcem svým nebeským. Zapomněl na zem, na tělo, které přijal na čas, okolí. Duše Kristova spojila se s Otcem tak horoucně, že téměř vystupovala z těla. Krása, moc, sláva a velebnost Božství jejího pronikaly tělo hmotné — v této obaporné rozmluvě Otce a Syna Božího; teď porozumíte, aniž byste zvláštních divů připouštětí museli, slovu: „Zastkvěla so tvář Jeho jako slunce a roucho Jeho bylo bílé jako sníh.“ —

Od „Otce věřících“ a od Syna Božího učme se modliti „v duchu a v pravdě.“

Není-li srdce vaše schopno modlitby tak vroucí a čisté, pohleďte nevinátku, když klečí u mříže oltářové v modlitbě, v andělskou tvář a jediný pohled ten tisícera tajemství Vám vysvětlí.

Českým dcerám.

1.

Pojďte dívky, pojdte dcery milované:
hle, jak milo života strom vám tu kyne,
jaká záře ratolestmi jeho line,
jaká vůně vůkol něho všude vane.

Pojďte, spějte! — Ráno blahé nebem plane,
ze svatého zdroje pramen lásky plyne
do útroby čisté, duše do nevinné
na svobodě svatě Bohu věnované.

Pojďte, spějte, leťte Kristu do náručí
an vás láskou věčnou věčné lásce učí
a svým křížem za korunu slávy ručí,

Pojďte — Jemu do srdce se uzavřete:
spásy manna, míru ráj vám tady kvete
víc než nebe — vy tu Boha naleznete.

2.

Na jaro se těším — na květy a vůně,
na luky a pole, na sady a lesy,
na skřivánků, pěnic závody a plesy
pod oblohou jasnou v jarém rájův lůně.

Na jaro se těším — na hory a tůně
na zjařené proudy pod skalnými tesy —
oko moje vidí, z neladu a směsi,
jak se zotavilo teď co zimou stůně.

Na jaro se těším po té tuhé zimě
po mrazivých bouřích libém na výsluní,
kdež se květným klasem vyvděčuje símě.

Ale nač mi ždáti jara s jeho květy?
Hle, tu růže plné krásy, vábné vůni
nekřehnoucí mrazy, nezpražené lety.

3.

Růže, moje růže na záhone jarém,
vábné krásou rájův a nebeskou vůní,
rozvinulé lásky Boží na výsluní,
Hospodinem uchované přede zmarem.

Na svobodě choutek světa nad oparem
jak ta vaše краса rozkvétá i trůní:
hvězdy kloní — nebesa se vinou ku ní
a sedmerým kališký vám plní darem.

Růže, moje růže — ó vy duše drahé,
květy nevadnoucí ve květnici svaté,
láskou Boží krásné a milostí blahé!

Nač mi jara ždáti a těšit se na ně,
mohu-li zřít krásu, jižto prokvétáte
za věčného jara na výsluní Páně?

4.

Růže, moje milovděké, ladné,
duše čisté, klidné, outlé, něžné, vroucí
oživené láskou svatou nehynoucí,
jižto Bůh sám ve útrobach milo vládne.

Po záhonech vše, co kvetlo, hyne — vadne;
slavík přestal dávno na olšině tlouci,
šedé mraky halí slunko druhdy žhoucí,
s povadlým si listím hrají větry chladné.

Růže, moje růže — chlouby rajsských sadů
veždy jaré a bohaté puky květů
za jara i leta, za zimy a chladu.

Ó kéž vámi otevrou se oči světu,
aby viděl, půvaby jat vaší krásy,
kde zdroj temení se vděku, ladu, spásy.

5.

Moře, vydej perly, co jich ve tvém lůně,
skvosty zanořené vraťte šumné víry —
zlaté pruty, rubíny mně a safíry
snešte hory, doly a vše báně, tůně.

Slunko milé, hvězdám pokyň a kaž luně,
ať mi půjčí svoje třepty a lesk čirý;
bych je utkal zlatem do své míry,
s drahokamy v nehynoucí ve koruně.

Dejte, vraťte, snešte, půjčte, kdo co máte,
ať mi korunou lze uvěničit hlavu
Panně Kristomilce, duši láskou svatě.

Alé stůjte a žasnouce hleďte na oslavu,
jižto Kristus věrné vyvolence svojí —
Panen král své choti — věčnou láskou strojí.

Václav Štulc.

Bl. Ondřej Bobola.

Za pozváním malopolské šlechty opanoval jest l. 1291—1292 český král Václav II. přední města Krakov a Sandomir s příslušným územím; že pak mu i velkopolská šlechta vrchní panství podala, přitáhl týž s vojskem českým a dal se r. 1300 ve Hnězdně na polské království korunovati. Asi tehdaž usedl v Malé Polsce rod českých rytířů Bobolů, maje v svém štítu znamení půlměsíce s hvězdou. Po znaku byli jsou Bobolovci a Vřesovci z Vřesovic kmenovci.

V polských pamětech písemných vyskytá se napřed urozený a statečný Jakub Bobola, rytíř řádu sv. Jana Jerusalemského, pán na Velkém i Malém Piaski a na Zagajově. On dal dřevěný kostel Všechn Svátých v Krakově z kamene vystavěti, a učiniv k němu hojně nadání, vyhradil sobě a dědicům podací právo.

Listina kláštera Sandeckého z roku 1338 vytýká pána Mikuláše Bobolu, číšníka Hedviky, choti polského krále Vladislava Lokétka.

Jana Bobolu vážili sobě polští králové Jan Albert (1492—1501) a Aleksander (1501—1507), sv. Kazimíra bratří, od nichž za věrné služby vzal dědin na Podgoří. Měl dceru Žofku, kteráž panenství dochovala, usnula v Pánu starověká a domněným svatá; též syny Jeronyma a Kristofa.

Dotčený ve válečných výpravách o

vlast zasloužilý Kristof zplodil s chotí svou Eliškou Vělopolskou Ondřeje, Jana i Mikuláše.

Syn Ondřej stal se velkým korunním komořím a starostou plzeňským, dybovským a gněvkovským, jsa velevážen od polských králů Zikmunda II. (1546—1572), Štěpána (1575—1586) a Zikmunda III. (1587—1632). Pan Ondřej Bobola, upřímný syn Církve svaté, odporoval srdnatě chtlicům protestantstva i ruského rozkolnictva, začez od sv. Otce poděkovacím listem uctěn jest. Tovaryšstvu Ježíšovu, strašlivému pluku Božích bojovníků, rád pomáhaje, rozhojnil nadaci jezuitského kláštera ve Vilně a postavil při něm vnově dům nováčků, protože starý léta 1610 ohněm zkažen byl. Ondřej skládal a vydal vůbec prostomilý spisek o čistém panictví, v němž i sám setrval do skonání. Sedmdesátiletý stařeček usnuv v Pánu r. 1617 pochován jest ve Varšavě v jezuitském chrámě, ježž byl bez mála sám jedin svým nákladem vystavěl. Slavný jezuitský kněz Petr Skarga nazýval ho svatým. —

Téhož Ondřeje Boboly bratr Jan měl tři syny, Kašpara, Šebestiana a Jakuba. Kašpar, kanovník krakovský a tajemník korunní, postavil na svůj groš krásnou kaplu sv. Ignáce při jezuitském koleji v Krakově. Šebestian, Tovaryšstvu Ježíšovu přidružený, starostoval výborně v koleji jaroslavském a skládal spisy nábožné; za prodloužilé nemoci svítiv domácím vděčnou trpělivostí usnul v Pánu 1649. Jakub, podčíšník sandomirský, založiv ústav vychovací a zdělav kaplu sv. Ignáce v Sandomíru, zemřel 1635.

Velkého komořího Ondřeje druhý bratr Mikuláš měl tři dítky: Ondřeje, podkomořího sandomirského, Voršilku vdanou Ondřeji Zborovskému, a Kristofa.

Tomuhle Kristofu Bobolovi urodila chof léta 1592 na jednom rodinném statku v sandomirském vojvodství Ondřeje, našeho blahoslavence.

Z nábožného rodu poslé pachole prospívalo bez ustání v bázni Boží. Do školy chodilo v městě Sandomíru; učitelé předkládali je žákům za vzor pobožnosti, mravnosti a pilnosti.

Ctný panic, šlechtic Ondřej Bobola, připuzen Duchem Svatým zahořel dychtivostí sloužiti Pánu Bohu pořádkem Tovaryšstva Ježíšova. Tuze prosícího pustili jezuité k svým nováčkům do kláštera vilnenského, kterýž byl korunní komoří Ondřej Bobola z rumu zdvihl a polský král Zikmund III. vzácnými obětmi obštědřil.

Nováček Ondřej Bobola oblečen jest v posvátné roucho Tovaryšstva Ježíšova v městě Vilně 1611, v den 10. srpna, svátek sv. Vavřince mučeníka. Tuť mu nastalo dvouleté cvičení a zkoušení v domě nováčků. Předně dbaje o získání pokory svatě, zvykal rád haně a potupě na oslavu Boží. Měl ve zkoušebně dvacet druhů, jež svou řečí a příkladem k svatému obcování rozněcoval.

Dne 31. července 1613 učinil Ondřej prostý řeholní slib Pánu Bohu před knězem jezuitou Bardilem, jenž potom r. 1639 v Japanu pro pravdu víry katolické od pohanstva umučen byl. Mudrcví učil se z roku 1613 do roku 1615 u jezuitů ve Vilně; z r. 1616 do r. 1617 vyučoval mládež na latinských školách v Brňnově, pruském nyní městě; od r. 1617 do r. 1618 vyučoval taktéž v ukrajinském městě Poltavě za řekou Dněprem. Zpátky povolán učil se bobosloví ve Vilně u jezuitů 1618—1622, a prospěl týmž svatým uměním, až ho kladli za hodna učitelského úřadu.

Na kněžský řád posvěcen byl Ondřej Bobola ve Vilně litevském skrze biskupa Evstachia Voloviče 12. března 1622. Roku 1624 stal se kazatelem a zpovědníkem při chrámě sv. Kazimíra ve Vilně jakož i dozorcem svátnice a správcem bratrstva Nanebevzetí bl. Panny Marie. Témuž úkolu věnoval všecku sílu svou až do roku 1634. Když za let 1625, 1630 a 1633 ve Vilně mor zle hospodařil, posluhoval kněz Ondřej ve dne v noci nakaženým, až sám na lůžko poražen jest. Však mu Boží prozřetelnost život zachovala, ješto ostatní tam ostavší jezuité — čtyři kněží a čtyři bratří lajici — z náказы pomřeli.

K rozkazu jenerala (hlavy) Tovaryšstva Ježíšova Mucia Viteleschi dovolil starosta kolejí v krajině litevské Jemiolkovský našemu Ondřeji zavděčiti se Pánu Bohu čtverem slavných slibů. Těmito sliby zavázal se Ondřej Bobola z toho srdce rád dne 2. června 1633, maje věku svého let 41. Pak vypraven jest od Mikuláše Lančického, krajinského prohlídce kolejí, do města Bobrujska. Tam řídil kolej jezuitskou s opatrností a láskou k podřízeným bratrům do pěti let. Mimo to kázával jak v jezuitském tak i v osadním chrámě.

Dvanáct posledních let věku svého strávil Ondřej Bobola na svatých misích; k tomuto apoštolskému dílu hodil se až mílo. Hlas měl libozvučný a sporý, paměť dobrou, rozum bystrý a mocnou výřečnost; obličej vznešený, postavu velebnou; v ob-

cování s bližním vanul mu ze srdce mír a pokoj Ducha Svatého.

Nežli na svatou misii vycházel, doprošoval se Božího pozeňání modlitbou a postem, přičiňujíc pobožnost k bl. Panně Marii, kteráž svým prostředkováním všelike kacířství umořuje. Byloť mu pracovati v krajinách válkou zhubených a řídců osedlých, tak že s krajícem chleba a s ložiskem pod širým nebem za vděk brával. Bydleli tam bez mála sami Malorusi řeckého vyznání, protivníci svatě Církve katolické. Kněz Ondřej, poučuje lidu tohoto, porážel jeho blud a rozkol řečí svatých Otců východní Církve; ruští popové, jeho důvodům odolati nemohouce, pravdu pak k srdci pustiti nechtíce, zakrývali tu víry své lichost a mdlobu tvrdou šíjí a hrubou nenávistí.

V městech, vseh a po dvorcích získal jest horlivý misionář mnoho duší Kristu Pánu. Jedni rozkol a blud potupivše, vrátili se do lůna matičky Církve římské; druzí, jsouce katolíci, blahozvěstem v přesné víře své utvrzení polepšili života svého. Ve vojvodství Vitebském v okolí města Polocka, kdež jezuité slavnou kolej měli, sjednotil a sloučil kněz Ondřej s katolickou Církví — odštěpenou osadu ruského popa i s dětmi jeho. Za to nadávali mu nepřátelé pravdy Dušochvatů, jako druhdy sv. arcibiskupu Josafatovi.

Roku 1655 a 1657 misionářoval kněz Ondřej Bobola v bařinatě, hvozdné krajině na Polesí litevském, vycházeje z města Pińska z koleje Tovaryšstva Ježíšova. Obětivou horlivostí, s jakouž po městě i vůkol království Boží rozmahal, zasloužil sobě u katolíků vzáctného příjmení „Apoštol Pińska.“

Rozkolnému bludnictvu tehdy srdce zlostí pukalo; než čhajíce na hodinku, v kterouž by lze bylo sprovoditi blahozvěsta se světa bez obavy vezdejšího trestu, zatím jen zuby naň cenilo. Rodičů návodem rouhali se kluci na setkání muži apoštolskému, přezdívajíce mu bab i darebáků, a házejíce po něm blátem; načež se rozprchali, aby jich Dušochvat neulovil! Brzo naskytla se protivníkům nadšeného misionáře pohoda žádaná.

Mezi moskevským carem Aleksijem Michalovičem a polským králem Janem Kazimírem bylať roku 1654 válka vypukla. Ruské vojsko vítězí, takřka zaplavilo polské země, Smolensko, vlastní Litvu, Bílou Rus a Ukrajinu, spolkuje s 40.000 jezdců z Kozáctva za řekou Dněprem pod ochranou care usedlého, jemuž velel košový het-

man Bohdan Chmelnický, kníže kyjevské nazvaný.

Katolictvu běda bylo od Rusa, jenž na svatou římskou církev nevrátil; přeběda od Kozáka s Rusem sdruženého, jenž po krvi katolického duchovenstva tigří prahnul žítí: Kozácké Rytířstvo Bohdana Chmelnického bylo tehdež omladinou Bratrstva Tábořského pod praporem Jana Žižky z Kalicha!

Příštím rokem 1655 udeřil na polskou říši král švedský Karel Gustav, protestant, obměšle Janu Kazimírovi podtrhnouti stolec královský; toť v malém čase opanoval Velkou i Malou Polsku. Vida císař Ferdinand III. své mocnářství zahrožené, sjednal spolky s králem českým a s volencem knížetem braniborským proti Švedovi, po čemž vypravil vojsko Polanům na pomoc. Tehdy počal se i car Aleksij zmocněného souseda Šveda báti; pročež obrátil zbraň svou proti němu, přiměřil uloživ s polským králem roku 1656. Tím Švedů moc v Polsku ochabla; spojenec jejich kníže sedmihradské Jiří Ragócy, vniknuv se 40.000 muži až k Břešti litevskému, utržil si r. 1657 vrchovatou porážku od Poláků a jechal domů v skrovnou družině. Prvé s ním spolčené tlupy Kozácké táhly Polesím litevským k síci, neb k opevněnému táboru rozkolného Kozáctva zadněprského, za vůdcem svým Antonínem Želeněským katolíky duchovního i světského stavu roubající.

Kozáci, zvěděvše od bludníků Polesáckých o misionáři Bobolovi, slídili po něm v Janově městě, však marně. Poslal tedy setník několik Kozáků z Janova ven na štvanici; kteřížto dali se cestou ke vsi Poradyně. Sotva byl Ondřej Bobola oběť mše svaté dokonat a Bohu dík učinil, zvěstováno mu, že ho Kozáci stíhají. Usedl tedy s druhem svým Janem Domanovským na voze, jež mu láska katolíků honem dala. Popojel vozka; než blízko u dvorce Mohylny zočiv Kozáky v zápětí, skočil dolů a upláchnul do lesa.

Kněz Ondřej slezl s vozu a pokleknuv obětoval život svůj Hospodinovi: „Otče, budiž vůle tvoje!“ A hned Kozáky obklíčen a dvojí ranou v ramena k zemi sražen prosil za Domanovského i uprosil jich, spokojených s tučným lovem.

Kozáci zdvihše Ondřeje Bobolu a dopoly obnaženého k stromu dovlékše, přivázali ho a zbičovali, až krvácel. Potom sřezavše s doubku švížné proutí, ověnčili mu čelo a spánky, a týmž věncem z proutků zvolna stahovaným a vláčeným blánu od

kosti jemu odedrali. Teď mu házejí klíčku na krk, přivazují ho za oba konce provazu k sedlům dvou koní a táhnou jej s půl hodiny vzdálí do Janova; za ním jede Kozák ustávajícího bitím k rychlé chůzi pobízej.

V Janově postavili Kozáci ztrýzněného Onřeje před setníka svého; ten otázel se ho, kdo by byl, a jakého náboženství? — Vece mu Ondřej: „Jsem kněz z Tovaryšstva Ježíšova; vyznávám, že jeden jest Bůh, jedna pravá církev, jedna přesná katolická víra Pánem Ježíšem Kristem zjevená, též apoštoly kázaná. Za tuhle víru a církev volím z toho srdce rád trpět a život položití příkladem apoštolů a mučovníků!“ — Vyhrožuje mu setník usmrcením, nestrbnely se víry katolické; Ondřej radí jemu i katanům, aby rozkolným bludem pomítnouce, do pravého ovčince Kristova běželi. Za to mu setník šavlí po hlavě máchnul; onen pak zachytiv ránu loktem nastaveným, sklesl bolestí; po čemž ho divoch řal do nohy. Jiný Kozák vida, an skácený kněz oči vzhůru zdvihá, s nebe posily očekávaje, vypíchnul mu oko dykou. Nedaleko stál masný krám; tam zavlékli Kozáci ubohého kněze a s vlečeného do naha prostřeli na stůl masařský. Zprvu spálili mu na prsou a na žebrách kůži planoucími smolnicemi; pak když misionář v hrdinském vyznávání katolické víry neoblevoval, odřeli mu nožem posvátnou pleš, dlaně a prsty — na potupu svátosti svěcení kněžstva, aby prý z vlastní krve své lepšího nabyt pomazání! Mezi takovým katováním vyrazil mu jeden Kozák dva zuby, jiní ho bičůky šlehali, ježto mučovníkovi přesvatá jména Ježíš Maria i modlitby za ukrutné katanstvo ze rtů plynuly. Však se zuřivost trapičů od statečné tichosti trpitele milujícího rozpalovala! Roubací chystají mu královský plášť barvy šarlatové: kladou ho na znak, drou mu ze zad řemení, a tu velikánskou ránu posejpají drobnoučkou řezankou, pak tělo obracejí a přitahují zádoma ke stolu, aby se řezanka do živého masa zadrala, potom mu za nehty hluboce trny vrážejí. Kněz duši svou Pánu Bohu poroučí a pořád prosí Ho, aby se nad katany smilovati ráčil; oni mu laskavost splácejí urezáním nosové končiny a ušních laloušek. Běsní ohavníci, zpomenuvše sobě na ten nástroj, kterýmž apoštolský muž pravdu Boží zvěstoval a tolik rozkolných duší s římskou církví sjednotil: vyřezali mu v týle hrubou díru, a tou dobyvše se mu na jazyk, vyrvali jej i s kořenem a pleskli ním o zem. Posléz mučnicka

na ulici vyvalivše, došmýkali ho blátem na smetiště, a odešli. Několik srdnatých katolíků janovských přistoupilo k umírajícímu knězi. Hnedle byl tu setník kozácký, a domučil ho, roztav mu šavlí hlavu, ve středu šestnáctého dne měsíce května l. P. tisícího šestého padesátého sedmého; vrátiv se kázal zběři své vsedati na koně a zmizel s ní z města i z vůkolí.

Tělo mučeníka Ondřeje Boboly přijal zatím do osadního chrámu janovský farář Záleský, odkudž přeneseno jest do Pińska a tam při kolleji ve společné hrobce jezuitů pochováno. Ztad převezeno jest měsíce ledna 1808 do Polocka a uloženo v jezuitském kostele; když pak chrám ten katolíkům vzat a rozkolným bludníkům r. 1830 dán byl, přeneslo jest pravověrné duchovenstvo týž poklad do osadního kostela, ježž právě vel. Otcové řádu sv. Dominika obsluhovali.

Listem v Římě daným 5. července 1853 dovolil sv. Otec Pius IX. všemu Tovaryšstvu Ježíšovu, též světskému a řeholnímu duchovenstvu v Lucké biskupské osadě, aby v dvacátý třetí den měsíce května výročně blahoslavenému mučeníkovi Ondřeji Boboly na počest hodinky a obět mše sv. slavilo. První slavnost vyhlášky kněze Ondřeje Boboly za blahoslavence a mučeníka odbyvala se v Římě v basilice sv. Petra 30. října 1853.

Z mnoha divných událostí, o nichž praveno, že je Pán Bůh za příčinou kněze Ondřeje Boboly působiti ráčil, vybrala a potvrdila Stolice apoštolská co opravdové zázraky čtvero divů, z nichž jenom dva na ukázkou a kupotěšení pravověrců níže kládeme.

Plocký biskup, pastýř katolíkův piňských dal roku 1719 otevřítí rakev a shlédnouti tělo kněze Ondřeje Boboly. Ve spuchřelé rakvi ležela roucha shnilá; však tělo samo beze vši známky porušenosti a zetlelosti! Údy vláčné, ohebné jako u živého člověka; kůže hladká, v ranách stydlá krev; když se ranhojič jedné rány prstem dotekl, vyprýštila se z ní krev; kdož kněze Bobolu živého viděl, bylby jej i teď po 60 letech poznal; někteří ucítili vůni líbezny, z téhož těla vanoucí. Rovněž tak shledáno jest tělo mučeníkovo r. 1808 a 1851.

Zle ráčila červenka po vši Litvě měsíce května 1740. Mnoho lidí všelikého věku pomřelo z té nemoci nakažlivé, která obzvláštně zhusta dítek uchvacovala. Mezi těmito nacházela se také Marjanka Florovská, sotva dvouletá dceruška Františka

a Reginy. Nemohouc nic jísti, tuze seslábla, celé tělo zvodnatělo a nabubřelo: u ní lékařské umění na zmar přicházelo. Matka posteskla sobě u kněze jezuitu Alexandra Kašice, a ten jí poradil: „Na oslavu nejsv. Trojice dejte tři mše sv. sloužití a prostež kněze Ondřeje Bobolu z důvěrného srdce za přímluvu u Pána Boha.“ O umučeném knězi Bobolovi byla žena ta v Břešti litevském slyšela. Co nejlíp mohla, tak se podle rady dotčené zachovala, náčež domů chvátala. Na práhu potkala manžela; i ptá se ho: „Žije-li Marjanka?“ „Žije doposud — řekl manžel — ale dlouho již mezinámi nepobude.“

V sednici vypravovala mu chof, cože byla příčinou dcerušky podnikla i žádala ho, aby též mučeníka Bobolu vzýval. Vece jí manžel: „O tomhle svatém jak živ jsem nic neslyšel, ale přece milerád dcerušku svou Jemu poroučím.“ Ledva byl domluvil, ozvala se Marjanka: „Mně se chce jísti!“ Dali jí a jedla po mnohém čase; nazejtří bylo jí lépe, a napozejtří byla zdráva jako ryba. — Matka běží s radostnou novinou ku knězi Kašicovi, a ten má jí k tomu: „Pospěšte s manželem svým do Vilna a vydejte o tom divu svědectví před muži, kteří jsou na vyšetřování takové věci řádně zřízení.“ Slíbila žena, že tak učiní ráda. Než po osmi dnech řekl jí manžel: „Jeden řeholník mně radí, abych tak dalekou pouť do Vilna nevážil, ani k vůli ozdravení dcerušky přísahal a snad svědomí obtížil.“ Žena mu připověděla, že rovněž nebude přísahati. Kněz Kašic, vyslechnuv její zprávu, podotkl: „Nechci aniž smím Vás k tomu nutkati; leč mám strach, že Vám Bůh děcko vezme a tím Vaši nevděčnost ztrestá.“ — Žena vrátivši se domů zastala dcerušku na smrt nemocnou; všecka péče a obsluha nic jí neprosplávala. Litovala matka zavinění svého a počala s manželem i se sestrou svou zase vzývati kněze Bobolu, slibujíc, že to všechno, co se bylo dotud divného s Marjánkou stalo a co se ještě stane, veřejně s přísahou poví a potvrdí. A hle, v touž hodinu ozdravěla holčička! — r.

Chudý sirotek z Dlouhé ulice.

Obrazek ze 14. století od Frant. Pravdy.

VII.

V Roudnici se činí přípravy k slavnému pohřbu nejvyššího kněze v Čechách a četné průvody a zástupy shromáždily na hradě a

okolo hradu mnoho duchovenstva, panstva, měšťanstva i sedlstva.

Přes starý kamenný most, jemuž neškodila povodeň, co zbořila starý kamenný most Pražský, přijíždí právě statečný jinoch na bujném koni a několik jezdců ho obkličuje.

Je to syn Rotlev v čele přidělených mu sluhů a chce rozmnožiti čestné komonstvo, jenž mrtvolu Arnoštovu do Kladska vyprovodí.

Otec Rotlev má vězvyku s vlastní družinou posloužiti i císaři a králi svému, když někam koná cestu a podstupuje třeba válečnou výpravu. On mu na své útraty ozbrojuje lid, jedná koně, posílá špiži: moc a sláva vlasti české a šlechtetného panovníka jejího jde mu nade všecko. Arnošta arcibiskupa vyznamenává ještě po smrti a spolu se stará, aby tělo jeho bezpečně se dostalo na místo vyvoleného odpočinku.

U mostu v Roudnici stojí dům pro chudé a když Václav jel okolo, vyšli v pořádku obyvatelé jeho, aby také na hrad se odebrali k obřadům smutečným. Umřel jim velký dobrodinec, jsou zarmoucení nad jeho ztrátou, vidíš a slyšíš mnohého z nich plakat.

Nejvíce kvílí malé děvče, jde s druhými a patří k nim, a oni je těší a mu domlouvají.

Rotlev se svými zajel stranou a čeká, až chudasové přejdou, aby jim neublížili jeho koně.

I spatřil bédující dítě, ono spatřilo jeho, hledí na se upřeným zrakem a poznali se.

Je to Eliška Hlodkova a Rotlev čerstvě skočil s koně, odevzdal ho nejbližšímu druhu a k ní se přiblížil.

Praví: „Jsi ty to, Eliško?“

Odpověděla: „Jsem Eliška a vy jste mladý pán, co se mnou byl v Praze a pryč mne vzal z Dlouhé ulice.“

„Jak pak se ti vede?“ ptal se Rotlev.

Děvče se zase dalo do pláče, nemohlo mluvit a když se drobet utišilo, řeklo: „On nám umřel.“

Rotlev věděl, koho míní a měl s ní útrpnost jda vedle ní a drže ji za ruku.

„Měla jsi ho ráda?“ skoumá.

„Měla,“ vyznala mu, „on u nás býval, mne učil, o Pánu Bohu mi vypravoval, se mnou se modlil, mne vodil k Panně Marii.“

„Co se s tebou stane nyní?“

„Povídam, že musím z domu, již na mne nikdo neplatí.“

Eliška se zase rozplakala a Rotlev promluvil s těmi, co ji měli mezi sebou, aby se dověděl, co ji očekává.

Pravili: „My v domě pro chudé máme stálé zaopatření a ona tam byla jen na čas. Jeho Milost arcibiskup ji vydržoval, nyní je nebožtík a neví se, jestli se jí zase někdo ujme.“

„Pamatuješ se na moji matku?“ dí k Elišce Rotlev.

„Ó ano,“ řekla, „to je ta paní, co mne ošatila, já se za ni každý den modlím.“

„Pověz mi, chtěla bys k ní jít.“

„Ráda, kdybych zde býti nemohla?“

„Já sena to vyptám, Eliško, a přijedu a zastavím se pro tebe, až se vrátím z dalekého města, kdenáš milý pán Jeho Milost arcibiskup Arnošt bude pochován. Zatím se dobře chovej a hodně modli a neplač a nermuť se, my tě neopustíme, budeš naše.“

Rotlev to vyjevil i Eliščiným soudruhům a oni slíbili, že to doma oznámí, aby u nich Eliška mohla zůstat, až pan Rotlev z Prahy nad osudem jejím rozhodne.

Rotlev se s Eliškou rozloučil, se dl zase na svého koně a věrně vykonal povinnost, k níž se zavázal, tělo arcibiskupovo vyprovážeje do Kladska. Eliška mu ustavičně ležela na mysli a divil se změně, co se s ní stala. Je celá jiná, pokročila, vzdělala se, vychování v Roudnici mělo dobré následky. Ano, vezme si ji s sebou, až pojedou nazpátek a odevzdá ji matce — co dědictví po milém a drahém vrchním pastýři Arnoštovi.

Tak se v skutku stalo. Václav si malou Elišku do Prahy přivezl na koni. V Roudnici mu ji ochotně vydali, když pověděl a dokázal, kdo je a co s ní učiní.

Jela s ním beze všeho zdráhání a on a lidé jeho opatrovali ji velmi svědomitě. Napřed se arcibiskupovi bála, ale jízda se jí líbí a Václav ji skoro pořád má na sedle před sebou.

Z Roudnice do Prahy netrvá cesta dlouho a že pospíchali, brzy ji odbyli.

Václav se těší na rodiče, chce jim vypravovati, jak se mu dařilo a je žádostiv, co tomu řeknou, že bez vůle a bez vědomí jejich do domu jim přivedl chudého sirotka.

Již se blíží k Praze. Eliška tam nebyla od toho času, co ji Arnošt odvezl, tedy dvě leta, a když spatřila Petřín, spatřila most a druhé častky města, zpomněla si na všecko, co se jí tu a co se jí tam přihodilo. Duch její pořád zabíhá do Dlouhé ulice, do stavení a do komůrky, kde v bídě a nouzi žila, a vzdává Bohu díky, že se tam již nemusí vrátiti.

Václav ponechal koně svým průvodcům a s Eliškou se ubírá pěšky do domu otce.

I přivítali ho plesající otec a matka a on jim hned představil malou Elišku.

„Hle, dítě, co jednou již u nás bylo,“ diví se Rotlevová a syn praví: „Je u nás zase, Bůh nám je poslal již po druhé a nyní si je podržíme, jestli svolíte.“

Svolili a Václav řekl: „Máme je po milém Arnoštovi a budeme si ho vážit i co jeho dědictví, aby památka na něj v našem rodu se zachovala.“

Eliška je přijata jako za vlastní a matku Rotlevovou to blaží, že mimo jediného syna má nyní také dceru.

Naklonili se jí z celého srdce a Eliška lásku jim odměňuje láskou. Chodí do farní školy k sv. Havlu, již má zrovna naproti, a chová se výborně a je miláčkem bohaté rodiny Rotlevovy.

Syn Václav vyjíždí často na cesty, vede obchod otcův, rozšiřuje ho a meškává i za hranicemi. Očekávají ho vždy toužebně a on, když je doma, lichotí se k rodičům i k Elišce, již opravdu si zamiloval.

(Pokračování).

D O P I S Y.

Z Prahy, dne 20. dubna 1872.

(O náboženském vychování hluchoněmých.

Dopis druhý.)

Jak šťastné jest slyšící dítě, jež pečlivě máť učí znáti s prvním rozumem zásvitem Otce nebeského, v jehož útlé a mladistvé srdce vdechuje a vtírá první rozhodné praménky lásky a přítulnosti k Pánu „na hoře;“ jakou slast pocituje matka, když miláček její poprvé spíná své ručky a rty jeho šeptají „Otče náš!“ O tom u dítěte hluchoněmého ni zdání. Kel o Bohu v duši jeho vložený zůstává v lůně rodiny mrtvým, nevyjeveným, neprobuzeným. Kdo ustrne, kdo smiluje se nad ním, aby světlo rozumu probuzeného a vláha lásky povolaly ho k životu, učinili tím, čím býti má? Toho dostati se mu může jedině v ústavu hluchoněmých. Přicházíme k nejdůležitějšímu rozdílu vyučování náboženského školy německé a české. S hrdostí a s pýchou pobládnouti může Čech, že i v tomto oboru vynikl sousedům, že razí novou dráhu k snadnějšímu a trvalým výsledkem korunovanému prospívání těchto ubohých. Ve školách německých teprve třetím rokem počíná se o náboženství jednat i to na základě dobytých vědomostí v mluvě a písmě. Dvojí vada tíží tento postup. Vada odkládá důležitost člověku nejpilnější v pozdní čas, druhá prvé záhubnější — suchopárnost.

Obojího nebezpečí vystříhá se „škola česká,“ k níž se přiznávají ústavy v Praze co původ nového systému, v Litoměřicích, Budějovicích, Brně, u sv. Hyppolita, co vyučenci pražského. Šestero let tráví chovaneček v ústavě. Prvá čtyři léta věnována jsou výhradně mimickému způsobu, ostatní dvě vstavují korunu celému vyučování na základě mluvy a písma. V prvních čtyřech letech vyučuje se celé látce náboženské, v posledních dvou o známé věci pojednává se způsobem u slyšících dětí užívaným.

Cesta, po níž dítky nově přijaté k poznání Boha přicházejí, setkati se musí s rozhodným výsledkem. Ideou vedoucí jest svrchovanost a všemohoucnost Páně. Trojí řada „hodností a důstojností“ klesá dráhu. „Učeník, tovaryš, mistr, písař, baron, hrabě, kníže, král, císař“ předvádějí se první řadě; v druhé: „sprostý, desátník, šikovatel, důstojník, plukovník, jenerál;“ proprava pak se končí řadou: „kaplan, farář, kanovník, biskup, kardinál, papež.“ Jednotlivé ty hodnosti zastávají chovanci v příslušných odznacích, přiučující se takto společenské ohebnosti a uhlazenému mravu. Příprava tato trvá tři měsíce. Když jí byl položen základ 1. k rozeznávání společenských stupňů a 2. k vzájemnému mezi nimi se chování, vstoupuje se k Bohu co Pánu všech pánův. Proti němu jsou jenerál, císař, papež jen malí pánové. Jaké musí tedy býti naše chování k svrchovanému tomuto Pánovi! Rozumí se samo sebou, že idea ta vstěpuje se dětem antropomorfsky v obraze velebného, sličného kmeta, jenž se vznáší na perutech vzduchu. Ješto oko, pokud možno, zastupovati musí sluch, kreslí se všechno na tabuli v přiměřených obrazcích. Když poprvé událo se mi přítomnu býti přednášce z náboženství, uplynula mi hodina minutou. Jaký dojem činí skvělá sehra divadelního kusu na diváky, škole dávno již odrostlé, taký vyluzuje účinek vyučování náboženství v křísící se duši dítěte hluchoněmého. Nic jiného hluchoněmý necítí, nevidí, leč milovaného p. katechetu, an v „živých obrazech“ znázorňuje mu biblický děj. Také napjatosti a pozornosti málo kdy dodělá se učitel u dětí slyšících. Náčrt písma sv. vyplňují se náležitými přídávky a vsuvkami, jimiž v mravnost dítěte působiti se má. Jestli také radost dívati se mladistvé této „porotě“, jak ctnostným tleskají, hříšným vyzdviženými pěstmi nelibost svou projevují.

Na jak hlubokých základech vzdělána jsou jednotlivá znaménka, uveden budiž

prozatím příklad o posvěcující milosti Boží. Svatost či posvěcující milost znamená se pohyby, kterak Bůh otevírá srdce své, z něhož krev lásky vytryskuje v člověka obrozeného. Za podklad slouží úvaha: „Posvěcující milost jest duchovní krev; krev činí tělo krásným, červeným, teplým, zdravým, příjemným. Posv. milost činí duši živou, krásnou, bohumilou, v dobrém horlivou. Bez krve nemůže tělo žít, bez milosti jest duše před Bohem jako mrtva. Mrtvé tělo jest ošklivé, bledé, žluté, studené. Duše bez milosti jest před Bohem oškliva, nečista, studena, černá, mrtva. Mrtvé tělo hnije a zapáchá. Hříšná duše před Bohem jako zapáchá. Mrtvé tělo prožírají červi, červi duše jsou hříchy, svědomí hlodá. Mrtvé tělo pochovává se v hrobě, hrob duše hříšné jest peklo.“

Zajímavý a mnohou stránku vyučování osvětlující jest opis „Otčenáše“: Bůh pravda, otec náš, lidé všickni děti Tvoje. Nyní na zemi nevidím, až umru, budu viděti, budu šťasten. Bůh má srdce měkké a dává milosti mnohé, proto my mu líbáme ruce. Prosím, dej nám světlo (moudrost), veď nás (spravedlnost), nalej do srdce oheň (svatost). Bůh poroučí, andělé poslouchají čerstvě, císař poroučí, vojáci poslouchají čerstvě, prosím, Bůh poroučí, my všickni chceme poslouchati čerstvě. Dej nám jídlo, byt a oděv. Jiní lidé mě pokouší, málo, nestojí to za to; já jim to odpouštím, já Boha pokouším velmi, prosím, odpusť mi to. Já nejsem silen ale sláb, klesám a padám často, prosím, pomoz a ochraň mne. Neštěstí, nemoc, oheň, válka, pokušení, hřích, smrt, ďábel, peklo pryč!

M.

Od Metuje 18 dnbn 1872.

(Křížová cesta. Chudobinec)

Památný kostel sv. Václava na Dobešíně, ozdoben novou křížovou cestou, kterou zvláštním nákladem pořídila paní N. z Prahy. Narodena v Provodově pod Dobešínem, již dlouho přemýšlela na to, ozdobiti způsobem nějakým milý jí stánek Boží a šťastná zajisté byla to myšlenka okrásliti stěny chrámu obrazy bolestiplné cesty Kristovy na Golgotu. Malba jest výtečná a velikost obrazů přiměřena. Bůh žehnej šlechtné dárkyni za bohumilý ten skutek!

Obec Nového města nad Metují zříditi chce dům pro chudé a stáří se sešlé měšťany. Zajisté chvályhodný to úmysl a přejeme městu hojného zdaru. K účelu tomu hodlá žádati za vybírání tak zvaného pivního křejarů, poněvadž jmění obce již za dří-

vějších dob valně ztenčené, tak velkého nákladu by nesneslo. k.

KRONIKA.

Z Prahy. V úterý 30. t. m. započne letošní „Majová pobožnost“. U sv. Klementa, kdež se již od r. 1850 koná, bude v ten den a pak každého dne v měsíci květnu vždy o 7. hodině večerní české kázání a litanie s požehnáním, po němž, jakož i před kázáním zpívají se milé písně Marianské. Jazykem českým konati se bude tato pobožnost též u sv. Kajetána o 6. hodině a u sv. Ignacia o půl 7. hodině na večer, německým pak v 6 h. odpo. v kostelích ctih. panen Voršilek, Anglických panen a Milosrdných sester pod Petřínem. —

— Pobožnost 40hodinná bude se konati až do 27. dubna u sv. Cyrila a Methoda v Karlíně, od 28. dubna do 1. května u Všech Svatých na Hradčanech, od 2—5. května u Matky Boží v Týně.

— J. Emin, nejd. p. kardinal arcibiskup udělil v sobotu 20. t. m. alumnům II. roku první tonsuru, v neděli pak 21. t. m. alumnům III. r. a klerikům řádu Maltežského a Augustiánského čtvero nižších svěcení v kostele sv. Salvatora vždy v 7 hod. ráno. U večer před každým tím dnem měl k ordinandům řeč, jakož i po mši sv. ještě jednou knim promluvil. Tonsuristů bylo 40, nižší svěcení přijavších 42. Včera odejel J. Em. p. kardinal do Vídně. V udělování svátosti birmování ve vikariatu Slanském (viz „Blah.“ č. XI. str. 172) jest jeho zástupcem J. M. světící p. biskup Karel Fr. Prucha.

Z Vídně. (Školy beznáboženské jsou nenáviděny i od — protestantů a židů.) — Škola beznáboženská setkává se všude s tuhým odporem. Nejsou to pouze katolíci, kteří jimi opovrhují, nýbrž i protestanté a židé staví jí všemožné překážky. Tak se namáhá obec protestantská ve Vídni, aby zachovala školu svou s vyznáním evangelickým, tak i židé nelení a ničeho nešetří, aby si zařídili normalné školy židovské. Tomu nechť svědčí následující události: V jistém městě, jehož obyvatelé dílem katolíci, dílem židé jsou, žádal židovský spolek pokroku o zřízení škol normalních výhradně židovských. Za důvod staví žadatelé, že rodiče žijí v obavě, aby děti jejich se neodcizili čistému a neporušenému židovstvu. — Že v Haliči takových škol již stává, které vydržovány bývají z příplatku na maso košerované, bude snad povědomo mini-

sterstvu. Židé nepovažují zařizování takových škol za zbytečné, nýbrž za nutné a nezbytné, aby víru otcův nepokalenou zachovali. Z události té lze vysvětliti, proč v Stanislavi z 832 ku škole povinných dítek jenom 150 navštěvuje školu obecnou. Tak děje se i v jiných městech, jako ve Lvově, v Tarnopoli, v Brodech a j. Nemožno jest se domnívati, že by židé si dosadili učitele katolického do svých škol; že ale ve školách katolických působí učitel žid, jest skutečností. Učitel ten se s dítkami před a po škole nemodlí, ač okresní školní rada tak nařídila. Jednání toto dotklo se velmi nemile rodičův, ač větším dílem náležejí do třídy dělnictva; a jest se obávati, aby výtržnostmi práva svého nehájili. —

— List, který zaslal 18. března 1872 biskup Jiří *Strossmayer* biskupovi u sv. Hippolyta Jos. *Fesslerovi*, co odpověď na článek listu „*Kremser Wochenblatt*“, který byl v čís. 9 a násled. pod nápisem „Řeč biskupa *Strossmayera* na sněmu Vatikanském 1870“, uveřejněn. Biskup *Strossmayer* vyslovuje se o té řeči, která se mu bezprávně podvrhuje, doslovně jak následuje: „Jest Vám, jakož i všem těm, kteří sněmu obcovali, povědomo, že jsem nikdy takovou řeč neměl, jaká se mi podvrhuje. Zásady mé se na prosto přičí těm, které z právě jmenované řeči prosvítají. Není mi povědomo, že bych byl kdý pronesl, co by pomáhalo autoritu sv. Stolece podřívati a jednotu církve ničiti. Splnomocňuji Vás, nejdůstojnější pane, abyste mohl tohoto mého vyjádření po vůli své užití. — *Strossmayer*, biskup.“

„Abych vydal pravdě svědectví, uznal jsem za dobré výňatek z listu biskupa *Strossmayera*, jehož jména nepřátele hanebně zneužívají, uveřejniti. List bisk. *Strossmayera* jest u mne uschován a každému přístupným. — Josef *Fessler*, biskup.“

Z Bavor. D. 6. března zadal redaktor J. M. Forster k bavorské komoře poslancův žádost týkající se zrušení lože svobodných zedníkův v Bavorích a výnosu proti súčasťňování se tajného jich řádu. V odůvodnění této žádosti čteme mezi jiným i toto: I bývalý královský pruský ministr hrabě Haugvic zadal co stařec téměř 80 letý již r. 1822 k sjezdu mocnářův ve Veroně, by vznešení mocnáři spolek svobod zedníkův ve svých státech zrušili a zakázali. Žádost tuto odůvodnil takto: „Od mládí až do stáří svého byl jsem údem spolku svobodných zedníkův; vyšších stupňův jsem dosáhnul, co velmistr

vládl a prohlédl rozličné soustavy řádu, které však v celku působí k podvrácení státu. Tehdy nabyt jsem pevného přesvědčení, že to, co r. 1788 počalo a brzy na to vypuklo, francouzská revoluce, vražda krále se všemi svými ohavnostmi nejen již tehdy uzavřeno, ale rozličnými svazky, přísahami atd. ustrojeno bylo.“ —

Z Poznańska. Ku zprávě rozličných listů, které zvěstovaly, že papež hraběte Ledohovského jmenoval primasem polské říše, ten pak, že hodnost tu přijal, bylo připojeno: „Hodnost primasa polské říše předpokládá jsoucnost království polského v starém rozměru. S úřadem tím není pouze duchovní hodnost spojena, nýbrž primas jest dle polské ústavy i místodržícím krále, kdykoli trůn jest uprázdňen. Odůvodněný jest tedy úsudek, že Ledochovský se připojil k národnímu polskému snažení, a že odporuje dřívější jeho vyjádření o loyaltě ku království pruskému.“ K tomu připojuje „Germania.“ „Konec té poznámky nám bez namáhání vyjasní, co jejím účelem jest. Jedná se o to, aby byl arcibiskup z neloyalnosti usvědčen a tomu pomáhá nevědomost a zlomyslnost. Jedno z obojího jistě jest pravda, tvrdí-li se, že arcibiskup teprve nyní jmenován byl primasem polským a teprve nyní že hodnost tu přijal. Ode dávna již slul poznaňský arcibiskup v Římě „primasem polským“, ač se hodnost ta stala po rozdělení Polska bezvýznamnou. Hodnost ale sama posud není zrušena; tak jako podnes arcibiskup solnohradský sluje „primasem Německa“ — hodnost, která rovněž tak málo v politiku Německa působí.

Z Říma, 31. března. V těchto dnech, kdy církev velebnými výkony věřící pamatuje na hořká utrpení a smrt Pána našeho Ježíše Krista, odvážil se ateistický tisk způsobem nejohavnějším posmívati se tajemstvím sv. náboženství. Na vše to pohlížela censura zcela lhostejně; skonfiskování „*Don Pirlocino*“ nestalo se za příčinou, že v něm obsažen byl potupný obraz sv. Otce, nýbrž že se v něm kárala politika našich „osvoboditelů.“ Každým dnem nabýváme přesvědčení, že boj vedený z Quirinalu proti Vatikánu čelí přímo proti náboženství. Beztrestně může se tupiti Kristus a haněti náměstek jeho na zemi; neboť nečinně na to vše poblíž vládá, která jen tehdy vlivem svým (a to jen na oko) zakročí, když se obává, aby výstupy ty nepodily proti ní diplomaci cizích mocností. — Na veliký pátek udály se jednotlivé výtržnosti při navštěvování Božího hrobu

u sv. Luigi a u sv. Magdaleny, kam výtržníci mezi shromážděné vrhli rakétu. Na místo velikolepého okamžiku, kdy sv. Otec na den velikonoční udílí požehnání „urbi et orbi“, dostává se náhrady od vlády Viktora Emanuele v tom, že se zařizuje běhání o závod po velocipedech v zahradě botanické.

Z Jerusalema. Poutníci do sv. země, (o kterých jsme se v dřívějších číslech zmínili) přibyli 17. března o 4. hodině do Jerusalema, kde na hrobě Vykupitelově činili díky za šťastně překonanou pouť.

Z Ameriky. (Milwaukee.) (Pokrač.) My však neztratili důvěru v Boha, doufali jsme, že sv. Jan Nepomucký svou přímlovou u Boha pomoci vyprosí, — a umínili jsme si, že se též dle možnosti starati budeme. Za tím účelem založili jsme dne 13. prosince roku 1857 spolek, který se měl starati, aby se vždy 16. května slavnost sv. Jana Nepom. u nás řádně a dle zvyku našich nábožných otců obdvýati mohla. — Spolek ten, k němuž 25 údů přistoupiło, vykonával svědomitě úkol svůj. Dal shotočiti obraz sv. Jana Nepom., který byl v kostele sv. Josefa umístěn. Tam jsme obdvýali své poutě a pobožnosti, tam putovali krajané naši z blízka i z daleka. Tak to trvalo až do roku 1863. Téhož roku dozvěděli jsme se, že se v Chicagu nalezá český kněz, vel. p. Zástěra, o kterého jsme ihned psali. S radostí zavítal do Milwaukee ku svým rodákům a dne 8. března konal pro nás služby Boží. A poněvadž se ukázalo, že zde již valný počet katolických Čechů se nalezá, začali jsme o tom vyjednávat, zdali by se v Milwaukee nedala zřídit samostatná česká obec. Pan farář Holzhauer ponavrhoval nám, že jest zde prázdný kostel sv. Petra, který náš nejdůst. p. biskup stavěl co první katolický kostel v Milwaukee. V kostele tom mívala nyní jen mládež irská své nedělní křesť. cvičení a služby Boží. K žádosti vel. p. Zástěry přivolił p. biskup Henny s největší radostí, aby Češi používali chrámu toho na tak dlouho, dokud by si k svému vlastnímu kostelu nepomohli. Za používání chrámu Páně z naší strany nežádal ničehož, než aby dobrá vůle mezi námi se udržovala, a aby se pěstoval křesť. mrav, on že nám vždy bude starostlivým otcem, jako ostatním národnostem. — Hle takovou lásku vzájemnou zde působí náboženství Krista Ježíše; německý farář se nás ujal, anglický biskup mluvil k nám co otec a pravý apoštol.

(Pokračování.)

Literární oznamovatel.

— „*Isolda, děvče francké*“. Povídka z dob výprav křížáckých od Julia Glaubrechta. Dle německého vydání zčeštil F. V. S ocelorytinou. Nákladem kněhupectví B. Stýbla v Praze. Str. 128.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenáni jsou:

- p. Vác. Brož, farář v Dobříši, za skuteč. k. arcib. vikáře okresu Příbramského;
- p. Alois Škampa, farář v Kojeticích, obdržel expositorium canonice.

Ve správě duchovní ustanoveni jsou:

- p. Frant. Bartovský, farář v Rousínově, za faráře v Slabech;
- p. Vác. Karlach, adm. ze Slabec do Rousínova;
- p. Frant. Strnad, koop. u sv. Havla v Praze, za kapl. do Vraného;
- p. Ant. Vřešťal, neom. (vysv. 17. t. m.) za dom. učitele u kníž. Karla Schwarzenberga.

V biskupství Kralohradeckém.

Ve správě duchovní ustanoveni jsou:

- p. Frant. Klus, koop. Červenojanovický, za koop. v Zahrádce;
- p. Frant. Bráza, adm. fary Suchdolské, za zámeckého kaplana v Malešově;
- p. Ant. Valenta, kapl. Záborský, za kaplana a katechetu ve Dvořích Nových.

Druhotiny kněžské budou letos slaviti v Kralohradeckém biskupství:

- p. Karel Hadrava, farář v Kácově, posvěcen 24. srpna 1822;
- p. Václav Maxian, farář v Kostelní Lhotě, posv. 24. srpna 1822;
- p. Frant. Petera, bývalý farář v Bělohradě, na odpoč. v Praze, posv. 24. srpna 1822.

Letos jubilanti 3, vloni bylo 7.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. František Hausser, lokalista v Šemanovicích, presentovaný farář liblický, nar. v Mladé Boleslavi 8. září 1816, vysv. 1. srpna 1841. † 14. dubna.

Ve správě duchovní ustanoveni jsou:

- p. Angustin Klindert, sekretář vikariátní a farář v Raspenavě, stal se správcem vikariátního úřadu;
- p. Jan Grünert, kapl. v Merultovicích za kaplana do Libčevse.
- p. Emanuel Ring, kapl. v Šenově kamenickém, za admistrátora tamtéž.
- p. Josef Lichtner, kněz jub. arcijáhen, vikář ve Fridlandě poděkoval se z úřadu vikariátního.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-I.

Expeditice:
řkat. kněhkupectví
B. STYBLA
na sv. Václavském
náměstí, č. 786—II.
Nedobila čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předpláci se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
Celor. 2zl. 50kr.
polor. 1zl. 30kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 1zl. 55kr.
Čtvrtletní
předplacení ne
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

Zákon přírody a zázrak.

Příroda! zákon přírody! Toť jsou slova, jichž se za našich dnů nezdá k tomu užívá, aby zvláště lidu venkovskému vyrval se z nitra jeho poklad zděděný, víra ve všemohoucí Prozřetelnost Boží. Nač říkati: „dá-li Pán Bůh,“ „odvrátí-li Bůh od nás i od našeho osení všecko neštěstí“ a pod.; vše děje se podle nezvratných zákonů přírody, a musí se tak dít; a proto netřeba od Boha očekávati zázraků. Tak rozumují naši novověcí osvícenci.

Podívejmež se blíže na toto učení našeho času, a zkoumejme, zdali jsou zákony přírody skutečně tak nezvratné, žeby ni žádná výjimka nepřipouštěla, a zda-liž zázrak v skutku není možný. Jest pravda, všecko ve přírodě se děje dle určitých zákonů: voda vystupuje ve způsobě páry vzhůru, pára pak srazivši se v kapky, padá k zemi; zrno pučí v úrodné zemi, vyrůstá v bylinu, stéblo, strom, vydává ovoce, až konečně zahyne; člověk rodí se, roste a umírá a p. Tyto zákony dokazují, že všecko řádně spravuje moudrá ruka všemohoucí, neboť kde jest zákon, tam jest i zákonodárce, jenž zákon dal, a jenž dohlíží, aby se zachovával. Jest však tento zákon tak nezvratný, že by se nutně dle něho všecko, i ten říditi musel, jenž jej dal? Příroda neživotná a nerozumná ovšem tak činí; hmotné těleso padá vždy dolů, až dopadne, a nemůže pád svůj zmenšiti neb urychlití aneb dokonce zastavit; zrno vyrůstá v bylinu, leží-li v zemi ourodné a má-li potřebné vláhy, a nemůže samo zrůstu svému buď překážeti aneb napomáhati. Ale jinak jest to u člověka, jenž jen jednou částí svou, totiž tělem, k této přírodě náleží, nikoli ale druhou a vznešenější částí svou,

totiž duší; neboť duše ukazuje převahu svou nad tělem a spolu i nad přírodou, že staví se zákonům přírodním buď na odpor neb dle své vůle je řídí; tak může člověk zachytiti těleso padající a překaziti jeho pád, může vyrvati rostlinu ze země a zničiti její zrůst; člověk učiní z kamene sochu, již prodchne svou myšlenkou, přemění kov v nástroj hudební, z něhož vyluzuje nejkrásnější zvuky, rozdělí barvy tak, že oko rádo na obraz pohlíží, uzavírá páru, aby dle zákonů své roztažlivosti vyvinula velikou sílu, a strojem, vlakem, lodí pobybovala; a ukazuje dráhu jiskře elektrické, kudy se ubíráti má, aby dokrajín dalekých přinášela zvěsty. Vše to děje se taky dle zákonů přírodních, ale příroda sama sobě a svému zákonu ponechána, nikdy by takových účinků nevyvedla, kdyby lidský duch silou její nevládl. A jestliže člověk, jenž jest přec jen ve velmi obmezeném smyslu slova a jen dle jedné části své páne přírody, zákon přírody sobě podmaniti a silou její vládnouti může; zdaž mohl by Bůh, jenž jest v nejvyšším smyslu Pánem všehomíra, tak poután býti zákony přírody, jež sám dal, že by je ve svém působení nikdy pominouti, nikdy úmyslům svým podřídit nemohl? Mohl by Bůh, Pán nebes i země, v této věci málomocnějším býti člověka?

Takové zjevy, jež se nedějí dle přirozeného běhu věcí, nýbrž jež Bůh dle svých nejmoudřejších úmyslů mimo přirozený běh věcí koná, jmenujeme zázraky. Promění-li se voda v révé svým časem ve vinnou šťávu, děje se to během přirozeným; promění-li se však voda v šesti nádobách okamžikem ve víno (jak P. J. v Káni Galilejské byl učinil), jest to zázrak. Vstane-li člověk po spánku občerstvujícím, stává se

to přirozeným během; přijde-li však člověk zase k životu, jenž čtyři dny už v hrobě odpočíval, a silně již zapáchá, jest to zázrak. A tyto zázraky neměly by možné býti Bohu? Než tu nastává otázka: jaký vlastně mají úmysl ti, jenž chtějí lidu našemu namluviti, že se všechno nezvratně dle zákonů přírodních děje? Chtějí patrně v lidu zviklati víru v zázraky, a tím, poněvadž zázraky jsou pevným sloupem víry křesťanské, i víru ze srdcí jim vyrvati. Jaká to pošetilost! Což byly všechny věky před námi tak zatemnělé, že by byl nikdo lichost zázraků poznati nemohl, kdyby skutečně liché byly? Jestliže komu záleželo na tom, aby mohl všechny zázraky odstraniti, byli to zajisté v nejprvnější řadě pohaní a Židé, kteří žili v prvních dobách křesťanstva; kdyby se jim bylo povedlo, upříti zázraky a ukázati jejich nemožnost, byli by v základě otráslí celou budovou křesťanského učení, a nebylo by třeba bývalo třistaletého krutého zápasu s křesťanstvím na život a na smrt. „Nevstal-li Kristus z mrtvých, marné jest kázání naše, marná jest i víra vaše“ praví sv. Pavel I. Kor. 15, 14. Což bylo bližšího oněm nepřátelům církve Kristovy, nežli ukázati, že Kristus P. nevstal z mrtvých, že nemožné jest těla vzkříšení a že nemožný jest každý zázrak? A hle, *ani jeden hlas* podobný se neozval! A proč? Protože měli pohaní i Židé zdravé smysly, a zázraky na své oči viděli, a pak, že poznávali, žeby taková zbraň, jejížto lichost byla na bíledni, pokud svědkové zázraků žili, spíše v neprospěch jejich se byla obrátila. Ozývali se sice hlasové tvrdící, že zázraky staly se mocí kouzelnou, mocí zlého ducha (Celsus, Porphyrius, zvláště císař Julian), ale tito hlasové jsou právě důkazem, že zázraky skutečně se staly.

A dejme tomu, že by ti, kteří zázraky popírají, nečinili toho proto, aby víru ze srdcí lidu vyrvali, nýbrž že by to činili z úcty a z vážnosti k zákonu přírody, domnívajíce se, žeby zázrakem tento zákon se rušil, z čehož by nutně povstal nepořádek, člověku nad míru nebezpečný. Tuto námitku dlouho vyvracetí netřeba, poněvadž sama se odsuzuje, stavíc přírodu nad člověka, kdežto jediná myšlenka člověka více váží než celý svět. Ale tážeme se toliko: zda-li se stal nepořádek, když Pán Ježíš proměnil vodu ve víno? Přestala snad od toho času voda býti vodou, neb měl z toho někdo škodu? Aneb přeměnil se zákon přírody, když P. Ježíš vzkřísil Lazara? Přestali snad od toho času lidé umírat?

Či měl z toho někdo zármutek? Snad obě sestry Lazarovy?

Kdyby zákon přírody byl tak nedotknutelným, jak tito „osvícenci“ praví, následovalo by z toho, že člověk úplně přírodě a jejím zákonům podléhá, že jest jen jedním kolečkem ve velkých hodinách světových, kteréž se tak rychle a tak dlouho točiti musí a může, jak závaží, ten nedotknutelný zákon neb neuprositelný osud, táhne. Tak připraven by byl člověk o poslední útěchu, o všecku naději. Mimo to, jak dal by se vysvětliti ten všeobecný výjev, že totiž všickni lidé všech vyznání se modlí? i pohané modlí se ke svým bohům domnělým. Nač ale prositi za odvrácení zlého a za udělení dobrého, když vše dle nezvratných zákonů přírodních se děje a díti musí? Že by celé člověčenstvo v této věci bylo pobloudilo, to nikdy nepřipustíme. A kdyby nám někdo namítnul, že přec jsou výjimky, že skutečně jsou někteří zhýralci, již se nemodlí, odpovíme: po nějaký čas možná že se zhýrlec nemodlí, ale aby se po celý život nemodlil, nevěříme; a i kdybychom takové lidi našli, nestojí počet jejich u porovnání k milionům modlících se v docela žádném poměru. Proč modlí se plavec v divoké bouři, proč vojín v kruté seči, proč člověk, sevřeno-li bolem a zármutkem srdce jeho? Poněvadž ví, že nad touto přírodou a nad pořádkem jejím vládne ještě moc jiná, a že této moci vyšší moc nižší musí ustoupiti. —

A protož nikdy neklesneme na mysli; třeba okolnosti byly takové, žeby dle přirozeného běhu věcí životu neb majetku našemu nezbytně záhuba brozila, třeba by zloba lidská vše si vypočítala tak, aby nejdražší dědictví národa našeho, totiž naši sv. víru vyvrátila a vyhubila: my vždy pohlížeti budeme vzhůru k Tomu, jenž jest Pánem přírody i ducha lidského, jenž nikdy nepřipustí, aby ouhony utrpěli jeho věrní, my vždycky důvěrně k němu volati budeme: Buď vůle Tvá! V. Šimanko.

Květen čili Máj.

Měsíc květen jest netoliko jeden z nejkrásnějších, nýbrž i jeden z nejdůležitějších měsíců našich; to vysvětluje již z množství pořekadel a hospodářských pravidel, ku kterýmž podnětu dal.

„V květnu,“ praví Francouz, „rodí se žito a víno;“ a v tom se snad shodují všickni. Jde-li ale o otázku, jaký tento květen býti musí, aby žito a víno rodil, tu

rozcházejí se míněni na rozličné strany. Kdežto jedni květen studený mítí chtějí, říkajíce: „Studený máj, v stodole ráj,“ praví jiní: „Studený máj nečiní nikoho bohatým.“ Mnozí opět, jako Bergamaskové, přejí si, aby hojně dešťů s sebou přinesl, říkajíce: „Bláto v máji, klasy v srpnu;“ naproti tomu ale chtějí jiní, by květen byl suchý, ujišťující s Toskánskými: „Suchý máj všude obilí;“ a i u nás jsmě toho náhledu, dokládajíce: „Májová voda vypijí víno.“ Právě tak rozličné jsou náhledy, i co se otázky týká, má-li máj s sebou hrom a blesk přivést, čili nic. Bouřku v máji nazývá Vlach i Němec nestěstím; Polákov přicházejí ale naopak bouřky vřod; neboť říká: „Časté bouřky v máji zahánějí sedláckým starostí.“ Podobná neshoda pánuje i v odpovědi na otázku, má-li máj vítr přinášeti čili nic, má-li jasný nebo pošmurný býti, má-li mrazý aneb horko přivést a pod. — Všude se na otázku tuto odpovídá jinak.

A jak odpovíme my ku všem otázkám těmto? Jak odpověditi máme, o tom nemůže býti pochybnosti. Ten, jenž sídlí na nebesích, jest neobmezeným Pánem všehomíra, a On neřídí se podle žádných pořádků a pravidel: On může nám chleba dát, i kdyby se nám povětrnost májová nepříznivou býti zdála; a může nám též chleba vzíti, i kdyby se máj zcela po našem přání zachoval. Poněvadž tedy nad úrodou sám jediný Bůh rozhoduje, budeme v prošebných čili křížových dnech s kajícím srdcem Boha prositi, aby žehnal pole a luka, zahrady a všechno, co člověku vydává chléb, podle jediné pravého pravidla: „Proste a bude vám dáno.“ Poněvadž ale člověk netoliko pozemským chlebem živ jest, nýbrž i tím, jenž s nebe přichází, obrací se křesťanský svět v modlitbách a ve zpěvích i k nejblahoslavenější Panně Marii, kteroužto nám Bůh chleba života věčného dal, a kteroužto všechna milost nám se poskytuje. I ty ozdobiš si doma svůj obraz Marianský květinami, dary to májovými a něžní kvítkové pobožnosti a vroucného uctění vydychující vůni na oltáři Marianském budou hlásati, že i v tvém srdci krásný máj započal, na který bohdá bohatý podziměk následovati bude.

Ano, měsíc máj jest měsíc Marianský. Toho důkazem jsou májové pobožnosti k uctění Rodičky Boží, toho důkazem jest i oslava svatého Jana Nepomuckého; horlivého ctitele Panny Marie, která se v tomto měsíci koná. Dne 16. měsíce Marianského

naplněna bude naše drahá vlast hlasnými zpěvy a modlitbami k svatému tomuto patronu našemu, a ohlas těchto zpěvů a modliteb rozléhati se bude po všem světě, i v daleké Americe mezi našimi bratry.

Pevně doufáme, že všemohoucí Bůh na přímluvu tohoto našeho sv. patrona a všech našich českých ochránců, nás v těžkých těchto časech ode všeho zlého chráníti bude. Kdybychom i na dále trpěti měli, zpomínati chceme na tyto svaté patrony naše, kteří pro Boha a pro nebe vše rádi a ochotně trpěli, všelike krivdy snášeli, všem nepřátelům ze srdce odpouštěli, pro sv. víru katolickou všechno i život obětovali, a tak vítězné koruny a slávy věčné dosáhli. Cestou utrpení, jako naši svatí předkové, kráčíme i my ku vlasti nebeské.

„Dokud jsme ctívali své předky svaté, časy jsme mívali pokojem zlaté,

neb jsme skrz ně ctili našeho Pána:

oni zas prosili, když přišla rána.

Nyní necítíme, když se zlost lije,

ani nekřičíme, když rána bije;

chceme si pomáhat s naší moudrostí,

a příčinu dávat přirozenosti.

Však ta moudrost naše i přirozenost,

cítí v každém čase větší míznost.

Nic nám nepomáhá vtipné myšlení:

více ran přidává světské cvičení.

Nechme všeho toho, co nebývalo;

již nám to dost mnoho strachu nahnalo;

a s předky našimi, kteří jsou v nebi,

prosme Pána s nimi za své potřeby.

Když tu sebe ctíme — cťmež i svaté:

že budou, zkusíme, zlé věci vzaté.“ —

Tak napsal r. 1806 znamenitý rolník Český, František Vavák, ve své básni o úctě sv. Prokopa, a přiložíme-li ruku k srdci, musíme vyznati, že prostá slova jeho nejsou prostá pravdy. — *Fr. R.*

Královně máje.

(Dle litanií Loretské.)

I.

Jako ve hladině vodní
blankyt nebes modravý
ve zlatém se lesku shlíží
za večerní záplavý.

Jako v zrcadlá se ploše
jasné všechno spatruje:
tak v tvé duši čisté svatá
spravedlnost kraluje.

Nechat odlesk její jasný,
nad zlato a démant krásný
hříchu vypudí z nás klam,
to, ó Panno, vypros nám.

II.

Před věky než mocný Tvůrce
z ničeho ten stvořil svět,
nežli země obydlena
vypučila jara květ.
Před hvězdami, ježto nasil
po obloze Hospodin,
před propastmi povstávšími
Jeho mocný na pokyn.
S Ním jsi byla, před Ním hrála,
s Ním jsi světy pořádala,
kochajíc se v blahosti,
stolice vši moudrosti.

III.

Bída brozná lidstvo všecko
v okovy své sevřela,
nepravost když jemu hnusná
brány nebes zavřela.
Však hle! bída prchá — vůkol
rdí se věčné záře svit;
z lůna Tvého uvolil se
sám Bůh na zem sestoupit.
Brána nebes otvírá se
u věčné se lesknouc krásy —
radosti Ty's jediná
naší, Panno, příčina.

IV.

Panno mocná, Matko svatá,
počestnosti nádobo,
svatých nad hvězdami sídel
nejkrásnější ozdobo!
Duchovních ty darů zřídlo,
vzore ctnosti vznešené,
pros, by shlédl Syn Tvůj na nás,
hříchu klatbou stížené.
Ať nám na tomto již světě
svatý mír a blaho květe,
ať se vzdává nábožnost,
bázeň Boží, počestnost!

V.

Jaká rozkoš, jaká krásá,
jaro když se rozvíjí,
když se růže libovonná
snoubí s cudnou lilijí!
Královnou ta mezi květy
právem vším se nazývá,

v ráj se mění luhy zemské,
kteréž ona odívá.
Maria však, Panna čistá,
jenž nám porodila Krista,
nebeskou ta růží jest —
Jí jen sluší chvála, čest.

VI.

Jak ty četné, pevné věže
kol Sionu svatého
nádherně se vypínají
do blankytu jasného! —
Veta po nich! Boží pomstou
dávno klesly v rum a prach
všemu světa budoucímu
pokolení na postrach.
Věží naší nejmocnější
v litých bojích nejpevnější,
již neschvátí zhoubu zlá,
královna jest — Maria.

VII.

Vznešení jsou palácové
z drahokamů, ze zlata,
jimiž honosí se mocní
světa toho knížata.
Než znám jeden palác krásší,
ježto stavěl Pán Bůh sám;
týmž jeho vzhůru pne se
k jasným nebes výšinám.
Maria jest dům ten zlatý,
v němžto Pán náš třikrát svatý
skvělý vyvolil si byt,
chtěje lidstvo vykoupit.

VIII.

Klesl národ vyvolený,
smlouvy s Bohem nedbaje,
Mesiáše svého ubil,
spasení den neznaje.
Archa úmluvy té staré
rozpadla se v ssutiny,
na dřevě co hřeby přibit
skonat Kristus nevinný.
Úmluvy však archa nová,
z níž nám život vzešel znova,
Ty jsi, Panno přesvatá,
všemi ctnostmi bohatá.

IX.

Skvostná jesti nebes říše,
plná nevýslovných krás;
vládce její velemocný
všecky do ní pozval nás.

Kde však brána, již se vchází
k zdroji blaha věčného?
kudy tamo vede cesta
z toho světa klamného?
Matka Páně jest tou branou,
odkudž milostí nám vanou
nejčistější zjevové,
nejjemnější vánkové.

X.

Na bouřlivém moři plyne
loďka mého života,
vzteklé vlny zmítají jí,
nepohody, mrákota.
Ó kdež najdu ze bludiště
cestu v blaženosti chrám,
kterak ujdou bez úrazu
vášní krutým nástrahám?
Aj! tam v čarokrásném lesku
svítí hvězda na nebesku,
vůkol září rozlévá
hvězda jitřní — Maria.

XI.

Na chatrném lůžku sviží
nemocný se v bolestech;
k Matce Páně láskyplné
z jeho úst se vine vzdech:
Ty, jenž tolik trpěla jsi
pro své dítě milené,
vypros mně, ó Panno mocná,
opět zdraví ztracené!
Důvěrně kdo Tebe žádá,
udílíš svou pomoc ráda,
strasti lidu svého znáš,
léku jemu podáváš.

XII.

Ó vy všickni, kteříž v hříchu
vazbě kleté úpíte,
po neblahých temných stezkách
nepravosti bloudíte.
Sem pospěšte, odpustění
Maria vám vyprosí,
pakli litosti se slzou
oči vaše zarosí.
Nevystihlý v smilování
shledne na váš pláč a lkání
milý Ježí Božský Syn,
shladí počet vašich vin.

XIII.

Zármutek když srdce svírá,
ňadra naplňuje bol,

bez útěchy, bez naděje
oko hledá spásy kol.
V utrpení strastných chvílích,
v dobách slz a povzdechů,
kdo ve srdce zkormoucené
vleje mír a útěchu?
Maria, ta bolu máti,
zármutek náš v radost zvrátí
a zas novou naději
ňadra naše okřejí.

XIV.

Často kdy se na lid Kristův
krutých vrahův valil voj,
rozseváje vůkol spoustu
strastí, zármutek a boj.
Přikvapila s jasných sídel
Panna se svou pomocí,
milené svých dítek sbory
chráníc za dne, za noci.
Nechť hrozí nepřátelé,
s důvěrou se všickni směle
utíkejme v ochranu
Pomocnice křesťanů.

XV.

Na rozkošných Hané luzích
v Moravence milené,
velepamátný se Hostýn
z krajů žirných k nebi pne,
Na posvátném na temeni
Máti Boží přebývá,
v protivenství, v nouzi dítkám
pomocí svou přispívá.
Sílicí dešť padá na zem,
divý Tatar potřen rázem —
pokoj vane po kraji,
Moravané plesají.

A. Mat.

Obrázky biblické.

Podává kn. Fr. J.

XII.*)

Isák.

Co to leží tajuplného v tom dání do-
brovolném a upřímném, jež na důkaz lá-
sky srdce srdci podává; — že Bůh sám od
člověka žádá oběti? Vždyť Jeho jest vesmír,
Jeho život nás všech; vždyť Mu nemůže

*) V čís. 12. čti: XI. (Abraham.)

nikdo čeho dáti, anižby z Jeho vzal; — a přece ta ruka, jež se denně otvírá, aby naplnila každý život požehnáním, tak často a tak ráda klepá na veřeje srdcí našich čekajíc, až v prostotě srdce upřímného jí bude dárek v obět dán.

Nedivme se; vždyť člověk nejedná jinak. Což jste neviděli otce, jenž skývu chleba podal dítěti a sotva že podal, dřív než dítě okusilo, částku byt i malou od dítěte sobě žádá opět za dárek? — Vizte, jak přirozená je srdci obět a že není srdce nic než oltář, na němž obětovati máme v lásce čisté Bohu i bratřím den co den. A ze všeho, co Mu může člověk dáti, největší a nejmilejší Bohu dárek jesti *poslušnost*; nebo ti, kdož Muhrdličky, beránky, a klasy zlaté v zápal dali, jen částku z vlastních Jeho darů Jemu navrátili; poslušný však svou vlastní vůli svázal a své vlastní srdce proklál a vůli svobodnou poslušnou učiniv, sebe zničil a na oltář položil.

Kde jsi v světě srdce citelné a upřímné, od Abrahama se uč svaté oběti.

Již jsou vyslyšeny prosby jeho dávné. Již nebude dědicem Eliéser schovanec damašský, ani prvorozenec nepožehnaný Ismael, syn Agary egyptské. Ten, že narodil se bez požehnání, k dědictví práva si nepřinesl; vypovězen jest i s matkou syn krve, aby synu zaslíbení místo dal. V stanu rodinném po boku otcově rozložil se již syn Sary požehnané, anot bujný Ismael v poušti lukem loví kořist nahodilou.

Isák opanoval; nemá soka dědic, ani máti sokyně. Již i dospěl k plnosti let bujarých, k první statečnosti muže. V šlepějích otce svého kráčí, tu by na výšině obětoval, tu by dohlédl k stádům, tu by matce stařené službu prokázal. Jest v pětadvaceti letech. S blažeností nevýslovnou provází jedináčka oko rodičů starých vidouců v něm výkvět zaslíbení Božího, pečeť slova Hospodinova, vtělenou Boží přísahu a čáku potomstva rovného hvězdám nebes.

Tu nad údolím Mambre na jasném nebi z nenadání černá mračna srážejí se. Blesk Boží není tak hrozný, jako toto slovo Páně:

„Abrahame! Vezmi syna svého jednorozeného, kteréhož miluješ, Isáka, a jdi do „země vidění“ a obětuj ho v obět zápalnou na jedné hoře, kterouž ukáži tobě.“

To slovo bylo v světě nové a rozkaz v ústech Božích neslýchaný a žádost tříkrát krvavá, poněvadž krev tří srdcí žádala. Toho tedy jedináčka, na jehož příští 25 roků čekal, s nímž 25 let již se těšil, toho sotva že ho dal, již zase žádal Bůh?! Radost

Sárinu, zřítníci otcovu, podporu stáří, nádeji potomstva. dědice, syna jedináčka, kus srdce svého má Hospodinu dát, — ne dát, vlastní rukou zabít a zabitého v zápal spálit?!

A právě teď, kdy vykvetl v statného jinocha. Jižtě pomalu čas, aby mu společníci života hledal; a hle tu v plamenech má sám zasnoubit ho s hranicí! Což stal se *otcem* jenom pro to, aby dítěte svého *katem* byl? To ten jeho „smích“ a plesání, které zaslíbili mu hosté nebes pod hostinným dubem v údolí? Jak to říci dítěti a odkud statečnosti vzíti k výkonu? Co řeknetomu máti v starosti? a jak vítati bude otce, který vyšel se synem a sám se vrací domů.

Ne jednoho, trojího srdce krev žádalo tu nebe: synova, otcova i matčina, toho, které prokláno býti mělo i toho, jež bodati mělo i toho, které želeť mělo ztrátu nenahraditelnou. — Kdo tu více k politování: obět či obětník, *hostia* či kněz?

Hledalť Hospodin, jenž v nevyzpytatelné radě své již od počátku byl uzavřel, že Syna svého jednorozeného vydá v obět smíření — hledal muže podle srdce svého, bude-li jen jeden ze spravedlivých nalezen, jenž té a takové lásky by schopen byl.

V prachu klaněj se duchu lásce Boží slitovné, ale nediv se skutkům jejím. Co mne se tkne, já chápu, že Bůh „vlastního Syna svého neušetřil; ale vydal ho za nás za všechny“; vždyť člověk slabý, otec jedináčka v starosti své z lásky k Bohu totéž učiniti hotov byl.

Vizme již, jak otec „věřících“ stal se patriarchou obětníků, knězem podle řádu kalvarského.

Abraham slyší příkaz Páně a ač sotva svému sluchu věří, ani dost málo nezdráhá se; neodmlouvá, již i svolil, jak od počátku uvykl vůli Boží všude a ve všem podřizovat vůli svou. Jak rádby umřel sám; avšak Bůh žádá víc než život jeho; budiž; spíš Jordán obrátí se v proudech svých než ve víře duch, v lásce obětavé srdce a v poslušnosti neobmezené se zvrátí vůle arciotcova. Netáže se, proč zhynouti má nevinný; proč vraždití má ruka, jež nemůže se nasýtit v otcovském objímání syna. Dostachuje, že Bůh tak poručil. Již hotoví ruku k dílu, nohy k pouti, srdce strojí se k oběti.

Záhy z rána vstává, přepásal bedra, chystá dříví ku hranici, připravuje čeho třeba ku oběti, budí sluhy, sedlá oslci. Nevěděla Sára, když do pásu skrýval zahnutý mečik britký a netuší, že syn s otcem vycházejí — k popravě. Tak šetrným je man-

žel k choti, který tak poslušným dovedl býti Boha.

Vyšli již a k severu se berou prováděni okem a zehnaním Sáriným. A Isák čerstev, svěží a „vesel v Pánu“ za to má, že je to pouť obyčejná, jedna z těch, ku kterým již často budíval ho otec, když před sluncem vstával, aby na výšinách obětoval Pánu obět jitrní.

Dvakrát přenocovali pod širým nebem. A když třetího dne probudili se, hle tu již stáli u paty pohoří na věky památného, s jehož výšin daleko široko přehlédnouti bylo všecky krajiny vákolní a které odtud „horou vidění“ sloulo. Každé dítě umí pojmenovat čtyry jeho vrcholy: jižní Moria, severní Akra, východní Sion, západní Golgotu.

U paty prvního zastavili se, zůstavivše sluhy průvodčí v nížině. Sami dva, otec se synem — oběť s knězem vstupují — ne již k obětování, jako spíše k pozdvihování. Obětování již tehdaž se stalo, když srdce otcovo odvahou hrdinnou bylo — svolilo. Tenkrát byl již Isák obětován v srdci otcovském; teď jen pozdvížen měl býti na oltáři kamenném na dřevo, které sám na výšinu vznesl na bedrách.

Jak pohlížel tu otec na syna, jak vzdychal tajně, jak změnil tvář, když dítě v prostosrdečnosti své hlasem *labutím* se ptalo: „Otče, kde jest oběť zápalná?“ —

Vycházející slunce osvětlilo temeno hory, oba dostoupili vrcholy, rukama svýma sestavili oltář, srovnali hranici — obětování mohlo započítí.

Pamatujete se, že obětování předchází Confiťeor; u stupňů oltáře hluboce ukloněn vyznává se kněz. To zbývalo ještě učiniti Abrahamu. Skloněn k dítěti, které tak miloval, krátce a určitě zjevil mu vůli Boží hroznou. A dítě — ukázalo se býti hodným synem otce věřících i ve víře i v poslušnosti; ač tu víra *rozum* a poslušnost *život* žádaly.

Nové a posud nevidané divadlo ukázalo se nebi, hodné pohledu Božského! Koho víc tu obdivovati sluší: oběť či obětníka? Bez odmluvy Isák roucho svléká, na hranici stoupá, na kolena klesá, ruce k nebi, oko k otci obrací. Posledním pohledem již se loučí s otcem, duši Pánu poroučí a nadro obnažené dobrovolně nastavuje smrtonosné oceli: patř nebe, jakou oběť podává ti člověk: na pateně srdce svého srdce syna jediného v onen den a v onu chvíli podal tobě Abraham.

Již zkusili oba hrůzy smrti v duše hlubinách; co ještě následovat mělo — je-

diné hnutí ruky, toť vedlejší bylo, jen jako roucho skutku, který v srdcích obou již byl dokonán.

Zdvihala se již i otcova pravice — v tom anděl zachytil ji a jménem Božím děl: „Nevztahuj raky své na páchole, aniž jemu co číň, nyníť dost jsem poznal.“ I sklesla ruka — a místo syna a za syna uchráněného obětovala skopce nahodilého.

Tak znovu zrodil se Abrahamu Isák a znovu otcem pocítil se Abraham. Obá znovuzrození sestupují s hory, díky čínice Pánu v srdcích, která zkoušená ohněm i ocelí, ukázala se býti dýmantovými. Tak jako Isák nevědoucí a netušící a přece svolující s otcem vědoucím a přece poslušným vstupoval na horu Moria: tak se vznáší duše vroucí a nezkoušená k Bohu se slibem věčné čistoty. Vizte, jak všeliká srdce, která po Marii Panně slibem tím se zavázala Bohu, cestou Isákovou vstupovala k nebi. V květu první nevinnosti dětinné vyřkli slib, ještě tak nevinní, že ani nevěděli, že jsou nevinní. V prostotě srdce svého s myslí veselou vstupují pak krok za krokem, rok za rokem po stezkách, jež ve světě se křížují, až dostoupí toho chluumu, který slove poznání, kde v ohni pokušení ctnost srdce slabého má býti zkoušena. Dítě, když slibovalo, jako hravě po lilích údolím kráčelo a dostoupivši chluumu, víd, že je to bojování proti krvi srdce vlastního.

Budiž Ty sám Pane strážcem a silou a mocnou podporou těch prvotin pokolení lidského, jež sledovati budou Beránka, jenž nejraději se pase mezi lillemi. Dej jim víru a hrdinnou odvalu Abrahamovu i Isákovu. —

Vrátil se Abraham a rozbil stany v Bersabé, — aby byl bližší synu, jehož zapudit musel — Ismaeli svému.

A z hory Moria a z Ismaele co se stalo? —

Temeno hory Moria David Jabusejskému mečem odňal, Šalomoun pak srovnal, aby sloužilo k základům chrámu světoznámého. Tam, kde Isák v srdci otcovském obětován byl, rok co rok ve dnech *nočních* tisícové a tisícové beránků obětováni byli.

Ruce lidu vyvoleného zabíjely beránky ty nevinné, a krev v proudech tekoucí se ptala: Kde je ten beránek bez poskvrny, který přijít a za nás všechny zemřít má? — Hledali dlouho, až Jan Křtitel prstem jim ho ukázal řka: „Ejhle Beránek Boží, který snímá hříchy světa.“

Toho pak pravého Beránka že zavrhl,

sami zavrženi byli. Roku 637 Omar Kalif na hoře Moria vystavěl nádhernou osmihrannou mešitu. V ní teď dle učení Mohamedova Bohu slouží moslemínové, a uprostřed stavby nádherné, pozlacenou mříží obroubené, ku klenbě vypíná se ona stará skála — někdy oltář Isákův.

Turek opanoval tu zemi a zneuctil místa svatá; rozumíte písmu a dějinám? Toť ten prvorozený Abrahamův vyhnáný syn, jenž se vrátil, aby zaujal dědictví z ruky dědice právního, ale nehodného a zavrženého!

Jen jeden den v dějinách byl větší a jen jedno divadlo velebnější — nad onu oběť na hoře Moria — a to byl den Páně, kdy na výšinách sousedního pahrbku Kalvárského dokrvácel z lásky k nám Isák novozákonní na dřevě, jež sám si vynesl na horu, jednorozený Syn Otce věčného.

Chudý sirotek z Dlouhé ulice.

Obrázek ze 14. století od Frant. Pravdy.

VIII.

Císař Karel navštívil r. 1365 papeže Urbana V. v Aviñoně, kdež měl až posud své sídlo a přiměl ho k tomu, že se chtěl přestěhovati zase do Říma, jestli ho tam císař sám mocnou rukou uvede.

Výprava taková nebyla snadná a Karel se k ní dlouho chystal. Musel míti velkou sílu válečnou, aby v Itálii nad ozbrojeným nepřitelem zvítězil, staral se o peníze, sbíral vojsko, činil rozsáhlé přípravy.

I starý Rotlev mu přispěl půjčkou 100.000 dukátů, což zajisté svědčí o jeho velkém bohatství a o bohatství vůbec za tehdejší doby.

Papež se Karla nemohl dočkat, opustil r. 1367 Aviñon ve Francouzích a odebral se do města Viterba v Itálii, aby se tam s Karlem spojil, až s lidem svým přitáhne.

Karel doma podnikl ještě všelicos ku prospěchu české země a stalo se, že sám přišel k Janu Rotlevovi, aby s ním o důležitých věcech promluvil.

Je sv. Jana Křtitele dne 24. června, Rotlev slaví svůj svátek a mnoho hostů se u něho shromáždilo. Hodují a jsou veselí, a když se pilo na zdraví domácího pána, povstal tento a pravil vážně: „Komu české srdce bije v prsou, ten pí se mnou na zdraví našeho milostivého císaře a krále, Karla, otce vlasti, ochránce práva, přítele

sv. náboženství, podporovatele všeho dobrého. Ať žije!“

I vyprázdnil až na dno svou číši, druží následovali jeho příklad a ze všech úst se ozvalo: „Ať žije!“

Mezi tím byl do komnaty vstoupil císař Karel sám, viděl, co se děje, slyšel, co se mluví, a překvapen zůstal státi u dveří.

I spatřili ho, utišili se a on řekl: „Kde tak se o mně smýšlí, tam ovšem budu hostem vítaným.“

Postoupil dále k nim, zapověděl si všechnu poctu a žádal, aby si směl přisednout.

Z toho otec Rotlev tak byl potěšen, že až slzel, a ještě víc ho pohnulo, když císař se nezdráhal zavdati si z jeho vína, o němž Rotlev pověděl, že je z révy od Jeho Milosti do Čech přinesené. Ano císař pil na zdar českého obchodu a na zdraví všech přítomných kupců a Rotlevovi zvlášť vyslovil velkou chválu.

Oblažilo to hodného muže a poděkoval se císaři řka: „Pod vládou Vaší Milosti vede se nám dobře, obchod se zmahá, vydělky se množí, blahobyt roste, Bůh žehnej všeho toho nejjasnějšímu původci.“

Císař odpověděl: „Činím svou povinnost a chci učinit pro obchod náš ještě víc. Společám se na vaši podporu a právě za tou příčinou přicházím k tobě, Rotleve, jenž jsi muž bystrý, zámožný a podnikavý. Dal jsem upravit naše řeky, ale posud se po Labi nikdo z vás daleko neodvážil. Nebylo by možná dostati se až do Hamburгу, aby se tam vyváželo naše zboží a cizí zboží se tam přijímalo z první ruky? Snad Rotlev by to vyskoumal, o to by se pokusil, ačkoliv je to spojeno s obtížemi, třeba i s nebezpečenstvím? Však Rotlev podstoupí, co zemi může a bude přinášet užitek, a vyšle mi do Hamburгу svého syna, že sám pro věk svůj a neuh svůj převzítí již nesmí úlohu tak těžkou.“

Rotlev hned svolil a vyznal císaři, že bez toho měl úmysl, poslati s ním syna do Italie, kde prý bude míti potřebí věrných a udatných lidí, aby pro něj a za něj bojovali. Vydá se tedy v jiný boj a zahyne-li v něm, položí také život svůj na oltář vlasti.

Císař ho těšil, že Bůh takové neštěstí na něj nedopustí a on řekl: „Staň se vůle Jeho.“

I Markéta, manželka Rotlevova, s tím byla spokojena a srozuměna a jen Eliška, nyní již hezky velké děvče, stojíc stranou a slyšíc to dala se do pláče, že její milý Václav pryč se odebere na dalekou a nejistou cestu.

Císař si všech okolo sebe dobře všimá, oči jeho těkají po přítomných a na toho, s kým právě mluví, třeba se ani nedívají. Přece mu neušlo ani slova, má vždy pohotovost otázky i odpověď a užívá jen řeči české i naproti Němcům říká, že mají učit se a umět česky, když s námi žijí v Čechách.

Oblek Karlův je bez ozdob, soukenný kabát mu sáhá jen až po kolena a nahore se zapíná.

Vlídností, vtípem, nábožností a láskou dobývá si Karel srdce a důvěru jednoho každého a Rotlev tak vysoko cenil vzácnou návštěvu jeho, že, když odcházel, před očima jeho roztrhal úpis na 100.000 dukátů, jež mu císař byl dlužen, řka: „Vaše Milost račiž přijmouti darem, co měšťan a kupec Pražský císaři a králi svému klade k nohám, aby rozmnožil jeho prostředky k zvelebení vlasti a oblažení českého národa.“

Císař byl dojat, praví: „Blaze vládcí, jenž má takových poddaných“ a v skutku obejmul přešlechtného muže.

To Rotleva tak pobouřilo, že se dlouho nemohl zpamatovat. Jistí, že je nejšťastnější člověk na světě. Chce aksamitový stolec, na němž císař seděl a číši, z níž pil, podržeti v rodu svém na stálou památku. Přivinul k sobě manželku Markétu, syna Václava a schovanku Elišku, aby i na ně přenesl to objetí císařovo. V noci nespál, událost, co se přihodila, mu leží na mysli, pořád si ji opakuje v duchu. Ráno ji Václav musel napsati do skvostné knihy a ta co drahý poklad chová se u Rotlevů.

Po několika dnech odplul Václav s dvěma lodicema, jež mu císař Karel byl dal přichystat, a to ovšem způsobilo žalost v domě jeho rodičů. Nejvíce truchlila Eliška, líbá mu ruce, chce se za něj modlit, prosí, aby k sobě vzal obraz Marie Panny, jež má z Roudnice od arcibiskupa Arnošta.

Učinil jí vůli a ona vypovodila ho s rodičemi až na místo, odkud loď vyjela.

Jsou na břehu, loď pryč odnáší milého Václava, a oni mu kynou rukou, dávají mu ještě „s Bohem.“

(Dokončení.)

D O P I S Y.

Z Prahy 1. máje 1872.

(Jak hluchoněmí učí se znáti člověka. Dopis třetí.)

V třetím ročníku vyučuje p. katecheta mimo dějepředu Zák. St. také duševně. Děje se přednáška ta z dvojí příčiny: má i hluchoněmý nahlédnouti v tajnici svého nitra, vždyť i jemu platí slova: Znej sebe sama! Druhá pak záleží v tom, aby nau-

ka o člověku byla stupněm k dalšímu a hlubšímu pochopení vznešených pravd o Bohu co pouhým duchu, o nejsv. Trojici a j. O tom však jindy. Zvědav již bude laskavý čtenář, jakým způsobem podává se desíletým hluchoněmým předmět, v jehož systematickou známost přicházejí dívky slyšící teprve co mladíci.

Klíč, jenž nám osnovu otvírá, jest družnost vidomého a nevidomého světa, vzájemnost zjevů tělesných a duševných. Nemohu v těchto listech leda stručně podati sled myšlének: „V dílně jest pánem mistr, na světě jest mistrem a pánem člověk. Každý mistr potřebuje látek a nástrojů, člověk potřebuje jich také. Bůh stvořil člověku látky a nástroje. Látky nám dává říše zvířectva, rostlinstva a nerostův. Které látky? . . . Také nástroje přistvořil Bůh člověku. Tyto jsou troje: smyslové, hýbací a zachovávací. K smyslovým náleží: oči, uši, jazyk, patro, povrch těla zvl. prsty. K druhým: hlava s očima, spodní čelist s pysky a jazykem, ruce, nohy a trup. Častým užíváním každý nástroj se spotřebuje, nůž otupí, radlice ubývá, podšev se ušlape. Nástroj spotřebovaný musí se opravit i obnoviti. Nástroje smyslové a hýbací potřebují také opravy, kteráž se děje nástroji výživnými či zachovávacími. Tyto jsou: žaludek, střeva, srdce, játra, slezina, plíce a ledviny.

Sto krejcarů dělá jeden zlatý, 10 kr. rovná se desetník, 20 kr. činí dvacetník. Nástroje smyslové, hýbací, výživné, kůže, svaly a kosti dělají dohromady tělo. Nástroj bez mistra jest mrtev. Mistrem smyslových nástrojů jest mysl, hýbacích chtíč, výživných cit. Mysl, chtíč a cit jmenují se duše. Rukavice jest méně drahá než ruka, bota méně než noha, jehla méně než krejčí, šidlo méně než obuvník. Tělo jest duši pouzdrem, nástrojem; duše jest mistrem těla, proto jest tělo méně drahé než duše. Nástroj musí míti násadu, topírko, držátko, rukojeť. Rukojeť spojuje mistra s nástrojem. Kočí řídí koně opatří. Duše (mistr) je spojena s tělem (nástrojem) nervy. Duše řídí tělo nervy. Člověk má trojí nervy: smyslové, hýbací a zachovávací. Duše řídí tělo. Kdo řídí duši? Osoba. Tělo a duše jsou věci . . . co? Osoba jest pán . . . kdo? Kdo vidí, hmatá, pracuje, chodí, myslí, chce, cítí . . . ? Mám mysl, vůli, cit. Já — Osoba. Kočí řídí koně, pán řídí kočího. Osoba jest svobodna a jednotna. Osoba jest podobna slunci. Osoba pozlazuje mysl, chtíč a cit, proto má člověk,

jenž jest osoba, rozum, vůle a srdce. Člověk má tělo a duši, člověk *jest* osoba. Tělo není člověk, duše není člověk, nýbrž člověk má tělo a duši. Člověk *nemá* osoby, nýbrž člověk *jest* osoba. Osoba s tělem a duší slove člověkem. Osoba, která má rozum, vůli a srdce, jmenuje se duch. Zvíře má smyslové, hýbací a výživné nástroje, má tělo; ono má také mysl, chtít a cit. . . . má duši. Zvířeti však nedostává se osobnosti. Je vede prst Boží, zákon přírody: zvíře musí. Člověk jest svoboden, nemusí. Člověk má činiti neb nečiniti. Bůh dal člověku přikázání. Osoba *má* poslouchati. Toto „*má*“ se jmenuje povinností. Aby osoba poslouchala, dal jí Bůh pohnutky: odplata a trest, nebe a peklo. Osoba, která plní své povinnosti, jest mravná, ctnostná. Opak její jest osoba nemravná, hříšná. Osoba mravná má dostati odměnu, má zásluhu, nemravné dostane se trestu, má vinu. Zvíře musí, není svobodno, nemá povinností, ctnosti, hříchu, zásluhy a viny. Nervy dráždí smyslové, hýbací a výživné nástroje, člověk má pudy: pud kevnímání, k pohybování, k zachování života (potravný a pohlavný) a pud k odpočinutí. Nervy dráždí duši, člověk má rozličné letory: lehkokrevnou, horkokrevnou, těžkokrevnou a chladnokrevnou. Člověk jest osoba, má snahy či žádosti: *zvědavost* (žádám si, abych vždy víc a více věděl), oko hledá světla, rozum pravdy. Sv. náboženství jest světlo rozumu; *příčinnost*, člověk chce pracovati, dlouhá chvíle jest mu nepřijemná; *žádost nesmrtelnosti*, člověk co osoba chce věčně žítí, trvati; *žádost blaženosti*, na světě není člověk úplně šťasten, něco mu schází. Zvíře má pudy a letory, ale snah nemá. Člověk může pudy a letory přemoci, jest svoboden. (Příklady). Přirozenost (pudy a letora) žádá často něčeho, osoba (rozum, vůle, mravní cit) žádá též něčeho, v člověku vzniká boj: v něm má a může osoba vždy zvítěziti. . . Člověk podlehá rozličným nemocem: tělesným, duševným a duchovním. Tělesné jsou zevnitřní a vnitřní. Člověk nemůže pracovati, když má chromou ruku; choditi, když noha jest vymknuta. Nervy spojují duši s tělem. Když nervy trpí, trpí i duše. Duše vlastně není nemocná, nýbrž nervy. K duševným nemocem náležejí: bláznivost, vzteklost, zádumčivost a blbost. Je-li nástroj zlomen, mistr jím pracovati nemůže. Když mysl, chtít a cit jsou zkaženy, nemůže osoba rozumně mysliti, svobodně chtíti a mravně cítiti. Osoba jest při tom nečinna.

Osoba nemá tedy ctnosti, hříchu, zásluhy, viny . . . neví o sobě. Někdy jest nemocnému na krátký čas lehčeji . . . osoba jest opět činna. Nebezpečné jsou tělesné nemoci, více však duševní, ale nejvíce duchovní. K těmto patří nevěra (duch. slepota), nespravedlnost (náruživost), rozkoš (samoláska), duch. lenost. Tělesné a duševné nemoci hojí lékař, duchovní pak kněz. Pro tělesné a duševní nemoci berou se léky ze země, pro duchovní z nebe. Tělesně nemocný patří do nemocnice, duševně do blázince, duchovně nemocný do kostela. Tělo záleží z částí, bude opět rozděleno, shnije v zemi; osoba jednotná nemůže zahynouti. Tělo jest smrtelné, osoba nesmrtelná. P. Ježíš učí, že Bůh i těla vzkřísí.

Toť ejhle! trest nauky o člověku, jak mi sdělena byla od p. katechety K. Kmocha.
M.

KRONIKA.

Z Prahy. *Vyšší svěcení* bude se udělovati v Praze v měsíci červenci a sice dne 10. podjahanství, 12. jahanství a 14. kněžství.

— *Prosebné průvody* o dnech křížových d. 6., 7. a 8. t. m. povedou se na Hradčanech z kostela u Věch Svatých po mši sv. v 8 h. ráno a sice do kostela Panny Marie v Loretě, do kostela ctih. panen Karmelitek a k sv. Jiří.

— *Pobožnost 40hodinná* bude se konati od 6—9. května u sv. Jakuba, od 10—13. u P. Marie Vítězné (u Karmelitánu), od 14—17. u sv. Salvatora v semináři.

— *Z Budějovic.* Min. roku biřmováno v biskupství Budějovickém 24910 věřících. Letos konal a bude konati J. Excel. nejdůst. p. biskup kanonickou generalní visitaci, uděleje zároveň svátost biřmování v následujících farních osadách: 27. dubna v Pištěvě, 28. ve Vodňanech s: Chelčicemi a Lomcem, 29. v Protivíně s Myšencem a Heřmaní, 30. v Blsku s Skočicemi, 1. května v Bavorově, 2. v Strunkovicích, 3. v Strýčicích. — Dne 2. června v Týně nad Vltavou, 4. v Malé Chýšce s Nadějkovem, 5. a 6. v Táboře s Drazicemi, 7. v Horách Ratiborských, 8. a 9. v Chejnově, 10. v Hrobech, Křeči a Hartlikově, 11. v Černovicích a Věžné, 12. v Cerekvici Nové s Lidmaní, 13. a 14. v Pacově s Pošnou a Cetorazem, 15. ve Velké Chýšce, 16. ve Vónšově, 17. a 18. v Hořepníku, 19. a 20. v Červené Řečici, 21. v Rynarci s Božejovem, 22. a 23. v Pelhřimově, 24. v Chvojnově

se Zachotínem, 25. v Novém Rychnově s Vyskytnou, 26. v Cerekvici dolní, 27. v Cerekvici horní s Veselou, 28. a 29. v Počátkách, 30. června a 1. července v Žirovnici, 2. července v Jindřichově Hradci.

Ze Sv. Hyppolita. Šlechtitý biskup, statečný obhájce církve katolické, Dr. Josef Fessler skonal v Pánu dne 25. dubna po krátké nemoci. Narodil se 2. prosince 1812 v Lochavě ve Vorarlberku, na kněžství byl vysvěcen 30. července 1837, za biskupa nyssenského in partibus posvěcen v Brixenách r. 1862, konečně roku 1864 biskupem sv. Hyppolitským jmenován a potvrzen, zaujal své biskupské sídlo 30. dubna 1865. Co spisovatel církevní vynikal rozsáhlými a vzácnými vědomostmi, pročež při posledním spěmu vatikánském důležitý úřad mu svěřen byl. Velké pochvaly došly v učeném světě jeho spisy: o processu kanonickém, o církevním právu, o revisi konkordátu, o sněmech provincialních a synodách diecésaních, o protestantismu a o záповědi bezbožných kněží se strany církve katolické. Otcovsky pečoval o blaho duší sobě svěřených, užímal se horlivě vyučování sv. náboženství ve školách národních, pilně se staral o vzdělávání bohoslovců, neunaveně konával cesty pastýřské po své diecési. V životě a v domácnosti své byl vždy skromný, k bloudícím mírný, k chudým dobrotivý, celou duší jsa zaujat pro vznešený stav kněžský. Mnoho hany musel utrpět od liberálů vídeňských a nevěreckých jejich novin, když nechtěl podílu bráti na sněm dolnorakouském. Fessler a Rudigier jim byli vždy trnem v očích. Za to ale požíval v nevšední míře lásky a oddannosti u svých diecésanů, jak při pohřbu dne 29. dubna konaném patrně bylo. Veliké zástupy venkovanů z blízka i daleka přišly, aby svého pastýře na poslední cestě doprovodily, poslední úctu mu prokázaly. Dávno nebylo ve sv. Hyppolitu tolik lidu pohromadě jako při pohřbu zesnulého biskupa. Největší tlačenice byla u katedrálního chrámu Páně, ve kterém tělo zesnulého na márách leželo. Obřady smuteční počaly v deset hodin. Jakmile desátá hodina odbila, zvonilo se všemi zvony v městě, rakev, ve které pozůstatky tělesné odpočívaly, se vyzdvihla z chrámu katedrálního, a ve slavném průvodu po náměstí se nesla. Pořádek průvodu byl: Před rakví kráčela školní mládež všech učelišť sv. Hyppolitských, jakož i chovanci ze sirotčince a z ústavu hluchoněmých, za nimi alumnové biskupského semináře, pak faráři městští i vůkolní, professo-

ři na učelišti bohovědeckém, preláti, kapitola katedrální, za ní biskup Linecký František Rudigier, pak J. Em. náš pan kardinál s apoštolským nunciem, konečně co metropolita kardinál Rauscher, který vedl průvod a kterému assistovali biskupové Gasser a Zwerger. Rakev nesli údově spolků katolických, okolo rakve kráčeli bohoslovci se svícemi. Na rakvi se nalezal kříž, sv. evangelium, pastýřské pedum a infule. Na příkrově se nalezal znak sv. Hyppolitského biskupství se slovy: „Deus providebit.“ — Za rakví kráčel dolnorakouský místodržitel baron Weber, úředníci okresního hejtmanství a okresního soudu, sbor důstojnický, městské zastupitelstvo a vyslancové katolických spolků dolnorakouských. Nesmírné množství lidu uzavíralo nevidaný průvod, který pomalu se pohybuje, vracel se zpět ke katedrálnímu chrámu. U prostřed byl katafalk, na který položena rakev, okolo které přes tři sta duchovních s rozžatými svícemi stálo. Kardinál Rauscher sloužil pontifikální requiem s četnou assistencí kněží a prelátů, mezi tím u oltářů postranních se sloužily mše sv. za duši zvěčnělého. Po „Libera“ a po vykrojení spuštěna rakev do biskupské hrobky, která se táhne od lodi střední až pod hlavní oltář a ve které již jedenáct předchůdců zemřelého biskupa odpočívá. Požehnaná bude památka jeho v osířelé diecési, neb ačkoliv jen 7 let apoštoloval, vykonal věci mnohé a velké.

— (Zohavení sv. kříže). V městečku Lichtenwörthu blíže Nového města u Vídně konali před svátky velikonočními kněží Redemtoristé vedením p. P. rektora z Vídně slavnou missii. Dle chvalného obyčeje postaven před kostelem velký kříž a na hod Boží velikonoční vykonán obřad posvěcení. V noci s neděle na pondělí odvážíla se na kříži ruka zločinná skutku, jenž všeobecné rozhořčení lidu vzbudil. Byl totiž na dvou stranách pilou přefříznut. Nedá se ani vypsati, jaké pohoršení u nábožného lidu z ohavnosti té vzešlo. Vše spěchalo k zohavenému kříži, každý chtěl se sám o díle ďábelském přesvědčiti, nepřikládaje víry zprávám o tom roznášeným. Účel, jehož rúhači dosíci se snažili, zmařen jest úplně. Jako kříž železnými sponami spjat a upevněn byl, aby lidu svědectví podal o bezbožnosti nepřátel Kristových, tak u mnohého z věřících víra v Krista v srdci tím silněji jest upevněna a zakotvena.

Z Německa. (Pronásledování křesťanův jindy a nyní.) Při slovech „pronásledování křesťanův“ tanou nám bezděky na

mysli okolnosti a události, jež takové pronásledování doprovázely. Vidíme na Římském trůně seděti nestvůru, pravý to vyvrhel člověčenstva, jenž v provinciích světovládné římské říše ustanovuje vladaře; ten, na (vyvýšeném stolci sedě, obklopen jest krutými pochopy, ohavnými rádci, nepřáteli vzrůstajícího se křesťanství, jež by rádi v zárodku již potlačili. Před vladařem stojí obětní oltář pohanských bohův. Všichni netrpělivě čekají na znamení mocného vladaře, po němž krvavý počíná děj. Pocho-pové přivlekou celý zástup křesťanův před vladaře; tu mají se buď své víry odřeknouti a na důkaz toho pohanským lžibohům obětovati, aneb musejí největší útrapy a nejkřutější muky snášeti, jaké jen peklo katanům vnuklo, až po strašných mukách mečem katovým útrapám ubohých obětí pohanské ukrutnosti konec se činí.

Nyní tomu ovšem jinak. Ono zjevné ukrutenství a násilí křesťanům činěné ovšem již pominulo, avšak na místo těch mučidel nastoupilo cosi nového, jako dle jedné bájky z práchnivějšího býka povstaly zhoubné sršně. Na místě lvů a tygrů vamfiteátrech římských na křesťany pouštěných, aby je roztrhali, hledí nepřítel víry Kristovy nasíti mezi křesťany jedovaté sítě bludu a nevěry. Nyní neporoučí ukrutný samovládce mučieniky do vroucího oleje metati neb je pomalu na rožni péci, nebo roztaveným kovem ústa jim zalévati. Nyní je vše krotké, vzdělané, mírné, něžné, snáselivé. Mučienické nástroje mají hezcí, uhlazenější formu a js o pečlivě uschovány v zákonnitých paragrafech a odstavcích, vše má comožná nepřiměřenější a neuhlazenější zevnějšek, ostří všech takových zbraní pečlivě se ukrývá, aby se nikomu nezdály býti nebezpečnými. A jestli přese všechno „solidní“ znění takových zákonů nějaký mučieník neb vyná-vač povstane, podobá se chlapci Šimonovi, jenž dle legendy od Židův jehlami upíchný byl. Nepřátelé víry Kristovy nežádají nyní *mučieniky*, nýbrž *odpadlíky*, aby takto křesťanství beze vsí slávy zaniklo. Nyní nebojují liktorové, pochopové, katané ohněm a mečem proti církvi, nýbrž lidé jak se říká v rukavičkách, lžiapoštolé vzdělanosti, politikové, diplomati, učenci, profesori, tak zvaní osvícení svobodní zedníci, svobodomyšlní neb liberálové. Všichni tito hledí zásady a základy, na nichž veškerý soukromý i veřejný život, na nichž rodina, lidská společnost, církve i stát spočívá, z kořene vyvrátiti. Evropa podo bá se amfiteátru, v němž nepřátelé Kristovi církve jako uštvanou laň

pronásledují a „osvícená a vzdělaná společnost“ — ta tleská a jásá nad ohavným divadlem. Spiklenci tito hledí čistou chof Kristovou pošpinití blátem a kalem nejhorších pomluv, sprostého podezřívání, a drzým spotvořováním svaté pravdy, zejména dějin církve. Aby co možno největší nenávisť a odpor proti choti Kristově rozdmýchali, slídí co nejbedlivěji po všech možných skrýších, aby to, čím se jednotliví údové a představení prohřešili, ihned co nejvíce zvětšili a na celou církev uvalili. Takovým podlým způsobem hledí církvi veškeré zásluhy o vzdělanost, pokrok a dobro lidské společnosti upříti a ji jen za původkyni všeho zla prohlásiti. — A tato slepá zášť ku křesťanství nevymizela dosud; tisíce nepřátel proti církvi šťve a soptí v salonech, na řečništích a katedrách, v hostincích, krémách i na ulicích. Vyvrácení církve, toť heslo a cíl přemnohých osvícencův nejnovější doby.

Z Německa. (Valná hromada katolických spolků německých.) Jak „Germ.“ sděluje navrhovali 2 členové ústředního výboru katol. jednot, aby příští valnýsjezd v Bonnu se konal, poněvadž universita tohoto města novoprotestantské (starokatolické) hnutí nejvíce podporuje. Většina ústředního výboru byla však pro Vratislav a sice z následujících příčin: 1. novoprotestantské hnutí nemá takového významu, aby k vůli němu valná hromada do Bonnu svolána byla; to by mu spíše jakési důležitosti propůjčilo; 2. obě poslední valné hromady konány na západě (v Düsseldorfu a Mohuči); spravedlivost tudíž vyžaduje, aby nyní město na východě bylo zvoleno a Slezsko dobylo si k tomu dvěma vítězstvími volebními (v Plesích a Opolech) zvláštního práva.

Ze Saska. Zde se chystají liberálové k novému hrdinskému skutku. V Drážďanech totiž jsou dva privátní královské ústavy, ve kterých vyučují a vychovávají „sestry křesťanské lásky“ bezplatně chudé měšťanské neb šlechtické dívky katolické. Dům královský jest katolický a ty které sestry podrobily se zkouškám pro učitelky předepsaným. Nyní ale nemohou naši liberálové ani klidně spát, poněvadž se v Sasku, na dobro protestantském, kde o snáselivosti ku katolíkům ani řeči býti nemůže, nalézá některá sestra řeholní. Protož žádal již jeden liberální vůdce na ministerstvu vyučování, aby sestry ze Sas vypovězeny byly.

Z Berlína. Rázné nastupování proti katolíkům se strany vlády berlínské již za-

počalo. Tak zapovězeno tyto dni obdivování slavných missií, spolky katolické se rozpuštějí, spolupracovníci listů katol. ze země vypovídají se, prohlídky v domech bývají konány, biskupové pro vykonávání pravomoci své před soud proháňeni, atd.

Tážeme-li se po příčinách tak přísných prostředků, vypravují nám listy vládního o „ultramontanských přehmatech,“ jež říši veškerou nebezpečně ohrožují, o piklech a rejdech zlovolných, jež všechny občany ze sna blabého ruší a těm pod., čemuž poctivý člověk jenom pousmátí se musí. A jako se uvnitř vše k válce proti katolíkům strojí a připravuje, tak pokračuje politika zevnější dráhou válečnou k dluh zkázonosnému. A jakkoliv se listy vládní všemožně namahají, aby všeobecným domněnkám o zamýšleném spolku pruskoitalském, jež všude na vrch vystupují, průchod zamezily, přec nepochybujeme tu již nikdo o tom, že spolek zmíněný již hotovou jest udalostí.

— *Vojenský probošt* a biskup Namszakovský ohlásil pruskému ministru vojenských v záležitosti faráře Grunerta, že nikterak a nikdy nepřivolí, aby vyobcování z církve kněží úřadovati směli. Bude-li se do toho vláda nepovolaně míchati, pak prý raději vzdá se hodnosti své. *Biskupem ustanovenému nástupci* Grunnertovu nedovolil vojenský úřad pruský, aby nastoupil místo své.

— *Katolické semináře učitelské.* Aby pruská vláda učitelstvo úplně do své moci dostala a vlivu svému podřídila, zamýšlí ministr pruské osvěty v Poznani, Vestfálsku a Porýnsku zříditi katolické semináře učitelské.

— *Odpor proti školským zákonům v Prusku* nevyšel tak od katoliků, jako spíše od protestantů. Protest. konsistoř markybranniborské poručila výnosem svým vydaným za předsednictví Hegela, syna světoznámého filosofa, a jenerálního superintendenta Hofmanna, aby se vzdalo duchovenstvo protestantské všeho dozoru na školy, což obecnstvu oči otevře, aby poznalo, kam asi novými zákony namířeno. Pánům těm prý se povede zle, jako biskupu ermelandskému, arcibiskupu kolínskému a polnímu biskupu Namszakovskému. Elzasy a Lotarinky mají nyní tvořiti novou provincii církevní, jejížto arcibiskupem se má státi stolice Trevírská.

Z Italie. Vláda pomýšlí na vyvlastnění hospice cizinců u nejsv. Trojice. Týž hospic byl založen v polovici 16. století sv. Filipem Nerejským a přijímal ročně až na 4000 cizinců poutníků. Časem svým spoje-

ny jsou s domem tímto španělský dům poutnický a především hospic český a tu poskytl r. 1825 až na 263.000 poutníkům přístřeší; r. 1625 docela 582.000. Hospic má velké důchody. Praví se, že jmění poutnického domu českého bude vlasti naší navráceno.

Z Říma, 8. března. Včera se procházel ulicemi římskými v průvodu pobočníka, trůnního nástupce králův. Oba byli v obleku měšťanském. Poznání byli od mnohých, ale od málo kterých pozdraveni. Princ jest menší nežli otec jeho, který, jak známo, postavou svou nelahodí oku, a chová cosi v zevnějšku svém, což od něho odvrací. Nikdy jsem neviděl ohyždnějšího prince královského domu. Vzezření jeho jest tupé a odporné, pohled jeho nejistý a tékavý, celé jeho chování nestálé. Chvillemi mluvil k svému průvodčímu v nejčistším piemontském dialektu, tváření jeho mohlo ale snadno vzbuditi důvěrku, že se s ním hašteří. Patří na dobro k „italianissimum“, kteří každé náboženství za bláznovství považují. Jde-li do kostela, činí to, že předpisuje dvorní způsob, aby se alespoň v neděli obcovalo mši sv. Častěji již pronesl k svému okolí, jak ho to nudí v kostele. S otcem svým nestojí nijak v důvěrném poměru; čím dále tím více se od sebe odchylují. S chotí svou, princeznou Markétou nežije v onom míru, jaký vyžaduje manželství. O duchovní vzdělání budoucího krále vedla se špatná péče. O vědě u něho není ani řeči.

Z Říma píše se „Germanii,“ že sv. Otec zvěděl, že letos o velikonočních nedostalo se chudíně té podpory, kterou jí jindy poskytovala vláda papežská. Ač důchody sv. Otce přílišně stenčeny jsou, rozkázal přece, aby se hned mezi kongregace, které za účel mají pěstování lásky k bližnímu, rozdělilo po 5000 lirech. Dále poskytnul podporu chudým učitelům a chovancům semináře Appolinare.

Když podpory tyto vykázal, odvážil se jistý vysoce postavený prelát pokázati na stav pokladny. Pius IX. ale odpověděl s vládním úsměchem: „Ó malé víry! Neživí-li Otec nebeský ptactvo celého světa? Neposkytne svému náměstku, čeho mu pro nuzné bude potřeby? Nevěříte, že právě proto Všemohoucí vnuká v srdce věřících, aby mi dary věnovali, poněvadž ví, že jimi nuzné podporují a bídou stíženým pomáhám? Pro mne není opravdu mnoho potřebí. Rozdávání podpory jest vedle věrné lásky katolíků mou jedinou radostí,

která působí, že vysoké své stáří ani necítím a tolik bolu a starostí mile snesu.“

Z Francie. Plukovník francouzský du Temple, kterému národní shromáždění odňalo slovo, když se rokovalo o otázce římské, uveřejnil v časopisu pařížském „Figaro“ následující dáta: „Právě v den, kdy vojsko naše opustilo Řím, utrpěli jsme první porážku u Weissenburgu; v bitvě ztratili jsme tolik mužů, kolik jich vytáhlo z věčného města. V den, kdy poslední vojín náš opouštěl Civitavecchii, ztratili jsme bitvu u Reichshofenu. Dne 4. září klesl rod Napoleonův ve Francii, avšak 4. září bylo tomu právě deset let, co Napoleon III. obávaje se pum Orsinských, sešel se r. 1860 s Cavourem, aby se umluvil o sjednocení Italie a o pádu sv. Otce. — V den, kdy vojsko italské přitáhlo před brány římské, přitáhly voje pruské před brány pařížské. Řím byl ze všech stran nepřitelem sevřen v ten den, kdy Prusové ze všech stran obklíčili Paříž. — A naopak v den, kdy úřední noviny zvěstovaly, že národní shromáždění vyzývá k veřejným modlitbám za nešťastnou Francii, zvěstoval telegraf po celé zemi, že kdosi (Ducatel) otevřel brány pařížské vojům versailským. Osm dní na to, když národní shromáždění ve versailském kostele sv. Ludvíka na modlitbách dlelo, zvěstoval Mac Mahon, že vzpoura potlačena jest a že v okamžiku, kde poslední modlitby k nebesům vystupují, též poslední rány padají na hřbitově Pere-Lachaise. Nikdy za těchto 8 dnů nebojovalo vojsko naše tak statečně, žádné chyby se nedopustilo, žádné porážky neutrpělo v nejnebezpečnějším boji po ulicích Pařížských.

Z Turecka. Nový exarcha Bulharů Antimos ostředán byl v semeništi na jiho-ruském ostrově Avalce a dokončil studia svá v Moskvě. Několik let vyučoval pak na semeništi chalkovském, načež r. 1861 jmenován byl metropolitou v Šumle. Jelikož Bulhaři vzpírali se přijmouti biskupa od patriarchy zvoleného, nechtěl Antimos na místo své se odebrati. Když však r. 1867 metropolitou vidínským se stal, přistoupil k bulharské církvi, jež se tehdaž právě zřizovala. Antimos jest rozhodným přívržencem pravoslavné církve a svým moudrým jednáním nepochybně zjedná jakés takés dohodnutí exarchátu s patriarchátem. — V *Serajevě* panuje od několika dní nesmírné rozčilení. Vedle rozkazu generálního guvernéra proměněn nový velký kostel pravoslavný ve skladiště zbraní. Jakého namáhání stálo to

ubohé Srby, nežli si mohli tento krásný kostel zříditi! A nyní vyrván jim proti všemu právu. Rozhořčení však rozmnoženo tím, že taktéž z rozkazu vlády snaty všechny zvony s kostelů po celé provincii. Ejhle tot doba vyhlašovaných reform! Porta však přesvědčí se, že míra trpělivosti křesťanů jest přeplněna, a řádění Turků katastrofou jen urychlí.

Z Bosny. Panuje zde povážlivá nespokojenost s vládou tureckou. Psalo se, že katolíci a pravoslavní ba i mohamedáni se spikli proti vládě turecké, a tajně se připravují vzpouru na poloostrově Balkánském. Vyšetřování ale dokázalo, že dervišové (turečtí kněží) popuzují obyvatelstvo turecké proti sultanu. Erin bey chtěl přijíti na stopu spiknutí křesť. Srbů, a zatím přišel na stopu spiknutí Turků, které ovšem se neopovážil potrestati. — Jak v správním, tak i v politickém úřednictvu dějí se neustálé změny. Jmenování nových ministrů a vysokých úředníků stíhá se s báječnou rychlostí. Obyčejně bývají pašové sešazováni pro podvod a pro nevěrnost, nikdy ale pro ukrutné stíhání a týrání ubohých křesťanů. — Ruský poslanec v Cárihradě Ignatěv obrátil se k ruskému ministerstvu zahraničních záležitostí s prosbou o zaslání z Ruska zvonů pro některé pravoslavné chrámy v Bosně. Skutek ten zasluhuje pozornosti vzhledem k tomu, že zvonění ani při katolických ani při pravoslavných službách Božích až do těch časů dle zákonů tureckých nebylo dovoleno.

Z Číny. — Docházejí smutné zprávy o ukrutném pronásledování křesť. missionářů. V okresu Koangi byly plakáty následujícího obsahu: „Usnešení obecní o záhubě cizích kněží. 1. Uzavřelo se, aby všechny lodě, které tyto nenáviděné lidi přivezou, dřívím se naplnily a zapálily. 2. Kdyby ale cizinci přece se zde usaditi chtěli, má každý dům jednoho muže postaviti, a jich až do jejich zahnání aneb do jejich odchodu nejvíce střežiti; domy, do kterých by přijati byli, mají se sbořiti; kdo by jim podal jídla neb nápoje neb i prodal, tomu se má statek odejmouti. 3. Kdoby ku křesťanství přistoupil, propadne smrti. Kdoby prokletou víru křesť. hlásal, budíž vyvržen navždy z lidské společnosti. — Z jiných okresů přicházejí zprávy o náramné povodni v Číně, jakoby trest Boží v zápětí přicházel. Několik tisíc čtverečních mil je pod vodou a na dva milliony obyvatelů bez přístřeší. Nedávno mluvilo se o povstání v Číně, jež prý řídí vůdce Kno-Sora; tato zvěst nezákládá se však na pravdě; lid v nebeské

říší bouří se spíše následkem velikého hladu.

Z Japanu. — (Japanská civilisace a křesťanství.) Jisté časopisy nemohou se dosti nachváliti rychlého pokroku Japoncův na dráze civilisace. Japanské vojsko prohání se od evropských cvičitelův a jest již ozbrojeno zadovkami; loďstvo se přetvořuje; mužové průmyslu a vědy obdrželi rozkaz, by zemi oblažili dráhami a továrnami, přístavy i vnitřek země otvírá se obchodu; návštěvovatelů škol čítá se na tisíce, mladistvé princezky odeslány byly do spojených obcí, by přisvojily si jemné způsoby civilisace, atd. To vše jest velmi pěkné, však nedá-li se člověk klamati lesklým povrchem, ale nahledne-li hlouběji, co shledává? Pronásledování katolictví. Dlouho mělo se za to, že pronásledováním křesťanův a uzavřením Japanu Evropanům náboženství katolické vymizelo; však tomu není tak a nyní se ví, že při vši nouzi o kněze křesťané v zemi přece se udrželi. Křesťanům těm nejen že veškerý styk s misionáři se zabraňuje, ale i vyhnanství a muk se užívá, by přinuceni byli k zapření víry a každý rok možno zřítí, jak množství těchto statečných vynavačův za obět klesá špatnému zacházení, jehož se jim dostává.

Odvoláváme se na svědectví evangelické jednoty londýnské, které zajisté jest bez podezření. Správní rada jednoty této odebrala se dne 9. února k lordovi de Granville a předseda lord Ebury žádal vládu anglickou o zakročení proti pronásledování. Připomenul, že prý veřejná návštěví mají nápis: „sekte křesťanův se přísně zapovídá“ a že ve čtyřech letech 4000 domácích katolíkův bylo posláno do vyhnanství. Mnoho prý neschází, že by zaveden byl rozkaz kříž nohama šlapati. — Lord Granville slíbil, že podotknuté udalosti dá vyšetřiti a že zakročí, osvědčí-li se pravdivými. Lehkověrní obdivovatelé japonské civilisace patrně se přenáhli: *mimo* křesťanství *není* právě civilisace ani v Japaně ani jinde. —

Z Ameriky. (*Milwaukee*). Dokonč. Veleb. p. Zástěra zastával po dva roky co první náš farář svůj posvátný úřad, až pak k našemu zármutku přeložen byl. Jeho nástupce byl vel. p. Josef Malý. Za jeho duchovní správy byl zakoupen pozemek, na kterém by měli Češi svou vlastní svatyni. Na místě tom stála již modlitebnice kalvínská v bídém, chatrném stavu a ta se měla proměnit v kostel katolický. Při našich slabých silách byl to nesnadný úkol pro nás, avšak doufali jsme, že to s pomocí Boží přec zmůžeme. Tu ale obdržel vel. p. Malý jiné

místo v diecési a my zůstali úplně opuštěnými. Byly to tehdyž trudné doby pro nás! — Kostel byl nezaplacený a nedohotovený, neměli jsme pastýře, osada se počala rozpadávati. Avšak říká se: kde nouze nejvyšší, pomoc Boží nejbližší, to objevilo se i u nás. Právě v největší opuštěnosti ujal se nás důst. p. Jan Gartner, tehdyž professor v zdejším biskupském semináři a nyní český generální vikář pro diecési Milwaukee. Co ten ctihodný kněz pro nás učinil, jak se nám věnoval, jaké oběti pro nás přinesl: nemohu ani vypsatí, obávaje se, bych jeho známou skromnost neurazil. — Chatrná modlitebnice byla brzy přestavena v pěkný katol. chrám Páně, jenž byl na vánoční hod Boží r. 1867 posvěcen.

Den ten ostane zajisté navždy v paměti všech věrných katolických Čechů zdejších. Jakou radost cítili jsme, když náš nejd. p. biskup posvátné církevní obřady s četnou assistencí vykonával, když náš svatojanský spolek ze starého, bídého kostela přitáhl s hudbou do naší nové krásné ozdobené svatyně. Důst. p. Gartner přikoupil pozemek ke chrámu Páně, dal postavití missionářský dům, zařídil školní stavení pro naše dítky. Aby pak tím spíše sbírky ve prospěch započatého díla, slovanské missionářské stanice konati mohl, odevzdal duchovní správu knězi arcidiecése Pražské p. Al. Hellerovi, který dle své možnosti mezi námi k dobrému působí. — Radostí a chloubou naší jest náš krásný chrám Páně, který jest nejpěknější v našem městě. Naše škola vedle kostela má dvě třídy, v nichž tři školní sestry vyučují. V osadě naší stává čtvero spolků na církevním základě založených a sice: Spolek sv. Jana, který podporuje chudé, spolek jinochů, svato-annenský spolek žen a spolek panen, poslední z nich valně přispívají k okrášení chrámu Páně. Ředitel kůru jest též Čech p. Josef Macek, jenž zdařilým vedením kostelního zpěvu a hudby již i jinověrce do našeho chrámu přivedl. Ovšem i zde se nachází přemnoho krajanů našich, jenž se zřekli sv. víry a přidali se ke svobodným zednářům, založili nevěrecké noviny pod jménem „Pokrok“ v Clevelandu: ale tím chvalitebnější jest vytrvalost a obětavost věrného zástupu osadníků zdejších, kteří navzdor všemu posměchu se strany nevěřících lnou pevně k víře otců svých. Kostelní dluh obnáší až posud 5000 dollarů, což jest pro nás zajisté velikým břemenem, ale spojenými silami jej zapravíme.

I vzdálenost mnohých Čechů od kostela jest nám velikou překážkou; ale Pán Bůh nám pomahal až posud, sv. Jan Nepomucký — od kterého jsme se před lety se slzami v očích loučili na hradě pražském a kterého jsme za mořem opět našli, — bude se za nás přimlouvati a nás chrániti. *Hl.*

— *Ž Nov. Ulmu.* (Minnesota). Již jest tomu drahně let, co několik nevěrců se usneslo vystaviti ve státu Minnesota město pod tou výminkou, že nikdy v něm kostel staven býti nesmí. Kdo by této podmínce nedostál, měl ztratiti půdu i dům, který městu zpět připadnouti měl. Obyvatelé města nového, kterému dali jméno Nový Ulm, hrozili smrtí provazem každému kazateli, který by se opovážil znepokojovali je hlásáním sv. evangelia. Odstranili neděle a svátky, zničili obrazy, ano jednoho dne spálili obraz Krista Pána veřejně na ulici. Za to hověli smyslným radovánkám a rozkošem, dokazovali všemi spůsoby svou bohaprázdnost a ďábelskou zlomyslnost, tak že ani Sodoma tak ohavá nebyla, jako Nový Ulm. Jako Sodomu zastihl spravedlivý soud Boží, tak neostalo rámě Páně zkráceno nad Novým Ulmem. — Jedné noci obořilo se několik set Indianů nečekávaně na město, prostopášní obyvatelé utkali v divém nepořádku ze svých příbytků, silní mužové zalezli do sklepů, studen a chlívů, hledající útočiště před zlým nepřítelem. Dvě stě nových a krásně vystavených domů lehlo popelem, celé město zničeno a vyvráceno, jen jednoho domu ušetřeno, a to byl — hostinec, ve kterém Indiané hojně lihových nápojů našli. — Za několik dní proměnil se hostinec, ve kterém tolik hřešeno bylo, v — svatyni, ve které se shromažďovali vojáci do Nového Ulmu vyslaní, aby krajinu hájili před dalšími útoky nepřátelskými. Tam v té prostore, kde Ukřižovaný posmíván byl od lidí, jejichž skalpované mrtvoly nyní hnojily půdu, hlásalo se o Ukřižovaném.

Literární oznamovatel.

— „*Neomylné.*“ Povídka. Z Konrada Bolandena pro náš lid vzděl A. H. V Brně 1872. Nákladem časopisu „Škola B. S. P.“ v Rajhradě. „Zábavné biblioteky“ dílo XIII. Str. 217.

— „*Časopis katol. duchovenstva.*“ Svazek 3. Obsah: Antonín Martin Slomšek, kníže-biskup Labudský (životopis); Otázka dělnická (pokračování: Svěpomoc); Náčrtky k novému katechismu (dokončení). V Kronice o příjmech ředitelů kůru a kostelníků, o katalogu diecése

Budějovické. V Literárním oznamovateli posouzeno 6 spisů. Svazek 4. vyjde 14. června.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Josef Raab, farář na Smíchově, 1. května (nar. v Praze 7. dub. 1798, vysv. 12. srpna 1824);
- p. Ant. Sklenář, k. a. vikář, atd., far. v Louňovicích, 3. květ. (nar. 20. led. 1803, vysv. 15. srp. 1829).

Vyznamenán jest:

- p. Ignác Praský, farář v Lišnici, obdržel expositorium canonicale.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Ant. Ritt, adm. za faráře v Řenčově;
- p. Jos. Pracner, adm. v Močidlech, za kapl. do Staré Boleslavi.

Upřázděné místo:

- Rousínov, fara patron. p. Alex. kníž. z Croy-Dülmen, od 17. dubna.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Eman. Kreuzer, farář v Prostiboři, 13. dub. (nar. 4. květ. 1810, vysv. 2. srpna 1835.)

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Severin Kovář, kaplan v Počátkách, za faráře v Pláni věžovaté;
- p. Jos. Špaček, kapl. v Kaplici, za faráře u sv. Jana;
- p. Jak. Eremiáš, kapl. za admin. v Chelčicích;
- p. Adolf Meisetschlager, kaplan za admin. v Záblatí, kdež
- p. Josef Stürzl, farář, vstoupil na stálý odpočinek, jakož i
- p. Jan Finger, farář v Jistebnici;
- p. Petr Neubauer, kapl., za admin. v Prostiboři;
- p. Josef Bürgstein, za kapl. v Theresiendorfu.

Upřázděná místa:

- Chelčice, fara patron. kníž. Schwarzenberga, do 19. května.
- Záblatí, fara téhož patron., do 20. května.
- Jistebnice, fara patron. p. ryt. Nádherného z Borotína, do 15. května.
- Prostiboř, fara patron. kníž. Löwensteina, do 1. června.

V biskupství Litoměřickém.

Vyznamenán jest:

- p. Florian Schlosser, děkan v Cuštěku, jmenován arciděkanem.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Václav Dražil, kooperátor v Jabloni, za faráře v Liblicích;
- p. Václav Smetana, kaplan na Mšeně, za administrátora do Šemanovic.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-I.

Expedice:
v kat. knihkupectví
B. STYBLA
na sv. Václavském
náměstí, č. 786-II.
Nedošla čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDINKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupectví
Celor. 2zl. 50kr.
polor. 1zl. 30kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 1zl. 55kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

List arcibiskupa Olomouckého k duchovenstvu své diecése. *)

BEDŘICH,

z Božího milosrdenství a z milosti apoštolské stolice
arcibiskup Olomoucký,
landkrabě z Fürstenbergu, atd. atd.

Všemu duchovenstvu arcidiecése Olomoucké
pozdravení a požehnání!

Apoštolský úřad, Nám prozřetelnosti Boží uložený, zastávající, se vši ostražito-
stí a úsilovností o to pečujeme, abychom
na vinici Páně měli pomocníky spůsobné, a
kde u řízení rozsáhlé diecése, kteráž naší
péči svěřena jest, síly Naše nestačují,
zástupce vhodné.

Jsouce však přesvědčení, že milé du-
chovenstvo Naše tuhou práci, kterouž jim
správa duchovní ukládá, s tím horlivější
pílí a s tím větším úsilím podstupovati mo-
hou, čím méně starostmi o pozemské po-
třeby a o živobytí své stísněni jsou, pova-
žovali jsme povždy za jednu z nejprředně-
jších povinností svých, abychom přemilým
bratřím Naším pozemské starosti jejich, ne-
lze-li jim jich odejmouti, aspoň pokud mo-
žná, ulehčili.

Tímto úmyslem vedeni, měli jsme hned
při nastoupení biskupského úřadu Našeho
péči o to, abychom od zkrácení příjmů vy-
vazením pozemností způsobeného, aspoň be-
neficie Našeho arcibiskupského patronátu
uchránili.

Zároveň neopomjeli jsme vlastními pro-
středky poněkud podporovati nedostateč-
nou dotaci některých beneficí, a s kon-

sistoří Naši k tomu působiti, aby skrovné
příjmy velebného duchovenstva, ve správě
duchovní postaveného, jak z matice nábo-
ženské a jmění zádušného, tak i z darů
věřícího lidu poněkud zvýšeny byly.

Taktéž doléhali jsme opět na cí-
vádu, aby základ matice náboženské cír-
kvi navrácen byl, a při každé vhodné pří-
ležitosti žádali jsme, aby vydeje se sprá-
vou matice této spojené, zmenšeny byly, a
aby o zvětšení jejího výtěžku pečováno
bylo. Ačkoliv ale ani jediné oprávněné žá-
dosti Naši, bohužel! vyhověno nebylo, ne-
zůstala přece snaha Naše beze všeho úspě-
chu. Abychom kněžím, kteří z náboženské
matice placeni jsou, poněkud přispěli, vy-
mohli jsme toho u sv. apoštolské stolice,
že počet mší sv. podle velikosti jejich pří-
jmů jim uložený, na menší míru uvedla.
Konečně majíce na zřeteli škodu, již pře-
množí beneficiáti redukcí úroků ze státního
dluhu vzali, a skrovnou sustentaci oněch
kněží, kteří v neúrodných krajích arcidie-
cése, mimo to nezřídka i kacíři obydlených,
duchovní správu zastávají: založili jsme s
nákladem nemalým vedle dekanální matice
okresu Všetinského i diecesání matici ku
podpoře chudých duchovních.

Toto vypočítávání Našich pokusů o
zlepšení stavu duchovenstva jest Nám sice
nad míru protivno, avšak vynuceno jest
nám těžkou výtkou, proti biskupům ve-
řejně pronesenou, jako by o zlepšení sus-
tentace kněží ve správě duchovní ustanovených
nepečovali; kdežto po Našem zdání nutné
postavení velké části kurátního duchovenstva,
ať nic nedíme o nyníšší drahotě a o jiných
nepříznivých poměrech časových, spíše nej-
novějším zákonům o výkupu desátku příliš
nízce vyměřeném, a o unifikaci státního dlu-
hu a o redukcí ouroků z něho, jakož i stále

*) Přeloženo z latinského originálu.

zvyšováním daním, nežli předstírané netečnosti biskupů, přičísti třeba.

Jelikož ale za zlých a přetěžkých časů našich při drahotě stále se zmáhající a při stálém zvyšování daní, pomůcky, kterých jsme podle Našich sil velebnému kuratnímu duchovenstvu poskytli, nedostačují: třeba po vydatnějších zdrojích ohlížeti se, z nichž by se prostředky ku stálé a důstojnosti a úřadu kněžskému přiměřené sustentaci jednotlivých kněží čerpali mohly. Proto vřelými city vděčnosti Nás naplnila nejmilostivější slova Jeho apošt. Veličenstva, před nedávnem slavně pronesená, předobrotivou péčí nejjasnějšího císaře a krále našeho o zlepšení nedostatečné dotace kuratního duchovenstva osvědčující.

Co neochotněji přiložili jsme ruce k dílu, když vysoká vláda dnem 19. ledna b. r. Nám svůj úmysl, ve srozumění s nejdůstojnějším episkopátem jednotlivých církevních provincií o nadlepení sustentace kuratního duchovenstva postarati se, projevila, a Nás vyzvala, abychom jí přání a rady své předložili. K tomuto účelu brali jsme pilnou radu s mnoha nejdůstojnějšími pány biskupy, hlavně s vrchními pastýři provincie České a Moravské, a ustanovili jsme se na tom, že k návrhu vysoké vlády přistoupíme, avšak jediné a výhradně pod tou výminkou, pakli z pokladnice státní v této záležitosti, z příčin doleji naznačených ku pomoci zavázané, beze všeho porušení zákonů a práv církevních a beze všeho poškození církevního jmění subvence kuratnímu duchovenstvu podána bude.

Společným tedy usnešením odepsali jsme vysoké vládě, žádajíce opět, aby základ matice náboženské, dokonale likvidovaný, správě biskupské přikázán byl, aniž by ale císařská vláda povinnosti své zhostěna byla, potřebám katolické církve ze státní pokladnice napomáhati, kdyby jmění církevní a statky matice náboženské, nespůsobilou správou světskou valně poškozené, nedostačovaly.

Od jednotlivých nejdůstojnějších biskupů, v Praze shromážděných, projeveno sice vřelé přání, aby dotace kuratního duchovenstva v té míře zvýšena byla, jež by se s obtížnou přípravou ku kněžství, a s rozmanitými výlohami duchovenstva, s dalším ve vědě hohoslovné vzděláváním se, a se skutky milosrdenství, kteréž duchovenstvu přede vším přináležejí, spojenými srovnávala. Jelikož ale roční výtěžek náboženské matice přeskroven jest a prostředků k zvýšení výnosu jejího se nedostává, a jelikož i státní pokladnice nemalými břemeny obtížena jest,

tak že od ní vydatné a přiměřené podpory očekávati nelze, a jelikož jiných bohatších zdrojů není: muselo ono přání a zdání valně obmezeno býti.

Spoléhající tudíž na mírnost a skromnost duchovenstva, a chtějící aspoň nejnutnějším jeho potřebám vyhověti, stanovíme ohledně dotace velebného kuratního duchovenstva následující pravidla:

A) Ustanovení kongruy duchovní.

I. Kongrua budiž prosta všeho břemena; obnáseti má:

a) pro faráře, pracující ve správě duchovní na venkově 600 zl. r. č., a pro jejich kooperatory (kaplany) 300 zl.;

b) pro faráře ve větších městech a v místech, co se duchovní správy týká, obtížnějších, 800 zl., a pro kaplany 350 zl.;

c) pro faráře v hlavním městě 1000 zl. a pro kaplany 400 zl.

d) Těm kaplanům, jež vydržovati mají faráři, necht' dostane se od nich, zbývá-li jim po uhrazení nezbytných výloh osobního příjmu 600 zl., všestranné sustentace v domě farním, ročního platu 120 zl., a tak zvané menší štolý; nejsou však zavázáni, zdarma ve prospěch faráře persolvovati mešní intence.

II. Právo stolní (titulus mensae), zvýšeno budiž z náboženské matice na 250 zlatých r. č.

III. Remunerace administratorů uprázdněných beneficií budiž vyměřena tím způsobem, by na beneficiích, jejichž roční příjmy 600 zl. přesahují, pro celý rok 500 zl., a na ostatních beneficiích 400 zl. obnášela, pak aby jim přidělen byl výnos fundací, kteréž v určitých lhůtách persolvovány býti mají, jakož i výnos štolý po čas administrace.

IV. Roční výslužné kněží do výslužby daných, beze všeho rozdílu, obnáseti má 250 zl., a spojeno býti má se subvencí 50 zl. za každé pětiletí, počínajíc od skončeního desíletí ve správě duchovní, a každým dalším pětiletím o 50 zl. postupující, tak aby se každému knězi po 40letém působení ve správě duchovní kromě mimořádných příspěvků v případě nemoci aneb jiné zvláštní nehody — ročně 600 zl. dostalo.

V. Vikářům (děkanům), jejichžto příjmy beneficiální méně než 1000 zl. obnášejí, vykázan budiž roční příspěvek 200 zl., který však dle poměru až na 300 zl. zvýšen býti může.

**B) Pravidla, dle nichž se fasse benefi-
cialních příjmů vyměřovati mají.**

**I. Příjmy, které v kongruu počítány
býti mají:**

a) Výtěžek z nemovitostí, jmenovitě ze
statků, dle katastru;

b) činže ze stavení k beneficiu přiná-
ležejících;

c) úroky z důhodů nadačních aneb z
výtěžku vyvazení pozemností;

d) cena dávek naturalních se srážkou
20 % až do 30 %, dle vzdálenosti místa,
kde se přijímají, a trhu;

e) výnos štol pouze tehdy, když dle
ročního úhrnečného počtu po 2 zl., aneb v
místech patrně chudých po 1 zlatém na 100
obyvatelů, ročně více než 50 zl. obnáší;

f) příjem na hotovosti z matice nábo-
ženské, z církevního jmění, od osadníků a
od patrona.

**II. Příjmy, které se v kongruu počítati
nemají:**

a) Příjmy štol na takových beneficiích,
kdež se posud nepočítaly, a kde dle výše
naznačeného úhrnečného počtu více než 50
zl. neobnášejí;

b) výnos zbožných nadací, vyjmou-li se
takové, které k dotaci benefiціальní náležejí;

c) náhodné, jež se nezakládá na prá-
vním důvodu;

d) honorár za jakoukoliv písemnost.

**III. Břemena a výdaje, které se od pří-
jmů benefiціальních odčísti mají:**

a) Sustentace kaplanů, obnášející 300
čili 350 neb 400 zl., podle rozdílnosti místa;

b) daně a dávky, aneb přírážky, jakéž
jsou: daň z pozemků s přírážkou, daň ze
stavení, daň z užitků ze zádušního jmění,
daň z příjmů a důhodů, daň z vyvazování
pozemností, zemské přírážky, ekvivalent z
prodeje nemovitostí, okresní přírážky na
silnice, na školy a na jiné obecní výdaje,
dávky pro náboženskou matici, alumnatum;

c) příspěvky na dotování jiných be-
necií;

d) poplatky vikariální až do 10 zl.;

e) výdaje na opravu stavení;

i) výdaje na chování koně na osadách
rozlehlých, kde osadníci k podání povelu
přidržování býti nemohou.

**C. Zdroje zvýšení dotace kuratního ducho-
venstva.**

**I. Matice náboženská, jižto, zvláště
když větší šetrností a lepší správou v po-
řádek uvedena bude, především přísluší,**

sustentaci kněží z ní placených vhodně u-
praviti, jmenovitě kdyby každému z dotyč-
ných benefiціаль jistá nadace v základním ka-
pitálu zvláště vykázána byla, kterýmžto
spůsobem by se i toho docílilo, žeby osad-
níci neb jiní dobrodinci jistě daleko o-
choťněji ku zvýšení takovéto určité nadace
přispívali.

**II. Příspěvky ze státní pokladnice, kte-
rážto k podpoře církve katolické mimo
mnohé jiné důležité důvody i důvodem re-
stitute, jak jsme svrchu naznačili, zavázá-
na jest.**

**III. Jmění kostelů a filiálek, a sice
tou měrou, že by přebytek ročního výtěžku
s přivolením patrona a těch, jichž se týká,
ku zvýšení dotace duchovních též fary o-
brácen býti mohl.**

**IV. Výnos uprázdňených benefiціаль, když
se odečte remunerace administratorů.**

**V. Dobrovolné dary patronů, společností
a jiných dobrodinců, jednotlivým benefiціаль
věnované.**

**VI. Naprosté aneb dočasné zrušení be-
necií pro správu duchovní méně důležitých
a nedostatečně nadaných, když toho potře-
ba káže.**

**VII. Založení společné pojišťovny pro
diecése České a Moravské ku pojištění cír-
kevních budov proti požáru, jejížto výtěžek
by duchovním značné podpory přinesl.**

**VIII. Pomoc, již by si velebné diece-
sání duchovenstvo vzájemně poskytovati
mohlo podporováním matice diecesání a za-
ložením nadace pensijní pro duchovní chu-
ravce a výslužníky.**

Podávajíc tuto veleb. Našemu ducho-
venstvu zprávu o způsobu, kterým nejdůst.
biskupové, jenž v Praze se shromáždili, stav
pomocníků svých ve správě duchovní nad-
lepšiti upřímně zamýšlí: nemůžeme o roz-
ličných obtížích pomlčeti, které se tomuto
vřelému přání v cestu staví. Nezbytné totiž
vyjednávání s císařskou vládou v příčině
náboženské matice a příspěvků ze státní
pokladnice zajisté po delší dobu trvati bude.
Mimo to nepodává způsob, kterým si vyso-
ká vláda při udělování, aneb spíše vykázaní
příspěvků pro kuratní duchovenstvo tyto dny
počínala, dotýkajíc se beze všeho účastenství
a souhlasu nejdůst. episkopátu samého zá-
kladu matice náboženské, a nešetříc při
rozdělování subvence, z majetku církevního
vzaté, autority biskupů, naděje, že o slušné
postavení duchovenstva a o pomoc časovým
poměrům přiměřenou postaráno bude, ze
strany této; ať nic nedíme o nebezpečí, že
by matice náboženská opětovanými takový-

mito subvencemi, vzatými ze základu jejího, znenáhla vyčerpána a za několik let promrhána býti mohla.

Poněvadž tedy za těchto poměrů prostředky ku zlepšení sustentace duchovenstva aspoň nyní sotva ze zdrojů jiných čerpány býti mohou, než ze vzájemné lásky a dobročinnosti duchovenstva samého: měli jsme za svou povinnost, vzítí radu s milým duchovenstvem Svým, a proto pozvali jsme důstojné pány arcikněze a jiné zkušené správce duchovní k poradě, abychom hlasu jejich i o potřebách duchovenstva i o prostředcích, jak by se jim úplně aneb aspoň dle možnosti odpomoci dalo, slyšeli.

Ochotně přijavše pozvání Naše, sešli se veledůstojní páni preláti a kanovníci Naší metropolitní kapitoly, důstojní páni arcikněží a mnozí vikáři a faráři dne 21. března b. r. v metropoli Naší ku konferenci, v níž o následujících předmětech rokováno bylo:

I. O velikosti sumy ročně k nejnutnějšímu doplnění dotací potřebné, jež se státi má tou měrou, aby

a) veškeré tak zvané lokálky na fary povýšeny a dotací ku 420 zl. zvýšenou nadány byly,

b) aby 70 farářům, kterýmž přidělen jest kaplan, roční subvence 100 zl.,

c) 93 farářům pak, jež kaplana nemají, 50 zl.,

d) dále 119 kaplanům, jež z náboženské matice aneb ze záduší placeni jsou, 40 zl., a

e) jiným 50 farářům skrovně dotovaným 50 zl., a konečně

f) vikářům 200 zl. r. č. dána byla.

II. O zaopatření potřebné sumy k těmto příspěvkům z dobrovolných darů a obětí velebného duchovenstva tím způsobem,

a) aby každý kněz jednoho každého vikariátu ve schůzi, kteráž se každoročně v říjnu odbýváti bude, k dobrovolnému příspěvku se zavázal, a aby

b) tyto příspěvky každoročně napřed, buď po částkách aneb najednou složeny byly.

III. O rozdělování příspěvků, jež se dítí má tak, aby

a) z pravidla nikoliv na osoby, nýbrž spíše na beneficie a štace, jež podpory vyžadují, hleděno bylo,

b) aby příspěvky tyto nikoliv k žádosti od nutných kněží podané, nýbrž k návrhu, kterýmž duchovenstvo každého vikariátu štace, jež podpory vyžadují, naznačí, rozdělovány byly.

IV. O zaražení spolku ku podpoře duchovních churavců a výslužníků, u něhož

a) každý kněz diecése, jež kvítkvenálek výše jmenovaných účastným býti chce, se hlásiti má, a

b) jehož stanovy komise, v příčině duchovních dotací zvolená, na základě přání duchovenstva na konferencích vikariátních vysloveného vypracovati má.

V. O sestavení komise arcidiecésní v příčině zvýšení dotací způsobem následujícím:

a) Tato komise sestavena budiž z 12 kněží buďto v Olomouci aneb na blízku bydlicích, tak aby 6 zvoleno bylo z beneficiátů přispívajících, ostatní ale podle libosti jednoho každého.

b) Předseda této komise a pokladník jmenován bude od Nás samých.

c) Údové této komise voliti se budou na tři leta.

VI. O sestavení vikariátní delegace, jež zvolena býti má na nejbližší tři leta k tomu účelu, by přiměřenou sustentaci dodávala, a jež sestávati má z vikářů jednotlivých vikariátů a z 2 kněží ve správě duchovní postavených, které si vikariátní duchovenstvo bylo zvolilo.

VII. O roční jenerální schůzi v Naší metropoli, sestávající ze členů diecésní komise a z poslanců jednotlivých vikariátních delegací, po jednom poslanci vysílajících, ve kteréž se o přáních a žádostech ve vikariátních konferencích pronesených, o potřebě pomůcek pro jednotlivé vikariáty, o zaopatření peněz na příspěvky potřebných a o roztržení a rozdělení příspěvků k volnému užívání jsoucích rokovati má.

VIII. O prozatímním přenešení prací se záležitostí dotační spojených na důst. administraci diecésní matice, pokud dotyčná diecésní komise sestavena nebude.

IX. O kontraktech farářů a kaplanů, kteréž na každé faře, kde ustanoven jest jeden neb více kaplanů neb kooperátorů, písemně s určitým udáním povinností a příjmů kooperátorových vyhotoveny a farářem i kooperátorem podepsány býti mají.

X. O svolání schůze vikariátního duchovenstva v jednotlivých vikariátech skrze důst. p. arcikněze, v nichž jednati se má o následujícím:

a) Budiž určena suma k doplnění dotace kněží vikariátu potřebná, jak se toho dle pravidel svrchu podaných vyžaduje.

b) Jelikož ale ani nejštědřejší oběti velebného duchovenstva na doplnění nedostatku nevystačují, pokud o nutné zvýšení dotace z náboženské matice a jiných zdrojů, kterých ještě vyhledávati třeba, postaráno nebude, necht duchovenstvo vikariátní pro-

zatím toliko ony potřeby vytkne, kterým aspoň prozatím z části způsobem naznačeným vyhověno býti musí.

c) Poznamenány budtež návrhy jednotlivých kněží, které i písemně podány býti mohou, v záležitosti, o kterou se jedná.

d) Necht bře se u vědomost prohlášení každého kněze, jaký dobrovolný příspěvek v tomto roce ku podpoře nuzných bratří poskytnouti míní.

e) Budiž vykonána volba 12 členů do nadační komise arcidiecésní, a 2 kněží pro vikariátní delegaci, a z těchto dvou ustanoven budiž jeden za účastníka schůze generální.

f) Co v těchto schůzích pojednáno a vyjednáno bude, budiž ohlášeno důst. administraci diecésní matice, kterážto řídí prozatím záležitosti dotační, Nás o všem zpraví, další Naše opatření v příčině sestavení diecésní komise u vědomost vezme, a této konečně dotyčné řízení přikáže. —

Dokázavše Vám, nejmilejší bratří, nutnou toho potřebu, abychom my sami, jižto povolání jsouce od Pána a Spasitele našeho k hodnosti kněžské, členy jedné rodiny jsme, bratrskou láskou vedeni dle možnosti nuzné bratry podporovali; připojujeme k slovům Svým i skutek, věnujíce ku podpoře chudších kněží Našich již od tohoto roku **20 tisíc zl. r. č.**, kteréž, pakli Bůh, dárce všeho dobra, nám požehná, hotoví jsme i rozmnožiti. —

Tak sami jsouce pamětlivi slov Božského Učitele našeho: „Příkázání nové dávám vám: abyste se milovali vespolek, jakož jsem miloval vás, abyste se milovali vespolek“ (Jan 13, 34.) povzbuzujeme i vás ve vsí lásce, by každý z Vás dle sil a prostředků svých něco k ulehčení stavu dělníků na vinici Páně přičinili se snažil, zvláště ti, kdož se takovému postavení těší, ve kterémž zkusiti mohou pravdu apoštolského výroku: „Blaženěji jest dávatí nežli bráti“ (Skutk. apošt. 20, 35.). Budte bratří svých nuznějších i v závětech svých a v podobných ustanoveních své poslední vůle pamětlivi. „V závětu má vždy a ode všech šetřeno býti spravedlnosti a lásky, tím více od duchovních, kteří v domě Božím postaveni jsouce, dobrovolně věcí pozemských se vzdali, nebeskou odplatu vyhledávající. Necht věrni jsou až do smrti Tomu, jenž mocný jest zachovati základ náš ke dni hrozného soudu.“ (Sněm provincie Pražské hlava IV. čl. VIII.)

Jelikož svoboda závětu círk. kněžstva

obmezena jest podmínkou (Con. čl. XXI.), by poslední opatření dle zákonů církevních, t. j. k účelu svatému a zbožnému se stalo, necht jsou pamětlivi toho beneficiati, by netoliko za živa z výnosu beneficia, co při slušném živobytí přebývá, k zbožnému účelu věnovali, nýbrž i v ustanovení poslední své vůle statky, za něž církví co děkovati mají, ve prospěch církve Boží k účelům zbožným a k podpoře nuzných svých bratří obrátiti neopomenuli.

Zároveň napomínáme všechny vás, zvláště ony milené bratry, kteří nemají příjmů dostatečných, k mírnosti a ku skromnosti, a k šetrnosti v jídle, oděvu a občerstvení, a byste si zbytečných potřeb nenavykli, a aby vás zaviněná nouze netížila.

Povzbuzjíce vás tudíž, milí bratří, k osvědčování lásky vzájemnou podporou a ku zdržování se všeho přepychu a zbytečného nákladu, oddáváme se naději, že znenáhla netoliko duchovenstvu zabezpečena bude slušná sustentace, nýbrž že světu v nenasytném přepychu, v lakomství a pyše života pohrouženému, skvělý příklad bratrské lásky, zapírání sebe a křesťanského mrtvení se podáme, k čemuž necht nám dopomůže všemohoucí a milosrdný Bůh!

Dáno v residenci Naší arcibiskupské v Olomouci na zelený čtvrtek 1872.

Bedřich, v. r.

Smrť sv. Basila.

Cesareji Basil velký, sluha Boží, blahoklidně na smrtelném uleh' loži, a to město celé, uchvácené žalem, modlí se a kvílí v bolu neskonalém.

Podlé lůžka, na němž plný víry v Krista Boží sluha na žádoucí smrť se chystá, stojí lékař, Josef moudrý, chlouba Židů, věrný ctitel otce křesťanského lidu. Josef rukou drží ruku sluhy Páně, hledí v oči, hladí líce, hladí skráně; Basil oči zavřel — Žid mu pustil ruku, a sám, nevýslovnou v duši cítě muku, druhům, co tu stojí, tichým šepem kyne: „Ach již po všem veta — Basil velký zhyne! Nuž, co k hrobu třeba, mějtež uchystané; spíš než zajde slunce, tu to slunce zplane!“ Děť a slzu stírá, jež mu z očí kane.

Sluha Boží na svém loži blahoklidně oči otevřel a vece ticho — vlídně: „Josefe, tys pravil; po mně že již veta —

a dnes ještě že odejdú z toho světa.
 „Či se zdá ti, že již nelze, zítřka zrána
 abych tady ještě chválil svého Pána?“ —

„Sluho Boží!“ — Josef na to — „svého Pána
 nebudeš ty tady chválit zítřka zrána;
 duše tvoje bude chváliti Ho všude —
 za hodinu z tebe nám jen tělo zbude.“ —

„A což budu-li živ zítřka láskou Krista?“ —
 svatý znov se táže. — „Aj, tož nechť se z místa
 nehnu živ a zdráv,“ — dí Josef prudce
 a jak na přísahu k nebi zdvihá ruce.

„Buď živ a zdráv, Josefe můj,“ Basil praví,
 „ale Krista nechť tvá duše zná i slaví,
 dá-li On mi láskou svojí zítřka zrána
 chváliti tu ještě Boha, mého Pána.“

„Ano, staň se! — Po dni tom a příští noci
 dočkáš-li se rána divotvornou mocí
 Krista tvého, věz, že já i můj dům celý
 věrně přiznáme se k tvému Spasiteli!“ —

Tak děl Žid, a světcí ruku tiskna vřele,
 s plnou duší přeč odchází od přítele;
 a ten přítel jeho, Basil, sluha Boží,
 všecek ojařený na smrtelném loži
 blahoklidně s živou vírou, vřele — z ticha,
 na modlitbách k Spasiteli svému vzdychá:
 „Pane můj, Ty víš, jak rád jdu z bídy k Tobě,
 a života díl tu že nežádám sobě;
 leč Ty víš též, vida na dno duše mojí,
 jakou naději se touha moje kojí,
 a *pro duši drahou*, Ty mně zítřka zrána
 dáš tu chválit Tebe, mého Boha, Pána!“

A tak celý večer i noc příští celou
 Basil svatý volá k nebi s duší vřelou.
 Na modlitbách ulétá čas — sílou z výše
 chorý světec čím dál volněj, živěj dyše. —
 Již se šerí — na den mladý východ svítá —
 sluha Boží zoří již a slunce vítá,
 vítaje den blahým citem rozplývá se,
 an den nový Josefovi bude k spáse.

A ten Josef moudrý s duší rozechvělou
 zadumaný na loži noc probděl celou,
 a jak Basilovy vzdechy k nebi vanou,
 tak jímají Židu duši zadumanou;
 služby Páně život; skutky, písmá, řeči,
 jež tak jasně o životě božském svědčí; —
 síla víry, lásky moc a duše krásá,
 jimiž září Basil svatý — vše mu hlásá:
 co se Kristem — pravdou, láskou — rodí v duši,
 a Žid moudrý moc milostí v sobě tuší;

on to cítí, jak mu ve tmách pravda svítá,
 on vše váží, měří, co mu nebe skytá,
 až posléze — zmožen citem nepojatým —
 volá, hlasem z ohně lásky prudko zňatým:
 „Ó, jeť Basil velký — duše svatá, čistá
 a ta velikost, svatost plyne jemu z Krista.
 Živ-li dosud, živ je Kristem, — a živ je-li:
 já i můj dům celý přilnem' k Spasiteli.“

Jak den nastal — vzešlo slunce — Josef chvátá,
 kde naň čeká Basilova duše svatá:
 již tam doběh' s obavou, a touhou jatý,
 zda živ světec, ticho vešel do komnaty.
 Hle, tu div divoucí! Na přejasné záři
 Basil s klidnou, unebenou tváří,
 kyne rukou, vítá jej a volá vřele:
 „Pokož tobě, synu mého Spasitele!“ —
 A Žid, žasna, dí mu, jak to duše velí:
 „Velkýť Bůh tvůj — mocný, já i můj dům celý,
 Sluho Páně, přilnem k tvému Spasiteli.“ —

„Bohu díky!“ vece Basil, „sláva Pánu,
 který křestem otevře ti rajskou bránu.
 Nuže, pospěš synu, děti, ženu, tebe —
 já sám pokřestím vás ještě sílou s nebe.“

„Otče ty? A ještě dnes — při také mdlobě“ —
 Josef dí: „To nebude již možno tobě.“

„Vše jest možná, synu, láskou danou s nebe,
 a Pán dá mi s domem celým pokřtiti tebe;
 pospěš si jen: já tu v stánku Božím stanu,
 bych než umru, dal tě Kristu pod ochranu.“
 Josef s knězem rychlým domů spěje letem
 a zvěstuje divy Páně ženě, dětem;
 všickni strnou, všickni Boha vděčně chválí,
 a chtějí s vírou posvětit se Kristu králi.
 Kněz je krátko víře učí; — a té chvíle
 již se připravují v chrámě šaty bílé. —
 Hle, jak všickni do chrámu se Páně berou,
 otec kráčí s syny — máti s dvojí dcerou, —
 s nimi četná čeleď utěšená spěší:
 a vše město průvodu se tomu těší.
 Chrám je plný. — Svatý biskup jarý, svěží
 u chrámové brány čeká v čele kněží,
 a Josefa s domem celým vřele vítá,
 ješto jim ráj spásy přezáduoucí zkvítá.

Již je Josef pokřtěn, a dům jeho celý
 Duchem svatým znovu zrozen Spasiteli.
 Sluha Boží, osloněný božskou září,
 v pokoře a lásce kráčí ku oltáři
 a *posléze* nejsvětější na oběti
 chléb a víno v tělo a krev Páně světi.
Poprvé to *nové* děti s živou věrou
 z rukou svatých nejsvětější krmi berou,
 a kněz Páně, Basil velký, všecek jásá,
 an lid valem dík a slávu Kristu hlásá.

A zas tichnou v hlučném sboru svaté zpěvy,
an se biskup svatý na svém stolci zjeví
a mohutným vřelé lásky slovem káže,
dítky mile vazbou lásky Kristu váže,
a do hrudi duše své jim lije plamen.
Domluvil, a všickni vzdachli vřele: Amen.
Sluha Boží, nevýmluvnou láskou blahý,
na posledy žehná ještě lid svůj drahý —
již poželhal, a hle ruka, tělo klesá —
tváře nebem svítí — duše na nebesa,
provázená pláčem lidu, z vazeb těla
k Spasiteli, k Lásce věčné, odletěla.

Václav Štulc

ÚVAHY

na svátky svatých a svetic Božích.

XXX. O slavnosti nejbl. Srdce Panny Marie.

1. Srdce Marie — nádoba čistoty.

Srdce její leká se i před andělem, náhle se objevivším. A ty se nelekáš, když svůdce licoměrný osidla klade duši tvé? ty se nerdíš, pakli svůdník obojetných, oplzlých slov v tvé přítomnosti z úst svých vypouští? Ty nehledáš v útěku spásu a vítězství, když nepřítel duši tvou na věky zkaziti usiluje? Řekni — byla by nejsvětější Panna, nejkrásnější mezi dcerami lidskými, byla by srdce své zachovala beze vši poskvrny, kdyby byla krásu svou na odív stavěla, podezřelých společností vyhledávala, po radovánkách světských toužila? — Chceš-li i ty, mládenče a panno, čisté zachovati srdce své — tento chrám Ducha svatého — varuj se nádhery v šatstvu, nejmilejším příbytkem tvým buď zvlášť svátečního dne dům tvůj rodinný; domům podezřelým a společností, v světských radovánkách blaho své hledajícím z daleka se vyhýbej. „Tatě vůle boží, posvěcení vaše, abyste se zdrželi od smilstva a uměl jeden každý z vás nádobou svou vládnouti v posvěcení a cti.“ (I. Tes. 4, 3. 4.)

2. Srdce Marie — růže trpělivosti.

Žena z rodu královského v chlévě porodila krále nebes i země; matka Boží do dalekého Egypta utíkala před Herodesem; Požehnaná mezi ženami ztratila v Jerusalemě toho, „v němž požehnání býti měli národové;“ milosti plná Maria dlí pod křížem, připravuje k pohřbu Syna milého na klínu jejím spočívajícího, sedmibolestný meč proniká srdce její: a aj, — přec nereptá proti božské prozřetelnosti, nenařiká, neběduje, nestěžuje sobě na to, že nezasloužené trpí, ale pokorně a trpělivě snáší vše, věrna

svému výroku: „Dívka Páně jsem, staníš mi se podle slova tvého.“

Křesťanská duše! rozvažuj, zdali bolest tvá tak velká, jako bolest Marie? A byť i byla, zdali tak nevinně trpíš, jako nejnevinější Matka Páně? Uznej raději, že Bůh pro hříchy tvé tebe kárá a trestá, by tě trestati nemusel na věčnosti.

Snášej tedy trpělivě a sodevzdáním se do vůle Boží každý kříž a každou bolest. —

Reptání proti Bohu, přílišné nařikání stížilo by kříž tvůj, trpělivým však pomáhá Kristus nésti břímě kříže; praví jistě sám: „Pojďte ke mně všickni, kteří pracujete a obtíženi jste a já obcerstvim vás a naleznete odpočnutí dušem svým (Mat. 11, 28.); dále pak dí: „Kdo chce za mnou přijíti, vezmi kříž svůj a následuj mne.“ (Mat. 16, 24.) Vímeť pak, že milujícím Boha všechny věci napomáhají k dobrému.“ (Řím. 8, 28.)

3. Srdce Marie — útočiště hříšníků.

Hrůzné to pro hříšníka neštěstí, upadnouti v ruce spravedlivého Soudce. Ohromující to vědomí: hříchy mé učinily mne nehodným všech darů a milostí Božích, bez nichž ani v životě ani v smrti šťastným býti nemohu. Volám k Bohu o milosrdenství, než — nejsem hoden vyslyšenu býti. Se-stárnul jsem v hříších — hrozba Hospodino va se vyplnila na mně, hrozba pronesená ústy Isaiáše proroka (6, 10): „Oslep srdce lidu toho a uši jeho obtěž a oči jeho zavři, aby snad neviděl očima svýma a ušima svýma neslyšel a srdcem svým nesrozuměl a neobrátil se a uzdravil bych jej.“ Ach, kde naleznu útočiště? — Tam je najdeš, kde dítě je hledá a nalezá, chtěc udobřiti rozhněvaného otce, v láskyplném totiž srdci máteře své.

Maria jest matka naše, orodovnice naše, ona smířiti může a smíří nás se Synem svým a všickni, kdožkoli k materskému srdci jejímu se utkali, pokání své umožnili a usnadnili. „Neníť zahanbení doufajícím.“ (Dan. 3, 40.) Neztracujtež doufanlivosti své, kterážto velikou má odplatu. (Žid. 10, 35.)

4. Srdce Marie — obraz pobožnosti.

Při modlitbě nalezl ji archanděl Gabriel, nesa jí poselství s nebe. — Kýž by i nás anděl strážný nalezl vždy při modlitbě, jistě by pak nebylo tolik pádů v čas pokušení. Pozorná rozmluva s Bohem — jakouž jest nábožná modlitba — nedá nám hřešiti před všemohoucím Otcem a Soudcem naším, s nímž rozmlouváme. Sám mistr nebeský učí a napomíná nás: Bděte a modlete se, abyste v pokušení neklesli (Mat. 26, 41). „Hospodin skála má i síla má i vysvoboditel můj.

V soužení svém (i v pokušení) vyzývati budu Hospodina a k Bohu svému volati budu; i vyslyší hlas můj a křik můj přijde v duši jeho.“ (II. Kr. 22, 2. 7.)

XXXII. Na den sv. Angely — 31. května.

1. Sv. Angela z Meriči pocházela ze vznešeného rodu. Ač otec její v okolí Bresciánském mnohé statky měl, vedla nicméně sv. Angela od mladosti život sprostý, mravný a bohabojný. Ctnost a bohabojnost, totéž pravá šlechtnost a vznešenost, ješto každého křesťana vůbec, zvláště pak klášternímu povolání se oddávšího, zdobiti má. Má-li každý křesťan bez rozdílu stavu býti zbožným služebníkem Kristovým — čím větší zbožnost má ony duše, jež k službě Boží slavnou přísahou se zasvětily, krásiti a zdobiti; vždyť ony mají býti zrcadlem, v němž by se starostmi a svědci obklopené duše zhlížely. Ano každý, kdo vstoupiv do kláštera Pánu Ježíši po celý život se zaslíbil — přijímá na sebe povinnost doplňovati ty vady a nedostatky v modlitbách, jimž větším dílem světské osoby podléhají.

2. Sv. Angela byla spanilá dle těla, ještě spanilejší ale dle duše, neboť ozdobena byla čistotou panenskou, kterou po celý život svůj bez poskvrny zachovala. „Marná a pomíjející jest krása; žena, která se bojí Hospodina, ta chválena bude.“ (Přisl. 31. 30.) Čistota panenská — totéž pravá krása; protiví se Bohu spanilé tělo, v němž nepřebývá spanilá duše. Nechtějtež panny křesťanské pečovati více o krásu a ozdobu těla, než o krásu a ozdobu duše. Krása těla uvadne, ozdoba jeho zvetší, avšak ozdoba duše — nevinnost — nezetlí v hrobě, nýbrž zdobiti vás bude co nevěsty Kristovy drahým, krásným, nepomíjejícím šperkem. A jak mnohem více hlídati musíš nebeský poklad čistoty, zbožná panno, kteráž jsi tuto čistotu slavnou přísahou před tváří Boží i Církve zaslíbila; ó zachovej ji neposkvrněnou až do hrobu.

3. Svatá Angela, ač pocházela z rodičů bohatých, nezakládala sobě na statečích vezdejších — při všem bohatství byla až do smrti své chudobnou, pokornou. K čemu pak užívala statků těchto? Ke cti a chvále Boží, ku prospěchu svých bližních.

Ozdobovala stánky Boží, chudým a nešťastným poskytovala almužen; zvláště pak vedla náklad na vychování dítěte. Těm nejen že sama zbožnost a ctnost v srdce vštěpovala, ona i zvláštní společnost panen za-

ložila, jimž uložila za povinnost, mládež vyučovati, bohabojně vychovávat, bludů a hříchů chrániti a v náboženství křesťanském ji cvičiti.

Tak ukládala vezdejší statky své na úroky stonásobné — pro nebe.

Jak krásný to příklad, jehož by si povšimnouti měli boháčci tohoto světa, ti, jenž často na své zábavy ohromné částky peněz vynakládají — při tom však dělníky své a jich dítky na těle i na duši zakrměti nechávají, o vychování jich nedbajíce.

Než i ten, kdo má málo, může milosrdným býti a z mála málo potřebnějšímu podati. „Kterak budeš moci, tak buď milosrdným. Budeš-li míti mnoho, dávej mnoho; jestliže málo míti budeš, také z mála rád uděluj.“ (Tob. 4, 8.)

Vy však, jenž dobrovolně jste se odrekli pozemských statkův, by jste hledali a našli nebeských, libujte sobě v pokoře a sprostnosti i z mála chudým ochotně poskytlující; víte zajisté, jak mile přijat byl i ten nepatrný halíř chudé vdovy, že byl podán z upřímného srdce. — Skládejte sobě poklady v nebi. (Mat. 6, 20; I. Tim. 6. 17—19.)

Hlasatel atheismu.

Dr. Ludvík Büchner, známý spisovatel knihy „Kraft und Stoff“, oblažil Vídeňany svými přednáškami. Špekulace nebyla smělá, když již Büchnerův přítel, Karel Vogt, cestu nesmyslu kleslil, a nástupci ukázal, že se tam dá něco vydělati.

Nového nepovídá p. Büchner nic, neboť co k. př. o vánočních svátcích žvástal, to jsme již dávno ve feuilletonech „N. Fr. Presse“ čtli, a co o původu člověka blábolil, před lety již pan Vogt pověděl.

Nechceme dále těm vrtochy zabývat se, ač by dobré bylo, metodu ukázati, která v této šílenosti leží, co již stalo se v knize: „Kříž Kristův a kříž tohoto světa“ (Das Kreuz Christi und das Kreuz dieser Welt. Ve Vídni, sklad Mayera a Comp.), z níž také některá místa uvedeme. V dotčené knize nejprve se uvádí známé slovo velikého Leibnitze: „Poslední haerese bude dokonáný atheismus“, načež se na str. 200 takto pokračuje: Tuto haeresi máme již v materialismu naší doby.

Chci toto tvrzení ze spisů tří vynikajících obhájců tohoto směru dolíčiti a zároveň ukázati odpor, v který nutně přichází každý, kdo jen jediné učení víry upřítati počíná. —

Katolickému učení v čele stojí dogma:

že jest jeden Bůh, a sice všemohoucí, nekonečný, který jest stvořitel „viditelných i neviditelných věcí.“ Podrobení se tomuto článku víry stojí snad přemáhání, to nevím, ale domýšlím se, že by jinak učení tomuse neodpíralo. Avšak těžme se, jak to dopadá s apoštoly materialismu, když učení toto zavrhují.

Známý spisovatel „Physiologische Briefe“ Karel Vogt praví prostě, „že nemůže osobního stvořitele s pravidly zdravého rozumu srovnati.“

Rovněž tak píše duševní jeho bratr, známý spisovatel, či vlastně kompilator knihy „Kraft und Stoff“ (Ludvík Büchner). Ten již naprosto tvrdí, že není Boha, který svět stvořil, a podotýká dále, že náuka o jsoucnosti „tvůrčí síly“ tedy Boha co stvořitele, dobrodružna a za vlasy přitažena jest! — Tu musíme se nutně ptáti dále: Když Bůh světa nestvořil, jak tedy povstal svět? — Na to odpovídá týž muž: „Síla a hmota“ jsou nesmrtelné, jsou od věčnosti a věci děkují svůj původ a své rozplemeňování jen spolupůsobení v nich samých ležících přirozených sil. Není tedy dle náhledu tohoto muže všemohoucího Boha, ovšem ale jest všemohoucí síla, která v hmotě samé leží, a rovněž tak není Boha neskonaleho, ovšem ale „hmota neskonálá.“

Tak praví též třetí ze známých hlasatelů materialismu, spisovatel knihy: „der Kreislauf des Lebens“, že není Boha co stvořitele, který od věčnosti jest, ovšem ale jest síla a hmota, kteréžto obě od věčnosti jsou. Kdežto tento třetí (Jak. Moleschott) věčnému Bohu stvoření světa upírá, {připouští u člověka možnost, že by mohl organické bytosti tvořiti, „kdyby jen světlem, teplem a tlakem vzduchu právě tak vládnouti mohl, jako poměrnou váhou u hmoty.“ — Ovšem „kdyby“ to mohl! Ale na této velké maličkosti právě vše závisí, a tento podivný filosof byl by mohl právě tak dobře a kratěji říci, že by člověk mohl celý svět stvořiti, kdyby jen byl všemohoucí, — pravá to maličkost, které se mu však nedostává.

Z toho zřejmo, jak podivnou výměnu v učení o Bohu, všemohoucím a neskonalem stvořiteli světa, materialismus za našich dnů učinil. Boha, věčného a neskonaleho stvořitele světa, prý není, ovšem ale jest prý hmota, kterou před očima vidíme, a nějaká v ní skrytá síla, věčná a neskonálá. Bůh, co osobní stvořitel světa, je prý v odporu s rozumem, a myšlenka ta je prý za vlasy přitažena a dobrodružna, že se ale věci svou

vlastní silou zplodily a touž silou rozplemeňují, to prý nesmírně moudré.

Konečně prý Bůh, co stvořitel, rozumu odpírá, ale člověk, co všemohoucí stvořitel, to prý velmi pochopitelný článek víry, ovšem kdyby jen toho nešťastného „kdyby“ nebylo.

Mohl bych říci: Povolám rolníka od pluhu, aby zde rozhodl, které učení jest rozumnější; ale rolník by takové rouhání ani poslouchati nechtěl; — mohl bych říci: Přivedu dítě ze školy, aby tu přimezi vírou církve a učním moderního materialismu rozhodlo; ale dítě by se smálo, kdybych tu ještě soudce potřeboval: — ano vzal bych blbce z hor, a ubohý tento blb by se divil, že učenci tohoto světa za našich dnů tak nesmyslné věci hlásají. — Jest to tedy klatbou směšnosti, ba ještě víc, klatbou odporu a pošetilsti stíháno, když se o učení o Bohu, co osobním stvořiteli světa, pochybujeme. Jdu dále. Jest Bůh, dle učení církve, stvořitel světa, jest také stvořitel člověka, kterého s tělem a s duší stvořil, a sice jak člověk nyní jest, s nesmrtelnou duší, která jest od těla rozdílná, a s tělem smrtelným. Tělo určeno k smrti a k budoucímu vzkříšení, duch pak nesmrtelný určen pro věčnost. To jest učení církve a já pravím opět: snad to těžké věrou učení tomu se podrobiti; to nevím, ale domýšlím se toho, a to proto, že týž materialismus zvláště tomuto učení se protivuje. Chci izdeukázati, jaký zisk tento odpor nese. Právil jsem již, že podle tohoto moderního kacířství není to Bůh, který svět stvořil, a následovně dle téhož učení ani člověka nestvořil. Jak tedy povstal člověk? Jak již zmíněno, mají dle toho učení všechny věci svůj vznik a původ v spolupůsobení věčné hmoty a v ní ležící věčné síly, ale tímto působením bezprostředně člověk nepovstal. Tak daleko se ani to nové poňanství neodvážilo, aby bylo učilo, že člověk se svým myšlením a se svou činností děkuje svou jsoucnost jen nahodilému styku nějaké věčné síly s nějakou věčnou hmotou. Tu přišel v příhodný čas vynález anglického lékaře, známého Darvina, — který zároveň i básníkem byl, a zajisté že právě tak ctěným básníkem, jako lékařem, vynález tohoto Darvina, pravím, přišel velmi vhod, a záležel v tom, že člověk z opice se vyvinul, tak že ani není původního stvoření. A tak jest člověk ve svém vzniku a následovně i ve své důstojnosti co možná snižen, z druhé strany pak bytost zvířete co možná vyvýšena, aby se obé, člověk a zvíře zblížili. Proto tvrdí spisovatel knihy: „Der Kreislauf des Lebens“ (str. 26), že rozdíl mezi vědě-

ním zvířete a člověka jen v tom spočívá, že prý člověk má vyvinutější smyslové ústroje, kdežto spisovatel knihy „Physiologische Briefe“ již i o ideách zvířete mluví (str. 418). Aby konečně zčlověčení zvířete vedle zhovadění člověka objasnil, praví na jiném místě (viz. Vogt „Vorlesungen“ II. 279. O tom „Köln. Blätter“ od 20. ledna 1865), že se u zvířete i „zárodky víry v tajemné bytosti vyšší přirozenosti odhaliti mohou. Ovšem že prý zvíře nemá vlastní víry, ale že prý má bázeň před neznámým, z čehož u člověka bázeň Boží vzniká.“ A tak bychom byli o krok dále. Ono moderní pohanství, o němž mluvím, zavrhuje víru v stvoření člověka od Boha, jakožto věc nesmyslnou, ale naopak v tom prý leží velký a hluboký smysl, že poslední civilisovaná opice prvního člověka zplodila, a leží prý v tom důmysl, když meze mezi člověkem a zvířetem tím se chce vyrovnati, že se zvíře tak vyvíší, že se mu i schopnost k víře přiznati může, kdežto se na druhé straně náboženské víře člověka vysmívají a z ní posměch si tropí. Ale na tom moderní pohanství ještě nepřestává, neb nemůže se zastaviti tak, jak s hory valící se balvan ve svém pádu zastaviti se nemůže.

Je-li, jak jsem pravil, poslední civilisovaná opice pramatkou prvního člověka, je tím původ celého človecenstva od první Bohem stvořené dvojice lidí popírán, a tím celá víra starého židovstva bájkou, a celé křesťanství nesmyslem, náhled to, který i rationalistický Herder v prvních svých pěti knihách „Idee zur Philosophie der Geschichte“ zavrhuje.

A skutečně polemizuje spisovatel „Physiologische Briefe“ v známém spisu „Köhlerglaube und Wissenschaft“ proti starému zjevenému učení o původu člověka od jediného páru, nazýváje učení to „zastaralou báchorou“ a „starým mosaickým bláznovstvím.“ Tím bychom byli s učením o prvotním hříchu a tím i s celým křesťanstvím u konce. Kdyby tomu skutečně bylo tak, co bychom měli říci o víře človecenstva šest tisíc let staré, a ještě více, co bychom měli o osobě Krista a jeho učení říci? Nechci to vše ani mysliti, tím méně vysloviti, neboť takovému rouhání, které nutně z toho plyne, bych ani v myšlénkách nehovl. —

Avšak nejsme s tím ještě u konce; kámen valí se ještě dále v hloubku. Moderní pohanství, které se z materialismu naší doby vyvinuje, žene se dále, až ke konečnému odporu, až k pošetilosti.

Tažme se tedy dále. Kdyby tyto hrozné náuky našeho křesťanského pohanství prav-

divy byly, jak bylo by s člověkem, jak s jeho žitím?

Jak se to má s jeho tělem, jak s jeho duší? Jak s jeho myšlením a s jeho chťením, a jak tomu s tím, co nazýváme nesmrtností jeho duše?

Na tyto otázky ať opět tři již jmenovaní velikáni nynějšího materialismu odpovědí.

Duševní a hmotné pole nesmí se od sebe dělití, praví spisovatel „Physiologische Briefe,“ a z toho dovozuje spisovatel knihy „Kraft und Stoff“ dále, že duše nic jiného není, než „produkt zvláštního složení hmoty.“

— To jest jinými slovy: Člověk nemá duše, a co se duší člověka nazývá, jsou jen zevnější výjevy jeho tělesného života. — Ale spisovatel dříve jmenovaného spisu: „Köhlerglaube und Wissenschaft“ udává to již mnohem zřejměji, když dří: „Není nesmrtné individuální duše“ a podmínka, že člověk duši má, je prý „pouhá hypotéza.“ „Zdravá věda,“ praví dále, „nepotřebuje duše člověka, která není nic jiného, než vynález kněžů.“ Konečně jde dále a tvrdí, že jest to „pouhý nesmysl“ v duši člověka věřiti, a jakožto poslední důvod tohoto tvrzení uvádí, že duše nevidíme, a tím že přijímáme bytost, která žádným smyslným prostředkem dokázati se nemůže.

Tato tvrzení jsou jasná dosti, a přec mluví týž muž na jiném místě opět o „duši“, o „duševním stavu“ ba i o „výkonech ducha.“

Pominu tyto odpory, neboť kdo věčné pravdě odpírá, musí nutně sám sobě odpírati. — Půjdeme tedy dále. Kdyby to vše tak bylo, a člověk nic jiného nebyl než sama sebe pohybuující stroj, jak se to má dále s jeho myšlením, jeho vůlí a jak s jeho nesmrtností? Myšlénka, praví spisovatel knihy „Kraft und Stoff“, není nic více než činnost nervů mozkových, a všechny myšlenky člověka na tom závisí, mnoho-li fosforu ve svém mozku má. Rovněž tak podotýká spisovatel knihy: „Der Kreislauf des Lebens“, že i vůle člověka nic jiného není, než výsledek činnosti mozkové*), k čemuž dokládá spisovatel knihy „Kraft und Stoff“, že člověk jest sice svoboden, ale se zavázanýma rukama. Konečně slyšme poslední výsledek tohoto učení, který zní: Není žádné nesmrtnosti duše, neboť „jedině nesmrtný“ — praví spisovatel „Physiologische Briefe“ — jest hmotný svět; a konečně spisovatel knihy „Kraft und Stoff“ nesmysl svůj

*) Známý Liebig podotýká k tomu, že sirky musejí být velcí filosofové, když jejich hlavičky jsou celé s fosforu.

vřeholí v tom, když dí: „Obyčejně se mluví o smrtelném těle a nesmrtelné duši; správněji musí se ta věta ale převrátit, poněvadž právě to hmotné věčné jest a nepomíjející, a musí prý se tedy správněji o „nesmrtelném těle a o smrtelné duši“ mluvíti.

Kdybychom chtěli celé toto vyznání víry čili lépe nevěry, v málo slov zahrnouti, znělo by asi takto: Není Boha, který svět stvořil, a bylo by dobrodružné, něco takového tvrdit, ovšem ale by mohl člověk v jistém smyslu býti stvořitelem. Proto věci věčnou silou z věčné hmoty se stvořily, člověk ale sám co člověk není stvořen, nýbrž vyvinutí, či lépe řečeno, odrůda pokolení opic, neboť on není nic jiného než svému původnímu určení nevěrná opice. Proto jest učení o stvoření člověka, jak v bibli stojí, a o původu od jednoho páru lidí, lichá bájka, rovně jako učení o hříchu dědičném. Tato vyvinutá opice, kterou člověkem nazýváme, vyniká jen proto něco málo nad ostatní zvířata, protože jeho smyslové ústroje jsou vyvinutější. Jinak ale není mezi člověkem a zvířetem rozdílu, neboť i to nejvyšší, co člověk má, totiž víru, i tu u zvířat lze co mohutnost najíti. Člověk sám ale nemá duše a je to nesmysl mluvíti o lidské duši, neboť to, co nazýváme myšlením a chtěním, jest jen mechanická činnost mozku, jakož i všechny ostatní pohyby a výkony mechanické činnosti svalů a nervů jsou.

Konečně ale jest ta jeho domnělá duše smrtelná, a chceme-li již na něm něco nesmrtelným nazývati, pak jest to jeho tělo, které potud jest nesmrtelné, pokud částky hmoty, z nichž složeno jest, věčné a nesmrtelné jsou.

Z tohoto hrozného vyznání nevěry, které u části našeho tak zvaného učeného světa své přívržence má, a které v poslední době jeden vynikající učenec rakouské jedné university veřejně hájil, z toho vyjímám pro praktický život jen jediný příklad, a sice ten, který se zdá v celém tom učení býti nejnepatrnějším. Člověk nemá myšlení, jak nás tomu učí víra, nýbrž jak chtění, tak i myšlení jest mechanická činnost mozku, která na jakosti mozkové látky a na množství fosforu závisí.

Kdyby to mělo býti pravda, pak jsme s občanským a náboženským životem u konce. Jakým právem chtěli bychom zloděje nebo vraha nazývati zločincem, a jakým právem směl by si člověk, který v občanském životě za soudce jiných určen jest, dovoliti takového tak řečeného zločince odsouditi? Ten mohl by říci: Svůj mozek a složení jeho jsem si sám nedal. Má činnost

mozku však, jenž jest následek jakosti mého mozku, k tomu mne vedla, abych člověka zabil, loupeže se dopustil, aneb jiný mechanický čin vykonal, který vy zločinem nazýváte. Proč mne chcete za to trestati? Trestejte, můžete-li, ony síly přírodní, které mozek můj tak utvořily, jak právě jest, já ale jsem v tom případě zcela nevinen! A tak by měl zločinec ten úplnou pravdu, a kdoby ho trestati chtěl, zločinu by se na něm dopustil. — Ale tažme se, kam bychom v občanském životě přišli? Všechny občanské zákony byly by tím podvráceny, a kdo ve světě by ještě o právu a nepravu, spravedlnosti a nespravedlnosti mluvíti chtěl, mluvil by pošetilost, neboť pak byly by nejvyšše dobře aneb špatně ustrojené mozky lidské a následkem toho dobré a špatné činnosti mozku, a za dobře sestrojený mozek nikdo by nezasloužil odměny, jako by za špatně organisovaný trestán býti nemohl, neboť jednoho i druhého si člověk sám nedal.

A ptáme-li se, jak se to má při tomto učení s křesťanstvím? Vypadá to i při nejseštrnějších výrazech co rouhání se Bohu, ale musíme i na to dáti odpověď.

Před osmnácti sty lety narodil se v Palestině člověk, který slul Ježíš Kristus, a tento člověk měl zvláště organisovaný mozek, jehož činnost ho pohnula, že o pravdě, o víře a o zjevení z Boha mluvil a který takovým způsobem učení přednášel, které pak novým zákonem nazval. To vše mělo jen v mozku a fosforu svůj původ.

Nechci to dále sledovati, hrozím a chvěji se při té myšlence. Jak se to má s námi, záky onoho muže, kteří od něho vykoupení, v jeho církvi žijeme?

Dle tohoto učení nejsme svobodní, o dobrých skutečích a mravopověstnosti nemůže býti řeči.

Domýšlíme-li se, že máme víru, jest tato víra něco, čehož i pes díl má, neboť spisovatel „Physiologische Briefe“ hledá a nalezá u psa jakousi bázeň, z které u člověka „bázeň Boží“ prýští. Myslíme-li na Boha, jest to dle téhož učení kejkklřství, neboť tato myšlénka jest jen činnost mozku, a když se k tomuto Bohu modlíme, jest tato modlitba klam a nesmysl, neboť jest to jen množství mozku a obsaženého v něm fosforu, co se náhodou v pohyb uvedlo, a co nyní modlitbou nazýváme.

Nebudu o tom dále mluvíti, domýšlím se, že jsem již toto nové pohanství dosti vyličil. Toto učení pokládá se za našich dnů v jistých kruzích za učení svobody a osvěty a jakožto pokrok proti katolické pra-

vdě se staví, hlasatelé učení toho pokládají se za učence své doby, a i naše doba za učence je považuje.

V tom leží smutné svědectví naší doby, a jak staré pořekadlo praví: „Každý národ má tu vládu, jakou zaslouhuje, nebo ani Nero nebyl horší než jeho doba,“ tak mohli bychom říci: I tito moderní učitelé náboženství nejsou horší než jejich doba, neboť v lepších časech byli by nemožní, a představený vysokých škol, který by před všemi posluchači a učiteli ústavu takové učení zastával, nedal by se ani mysliti.

Dle „W. Kchztg.“

Chudý sirotek z Dlouhé ulice.

Obrázek ze 14. století od Frant. Pravdy.

IX.

Uplynul rok 1367 a teprv roku 1368 mohl císař Karel podstoupiti svou válečnou jízdu do Itálie, aby papeže uvedl do Říma. Vojsko své vypravil napřed a pana Petra z Michalovic mu dal za vůdce.

Císař se již strojí k odchodu, je 1. dubna a 2. dubna s císařovnou opustí Prahu. I dívá se z oken svého paláce na krásné město, s nímž se na čas zase rozloučí a má radost, že on je povznesl k nynější slávě.

Tu na hrad přicválalo 120 dobře ozbrojených jezdců a postavilo se před obydlí císařovo, v čele jejich je — starý Jan Rotlev. Císař napřed nevěděl, co se děje, nevěděli to jeho dvořáninové a všickni se tomu velmi podivili.

Rotlev si dal pomoci s koně, přijel na nejkrotším ze všech a má na sobě jen obyčejný svůj staročeský oblek. Kráčí vzhůru do komnat císařských a praví k císaři, jenž mu přišel naproti: „Vaše Milost račiž dovoliti, abych zde odevzdal tyto své lidi. Je to vybraná chasa, statečná a věrná a nedá císaři a králi svému ani vlasu zktiviti na hlavě, nemohu ji řídit a vésti sám, sotva jsem se dostal sem na hrad. Ta zlá pakostnice mne souží a kdybych měl doma syna Václava, jenž bohužel se mi nevrací, arcit by on jim velel. Však mám tu strýce svého Mikuláše Rotleva, ten nás zastane a Milost Vaše se na něj zcela může spolehnout. Lid můj se o bezpečnost Vaší císařské osoby postará a my doma se budeme modlit k Bohu, aby vysoký panovník a milý otec náš vrátil se k nám ve zdraví.“

Karel podal ruku příteli svému Rotlevovi a neřekl než: „Děkuji ti, Rotleve,

za nový tento důkaz oddanosti tvé ke mně“ a sešel s ním dolů, aby si prohlídl chroubrou jeho družinu. Sedí na překrásných koních, má výbornou zbraň, stejný oblek blankytné barvy, a 12 spízných vozů ji bude následovat na Rotlevovy útraty.

Karel se s Rotlevem rozloučil opravdu přátelsky a tento odjel domů na svém volném a dobrém koníku.

Výprava do Itálie se podařila, nepřítel je poražen, papež zase sídlí v Římě, císař se tam pozdržel, dal císařovnu korunovat a vrátil se do Prahy teprv následujícího roku. —

Mladého Rotleva tu ještě není a mezi tím přinesla se zpráva, že se ztratil v Hamburku.

Za tehdejších časů lákali, chytali a odváděli hanební náhončí schopné a silné lidi, zvláště neprozřetelné a neopatrné jinochy, na holandské galeje, aby tam konali těžkou práci lodní, žijíce jako otroci, odloučení od světa, bez naděje na vysvobození.

Ubohý Rotlev se jim snad také dostal do rukou; společníci jeho s dvěma lodicema přijeli nazpátek s drahým a vzácným zbožím, jež bohatství otcovo ještě rozmnožilo, ale syna mu nepřivezli.

Vypravilo se vyslanstvo za vyslanstvem, císař Karel sám zakročil, ale vše marné, hledání a vyšetřování neprospeklo: Václav Rotlev zmizel a mnoho let o něm nebylo nic slyšeti.

Je to hrozná rána pro rodiče a císař si často vytýkal, že on jim ji zasadil, že je přivedl o jediného syna. Chce jim ovšem ztrátu jeho nahraditi, ctí Rotleva, vyznamenává ho, učinil ho svým mincmistrem, obesílá ho k sobě, chodí k němu, ale štěstí jeho zůstalo navždy zmařeno. Je spokojen, je odevzdán do vůle Boží a do vůle svého milého císaře, a říká, kdyby měl ještě více synů, že ani chvíli by se nezdráhal pro vlast je obětovat.

Obětuje pro vlast co má, totiž své velké bohatství a přispívá na vše, co císař vyvádí dobrého a slavného.

Však vnitřnímu žalu a bolu se Rotlev přece neubráníl, hlodá mu na srdci i jeho věrné manželce Markétě a oba je před časem přivedl do hrobu.

Největší útěchou jejich je schovanka Eliška, přenesli na ni lásku svou a ona až do posledního okamžení jako pravá dcera jim sloužila.

Jména Rotlevovo přešlo na jeho příbuzné a ti neměli útrpnosti s Eliškou sirotkem, nýbrž dali ji pryč z domu a ona

musela sama o sebe se starat. Byla k tomu nyní zajisté schopna a snadno chléb ve-zdejší si vydělala.

Dokonal život svůj i císař Karel roku 1378, Eliška byla přítomna přeslavnému jeho pohřbu a ovšem také na druhé milé ne-božtíky své: arcibiskupa Arnošta, otce Rotleva a matku Rotlevovou si zpomněla.

O Václavovi Rotlevovi neví, má-li ho počítati mezi živé nebo mezi mrtvé, ale modlí se za něj a oplakává ho pořád ctíc a velebic jeho památku.

Nádherný dům Rotlevův jest prodán, koupil ho roku 1383 král Václav, syn Kar-lův a daroval ho mistrům a vysokým školám Pražským, pod starým jménem kolleje Karlovy.

Za tři léta se mistři přestěhovali a tu se přihodilo, co již nikdo neočekával.

V kostele u sv. Havla leží pochován Jan Rotlev s manželkou svou Markétou a hroby jejich často ozdobuje kvítím Eliška Hodkova.

Přináší zase věnec. Hle před drahým jí náhrobkem klečí muž v jinozemském obleku, rozjímá a nábožně semodlí. Nechce ho vytrhovati a chová se tiše. Povstal, od-hrnuł suché a zvadlé listí z předešlého věn-ce a čte nápis: „Tuto pochován jest slo-vutný a vzácné poctivosti hodný Jan Rotlev a manželka jeho Markéta Rotlevová.“

Co následovalo, toho si již nevšímal a co četl, četl již po druhé a proto nebyl překvapen.

Políbil svaté místo, poželhal je a po-želhal sebe křížem a chce odejti.

I spatřil dívku s věncem za sebou, podíval se jí do očí, zarazil se a praví: „Nejsi ty Eliška Hodkova?“

Ona již také tuší, kdo on je, ačkoliv dlouhý vous, utrápená tvář a poutnický oděv ho změnily a volá: „Jsem Eliška Hodkova a ty, pane, jsi Václav Rotlev, není-li pravda?“

Vyndal obraz Panny Marie, co měl od ní, a přiznal se, že je Václav Rotlev.

Eliška mu věří a děkuje Bohu, že se navrátil přítel a ochránce její z mládí.

Pověděl jí, že v skutku byl nevolníkem na holandských galejích, z nichž teprv nyní se vybavil nebezpečným útekem, a ona mu oznámila, co se rodičů jeho a dědictví po nich týkalo.

Šli spolu okolo domu Rotlevova, kam již chodili a odkud vycházeli mistři a jejich žáci a Václav Rotlev si umínil, že se k němu nikdy nebude hlásiti.

Hlásil se k ostatnímu svému jmění,

pozůstalosti to po rodičích a muselo mu býti vydáno, když dokázal, že je syn Rotlevův.

Mezi tím vyšlo na jevo, že Eliška k smrti dochovala jeho rodiče, jsouc jim jedinou, však milou a pevnou podporou v stáří, Václav se přesvědčil o její hodnosti a ji pojal za manželku.

Rod Rotlevův se zase povznese a Václav Rotlev a Eliška Rotlevová vyrovnali se svým výborným předkům Janu Rotlevovi a Markétě Rotlevové.

Chudý sirotek z Dlouhé ulice si zasloužil místo, které napotom zajímal, a pože-hnání a štěstí zakládal, šířil a množil kolem sebe.

D O P I S Y.

Od Blaníka dne 10. května 1872.

(Pohřeb † vikáře p. Ant. Sklenáře.)

Z rána dne 4. května hlásal velký zvon s věže kostela Louňovického děsnou novinu, která pobouřila celou osadu: že zemřel náhle, mrtvicí raněn, veled. p. farář a k. arc. vikář *Ant. Sklenář*. Kdo mohl, spěchal k farnímu domu, aby se přesvědčil o tom, čemu nikdo nechtěl uvěřiti, i užírl, že dobrý pastýř již jen tělem přítomen jest mezi svými ovečkami. Shromáždění klekali kol lůžka, by se pomodlili za lehké duši odpočinutí, slova modlitby však zmřela jim na rtech, jen hojné slzy, ty svědkyně bolesti upřímné, ronily se všem po tvářích, a rmutné ticho přečasto bylo usedavým přerušováno plácem a štkáním. Napomenutí Páně: „Bděte, neb nevíte, v kterou hodinu Pán přijde“ vrývalo se každému hluboko do srdce. Bol osadníků byl tím větší, čím neočekávanější byl odchod mileného pastýře, a jak jinak? Od své mladosti sdílel zvěčnělý s nimi radosti i žalosti let a dnů minulých, nesl s oddaností brým dne i horka, styky s osadou jeho byly steré. Dítka plakaly učitele laskavého, mládež tesknila po vůdci otcovském, mužové si s vděčností připomínali horlivost zemřelého pro dům Boží, dobrořečili mu za to, a ne-jeden s úctou vypravoval, jak se jim pro-půjčoval, kdy a kde mohl, starci těšili se, že snad i jejich den jest blížký, kdy s pa-stýřem svým se opět shledají; zkrátka — den nalezení sv. kříže vyřval osadě Louňovické a celému vikariatu srdce, jehož tlukot byl jim zasvěcen, jejichž tužby a přání byly i jeho tužbami a přáními.

Den 6. května byl ustanoven za den pohřební. Z blízka i z dál scházeli se truchlíci, by poslední vzdali poctu zemřelému,

Jak velké vážnosti zesnulý u vel. duchovenstva se těšil, poznati lze z toho, že přes prosební dny sešlo se jich 22. Když rakev kvítím a odznaky kněžské důstojnosti ozdobená vynešena byla z farního domu na nádvoří, a sbor zpěváků zapěl dojemnou píseň: „S Bohem, otče dobrý!“ tu veškeré množství lidí pustilo žalu svému úzdu, tak že nijediné oko nezůstalo suché a pláč se ozýval na všech stranách. Průvod pohřební vedl veledůst. p. vikár okresu Votického Ant. Mládek. Když rakev složena byla před oltářem v chrámu a obecní zastupitelstvo rozestavilo se kolem rakve, vystoupil na kazatelnu důst. p. Vincenc Macháček, farář Konratecký. Za hrobového ticha zavzněla slova: „I plakali ho synové Israelští po třicet dní.“ (5. Mojž. 34, 8.) Dojímavým způsobem přirovnával pastýře od Boha poslanému vůdci Israelských. Výtečná řeč často hlasitým přerušována byla pláčem, zvláště když mluvil důst. p. řečník o srdci zesnulého, které umělo odpouštět nepřátelům, tak že dobrota jeho srdce až jemu samému na škodu bývala.

Po slavném requiem, jež sloužil důst. p. Ant. Vlasák, farář na Hrádku, a po příslušných obřadech hnul se průvod na sv. pole za městečko, kdež u otevřeného hrobu krátce, ale srdečně promluvil veledůst. p. Jan Vilímek, děkan Vlašimský. Po vykonaných u hrobu obřadech sloužil andělskou vp. Jos. Pachta, domácí kaplan. P.

KRONIKA.

Z Prahy. Slavnost sv. Jana Nepom., muč. a hlavního patrona království Českého, koná se tímto pořádkem: Dnes v svatvečer slavnosti (15. května) v 6 h. ráno u hrobu sv. Jana mše sv. se zpěvem. O půl 9. h. requiem za ř. údy Dědictví sv. Jana Nep. Odpoledne ve 3 h. budou u Věch Svatých slavné nešpory a hodinky jitřní, v 5 h. u hrobu sv. Jana česká pobožnost a líbání sv. ostatků. Po celý den se zpovídá. Zítřa o slavnosti bude u hrobu sv. Jana první mše sv. v 5 hod., v 6 hod. mše sv. se zpěvem a českou pobožností, v 7 h. zpívaná ranní, pak tiché mše sv. Od 5 hod. z rána bude se zpovídati po celý den, jakož i v pátek. Poněvadž za příčinou opravy stoličného chrámu sv.-Vítského hlavní loď posud jest uzavřena, bude letos opět u Věch Svatých o půl 9. německé a v 10 h. české kázání, načež tamtéž v 11. hod. J. Emin. nejduš. p. kardinál sloužití bude pontifikální mši sv., po kteréž udělí apoštolské požehnání

spojené s plnomocnými odpustky pro všechny přítomné, kdož svátost pokání a nejsv. Svátost oltární hodně přijali. Při této mši sv. koná se též sbírka na dostavění velechrámu sv. Víta. Odpoledně o 3 h. slavnostní nešpory, pak o půl 4. h. bude české kázání u sv. Jiří a německé u Věch Svatých. O 4 hod. povede se uvnitř chrámu sv.-Vítského slavný průvod s nejsv. Svátostí k hrobu sv. Jana, kdež uděleno bude požehnání. U téhož hrobu budou pak o půl 5. české zpěvy, a v 5 hodin české litanie a sv. požehnání, pak líbání sv. ostatků, konečně v 7 h. pobožnost německá. V pátek 17. t. m. budou u hrobu sv. Jana mše sv. opět od 5 h. z rána do poledne; mše sv. v 6 hod. s českou pobožností bude se konati po celý oktáv; v 7 h. zpívaná mše ranní; o půl 9. h. requiem za ř. kněze Ant. Hanikýře, zakladatele Dědictví sv.-Janského; odpoledne v 5 h. české zpěvy, v 6 h. litanie a modlitby české, pak sv. požehnání a líbání ostatků sv. Jana, v 7 h. též pobožnost v řeči německé. Obě tyto večerní pobožnosti konati budou po celý oktáv pp. kanovníci. Dne 23. v poslední den oktávu bude sloužena mše sv. za dobrodince velechrámu sv.-Vítského a za údy jednoty k dostavění téhož chrámu. — Na mostě u sochy sv. Jana Nep. koná se večerní pobožnost jazykem českým v 7 h., něm. pak v 8 h. Dnes, zítřa, o svatodušních svátcích a v poslední den oktávu (23. května) budou ji obdávati pp. kanovníci pod infulou, v ostatní dny farní duchovenstvo od sv. Tomáše. — Na sv.-Václavském náměstí slaví se oktáv sv. Jana Nep. u sochy téhož světce v 7 h. večerní pobožností, kterouž obdávají pp. kaplani od sv. Jindřicha. — U sochy sv. Jana na sv.-Janském náměstí koná se v 7 h. več. pobožnost po celý oktáv farním duchovenstvem od Sv. Ducha. — V kostele sv. Jana Nep. na Skalce slaví se pouť tímto způsobem: O slavnosti sv. Jana Nep. bude v 7 h. ranní mše sv., v 10 h. kázání české, v 11 h. zpívaná mše sv., odpoledne o 4. hod. kázání německé, v 5 hod. nešpory. Po celý oktáv bude v 7. h. tichá, v 10 hod. zpívaná mše sv., a ve 4 hod. odp. požehnání. — Osmidenní pobožnost k sv. Janu Nep. koná se též u sochy téhož světce na Pohořelci každodenně večer v 8 hod. a sice v předvečer, v den a pak v oktáv slavnosti při osvětlení celého náměstí Pohořeleckého. Pobožnost tu koná farní duchovenstvo Strahovské a výlohy na okrášení a osvětlení sochy, jakož i za hudbu zapravují se z dobrovolných příspěvků. Po ukončení celé pobožnosti

slouží se pak na Strahově mše sv. za všechny ctitele sv. Jana Nepom.

— J. Emin. nejdůst. p. kardinal arcibiskup bude o hodech svatodušních udělovati svátost *biřmování*: v sobotu 18. t. m. u sv. Klementa na Starém městě studujícím vysokých a středních škol zdejších a sice v 8 hodin Čechům a v 10 hod. Němcům; ostatním věřícím u sv. Mikuláše na Malé straně v touž sobotu a v neděli svatodušní o 4. hod. odpoledne, v pondělí pak a v úterý svatodušní vždy v 9 h. ráno a o 4. h. odpoledne.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati do 17. května u sv. Salvatora v semináři, od 18—21. u sv. Jiří na Hradčanech, od 22—26. u sv. Jiljí (u Dominikánů).

— Spolek „k stálému klanění se nejsv. Svátosti a k ozdobování chudých chrámů“ zařídil letos opět *výstavu rouch bohoslužebných* v ústavu šlechticů na Hradčanech. Výstava otevřena jest od 8. do 17. t. m. vždy od 10—6 hod. Vstupné se nežadá, dárky však pro chudé kostely vděčně se přijímají.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci dubnu 129 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů, letos celkem již 487 osob.

Z Němec. (Pastýřský list katol. biskupů pruských.) Vůči novému zákonu školskému, kterýž v Prusku nyní se provádí a jímž všeliký dozor na školy duchovenstvu se odnímá, vydali biskupové prusí, z té příčiny ve Fuldě shromáždění společně pastýřský list, duchovenstvu svědčící, ve kterémž ku prostředkům poukázáno, jak by se vzhledem k zákonu jmenovanému zachovati mělo.

1. Každý farář nechť má dozor místní na školy své farnosti, neohlížeje se na zvláštní přivolení biskupa svého.

2. Zvláštního přivolení jen tehdyž třeba, když se jedná o dozor na školy krajské a neb na školy místní, jež mimo farnost jeho se nacházejí. I těm, kteří službu inspektorů již vykonávají, zvláštního přivolení není třeba.

3. Kdyby inspektorům duchovním u vykonávání úřadu jejich věci se ukládaly, jež s jejich kněžskými aneb církevními povinnostmi se nesrovnávají, mají tito úřadu svého se vzdáti, neopomenuvše ordinariatu svému to oznámiti.

4. Oznámení nechť se stane ordinariatu i tehdyž, když by na duchovního vznesený úřad dozoru od státu opět odvolán aneb jiné značné změny v oboru úřední působnosti jeho se udály.

Důvěřujeme se pevně ve Vás, bratři

drazí, že i na dále s vytrvalou horlivostí vyučování v náboženství stálou péčí věnovati budete, a v díle velezáslužném křesťanského vzdělání a vychování mládeže neunavně pracovati neustanete.

Takto předcházejíce učitelům a spoluprávníkům úctou, láskou a sdílností, budete jim slovy, skutky a životem svým pravými vzory nábožného a bohumilého života!

Z Říma. („Liberální“ redaktor u sv. Otce.) Redaktoru jistého liberálního neapolitánského časopisu podařilo se před nedávem domoci se slyšení u sv. Otce; i píše o tom takto: Patře na tohoto muže, jenž nejvyšší hodnost na světě má, jenž císaře, krále a knížata u svých nohou klečeti viděl, jenž tak mnoho a velkých upomínek na osoby a udalosti v sobě chová; patře na tohoto muže, jehož vysoké stáří již úctu vymáhá, pocítil jsem nevýslovnou radost a udivení. Nepamatuji se, že bych byl kdy s takovým posvátným pocitem na nějaké místo vstoupil, neb je s takovým udivem a úžasem opustil, jako v onen den Vatikán. „Papeže jsi viděl,“ tak jsem si v duchu ustavičně opakoval na zpáteční cestě do svého bytu, a pro příjemné myslí naladění a rozčilení neměl jsem více smyslu pro díla umělecká, jež jsem před hodinou ještě s takovou horoucností obdivoval.

— Dne 14. dubna oslovil sv. Otec shromáždění 2500 osob z rozličných římských farností řka: „Přišli jste ke mně v neděli „dobrého pastýře.“ „Já jsem pastýř dobrý,“ pravil Kristus; t. j. pastýř, jenž stáda svého neopustí, i když vlci přijdou; za své beránky i život položím. Všichni katolíci jsou beránky ve stádě Kristově. Já ve své nouzi nápodobuju, pokud slabé mé síly stačí, Pána svého. Ovšem jsou v celém světě beránci ve stádě, zde však jest nyní nebezpečí veliké, a proto jsem neopustil vás ani v nebezpečí, i když vlci přišli. Já nevycházím, a proto jsem ani k vám po delší čas již nepřišel. Příčina toho jest, že by mi bolestné bylo, viděti některou z mých stráží na ulici zavražděnou, aneb svědkem býti ohavného s kněžími nakládání. Pán pravil: „Já jsem cesta, pravda a život.“ On ukázal nám cestu, po níž půjdeme, i kdyby smrt mučeníků na nás čekala; on nás učil znáti pravdu, která jistě k životu věčnému nás přivede.“

Z Asie. (Pronásledování křesťanů.) V Japonsku nastaly křesťanům doby velkého pronásledování, upomínající na časy Deciovy a Diokletianovy. V Nangasaki odsouzeno 2000 křesťanů k smrti mučnické,

Evakura dává rozkazy, aby se tresty po odděleních vykonávaly; 67 podleho již hrozným mukám; dříve odsuzování bývali nešťastníci k smrti hladem, zavírání buď do komor, kamž ani paprsek světla nevniknul aneb vystavování nazí s rukama a nohama svázanýma na zmrzlé řece neb potoku, aneb uhlí řetavé do úst jim dávano. Nyní křižování a vaření v horoucím oleji předešlému způsobu mučení ustoupilo. Jak se veřejné listy z Nangasaki dovídají, zpravili již vyslancové evropských vlád dotyčné úřady o jednání tom ukrutném a jak senaditi lze, ujme se britická vláda záležitosti této ve prospěch sužovaných křesťanů.

Literární oznamovatel.

— „Hlasy katol. spolku tiskového.“ Rok 1872. Číslo 3. a 4. obsahuje: „*Děje a osudy mistra Jana Husi z Husince.*“ Sešit 2. a 3. (str. 65—192). Nákladem katol. spol. tisk. V Praze 1872.

— „Ženský svět.“ Sbírka spisův k poučení a zábavě. Pořádá Věnc. Lužická. Svazek I.: „*Žena ve svém povolání.*“ Sepsal V. Lužická. V Praze 1872. V komisi kněhk. Theod. Mourka. Str. 111.

— „*Johannes Hus.*“ Von Dr. Josef Schindler. Erste Vereinsgabe des kathol. Pressvereins für das Jahr 1872. Prag 1872. Verlag des kathol. Pressvereins. Str. 131.

— „*Die Mageren und die Fetten.*“ Erzählung aus dem Bauernkriege von Conrad Bolanden. Mit 2 Illustrationen. Nákladem B. Pusteta v Řezně 1872. Str. 158. Na skladě v kněhkupectví B. Stýbla v Praze, jakož i týmž nákladem vydaná povídka: „*Malagrida und Pombal* oder Ein Opfer des Jesuitenhasses.“ Eine historische Erzählung aus den Jahren 1750 — 1761. Str. 116.

— „*Míra metrická.*“ Stručné poučení o měrách, jichž bude se užívati v Rakousku. Sepsal Ed. Stoklas. V Praze 1872. V komisi kněhkup. I. L. Kobra.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Jakub *Liška*, farář u sv. Ducha v Praze, k. arcib. notář, 8. května (nar. v Žebráce 19. září 1801, vysv. 14. srpna 1826);
- P. Petr *Hauda*, ř. křižov., farář ve Vrbně nad Vlt., 11. května (nar. v Hluboši 15. říj. 1819, vysv. 10. břez. 1844);
- P. Milo *Mayer*, jub. kněz ř. prem. v Teplé, k. arcib. notář, 19. dubna (nar. 8. břez. 1789, vysv. 4. led. 1815).

Ve správě duchovní ustanoveni jsou:

- p. Frant. *Matoušek*, proz. duch. správce v

zemské trestnici v Praze, za far. v Stebuzevsi;

- p. Vilém *Haensl*, far. na odp., za admin. v Chrástě;
- p. Prok. *Čužna*, kapl. z Chrástina do Načeradce;
- p. Jos. *Pachta*, kapl. za admin. v Louňovicích;
- p. Jos. *Horák*, kapl. v Rokycanech, za zám. kapl. a hrab. vychovatele v Rtišovicích.
- P. Jan *Würl*, křiž., za 2. kapl. u sv. Bartol. v Chebu;
- P. Vilém *Danz*, křiž., za 2. kapl. do Králova Chlumu.

Uprázdňená místa:

Smíchov, fara patron. kr. hl. města Prahy, od 10. květ.

Louňovice, fara patr. kníž. arcibiskupa Pražského, od 10. května.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Josef *Hübl*, farář v Kladrubech, dne 28. dubna (nar. v České Třebové 1. února 1814, vysv. 15. červce 1839).

Ve správě duchovní ustanoveni jsou:

- p. Frant. *Jireček*, kaplan v Cerekvici, za faráře v Rychmburku;
- p. Ant. *Šeps*, adm., za far. ve Vejvanovicích;
- p. Eduard *Pelkřimovský* rytíř z Greifenfelsů, koop. Úpický, za zámec kapl. v Nachodě;
- p. Jan *Šembera*, adm. z Rychmburku, za kaplana v Cerekvici;
- p. Karel *Pablásko*, kapl. v Chrásti, za kaplana v Suchdole;
- p. Frant. *Krihl* za koop. v Rudolticích;
- p. Frant. *Klus*, koop. v Červ. Janovicích, za kaplana v Ústí n. Orli.

Uprázdňené místo:

Kladruby, fara patronátu c. kr. dvora (hrab. Grünne), do 9. června.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- P. Mannes *Przypudlo*, převor dominik. kláštera v Oustí n. L., 5. května (nar. v Ratiboru v Prusk. Slezsku dne 24. dubna 1833; vysv. 26. července 1860);
- p. Jos. *Kunt*, far. v Nebočanech, 7. května, (nar. v České Lípě 13. říj. 1801, vysv. 4. září 1826);
- p. Jos. *Buriánek*, far. a os. děkan ve Světlé, 10. květ., nar. v Loukově 6. srp. 1797, vysv. 24. srpna 1821).

Ve správě duchovní ustanoven jest:

- p. Alois *Willomitzer*, administr. za faráře ve Voticích.

Milodár. Na máj. pob. u sv. Klem.: Nejmenovaný z Prahy 5 zl.

Ve prospěch kostela sv. Václava v Budějovicích sloužil 30 mši sv. vp. Fr. Pek, kaplan v Horkách.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-I.

Expeditice:
v kat. kněhupectví
B. STÝBLA
na sv. Václavském
náměstí, č. 786—II.
Nedobila čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDINKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
Celor. 2zl. 50kr.
polor. 1zl. 30kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 1zl. 55kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídně činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

Rozdíl zákona přírody a zákona milosti,

snázorněnj životem jedné světkice Boží.

Dávno již byli zpytci člověka pověděli, že člověk (čelo-věk) jest se všemi svými ústroji, částkami, schopnostmi, cvičenostmi a výjevny sil ducha i těla *malý svět*, jemuž se každý, jak v sobě samém, tak i v jiných obdivovati má, chvále a velebě praducha Boha Otce Stvořitele, jenž člověka málo menším andělů učinil, nadchna ho obrazem svým a dada mu moc nad přírodou a živly toho velkého světa, pro něho stvořeného, k jeho útěse, práci, přemítání a ku zvelebování přírody a sil jejích samých. V člověku duševním, co obrazu Božím, a v tělesném, co obrazu přírody, tají se malý svět, soubor rozmanitého žití a bytí myšlének, citů, žádostí, úmyslů a záměrů, při němž se i zlí i dobří duchové sůčastňují v zátísi duše; tak jest vůbec na člověku to dobré, co Bůh milostí svou v duši působí; co však člověk ze svého vlastního puzení činí, bezcenné a neb zlé jest.

Proto žádoucnó, aby všichni lidé náležitě poznati se snažili, kterak příroda a kterak milost rozeznati se dá. K tomu účelu nesmíme ovšem do bažin Darwinových, kde svůdně bludičky ducha omamují, zablouditi, nýbrž na slovo vzatých realistů duchovních se tázati, a sami o tom poměru přemítati. Jedna kniha do všech řečí i do Turecké přeložená předlohy k vyjasnění oněch záhad podává, totiž „O následování Krista,“ (Kniha III. k. 54.), z níž lze pochopiti a pocítiti ten rozdíl mezi přírodou a milostí na základě živobyti jedné svatě, na jejích činech a skutcích. Netřeba tu celý život francouzské té světkice, Marie z Malye, již od mladosti líčiti a popisovati, dosti na tom, když víme,

že již z mládí osvědčovala smysl a touhu takovou, z níž dalo se souditi na budoucí její oslavu, a že, dospěvši v letech, sídlo své zvolila v městě Toursu, kdež Bohu věrně sloužila. Když byla Marie, jejížto otec šlechticem a pánem v Malyi byl, doma vše řádně vykonala, co vykonati třeba bylo, řídila kroky své do tamního chrámu, pokračujíc se v duchu před Bohem, a s ním v užší spojení vcházejíc a o požehnání jej prosíc. Na cestě chudé, kteréž potkala, k sobě k obědu zvala, slabé pak a neduživé pojala za ruce, vodíc je sama do domu svého. Při jídle pak obsluhovala nebohé hosti pokorněji a přívětivěji, nežli obsluhuje děvečka svého pána. Ba někdy tím, co chudým zbylo, sama se spokojila. Taktéž šestinedělky, od svých opuštěné, obsluhovala Marie pečlivě a jich novorozenátkům bývala za kmotru.

Porovnejme nyní knihu o „Následování Krista“: „Přirozenost chlubívá se zvláště svým rodem a kmenem, tváří se přívětivě k pánům, pochlebujíc bohatcům, sobě rovným chválu vzdává. Milost ale omilostňuje více chudého než bohatého, sdílí více soucitu s nevinnými než s mocnými.“

Marie konala na sobě přísné skutky kající. Nosíc na nahém těle opasek žíněný, postívala se třikrát v týdně, v pátek požívala jen něco málo černého chleba a vody, neodpočívala na měkkém lůžku, nýbrž jen na slaměném, chránila se styku se světem a všeho, co žádost očí s to jest podnítiti.

A co píše kniha o „Násled. Krista“? „Přirozenost kloní se k pozemským věcem, k vlastnímu tělu, k marnostem a rozprávám. — Milost se táhne k Bohu a šlechtnosti, vzdává se pozemského, utíká světu, nenávidí žádosti tělesných, obmezuje výlohy, nechťce skvěle se objeviti před světem.“

Když jednou Marie v modlení pohříže-

Tak když vzdálili se, kteří střežit měli, dítě v propast upadá; i najde se kupec, jenž něco lesklého a vábívého za nevinnou duši podává, by ze syna Božího otroka vášně a bídy nevýslovně učinil.

Tak svět teď v trh se proměnil. Co Juda k záhubě syna Jakobova bratra svého poradil, to vňuk jeho Jidáš na Synu Božím mistru svém vyplnil. Jenže ceny od té doby klesly příliš. Tehdáž za 20 stříbrných kupoval se otrok, po 2000 letech za 30 již Bůh byl prodán. A dnes duši svou i Boha svého za cenu mnohem levnější prodává le-dakdos.

Jedenácte apoštolů bylo z Galilee; jediný pocházel z Judska, z pokolení Judova (byl žid v užším smyslu) a ten byl Jidáš Iškariotský. A zdá se, že v čeledi jeho koupě a prodej zboží pochybného, svatého i špinavého dědictvím a kletbou zůstaly.

Rodičové, kteří méně pečliví jste byli a na čas zapomněli, jak střežit se má poklad ze všech nejdražší, když dítě vaše se vám domů vrátí s okem nesmělým, k zemi sklopeným, jež pohledu vašemu se vyhýbá: tu bědujte a naříkejte s Jakobem, plačte nad sebou i nad dítětem svým, jako hořekoval Jakob: „To jen roucho, jen pokálený zevnějšek syna mého jest; ale dítě mé, t. j. nevinnost duše a srdce jeho holubičí sežrala mi šelma, t. j. člověk vášnivý a ve vášni zuřivý a podlý.

Roucho duše té ubohé podobá se rouchu Josefa, když skropili je bratři krví zvířete, jež obrazem je nestoudnosti. — To bylo podobenství; teď ještě prst Boží v dějinách lidských ukáží.

Vím, že litujete otce nešťastného. Slyšte dále, byste právě ocenili dílo Boží i dílo člověka. Před 36 roky, dokud ještě matka Jakobova žila, v stanu Isákovu tajně a na kvap zabíjeli kozelce; tajně, aby nevěděl to otec starý a na kvap, aby dříve upravili krmi, než se vrátí z lovu prvorozenec. Svlékli kočky, aby pokryli tělo Jakobovo a roucho kozelčí tehdáž usnadnilo klam. Tak otec klamal a bratra staršího šidil, dokud synem jinak dobrý Jakob byl. A když sám se otcem stal, tu synové jeho starší zabili zase kozelce, aby oklamali otce, když prvé velmi nebratrsky byli naložili s bratrem mladším. Tak v čem kdo zhřešil, v tom i trestán bývá a často tímtež způsobem, jakým klamal jiné, třeba i po letech, kdy vinník i poškozovaný na vše zapomněl, sám zase bývá oklamán.

Že nad bratra staršího povýšit se chtěl a klamem v dědictví otcovo se uvázal, i do-

mov opustit musel, aby v cizině nevládně pásł stáda svěřená. A matka, svědkyně k hříchu z lásky k synu přílišné za trest toho, jež tak milovala, že se z lásky k němu hříchu nehrozila, miláčka svého od té doby na zemi nespátřila víc.

Ano i v den veselosti srdce jeho, když ze dvou dcer Lábanových mladší za choť si byl vyvolil a službou dlouholetou zasloužil, podvodem mu starší dána byla, kterou si byl nezádal. Právě jako Isák jinému žehnal, než žehnat chtěl, tak i Jakob jinou, nežli žádal, za manželku obdržel.

Tak vinou otce a dopuštěním Božím zavezen syn Jakobův do Egypta a tam povýšen a tak připraveno Gesen synům Israele, na něž čekalo otroctví i za velké noci Beránek, a odtamtud mořem, pouští a Jordanem vedla cesta tam, kde Bůh mít je chtěl, do země zaslíbení.

Osud člověka nit s nítí setkaná a protkaná je tkanina. Ruka člověka slabá a smělá, a prst Boží prozřetelný zaplétají nitky v té síti, jedné, často zapletené, jakoby dva tkali na díle jednom. Člověk má nit svou, a Hospodin má pásmo své. A na cestě své, kterou ve svobodě si člověk zvolil, dřív než se naděje, s cestou Boží potkává se. Člověk míní, Pán Bůh mění. Člověk hřeší a zapomíná, a Pán čeká a pamatuje. Má člověk den svůj, den svobody, má i Pán den svůj, den soudu a řízení už tady na zemi. By člověka k cíli přivedl, jež mu vytknul, vůli jeho ve všem svobodné budičky a překážky v cestu staví. Aby věčně trestat nemusel, trestá tady už třeba otce synem, bratra bratrem. A když se s rokem sejde rok a s časem čas, nemůže o mnohých věcech, které zažil, důmyslný člověk říci jinak, než: „Ruka Boží byla v tom.“ To jest to, co svět, jenž nemyslí, nazývá *osudem* a Církev Páně „řízením Božím“.

To kdyby každý ve svém srdci od mladosti pozoroval, v rodině své od pradávna znal a tak sebe s jiným a rodinu s rodinou, národ s národem porovnat mohl: více by věděl, než, vyjma jednu — všechny knihy světa v sobě chovají dohromady. Fr. J.

Ze Slomšekových „Drobtiníc.“

I.

Běda lháři.

Lež, i sebe menší, jest vždycky zlá a hřích; nebo dábel sám jest jejím otcem. Často však působí hrozných škod, a lhář připraví sebe i bližního v žalost a neštěstí.

Ivan byl dobrý a pilný hoch, měl však

tu jedinou chybu, že rád lhal, až od úst se mu prášilo. Otec ho za to nejednou přísně pokáral stavě mu za příklad polobratra jeho Antonína, jehož si rodiče Ivanovi, když o-
siřel, vzali k sobě, a jenž byl upřímný a pravdomluvný. Ale matka vždy hájila svého miláčka Ivana, nedala ničeho na něj dopustiti a tak rozmáhala se náklonnost ku lhaní v mladém srdci tom vždy víc a více.

Jednoho dne hráli Ivan s Antonínem na dvoře. Zbrklý a svéhlavý jsa, rozbil okno u matčiny ložnice a spolu i nádobu, jež blízko okna stála a velmi drahá byla. Matka slyšíc ránu a vidouc, jaká nehoda se jí stala, hněvivě se tázala, kdo to učinil? Oba chlapci se zarazili a umkli. —

„Kdo to učinil?“ táže se matka znovu a hrozebněji. —

„Antonín!“ odpoví prolhaný Ivan, aniž by pomyslil, jaké neštěstí z té lži jeho může pojití. —

„Jen počkej,“ hrozila rozhorčená matka Ivanova nevinnému Antonínu, „večer nechám tě vybiti nádvořníkem.“ —

Již jednou nevině dala Antonína potrestati od téhož hrubého člověka, i slyše to, umínil sobě hoch, že raději světem půjde žebrať o kousek chleba, než by ještě jednou tak nemilosrdně potrestán býti měl. Z ticha se vykradl a nikdo nevěděl, kam se poděl.

Mladého lháře Ivana počalo nyní bolet srdce, nikde nemá pokoje. Nastal večer, rozžali světlo, volají k večeri. Všickni sešli se, Antonína mezi nimi není.

„Kde jest Antonín?“ ptá se otec. —

„Bez pochyby v ložnici se skryl,“ matka mu odvětila vypravujíc, jakou škodu jí způsobil a jakým trestem za to mu pohrozila. —

Počali řeč o jiných věcech, a otec, doufaje, že Antonín zapomenuv již na svůj strach nyní asi v posteli dobře spí, odešel tolikéž pokojně do své ložnice. — Ale Antonína v posteli nebylo. Ivan, jemuž nyní svědomí působilo veliké výčitky, šel povědět matce, jak a co se stalo na dvoře.

Matka se ulekla; ale místo aby jej podle zasloužení potrestala, ještě rozkázala svému mazlíčku, ať mlčí a otcí se s tím nesvěří; byl by potrestán. Ivan se zachoval, jak mu radila zpozdlá jeho matka. —

Otec poslal hledat Antonína do všech koutů a stran světa, i v novinách ho zval, by jen přišel domů, že nic zlého se mu nestane. Ale nadarmo; nebylo po něm ani sluchu ani čichu. Ivan měl nyní ovšem těžké srdce, že tovaryše a bratra svého ztratil a snad i do neštěstí uvrhl; i umínil sobě,

nikdy že již neselže. Předsevzetí toho si též po nějaký čas hleděl, ale za nedlouho na ně zapomněl a lhal, jako prvé.

Asi po dvou letech od té doby jel do blízkého města. Půjda na křižovatky, kde cesty se dělily, dal se cestou nepravou. Ale v čas ještě potkal jej muž, který zavedl ho na cestu pravou, tak že ničeho nezmeškal do města se dostal a vše dobře pořídil. Potom pak, hýřením kapsu na dobro vyprázdniv, nespokojen sám s sebou a mrzut, se vrátil domů.

Když zase přijel na křižovatky, přihnál se k němu mladý jezdec, na koni zpěném, a v největším chvatu se ho tázal, která cesta vede do N.? — Ivan mu však okázal cestu nepravou, a jezdec obrátiv koně, dal se tryskem po ní, že brzo mu zmizel s očí.

„Však i já jsem si zajel,“ smál se lhář, „ať jede také, však ho někdo snad vrátí.“

Přišla domů, s tím ještě se pochloubil své matce, jak onoho jezdce napálil. — Ale bohužel, ani to nebyla jeho lež poslední. —

Hráči, s kterými se Ivan při poslední své návštěvě v sousedním městě byl seznámil, zavítali na zimu do rodného města jeho. První oběť, kterou do hola oškubali, byl zase Ivan. Prohrál do posledního haléře, co měl při sobě, a ještě ostal dlužen. Druhý večer však šel zaplatit a že něco ještě mu zbylo, dal se zase do hry a — byl šťasten. Hráči nechtěli ho zaplašiti a proto mu popřáli té výhry. S bankovkou, desítkou, z brusu novou, šel Ivan domů. —

Náhodou přišel mu ale druhého dne otec na ni, a hned, prohlížeje ji bedlivě, tázal se ho, odkud ji má? Ivan se bál otce, nechtěl povědět pravdu, že ji vyhrál, i pomohl sobě lží, řka, že si ji vyměnil u kupce Kováře. —

„Nechtěl bys mně ji dátí?“ otec mu na to dí. Ivan mu ji dal, aniž by se byl otázal, k čemu otec tu bankovku mítí chce.

Delší dobu potulovali se po městě falešné bankovky a vláda požádala několik spolehlivých mužův, mezi jinými také Ivanova otce, aby bedlivě pátrali, odkud by padělané ty peníze přicházely a jak mile něčeho se dopídí, aby ji to hned oznámili.

Kupec Kovář v krátkém čase zbohatl; měli ho tedy v podezření. Ještě toho večera obklíčilo vojsko jeho dům, soudce a jiní úředníci vešli do bytu a krámu, a prohledali všecko bedlivě. Ale ničeho nenašli; ovšem nad to ještě všickni přesvědčili se z knih jeho kupeckých, že jen pořádkem, správností, pilností a šťastnými koupěmi a prodeji nabyl svého jmění.

Otec Ivanův ho nyní arci odprosil řka, že by se nikdy co takového bylo nestalo, by on, kupec, byl padělanou bankovku neproměnil jeho synu. Kupec však se zaručil svou cťou a dokázal svědky, že Ivan u něho nikdy žádných peněz neměnil. I bylo nyní na poctivém otci, aby se styděl za nezdárného syna; div země nepropadla se mu pod nohama. Přijda domů hned zbudil Ivana, a tak mluvil mu do duše, že syn prolévaje slzy upřímně se vyznal ze všeho.

„Kdo by si pomyslíl, že tak malá lež“ — „Co malá lež!“ vskočil mu otec do řeči, „poděkuj Bohu, nepojde-li něco horšího z ní, než již poslo: hanba má i tvá!“

A běda, následky byly ovšem horší.

Žena kupcova tehdy právě pracovala ku porodu. Slyšíc, že vojsko z nenadání obklíčilo dům, že prohlédávají vše skříň a kouty, a čeho hledají, tak se ulekla, že — po odbyté prohlídce muž její na loži shledal mrtvolu. Zesnula takměř náhle a v nejlepším věku a zůstavila po sobě patero sirotek.

Ivan uslyšev to, trhal sobě vlasy, plakal a řval, a padnuv před otce na kolena, sliboval mu před Bohem a před nebem, že nikdy ani nejmenší lež nevyjde již z jeho úst.

„Dejž to Bůh,“ pravil pohnutý otec, „aby zpomínka na tu ránu odvrátila tě od hříchu tvého.“

A tak se i stalo. Ivan od té doby neselhal již ani jednou; ale neměl také pokoje, bylo mu jakoby celý roj sršní bouřil mu v prsou, a dnem i nocí přemýšlel, jak by napravil tu krivdu.

Právě měl si s dovolením otcovým bráti poctivou pannu ze zámožného domu za manželku. Mohl doufat, že s ní šťasten bude; ale svědomí radilo mu jinak.

Jednoho dne z náhla otázel se otce skroušeně, však upřímně: „Otče, co byste řekl, kdybych sobě jinou nevěstu chtěl vzít za manželku?“

Otec přísně na něj popatřiv, tázal se, co myslí těmi slovy? Když pak uslyšel, že Ivan s dcerou kupce Kováře se zasnoubiti chce, aby poněkud napravil onu krivdu, již způsobil té rodině svou lží, schválil otec úmysl jeho řka: „Nebráním ti, ano těším mne, že tak učiniti chceš.“

Bez odkladu šel Ivan ke Kovářovým. Kovář jej chladně přijal.

„Přicházím,“ počal Ivan, „napraviti co zlého jsem vám svou neprozřetelností způsobil.“

„Napravit?“ otázel se ho kupec, horče při tom se usmívaje. „Napravit? Jak to myslíte?“

„Prosím vás,“ odpověděl pokorně Ivan, „abyste mi svou nejstarší dceru dal za manželku.“

I zaradoval se kupec, v krátkém čase byla svatba a Ivan zase nabyl pokojného svědomí. Ale záhy měl poznati, že následkův lži pokaždé napravití nelze.

Po nějakém čase bral se s svojí mladou ženou na trh do blízkého města. Přijeli na křižovatky, kde před několika lety mladému jezdcí okázal nepravou cestu. Tehdejší lež jako těžký mlýnský kámen dopadla mu nyní na srdce a sklíčila jej tak, že zbledl a se zachvěl. Na štěstí nepozorovala toho manželka.

V městě nakoupili a objednali, čeho bylo třeba, navštívili své známé a potom se procházeli po náměstí. V průjezdu jednoho domu byla hezká hromada pěkných malých košíčků a jiných hraček z proutí. Ivanovi, když je spatřil, jako by nůž vrazil do srdce. Zpomněl si na ubohého Antonína, jenž již tehdy, když u rodičů jeho byl, u věcech takových byl pravý mistr.

„Kdo má ty košíčky na prodej?“ otázel se.

„Mladý vysloužilý voják, jenž tamo sedí u vrat,“ dostal za odpověď. „Na vojné ustřelili mu obě nohy, a nyní dost bídne si tím vydělává chleba, by nemusel chodit ze brotou.“

Ivan pohleděv na mrzáka, v skutku poznal v něm svého bývalého soudruha, Antonína. Běží k němu a se slzami v očích jej objímá. Mrzák nevrle odstrčil jej od sebe. Když pak Ivan ho neustával prositi za odpuštění, a i na tváři jevila se upřímná lítost jeho, smířil se s ním Antonín, a o berlách se belhal s ním do blízkého hostince, aby přišli s očí lidem, kteří se houfně kolem nich stavěti počali. Tu Ivan ho ještě jednou objal a poceloval, svojí ženě ho představil, poručil mu přinesti jíst a pít, a úsilně ho prosil, aby mu pověděl, jak se mu vedlo.

„Ó můj životopis jest krátký,“ odpověděl Antonín. „Když pro tvou hanebnou lež bylo mi uteci z domu tvého dobrého otce; potuloval jsem se několik dní v sousestvu. Potom jsem šel dále: ale brzo přinutil mne hlad, že jsem se dal na vojnu. Byl jsem ve třech bitvách, a co se mně přihodilo, nyní sám vidíš.“

Ivanovi bylo, jako by mu srdce bodal noži, za hezkou dobu potrvál jako bez života. Zpamatovav se, pravil: „Milý Antoníne odpust mi, pěkně tě prosím, všechno, seč jen budu, tobě nahradím.“

„Že mi nahradíš?“ povzdechl si beznohý ubožec.

„O jen pojď se mnou,“ naléhal Ivan. „Pojď se mnou a buď mi zase bratrem jako jsi jím druhy byl a ničeho se ti nebude nedostávat.“

Antonín svolil, že tedy půjde. Nicméně však Ivan, ačkoli mu co jen mohl a mu viděl na očích všecko učinil, uštěpených nohou mu nahraditi nemohl. Antonín ostal mrzákem po celý svůj život.

Druhého dne šel Ivan hledat příhodného vozu, na kterémž by Antonína, jehož rány nebyly ještě dobře zahojeny, pohodlně mohl dostati domů. Tím se však poněkud zdrželi a Ivanova žena chtěla použití té příležitosti a prohlednouti sobě znamenitosti města. Spatřivše to a ono, zašli sobě také do nemocnice, která daleko široko byla rozhlášena, i nemohli se dost nadiviti, že v ní všecko tak dobře a pěkně zařízení. Již byli na zpáteční cestě, když na konci jedné chodby, kde chování byli choromyslní, žena Ivanova spatřila pootevřenými dveřmi v jednom pokojíku mladou avšak zanedbanou paní, která sedíc vlasy svoje splétala a zase rozplétala.

„Pro Bůh,“ otázala se Ivanova choť strážníka, „co tu dělá ta paní?“

„Ach, blázní, rozum se jí zmátl,“ zněla odpověď.

Na ta slova se všickni ulekli a chtěli odejít; ale strážník ujišťoval je, že nešťastná nikomu nic zlého neučiní. Prvé ovšem, pokud neměla společníka, hrozně bésila.

„Jakého společníka?“ otazoval se Ivan.

„Uvidíte, jen vejděte do pokoje, vybízeli strážníci; on sám poví vám přírodu tak žalostnou, že zajisté vás velice pohne.“

Všedše do jizby, uzerli v koutě bledého, suchého, dlouhého muže, jenž své vpadlé oči neustále upíral na zemi a vstupujících sobě ani nevšímal.

„Blázní snad i on?“ tázal se šeptem Ivan.

„Neblázní, ale jest hrozně nešťasten, a láska k ubohé paní té ho zde drží.“

Ivan se sklonil soucinně k nešťastníku a soucinně se otazuje po příčině bídy jeho. I bylo mu slyšeti toto vypravování:

„Otec můj,“ počal ubožák, „byl bohatý kupec. Matka moje záhy umřela. Za několik let chtěl se otec opět oženiti, ale nevěsta jeho neměla ještě leta, a zlý strýc její, který otce mého nenáviděl, nechtěl žádným způsobem svoliti k svatbě. Čekali tedy, až nevěsta dorostla. Ale právě měla se státi plnoletou, když najednou zmizeli strýc i teta s ní; nikde po nich nebylo ani stopy. Krátký čas

před tím, než zmizeli, přijal otec do domu děvčátko, jak pravil, nalezené, které se mnou zároveň vychovával, a nemohu věru rozsouditi, koho raději měl, mne-li či malou Kateřinu. Když jsem povyrosl, poslal mne otec do hlavního města učit se kupectví. Ztrávil jsem tam přes pět let. Jednoho dne přihnal se ke mně posel, jenž mi vypravoval, že otce ranila mrtvice a že mne snažně prosí, abych k němu hned pospíšil, proto že má něco na srdci, co by mně rád pověděl, prvé než umře. Ihned vskočil na kůň a chvátám; seč jen mohu. Ale že jsem jenom jednou jel tou cestou k domovu, když jsem přišel na rozcestí, nevěděl jsem, kudy se dáti mám. Kdo vypíše mou radost, když jsem tu najednou spatřil mladého, švarného jezdce, jehož jsem slušně požádal, by mně ukázal pravou cestu. Bezpochyby cestu znal dobře, nebo přijížděl právě z rodného města mého, ale — zlostník ukázal mi cestu nepravou.“

Ivan zbledl.

„Kdy to bylo?“ otázal se a všecek se chvěl.

„Před třemi lety,“ odpověděl mladý muž.

„Jel jsem celé dvě hodiny nepravou cestou; až když jsem dojel do neznámého městečka, poznal jsem, že jsem si zajel. Vrátil jsem se i hned a pozdě v noci jsem dojel domů. Ale běda! před malou chvilkou zemřel otec, a slova jeho poslední byla, nejsem-li tu ještě. I prohlédám všechny jeho listy a zápisky, nenašel-li bych kde aspoň stopy toho, co mému otci tak leželo na srdci. Nemohu ničeho nalezt, domníval jsem se, že někomu snad učinil nějakou křivdu, i rozdal jsem velikou část pozůstalosti chudým.“

„Zatím co jsem nebyl doma,“ vyrostla Kateřina, a stala se z ní roztomilá panna. Že byla cudná a upřímná, a že jsem poznal, kterak jest i dobrou hospodyní, umyslil jsem vzít si ji za ženu. Právě měli jsme do chrámu jíti k sňatku, když přinešeno mi neodkladné psaní ze severní Ameriky, které štěstí naše zničilo. Bylo pak to psaní od druhé ženy nebožtíka otce, od té domnělé nevěsty, s kterou zlý její strýc tak najednou zmizel a o kteréž nevěděl, že můj otec již před lety platně ale tajně s ní oddán byl, a nyní jen že oba, otec i manželka jeho, na to čekali, aby byla plnoletá a dostala se z moci svého strýce a své tety. Z toho druhého manželství narodila se Kateřina, byla tedy — mou sestrou. Dále vypravovati vám nebudu a nemohu. — Bolest má jest hrozná. — Nešťastná sestra moje, tu vizte ji! — Bůh jest můj svědek, že nevědomě upadli jsme v to neštěstí. Proto mne také Bůh sílil, že jsem

tu těžkou ránu přestál a nepozbyl rozumu: ale sestra moje roznemohla se, síla její nestačila, i — zbláznila se. — Co ještě se stane, až přijde matka její, jak v onom psaní nám sdělila, nevím. Již nyní mne mráz obchází. Ó kéž byl by tu onen mladý zlostník, aby viděl, co neštěstí způsobil, když mne tehdy obelhal a nepravou cestu mi okázal!“

Po těch slovech Ivan se počal potáceti, bledl a jako bezduchý padl k zemi. Odnesli jej a uložili do postele. Když zase přišel k sobě, díval se zrakem upřeným na jedno místo, jako by oči měl nehybné, ze skla; dostal zlou horečku. Mnoho neděl byl na váhách mezi životem a smrtí, a když poněkud ozdravěl, ztratil pokoj svědomí na všechny časy. Jako stín se vlíkal sem i tam, a bál se lidí a vyhýbal se jim, a nepromluvil slova, jako by jazyk mu byl vyřezán. Oči hledě slábl a chřadl, a když za několik ne-mnohých let již ležel na loži smrtelném, zavolal si nedlouho před smrtí svého jediného synáčka, s nímžto ve slzách se takto loučil:

„Milý synáčku, ó poslechni poslední naučení svého umírajícího otce, kterému již již stanouti bude na přísném soudu Božím, a hluboko si je vpiš do srdce. *Nikdy nelži*; nebo i nejmenší lež jest mrzkostí před Hospodinem a může způsobiti neštěstí, jehož nelze napravití všemi poklady tohoto světa. Modli se za svého nešťastného otce, jenž by sobě ovšem byl zoufal, by nebyla těšila ho slova Ježíšova, že přišel hledat hříšníky a ne spravedlivé. Buď vždy a všude — pravedlomluvný!“

To řka, klesl na lože, a v malé chvíli odešla jeho duše va věčnost. Bůh jí buď milostiv! — *Ant. Mužik.*

Kající Pelagie.*)

„Remittuntur ei peccata multa,
quoniam dilexit multum“
(Luk. 7, 47.)

Vstaň, Antiochie, ty starobylá,
vstaň, v radostném se osvět rozednění:
by rouchem spásy tebe přizdobila
dnes slaví církve svaté posezení!
Tvá chabne víra, mravy zpohanštěly —
již nezná lid se k svému Spasiteli!...

*) Žila v rodném městě Antiochii asi v polovici čtvrtého století po Kristu za času císaře Marciana. Oblouzena jsouc rozkošnictvím a bezuzdností pohanskou, opustila řady katechumenů čekajících sv křtu, i stala se pro výtečný hlas a příjemný zevnějšek svůj oblíbenou zpěvačkou na divadle Antiochenském. Osvícena jsouc milostí Boží, přijala sv. křest, navštívila sv. místa, žila a zemřela na hoře Olivetské co poustevnice.

Slovutný biskup Nonus slovo hlásá
sněm zahájiv blíž chrámu na náměstí:
„Slyš, město dávné, tvá kde kyne spása,
slyš: Kristus tobě smrt i život věští!
Prohledni, poznej aspoň v tento den tvůj
těch věcí, jež ti slouží ku pokoji;
nad květem pokání se nebe zraduj,
pak Boží hněv tvých staveb nerozdvojí!“

Co zlatá ústa kážou slovo Boží
vítězný průvod vane po náměstí,
nábožným davem cestu sobě klestí;
k nebesům vynáší se svůdné zboží —
herečka vnady plná *Pelagie* —
zaznívá milostná ta melodie:

„Na koho ty rozliješ
oka svého září:
postaví tě bohyní
srdce na oltáři,
Pelagie!“

Na tebe se v rození
hvězdy usmívaly;
charitky tě na loktech
sladce kolébaly,
Pelagie!

Hrdélko tvé slavičí
slavno v blízkou, v dáli:
budiž tobě přjemná
píseň naší chvály,
Pelagie!“

Bohyně kynem ruky mlčet káže
zbujněným božnitelům svoji krásy
a *biskup* zvedna k nebi zvlhlé řasy
umlká ústa k slovům porozváže:

„Ó Pelagie, pěním ululaná
ve tvrdý spánek duše k zahynutí!
Kdy přijde hodina ta požehnaná,
v níž obrátíš se v blahém procitnutí?
Jak dlouho sloužit budeš ďáblu, světu
od studně křestní vody odchýlena,
nákazou v těle, v duši otrávena,
ach, růže zvadlá ranném při rozkvětu!
Dnes uslyšíš-li hlasu Hospodina,
nezatvrzuj spurně srdce svého;
dnes krvavý tě volá prapore Syna
pro hříchy světa krutě mučeného:
již smazána buď zloba prvotinná
a slzí smířena buď vlastní vina!
Tě „*perlou*“ zove lid pro krásu mroucí:
pak „*perla*“ budeš záře nehynoucí!“

Jak ranní rosa k slávě pozdvihuje
koruuky květín, vedrem povraštělé:

tak slovo Boží mile ovlažuje
 dívčíno srdce vášní zkornatělé.
 Jenž ve chrám vešla z hříšné všetečnosti,
 v den druhý chvátá s vřelou pobožností;
 a slyšíc hlásat o posledním soudu
 dojata slzy roní v hojném proudu.
 Dychtí-li jelen po vodě tekoucí,
 což v ní se jeví po křtu touha vroucí; ...
 Přijavši obrození svatou vodu
 své statky zuboženým porozdává,
 propouští otroky své na svobodu,
 se světem zkaženým so rozžehnává.

* * *

Poutnice mladá ve šerém hávu
 jde v chvatu němém do země svaté,
 jde zvolnit srdce okovy jaté,
 jde krásu pohřbít — pochovat slávu.

Putuje trudně přes hory doly
 nedbajíc horka, žízneš ni hladu,
 nepřeje údům umdleným chladu,
 ustlala jí noc na širém poli.

Stanula v svatém Jerusalemě,
 zlíbala kámen Božího hrobu,
 vylila perel kajících zdobu,
 Pán kde krvácel pro lidské plémě.

Od Kristových stop loučit se nedá,
 pod nebem nezná sladšího přání:
 kde *hora oliv* své boky sklání
 ve sluji skalní poustevnu hledá.

V dol Josafatský denně pozírá,
 Jerusalema zří kleté rumy,
 o skonu světa vnořena v dумы
 hrůzami soudu div neumírá.

Slunce kdy tváře za mořem skrývá,
 ptactvo kdy pje večera píseň,
 i ona písni zmírňuje tíseň,
 olivovým hlas prosby zachvívá:

„*Marie Magdalská, družko ty milá,*
 tvých slzí spasný vypros mi zdroj,
 v něm abych skvrny mladých let smyla,
 na milost s tebou přijata byla,
 dobojovala vítězně boj!

Maria panno, ctná Bohorodice,
 s ochranným pláštěm u mne vždy stůj!
 Tvůj život zůstaň nohám mým svíce;
 by duši ďábel nezajal více,
 u Syna za mne pros, oroduj!
 Tebe, můj strážný anděle, vzývám:
 slyš písni mojí kající tón!
 Šeř slzy, ježto denně ronívám,

k nebi dones — kam s touhou se dívám
 ve zlaté bání před Boží trón!“

Po drahá leta v tuhé kázni žije
 od lidu velectěná Pelagie;
 co den se v stěnách olivetské skály
 ohlasy žalmů její rozlehaly.
 K posledu pje píseň labutinu,
 posvátným místům bolné „s Bohem“ dává,
 kající život svatě dokonává,
 poroučí svého ducha Hospodinu.
 Lid neuslyší zpěvů její více —
 je v Pánu Pelagie pousevnice.

Jos. V. Smělý,
 kaplan na Dobříčově.

D O P I S Y.

V Zlonicích dne 20. května 1872.
 (O biskupské visitaci)

Na měsíc duben a květen oznámena
 byla ve vikariatu Slanském biskupská visi-
 tace s birmováním, kterou Jeho Emin. p.
 kardinal a arcibiskup Pražský sám konati
 hodlal, ale za příčinou porady biskupů ve
 Vídni nejdůst. světícímu biskupu p. Dr. K.
 Pruchovi aspoň částečně přenechati musel.
 Pokud pisateli této zprávy povědomo, byl
 J. M. nejdůst. p. biskup ve všech osadách
 vřele a za velikého účastenství lidu všech
 tříd vítán a pozdraven. Ve všech osadách,
 které visitoval, výmluvně a neunaveně hlá-
 sal slovo B. přechetným posluchačům, jenž
 jeho slovy povzbuzeni a rozvíceni byli. Po
 kázání sloužil vždy mši sv., napotom birmo-
 val a po birmování předseval zkoušku
 z náboženství. — S obzvláštní však napnu-
 tostí očekáván byl v Zlonicích — mezi svými
 — kdež za mládí mnoho let ztrávil, a
 kdež jej posud mnozí z těch let znají.
 Proto k radostnému a slavnému jeho uví-
 tání bylo pilně hleděno. Jak J. Jas. kníže
 Ferd. Kinský, tak zastupitelstvo města i
 škola bedlivě o to se starali. Prede vcho-
 dem na hřbitov, jenž se kolem chrámu roz-
 prostírá, stojí veliký portál, který byl velmi
 vkusně upraven ve vítěznou bránu, a zna-
 kem arcibiskupským a nápisem: „Dary Du-
 cha Páně uděl Otče nám,“ opatřen. Oltář
 a presbytář byly krásnými květinami ozdo-
 beny. Po celém městě vlály se střech čer-
 venobílé prapory. Když pak dne 6. května
 k večeru zvony a mozdíře příchod nejdůst.
 p. biskupa oznamovaly, shromáždilo se v
 kratičké době tolik lidu, že je prostranný
 náš chrám v sebe pojmuti ani nemohl.
 Pro osadu Zlonickou nastaly tím slavné dny.
 Sbor vybraných družiček v rukou dlouhý

větec nesoucích obklíčily vzácného hosta, jedna krátkými slovy jej vítala do našeho městečka, načež On poděkovav a na milé staré doby zpomenuv, kde jako syn mezi námi dlíval, nyní však jako otec duchovní přichází, ubíral se do chrámu P. k požehnání a odtud na hřbitov konat pobožnost za zemřelé, mezi nimiž se i hrob jeho matky nalezá. Byl to pro všechny přítomné povzbuzující příklad, jež nejdůst. p. biskup, modle se na hrobě zesnulé své matky, dal, by nikdo za zesnulé své rodiče i veřejně modlit se nestyděl a jim za jejich mnohá dobrodíní vděčnou památkou a modlitbou povinné dluhy zplácel. — Když pak se setmělo, osvítila se a oživila prostranná ulice u fary mnohými lampiony, průvodem pochodňovým, četnými diváky, hudbou a zvláště veselými zpěvy školní mládeže, kterou horlivý a neunavený náš p. učitel J. Toman v tom bedlivě cvičí a vede. Mezi tím přišli zástupci městečka Zlonického a překvapili J. M. biskupskou zvláštním potěšením doručující mu krásné ozdobený diplom čestného měšťana Zlonického, tím vděčně uznávající nemalé jeho zásluhy o chudé Zlonické, jimž hned při svém na biskupa posvěcení znamenitou sumu peněz daroval, jakož i při pozdější u nás návštěvě štědře je obmyslil, a nyní opět na ně pamatoval. Poděkovav srdečnými slovy za všecku tuto počtu jemu uchystanou, rozloučil se s nimi tohoto prvního dne. Větší však slavnost nastala celé osadě druhého dne. Ráno ve slavném průvodu uveden byl do chrámu P. — Všichni čekali jsme, že tam uslyšíme výmluvná jeho ústa — a nezmylili jsme se. Nejdůst. p. biskup kázal přes hodinu, a tak přesvědčivě a dojemně o působení Duha sv. v církvi P. skrze kněze, učitele a rodiče, skrze sv. svátosti, že každý bedlivý posluchač byl v duchu svém povznešen, poučen i pobídnut, aby milosti B. sobě nade vše vážil a s ní pro své i svých bližních spasení spolupůsobil. Napotom sloužil nejdůst. p. biskup mši sv., po ní birmoval asi 600 birmovanců a posléze se odebral do trojtrídě školy ke zkoušce z náboženství, prodlev tam asi půl třetí hodiny. Tu opět napomínal rodiče čteně shromážděné, aby oni především sami doma byli učiteli svých dětí, odvoláváje se na svou matku, že po Bohu jí nejvíce má zač děkovati, jenž mu byla pravým andělem strážným v mladém věku, a jejíž slova a naučení i v pozdějších nebezpečných dobách před pádem jej chránila. Ku konci vyslovil své uznání učitelům za jejich přičinlivost i rodičům za jejich ú-

častenství. — Když se však zdálo býti vše ukončeno, stihla najednou zpráva do Zlonic, že Jeho Em. po svém návratu z Vídně do Zlonic přibude, aby odtud několik sousedních far visitoval, což se také skutečně stalo. Sotva kdy viděli obyvatelé tak malého městečka tak vzácné hosty mezi sebou. Uvítání Jeho Em. bylo neméně slavné a stkvělé jak v Zlonicích tak i ve vůkolí. — Že biskupská visitace mnoho dobrého v osadě působí, o tom není třeba mnoho mluvit. Nejen že se tím činnost kněžstva a duchovní stav osady zkoušce podrobuje, obnovuje a oživuje, ale čeho nyní zvláště potřebí jest, i náboženské vědomí se tím budí a spokojenost a sjednocenost věřících s jich představenými se upevňuje, vliv duchovních správců povzbuzováním biskupovým nabývá větší platnosti a působnosti. Kéž by bylo možná častěji ji konati! Ze Zlonic odebral se p. biskup do Prahy, Jeho Em. však dále u visitování pokračoval.

M. D.

Z Lafayette, Ind. (v Americe) 28. dub. 1872.
(Pozvání českých kněží do Ameriky.)

Velectěný pane redaktore „Blahověsta!“ Nejdůstojnější biskup Galvestonský oznámil mi listem ze dne 14. března t. r., že by s radostí 2 neb 3 horlivé a na příslušných místech doporučené kněze české ku spravování četných osad českých v Texasu přijal, a žádal mně, abych mu u získání jich nápomocen byl. S toužé žádostí obracím se ve vší důvěře na Vaši Důstojnost! Asi 300 až 400 českých rodin bydlí v Texasu, které svaté církvi naší odcizeny budou, pakli se jich záhy některý kněz neujme. Pahorkovitá krajina, v níž se ony osady nalézají, vyznamenává se mírným a zdravým podnebím, jest velmi úrodná, a zvelebují se vždy více a více. Zřizování nových osad jest sice s velikými obtížemi spojeno, tím větší bývá však útěcha a odměna, a připomíná-li se k trpělivosti a vytrvalosti pastýřská horlivost, jest úspěch jistý. Amerika jest země vděčná; ni jediný řádný kněz nevrátil se posud, pokud mi známo, odtud do Evropy. — Račtež laskavě tento dopis ve ctěném listu svém uveřejniti: jest to naše trpící matka, sv. církev, již tuto službu prokážete. Račtež již napřed přijmouti výraz nejvlejší vděčnosti a upřímné úcty mé, s níž se znamenám atd. J. M. Gartner, gener. vikář.

Douška. Kdybyste si bližších zpráv o jednotlivých diecésích aneb o zdejších po-

měrech přál, račtež mi to, prosím, laskavě oznámiti pod adresou: Very Rev. J. M. Gartner, Vicar-General Milwaukee, Wis., North-Amerika."

KRONIKA.

Z Prahy. Ve čtvrtek (30. t. m.) o slavnosti *Božího Těla* bude J. Emin. nej. p. kardinal-arcibiskup sloužiti u Věch Sv. na hradě v 7 h. ráno zpívanou mši sv., po kteréž povede slavný průvod ku čtyřem oltářům na Hradčanském náměstí a udělí po „Te Deum“ v kostele Věch Svatých požehnání s nejsv. Svátostí. — V neděli (2. června) povede J. Emin. p. kardinal slavný průvod Božího Těla na Novém městě.

— V pátek 31. t. m. ukončí se slavným požehnáním a chvalozpěvem sv. Ambrože letošní *májová pobožnost* u sv. Klementa.

— K výroční slavnosti zemského patrona, sv. Jana Nepom., kteráž letos měla ráz čistě církevní, dostavilo se opět jako za minulých let asi 40.000 poutníků.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati od 26. do 29. května na Volšanech, 30. a 31. května, 1. a 2. června na Malostranském hřbitově v Košířích, od 3.—6. června u sv. Petra na Poříčí.

— Pořádek kanonické generální visitace a udílení svátosti birmování ve vikariatu *Žlutickém a Královickém*: Dne 4 června u večer příjezd do Chýše. Ve středu (5.) v *Chýši* v 8 hod. kázání, mše sv., birmování, visitace a zkouška z náboženství ve farní škole. Totéž ve čtvrtek (6.) v *Tysově*. V pátek (7.) v *Chýši* v 8 h. mše sv. a zkouška z nábož. školní mládeže z Protivic a Valkova. V sobotu (8.) v *Libíně* v 8 hod. kázání, mše sv., birmování, visitace a zkouška z nábož. ve farní škole. V neděli (9.) v *Lubenci* v 8 h. kázání, mše sv., birmování a visitace; odpoledne křest. cvičení a sv. požehnání v kostele, zkouška z nábož. ve škole. V pondělí (10.) v *Nahořeticích* v 8 h. kázání, mše sv., birmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. Totéž v úterý (11.) ve *Válči*, ve středu (12.) v *Lokotíně* a ve čtvrtek (13.) v *Lukách*. V pátek (14.) prázdný den. V sobotu (15.) v *Zalmanově* v 8 h. kázání, mše sv., birmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. V neděli (16.) v *Buchově* v 8 h. kázání, mše sv., birmování, visitace; odpoledne křest. cvičení a sv. požehnání v kostele, zkouška farní školní mládeže z nábož. ve škole. V pondělí (17.) v *Kozlově* v 8 h. kázání, mše sv., birmování,

visitace a zkouška z nábož. ve škole. Totéž v úterý (18.) v *Brazeči*, ve středu (19.) v *Radošovicích* a ve čtvrtek (20.) v *Oudřči*. V pátek (21.) v *Buchově* v 8 hod. mše sv. a zkouška z nábož. mládeže ze škol filialních. V sobotu (22.) v *Žluticích* v 8 h. mše sv. a zkouška z nábož. školní mládeže ze Žlutic a Sichlavy. V neděli (23.) v *Žluticích* v 8 h. kázání, mše sv., birmování a visitace; odpoledne křest. cvičení a sv. požehnání. V pondělí (24.) v *Močidlcích* v 8 hod. kázání, mše sv., birmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. Totéž v úterý (25.) v *Kobyli*, ve středu (26.) v *Štědré* a ve čtvrtek (27.) v *Štokách*. V pátek (28.) v *Štědré* v 8 h. mše sv. a zkouška z nábož. školní mládeže z Chlumu a Proboře. V sobotu (29.) v *Brloze* v 8 h. kázání, mše sv., birmování a visitace; odpoledne křest. cvičení a sv. požehnání v kostele, zkouška z nábož. ve škole. V neděli (30.) v *Komárově* v 8 h. kázání, mše sv., birmování a visitace, odpoledne křest. cvičení a sv. požehnání v kostele, zkouška z nábož. ve škole.

V pondělí 1. července ráno odjezd do vikariatu *Královického*, kdež bude t. d. v *Lukově* v 8 h. kázání, mše sv., birmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. Totéž v úterý (2.) v *Nečtinách* a ve středu (3.) v *Krašově*. Ve čtvrtek (4.) v *Nečtinách* v 8 h. mše sv. a zkouška z nábož. školní mládeže z Plachtína a Viršína ve škole. V pátek (5.) v *Manetíně* v 8 h. mše sv. a zkouška z náboženství ve škole. V sobotu (6.) v *Křečově* v 8 h. kázání, mše sv., birmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. V neděli (7.) v *Manetíně* v 8 h. kázání, mše sv., birmování, visitace; odpoledne křest. cvičení a sv. požehnání ve farním kostele. V pondělí (8.) v *Rabštejně* v 8 h. kázání, mše sv., birmování, visitace a zkouška z náboženství ve škole. Totéž v úterý (9.) v *Stradišti* a ve středu (10.) v *Podvorově*. Ve čtvrtek (11.) v *Královicích* v 8 h. kázání, mše sv., birmování a visitace. V pátek (12.) v *Královicích* v 8 h. mše sv. a zkouška z nábož. ve školách. V sobotu (13.) v *Žebnici* v 8 h. kázání, mše sv., birmování, visitace a zkouška z náboženství ve škole. V neděli (14.) v *Plasích* v 8 h. kázání, mše sv., birmování a visitace; odpoledne křest. cvičení a sv. požehnání. V pondělí (15.) v *Kozojedech* v 8 h. kázání, mše sv., birmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. Totéž v úterý (16.) v *Liblíně*, ve středu (17.) v *Krašovicích* a ve čtvrtek (18.) v *Bělé*. V pátek (19.) v *Plasích* v 8 h. mše sv. a zkouška z nábož. ve škole. V sobotu (20.) v *Oboře* v 8 h. kázání, mše

sv., birmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. — U večer návrat do Prahy.

Z Němec. (Novověké pronásledování křesťanův.) Jistý vídeňský časopis nedávno napsal tato bohužel pravdivá slova: „Starí bohové pohanští nemohou toho „dítěti z Betléma“ odpustiti, že je s trůnů svrhlo a o panství připravilo, a proto nyní, vhodnou majíce příležitost, zdvihají se, bývalého panství zpět žádajíce, s velikým úsilím a všech schopností napjatím otrásající skálou, kterou dle předpovědění samého Spasitele ani brány pekelné nepřemohou. Oni z podsvětí temného na svět se derou, a ryk jejich válečný ozývá se ve vědě, v básnictví i v umění doby naší.“

Ano, věda, umění i poesie činí tomuto novověkému pohanství platné služby. Mezi lidem méně obeznalým bojují tito nepřátelé pravého světla rozličnými hanopisy, buďsi v brožůrkách, nebo v časopisech nebo sprostých písničkách, aby prý lid ten osvětili lichou onou osvětou; mezi vzdělanějšími pak hledí zase stoupence získati sofistickou dialektikou a zdánlivě nestranným bádáním a odvozováním, hlásajíce z plna hrdla, to neb ono že prý jest nutným výsledkem „vědeckého“ bádání. Nepřátelé církve vystupují drze na výsosti nebeské a sestupují do propastí, aby odevšad a ze všeho zbraně kuli proti ní. Umění stavši se zneužíváním řemeslem a loutkou rozmaru prostopášnickova, jest určeno k tomu, aby víru a spokojenost věřícím ze srdce vyrvalo, a koukol nemravnosti a rozervanosti do nich nasilo; a k tomuto společnému a konečnému účelu pracují nepřátelé církve v dramatech, zpěvohrách, novelách, románech, lyrických a jiných básních. Všechny tyto pomůcky pojednávají o jedné a téže látce se stejnou smělostí, drzostí, bezohledností a zpupností, užívajíce s dobrým výsledkem všemožných lží, podezřívání, lsti a přetvářky: tot hlavní ráz novověkého pronásledování církve, takovýchto zbraní chápe se nyní kníže světa tohoto proti království Božímu, následuje nyní ne krutého Neronu, nýbrž lstivého Juliána odpadlíka. Tento chtěje přede vším křesťanství uvést v opovržení, vystříhal se zjevného, hrubého násilí proti křesťanům, poněvadž tito, jak sám často říkával, chvátají k mukám jako včeličky k svému oulu. Proto odstranil křesťany z veřejných úřadův, odňal jim jejich práva, zapověděl jim pěstovati vědu a umění, dítkám pak křesťanským nedovolil, leč školy pohanské navštěvovati, a aby tím jistěji nekalého svého účelu dosáhl, rozseval sítě nespornosti mezi biskupy kře-

stanskými, sám psal proti křesťanství a s ním jako o závod filosofové a od něho ustanovení učitelé. Nebyla by to věru těžká práce, učiniti parallelu mezi Juliánem a novomodními odpadlíky 19. století; každý se jí snadno dovtípí, kdo jen povrchně zná nové školní zákony a zákony týkající se civilního manželství. Než jako vše namáhání Julianovo bylo marné, tak bohdá i veškeré úsilí novověkých pronásledovatelův církve zůstane bez výsledku, neboť „ani brány pekelné ji nepřemohou.“

Z Pruska. O boji, kterýž v době nynější proti křesťanství začal, rozepisuje se „Mohuč. Journal“ as takto: Boj zvláštního způsobu vede se tohoto času proti křesťanství a zvláště proti katolictví, jakožto věrnému představiteli pravdy Kristovy, kterýž zájímavostí nabývá tím, povážíme-li, jaké zbraně v boji tím se užívá. — Nemíneme se zajisté pravdy, tvrdíme-li, že v naší době veškery násilnické pokusy „lživědy“ soustřeďují se v jeden šik veliký a k dílu záhubnému se hotoví. V řadách bojovníků těch nacházíme také zákopníky, jichž zhoubné dílo záleží v tom, že pomocí racionalismu základy víry otráští a je zvrátiti usilují. Zákopníci ti zkoušejí nejvíce síly své v knihách písma svatého, namáhajíce se všemožně, aby tyto božského původu sprostili. Ukaz to nijak již neobyčejný! V době, kde přírodní vědy pravé triumfy slaví, zdá se jim býti nejpříhodnějším prostředkem staré zbraně se uchopiti, aby písmo sv. za knihu báji a báchorek prohlásili a tak cíle svého brzy dosáhli. Jedná se jim dále o podvrácení historických pravd křesťanských. Každý nováček vědy, sotva že byl překročil práh koleje, míní se býti oprávněným a povoláním u věcech víry služby inquisitorské a policejní konati, žádaje od každého, kdož ku křesťanství se hlásí, legitimační lístek vyznáni jeho.

V tomto ohledu podávají nám veřejné dispute, před nedávnem v Římě odbyvané, neklamné svědectví o bojechtivých a zhoubných zámyslech škůdců těchto. Rádi by především tradici ústní i písemní pomocí smělých pochybností a plané učenosti kritické zavrhlí, neohlížejíce se pranic na to, že by tím též způsobem veškerou pravdu křesťanskou zavrci musili. Neboť tehdyž byli bychom přinuceni všechny spisovatele křesťanské a chovatele tradice buď za podvodníky aneb podvedené prohlásiti — čehož se bohdá nedočkáme — aneb celé minulosti zhola zapřítí a zavrhnouti a jen toho pilni býti a o to péči míti, čeho se sami dožijeme a do-

čkáme, pak ovšem byla by nám historie — pouhou bájí.

Ze Švýcar. (Navržená spolková ústava a články náboženství se týkající.) Nej důstojnější biskupové Švýcarští odevzdali vysoké spolkové radě pamětní spis, v němž těchto 8 článků za příčinou spolkové revise za základ švýcarského konstitučního práva a pokoje vytkli: Svobodné vykonávání náboženství pro katolíky a protestanty; svobodné řízení náboženských záležitostí od církevních představených; nemíchání se vyznání jednoho do záležitostí vyznání druhého; uznání škol s nábož. vyznáním; uznání náboženských korporací jako světských; uznání nerozlučitelnosti manželství pro katolíky; rovnoprávnost duchovních ohledem na spolkové právo volební; ochranu proti placetu státu a zneužívání tisku. — A jaký ohled vzalo na tyto právní požadavky biskupů národní shromáždění? Článek 48. a 49. nové spolkové ústavy, náboženství se týkající podobají se jablku zevně krásnému, uvnitř však červivému, jímž nejvýš dítě může býti šáleno.

Nový článek 48., jenž o svobodě vyznání a svědomí krásně sice mluví, bude mít v zápětí, zvláště pro katolíky, povážlivé důslednosti. Jan Schultheiss z Lucernu o zmíněném článku takto se vyjádřuje: Žádný otec nebude budoucně vázán, aby děti své dal pokřtiti, aby je na služby Boží neb na křesťanská cvičení posílal. Takovým způsobem budou moci otcové víry prostí své děti beze všeho náboženského vzdělání nechati vyrůsti, poněvadž budou mít zastání v ústavě spolkové, i kdyby se nešlechtněmu jich jednání místní neb farní úřady vstříc postavily. Takto tedy může snad k vůli jednotlivci pohoršení a nepořádek v křesťanských obcích se vzbuditi a tak zvaná svoboda vyznání a svědomí, alespoň jak ve spolkové ústavě stojí, privilegiem neverbující se státi.

Vyznáním křesťanským, jímž většina obyvatelstva Švýcarského náleží, neposkytuje spolek žádné ochrany, ba schválně je ani v článku 46. naproti dosavadní ústavě nejmenuje. —

Jako kantony a obce politickými články k svému odloučení pracují, tak i náboženské články se připravuje rozloučení a rozpadnutí se věřících.

Za takových okolností nedovolí zajisté žádnému katolickému knězi svědomí, aby novou ústavu spolkovou schvaloval.

Z Říma. O domnělé výši svatopetrského halíře kolovalo tyto dny v liberálních listech lživé tvrzení, že halír svatopetrský

činí ročně asi 60 milionů franků. Tvrzení to vyšlo patrně od orgánu Bismarkova „Nordd. Allg. Ztg.“ Píše totiž:

„Ze spolehlivého pramene dozvídají se noviny, že halír svatopetrský od r. 1860 ročně činil průměrně 60 mil. fr. Až do záruky odpadlo asi 50 mil. na úroky papežského dluhu. Poněvadž tohoto vydání více není, má kurie s připočtením rozličných jiných příjmů zajisté velmi vydatné prostředky po ruce.“ „G. C.“ připojuje k tomu tyto opravy: 1. Halír svatopetrský nepřevýšil ani v letech nejpříznivějších sumy 14 mil., což teprv 60 mil. 2. Poněvadž papež se zárukou za úroky dluhů papežských zároveň oloupen byl o své státy, ubylo příjmů u míře mnohem větší než vydání. 3. V době obsazení Říma zachovala většina papežských úředníkův za šlechtetným příkladem důstojníkův a vojínův vrchnímu pánu svému věrnost. Sv. Otec nadchnut přáním, pokud možno nejvíce zabrániti, by jiní v záležitosti jeho netrpěli, vyplácí posud všem úředníkům, kteří se zdráhali vstoupiti do služby piemontských násilníkův, polovici dřívějšího služného, důstojníkům pak a vojínům výslužné. (O almužně papežově nemluvíme; štedrost krále o stát oloupeného tvoří vyláštň protivu k neobyčejné spořivosti jistých knížat, jichž sláva záleží zvláště v prisvojování si majetku cizího.) 4. Vydání toto zvýšilo se značně tím, že vláda podalpská „záruku“ dle chuti své si vykládá; sv. Otec jest nucen výživu opatřiti všem biskupům, jež mu dovoluje Viktor Emanuel ustanoviti, poněvadž statky jejich jsou zabaveny.

— Vzácný návrat do církve kat. udál se minulé dny v Římě. Protestantský děkan totiž z Perthu ve Škotsku, Dr. Fortuscue, učinil se svou paní vyznání víry. Uváží-li se, že muž tento takorba žádného jmění nemá, otcem 5 dítek jest a přestoupením svým o postavení přichází, jež mu 9000 zl. neslo, že mimo to pro manželský svůj stav knězem státi se nemůže, zajisté brdinným se nazvati může krok jeho. „Dlouhý čas“ vykládá sám, „přemýšlel jsem o této věci. Co mne obzvláště od anglikanské církve odvrátilo, jest rozervanost mezi jejím duchovenstvem, jež vlastně o žádné důležitéjší věci jednotejně nesmýšlí. Přece jsem ale až ku sněmu (vatikanskému) vždy ještě velmi byl nerozhodný. Když však jsem 800 biskupů katolického světa totéž vyznání víry činiti viděl, pravil jsem sobě, toť jest křesťanská církev a žádná jiná. Již před 6 měsíci vzdal jsem se úřadu svého a jsem nyní sice chud ale šťasten.“ Ať protestanti neb

helveti jen jediný příklad takého ku jejich církvi přestoupení udají — mohli! —

(Hlas.)

Z Hispanie. (Svoboda církve ve Španělsku.) Královským výnosem ze dne 23. března, který podepsán jest ministrem spravedlnosti, nařizuje se všem arcibiskupům, biskupům a církevním úřadům, aby donucovali osadníky k zachovávaní bývalého zákona. Zákon ten velí, aby papežské dispense a odpustky prostřednictvím státního ministerstva se vymáhaly; bulky pak a breve, reškripty a veškery depeše kurie římské aby dříve zjednaly si královského schválení. — Toto počínání krále Amadea nazývají madridské katolické listy podivínským a krutým. Co ve Španělsku svoboda vyznání prohlášená jest, a co veškery sekty ano i ateismus stejná práva mají s církví katolickou, mohlo by se souditi, že církev katolická rovněž svobodnou jest jako vyznání jiná, aneb že vláda se nemíchá v její záležitosti vnitřní. Než tomu není tak; vláda jest liberální a rozhodnou nepřítelkyní církve.

Od času, co se zavedl nový zákon manželský, nedá ani mysliti se, že by stát se staral o dispense. Vždyť v době této, kdy církevně uzavřené manželství státní platnosti nemá, státu nikterak netýká se, vstupují-li katolíci v stav manželství bez dispense aneb s ní, dosáhli-li jí tak neb o-nak? — „Pokud progressisté trvali ještě v opozici,“ píše „Regeneration,“ volali nebe i zemi na pomoc proti vládě, která si osobuje právo k manželským dispensám; dnes hlásají, že práva ta velikou cenu do sebe mají.“ O královském „exsequatur,“ kterému se mají podrobiti papežské bulky a t. d. praví „Pensamiento,“ vytrvalý bojovník za věc katolickou, takto: „Ministr spravedlnosti, co progressista s duší s tělem, má zalíbení v bývalých dávno již zahrabaných právech, jimiž progressisté a jansenisté katolíky katanovali a církev pronásledovali. S druhé strany žádá s neslýchanou nestoudností, aby církev vládě ona práva a přednosti poskytla, kterými vyznamenává knížata a vlády za služby církvi prokázané. Není jednání toto směšným? Vláda Savoyardy, dona Amadea, nežádá jen práva, nýbrž i přednosti, které církev udílí našim vladařům katolickým! Bylo by to směšným, by nebylo drzým. Jakou zásluhou se může vykáhati při prosbě o některé přízně jí nenáležité? Vždyť víme, že nemá nikdy více na pilno, než když se jedná, aby se církev pronásledovala, kněžstvu kongrua zadržovala, posvátnost v rodinách hanobila a svatá práva církve se tu-

pila. — Nařízení ministerstva Sagastova nečelí k nijakým změnám. Revoluce neustává v pronásledování církve, aniž ustane v budoucnosti. Protož opět chce zavést „exsequatur,“ které jako jindy vždy nespravedlností, dnes ale tyranií jest. Zákon otvírá bludům brány; náměstek Kristův nesmí svobodně a bez překážek mluvit! — Za dnů našich, kdy každému volno jest uveřejniti vše, co jen na mysl mu přijde, kdy do veřejnosti dostávají se spisy druhu nejšerednějšího, aniž stát má prostředek, aby to zamezil, za doby té mělo by se prohlášení papežských listin zapovídati? — Než to se nestane, ať i vláda všelijak se toho domáhá; k tomu nedá své svolení ani papež ani biskupové, kteří sice dají císaři, což jeho, nikdy ale a nikterak, co Božího jest. — Domnívá se snad vláda dona Amadea savoyského, že církev španělská setane její otrokyní? Církev nedá se nikomu ve světě v podruží, tím méně tak nepatrnému pánu. Po celou řadu věků pokoušela a pokouší se až po dnes mocná knížata a vlády o práva církve, aby je buď zničili a aneb stencili. Ale marně — církev nebyla a nebude zničena; ale tito mocní v bitvě podlehnou.

Paběrky.

10. Beznohý a bezruký voják.

Ku konci první francouzské revoluce pečoval jeden ctihodný otec duchovní o spásu duší v jedné nemocnici a poskytoval raněným, jichž se tu veliké množství nalezalo, útěchu sv. náboženství. Bylo mu sděleno, že se tu nalezá též voják tak zmrzačený, že to pravý div, že ještě jest na živu. I šel k němu a uzel mu zcela klidného. „Příteli, oslovil jej kněz, bylo mi řečeno, že rány tvé jsou hrozné.“ Nemocný se usmíval. „Pane, pravil, račte pozvednouti příkrývku.“ Pozvedl ji a zděsil se, vida že nešťastník nemá rukou. „Co! zvolal raněný, děsíte se takové maličkosti. Odhrňte příkrývku s nohou!“ Odhrnuv ji viděl, že nemá ani nohou. „Dítě mé“, zvolal soucitný kněz, „jak jest mi tebe líto!“ „„Nikoliv““ odvětil voják „„nikoliv, otče můj, nelitujte mne; stalo se mi, jak jsem zasloužil; právě tak jsem to učinil o-brazu Ukřižovaného. Na svém pochodu válečném viděli jsme u cesty kříž, kterýž byl ušel zlobě tak zvaných vlastenců; ihned dali jsme se do něho. Já byl jeden z nejčinnějších; vylezl jsem nahoru a šavli svou usekal jsem nohy a ruce Ukřižovaného, takže spadl. Brzo na to při první srážce a prvním výstřelu upadl jsem do stavu, v jakém mne

nalezáte. Bůh buďž však pochválen! Tresce můj bezbožný skutek na této zemi lehkým navštívením milosrdenství svého, aby mne uchránil na onom světě; takt aspoň doufám v dobrotivost jeho.“

11. Odevzdej se do vůle Boží.

Přirozeným světlem rozumu poznali po-
hanští mudrcové mnohou hlubokou pravdu.
Žasneme, čteme-li na př. u Epikteta (Enchir.
c. 14.) tato naučení:

„Divotvorný prostředek, jež velduchové
nalezli, by při ztrátách útěchy nabyli a v
soužení svých nepocítili nižádné hořkosti,
jest víra, že všechny přicházejí z ruky boží,
a přijímání jich s přesvědčením, že je pro
nás zvláště vybírá a na nás je seslá právě
tak, jak nám nejvíce prospívají. Nerci tudíž
nikdy, milý příteli, že jsi něčeho pozbyl; ře-
kni jen, že jsi to odevzdal, že jsi to navrátil
Bohu, od něhož jsi to obdržel na dluh aneb
k přechování. Tvůj syn není více na živě,
pravíš: Bůh si ho vzal, jelikož jemu nále-
žel; půjčil ti ho, ale nedaroval ti ho; ne-
bylo to zcela v pořádku, abys jej po uply-
nutí lhůty dlužní opět jeho Pánu navrátil?
— Zdraví ti bylo vzato; nevěděls, že pa-
třilo Bohu a nikoli tobě? proč reptáš, když
mu odevzdati máš, co ti půjčil? Ale ty
pravíš: zlý člověk připravil mne o to a o
to. Nuže, co na tom, či ruky Bůh používá,
by své si vymohl? Nenlíž mu volno, voliti
si k vydobytí pokladů svých koho chce? Po-
drž si statek svůj, dokud ti jej k užívání
ponechává, ale pomni, že nepatří tobě. Jsme
na této zemi a u prostředí veškerého tvor-
stva tak jako pouťníci v hospodě; musíme ji
opustiti, kdy Pán chce.“ J. B.

Literární oznamovatel.

— „Domácí tajemník.“ Návod k dě-
láni dopisů, listin soukromých i úředních nej-
více potřebných v životě občanů. S dodat-
kem: o směnkách, výkazem poplatků kolkových,
nejdůležitějších názvů či titulů i vysvětlení nej-
obyčejnějších cizích slov. Sestavil P. J. Šulc.
Třetí, nově spracované a valně rozmožné vy-
dání. Část I.: Pisemnosti. V Praze 1872. Ná-
kladem kněhk. Mikuláše a Knappa v Karlině
Str. 170.

— „Zpěvník pro mládež národních a
vyšších škol.“ Složil a sestavil Josef Ferd.
Primus, řídící učitel v Poličce. Sbírka druhá.
Vydání druhé. V Praze 1872. Nákladem kněhk.
Mikuláše a Knappa v Karlině. Str. 63.

— „Divadelní hry pro děti.“ Sešit VII.
„Pomněnky.“ Původní veselohra ve třech
jednáních od Josefa Rennera, učitele na hl.

školě Vodňanské. V Praze 1872. Nákladem
kněhk. Mikuláše a Knappa v Karlině. Str. 40.

— „Dětské hry.“ Vychovatelské po-
jednání se sbírkou příkladů, zvláště pro rodiče,
národní učitele a vychovatele. Od Bohumila
Fr. Hakla, druhdy gymn. profesora v Hradci
Králové, nyní faráře v Hořicích. V Praze 1872.
Nákladem kněhkupectví Kobrova. Str. 176.

— „Jana Amosa Komenského Umění
kazatelské.“ Druhé opravené vydání. S po-
dobiznou J. A. Komenského. V Praze 1872.
Nákladem Th. Mourka. Str. 127.

— Die „Litt. Hdwsr“ vyšlo v Německu
za rok 1871 nových kněh 3606, a sice 420
v novém vydání; 380 ve sbírce aneb pokračo-
vání; zcela nových pak 2806, z čehož při-
padá na katolickou bohovědu 227 čísel (z toho
jest asketických spisů 110); na nekatolickou
121 č., na filosofii a přírodopys 157; na dě-
jepis, zeměpis a statistiku 290; na vědecko-
literární spisy a časopisy 145; na belletristiku
296; spisů artistických 174, politických a smí-
šených 220. Konečně vyšlo o sněmu Vatikán-
ském 100 a o válce prusko-francouzské 947
spisů.

— Z Ameriky. „Litt. Handweiser“ pří-
nesl v č. 113. následující „Odvolání“: „Vzdav
se své theologické profesury na zdejším lute-
ranském „Concordia-Collegium“ dne 1. pro-
since 1871 a stav se dne 26. ledna 1872 čle-
nem katolické církve, odvolávám tímto veřejně
vše to, co jsem proti svaté katolické církvi u-
čil a psal. Jmenovitě jsou to mé spisy:

1. Římské učení o neposkvrněném Početí Marie, z pramenův sestavené. V Berlíně 1865.
2. Ospravedlnění hříšníka před Bohem. Tamtéž 1868.
3. Biskupu Padrborskému p. Dr. K. Martinovi. Tamtéž 1864.
4. Sněm Trident-
ský. Tamtéž 1862. Naproti tomu podrobuji
se celým srdcem u všech věcech svaté katoli-
cké církvi a jejímu učení. St. Louis, Mo., dne
2. února 1872. Dr. E. Preuss, dříve priv.
docent theologie v Berlíně.

Zápisky Dědictví sv.- Janského.

K Dědictví sv. Janskému v Praze přistou-
pili v měsíci dubnu:

z Čech: Augustova Anna v Praze, Bukov-
ský Josef v Holešovicích, Paigott Josef v Saze-
né; Marcel Michálek bratr řádu kapucínského
v Roudnici; Davidkova Anna v Psářích, Dlouhá
Marie v Lískovicích, Řihova Anežka v Trčici,
Kulich Václav v Sokolci; rod Jiráškovský v
Sedlci, Průškova Františka v Chlumíně.

Z Moravy: Rod Martina a Jenovefy Kra-
tochvílových v Palhanec, Valášková Teresie v
Koutech, rod Šenkapoulov v Jezovicích, Ko-
márkova Františka v Řídelově, rod Vincence

Sýkory v Suchých Lazcích, Sedláčkova Marie v Řepčíně, Vláčilova Antonie ve Velké Bystřici, Korkeš Antonín v Konici, Dvořákova Františka v Čechovicích, Rohovcova Františka v Jihlavi, rod Františka a Apoleny Mahdalových v Nivnici, Přecechtělova Kateřina v Držovicích, Hála Jan a Magd. v Holici, Mosazný Martin a Barbara v Holici, Vinša Josef a Veronika v Holici, rod Josefa a Karoliny Chytilových v Rudslavicích.

Sběratelem *Kubínkem* z Moravy zapsáni byli: Vel. p. Studený Frant. a Choleva Frant. kaplani v Kyjově, Štastný Martin v Miloticích, Holcman Frant. v Skoronících, Dopovec Frant. v Uhřicích, Slezáček Jiří v Milonicích, rod Frant. Adámka a Josefky v Chvalkovicích, vel. p. Dunda Kašpar, kaplan v Bystřici, vel. p. Hřebíček Frant. kaplan v Zvoli, vel. p. Hrubý Josef, kaplan v Křtinách; rod Františka Mačkala v Drnovicích, Kříž Antonín v Šumicích, Malík Antonín v Šumicích, Blahák Jan v Tvarožné, Poulik Karel ve Velaticích, Adámek František v Újezdě, Bureš František v Újezdě, Leviček Matěj v Dražovicích, Hála Jan v Dražovicích, Kotalan Josef v Malé Bukovině, rod Vincence a Veroniky Chalových v Rychtářově, Žandovský Václav v Skaličce; rod Frant. Hnáta a Anny v Senticích, Marek Josef v Ždárně, Navrátil Cyril v Nosalovicích, Nevařil Jan v Hradšovicích, Perníček František v Tupesích, Dvořáček Jan v Star. Hvězdlicích, Kopečka Jakub v Kloboučkách, Krojzl Josef a Havránek František v Hutí-Korýčanské; Holeček Josef v Mouchnicích, Holzrova Mathilda ve Výškově, Polák Josef v Okrouhlé, Zemanova Marie v Bystřici, Svoboda Matouš v Křenovicích, Pokorná Teresie v Slávkově, Libor Karel v Brně, Možný František v Brodce.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Frant. Vašátko, farář na Chrčíně, 14. května (nar. v Prorubech 17. července 1827, vysv. 29. července 1852);
- p. Vavřinec Liebl, farář v Leštanech, 11. května (nar. ve Falknově 26. srp. 1817, vysv. 31. července 1842).

Vyznamenáni jsou:

- p. Ant. Rost, jub. kněz, kanovník kap. Staroboleslavské, administrator na Skalce v Praze, stal se domácím prelátem papežským;
- P. Xaver Kern, senior ř. premonstr. v Teplé, jub. kněz,
- p. Ant. Pobitschka, farář v Starém Sedle. a
- p. Vojt. Frank, farář v Lomnici, jmenování jsou k. arcib. notáři;
- p. Josef Polák, farář v Lošanech,

p. Josef Martin, farář v Kínžvartě, a

p. Ondřej Jaeger, farář v Lobsech, obdrželi expositorium canonice.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Vojt. Vaněk, kaplan ve Vejprnicích, za 2. duch. správce v trestnici u sv. Václava v Praze;
- p. Petr Kabát, koop. za admin. u sv. Ducha v Praze;
- P. Vác. Vodílek, ř. kříž., za admin. fary ve Vrbně nad Vltavou;
- p. Jan Tvrzník, I. kapl. u sv. Jindřicha v Praze, za zámec. kapl. v Dol. Beřkovicích a vychovatele u kníž. Jos. z Lobkovic.

Na sv. Horu na výpomoc ustanovení kněží Redemtoristé: P. Štěpán Herday, P. Josef Hausmann, P. Frant. Rechtschmied a P. Fr. Štoviček.

Upřádněné místo:

U sv. Ducha v Praze, fara patron. nábož. fondu, od 22. května.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Ign. Javůrek, vik. tajemník, děkan v Ném. Brodě, 22. května (nar. v Ném. Brodě 30. pros. 1811, vysv. 25. července 1835).

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Frant. Krblich, kazatel u sv. Ign. v Jičíně, za admin. fary v Kladrubech;
- p. Frant. Bečička, koop. v Jedlově, za koop. v Květně;
- p. Ant. Jandáček, koop. Nekořský, za koop. v Mládkově;
- p. Josef Šonský, koop. Oberaltstatský, za koop. v Rudolticích.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Jan Worsch, osobní děkan v Čechelicích, 12. května (nar. v Malměřicích, 19. prosince 1801, vysv. 4. září 1827).

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Josef Schovánek, koop. na Světlé, za admin. tamtéž;
- p. Karel Gröschel, kaplan za admin. v Nebočanech.

Upřádněná místa:

Čechelice, patr. kníž. Jiřího z Lobkovic;
Nebočany, patr. hraběte z Thun-Hohensteinu;
Světlá, patr. kníž. Kamilla z Rohanu, od 17. května.

Milodar. Na opravu metr. chrámu sv. Víta v Praze: Z Vranova sbírkou 1 zl. 40 kr.

Ve prospěch kostela sv. Václava v Budějovicích uvolují se sloužit mše sv. z lásky dpp.: Jos. Možíš, farář ve Vranově, 30; Josef Barták, kněz na proz. odp., 20; Jos Zbejval, koop. ve Zbraslavi, 50.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-I.

Expeditice:
řkař. kněhkupectví
B. STYBLA
na sv. Václavském
náměstí, č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
Celor. 2zl. 50kr.
polor. 1zl. 30kr.
Po poště
tenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 1zl. 55kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídne činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

ÚVAHY

na svátky svatých a světic Božích.

XXXIII. Na den sv. Antonína Paduánského. (13. června.)

Jako Bůh každému vykazuje zvláštní stav a povolání, tak i ku konání zvláštních ctností milost dává.

Jedni povolání jsou k tomu, aby tichý život vedli, v samotě Bohu sloužíce, aby rozjímali, modlili se a sebe zapírali; jiní mají vésti život činný, mají pracovati pro čest a chválu Boží, k prospěchu svých bližních. V obou těchto ctnostech vyznamenal se sv. Antonín Paduánský.

1. Svatý Antonín vyobrazuje se vždy s Jezulátkem na rukou svých, což znamená časté jeho rozjímání lásky Kristovy, což znamená dále jeho touhu po Ježíši, pro něhož opustiv statky a hodnosti světské — v tiché klenby kláštera vstoupil. S Ježíšem v modlitbách rozmlouval, s Ním se těšil, rozjímáním jeho kříže prázdne své chvíle vyplňoval.

Kdy as, Nejmilejší! kdy se roztouží také duše naše po Kristu Ježíši, jako duše sv. Antonína? Kdy as my opustíme svět se vši slávou jeho a vydáme se na cestu k Spasiteli svému, an nás volá k sobě řka: „Pojďte za mnou.“ (Mat. 4, 19.)

Ach, proč nejdem za Pánem Ježíšem, by se nad námi smíloval? Řekněte, zdali může býti větší lásky, jenž nás táhne za sebou? Syn Boha živého vtělil se pro nás ubohé. Pomněte na ty bída a strasti, které pro nás nesl, rozvažte ty rány, které trpěl a bolestnou smrt na kříži. Kristus trpěl za nás, proč ho tedy nemilujeme?

Budeme-li ho milovati a řeč jeho za-

chovávat, bude nás také Otec milovati, Kristus přibýtek u nás učiní. A hle, již přebývá mezi námi nehodnými v nejsvětější Svátosti oltární. Tělo své nám dává za pokrm.

Jsmeli nemocní, sám přichází, aby nás potěšil v zármutku, aby nás posilnil v mdlobě, ano i uzdravil, ač-li to slouží k našemu spasení.

Může-li býti větší lásky? Nuže, vzmužme se, milujme Spasitele, jako jej sv. Antonín miloval, ve všech potřebách k němu se utíkejme a on učiní, začkoli budeme prositi. „Proste a bude vám dáno.“ (Mat. 7, 7.)

2. Sv. Antonín vedl nejen život rozjímavý ve zděch klášterních, ale i život činný; bylté neunaveným kazatelem slova Božího, jenž všechny lidi Kristu získati a radost věčnou jim připraviti hleděl.

O kýžby kazatelové — tito rybáři duší lidských dbali byli kazatelského úřadu svého s tou horlivostí a láskou, která tak mocně hýbe srdci lidskými! Kýžby nedbali na osobu lidskou, nýbrž každému buď pánu neb žebráku důtklivě ohlašovali povinnosti a ukazovali cestu k Bohu, jenž dobré odměňuje a zlé tresce! Kýžby se jejich výmluvnost jako výmluvnost sv. Antonína podobala řece, všecko uchvacující, blesku srdce posluchačů rozrážejícímu a rozpalujícímu láskou k dobrému; kýžby se podobala hromu, který hříšníky ze sna smrti burcuje, ale také hlasu otcovskému, kterýž hříšníka potěšuje a nesmírné smilování a milosrdenství Boží ukazuje, čímž zbloudilá duše vyděšena z lhostejnosti a netečnosti hříchy své poznává a pokání činí. Nedá se upříti, že po horlivém kázání přibývá kajících; říkával sám sv. Antonín: „Kázati jest rozsívati, zpovídati ale — kliditi.“ „Kaž tedy dle napomenutí sv. Pavla, slova, nabízej v čas i v nečas;

tresci, pros, žehři ve vši trpělivosti a učení.“ (Tim. 4, 2—3.).

3. Však nejen veřejným kázáním hleděl sv. Antonín hříšníky obracet k Bohu, nýbrž i v soukromí nelitoval žádné práce a nesnáze, jednalo-li se o to, jak by pobloudivou ovci získal Kristu a od věčného zahynutí ochránil duši některého bratra svého.

I ty otče a matko máš snad bloudícího syna neb dceru, máš snad bratra neb sestru, kteří opustili cestu ctnosti; obdržel jsi čeledína, tovaryše a ti sešli s cesty k Bohu vedoucí. Nuže — vynasnaž se, získati je Bohu, přivéstí je na cestu k spasení a dobře bude tobě; slíbil zajisté Pán, že „kdo odvrátí hříšníka od bludu cesty jeho, vysvobodí duši jeho od smrti a přikryje množství hříchů svých.“ (Jak. 5, 20.).

XXXIV. Na den sv. Víta. (15. června.)

Konáme památku sv. Víta, mučedníka Páně a patrona české země.

Jak známo byl sv. Vít narozen z rodičů pohanských, a však chůva a pěstounka jeho sv. Krescencia a manžel její sv. Modest vstúpili záhy v srdce jeho víru Kristovu, kterouž co dítě ochotně přijal a neohroženě vyznával jak před otcem, tak před vladařem Valerianem, ano i před samým císařem Diokleciánem a z lásky k trojjedinému Bohu mnohá muka snášel s největší trpělivostí a smrt bolestnou podstoupil, koje se nadějí na věčnou blaženost, již se mu také dostalo v nebesích. —

Jakožto ctitelové sv. Víta buďtež také jeho následovníci — zvláště v oněch třech božských ctnostech, kteréž jemu bránu nebeskou otevřely.

a) Sv. Vít, jenž Krista statečně vyznával a pro něho život obětoval, jest nám příkladem pevné živé víry.

Vám, křesťané milí, dostalo se toho štěstí, že jste byli zrozeni z rodičů katolických, že hned na křtu sv. obdrželi jste dar víry, že ve víře záhy byli jste vycvičeni jak od rodičů tak i ve škole a v chrámu Páně. Dekujte Bohu za všechny ty milosti a držte se pevně Boha trojjediného, v něhož jste uvěřili.

Mát víra Kristova ovšem mnoho tajemství, jež rozum lidský přesahují, a však jsou velmi spasitelná, jako tajemství o nejsvětější Trojici, o nejsvětější Svátosti oltářní. Jen pevně věrte, čemu Církev sv. učí. Neboť co zde vidíme v obraze, tam patřiti budeme tváří v tvář a v patření tom budeme věčně blaženi. „Tentof jest život

věčný, praví sám Spasitel, aby poznali Tebe pravého Boha a kterého jsi poslal, Ježíše Krista.“ (Jak. 17, 3.).

b) Příklad sv. Víta nechť vás k důvěře čili naději povzbuzuje.

K tomu cili uvažujte díla nejsvětější Trojice, každé osoby božské zvlášť.

Bůh Otec jest Stvořitelem naším, kterýž nedá dílu rukou svých zahynouti. Bůh Syn jest naším Vykupitelem, kterýž nezmaří zajisté svých vykoupců. Duch svatý jest naším posvítětem, kterýž nás slabých podporuje, bychom byli dokonalí a spaseni.

To vše naplňuje nás důvěrou, že Bůh trojjediný poskytne nám také prostředků, bychom svého cíle — nebe dosáhli. Upevněte se tedy v naději, že Bůh trojjediný dá vám síly a statečnosti, byste své mnohé a těžké povinnosti věrně mohli plniti a nad nepřáteli spasení svého vítěziti. „Kdož doufá v Hospodina — jako sv. Vít, — blahoslavený jest“ (Přisl. 16, 20.). „Protož dokonale doufejte v podávanou nám milost k zjevení Ježíše Krista“ (I. Petr 2, 13.).

c) Svatý Vít vás pobízí k vroucí, horlivé lásce Boha trojjediného. Abyste pak k lásce té se roznítili, uvažujte, co každá z těch tří božských osob z lásky k nám působí. Bůh Otec z lásky všechny tvory své zachovává, zvláště o nás lidi má laskavou péči.

On ani hříšníků nezavrhl, nýbrž tak miloval svět, že Syna svého na smrt vydal. Kristus, Syn Boží z lásky sstoupil s nebe, učil, trpěl, zemřel, z mrtvých vstal, odešel na nebesa, však při nás zůstává, s námi se pojí, v nebi je naším prostředníkem a bude nám milostivým soudcem.

Duch sv. rozum náš osvěcuje, vůli k dobrému naklání a posvěcuje nás, bychom se Bohu líbili a spasení došli. „Proto milujte Boha trojjediného, kterýž prvé miloval vás.“ Milujte Boha Otce, jemuž lásku dokazujte věrným zachováváním sv. příkázání. — Milujte Syna Božího, kterýž zemřel na kříži, abychom my zemřeli hříchu a činili pokání. Kdyby láska ku Kristu nebyla dosti mocná, nechť zatřese srdcem spravedlnost; neboť víme, že přijde soudit živých i mrtvých. Z lásky ku Pánu milujte spolubratry své, jakož vám přikázal, abyste se vespolek milovali; „po tom všickni poznají, že jste moji učedníci, budete-li míti lásku jedni k druhým.“ (Jak. 13, 34. 35.). Milujte Ducha svatého, kterýž lásku rozlévá v srdce vaše; proto za milost Ducha sv. prostě a s ní horlivě působiti se snažte. — Tak následujte sv. Víta

ú víře, naději a lásce k Bohu trojjedinému.
„Žádáme vás bratří, abyste byli nasle-
dovnicí těch, kteří skrze víru a trpělivost
dědičně obdrží zaslíbení.“ (Žid. 6. 11, 12.).

Piseň Marianská.

Svě pozdvihněte hlasy,
ó dívky Marie;
ať věnce po vše časy
zpěv náš jí uvije!
Buď stále váženo
i blahoslaveno
to Srdce její sladké,
na věky chváleno!

Ó jak to Srdce jasným
jest nebes pokladem!
Buď, Panno panen, krásným
Ty našim příkladem!
Buď stále váženo atd.

To Srdce, kde se hostí
s milostí pokora,
buď proti nepravosti
nám silná podpora!
Buď stále váženo atd.

Kdo lásku vypočítá
v tom Srdci štědroty?
Kéž nás i neodmítá,
ó Matko dobroty!
Buď stále váženo atd.

Jak bolelo v tom drahém
Tvém Srdci trpění!
Však stalo se nám blahem;
neb vedlo k Spasení.
Buď stále váženo atd.

Ó hříšníku nešťastný,
kajicně důvěruj;
ač osud viny strastný,
v tom Srdci návrat tvůj.
Buď stále váženo atd.

To Srdce tam nás vodí,
kde čistá vládne ctnost:
co zrcadlo ať rodí
v nás vroucí nábožnost!
Buď stále váženo atd.

Ó Máti přelaskavá,
jež nám jsi ochranou,
v Tvém Srdci naše pravá
měj úcta schránku svou!
Buď stále váženo atd.

V tom Srdci na žehnání
nám stánek uchystej;
jak nyní, při skonání
Své milosti nám přej!
Buď stále váženo
i blahoslaveno
to Srdce Její sladké,
na věky chváleno!

Fr. Doucha.

Bartoloměj Holzhauser a jeho snahy o výchování dobrého kněžstva.

Vypravuje Václav Krupský v Řepích.

I. Jeho mládí. Jest to přepodivné ří-
zení prozíratelnosti Boží, že miláčky Páně,
s kterými veliké úmysly má, již v mládí do
školy zapírání sebe posílá, aby se tímto
spůsobem otužili a k provedení vůle Boží
schopnějšími stali. V těchto poměrech na-
lezáme též ctihodného Bartoloměje Holz-
hausera, muže dle srdce Božího, jenž sobě
o církev a zvláště o duchovenstvo velikých
zásluh vydobyl.

Narozen r. 1613 v neznámém nám městeč-
ku jižního Bavorska z chudých rodičů, proje-
voval již záhy pobožnou, po Bohu toužící mysl,
a musel, jelikož záhy své rodiče byl ztra-
til, zpíváním nábožných písní po domech
se vyživovati. Takto přišel, zpívaje a že-
bře, do města Neuburgu na Dunaji, kdež
dobrodincové osiřelého hochu se ujali, a do
školy posílali. Odbýv si zde elementární
třídys výborným prospěchem, byl na to v ne-
dalekém Ingoldstadtě do latinské školy pod
vedením otců Jesuitů přijat, a v 26. roce
svého věku na kněžství posvěcen.

II. Jeho záměry. Ctnostný život toho-
to muže, jakož i zdar jeho namáhání pře-
svědčuje nás, že od samého Boha povolán
byl, by se zasadil o povznesení duchoven-
stva na vyšší stupeň dokonalosti; k tomuto
cíli ale neviděl jiné cesty, leč řádné vycho-
vání kněžstva v semenistích. Bylo sice všem
biskupům od sněmu Tridentského přísně na-
řizeno, aby zakládali duchovní vychovávací
ústavy, ale mimo Řezno a Vircburk neby-
lo za času Holzhausera žádného jiného se-
menistě pro výchování světského kněžstva
v jihoňmeckých krajinách. S bolestí po-
zoroval Holzhauser již co mladík v jesuit-
ské škole úpadek morální i kulturní sou-
časného duchovenstva, a již tehdaž povstal
v něm pevný úmysl, tomuto zlu v tak cti-
hodném a důležitém stavu vši silou se o-
přítí a pokud možná odpomoci. Vyjevil

tento úmysl svůj svému profesorů v theologii, P. Jiřímu Lyprand-ovi a obdržel od něho za odpověď, že pochybuje o šťastném výsledku takového podniknutí, i kdyby od biskupa, neb arcibiskupa, neb samého papeže pocházelo! Tato odpověď nezlomila však vůli tohoto znamenitého reformatora kněžstva. Vida jednak přísná nařízení Tridentská, jednak nečinnost vrchních pastýřů církevních, a tuše jejich odpor, kdyby zamýšlený ústav jim nějakých obětí ukládal, přemýšlel Holzhauser dlouho, jak by se dal vynaleztí takový způsob zřízení kněžských seminářů, k němuž by od představených diecézí jen pouhého povolení, — a ničehož více, — nepotřeboval. A tu poznal, že svého cíle nedosáhne, leč když v duchovenstvu několik mužů nalezne, kteříby stejného smýšlení s ním, obětiví a ve svém úmyslu vytrvalí byli, a nadbytek svůj tomuto účelu věnovali, a pak takové muže, kteří by jakstárím svým tak i v zdělanosti svojí křízení zamýšlených ústavů způsobili byli, aby, kdyby se v brzku možnost naskytla, zakládali duchovní semináře, již ředitelové po ruce byli. Krásné to myšlenky, ale jak vše toto uskutečniti v tak trudných, spustlých časech? Zajisté, smělé bylo to podniknutí; Holzhauser však nebyl muž, kterýby překážkami zmálomyslněl! Zažil až dosud tak mnohých a velkých důkazů dobrotivosti Boží, že nyní po dlouhém přemítání a modlení od myšlenky své upustiti nemohl, kterouž, jak přesvědčen byl, sám Bůh mu byl vnuknul. Protož neustál, až nalezl několik mužů dle srdce svého. Ti byli: farář Jiří Gindel v Mailingu, farář Michal Rottmayer v Lentingu, farář Jiří Kellner, a později též farář Leonard Siberer v Geusenhausenu u Landshutu, nápotomní kolegiátní děkan v Titmonningu. Když Holzhauser tyto muže navštěvoval, aby je pro svůj úmysl získal, byl teprvé novovysvěceným knězem, a neměl, kromě své dobré pověsti a své učnosti — byl doktorem filosofie, a licenciátem theologie — ničehož jiného, co by jej těmto mužům odporučovalo. Než Bůh řídil srdce jejich, že prohlédnuvše jeho zámysly, zcela se mu oddali, a v nejužší přátelství s ním vešli poroučejíce své podniknutí v modlitbách Bohu, a očekávajíce od něho jak příznivého času, tak i nevyhnutelných prostředků k uskutečnění úmyslu svého. Byli to zajisté ctihodní mužové, že neledíce na obtíže, kterým se podrobiti museli, ochotné a celým srdcem k tak mladému knězi, a vznešeným snahám jeho přilnuli. Však Bůh, v něhož jedině doufali, udělil jim též mi-

losti, aby ve svých úmyslech až do konce vytrvali.

III. *Šťastný začátek.* K provedení záměru tohoto bylo především zapotřebí, aby tito mužové nějakého vlivu na duchovenstvo, a peněžitých prostředků dosáhli.

Proto ucházel se Holzhauser, ačkoliv to skoro proti jeho zásadám bylo, o uprázdněné místo kanovníka při kolegiátním chrámu Páně v Titmonningu, městysi Solnohradském, kdež několik kanovníků jen jednoduchá beneficia mělo. Arcibiskupským oficiálem a zároveň biskupem Bavorské krajiny Chiemsee byl tehdejší v Solnohradě hrabě Lichtenstein, jenž Holzhauserovi, který se u něho osobně ucházel, toto místo milerád propůjčil s tím závazkem, by zároveň duchovní správu městyse převzal.

Že ale Holzhauser Bavorsko opustil a do Solnohradských hor se obrátil, k tomu ho přinutily tehdejší války švédské, jimž ovšem Bavorsko více vystaveno bylo než hornaté krajiny Solnohradské.

V Titmonningu vedl Holzhauser co kanovník příkladný život, a co duchovní správce byl vzorein celé Solnohradské diecési.

Když se pak farní místo, s kterýmž zároveň dekanátní (vikariátní) úřad spojen byl, v Tyrolské obci svatého Jana v Loggenthalu uprázdnilo, udělil je hrabě Lichtenstein výbornému Holzhauserovi, ačkoliv o ně ani nežádal, a učinil jej také biskupským plnomocníkem pro tuto krajinu, kteráž tehdejší právomocnosti biskupa Chiemskeho podřízena byla. Dosáhnuv takto Holzhauser po dvou letech beneficia, na kterémž by se aspoň malý začátek jeho úmyslů provésti dal, pospíchal to svým věrným oznámit a vyzvati je, by své fary opustili a k němu přišli. Na to se odebral Holzhauser k svému biskupu, vyjevil mu obšírně a do podrobná svůj úmysl, a žádal, by na místě kaplanů svých přátel ve službě duchovní upotřebiti směl. Úmysl tento od biskupa schválen, prosbě vyhověno, a podpora přislíbena; ano arcipastýř byl tak dojat, že se vyjádřil, že by milerád k tomuto spolku se přidal, kdyby mu toho jiné ohledy nezrazovaly.

Spořádav takto u vrchního pastýře svou záležitost, spěchal Holzhauser na svou faru, by tam příbytek pro své přátele uchystal. Ponecháme nyní čtenáři, by si sám city těchto mužů při jejich shledání představil.

Nápodobně můžeme sobě snadno pomyslit, jaký to asi podiv byl mezi lidem, když pět neznámých kněží z ciziny na svato-janské faře společný život vésti viděl, z kterýchž nejmladší představeným ostatních

— bývalých farářů byl. Podivení toto jak mezi lidem tak i mezi kněžstvem rostlo vždy více a více, když Holzhauser a jeho společníci svůj úmysl vykonávati začali. Dvojímu zlu, mezi duchovenstvem tehdejšího času velmi zakořeněnému, vši silou se opírali, a svato-janskou faru vzorem všech ostatních učiniti, bylo snahou největší těchto ctihodných mužů; považovali zahálčivý a nezdrželivý život duchovenstva věku svého za pramen jeho zkázy, a tudíž přiměřenou činnost a přísné zapírání sebe za nejprvnější základy své reformace.

Protož zavedli mezi sebou denní pořádek modliteb a prací, začali ve filiálním chrámu Páně, kdež již od drahých let kázání a vyučování mládeže v katolickém náboženství nebylo, každou neděli a každý svátek služby Boží vykonávati, a zřídili na farní domácí latinskou školu nejprve pro hochy příbuzné, a pak i pro cizí, aby takto sebe zaměstnávali a mládež, od nákazy zachráněnou, tím šťastněji k službě církevní vychovávali.

Čistotě pak věnoval Holzhauser takovou péči, že veškerou čeleď ženskou z domu svého vyhostil, aby i nejmenší podezření zhola nemožným učinil; ano on šel v přísnosti své tak daleko, že ženským vůbec zakázal přístup do domu svého, i matkám a sestrám chovanců svých, tak že jen, když toho nejvyšší potřeba kázala, na krátkou dobu a ve společnosti jiných osob vstoupiti směly. Přechasto opakoval svým kněžím a chovancům slova sv. Augustina:

„Čudnostijest všem nad míru potřebí, zvláště pak sluhům církve, jejichžto život jiným ku vzdělání sloužiti a neustálou modlitbou za spasení býti má.“

IV. *Slavné založení prvního družstva Holzhauserova.* Holzhauser byl velikým ctitelcem Matky Boží, a proto těšilo jej velice, že právě o hromnicích 1642 svůj farní úřad nastoupil. I vyvolil si také svátek Bohorodičky k založení svého ctihodného družstva, a ustanovil k tomu svátek obětování nejsvětější Panny Marie, čili 21. listopad téhož roku.

Rozumí se samo sebou, že vyzývání pomoci Boží, dlouhé a mnohé modlitby, půst a skutky kajicnosti a milosrdenství přípravou byly k tomuto prvnímu kroku. Při tom však neopomenuto pilného rozvažování základních pravidel, jichž ustanoveno tré následujících:

a) *společný život.* Dle jednotejného pravidla měl život družstva Holzhauserova, ač po farách zde a onde roztroušeno bylo,

se řídit. b) *Skromnost* jak v šatstvu a jídle, tak v celé domácnosti, byla jejich předním pravidlem, aby tím snadněji a vydatněji domy seminářské a domy deficientů podporovati mohli. *Jmění*, které společníci tito od svých rodičů dědili, zůstalo sice majetkem jednoho každého, tak že jím příbuzné své za živa podporovati, a při smrti podělití mohli. Avšak takové jmění, kteréž společníkům z duchovního úřadu vyplývající po upravení všech domácích potřeb přebývalo, mělo majetkem celého družstva býti.

— Proto zaveden nad příjmy a vydaji správný dozor, a nad živobytím společníků přísná dohlídka; jeden z nich musel představeným býti, kterémuž ostatní dobrovolnou poslušnost přislíbili museli. c) Konečně předsána *konvencionální přísaha*, jelikož jednoduchá přípověď potřebné jistoty neposkytovala, a slavný řeholní slib společnosti této by na ujmu byl; neboť zřízena byla pro světské kněze, a pro vychování dobrého kněžstva světského, nikoliv ale pro stav klášterní. Chybíl tedy náš Naučný slovník, (viz článek: Holzhauser), když tuto společnost Holzhauserovu „řádem“ nazval. Sám papež Innocenc XI. praví ve své potvrzující bulle, kterou této společnosti r. 1663 vydal: Účelem tohoto duchovního života není zavedení nového řádu, nýbrž napravení duchovního a církevního stavu samého. „Abychom,“ vyjádřil se Holzhauser k svým společníkům, „u věrnosti stálejší byli, a ztráty čistoty nezeleli, přísahejmež věrnost a čistotu; aby pak běh života našeho ve všem stejný byl, přísahejmež společný život.“ — Tuto přísahu složili Holzhauser a společníci jeho na svátek Obětování nejsv. Panny Marie 1642 nejdříve oustně, pak písemně, a přijali Holzhausera za svého prvního představeného. Bylo to jistě krásné podívání pro řády andělské v nebesích, když tito svatí mužové v tiché, neznámé krajině sebe Bohu a Jeho svaté církvi obětovali, aby jen čest Boží a prospěch církve vychováváním dobrého kněžstva na své vlastní otraty vyhledávali!

Poněvadž v Solnohradských a Tyrolských krajinách obyčejem jest, kněze dle křestního jména jmenovati, dostalo se spolku tomuto dle křestního jména Bartoloměje Holzhausera jména *Bartolomějských*, kterého až k zaniknutí svému podržel.

V. *Vzrůst Holzhauserova podniknutí.* Když Holzhauser tuto dobře spořádanou společnost mužů duchem Božím nadchnutých zřídil, umínil sobě, s ní u veřejnost vystoupiti. Proto sepsal krátký nástin zřízení a účele své společnosti, kterouž „du-

chovnými společně žijícími“ pojmenoval, a rozeslal tento spis nadepsaný: „synopsis corporis et systematis instituti clericorum in communi videntium“ svému knížeti-biskupovi a takovým osobám, od nichž se nadíti mohl buď že k jeho společnosti přistoupí, aneb aspoň ji podporovati budou. Bůh žehnal jeho snahám. Hrabě Lichtenstein, kníže-biskup Chiemský a official Solnohradský, ujal se svého milého Holzhausra, a nabídl mu pro jednoho společníka jeho právě uprázdněnou faru v Solnohradě, i dovolil mu tam seminář pro duchovní jinochy založiti, a přislíbil roční příspěvek dvou set zlatých. Nabídnutí radostně přijato, výtečný Rottmaier do Solnohradu odeslán, a malý seminář s devíti jinochy tam šťastně založen. Též Siberer, Kettner, Gindel a jiní mužové jeho společnosti obdrželi čestná místa, kdež pro rozšíření a upevnění svého krásného spolku účinkovati mohli.

Odeslav takto své nové apoštoly do světa přijímal Holzhauser od tohoto času jenom mladých kněží do svého domu, kteříž opět po náležitém upevnění v ctnosti a ve vědě buď na fary, buď na jeho malé semináře rozesláni byli. Hlásil-li se pak ten neb onen farář k jeho společnosti, nechal ho Holzhauser na jeho faře, a hleděl jej návštěvami a dopisy k svému účelu působitým učiniti. Bylať mu totiž podpora těchto mužů velice potřebná, když, nemaje sám pro veliké výlohy přebytku, svou svatou myšlenku u větší míře prováděti chtěl.

Tak povstal seminář v svatém Janě, pak v Solnohradě, nedlouho po tom v Ingolstadtě, v Augspurgu, a snad ještě v jiných místech, o kterýchž nás žádných zpráv nedošlo. Nejslavnější seminář Bartolomějský byl ale v městě Vircburku, kteréhož se následujícím způsobem společnosti Holzhauserově dostalo: Tamějšímu knížeti biskupovi, hraběti Janu Filipu Schönbornovi, výbornému to muži, ležela již od několika let řádná oprava duchovenstva na srdci. Nemaje však kněze, kterýž by se k provedení tohoto zámyslu úplně hodil, musel vše den ode dne odkládati, až mu konečně Bůh takového muže poslal.

Když totiž v lázenském městě Gasteinu pro svou churavost meškal, dověděl se náhodou či vlastně řízením Božím o výborném Bartoloměji Holzhauserovi a jeho spolku v nedalekém místě sv. Jana v Tyrolsku. Na své zpáteční cestě ze Solnohradu po řece Salza zemřelého biskupa Chiemského, bratrem již zemřelého biskupa Chiemského, až k městečku Titmoningu doprovázen, s

radostí vysvětlil Lichtenstein, kapitulární děkan Solnohradský a veliký přítel Holzhauserův, biskupovi Vircburskému na jeho otázku děje a účel společnosti onoho svatého muže. Když pak z lodě vystoupivše k městu přišli, byli jak od předních města tak též od kolegiatní kapitoly Titmoningské slavně přijati. Děkanem této kapitoly byl Holzhauserův přítel a duchovní syn Siberer, kterýž šťastně celou kapitolu pro Holzhauserův ústav byl získal. I ukázal tedy Lichtenstein Vircburskému knížeti biskupu celé zřízení Bartolomějských, což se biskupovi velice líbilo. Ještě téhož dne k večeru povolal biskup Schönborn děkana Siberera k sobě, dal si od něho vše důkladně vysvětliti, a požádal jej o stručný nástin nej-přednějších pravidel Bartolomějské společnosti, kterýžto spis měl mu nápotom do Řezna, kdež se brzy od císaře Ferdinanda III. ohlášený říšský sněm odbývati měl, zaslán býti. S radostí velikou pospíšil Siberer k svému drahému Holzhauserovi do sv. Jana; oba považovali toto setkání se s biskupem Vircburským a jeho touhu po seznání jejich společnosti za důkaz zvláštní péče a prozřetelnosti Boží o šťastné uskutečnění jejich záměrů. Neboť hrabě Schönborn, biskup Vircburský byl spolu volicím knížetem a arcibiskupem Mohučským, kterýž tedy pro své vysoké postavení ústav Bartolomějských mohutně podporovati mohl. Též současná přítomnost jiných biskupů na Řezenském říšském sněmu byla jim velevítanou pro jejich rozšíření. I opsal tedy Holzhauser své později složené „stanovy Bartolomějského spolku“ a svou starší „synopsis corporis et systematis,“ zašel do Erdingu pro svého výtečného Rottmaiera, a pospíchal do Řezna k Vircburskému biskupu. Bylať osobní přítomnost Holzhauserova také nejvšůdhlejší, neboť jeho pouhé spisy bez oustního výkladu nebyly by ničehož naproti mnohým a velikým překážkám, které se jeho zámyslům ve Vircburku kladly, porýdily; a jen spojeným silám obou poštěstilo se, velký seminář ve Vircburku založiti, a odtud na mravy diecéšního duchovenstva blaze působiti. (Dokončení.)

Ze Slomšekových „Drobtiníc.“

II.

Co jsi našel, vrať.

V Bojanech zvonili na požehnání. Starý Pušník stál zarmoucen a se slzami v očích u okna své staré, sešlé chaloupky. Bylo mu

lito, když viděl mužské a ženské svátečně oblečené jíti mimo chaloupku do chrámu a sám ostatní musel doma. Před patnácti lety nebylo jim tak.

Pušník byl tehdy bohatý sedlák, že málo kdo se mu vyrovnal. Na ohništi nevyhasl oheň po celý den, strava pro čeleď vařila se v kotlích, a vždy ještě tolik ostalo, že pět a šest žebráků najedlo se do syta. Deset až dvanáctí dojných krav stávalo ve chlívě a drůbeže bývalo tolik, že hospodář nevěděl ani sám, co jí jest. V stáji měl dva vrance, že by je byl nedal ani za dvě stě křížových tolarů.

Ale nyní běda! všechno jinak. — Zlá vojna pohltila mu bohatství a peníze, pěkné hospodářství shorelo mu se vším do podvalů a jediný, čtrnáctiletý jeho syn musel jíti na vojnu, z níž se ale dosud nevrátil. Pušník prodal spáleniště a všechny polnosti, zaplatil dluhy, a co mu zbylo, stačilo právě na to, že mohl si koupiti malou, bídnou chaloupku, do které se přestěhoval se ženou.

Oba již byli staří, měli ruce k dflu neschopné, a kdyby jich nebyli dobří lidé ze sousedstva opatrovali chlebem, moukou a brambory, byli by dávno umřeli hladem. Ale tak zle, jako právě tu neděli, se jim ještě nikdy nevedlo. Neměli již ani kůrky chleba, ani hrstě mouky, ani jednoho bramboru, šat jejich byl již tak vetchý, že počal se rozpadávati, a že si ani nedůvěřovali v něm jíti do kostela. Proto byli tak smutni, jako nikdy ještě. Žena usedla si u kamen a skrývajíce tvář svou do dlaní usedavě plakala. Muž stál u okna, vyhlížíje ven do polí, a slzy jako jahody veliké i jemu se valily z očí po tváři.

V tom spatřil na cestě, vinoucí se dolinou k nim nahoru, mladého, slušně ošaceného člověka. Přišel a u samé chaloupky sedl si do stínu. Sňal svoji torbici a jal se prohledávati nějaké listiny. Po chvíli zase vstal, vzal torbici na ramena a dal se svou cestou.

Starého Pušníka jakoby někdo nyní táhl ven z chaloupky. I vyšel si, ale žalostí a starostí ani nevěděl, kam jej nohy nesou. Jde, jde a za chvíli se usadí — na tomtéž místě, s kterého mladý onen člověk byl nedávno vstal. Najednou se mu něco v trávě zaběhl, byl to kousek papíru a něco v něm. Rychle rozbalil jej a neví, sní-li či bdí: dva velké zlaté peníze má v ruce.

„Ženo, ženo,“ volá co hrdlo mu stačilo k chaloupce: „Pojď sem rychle, pojď!“ —

Když pak žena po malé chvílce přišla,

ukázal jí peníze řka: „Vidíš, co tu onen pocestný zapomněl. Znáš-li pak ještě zlato a peníze?“

„Chvála Bohu,“ zaradovala se žena. „Chvála Bohu, jenž svých nikdy neopustí. Když nejvíce hořkosti, radost bývá nejbližší. Pravdu ti řeknu, že jsem již hladu nevěděla co počíti; ale styděla jsem se tě. Nyní bude po něm. A pohled, jaký ten tvůj kabát. Snadno nyní koupíš sobě nový, a i na mne snad něco ještě zbude, abychom aspoň do kostela mohli. Bůh vždycky pomůže.“

„Ovšem Bůh vždy pomůže,“ odvětil na to ženě Pušník. „Pomůže, milá ženo, ale ne těmito penězi. Ty jsou onoho pocestného, a nemůže býti ještě daleko.“

„I co pocestný, ten snadno peníze ty oželf.“

„Ale jsou přece jeho.“

„I což, kdyby on byl potřebný, byl by na peníze také opatrnější, a kdyby je i hledal, však jich nenajde, protože neví, kde je ztratil.“

„Byť nevěděl on, však Bůh ví o nich. Nikdy, ženo, nedávej se zaslepiti penězi.“

„Pane Bože, což tedy máme umříti hladem?“

„Pravdu máš, jsme u veliké bídě,“ přisvědčil svojí ženě Pušník, a na chvíli se zamlčel. — „Však přece toho neučiním! — Jen se podívej, jak pěkně stojí Hůrkova pšenice, jak Martinův ječmen a tam Novotných žito; jistě ostane jim něco i pro nás. A hled! dole všude již jsou žně, vítr prohánění se tam již po strništích. Co nevidět bude se proháněti přes hrob náš, a my, tak blízcí hrobu, měli bychom si rukou svých poskvrnit cizím penězem? — Bůh zachraň! — Jen pryč s tím, co jsem našel, komu to patří. Zdáť se mi, ženo, jako bych slyšel hlas věčného Soudce: „Poctivě jsi byl živ až do té staroby své, ale za dva zlaté pokálel jsi svoje šediny.“ —

Žena, jako by se styděla za svoji zlou radu, stála zaražena. Po chvílce dodala si srdce i pravila:

„Milý muži, máš pravdu. Raději umříti, než poskvrnit sobě hříchem svědomí. Pojímá mne již takový strach, jako bych v pravdě byla kradla. Běž, staroušku, běž, co můžeš, abys navrátil nalezené peníze. Dokočím ti pro hůl. Bože, kéž bys jen dohonil toho pocestného.“ —

Skokem byla v chaloupce a přinesla muži hůl.

„Tu máš, jen si pospěš. Pocestný šel cestou, která dělá tolik oklik. Jdi po staré pěšině, a přispíš-li sobě, snadno mu na-

dejdeš na kraji lesa. Jen pospěš, abys nezmeškal.“

Co ještě mluvila, byl muž již na cestě. Vykračoval si statně a zajisté nikdy tak nepospíchal od té doby, co mu statek hořel. Ale ženě zdálo se, že jde pomalu. Nepokojně ohlíží se na chaloupku a zase na muže. Na jednou se dá do běhu, muže dohoní a za ruku ho chytí, řkouc: „Ty mně jdeš tuze pomalu; já jsem mladší a čerstvější, chyt se mne, abys mohl jítí lehčeji.“

I hnali se spolu, div že duši nevypustili. Konečně přišli na kraj lesa, kdež k nemalé radosti své spatřili, že mladý pocestný má k nim ještě hezký kousek cesty.

Když došel k nim, ozval se starý Pušník:

„Dovolte, pane! Vy jste tam na hoře odpočíval u mé chaloupky a vytrousil jste dva zlaté peníze. Tu je máte.“

S udivením hledí pocestný na mluvčího a na jeho ženu. Vida chatrný oblek jich, pohnul se milosrdenstvím. —

„Zdá se mi,“ promluvil po malé přestávce, „že se vám nevede dobře?“

„Pane, pravdu máte, zle vede se nám,“ dosvědčil Pušník.

Žena pak, chtějíc napravit svou radu zlou a ospravedlniti se z ní v očích mužových, rychle dodala: „Ale přece bychom rádi ostali poctivými; proto vám přinášíme ty peníze.“

Pocestný se rozmýšlel, má-li peníze vzítí čili nic. Konečně je vzal, řka k poctivým náležcům:

„Vezmu si to zlato, protože ho budu potřebovati. Že ale jste v nouzi, chci vám dáti, co mohu. Brzo však půjdu zase tady, a potom vám odměním hojně vaši poctivost; myslím, že již nebude vám trpěti nouzí a bídu. Abyste však věděli, nač těch dukátů mi potřebí, poslyšte! — Je tomu právě patnáct let, co jsem se rozloučil s rodiči, když mně bylo jítí na vojnu hájit vlast proti nepříteli. Ale bohužel! brzo jsme byli přemoženi a rozprášeni. Již jsem byl v neďalekých Drahobudech, a radoval jsem se, že druhého dne obejmú své staré rodiče. V tom jsem se dověděl, že v naší straně všechno se hemží nepřitelem, který všude drancuje a pálí, a koho z mladých lidí dostane, hned násilím obleče do vojenského kabátu. Proto ještě tu noc zdvihlo se nás devět dobrých tovaryšů, po tajných stezkách přes hory jsme utekli a šťastně dostali se až do Terstu.“ —

„Ženo, nic se ti nezdá?“ tázal se na jednou Pušník. Ale neznámý pocestný hned pokračoval:

„Z Terstu jsem psal několikrát svým rodičům, ale ani jednou nedostal jsem odpovědi. Potom jsem vstoupil do služby k jednomu velkoobchodníkovi, s kterým jsem odplavil se do Hamburku. Tam vyučil jsem se kupectví. Z počátku cestoval jsem v záležitostech pána svého; mnoho zemí jsem prošel, mnohé moře jsem přeplavil, a naposledy jsem se usadil v Batavii, kdež zařídil jsem si vlastní obchod. Bůh mi požehnal, šťastně jsem se oženil, a nyní neschází mně nic jiného, než abych své rodiče našel na živu. — Bojím se však, že v oné zlé vojny přišli o všechno a snad i o život. Ale najdu-li je, poprosím jich, aby se mnou šli a se dobře měli; nebo mně Pán Bůh hojně všeho nadělil. Až se s nimi budu vraceti do svého nynějšího domova, stavím se u vás, a vám je ukáži.“ —

Nyní nemohl se ani starý Pušník zdržeti. Pohledl několikrát na ženu, mrknul na ni a jí pošeptal: „Ženo, nezdá se ti nic?“ — K pocestnému pak děl na hlas: „Odpusťte, pane, jak daleko ještě máte k rodičům?“

„Myslím, že tři hodiny počítá se odtud do Lučan.“ —

„Co, do Lučan, do Lučan?“ zvolali při těch slovech najednou Pušník a žena a roztáhli po něm ruce. —

„Co pak je vám?“ divil se pocestný.

„Jste tam snad známi? Otec můj se jmenuje Pušník.“ — —

Pušník a žena jeho vrhli se mu nyní kolem krku, radostí mohli sotva vyraziti ze sebe ta slova: „Jene, Jene, milý synu, Bůh tě zachovej!“ —

Mladý pán počal se domýšleti, s kým asi se to shledává. Vyptav se na to a ono, poznal, že ovšem jsou to jeho drazí rodiče, jen že v tváři se poněkud stárím a bídou změnili. Pohledna k nebi zvolal: „Ó Bože, jak dobrý jsi ke mně a jak vyvděčím se Ti, že zachoval jsi mně rodiče! Před Tebou chci kráčet po celý čas života, a o matku a o otce tak dlouho se pilně starati, dokud mi je milost Tvá ponechá.“ —

„Ženo, klekněme,“ pobízel nyní starý Pušník, radostí celý bez sebe. „Klekněme a poděkujeme Pánu Bohu. Mně se zdá, že jsem v nebi, a tam že vidím toho syna svého. Na tom světě již nedoufal jsem uviděti jej.“ — —

Ale matka nemohla hned poslechnouti. Držíc hlavu svého Jeníčka v ruku, nemohla se na něj nadívat. Zlíbala ho celého, volajíc při tom: „Jene, Jeníčku můj, jsi to opravdu? Jak jsi vyrostl, jak jsi nyní hezký.

To není můj Jenfk, a přece jsi můj. Dítě, kdy se na tě dost nahledím?" —

"Tehdy, maticko, když naposledy jste mne viděla," vysvětloval přebálený Jan své rodiče, "tehdy mně bylo teprve čtrnáct let. Ó jak mně bylo, když pušku na rameně a prachu a kulí plné kapsy s vámi jsem se loučil. Že vás nyní mám, ani nevím, jak jsem šťasten. —

Milý otče! Drahá matko! — Otče, tehdy jste měl nohu bolavou a jen o holi jste mne vyprovodit mohl z domu." —

Pušníkovi tekly zase slzy po tváři; ale byly to jiné slzy než před hodinou.

"Ženo, Jene, poklekněm a poděkujme Pánu Bohu. Věru zdá se mi, jako bych byl v ráji."

"Pravdu máte, otče," dosvědčil Jan. "Kdo živ jest pobožně a poutivě, ten již na tomto světě jako by byl v ráji." —

A. Mužik.

DOPISY.

Z Kouřimi 3. června 1872.

(Nastávající oprava děk. chrámu.)

Jedná se zde ve vši opravdivosti o restauraci starobylého, děkanského chrámu Páně, který důkladné opravy co nejdřív nutné potřebuje. Vyhotovení plánů pro opravu a obnovu bylo svěřeno na slovo vzatému architektovi p. Fr. Schmoranzovi v Chrudimi, a ten je k všeobecné spokojenosti právě nyní dohotovil, tak že bude-li se dle nich stavěti, budova Páně původnímu slohu vrácena nové krásy nabude. Původ kostela zakládá se na jisté historické památnosti, která nám všem milá a drahá jest. — Avšak poohlédněm se dříve na starobylost města, abychom starobylost chrámu posouditi mohli. S úplnou jistotou, jak u jiných měst vlasti naší, tak i zde, nedá se čas určit, kdy město vystavěno bylo. Dřív stávala stará Kouřim čili Kúřim, praví se, že hned za časů Libušiných, sídlo starých a mocných knížat kouřimských, odkud silnou rukou téměř nad čtvrtinou celých Čech vládli. Hrad jejich stal se pak později hradem župním.

Václav Bedřich Zivalda, rodák kouřimský, farář Lomnický, vydal tiskem v Praze 1659 paměti kouřimské, a dle jeho zápisek roku 853 Stará Kúřim vyhořela. Dolyša, panující kníže kúřimské, dal starou Kúřim znova opravit, ale na protějším vrchu, za potokem Vejrovkou (nyní Kouřimkou) položil základ nynějšího města, které tehdáž po synu svém „Zlic“ Zlicko jmenoval, a

celé knížetství jmenovalo se pak knížetství Zlické. Když r. 1204 Přemysl Otakar I. pomáhal ve válce Otovi IV., chtěl Filip z Hohenstaufu na Přemyslovi se pomstít, království jej zbavit a Děpoldovi III, korunu královskou na hlavu posadit. Děpold a bratr jeho Soběslav vládli na třech župách: Vratislavské, Chrudimské a Čáslavské, sebrali vojsko a obsadili hrad Starou Kúřim, kde silně se ohradili. Přemysl oblehl hrad, zapálil a povstalice zhradu a podhradí vypudil a rozptýlil, a tak povstání konec učinil. Stará Kúřim se víc nezpamatovala, nyní okazuje se jen místo rozsáhlé, až potud náspy vysokými obehnané. kde jindy knížecí sídlo stávalo. Zato vzrůstalo město nové, Zlicko zvané, které později Kúřim čili Kouřim se jmenovalo, a toto dal Přemysl Otakar II. r. 1263 pevnými hradbami obehnat, do něhož se jen čtyřmi branami vejíti mohlo. Hradby a bašty jsou až posud zachovány, ze čtyř bran zůstaly jen dvě, a jedna z nich, Malotická, má býti nyní bez potřeby rozbourána.

Václav Zivalda klade počátek stavby chrámu na rok 925—935, a původ jeho přičítá boji sv. Václava s knížetem Kouřimským. Byl prý to předposlední kníže na Kúřimi panující, jmenem Radslav, jiní praví, že jmenoval se Drslav neb i Čledrák, který válečně vytáhl proti knížeti pražskému a hrad Žitomř, nyní Stoltmř, přináležející knížeti pražskému, začal oblehat. Známo jest pokoreň knížete kouřimského u Hruškoblát na Klekání, jak se až posud ono památné místo jmenuje, načež v Žitomřu byl mír uzavřen. Zde, zdá se, bylo za výminku položeno, aby Radslav nejen sám a veškerá čeleď jeho křesťanství přijal, ale aby se také o jeho rozšíření staral a chrám Páně v novém městě postavil, a protože to měl býti první kř. kostel v knížetství kouřimském, měl také zasvěcen býti na jméno prvomučeníka Páně sv. Štěpána. Necht' jest tomu tak neb onak, přec vnitřní podoba jeho s chrámem sv. Jiří v Praze dokazuje, že zdejší chrám mezi nejstarší monumentální stavby vlasti naší patří, a že pochází z doby slohu přechodního. Kdy stavba byla ukončena, nedá se určit. Při tomto chrámu byli ustanoveni farářové, pak děkanové. později arciděkanové, jako k. p. od Mik. Puchníka, gener. vikáře pražského, byl co arciděkan zde ustanoven Vlachník z Veitmile, po něm Mikoláš z Potenštejna roku 1392, později Štěpán Pálec, protivník Husův na sněmu Kostnickém, atd. — Obyvatelstvo přijalo záhy víru pod obojí, a

mělo duchovenstvo husitské, děkan Jan Chotek s dvěma kaplany byl od katolických Horníků jat, a v listopadu 1419 do šachet svatomartinských u Kutné Hory s přemnohými za živa vmetán.

Jaké opravy a změny vně chrámu a uvnitř se dály, není známo, jen to víme, že ve prospěch celé budovy nevypadly. Roku 1659 velká část města vyhořela a při tom i obě věže a krov kostelní; roku 1670, tu sobotu před křížovou nedělí, v 11 hodin německých v noci, vyšel oheň a shořelo 25 domů, kostel, věže a hodiny, dva cimbály, dva zvony, kterými se na nešpor zvonívало, zvonice, čtyry zvony, sedm lidí a t. d. Zdá se, že oheň i uvnitř chrámu všechno zničil, neboť nynější oltáře jsou vystaveny v slohu renesančním, pocházejí asi z této doby a nesouhlasí s celkem. Věže dostaly nynější krytbu a jsou mnohem nižší než před ohněm bývaly. Od tohoto času mnohé opravy se děly, které k okrase chrámu neslouží, tak pochází velký oltář až ke klenutí dosahující z r. 1659, dřevěné sochy na pilířích z r. asi 1710, stará okna byla 1738 opravována, mnohé okno bylo zbaveno všech ornamentů a velké okno za velkým oltářem bylo zazděno docela. Budova chrámová stojí tedy skoro tisíc let, délkou času a častými ohněmi utrpěla velkých škod, tak že základy na několika místech se ssadily a velké rozpukliny ve zdích a klenutích povstaly. Opravy, které se dřív děly, nepostačovaly, a přece třeba tento krásný pomník umění stavitelského našich zvěčnělých předků zachovati a původnímu slohu zase navrátiti. Byl požádán slovutný vlastenec-ký architekt p. Fr. Schmoranz, aby plány na restauraci celého chrámu vnitřního i zevnitřního shotovil, čemuž se i ochotně podvolil a plány na zevnitřní restauraci patronátnímu úřadu zaslal, o nichž svrchu bylo již podotknuto. Z jeho delšího dopisu o chrámu zdejší vyjímáme následující: Chrám Kouřimský náleží mezi nejstarší kostelní budovy v Čechách, doby slohu přechodního, má velmi pravidelný půdorys a krásný detail jest z většího dílu ryze románský, co vyslovuje všude panující mírná výška a jen malé nadvýšení kleneb nad polokruh.

Jaký krásný ornament jest v hlavicích a konsolích pod mnohokrátým bílením a všelikým zaplácáním skrytý, najde jen znalec při bližším pátrání, kdež se také přesvědčí, že celý ornament původně byl polychromován a zlacen. Obzvláště jest krásná krypta pod presbytářem, kdež se klen-

ba na jednom velmi malebně článkovaném pilíři, sloupci obstaveném, jako kuřátka k matce sbíhá. Jak ve všech starých kostelích, tak i zde původně nebylo kůru hudebního, který dle formy již v poslední době slohu gotického vystaven byl, a chrámu tím k okrase neslouží, jelikož celá konstrukce hrubých, těžkých forem plná jest a tím se západní část kostela tmavou stala, přístup na tento kůr táhl za sebou vystavení zvláštních schodů, které na obou stranách ze zdi vystrčené, venku i uvnitř nehezky pohled působí. Sínky jak v záp. čele, tak i na straně severní, jsou pozdější nevkusné přílepky, jakož i ohromný, spínací pilíř na straně jižní v pravo podle schodů.

Opravy, které se během několika století na tomto slavném chrámu děly, hlásají nerozum a nešetření původních forem, krásy a velebnosti, jak se doba 17. a 18. století vesměs na slavných památkách uměleckých a starožitných všude prohřešila, k čemuž i požáry přispěly.

Po tomto popsání chrámu uvádí p. Schmoranz nutné opravy, které se co nejdřív provéstí mají, nemá-li budova chrámová nenahraditelných škod utrpěti a praví na konec, že jest svatou povinností, rázu původního při všem bedlivě šetřiti, aby tento staroslavný, krásný pomník stavitelský i pro budoucí století drahé vlasti zachován byl. A aby tak se stalo a budoucím rokem záhy se stavbou se započalo, jest zajisté přání všech vlastenců a ctitelů památek starobylých!

D.

Z Hořic 30. května. 1872.

(Májová pobožnost. Kaplička Panny Marie Hlohové. Poměry pracovního lidu našeho.)

Potěšitelnou zprávu mohu podati, že i v Hořicích letos po prvé ku zřejmé žádosti některých nábožných duší jsme započali odbývat tak zvanou pobožnost májovou k uctění blah. R. Boží. Mámeť ve farním chrámu oltář se sochou Panny Marie, k němuž lid zvláštní důvěru má; jest to socha P. Marie Karmelské, a ačkoli chrám sám Rodičce Boží je zasvěcen a na hlavním oltáři obraz Narození P. Marie se nalezá, přece lid více k oltáři vedlejšímu lne, tak že pouť Karmelská takorba vytiskla vlastní pouť Narození bl. Rodičky Boží. A proto i pobožnost májová, která se odbývala u tohoto obřísbeného oltáře, s velikou se potkala přízní a hojnou návštěvou. Aby pak pobožnost ta nezůstala bez slova Božího, volili jsme ku rozjímáním „pobožnost májovou“ od kněze Josefa Němečka, o krásné Mariánské modlitbě „Zdrávas královno“, kterážto roz-

jímání pěkná a přiměřená jsou. — Ještě jeden radostný úkaz z farnosti naší mohu sdělit. Nad Hořicemi na vrchu ku straně severní nalezá se kaplička, postavena od rodáků Hořických: prosláveného druhdy na vysokých školách pražských matematika Ladislava Jandery, a p. J. Kučery, nyní váženého měšťana v Hradci Králové, či snad otce jeho. Zasvěcena jest rovněž Rodičce Boží, Marii Panně. A poněvadž za kapličkou se nalezá hlohový strom, říká lid „u Panny Marie Hlohové.“ Od kapličky té je překrásná vyhlídka jak na celé Krkonoše na sever, na Miletínské a Bělohradské údolí a na Zvičín, tak i na jih na celou tu úrodnou rovinu k Smidardům, Bydžovu a Chlumci až k pahorkům za Čáslavou a Chrudimí; na západ pak jest viděti až k Jičínu, a na východ bojiště Chlumské. Vyhlídka ta jest zajisté jedna z nejkrásnějších v Čechách. Jest čára po vrchu tom od východu k západu též rozhraním mezi krajem a horami (Krkonoši); nebo za vrchem tím již začíná ponebí sychravější, a vegetace též se tu aspoň o 14 dní opozduje. Ten vrch jest jako přední stráží Krkonoš. Kdokoli by tudy šel, neopomíná vyhlídky té použití, a milým pohledem tím na krásnou a požehnanou naši vlast se pobaviti a na duchu se zotaviti. — Kaplička ta těší se rovněž veliké přízni lidu; cesta vede zrovna vedle ní; lid rád se tu Očenáš a Zdravas pomodlí, a skrze železnou mříž krejčárek na světlo hodí. Kaplička ta byla letos okradena, a co stojí, již po třetí. Jakkoli jinak zcela chudičká jest, a vyjmouc pěknou sochu Rodičky Boží téměř ničeho se v ní nenalezá, přece bezbožné ruce i ten halír, co tam hozen bývá na světlo od nábožných duší, kradou, a i tu silnou železnou mříž, kteráž jest místo dveří, polámou. Nad strašnou mravní spustlostí takovou ovšem srdce pláče; ale rovněž se zase potěší, když vidí, že právě ti nejchudší lidé se nad kapličkou smilovávají a tím více láskou a přítulností k ní lnou. Brzy po bezbožném skutku tom přihlásily se chudé dělnice, dívky ze židovských továren (tkalcoven) Hořických, a nabízeli farnímu úřadu téměř 16 zl. z dobrovolné sbírky, jižto mezi sebou učinily, se žádostí, by kaplička uvnitř vymalována, a pokud možná, přiměřeně vyzdobena byla. Kdo poměry toho našeho zde ubohého, tkalcovského lidu zná, a ví, kterak perně ubohý lid ten krejcar si zaslouží, když v těch nemile páchnoucích tkalcovných denně 14, řku 14 hodin, od 5 ráno až do poledne a od 1 až do 8 večer ztráviti musí, a to za 20, 30, neb na

neivýš 40 krejcarů: ten ví, jaká to obět jest, když děvče takové, nezřídka zcela opuštěné, anebo taková chudá žena tkalcovská 10 krejcarů dá! — K jejich žádosti kaplička obnovena jest, a minulou neděli, jakožto poslední neděli májovou, k ní posvátný průvod veden byl, jehož na tisíce nábožných duší se zúčastnilo. Bůh zaplat šlechetným dárkyním. B. H.

Z Hradecka, 1. června 1872.

(Svěcení kněžstva. — Z bisk. semináře.)

Jako lonského roku bude i letos alumný seminěstě Kralohradeckého světiti na kněze nejdůst. světící p. biskup z Prahy Dr. Karel Prucha, poněvadž stáříčký 90letý p. biskup náš obtížnou funkci tu již nikterak konati nemůže. Subdiakonát bude jdučen d. 17., diaconát 19. a presbyterát 21. července. Všech kandidátův jest letos 20, jejichž jmena a rodiště vykazuje katalog kněžský. Z nich ještě jeden musí pro mládí čekati až do Vánoc. Počet ten na diecési tak rozsáhlou zajisté jest skrovný a již opět počíná se jeviti nedostatek kněžstva. Nový branný zákon zvláště jest příčinou, že málo kandidátů do theologie vstupuje.

V předvečer slavnosti Nanebevstoupení Páně oslavili Hradečtí alumnové pěveckou a hudební produkcí dvoje vyznamenání, jakýchž se dostalo nejdůst. p. biskupovi povýšením do stavu svobodných pánů a nejdůst. p. gener. vikáři a kapit. děkanu Janu Raisovi tím, že jmenován jest domácím praelatem Jeho Svatosti papeže Pia IX. Produkce vydařila se skvělým úspěchem. O slavnosti pak sv. Jana Nep. zaslali telegraficky blahopřání k jmeninám bývalého milného svého p. rektora, nyní děkana v Činěvsi důst. p. Jana Kleina.

— š —

Z Nového Města nad Metují 30. května 1872.
(Povodeň.)

Smutnou slavili jsme letos pouť v den nejsv. Trojice, již zasvěcen jest náš děkanský chrám; neboť dne toho i naše město a okolí stříženo bylo krutou povodní. Již v sobotu večer počaly se liti z černých mraků proudy vod, déšť neustál po celou noc, tak že se obávati bylo věcí nejhorších. V neděli pak o slavnosti nejsv. Trojice, kteráž konává se u nás způsobem velmi okázalým, děly se letos služby Boží truchlivě a tiše. Zbožného lidu málo se mohlo dostaviti do chrámu P.; vždyť déšť, jenž ani ve dne neustál, všechny cesty neschůdnými učinil a obloha stále zatažena byla hustými černými mraky. Čeho jsme se obávali, brzy se dostavilo. Po slavných nešporách, kdy již

ulevil poněkud liják, počala náhle Metuje stoupati, ohromné proudy vod hrnuly se těsným údolím s jekem a hlomozem od Náchoda a v několika minutách celé u města se šířící a v rovinu přecházející údolí Metuje naplněno bylo bahnitou vodou. v níž plavali v různé směsici dřeva, klády, zbytky plotů, trosky náradí, svědčící o spoustách, jakéž se díti musily v městech a obcích výše položených, zejména v Náchodě, Hronově, Bělovsi, Polici a jinde. Celá krajina kol Metuje od Nového Města přes Krčín až k Josefově podobala se v krátké době velikému jezeru. Škoda na lukách i polích ovšem jest nesmírná a těžko hojiti se budou rány, rozkaceným živlem lidu zasazené. I život lidský padl u nás vlnám za oběť; v Krčíně vytažena z vody mrtvola mladíka z blízké vsi Libchyně. Do příbytků blíž řeky ležících vedrala se voda a cesty i silnice na mnoho stop vysoko byly pod vodou. — Než co to vše u porovnání s neštěstím, kteréž ubohou naši vlast stihlo v krajinách západních, o němž jsme se hned na to v novinách dočtli. Co tu bídy, co zármutku! A kolik tu zahynulo životů lidských! Kéž ubožákům těm útechy hojně poskytne Bůh a pomoci rychlé soucitní lidé!

A. M.

Z Haliče 28. května 1872.

(Úcta sv. Jana Nepom. v Polsku)

Úcta Vašeho krajana a společného našeho i Vašeho patrona sv. Jana Nep. jest velmi rozšířena ve všech polských krajích našich, nevyjímaje ani Halič. Tu snad ještě více než jinde nachází se obrazů a soch jeho, tu více kaplí a oltářů zasvěcených ku poctivosti téhož sv. mučenika, protože tu se usadili, nejedni čeští úředníci, profesori, lékaři a i — kněží, kteří horlivě starali se následovati a rozšiřovati to, co ve vlasti bylo jim a vůbec všech jich rodákům draho a milo. Jejich přičiněním a ochotou naší šlechty a našeho lidu povstalo s obrazem neb soškou sv. Jana, vedle cest a při vodách tolik kaplic, tolik sloupů polních s jeho znakem mučeníctví, a i tolik praporů a korouhví chrámových i pořádkových. Ctímeť jej co obhájce dobrého jména a opatrovníka učící se mládeže.

Dne 16. května t. r., když ve všech kostelích, na všech náměstích a na starověkém kamenném mostě Vaší stověžaté Prahy konala se pobožnost k sv. patronu, my tu v Haliči také jsme nezapomněli prositi ho, by nám vyjednal u Boha zachování nejdražšího statku — dobrého jména, a pomoc v našich těžkostech. Prosili jsme ho, aby na-

ším bratřím pod krutým násilnictvím rozkolnické vlády ruské vyžádal setrvání a stálost v sv. katolické víře a Vás aby uchoval od rozdvojení a všeho úrazu, byste obzvláště nezapletli se v osidla Vám léčená, byste dosáhnuvše práv svých se víc a více rozmáhali a utvrzovali v té víře, v které sv. Jan byl živ a pro kterou i život svůj položil.

V kostele zpívali jsme toho dne s školní mládeží starou píseň ku poctivosti sv. mučenika, jež zní:

Vitaj Janie z Bolesława,

masz się stawić przed Wacława atd.

Na mnohých místech po celý oktav shromažďuje se lid každodenně z večera k soše aneb obrazu sv. Nepomuckého, zpívá písně, modlí se litanie a růženec, a když nastane tma, rozžehá mnoho lampiček a světel. Na takové obňostroje, jako jsem viděl u Vás na Vltavě před 6 lety, my se ovšem nezmůžeme; ale činíme, seč jsme.

Od nějakého času jest u nás veliké sucho*) a časté krupobití. Žita shnila pod sněhem, z jaře mnoho nebude, a neurodí-li se brambory, potom bída bude z toho veliká. P. Bůh ovšem hrozí, ujímá svých darů a zamyká dobročinnou ruku svou příčinou hříchů našich; ale my nechceme si usmysliti. Však nebudu se šířiti o té bolavině naší; vypsati jsem Vám ji dost a dost loni a předloním, a naposledy byste řekli: „Pořád jenom nářká; což nic jiného neví?“

A já vím věru málo potěšitelného. Než po druhé jistě Vám něco napíšu o věcech radostných a dobrých, dá-li Bůh.

M. S.

KRONIKA.

Z Prahy. V noci po vydání posledního čísla t. listů přikvapila na velikou část ubohé vlasti naší pohroma hrozná, povodeň nevídaná. „Průduchové nebeští otevření jsou a studnice protrženy. I stala se (takměř) potopa. Nebo se náramně rozmnožily vody a všechny věci naplnily na svecbku země. I zhybnulo (množství) ptáků, živočichů, zvířat i všech plazů; i mnoho lidí pomřelo.“ Tolik slovy písma sv. Obšírné vypsání nářku a bídy v krajích povodní zachvácených uveřejnily listy politické. Nám nezbyvá než prositi pro lásku Boží: „K chudému vztáhni ruku svou. Kterak budeš moci tak buď mi-

*) Touž dobou, kdy Prahu a velkou část vlasti zachvátila zákázonosná povodeň, došla nás zpráva z Černovic v Bukovině, že tam už 5 týdnů nepřšlo a teploměr na slunci že ukazuje až 38° tepla.

Red.

losrdný. Také z mála rád uděluj. Bůh odp-
platí tobě!"

— „*Májová pobožnost*“ u sv. Kle-
menta ukončena byla v pátek dne 31. kvě-
tna slavným požehnáním za přehojného uča-
stenství. Družiček dostavilo se třicet. Al-
umnové arc. semináře zapěli na kůru „Zdrá-
vas Maria,“ „Zdravas královno“ a „Te
Deum.“ Pobožnost tuto konali letos, činí-
ce výklady o památkách, svátcích a slavno-
stech Marianských a přihlujujice pak sv.
požehnáním, vel. kněží: Brusák, Dorovín,
Ekert, Janda, Janků, Herzog, Honejsek,
Hrádek, Kabát, Kalous, Knobloch, Kořan,
Krásli, Řehák, Sedlák, Veselý, jimž všem
jmenem posluchačstva vyslovujeme tuto vřelé
díky!

— J. Emin. nejd. p. kardinal-arci-
biskup navrátil se v neděli v noci z Vídně,
kdež byl na pohřbu J. císaře. Výsosti arci-
kněžny *Zofie*, matky panujícího císaře pána.
V pondělí pak navštívil k. arcib. seminář,
kdež na rozloučenou promluvil k alumnům
IV. roku, jimž svěcení kněžstva udíleti bude
J. M. světící p. biskup Karel Fr. Prucha.
Včera pak odebral se J. Emin. na visitaci
do vikariatu Žlutického a Kralovického, od-
kudž se teprv 21. července do Prahy na-
vrátí. Bůh ho sil a opatruj! Ubírá se do
osad povodní zachvácených, hotov jsa pě-
šky cestu konati, kdekoli by možno nebylo
v povozu dále se dostati.

— Výroční památka sv. *Víta*, muč.
a patrona zemského bude se v sobotu 15.
t. m. slaviti na hradě tímto pořádkem: U
Všech Svatých bude v 7 h. zpívaná ranní,
v 8 hod. školní mše sv., o půl 9. hod. ně-
mecké a v 10 hod. české kázání, v 11 h.
pontifikální mše sv., o 3. h. odpol. budou
slavné nešpory.

— Pobožnost *40hodinná* bude se ko-
nati od 7.—10. června u Milosrdných sester
pod Petřínem, od 11.—14. u sv. Haštala, od
15.—18. na Strahově.

— *Břimovanců* v Praze o minulých
hodech svatodušních bylo u sv. Mikuláše na
Malé straně 1722 a sice 623 mužských a
1099 ženských. Nad to u sv. Klementa
bez mála 400 studujících.

— *Břimovanců* ve vikariátním okre-
su *Slanském* bylo úhrnem 12.141 a sice: v
Ounošti 796, v Svárově 186, v Hostouni
387, v Družci 696, na Kladně 2.696, na
Smečně 679, v Slaném 1203, v Pcherách
614, v Tuřanech 242, v Kvílicích 442, ve
Velkých Horešovicích 152, v Zlonicích 525,
v Klobukách 324, ve Vraném 284, ve Zvo-
lenovsi 541, v Kolči 241, v Kovárech 243,

v Středoklukách 233, v Lidicích 752, v Ra-
picích 775 a ve Vřetovicích 130.

— Z *Budějovic*. Svěcení kněžstva u-
stanovil J. Excel. nejd. p. biskup na d. 9.,
12. a 14. července. Na kněžství vysvěceno
bude 20 alumnů a 1 na jahenství.

Zesv. Hyppolita. (Biskup Josef Fess-
ler. Dodatek k zprávě v čís. 13. „Blah.“)
Rodičové zesnulého biskupa byli prostí kře-
stánští venkované. Již v útlém mládí pro-
zrazoval F. vlohy nevšední, a protož uvedli
ho starostliví rodičové do Feldkirchenu, aby
zde vzdělával se. Odbyv studia gymnasiální
s nejlepším prospěchem odebral se ku stu-
dování filosofie na lyceum solnohradské, od-
tud pak do Innomostí, kde studia ta ukon-
čil. Zprvu zamýšlel věnovati se studiu práv,
změnil ale r. 1833 záměr svůj a vstoupil
do kněžského semináře Brixenského. Jeho
zvláštní vlohy, pilnost a mravy vzbudily po-
zornost biskupa Galury, který ho brzy po
vysvěcení již v roce 1837 poslal do Frinta-
neum do Vídně, aby zde si zasloužil hodnost
doktora bohosloví. Prání tomu vyhověl F.
již v roce 1841. Nyní vrátil se opět do hor-
tyrských, a přednášel po 11 let církevní
dějepis a právo v brixenském semině, kde
tehdy působil zároveň s Gasserem a Rudi-
gierem, s kterými v nejvřelejším přátelství
žil. V tuto dobu náležejí jeho studia patri-
stická a co jejich ovoce: „*Institutiones Pa-
tologiae*“, spis, který v kruhu vědeckém ve-
líkého uznání se domohl. Roku 1848 počal
F. pracovati na poli politickém. Vždy větší-
ho uznání domáhal se jeho směr praktický
a vědění jeho bohoslovné. Obé pak jest pří-
činou, že po dvou letech již přednášel církv.
dějepis na víden. universitě, po té, že se stal
řiditelem studií ve Frintaneum a dvorním
kaplanem. — Konkordát uzavřený se sv.
Stolicí utvořil na vídenské universitě novou
stolici dekretálního práva, která obsazena
byla Fesslererem. Aby ve směru tom z prame-
nů čerpal, odebral se F. 1856 do Říma, a
téhož ještě roku vrátil se k úřadu svému,
ve kterém setrval až do roku 1861. Při prv-
ním provincialním sněmu vídenském zastával
úřad promotora a za to dostalo se mu čes-
ného kanonikatu metropolitní kapitoly. Ve
Vídni pokračoval v písemnictví a celá řada
prací jeho vyniká hloubkostí obsahu a sroz-
umitelností. Ku přání Pia IX. odebral se
F. 1861 do Říma, kde se téhož roku stal
papežským prelátem. Roku 1862 byl J. Ve-
ličenstvem císařem jmenován světícím bis-
kupem ve Feldkirchenu (ve Vorarlbergu) a
v konsistoři 7. dubna 1862 byl od sv. Otce
prekonisován za biskupa v Nysse. — 27

září 1863 zemřel Feigerle, biskup ve sv. Hippolytě a příštím rokem byl jeho nástupcem jmenován F. Než teprve po půl roce dosedl na biskupskou stoličku hypolitickou. Biskupský svůj úřad počal tím, že po celé diecési udílel sv. birmování, aby seznal půdu a lid svůj. Cesty tyto opakoval každým rokem. Co se týče směru administrativního, uchýlil se v některém od způsobu dosavadního vyhradiv sobě některé obory úřadování, jež vlastními listy konal. O palčivých, časových otázkách pojednával v listech pastorálních, kterých nám zanechal přes 20. Rozumná jeho rozvaha a zvláštní mírnost jsou příčinou, že za dob těchto těžkých přece nezažl v žádný povážlivější spor. O vychování kněžstva velice pečoval. Častěji do roka navštěvoval kněžské semináře a pobádal bohoslovce k pokroku ve studiích a k pílění mravů vzorných. Čas, který mu zbyl po úřadování, věnoval spisovatelství. Stále se nalézal u psacího stolu a jen zřídka na půl hodinky se odchyloval do zahrady. Mohlo by se souditi, že to snad příčinou jeho ochuravění bylo. Před bílou nedělí navrátil se z cesty do Prahy a na to ochuravěl. K radě vídeňského dr. Schroffa neopustil po 14 dní své lůžko. 25. dubna mohl opět povstati, než na krátký pouze čas; neboť odpůldne téhož dne mohl již jen s velikým namáháním mluvit. Na otázku, čeho si žádá, odpověděl: „Poslední pomazání!“ — To a „Bůh pomůže“ byla poslední slova věčného. Kanovník Zehngruber udělil mu sv. svátosti; boj smrtelný ukončil se o půl 6. hodině večer.

Z Gmundenu. Od údů kapucínského kláštera ve Gmundenu vydaný lístek úmrtní přináší zprávu o smrti nej. p. P. *Athanasia Zuberu*, biskupa Augustopolského in p. inf. Zvěčnělý jest i našim krajanům v diecéších Kralohradecké a Litoměřické z cest birmovacích znám, jež zastáváve nynějšího p. biskupa Hradeckého Hanla a dřevnějšího p. biskupa Litoměřického Hille konal.

Z Říma. Dne 13. května dosáhl sv. Otec Pius IX. 80. roku věku svého. Sv. Otec jest posud zdrav a silen a marně čeká již nejméně 10 let vysoká a nižší revoluce na smrt jeho, a marně zvěstuje liberální časopisectvo každých 14 dní o jeho těžkém ochuravění. Loni přečkal 25. rok panování sv. Petra, on jediný z 259 biskupů od 18 set let. A nyní dočkav se 80. roku věku svého, dosáhne bez pochyby stáří nadobyčejného. Ať žije Pius IX. papež a král! O pravdu Pius IX. jest král, a sice kněžský král a vzor křesťanského knížete. Třebas

mu trůn jeho odňat, královská důstojnost a královská mysl vzata mu býti nemohla. On jest král, který až dosud královskou řečí svou ohromuje nepřátele své. Soudí o právu a nepravu, pravdě a lži a královský ortel vypaší o škůdcích práva. Pius IX. je král, který udílí audience a holdování knížat a národů přijímá. On strážuje panovníkům důstojnost koruny proti revoluci, národům pak práva a oběma — spravedlnost. —

Z Anglie. (Šíření se víry katolické v Anglicku.) Čtemeli krutě trestní zákony, jež „panická“ královna Alžběta proti katolíkům ve své říši vydala, a které s přísností skutečně krutou vykonávány byly, musíme tomu diviti se, že vůbec ještě nějaká stopa víry katolické tam zůstala. Počet katolíků se ovšem za takových poměrů značně zmenšil; aby ale zcela nezaničil, o to získalo si znamenité zásluhy Tovaryšstvo Ježíšovo, kterýžto řád na severním pobřeží Francie zakládal semináře pro věrověsty anglické; a že řád tento za svou vzornou obětovnost pykati musil, o tom podává svědectví seznam mučovníkův z tohoto řádu, jenž zvláště v Anglicku značně rozmnožen byl. Avšak i zde se mělo naplniti slovo Tertullianovo, že krev mučovníkův jest semenem nových křesťanův, jakž o tom i Bossuet v době nejkrutějšího pronásledování v duchu jako prorockém napsal: „Národ tak rozumný zajisté dlouho v této zaslepenosti nezůstane; úcta, již chová k svým otcům a jich památkám, povede jej zajisté k poznání prvních století. Nikdy neuvěřím, že národ tento setrvá v zášti k Stoliči sv. Petra, od níž víru Kristovu přijal; doba pomsty a klamu pomine, a Bůh prosby svých věrných vyslyší.“ A skutečně, uvážíme-li počet obrácených v Anglicku, zdá se nám, jakoby Bossuet mluvil o věcích již minulých.

Za Karla I. 1625—1649 bylo v Anglii 150 000 katolíkův, kteří vyloučení byli od každého i sebe nepatrnějšího úřadu, i kdyby to byla služba ponocného. Roku 1786 jich bylo již jen 60 000 s 359 kněžími. Jsouce terčem ustavičných útokův a utrhačných pomluv, vyhýbali se úzkostlivě všemu, čím by o protestanty zavaditi mohli, konajíce své bohoslužby buď v úkrytech na venkově neb v postranních nenavštěvovaných ulicích městských.

Jak se poměry ty neblahé změnily! 2 milliony katolíkův s nádhernými chrámy a četnými kláštery čítá nyní Anglicko bez Skotska. Jsouce politicky oprávněnými, mají i v panské sněmovně mnohý vážný

hlas, ba často i rozhodný. Církev katolická není tam již odstrkovanou popelkou, nýbrž všechny vrstvy společenské ji ctí a k ní lnou. Sestra ministra Gladston-a je katolickou a on sám byl právě před nedávnem „obviňován,“ že k církvi přestoupil; ano i matka královny Viktorie krátce před smrtí pryč do církve se vrátila.

A co as příčinou tohoto rychlého se zmahání církve katolické v Anglii? Především četné usazování se tam katolických Ířanův; dále trpká zkušenost Angličanův, že nespravedlivé utiskování katolíků v osadách severoamerických nemálo přispělo k odtržení jich od Anglie; dále přibyli tam v čas francouzské revoluce přemnozí katolíci vystěhovalci z Francie — mezi ostatními též 8.000 kněží — kteří svou mírností, pokorou a vlídností nemalou si získali přízeň ve všech kruzích společenských, a vzornou svou snášelivostí všeliké předsudky proti katolíkům zakořeněné odstranili; a příkladný jejich život krásné věru nesl ovoce, neboť mnozí ze vznešených rodin do církve se navrátili, mezi nimiž též James Bramston, pozdější biskup Ususanský. Než tím nepřestaly ještě rozličné nátisky katolíkům činěné, vždyť až dosavad byli pouze „trpěni.“ Ířané, tito věrní a vytrvalí synové církve katolické, majíce výtečného a horlivého zastánce víry Kristovy O'Connell-a v čele, odhodlaně a obětovně hájili církev i v parlamentu, jenž konečně k tomu náhledu přišel, že na poli náboženském opravy nejvš nutnými se staly. A také skutečně 25tým dubnem roku 1829 vzešla pro katolíky v trojjediném království anglickém doba utěšenější, an O'Connell, novým údem parlamentu se stav, nejvyšší moc světskou neuznal býti zároveň nejvyšší mocí církevní, a také příslušnou přísahu odepřel. Tím odhodlaným skutkem byl počátek učiněn k odvolání a zrušení oněch zákonův, jež záští nepřátel katolíkův během 3 set let proti těmto bylo vymyslílo. Ano i slavný vítěz u Belle-alliance, vévoda Wellington a dříve rozhodný odpůrce O'Connell-ův byl nyní první, jenž spravedlivé požadavky katolíkův horlivě podporovati se jal, kterýžto počet obhájcův mnohými nově obrácenými valně rozmnožen byl. K tomuto novému rozkvétání víry katolické v Anglii zajisté nemálo přispěla nespokojenost s tak zvanou církví anglikánskou, kterážto oprávněná nespokojenost mnohých vzdělaných a vysoce postavených osob zrodila snahy a četné pokusy o spojení tu s církví římskou, tu zase s církví východní a římskou zároveň. Než

každý vážný myslitel přijde zajisté k tomu výsledku, že trvalé spojení, upevnění a sjednocení víry může se státi jenom ve spojení s Římem, odkudž první věrozvěstové světlo křesťanství do Anglie přinesli; a tato upřímná snaha stane se bohdá co nejdříve skutečností, budou-li jen Angličané a zejména tamější katolíci pevně kráčet na spásonosné dráze, již nastoupili. Tam, kde mužové učení, vzdělání a bohatstvím oplývající k církvi se hlásí, nezůstane jejich obrácení zajisté bez vlivu na literaturu a život společenský. Nejznamenitější časopisy jsou od nově obrácených řízeny, nejkrásnější chrámy a kláštery jsou od nich založeny; Anglie, tato země svatých, k nimž i přecetní z rodiny královské náležejí, bude bohdá náležeti k církvi, kteráž jest „jedna, svatá, katolická, apoštolská.“

Z Ameriky. (*Chicago.*) Nový náš kostel sv. Jana Nep. obdržel z Mnichova novou ozdobu a sice krásnou sochu „Srdce nejblah. Panny Marie.“ — Ženský spolek Marianský, při kostele našem před dvěma měsíci založený, opatření této ozdoby možným učinil tím, že každý úd jeho měsíčně 25 centy přispíval. Horlivost a účastenství při těchto sbírkách byly veliké; každý obětoval co mohl, abychom měli péknou sochu Matky Boží. Posvěcení sochy té konalo se 21. dubna o 4. hodině odpoledne a bylo slavné a dojemné. Na 40 družiček tvořilo kolem oltáře Marie Panny vkusně ozdobeného utěšený živý věnec, a děvčátka tato po přiměřené řeči místního duchovního správce a po odbytém obřadu svěcení, jež vel. P. Molitor vykonával, jedna po druhé před sochu Rodičky Boží přistupovaly, kladouce k nohám jejím na oltář oběti své — svíce voskové. Radost ctitelů Marianských byla viditelná a účastenství při slavnosti té bylo vzdor zlému počasí ohromné. — Dne 12. května šly dítky naše k prvnímu sv. přijímání, které se s velikou pobožností vykonávalo. — Dne 16. května slavili jsme svátek našeho sv. patrona, vzpomínajíce sobě na tisíce poutníků u hrobu jeho v Praze na Hradčanech, jakož i na bývalé dědiny naše, kde jsme se pod večer u sochy sv. Jana ku společné modlitbě a zpěvu scházivali. —

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Ignác Wildner, kpl. za adm. v Lefanech ;
- p. Jan Tollar, adm. v Stebuzevsi, za kaplana do Rokycan.

Uprázdňená místa:

Chrzín, fara patron. p. Ferd. kníž. Kinského, od 22. května.

Leštany, fara patron. p. Karla Jindř. kníž. z Löwensteinu, od 22. května.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnul:

p. Karel *Heyssig*, farář v Litrbáších, (nar. v Břeclavi na Mor. 3. led. 1802, vysv. 9. led. 1825.)

Vyznamenání jsou:

p. Jakub *Jindra*, bisk. střídník okresu Pardubického a far. v Holicích, titulem děkana;

p. Josef *Stumpf*, farář na Chvojné, propůjčením *collare canonicorum*.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

p. Josef *Schmid*, čestný děkan a farář v Semaníně, za faráře v Opatově (Abtsdorf);

p. Frant. *Hörnich*, far. Markoušovický, za faráře ve Schwarzenhale.

Uprázdňená místa:

Schirmdorf (Semanín), fara patronátu dědicův knížete z Thurnů a Taxisů, do 2. červce;

Německý Brod, děkanství patr. měst. do 4. července;

Lauterbach (Litrbachy), fara patr. dědicův kn. z Thurnů a Taxisů, do 11. července;

Mrkausch (Markoušovice), fara patr. nábož. matice, do 13. července.

V biskupství Budějovickém.

Vyznamenání jsou:

p. Ignác *Tloušť*, jub. kněz, far. adm. v Předslavicích, a

p. Jos. *Polák*, ř. benedikt. z Emaus, prof. c. k. gymnasia v Klatovech, jmenování bisk. notáry;

p. Vác. *Bayer*, farář ve Vimberku;

p. Vác. *Mostecký*, admin. děkanství ve Vodňanech;

p. Frant. *Müller*, farář v Skočicích, a

p. Karel *Krbeček*, kaplan v Strunkovicích, obdrželi *expositorium canonicale*;

p. Norbert *Littmann*, ř. cisterc., f. admin. v Dvořišti dolním, jmenován tajemníkem b. vikar úřadu Vyššebrodského.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

p. Aug. *Forst*, farář v Opařanech, za faráře v Drahově;

p. Prokop *Pablásko*, kapl. v Bechyni, za adm. do Opařan;

p. Tomáš *Kouba*, koop. v Březnici, za uč. nábož. na měst. škole v Blatné;

p. Jiří *Tykal*, koop. v Ronspergu, za koop. v Březnici;

p. Jan *Žilík*, admin. in spir. fary v Bílém Újezdě (diec. Kralohrad.) za zámec. kaplana v Hradišti.

Kněží ř. cisterc. ve Vyšším Brodě:

p. Aug. *Löw*, f. adm. z Dvořiště dol. do Myšlan;

p. Norb. *Littmann*, f. adm. z Kapelln do Dvořiště dol.;

p. Konrad *Krepper*, koop. v Dvořišti hor., za far. adm. v Kapelln;

p. Isidor *Raab*, koop. ze Stropnice do Dvořiště hor.;

p. Theofil *Osen*, k. z Rožmberku do Stropnice;

p. Bohumír *Sukdol* za proz. kpl. v Rožmberku.

Uprázdňené místo:

Opařany, fara patr. kníž. Paara, do 22. června.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

p. Ignác *Hauptmann*, farář v Nové vsi v horách, 28. května (nar. v Unčíně 21. břez. 1825, vysv. 15. července 1852).

Vyznamenání jsou:

p. Frant. *Hofmann*, farář v Havrani, a

p. Frant. *Oehm*, far. v Slatinicích, obdrželi *collare canonicorum*;

p. Ildefons *Nitsch*, ř. cisterc., admin. fary ve Vtelně, jmenován osobním farářem.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

p. Vác. *Beckert*, admin. za faráře v Bořimi;

p. Ant. *Šulc*, kapl. za admin. v Čechelicích;

p. Jos. *Schiffner*, defic. za kapl. v Grundu;

p. Jos. *Hackel*, kooper. v Rosendorfu, za kapl. do Benešova (Bensen), odkudž kapl.

p. Václ. *Kettner*, za kapl. do Markvartic;

p. Ignac *Vogel*, kapl. v Zákupch, za proz. koop. do Dubnice (Hennersdorf).

Milodar. Povodní poškozeným. Z kníž.

arcib. semináře: a) Představení a alumnové 100 zl. b) Při Májové pobožnosti u sv. Klementa d. 30. a 31. května sebráno po kázání p. spiritualem 180 zl. 50 kr. Úhrnem odevdáno 1. června ústřednímu výboru výpomocnému v presidialní kanceláři pražské rady městské 280 zl. 50 kr. s tou žádostí, „aby částkou u sv. Klementa sebranou (180 zl. 50 kr.) pamatováno bylo na Beroun; kdež r. 1860 a násl. Pražské processí na Tetín se ubírající slavně bylo uvitáno i pohostěno.“ — Další příspěvky odkudkoli zaslané milerádi dodáme.

 Ve prospěch zhooubnou povodní d. 25. a 26. května t. r. poškozených nabízíme vel. duchovenstvu, ct. alumnům duch. seminářů, čtenářským spolkům a knihovnám 50 úplných exemplářů loňského ročníku „Blahověsta“ ve snižené ceně po 1 zl. 20 kr. Na skladě se nalézají v expedici (v kněhkupectví B. Stýbla, v Praze č. 786—II), odkudž výtisky zaslány budou a stržené peníze výpomocnému výboru dodány.

Red. „Blahověsta.“

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-I.

Expeditice:
rak. kněhkupectví
B. STYBLA
na sv. Václavském
náměstí, č. 786—II.
Nedolá čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
kněhkupectvích
Celor. 2zl. 50kr.
polor. 1zl. 30kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 1zl. 55 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídně činí národy.“ (Přís. XIV. 24.)

ÚVAHY

na svátky svatých a světic Božích.

XXXV. Na den sv. Aloisia (21. června.)

1. Svatý Aloisius byl živ — pokud uprostřed svůdného světa přebýval — pobožně a spravedlivě. On srdce své odvracel od světa i marností jeho a zcela Bohu se oddal, tak že, ač ve světě živ byl, nekrácel s tímto světem, ve zlém se nalezajícím.

I vy, kř., nepřikládejte srdce své statkům a rozkošem světa, „nemilujte svět a co jest z tohoto světa.“ Považte, že všechno ve světě marné a pomíjející jest, ten pak, kdo se Boha bojí a činí vůli Boží, trvá na věky. (1. Jan 2.) Ubohé srdce, jež se zakořenilo v trní časných statků a v bodláčí světských radovánek — jak budeš pusté a prázdné, až tyto statky ztratíš a v hodině smrti jich opouštětí budeš, vezmouc s sebou pouze rakev a rubáš!

Jak blažené pak srdce, ježto vpustilo kořenů svých v Boha; k Bohu vyvýšeny budou i ratolesti naděje a lásky tvé! „Hospodin, zvoláš s Davidem, osvěcení mé a spasení mé, kohož se budu báti?“ (Žlm. 26. 1)

2. Svatý Alois, když svět opustil a do řádu tovaryšstva Ježíšova vstoupil, zcela svatě byl živ. Když všech statků se odřekl, tu vše, i sám sebe — svou duši i srdce, mysl i vůli za obět přinesl Bohu. Vy, jenž jste podobnou obět přinesli Bohu, vstoupivše do některého ctihodného řádu, i vy jste obětovali tělo i duši svou, svatou, čistotu slavně přislíbivše, chudobu Pána Ježíše na se vzavše a své vůle se odřekše: nuže plňte ochotně a bez reptání dle příkladu sv. Aloisia vše, co jste Bohu slavně přislíbili.

Uvažte slova písma sv. „Slíbil-lis co Bohu, neprodlévej to splnití, . . . nebo mnohem lépe jest neslibovat, než co připověděno, nesplnití.“ (Kor. 5, 3. 4; V. Mojž. 23, 21.)

3. Sv. Alois, co na se přijal, v tom setrval — duchu světa statečně se ubránil, ač i v řádu mnohé pokušení, jakéž vznešenost, bohatství a mladost v průvodu mívá, naň nalehalo. A toté pohříchu chyba mnohých, kteří odřeknuvše se světa nicméně dle zásad tohoto světa a dle příkladu osob světských se řídití chtějí. O nespravujte se nikdy tímto světem, pomněte na slova Kristova: Žádný, kdo vztáhna ruku svou k pluhu, ohlídá se nazpět, není spůsobný ku království Božímu. (Luk. 9. 62.)

Pluh váš, k němuž jste ruku vztáhli, jest stav váš duchovní, jemž jste se zasvětili. Pročež neohlízejte se nazpět po hříchích egyptských — po žádostech světa. Konejte bedlivě práci svého spasení a pečujte i o spasení svých svěřených, abyste netoliko sami spůsobnými se stali ku požívání radostí království Božího, nýbrž i k rozmnožení království Božího přispívali. „Dobré činíce neustávejme; nebo časem svým žítí budeme neustávající.“ (Gal. 6, 9.) „Budiž věren až do smrti a dám tobě korunu života.“ (Zjev. 2, 10.)

4. Mnoho jest, co v životě sv. Aloisia ještě k ponaučení a k následování sloužiti může.

a) Svatý Alois miloval modlitbu a čtení nábožných kněh, ku Kristu a Marii Panně zvláštní choval úctu. V povolání byl stálý, každého i nejmenšího hříchu nenáviděl, poklesků horce pykal, tělo své mrtvil apro Boha i života odvážit se, byl vždy hotov. — Dle příkladu sv. Aloisia, ty kř., po žádostech svých nechod a od vůle své odvrát se (Sir. 18, 30.) „Oblec se v Pána Ježíše Kri-

sta a péči o tělo nemívej podle žádostí jeho.“ (Řím. 13, 14.).

b) V životě jeho jeví se nápadná nevinnost a největší kajicností; neposkvrnil se žádným hříchem smrtelným — a přece přisně se kál.

A ty křesťane tolikrát a tak těžce hřešil jsi a nikdy upřímně nechceš se polepšit. Uposlechni hlasu svědomí svého a čin pokání brzy — dříve než se pro tebe zavře studnice milosrdenství Božího. Vyzývej sv. Aloisia o pomoc; neboť on sám radí, abychom — chtějíce nějaké ctnosti obdržeti — k těm svatým se modlili, kteří těmi ctnostmi zvláště se stkvěli. Přijde-li ti za těžko, v ctnosti jej následovati, neboť málomyslný, ale doufej v Boha, buď pevný a stálý a dojdeš hojně odměny zde i na věčnosti.

XXXVI. Na den sv. Jana Křtitele (24. června).

1. Uvažuj křesťane, co předpověděl anděl o sv. Janu, když otci Zachariášovi zvěstoval jeho narození; že totiž bude veliký před obličejem Páně, že „nápoje opojného nebude píti a naplněn Duchem svatým, že mnohé ze synů israelských obrátí ku Pánu“ (Luk. 1, 15. 16.).

I ty máš své zvláštní povolání, buď v něm velikým a dokonalým před obličejem Páně. Jestliže Lazar, jehož povoláním byla žebrácká hůl, jestliže tento chudáš velikým byl před obličejem Páně, čím spíše ty můžeš býti slavným co král, kníže, úředník, voják, hospodář, otec a jmenovitě co křesťan. Pravá velikost a vznešenost záleží v tom, abychom vždy kráčeli po libých cestách příkazání Božích, nebo Bohu nejsvětějšímu jenctnostným a svatým životem se zalíbíme. „Svatí buďte, přikázal Hospodin lidu svému; neboť já svatý jsem.“ (III. Mjž. 11, 14. srv. I. Petr. 1, 16.) K tomu vede nás Duch svatý, jehož řízení se poslušně a zcela odevzdejte, jako svatý Jan veden od Ducha sv. po celý život jemu odevzdán byl. „Tot jest zajisté vůle boží, posvěcení vaše.“ (Tes. 4, 3.) „Kdo jest spravedlivý, ospravedlní se ještě a svatý posvěti se ještě.“ (Zjev. 22, 11.)

2. Jan hned v životě matky byl posvěcen, když Maria, matka Ježíšova svatou Alžbětou navštívila; tu zplesalo nemluvnátko v životě jejím. Odtud počal Jan hned od mladosti život svatý, svět záhy opustil a jen Bohu živ byl.

Také my dosáhli jsme posvěcení na křtu svatém, když nám pro zásluhy Ježíše Krista hřích po prvních rodičích zděděný byl od-

puštěn — byli jsme ospravedlněni a syny Božími učiněni.

Hleďte zachovat posvěcující tuto milost, snažte se roucho nevinnosti bez poskvrny uchovati a kdykoli jste roucho toto poškvřnili a těžkým hříchem posvěcující milost ztratili, hleďte se očistiti, činite upřímné pokání, kukterémuž sv. Jantak důtklivě vzbuzoval a jež Kristus co jedinou cestu k milosrdenství Božímu naznačil a ustanovil. „Navraťte se ke mně a navrátím se k vám.“ (Mat. 3, 7. srv. Jer. 29, 13. Ez. 18, 21.) „Přiblížte se k Bohu a přiblíží se k vám.“ — Ponižte se před obličejem Páně a povýší vás.“ (Jak. 4, 8—10.)

3. Uvažuj dále, co Kristus také jiným učinil pro Jana; všecken dům naplnil milostí. Rodičové i sousedé divili a radovali se, nebo ruka Páně byla s dítětem. Zachariáš naplněn jest při narození svého dítěte Duchem svatým a prorokoval, řka: „Požehnaný Pán Bůh Israelský, že navštívil a učinil vykoupění lidu svému.“ Tobě, otče a matko, taktéž mnoho spasitelného učinil Ježíš pro dítě tvé, v bázni Boží vychované. Pakli pro Jakuba požehnal Bůh Lábanovi, požehná pro dobré dítě tvé i tobě a celé rodině a dítě tvé vyrostě k radosti a prospěchu celé obce, zvláště k prospěchu té světové obce — Církve katolické.

Ruka Páně bude s dětmi tvými, pakli je vedeš k Bohu hned od dětinství jejich vedeš-li je do školy, do chrámu a obzvláště k oné studnici milostí Božích ve svatých svátostech. Či nevíš, že v nejsvětější Svátosti oltární Spasitel nevinné srdce dítek tvých navštěvuje a milostmi naplňuje, které vhod přicházejí jim i vám i rodině vaší?

Kýž i vy, rodičové milí, můžete jednou, až dítky vaše při smrtelném zápasu vašem státi budou okolo vás, připraveny s pláčem, aby zatlačily oči vaše umírající, kýž pravím, můžete i vy prorokovati se Zachariášem: Požehnaný Pán Bůh, jemuž budiž čest a chvála, že vidím dítky své posud kráčeti po cestách jeho sv. příkazání! — Vidím již to velebné okamžení, kdy se s nimi tam v ráji nebeském shledám a s potěšením nevýslovným rukou Boží je odevzdám tak, jak jsem je přijal z rukou jeho. „Vyučuj syna a občerství tě a dá rozkoš duši tvé.“ (Přísl. 29, 17.).

Přijímejme kř. se vši pokorou a pobožností chlebek nebeský, tento závdavek lásky Boží, prosme, aby nás požehnal, stále opatroval a byl průvodcem naším k trůnu Soudce spravedlivého, třikrát sv. Boha. „Kdož jí chlebek tento, živ bude na věky.“ (Jan 6, 60.).

XXXVII. Na den sv. apoštolů Petra a Pavla. (29. června).

1. Po třikrát Petr Pána Ježíše zapřel, po třikrát srdečnou lásku k svému mistru veřejně vyznal, řka: „Pane, ty víš, že tě miluji.“ Takto učí i nás, že chyby a poklesky své napravovati máme. Kolikrát padneme, tolikrát máme povstati. Čím těžší a častější jsou hříchové naši, tím hojnější a přísnější mají býti skutkové naši kající. Ale ach! my ne jednou, ne třikrát, ale bez počtůkráte jsme padli a při tom tak vlašni býváme v kajicnosti, činíme pokání jen jako ze zvyku, šerednost hříchu nikdy úplně nepoznáváme, slibujujeme polepsení života a při slibu pouhým zůstáváme, nikdy upřímné polepsení nezačínáme. Nejmilejší! následovav Petra v pádu, následujej i v pokání. „Pomni, odkud jsi vypadl a čin pokání.“ (Zjev. 2, 5; I Petr. 3, 11.)

2. Jak křehký, jak slabý jest člověk! — Petr skála, muž tak statečný padl a člověk — třtina se spoléhá na svou rozšafnost, maje za to, že bude vždy pevně stát v dobrých předsevzetích svých.

Petr, jenž svatě dokládá, že hotov jest, — bude-li toho třeba — s Ježíšem i umřítí, tentýž Petr zapírá mistra, nechce se k němu znáti, ano přísahá: „Neznám člověka toho, o němž mi pravíte.“

Pád jeho budiž nám k výstraze. „Kdo stojíš, hleď, abys nepadl.“ (I. Kor. 10, 2.) Žádný člověk, buď si sebe pobožnější, na ctnosti sebe bohatší, není bezpečen před poklesnutím a nejméně ten, kdo se domnívá nejvíce býti bezpečným. Kdo se domnívá, že již nejvyššího stupně dokonalosti dosáhl a nemá více, v čem by se zdokonaliti mohl, ten ať se třese před pádem, nebo kdo nejde ku předu, nezůstane stát, ale vrávorá nazpět. Protož „bděte“ napomíná Kristus (Mat. 24.), mějte se na pozoru. Když hospodář spí, — rozšívá nepřítel koukole. Blahoslavení, kdož bdí a ostrihá roucha svého.“ (Zjev. 16, 15.)

3. Pán útrpně pohledl na Petra a hned srdce jeho se obměkčilo a oko se zarosilo. Petr vyšel ven a plakal hořce, hned lituje, želí a oplakává svého pádu. — Ó prosme božského Spasitele, aby, kdykoli bychom těžce poklesli, na nás milostivě vzhledl, bychom hned do sebe šli, poznali se, a hříchů svých jako Petr srdečně litovali. A Kristus pohlíží na nás, kdykoli my pohlédneme na svatý kříž a rány Ježíšovy rozjímáme, a nejen že pohlíží na nás, On ukazuje nám svou trním zbodanou hlavu, své hřeby proboda-

né ruce i nohy, své krví zbrocené a nesčíslnými ranami poseté tělo, svá vypráhlá ústa, své ztrhané oči, svůj uplvaný — pro hříchy naše zohavený obličej. A my bychom chtěli při tomto pohledu zůstatí hostejnými? Ó ne, — nikoli! Plačme s Petrem a tím způsobem bude nám pád ku povstání a hřích k spasení. „Obratť se k Hospodinu, Bohu svému — celým srdcem svým; s postem, s pláčem a kvílením. (Joel. 2, 12. 13.) Dnes, uslyšíte-li hlas jeho, nezatvrzujte srdcí svých.“ (Zid. 3, 11. Řím. 2, 4. 5.)

4. U ohně ve společnosti mnohých daremných lidí, k hlasu sprosté děvečky padl sloup Církve, skála Petr. Kdyby byl zůstal s Ježíšem, neb v společnosti Marie Panny a ostatních učedníků, byl by neklesl.

To nám budiž výstrahou. Chraňme se zlé příležitosti, zlých soudruhů a snadno se uchráníme hříchu. Příležitost dělá zloděje, přivádí ku pádu, bývá příčinou hříchu.

Proto, nejmilejší, zůstávejte stále s Ježíšem ve společnosti — pamatujíce v častých modlitbách na jeho vševědoucnost, zdržujte se rádi ve společnosti lidí dobrých, ctnostných a pobožných a snadno zachováte svou nevinnu. „S mužem svatým ustavičný buď, kteréhožkoli poznáš, že zachovává bázeň boží.“ (Sir. 13, 22 a 1, 10. 15. 16 a 13, 1. II Kor. 6, 14. 17.)

Dvě dráhy.

Děť tisíce a tisíce svým spěšným
se hrnou kruhem časův míhavých,
otáčeným tou mocnou Pravicí,
již oku skrývá smrtelníkovu
tajemný závoj hustě utkaný.
A tisícův a tisícův těch let
obrovským během člověk pátravý
se dává na výpravu stále, stále
(v postupných staletích, rok od roku,
den ode dne, i v každou hodinu),
by vyzpytoval *Božství podstatu*.

I vidět, jako po dvou širokých
souběžných silnicích, *dva zástupy*
přetěsné — ustavičným pochodem
a nepřehlédně — kráčet dráhou dvojí,
by různé po ní *Boha hledali*.

Po dráze jedné četa přemýšlivých
učenců s čelem volně zpřímeným,
v jehožto půdu důvtip radlic
svou ostrou oře vrásek výhony; —
po dráze druhé tlupa schýlených
nešťastných, jichžto pohled v pachtivé

dob střídavostí boľně pně se vzhůru,
by vyprosil tam darův odlevy.

Učenci ostrovtipní, na hlavách
zde černé barety, tam turbany,
Jej v *dělech* Jeho jevných skoumali,
na dálných výších, v tajův hlubinách!
I šeptaloť jim šeré tušení,
že odzářily částkou paprsek
„Velkého Světa“ kosým přísvitem
na vážné jejich témě dopadá.
Však světla zastřeného vzácný odlesk
v pozemský svět s tou silou nevpadal,
by hledajících putovníkův cestu
ozářil v úplnosti blysknavě.
A kdežto úsilně se hroužili
v myšlénku šírou o podstatě Boží,
aj shledali, že zpytem *rozumu*,
tím vymyšlením jeho jediným,
Bytností hlubeň sotva tušíti . . .

Tlum druhý, *nešťastníkův*, hledat Boha
v bolestném *srdci* (tížně sevřeném
od hejna žalův, strastí, úhnětův,
leč neskáceném k myslí zoufalé)
i ve svých *slzách*, jež mu průvodem:
a ve zjevení *tom* Jej shledali.
Neb zázračného Světa paprsek
tak skvěle zářil v slzách prolitých,
jak slunce jasný odlesk plápolá
demantem čistým v rosné krůpěji;
a od těch slzí, jakož pramenův,
proud *oné záře* tak se vyřinul,
že odlesklá z nich jiskra dalá srdci
mutnému plnou Božství jasnotu
svým blyštým zásvitem. —

Ó člověče!

když po života běh jsi zpytoval
a, při světlošce kmitné *rozumu*,
hloubání svého sklady nakopil,
leč k výši vytknuté jsi nedošel:
zrak obrať hloubající se shora
k nyjícím *trpné hrudi* hlubinám,
v *teskného srdce* bání prorvanou.
Tam Boha shleďáš v Jeho podstatě;
tam seznáš, kterak Světa paprsek
odvěčný nejmocnější plamená,
když hoře s celou žalův družinou
v něm bolestné si lože ustlalo.
To srdce truchlé budeť deska tvá,
kde v pozemského světa „temnici“
prst Boží pevně vtiskne „světly obraz“
odlesku Světa jasným výsvitem.
A „světly obraz“ kolem ovinou
květoucí věnce mocné posily,
kde na lupenech rosa útěchy.
Takž Boha v *utrpění* nejdřív najdeš!

Fr. Doucha.

Bartoloměj Holzhauser

a jeho snahy o vychování dobrého kněžstva.

Vypravuje Václav Krupský v Řepích.

(Dokončení.)

VI. *Nehody a strasti*. Dle těchto zpráv
dalo by se souditi, že se Holzhauser při
provádění svých blahodárných úmyslů se zá-
dnými nehodami neseťkával. Nicméně bylo
mu zápasiti s mnohými strastmi, a to pře-
trpkými. Připomínáme pouze: posměchy a
pomluvy nepřátel, nestálost a netrpělivost
přátel, a konečně mnohý nedostatek při je-
ho velikých vydáních, což vše k jeho brzké
smrti přispělo. Poslyšmež některé z větších
nehod a strastí jeho. Pokud výtečný Rott-
maier malý seminář v Solnohradě pod svou
dohlídkou měl, vedlo se vše dobře. Než brzo
byl Rottmaier přesazen na faru Erdingskou
v Bavorsku, hrabě Lichtenštejn, biskup Thi-
emský zemřel, a nástupce na Bartolomějské
fáře v Solnohradě nebyl z počtu mužů, na-
plněných duchem Božím. Tak onen semi-
nář zašel. — Ještě větší trpkosti zažil Hol-
zhauser za příčinou neobratnosti faráře Fried-
bergského. Vesnice tato, jen míli od Augs-
burgu vzdálená, byla dle náhledu Holzbau-
srova ku zaražení chlapeckého semináře
velmi příhodná; bylť farář její údem jeho
spolku, nedaleko nacházelo se několik do-
brodinců, a v celé diecési Augsburské ne-
bylo posud podobného ústavu. Když bylo
již vše umluveno a uspořádáno, poslal Hol-
zhauser tamnějšímu faráři 5.000 zlatých, aby
potřebné místo zakoupil a stavbu začal;
avšak hned při početí stavby naskytlo se
tolik překážek, že se stavba zaraziti, mnohé
dluhy zaplatiti, a celá věc pustiti musela.
Než ještě neztratil Holzhauser všecku naději,
nýbrž důvěruje v Boha, obrátil se na ka-
pitulu Augsburskou, v kteréž jeho horlivý
přítel, svobodný pán z Rehbergu, zároveň
knížecí probošt Elwangenský, co starší úd
zasedal. Dokázána veliká potřeba a pro-
spěšnost Holzhausrova semináře pro du-
chovní mládež, a odpověděno trefně na
směšné námítky a zdánlivé obtíže, ano ani
přímluvců nescházelo — nic naplat, Hol-
zhauser a jeho spolek byli odmítnuti, poně-
vadž prý augsburská diecése tak dlou-
hý čas bez takového ústavu obstála a pro-
tož i budoucně obstáti může, a poněvadž
by snadně se státi mohlo, že by se před-
stavený Bartolomějského družstva jednou
z odvislosti své od diecésního biskupa vy-
manil, a samostatným státi se snažil.

Později sice rozeznána tato mračná námitka, když po několika letech přece Holzhauserův seminář v této diecési zřízen byl, tím se ale neodstranily spolu ony trpkosti, kterýchž Holzhauser od Augsburských zakoušeti musel. Podobných strastí přicházelo na tohoto muže i z jiných stran, a také tomu jinak býti nemohlo, jelikož všeliké dílo Boží ohněm protivenství zkušeno býti musí, a tím právě svůj nebeský původ dokázati má. Slušno ale také o útěše se zmíniti, kterouž mu působili rozliční přátelé a členové jeho spolku.

VII. Výtečníci Bartolomějského družstva.

U všech mužů, kteří nadáni jsou duchem neobyčejným, jisté včasné a slavné myšlenky z cela se oddali, vidíváme tu zvláštnost, že podobni magnetu, osoby stejného smýšlení k sobě přitahují a ducha jejich k svému účelu a dle svého vlastního zámyslu usměsňují. Též Holzhauser byl tak šťasten, že několik výborných mužů nalezl, kteří svou oddaností mu náhradou byli za jeho strasti a svou obezřetností jeho dílu velice prospívali. Povšimnuli jsme sobě již oněch horlivých mužů, kteří prvními společníky Holzhauserovými byli; uvedeme ale zvlášť ještě několik jiných, kteří větší měrou ku blahu a zdaru této společnosti přispěli. Nejznámější z nich byl Michael Rottmaier, bývalý farář v Lentingu, nápotomní ředitel chlapeckého semináře v Solnohradě, později farář v Bavorském Erdingu a posléze farář v hornorakouském městě Linci. Nikdy se Holzhauser neodvážil kněžskému dílu bez rady svého milého Rottmaiera, jež častěji navštěvoval, a s nímž také ono veliké dílo ve městě Vircburku podstoupil. Onť získal mnoho jiných výtečníků myšlenky svého drahého Holzhausera, a stav se nápotom třetím nejvyšším představeným Bartolomějských vymohl v Římě od papeže Innocencia XI. r. 1636 potvrzení ústavu toho. Též u císaře Leopolda I. stál tento muž u velké vážnosti a dosáhl od něho potvrzení císařské. Zemřel roku 1681. — Jiný přítel Holzhauserův, ač nebyl údem Bartolomějské společnosti, byl Jan Jakub Lossius, doktor práv a učitel téže vědy na vysokých školách v Ingolštadtě; znalť on neobyčejného ducha Holzhauserova již ze školních let, a sledoval stálou pozorností jeho veřejný život. Jak mile doslechl o rozejití se chovanců Bartolomějského semináře v Solnohradě, a o nešťastném podniku ve Friedbergu, nabídl ochotně Holzhauserovi svůj dům i všelikou jinou podporu pro jeho ústav. Čtyry leta přebývali Solnohradští seminaristé se svým duchovním vůd-

cem u Lossia a dospěli, vedeni jsouce vzorným životem svého představenstva a hostitele k tak dobré pověsti, že mnozí biskupové zřízení a život v tomto ústavě poznati se snažili s tím úmyslem, aby něco podobného ve svém domově provésti mohli. Zvláštním přičiněním tohoto Lossia podařilo se, že se Bartolomějský seminář i v Ingolštadtě zaraziti mohl, který až do zaniknutí této společnosti trval. Též získáním výborných úřadů podporoval tento šlechtitný muž svého přítele, z kterýchž Kašpar Kummer, nápotomní světící biskup ve Frýsingu, a Štěpán Weinberger, pozdější světící biskup v Vircburgu zvláštní upomínky zasluhují. — Okrasou nemalou Bartolomějského družstva byli Jan Weissenrieder a Ulrich Rieger. Oba tyto mužové byli již od nastoupení duchovního úřadu svazkem vroucného přátelství spojení, až po několika letech Weissenrieder k Holzhauserovi odešel a Rieger faru v Kostnické diecési nastoupil. Podobali se oba svými neúhonnými mravy, svou kněžskou horlivostí a též nevšední učeností jasným hvězdám na duchovenském nebi. Z toho, co mu Weissenrieder vypravoval, seznal Holzhauser cenu Riegrovu a žádaje si získati jej pro svou společnost, psal mu za tím účelem po Weissenriederovi, který právě k návštěvě svých přátel do okolí fary Fettstetten cestovati chtěl. Bůh vyplnil přání Holzhauserovo.

Sotva že Rieger svého přítele uvítal a psaní přečetl, byl již pro Bartolomějské družstvo získán. Odloživ psaní, sepal ruce, pozdvihl oči svých k nebi, a zvolal: „Totť prst Boží!“ Nemoha hned svou faru opustiti, oznámil písemně po Weissenriederovi své přistoupení. Holzhauser měl z toho takovou radost a považoval přístup Riegrov za tak důležitý, že ačkoliv tehdaž churav byl a pracemi přemožen, sám k němu na cestu se vydal, aby mu při sporádání záležitostí jeho a přípravách k odjezdu k sv. Janu nápomocen byl. Biskup Kostnický, který sobě Riegrovi velice vážil a již již na vyšší úřad povznéstí mínil, velmi nerad jej propustil. Však i dílo Boží, Holzhausrem začaté, potřebovalo jej. Když r. 1644 ve sv. janské farni po boku milého Holzhausra se v životě a snáhách Bartolomějské společnosti vycvičil a upevnil, poslán byl do Říma, aby tam církevní potvrzení této společnosti vymohl. Pro krátké trvání tohoto spolku, a ještě nedosti zjevnou působivost jeho k životu nedosáhl sice tohoto potvrzení, obdržel ale přece schválení, ústavu toho a tuto odpověď od papeže Klementa IX.:

„Úkol této společnosti jest svatý a Bohu libý, a zcela zákonům staré církve přiměřený, který právě tím, že se přiznává k životu duchovenstva za prvních křesťanských časů, zřejmého potvrzení nepotřebuje.“ Později byl tento Rieger prvním představeným semináře ve Vircburku, kamž i Weissenrieder, opustiv též své první místo co řídící semináře v Ingolstadtě, odešel, aby zde místo třetího představeného převzal. — Ještě budete zaznamenáni co podpory téhož spolku Jiří Gindel, bývalý farář v Mailingu, důvěrník a druhý nástupce v představenství po Holzhausrovi, jehožto přičiněním spolek tento se v krajinách franckých a dolejšího Rýnu značně rozšířil, — a Fidelis Gall, konsistorní rada v Augsburku, který se výborným vedením spolku a svou horlivostí vyznamenal; zemřel po roce 1750. —

VIII. Smrt Holzhausera a zaniknutí jeho společnosti. Jak již praveno, povolal Vircburský biskup Schönborn našeho Holzhausera, aby jeho pomocí duchovní seminář zařídil a k opravě mravů duchovenstva přispěl. Okolo roku 1654 byla fara v Bingenu, městě na levém břehu Rýna ležící, uprázdňena. Na toto místo tedy ponavrhli mohučský kapitolní děkan a přítel Holzhauserův, svobodný pán ze Saalu, Holzhausera, jelikož jak on sám, tak i biskup tohoto výborného muže na blízku mítí chtěli, a patronátní právo v Bingenu mohučské kapitole náleželo. Uznáváje Holzhauser v této změně vůli Boží, podrobil se jí, a přijal podávanou sobě faru, kdež se zároveň arcibiskupským děkanem (čili vikářem) stal. Zde začal též způsob života, jako ve sv. Janu v Tyrolsku; opět vychovával mladých kněží k svému vznešenému účelu; opět zřídil domácí školu latinskou pro mládež; opět působil neunaveně ku zdaru církve sv. i věřících; v městě zmáhal se patrně duch katolický, mravy se vůči hledě lepšily, kněžstvo se ze svého spánku probouzelo, a naděje arcipastýře se vyplňovaly, když po 4 letech r. 1658 Holzhauser v 45. roku svého věku po krátké nemoci zemřel. U smrtelného lůžka jeho nacházel se důvěrník jeho a nástupce, Gindel, kterýž mu i oči zatlačil. Ještě krátce před smrtí zabýval se v myšlenkách se svou drahou společností a pravil k svému příteli: „V tomto spočívá jádro naší společnosti: že jmění naše pospolitě jest, že duchovní bratři společně obcují, že stojíme, co se dotýče domácího života, pod dohlídkou říditele a že ode všeho pokušení uchránění jsme. Setrvejte věrně v zachovávaní těchto předpisů; z ostatních

pak plňte, co vám možno jest.“ — Po jeho smrti rozšířil se tento spolek velice, zvláště v bavorské, švábské a francké zemi, tak že vrchní představený, aby svému úřadu dostáti mohl, několik jiných dohlížitelů ještě jmenovati musel, a nemalý počet seminářů zcela neb z části na útraty Bartolomějského spolku vydržovati mohl. Nejpěknější doba tohoto společenstva byla na začátku osmnáctého století, kdež se školy jeho množstvím žáků a výborností učitelů vyznamenávaly. Ačkoliv později valně seslabeno, dočkalo se přece až nešťastné revoluce francouzské, která vydobytím Mohuče tamnější Bartolomějský seminář zničila. V Ingolstadtě a Dillingách nalezaly se Bartolomějské domy ještě po roku 1803, načež i tyto zrušeny, jmění jejich sebráno, a tak zvané generální semináře na způsob bývalých našich Josefinských seminářů zavedeny byly.

Tak zahynul spolek, který zajisté mnoho ke cti a slávě Boží a ku zdaru sv. církve působil, a jehož památka z paměti věrných synů církve nikdy nevyhyne.

Ze Slomšekových „Drobtiníc.“

III.

Chudý tkadlec.

V malé, odlehle dědince byl živ mladý tkadlec, nábožný a rozšafný, ale při tom všem velice chudý. Žena jeho, nábožná a ctnostiplná, pomáhala mu sice pilně v živnosti, ale často nedostávalo se jim věcí nejpotřebnějších. Přece však byli šťastni, jsouce živi v lásce a svornosti a majíce pokojné svědomí.

Bůh jim dal tři děti, jež zbožní rodiče dobře vychovati hleděli, vedouce milácky své k bázni Boží a pilnosti. Radost byla popatřiti na tu rodinu. Kdo mimo šel, za jisté rád se zastavil porozprávěti s rozšafným tkadlcem, statečnou ženou jeho a nadějnými dítkami.

Jednou na jaře bylo již pozdě na noc, když do světnice k nim vstoupil muž slušně oděný. Přívětivě pozdravil tkadlce a ženu, prose za odpuštění, že tak pozdě jim působí nepřiležitost.

„Jdu do Vinice, sousedního města,“ se omlouval, „a nevím dobře cestu; nesměl bych vás požádati, byste mne vyvedl tam, odkud bych již nezabloudil? Velmi se mi zavděčíte a já odsloužím se vám.“

Tkadlec ihned vzhopil se, odvázal zásteru, oblekl slušný kabát a šel cizímu pánu okázat cestu.

Jdouce mluvili o rozličných věcech, o přízi, o plátnu, a zlých a dobrých časech, o vojně atd. Cizinec byl velmi hovorný a mnoho věděl.

Najednou se ale zastaví, ze záhrad vyťáhne pišťalku a tak prudce hvizdne, že ubohému tkalci až krev stýdne v žilách. — Hned, jako blesk, vyskočí osm až deset podezřelých mužů z blízké houštiny, pozdraví cizince, jenž náčelníkem jich, loupežníkův, byl a se ho ptají o radu, jak nejlépe by bohatého mlynáře za lesem přepadli a vyloupili.

Náčelník poučil je, že ještě tu noc vše státi se musí a ukázav na tkalce doložil: „Na pomoc jsem vám přivedl nového společníka, přijměte jej mezi sebe. Jest sice ještě poněkud nespělý, ale doufám že brzo se poddá.“

Ubohý tkadlec padl na kolena a pro Bůh je prosil, aby jej pustili.

Ale vůdce vytáhl pistoli a nasadiv mu ji na prsa, pohrozil: „Buď s námi pojď aneb umři.“

Dva loupežníci chopili se ho a pryč odvedli.

O půl noci přepadli mlýn. Vyvrátili vrata a vrazili do domu. Tkalci a ještě jednomu lupiči uloženo státi na stráži. Ale mřía nepravostí zlostinů těch byla již naplněna; vůdce, tkadlec a několik jiných bylo polapeno a svázáno, ostatní utekli.

Zatím žena tkadlcova měla doma hroznou noc. Od hodiny khodině čeká na muže, on však nejde, a když nastalo ráno a slunce zasvitlo, muž pak ještě nešel, nevěděla již, co si má počíti. Sousedé divili se tolikéž, kde by byl, a že ho všickni milovali, šli také a hledali ho; ale nikde ani slechu ani čichu o tkalci. Žena pláče, nařiká, každý lituje ubohou a hodné dívky její. Ale nenadála se, že jí čeká něco ještě horšího.

K večeru rozneslo se po dědině, že lupiči přepadli za lesem mlýn. Vůdce lupičů byl chycen a s ním i — tkadlec, jenž s nimi v spolku byl a nyní sedě v těžkém žaláři, očekává zasloužený trest.

Žena, slyšíc to, neměla doma stání. Poručila děti sousedce a vydala se na cestu do města, kde muž její seděl. — Přišla k soudci, vše, co věděla mu pověděla a klecíc, pro živý Bůh prosila, by muže jí propustil. Ale soudce při nejlepším vůli své tkadlice propustiti nemohl, jelikož vše po zákonu prvé vyšetřiti se musí. Dovolil jen, aby muže navštíviti směla. —

Co nyní se dalo v žaláři, těžko vypo-
vědět. Muž i žena hlasem plakali volající

k Bohu všemohoucímu o pomoc a slitování. Nejdříve utišil se muž a napomínal ženu, aby doufala v Pána Boha, ten že jich nepustí.

„Pravdať“ pravil, „nejednal jsem dobře, že jsem s loupežníky šel. Bylo by lépe, bych se byl zastřelil. Ale Bůh jest můj svědek, že jenom z lásky k tobě a k našim dětem smrti jsem se bál a na Boha spoléhal, že mne vysvobodí z té úzkosti.“ —

Potom bylo jim rozloučiti se a žena se vrátila k dítkám. Navštívila muže častěji těšíc se vždy prozřetelností Boží, která nedá zahynouti spravedlivému.

Ale zatím hrozilo tkalci veliké neštěstí. Vláda chtěla pro příklad potrestati se všelikou přísností zákona polapené zločince. Lupiči dali sobě slovo, že, stůj co stůj, tkadlice připraví na šibenici. Umluvili se již o tom a vůdce a po něm všickni ostatní udali, že tkadlec již mnohé loupeže a vraždy s nimi spáchal, ano i krajiny a osoby mu jmenovali. A tak byli drzi, že při výslechu ještě domlouvali mu, kteraký jest zlosyn, že ani Boha se nebojí, když tak v hrdlo lže. Tak vlekla se celá pře po dlouhý čas a nevinný neměl jiného přímluvce — leč toliko slzy své.

Konečně, když vše bylo vyšetřeno, vydán rozsudek, že loupežníci propadli životem, první že oběšen má býti tkadlec a po něm ostatní. Rozsudek předložen králi a když jej podepsal a potvrdil, měl býti třetího dne vykonán.

Sotva se ta žalostná novina roznesla, dotkla se bolestně každého; nebo všickni, obzvláště kdo tkadlice znali, byli přesvědčeni, že jest nevinen, a že jiné viny nemá, leč že s loupežníky těmi šel.

Kněz přicházel nyní k němu připravovat ho k smrti, a měl také co těšiti nevinného ubožáka, aby nezoufal. — Těžší jednání bylo se ženou. Prosila Boha i lidi o pomoc, ale nikde žádné naděje. Najednou se vzchopila, a bosa s rozpuštěnými vlasy běžela ke dvoru prosit královnu o pomoc.

Na dvoře králově také vypravovali sobě o ubohém tkalci, jenž vždy tak rozšafný byl a nyní umříti má na šibenici, a že lid vůbec má ho za nevinného. I králi učiněno jest o tom slušné oznámení, a ten již litoval, že potvrdil rozsudek. Tu přihnala se tkadlcová žádajíc býti předpuštěna před královnu.

Královna, dobrá a přívětivá paní, přijala mile ubohou ženu, a z pohledu a řeči její snadno přesvědčila se o pravdě, že muž její jest nevinen. I pospíšila s ní ku králi, jenž

také již nahlížel, že by snad bezprávi se tu stalo a ubohou ženu hned potěšil, řka: „Milá ženo, neboj se, muž nebude odpraven. Hned vyšlu rychlíka, by donesl rozkaz můj soudci.“

Ale byl již svrchovaný čas; smrákalot se již, druhého dne o deváté hodině nešťastný tkadlec měl být odpraven, do krajského města, kde seděl, bylo 10 hodin cesty a telegrafu tehdy ještě nebylo.

Žena, radostí celá bez sebe, poděkovala jak mohla, milostivému králi a bez meškání se vydala na cestu zpáteční. Ale sotva ušla dvě hodiny cesty, tak ji slabost přemohla, že nemohla z místa. Teprve k poledni došla do města.

Zatím však i rychlík, jenž nesl královu milost, zle na cestě pochodil. Padl s koně a zhmoždil si nohu tak, že nikam nemohl. Na štěstí však byla pošta blízko; poštovní ujal se před důležitého psaní a poslal jej po spolehlivém člověku k soudci. Ale přes to všechno psaní předce došlo — pozdě. A co se stalo s tkadlcem? —

Odbila devátá. Zavzněl umíráček a nevinný tkadlec, provázen duchovním, vydal se na svou poslední cestu. Za ním šel vůdce loupežníkův, ostatní zlosynové, kolem nich tlupa vojákův s nabitou zbraní a nepřehledný zástup lidstva.

Cele oddán do vůle Boží modlil se ticho nevinný tkadlec, a krácel pokojně. Vůdce pak čas od času pohleděl na něj takovým zrakem, jako by ho chtěl probodnouti.

Přišli na popraviště. Pochopové svázali tkadlce a již již ho vytáhnouti chtěli k osudné oprátce. V tom prodere se člověk celý určený během skrze vojsko, máchá bílým šátkem a ukazuje veliké psaní. Došed odevzdá je soudci. Soudce ihned je roztrhne, zrakem přeletí a radostně zvolá: „J. M. K. promijí tkadlci trest smrti.“

Jako když rozhučí se vody, tak pohnulo se přítomné lidstvo nad nenadálou milostí. Radostí vše volalo, křičelo, rukama tleskalo, šátky mávalo, vyhazovalo klobouky; plesání nebylo věru konce. Ale na druhé straně přihodilo se něco jiného.

Vůdce lupičův náhle zbledl a jako blesk by ho byl udeřil, byl celý bez sebe. Po chvílce poprosil soudce, aby mu dovolil několik slov promluvit k jásajícímu lidu. Soudce dovolil, vůdce postavil se na lešení, pokynul rukou, aby množství utichlo, že něco jim poví. Každý byl žádostiv, co uslyší. A co slyšel?

„Zajisté jest Bůh a ten Bůh jest nej-

vyš spravedlivý,“ počal mocným hlasem náčelník. „Tomu jsem dosud nevěřil a proto jsem se dopouštěl zločinů na zločin. Často jsem sice přišel v také okolnosti, že zdávalo se mi, Bůh jest a vládne celým světem. Abych se o tom přesvědčil, umínil jsem si, že přinutím některého nevinného člověka, by se stal účastným našich nepravostí. Jestli Bůh spravedlivý, soudil jsem, nedopustí ovšem, aby zcela nevinný trpěl s námi viníky stejný trest. Byl jsem jist, že ho Bůh tehdy vysvobodí a hle — stalo se. Nebo vůbec nyní pravím: tkadlec jest zcela nevinen, jest poctivý a spravedlivý muž. S ním jsem Boha pokoušel a Bůh jej vysvobodil. Proto pravím ještě jednou: „Jest Bůh a Bůh nejvyš spravedlivý.“ —

Domluviv, prosil, aby zavedli ho nazpět do žaláře, že má lecco na svědomí a mnoho důležitého má povědět. „Potom,“ doložil, „nebudu se báti smrti; neboť vím, že jsem si ji desetkrát zasloužil.“

Soud vyhověl žádosti jeho, i byl náčelník s ostatními odveden do žaláře.

Zatím tkadlce, jenž náramně mdlý byl a sotva se držel na nohou, něco nakrmili a občerstvili. Ale sotva učinil tři neb čtyři kroky, chopilo se mnoho paží, vyzvedli ho na ramena a u vítězoslávě ho nesli do města. Jiní sbírali pro něho peníze, jichž sešlo se nad sto zlatých.

Blížilo se již poledne, když do města dorazili. Zatím také vracela se i tkadlcova žena. Vidouc to množství a slyšíc ten křik, nevěděla z počátku, co se tu děje. Když ale spatřila svého muže na ramenou mláďenců a dověděla se tu radostnou novinu, že jest nevinen a propuštěn, ubohá nevěděla, sní-li čili bdí, a málem byla by omlela.

Když pak objala se s mužem, tu i lidé okolostojící radostí a pohnutím plakali. Měšťané jim vystrojili skvostnou hostinu, hojně je obdarovali a se slávou je zavezli domů. Co zameškali vězením mužovým a tím, že pro veliké ty dojmy nebyli dlouhý čas k ni žádné práci, to jim stokrát nahradili štědrí lidé a Bůh sám jim poželhal.

Ten příběh stal se v pravdě r. 1788 na hranicích našeho císařství, blízko krajův slovenských. I jest ovšem důkazem, že Bůh nevinnost sice zkouší, ale jí zahynouti nedá.

„Mlád jsem byl a sestaral jsem se,“ dosvědčuje prorok David, „ale neviděl jsem spravedlivého, aby byl opuštěn, ani semene jeho, že by hledalo chleba.“ — Žalm. 36, 25.

IV.

Večerní modlitba.

Bylo to roku 1620. Z města Florencie ubíral se jistý bohatý a urozený mládenec ku konci školních prázdnin do Říma, aby se na tamějších vysokých školách vzdělal a vyučil.

Jednoho dne zdržel se poněkud přes čas u svých příbuzných, tak že jej přepadla noc než došel do města. Bylo mu i se služebníkem, jenž ho provázal, přenocovati v osamělé krčmě, kdež ho vlídně přijali, dobře obsloužili, a na noc každého, i mládence i služebníka jeho, zavedli do zvláštní ložnice. Vstoupiv do komůrky, mládenec i hned se svlékl a jsa velmi unaven, chtěl již světlo shasiti a sepoložiti. Ale najednou si vzpomněl, že nevykonal ještě večerní modlitbu. Těžký boj v něm povstal. S jedné strany domlouvala mu dřímota a pohodlí: „Nebuď bláhovým, co si z toho budeš dělati? Však Bůh ti toho nebude zpomínati zlý, když jednou bez modlitby půjdeš spat. Co dnes zanedbáš, zítra můžeš nahraditi.“

S druhé strany ale napomínal jej anděl strážce: „Nedej se svést, neodkládej modlitbu na zítřek; nebo nevíš, budeš-li zítra ještě živ. Ačkoliv jsi unaven, něco aspoň snadno se pomodlíš.“

„Buď si, pomodlím se,“ rozhodl nyní mládenec a poklekna, počal se modliti a zpytovat svědomí.

A hle, najednou mu napadne, co mu otec, když se s ním loučil, kladl tolik na srdce: aby totiž pokaždé, kdykoliv má nocovati v neznámé krčmě, prvé než ulehne, v ložnici si vše dobře prohlédl. I vstane, vezme světlo a prohlídí komůrku v pravo i v levo, hledí na strop a podlahu, a popatří i pod postel. Než ó běda! co vidí? — Mrtvolu, již hlava sekerou na dvě rozštěpena. —

Jaká hrůza jej pojala, snadno se každý domyslí. Smrtelná úzkost zmocnila se jeho. Rád by vyvázl a život zachránil, ale kudy a jak? — Kamkoliv pohledne, nikde ani jiskry naděje. Chce skočiti oknem dolů, ale okno jest nad hroznou propastí, že by dna živ nedopadl. Chce zavolati na pomoc svého služebníka, ale kdyby to uslyšeli vrahové, zajisté hned chopili by se ho a jej usmrtili. —

V té velké úzkosti nevědomky klekne na kolena, hořce vzdychaje, až za chvíli se modliti počal a ruce i oči pozdvíhoval vzhůru k nebi. Když tak oči své upíral na strop, zablesklo se mu v hlavě, že stropni-

ce jsou nějak řídky. Vstoupí na postel a hmataje rukou po stropě skutečně shledal, že ani hlína s hůry jich pohromadě nedrží, a že tolik je sraziti lze, co by člověk pohodlně mohl skrze ně z komůrky vlézt na půdu.

To vida, velmi se zaradoval, krev po žilách zase se mu rozežrála a rozproudila, a jak prvé byl bázlivým, tak nyní stal se srdnatým. — Předvídal, že vrahové, nenajdou-li ho v posteli a v komoře, dále ho hledati budou. Aby je pomátl, vytáhl rychle mrtvolu zavražděného cestovníka z pod postele, svázal mu jak mohl hlavu rozštěpenou, dal mu na ni svůj klobouček (baret) položil jej do postele, pečlivě přikryl a obličejem obrátil ke zdi. Svoje šatstvo, a co měl při sobě, položil na stůl, zhasl světlo, a poroučuje se do ochrany Boží a Marie P. odstrčil stropnice a hup! již byl na půdě.

Však měl vrchovatý čas; nebo sotva že byl na hoře a urovnal stropnice, zaslechl hrozný výkřik — pak zase všude ticho. Byl to poslední výkřik jeho služebníka, kterého právě krčmář s podomkem vraždil. Ubohý odešel na věčnost jediným okamžikem. Blaze mu, byl-li v milosti Boží. —

Za malou chvíli zase slyšel, jak vrahové blíží se k jeho ložnici. Přiblížili se ku dveřím a naslouchali. Že uvnitř bylo ticho, mysleli, že mládec onen tvrdě spí. Otevřeli opatrně dveře a oba po prstech přistoupili k posteli. Jeden svítil zlodějskou svítilnou, druhý pak mrtvole dal tak prudkou ránu do hlavy, že ji cele rozpoltil.

„Nu,“ doložil vrah na hlas, „ty máš dost, již nebudeš trávu šlapati.“

Lakotně sebrali vše, co našli na stole, šatstvo i vak a jak přišli zase odešli.

Na to všecko díval se náš mládenec skrze průliny ve stropu, ovšem ani nedýchaje. Děkoval Bohu, Marii Panně a anděli strážci, že zachován při životě a činil ty nejsvětější sliby. Ale nebezpečenství nebylo ještě konce.

„Co se stane ráno,“ tak rozmýšlel, „až vrahové přijdou a poznají, že nezabili dva, nýbrž toliko jednoho? Kam já ubohý se skryju, aby mne nikdo neviděl? Jak uteku z té peleše lotrovské?“

Opět se rmoutil a tonul v smrtelných úzkostech. Ale Bůh, který jej zachoval až dosud, neopustil ho ani tehdy, a tak jej potěšil a posilnil, že sice těžko, ale přece z ticha očekával jitra.

Jak mile ranní záře rozlila se po krajině, ihned vylezl na střechem a ohlížel se na cestu, vedoucí kol krčmy. A hle, v malé

chvíli postřehl dlouhou řadu služebnictva Pisanského arcibiskupa, o němž již včera slyšel, že by se tudy bráti měl. Přiblížili se skoro až k samé krčmě. I vztáhl ruce proti nim a dával jim všelijaká znamení, aby mu pomohli, nebo na hlas volati netroufal sobě. Ti ale domýšleli se, že to nějaký člověk němý anebo blázen, smáli se a šli dále svou cestou.

Po nějaké chvíli ušel opět nový zástup, v jehož středu byl sám arcibiskup. Ten sotva že uviděl mládence na střeše, vztahujícího k němu svých rukou, hned rozkázal svým lidem, aby mu se střechy dolů pomohli a jeho se vyptali, co by chtěl.

Mládenc padl před arcibiskupem na kolena, děkoval Bohu a všem svatým, děkoval i lidem arcibiskupovým, a spěchal do blízkého města Viterba ku svým příbuzným, oznámit jim, jak zázračně byl od smrti tak hrozně zachráněn, a zároveň také udat úřadům onu peleš lotrovskou. Od té doby ovšem nikdy neopomenul modlitby ranní a večerní.

Tak i my sobě ustanovme; modleme se ráno, když vstaneme, a večer když se ukládáme na lože. Jsme-li unaveni anebo nemáme-li času, pomodleme se něco aspoň, ale dobře a nábožně. Bůh pak pošle i nám svého anděla, jenž by ostríhal a hájil nás, ne před vrahy tělesnými, ale přede vším nebezpečenstvím duše naší.

V.

Věděti hodinu poslední neprospívá.

Smrt každého z nás jest jistá, ale čas její neznám. Často však poslední hodina se nám ohlašuje, smrt tluče na bránu našeho života, ale my neradi to slyšíme a poznati nechceme, jsouce hlubi a slepi ku všeliké výstraze, jakož nám vydává o tom svědectví tento příběh, který vypravuje sv. Antonín.

Syn poutivých a zámožných rodičů, osvícen a puzen od Ducha sv., počal rozjímati o věčných pravdách a tudíž poznávati vratkost všech věcí a rozkoší vězdejších. Nejvíce pak se bál nenadálé a náhlé smrti, neustáváje prositi Boha, by dověděti se mu dal dne a hodiny jeho smrti, aby se dobře mohl připravit. Bůh modlitbu jeho vyslyšel; anděl ukázav se mu, jej ujistil, řka: „Neuzříš smrti, dokud nepošlu ti trojí poselství, abys dosti času nabyl k hodné přípravě.“ —

Z toho radoval se ovšem onen mládenec, ale od té doby také počal život jiný — hříšný. Celé dny a noci hýřil, tonul v nepravostech, nedbal proseb, a smál se vše-

mu napomínání. „Než si pro mne přijde smrt,“ chlubil se, „dávno já všechno napravím a se na ni přichystám.“

Jednoho času odebral se do blízkého města k hojným hodům. Domů bylo mu vraceti se hustým lesem. Tu vyskočí na něho lupiči, zraní jej, a jedině bystronohému oři svému měl co děkovati, že vyvázl životem. Dlouho si poležel s ranami, jež přece utřížil; ale o jiného nic nedbal.

Sotva se pozdravil, vydal se na moře pro kratochvíli. Pohoda byla pěkná, vítr příznivý, nikde ani obláčku, věstícího nějaké nebezpečnosti. Náhle však povstala bouře tak hrozná, že lodníci již zoufali. Všickni modlili se litujíce hříchů svých, jediný mládenec, ačkoliv strachem a hrůzou celý bledý, nebál se smrti; věda, že ještě mu nenastala hodina poslední. A zajisté i on sám i všickni, kdož byli s ním na lodi, zachráněni jsou.

Šťastně vrátil se z cesty domů, kdež ale najednou tak zle se rozstonal, že za krátký čas všickni poznali, kterak mu již nelze pomoci a smrt mu již jest v zápětí. Rodiče ho tedy prosí, duchovní napomíná, i sám lékař mu jest radou, aby se připravil na věčnost; ale ubohý nemocný čeká neustále na slíbené poselství. Nechce věriti, že nastává mu poslední hodina, ačkoliv duši má již na jazyku.

Náhle však zjeví se mu zase anděl, a přísně ho kárá, že nechce přijíti žádného napomenutí a žádné dobré rady.

„Nyní nemáš již času, nelze ti odkládati,“ zní hrozná slova andělova, „již umřeš.“

„Kde ale jsou ti tři poslové, které jsi mi slíbil,“ jal se vyčítati umírající mládenec touze na to, že i anděl sklamati ho směl, a slovu nedostál.

„Mýlíš se, dostal jsem slovu,“ zněla odpověď. „Když upadl jsi mezi lotry, byli oni prvním poslem smrti. Když honila tě bouře na moři a vlny tě pohltiti chtěly, to bylo druhé poselství. A tato nemoc těžká, jejíž smrtelnou moc již sám v sobě cítíš, jest poslední oznamovatel smrti tvé. Nedbal jsi rady lékařovy, pohrdal jsi napomínáním kněze, ničím ti nebyly ani slzy rodičův. Jak chtěl bys upírat, že jsem ti slíbených poslův smrti neposlal?“ —

Lidé často hledí, ale — nevidí; často poslouchají, ale — neslyší. Hřích tak je opojil, a oslepil a ohlušil, že střemhlav se hrnou do záhuby, jako nerozumné zvíře spěchá na jatky. — Bďte a modlete se, nebo nevíte dne ani hodiny! —

A. Mužik.

DOPISY.

Ze Žebráka 9. června 1872.

(Povodeň, Průvod na hrad Točnick.)

Den 25. května byl pro naše město a vřkolní osady dnem hrůzy a spousty. Po 2. hod. odpolední spustil se z černých mraků nad krajinou naší strašný liják, který dlouho trval, a každým okamžikem vzrůstal, tak že se voda z oblaků jen lila, a vše zhubiti brozila. Po 3. hod. protřhla se mračna blíže Záluží u Cerhovic, čím se zdejší rybník, ležící nad městem, v jezero proměnil, až se konečně na několik sáhů strhal. Voda takto sprostivši se okovů hnala se broznou a vše zdrcující rychlostí, a vyvolila si za první oběť mlynářský, kde se sotva více mlyti bude, pobořila buď částečně neb zcela veškeré chalupy u potoka, kolem města tekoucího, spustošila více méně veškeré jinak úrodné a úhledné zahrady s jich ohradami a vším příslušenstvím. V dolejších městě nedaleko mostu mnozí sotva život zachránili, ponechavše všecken svůj majetek zhoubnému živlu, kterýž v příbytech nelitostně řádl a veliké škody téměř všude způsobil. I utrpěli někteří obyvatelé a měšťané zdejší takové zkázy, že se dlouho nespamatují, nebude-li jim poskytnuta vydatnější pomoc. Dle úředního odhadu činí škoda v městě, na polích a lukách na 60.000 zl. r. č.

Podobně utrpěla obec *Točnick*, kde se takéž rybník blíž starobylého hradu „Žebrák“ strhal, čím uveden mlynář a pilař skorem na mizinu.

Obce *Bzová* a *Březová* utrpěly značné škody na polích a lukách jak krupobitím, tak i povodní; ztráta jest na mnoze nenahraditelná.

Nejkrutější pohroma ale postihla jinak utěšenou vísku *Hředle*, též sem přináležející. Spousty jsou tu děsné. Malá tato vesnička, čítající 75 čísel, ztratila 29 mrtvých, z nichž bylo 11 pochováno na zdejších hřbitově. Mimo ty pochován tu jeden utopenec z Březové. Dvě třetiny osady, na kterou jest pohled srdce rvoucí, leží v ssutinách. Po několika budovách není ani stopy. Jsou smeteny až do samých základů a i tyto vyvráceny a pokryty pískem a bahnem. V prostřed vší stojí hrušeň. Na větvích této hrušně zachytilo se 9 lidí jeden po druhém, až zachránění byli po několikahodinné smrtelné úzkosti.

Jedna mladistvá dívka vidouc matku ve vlnách, skočila dolů, by zároveň s matkou utonula. Hředle leží v hluboké kotlině, majíce jen jedno ústí ke Zdicům, a to ještě

dosti úzké. Do kotliny ústí se více žlabin: od Točnicka, Bzové, Březové, Kublova a Svaté. Všechny tyto proměnily se náhle ve vodopády. Mezi 3. a 4. hodinou odp. počala se voda lít se všech stran najednou a vystoupila přes sáh za několik minut. Jedině takto lze si vysvětliti strašlivý počet obětí lidských životů. Nevídanou silou hnala se voda úzkou úžlabinou ve Svaté. V letě tam voda jen tu a tam teče, ale 25. m. m. uvrála chalupy, stodoly a vše, co jí v cestu přišlo. Mnozí byli zachráněni skutečně podivuhodným způsobem, vidouce před očima jistou záhubu. Dle úředního vyšetřování páčí se škoda na 80.000 zl. r. č. Kdo však může ji na dobro vypočítati, kdo nahraditi? Ubohé Hředle! Kéž se Bůh rozpomene na své plémě, a nedá zahynouti nám, ni budoucím!

Místo obvyklé pouti na sv. Horu, kde matka Boží divy tvoří, vykonali jsme 3. neděli po sv. Duchu kratší pouť na památný hrad *Točnick*, kde se nalezá dosti zachovalá gotická kaple, zasvěcená apoštolu sv. Bartoloměji. K 9. hod. shromáždili se účastníci v nevídaném posud počtu v zdejším děkanském chrámu Páně, kam veškeré přifařené osady přibýly v průvodech. Vel. p. kaplan Frant. Klíma v promluvě své poukázal nejprv na nynější dobu strastiplnou, vybízel k důvěře v Boha všemohoucího a k nábožné modlitbě: pomodliv se litanie o Božské prozřetelnosti vytknul zvláštní účel dnešní pouti, načež se před kostelem seřadil velkolepý průvod, jaký na venkově zřídka kdy uvidíš. V čele nešen jest kříž s korouhvemi, za ním kráčela veškerá školní mládež, domácí i venkovská, pak dospělejší mládež obou pohlaví, dále 20 bíle oděných družiček domácích s mohutným věncem a 6 dospělejších, jenž nesly sochu Rodičky Boží, za nimi hned šly družičky z Bzové též se soškou nejbl. Marie Panny, a ženy v stejném kroji se soškou sv. Anny, za nimi učitelé s hudbou a místní p. kaplan s tisíci věřícími, kteříž zajiště chovali v srdci slova Páně: „Vzývejte mne v den soužení, a já vás vysvobodím.“

Za hlaholu všech zvonů nábožné písně zpívající ubírali se všickni ke kapli sv. Jana v Točniku, kde nejprv objasnil v krátké řeči p. kaplan, v čem záleží účta k patronům českým, jmenovitě k sv. Janu Nepomuckému; po litanii k tomuto miláčku českého lidu a přiměřené modlitbě ubírali se všickni dále prozpěvující píseň k sv. Janu na výšiny hradu, by zde prosili za potřebné milosti dle učení Božského mistra: „Hleďte nejprv království Božího a spra-

vedlnosti jeho, a ostatní vám bude přidáno." Pohled s této vysoké hory jest rozkošný na veškeré strany, dnes však bylo tu patřiti na spousty zkázonosné povodně, kteréž mnohou namahavou práci v nivec byla uvedla.

Před kaplí z kazatelny zvlášť upravené měl p. kaplan řeč na slova epištoly, na tuto neděli právě připadající: „Nejmilejší! Pokořte se pod mocnou rukou Boží, aby vás povýšil v čas navštívení; všelikou péči svou uvrhnouce na něj, neb on má péči o vás.“

Po té sloužil mši sv. za veškeré osadníky živé i mrtvé, a pomodlil se litanie za úrodu zemskou. Ke 12. hod. ubíral se průvod v udaném svrchu pořádku opět k sv. Janu Nepomuckému, odkudž po modlitbě venkovští osadníci a poutníci domů se vraceli, s tím zajisté zbožným přáním, by jich prosby byly vyslyšeny, a hojné požehnání Boží vždy je provázelo. Ostatní průvod přibyl k sv. Rochu, kde zpomenuto všech v Pánu zesnulých, zvláště nešťastných utopenců, odkudž při krásné písni Mariánské: „Zdravas dcero Boha Otce“ průvod se odebral opět do hlavního chrámu Páně, kde se po závěrečných modlitbách udělilo požehnání s nejsvětější Svátostí. Krátká tato pouť v blahé utkví paměti těm, kdož ji konali s živou vírou a důvěrou v Otce nebeského, kterýž žehná, i když zarmucuje a štědrý jest, i když bere, kterýž srdce odtrhuje od země, aby táhl mysl k nebi. V. V.

Z Haliče 10. června 1872.

(Boj za víru. Kníže Lubomirski †)

Slíbil jsem Vám v předešlém dopise, že Vám sdělím něco potěšitelného. Nuže slyšte, jak lid náš katolický, obzvláště *unité*, brání statečně sv. víru svoji.

V t. z. kongresovce v okolí Chelmském jeví se největší boj katolíkův s pravoslavnými. Známof, že z chrámů unitských na rozkaz ruské vlády odstraněno vše, co by připomínati mohlo na nenáviděnou církev katolickou, římskou. Odstraněny varhany, zapovězeny mnohé písně a zpěvy, jazyk ruský uváděn do bohoslužby a nyní ještě měl zničen býti poslední zbytek obřadů, jimiž se liší bohoslužba naše katolická (unitská) od pravoslavné. Unité užívají totiž při mši sv. zvonku jako jiní katolíci a přenášejí missal s jedné strany na druhou. Pravoslavní toho při své liturgii nemají. Ale uvedu Vám fakta.

V kongresovce odbyvají se jak u Vás dekanalné (vikariatní) porady katolického duchovenstva latinského i unitského. Na jednu takovou poradu přijel také náčelník o-

kresu Bialského, cářský úředník, jenž smluvil se napřed o všecko s děkanem (vikářem). I začal ten pán domlouvati všem přítomným kněžím, aby zavrhlí nesmyslný obyčej užívání zvonku a přenášení missalu při mši sv., a tak se přiblížili zcela liturgii církve východní. Zběhové haličtí, kněží sv. Jiřci a také uniti, ale jen dle jména, podporovali všemožně návrh p. náčelníkův. Domácí kněží unitští však nejenom že o tom ničeho slyšet nechtěli, nýbrž jeden z nich ostře jal se vytýkati vládě, proč nyní tak pronásleduje unity.

Pan náčelník, rozhněvaný tak nenadálým a mocným odporem, pohrozil odvážnému knězi, že odporu svého bude pykati a že, byt se i plazil u noh gubernatorových a jeho, to vše ho nezbaví za to těžkého pronásledování. Ale statečný kněz nejenom se neulekl této výhrůžky, nýbrž odpověděl, že před podobnými podlými dušemi jako jest p. náčelník se zajisté nikdy neukloní a žádným krokem se neponíží. Na takové dictum acerbum rozdrážděný náčelník dal onomu knězi políček. Ale neuplynula ani sekunda, a již statná pěst obhájce unie vracela i s přehojnými úroky hanebnou půjčku p. náčelníkovi.

Jakýsi kněz odřezanec Livčak, jenž přijel s náčelníkem, vida smutné postavení toho svého spojence, jal se ho brániti; ale brzo bylo mu přesvědčiti se, že statečný kněz unita mimo horoucí srdce pro víru má také herkulesovou sílu, kterouž oběma fedrovníkům pravoslaví notně pocítiti dal.

Jste žádostivi, jak to vše dopadlo? — Povím Vám, že celá příhoda skonala se tak, jak tisíce podobných historií se skonává. Zbitý pan náčelník podal první ruku svému pohromci jakož i všechněm přítomným, žádaje jich, aby o té celé události pomlčeli. Ochoťně mu to všickni slíbili. Ale přesto všecko divným nějakým způsobem roznesla se ta příhoda po celém okolí. Veřejně ovšem nikdo nemluví o tom, ale potají šeptá to jeden druhému. — Od té chvíle mají unité tamější pokoj; žádný z pp. náčelníkův aneb jiných úředníkův cářských neodvází se nyní aspoň za nějaký čas reformovati církev naši, ať latinskou neb unitskou. Ale netřeba býti prorokem, abychom předpověděli, že jak mile trochu otrnou, znovu se chopí další propagandy. Jenom dej Bůh, aby všude bylo tolik statečných kněží unitův jak onen.

Jak víte, zemřel v Krakově 24. května kníže *Jiří Lubomirski*, muž vzácný a šlechtný, katolík vírou a skutky a upřímný milovník svého národa. Povaha to byla tichá, ale statečná; nemiloval, by se o jeho

působení mluvilo a psalo a také nikdy nevystupoval příliš do veřejnosti, zato aleskuty jeho budou tím hlasitěji mluvit o jeho památce po dlouhé, dlouhé časy. Ztratili jsme mnoho my a ztratili jste mnoho Vy; bylť Vám kníže Jiří vůbec nemálo nakloněn. Obzvláštní ztrátu ale utrpěl Váš kněz probošt Václav Štulc, jemuž v zesnulém knížeti ozeleti bude přítele zajisté nejlepšího.

M. S.

KRONIKA.

Z Prahy. Zítra bude se slaviti výroční památka zvolení papeže Pia IX. (r. 1846), v pátek pak 21. t. m. v den sv. Aloisia výroční památka korunovace jeho.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati od 19—22. června u sv. Ignácia, od 23.—26. u Frautiškánů (u Matky Boží Sněžné.)

— Papež *Pius IX.* daroval ve prospěch obyvatelstva v Čechách povodní poškozeného 5000 zl.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v květnu 145 chudých v Praze zemřelých křesťanů, celkem letos již 632 osoby.

Z Říma. K 80letému narození Pia IX. sestavila „Unitá cattolica“ následující data ze 26letého pontifikátu sv. Otce:

1846. Pius IX. nastoupil jakožto 259. nástupce sv. Petra stolicí papežskou d. 16. června.

1847. Na počátku roku tohoto udělil Pius velikomyslnou amnestii, za kterýžto šlechtný čin jméno jeho nejen v Itálii, ale i po celém katolickém světě bylo proslaveno.

1848. Od Pia amnestovaní nepřátelé církve i státu chtějí jej za zrádným úmyslem učiniti králem Itálie, což on s opovržením zamítá. (Oslovení ze dne 19. dubna 1848).

1849. Pius IX. vidí se nucena Řím opustiti a ve vyhnanství žíti až do 11. dubna 1850. (List k biskupům italským, v němž vyznává, že jedině víra katolická je spásou, štěstím a slávou Itálie).

1850. 12. dubna Pius do Říma se vrátil, a hierarchii katolickou v Anglii znovu zřídil.

1851. Pius IX. předvídaje nová nebezpečnoství udělil jubilejní odpůtky.

1852. Ve dvou důrazných listech k biskupům irským a španělským napomíná Pius celé duchovenstvo k svornosti.

1853. Četné pokusy s královstvím Piemont-

ským se smířiti, které však přese všechny oběti marny zůstaly.

1854. Neposkvrněné Početí B. P. Marie prohlášen za článek víry, bullou „Ineffabilis Deus.“

1855. Oloupení klášterů v Piemontu. Příslušné oslovení 22. ledna 1855.

1856. Napoleon III. a Cavour uzavřeli pád Pia IX., tento šlechtně se mstí tím, že zastupuje místo kmotra u narozeního syna císařova.

1857. Vítězoslavná cesta po církevním státě, aby ukázal, jak poddaní jeho jej milují; cestu tu konal od 4. května do 5. září.

1858. Velikolepé a bohaté nadace od sv. Otce.

1859. Ztráta Romagni, části to církevního státu, a protest proti této loupeži, 26. září.

1860. Oloupení o Umbrii a krajiště. Oslovení d. 28. září na to se vztahující.

1861. Založení a sjednocení tak zvaného království Italského.

1862. Pius IX. prohlašuje, katolickými biskupy jsa obklopen, 23 japonských mučeníků za svaté se slávou nevidanou.

1863. Pius IX. jediný v Evropě se ujímá utiskovaných katolíků v Polsku.

1864. Pius IX. zavrhuje v syllabu všechny bludy novějšího času.

1865. Zatrácuje „svobodné zedníky“ oslovením „Multiplices.“

1866. Četné kanonisování svatých.

1867. Stoletá památka sv. Petra.

1868. Svolání koncilu ke dni 8. prosince r. 1869 bullou „Aeterni Patris“ ze dne 27. ledna 1868.

1869. Kněžské jubileum Pia IX.

1870. Sněm všeobecný Vatikánský a oloupení sv. Otce o Řím.

1871. 25leté jubileum nastoupení na stolicí sv. Petra.

1872. Pius IX. je předmětem ustavičného postrachu svých nepřátel, ač sám jako uvězněný jest.

— „*Pius IX. a králové.*“ Tak nadepsán jest tento článek Unity catt: Valeský princ a princezna mohli poklidně a s prospěchem čísti v Římě telegramy z Anglicka, kdež obhájcové státu uznali za nezbytné spojití se k hájení monarchie. Pan Disraeli ji hájil ve velké schůzi v Manchesteru dne 2. dubna, hledě dokázati, že monarchie anglická není drahá. Dvojí velké to snížení pro krále, musí-li býti hájení ve veřejných schůzích a způsobem tímto. Snad budou se časem zasílávati z Londýna, Berlína, atd.

nejen seznamy veřejných peněz ale i ceny, mnoho-li monarchové stojí. Ubozí knížata! Disraeli neřekl v Manchesteru: královnu musíme milovati, poněvadž nám ji dal Bůh, poněvadž vládne co zastupitelka Boží, poněvadž jest naší povinností, bychom ji ctili, poslouchali a dobrými jejími syny byli. Nikoli, slova ta byla by bývala směšná. Disraeli soudí, že národ anglický musí se přidržeti královny, poněvadž — málo stojí. A vypočítati, mnoho-li královna stojí, toť právo všech. Karel Dilke vypočetl to v dolní sněmovně, dnes počítá to Disraeli na táboře v Manchesteru a kdož ví, kde stane se tak zítra? Monarchie stala se v Anglii otázkou aritmetickou a „Magna charta“ již nestačí k ochraně královny: k tomu třeba tabulek pythagorských.

To důvtipu prince valesského v Římě sotva ušlo; on si asi vypočítal, mnoho-li prospělo principu monarchickému oloupení papeže. Až se vrátí do Londýna, bude moci říci vznešené matěři své, jak svržení papeže-krále a jeho úplná opuštěnost monarchie upevnila a poddaným váženějšími a dražšími učinila. Poněvadž nyní vše dle prospěchu se měří, budou králové také účtovat a užít, nic-li po oloupení papeže neztratili. Nechtějí jdou do sebe a zvolají: „Jsme-liž pokojnějšími, jistějšími a větššími? Což není žádáno spojení mezi právy našimi a právy papežovými? Můžeme-liž právem očekávati, že s námi lépe zacházejí se bude než s Piem IX. v Římě? Což hájí práva naše leč moc hmotná?“

Dějiny již uchystaly velké napomenutí pro budoucí krále. Ony jim říknou, že za doby zajetí Pia IX. ve Vatikáně v Evropě rozřešovala se otázka, mnoho-li vlády stojí. Jest to napomenutí vážné a nástupci králův nynějších mohou z něho čerpati mnoho užitečného. Pius IX. může králům i králevicům, jenž jej ve Vatikáně navštěvují, na osud svůj a zajetí si stěžovati a říci, co řekl Kristus zbožným ženám, jež potkaly jej na cestě na Kalvárii: „Neplačte nade mnou, ale nad sebou a svými syny!“

—: (*Katakomby v nebezpečí*). Hřbitovy prvních křesťanských století, katakomby totiž, obrátily pozornost vlády na sebe, protože minulé zimy rozliční cizinci do Říma přišli, aby si katakomby prohlídli. Při tom ovšem bývalý sluha v obrazárně Rosa, nynější senátor a dozorce nad starožitnostmi sjednoceného království nic dělati neměl, což vzbudilo žárlivost tohoto muže proti slavnému znalci křesťanských starožitností v Římě, panu Rossi-mu a jiným; proto snaží

se oklikami dosáhnouti, aby i katakomby pod svou vládu dostal, a to tím více, jelikož tam čas od času také dělníci zaměstnání jsou dalším vykopáváním, a kde jsou dělníci, tam dle liberalních zásad získá něco také ten, jemuž vrchní velení patří. Aby cíle svého dosáhl, přiměl majetníky pozemku toho, aby u kardinala-vikáře o své domnělé právo i na katakomby se ucházeli. Mnozí z nich, protože ze vstupného příště zisk mítí doufali, dali se přemluvit. Katakomby ale nejsou jen archeologicky památny, nýbrž i pro prvotní dějiny církve veledůležité.

Obraz původní církve, který se nejvíce z hrobů a z kaplí, z mramorových zlomků a obrazů poznává, jest ten nejzřejmější svědek proti mnohému panujícimu nyní náhledu. Úskoky Rosa-ovy právě proto vláda bude podporovati. Patří k tomu takový dryáčník, aby všemožnými opatřeními katakomby pravého jich charakteru v brzkou zbavil.

Z Asie. (Pronásledování misionářů v Číně.) Z Číny docházejí zprávy o pronásledování cizích misionářů, a těch, kteří se na křesťanskou víru obrátili. V území Kwangi bylo na ulicích viděti následující plakáty: „Veřejné usnešení o vyhnání cizích kněží a o zákazu proselytství.“

1. Ustanoveno, že všechny lodě, které tyto prokleté lidi do země přinášejí, dřívím se naplniti a spáliti mají. —

2. Že každý dům povinen jest, kdyby tito prokletí lidé přece k břehu přistáli, postaviti jednoho muže, aby byli opět vyhnáni; a protože se jim další zdržování v zemi vůbec zapovídá, mají se až do odchodu hlídati.

3. Domy těch, kteří jim v městě neb mimo město byt dají, mají se strhnouti. Kdo jim jísti neb píti dají, neb s nimi obcují, mají všecken svůj majetek ztratiti.

4. Kterí ke křesťanství obrátiti se dají, mají propadnouti smrti, a sousedé, kteří takové případy neudají, mají býti ve prospěch státu vydrancováni.

5. Každý, kdo tuto bludnou víru hlásá, budiž zatracen a ze společnosti vyloučen. —

Ve Vushang-u byl nalezen následující plakát: „že cizí misionáři prostopášně žijí, že obrácené Číňanky opíjejí a je pak svádky; pak že prý vypravoval svědek očitý, že čínské dítě tři dni za vlasy pověsili a mu oči a srdce vyloupili. Označení to že se děje proto, aby se chudí varovali děti své do křesťanských škol poslati.“ Od čínských kněží a hodnostářů všemožné o to postaráno, aby lid proti křesťanské víře dráž-

dili, odtud ty časté výtržnosti. Misto-král v Cantonu musil francouzskému konsulu Blancheton-u značnou náhradu dáti za zbořenou kapli v Schelling-u. Jest se báti, že to přijde k nové válce s Anglickem, protože Angličané mnoho žádají, co vláda povoliti nehodlá. Vláda zjedнала pruského setníka k vycvičení vojska v Shangai. Velení jest německé, protože důstojník ten čínsky neumí, podobně jest i u jiných sborů, kde Francouzi a Angličané cvičí. — Aby francouzští misionáři za další ztráty odškozeni byli, které luzou nevázanou utrpěli, jest kontribuce na divadla uvalena. — Kukonci ještě příklad čínského soudnictví: Mladé dívce byl za to vítězoslavný oblouk postaven, že svého snoubence 30 dní ošetřovala, a pak si život vzala, a muž jeden byl upálen, že smrt otce svého zatajil, aby smutkových šatů ušetřil.

Z Ameriky. (Dok.) D. 26. května na den nejsv. Trojice Boží — máme slavný den posvěcení naší nové svatyně. Veškeré katolické spolky v Chicagu — německé, irské, polské, francouzské a anglické — obdržely k témuž dni pozvání a slíbily již, kterým možno bude, že se zúčastní ve slavném průvodu při této tak důležité a radostné pro nás slavnosti. Jest-li počasí na ten den bude přívětivé, doufáme, že slavnost ta bude velkolepou. Dosáhli jsme, po čem jsme dlouho toužili, sv. Václav a sv. Jan mají u nás chrámy, které svědčí o přítomnosti a křesť. zbožnosti zdejších víře svých otců oddaných Čechů. — Bohužel, že jsou i mezi námi krajané, jenž nám namluviti chtějí, že se nemáme čeho báti ani pekla, ani očistce, ani že si nemusíme dělati nádeje na nebe. Příroda prý vše stvořila, zachovává a řídí, které také lidé podlehají a která je ani odměnovati, ani trestati nemůže. Dokazoval mi to jeden osvícenec, který si nevěru již z Čech sebou přinesl. Ačkoliv jsem nikdy neštudoval, nýbrž vždy jen prostým rolníkem byl, nicméně mi to bylo nápadné, co to jest ta všemohoucí příroda. Na mou otázku odpověděl mi krajan můj, že jest to svět. Po této odpovědi již jsem byl doma. Co malý chlapec slýchal jsem ve škole, že jako každý dům musí míti svého stavitele, tak i svět — nejnádhernější budova — musí míti velemoudrého stavitele, kterého nazýváme Bohem. — Mluvil sice ještě můj krajan mnoho o přírodních silách, kterých dosud ani neznáme, a v tom se s ním shodují, nebo on jim tak rozumí jako slepý barvám. Poznal jsem to z celé bohaprázdné řeči jeho, a proto jsme

se brzy rozešli. — Na cestě mi to bylo však divné, proč tak mnoho tisíc lidí mučnickou smrt podstoupilo a to vše pro Boha a pro nebe, ti tedy byli všickni na omylu? Ale kdo pak je v jejich bolestech a mukách silil? Vždyť byli také slabí lidé jako my! A že v zápasu s hroznou smrtí neklesli, kdo je rozněcoval láskou tak, že zvítězili nad bolestmi nejstrašnějšími? snad také příroda? či to byli sami prostí a neucení lidé, že se tak nechali mučit pro nic a za nic? Ale tomu není tak. Vždyť to byli také kněží a biskupové, lidé z hraběcího, knížecího ano i královského rodu, vždyť to byli učenci nejznamenitější, jenž se odrekli světské slávy a za šťastné se pokládali, že jsou hodni mučnické koruny. A mužové ti zajiště byli učenější a ctnostnější, než oni svobodomyšlní nevěrci, kteří usilují vyrvat ze srdce lidského každé símě sv. víry a rádi by Spasitele ještě jednou křižovali.

Bolestné a smutné jest to, patřiti na to, jak se nevěra a spustlost co rak rozežírá vždy více ve společnosti lidské. — Ptal jsem se na poměry nešťastného a blouďícího krajana, z kterých jsem seznal, že v mládí svém málo kdy chodil do školy, nýbrž je na pastvách prožil. Pročež se snažím, dítky své cvičiti v bázi Boží, by se hříchu bály a staly se z nich ctnostní a šlechetní lidé; proto je pilně posílám do školy. Se školami máme zde ovšem nesnáze, nebo do veřejné školy dítky své posílati nemůžeme. Jsou pak veřejné školy (public school) ty, které stát vydržuje, kde se sv. náboženství nevyučuje a kam dítky všech vyznání choditi mohou. V těchto školách se dějou hrozné věci. Tak se onehdy stalo ve Washingtoně, že střelil žák po svém učiteli. Žádalť žák učitele, by mu dovolil donést milostné psaníčko k jedné spolužačce. Když učitel žáka veřejně za to pokáral, vytáhl Giffin — to jest jméno nadějněho holobrádka — pistoli a střelil po učiteli; nezabil ho, ale poranil těžce. Noviny bědují nad touto udalostí, že ale tato v Public School koření, o tom se nezmiňují. Posíláme dítky do školy privatní, kde kněz zdarma vyučuje třikráte v téhodnu sv. náboženství. — Proto činí dobře všude, kdež se brání proti školám, které od církve odtrženy býti mají. Jest to nezadatelné právo každého křesťana, že může žádati, aby ve sv. náboženství od katolického kněze vyučován byl. — Mnoho se zde vypravuje o penězoměnci J. Minerovi, který po krátké nemoci v stáří 68 let v Dunkirchu skonal. Po celých třicet let byl oudem sekty pre-

sbyterianské; jelikož se mu však politická kázání, jež za času války tu a tam se činila, znelibila; navštívil chrám Matky Boží a složil nedlouho na to vyznání víry katolické.

Zaopatřen svátostmi umírajících, povzbuzoval svých protestantských přátel, kteří ho byli navštívili, k návratu do církve katolické, která mu, jak sám dosvědčil, tolik útěchy připravila. Zemřelý byl zprvu chud, prací však tak daleko dospěl, že se stal velikým bohatcem; nebyl ale zatvrzelým lakomcem, neb prokazoval chudině přemnohá dobrodiní, zvlášť otvíral štědrou ruku nouzi trpícím a sirotkům obce Panny Marie. Před smrtí odkázal 13000 tolarů chrámu P. M. v Dunkirchu a 26000 tolarů dobročinným katolickým ústavům. X.

Literární oznamovatel.

— „*Posvátná kazatelna.*“ Ročník IX. Svazek 7. (červnový) přináší duch. řeči na slavnost Božího Těla, na ned. II—VI. po Sv. Duchu, na slavnost sv. Jana Křt., sv. Petra a Pavla, kázání primiční a na rozloučenou duch. pastýře s osadou. — Svazek 8. (červencový): na slavnost Navštívení P. Marie, sv. Cyrilla a Methoda: Čím jsou sv. apoštolové církvi a čím národu; na ned. VII—X. po Sv. Duchu; na slavnost sv. Jakoba apoštola: o protivenstvích církvi sv. činěných; promluvy v den installace, před a po prvním přijímání dětí, při svěcení kříže věžního a při oddavkách.

— „*Snažil a Nedbal.*“ Povídka pro mládež od Fr. Hoffmanna. Přeložil P. J. Šulc. S ocelorytinou. Nákladem kněhkupectví B. Stýbla. Str. 83. („Spisů pro mládež“ č. 4.)

— „*Slovo studující mládeži.*“ Vyňato z „Hlasu.“ Sepsal prof. Matěj Procházka. V Brně 1872. Tiskem Jos. Šnaidra; nákladem „Hlasu.“ Str. 72. Čistý výnos věnován bude spolku pro podporování studujících na stř. školách českých v Brně. — Otcovským slovům těmto zkušeného přítele a vychovatele mládeže přejeme valného rozšíření mezi studujícími.

— „*Stručná nauka o zboží.*“ Část prvá. *Látky nerostecké.* Popisuje Josef Sedláček, ředitel na občanské škole v Strakonici. S 45 dřevorytinami. V Praze 1872. Nákladem kněhkupectví I. L. Kobra. Str. 159.

— „*O obcování s lidmi.*“ Kniha pro každého od Adolfa Knigge-a. Dle 15. opraveného vydání. Sešit I. V Praze 1872. Nákladem kněhkupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně. Str. 64. Celý spis vyjde v 5 sešitech 4archových.

— „*Gratulant.*“ obsahující hojnou sbírku dětských přání k novému roku, jmeninám i zrozeninám rodičů, příbuzných a přátel.

Pro mládež českoslovanskou sebral a se psal P. J. Šulc. V Praze 1872. Nákladem kněhkupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně. Str. 116. Tamtéž vyšel „Divad. ochotníka“ svazek 49., 50. a 51.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Em. *Vidimský*, jubil. kněz, admin. u sv. Kajetána v Praze, k. arcib. notář, 6. června (nar. v Plzni 13. pros. 1798, vysv. 29. března 1822);
 - P. *Fulgens Kopřiva*, ř. kapuc. v Kolíně, 10. června (nar. v Rychnově 27. února 1811, vysv. 5. srp. 1838).
- Ve správě duchovní ustanovení jsou:
- p. Vinc. *Tittel*, farář v Strašicích, za faráře v Mlečicích;
 - p. Josef *Dráb*, katecheta v Berouně, za administr. do Strašic;
 - p. Vinc. *Příbík*, jubil. kněz, k. arcib. notář, děkan na Smečně, vstoupí na stálý odpoč.

Upřázdňené místo:

Smečno, děkanství patron. J. Exc. p. Jindř. hr. Clam-Martinice, od 5. června.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Mich. *Orglmeister*, jub. kněz, kons. rada, arciděkan a farář v Kryrech, 28. květ. (nar. v Kryrech 21. led. 1788, vysv. 23. břez. 1812);
 - p. Kajetán *Haan*, jub. kněz, kons. rada, os. děkan v Úhošťanech, 8. června (nar. v Kadani 26. dubna 1792, vysv. 15. srp. 1815).
- Ve správě duchovní ustanovení jsou:
- P. Albert M. *Trapp*, missionář v Düsseldorfu řádu dominik., stal se převorem kláštera v Oustí n. Labem;
 - p. Jos. *Miller*, adm. za faráře v Zeidleru;
 - p. Vác. *Schuh*, kapl. v Nepomyšli, za admin. do Kryr;
 - p. Jos. *Passig*, kapl. v Novosedlech, za administr. do Nové vsi v horách;
 - p. Jos. *Beständig*, kapl. v Kryrech, za proz. kapl. do Nepomyšle.

Milodar. Na opravu metrop. chrámu sv. Víta v Praze: dp. Jan Kratochvíle, b. vikář a děkan v Blovicích 10 zl.; p. Benno Suchý s chotí 1 zl. 4 kr.

— Příštím číslem skončí se I. půlletí „Blahověsta.“ Činíme pozvání ku předplacení na půlletí druhé podobýkající, že i půlletí první posud na skladě jest, jakož i úplné výstisky z r. 1868—1871.

Z výtisků věnovaných ve prospěch povodní poškozených rozebráno do 14. t. m. 20 exemplářů; ostatní jsou na skladě v expedici.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-I.

Expeditice:
řkat. kněhkupectví
B. STÝBLA
na sv. Václavském
náměstí, č. 786—II.
Nedobila čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
Celor. 12l. 50kr.
polor. 12l. 30kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 12l. 55kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídně činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

ÚVAHY

na svátky svatých a světic Božích.

XXXVIII. Na den Navštívení Bl. Panny Marie. (Koná se první neděli v červenci).

Slavnost dnešní připomíná návštěvu nejblahoslavenější Panny Marie u příbuzné Alžběty. Při každém setkání dvou přátel bývá pozdravení obapolné první rozmluvou.

Uvažujme pozdravení

1. Alžběty. Zaslужno, aby Matku Spasitele pozdravila dříve, a to i činí. A jaké to vznešené pozdravení! „Požehnaná ty mezi ženami a požehnaný plod života Tvého.“ Ano, Maria byla od Boha požehnána, všemi milostmi obdařena, nade všechny dcery lidské vyvýšena; nebo Duch svatý v ni sstoupil, Pán tělo lidské z ní na se vzal a ji za matku svou vyvolil. Působením Ducha sv. stal se div přírody, Panna stala se Matkou Boží, bez ztráty panenství. Byl to div milosti, že již počata bez hříchu prvotného a plna ctností byla a zůstala. Tak Bůh Marii povýšil a oslavil. Však i nám udělil Bůh hojných milostí od kolébky až k hrobu. On nás stvořil k obrazu svému, on nás zachovává, všemi dary a milostmi nás obsypává. On nás povolal k dokonalosti života a poskytuje nám všech prostředků k dosažení jeho, s námi se pojí v nejsvětější Svátosti oltářní. V pravdě veliké věci nám učinil, hojných darů a milostí nám uštědřil. „Co jest člověk“ volá žalmista Páně (8, 5—7.), „že navštěvuješ jej? Učinil's ho málo menším andělů, slávou a ctí korunaval jsi jej a ustanovil jsi jej nad dílem rukou tvých.“ „Čím tedy se odplatím Hospodinu za všechno, co učinil mi“, volá též Žalm (115, 12.) Odměň se mu

duše křesťanská tím, čím se odplácela Rodička Boží v pozdravení Alžběty.

2. Pozdravila Maria zajisté sv. Alžbětu překrásným chvalozpěvem svým: „Magnifikat.“

Ano, Maria oslavovala Boha, opěvovala chválu jeho a moc a svatost, jeho moudrost a dobrotu. Však nejen slovy, nejen ústy, nýbrž i celou duší, celým srdcem oslavovala Všemohoucího. „Velebí duše má Hospodina“ zvolala. Všecky síly napnula k oslavení tomuto; mysl svou ponořila v rozjímání všemohoucnosti, dobroty a lásky Boží, jehož celým srdcem zamilovala a po něm toužila.

Také tělo muselo býti nápomocno k oslavování Hospodina. Ústa o Bohu rozmlouvala, ruce i nohy službě jeho věnovala, celý život jemu oddala. A dosud na nebi není zajisté jí nic radostnějšího a rozkošnějšího, než vše činiti ke cti a chvále Boží.

Vše, co činila a činí, slouží k oslavě Hospodina. Zdali pak chválíme a velebíme i my Boha za ty nesčíslné milosti a dary, jichž jsme přijali po celý život z rukou jeho? Zdali plníme ve všem vůli jeho věrně? zdali činíme vše ke cti a chvále Boží?

Ach duch náš neplesá vždy v Bohu, Spasiteli svém! Duše naše má náležitosti Bohu. Či duše však nenáleží Bohu, nýbrž hoví žádostem, ta náleží hříchu a nemůže plesat v Bohu; ona miluje hřích a patří hříchu.

Protož velebte kř. s Marií Boha, milujte jej z celého srdce, ze vsí duše a Bůh povýší vás v tomto životě svou milostí, někdy pak povýší vás k věčné slávě a blaženosti. „Kdožkoli oslaví mne, oslavím ho.“ (I. Král. 2, 30.)

3. Maria chválu z úst Alžbětiných obrací na Boha, sebesamou ale ponizuje řkouc:

„Pohleděl na pokoru dívky své.“ Nám na příklad, bychom nehledali slávu svou, ale slávu Boží při dobrých skutcích našich.

Jakoukoli hojnost nám Bůh udělí na milostech neb na statcích pozemských, pamatujme, že ze sebe nic nejsme; sebe tedy vždy v pokorě ponizujeme, Pána Boha oslavujeme, vděčnost svou dávajíc na jevo, že na nás nehodných veliké věci učinil. „Kdo se chlubí, v Pánu se chlub.“ (II Kor. 11, 30.)

4. „Od toho času blahoslavenou budou mnenazývati národové.“ Toto prorocké vyplnilo se; veškerý křesťanský svět blahoslaví Matku Boží, matku krále nebes i země. Kým blahoslavíme i my Marii, tuto růži líbeznou vůni vydávající, tuto hvězdu první velikosti tím, že ctnosti její si zamilujeme a — následujeme. „Slouží-li mi kdo, — volá k nám Maria v duchu Kristově — následuj mne; a kdež jsem já, tuť i můj služebník bude.“ (Jan 12, 26.)

XXXIX. Na den sv. Prokopa opata, vyzn., česk. patrona. (4. července).

Milý vlastenec a patron náš sv. Prokop, jehož památku dnes konáme, narodil se v Chotouni u Českého Brodu; čím bližší jest nám tedy rodem, jazykem a mravem, tím větší od nás zasluhuje úcty, tím spíše ho máme následovati. A v skutku nalazíme v životě sv. Prokopa mnoho, zač bychom jej slušně ctili, což bychom obdivovali a čehož bychom spasitelně následovali. Ovšem snažme se, sv. patronu svému raději mravy připodobiti se, jemuž se v podivných věcech nelze podobnými státi. Chceme tudíž život sv. Prokopa uvažovati k svému poučení a k následování. —

a) Sv. Prokop byl hned v útlém mládí velmi nábožný a mravný, takže nejen děti nýbrž i dospělí lidé si z něho dobrý příklad brali. — Tak vůbec kř. mládež sluší, aby se cvičila a prospívala v pobožnosti a všeliké ctnosti, jak moudrý Kázatel napomíná, řka: „Pamatuj na Stvořitele svého ve dnech mladosti své a prvé než přijde čas trápení a přiblíží se léta, o nichž dš: Nelíbí se mi.“ (12, 1.; srv. Sir. 6, 35. 37.)

K tomu ovšem musí nejvíce přispívati rodiče; mají své děti učiti záhy Boha znáti, mají je cvičiti v modlitbě, voditi je se sebou do chrámu ku všelikým pobožnostem a v srdce jejich vštěpovati símě všelikých ctností slovem i příkladem svým, podle napomenutí st. Tobiaše: „Přikazte synům svým, aby činili spravedlnosti a dávali al-

mužny, aby pamatovali na Boha a dobrořečili jemu po všeckém čas v pravdě a z celé moci své.“ (Tob. 14, 11. a 1, 13. srv. Přísl. 29, 17 — Sir. 30; Ef. 6, 4.) —

b) Vůbec mají rodiče starati se, aby děti jejich nabyly vědomostí pro život potřebných, aby rozum jejich byl dostatečně vzdělán a srdce ušlechťeno; poněvadž ale sami buď nebývají k tomu dostateční aneb pro mnohé práce a starosti nezbyvá jim času, povinni jsou své děti bedlivě posílati do škol a sice do takových škol, kde by víra a dobrý kř. mrav netrpěly úhony. O to již nábožní předkové naši měli péči, zakládajíc pro mládež kř. školy jako v Budči a na Vyšehradě; a do této školy Vyšehradské byl malý Prokop poslán, kde máje výborné učitele prospěl v časných vědomostech i v mnohých ctnostech. —

Tak i vy kř. rodičové se zachovejte majíce na paměti, že největší poklad, nejlepší dědictví je kř. vychování. (Přísl. 20, 21; II. Kor. 12, 14.) „Jestliže kdo o své domácí péče nemá, zapřel víru a jest horší než nevěřící.“ (I. Tim. 5, 8.)

c) Sv. Prokop již co žák byl zvláště vycvičen v písmě sv., jehož některé částky na slovanský jazyk přeložené vlastní rukou byl opsal, i byl jak sv. Jakub praví (1, 22.) nejen posluchačem nýbrž i činitelem slova Božího. Písmo sv. jest slovo Boží, list od Boha nám poslaný, a proto je křesťane vždy v poctivosti měj, rad čítej a bedlivě poslouchej a nejen do paměti nýbrž i do srdce vkládej a podle toho spravuj také celý život svůj. „Kdo z Boha je, slovo Boží slyší.“ (Jan 8, 47.) „Blahoslaveni, kteří skoumají syedectví jeho a celým srdcem hledají ho.“ (Žalm. 118, 2.) „Miluje-li kdo mne, řeč mou zachovávati bude.“ (Jan 14, 24; srv. Řím. 2, 13.)

d) Sv. Prokop hned co jinoch proslulý učeností a bohabojností byl přijat do sboru kanovníků Vyšehradských, kteréžto povýšení bylo mu pobudkou k větší pobožnosti a ctnosti. Čím vyšší důstojnost, tím větší buď i naše přičinění, tím horlivější snaha po dokonalosti. Vše co jsme, a máme, jsme a máme z pouhé milosti (I. Kor. 3, 7, Fil. 2, 13.) a ze všeho toho musíme Bohu počet vzdáti.

e) Byv posvěcen na kněžství, zastával sv. Prokop horlivě úřad svůj; než duch jeho toužil po vyšší dokonalosti, proto vstoupil do řádu sv. Benedikta v kláštere Břevnovském. — Ve zdích klášterních lze ovšem Bohu horlivěji sloužiti a o spasení duše péči mít. „Kdo může pochopiti, pochop;“ však nejsou všickni lidé povoláni k životu klá-

šternímu; konej jen každý, kdo živ jsi ve světě, povinnosti k Bohu, k sobě a k bližnímu se vši horlivostí a zabezpečíš spasení své. „V pečování buďte neleniví, duchem vroucí, Pánu sloužící.“ (Rím. 12, 11.)

f) Než jsa žádostiv ještě tužšího života odešel sv. Prokop z kláštera na poušť a přebýval v skalní jeskyni nad Sázavou, kde po mnohá léta o samotě ustavičnými modlitbami, dlouhými posty a jiným mrtvením těla Bohu sloužil. — V tom nelze nám ovšem sv. Prokopa co poustevníka následovati, přece však v jistém ohledu můžeme se mu připodobnit — když chudobu a nedostatky trpělivě snášíme a s málem jsme spokojeni; když jsme strídmi v jídle a pití; nehovíme tělu svému a z lásky k Bohu pro království Boží zlé žádosti přemáháme. „Po žádostech svých nechod a od vůle své odvracuj se.“ (Sir. 18, 30; srv. I. Petr. 2, 11.)

g) Však ani na poušti nezůstal sv. muž skrytý; neboť byv od knížete Oldřicha nalezen a přemluven stal se opatem kláštera, kterýž po 10 let chvalitebně spravoval, s bratřími pusté kraje vzdělával, nuzné a choré přijímal, svým kranjům cestu k spasení ukazoval a tak mnoho dobrého vykonav usnul v Pánu r. 1053. Podivné jsou cesty Prozřetelnosti Boží, jehož vůle jest, aby se lidé vespolek milovali, dobře činili a jeden druhému napomáhali k spasení. „Toto však obzvláště a nade všechno přikazuju vám, abyste se milovali vespolek.“ Jan 15, 17. „Poněvadž Bůh miloval nás i my máme jedni druhé milovati.“ (I. Jan 4, 11. 20, 21.) „Miluje-li kdo mne, řeč mou zachovávati bude a Otec můj bude ho milovati a k němu přijdeme a příbytek u něho učiníme.“ (Jan 14, 23.)

Milost Boží a svobodná vůle člověka.

V nauce o milosti pohybovala se církev uprostřed dvou výstředných náhledův, z nichžto jeden nic nedal na milost Boží, druhý zas na vůli člověka.

První výstřednosti se uchopil Pelagius na začátku 5. století, jenž učil, že člověk o svém spasení může pracovati sám, aniž by k tomu přispění Božího a milosti jeho potřeboval; a jestliže někdy přece užívá slova „milosti“, nemyslí tím nic jiného než vrozenou působnost a schopnost k odpírání zlému, tak asi jako mívá člověk schopnost k hudbě, malířství a p.,

Druhé docela opačné výstřednosti se přidržel Luther v 16. století, uče, že člověk sám ze sebe nic dobrého v yvésti nemůže, a

protož že nemůže o svém spasení pracovati, ba ani s milostí Boží spolu účinkovati, tak že spasení člověka jest jenom dílem Božím.

Oba tyto chybné náhledy vycházejí z jiného základního bludu, týkajícího se následků a povahy hříchu prvotního. — Pelagius jsa v boji proti Manicheům, kteří učili, že dvojí jest nejvyšší bytost, dobrá i zlé, od dobré bytosti, že pochází duše, od zlé pak tělo a všechna hmota, a protož že tělo lidské jakožto od bytosti zlé pocházející samo sebou jest zlé, — tvrdil, že tělo lidské není samo v sobě zlé, nýbrž že člověk jak dle duše tak i dle těla vyšel dokonalý z rukou Božích. To ovšem platí o Adamovi, Pelagius však tvrdil totéž i o každém jiném člověku, ujišťuje, že každý člověk přichází v stavu nevinnosti na tento svět, a přirozený stav člověka že jest sám o sobě tak dostatečný, že mu ani žádné pomoci nadpřirozené třeba nebylo a není; hřích prvotní, učí Pelagius, uškodil jen Adamovi a nikoliv i jeho potomkům, a jiných následků pro ně neměl, než, že měli před očima zlý příklad; milosti Boží člověk neztratil, poněvadž jí neměl, a síly přirozené, jako rozum a svobodná vůle, nepřišly na zmar, aniž byly dost málo zeslabeny. Pak ovšem jest docela důsledné další učení Pelagiovo, že člověk o svém spasení pracuje sám, a že i smrt Krista Pána neměla jiného významu, než že nám poslušností Páně dán zase příklad dobrý. Podobné tomu jest učení racionalistů našich dob.

Luther zase učil, že první člověk byl stvořen docela v jiném stavu než my; mimo to, že byl obdařen rozumem a svobodnou vůlí, nalezal se též v stavu nevinnosti a svatosti, kterýžto stav však nebyl případný, nýbrž k bytosti jeho náležel a jemu přirozený byl co základ veškerých mohutností jeho duševních. A protož tvrdil dále, že člověk ztratil hříchem prvotním svou nevinnost ztratil část své bytosti a s ní zároveň i rozum i svobodnou vůli, tak že u věcech nadpřirozených, Boha, duše, života věčného a p. se týkajících, ničeho nemůže více pochopiti a k ničemu mravně dobrému se povznést. Dle toho ovšem pak nemůže člověk o svém spasení nijak pracovati, a chce-li Bůh svým milosrdenstvím člověka spasiti, musí to učiniti sám a sám, neboť člověk jest v rukou Božích jako dřevo, kámen, solní sloup, jako péro, jímž ruka pohybuje, jako kůň, jehož jezdec dle své vůle obrací a řídí. Zajímavé při této soustavě (ač může-li se tak nazvati učení plné nesrovnalosti a nedůslednosti) jest, že poněvadž člověk po pádu nemůže ničeho více ani dobrého ani zlého činiti, ne-

jen všechno dobré, ale i všechno zlé činí Bůh v člověku sám!

Především oba vystřední náhledy, myslíme, že tím jasnější bude učení katolické. To praví, že první člověk Adam vyšel z rukou Božích co tvor záležející ze dvou částek, duše a těla. Obojí část měla své síly a schopnosti vyvinuté, úplné; jmenovitě měla duše dokonalý rozum a vůli svobodnou, kteráž byla vždy k dobrému nakloněná; a tyto síly náležely k bytosti člověka, byly mu přirozené. Mimo to přidal Bůh člověku milost posvěcující a uvedl jej ve stav nevinnosti a svatosti; tato milost posvěcující nepatřila k bytosti člověka, nebyla mu přirozenou, nýbrž měla jej povýšiti nad jeho stav přirozený, byla nadpřirozenou, a na člověku bylo, aby tuto milost poslušností svou sobě i svým potomkům zachoval. Avšak člověk zhřešil, a stav se nehodným milosti posvěcující ztratil ji, a tím se o nadpřirozený svůj stav nevinnosti a svatosti připravil; ze svých přirozených sil a schopností neztratil však docela žádné, nýbrž byly v něm pouze oslabeny a zemdleny. Tak praví sněm Tridentský: Nebude-li kdo vyznávati, že první člověk Adam, zákon Boží v ráji přestoupiv, ihned svatosti a spravedlnosti pozbyl, — a všecek i dle těla i dle duše ve zlé se obrátil, budiž vyloučen. (Sess. V. can 1.) „Nadpřirozených darů ztratil“, praví Petr Lomb. „a v přirozených darech byl raněn.“

Neztratil tudíž člověk hříchem prvotním žádné části své přirozené bytosti; ačkoliv dary jeho přirozené velmi oslabeny byly, přece mu ostaly. Tak může člověk i po pádu rozumem svým zatemnělým některé pravdy poznávati, že jest jedna nejvyšší bytost, kteráž vše stvořila, že všechno dobré zasluhuje odměny, zlé pak trestu, že jest duše nesmrtelná a p. Doklad toho nalazáme v písmě sv., kde sv. Pavel, mluvě o pohanech, takto píše: „Neviditelné vlastnosti jeho (Boží) od stvoření světa skrze ty věci, kteréž jsou učiněny rozumem pochopené spatřeny bývají.“ Řím 1, 20. Protož, dokládá též apoštol Páně, klanějí-li se modlám, nebudou míti žádné výmluvy, že se jim v té věci nedostalo žádného poučení a zjevení Božího, neboť již rozumem svým z věcí stvořených mohli poznati Tvůrce samého. Nejnověji sněm Vatikanský též pronesl o tom výrok svůj, že člověk může přirozeným světlem svého rozumu Boha z věcí stvořených jistě poznati: „Svatá Máti Církev věří a učí, že Bůh, všech věcí počátek i konec, přirozeným světlem lidského rozumu z věcí stvořených jistě poznán býti může.“ (Zased. III. hl. 2. a čl. 3).

Že i vůle svobodná, ač velice nyní k zlému nakloněná, člověku i po pádu ostala, souditi lze z toho, že písmo sv. nazývá člověka spoludělníkem Božím, že sice sází a zalévá, Bůh pak že vzrůstu dává; kdyby neměl vůle svobodné a byl jen nástrojem v rukou Božích, jakž by mohl slouiti spolupracovníkem? Komuž napadne, aby řekl, že péro jest spolupracovníkem spisovatelovým? Též z toho, že Bůh napomíná hříšníků buď sám aneb skrze proroky, aby se obrátili a pokání činili; k čemu napomínání, nemá-li člověk svobodné vůle? A zkušenost naše nám to zjevně, ovšem bohužel jen ze smutné stránky, dosvědčuje: neboť víme, že vnitřnímu vnuknutí a osvětlení milosti Boží tak často odporujeme, jejího hlasu nedbáme, načež i Kristus Pán tak bolestně si stěžoval: „Jerusaléme, Jerusaleme! kolikrát jsem chtěl shromážditi syny tvé, jako slepice shromáždí pod křídla kuřátka svá, a nechtěl jsi.“ (Mat. 23, 37.) To sněm Tridentský též potvrdil slovy: „Svobodná vůle není zmařena, ale co do síly seslabena a skleslá.“ (Sez. VI. hl. 2.)

O tomto všem nechtěl Luther ničeho věděti, a s neslýchanou opovážlivostí tvrdil, že Bůh i apoštolové *jen úsměšně* mluvili o svobodné vůli a svobodném jednání člověka.

Z tohoto stavu přesmutného, do něhož člověk hříchem upadl, nemohl si sám svou silou přirozenou a k tomu ještě sesláblou pomoci. Jestliže prvnímu člověku před pádem bylo třeba milosti Boží, aby byl účinným učiněn společeností Boží, tím více potřebuje pomoci člověk kleslý, aby opět přiveden byl v stav, jehož hříchem pozbyl. „Člověk, kdyby byl neporušen ostal tak jak byl stvořen, bez pomoci svého Tvůrce nemohl by se zachovati. Protož když bez milosti Boží nemohl obhájeti spasení svého, jež obdržel, jakž může napravit bez milosti Boží, co ztratil.“ Sněm Árausikanský II. proti Semipelagianům.

Kristus Pán ovšem smrtí svou hřích s člověka snal, ale zatemnělý rozum a převrácená vůle ostává i po vykoupení smutným následkem hříchu prvotního, což obé, zvláště pak vůle převrácená velikých překážek člověku klade u plnění vůle Boží. „Vím zajisté, že zákon jest duchovní, ale já jsem tělesný; nečiním toho dobrého, což chci, ale činím to zlé, čehož nechci.“ Tak naříká apoštol národů. (Řím. 7, 14 a 19.).

Člověk by i po vykoupení zas nezachovával přikázání Božích, protož jest mu nevyhnutelně třeba pomoci vyšší, která by zlou vůli v nás utlačující dobrou podporovala.

Takovouto pomocí nadpřirozenou jest nám milost Boží, již Bůh všem bez rozdílu uděluje. „Syna svého jednorozrozeného dal, aby žádný nezahynul, ale měl život věčný.“ Jan, 3, 16. Jako Syn Boží za všechny umřel, tak i všem dává svou milost, poněvadž bez milosti jeho nikdo života věčného by se nedělati nemohl. Přichází tedy milost Boží každému ku pomoci, a na člověku pak jest, chce-li jí svou vůli nakloniti a s ní spolu účinkovati: učiní-li tak, má statek ten, jenž pomocí milosti Boží se stal, výsledku i ceny nadpřirozené; postaví-li se však milosti na odpor a zamítne-li ji, ostává milost bez účinku.

Pracuje tedy na spasení lidském Bůh i člověk spolu: Bůh, poněvadž člověk sám svou silou přirozenou a zeslabenou nadpřirozeného účinku dosáhnouti nemůže; člověk, poněvadž bez jeho svolení a spolu působení by všecken výsledek milosti Boží byl výhradně dílem Božím, a nemohl by člověku býti připočten. Tak vyřkl sněm Tridentýský: — „takže ani člověk není sám úplně nečinným, aniž však bez milosti Boží k tomu, což před Ním spravedlností jest, svobodnou vůlí svou se obrátiti může.“ (Sez. VI. hl. V.) „Hojněji než oni všickni jsem pracoval, avšak ne já, ale milost Boží se mnou,“ píše sv. Pavel I. Kor. 15, 10., a sv. Augustin: „Který tě stvořil bez tebe, neospravedlní tě bez tebe.“

V této věci přišli do nesnázi stoupenci Lutherovi; neuznávajíce dle mistra svého svobodné vůle člověka a úlohy její při díle ospravedlnění, pravili dále, že ospravedlnění člověka, jest jenom zevnější, že neproměnění vnitřního člověka, i po ospravedlnění že hříškové jak prvotní tak vlastní člověku ostanou, jen že se mu nepřičítají; kdežto katolické učení jest, že ospravedlnění člověka jest nejenom odpuštění hříchu, nýbrž i posvěcení a obnovení vnitřního člověka dobrovolným přijetím milosti a darů. A tu nemohli nikterakž vysvětliti, kterak se stává, že účinek milosti v osobní prospěch člověka přechází a jemu se přivlastňuje. Velmi zajímavé jest, k jakému obratu vzali své outočistě. Ospravedlnění člověka prý počíná ze slyšení slova Božího, tím se svědomí hříšníka probudí, i slyší spolu, že mu bude Bůh milostiv. Ale což kdyby někdo, spravuje se podle učení Lutherova, že člověk sám ze sebe nemůže nic dobrého činiti, nechťel poslouchati ani čísti slovo Boží? Kdož by jej mohl z toho kárati? kdo může jemu něco takového poroučeti, k čemu žádných schopností a vnímavostí nemá? Jak může lítati, kdo nemá křidel?

Na to nevěděli pak jiné odpovědi, než že má člověk přece tolik síly, aby se z místa na místo pohybovati mohl, a že má přece uši k slyšení, a opomine-li toho člověk, a nehledá-li místa, kde hlásá se slovo Boží, a nenaplní-li sluchu svého, aby je slyšel, pak že si má následky toho sám přičítati. Podivná to věc, že to, co dle katolického učení vůle působí, dle Lutheranského dělají nohy, a co rozum vykonává, mají konati uši, a tělo má býti zodpovědné za ducha!

Ačkoliv však milost Boží jest svrchovaně mocná, přece nikterakž svobodnou vůli v nás nepotlačuje a neruší, tak žeby snad vůle, jakmile přijme milost Boží a svolí v její působení, docela musela milosti ustoupiti a v ní se ztratiti; nýbrž oboje musí ustavičně spolu účinkovati, tak že, jak mile by milost při skutku od člověka odstoupila, již by to nebyl skutek nadpřirozený, a zas kdyby svobodná vůle člověka se odloučila, skutek by nebyl lidský. Milost Boží nejenom že neruší vůli člověka, ona ji spíše podporuje, uslechtuje a povznáší.

Písmo sv. mluví na některých místech o milosti Boží, že působí tak, že jistě člověk dle ní se řídí, jako: „Dám vám srdce nové, a ducha nového položím uprostřed vás — a učiním, abyste v přikázáních mých chodili a soudů mých ostržili a činili.“ Ezech. 36, 26. „Jako rozdělení vod, tak jest srdce královo v ruce Hospodinově, kamžkoli bude chtíti nakloní ho.“ (Jako zahradník dle své vůle v zahradě vodu rozděluje, tak Bůh dle své vůle srdce královo nakloní, kam bude chtíti.) Přísl. 21, 1. „Bůh zajisté jest, kterýž působí ve vás i chtění i dokonání.“ Filipp. 2, 13. Působí tedy milost Boží na člověka tak, že i pozná i koná vůli Boží, že dobrý skutek i chce i dokoná; působení milosti Boží jest tu jisté a nemylné.

Jinde zas písmo sv. mluvíc o milosti Boží praví, že se jí člověk staví na odpor, tak že mnohdy i bez účinku ostává: „Běda tobě, Korozaim, běda tobě Bethsaido! nebo kdyby v Tyru a Sidonu činění byli divové, kteříž činění jsou u vás, dávno by byli v zíní a v popeli pokání činili.“ Mat. 11, 21. Obdrželí obyvatelé Korazaimu a Bethsáidy milost Boží (neboť bez milosti nemůže člověk pokání činiti), avšak milost se u nich minula účinku, jehož by byla dosáhla, kdyby se byla dostala obyvatelům Tyru a Sidonu.

Na otázku, proč milost Boží na někoho tak jistě působí, že jej ku skutku dobrému skutečně přijme, jiného však nikoliv, odpovídá sv. Augustin slovy písmá sv.

„Zdaž spravedlnost u Boha, že nedává všem milost, kteráž jistý má výsledek, a že dává někomu milost takovou, že jistě působí, aniž by svobodnou vůli člověka zrušila?“

Dle toho se činí rozdíl mezi milostí účinnou (*gratia efficax*) a milostí dostatečnou (*gratia sufficiens*). Po příčině tohoto rozdílu pátrali mnozí výteční duchové zvláště v 16. a na začátku 17. století, kdež boj se vedl o milosti s Protestanty a Jansenisty co do učení o milosti jim příbuznými. Někteří hledali příčinu jen ve vůli člověka, chce-li svoliti a spoluúčinkovati s milostí, čili nic (*Molinisté*); někteří zas hledali příčinu v milosti samé, že totiž milost účinná co do povahy a síly jest rozdílná od milosti dostatečné (*Thomisté*); jiní zase v tom, že Bůh neuděluje každému milost v stejném stupni (*Augustinští*); někteří konečně se domnívali, že milost není vždycky okolnostem, ve kterých člověk žije, přiměřena, a poněvadž to též v moci člověka bývá, aby okolnosti změnil, a tím usnadnil působení milosti, protož kladli příčinu toho rozdílného působení milosti dílem v milost, dílem ve vůli člověka (*kongruisté*).

Kterážto věc když vedla ke sporům mezi zástupci rozličných těchto náhledů, bylo zřízeno v Římě shromáždění, zvané *congregatio de auxiliis divinis*, aby tyto náhledy prozkoumalo; apoštolská stolice však neproněsla rozsudek žádného, nýbrž Pavel V. r. 1611 uložil sporným stranám, aby v této věci žádných sporův více nevedli.

V. Šimanko.

Na zříceninách kostela.

I.

am druhdy noha spěla v bázni svaté,
kde nebes mír se skláněl v chorou duši,
a necht' i losy přišly sebe krušší,
tam ruce objímaly údy spiaté;

kde srdce láskou k Bohu Tvůrci vzháte
se neslo výš, než hrdý mudřec tuší,
a slzám, jež mu nikdo neosuší
čerpalo těch v mře přebohaté:

Tam stál jsem tiché u večerní době —
však duše marně nebes brány hledá —
a bylo mi, jak dlel bych živý v hrobě;

neb ejhle, běda! pusté jenom býli
na ssutých stěnách bujně hlavu zvedá
a každý kámen, písek k nebi kvílí!

II.

Ó zlobo lidská, divých šelem plémě,
jen vášní kojené a odchované,
kde zaplane tvé oko válkou štvané,
tu na poušť měníš milou tvárnost země!

Až do oblak své hrdé zvedáš témě,
tak mnohá slza bolu pro tě skane — —
ó pokyň, všehomíra mocný Pane,
ať v Tebe nezhyne má naděj ve mně!

Svatyně Tvá, jak opuštěná vdova
své ruce vzpíná — kletba její slze —
an pro svůj bol již marně hledá slova;

neb dítky, které chovala v svém klínu,
poslední šat jí oloupily drze:
ó pokyň, Pane, a ztřešci jejich vinu!

III.

Tak veškerou zde lidstva vášeň, zlobu
mi vyvolaly temných trosek stíny:
a vojnu, žár a odrodilé syny
jedinou soustředily na podobu.

Leč duše v dávno zašlou slávy dobu
rozpíala křídla v čas zaletnouc jiný,
an nad horami vyploul měsíc sinný
a bledou září rozlil na východu.

A jako poutník, když mu síla klesla,
usedá v stínu mechem protkávaném,
jenž milejší mu královského křesla:

na práh jsem usednul, a co jsem ždál si —
ve srdci trpkou strážní udolaném
zas zřít mi bylo zašlé slávy časy. —

IV.

Byl Páně den a různém na obzoru
vzplanula záře, nebe úsměv blahý,
na perly měnic kapky rosné vláhy
a první ptáče zbudilo se v boru.

A tam, co lesík korunoval horu
a bílých pěšin končily se tahy,
počalo slunce pouť své nové dráhy
zas život nesouc všelikému tvorů.

A první jeho blahé probuzení
na okna kostelní a věže bane
své tisícové slalo políbení;

zas četný zástup spěchal v klenby míru,
na čele radost, klid ovíval skráně —
ve srdci nesa; lásku, naděj, víru.

V.

A z tisíc hrdel vespolepísne zněly,
vždyť všickni bratři tu a sestry spolu,
všech jeden Otec je v tom zemském dolu —
a Jemu svoje chvály tuto pěli.

Na strast' a bídu světa zapomněli —
u nohou Krista konec všemu bolu
s dětinnou bázní k Jeho kráčí stolu —
když Jej ve srdci měli — všechno měli!

Tu není rozdíl a není stavu,
tu mizí všechna toho světa sláva
a každý v skroušenosti sklání hlavu.

I žebrák o holi a v nuzném šatě,
když všehomíra Tvůrce chválu vzdává,
své místo zajme vedle krále v zlatě.

VI.

Syn marnotratný dlouho světem hýře
utratil statky dílu otcovského,
ve proudy stržen světa rozmarného
již krajem téká jako divé zvíře.

A hlad a nouze v svrchované míře,
nepokoj duše, krutý podíl jeho. —
„I vrátím se do domu otcovského!“ —
ve slzách dí, do chrámu kroky míře.

Tam Otec zapomíná jeho vinu
a již mu v náručí otevřenou klesá —
zas slyšet drahá slova: „Otče, synu!“

A v stkvostný háv oblačí údy jeho,
svůj prsten dává mu, a v srdci plesá,
že našel zase syna — ztraceného.

VII.

A děva bílá s uzardělou tváří
milostný věnec z myrty pouvila,
s otcem a matěří se rozloučila
a s švarným junem kleká ku oltáři.

Na tisíc světél ve svatyni září,
jak v prvotní by ráj se proměnila,
kde druhdy Láska věčná promluvila:
„Co Tvůrce spojil, stvůra neumaří.“

I samo nebe radostí se znalo,
tu červcem zhalilo se na východu,
tu růže za koberce k nohám stálo.

A tisíc zvuků v jeden hlas se pojí,
by písní oslavily srdcí shodu:
„Tak žehná Hospodin, kdo jej se bojí.“

VIII.

Tak vábily mě stíny minulosti,
a duše má pomíjíc světa tíže,
v jich náručí se tiskla blíž a blíž
ku branám spějící věčné blaženosti.

Kde sídla odpočinku našly světa ctnosti
za všechny svoje útrapy a kříže,
jež Láska věčná nyní k sobě víže
a v srdci jejich mír a blaho hostí.

O běda, že jen krátko duše snila!
Procítnu — kolem mě tak bídná země,
až bolest do srdce se uhostila.

A přede mnou zas obraz zcela jiný:
i zřím, jak v nebe bije hříšné plémě
a brány nebes metá v zříceniny! — —

IX.

O běda zemi, třikrát lidu běda,
jenž chrámy boře v srdci modly staví,
ježž zlato jen a mrzké tělo baví
a v pusté volnosti svou spásu hledá.

S pochodní žhavou zpět se neohledá,
že jenom poušť za sebou pozůstává,
jak mnohá srdce nebes klidu zbaví
a pak i sebe v těchto rumech shledá.

A onino, jimž pomáhal v tom díle,
k jichž slovům vzdal se blahé nebes těch
došedše svého záměru a cíle:

jej bídáka zůstává beze klidu,
v zoufalství srdce hrozném — bez útěchy
a na posměch mu slaví panychidu.

Vojtěch Pakosta.

Ze Slomškových „Drobtiníc.“

V. Obrazy a podobnosti.

1. Zbožný mládenec a pyšný mudrc.

Jistý nábožný mládenec mnoho slyšel
o znamenitém mudrci, jenž prý tolik ví a
umí, že, ačkoliv ještě mlád jest, daleko ši-
roko se mu nikdo nevyrovná. Všickni o-
statní mladíci že proti němu jsou učinění
hlupci a nevědomci.

Náš mládenec žádal si tedy poznati
tohoto podivného mudrce a ho zkusiti, ví-li
v pravdě tolik, co lidé o něm praví. Do-
šel si do města, kde mladý mudrc bydlel,
a hle, potkal ho na náměstí.

Mládenec poklonil se mu a pokorně
ho žádá, by mu pověděl:

Co nejlepšího jest na světě?

Mudrc: Dobrý přítel.

Mlád.: Já pravím: dobré svědomí. — Kdo nejmoudřejší jest na světě?

Mud.: Ten, kdo nejvíce kněh prohlédl a pročel.

Mlád.: Není pravda, jen ten, kdo sebe samého dobře zná. — Kdo na světě jest nejloupější?

Mud.: Ten, kdo nejméně umí.

Mlád.: Není, ale ten, kdo se chváí, že něco umí. — Který stav jest nejšťastnější?

Mud. Myslel bych, že stav učeného mudrce.

Mlád.: Nevěřím, ale stav spravedlivého křesťana. — Která jest nejvyšší čest a chvála?

Mud.: Chrabrost a věhlas vojevůdce.

Mlád.: Nezdá se mi, ale pokora šťastného a vzácného muže. — Které umění jest nejnesnadnější?

Mud.: Zemí dobře vládnouti a lidem panovati.

Mlád. Chyba, sobě samému poroučeti a vždy moudře se chovati. — Kdo jest nejbohatší na světě?

Mud. Kdo má nejvíce peněz.

Mlád. Nikdy, ale kdo vždycky má dost. — Který živočich jest na zemi nejmocnější?

Mud. Lev.

Mlád. Chraň Bůh, ale malý červíček, enž i lva i člověka sní.

Lidé, kteří se zatím okolo nich zastavili, velmi se divili mládenci tomu a tleskali a volali mu chválu. Mudrce to hnětlo, i řekl mládenci:

Nyní pověz mi ty: kdo tě naučil povinné té moudrosti?

Mlád. Otec můj Bohumil a matka má Pravda.

Mud. Přísloví praví, že jeden blupeč dovede se více tázati, nežli deset mudrců odpovédíti může. Již ale otáží se tě já něco a ty mi odpověz! Jak veliký jest celý svět?

Mlád. Tak veliký, že sám jediný Bůh jej může obsáhnouti; avšak přece tak veliký není, jako nadutost a pýcha světských mudrákův.

Mud. Pověz, visí-li svět čili plave?

Mlád. Ten, který svět obsáhnouti může, ten ho také udržuje.

Mud. Co činil Bůh, nežli stvořil svět?

Mlád. Pletl bič na takové mudráky, kteří po takových věcech všetečně se ptají, aby nábožné a prosté lidi pokoušeli a mátlí. —

Tak skonalo se bádání a mudrc umkl.

Ne, kdo mnoho ví, ne kdo hladce mluví, něco platí u Boha, ale ten, kdo Boha dokonale poznati hledí a věrně mu slouží; jedině u Boha jest moudrost všeliká.

2. Voda.

Všecka voda pochází z moře a stéká se zase v moře; ale tok její jest rozličný a i práce koná různé.

Veliké vody ubírají se dlouhou cestou širými krajinami, mezi vysokými horami, po velikých údolích, již v pravo již v levo, ku předu anebo zpět. — Jsou prameny, kteří sotva opustí své zřídlo na hoře, ihned skrývají se pod zemi. Jsou potoky a řeky, které mnoho luhů i sadů protekou než do jiných větších řek vstoupí. Vodopády s hřmotem po stráních vody tiché ale vinou se pokojně rovinou. — Některé říčce nikdy nedostává se vody, ať panuje sucho sebe delší, bystřiny zase mají vodu jen za časů deštivých. — Veletokové valí své vlny kol velikých měst a slavných hradů, ženou mlýny a stroje, nosí lodě a parníky, potůčkové zase plynou jen několik kroků tichým lesem anebo i pustinou a mohou hnáti sotva malé kolo mlýnu horského, když ještě byli nadrženi a puštění zúženým žlabem.

Dravé vody poberou mosty, domy, spláknou celé dědiny, odnesou pole, zaplaví louky měnící úrodný kraj v smutnou poušť; jiné zase očišťují obydlí, svlažují lučiny a obrací zemi v učiněný ráj.

Ale ať jest cesta jejich sebe delší, šťastnější a veselejší, anebo naopak jen kratičká, smutná a neveselá, nakonec všechny vody sejdou se v mořských hlubinách.

Jak ta voda, tak i život náš jest na tom světě.

Všickni jsme z jedné země, která jest máterí nás všech, různé jsou naše služby, nestejný osud náš. Rozličnými cestami bráti se nám jest, než dojdeme určeného místa.

Jedni dočkají se své starosti a jiné z kolébky odnesou k hrobu. Jedni přicházejí rychle k vysokým důstojenstvím a velikému bohatství, jiní zase opovrženi u světa s velikou těžkostí sobě zaslужují vezdejšího chleba. — Jsou, které vlny nestálého štěstí náhle pozdvihnou vysoko ale zase tak náhle srazí v hlubinu největší bídy. — Jsou, kteří po celý svůj život jsou beze vší starosti, zdraví a veseli, a zase jsou takoví, kterých nehody a neštěstí se ani nespustí. — Kolik zatvrzelých nelidů jen odírá a utlačuje jiné, cizím statkem se bohatí, celé kraje vyssává a vůbec škodu hroznou působí, kudy jen vkročí jim přijde. A zase

jsou lidé, kteří všude a vždy jen dobré působí, jichž stopy jsou jen samé dobré skutky.

Jako lidé jsou rozlični podle stavu a povolání, práce a života, však přece mají všickni na tom světě konec jenom jediný: smrt a hrob. Prach jsi, a v prach se zase obrátíš. — Ale nesmrtelná duše tvá po krátkém aneb dlouholetém životě vrátí se ku svému Stvořiteli, ač neztratí-li se na té časné pouti jako mnohý potůček, jenž opustiv najednou své koryto, zaniká v suchou zemi.

3. Hodiny na věži.

V jedné osadě měli na kostele dobré hodiny, které nikdy se nezastavily, vždy dobře ukazovaly a bily, tak že všickni na ně mohli spoléhati. Dobré hodiny však jen tak dlouho dobré jsou a ukazují, dokud mají dobrého správce, který je v pravý čas natahuje, čistí a maže. Takovým byl starý kostelník, jenž mnoho, mnoho let již sloužil při kostele a hodiny znal jako nikdo jiný a věděl, čeho jim třeba, by dobře šly.

Lidem zdál se starý kostelník a spolu hodinář již sešlý; chtěli mítí nějakého mladšího, jenž by hodiny mohl rychleji natahovati. Šli tedy k faráři, jehož přinutili, že starého kostelníka zbavil dozoru na hodiny a na jeho místo ustanovil člověka mladého, jenž jmenoval se Bláhovec a již kolik let lidem k tomu se nabízel a sladkými sliby je sobě nakloniti uměl. Starý kostelník odešel a mladý hodinář Bláhovec nastoupil.

První práce jeho byla, že celé hodiny rozložil. „Já“, pravil, „je spravím a tak nařídím, že půjdou samy od sebe, tak že ani natahovati a mazati jich třeba nebude.“ — Celý zapálen poskakoval kolem hodin a co nevidět bylo vše rozebráno a rozházeno: kola, péra i raříje. Pan Bláhovec svolal nyní bezhlavé zámečnický a kováře, aby mu pomohli předělati hodiny, tak aby všechna kola byla stejně veliká, všechny raříje stejně dlouhé, jedním slovem, aby všechno bylo stejné a rovno, jelikož jen tehdy — prý — hodiny půjdou samy od sebe. Nanosili uhlí, připravili kovadliny, zavěsili měchy, schystali si nástroje. Jedni kuli, druhí sekali, třetí vrtali, čtvrtí pilovali a hřmotili až hrůza. Brzy byla všechna kola stejná. Když ale hodiny sestavili, jako navzdory se jim nechtěly ani hnouti. Vše bylo na ruby. — Hospodáři hubují, že nevědí, kdy mají počítu tu neb onu práci, hospodyně, kdy mají dáti snídání, oběd, večeri; čeledě také neví, kdy má vstávati a kdy jíti spat. — Přejde sv. neděle: jedni přijdou do kostela příliš záhy a jest jim dlouho čekati, zase jiní služby Boží za-

meškali. Každý se zlobí a reptá — proti faráři.

Farář jim však odpověděl, žeť jim učinil po vůli, jak sami na něj naléhali. Že všechno jest na ruby, to vinou pana Bláhovce, který všechno chce mítí stejné a rovné.

„Toho my již nechceme“, volali osadníci, „taková stejnost jest nemožná, jest podvod, a takový hodinář jest lhář, jak již jsme zkusili.“

„Což jsem vám nepravil“, domlouval jim nyní farář, „což jsem vám nepravil, abyste toho nechali? Staré hodiny šly dobře, starý kostelník rozuměl jim; proč jste při tom neostali?“

Nevole a hněvu bylo nyní mnoho, ale škoda tím nenapravena. Museli povolati zkušného mistra, mnoho platiti a dlouho čekati, než hodiny zase dobře šly, dobře ukazovaly a dobře bily. Pan Bláhovec utekl a osadníci museli sami všechno zaplatiti. Na škodu, již měli z nových hodin se stejnými kolečkami, zapomněli brzy, *však nezapomněli na dobré naučení, jehožto nabyli zkušeností, že na světě tom nemůže býti všechno stejné.*

Nepodobáme se jim často i my? —

4. Medem oslazený hřích.

Druhdy chovali sobě bohatí páni rozličnou zvěř — pro kratochvíli. V oborách měli hojnost jelenů a srnců, v železných klecích orly, supy a jiné dravce na hřmotných okovech upevněné i krotké lvy a medvědy.

Jistý velmož měl na svém hradě krotkého medvěda, s nímž jednoho času svým hostům způsobiti chtěl veselý žert. Poručil přivésti huňáče a postaviti před něj plnou mísu vřelého medu. Medvěd zajisté nad všechno miluje sladký med a již z daleka jej čichá. Přihnal se i nyní, vstrčil tlamu v žádoucí sladinu, ale hrozně popálil se a zlostí mručel. Okusiv medu jednou, nechtěl opustiti nebezpečnou mísu, a opět vstrčil do ní tlamu, ačkoliv ještě více popálil sobě jícen. Bez přestání mručel a přeshlapoval a — vyžíral med z mísy, až celou nádobu vyprázdnil a i poslední kapku vylízal. Ovšem spálil sobě tudíž vnitřnosti a za krátký čas — zcepeněl. Hosté však nemohli se té rozkošné komedie s dostatek nadívat i se smáti. —

Medvěd nedovedl se přemoci, zlý zvyk přemohl jej. Tak i s hříšníkem zachází každý hříšný návyk. — Diváci smáli sehltavému medvědu, tak i zlí duchové smějou se smilníku a smilnici, kteří jako praví ne-

dosytové užívají sladkosti smilstva, ačkoliv samo peklo svým ohněm je roztopilo. — Každý člověk nečistý ztrácí čest, zdraví, jmění, pobude i rozumu a v brzkou zaplatí svou duší za krátkou sladkost nečistoty. By pak i cítit bolest a ztrátu svého hříšného života, neméně jako medvěd onen ho neostaví. —

„Ó smilstvo, ohni pekelný, jehož podnět obžerství, jehož plamen hrdost, jehož jiskry špatné řeči, jehož kouř bezectnost, jehož popel nečistota, jehož konec peklo.“ Sv. Jeroným.

5. Osel před mostem.

Když prvý svět tak velmi se zkalil, že Bohu, po lidsku řečeno, se zzelelo, že učinil člověka, poručil Hospodin služebníku svému Noěmuvi zdělati archu. Sto a dvacet let o ní pracoval Noe a když dokonal své dílo, vypršel také čas Božího milosrdenství a sliťování. Hospodin poručil všem živočichům, by po dvou se uchránili do archy, aby nezahynuli. Přiletěli ptáci a vraty se dostali do archy; přihnali se jelen slaní, ořs klisnou a přes most vstoupili do lodi; těžký slon se přivalil a bez rozmyšlení se bral určenou cestou na své místo.

Na konec přiběhl i *osel*, a zastavil, prý, se rozmyšleje před mostem.

„Pojd,“ zavolal Noe, „čas již dochází; co nevidět nastane konec všelikému tělu na světě.“

Osel však otálí říka: „Kdo ví, pravda-li to; však nebylo až dosud, co svět světem stojí, slyšeti co takového.“

„Pojd bez odkladu, hned,“ pečlivý Noe mu poručí.

„Ale kdo ví, jak se nám povede tam v té lodi; bude tam pro mne bodláku čili nebude?“

„Vše jest připraveno; co ty se o to staráš? Pojd jen, ať nezmeškáš.“

A tvrdohlavý ušák ještě potrásá nedůvěřivě hlavou říka: „Nepůjdu; bojím se, aby ten most pode mnou nepraskl.“

„Bláhovče,“ zlobil se již Noe, „jelen, kůň, vůli hmotný slon šli po něm do lodí, a tebe by most neměl udržeti?“

Na to přikročil k oslu, notně ho udeřil a dlouhouchý mudrlant vběhl cvailem do archy.

O této příhodě s oslem nečteme ničeho v Písmě sv., ale zajisté často se tak děje na tom světě. —

Čas utíká, blíží se doba, kdy Bůh všemohoucí ohněm bude souditi svět; lidé však se táží, možné-li to vůbec? —

Dům otce nebeského nás čeká po smrti, každému jest již v něm připraveno místo, nebo tam jest mnoho a rozličných příbytků; ale lidé svěštějí se ptají, co budeme dělati, živi jsouce v tak dlouhé věčnosti.

Po mostě naší víry již tolik milionů a milionů lidí moudrých a neučených, bohatých a chudých, slavných a nepatrných, mladých a starých přešlo šťastně skrze smrt do života věčného, kdež nyní se radují; světáci naši ale dosaváde mudrují, jest-li ta víra prava, jest-li duše živa i po smrti, bude-li tělo jednou vzkříšeno, pravda-li co Bůh zjevil a co církev nám k věření předkládá? atd. —

Jen tomu jest se diviti, že Bůh takovými lidmi tak dlouho mítí ráčí trpělivost a jim shovívá. Jednají jak onen osel a přece chtějí býti moudřími.

6. Ušlapaná cesta.

Na jaře šel jsem procházkou mimo pole, přes něž po osení vedla tvrdě ušlapaná cesta. Po obou stranách nové pěšiny zelenala se bujná pšenice, ale na tvrdé stezce nebylo ani travičky. — Škoda, přeškoda, díím sám k sobě, že zase udělali novou cestu. Kdo mnedle jest vinen vši tou škodou? — Kdo první šel po osení a lidem okázal cestu? A jak často a jak rádo se to stává.

Když na podzim jsou špatné cesty, lidem se nechce jíti po blátě. „Co z toho,“ pomyslí si mnohý, „co z toho, jestliže malinký kousek půjdu po suchu, po poli? Tím přece škody tak veliké nespůsobím.“ — Ovšem to není mnoho, jíti několik kroků po osení; ale jak veliké následky z toho bývají! Za prvním jde druhý, najde stopu jeho a nevrátí se. Za druhým jde třetí, čtvrtý, pátý atd., kteří všickni táhnou za prvním. A záhy jest pěšina již tak ušlapána, že sotva ji přeorati lze. — Kdo nahradí majiteli škodu? Nikdo. Kdo ale bude hlavně za tu škodu státi jednou na soudu? Ten co první šel po osení.

Totéž působí — *pohoršení*. Zajisté malíčké jest neopatrné slovo, které vyřkneš; ale slovo zabíjí duši člověka. Nevinná duše zaslechne pohoršlivý žert; a ten utkví jak ostrý trn hluboko v srdci. Při každé příležitosti bodne, ohlání se, a působí nečisté myšlenky a neslušné žádosti. — Něco malého jest hříšný nějaký skutek, jehož jsi se dopustil před dítětem. A dítě vidouc to, již samo se pokouší, aby tebe v tom následovalo, a brzy povstane při něm hříšný návyk, aniž by ještě vědělo, co jest hřích. Nad to svede jiné a kdo sečte potom všechny ty hříchy, které povstaly ze hříchu první-

ho? — Něco malého jest mládence anebo pannu svěsti k hříchu; ale svedený stane se sám svůdníkem a svedená svůdnicí, a co nevidět budou kráčet po hladké ušlapané cestě nepravosti. A všemi těmi hříchy bude vinen, kdo první dal pohoršení nevinným. — „Běda světu pro pohoršení! Běda člověku, skrze něhož pohoršení přichází. Kdo pohorší jednoho z maličkých, lépe bylo by jemu, aby kámen mlýnský zavěšen byl na hrdlo jeho a on potopen do hlubokosti mořské,“ praví sám Kristus Pán.

7. Nešťastný poutník.

Jistý mládenec, jenž putoval světem, šel jednoho dne vedle vysokého a hustého lesa. Sotva ušel malý kousek, najednou přizene se na něho přehavná obluda, podobná draku, měla hustou hřívu a na silném hrdle sedm ošklivých hadích hlav. Oči se jí svítily jak blesk, pozdvihla svých sedmero hlav, rozevřela sedmero hrozných tlam a řvala, že všechno chvělo se a třásl. Ale mládenec, jenž byl statný jonák, neulekl se té příšery, nýbrž statně se jí postavil. Ale neměl jiné zbraně leč sekeru, již po způsobu tehdejšího času nosil na řemeni. Ihned se jí chopil, jako vítr přihnul se na zmiji a dal se s ní do boje. Z počátku byl šťasten, na jeden ráz potvoře čtyry hlavy, na druhý ráz utal jí dvě jiné, a bez pochyby šťastně i sedmou hlavu byby srazil a úplně zvítězil, však najednou mu vylítla sekera z ruky a neměl již času ji zase uchopiti. — Drak totiž utrženými ranami a statečným odporem mládencovým rozlícen porazil jej k zemi, trhal a sem tam s ním smýkal. Poutník bránil se mu sice jak jen mohl, ale nadarmo; úzkostlivě volal, prosil, aby mu někdo jenom sekeru dal do ruky, ale nikdo neslyšel ho, a slyšel-li, netroufal sobě přistoupiti blíže. Drak ho tedy za živa odnesl do svého brlohu, kde ho s mládaty svými sežral. —

Poutník jest každý z nás; obzvláště dokud jsi mlád, číhá na tě mnoho nebezpečností. — Drak se svými sedmi hlavami jest ďábel se sedmerem hlavních hříchů, jimiž člověka přepadá co lita zvěř, kdykoliv jen udá se mu k tomu příležitost. — S tím drakem nám jest bojovati a ovšem nikoliv nestačí, abys utal mu jenom šest hlav; nebo zůstavíš-li mu jen jedinou, jsi ztracen. Co ti prospěje, že nemáš toho neb onoho, téžkého hříchu na svědomí? Miluješ-li toliko jeden hřích, budeš odsouzen. Co ti zpomůže, nejsi-li smilník, opilec, rouhač, když lakomství tě má celého? Jedinou hla-

vou přemůže tě drak — ďábel. — Chceš-li pak zvítěziti, setrvati musíš až do konce. Chraň Bůh, aby vypadla ti sekera z ruky! Neopomíň ani jedné modlitby, ani jednoho přijetí svátostí, ani jednoho postu, vrah pekelný číhá na sebe menší nedbalost se strany tvé, aby tě smrtelně poranil, — a umřeš-li v stavu tom, aby s sebou tě odvedl do pekla, do svého brlohu, království temnosti, kde zlí duchové trápití tě budou na věky. Tam bys volal, křičel o pomoc, prosil o čas, jež jsi zanedbal, o prostředky a pomůcky, jimiž nyní pohrdáš; ale všechno bude nadarmo, žádný tě neuslyší, žádný se nad tebou nesmiluje. — Nyní jest čas příjemný; nyní jsou dnové spasení; potom všechno zmeškáno, všechno ztraceno! — —

8. Sedm kvítků nebeských.

V jistém království, velmi velikém, dávno žil znamenitý lékař, o němž ta nejlepší pověst šla po světě; tak byl učený, moudrý, laskavý a zkušený. A bylo také potřeba takového lékaře; bylot v té zemi nesmírné množství nemocných, a někteří byli takoví, že jich ani uzdraviti nebylo lze, jiní pak, uzdravivše se, tak se zase chovali, že starý neduh se jim vrátil. Lékařů nebyl sice nedostatek, mnoho nemocných hleděti uzdraviti a vůbec lidem pomáhati, seč toliko byli; avšak zcela uzdraviti nemohli jsou žádného. Byly to smutné časy: všickni se odchýlili, spolu neužiteční učiněni jsou; není, kdoby činil dobré, není ani jednoho. Ž. 13, 3. — Uslyšev slavný ten lékař, jaká hrůza a neštěstí panuje v zemi, velmi se zkormoutil a pohnul. I vyhledal sedm vzácných a divotvorných kvítků, které svěřil moudrým rukoum a do podobna vypsal, jak jich nemocní podle rozličných nemocí užívati mají. A divu toho velikého! Kdo kvítků těch užil po návodu lékařovu, ihned a dokonale ozdravěl. Kdo pak jich buď nechtěti užívati anebo nepatříčně jich užili, zemřeli. — Když v sousedních zemích uslyšeli o moudrém lékaři a podivném lékařství, poslali k němu, prosíce ho, by také k nim ráci přijíti. A laskavý lékař poslal jim dovedné učeníky, jimž dal sedmero svých blahovonných kvítků, a hle, i lid sousední ozdravěl a ovšem se radoval. Smrti pak vyrváno bez počtu nemocných, kteří vesměs Boha velebili a chválili. Památka moudrého lékaře žije u nich až dosaváde a bude žiti mnoho, mnoho věkův.

Veliké a širé království jest naše země, na které bylo živo a žije dosud mnoho nemocných, t. j. hříšníků, kteří úpěli pod

panstvím ďábovým, dokud nepřišel ten lékař nebeský, Kristus Ježíš, jenž smilovav se nad lidským pokolením, opět pomohl mu ku zdraví a smířil je s Bohem. Hledal totiž a našel v neb. zahradě sedmero divných květů, ustanovil *sedmero sv. svátostí*, které zhojí wszeliký neduh naší duše, ač užívá-li jich každý tak, jak Božský Lékař předepsal. Kdo jich buď nechce užívatí anebo jich užívá nehodně, umře v hříších svých. — Lékaři, kteří lidem pomáhali, ale jich uzdraviti nemohli, jsou proroci a jiní sv. mužové St. Z., kteří sice mnohé moudré a sv. nauky hlásali, ale člověka vysvobodití z moci a poroby ďábla a hříchu přece nemohli. — Lidé v zemích sousedních jsou pohané, ku kterým sv. apoštolové přišli a k nimž dosavad missonáři odcházejí. — Tak šíří se čest a sláva Boží a víra Ježíšova čím dále, tím více; nebe a země pomínou, ale slova Jeho nepominou.

9. Drahý kámen.

V tiché dědině byla živa *Bohumila*, ctnostná a sličná panna. Peněz neměla, však o ně ani nestála, měla jen jediný *drahý kámen*, o jehož ceně každý mnoho, mnoho vyprávěl; cos dražšího na světě tom nebylo. Najednou se ohlásilo patero bratří, z nichž jeden po druhém si namluviti chtěl ctnostnou pannu; každý byl žádostiv drahého kamene, ježž chovala.

Přišel první, jenž byl *malíř*, a daleko široko slynul svým uměním. Podal panně obraz tak velice krásný, že krásnějšího ještě nikdy nespatriilo její oko a pravil: „*Bohumilo*, vezmi ten obraz a buď mojí ženou, bychom šťastně živi byli pospolu, dokaváde nás nerozdělí smrt.“ — Ale *Bohumila* mu odvětila: „Obraz tvůj ovšem sličný jest a oku lahodí; ale já jsem si již vyvolila jiného ženicha, nemohu býti tvou.“

Sotva odešel malíř, přišel druhý bratr, *hudebník*, vzal housle do rukou a tak milo hráti počal, že *Bohumila* nevěděla, kde jest; nikdy neslyšela co podobného. „O *Bohumilo*“, řekl k ní, „z lásky k tobě přichvátal jsem do tvé chaloupky; hled, abys byla mojí ženou a mé housle budou ti hráti, kdy koliv se ti zlíbí, že nad míru snadno budeš vždycky veselá.“ — Ale dostal odpověď: „Velmi chválím tvou hru a tvé housle; ale srdce mého nedostaneš, jinému ženichu již jest zadáno.“

Na to se ohlásil třetí bratr, *kupec*, jenž s sebou přinesl mnoho zlatých nádob, plných nejdražších mastí a voňadel, že příjemnější ani v šťastné Arabii dostati nelze.

Všecko to nabízel *Bohumile* a milostně pravil: „*Bohumilo*, nepohrdej mým nepatrným darem; rei jenom, že budeš mou, a vše, co mám, ti položím před nohy.“ — Ale *Bohumila* krouť hlavíčkou: „Pravda; vzácní a milí jsou tví darové; ale srdce moje bije dávno pro jiného, marné jest myšlení tvé.“

Tři bratry odbyla již *Bohamila*; nyní ale přišel čtvrtý, jenž byl znamenitý *lahůdkář*. Přívětivě ji pozdraviv nabízel jí nejvzácnějších jídel a pochoutek a nejdražšího vína, dokládaje toliko: „*Bohumilo*, jez a pij, co se ti jen líbí; všecko jest tvé. A jestliže si mne vezmeš, na každý den mítí budeš výběr takový, ano ještě větší.“ — *Bohumila* však si nevzala, ani jídla ani pití neokusila, jen vážně odvětila námluvčímu; „Marné jsou tvé dary, marné tvoje sliby; zasnoubena jsem již dávno jinému, kterémuž věrna chci ostatí.“

Již domýšlela se *Bohumila*, že bude mítí žádoucí pokoj; tu ale přišel pátý bratr *převeselý hoch*. „*Bohumilo*“, namlouval dívce, „u mne jest rozkoš doma. Hrajeme a jsme dobré vůle, jíme a pijeme, užíváme světa a jeho rozkoší — buď ty mou, lepšího živobytí sobě ani pomyslití nemůžeš.“ — Panna však obrátila se k mluvkovi a vážně a s posvátnou nevolí odbyla ho řkouc: „Hledej si štěstí jinde; já jinému jsem slíbila věrnost a tomu s radostí dám sebe i svůj drahý kámen.“

Tak statečná panna odbyla všech pět bratří, a zasnoubila se s jistým urozeným pánem, jemuž kámen svůj přinesla za věno.

Co znamená to podobenství? — Slyš! Sličná panna *Bohumila* jest duše tvá, dokud jest v stavu posvěcující milosti Boží, tehdy zajisté mnohem krásnější jest než jitřenka na nebi. — Drahý kámen jest křestní nevinnost, jest sv. čistota; v očích Božích platí více, nežli vše ostatní, co drahého jest na světě. — Patero bratří jest patero smyslů tvého těla, kteří tě vábí a vrhají v pokušení a nebezpečství. — Urozený pán, kterému *Bohumila* se zasnoubila, jest sám Kristus Ježíš, král nebe i země. —

Považ, duše milá, komu zasnoubíš se anebo již zasnoubila jsi se ty? Zdali Ježíši? — Čili snad některému z těch bratří a kterému? —

A. Mužík.

D O P I S Y.

Z Chýše, 10. června 1872.
(O biskupské visitaci.)

Za pobytu J. Emin. nejd. p. kardinála arcibiskupa Pražského v Chýši od 5. do 10.

června t. r. z příčiny udílení sv. biřmování osvědčila se opět způsobem skvělým církevní, zbožná a duchem času neporušená mysl zdejšího obyvatelstva. — Velikolepé byly průvody, kterými J. Emin. dne 4. června u večer vítán, pak 5. června ráno z farního chrámu do nedalekého kostela „na hřbitově,“ jakož i zpět doprovázen, a dne 10. června při svém odchodu uctěn byl: účastnil se při nich veškerá školní mládež s učitelstvem, cechy se svými prapory, hasičský a ostrožřelecký sbor s hudbou, jednota sv. Josefa a spolek Arimatejský, městské zastupitelstvo, úřednictvo a velký zástup lidu. Jak při průvodech těchto, tak i při udělování sv. biřmování panoval vzorný pořádek. Dne 5. června, kdy sv. biřmování udělováno bylo, a na svátek srdce P. Ježíše přistoupilo mnoho set zbožných osadníků ku stolu Páně. —

J. Emin. udělil též dvěma nemocným v jejich přibytí sv. přijímání i sv. biřmování; nesl nejsv. Svátost v ciboriu sám k nemocným a nazpět do kostela, a četný zástup věřícího lidu provázel jej s hlasitými modlitbami.

Touto blahosklonnou úslužností svou a neobyčejnou laskavostí, s kteroužto se k dítkám při katechisování skláněl, získal si J. Emin. nejhlubší úctu a vážnost lidu našeho, tak že tu a tam se ozývali hlasové: „Za takového vrchního pastýře milerádi bychom třeba i smrt podstoupili!“ Též neunavená, horlivá činnost J. Emin. od rána do večera naplňuje lid obdivem: i shromažďuje se každého večera ku společné modlitbě za milovaného arcipastýře svého. Bůh zachovejž a račiž utvrditi zbožnou mysl našeho obyvatelstva. A. Brehm, farář.

Z Královic dne 15. června 1872.

(Povodeň. Letošní slavnost odpustků.)

Smutné i z naší krajiny docházely zprávy do veřejných listů, neboť jak u nás tak ve vřelých povodeň kruté ráčila a mnoho lidí nešťastnými učinila. Není nikoho, kdož by neměl škody, neboť neustálým deštěm i polní plodiny ve svém vzrůstu buď zašly neb zakrněly. V prvním okamžení byli jsme jako na ostrově nemající za příčinou protrhaných silnic, zbořených mostů a zkažených cest žádného spojení na žádnou stranu. Prozatímni můstky pak a na rychlo opravené cesty novými dvěma přivály zničeny opět. Za takových okolností nebylo nám ovšem očekávat při slavnosti Srdce Páně, velkého účastenství. Než nyní po dokonané oktávě musíme s radostí potvrditi, že bylo letos účastenství lidí z blízka a z daleka nevídané.

Byl-li počet sv. svátostí přijímajících vloni značný, vzrostl letos zajisté na 4000. Zvláště z německých krajín z okolí Petrohradu, Stebna atd., kdež téměř není ani jednoho mostu, přišlo na neděli dne 9. do Královic velké množství lidí. Taktéž i z českých krajín přišli poutníci ve velkých průvodech, nedbajíce toho, že často museli se vodou brodit a že neuplynulo téměř dne, kdežto by nebylo přišlo a nehrozila zase bouře.

Páni duchovní spolubratři neopomenuli také ve svých řečích lid nedávným neštěstím skličeny k vřelé úctě nejsv. srdce Ježíšova povzbuzovati a vybízeti jej, aby útéchy hledal jedině v něm. Zvláště závěrečná řeč p. faráře K. činila na četné shromáždění veliký dojem a zřejmý dán důkaz, že při jakémkoli neštěstí, jež lidi potká, najde se dostatečné útéchy v Bohu. Vždyť viděli jsme s potěšením letos přistupovati k sv. svátostem lidi, kteří dlouhá léta toho neučinili a mnozí z nich, ač neštěstím mnoho nezkusili, odvážili se přece k sv. pokání, povzbuzeni jsouce vřelou řečí p. p. kazatelův a mocným příkladem tisíců nábožných.

Celá slavnost měla ráz misie a díky Bohu za to, že jak doufáme hojně ponese ovoce. K. A.

KRONIKA.

Z Prahy. V sobotu 29. t. m. v slavný den sv. ap. Petra a Pavla bude se konati výroční pouť na *Vyšehradě* a u sv. *Petra* na *Poříčí*. V kollegiatním chrámu Páně na *Vyšehradě* budou v pátek před slavností o 3. h. odp. slavné nešpory, v sobotu pak o slavnosti bude o 9. hod. zpívána ranní, o 10. hod. kázání, o 11. slavná pontifikální mše sv., o 4 h. odp. kázání a v 5 h. nešpory. — Ve farním chrámě u sv. *Petra* na *Poříčí* budou v pátek před slavností o 4. h. odp. nešpory, v sobotu pak o slavnosti bude v 9 h. zpívána mše sv., v 10 h. kázání a v 11 h. slavná mše sv.; odpoledne o 4. h. budou nešpory a v 6 h. pozhánání.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati od 27—30. června u sv. Havla, od 1—4. července u Anglických panen.

— Ve čtvrtek 4. července bude se konati u Věch Svátých na hradě výroční památka sv. *Prokopa*, patrona vlasti naší. V 8 h. bude zpívána mše sv., v 9 h. něm. kázání, v 10 h. pontifikální mše sv., odpoledne v 5 h. nešpory. V týž den bude u hrobu sv. *Prokopa* obětována mše sv. za údy Dědictví sv.-*Prokopského*.

— V pátek 5. července bude se sla-

vítí výroční památka sv. Cyrilla a Methoděje, patronů vlasti, v chrámě týchž světců v Karlíně.

Z Berlína. (Pastorální list vrchních superintendentů) N. Pr. Ztg. sdělen byl tyto dni okružní list, jež vrchní superintendenti v Berlíně nedávno shromáždění k duchovenstvu evangelické církve pruské vydali z něhož tuto následující vyjímáme. Stesky ozývají se v něm nemalé, jak nepatrných úspěchů pokrok náboženský v poslední době proti tolikým obětím války a tak skvělým vítězstvím doznal. „Živější poptávka po slovu Božím, tak čteme v listu, ochabla opět.“ — Nevěra se rozmáhá, na základech evangelické pravdy se bourá, nenávisť proti církvi bez ostýchání se jeví níže a hubíc, co dobrého vykonáno. Velká část údů církve, jenž by jejích zájmů hájiti měli, chová se k ní lhostejně, vlažně, ano mnohý jak cizinec nevšímavě. Služebníky církve nepojí více páska jednomyslnosti na jednotě víry založené. Napnutí povstale z rozmanitých protiv, jež církví ustavičně zmítajíce oddechu jí nepřejí, dostoupilo výše neslýchané a hrozí každou chvíli následky zkázonosnými.

Vzhledem k těmto okolnostem a z příčin ještě jiných zmocnila se málomyslnost myslí mnohých. Důvěra bezpečná v budoucnost evangelické církve vůbec a pruské zvláště náhle mizí, čímž účinnost její čím dále tím více ochabuje a klesá, a to v době, kde evangelické církvi všude, kamkoli se jenom ohledneme, v rozličných odvětvích práce a činnosti lidské, zvláště pak vzhledem k otázce sociální nyní tak povážlivě se rozmahající a společnost lidskou ohrožující úlohy k rozřešení se ukládají, kteréž až posud, jak nám dějiny vypravují, rozluštěteli nenašly. —

A jako jednohlasně a veřejně před veškerou církví evangelickou slib činíme, že věrně k evangelické církvi státi budeme, jakož na slovu Božím založena a ve vyznáních naší církve všeobecných a reformovaných dosvědčena jest: tak chováme přesvědčení jisté, že víra v naší církvi velký národ má, kterýž v této víře své jedinou útěchu v životě a smrti spatřuje!

Z Říma. Nebojte se té komety! Nedávno bylo prorokováno, že v měsíci srpnu t. r. objeví se kometa, kteráž vrazí do naší země a roztrhne atd. Poplach byl tím větší, ježto pohromu tu prý předpověděl učenec jménem Plantamour. Povážliví lidé šli od kovářička ke kováři i tázali se nejproslulejšího hvězdáře, jímž jest jesuita P. Sechi v Římě, co by o tom soudil. Odpověděl listem z Říma dne 15. dubna t. r.,

jak čteme v Brn. „Hlasu“ v tento smysl: „Zpráva o příští kometě jest jedna z obyčejných novinářských kachen (výmyslů), kteréž směřují jen k tomu, aby obecnost na útraty astronomů obveselovaly. Že by byl Plantamour tuto kometu ohlašoval, jest nepravdou. Nikdy se mnou o tom nemluvil, ačkoliv jsme důvěrní přátelé. Jsoutě ob čas v novinách se ukazující zprávy, které se tak často opakují, až se konečně přece nějaká kometa ukáže. Podle vědomostí, kteréž nyní o kometách máme, ukazují se srážky s kometou aneb velké vyvinutí horka — nemožným. Na nejvýš by mohly veliký pád výkalů hvězd sebou přinést. V skutečnosti však může země takové nesmírné kometové těleso proniknouti, jako koule z děla — roj komárův. Tenť byl můj náhled vzhledem komety r. 1861 a dnes jej pan Schiaparelli svým výtečným badáním dokázal. Ostatně jest srpen nejteplejším časem roku a proto výborně volen. An tu pak větší počet výkalů hvězd vídati, tedy se tím nové pole duchaplným fabrikantům kalendářů otvírá. Co se mne týká, mám za to, že tato ohlašování komety mají *tajný význam*.“

— (Upřímné vyznání) „Libertá“ učinila jedné chvíle právě kdy nepozorovanou se cítila, zvláštní, zajímavé vyznání.

Vzhledem k nynějšímu stavu země a vůči násilnému obratu, jenž se v myslích Římanů v posledních časech udál, jest povinností liberálů nezbytnou, aby stále na paměti měli, že jednoho krásného jitra v menšině a klerikálové u většiny octnouti se mohou. Spolehati se na *nevědomost* a *nevšímavost* katolíků u věcech politických bylo by zrovna tolik, jako marnými domysly sebe klamati, neboť i oni chodí pilně do školy politické a snad brzo dočkáme se dne, kdežto se volebního osudí zmocní a všecko opanují. Zeptejme se jenom těch, jenž znalci jsou poměrů: Chcete snad, aby klerikálové jednou našich ulic, náměstí a veřejných míst se zmocnili, a jich k politickým průvodům a demonstracím proti nám používali; aby jejich spolky čtenější našich jednoho dne se shromáždily a s vlajícími prapory do Vatikánu se ubírajíce povykem svým vzhledem rozrážely a nás v blahém pokoji rušily? — I podívejme se! My, dříve nepatrný hlouček fanatiků a křiklounů, jak revoluční tisk o nás psával, stali jsme se pojednou tak strašnými! Byl by to národ římský, pro ctnosti Viktora Emanuela tak horující, aby Piu IX. k nohoum padl! Což by Italie, slávou, mocí a štěstím tak pozeňnaná nebyla snad ještě z *pověry* vyhojena! — Povězte dobří lidé,

kdy pak mluvili jste pravdu včera, když lid pro Viktora Emanuele horoval aneb *dnes*, kdy myslí všech k papeži se obracejí? Zdaž neoklamali vyslanci a ministři panovníků vých namlouvající jim, že jedině dům Savojský má přívržence své v Itálii a protivníci jeho — jen malá část kněží a mnichů!

Z Valašska. O církevních poměrech docházejí tyto zajímavé zprávy. Mgr. Ignác Paolo, biskup Nikopolský a apoštolský střídník Valašska má dvojí pravomocnost, jak značí již jeho titul. Co biskup Nikopolský spravuje diecési s 2 miliony duší: diecése ta sídlo majíc v Nikopoli zaujímá onu část Bulharska, jež známa jest co Dolní Moezie. Co apoštolský vikář řídí duchovní posláním ve Valašsku, jež má asi 2½ mil. obyvatelův, však posud žádného biskupa. Mezi 5 mil. obyvatelův obou území jsou katolíci ze všech zemí a národův evropských, kteří mluví čtrnácti rozličnými jazyky. Všem nezbytně třeba duchovní správy a ačkoli jsou namnoze u plnění náboženských svých povinností nedbalí, přece nadchnuti jsou touhou po vyučování a přijímání svátostí od kněží, jenž by mluvili jich jazykem. Mimo veliké množství Bulharův a Rumunův patří k národnostem této missie: Turci, Řekové, Srbové, Slavonci, Poláci, Rusové, Španělé, Francouzi a Vlaši. Většina pak katolíkův záleží v Němcích a Uhřích z císařství Rakouského, jichž dosti v každém téměř městě, každé dědině obývá; počet jich dnem se zmáhá za příčinou čilejšího obchodu mezi tuzemci a říší Rakousko-uherskou, který oživil nově otevřenými drahami a paroplavbou po Dunaji. Však v tomto rozsáhlém a mnohojazyčném okrese jest far 22, škol 11! Tudíž musí mnoho katolíkův býti bez duchovní správy a mnozí rozkolníci čekají snad jen na zavalání kazatelovo, by vrátili se do lůna církve pravé. Ale pro dobu přítomnou není pomoci, poněvadž že nese velká jest, ale dělníkův málo! Horlivý biskup Nikopolský má tedy patrně velkou a nesnadnou úlohu. Ovšem by snadno nabyl kněží, jenž z horlivosti a ochoty práci této by se věnovali, však jednak nejsou znalí rozličných zdejších řečí, jednak nedostává se prostředkův k jejich výživě, by každému městu a každé vesnici aspoň po jednom se dostalo. Biskup má dosti práce, by uchoval ona staniště, jež již založil aneb která již byla, když se ujal správy střídnictví. On slyší, jak dívky jeho k němu volají jako Macedoňan k sv. Pavlu: „Pojď, pomoz nám“! (Sk. ap. 16.) ale nemůže volání tomu vyhověti leč nedostatečně,

posílaje sem neb tam horlivé kněze na posvátné vyslauství, by svátosti udělovali a nejnutnějším věcem vyučovali. Podařilo se mu již sice, že založil v sídle svém k vychování budoucího duchovenstva pro diecési i střídnictví semenišť, v němž vychovává se již 20 nadaných mladíkův, z nichž každý aspoň trojím jazykem mluví, a kteří mimo ostatní studie přípravné i ostatním zdejším jazykům přiučiti se musí. Však jest na bledni, že semenišť s 20 studujícími nestačí, by se tak mnoho stanovíšť opatřilo kněžmi; počet jich měl by činiti nejméně 60. Ač se od otevření semeníště velké a očividné hnutí ujalo katolické takže nejen ze všech krajů diecése, ale i z cizích provincií docházejí žádosti mladíkův za přijetí, jenž věnovati se chtějí službě misijní: přece jich počet zvýšiti se nemůže, poněvadž není místa, a aby větší seminář se vystavěl a počet studujících zvýšil, k tomu není dostatečných prostředkův. Kéž prozřetelnost božská hne srdcem šlechtných dobrodincův, by misii tuto podporovali, by víra katolická v těchto zanedbaných zemích se šířila!

Paběrky.

12. *Nemo tam mater. Nikdo jako matka.*

V Modeně vycházející list „I Divoto Si. Giuseppe“ uveřejnil povídku, již tuto čtenářům svým krátce podáváme.

V přímořském městě Janově žil prostý rybář, jmenem Petr, se svou ženou Helenou v míru a pokoji, jakýž u bohabojných lidí častým hostem bývá a k blahu domácímu mnohé rodiny nemálo přispívá. Rybaření poskytovalo manželům dosti prostředků, že mohli bez starostí živobytí své hájiti. K úplné spokojenosti jejich nescházelo nic jiného nežli dívky — ty byly práním snažným a touhou jejich jedinou. Plní důvěry v blahoslavenou Pannu zahrnovali prosby o splnění žádosti své v modlitby — a Pán uslyšel hlasu jejich.

Kdysi v neděli vrátivše se z pouti domů zpozorovali vystupující na obloze zkázonosné mraky: moře nepokojně se zmítajíc vrhalo vysoké vlny své záhubou hrozící lodím i lidem. Bouře hrozná zdvihala se na moři! Již rozlehá se děsná rána z děla po okolí věstíc obyvatelstvu pobřežnímu, že koráb se stroskotal.

Rybář vida nebezpečí lidem na korábu ku pomoci přispěti se chystá, rychle odvazuje loď, hbitě uhání po rozbourené hladině na místo, aby zachránil, co by zachrániti se dalo.

V úzkostech smrtelných trvající dle žena jeho na břehu mořském vroucí prosby k nebi za nešťastníky vysílající.

Tu objeví se před ní náhle její muž a odevzdává jí uzlík se slovy „brzy vrátím se k tobě domů“ kvapí ku břehu, aby loď pevněji uvázal.

Přijda domů s potěšením pohlíží na ženu svou, ona na rukou drží roztomilé rozbátka a s ním si pohrává. Bylo to děvčátko asi dvouleté, krásné jako ten kvítek v zahrádce.

Radostně pohlíží Helena k muži svému. „Viz, jaký dárek nám nebe přineslo, splněno jest přání naše. Bůh vyslyšel prosbu naši. Vděčně přijmemež je z rukou Jeho. Dítěko budiž naší stálou starostí.

I jal se Petr manželce své vypravovati, jakým způsobem dítě do rukou jeho se dostalo.

„Hrůza pojímá mne při vzpomínce na strašné divadlo, jež rozkacené vlny dnešní noci poskytovaly. Vidím ty nešťastné oběti hrozné bouře, jak loď, na níž před zahynutím uchrániti se snažili, s nimi se potápí a ony v chladný hrob klesají. Ještě slyším zoufalé výkřiky a úpěnlivé volání o pomoc matky, jež se smrti zápasí a uprostřed vln v rukou dítě držíc mne zapřísáhá, bych dítě její zachránil. — Srdce pukalo mi při tom pohledu. Sotva jsem se kní dostati mohl pro vlny, jež se mi v cestu stavěly, abych dítě zachránil. Podařilo se mi. V tom ale vztahuje vlna studené rámě své po ubohé matce a do propasti vrhá oběť svou.“

Tak vypravoval rybář. Helena slzíc poslouchala vypravování mužovo: „Budiž otcem dítěti jakož i já mateřskou péči míti budu o ně;“ pravila Helena muži svému. Říkali pak dítěti Marie. —

I rostla dceruška k potěšení pěstounů svých, kteří opatrovali miláčka svého jako oko v hlavě. (Dokončení.)

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katol. duchovenstva.*“ Ročník XIII., svazek 4. Obsah: Symbolika (pokračování); otázka dělnická (pokrač.); Antonín Martin Slomšek (pokrač.). V Kronice: Služby Boží v jazyku slovanském; nová universita v Štrasburku; interkalární účet; varhany a škola; ku svátosti sv. břimování; hmotná pomoc duchovenstvu. Literární oznamovatel. Svazek 5. vyjde 27. července.

— „*Dějiny Moravy.*“ Sestavil Dr. B. Dudík, O. S. B. Díl I. Od nejstarších dob až do r. 906. Sešit 3. a 4. V Praze 1872. Nákladem B. Tempského. Str. 161—274.

— Besedy pro mládež“ vydávané ná-

kladem Mikuláše a Knappa v Karlině. Sešit 36.: „*Václav Dobroděj*, mistr zámečnický, aneb ctnost a pilnost blaží. Obrázek ze života pro dospělejší mládež sepsal P. Jan Černohouz, kaplan v Liboci. S obrázkem. Str. 70. — Seš. 37.: „*Tvrdohlavec.*“ Povídka pro dospělejší mládež od Frant. Hoffmanna. Přeložil dr. V. L. Moser. S obrázkem. Str. 80. — Seš. 39.: „*Nad oblohou Pán.*“ Povídka pro dospělejší mládež od Frant. Hoffmanna. Přeložil dr. V. L. Moser. S obrázkem. Str. 100. — Tamtéž vyšel „Nových divad. her“ seš. 28.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Ve správě duchovní ustanoven jest:

p. Vác. *Singer* za prozat. katech. v Berouně.

Uprázdňené místo:

Strašice, fara patron. p. Jindř. Stroussberga, od 10. června.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnuli:

p. Josef *Kašpar*, katech. real. gymn. v Chrudimi, 11. června (nar. v Nasevrkách 20. ún. 1839, vysv. 25. července 1865);

p. Ant. *Futschik*, farář v Rudolticích, 14. června (nar. v Jedlově 13. led. 1801, vysv. 24. srp. 1827);

p. Jos. *Philipp*, jub. kněz diec. Vídeňské, farář Bernhardstalský na odpoč. v Lanškrouně, 18. června (nar. v Olbersdorfě 4. září 1791, vysv. 24. srp. 1816).

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

p. Ant. *Vančura* za admin. děk. v Něm. Brodě;

p. Fr. *Zinnecker* za admin. fary v Markoušovicích.

Uprázdňené místo:

Rudoltice (Rudelsdorf) na Lanškrounsku, fara patron. kníž. Liechtensteina, do 26. června.

V biskupství Budějovickém.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

p. Ignac *Hess*, vikarista při katedrál. chrámu v Budějovicích, za faráře v Jilovicích;

p. Jos. *Schuller*, admin. za faráře v Jistebnici;

p. Frant. *Kotalík*, fund. špit. kaplan v Čížově, za faráře v Pohoří.

Milodar. Na opravu metrop. chrámu sv. Víta v Praze: z Hiršova 1 zl. 30 kr.

Dp. A. B. v K.: Odpověď nalezá se v čís. 3. na str. 48. v posled. 6. řád.

Timto číslem skončilo se I. půlletí „Blahověsta.“ Činíme pozvání ku předplacení na půlletí druhé podotýkajíce, že i půlletí první posud na skladě jest, jakož i úplné výstisky z r. 1868—1871.

S přílohou obsahující: „Píseň mešní o slavnosti sv. Cyrilla a Methoděje.“

Píseň mešní o slavnosti sv. Cyrilla a Methoděje.

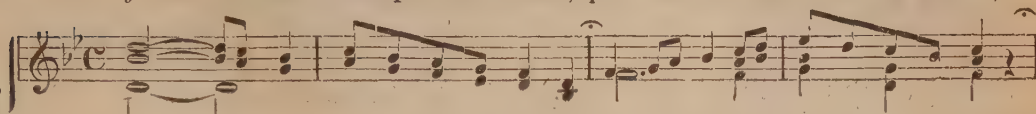
V chod.

Velmi vážně.

Varhany.

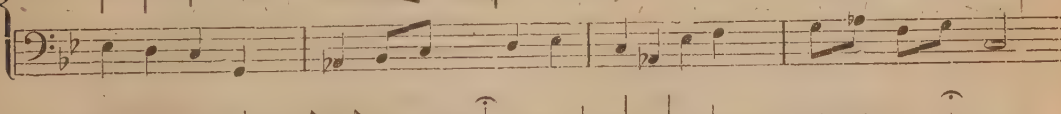
Ej - hle ol - tář Ho-spo-di-nův zá-ří, pře - sva-tá nám o-běť na-stá - vá,

kte-rou po ti - síc let s jasnou tvá-ří če-ská ze - mě der-ně ko - ná-vá;

za pří-kla-dem dávným se to dě-je, svatých Cy-ril - la a Me-tho-dě-je,

jenžto roz-kaz Kristův pl-ni - li, pa-měť smr-ti je-ho sla - vi - li.

Sláva.

s celou vlastí, s celým národem,
s otci Cyrilem a Methodem.

„Sláva, sláva na výsostech Bohu“
nad Betlémem pěli andělé,
a ten zpěv se podnes nad oblohu
k Pánu povynáší vesele,
ó nechat se věčně věkův vzdává
Králi králův po všem světě sláva,
kterou předkům našim věstili
Apoštolé naši přemilí.

Po Pozdvihování.

1. Otevřela se již nebes brána,
slovo zázračné kněz vyslovil,
vítej duše, vítej Krista Pána,
jenž se v způsob chleba, vína skryl;
občerství tě krví Svou a tělem,
spojíš se dnes se svým Spasitelem,
jenžto život drahý za tě dal
a tě k Sobě Soluňany zval.

Evangelium.

Zaznělo nám slovo pravdy věčné
ústý Soluňanův před věky,
podnes v lahodě zní nekonečné
a svět zaznívá jím daleký;
přinesli nám oni písmo svaté,
bychom ze studnice této zlaté
moudrost nebes vezdy vážili,
Bohu sloužiti se snažili.

2. Hle též v této milostivé době
zve tě k stolu Svému nebes Pán,
slyš, jak laskavě tě volá k Sobě,
Boží Hod též tobě uchystán;
kéž se duše věrou živou skvěje,
láskou Cyrilla a Methoděje,
nadějí kéž svatou zplápolá,
že ji Pán též v ráj Svůj povolá.

Věřim.

Bez víry se nelze líbit Pánu,
z víry růže ctnosti rozkvítá,
víra otevírá rajskou bránu,
věrou do srdce Bůh zavítá;
a ten poklad tisíc let již máme,
ó kéž pak jej věčně zachováme;
snahou Cyrilla a Methoda
známe Kriste spásu národa.

Beránku.

Vítej Kriste, vítej chlebe živý,
Beránku, jenž Jsi hřích světa snal,
pohled, jak jsme Tebe žádostivi,
neb Jsi nás všech k Sobě povolal;
ach my hříchem ztratili jsme nebe,
ó kéž naleznem je skrze Tebe
přímluvami apoštolů Tvých,
věrověstův našich slovanských.

Obětování.

Přijmiž, otče, obět nekrvavou,
kterou při večeři poslední
slavil Syn Tvůj myslí přelaskavou,
přivětivě na nás pohlédni,
jako's k Velehradu libě hleděl,
a svou milost lidu připověděl,
když se na Moravě slavila
první obět Tobě přemilá.

Závěrka.

1. Vyšlyš Pane, vyslyš prosbu vřelou,
kterou k trůnu Tvému skládáme,
požehnej vlast, žehnej církev celou,
zůstaň s námi, zbožně želáme;
sprovázej nás naездеjší pouti,
nedej lidu Svému zahynouti,
pro zásluhy za Svě oběti,
vylej milost na Svě na děti.

Svatý.

Svatý, svatý, svatý Hospodine,
plna jsou Tvé slávy nebesa,
láška Tvoje všemu tvorů kyne,
necht svět celý Tobě zaplesá;
sstoupni Kriste přezázračně dolů,
ať se Tobě pokloníme spolu

2. Necht Tvůj oltář nikdy neuhasne
v našich zbožných vlastech slovanských,
necht se denně k báni nebes jasné
vznáší obět z chrámův křesťanských,
která tisíc let již stále plane,
oslavujíc Tebe, věčný Pane,
posvěcujíc srdce národa,
čeled Cyrilla a Methoda.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-I.

Expedice:
v kat. kněhupectví
B. STÝBLA
na sv. Václavském
náměstí, č. 786—II.
Nedošla čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
kněhupectvích
Celor. 2zl. 50kr.
polor. 1zl. 30kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 1zl. 55 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídne činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

ÚVAHY

na svátky svatých a světic Božích.

XL. Na den sv. Markety p. a. m. — 13. července. —

1. Konáme památku sv. Markety mučednice a panny. Církev sv. zvolila evangelium o desíti pannách, kteréžto vzavše lampy vyšly proti ženichovi.

Však jen pět moudrých měly olej v lampách a — ty vešly na svatbu; druhých pět nemoudrých — nemajíce oleje — byly vyloučeny. K oněm pannám moudrým přičítá Církev sv. Marketu, ježto měla olej v lampě k svatbě Beránkové a proto vešla do večeraďa království nebeského. Olej, kterýžto sv. Marketa v lampě chovala, byl

a) Olej víry a pravé pobožnosti; neboť ač z rodičů pohaných zrozena, nicméně od své služby v útlé mladosti víru Kristovu poznala, P. Ježíše si zamilovala a jemu vroucně sloužila — při všech překážkách a protivenstvích, kteréž otec jí v cestu kladl. „Kdo více miluje otce než mne, není mne hoden.“ (Mat. 10, 37.)

b) Sv. Marketa radovala se, že pro Krista pohanění nesla. Vznešeného rodu svého i bohatství si nevážila, ale služby prosté děvečky s radostí zastávala.

Cistý olej křesťanské pokory, trpělivosti a oddanosti nevyhnutelně potřebný jest na cestu do království nebeského, neboť království nebeské trpí násilí a ti, kteříž násilí činí, uchvacují je. (Mat. 11, 12.)

Rídlat se sv. Marketa dle výroku sv. Pavla k Filipenským (3, 7): Co mi bylo zisk, položil jsem sobě pro Krista za škodu.

c) Třetí ctnost — olej nevinnosti a čistoty srdce — chovala sv. Marketa co dar

miláčku svému Kristu Ježíši; neboť z lásky k němu ruky pohanického vladaře a všech důstojností se odřekla. Všem slibům a výhrůžkám odolala — modlitbou, vědouc, že „Blahoslavení jsou čistého srdce, nebo oni Boha viděti budou.“ (Mat. 5, 8.) Tato slova buďtež i nám hvězdou na cestě do království nebeského; aby pak neubývalo oleje, aby nezhasla hvězda, „bdětež a modlete se.“ (Mat. 26, 41.)

d) Pro Krista podstoupila sv. Marketa mnohá muka ano i smrt; nebo že nechtěla modlám se klanět, byla státa.

A co ji pohnulo k té odhodlanosti, kterou krácela smrti vstříc? Co jiného, než naděje pevná, již přemohla všecka muka i smrt, pamětliva slov Kristových: „Kdo ztratí život svůj pro mne, nalezne jej.“ (Mat. 10, 39.) Proto připuštěna byla k svatbě, k hodům v království nebeském.

2. Ctíme i na zemi sv. Marketu a pocta ta je Bohu tím milejší, čím více se snažíme, následovati ji, a čím pilněji shromažďujem oleje do lampy, svítící k životu věčnému.

My zajisté všickni v životě sv. Markety naleznem poučení, jaký olej v lampách k přístí Spasitele míti máme.

a) Jako sv. Marketa měla víru, dle níž se v životě svém řídila; tak i my — nedbajíce na falešné proroky našeho věku, víru Kristovu po otcích našich zděděnou veřejně vyznávejme a dle ní se v životě řídme. „Bez víry nelze Bohu se líbiti.“ (Žlm. 11, 6.)

b) Mějme pevnou naději v pomoc Boží ve všech případech života našeho, doufejme v onen život věčný, který Bůh nám zaslíbil a Kristus na dřevě kříže vydobyl. „Duchem z víry očekáváme naději spravedlnosti.“ (Gal. 5, 5.)

c) Mějme lásku k Bohu, ku Kristu Spasiteli svému a jistojistě ponесou tyto tři božské ctnosti tak utěšeného ovoce v nás, jako v sv. Marketě. A ovoce to bude čistota mravů, nevinnost, pokora, poslušnost, věrlá oddanost a věrnost, upřímná hotovost přinést Bohu obět i tu největší.

Toť olej do lampy každého křesťana, s nímž předstoupiti má před soudnou stolicí Kristovou, bez něhož nebyli bychom připuštěni na svatbu Beránkovu.

Než — poměry a okolnosti křesťanů jsou rozdílné dle pohlaví a povolání, proto i rozmanitý způsob, jak se víra, naděje a láska na jevo dává a jak se i ovoce těch ctností jeví. Vímeť z úst samého Spasitele, že „ten, kdo činí vůli Otce, kterýž v nebesích jest, vejde do království nebeského.“ (Mat. 7, 21.)

XLI. Na den sv. Máří Magdaleny, kajienice. (22. července.)

1. Magdalena kající hříšnice spočívá u nohou Ježíšových, ježto smáčí slzami svými a vlasy svými utírá. A to činí bez ostýchání, veřejně přede všemi hostmi, nedbajíc, co o ní budou myslit a mluvit. Jaká to pokora, jaká skroušenost!

Pakli jsme N. jako Magdalena hřešili, čiňme jako Magdalena pokání. Pryč se vši pýchou a falešnou ctižádostí! Před Bohem na kolenou! Kdo se ponižuje, bude povýšen. (Mat. 23, 12.) Kdo jako Magdalena kajicně padá k nohám Ježíšovým, toho On pozvedne, kdo svých hříchů skroušeně oplakává, tomu setře slzy. Pýcha před Bohem nenachází milost. „Bůh se pyšným protiví, ale pokorným dává milost“ (Jak. 4, 6.) „Bědujte a kvělte a plačte, smích váš obrátí se v žalost a radost v zármutek. Ponižte se před obličejem Páně a povýší vás“ (Jak. 4, 9. 10.)

2. „Odpuštěno jí mnoho, proto že milovala mnoho.“ Před Bohem každý hřích jest v ohavnosti. Nezáležel na tom, zdali jsme více neb méně zhřešili, nýbrž pakli více neb méně milujeme. — Kdo má dokonalou lásku, má i dokonalou lítost a dojde úplného odpuštění. Tažmese N. tedy samy sebe, jakou máme lásku? Ach, my jsme mnoho zhřešili jako Magdalena, ale tak nemilujem jako ona. Čas jest, abychom se obrátili! Dnové naši ubíhají rychle, ten poslední není snad již daleko — snad jen na hodiny lze počítati život mnohého z nás — a bohužel těch dnů, v nichž anděl náš plakal nad námi hořkých slz, nelze nám ani spočítati!

Jak ujdeme záhubě věčné? jak potěšíme ty anděly, jichž jsme tolikrát zarmou-

tili? Milujme mnoho a bude nám odpuštěno mnoho. Láska příkrývá množství hříchů. (I. Petr. 4, 8.) Kdo nemiluje, zůstává v smrti. (I. Jan 3, 14.)

3. „Komu se méně odpouští, méně miluje.“ Ejhle, toť dobrá stránka hříchu. Hříšník kající bývá horhvější v dobrém než člověk spravedlivý ale vlažný, který nečiní sice nic zlého, ale také nic dobrého. Kajicník ale hledí co zameškal nahraditi a pomnění na hříchy minulé bývá mu stálou pobudkou k ctnosti.

Magdalena po celý život pokání činila, nedomnívej se tedy kř., že ty jedním dnem pokání odbudeš. O jistě že méně miluješ než Magdalena a tudíž věz, že se tobě méně odpouští; nechť tedy roste láska tvá a i odpuštění se bude rozmáhat, dokonalý stupeň lásky úplně vyjedná odpuštění. Pomni, že „má nebe větší radost z jednoho hříšníka, činícího pokání, než nad 99 spravedlivými.“ (Luk. 15, 7.) Ó učiň nebi takovou radost! My jsme těžce zhřešili, chceme tudíž od nynějška tím vroucněji Krista milovati, tím horlivěji po cestě spravedlnosti kráčet.

4. „Víra tvá tebe uzdravila, odejdi v pokoji!“ Těmi potěšitelnými slovy propustil Pán Ježíš kajinici. — O kéžbychom i my takové útechy hodni byli! To však na nás záleží; když skroušené z hříchů se vyznáváme, budou nám prominuty a budem propuštěni v pokoji. K tomu třeba, abychom věřili, že Ježíš jest Beránek Boží, jenž snímá hříchy světa a že dal moc kněžím odpouštěti hříchy těm, kdož se z nich upřímně a skroušeně vyznají. Víra ta pomohla Magdaleně, pomůže zajisté i nám k odpuštění hříchů, k pokoji a k spasení. Neříkejme: z čeho se mám vyznati? Bůh zná viny mé, kněz je člověk jako já, zahanbil bych se před ním! Neříkejme, zpověď jest vymyšlení lidské! O nikoli, od Adama již chtěl Bůh zpověď, chtěl ji od Kaina, chce ji od každého kajiníka. „Díme-li, že nemáme hříchu“, píše sv. Jan (1, 8. 9.) „sami se svádíme. Pakli ale vyznáme hříchy své „věrnýť jest Bůh a spravedlivý, aby nám odpustil hříchy naše a očistil nás od všeliké nepravosti.“ „Obratť se ke mně a spaseny budete všechny končiny země.“ (Isai 45, 22.)

Řeč o pouti sv. Prokopa v Sázavě dne 4. července 1872.

(Kázal Karel L. Řehák.)

„V Bohu jest spasení mé, a sláva má Bůh jest pomoc má, a naděje má v Bohu jest.“ (Žalm 61, 8, 9.)

Vítání a pozdravení budťež všichni moji zbožní posluchači, kteříž z blízka i z dale-

ka připutovali jste na posvátná místa tato, abyste vyprosili sobě na svatém rodáku zvláštní ochranu a přímluvu u Boha. Srdce moje opojeno jest radostí, že vidím četné zástupy, kteří slyšeti chtějí chválu sv. Prokopa, a velebiti se mnou Nejvyššího, jenž mocný jest ve svatých svých!

Což ale mám vypravovati o světcí Prokopovi? Vždyť vypravování o jeho ctnostech jde od úst k ústům; otec o nich vypravuje synu, matka dceři, domácí cizinci, a ti opět potomkům svým, tak že dnešního dne po celé naší milé vlasti s největší uctivostí vyslovuje se jméno svatého Prokopa! A právě tato místa zasvěcena jsou bohabojným životem svatého Prokopa; tu návrší, která slychala horlivé modlitby, jež světec náš k nebesům vysílal co vonný dým obětí; tu lesy, které i nad jeho hlavou šuměly píseň chvály Hospodinu; tu konečně role, která i on smáčel potem svým ke cti a chvále Boží!

O není mi třeba vypisovati vám bohubíby život našeho svatého rodáka; vždyť není cizincem nám! Jiná však otázka tane mi na mysli, i na jazyku, a tu si dnes zodpovíme, totiž:

Proč světec Prokop vše na světě milé opustil, a zde na poušti až do vysokého stáří v tuhém sebe zapírání dlel? Proč raději radostí života pospolitého nezakoušel na královském Vyšehradě co kanovník? A proč ve zdejší, ondy pusté krajině vyvolil si opuštěnou jeskyni za příbytek svůj? Proč muž tento, který mohl život příjemný a skvělý vésti, zde o hladu a žízni pracoval pro jiné, a v zapírání žádostí svých o samotě věk svůj trávil?

Odpověď na všechny ty otázky, tuším, že leží v slovech: „V Bohu jest spasení mé, a sláva má: Bůh jest pomoc má, a naděje má v Bohu jest.“ Ano, Bůh to byl, který svatého Prokopa naplňoval útechou a silou v rozličných pokušeních těla i ďábla, Bůh jemu předkládal, jak nejsou rovná utrpení světa tohoto slávy, která má po smrti zjevena býti v nás; Bůh v trýzních a strastech ho těšil slovy: „raduj se a vesel, neb odměna tvá hojná jest v nebesích!“

Důvěra v Boha, a naděje v odplatu věčnou byly tedy příčinami zapírání se svatého Prokopa; pravá křesťanská naděje byla ta páka, kterou vyzdvihnul se v posvátný stánek slávy nebeské!

O naděje křesťanská! tys svatá palma míru, zasazená samým Bohem v toto slzavé údolí země, ty chlad nám poskytuješ v ohni zlych žádostí, tys občerstvením všem,

kterých lační a žízní po spravedlnosti Boží, tys pokladem pravých učeníků Ježíšových! O, že tak málo lidí zná vznešenou cenu tvou! Jak blaze bylo by nám, kdyby každý z nás jednal, jak nám křesťanská naděje jednati velí, a vše snášel a trpěl pro odplatu věčnou! —

Když ale doufání v Boha tak převzácnou jest a nám tak velice prospěšnou, táž se, v čem tedy vlastně záleží ta naděje křesťanská? K této otázce odpovídám:

Hřích prvních rodičů spásobil i jim i nám, kteříž od nich pocházíme, dvojitě zlo na duši: předně oslepil duchovně člověka, tak aby vůli Boží dobře rozeznati nemohl, a za druhé jej duchovně ochromil, tak aby vůli Boží plniti nemohl. Člověk takto osleplý a ochromený byl by nutně musel navždy zahynouti, kdyby nevyzpytatelná láska Boží tohoto tvora kleslého nebyla opět k životu přivedla, slibující mu hned po nešťastném pádu jeho Vykupitele.

Slibovaný tento Vykupitel jest Ježíš Kristus, Syn Boží a spolu i člověk; on smrtí svou přibil viny naše na kříž, on osvětlil svým učením temnotu oslepeného rozumu našeho, a seslal nám Ducha sv., aby jím i vůle naše napravena a posilněna byla; a tak Jemu máme co děkovati, že opět vše to doufati můžeme, k čemu jsme původně stvořeni byli, totiž život věčný, blažené obcování se Stvořitelem.

Poznáváte již, co jest naděje křesťanská? Naděje jest ctnost od Boha duši naší vštípená, kterou důvěrně a s jistotou očekáváme, že nám Bůh pro zásluhy Ježíše Krista, Syna svého, dá hojnou odměnu v životě tomto i onom.

A které jsou ty věci, kteréž od Boha s jistotou očekávati máme? — Řeknu to zkrátka: doufejme vše dobré pro duši i pro tělo!

Na světě bez naděje nebylo by lze vydržeti; člověk by si musel téměř zoufati. Naděje však provází člověka od kolébky, a neopustí ho ani na lůžku smrtelném; jí přemáhá člověk všechny obtíže života. Rolník pracuje až do unavení, od červánků raních až do doby, kdy noc temný plášť svůj rozestře po zemi; on oře a seje, čistí a zlepšuje role svá, a proč? poněvadž naděje pohání ho, že čím více se vynasnaží, tím hojnější úrody čekati může. Vojín snáší vedro i mráz, hlad i žízeň, nasazuje zdraví i život; kdo síly mu dává? Jest to naděje, že snažením svým uhájí vlast i krále. Otec, matka probděl mnohdy celé noci ve starostech o své děti, kdo je sílí? Jest to naděje, že když děti dobře vychovají, jednou na

nich radosti a požehnání Božího se dočkají. Řemeslník, umělec, učenec — zkrátka každý člověk v nějakém oboru síly své napíná, tak že ku podivu nám to přichází, jak možno člověku tak velikého namáhání vydržeti, a odkud tolik odhodlanosti bere ku přetěžkým podnikům svým.

Ale sledujeme-li příčiny snažení toho, shledáme, že u každého jest tajným pobadatelem — naděje odměny, vyznamenání, zaopatření sebe.

Avšak naděje naše bývají velmi klamné; při nejpilnějším snažení nedočkáme se mnohdy, čeho jsme se nadáli. Rolník čeká hojnou úrodu, a Bůh povodní, neb suchem, neb požárem zmaří naději jeho. Vojín očekává čest, a dojde hanby; vždyť člověk míní, Pán Bůh ale mění! Rodiče těší se na uznanost dítěte, a dočkají se často trpkého nevděku!

Ale i kdyby naděje světa tohoto nebyla tak klamná, a kdybychom i všeho se dočkali právě tak, jak jsme snad očekávali, jsou přece radosti naše velmi nedokonalé. Byť člověk měl bohatství sebe větší, a moc sebe vyšší, a bytí i přebytek měl všeho toho, co srdce i hrdlo ráčí, tím vším přece srdce své nenasytí; v srdci zůstává prázdnota, a člověk pozoruje, že se ku štěstí jeho posud něčeho nedostává! Ba ovšem, neboť věčně pravdivými zůstanou slova, která vyslovil veliký znatel srdce lidského, svatý Augustin: „Srdce člověka neupokojí se, dokud nespočine v tobě, ó Pane!“

O ano, člověk od Boha stvořený, stvořen jest opět jen pro Boha, a kdykoliv svůj pravý cíl z očí pouští, a po věcech časných baží, nikdy uspokojení dosíci nemůže. Bůh žádá, bychom jen toho, což Jeho jest, žádali, a jen o to péči měli, jak bychom Jeho svatou vůli plnili, a za to jednou životem věčným odměněni byli. Naděje tato v Boha sklamati nás nemůže, poněvadž Bůh, který tu naději v srdce naše vštípl, a ji ustavičně pěstuje, věčná pravda jest.

Ano, On to jest, jenž slibuje pronásledovaným, utiskovaným, trpícím: „Nejsou rovná utrpení a pronásledování vaše té slávy, ježto se zjeví ve vás.“ Z téže příčiny nemůže sklamána býti naděje chudobných, opuštěných, osiřelých: „Bůh má více, než rozdal.“ Povždy platná zůstane i naděje zarmoucených, že jednou potěšení budou tam, kde slzy netekou, kde není bolesti ani smrti. Vždyť kdo to slibuje, není člověk, který slovo své často splnit nemůže, často ani nechce, ale jest to sám věčně pravdomluvný, všemohoucí Bůh!

Jestliže ale z jedné strany pozorujeme

hojnou odměnu, kterou Bůh slibuje za konání Jeho svaté vůle, a za utrpení, kteréž z lásky k Němu snášíme, a uvažujeme-li z druhé strany slabost vůle lidské, kteráž sama o sobě ku konání vůle Boží a ku snášení utrpení od Boha na nás seslaných nedostačuje: nemůžeme jinak souditi, než že Bůh, kterýž naše spasení chce, dojistá i tím vším ve své neskonale dobrotě nás asi zaopatří, což ku spasení tomu napomáhá, a že všeho toho nás sprostí, což na zavadu by nám býti mohlo. A skutečně Bůh tak činí, vždyť slova Spasitele našeho zní: „Hleďte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, a vše ostatní bude vám přidáno,“ t. j. snažte se všude, ve všem a vždy jednati dle vůle Boží, a vše ostatní Bůh vám poskytne; byť jste Ho o to i neprosili, bude vám přidáno jako nádavkem. A skutečně věčná láska jednoho každého povolala a povolává do stavu takového, v němž nejsnáze spasení svého dojíti může; některé pak i do zvláštních okolností postavila, aby nad jiné se vyznamenali skutky hrdinskými u víře, naději a lásce k Bohu. Tak jedni stali se proroky, jiní apoštoly, jiní kněžími, jiní rolníky, jiní řemeslníky, jiní umělci neb učenci; jeden má všeho hojnost, druhý tře nouzi; jeden je vážen, druhý povrhován; jeden obkláčen četnou rodinou, druhý bezdětek; jeden ošetřován pečlivými rodiči, druhý osiřelý, opuštěný. Rozličné Bůh usoudil jednotlivcům povolání, ale jeden poklad má býti majetkem všech, a ten jest — naděje křesťanská, naděje, že všechno snažení naše zde na zemi svrchované odměny dojde ve věčném, blaženém spojení s Ježíšem Kristem. Naděje ta přemáhá každou obtíž, činí každou práci, každé zapření sebe snadným, ona posypává toto slzavé údolí kvítím útěchy, ona povznáší ducha ku slastem nebeským; naděje křesťanská naplňuje nebeskou říši tisíci mučovníků, vyznavačů, panen a kajíčků!

Naděje křesťanská vyvedla i sv. Prokopa z hluchého života městského, a přivedla ho v pusté tehdejší krajiny tyto; naděje křesťanská ho zde sílila v pokušeních těla i ďábla, naděje křesťanská železnou mu vůli dala, aby vše pro milého Ježíše snášel, vše Jemu k vůli činil, pro rozmnožení chvály Boží poustevnu v klášter a kapličku v krásný chrám proměnil; důvěra v Boha i moudrost mu dala, jak by předky naše Boha znáti a milovati naučil. O jak krásná jest naděje křesťana, a jak vznešená, unášející! Zalmista Páně dávo před narozením Ježíše Krista, Vykupitele slibovaného, spoléhal

již na budoucí zásluhu Jeho a modlil se: „V Bohu jest spasení mé, a sláva má: Bůh jest pomoc má a naděje má v Bohu jest.“ Svátý Prokop, — ale nejen on, všickni svatí a světice, všickni přátelé Boží, připomínající si vykoupení skrze Ježíše Krista, z plna srdce Bohu se oddávali, Jemu vše k vůli činili, od Něho jediného vše očekávali. Což neměli bychom i my, kteříž taktéž vykoupení jsme krví Syna Božího, a taktéž na křtu svatém přijati do počtu vyvolených přátel Božích, neměli bychom i my ze vši mysli a síly své spasení od Boha i prostředky k němu očekávati, a říkati se žalmistou Páně: „V Bohu jest spasení mé a sláva má: Bůh jest pomoc má, a naděje má v Bohu jest?“

Ovšem krásná to věc, zcela odevzdati se Bohu, ale co možno bylo světci, to není možno nám ubohým, kteříž těžkou práci se zabýváme, a Bohu tak dokona obětovat se nemůžeme — říkávají mnozí křesťané, chtějí omluviti svou ospalost u konání skutků bohulibých. Táže se tedy, máme-liž i my všichni, v povolání jakémkoliv, právo k zaslíbení Božím, či jest zaslíbení Boží podílem jen několika málo vyvolených? — Zdaž možno i nám s důvěrou od Boha očekávati korunu nebeské slávy i všechny ty pomůcky, které nám k slávě věčné dopomoci mohou? — A odpovídám: Příčiny naší naděje tak jsou četné, že ani vypočísti se nedají! Ohledni se, milý človče, vpravo neb v levo, hleď zrakem svým vzhůru k nebesům neb dolů k zemi, popať v před či v zad, bádej v přírodě či ve zjevení Božím, v dějinách aneb v životě, a vždycky se přesvědčíš, že Bůh pomocnou ruku svou všude a vždy nám nabízí, a že na věky zahanben nebude, kdo naděje v Boha netratí. A také ze všech stavů a všeho povolání svatí v nebesích slávy věčné požívají.

Bůh jest naším Stvořitelem, on v tento svět nás postavil, on věčnou láskou nás miluje, a proto vždy ochoten jest nám dobrodiní prokazovati, jak již z toho vysvítá, že od nás Otcem nazývati se dává; on jest i všemohoucí, že veškerá přání naše vyplniti může. A kde nalezneme otce, kterýž by oplýváje hojností všeho, neposkytnul dítkám toho, čeho potřebí mají? Aneb může matka zapomenouti se nad dítětem svým, tak aby nepečovala o potřeby jeho? „A kdyby i otec i matka zapomenu, ale vepsány vás nosím v ruku svých,“ dosvědčuje sám Bůh ústy Isaiáše proroka.

Nechť tedy bída naše jest sebe větší, nechť nepřítel sebe více na nás doléhá, a

kdyby samo peklo se všemi mocnostmi vyřítilo se proti nám, netřeba se nám báti. Když Bůh s námi, kdož proti nám? — Týž Otec vládne nad námi, nad lidem vyvoleným zákona nového, kterýž vytrhnul lid vyvolený zákona starého z porobenství egyptského, a kterýž jindy 185.000 bojovníků krále Senacheriba za jedinou noc pohubil, aby lid svůj vysvobodil!

Co ale naději naši zvlášť sfliti a utvrditi musí, jest neskončená dobrota a milosrdenství Boží. „Tvoje milosrdenství, ó Bože! jest má jediná naděje,“ volá sv. Augustin. Jsme sice hříšníci, a tedy nehodni dobroty a lásky Boží, a Bůh sám lépe než my sami zná nehodnost naši; proto ale přece nám nařizuje, bychom vši důvěrou na Jeho milosrdenství se spoléhali, a v prostotě srdce svého ho hledali. A bychom o velikosti milosrdenství a slitování jeho ni nejmenší pochybnosti neměli, zjistil nám milosrdenství své, takřka, písmem a pečeti; písmo to psáno jest na kříži, a pečete jsou rány Krista Pána! Vlastního Syna jednorozeného vydal za nás na smrt, abychom se přesvědčili, že ničeho není, čeho by láska jeho nám odepřít mohla! Z každé rány na těle Ježíše Krista vychází hlas: „Doufej v Boha!“ Na kříž napsal otec nebeský krví Syna svého: „Tak velice miluji svět, že na smrt vydávám jednorozeného Syna, tak aby všickni, kteříž věří v Něho, nezahynuli, ale měli život věčný.“

O rcete, Nejmilejší! kde jest hlouběji naše naděje zakotvena, než právě na hoře Kalvarii? Jestliže naději porovnáváme s kotvou, která nás v bouřích života přidržuje k dobrotě a milosrdenství Božím, pravím, že kotva tato jest kříž, skrze kterýž Bůh smířen a spojen jest co nejúžeji se světem!

Naděje v Ukřižovaného sílila světce Prokopa na poušti, a proto i před svou poustevnou měl postavený kříž, o kříži činil nejraději rozjímání svá, kříže stavěl rodákům svým před oči, aby poznali, kde útěchu, pomoc, naději hledati mají. A až posud naděje v Ukřižovaného šlechtí, k nebesům povznášá člověka. O kůž by ji každý pěstoval v srdci svém, a tak zaslíbení jejích účastným se stal! O požehnaný člověk ten, kterýž vše doufání na Boha skládá; on bude, abych mluvil s prorokem Jeremiášem, „jako strom, který zasazen jest při vodách řeky, kterýž netrpí ani vedrem slunečním ani suchem, poněvadž kořeny své napájí v řece. Listy jeho povždy zůstanou zelené a i v čas sucha nepřestane vydávati ovoce.“ Na sv. Prokopu příklad máme, kte-

rak milostí Boží jako pramenem sílen, nepřestal vydávati vždy nové ovoce skutků dobrých, až naděje jeho proměnila se v skutečnost, a on směl Ježíše Krista patřiti tvář v tvář!

Naděje křesťanská co dar Boží zvláštní potravu a sílu bere z horlivých modliteb, z rozjímání o Božských věcech a z přijímání svatých svátostí. Jako sv. Prokop, tak i vy, rozmilí v Kristu, utíkejte se rádi do tiché komůrky srdce svého, s Bohem rádi rozmlouvejte, rádi co hosta u sebe jej přijímejte, a kdykoliv nastane soužení, protiventství, pronásledování druhu jakéhokoli, vždy oko upřené mějte k nebesům a na odměnu, kterouž chystá nám Kristus Ježíš, kteráž tak mnohá, tak vzácná, tak nade vše pomyšlení velká jest, že na světě ničeho podobného ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, aniž kdy na srdce lidské vstoupilo!

Jádrem, základem všeho našeho jednání buďtež vždy slova: „V Bohu jest spase-ní mé a sláva má: Bůh jest pomoc má, a naděje má v Bohu jest!“ a věčný a pravdivý Bůh nedá nám zahanbenu býti ani zde, ani na věčnosti, ale v životě tomto nás provázeti bude, ve smrti posilní nás, a po smrti k rodáku našemu, sv. Prokopu v slávu Ježíše Krista nás uvede. Amen.

Řeč

o slavnosti sv. Cyrilla a Methoděje.

„Synové Sionští plesejte a veselte se v Hospodinu, Bohu vašem, nebo dal vám učitele spravedlnosti.“
(Joel 2, 23.)

Utěšeně sice, ale přece jen pohnutě rozšiřovalo se království Boží, od Syna Božího založené, zde na zemi. —

Již byli národové jižní a západní Evropy oblaženi spásonosným učením Kristovým, již drahé času vzývali jméno Boha Trojediného, ale Slované potáceli se ještě ve tmách bludu. Byliť praotcové naši před tisícem let ještě pohany. Oni neznali pravého Boha, neznali jména Onoho, v němž jedině spása jest, — ubeží, politování hodní předkové naši! I slitoval se Pán nad lidem svým a poslal mu učitele spravedlnosti, kteří naučili jej znáti nejsv. jméno Ježíš, a uvedli jej v jednotu sv. Církve. Znáte N! ty muže, znáte ty naše učitele spravedlnosti? Ó vy je znáte všickni, vždyť všickni se k nim hlásíte, všickni je ctíte co své otce, milujete je, své největší po Bohu dobrodince, všickni vyznáváte touž sv. víru, kterou oni praotcům

naším přinesli. Jsouť to naši sv. apoštolové Cyrill a Methoděj. Ó zdaž může býti někoho mezi námi, jehož srdce nechvělo by se dnes vznešenými, zbožnými city díky za onen veliký poklad víry sv., již oni nám přinesli! Které srdce slovanské neradovalo by se a neplesalo by dnes v Hospodinu, kdy slavíme slavnou památku jejich! Ó radujme se, bratří, radostí křesťanů, kteří dobře vědí, čím jim je sv. víra; proto volám slovy proroka Joële: Plesej, národe Slovanský, plesej, náš Sione, Velehrade, — slavímeť svátek našich učitelů spravedlnosti, které Hospodin nám dal! — Oči všech synů národa Slovanského obráceny jsou dnes k slovanskému Sionu na Moravě, — nuže, zaleťmež, N! i my v duchu tam na luhy moravské, tam k báním Velehradským, odkudž vzešla nám jítřena sv. náboženství; a spojmež zpěvy a modlitby své s chvalozpěvy a s modlitbami poutníků Velehradských v jeden slavný chorál k důstojnému uctění sv. apoštolů našich slovanských! Podnětem pak k tomuto uctění budiž nám úvaha o nesmírném dobrodiní, jež nám tito sv. apoštolé naši prokázali tím, že

I. uvedli národ náš v lůno pravé Církve Kristovy, a že

II. nám tím i spásu věčnou i časnou přinesli.

I.

Na hradě knížete Rastislava rozložil se slavnostní, svátečný ruch. Z širé Moravy sešli se k pokynutí vládcovu přední lidu, vладыkové, kmeti i lechové, a shromáždili se nesčíslní zástupové lidu, aby uvítali vzácných hostů. „Dnes, dnes přijítí mají Cyrill a Methoděj, dnes staneme se účastnými požehnání nebes!“ — tak volají zástupové. Z dalekého Řecka přicházejí k lidu slovanskému apoštolové Páně, — před nimi jde pověst o jejich sv. životě, o jejich horlivosti a moudrosti, a nevýslovná touha lidu moravského letí jim vstříc. Hle, — již se blíží ku branám Velehradským sv. věrozvěstové tito, — jásající vítají je kníže i lid, jedni prolévají slzy radosti, druhí vrhají se na kolena, jiní líbají u sv. zanícení lemšatu jejich. Vždyť přinášejí mužové ti poklad nejvzácnější, poklad, za nějž lze koupiti věčnost nebe, vždyť přinášejí víru Kristovu. A proto ten ples, to radostné volání. Ozvěna pak radosti té jde od města k městu, od dědiny k dědině, a zalétá i do posledních chatrčí horských. A mužové ti hlásají Krista ukřižovaného, slova jejich padají na půdu úrodnou, požehnání Boží sleduje šlépěje jejich, — tisícové přijímají křest, v krátké

době mizí šalba pohanství, kácí se bůžkové mrtví, a zasvěcují se chrámové Bohu Troj-jedinému. A z Moravy vzhází jítřena spásy i pro Čechy, křtem Bořivojovým otvírá se i pro zemi českou brána království nebeského.

I my, N! máme příčinu radovati se s předky svými; vždyť my, synové církve katolické, vyznáváme posud tu starou víru, kterou Cyrill a Methoděj u nás zasili. A že C. a M. skutečně byli apoštoly pravé církve Kristovy, hlásající učení oné církve, kteráž jest *jedna, svatá, katolická a apoštolská*, najo- jisto stvrzuje dějepis.

a) Kristus Ježíš založil ku spasení člověčenstva církev *jednu a jedinou*. V oné rozhodné hodině, kdy počítí měla bolestná cesta jeho na Golgotu, a kdy u vroucí modlitbě doporučoval Otcí nebeskému sebe i své učedníky, zvolal Pán: „*Otče svatý, zachovej je, které jsi mi dal ve jménu svém, aby byli jedno, jakož i my.*“ (Jan 17, 11.). Aby ale jednotu v učení svém božském navždy utvrdil, přenesl Pán na sv. Petra apoštola, jakož i na nástupce jeho, římské papeže, vrchní dozor nad celým věřícím stádem svým. K sv. Petrovi pravil totiž Pán: „*Pasiž beránky — pasíž ovce mé,*“ jej učinil tudíž základem a středem jednoty v církvi své. Tedy jediné ona církev, která má římského biskupa co nástupce Petrova za viditelnou hlavu, jest pravá církev Páně, v níž a při níž jest „jeden Pán, jedna víra, jeden křest.“ A do této jedné a jediné církve uvedli národ náš sv. apoštolové slovanští, nebo oni uznávali biskupa římského za hlavu církve sv., což dokazuje tato událost ze života jejich:

Oba sv. bratři přinesli na Moravu sv. evangelium přeložené na jazyk slovanský, a hlásali praotcům našim slova spásy v přirozeném, mateřském jazyku jejich. Ale biskupové bavorští obžalovali je u stolice apoštolské z bludařství a rozkolnictví, které prý pod rouškou jazyka slovanského rozšiřují. Nekřesťanskou vášní jali se sv. Methoděje pronásledovati, a dovedli toho, že sv. muž tento upadl u dvoru Svatoplukova v nemilost, ba oni tak vášnivě si počínali, že jej i zajali a přes dvě léta v Bavorích věznili. Ale sv. Methoděj pevně doufal v Boha, že osvědčí nevinnost jeho, a nezklamal se. Když přišel čas, kdy očistiti se měl z bludařství, jímž narknut byl, tu s radostí podnikl s bratrem svým obtížnou cestu do dalekého Říma, aby zde, u náměstka apoštolského, dokázal svou pravověrnost a lásku k stolici svaté. A hle, sv. otec Jan VIII. vydal oběma sv. bratřím slavné svědectví

pravověrnosti jejich, chválil jejich věrnost a horlivost, ustanovil je za biskupy říše moravské a potvrdil bohoslužbu slovanskou jimi zavedenou. Sv. Cyrill zůstal však již v Římě, kde r. 868. blahoslavený život svůj dokonal, Methoděj ale vrátil se na Moravu a byl zde prvním arcibiskupem až do své smrti r. 885. Z toho poznáváme, že sv. apoštolové naši uznávali papeže římského za viditelnou hlavu církve, a že tudíž byli synové té církve, kteráž jest jedna.

b) Dále *svatá* jest pravá církev, poně- vadž zakladatel její nejsvětější Bůh jest, a poněvadž ona jediná k svatosti vede. Sv. ap. Pavel píše v listu k Efes. (5, 26.—27.), že *Kristus miloval církev a vydal sebe samého za ni . . . aby byla svatá a neposkvrněná*. Proto volá týž apoštol na jiném místě: (I. Thes. 4, 3.) „*tat jest zajisté vůle Boží — posvěcení vaše.*“ Účel církve Páně jest tedy ten, aby údové její stali se svatými. K svatosti vede ale pouze posvěcující milost Boží, která se udílí ve sv. svátostech. Tyto svátosti rozdávají se jenom v církvi katolické způsobem řádným, jenom ona chová nevyčerpatedlný pramen milosti Boží, kterou získal nám Kristus svou smrtí na kříži. A tyto sv. svátosti pravé, katolické církve rozdávali sv. apoštolové slovanští předkům našim obmytím křtu sv.: totiž přijímali je do lůna církve, svátostí sv. břimování poskytovali jim sílu Ducha sv. k neohroženému vyznávání víry sv., rozdávali převznešená tajemství velebné svátosti oltářní, rozhrěšovali kající hříšníky ve svátosti sv. pokání, posvěcovali kněze, žehnali snatky manželské, a udíleli umírajícím útěchu a posilu na cestu do onoho života svátostí posledního pomazání. Tedy skutečně sv. apoštolové slovanští uvedli národ náš do lůna té církve, která má sedmero sv. svátostí Kristem samým ustanovených a která takto údy své k svatosti vede.

Tato církev mučednickou smrtí apoštolů Petra a Pavla zasvěcená, krví nescíslných světců Božích zúrodněná brzo se zakotvila v národu našem, a než stoletímínulo, byla církev Cyrillo-Methodějská i v Čechách krví sv. Václava a Ludmily zasvěcena. Sv. Václav a sv. Ludmila otevřeli tu bránu slávy, jíž ubíral se pak velebný průvod světců, — dědiců, ochranců, synů národa českého. A jako církev sv. vyzývá a ctí svaté, kteří, dobojovavše boj dobrý nyní v nebesích na tvář Boží patří, jako církev v uctivosti chová vše, co nám tyto miláčky Páně připomíná, tedy i ostatky těl jejich; podobně činili i sv. Cyrill a Methoděj. Oba

svatí bratři přišli na svých cestách apoštolských, dříve než na Moravu povoláni byli, až do oné krajiny na Černém moři, kam sv. papež Klement od pohanského císaře římského do vyhnanství poslán byl, a kde co mučedník zemřel. Tam, na poloostrovu Chersonésském nalezli tělesné ostatky tohoto sv. papeže, a co předrahy klenot všude je s sebou nosili, ve veliké uctivosti je majíce. I přišli s nimi i na Moravu, a aj, úcta k sv. Klementu brzo zdomácněla mezi lidem slovanským, čehož svědectvím jest, že první chrám křesťanský v Čechách, zbudovaný od knížete Bořivoje na Levém Hradci nad Vltavou, posvěcen byl ku cti svátce tohoto. — Úcta, kterou sv. apoštolové slovanští vzdávali sv. ostatkům těmto, opět novým jest důkazem, že byli věrnými apoštoly pravé církve, kteráž jest svatá.

c) Dále jest církev Kristova *katolická, všeobecná*. Kristus Ježíš poručil apoštolům svým, aby šli do celého světa a učili všechny národy. Určil tedy Spasitel církev svou pro všechny národy, pro všechny časy, a žádal výslovně od svých učeníků katolickou, t. j. všeobecnou víru, an pravil: *„Zrušil-li by kdo jedno z nejmenších přikázání mých a učil-li by tak lidi, nejmenším slouží bude v království nebeském.“* (Mat. 5, 19.) A tuto víru všeobecnou chová věrně jediná Církev římsko-katolická, poněvadž ona jediná učí tomu, co vždy a všude od časů apoštolských hlášáno a věreno bylo, co pravdou Kristovou jest, nechť jest to v Písmě sv. napsáno čili pouze v ústním podání zachováno. A této sv. katolické církve drželi se naši sv. apoštolové pevně a věrně, a oběma dostalo se od papeže římského svědectví o pravověrnosti jejich, ano stolice apoštolská ještě jednou dotvrdila později sv. Methodějovi, že věrně lne k učení, jež hlásá církev římskokatolická.

d) Konečně víme, že učení, hlášané našimi sv. apoštoly mělo i čtvrtou známku pravé církve Kristovy, kteráž jest *apoštolská*. Kristus Pán vyvolil si dvanácte apoštolů a dal jim moc, aby hlásali sv. evangelium a udíleli všem věřícím sv. svátosti, ku kterémuž účelu seslal jim Ducha sv. a ustanovil je kněžími Církve sv. Proto píše sv. Pavel v listu ku Kor. (I. Kor. 4, 1.): *„Tak o nás smýšlej člověk jako o služebnících Kristových a rozdávacích tajemství Božích.“* Jenom ti, kterým apoštolské plnomocenství od samých sv. apoštolů neb jejich řádných nástupců v svátosti svěcení kněžstva uděleno bylo, jsou řádní, právomocní pastýřové, kteří od Du-

cha sv. jsou ustanoveni, aby pásli stáde Kristovo, řídili církev Páně. A jenom ta Církev, která má takové řádné nástupce sv. apoštolů, jimiž jsou biskupové a kněží, jest, jak dí sv. Pavel: *vzdělána na základě apoštolů a proroků, kdež jest nejhlubší úhel-ný kámen sám Kristus Ježíš,*“ t. j. jenom ta církev jest v pravdě apoštolská a má zaslíbení Krista Ježíše.

A hle, sv. apoštolové slovanští byli skutečně řádní kněží této apoštolské církve Páně, neboť nástupce sv. Petra, římský papež, posvětil je za řádné biskupy moravské. — Tak dokázáno, že víra, kterou nám hlásali naši svatí apoštolové slovanští, jest víra církve jedné, svaté, katolické a apoštolské, čili víra církve Kristovy. Nuže tedy N. vzhůru pozdvihněme mysl i srdce k Bohu děkující za milost pravé víry, a žehnejme památce obou sv. bratřím, jichž Hospodin užil co vyvolených nástrojů k zasetí božského semene sv. víry v národě našem. Obnovmež dnes slib, že zůstaneme povždy věrni této církvi Cyrillo-Methodějské!

Velebmež moudrou Prozřetelnost Boží, která ustanovila k řízení Církve své apoštolskou Stolicí sv. Petra. Držme se věrně sv. Otce Pia, který v rozkacené bouři věku našeho, ve vlnobití nevěry a vzámahajícího se ducha nemravnosti a zuřivého pronásledování církve sv. nepohnutý stojí jako skála.

Tím osvědčíme nejlépe své vděky našim prvoučitelům spravedlnosti křesťanské, Cyrillu a Methodějovi, tím dokážeme nejlépe, že vážíme si památky sv. mužů těchto, když rozhodně odmítneme od sebe hlasy nevěrecké a protikatolické, třeba by se ozývaly i v rouše českém, a třeba by vycházely od mužů, kterých nejeden našinec jinak si váží. — Ano my si vážití musíme především a hlavně toho, co nám má býti nejdražším, a to je víra, víra pravá, nebo jenom víra sv. katolická nás časné i věčné blaženými učiniti může.

II.

Zlatá slova napsal sv. Augustin, že srdce lidské nenalezá trvalého pokoje; leč v Bohu. Člověk, ba celí národové, kteří mimo Boha hledají štěstí a pokoj trvalý, podobají se nerozumnému děcku, které honí se po lesklých bublinkách, — jež jakmile rukou se jich dotklo, ztrácí se v nivec. Ba ovšem, pravý pokoj, pravé štěstí, pravou spásu, — tu nelze najíti v bublinkách pomfjejícího světa, ta spočívá na základě jiném, totiž v úplném spojení s Bohem skrze nadpřirozenou milost Boží, kterou chová a rozdává církev sv. Jenom v církvi sv. nalezá tedy srdce

naše pokoje trvalého, *spásy věčné i časné*. Sv. apoštolové slovanští uvedli národ náš do lůna této Církve a tím právě získali nám spásu tu, a sice nejprve *věcnou*.

Kristus Ježíš složil všechno své učení, všechny své milosti ve sv. církvi. Kdo jí věří, a žije v ní a dle učení jejího, bude spasen; kdo jí ale nevěří, ten bude dle slov samého Krista zavržen. Slyšeli jsme, že jediná církev katol. chová přesné, žádnými výmysly lidskými nezkalené učení Páně, že jenom církev katol. má tu víru, o níž Apoštol dí, že bez ní nelze se Bohu líbiti. Kdo této církve neposlouchá, protivuje se zřejmému příkazu Páně, nebo *„kdo církve neposlouchá, budiž tobě jako pohan a publikán.“* — Kdo jí nevěří, proti ní brojí, ten brojí proti samému Kristu, který pravil apoštolům: *„Kdo vás slyší, mne slyší, kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá.“* (Luk. 10, 16.)

Jenom církev katol. má řádné rozdávače sv. svátostí, kněze, kteří povolání a moc svou od samého Krista mají; jiné tak zvané „církve“, které se odtrhly od církve katol., nemají kněžství, nemají-li ale kněží, nemají rozdávačů sv. svátostí, nemají svátostí, nemají milosti, bez níž nelze spasenu býti. Jenom v církvi katol. nalezáme nevyváženou studnici milosti Kristovy, která sedmerým tokem sv. svátostí řine se do všech údů jejich, udílí jim život věčný. Jestli církev katol., jak dí sv. Petr, korábem Noemovým: jako za dnů Noemových jenom ti unikli všeobecné záhubě, kdož na korábu byli, tak jenom ti dojdou spasení, kdož jsou údobé Církve; kdo na této lodi není, utone! Mimo církev katol. jest jenom blud, temnost, domněnky lidské. Když k vám tedy, N.!, za dnů našich přijdou lidé, kteří namlouvají vám budou, že je víra jako víra — nedejte se klamati. Kdo tvrdí, že víra jako víra, ten hlásá, že pravda jako lež, světlo jako tma, černé jako bílé; to je ale svědectví buď svrchované zaslepenosti duševní aneb dábské zlomyslnosti: — a té byste spíše uvěřili nežli Kristu?

Církev katol. přináší nám ale netoliko toto spasení věčné, ale i blaho vezdejší, *časné*. —

Církev katol. svým blahodárným působením založila pevný řád v rodině, v obci, v celých národech.

Naučila rodiče tomu, že děti jejich jsou drahocenným pokladem, z něhož jednou bude jim přísné účty klásti před Bohem; děti naučila lásce a poslušnosti k rodičům, jinochy a panny poučila o vznešenosti čistoty srdce, manžely o věrnosti a lásce

v Kristu. Bohatému pravila církev, že poklady jeho jsou věci pomíjející, a napomenula jej, aby shromáždil si též poklady nehynoucí, kladla mu na srdce, aby dobročinností prokazovanou chudému a bídnému vykupoval své hříchy. Chudého naučila církev trpělivosti, ona stírala slzy trpících, dávala pronásledovanému útočiště, a nemocnému posily. Církev naučila lidstvo mravnosti a ctnosti, jedinému to pevnému základu trvání společnosti lidské. Církev naučila poddané poslušnosti které svět pohanický neznal, učíc že každá vrchnost od Boha jest; ale volala též k vládařům, aby mírně a laskavě zacházeli s podřízenci svými, hlásajíc, že knížata, kteří nosí žezlo ve jménu Božím, mají býti otcí a nikoliv utiskovateli národů. Církev kat. vysílala nadšené, obětavé věrozvěsty své do cizích dalekých krajin, aby jim přinesli učení spásy, je vzdělali a u nich pevný, společenský řád založili. (Dokončení.)

Kam se děla blaženost?

(Allegorie.)

V pazderně za vesnicí umírá vdova. Umírá pokojně. Dala se zaopatřiti, smířila se s Bohem, jemuž ráda po celý život sloužila. Oko své častěji upírá na kříž, jenž před ní visí na stěně a pak na chvílku obrácí je na předměty kolem, jakoby i s těmi se loučila. Lidí tu není; snad přijdou později? A přece je tu někdo! Jaká to postava vzpřímila se tam v koutku u postele? — Je to ženská, trochu již přistárlá, ale z tváře usmívá se blahý poklid. Na sobě má šedivé, řasné šaty a jest v ně celá upiata. Přes chvílku nahýbá se k ženě a obou tváře se vždy vyjasní. — Vdově se přitížilo. Zavřela oči, tišeji a tišeji oddychuje, ještě jedno vzdechnutí — a duše její již je tam na soudě Božím.

Štíhlá postava přistoupila nyní tichým krokem k mrtvole a zatlačila jí oči. A opět, sepnouc ruce, vrátila se mlčky do svého koutečka.

Dě pazderny pak scházeli se lidé, strojili pohřeb, podivné však dívky nikdo si nevšiml, jakoby jí tu nebylo.

Po pohřbu přistěhoval se dědic, jakýsi příbuzný. Naše neznámá vkročila mu vstříc a prosila, by jí tu popřál útulku.

„Kdo jste?“ otázal se.

„Jsem — Blaženost. Lidé mne štváli od domu k domu, až vaše dobrá teta mne přijala, a nelitovala toho.“

„Čím se živíte a čím mi zaplatíte byt?“

„Živím se tím, že ty, kteří si toho přejí a kteří žijí podle vůle mé, dělám šťastnými. Za byt vám dám — spokojený život.“

„Bláznivá řeč!“ rozdurdil se nový pán, uchopil uzlíček, který držela v ruce, hodil ho ze dveří a ji vystrčil za ním. Bouchl dveřmi a dal na závorku, zle laje té dotíravosti lidské.

Ubohá Blaženost ocítila se v závěji sněhu. Setřásla ho a ohlíží se, kam se má obrátit. Kráčí pomalu, zamyšleně. Zdá se, že těžko rozloučila se s přibýtkem starým.

Hned na kraji u vsi stojí chalupa. Střecha nahýbá se, jakoby již již chtěla se svalit. Komín je zavát sněhem, nekouří se z něho; smutné to znamení v takové zimě. Blaženost přece se ubírá nízkými dveřmi do chatrného domku. Ve světnici je hluchno. Děti křičí zimou a hladu, matka sotva se drží, aby jim nepřizvukovala, otec pak hubuje, ba i kleje na zlé časy. Lekli se neznámého hosta. Co u nich chce?

„Nesu vám štěstí a pokoj,“ praví Blaženost, uhodnuvši jejich myšlenky.

„I toť vás vítáme, volají, jen sedněte!“ a již otírají zástěrou a rukávem židlici a přichozí ji nabízejí.

„Kde pak máte něco k jídlu, kde dříví?“ hlásí se děti.

„Toho já nemám. Ale nesu vám prostředek, jímž vaše bída stane se lehkou, vy pak všechno, co na vás Bůh složí, trpělivě ponese. Ten prostředek působí, že i v nouzi budete spokojeně žít a že si tím i nebe zasloužíte.“

„A ten prostředek jest —?“ tázala se netrpělivě žena, neboť muž se již mračil, slyše, že nemluví o jídle a topivu.

„Jsou to krátká slova Spasitele našeho: Zapři sebe sám, vezmi kříž svůj a následuj mne!“

Sotva že to ale dopověděla, okázal jí muž na dveře, žádaje nepříteliš zdvořile, aby jim tu déle neprekážela. —

Nyní zahrnula Blaženost do velikého stavení, k bohatému sedláku. V síni bylo ticho a příjemně se tu šířila vůně nějakého pečiva. Kam vejde? Je tu více dveří a všechny pěkně obarvené. Tamo něco zaslechla, otevřela — a hle, staříček dědoušek sedí u okna, tvář skrývá do rukou a — pláče. Blaženost se zarazila, tuší, že ji ani zde neuvítají.

„Co je vám, dobrý starečku?“ ptá se hlasem lahodným.

Dědoušek pozvedl tvář divě se neznámému hostu.

„Což vám na tom záleží; nepohodl

jsem se se synem, vyvadil se, jsem tady již dlouho a omrzel jsem ho. Zůstává vedle. S Pánem Bohem!“

Blaženost tiše zavřela i pospíchá, kam ji poslal dědoušek. Ve světnici veliké a čisté je příjemné teplo. Mladá žena sedí u kamen, škytá a zástěrou si utírá oči. Muž stojí u okna a hluchně na ně bubnuje prsty. Oba ohlídlí se ku dveřím na neznámou, která je zdvořile pozdravila.

„Přináším vám, čeho se vám nedostává,“ tak začala, „nesu vám domácí svornost a štěstí. Divíte se mé řeči? Zapomněla jsem vám pověditi, že jsem Blaženost. Nikde mne netrpí, ač každému přináším to, po čem touží a vzdychá. Jsem nepřítelkyně všech svárů a necháte-li mne tu, přesvědčíte se, že se pokoj a blaženost přistěhuje se mnou do domu.“

„Divná ženská,“ prohodil hospodář. „Zkusíme to, venku je komůrka, dejte si tam své věci.“

„Děkuji vám, než musím vám ještě říci, že jen pak u vás zůstanu a přinesu vám pravé blaho, když splníte jisté podmínky.“

„Již je tedy povězte!“ skočila nedočkavě do řeči manželka hospodářova.

„Mým podmínkám snadno dostojíte, jsou lehké, totiž: Miluj Boha nade všechno a bližního jako sebe samého.“

„To my děláme!“

„Neděláte. Jinak by chalupník vedle vás nehynul hladu a zimou — a proč vy jste tady v koutku plakala a proč dědoušek v osamělé světničce nařká?“

„Aha, odtud vítr věje?“ vzkřikl syn. „Poslána tedy od starého, proto tolik řečí. Tamhle jsou dveře a nechcete-li, tuhle je také hůl!“

A již zase stojí Blaženost pod širým nebem v tuhé zimě a přemýšlí, kam se má utéci.

Nedaleko za vsí na pěkném návrší pyšní se veliký zámek. A do zámku kráčí Blaženost. Na chodbách mihají se sluhové, nemluví, kynou jen rukama, našlapují na prsty, a hlas kroků jejich dusí silně koberec. Musí tak činiti: pán je dnes v špatné míře, i bojí se ostrých výstupů. Užřeli naši známou, dávají znamení, aby se vzdálila a když váhá, hrozí, že ji mocí odstraní.

Blaženost prosí; chce a musí mluvit i s jejich velitelem, je to na jeho prospěch.

Oповěděl jí. „Zase žebrák,“ hněval se pán, „máte psy, vyštvejte ji, když nechce jít po dobrém!“

„Nežebře,“ osmělil se říci služebník a pověděl, co slibuje.

„Jak jest ustrojena?“

„Podle staré mody.“

„Ať vejde!“

A Blaženost nesměle vkročila do panského pokoje.

„Co žádáte?“

„Hledám útulek. Nechci ho zadarmo. Kde mne vlídně přimou pod střechu, tam přináším pravé, s blahu, kterého, pane, vám neposkytne. váš zámek ani vaše služebnictvo.“

„Smělá řeč! A co dále?“

„Svět mi říká Blaženost. Dal mi též jiná jména. Přije si mne, chce dosáhnouti cíle, zavrhuje ale prostředky. Vy hněval jste se nedávno na náš věk, snad právem; já chci vás s tímto věkem smířiti, jen za jedno žádám.“

„Nuže, — a to jest?“

„Pamatujte vždy, že i chudák je vašim bližním a bratrem; že vezdejší statky půjčil vám Bůh k dosažení statků lepších a vyšších. Pamatujte vždy na slova písma svatého: Kterí tohoto světa požívají, jako by nepožívali; neboť pomíjí spůsobu tohoto světa.“

Posledních slov pán nezaslechl, přerušil je hlasitým smíchem. Mezi tím chopil se zvonku a zazvonil. V okamžiku objevil se služebník. Pán pokynul na zaraženou Blaženost a na dvěře a obrátil se k oknu. Sluha poznal, co to znamená — a již objevila se naše poutnice na chodbě a chvátila ku schodům.

Aby Blaženost od boháče se nestěhovala způsobem obyčejným, jako od chudáka, strčili ní nemilosrdně, až klesla na schody a dolů se valila.

Dole našel ji polomrtvou starý, šedivý vrátný. Smíloval se nad ní, vzal ji do svého pokojíku a ošetřoval, až se uzdravila. Pak ji propustil, jsa nerad, že nemůže jí déle prospěti. Bátl se pána i sluhů.

Od té doby málo zaslechl o Blaženosti a jestli tu neb tam jméno její se proneslo, shledalo se, že to byl jen klam a že jiná jakás dobrodružná tulačka jméno této dobrodějky si přivlastnila. Ovšem tuto novomodní Blaženost vítali rádi, neboť podmínky jejího blaha byly lehké a lákavé, než každý seznal brzy na svou škodu, že byl oklamán. —

Ale kam děla se pravá Blaženost? Snad již se vystěhovala se světa?

Nikoli! Blaženost bloudí podnes od chýže k paláci, klepe na okna zalepená pa-

píry i krytá skvostnými záslonami a prosí po dnes úpěnlivě, aby ji přijali pod střechu; — avšak pramálo je těch, kteří ji na čas u sebe pohostí, obyčejně pohrdá nípán i žebrák a od příbytku odhání. Vždyť je chudák oblečená podle staré mody a stále ty podivné věci žádá od těch, u nichž se má ubytovati. Ve věku devatenáctém — a zapíráti sebe, odríkatí se hluchých radostí, nebažiti tolik po statcích tohoto světa, — jaké to bláznovství, jaká přemrštěnost! Pro to marně bloudí obstárlá Blaženost od domu k domu a lidé bédují na svůj „osud“ a přičiňují se, aby sobě i jiným život ztrpčili.

K. Matějka.

D O P I S Y.

Od Metuje v červenci 1872.

(Ves Černčice.)

Ves Černčice se samotinou Homolí, s dvorem a mlýnem „Podhorním“ čítá 90 čísel s 540 obyvateli. Ve středověku stávala zde tvrz se dvorem, již obývali páni z Černčic jinak z Kácova. Z rodu jejich jsou známi: Ježek a Vilém z Černčic, bratří, kvetli 1361—1367. Kněz Vítek z Černčic byl kanovníkem na hradě Pražském s Janem Nepom., pak proboštem u sv. Jiljí a posléz děkanem u sv. Apolináře v Praze 1381—1414. Tentýž prodal 1409 vysokým školám Pražským 5 kop grošů českých ročního platu na dědictví svém v Bohuslavicích. Oldřich z Černčic prodal 1408 klášteru ženskému u sv. Anny v Praze 9 kop grošů Českých na dědictví svém v Černčicích ročního platu, a měl nápotom narovnáni s knězem Vojtěchem, farářem v Černčicích o desátky. — Arnošt z Černčic bojoval 1423—4 u Skalce a u Hořic proti Žižkovi; Jan Černčický z Kácova zakoupiv 1484 sousední statek Krčinský nad Metují, založil 1501 nad zátokou Metuje (Nové město) Hradiště, kamž se i odstěhoval. Od té doby pustla tvrz Černčická, až sešla a se rozpadla. Její místo a objem značí ještě zákopy, hradní studně, a tak zvaný „panský sad s Hradčany.“ (P. Rojek.)

Před náspý stojí posud (jindy farní — nyní filiální) chrám P. sv. Jakuba Většího ze 14. století. V středu klenutí nad oltářem jest vytesaný znak pánů Černčických z Kácova, 2 bílé lekny v červeném poli. 1580 byl sklenut a zděnou kruchtou opatřen. Uvnitř jest starobylý obraz s polovypuklou řezbou: Kr. Pán v zahradě Olivetské s učeníky, pochází z 1580; 1850 byl tamnějším duch. správcem důst. p. J. K. Rojkem (nyní děk. v Budyni nad Ohří) od záhuby uchráněn a přiměřeně obnoven. Blízko kostela sto-

jí o samotě pevná věž z 1613 za panování Rudolfa ze Sternberku postavena. Jsou na ní 3 harmonické zvony. Nejmenší 1620 přelítý má nápis: „Volej, nepřestávej, jako trouba povyš hlasu svého, a zvěstuj lidu mému mrzkosti jejich“, váží 4 centy. Prostřední slit 1512 za pana Jana Černického z Kácova, váží 10 centů, a největší o 12 centech slit 1577 za pana Volfa ze Štubenberku.

Povšimnutí zasluhuje i starobylá křtitelnice cínová z 1585, kde chrám Páně vlastním duchovním správcem ještě nadán byl. Její nápis zní: „Jdouce na veškeren svět, kažte evangelium všemu stvoření, kdož uvěří a pokřtí se, spasen bude, kdož neuvěří, zatracen bude.“ — Ž.

KRONIKA.

Z Prahy. Vyšší svěcení udělovati bude J. M. světicí p. biskup a sice ve středu 10. července podjáhensství, v pátek 12. t. m. jáhenství a v neděli 14. t. m. kněžství vždy v 7 h. ráno v seminářském chrámě u sv. Salvatora. Na kněžství vysvěceno bude 24 alumnů arcib. semináře, 1 klerik ř. maltežského, 2 ř. křižovnického, 2 ř. premonstr. na Strahově, 3 ř. premonstr. z Teplé, 2 ř. benedikt. z Břevnova a 1 piarista. Celkem tedy přibude 35 nových kněží, z nichž někteří hned v pondělí 15. t. m. v Praze sloužití budou první mši sv. a udíletí obvyklé při primicích požehnání.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 5—8. července v Emausích, od 9—12. u Milosrdných bratří, od 13—16. u Voršílek.

— Ve farním chrámu Páně *Karlínském* koná se církevní památka sv. *Cyrilla a Methoděje* od dneška slavností osmidenní. V neděli 7. t. m. (o pouti) budou v 6 h. ranní služby Boží, v 8 h. tichá mše sv., v 9 h. pontif. mše sv., v 10 h. kázání, v 11 h. tichá mše sv., odp. o 4 h. české nešpory.

— V pondělí 15. t. m. bude se slaviti výroční pouť u sv. *Jindřicha* na Novém městě tímto pořádkem: V 6 a 8 h. budou tiché mše sv., v 9 h. zpívána ranní, po té něm. kázání, v 11 h. slavná mše sv., odp. o 4 h. bude české kázání, pak nešpory s požehnáním,

— Do k. arcib. *semináře* bude přijato na příští školní rok 50 kandidátů, kteří maturitní zkoušku s dobrým prospěchem odbyli. Lhůta k podávání žádostí trvá do 20. srpna.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v mé-

síci červnu 114 chudých v nemocnicích pražských zemřelých křesťanů; celkem letos již 746 osob. — Ze zprávy o valné hromadě d. 25. června jednatelem vp. Janem Havlů přednesené vyjímáme, že spolek čítá 1500 členů, z nichž mnozí místo obyčejného ročního příspěvku 1 zl. 20 kr. věnují po 2—12 zl. Spolek obdržel též několik odkazů a více darů a podpor zvláště z okresních zastupitelstev, což slušno a spravedливо, ježto většina chudasů spolkem slušně pochovaných přináleží venkovu, tak je ze 100 pochovaných průměrně jest 90 venkovanů, 8 pražských příslušníků a 2 cizinci. — V minulém třiletí 1869—1871 pochováno spolkem 3668 osob; jmění základní vzrostlo za ty 3 roky o 2.300 zl. na 10.218 zl. Od 12 let, co spolek trvá, nebyl nižádný v Praze v pytli pochován, jako dříve bývalo a rovněž přestala i bývalá žebrota na rakev pro chudé nebožtíky. V dotčené schůzi vzdány jsou díky nejprve horlivému jednateři, pak jiným členům výboru o spolek zasloužilým, pak volbou obnoven a doplněn jest výbor.

Z Němce. V německé říši počalo zuření proti Jesuitům. Za toho křiku a lání podáváme na uvážení: „Úsudek protestantského státníka o jesuitech.“ — Protestantský státník, tajný rada Dr. Vavřinec Hannibal Fischer vynasnažil se r. 1853, by všecka obvinění jesuitův ve spisu sebral a objasnil. Spis má název: „Odsouzení záležitosti jesuitů se stanoviska historické kritiky, kladného práva a zdravého rozumu lidského“ (V Lipsku u Roberta Hoffmanna 1853). V něm nahromadil vše, co kdy nejuživější nepřátelé jesuitův vymyslili, a jaký jest výsledek zkoumání tohoto protestanta? On sám takto jej pronáší:

Tím asi jest celá řada žalob vyčerpána a výsledek jest asi ten, že ani proti jesuitům (Tovaryšstvu Ježíšovu) ani proti jednáni jich soudruhův jak z dějin minulosti tak přítomnosti důkaz uvést se nedá, že by se byli provinili proti zákonům občanským aneb mravům. . . . To všestranně objasniv neváhám nejhlubší přesvědčení své v tento rozum pronést, jsa sobě úplně vědom, že jsem zcela dobrým protestantem:

1. Řád jesuitův — bez zřetele k stanovisku významu — patří v základě svém k ústavům obdivu nejhodnějším a nejdůstojnějším, takže žádný jiný jemu po boku postavití nelze. Jednota, jež jediné a výhradně věnuje život svůj myšlence stále a s nasazováním života působiti pro čest Boží buzením zbožnosti v lidstvu — v zřeknutí

se všech pozemských požitkův, ctižádosti, vlastní svobody a nejslechetnějších radostí života rodinného — jednota ta zajisté i u těch úcty si dobývá, kteří dle náboženských náhledův svých nemohou souhlasiti s cestou, po níž možno dospěti k povznášení pravé zbožnosti.

2. Pokud dle náhledův jejich o církvi pojem zbožnosti s katolicismem splývá, minulost třistaletá dává jednotě svědectví, že co sbor od závazku svého nikdy se neuchýlila, byť i jednotliví údové v zkoušce neobstáli a křehkosti lidské podlehli. Všecky zločiny jednotlivcův uvalené na jednotu jeví se před soudnou stolicí dějin, bezpodstatnými.

3. Co se týká vystupování kongregace v přítomnosti, žádný nepředpokládatý pozorovatel časových událostí nemůže neuznati, že hlavní zřídlo rozervanosti v státech, odporu proti vši autoritě v životě státním, obecním i rodinném hledati dlužno v nynějším zjevném uchladnutí citu náboženského v lidu a tudíž že každý prostředek ku vzbuzení a oživení něžného citu náboženského, ať vychází od kteréhokoli náboženského vyznání, zasluhuje veliké podpory všech vlád, které neoddávají se bláhové myšlence, že autoritu a dynastickou oprávněnost svou mohou uchrániti omezením a vzdáváním-se částky vládní syé moci.

4. Že v činnosti řádu jesuitského musí se uznati taký prostředek, který zvláště bezprostředním působením na oživení zbožnosti ve všech vrstvách lidstva rozhodně v cestu se staví nebezpečnému svádění strany, která státy zvrátiti usiluje, což pak divu, uvaluje-li toto působení na sebe veškeru zášť těch, jenž zjevně neb tajně ku straně této se přichýlili.

5. Proto nalazáme první křiklouny proti jesuitům i mezi prvními proslavenci revoluce, k nimž se ještě připojila celá řada „deorum minorum gentium“, t. tajčkatolíci, pamfletisté a redaktři oddaní gothaismu; ti majíce pevnou oporu v starém předsudku lidu strhují množství lidí, jenž v podobných věcech žádného úsudku nemají, mžikem a nižby co tušili, s sebou, zvláště poněvadž žádný hlas proti tomu se neozývá.

6. K nejhanlivějším úkazům naší doby patří, že revolucionářský terrorismus všude zastraňuje právě znalce, jichž autorita takým bludům veřejného mínění závažným slovem vědy co nejvýdatněji v cestu vkročiti by mohla. Tak ovšem jest lid zaveden a žalobami až k omrzení přesycen, anižby se mu dostalo obhájení aneb opravy.

7. . . . Nejsa tak domýšlivým, abych osobní svůj úsudek u věci této někomu vnucovatí chtěl co autorita, mohu přece každému, kdo řídě se veřejným míněním nad celým stavem nerozvážně kříž dělá, otázku na srdce vložiti, hleděl-li přece holou pravdu hlavních obvinění proskoumati a pravost úsudků na základech těchto učiněných zkoušeti. Není-li tu pro něho omluvy a má-li se za oprávněna hlas lidu uznati za hlas Boží, pak pozor na ho činím na podobný úsudek lidu. Soudce znalec řekl: „Já žádné viny na něm nenalezám.“ Lid však volal: „Ukřížuj, ukřížuj ho!“

Tak protestant, státní rada Dr. Vavřinec Hannibal Fischer o jesuitech. Výborný jeho spis úplně jest rozebrán a marně posud čeká se na nové vydání. Proč — jest na bíledni.

Z Itálie. (Výbuch Vesuvu a katolická procesí.) Při posledním strašném výbuchu Vesuvu uspořádal nejdůst. kardinál-arcibiskup neapolský slavná procesí a veřejná modlení. Z počátku se tomuto nařízení liberální náš tisk vysmíval, nyní ale sám uznává, že pan arcibiskup jednáním svým mnoho přispěl „k ukonejšení mysli obyvatelstva.“ My katolíci, kteří v tom hrozném navštívení více spatřujeme, než pouhou hrůzokrásnou hru přírody aneb slepé působení mocí vulkánických, nepojímáme význam prosebních procesí s tak nejsporného stanoviska. My víme, že Ten „kterýž shlédá na zem, a činí, aby se trásla: kterýž dotýká se hor, a kouří se z nich“ (Žalm 103, 32.), sám jen pomoci může, kde lidský důmysl a umění, a veškerá síla lidská málomocnou jest. A proto vztahujeme za dnů takového utrpení ruce své k Němu s prosbou, aby odvrátil od nástu hroznou metlu. Při ustanovení těchto procesí nejednal arcibiskup pouze dle srdce a přání lidu katolického, nýbrž i dle příkladu svých předchůdcův v úřadě apoštolském, kteří často v prosbách svých vyslyšeni byli. V klenotnici kathedrálního chrámu neapolského nalézá se zajímavý archiv, který mimo jiné i zvláštní kroniku Vesuvu chová, od dob, co město křesťanským se stalo. Z kroniky té zaslány jsou některé úryvky do listu „Germania“, z kterých tyto vyjímáme. — První výbuch udál se v pašiovou neděli léta 471. Na památku zachování města přímluvou sv. Januaria putuje až po dnes v neděli svatodušní procesí z hlavního chrámu do kostela sv. Januaria za město. Šest jiných výbuchů událo se v letech 537, 685, 760, 1031, 1038 a 1139 — vždy přičítalo

se zachování města pomocné přímlyvě sv. Januaria. Skrze pětset let umlkovala sopka ta, a poněvadž se zdálo, že přestala býti nebezpečnou, sázely se až k samému kraji révy, z kterých pochází ohnivě víno „lacrimae Christi“. Avšak 16. prosince 1631 následoval nový výbuch; o kterém souvěký spisovatel napsal, že jest předchůdcem konce světa. Za tohoto výbuchu konala se do rozličných chrámů procesí, kterých se místokrál a veškeré úřadnictvo účastnilo. Na památku této udalosti slaví se 15. prosince patrocinium sv. Januaria. Již opět v roce 1632 a 11. a 25. září 1682 a dále 20. září léta 1697 udály se nové výbuchy; ale těchto mnohem strašlivější byl výbuch z roku 1698, který trval po osm dní. V letech 1701 a 1707 soptil Vesuv opět; popel, který jen deštil, zatemnil město tak, že nebylo ani při světle pochodní viděti. Přese vše to uspořádal kardinal arcib. Pignatelli procesí před bránu kapuanskou, kde stál oltář s ostatky sv. Kříže. Když pak po 9. hodině večer procesí se vracelo, vyjasnil se v okamžení vzduch. Další výbuchy udály se 8. a 13. června 1717, pak 25. října 1751 a 21. prosince 1760; zvláště strašný výbuch byl 20. října 1767, veškeren lid spěchal v procesích do chrámu k reliquiím svého sv. ochrance a tak jednal i při výbuchu v r. 1779 a 1794. V tomto století paměti hodné jsou výbuchy z léta 1805, 1810 a 1822. Roku 1828 utvořily se nové otvory a 1831 tekla láva až do Ottajano. 22. srpna 1834 spustošila láva toto a ještě jiná dvě místa. Léta 1850, co Pius IX. v Portici bydlel, udál se výbuch, který paměti hodným jest pro velikou hojnost lávy, jinak ale mnoho škody nespůsobil. Další dva jsou z let 1855 a 1868. Letošní jest jedním z nejhroznějších a může se v tomto století jen s výbuchem z roku 1822 porovnat.

Z Říma. Od papeže Řehoře XI., kterého sv. Katerina Sienská opět z Avignonu uvedla do Říma, známo jest, s malou pouze výjimkou, stáří jednotlivých papežů. Za příčinou nedávno odbývané slavnosti 81. narozenin Pia IX. bude na místě, uvedeme-li papeže, jichž věk 80 neb více let čítá. Mezi 57 papeží, kteří po Řehoři XI. na stolci Petrově seděli, jest 15, kteří dosáhli věku 80 let. Z těchto nejmladším jest ctihodný papež Řehoř XVI., který zemřel v stáří 80 let, 8 měsíců a dvanáct dní. Za ním sledují papežové Řehoř XI. (1406), Kalixt III. (1455—1458) a Benedikt XIII. (1724—1730), kteří vesměs 81 let žili. Řehoř XII. dosáhl ještě většího stáří, neboť v 81. roce svého

věku vzdal se hodností papežské a žil pak ještě 11 let; celkem tedy 92 let. Papežové Alexandr VIII. (1689—1691) a Pius VI. (1755—1799) zemřeli po 82. roku věku svého. Čtyři papežové dosáhli věku nad 83 let, Řehoř XIII. (1572—1585), Innocenc X. (1644—1655), Benedikt XIV. (1740—1758) a Pius VII. (1800—1823). Jediný Pavel III. zemřel po 84. roku věku svého. Tři žili 86 let: Bonifác VIII. (1294—1303), Klement X. (1670—1676), a Innocenc XII. (1691—1700); Klement XII. dosáhl věku 88, Pavel IV., který v 89. roce svého věku na stolici papežskou dosazen byl, žil 93 let. Řehoř IX. dosáhl stáří bez mála sto let. Tento papež za svétce vyhlásil sv. Františka z Assisi, sv. Dominika, sv. Antonína z Padovy, sv. Kláru a sv. Alžbětu Uherskou. Jan XXII., který po 18tiletém panování 1334 zemřel, byl živ 90, Kalixt III. (1193—1198) 92 let. Papežů, jejichž stáří dějepis zaznamenal a jejichž věk přesahuje stáří Pia IX., jest 20 — tedy dostatečná příčina k naději, že Bůh i tomuto papeži ve prospěch církve dny života prodlouží.

— „Pokrok, jehož se domáhá protestantismus v Itálii a v Římě, jest nesmírný, spolek pro vydávání biblí jest v nejlepším květu“ — tak každého dne hlásá tisk liberální a právě listy, kterým bible a každé z její půdy vzrostlé dogma jest méně než-li lhotejným, nepřící-li se totiž „lidumilství,“ nejvíce hluku tropí. Na podobné strašáky odpovíme nejlépe, uvedeme-li slova samého protestantského listu „Allg. Luther. Krchztg.“: „Ač sama o sobě chvalitebna jest udalost, že se v Itálii sestavila společnost na vydávání biblí, přece by nám větší radost působila, kdyby založení její se bylo stalo od samých Italánů. Při slavnostném zahájení schůze byl počet přítomných ovšem nevšední, ale postrádali jsme zde s nepatrnou výjimkou Italianův, kdežto Američanův a Angličanův bylo dosti. I komité sestává ze samých cizinců, kteří v zimních měsících zde meškají.“ — Toto vše nejlepším jest nám svědectvím, jakou asi propagandu činí protestantismus v Itálii a zvláště v Římě.

— „Società per gl'interessi cattolici“ má odborný spolek katolických jinochův, jichž hlavní úlohou bude péče o *vychování chudých dětí*. Spolek ten měl u sv. Otce slyšení, při němž se čtla zvláštní adresa. Sv. Otec odpověděl takto: „V posledních dnech života svého byl Kristus předmětem nenávisti fariseův, zákoníkův a všech, již ne-

chtěli uznati božské jeho posláni. S posměchem veden byl brzy ku Kaifášovi, brzy k Pilátovi, brzy k Herodovi, k lidem to, jenž záští chovali v srdcích svých k lidstvu i Kristu. Zavádějí slavnost Božího Těla, měla církev mimo mnohé důvody též na zřeteli usmíření urážek a pohanění, jichž Kristu této noci bylo vytrpěti. Dnes, drazí synové, staly se průvody nemožnými. Jak jsme v mnohých městech vlašských ano i v Římě uzříti mohli, „dostává se příliš mnoho volnosti průvodům jiným, z nichž každý má jiný prapor: brzy jest to prapor spolku mezinárodního, brzy prapor volných myslitelův, brzy prapor svobodných zedníkův. Průvody ty se jim povolují, trpí ano podporují, by mohli k záměrům pekla okázale se pohybovati, kdežto my Těla Páně v průvodu nésti nemůžeme, nechceme-li je vydati posměchu, tupení a rouhání. Toho nám dovoleno není; však dostává se mi náhrady velmi potěšitelné, již kladu na oltář, kde velebíme Krista v nejsv. Svátosti oltářní. Náhrada ta jest horlení vaše pro dobro. Vy přejete si oslavování Krista, však v ulicích jest nám to zabráněno a stalo se — však víte kdy, kde a jak — že se velebná Svátost zneuctila. Nemohouce tedy Spasitele provázeti u vítězoslávě ulicemi, oslavujte ho na stupních oltářův, při zaměstnání svém vždy a všude, byste obranu měli proti těm, jenž věcmi posvátnými opovrhují. Nedostává-li se vám výmluvnosti, nemáte-li odvahy, projevujte osobním chováním a tvář klidnou, že opovrhujete vším, co jest proti náboženství. Ano setrvejte v předsevzetí svém a já požehnám vám. Žehnám vám v svatém předsevzetí vašem. Znám nebezpečí, jež vás obklopuje, znám útoky, jimž jste vydáni, vím, co trpíte. Však Bůh jest se mnou i s vámi a se všemi, jenž horlí pro čest jeho. Jen zmužile, drazí synové! Pln jsa důvěry v Boha, pln potěšení z pohledu na mladíky svorné a ku konání dobra odhodlané, uděluji vám svého požehnání, jež vychází z hloubi duše mé. Já žehnám vám, rodinám vašim i konání vašemu. Kéžby sílilo vás požehnání toto uprostřed protivenství života, kéžby chránilo vás před pronásledováním nevěrcův a povzneslo vás v zbožnosti a svatosti! Kéž sestoupí na vás požehnání to a provází vás po celý život váš, kéž s vámi jest po letech zvláště v okamžiku posledním, až vrácti budete duši svou Bohu! I nevěrci budou ji vrácti: však učiní tak, by (jak Abraham řekl bohatci) propadli trestu věčnému. Kéž jest Kristus s vámi v poslední době života vašeho a provodí vás do ráje, byste

jej milovali, chválili a velebili na věky!“ Nekonečné jásání provázelo sv. Otce, když opouštěl sn. Kdož vyličí dojem, jež učinila slova jeho na všechny přítomné!

Z Ameriky. V Cincinnati vysvětil biskup Többe z Covingtonu u přítomnosti arcibiskupa Purcella a biskupa z Littleroka nádherný chrám „paní dobrého pastýře,“ k jehož vystavení jedna paní přispěla 40.000 dolary. Téhož dne pokřtěna byla u Salesiánek v Georgetovnu choť zemřelého spolkového předsedy Tylera s dcerou a vnučkou za přítomnosti mnohých protestantů. An již dříve jejich příbuzenstvo a přátelstvo v lůno církve katolické vstoupilo, jest nyní veškeré příbuzenstvo Tylerovo katolické. — Biskup Többe položil za přítomnosti asi 10.000 lidí základní kámen ku chrámu sv. Bonifáce na předměstí Ludlovu. Jest to již šestý chrám, který němečtí katolíci v Covingtonu staví.

Paběrky.

Nikdo jako matka. (Dokončení.)

Když však Petr po vypuknutí války do služby námořní povolán byl, tu zkaleno poněkud domácí štěstí zbožné rodiny a Marie odevzdána do vůle Boží sdílela jako věrná dcera žalost pěstounky své. Mezi tím přiblížilo se opět jaro a s jarem nový život. Marie často vycházela na břeh těšíc a radující se z krás obnovené přírody. Nejmilejší procházkou byla jí cesta ku břehu mořskému. Tam často stávala pohlížeje pátravým zrakem do dálky, zdali nevrací se pěstitel její.

Ubírajíc se jednoho májového dne k večeru po známé cestě, naslouchala celá zamýšlená líbeznému zpěvu ptactva, an tu náhle objeví se před ní postava neznámé ženy: „Víš-li,“ oslovila neznámá Marii, „co tento zpěv znamená, jež tebe tak blaze dojíká? Připomíná nám totiž, že i naše radosti jako tento máj ku konci se schýlí; jak šťastní ti, kteří v květu mladosti své z tohoto života se ubírají! Ano přebliži, můžeme-li jim kvítí na hrob jejich stláti co oznak čistých duší jejich.“

Mocně dotýkala se Marie tajuplná tato slova, pozůstavivši v srdci jejím stopy bolu a jakési touhy nevýslovné. Smutná vracela se domů.

Od této chvíle byla Marie jak vyměněná. Její oko jindy radostí zářící nyní smutně pohlíželo na matku a vůkolí své. Doma neměla radosti. Cos nevýslovného, nadzemského táhlo ji k moři, tam cítila se šťastnou a blaženou.

Jednou vrátivši se domů blížila se důvěr-

ně k pěstitelce své. Slzíc vrhla se do náručí jejího. „Ó matko, pravila hlasem utlučeným, myšlénky zvláštní znepokojují od nedávna mysl mou. Jsi ty opravdu matkou mou? Jakýsi vnitřní hlas ozývá se ve mně, k moři táhne mne od vás. Tam nabývám pravého pokoje. Tam asi vlastní matka má. Častěji vídala jsem ve snách paní bíle oděnou, přede mnou stojící, jež přívětivě na mne se usmívajíc rukou svých ke mně vztahovala, by mne k srdci svému přivinula. Posléze odcházejíc pravila ke mně: „Bohu buď poručeno, dítě mé, žij blaze, brzo shledáme se spolu.“ Probudivši se ničeho neviděla jsem, ale hlas paní té ozývá se stále v srdci mém.“

Marně snažila se matka tyto myšlénky z hlavy její zapudit. Marii jímala touhou po neznámé paní. —

Návratem rybářovým změnil se poněkud život v klidné chaloupce. Avšak, jaká změna udála se s Marií, miláčkem jeho! Touha jímala její duši víc a více, tělo její chradlo den ode dne a posledního dne měsíce máje byla Marie u matky své na věčnosti.

Poslední slova její byla: Ježíš, Maria, Josef! Za několik neděl uvadlo i kvítí, jež pěstounové její na hrob její nastlali.

I my máme matku jinou, nebeskou, její mocný vliv dotýká se i nás, táhnouc nás k sobě do nebe, do vlasti naší, i my nemůžeme se zbaviti oné touhy, již Marie ku své vlastní matce pocítovala.

Literární oznamovatel.

— „O reformě křesťanského umění v Čechách.“ Podává Antonín Prokop Schmitt, předseda spolku pro zachování uměleckých památek „Vlastimil“ v Praze. Tiskem dr. Ed. Grégra v Praze 1872. Nákladem vlastním. Str. 62. Část výtěžku určena pro rodinu krupobitím schudlou.

— Všeobecný *gratulant*, obsahující hojnou sbírku přání k novému roku, jmeninám i zrozeninám atd. Sebral a sepsal P. J. Šulc. V Praze 1872. Nákladem kněhkupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně. Str. 252. — Tamtéž: „*Popěvky*, písně a sbory s nápěvy“ atd. Porádá Josef Mikuláš Boleslavský. Sešit 2. Str. 96.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

P. Benjamin Adolf *Lankisch*, rytíř z Horniců, kněz ř. minorit., administr. fary u sv. Jakuba v Praze, 3. července (nar. v Hainburku v Rakousku 2. břez. 1821, vysv. 29. července 1845).

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Jiří *Koppmann*, koop. v Platu, za faráře v Ošelně;
- p. Ondřej *Buberl*, koop. v Neulosimthalu, za faráře v Lukově;
- p. Ferd. *Rüll*, koop. v Lanterbachu, za faráře v Halsu;
- p. Felix *Bíca*, kaplan z Třeboratic do Divišova.

V biskupství Budějovickém.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Jan *Nováček*, farář v Strmilově, za faráře ve Stráži;
- p. Fr. *Pazourek*, far. v Roseči, za far. v Kumžaku;
- p. Vác. *Žahourek*, admin. z Kumžaku do Strmilova;
- p. Jan *Sazma*, kapl. v Lodheřově, za admin. v Roseči;
- p. Ant. *Krátký*, kapl. v Mouřenci, za proz. kapl. do Bechyně.

Upřázdňená místa:

Strmilov, fara patr. studij. fondu, do 18. červce.
Roseč, fara patr. nábož. fondu, do 22. t. m.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Josef *Wolf*, kooper. na Šumburce, 9. června (nar. v Železném Brodě 2. list. 1827, vysv. 25. července 1852).

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Em. *Ring*, admin. za faráře v Šenově kamennickém;
- p. Fr. *Hahn*, adm. in spir. et temp., za interkal. administr. v Úhošťanech;
- p. Vác. *Kašpárek*, fund. kaplan v Štětí, za špital. kaplana v Čížové (Budějov. dioc.);
- p. Josef *Cermák*, 2. kaplan v Dobrovici, za kaplana do Osečné.

Do Budějovic: Ve prospěch kostela sv. Václava uvoluje se sloužit 20 mš sv. vp. Jos. Suchý, kapl. v Litni.

Oprava: V předešlém čísle čti na str. 278: „*Zdaž nespravedlnost u Boha*, že nedává všem milost, kteráž jistý má výsledek? *Ó hlubokosti bohatství*, že dává někomu milost takovou, že jistě působí, aniž by svobodnou vůli člověka rušila!“

Dp. J. N. D. Bude snad již v příštím čísle. — „*Václav II.*“ co nejdříve. — Obsah dopisu od Kyšp. jest: 25 osob putovalo do Filipsofdu; na tom buď již dosti. — Dp. J. D. v M.: Žád. rukopis zašleme poštou. Dopis musí být dříve přepsán.

✂ Timto číslem počalo II. půlletí „*Blahověsta*.“ Činíme uctivé pozvání ku předplacení, podotýkajíc, že i půlletí první na sklade jest, jakož i úplné výtisky z r. 1868—1871.

Z výtisků „*Blah.*“, věnovaných ve prospěch povodní poškozených, zbývá ještě 24 ročníků v expedici.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-L

Expedice:
řkat. kněžkupectví
B. STÝBLA
na sv. Václavském
náměstí, č. 786—II.
Nedostala čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
kněžkupectví
Celor. 2zl. 50kr.
polor. 1zl. 30kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 1zl. 55kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

ÚVAHY

na svátky svatých a světic Božích.

XLII. Na den sv. Jakuba, ap. Páně.
(25. července.)

1. Svatý Jakub byl bratr sv. Jana, miláčka Páně, oba byli blízcí příbuzní — podle těla — Pána Ježíše. Oba pak se nazývají synové hromu, svědkové jak oslavení Kristova na hoře Tábor, tak i smrtelné úzkosti jeho na hoře Olivetské: tedy nejdůvěrnější učenci a nejvroucnější přátelé Ježíšovi.

Také my můžeme přáteli Kristovými býti podle ducha. „Kdo činí vůli Otce mého“ — dí Pán Ježíš, „tenť jest otec, matka, sestra, bratr můj.“ (Mat. 12, 50.) „Vy jste přátelé moji, činíte-li, cokoli jsem přikázal vám.“ (Jan 15, 14.) Hledejme toto přátelství s Kristem a snažme se, navždy zůstávat v něm, aby jsme tam, kde On jest, i my byli na věky.

2. Legenda vypravuje, že sv. Jakub zašel až do Španěl, kde hlásal evangelium Kristovo, ale — s malým úspěchem. To však neuskrovnuje zásluhy apoštolských prací jeho; nebo výsledek práce záleží na Bohu, ne na lidech. Jen činíme vždy, co činiti máme, ostatní zanechme Bohu. Svatý Pavel píše Korintským (3, 6. 7.) „Já jsem sázal, Apollo zaléval, ale Bůh dal zrůst; protož ani ten, kdož sází, jest něco, ani ten, kdo zalévá, ale Bůh, jenž dává zrůst.“ Když se práce naše daří, děkujeme z toho Bohu. „Ne nám, ale jménu svému dej slávu.“ Žalm (113, 1.) Pakli se nedaří, příliš se nermutíme. Bůh nehledí na čin, ale na vůli. Byť bychom ovoce práce své nespátrili, jeho se nedočkali, doufejme, že smíme

není zmařeno. Pán Ježíš nazýval farisey pokolením zlým a cizoložným — a přece neustál hlásati jim slova k životu věčnému vedoucí, aby neměli výmluvy. Hospodář i méně úrodné pole osívá, ba i větší práci takovémuto poli věnuje, tak i my činme. —

3. Matka sv. Jakuba a Jana ráda by syny své měla zaopatřeny — proto žádala Pána, aby seděl jeden na pravici a druhý na levici jeho.

Dítky jsou nejlépe zaopatřeny, když jsou blízko Krista, jemu po boku. Proste tedy P. Ježíše, aby dítky vám svěřené vzal pod svou stálou ochranu a přičiňte se, aby kráčely v šlépějích jeho, aby jako andělé jejich jedenkrát na tvář Boží patřili ve společnosti s těmi, jimž dáno jest seděti nejbližší Pánu, se všemi dobrými a svatými. Voďte záhy dítky své ku Kristu, vypravujte jim o něm vše, co by je pohnulo k lásce a následování jeho; voďte je záhy do chrámu Páně a tam svým chováním vzorným učte je uctivosti a vážnosti stánku Hospodínova; voďte a posílejte je tam, kde vzdělají a utvrdí se mohou v svatém náboženství. A tak-li jste dítek svých ku Kristu vodili, věztež, že jste jich nejlépe zaopatřili.

4. „Nevíte, co žádáte,“ pravil P. Ježíš k bratrům Jakubu a Janu. — A tak by mohl i nám často říci: Nevíte, co žádáte. Onino dva učenci žádali si první místa v království pozemském; ale — trůn Kristův na zemi byl kříž. Místo statkův a slávy — chudoba a trápení byly podílem jeho a proto se jich tázal: „Můžete pít kalich, který já pít budu?“ Ano, pravíme s Jakubem a Janem: můžeme, ač sotva máme tolik síly a statečnosti jako oni.

Neproste N. o věci časné, které často bývají ku zkáze, k záhubě, spíše proste o

věci duchovní, za to, co k spasení duší prospívá. „Pane, děj se vůle Tvá!“ volejte s Kristem, „ne jak já chci, ale jak Ty chceš.“ Popřej mi té milosti, aby cokoli činím a cokoli se mnou se stává, prospívalo k mému spasení.

XLIII. Na den sv. Anny, báby Krista Pána, matky Panny Marie (26. července).

Konáme dnes slavnost sv. Anny, která že neustále modlila a postila se — jak sv. Jarošim píše — v starosti své obdařena byla plodem materským, obdržela od Boha, co na něm žádala. — Tak i my netratme naději, byť se zdálo, že modlitba naše dlouho nedochází vyslyšení. Modleme se bez ustání, setrvale a Bůh zajisté dá nám, co a kdy nám to bude k prospěchu. „Mnohoť zajisté může modlitba spravedlivého ustavičná, píše sv. Jakub (5, 16.) a sv. Pavel k Řím. (12, 12.) napomíná: „Buďte v naději se radující, v soužení trpělivi, na modlitbě ustaviční; jakož i Kolossenským píše: (4, 2.) Na modlitbě trvejte, bdíce v ní s díky činěním.

2. Svatá Anna díky své Bohu osvědčila, obětovat mu, co jí bylo nejmilejšího, totiž, dceru svou Marii. — A my, jak mnoho jsme obdrželi darův od Boha a každého okamžení docházíme od něho mnoho milostí, avšak na dárce svého zapomínáme, ano darů jeho zneužíváme. Jaká to nevděčnost! I to nerozumné zvře často člověka nevděčného zahnuje. Přistě budme vděčními; děkujeme Bohu za všechny dary a milosti, abychom nových darů opět hodnými se stali. — Dík jest nová prosba a poskytuje naději vyslyšení.

Nábožného Tobiaše chválí sv. písmo, že nepohnutelný v báni Boží trval, díky vzdávaje Bohu po všechny dny života svého, a v knize Esther haní se všickni ti, kteří neděkují za dobrodiní. — Proto napomíná sv. Pavel Efesské (20, 3.): „Díky činite vždycky ze všeho ve jménu Pána našeho Ježíše Krista Bohu a Otcí.“ A o Synu Božím dočteme se v písmě svatém, jak často Otcí nebeskému díky činil. (Mar. 6, 41; Luk. 9, 16; Mat. 26, 26; Luk. 22, 19.). „Nenásledujme, Nejmilejší, což zlého, ale což dobrého jest.“ (III. Jan 11.).

3. Blaze matce, jež takovou dceru má jako sv. Anna a blaze dceři, anáž má takovou matku jako Maria. To církev sv. chce říci, představující obraz sv. Anny, ana sedíc, svou dcerušku podle ní stojící vyučuje, tato pak bedlivě naslouchá slovu jejímu. —

Jaký to poučný příklad jak pro všechny rodiče tak i pro dívky! Rodičové křesťanstí, uče své dívky všemu dobrému slovem i příkladem, jako sv. Anna dcerušku svou Marii vyučovala. Vy pak dívky buďte ucelivý a poslušný, jako se učila a poslouchala své matky Panna Maria. „Syn moudrý obveseluje otce, ale syn bláznivý jest zármutkem matce své,“ praví kniha Přísloví (10, 1.); a v téže knize (19, 13.) čteme: „Bolest otce — syn bláznivý.“ Kéž by se mohlo na každou matku obracet slovo písmo svatého, které obrací církev sv. na matku, sv. Annu: „Ústa svá otevřela k moudrosti a zákon milostivosti jest na jazyku jejím.“ (Přísloví 31, 26.)

4. Svatá Anna, co matka nejblazeňší! Rodičky Boží, Marie Panny, náležela k rodině Páně, ku krevnému přátelství P. Ježíše. — Avšak P. Ježíš jest i naším přítelem, našim bratrem duchovním a protož sv. Anna jest přítelkyní a duchovní matkou naší, a víme, jak upřímnou a něžnou má lásku matka k dětem a vnukům svým; pochopíme tudíž lehce, že sv. Anna celé přátelstvo Kristovo, totiž všechny lidi, za něž Kristus trpěl a zemřel, tedy i nás upřímnou láskou miluje. Proto se vši důvěrností k sv. Anně se utíkejme ve všech potřebách a záležitostech života svého, zvláště pak v nejdůležitější době, v poslední hodině smrti naší. Sv. Anna jest patronka, zastaňkyně a orodovnice všech umírajících, anáž, budete-li se důvěrně k ní utíkat, — vyprosí vám u Boha a u svého božského vnuka Ježíše milost šťastného skonání, soud milostivý a blaženost věčnou v království nebeském.

XLIV. Na den sv. Ignáce, zakladatele řádu. (31. července.)

1. Jak divuplný jest Pán ve svém řízení, jak podivný jest člověk ve svém povolání! Sv. Ignác ve svém mladém věku nemyslel zajisté na život klášterní, stal se vojákem; než to právě ho vedlo k příštím povolání. Ve válce byv raněn četl na lůžku z dlouhé chvíle knihu, Život svatých, při čemž proniknut milostí Boží šel do sebe. Umníl sobě státi se vojínem Kristovým a bojovníkem církve katolické, kterýžto úmysl s pomocí Boží také provedl. Tak Bůh i nehody umí obracet k našemu dobrému a člověka podivnými cestami vodí k spasení; ovšem když se člověk sám neprotiví řízení Božímu, ale uposlechne vnukání jeho. — Pokud sv. Ignác sloužil povolání vojenskému, byl udatným bojovníkem krále svého; jakmile se stal bojovníkem Kristovým, hájil

neobroženě prospěchy církve svaté. — Plněmež i my svědomitě a horlivě všechny povinnosti stavu svého. „Jeden každý, k čemu povolán jest, v tom zůstávej před Bohem.“ (Kor. 7, 24.) Pomni kř., že Bůh tě k tomu neb onomu stavu povolal, „jelikož vševedoucnost a nejvyšší prozířetelnost jeho předzvidá, že právě v tom stavu a ne v jiném cestu k spasení nalezněš. Nereptej proti svému povolání, ale uposlechni hlasu Božího, koř se jeho prozířetelnosti a děkuj za své povolání. „Díky činite vždycky ze všeho ve jménu Pána našeho Ježíše Krista Bohu a Otcí.“ (Ef. 5, 20.)

2. Sv. Ignác obrátiv se — pro Krista mnoho konal; on založil řád k větší cti a chvále P. Ježíše Spasitele svého a pro Pána trpěl mnoho hany a potupy, mnoho křivd a pronásledování. Ale vše činil a trpěl ochotně s největší radostí a zůstavil svému řádu heslo: „Všecko k větší cti a slávě Boží!“ Vše k větší cti a slávě Boží — to budiž i heslo naše. Cokoli počínáme, cokoli konáme i co trpíme, všecko činme a trpme k větší cti a chvále Boží. Vždyť proto jsme na zemi, aby v nás a skrze nás Bůh byl veleben. „Cokoli činíte, všecko k slávě Boží činite,“ napomíná sv. Pavel (I Kor. 10, 31.). „Králi věků nesmrtelnému, neviditelnému, samému Bohu buď čest a sláva na věky věkův.“ (Tim. 1, 17.)

3. Svatý Ignác jest zakladatel řádu jesuitského. K této společnosti mají v jistém smyslu všickni křesťané náležeti. Všickni máme býti Jesuité čili Ježíšovi. Pán Ježíš jest naším mistrem a my jsme jeho učedníci. Slova i příklad jeho mají býti naším pravidlem. Za jméno nemusíme se nikdy styděti; neboť „není jiného jména pod nebem daného lidem, skrze kteréž bychom měli spasení býti“ (Sk. ap. 4, 12.) Na jméno to a v jménu tom byli jsme pokřtěni. Vše, co činíme a trpíme, máme ve jménu Ježíše činiti a pro jméno toto všecko trpěti, tehdaž budeme Jesuité v duchu a v pravdě, Ježíši budeme patřit zde i na věčnosti. Ano, Ježíši! tobě živ jsem, tobě umírám, tvůj jsem živ i mrtev.

4. „Buďte opatrní jako hadové a sprostní jako holubice.“ Mat. 10, 16. Totéž dosavadní zásada Jesuitův, již zdělili po svém zakladateli. Také sv. Ignác byl sprostný; neboť jako muž seděl v lavicích s dětmi uče se mluvnicki a jiným potřebným vědomostem pro život časný i věčný. Však byl také opatrný; nebo co voják poznal svět i lidi, jimž uměl se přispůsobiti, aby všechny Kristu — Bohu získal. Opatrnost bez pro-

stoty je šalba, lest; sprostnost pak bez opatrnosti je nerozum, zpozdilost. Obě-li se spojí, poskytuje pravý obraz pravého Jesuity. Ovšem úzká je to cesta, — však horlivá a upřímná láska ku Kristu ji nalezně. Věztež však, že spíše sprostnost, ano hloupost bez opatrnosti bude spasená, než opatrnost světská — chytrost bez prostoty a upřímnosti. Protož buďte vždy ve svém jednání opatrní, moudří, rozumní, ale varujte se pouhé opatrnosti a chytráctví bez — prostoty. „Ohavností jest Hospodinu srdce zlé, ale zalíbení jeho jest v těch, kteří přímě chodí.“ (Přisl. 11, 20.)

Řeč

o slavnosti sv. Cyrilla a Methoděje.

(Dokončení.)

V době, kdy Cyrill a Methoděj utvrdili ve vlastech našich víru katolickou, uveden jest národ náš v kruh národů vzdělaných, a zachráněn takto od záhuby a vyhlazení.

Dokud národ náš Církve katol. věrně se držel, byl šťasten, mocen a velik. Víra sv. katol., když byla hluboké kořeny vpustila mezi předky našimi, učinila je nadšenými hrdinami, kteří u Olomouce za krále Václava I. odolali divokým Tatarům, jichž bála se celá Evropa. Víra nám dala sv. Václava, tento vzor šlechtného, otcovského, národ svůj milujícího knížete. Víra nám dala sv. Vojtěcha, jenž zaskvěl se na obzoru církve české co jasná hvězda. Víra to byla, víra Cyrillo-Methodějská, která vedla slavného hrdinu českého, krále Otokara II., až k vlnám moře baltického, kde po obrácení pohanů vztýčeno vítězné znamení sv. kříže. — Církev katol. pozdvihla vlast naši na slavné království, neboť Římský papež Klement IV. to byl, který posvětil korunu českou na jméno sv. Václava. Víra katol. vychovala vlasti naší největšího syna jejího, otce vlasti, Karla. Za Karla květky v Čechách štěstí, blahobyti, květky vědy a umění, Čechy byly středem a ohniskem vzdělanosti, národ náš byl vysoce ctěn a vážen po celé Evropě, svorný, šťastný v sobě, mocný a slavný na venek. Víra katol. dala národu našemu vzdělání, ona zakládala u nás školy a kláštery, kde vědy a umění se pěstovaly, dala národu našemu Arnošta z Pardubic, prvního arcibiskupa Pražského, ozdobu a chloubu Církve české. Víra sv. odchovála nám nejdůmyslnějšího spisovatele a myslitele českého doby staré, Tomáše ze Štítného. Římský papež Klement VI., Karel a Arnošt za-

ložili v Praze první vysoké školy v celé střední a východní Evropě. Takto pod záštitou církve katol. vzkvétala vlast naše a dosáhla za zlaté doby Karlovy nevidaného stupně moci a slávy. Ó kde by byla vlast naše, kde by byl národ náš dnes, kdyby se byl vždy přidržoval církve Cyrillo-Methodějské! Ale Bohu budiž žel! Prst Prozřetelnosti Boží bolestně se dotkl národa našeho, poněvadž mnozí synové jeho zapomněli na Cyrilla a Methoděje, a oddali se bludům a roztržkám náboženským, které strhly celý národ v tu divou, děsnou, bratrovražednou válku husitskou, která poplenila celou zemi kříž na kříž, učinila z kvetoucích měst a dědin hromady rumu a zničila květ umění vypěstovaného církví sv. Od té doby, co počaly u nás roztržky náboženské, klesala země, klesal národ úprkem, a musel až na dno vypít horký kalich utrpení za odpadlství od víry otců svých. V žádné zemi neukázal se prst trestající spravedlnosti Boží hrozněji a zračitěji nežli v Čechách, kde mnozí strženi vírem husitství a později stráveni duchem německého protestantství uvrhli národ v zoufalé neštěstí.

Příčinou všeho toho neštěstí, jež potkalo vlast naši, a jež vrchole dosáhlo v nešťastné bitvě na Bílé Hoře, nebyla církev kat., nebyl papež, nebyli Jesuité, jak často slyšíme, ale vášeň a zaslepenost protestantských šlechticů českých, kteří za bludařství, kteréž se přes hranice k nám vloučilo, obětovali celý národ a podali korunu českou, korunu katolickou, onu slavnou korunu Karla, otce vlasti, korunu sv. Václava — ničemnému Bedřichovi z Pfalce, poněvadž byl kalvinistou, a pánům českým milejší byly bludy náboženské nežli celá vlast a celý národ. —

Zdaž není to zračitým důkazem, kam vede odpadlictví od víry? Bohu však budež věčné díky: národ náš opět se povzněl z té propasti, do níž bludy a roztržky náboženské jej byly uvrhly. Takový národ, kterému Cyrill a Methoděj byli učitelé, z něhož vyšli velcí světcové Boží: Václav, Vojtěch, Ludmila, Prokop, Jan Nepom. — —, takový národ nemohl navždy vymazán býti z řady národů živých. Když pominul blud, a stará víra Cyrillo-Methodějská opět utvrdila se v národu, tu počal národ opět volněji dýchat a se povznášeti. A že dnes národ náš žije přes všechny ty hrozné rány, které jej potkaly, víte, N!, kdo toho příčinou? Ovšem především ona vševládnoucí ruka Prozřetelnosti Boží, která tresce, navštěvuje a šlehá národy, když na scestí přichá-

zejí, která je ale přece úplně neopouští; míním tu ale ještě někoho jiného, jež si Boží Prozřetelnost za nástroj svůj vyvolila, míním tu první naše buditele. To byli kněží, kněží katoličtí, kteří vyšli z lidu, a znajíce jeho bídu ujali se ho, a pečující o věčnou spásu svého národa nezapomínali pečovati i o jeho blaho vezdejší. Kněží na kazatelně, ve škole i v životě budili a vzdělávali národ, kněží vynesli drahý jazyk sv. Václavský z chýší, kde jako perla drahá skryt byl, kněží dochovali nám to drahé dědictví po předcích našich, a že dnes v našich školách, chrámech, v naší zemi zní mluva otců našich, toho přední zásluha náleží kněžím katolickým. —

A nyní N! poohlédněmež se a vize, co se děje za dnů těchto! Staří Římané měli průpověď pravdivou, že *dějepis je učitelem života*. Nuže, co tedy hlásá nám dějepis země naší? Na stránkách jeho zlatými písmeny napsáno jest, že pokud národ náš držel se víry Cyrillo-Methodějské, víry katolické, byl šťastným, mocným a velikým, ale čteme tam také výstražné, krvavými literami napsané volání, že *národ náš se stal odpadlstvím od víry té, bludy a roztržkami náboženskými nesmírně nešťastným*. To je přece nad slunce jasnější svědectví, že národ náš dojde spásy jenom tenkrát, bude-li se držeti Cyrilla a Methoděje, bude-li svorným i u víře! A přece nechtějí tomuto svědectví mnozí u nás rozuměti; — oni opět rozdvíjejí národ, rozrývají ty staré, sotva zacelené rány, a v zaslepenosti věru šílené přivolávají zhoubu — zhoubu na církev katolickou. Ach, co by tomu řekli Cyrill a Methoděj, kdyby dnes přišli k nám a slyšeli ty hlasy, které lží a utrhačstvím vytrhují ze srdcí lidu našeho onu víru, kterou ti sv. bratři u nás zasedli! Co by řekli, kdyby slyšeli a četli rouhavé řeči, které u nás se nyní ozývají, a které s neslychanou bezstoudností opovažují se vyzývatí národ náš, aby roztrhl ten tisíciletý svazek se sv. Stolicí, který sv. apoštolové naši byli upoutali? Ach, co by si pomyslili, co by pocítili, kdyby přišli mezi potomky oněch mužů, kteří od nich pokřtěni byli a spatřili by, že chrámové u nás často bývají napolo prázdné, poněvadž potomkové starých, zbožných Čechů honí se v dnech Bohu a spásě duší zasvěcených jenom po zábavě a rozkoši, a poněvadž ze srdcí mnohých vymizela víra. — Aj, totě ten vděk, to ta odplata, již zasloužili si Cyrill a Methoděj? —

Budež však Bohu díky, že jen něko-

lik zaslepenců bojuje u nás proti víře katolické; lid náš bodrý se nedá od staré víry svést, on zná své dějiny, on ví, co jedině jej spasiti může: — národ náš se od víry Cyrillo-Methodějské nikdy neodvrátí! V této naději končíme. —

Poznali jsme, že Cyrill a Methoděj, tito naši učitelové spravedlnosti křesťanské, jsou největšími dobrodinci národa našeho, poněvadž uvedli jej do lůna pravé Církve Krystovy. Přesvědčili jsme se ze života jejich, že víra, kterou oni u nás hlásali, byla víra jedné, svaté, katolické a apoštolské Církve Páně. Historie česká dokázala nám, že víra katol. uvedla národ náš v řadu národů vzdělaných a že jedině ve víře této kyne nám spása věčná i časná.

Nuže tedy bratří, buďme věrnými syny Cyrilla a Methoděje, chovejme víru sv. co perlu drahou ve svých srdcích, ale nosme ji i v ústech, nestydme se zjevně a rozhodně hlásiti se k ní, hajme ji všudy, kdykoli v přítomnosti naší útok se na ni činí! Každý z nás buď apoštolem víry! Žijme ale také podle víry té, vystříhejme se hříchu, buďme živými chrámy Ducha sv.!

Dnešní svátek budiž pro nás všechny dnem obnovení duševního, učinme dnes našim sv. apoštolům slib, že budeme věrně kráčet po té cestě, na které oni nás předešli! Neboť tím dokážeme nejlépe vděčnost svou ku sv. věrozvěstům našim. Prosme konečně Boha, aby na přímluvu sv. Otců našich zachoval a rozmnožil v nás sv. víru, aby uvedl i zbloudilé bratry naše do ovčince Kristova, v církev katolickou, aby brzo již zasvitl den, kdy s Velehradem, Sionem naším, *vzplesají všickni národové slovanští co dítky jedné víry v Hospodinu Bohu svém, že jim dal učitele spravedlnosti.* Amen.

Fr. Ekert.

Koruna sv. Kateřiny Sienské.

Kateřina, svatá panna ze Sieny, v nebi topí zrak svůj, — blaho-zanícený; a jak hledí k nebi okem touhy svojí, vždy se živě s Kristem Spasitelem pojí, a vždy ohnivěji z pozemského dola k miláčku své duše — k Bohu svému volá:

„Ukaž se mi, Pane, ukaž a dej znáti, jak se mohu milou na věky Ti státi! Jesu můj, Ty lásko má, Ty moje všechno, Ty co znáš, jak ubohé je Tvoje děcko, víš, že bez Tebe a bez té lásky Tvoji nechci žít a duše má se smrti bojí.

Ano, Tys mé všechno: svět mi celý ničím — a to jedno, čeho si z té duše žičím, jest: by celá bytost má Tvou láskou vřela, a skráň moje korunou se Tvoji skvěla!“

A kdys, ana znova láskou rozháraná svatá panna za korunu prosí Pána: Pán se náhle před očima svaté děvy s veškerou své lásky věčné slávou jeví, v celé postatě a Božském obličejí, v rukou se Mu koruny dvě divno skvějí.

Zlatá koruna Mu v levé ruce leží, ve pravici trnitá své body ježí, zabarvené krví z nejsvětější hlavy. A Pán milostivý ku své věrně praví: „Máš mne, dcerko milá, jak si přála sobě, a já korunu dám, již se zachce tobě. Zlatou-li si volíš: na té sítě zemi oplývati budeš světa skvosty všemi; a sáhne-li po trnitě po koruně: zlatá ozáří tě v nebe mého lůně.“ —

Tak Pán vece. A jak panna slyší Pána, radostí a láskou celá rozháraná, rukou obojí hned žádostivě chytá, co Pán po své lásce její lásce skytá. — Již má, co si přála. O jak líbá vřele korunu tu drahou z rukou Spasitele. Není koruna to, jež se zlatem září: vínek je to, v němž se hloh a šípek páří, a ten vínek panna proudy slzí máčí zulíbaný chtivě na čelo si tlačí, na čelo si tlačí bodavě to trní až krev teče valem — a vše čívy brní, tělo brní celé — body váznou v čele, a panenka plesá: láskou Spasitele, že jí bolesti a body cítit dáno, jimiž hlavu nejsvětější ubodáno.

A takto den po dni, po roce rok miji, svaté panně body kol čela se vijí, dokud čistá duše nevyvázla z těla, by korunou slávy na nebi se skvěla.

Václav Štulc.

Několik obětí první francouzské revoluce.

Dle Lambillote.

I.

Francouzská revoluce z r. 1792 byla svědkyní činů hrdinských, rovných těm, jaké na počátku křesťanské doby pohanský svět téměř každodenně sto- i tisíckrát spatřoval. Dějiny nám vypravují o hekatombách, jež po celé Francii, a jmenovitě v Paříži

Molochu „Svobody,“ přinášeny byly. Mužové důstojností vysokých, veliké učenosti a zbožnosti skončili velice činný bezúhonný život svůj co mučenicí v žalářích neb na popravišti. Počítá se, že za jediný týhoden v měsíci září r. 1792 pouze v Paříži na 12000 lidí, „svobodě“ revolucionářů prý nebezpečných, povražděno bylo. Mezi těmito oběťmi nalezalo se na 400 kněží. Žádalo se na nich, by skládali přísahu na civilní konstituci duchovenstva, což všichni jednomyslně odepřeli. Podobně vraždilo se i po venkově. O hrdinné myslí těchto mučeniců mnoho krásného jest zaznamenáno. Tuto několik příkladů:

Mladý kněz Jakob Damborges z diecése Daxské odepřel též přísahu svatokrádežnou. Byl jat a odveden do žaláře v Tartasu a odtud do Daxu. Zde byl postaven před revolucionářský soud a odsouzen pro zpírání se zákonům k smrti. Jiný kněz, který s ním zároveň v témž žaláři se nalezal, a o měsíc později na témž popravišti skončil, zaznamenal nám poslední události jeho mučnictví v listu svému příteli zaslaném. Píše:

„Damborges, tento křesťanský hrdina, byl v stáří dvaatřiceti let jat a s řetězem na krku do vězení Tartasského odveden, kdež jsem se ještě s více kněžími nalezal. Když do našeho žaláře vstoupil, projevoval velikou radost nad tím, že se v tak svaté společnosti nalezá. Objal nás něžností nevýslovnou. Jeho tvář, jeho chování, jeho řeči ubezpečovaly nás o čistotě a ryzosti jeho pohnutek a o šlechetném jeho smýšlení. Nemohl se toho dočkat, až by k výslechu povolán byl, poněvadž to bylo příležitostí, vyznati slavně víru svoji. Přání jeho brzo se vyplnilo. Druhého dne z rána jsa volán před soud, dostavil se téměř s nadpřirozenou neohrožeností. Na otázky víry se týkající odpovídal tak pevně a rozhodně, že jej soudcové hned co blouznivce a nepřítel revoluce k smrti odsoudili. Rozsudek tento vyslechl s toutéž pevností, kterou byl při odpovědích svých na jevo dal; ano, rozsudek byl mu předmětem nevýslovné radosti.

Že soudní síně jsa propuštěn, spěchal pln nedočkavosti k nám, by nám zjevil radostnou zprávu o svém odsouzení k smrti. „Blahou zvěst přináším vám“ pravil, vstoupiv opět do žaláře, „drazí přátelé a bratři! přelíčení mé jest ukončeno: jsem k smrti odsouzen; raduji se z toho velice; Bohu díky! doufám, že oběti mé nezavrhně.“

Kdybyste byl, jako já, viděl tu radost, která z obličeje jeho zářila, byl byste sdílel mé podivení. . . . Avšak v Tartasu, kde

za každou cenu se mělo provozovati divadlo usmrčení kněze pro víru svou umírajícího, nebyla žádná guillotina a žádný kat, a bylo sedmi dnů třeba, než obě z jiného místa opatřeno bylo. Svátý kněz hojně využítkoval tuto lhůtu, která by jinému velmi ukrutnou se byla zdála, neztrácejce ani okamžiku, by se čím dále, tím lépe na velikou oběť připravil, kterou Bohu přinést měl. Pocity lásky k Němu, jimiž naplněn byl, nelze slovy vyjádřiti. Viděli jsme jej, an celé dny se obíral nábožným cvičením rozličného druhu, jehož předmětem bylo koření se Tvůrci a úmysl, oběť, kterou přinést měl, Jemu líbeznou učiniti. Časně ráno vykonával dlouhou vnitřní modlitbu; na to četl v životech Svátých a v svatém Písmě. Každý okamžik zasvětil pobožnosti nějaké; i doba jídla a bavení se s bratřími poskytovala mu hojně příležitosti k povznešení myslí. Často zvolal v svaté nedočkavosti: „Což nepříjde okamžení vysvobození mého? Vražedný stroj i kat dlouho na sebe nechají čekat.“

Každého večera, když se na lůžko kladl, slyšeli jsme jej, an si opakoval slova: „Poslední to moje noc, jak doufám.“ Ušnul tiše, odřikávaje některá slova písma svatého.

Manželka žalářínkova nemohla se dosti nadiviti jeho klidnosti, a vyjevila mu své podivení. Odpověděl jí vlídně se usmívaje: „Neměl bych býti spokojen, když tento bídný svět opustiti a do jiného se odebrati mám, kde není žádného národního konventu, žádného dozorcího výboru, žádného soudu revolucionářského? Tam budu prost vši úzkosti a nebudu se muset obávati nežádáných vyhrůžek lidských. Jak lituji těch, kteří zde ostati musejí! Nezaměnil bych osud svůj s osudem jejich.“

Při jiné příležitosti, když se rmoutila nad trestem, k němuž odsouzen byl, pravil k ní: „Nermutte se; lidé mě velmi přísně soudili; od Boha se naději mírnějšího soudu. Vyřídte, prosím vás, soudcům mým, že jim odpouštím rozsudek, který nade mnou pronесли, ač jest nespravedlivý. Soudili mě sice dle zákona; ale to jich neospravedlňuje, jelikož se řídili zákonem nespravedlivým. Přeji sobě, by jim Bůh odpustil, jako mně; budu se za ně modliti.“

Dověděl se, že den odpravení jeho již se přiblížil, byl pln radosti, kteráž v obličeji jeho zářila tak, že se nám zdálo, že jen skutečné zření na tvář Boží může takou radost způsobiti. Těm pak věznům, kteří nad jeho osudem slzy prolévali, pravil: „Zármutek váš jest to jediné, co mě zarmucuje. Zmužte se, bratři moji! hodina

odpočinku se blíží. Bůh přijme oběť života mého, a pak budu šťastnější než Vy.“

Seznáv z hlomozu, jaký byl venku, že již na popraviště veden býti má, počal se hlasitě modliti „Poručení duše“ (commendatio animae), a sic s takou horoucností a zaníceností, že všickni okolostojící hluboce dojati byli. Sotva byly u konce, otevřely se dvěře světnice, v kteréž se nalezal. Sluha žaláříkův přišel pro něho. Damborges hned následoval do dolejší světnice, kde naň kat čekal. Pozdravil jej přívětivě a dal si dle obyčeje ostříhati vlasy, jež by při stětí vaditi mohly. Což když odbyto bylo, pravil ku katu: „Nuže dále!“ a k okolostojícím: „S Bohem, přátelé moji, modlete se za mne.“

Zmužile krácel co bojovník Ježíše Krista ku popravišti. Zde vystoupil na lešení se srdnatostí, již se všichni diváci velice obdivovali. Chtěl mluvit k lidu, avšak okamžitě nařízené vříení bubnů přehlušilo jeho hlas. Bylo lze slyšeti pouze slova: „Umírám za své náboženství.“

II.

Schismatickou přísahu, kterou revolucionáři na duchovenstvu hrozbami i tresty vynutiti chtěli, kterou ale každý věrný sluha Páně co svatokrádež odepřel, měl složití také stařícký správce duchovní v Puymassonu. Stařec pětasedmdesátiletý ji odepřel. Byl do vězení odveden. Uprostřed nepřátel svých byl tak tichý, jako by se ustáda svého nalezal. Po celou dobu utrpení svého uetstále se kořil velemoudrému řízení Prozřetelnosti božské, a veselá mysl jeho dokazovala, jak byl do vůle Boží odevzdán. Neobyčejná ctnost a pevnost jeho vynutila i nejzuerlivějším nepřátelům jeho obdiv, úctu a šetrnost. I pochopové, jimž nařízeno bylo jej zajmouti, neobsmělili se přiblížiti se k němu a chopiti se ho. Ale starý kněz dodal jim zmužilosti, fka k tomu, který mu okovy dání měl: „Učiň svoji povinnost, tak jako jsem já svoji vykonal; odveď mě a nakládej surově se mnou, jelikož ti to bylo přikázáno, a já nebudu se na tebe horšiti, neboť čím více budu trýzněn a haněn, tím spokojenější budu, mohu něco pro Krista Ježíše trpěti.“

Byl odveden do vězení Agenského, kdež mu bylo snášeti rozličná nepohodlí a četná příkoří. Byv volán před soud a otázkován na své kněžské úřadování a svá kázání, odpověděl zmužile, co pravda bylo. Soudcové divili se jeho zmužilosti a chtěli od něho odvrátiti nemilé následky výpovědi jeho, pro-

síce jej, by směli v protokolu odpovědi jeho zmírniti. „S tím nejsem srozuměn,“ odpověděl stařec; „mluvil jsem podle evangelia, a povinnost má káže mi, bych je hlásal i s nebezpečím života. Nepřipravujte mě o štěstí, bych je krví svou zpečetil a pro pravdu zemřel. Na nebezpečí se tu ohlížeti nelze, jsem v rukou Páně; odevzdávám se prozřetelnosti božské, kteráž se mnou dle rady své naloží. Lidé jsou pouze vykonavatelé vůle Boží, byť i svých vlastních při tom sledovali záměrů.“

Rozsudek, jenž vynesen byl, odsuzoval ho k peněžitě pokutě tří set franků a propouštěl ho na svobodu. Kmet ctihodný se vrátil opět ku svým ovečkám, jichž blaho mu velice na srdci leželo. Požíval té útěchy, že ještě po nějaký čas jim lámal chléb života. Avšak brzo vynesen byl zákon, jímž všichni s revolucí nesouhlasící a vůbec s novým zřízením nespokojení neb mu i nebezpeční ze země vypovězení byli. Náš stařec byl znovu jat v svatém týdnu r. 1793; četníci odvedli jej opět do vězení Agenského. Cestou byl ode všech citlivých srdcí litován, co jej viděli. Jeho vysoké stáří, jeho křehkost, nadávky: jimiž mu špílali nevědomí a suroví biřicové — to vše vzbudilo všeobecnou soustrast i obdiv, an při tom při všem zcela pokojný, klidný a odevzdáný byl.

Těm, kteří ho litovali, pravil: „Děkuji Bohu za tu milost, kterou mi prokazuje, že mohu pro jméno jeho trpěti právě v tom týhodnu, ve kterém On sám z lásky ke mně smrt podstoupil. Tuto podobnost utrpení mého s utrpením Jeho považuji za jednu z největších milostí, jichž mi prokázal.“

Zalář, do něhož uvržen byl, byl děsným obydlím, jež brzo hrobem jeho se stalo. Lůžko jeho byla shnilá sláma; zápach morový sklepení naplňující činil přebývání v něm nesnesitelným. Nebohý stařec upadl za nedlouho do těžké nemoci, jež tak rychle se zmáhala, že musel dopraven býti do nemocnice. Zde sloužil všem nemocným za příklad. Milosrdné sestry nemohly svým nemocným lepšího a vydatnějšího napomenutí a povzbuzení k trpělivosti dáti, než poukázáním na tohoto svatého starce. Dokonal krásnou dráhu života svého co vzortichostí, trpělivostí, odevzdaností do vůle Boží, stálostí u víře, zkrátka — co světec.

III.

„Byli jsme tak šťastni“ (píše mladý Bienbonet de la Roche svému bratru) „totiž soudruh můj a já, že ruce naše okovy

spoutány byly. Musím se ti vyznati, že jsem cestou častokrátě své tak čestné okovy políbil; a nikdy netonulo srdce mé v takém moři slasti jako za této cesty. Byli jsme dojatí vidouce, ani skorem všichni lidé, kteří nás cestou potkali, s námi soustrast měli a nad osudem naším se zarmucovali. Co se však nás týkalo, byli jsme úplně odevzdání a na vše připraveni a tudíž i vzezření veselého, tak že se nám každý divil. Odbývali jsme své obvyklé pobožnosti vzdor unavení a okovům, čímž jsme si získali náklonnost svých strážců. Jeden z nich, byv v náboženství svém dobře vycvičen, byl tím tak dojat, že jsme jej častěji viděli, an slzel; ano po obědě nám okovy již ani dáti nechtěl. My však je opět žádali bojíce se, by se nám to pak v Paříži nepokládalo za zločin, že jsme použili volnosti nám nabízené. Čekáme již půl čtvrtého měsíce na své přelíčení, a ještě se s námi nezavádí. Bůh buďž pochválen; nechci je urychlit, ale také nechci mu žádných překážek v cestu klásti; odevzdávám vše do rukou božské prozřetelnosti. Tať zajisté ví nejlépe, co nám prospívá, a Bohu díky! ještě jsem ani pět minut dlouhé chvíle ve svém nynějším příbytku neměl. Pociťuji vždy více a více účinek tvých nábožných modliteb, jimiž každého jitra s tebou se pojím, jako bychom byli pospolu. Zůstaň při sedmé hodině; okolo této doby vstávám, a tu pak můžeme zvláštním, tajupným způsobem spolu spojení býti po dvacet neb třicet minut. Dostáváme ovoce drahocenného nástroje,*) tak totiž nazýváme dle úmluvy nejsvětější Svátost. Ničeho si tudíž nepřejeme, než abychom z lásky k Tomu, který pro nás tolik trpěl, ještě více trpěti mohli. Jelikož ale záležitost naše ještě tak daleko nedospěla, modlíme se k božskému Vykupiteli aspoň o lásku a utrpení, a touha, kterou po něm máme, bude před Otcem nebeským zajisté rovněž tak záslužnou, jako kdybychom skutečně trpěli. Naše malé pobožnosti strávějí větší díl času, tak že nám znovu rychle ubíhají. Svou malou knihovnu rozmnožil jsem „duchovním bojem“ a pak „navedením k bohabojnému životu.“ Moje malé hodinky o blahoslavené Panně, kteréž se pilně modlím, můj růženec, duchovní čtení a rozjímání — to vše vyplňuje celý náš denní čas. Nuže, zmužilost! — Modli se za mne! Jmenovitě nebuď, prosím tě, k vůli mně nepokojným; raduj se spíše, že mohu z lásky k Bohu, jemuž se kořím, něco trpěti. Končím list svůj slo-

vy sv. Pavla, kteráž zajisté potěšiti musí každého křesťana: Milost Pána našeho Ježíše Krista, láska Boží a účastenství Ducha svatého budiž s námi všemi; pokoj s Tebou, drahý bratře můj!“

Téhož dne psal také své matce: „Prosím Vás, nermuťte se nad osudem mým. Spíše děkujte Bohu za ty milosti, jimiž mě každodenně obspává. Jsem tam, kde mě Prozřetelnost chce míti, a abych po křesťansku mluvil, lépe se mi nemůže dařiti. Pakli že nejvyšší dobrotivý Bůh mě v kvetoucím věku smrti sladkou a čestnou k sobě povolati míní, jakých, dobrá matinko, díků mu za to jsem povinen, že ráčil přede všemi jinými, kteří mu mnohem lépe slouží, pamatovati na mne a měvziti z tohoto přeráceného a zkaženého světa, roztrhnouti pouta, která mě k tomuto světu vízí, a dáti mi odměnu, kterou přislíbil těm, jenž vůli Otce Jeho plní. Podrobme se tudíž velebnosti božské, chceme-li s Ježíšem kralovati v nebesích. Odtrhneme se ode všech ničemných a marných statků světa, bychom mysliti mohli na ony, jichž nám nížádná mocnost ni pozemská ni pekelná vyrvatí nemůže. Milá matko! kdybychom měli víru, jak bychom toužili po pronásledování, haně a potupě a po všem, čím lidé nám křivdíjí! Dali bychom všemu tomu přednost přede všemi příjemnostmi a rozkošemi tohoto světa. Ježíš Kristus nevybojoval říši svoji na hoře Tábor; a pakli tu na okamžik slávu svoji ukázal, učinil tak jen proto, aby nás povzbudil a nám pojem dal o slávě, kterou požívati budeme v říši, jejížto hlava takou velebností a takým leskem se odívá. Nikoli! Spasitel vyvolil si krvavou horu Golgotu, a zde zpečetil předrahou krví svou svaté náboženství, které nevďěčnému lidu hlásal: lidé za odměnu jeho práce a namáhání vzali mu život způsobem překrutným, mučice jej, že to lidský duch ani pojmouti s to není. Viztež, drahá matko, zdaliž se po takovém příkladě křesťan nemusí za šťastného pokládati, má-li něco trpěti, jmenovitě v naději na budoucí odplatu. Lidé plavějí se po všech mořích, by nahromadili marného kovu, který s nimi zahyne. A křesťan by neměl snášeti několikaměsíční žalář, nějaká malá utrpení, ano i smrt, by onu říši vybojoval, kde se veškerá přání lidského srdce vyplní! Doufám, že naleznete v náboženství svém hojivého léku pro svá utrpení. Myslete jen v modlitbách svých na mne, tak jako já na Vás myslím, a sice vždy dle nejsvětější vůle Boží. . . . Co se týče statků mých a dědictví mého, na něž náro-

ky bych činiti mohl, dlužno mi vyznati, že jimi zúplna pohrdám. Jsem příliš hrd, než abych lpěl na takových ničemnostech. Dávám přednost tomu, co trvá na věky, a jsem přesvědčen, že mi z celého srdce svého dáváte za pravdu. Tak dlužno člověku, cti-hodná matka má, znenáhla se odlučovati od statků tohoto světa. Nejsou stvořeny k tomu, by srdce křesťana opanovaly, jenž ustavičně mysliti má na svůj poslední cíl a konec a obecný soud, kdež, jak doufám, se opět uvidíme, bychom spolu žili život který bude prost všeho utrpení, jež nás na tomto světě sužuje. Budeme snad dříve spojeni, než si to myslíte; kdož to ví? . . . Necht' vládné námi Prozřetelnost, kteráž lépe ví, než my, co nám k dobrému slouží, a kteráž zajisté všechny věci k našemu dobru obrátí, jen když my jí nebudeme žádných překážek klásti v cesty. Dostává se mi zde všeho; v tomto ohledu buďte myslí pokojné. Neříkejte o mně, co snad jste již častěji pronesla, neříkejte o mně: nebohý, nešťastný člověk! neb jiná slova, kteráž v ústech křesťana rouháním jsou. Neboť Ježíš Kristus pravil nám ve svém evangelium: „Blahoslaveni jsou ti, kteří protivenství trpí pro spravedlnost, neboť jejich bude království nebeské. Blahoslavení! — nejsem tedy nešťastný, nejsem nebohý, nejsem politování hodný; toť jsou výrazy, jichž svět užívá. Převrácený světe! jak málo znáš štěstí těch, kteří pro pravdu a spravedlnost trpí, a ještě méně slast těch, kteří krev svou cedí za věc nejsvětější a nejspravedlnější. Sv. Evangelium mě ujišťuje, že jsem blahoslavený. Doufám, že nebudete v pochybnosti bráti tuto vznešenou pravdu . . . Končím . . .

J. B—k.

Moc zvonku.

Ticho, tichounko je kolem,
zem i nebe klidně dřímá;
ticho: — poslyš! jaký hlas to,
náhle vzniknuv, duši jímá? —

Z kapličky tam prostřed vískey
zvonku tklivé zvuky znějí,
dál se nesou sadem, polem
a vše k žití probouzejí.

Slunko vzhází, ptactvo ruče
s písni zvůčnou letí výše;
a lid zbožný provází je
v modlitbě své v nebes říše.

A již čilo v sadě, poli,
práce hračkou jaré stle; —

zpěvem ulehčí se dílo,
v zpěvech rychle mizí chvíle. —

Opět poslyš! proč tak rázem
všechno tichounko je kolem? —
Z kapličky se ozval zvonek
a klid nese sadem, polem.

K. Matějka.

D O P I S Y.

Ze Sázavy, dne 10. července 1870.
(O pouti sv. Prokopa.)

Z nádraží za novou bránou vyjíždí vlak po trati „dráhy Františka Josefa“ ku Táboru o půl sedmé z rána z matičky Prahy. Použili jsme vlaku toho k cestě do Sázavy ku pouti sv. Prokopa. Nejeli jsme dlouho, tu začne se tmít, a v krátkce již úplná tma nás obklíčila; jeli jsme *tunelem* či průkopem, který se táhne od novoměstského divadla až k nuselským schodům. Teprv za chvíli uvykne si oko na náhlou tu tmu, a zpozoruje na stropu vozu hořící svítilnu. Ó jak hrozná je tma, když se všech stran ozývá se pekelný lomoz!

Za čtyry minuty již přijíždíme do veselého údolí Nuselského a rychlým chvatem mijíme stanice Hostivaře, Ouřínoves, Říčany, a po půl osmé stojíme v nádraží Mnichovic — Stranšice. Odtud přes Ondřejov a Kocerady možno již pěšky klusat do Sázavy. Kdoby si ale této procházky nepřál, může vlaku použiti až do následující stanice Čerčan — Pišely. Odtud chodí sedvojím směrem na Kocerady; buď cestou kratší, za to ale méně zajímavou přes ves Čerčany k Přestavlkům na Komorní Hrádek; aneb údolím řeky Sázavy vzhůru až do Kocerad, a odtud do Sázavy. Cestu tu vykonati lze za 3—4 hodiny z Čerčan až do Sázavy.

Nad míru příjemná jest cesta údolím řeky Sázavy. Tu patíš po pravé ruce na pahorku stát starobylý, původně v romanském slohu zbudovaný kostelík sv. Klementa, jediný snad zbytek bývalého hradu Lešten, kdež krutý Mstislav věznil manželku krále Vratislava. Ve vsi Lštěni dáš se převézt přes řeku, a odtud kráčíš pořád po pravém břehu až k posvátným místům sv. Prokopa. Asi za půl hodiny dostaneš se pod hradní zříceniny, kterýmž „Hláska“ říkají, a kdež jindy stál hrad „Zlenice.“ Půl hodiny dále stojí zříceniny na příkré skále, a táhnou se až na samý břeh Sázavy, z hradu „Stará Duba.“ Tu i tam jen šedé zdě vyčnívají ze zeleného lesa, jako holé kosti v trávě hřbitovní, a kde jindy zaznívaly zpěvy válečné

neb lovecké, kde sjížděli se páni země, aby naslouchali moudrým radám výtečného právníka, nezapomenutelného Ondřeje z Dubé († 1412), kde ozýval se lomoz her rytířských ve velkém nádvoří, tu nyní bujně tráva a křoviny rostou, a úplné ticho panuje, přerušené leda zpěvem ptáčete, neb písni zpěvného venkovana. A i ta řeka, jakoby nechtěla rušit mír zde panující, ubírá se tu, proti svému způsobu, tichým během, oudolím, z obou stran lesinami ověncěným.

L. P. 1466. přepaden jest Zdeněk Kostka z Postupic, věrný přívrženec krále Jiřího, od Zdenka ze Šternberka, úhlavního nepřítele králova, na svém sídle v Hrádku; Hrádek i ostatní majetek Kostkův, stará Duba a Zlenice jsou pobořeny, a v rozvaliny proměněny. Jedině Hrádek koupěn jest l. P. 1525 od Jaroslava ze Šellenberka, znovu vystaven, a poněvadž Jaroslav nejvyšším komořím království Českého byl, „Hrádkem komorním“ nazván.

Však samým rozjímáním byl bych málem zapomněl, že psáti jsem chtěl o pouti svato-Prokopské. Svatyně sv. Prokopa není v Sázavě samé, ale ve vesnici, kteréž říkájí „Černá Buda“ neb „pod klášteřem.“ Městečko Sázava jest na levém břehu řeky, Černá Buda na pravém, obě spojuje dřevěný most. Z bývalého kláštera, který od císaře Josefa II. l. P. 1786 zrušen byl, učiněn zámek, a z prelatury dílem fara, dílem byty úředníků a kancelář vrchnostenská. Kostel býval před věží velikolepá budova gotická, o třech lodích, s dvěma vysokými věžemi, z nichž jižní, ovšem nyní daleko nižší než bývala druhdy, ale posud krajinu ovládající stojí posud, a za zvonici slouží. L. P. 1421 chrám i s klášteřem od divokých Táboritů jest vydobyt a rozkotán a statky jeho octly se v rukou světských. Až do roku 1663 klášter v ssutinách zůstal, v kterýžto rok mnichové břevnovští od hraběte Waldšteina ho koupili, a kněze řádu svého opět do něho uvedli. V též čas bezpochyby, kdy řád benediktinský na nově usadil se v opuštěném sídle svém, jsou i zbytky kostela gotického na novo upraveny k výkonným bohoslužbám, jen že dle ducha 17. století opravy ty děly se po způsobu slohu renesančního, čehož ovšem se stanoviska umění želeti jest. Opraveno presbyterium, pod nímž nalezá se ve skále vytesaná kopka sv. Prokopa, v kapli proměněná, a část chrámu; ostatek, zajisté pro nedostatek prostředků v zříceninách ponechán, z nichž posud čtyry krásné oblouky při lodi jižní, kteréž podle nynějšího zámku ku věži již zmíněné

se tahnou, se zachovaly, kdežto oblouky lodi střední a severní zubem času valně poškozené před málo lety teprv odstraněny býti musely. Chrám činí, pohlíží-li se na něj od strany východní, velkolepý dojem, postaven jsa na skále, která až do řeky Sázavy sahá, u prostřed zeleného stromoví a upomíná svými vysokými okny a gothickými okrasami na klášterní chrám v Emausích v Praze. Ze strany západní přetvořen jest úplně dle slohu renesančního, a teprv když jednou ze tří bran vejde se do kostela, pozorovati lze na klenbách původní sloh gotický. Však okna u ambitů a chor hudební jakož i všechny oltáře jeví opět novější vkus. Před chrámem nynějším, kde jindy mohutné klenby kostelní k nebesům se pnuly, klene se nyní modré nebe, a kde pěknou dlažbu šlapala noha poutníkova, šlape nyní zelený pažit! Ale kdežto stánky hrdinů zašlých v rozvalinách dlí, a sotva snad nějaký milovník starožitností je navštíví: hrob svatého rodáka Prokopa povždy stejně hojně návštěvě se těší, a Bůh zajisté ani na dále slávu svátce Svého zajíti nedá! Nevím, mnoho-li pravdy na tom je, ale jistá osoba, která po leta již každoročně svíce sv. Prokopu přináší, ubezpečovala, že před lety na přímlyvu sv. Prokopa zraku opět nabyla, a že tudy každoročně k jeho hrobu putuje za poděkování. Jiní opět vzývají sv. Prokopa hrdinného přemozitele ďábla, by jim v pokušeních světa tohoto byl mocným pomocníkem.

Že sv. Prokop posud v největší jest vážnosti u svých rodáků, zvláště u zdejších krajanů, vysvítá z úcty, kterou jemu zde prokazují. V celém vůkolí den 4. července, památce sv. Prokopa zasvěcený, slaví se co zasvěcený svátek, vše okazuje se v nejlepším svém obleku, a práce v tento den konaná považuje se za velký hřích. Již v předvečer slavnosti, jakož i v den samý scházejí se průvody s vlajícími prapory za zbožného průzpěvování, mnozí i s četnými hudebníky. Velkých procesí, mezi nimiž z města Sázavy a tuším ze Skalice s četnými prapory cechovními, čítáno třináct. Svým počtem i pořádkem významovali se poutníci z Kolína, Krut, Divišova a j. Jak ve středu první procesí přišlo, počalo se zpovídat, a zpovídáno až do noci. Z poutníků přistoupilo ku stolu Páně v den slavnosti okolo 620.

Na den sv. Prokopa v 6 hodin byla první mše sv., později slouženy ještě dvě; po kázání slavné služby Boží konal d. p. farář Matiak z Krut. Ku kazatelně nemohl

jsem se takřka ani protlačiti pro zástupy lidstva; a jaký milý pohled skytal se mi teprv s kazatelnou. Od hlavního oltáře až jak daleko oko moje dopatřiti mohlo otevřenými dveřmi před kostel po všech ambitech, na kůru hudebním, všude hlava na hlavě, a oči všech upřené na ústa má. Ó kdož by vida tak velkou žádost chleba nebeského, nelámal v nadšení shromážděným zástupům!

Kteří z daleka přišli, již po kázání odebírali se na zpáteční cestu k domovu, jiní šli po velkých službách Božích, a blízce teprv po požehnání, vyprovázení jsouce obyčejně duchovními správci.

O kéž by láska ku sv. patronu českému Prokopovi vždy víc a více zmáhala se v lidu našem; dobrotitivý Bůh by zajistě na přímluvu sv. rodáka našeho, který dobře potřeby naše zná, který v pobouřenějších snad ještě časech žil, nežli naše jsou, a přece tak mnoho působil slovem i příkladem svým, — národ náš před zhoubou tělesní i mravní zachránil, a uvedl ku pramenům života věčného! — Svatý Prokope, oroduj za nás! R.

Od Žatce, 30. června 1872.
(Duchovenská porada.)

Dne 17. června předloženy jsou duch. poradě naší dvě otázky: 1. *Jaký význam přikládati třeba novoprotestantskému neb tak zvanému starokatolickému hnutí?* Jakých prostředků uchopiti se má duchovní správce, aby věřící od záhubného onoho ruchu uchránil? 2. *Na jakými výminkami mají se duch. správcevé účastniti v zakládání, řízení a podporování katolicko-politických spolků?*

K první otázce odpověděno as v tento smysl:

S politickým hnutím spojeno bývá i náboženské. Tutě pravdu stvrzují i dnové naši. Politický lži-liberalismus, jenž ku zmaření všeliké autority směřuje, přenešen za dnů našich i na pole církevní a náboženské, hlásaje odboj proti papeži co nejvyšší hlavě církve, a ohrožuje takto jednotu sv. církve a vše, co s ní souvisí. Jest to protestantismus v novém vydání, ačkoli si ve farisejském názvu „Starokatolíků“ libuje, aby tak neuvědomělé a nevědomé katolíky snáze oklamati mohl. Ve vlasti naší starokatolicismem tímto ohroženy jsou zvláště krajiny německé, neboť starokatolicismus jest původu německého, a ohnisko jeho nalezá se v Německu. Tu, v severních a východních Čechách, zvláště v okolí Warnsdorfu a Tacho-

va, snaží se všemožným způsobem získati proselitů slovem i písmem, rozesílaje své agenty a své časopisy (Volkszeitung a p.) na vše strany.

Než, Bohu díky! Přes všechny snahy tyto nekyne starokatolicismu u nás budoucnost; neboť každé bludařství potřebuje, poněvadž samo v sobě žádné životní síly nemá, podpory zevnější; té se ale starokatolicismu u nás nedostává, jelikož vláda Vídeňská jej zcela ignoruje, nechťejíc vyzna-vače jeho ani za oprávněnou náboženskou společnost uznati. Přes to přese všechno ale třeba, aby správcevé duchovní na osadách bludařstvím tímto ohrožených všeliké proselitství soukromým poučováním zameziti se snažili, uvádějíce osadníkům svým na mysl slova Páně: Bďtež a modlete se, abyste nevešli v pokušení (Mat. 26, 41).

Abys však i na kazatelně bludné toto učení vyvraceli, není potřebí, neboť málo kdo všímá si starokatolických agentů a jejich časopisů, a protomůže se o bludařství tomto směle tvrditi: ignoti nulla cupido.

Druhá otázka rozluštěna ve smyslu následujícím. Na menších osadách venkovských na zaražení a podporování spolků katolicko-politických není ani pomyšlení, poněvadž rolníkům ku čtení spolkových kněh a listů času nezbyvá, a na peněžitě podporování spolků těchto peněz se nedostává; tu postačí již k poučování a k posvěcování myslí nedělní a sváteční služby Boží, jmenovitě kázání a cvičení. Jinak jest ovšem ve městech, kde vzdělání katolíci měšťané, úředníci, obchodníci a řemeslníci besedy a spolky navštěvují, aby o politických a církevních otázkách důkladněji se poučili a náhledy své porovnáváním více spisů a časopisů vytrfili. Tu netoliko radno, ale i žádoucí zaraziti spolek katolicko-politický. Aby se ale ujal a trvání měl, potřebí, by veškeré třídy obyvatelstva v něm zastoupeny byly. Není radno, aby se předsednictví ujali kněží: též pokladnice spolku budiž v rukou laiků; za to ale mají kněží jak světsí tak i řeholní častými přednáškami o otázkách časových, zvláště církevních, pak doporučováním dobrých spisů a časopisů, vedením účtů a t. pod. ku zduaru a k rozkvětu takového spolku přispívati; mimo to nechtěj podporují poskytováním dobrých kněh a peněžitými prostředky, ač mohou-li při přeskrovné nynější sustentaci duchovních tak učiniti. Odplatou pak za všechny tyto snahy bude jim příslibení Páně, že přítomen jest tam, kde shromážděni jsou dva neb tři ve jménu Jeho. — J. Dber.

Z Hradiště 4. července 1872.

(Hrabě Hanuš Karel Kolovrat Krak. a Novohradský).

Dne 26. června stíhla telegr. zpráva, že J. Exc. náš spanilomyslný p. hrabě Jan Karel hr. Kolovrat Krak. Novohradský zesnul v Pánu. I hned rozžalostnily se zvony, hlásající po údolí Úslavky a luhách Ždíreckých odchod štědrého patrona. S cimbuří zámku Hradištěkého zaválal prapor smuteční. Tíseň a zármutek rozhostil se na lících dítek osířelých, každý cítil v útrokách tu ztrátu velikou. Zvláště v sobotu odpoledne po odjezdu různých deputací do Prahy ku pohřbu drahých statků, panovala v celém okolí děsná sklíčenost myslí, celé město truchlilo, jako druhdy Niobe, žalem tichým; mnozí spěchali do hrobky hraběcí ulehčit hlasitým nářkem trudnému bolu. Zbožné ruce kladly věnce na rakve předků, kdežto veleb. p. J. Kamarýt konal modlitby za milého v Pánu zesnulého starečka. Nastal svátek knízat apošt. Lid se hrnul do chrámu čteněji než jindy prosit Dárce všehomíra, by odplatil nebožtíku pro jméno své svatě životem věčným. Vzdálenější nevěřili v truchlivou zvěst až uzerli prapor a oltáře smutkem zastřené. S pláčem a lkáním obcovali službám Božím, vědouce, že zbožný patron mezi nimi více klečet nebude na místě štědre od něho zdobeném. Po celý týden se rozléhaly hrany zvonů Kolovratských. Až 3. června nastal živější ruch. Povož hrčel za povozem k děkanskému chrámu P. v Blovicích. Veškeré hraběcí, jakož vůkolních panství úřednictvo, okresní zastupitelstvo, spolky a školní dívky, c. kr. úředníci a davu lidstva přijížděli a hrnuli se do chrámu černě zastřené. Katakalk se znaky zvěčného stál v moři světla, ozdoben mnohými věnci, fábory a ověncen překrásným skupením květin věstil naše doufání, že smrt jest toliko přechod do věčnosti blažené. Veleb. p. vikář z Blovic konal při četné assistenci domácích i přespolních pp. bratří smutečné služby Boží, při nichž městská rada plající voskovice kolem katakalku držela. Potom následovaly tiché mše sv. jež velebný chorál smuteční doprovázel. O polednách teprv se zástupové rozešli, nesouce si domů vzácnou upomínku na šlechtitného Kolovrata. Upomínka ta nevyhasne; ještě potomci ji budou oživovat, ukazující dítkám díla bohumilá zvěčného Kolovrata, a dlouho, dlouho voláno bude za ním vděčné: „Odpočívej v pokoji.“ Věrně bol náš ztlumočnil bisk. vikář ve Vamberku, d. p. Kl. Novák, píše u hrobu věrného syna vlasti:

Jeho Excellence, vysoce urozeného pana hraběte Hanuše Karla Kolovrata Krakovského a Novohradského, svobodného Pána z Újezda atd., v Pánu zesnulého dne 26. června 1872.

Těžké rány snášíš, drahá vlasti,
a přec hrdě stojíš bez smutku;
dnes však odolati zármuteku
tobě nelze, ještě vidíš klásti
ve hrob tmavý v této strastné době,
co již nebi patří, — a ne tobě.

Ono srdce, v němž nebylo místa
kromě lásce, — již netluče víc,
proto tolik usazených líc,
dokazuje, že to pravda jistá;
a chceš vědět, jaká je to ztráta?
Národ oplakává „Kolovrata!“

Již ho není, jenž tak věrně sloužil
Bohu, vlasti, králi, národu,
maje za největší výhodu
všem být všecko, jak si přál a toužil,
zvláště s národem a drahou vlastí
sdílel radost, bol a žal a strasti.

On byl dítkám štědrým Mikulášem,
Janem almužníkem chudíně,
Musám, uměním byl v otčině
na sta místech slavným Mecenášem;
i to nikdy hlásat nepřestanem,
že byl naším otcem víc, než pánem.

Orbu, průmysl a hospodářství,
národního blaha prameny,
šířil bohatýr náš vznešený
pilnou rukou — výhost daje snářství;
a že pravé osvěty byl přítel,
uzná každý věrný Jeho ctitel.

S Českou šlechtou, co je chloubou naší,
naším štítem, naším ramenem,
stál Zvěčnělý v boji plameném
„věrně stále“ právo za nejdražší;
ona drahou v Ném ztratila perlu,
národ vlastence a církev berlu. —

Věmec ctností Jeho nelíbených
zdobí též i kvítka zbožnosti,
již pěstoval se vši vroucností,
podaje důkazů nesečtených;
nebo víra, naděje a láska
byla pevná činů Jeho páska.

Postav pomník, zarmoucená máti!
velikému synu v srdci svém,
nad ním bdi co drahým pokladem
nech i od potomků o něj dbáti;
tak památka Jeho bude stála,
stálejší než mramorová skála!

2 Rychnova 10. července 1872.

(Pohřeb † hrab. Kolovrata.)

Pochovali jsme muže *šlechtetného*. Smutně zněly ty zvony, když vítaly pána svého, — ach naposled! I ten „Křištof,“ který nejednomu století již odzvonil, otevřel kovová ústa svá a po delší dobu pomlčev najednou smutně se rozezvučel, aby zádušným hlasem svým navždy dal s Bohem svému pánu. A v oknech našeho města naposledy k počtě jeho zářila světla, aby osvětlila jemu poslední cestu. — Již od prvních hodin soumraku bylo na náměstí a na cestě, kterou vznesený zvěčnělý měl přijeti, velmi živo. Studentstvo, jehož štědrým byl příznivcem a na které ani v poslední vůli své nezapomněl, očekávalo jej za městem. O hodině 7. večerní došel telegram, že vlak s drahým hostem vjel do nádraží Choceňského. — Od té doby bylo vše na nohou, aby přijali naposledy dobrodince svého. Ke druhé hodině ranní přijely tělesné pozůstatky. U města přijalo je duchovenstvo, a hasičský sbor sám vzl vznešeného protektora svého při světle svítilen nescíslným davem lidu do zámku, kde rakev nebožtíka v zámecké kapli přiměřeně upravené vystavena byla. Po kratičké modlitbě, kterou duchovenstvo u rakve vykonalo, počal literátský sbor pěti žaltář. Od té doby zůstala rakev vystavena až do 3. hodiny odpoledne, kdy počal průvod. Pohřební obřady vykonalo — mimo nadání — patronátní duchovenstvo, které se v plném počtu sešlo, s veled. vikářem v čele tímto pořádkem: U rakve zpíván nejprve žalm „de profundis,“ pak následoval truchlozpěv, po jehož ukončení rakev nešena městem do zámeckého kostela nejsv. Trojice. — Za rakví nešeny známy c. k. komoříci a řády zvěčnělého. Následovala deputace šlechty příšedší vyprovodit Nestora svého na poslední cestě, totiž: hrabata Palffy, Kolovratové Krakovští — i okolní šlechta; pak všickni spolkové zdejší i z vřkolí se smutečnými prapory, a dav lidu, jaký ani o největších slavnostech nebývá vídán. I četné deputace se dostavily nejen z okolí, ale i ze vzdálených allostních panství nebožtíka. — V kostele nejsv. Trojice složena rakev na připraveném katafalku a duchovenstvo zpívalo „Benedictus.“ Po té p. vikář, veled. p. Karel Novák, dojemnou řečí poukázal na ztrátu, již utrpěla úmrtním vznešeného kmeta — vlast česká, — a zdejší město zvláště. — Pak vykonáno „Libera,“ načež rakev nešena do rodinné hrobky Kolovratů Libsteinských, a tu po vykonaných zpěvech a modlitbách podle přání ze-

snulého uložena. — Byl to pohřeb důstojný šlechtice, který byl ozdobou církve a perlou vlasti. Ten ohromný zástup, který stál kolem rakve jeho, byl důkazem, že, jakkoli přestalo bít do srdce, které život svůj Bohu a vlasti zasvětilo, nevyhynula přece láska k němu v srdcích citelů jeho, ale že bohda potrvá i v budoucích pokoleních, jimž vyprávěti budou dítky těch, kteří jej znali, že to byl muž, jakých vlast jen několik čítá v listech historie své. A až zetlí tělo jeho a zub času snad i na pomníku dokoná smutné dílo své, ještě tenkrát žítí bude jméno jeho v paměti lidu. — Každý pak z těch, co přítomni byli, nechoval v srdci vřelejšího přání, než aby jméno šlechtetného starce, jež zlatým písmem zapsáno jest do srdcí vděčného lidu zde na zemi, — bylo vepsáno i do knihy života v nebesích! (x)

Ze Sobotky 5. července 1872.

(Slovo otce k synu před oddavkami).

Byla tu slavena svatba syna vzácného měšťana s nevěstou vdovou. Před oddavkami promluvil otec ženichův k snoubencům v následující slova:

„Milý synu! Prozřetelnost Božská určila, bys nynější svobodný stav svůj proměnil, a s touto ctěnou a šlechtnou paní nevěstou ve svatý stav manželský vstoupil. Mnohé a důležité povinnosti přináší s sebou tento stav, a tyto povinnosti musíš věrně plnit, máš-li zde na tomto světě a potom tam na věčnosti šťasten býti. Především cti Boha, Stvořitele, Vykupitele a Posvítětele svého, potom buď moudrým řiditelem sama sebe a své manželky, měj ji ve vši účtě za svou milou tovaryšku, přijímej vždy ochotně její moudrou, láskyplnou radu, buď pilný ve svém povolání a ne marnivý, buď ostražitý a ne lakomý, a buď strídmý; neboť nestřídmost svádí často člověka k mnohým nepravostem, připravuje ho o zdraví a jmění, a urychluje jeho smrt.

Měj v uctivé paměti své rodiče s obou stran, zvláště pak buď pamětliv své milé, již v Pánu odpočívající, tam s nebes říše, jak doufám, tebe nyní žehnající rodičky. Pamatuj na ni upřímnou modlitbou až do své smrti, a, kdykoliv okolo hřbitova kráčetí budeš a pomník Pána Ježíše Krista, Vzkřisitele Lazara, uvidíš na jejím a děda tvého hrobě: vzpomeň sobě vždy, že ona mnohou hořkou slzu zvláště v poslední své nemoci vyronila pro tebe, tak byla starostliva o tvé dobré vychování. — Nábožnou tedy modlitbou, dobrými skutky, a vzorným chováním s celou svou rodinou ukaž, že chceš býti vděčným synem. — Buď vždy

uctivým a co možná povolným ku svým sousedům, hled vždy lásku a svornost v obci šířiti a podporovati!

Měj, milý synu, toto mé otcovské slovo stále v paměti, zachovej je i svým potomkům, dá-li ti je Bůh, měj vždy slovo to jako před očima, bys vždy jednání své dle něho říditi a spravovati mohl, k čemuž tobě dopomahej Bůh!

Vy pak, ctěná paní nevěsto, deero má milá! osvědčte se synu mému manželkou upřímnou a milující, řiďte ho svou moudrou radou: a Bůh vám žehnati bude, rodičové pak vaši s jedné i s druhé strany budou z vás míti potěšení, a pomyslení, že se jejich dítkám dobře vede, to osladí poslední chvíle života jejich.

Požehnej vám Bůh ze Sionu, abyste se dožili zdaru domu svého a vlasti své. Posilniž vás Bůh, abyste břímně stavu manželského trpělivě snášeli a se tak milovali, jako Kristus Pán svou církev miloval. Popřeje-li vám Bůh potomků, On Sám posilniž vás milostí Svou, abyste je v bázni Boží a v spravedlnosti vychováti mohli. — Dež vám Bůh dlouhost dnů a svou svatou milost, a vším požehnáním nebeským i zemským požehnej vás Bůh Otec, Bůh Syn, Bůh Duch svatý! B.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Eminence, nejdůst. p. kardinal arcibiskup navrátí se 20. t. m. z visitační cesty své a povede v neděli 21. t. m. o 4 h. odp. slavný průvod na úmysl sv. Otce z chrámu sv. Mikuláše na Malé straně do kostela sv. Markety v Břevnově, kdež bude kázání a sv. požehnání.

— *Svěcení kněžstva* vykonal J. M. světící p. biskup d. 10., 12. a 14. t. m. vždy v 8 h. ráno u sv. Salvatora. U večer před každým svěcením měl k svěcencům v seminářské kapli řeč, jakož i včera po vykonaném svěcení delší lat. řeči promluvil v chrámu Páně k 34 novým kněžím, (z nichto dnes tři slavili primice své, zítra pak jeden u sv. Salvatora v 7 hodin a jeden u Milosrdných sester v Karlíně v 9 h., v neděli 21. t. m. jeden u sv. Haštala v 9 h., jeden u Mil. sester pod Petřínem v 8 h. a jeden ve farním chrámě Karlínském v 9 h., ostatní po venkově.) Dnes odjel nejdůst. p. biskup do Hradce Králové, kdež dne 17., 19. a 21. tolikéž udělovati bude vyšší svěcení.

— *Pobožnost 40hodinná* bude se konati od 17—20. července u sv. Ducha, od

21—24. u sv. Tomáše, od 25—28. u sv. Markety v Břevnově.

— Ve čtvrtek 25. t. m. bude se slaviti výroční pouť u sv. *Jakuba* či u Minoritů. V 5 h. ráno bude první mše sv., o půl 7. h. druhá, v 7 h. české kázání, a v 11 h. pontifikální mše sv.; odpoledne o 4. h. bude české kázání, pak nešpory a požehnání.

— V chrámu Páně u sv. *Štěpána* na Novém městě Pražském *obnoven* vkusně zase jeden *oltář* (Dušiček), již 10. smý, nákladem 340 zl., které usedlá měšťanka p. Jos. T. darovala, — a kazatelna nákladem 190 zl., které usedlá měšťanka p. A. N. obětovala. Bůh jim račiž hojně odplatiti zde i na věčnosti. Práci pozlacovačskou vykonal ke vši spokojenosti p. Mat. Maerz. Mimo to lze v chrámu P. spatřiti, že i poslední dva poboční oltáře (sv. Václava a sv. Lidmily) k opravení rozebrány jsou. Obraz sv. Václava jest mistrovské dílo vlasteneckého umělce Skrety.

Z Bavor. (Průvod Božího Těla a tak řečení „svobodomyslní“ úředníci bavorští.) Poněvadž při letošní slavnosti Božího Těla skoro nikde v Bavorsku úředníci se nesúčastnili, činí bav. „Vat.“ tuto úvahu: Jestliž to úkaz nápadný, že v posledních letech, a zejména letos úřední liberálové co úředníci průvodu Božího Těla se vzdalují, kdežto katolický lid, proti tomuto nápadnému chování se některých úředníků takřka protestuje, ješto s tím větší příli a horoucností patřičnou čest Bohu svému vzdává. Toto nesúčastnění se úředníků průvodu tak slavného samo o sobě velkého významu nemá, zvláště, uvážíme-li, že pobožnost takových liberálů lidu zbožnému při takových slavnostech asi sotva vzorem býti může; než věc má do sebe stránku jinak velmi důležitou a vážnou. Lid katolický je po většině věřící, chce věřícím býti a věřícím zůstat, dle zásad víry své myšlení a jednání svá uspůsobuje; to jest věc zkušenosti a skutečnosti, která upříti se nedá. Průvod o Božím Těle jest slavnost, při níž Bohu ve svátosti jakožto nejvyššímu Pánu povinnou úctu a čest vzdávati máme, jesti to jako veřejné a slavné uznání nejvyšší božské slávy a svrchovanosti. Dále pak jest to přesvědčení všeobecné křesťanův na písmě se zakládající, že jako duchovní, rovněž i světská mocnost veškeru moc od Boha má, jen „z milosti Boží“ jest, a jen na tomto základě právo má, poslušnosti žádati od poddaných. Tato víra a toto přesvědčení jest jediným mravním základem moci světské; odejme-li se tento základ, pak se poslušnost může vynutiti

jedině násilím. Je-li však potlačovaný silnější potlačovatele, pak jest sám sobě svrchovanou mocí a vrchností. Pročez poslušný a věřící poddaný vším právem žádá, aby též vrchnost, prozřetelností Božíjemu ustanovená, svou povinnost činila a nejvyšší moc, t. j. božskou uznala a toto uznávání též veřejně osvědčila, povinnou úctu vzdávajíc Božské svrchovanosti, na níž veškerá světská moc a sláva spočívá, a veškerá závaznost a poslušnost poddaných oproti vrchnosti svůj základ má. Což ale, když tací úřední liberálové a toho rázu představení nejvyšší božskou svrchovanost neuznávají, jí povrhují, a patřičnou úctu veřejně jí vzdáti se zdráhají? Z jakého důvodu a na kterém základě mohou pak poslušnosti svých poddaných požadovati? Ať se nemýlí, že snad lid takové praktické důslednosti odvozovati nedovede. Dějepis podává s dostatek patrných svědectví, jak se každá chyba vrchnosti sama na sobě mstí. My zavrhuje-me vzbouření co hříšné, proto však musíme zavrhovati také každé jednání, které vzbouření v zapětí má.

Právě v nynější době, kde se strašná koalice tvoří, mající za heslo: „vyvrácení veškeré autority v církvi a státu,“ dalo by se očekávati, že se světská moc po silné mravní podpoře ohlížeti bude. Což pak mají ti liberálové tak krátkou paměť, že se již ani nepamatují na dobu, kde vrchnost světská k zachránění své moci útočiště bráti musila k vlivu náboženství? Což pak nevědí, že i sami pohanští císařové, arcif ve svůj prospěch, moc a svrchovanost bohův hájili, aby svým zákonům tím větší závaznosti dodali, a že ty ze země vypovídali nebo na hrdle trestali, jenž bohům povinnou úctu nevzdávali? To vše tací liberálové vědí a věděti musí, a přece se zdráhají před lidem Bohu povinnou úctu vzdávati, popuzující lid proti autoritě církevní stou bláhovou domněnkou, že lid beze všech okolků jejich autoritě na písku vystavené kořiti se bude.

Z Říma. Četným audiencím, které se k sv. Otcí odebrali hodlaly 16. června, den to, kdežto papež před 26 lety na stolec Petřův dosedl, vykázaný byly dny slavnosti a po ní. Již 13. t. m. přijala J. Svatost deputaci 1000 dám, náležejících do spolku „katolických paní.“ Paní vyslovily sv. Otcí své blahopřání a podaly mu slavnostní dary. Papež odpověděl jim v delší řeči, z které toto vyjímáme: „Dovoluje-li Bůh, aby tato sv. stolice stala se terčem nájezdů, pronásledování a protivenství, pak sesílá

týž Bůh, patře na slabost a utrpení náměstka svého na zemi, od času k času jemu útěchu, která v něm síly nové zrozuje, aby se mohl na pouti v tomto slzavém údolí kojiti nadějí, že domůže se cíle slavnějšího, dnů krásnějších i klidnějších. — Blahoslavený Kryšpín z Viterby, laik, byl přítelem jiného laika, s kterým v zdokonalování a ctnostech závodil. V hodince smrti nebyl Kryšpín přítomen u přítele svého. Vzdálenému příteli se zdálo, že viděl Kryšpína, jak kráčí stezkou úzkou, bahnitou a nečistou, na které se tu a tam vyvýšeniny a úskalí nalezají. Kryšpín, ač již dosti stár, mužně krácel ku předu; noha jeho se dotýkala brzy výšin, brzy skalisek, tak že ani roucho ani sandály si neposkvřnil. Krácel dále i přišel ku květnatému háji, ve kterém stál skvostný palác a mnoho krásných jinochů, kteří ho povýšili, aby patřil na Boha. Přítel ze sna se probudil a pravil: Kryšpín zemřel, putoval po zemi, aniž se kalem jejím znečistil a nyní jest v ráji, kde jest blaženým v patření na Boha. To jest výklad snu. Udalost ta mi vždy dodávala zmužilosti, abych mohl mezi tolikým kalem kráčet. Velmi obtížné jest nohu svou někde pevně a jistě opřít, poněvadž křehká naše lidskost nás tíží a stezku života našeho neschůdnou nám činí. Než zmužeme se; krácejme ku předu, až vstoupíme do paláce nebeského.“

— Městská rada vyhotovila statistické tabelky, které nejsou bez významu. Z 244.484 duší obyvatelstva zemřelo v roce minulém 7.612 osob a sice 4322 mužského a 3290 ženského pohlaví. Za příčinu velké smrtelnosti uvádí se povodeň a neštovice. Smrtí násilnou zemřelo 167 osob, z těchto nehodou 74 (osm žen a dívek). Větší část mužských zahynulo pádem s lešení, která se zde budují beze všeho dozoru; 15 osob zemřelo samovraždou, 78 cizí rukou. Co se týče vraždy, není naděje, že se stav ten zlepší, a zvláště, bude-li pokračovati náš tisk a soudní řízení v starém svém jednání. Nedá se ani pochopiti, jak při úmyslných a dlouho připravovaných vraždách přece polehčující okolnosti uvést se dají, a soudní řízení s mírnými rozsudky se spokojuje. Narodilo se 6602 dětí a sice 3262 mužského a 3290 ženského pohlaví. Děti nemanželských jest 106; mimo to je nalezenů 831, počet, který se vzhledem náležatá minula zdvojit.

Z Ameriky, Chicago. Druhý český, nově vystavený kostel sv. Jana Nep. byl o slavnosti nejsv. Trojice — 26. května —

slavnostným způsobem posvěcen. Den byl pěkný, slavnost se vydařila, účastenství lidu katolického bylo veliké, všechny národnosti zastoupeny u velikém počtu. Trinácté katol. spolků v Chicagu vyšlo s hudbou a s prapory účastníci se v této oslavě kostelní. Nejdůst. p. biskup přijel v 10 hodin s duchovenstvem ku kostelu a počal obřad posvátný. Kázáno v českém, polském a německém jazyku. Po velké mši sv. uděloval nejd. p. biskup svátost sv. birmování, a jak před birmováním tak i po birmování srdečnými slovy promluvil k našim birmovancům, jichž bylo 80. V témž pořádku, jakž přišli, opět se spolkové ubírali ku svým kostelům, provázeni jsouce velkými davy podíl beroucího lidu. Všude zachován vzorný pořádek. — Mezi těmi, kteří u příležitosti této na chudický nový kostel pamatovali, zasluhují veřejného uznání a pochvaly bratři Hromádkové z Milwaukee, kteří darovali pro oba české kostely v Chicagu pěkné červené dalmatiky. Spolek sv. Vincencia de Paula zastoupený deputací při průvodu i při svěcení, daroval 50 dol. na kostel.

Odpoledne o půl čtvrté hodině zavítal nejd. p. biskup do kostela sv. Václava, kde 200 birmovancům udělil svátost sv. birmování. Při té příležitosti vyznamenal se náš sbor zpěváků, zpívaje „Veni Creator,“ a pak mezi tím, co sv. birmování se udělovalo, krásné „Salve regina“ a „Ave Maria,“ začez jsme jim díky vzdali. Po sv. birmování udělil nejd. vrchní pastýř požehnání s nejsv. Svátostí, čímž se skončil tento pro katol. Čechy v Chicagu před důležitý den.

Literární oznamovatel.

— „Besedy pro mládež.“ Sešit 39. obsahuje: „Následky zdárného vychování.“ Povídka pro dospělejší mládež. Vypravuje Vác. Viktorin Paleček. S obrázkem. V Praze 1872. Nákladem Mikuláše a Knappa v Karlíně. Str. 83.

— „Míra metrická.“ Stručné ponaučení o měrách a vahách, jichž bude se užívati v Rakousku. Sepsal Edvard Stoklas. Druhé, opravené a rozmnožené vydání. Připojen jest zákon o metrické míře a váze. V Praze. Nákladem vydavatelovým. V komisi kněhkupectví I. L. Kobra. (Jiné spisy příště.)

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

p. Jan Černohouz, admin., za děkana v Kovářech;

P. Jos. Machačka, ř. křiž., farář v Únošti, za faráře u sv. Františka v Praze;
P. Vác. Černoch, ř. křiž., far. v Tursku, za real. administr. v Únošti;
p. Ed. Kohout, adm. v Halsu, za kapl. v Brodů (Bruck);
p. Fr. Libovický za koop. do Krečovic.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnuli:

p. Eustach Slavík, farář v Dolním Újezdě, 21. června (nar. v Litomyšli 16. listop. 1800, vysv. 20. pros. 1823);
p. Frant. Šedivý, farář v Dolní Olešnici blíže Hostinného, 3. července (nar. v Lanžově 2. pros. 1813, vysv. 15. července 1839);
p. Vác. Stránský, jubil. kněz, b. notář, os. děkan Černilovský na odp. v Praze, 11. července (nar. v Dřevenicích 25. září 1788, vysv. 12. srp. 1811).

Skutečnými bisk. střidníky (vikáři) stali se:

p. Josef Bezdek, farář Chroustovický, ve vikariátě Vysokomýtském;
p. Jan Doležal, farář Borovský, ve vik. Poličském;
p. Frant. Peřina, far. Kopidlenský ve vik. téhož jmena;
p. Ant. Hrubý, far. Radimský, ve vik. Jičinském;
p. Ant. Skokan, far. Tyništský, ve vik. Kosteleckém.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

p. Ant. Lukesle, far. v Újezdě, za děkana ve Vys. Mýtě;
p. Jan Dostálek, admin. za far. v Žichlinku;
p. Ant. v. Altenburger, za admin. v Lauterbaších;
p. Jos. Šonský, koop. za adm. v Rudolticích;
p. Em. Müller, za adm. ve Vilimově;
p. Ant. Slavík, za adm. v Dol. Újezdě;
p. Fr. Hirschberg, za adm. v Dolní Olešnici.

Uprázdňené fary:

Dolní Újezd na Litomyšlsku, do 3. srpna.
Dolní Olešnice (Niederöls), patr. hr. Deyma, do 15. srpna.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

p. Karel Seemann, farář v Libčevsi, 28. června (nar. v Bečově 24. listop. 1819, vysv. 25. črvce. 1844).

Ve správě duchovní ustanovení jest:

p. Jos. Horner, kaplan z Bořislavi do Kam. Šenova.

Milodary. Na opravu metrop. chrámu sv. Víta v Praze: Letošní novosvěcenci Pražští 100 zl. r. m.

Povodní poškozeným: p. Jos. Nosal v St. Kolíně 4 zl. 20 kr.; Novosvěcenci Pražští 10 zl. 30 kr.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-I.

Expeditice:
v kat. kněhkupectví
B. STYBLA
na sv. Václavském
náměstí, č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
kněhkupectvích
Celor. 2zl. 50kr.
polor. 1zl. 30kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 1zl. 55kr.
Čtyřletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídne činí národy.“ (Přísł. XIV. 24.)

Pastýřský list

k duchovenstvu arcidiecése Pražské.

BEDŘICH,

z Božšho milosrdenství a z milosti apoštolské Stolice

kardinal svatě Římské Církve

a kníže-arcibiskup Pražský,

vzkazuje velebnému duchovenstvu svého arcibiskupství pozdravení a požehnání v Pánu!

Po celou tu dobu, co vrchnopastýřský úřad mezi Vámi, milí bratři a synové! zastávám, častokráté již mluvil jsem k Vám o věcech k dosažení spásy duševní nejvýše potřebných, avšak dnes chci poprvé jednati o věcech k potřebám vezdejší náležitých.

Nemám za to, že mně snad učiníte výčitku, jakobych neznal důležitost a tudíž nedosti vážil si práv, na jichž základě duchovenstvo dostatečnou výživu žádati může a má a jakobych lhostejně byl přeslechl stesky a touhy mnohých duchovních, kteří pracující na vinici Páně, musí s nedostatkem zápasiti. Známt sice a dobře chápu vážná slova našeho Pána a Spasitele, kterýmiž své apoštoly vypravil do světa, vece: *Nolite possidere aurum neque argentum neque pecuniam in zonis vestris, non peram in via, neque duas tunicas, neque calceamenta, neque virgam;* (Mat. 10, 9—11. Luk. 10, 4.) ale vím také z druhé strany, že božský mistr náš nechťel, aby dělníci na vinici jeho trapnými péčemi o své vezdejší opatření zachvázeni byli, neboť výslovně doložil: *In eadem autem domo manete edentes et bibentes, quae apud illos sunt; dignus est enim operarius mercedem suam;* (Luk. 10, 7.) i chci se také nadíti, že toto ustanovení Páně ve sboru křesťanův vždy dojde patřičného uznání.

A když i my z rozkazu Páně učíme věřících modlitise ke Chlebu náš vezdejší dejž nám dnes: zajisté jsme i my kněží oprávněni tuto prosbu přednáseti také za sebe a můžeme doufati, že řízením Božím dostane se nám vezdejšího chleba z rukou těch, k jejichž obsluhování jsme povoláni, majíce jim lámati dvojí chleba k životu věčnému, totiž chleba slova Božšho a svátostné tělo Páně. Protož také dokládá apoštol Pavel: *Nescitis, quoniam qui in sacrario operantur, quae de sacrario sunt, edunt, et qui altari deserviunt, cum altari participant? Ita et Dominus ordinavit vís, qui Evangelium annunciant, de Evangelio vivere.* (I. Kor. 9, 13—14. Gal. 6, 6. Řím. 15, 27. I. Timot. 5, 18.)

Z tohoto hlediště posuzovala vždy církev práva svého duchovenstva ohledně hmotné výživy, i dobře si jich vážila. Jsouc pamětliva rozkazu Páně vysílá až po dnes právě jako před osmnácti stoletími své služebníky co blahověsty do krajin vzdálených, aniž jim může jiného věna dáti, leč požehnání *apoštolské chudoby*. Církev těší se vidouc, že učení kříže vštípeno jest v srdce ubohých národů a kněžím jejím stačí, když na svých cestách mohou vystavěti sprostíčky oltář, na němžby vykonali obět našeho vykoupení a když mohou tu poukázati k hojným pramenům milosti Boží. Anto však církev Kristova po rozkazu svého Pána a mištra hledá předně a hlavně jen rozšíření *království Božšho* a učí kněze i věřící *lačnění a žiznění po spravedlnosti*: přijímá také vděčně časných darů, kdekoli a kdykoli štedrá ruka Boží jimi církev daří. Kdekoli mezi národy vztyčí kříž a stany své zbuduje: tu také svědomitě stará se o *časné prostředky* k dosažení veliké úlohy své, pečuje o *vezdejší chleba kněží* svých, i o to, aby *služby Boží* důstojně slaveny býti mohly. A co cír-

kev během věků nabyta pro své *chrámy a služby Boží* i k příslušné *výživě svého duchovenstva*, buď že jí to z lásky a co nadací dobrovolně věnováno bylo, buď že věřící dle církevních závazků k tomu přispívali: to vše pokládá za posvátný majetek *Páně*, kterýž smí a má svědomitě stříci i dovoleným způsobem rozmáhati a jehož má povždy jediné ke cti a oslavě Boží vynakládati. Ač tatáž církev z mnohonásobných předešlých nehod jisté přesvědčení nabyta, že jí oloupení a *schudnutí* ku zkáze býti nemůže; přece co zastupkyne všeliké spravedlnosti pokládá za svou povinnost, svůj poctivě nabytý majetek proti všemu násilí vážným hlasem svým zastávati, jakož i všech dovolených způsobů užívati, aby své vezdejší věno uhájila; neboť právě to jí poskytuje prostředků, aby hojila vezdejší bídu svěřenců svých i starala se o rozličné ústavy, jež usnadňují dosažení blaha věčného.

A poněvadž víme, jak velice zdárné působení kněžstva závisí od příznivých poměrů jeho hmotných, totiž od toho, aby mělo kněžstvo výživu stavu svému přiměřenou a zjištěnou: nemůže nám nikdy péče o tuto výživu věcí lhostejnou býti. A jelikož duchovní správce jest povolán, aby v očích věřícího lidu byl vzorem všestranným, aby tedy také dle možnosti osvědčoval se štedrostí své ruky býti otcem chudých, tudíž aby konal skutky *duchovního i tělesného milosrdenství* v osadě své: svěřuje jemu církev častokráte z majetku posvátného více, nežli on pro sebe potřebuje, jsouc té jisté naděje, že duchovní správce zproštěn jsa starostí o časnost, s celým srdcem svému povolání žítí a o blaho svěřenců svých pečovati, spolu pak též svůj chleb s chudým dělití a vezdejšího přebytku jen k tomu používati bude, aby nesmrtelné duše pro Krista získal.

Tyto náhledy o nárocích církve, o účelu jejího majetku a o broku správců duchovních jsou náhledy církve a tudíž *moje*; a v tom zajisté spočívá rukojemství, že hmotné poměry kněžstva mé péči svěřeného nikdy nebyly a nejsou mi lhostejny, protože také každou výtku v tomto směru, kdyby mně činěna byla, s dobrým svědomím odmítnouti mohu.

Rovněž odmítám rozhodně výčitku nedbanlivosti, jakáž proti *velepastýřům vůbec* byla vyslovena v některých listech veřejných, mezi kterými se jeden takto vyjádřil: „*Desítiletí uplynula, ve kterých katolický episkopát v Rakousku se těšil nejrozsáhlejší právomocí a vlivu dalekosahajícího požíval, a přece nepodnikli biskupové ničeho, což by podstatně*

k zlepšení hmotného postavení duchovenstva bylo prospělo.“ Mnohem užitečněji by se bylo ve veřejných listech mělo poukázati k nynějším snahám směřujícím ku zlepšení dotace duchovenstva a taktéž poukázati mělo se k nutné potřebě rychlé a vydatné pomoci, spolu pak slušelo uznati ochotu vlády státní v té věci; a tuť by zajisté biskupové, jimž hmotný nedostatek četných spolupracovníkův jejich dobře jest povědom, každé pokynutí vděčné byli uznali. Pročež také veškeri biskupové s nelčenými díky uvítali slova dobrotitivého mocnáře, kterýž v nejvyšší řeči trůnní ze dne 28. prosince m. r. zlepšení hmotného postavení duchovenstva prohlásil za jednu z nejdůležitějších záležitostí. Nad to i vláda císařská učinila biskupům sdělení takového způsobu, že se nyní za ochotného spoluúčinkování vlády nadíti lze vyplnění oněch tužeb, jež biskupové *plných 20 let chovali a přecasto zjevně vyslovili*.

Již r. 1849 veškeri *biskupové říše Rakouské* konali společné porady týkající se matic náboženských a dotýcná přání i stížnosti své upřímně a bez obalu vyjádřili v pamětném spise, ježž dne 6. června 1849 c. kr. ministři vnitra předložili na ten účel, by se s důchody těchto matic ve prospěch církve lépe hospodařilo, jakož aby v souhlasu se základními právy ze dne 4. března 1849 matice náboženské zcela přešly ve samosprávu katolické církve. *Biskupové však království Českého* zase dne 22. října 1851 obzvláštní zadání o vlády učinili o to usilující, aby dotace duchovenstva podle změněných potřeb časových náležitě byla upravena a v náhradu za ujmu vyvazením pozemkův chrámům i beneficiím způsobenou slušně zvýšena.

Rok bez mála uplynul, a vláda žádné odpovědi k dotýcné žádosti biskupův nedala. Tudíž biskupové čeští opět dne 12. září 1852 zadali žádost téhož obsahu přímo k Jeho c. kr. Veličenstvu. Že však i tento pokus bez kýženého výsledku zůstával, ješto ani z náboženské matice, aniž také z důchodův státních všeobecné zvýšení kongruy se provésti nedalo: snažili se biskupové aspoň tím způsobem částečnou pomoc zjednatí, že četné *lokality a expositury ve farní beneficii* přetvořovali, což se během několika rokův šťastně podařilo. Povzbuzeni byvše tímto výsledkem učinili biskupové čeští zase dne 7. dubna 1856 společné zadání ku vládě císařské usilující o to, aby kongrua *far za starší doby* zřízených jakož i *administrátorů farních* se ustanovila a pokud by všeobecné zvýšení kongruy pro veškero duchovenstvo uskuteč-

niti se nedalo, aby aspoň *pravidla* (norma-
lie) pro vyměření kongruy byla tou měrou
upravena, by celý obnos kongruy po zapra-
vení všech břemen co čistý výtěžek bene-
ficia pozůstal.

Leč ni k této ni k pozdějším společně
podniknutým žádostem biskupův nedala vlá-
da žádné odpovědi, anobrž účtárně státní ze
dne 26. března 1856 výslovně nařízeno, aby
daň z příjmův, ekvivalent, alumnatum i
jiné objektivně výlohy beneficalní pouze za
osobní břemena duchovního pastýře se pova-
žovala a tudíž u vyměření kongruy nikterak
odečtena nebývala.

Nepříznivými těmito poměry byli ovšem
biskupové přinuceni, aby prozatím od dal-
ších pokusův upustili. Avšak na sněmu pro-
vinciálním r. 1860 (Conc. Prov. Prag tit.
VIII. cap. 3.) vydali přece *církevní zákon*,
jímžto pro českou provincii církevní určena
byla větší kongrua za tím účelem, aby aspoň
při zřizování nových beneficií o lepší pří-
jmy pastýře duchovního mohlo býti postaráno.
K vybidnutí téhož koncilu Pražského byli v
jednotlivých diecích českých založeny ob-
zvláštní *matice ku podpoře duchovenstva*.
(Viz: Stat. Syn. Dioec. Prag. cap. IX.) Ne-
lze sice (neb to zakázáno v evangeliu) vy-
počísti vše, co biskupové v ohledu tom pod-
nikli a kterak k ulevění okamžitých nesnází
svých spoludělníkův byli nápomocni. Leč to
jisto, že biskupům neprávě se vyčítá, jakoby
o zlepšení hmotného postavení duchovenstva
nikterak byli nepečovali; nenít zajisté jejich
vinou, pakli toliké pokusy jejich se ne-
zdařily.

Nyní teprv nadešla doba od biskupův
i duchovenstva stejně kýžená, kdežto ve všech
kruzích, na nichž rozhodnutí té otázky zá-
leží, se utvrdilo přesvědčení, že pastýřové
duchovní byli oprávněni o pomoc volati a
že ku zvýšení kongruy také stát povinen přis-
pěti a tudíž konečně vyhověti žádostem od
biskupův po mnohá leta předkládaným.

Ješto vláda spo:upůsobení své k upra-
vení kongruy připověděla, konal jsem, jak
vám povědomo, s nejdůstojnějšími českými
biskupy provinciálními na jaře t. r. společně
porady, jichž se také nejdůstojnější velepa-
stýřové Moravští účastnili, o *dotaci pastý-
řův duchovních*; výsledek porad těch vám
tuto sděluji.

„*Pomoc státní*“ anebo „*svěpomoc ducho-
venstva*“ — na tyto dvě v zásadách roz-
dílné alternativy bylo nejen v pastýřských
poradách, něbrž namnoze i ve veřejných li-
stech častěji poukázáno. S tohoto dvojího
stanoviska pokud mně vědomo na přetřes

vzaty jsou návrhy a tužby duchovenstva, kte-
réž ohledně upravení služného byly proje-
veny. Tu se ozývaly hlasy, aby *vše* jen od
státu bylo podniknuto, jinde zase vysloveno,
že *od státu ničeho* očekávati nelze. Tamti
zavrhují *svěpomoc*; tito opět se domnívají, že
duchovenstvo jediné a výhradně svěpomocí
hmotné postavení své polepšiti může. Po
mém zdání oba náhledy něco pravdivého v
sobě mají a tudíž pomoc státní *sloučiti* po-
třebí s církevní svěpomocí.

Na tomto stanovisku konali jsme po-
rady velepastýřské; i aby se všemu nedo-
rozumění předešlo, chci se o tom obsírněji
vysloviti.

Pokud se především týče slíbené po-
moci z *prostředkův státních*, nelze biskupům
odmítnouti pomoc státní směřující ku zve-
levení katolické bohoslužby aniž ku podpoře
duchovenstva a to z té příčiny, ješto církví
přináleží *právo* pomoc takovou žádati, státu
pak *povinnost* přisluší tuto pomoc skutečně
poskytnouti.

Nikdo zajisté nemůž upříti, že nábo-
ženství a na něm spočívající mravopoeestnost
jsou základové, na nichž trvání i blaho ob-
čanské společnosti spoléhá, a že tudíž ná-
boženství nejbezpečnější a stezejnou jest
podporou státní budovy: a již pro tuto pří-
činu obecnou nelze, aby stát se zcela vzda-
loval potřeb bohoslužby a výživy duchoven-
stva, jehož rukoum svěreno jest opatření
věčné spásy občanův státních.

Uvážíme-li nad to poměr, v jakém se
rakouský stát nalezá k církvi, naskytují se
obzvláštní a závažné důvody, z kterých cír-
kev se vším právem státní pomoci smí do-
volávati.

Obyvatelstvo západní části Rakouské ří-
še, kteréž placením daní se o státní potřeby
stará, záleží ve 92 stotinách z katolíkův, a
již z té příčiny mají katolíci poddaní právo
žádati, aby ze státních prostředkův, jež z
většího dílu oni sami snesli, jim náležitá po-
moc k opatření bohoslužby jakož i k výživě
duchovních správcův byla propůjčena. —
Protestantům uděluje stát rakouský značnou
dotaci, ač počet jejich sotva činí 1/10 stotín oby-
vatelstva; kdyby se touž měrou katolíkům
měřilo, muselaby církev katolická nejméně
5 milionův ročně od státu dostávati, aby se
úplně *rovnoprávnosti* vyhovělo. Mimo to u-
vážiti sluší, že duchovenstvo četné úkony ve
jmenu vlády a ve prospěch její před se bráti
povinné; a že i za touto příčinou jest oprá-
vněno žádati, aby stát o zlepšení hmotných
poměrův kněžstva pečoval. — Taktéž dlužno
připomenouti, že pod správou státní utrpěly

matice náboženské značných ztrát, jakož také rozmanitými operacemi finančními a jinými spůsoby, zejména vyvazením desátku i duchovenstvo na příjmech znamenitě bylo zkráceno i zádušní jmění ztenčeno; pročež jest svatou povinností státu, aby církvi za tyto od ní nezaviněné ztráty spravedlivou náhradu poskytl.

V těchto poměrech zajisté, draží bratří a synové! mně přisvědčíte, dím-li, že biskupové ve vlastním zájmu církve a duchovenstva netoliko si přejí, ale že všemi spůsoby se o to zasazovati hodlají, aby stát výdatnou pomocí přispěl ku zlepšení hmotného postavení duchovenstva. O tom však vesměs budtež ubezpečeni, že s touto pomocí státní nebudou spojeny výminky takové, jenžby svobodu církve ohrožovaly, práv jejích skracovali aneb duchovenstvu ve svědomitém plnění úřadu nějak překážely.

Na základě zásad tuto vyslovených projeví biskupové v Praze shromáždění s ohledem va výpomoc státní následující přání a učinili tyto návrhy:

1. *Ohledně výměry čistých a stálých příjmů čili kongruy.*

a) Nejmenší kongrua nechat podle znění Pražského sněmu provincialního obnáší pro faráře 600 zl. a pro kaplany neb kooperátory 300 zl. Tato kongrua však budiž prosta všech břemen a nedotknutelná. Nahodilé a nezabezpečené příjmy ať se nikterak do kongruy nevčítají aneb jen v průřezu nejskvěnějším. Jestli by se budoucně z jiných pramenův nějaké přilepšení pro duchovního naskytlo aneb nová nadání učinila, budiž vše to jakožto zvýšení příjmův beze všeho zkrácení kongruy duchovnímu pastýři ponecháno.

b) Táž kongrua vyměřena budiž pro všechny fary vůbec, a tudíž i pro *lokality* a tak zvaná *starší* beneficia. Za příčinou však zvláštních poměrů budiž v *místech lidnatějších*, která více než 10000 obyvatelů čítají, aneb tam, kde správa duchovní jest nad míru *obtížná*, jakož i v lázenských neb jiných městech, kdež drahota toho vyžaduje, *výmínečně vyměřena kongrua větší*, jakož na př. ohledně farářů a kaplanů hlavního města Prahy již nyní větší výměra v platnosti se nachází.

c) *Administrátorům* uprázdněných beneficií budiž na takových místech, kde kongrua farářova přesahuje 600 zl., vyměřen plat 500 zl. ročně, na jiných menších farářích 400 zl.; spolu pak jim přidělen budiž výnos fundací mešních i poplatky štolní. Mimo to lze doufati, že nynější předpisy interkaláru se týkající přiměřeným způsobem změněny budou.

Taktéž slušno se vidí, aby administrátorovi pro ten případ, že faru neobdrží, ze zádušního jmění, neb z obrocí, potahmo z náboženské matice byla poskytnuta přiměřená náhrada za stěhování.

d) Roční plat kněží do *výslužby daných* ať obnáší z počátku 250 zl. (jakožto titul *mensae*), za každé pak pětiletí budiž přidáno vždy 50 zl., mimo to budiž výslužné zvýšeno podle těch pravidel, jak se při úřednictvu děje, tak aby každému knězi po 40letém působení kněžském se aspoň 600 zl. dostalo.

e) V případech, jenž obzvláštního povšimnutí zasluhují, budiž jednotlivým ve správě duchovní účinkujícím aneb na výslužbu daným kněžím poskytnuta *okamžitá* výpomoc aneb *stálé* přídavky. Obzvláště žádoucí, aby se *okresním vikářům funkční příspěvky* vykázáli.

II. *Pravidla pro vyměření fassí beneficalních.*

Fassí se rozumí výkaz *určitých a stálých příjmův*; a protož nemohou se do kongruy připočísti dávky nejisté, pouze na dobré vůli věřících se zakládající. Do kongruy jen to náleží, co ve fundaci samé aneb v jiných právních nárocích úplně jest zjištěno. Spolu pak šetřeno zásady, že kongrua musí býti *prosta všech objektivních břemen obrocí* a jiných *výloh nutných*.

Z té příčiny sobě přejeme a o to se zasadíme, aby ohledně kongruy uznány byly tyto zásady:

a) *Do kongruy budtež večteny a do fassé přijaty:*

1. *Výtěžek z pozemkův* beneficia podle *katastrálního čistého výnosu*;

2. *dotace v penězích*; plyne-li tato z obligací státních, musí se počítati dle ceny *skutečné*, tudíž po odřážce daně kuponové;

3. *povinné a stálé dávky naturální* podle průměrných cen nejbližšího trhu a se sražkou 20 až 30 procent za dovoz;

4. *poplatky štolní*, pakli ročně více než 50 zl. obnáší. Při vyměření stoly budiž pravidlem, že se v chudých krajinách má počítati 1 zl., v zámožnějších krajinách 2 zl. vždy na 100 obyvatelů katolických.

b) *Do kongruy nebudtež však počteny:*

1. Některé z *hla nepatrné dávky naturální*, jichž tu a tam sice doposud stává, jež ale velmi nejistým pramenem příjmův bývají, tak že farář jich často neobdrží, n. př. ryby, máslo, vejce, pečivo a t. d., jakož i tak zvaný *přívarek*, jehož v těchto dobách přechasto správce duchovní dosíci nemohou, ač jim zabezpečen býval.

2. *Výnos fundací mešních*, a to z té

příčiny, že příjem tento, ač stálý a jistý, přece spojen bývá s povinností, kteráž se za nové břemeno duchovního správce považovati musí, za které on oprávněn jest odměny žádati; tak i *běžná stipendia* mešní jsouce pouhé náhodě zůstavena, do kongruy se ve větší nemohou.

3. Výnos *štol* na takových beneficiích, kdež více než 20 zl. ročně neobnáší.

4. Příjmy náhodné za jakoukoli *písemnost úřední*, jelikož příjmy ty se musí považovati co náhrada dosti skrovná za obtížné vedení matrik a vystavování listin z nich vyňatých.

c) *U vypočtení fassé budtež co objektivní břemena beneficia* (nikoliv tedy co výdaje osobní) odečteny:

1. Sustentace *kaplanů* podle cynosury nově vyměřené kongruy.

2. *Daně přímé*, zejména: daň z pozemků s přírůžkou válečnou, daň ze stavení, zemské přírůžky, kamž i daň z vyvazování pozemků náleží, a daň kuponová při jakýchkoli důchodech.

3. S ohledem na *přírůžky okresní a obecní* žádoucí, aby se cestou zákonodárství určilo, že přírůžkám těmto jen tací beneficiáti podléhají, kdož značnějšími příjmy jsou opatřeni.

4. Rovněž žádoucí, aby cestou zákonodárství se vyslovilo, že duchovní správcové sprostění jsou *přírůžek školních* i všelijakých jiných příspěvků na *stavby* neb *vydržování škol*.

5. Také poplatek pod názvem *ekvivalent* známý až dosavad zcela bezprávně byl za pouhé břemeno osobní považován. Budiž přihlíženo k tomu, aby alespoň taková beneficia, kteráž nemají vyšších příjmův nad kongruu 600 zl., od této daně osvobozena byla, jakož se doposud dalo s beneficiemi pouze 400 zl. příjmův majícími.

6. Od *daně z příjmův* až dosavad jest osvobozen příjem, který 630 zl. nepřesahuje; nebylo-li by možno docíliti oproštění vyššího obnosu, budiž aspoň o to dbáno, aby u vyměření této daně vyloučeny byly veškeré příjmy takové, jenž s jakýmsi břemenem jsou spojeny, zejména poplatky štolové a fundace mešní.

7. Neméně i *alumnaticum* považovati sluší za objektivní břímě beneficia, kteréž u vyměření fassé odečísti se musí.

8. Mimo to žádá spravedlnost, aby také výlohy *vikariátní*, s duchovní správou nutně spojené, v průměrném obnosu 10 zl. a menší vydání na *farní budovu* co místnost *úřední* v obnosu 12 zl. se odečtla.

9. Posléze při některých farářích by se

měla vyměřiti a od kongruy odečísti jistá částka na *vydržování koně*.

III. *Z jakých zdrojů se má zvýšiti dotace duchovenstva.*

Odpověď na otázku tuto biskupové bedlivě uvažovali i shledali, že ohledně zvýšení kongruy ovšem nutno při veškerých beneficiích přidržeti se týchž zásad, že však ohledně prostředkův, jimiž zvýšení ono docíliti se má, sluší rozdíl činiti mezi beneficiemi *ruralními* a těmi, kteréž zcela neb z většího dílu aspoň *maticí náboženskou* se vydržují.

Obzvláště pomýšleli jsme na tyto zdroje:

1. Kdekoli *jmění zádušní* — chrámu farního aneb filialních kostelů — v několikaletém průřezu značný přebytek vykazuje, tam se na všecken způsob část přebytku může vynaložiti ku zvýšení kongruy pro duchovního správce, a to v dorozumění s dotýčným patronem.

2. Nadějeme se, že i někteří z *patronův* samých v spravedlivém uvážení nynějších poměrův ochotně přispějí k nutnému zvýšení kongruy duchovních pastýřů svého patronátu.

3. Taktéž spolehneme i na ochotné přispění *osadníků farních*, ješto rádná správa duchovní k jejich prospěchu nejpředněji směřuje; obzvláště budou-li se u nich pohledávati příspěvky na ten účel, aby trvání fary, už před tím zřízené, avšak skrovně nadané, bylo pro budoucí časy pojištěno.

4. K majetku církve náleží též *matice náboženská*, jejíž účelem stěžejným jest výživa duchovních správcův. Z matice té měla by se především zvýšiti kongrua farářů tak zvaného patronátu náboženské matice (v uvážení toho, že chrámy téhož patronátu obyčejně vlastního jmění zádušního postrádají) jakož i výslužné kněží vůbec. Vyhoví-li vláda prosbám biskupův častěji již opěťovaným a odstraní-li nedostatky vespráve matice zavládlé ještě dříve, nežli by matice úplna církvi vydala; tuť se zajisté značná jistina z matice náboženské ku zvýšení kongruy bude moci vynaložiti.

5. Jelikož ale tyto se strany *církve* vynaložené prameny nestačí, spolehnají biskupové v pomoc státní, kteréž ovšem nelze připustiti na ten způsob, žeby tudy stát poskytl církvi *nezúčtelnou půjčku* čili *zálohu*, jež by se spláceti musela z *matice náboženské*, kteráž by tím způsobem znovu obřemeněna byla a ponenáhlu úplně vyčerpati se musela, tak že pomoc toho druhu státem poskytovaná subvencí by nikterak se nazývati nemohla, jsouc jen zdánlivým podporováním účelův náboženských, kdežto e-

vangeličkům se skutečné pomoci státní dostává.

6. V listech veřejných se často přetřásala otázka k tomu směřující, aby *zámožnější beneficiati zákonem* byli poutáni jakousi *daň* ve prospěch nemajetných spoluobratří duchovních odváděti. V ohledu tom však duchovenstvo při nejedné příležitosti dalo na jevo, že se s takovýmto zlepšením příjmův neshoduje a sice z té příčiny, ješto daní tohoto druhu se v nebezpečí uvádí právo majetku, a tudíž vlastně jakási odrůda komunismu pro stát i společnost občanskou rovně nebezpečného se provozuje. Mimo to by tou měrou se zabránilo, že by zámožnější beneficiati nemohli pak více dobrovolnými dary nemajetným bratřím přispěti a tudíž by *svěpomoc* duchovenstva v nivec splynula, ješto by zajisté ani biskupové žádati nemohli, aby zámožní beneficiati, jsouce onou daní dosti obtíženi, ještě dobrovolně ku podpoře duchovenstva nedostatkem hmotným stíženého přispívali.

Veškerá tato naše přání a prosby vyslovili jsme v žádosti ze dne 24. dubna t. r., kterouž jsme všickni *společně* k ministerstvu osvěty zaslali a jejížto znění doložně Vám svým časem sdělíme. Ku konci této žádosti vyslovili jsme tyto stezejné požadavky:

1. Aby kongrua způsobem svrchu vytknutým byla zvýšena a spolu i pro budoucnost další zlepšení příjmův možným učiněno.

2. Aby se vypočtení kongruy (vyměření *fasse*) ohledně příjmův a břemen dalo na základě výše podrobně vypsáném.

3. Aby z matice náboženské a přispěním státním zvýšena byla především kongrua oněch farářů, kooperátorů a deficientů, jimž se až dosavad slušné z náboženské matice udílelo.

4. Ohledně beneficií rurálních vynasnaží se nejpředněji biskupové, aby z domácích a církevních zřídél kongruu zvýšili, ponechávaje si právo, v nedostatku zřídél těchto prozatím též výpomoci státní se dožadati.

Uvážíte-li pilně, draží bratří a synové! důležitost všestranného upravení kongruy duchovních správcův, snadno seznáte, že brzké a dokonalé provedení úlohy této *bez pomoci státní* uskutečniti se nedá. Máme státní pomoci zapotřebí v tom smyslu, že při nedostatku pramenův domácích a církevních se nebudeme moci obejítí beze *značné a stále subvence z prostředkův státních*; leč i v tom směru si pomoci státní přejeme, aby se nám vláda *ochotným* při-

spěním propůjčila k odstranění *překážek*, jež by u využitkování zřídél církevních se v cestu stavěly, s druhé pak strany aby vláda v cestě *zákonodárství* se o uskutečnění našich vrchnopastýřských přání a tužeb postarala. —

Patrně tudíž, že s ohledem na zlepšení příjmův duchovenstva státní pomoc *jedině a výhradně* nestačí, že jí však nevyhnutelně potřebujeme; a to též tvrditi lze také ohledně *svěpomoci*, jejížto cenu ani nadvažovati ani zas příliš uskovniti nemíníme.

An tedy s jedné strany se kojíme nadějí, že spolupůsobením vlády, jež slovem mocnáře samého nám zabezpečeno, hmotnému nedostatku četných spoludělníkův našich spomoženo bude, přiložme sami také ruku svou k dílu, abychom poskytnutím *pomoci bratrské* k upravení kongruy dle možnosti přispěli podávajíce světu patrný důkaz, že se co bratří vzájemně milujeme. *Scimus, quoniam translati sumus de morte ad vitam, quoniam diligimus fratres.* (I. Joan. 3.) Jakož křesťané první církve celý majetek svůj k nohám apoštolův složili, statky vezdejší za dobro všem společně považující, a všichni byli jedna mysl a jedno srdce: rovněž i my, draží bratří a synové v Kristu! jednomyslnými se býti prokažme. Otevíráť se nám k srdci Božskému cesta, kteráž požehnáním dárí ty, jenž po ní kráčí; naznačují ji slova Šalomounova: *Donum hominis dilatat viam ejus.* (Prov. 18, 16.) Rozsívějme símě ono, jež hojně rozsáto byvši nadějí zní stonásobných přináší dle slov žalmu, jež každodenně říkáme: *Dispersit, dedit pauperibus, justitia Ejus manet in saeculum saeculi, cornu Ejus exaltabitur in gloria.* (Dom. ad Vesperas Ps. 111, 9.) Kdo knězem jest podle srdce Božího, raději spravedlivostí se obohacuje než zlatem a o nás řečeno jest slovo tak často v breviáři se vyskytující: *Beatus vir, qui inventus est sine macula et qui post aurum non abiit nec speravit in pecunia et thesauris. Quis est hic? Et laudabimus eum. Fecit enim mirabilia in vita sua.* (Comm. Conf. n. P. Ecci 31, 8—9.) Skutky *podivuhodné* máme konati ve prospěch věřících v povolání svém; ale i ve prospěch duchovních *spolubratří* svých hmotným nedostatkem sklícených chceme v *životě* i v *smrti* konati skutky podivní hodné! Vždyť pak bratří tito nedbajíce svého nedostatku rozhodně se vyslovili proti návrhu tak často u veřejnost pronesenému, aby na zámožnější beneficiaty daň byla uvalena a tou měrou vyjádřili, že po Bohu skládají naději svou v naši *lásku bratrskou*; kéž by se naděje tato skutkem naplnila!

Všeobecnému přání, v příčině zvýšení kongruy začasté vyslovenému, aby se založily zvláštní *matice diecéšní*, milerád vyhověti zamýšleje vyzývám Vás, drazí bratří a synové! abyste mi přispěli ku zřízení takovéto matice, z nížby nejen okamžitá pomoc kněžím potřebami časnými stíženým se skýtati, alebrž *trvalé zlepšení beneficií* jakož i *míst kaplanských* docíliti se mohlo.

Co velepastýř Váš chci milerád položiti základ k této matici a jsem hotov každoročně dle možnosti přispěti. S důvěrou obrácím zraku svého k osvědčené štědrosti své vždy věrné *kapitoly metropolitní*, jakož i k ostatním ctihodným *kapitolám kollegiálním* Pražské arcidiecése, neméně i ku všem *zámožnějším beneficiátům* vůbec, a ku ctihodným *přednostům klášterů* bohatěji nadaných i žádám pro lásku Kristovu, aby uváživše důležitý úkol této matice diecéšní pojistili v její prospěch pomoc *výdatnou*, již by *každoročně poskytovali*. Komu dal Bůh více, ten ať dokáže značnou obětí, že pro časné statky nezapomněl na evangelickou *chudobu a lásku* bratrskou; ten pak, jenž statkem méně oplývá, i z mála dej *rychle a ochotně* svůj dárek; nebo ten dvojíť dar podává, kdo rychle přispěje a Hospodin sám veselého dárce miluje. *Hilarem datorem diligit Deus*. (II. Cor. 9, 7.)

Leč nejen za živa budme pamětlivi spolubratří svých, kladouce roční příspěvek svůj na oltář lásky bratrské: nýbrž i daleko za hrobem ať potrvá láska naše, tak aby se na nás vyplnila slova známé antifony: *Quomodo in vita sua dilexerunt se, ita et in morte non sunt separati*. (Suffrag. Sanct. de Apostolis ad Vesperas.)

Jakož schudnutí velké části duchovenstva není dílem jediného dne neb noci; tak zase výdatnou pomoc za jediný den poskytnouti nelze. Aby se tedy matice diecéšní stala *nevyčerpatelným zřídlem*, kteréžby všem potřebám duchovenstva vyhovělo, na ten účel ať tak dím i v samém hrobě ještě pamatovati chceme.

Mám-li jasněji úmysl svůj vyjádřiti, přeji sobě, drazí bratří a synové! abyste v *závěti* své, ve *svědomité shodě s církevními zákony* sepsané, pamětlivými byli bratří svých duchovních. Zehnám pokaždé památce kněží takových, jichž *závěť* jest důkazem, že nejenom na ty pamatují, kdož *pokřevenstvím* jim blízcí byli, nébrž i těch, kdož *stejně s nimi povolání* sdíleli, pamětlivi jsou. Avšak s druhé strany hlubokým zármutkem mne pokaždé naplňuje zpráva o kněžích, kteříž

i v tom okamžení ještě, když jest jim odloučiti se od statkův časných, k účelům zbožným a úmyslu církve svaté přiměřeným jich vynaložiti obmeškávají. Statky ve službě církve získané a uhospodařené máme vždy za *posvátný majetek Páně* považovati i ačkoliv také o své *domácí a příbuzné* v jisté míře pečovati jsme povinni, musíme při tom pilně šetřiti *zákonů církevních*, jenž nás nabádají, abychom v životě i při smrti ne tak za *pány*, jako spíše za *pouhé správce* jmění církevního se pokládali; učinivše hned při svém vstoupení do stavu duchovního slavné vyznání a slib: *Dominus pars haereditatis meae et calicis mei; tu es, qui restitues haereditatem meam mihi*. (Liturg. in collat. primae Tonsurae.)

O domácí své a příbuzné můžeme se postarati tím způsobem, že jim *doživotní důchod* pojistíme, tak aby jistina naší úspory aspoň po smrti jejich k účelům církevním připadla.

Chtěl-li by některý duchovní (jak se častěji stává) ještě za živobytí svého úspory své u ordinariatu uložit, ponechávaje právo požitkův pro sebe aneb v případě úmrtí svého pro ty, jimž doživotní důchod zjednatí zamýšlí, jsem vždy hotov, peníze takto složené převzítí a o jejich náležitou správu se postarati; každému knězi ovšem jest vždy volno peněz těch upotřebiti k účelům, jež za prospěšné uzná, i ubezpečuji každého, že se o náležité vyplnění vůle jeho zasadím. Také se mohou kněží na život pojistiti s podmínkou, že po smrti jejich se z výtěžku pojištění vyplatí odkazy aneb doživotní důchody, později však že výtěžek ten k fondu diecéšnímu připadne.

Kdyby veškeri zámožnější beneficiati pokaždé vůli svou poslední podle zásad tuto vyslovených byli zřídili: tuť by jistě už dávno značná pomoc kněžím hmotnými statky nedostatečně opatřeným se byla poskytnouti mohla. Leč i nyní ještě se může mnoho způsobiti, jestli v životě i smrti štedrou rukou bratří svých pamětlivi budeme. Pořízení *závětu* jest dílo veledůležité, s nemalou odpovědností spojené; kéž by v takovém okamžení Duch *dobré rady* přispěl veškerým kněžím mé diecése, aby co spásitelného jest ustanovili. (Viz: Conc. Provinc. tit. VIII. cap. 4.)

Z té příčiny ovšem žádoucno, aby nižádný z nás sepsání poslední vůle neodkládal až na *samý náklonek života*. Vždyť pak příprava na šťastnou smrt nejen v tom záleží, abychom *svědomí* své bez poskvrny za-

chovali, nébrž i toho vyžaduje, abychom *pozemské hospodářství* své dobře zřídili, tudíž i v *pravý čas* poslední vůli svou svědomitě spořádali. *Et vos estote parati; quia qua hora non putatis, filius hominis veniet.* (Luk. 12, 40.)

Veškeren obsah tohoto listu pastýřského budiž, draží bratří a synové! předmětem *nejbližších porad pastýřských*, jež ve vikariátě svém konati budete. Obzvláště si přeji, aby konference tyto přispěly vydatným způsobem k *založení matice diecéšní* a tudy bohatý pramen svépomoci poskytl. — Při tom však nezapomeňme, že byt vůle sebe upřímnější byla, uspokojivého rozluštění otázky hmotného postavení duchovenstva se týkající teprv po uplynutí značné doby časové očekávati lze. Pročež přede vším třeba oné *trpělivosti*, s jakouž apoštolové Páně, ač nehodami a nátlaky rozličnými na cestě své stížení byvše, přece Pánu tážícímu se jich při návratu: *Quando misi vos sine saeculo et pera et calceamentis, numquid aliquid defuit vobis?* rozhodně odpověděli: *Nihil.* (Luk. 22, 35—36.) Kéž by Pán sám usnadnil oběť apoštolské chudoby spolupodělníkům svým, s časnou nouzí zápasícím, kéž by bohatstvím své milosti je odměnil a oblažil, aby všickni po ten čas, kdež se Bohu zalíbí zkoušeti ještě trpělivost jejich, spolu s apoštoly na otázku, zdaž se jim něčeho nedostává, s radostnou myslí odpověděli: *Nihil.* Kéž by s pomocí Boží se nám všem podařilo dosíci toho, co nám církev slovy krásné modlitby na srdce klade: *Ut sic transeamus per bona temporalia, ut non amittamus aeterna.* (Collecta Dom. III. p. Pentec.)

Pokoj a požehnaní Páně budiž se všemi Vámi!

V Praze, dne 30. května 1872.

Bedřich,

kardinal a arcibiskup.

Předpisy k vyřízení.

K snadnějšímu provedení účelův tímto pastýřským listem vytknutých vyzývám důstojné pp. vikáře:

I. Aby otázku o zvýšení kongruy ustanovili za předmět *jedné* neb *několika porad pastýřských* svého vikariátu, při kterých by se na základě tohoto pastýřského listu o dotčené otázce jednalo; každému však z duchovních volno, připojití další odůvodněné návrhy obzvláště pokud se týká praktického provedení jednotlivých odstavců jakož i ohledně zřídely svépomoci.

II. Na konferencích těchto buďtež tyto otázky v úvahu vzaty a zodpověděny:

a) Která beneficia ve vikariátě potřebují doplnění kongruy podle nové výměry a v jakém asi obnosu? Je snad možno při některých beneficiích doplniti kongruu z přebytku zádušního jmění chrámu farního neb filiálního a v jaké míře? Možno-li při některých farách neb kaplanstvích doufati v přispění patrona i osadníků?

b) Svoluje-li duchovenstvo, a zvláště členové a zakladatelé *Dědictví sv. Vojtěcha* k tomu, aby ústav ten se přeměnil ve *všeobecnou matici diecéšní*, jejíž účelem by nejprve bylo zvýšení kongruy beneficiátův i kaplanův? Má-liž tudy obor působnosti *Dědictví sv. Vojtěcha* býti rozšířen, čili jinými slovy jmění téhož *Dědictví* s novou maticí diecéšní sloučeno.

c) Anebo si přeje snad duchovenstvo, aby mimo tuto všeobecnou matici i dále potrvávalo *Dědictví sv. Vojtěcha* co ústav k udělování podpor kněžím nehodami postiženým? V tomto případě žádoucně, aby duchovenstvo se o tom vyslovilo, jakých změn stanovy téhož *Dědictví* vyžadují.

d) K jak velkému příspěvku měsíčnímu neb každoročnímu zavazují se zámožnější kněží a duchovní správci, aby k *založení a zachování všeobecné matice diecéšní* pravidelně a trvale napomáhali?

e) Jaké návrhy činí duchovenstvo s ohledem na nejednodušší správu a praktické upotřebení matice diecéšní?

f) Má-liž se vedle této matice založiti ještě vzájemná *jednota pensijní*, z nížto by deficienci a duchovní správci na odpočinek daní mimo své výslužné ještě zvláštní podpory dostávali, pakli byli členy této jednoty? Jaká jsou přání neb návrhy duchovenstva s ohledem na tuto pensijní jednotu?

III. Za příčinou důkladného objasnění otázek těchto mohou pp. vikáři před odbyváním rady ustanoviti zpravodaje, kteříž by výsledek svého přemýšlení o jednotlivých odstavcích pak konferenci sdělili.

IV. Do konce srpna t. r. buďtež zprávy o výsledku pastýřských porad mně sděleny, abych seznal přání duchovenstva svého a jeho radu vyslechl i proskoumal. K vůli konečnému rozhodnutí o této záležitosti hodlám později svolati důvěrníky duchovenstva ku konferenci synodální a neopominu v pravý čas milému kněžstvu svému další vědomost v té věci podati.

V Praze, dne 30. května 1872.

Bedřich,

kardinal a arcibiskup.

Slovo a čin.

(Triolet.)

Šetřte řečí, ale činy mějte,
což je do slov, planých záměrů!
Místo květu více plodů dejte,
šetřte řečí, ale činy mějte,
pak se na své snahy podívejte,
jak se daří v širém rozměru —
šetřte řečí, ale činy mějte,
což je do slov, planých záměrů!

Co je do stromu, jenž plývá květem,
ale plodů žádných nenese,
i když jaro pominulo s letem?
Co je do stromu, jenž plývá květem,
ten i lehký vánek setrese;
slova buď — činy pohnou světem —
co je do stromu, jenž plývá květem,
ale plodů žádných nenese!?

Vojt. Pakosta.

Řeč

o pouti sv. Maří Magdalény,
dne 22. července.

Konal Vojtěch Pakosta.

„Odpouštějí se jí hříškové mnozi,
neboť milovala mnoho.“ Luk. 7, 47.

Vznešený výjev dnešního evangelia, jež nám sv. Lukáš jednoduchými slovy vypisuje, nedovedl by snad zdařileji podati schopný malíř obrazem velkolepým. Uvádět nás do příbytku vznešeného farisea. Sváteční ticho rozkládá se v síních prostranného večeradla. Neobyčejná nádhera, ano přepychi zaujaly dnes místo v síních těchto v míře, jako snad nikdy před tím. Jaká toho asi příčina?

Velikého dostalo se dnes fariseovi dobrodiní, veliká očekává ho dnes pocta — Ježíš Kristus, jehož jméno pro mnohé zázraky a divy zaznívá po všech končinách judských, vyhověl dnes snažné prosbě jeho a bude s jinými vzácnými hosty u něho stolovati. A hle, již zasedá božský Divotvorce s farisey za stůl, jemůž ale více obrácení jich na srdci leží, než všeliké sebe skvělejší pohostění, jehož se mu od farisea má dostati.

Ó věděť dobře božský Spasitel, za jak vznešeným účelem na toto místo se odebral! Nebo sotva že usedl, — aj, již otvírají se dveře večeradla, a žena s nádobou alabastrovou masti drahé běží, ano letí k božskému Mistru, padá k nohám jeho a proud slzí řine z očí jejích. — Kdo se opovažuje dnes překročiti práh tohoto večeradla, kdež hosti své uctívá pyšný fariseus? Tot Magdaléna, veřejná hříšnice. Hostitel fari-

seus hněvem se chvěje, a nevole vyšlehá na tváři všech přítomných, že tak nemilým zjevem přerušena radost sotva započaté hostiny. Jen šetrnost ku vzácnému hostu zdržuje je, že nehledí odstraniti osobu tu, všickni však nedočkavě pohlížejí na Pána, jako by jen na pokynutí a rozkaz jeho čekali. A jak si počíná Kristus? On mlčí. Zdá se, jako by jí neuznával za hodnu svého oslovení, zdá se, že její skroušené chování ani nepozoroval. Kde jest tedy, ó Pane, onen otec, jehož srdce při spatření marnotratného syna soustrastí se naplnilo? Kde jest ona radost dobrého pastýře, že nalezl zase svou ztracenou ovci? Viz hříšnici u nohou Tvých, která více než marnotratný syn jest dojata; viz ovci, jež, místo aby se dala hledati, sama se vrací: což jsi na ona pro hříšníky tak útěchyplná podobenství zapomněl? — Ó nezapomněl na ně Kristus P. Hle, již ujíma se ženy té, spravedlivou činně fariseovi výtku pro jeho nevoli, že tak dlouho hříšnici Magdalénu u nohou svých strpěl; hle, již se obrací k ženě, a slova nebeská, slova útěchyplná pronáší k ní: „Odpouštějí se jí hříškové mnozi, neboť milovala mnoho.“

Ó velká, vroucí byla zajisté láska kající Magdalény ku Kristu, neboť jí nejen zjednala odpuštění, nýbrž Kristus jí staví i fariseovi za vzor, by jako v nějakém zrcadle v něm se zhlédl a svou nedbalost uznal. N! i my podívejme se dnes v toto zrcadlo s fariseem, zdali snad i naše láska ku Kristu posud nepodobala se lásce domýšlivého farisea, daleka jsouc lásky kající Magdalény!

A proto příklad dokonalé lásky kající Magdalény ku Kristu budiž naším vzorem a zrcadlem.

Dokonalá byla zajisté láska kající Magdalény ku Kristu, neboť jí zjednala odpuštění hříšného života. „Odpouštějí se jí hříškové mnozi, neboť milovala mnoho.“ A tuto dokonalost její neocenil pouhý člověk, nýbrž J. Kr., jenž jest pravý Bůh, jenž svým vše-vědoucím okem zpytuje srdce i ledví lidská. Nuže, jaké pak asi měla vlastnosti láska ta, že se tak Pánu zalíbila, že ji fariseovi ano i nám všem za příklad staví? Budeme je blíže uvažovati.

Láska Magdalény nejprve byla *nade všecko*. Jakmile Magdaléna uslyšela, kde Kristus dlí, již nemá pokoje, a spěchá, běží, ano letí do domu fariseova. Nečiní to pro časnou výhodu, jako židé, kteří často pro tělesné uzdravení ku Kristu spěchali; mnohem vyšší zájmy pobádají ji. Milost Boží stala se jí vzácnější než život, než zdraví, než statky, než vyražení — než všecko na

světě. Má mnoho přátel, jest od mnohých milována, hledána, zbožňována, jest ve věku a okolnostech, kde by ve světě vesele žiti mohla. Snad šalebnost světa, snad přesycenost v jeho rozkoších, snad pouhá citlivůstka pohání ji k nohous Kristovým? Ó nikoli. Pohledme jen, kde a za jakých okolností Krista vyhledává. Nečeká, až by jí příhodná chvíle se naskytla, kde by v soukromí svou skroušenost a své obrácení Kristu projevila; nečeká, neprodlévá ani chvíle; do domu farisea spěchá, do četné společnosti. Necht jí opovrhnou, necht si z ní smích stropí, necht je zahanbena přede všemi. Ó což je přízeň lidská proti ohni božské milosti, jenž v srdci jejím se vznal, proti lásce Boha, kterou hledati chce?! Necht tu stojí známí její, necht tu celý svět stojí se všemisvými vnadami a zásliby: — ona se vrhne Kristu k nohous; jej když najde, všecko našla, její láska ku Kristu přesahá všechny meze — je nade všecko.

A jak asi naše láska ku Kristu? Podobala se vznešené lásce Magdalény? Magdaléna Krista hledá! Ó vyznejme si to upřímně a bez obalu, že daleci jsme byli posud tohoto vznešeného vzoru. Ač Kristus ani tolik od nás nežádal, jako od Magdalény, my bohužel, snad ani tomu jsme nedostáli. My Jej nemuseli hledati v domě bohatce, v hlučné společnosti: Jeho posvátný stánek byl nám vždycky otevřen, ano On nás k sobě zval: *„Pojďte ke mně všickni, kteří pracujete a obtíženi jste, a já vás občerstvím.“* A my snad kamkoliv raději jsme spěchali, jen ne do chrámu, všude nám bylo volněji, než v chrámě. Místo co bychom byli měli s Magdalenou u nohou Kristových plakati, musel nejednou Kristus sám zaplakati nad námi. A mnohý snad ve společnosti a před nevěreckým světem za Krista se styděl, aby přízeň lidskou neztratil; styděl se snad za onen znak našeho spasení, jímž ho zbožná matka žehnala, styděl se za modlitbu, za církev, za Krista. Vizte kající Magdalénu u nohou Spasitelových! Ach, že neuvažujeme strašný dosah výroku Kristova: *„Kdo mne zapře před lidmi, zapře i já jej před Otcem, který jest v nebesích.“*

Upřímná byla dále láska světice Marie Magdalény ku Kristu. Čím mnedle ukáže upřímnost tuto, čím vynahradí svému Spasiteli ony bolestné rány, jež svým dřívějším životem tolikráte srdci jeho zasadila? Vidíť sice do srdce jejího, než to jí nepostačuje. Musí mu jinak ještě své upřímné obrácení na jevo dáti. Viz zkroušené její postavení: klečí u nohou Kristových, viz slzy její, v

nichž rozplynouti si přeje, viz jak líbá a umývá nohy Božského Těšitele, vlasysvými suší a mastí drahou maže. Ach, kéž by mi bylo popráno v nejhlubší nitro duše její nahlédnouti a její tajné záhyby vyskoumat! Jaká náplň bolu, studu, litosti, úcty provívá pojednou její duši! Jaká ošklivost nad jejím dřívějším životem, jaké pocity lásky a vděčnosti k tak dobrotivému Bohu! Jaké předsevzetí nezlomné věrnosti, jaké přináší oběti za vše, co dříve milovala! Jak odříká se svého dřívějšího života, jak lituje všech rozmarných úklon, všech modlářského zbožňování, které tak dlouho její marnivosti a náruživosti pokrmem byly!

Čteme v životě Ciceronově, že kdysi zastupoval obžalovaného před Juliem Caesarem. Aby pak vládce tím snadněji k slitování pohnul, přistoupil k obžalovanému, rozhrnul roucho jeho a ukázal na rány, jež tento v bojích pro Caesara utřžil řka: „Viz tuto, ó vladáři, toť odznaky jeho věrnosti, které pro tebe vytrpěl!“ Kdo bude mnedle konati úřad zastance M. Magdaleny? Snad Šimon fariseus, u něhož Kristus pohostinu jest, nebo snad ostatní fariseové? Aj vizte je, jak všiekni až do jednoho reptají, že K. trpí, aby hříšnice Magdaléna se směla jeho nohou dotýkati! I nepotřebuje jejich přímluvy! Kristus vidí do srdce a v srdci Magdalény spatřuje jen upřímnost. Ty slze, ty vzdechy, ta skroušenost — upřímná, nelíčená láska k Spasiteli jest jejím zastancem a ochrancem, ta zjednala jí milost a odpouštění. *„Odpouštějí se jí hříškové mnozí, neboť milovala mnoho!“*

Tak se opět duše naše zhlédla v zrcadle upřímné lásky kající Světice, než zdaž nemuselo při tomto pohledu mnohého z nás srdce zaboleti? Ach, kde jest naše upřímnost ku Kristu? Kde jsou naše slze, kde upřímná předsevzetí polepsení života, jež by aspoň slabým byly odstínem lásky M. Magdalény? Kde jest upřímnost, díím, pro niž by se Kristus k nám laskavě obrátil a řekl: *„Odpouštějí se tobě hříškové mnozí, nebo jsi mne miloval mnoho!“* Ach, jest mi, jako bych viděl božského Mistra, jak v posvátném hněvuk mnohému z nás se obrací s trpčí ještě výčitkou, než k fariseovi. „Já přišel k tobě, vešel do srdce tvého, abych se ti za pokrm podal k životu věčnému: a ty ihned zas novými těžkými hříchy jsi mě od práhu srdce svého zaháněl, neposkytnuv mi ani pohostění: *„Vešel jsem do domu tvého a nepodal jsi vody na nohy mé.“* — Přišel jsem k tobě v osobě náměstku svých kněží, když pod jařmem hříchů sténala du-

še tvá: ty jsi se ke mně sice přiblížil, ty jsi mne sice polibil, ale políbení tvé bylo políbení Jidáše; neb kolikrátkoli svatokrádežně jsi se zpovídal, zradil jsi mě, prodal jsi mne jako on! Přišel jsem k tobě, abych tě vykoupil; kolikráte viděl jsi mé zbodané ruce, mou trním korunovanou hlavu, a to vše z lásky k tobě jsem snášel: a ty svým životem jsi tyto trny jen ještě hlouběji v čelo mé vrázel! „Přišel jsem k tobě, a ty nepomazal jsi hlavy mé.“

A co mám konečně říci o trvalosti lásky sv. Magdalény? Či myslíte, že v domě farisea, kde tato láska započala, i svého ukončení nalezla? Ó láska sv. Magdalény nebyla okamžitý dojem, povrchní citlivůstkářství, planá jiskra, jako u mnohého křesťana, u něhož vyšlehně a po chvílce zmizí: láska Magdalény ku Kristu byla životní síla, jež celou bytost její hluboko pronikla, vnitřní vroucí cit, plamen neuhasitelný. Trvalať nejen tu chvíli, kde Kristu k nohoun se vrhla, ale po celý život svého Spasitele miluje, až do jeho smrti jej miluje: ba co dím, až do jeho smrti? Láska M. Magdalény sahá ještě za hrob. Tu vidím ji, jak s posvátnou horlivostí poslouchá slova božského Učitele, jak v domě svém mezi tím, co sestra její Marta Pána obsluhuje, novou oběť pokorného a zkroušeného srdce Kristu k nohoun klade; jak v Bethanii, kde Pán Lazara vzkřísil, masť drahou leje na nohy Spasitele, by důkaz své lásky obnovila. I vidím ji, tu sv. kajicnici, jak po smrti Páně hned na úsvitě se smutnou tvář spěchá ku hrobu, by poslední poctu drahému Spasiteli prokázala; a hle, jak hořké u hrobu prolévá slzy! Zřím ji po na nebevstoupení Páně, jak v šatu poustevnickém v jeskyni své dny tráví, by zbývající část svého života zasvětila Kristu.

A jak tomu s trvalostí lásky naší ku Kristu? Ach není-li láska naše nade všechno, není-li upřímná, jak pak může býti trvalá? Není-li láska naše nade všechno, není-li upřímná, tu jest jen ustavičný přechod od zpovědi do hříchtů a z hříchtů k zpovědi, ustavičné kolísání mezi Kristem a Belialem. Vizte Magdalenu: jediné vyznání, jediné odpuštění, jediné pokání! — —

Uvažovali jsme dokonalost lásky M. Magdalény ku Kristu, a ukázal jsem, že byla skutečně nade všechno, upřímná a trvalá. Zhlíželi jsme se v tomto dokonalém vzoru jako v nějakém zrcadle a mnohým snad otrásla myšlenka, jak dalek posud byl lásky této. Mnohým otrásla myšlenka, pravím, že víra jeho v Krista nebyla dosud dosti pevná,

naděje dosti důvěrná, láska dosti vřelá a upřímná. A což kdybych byl tak pojednou bez obalu řekl, že tato láska v srdci mnohého již zcela vyhasla, že ji sám udusil a zašlapal žena se za nesmyslným praporem, na nějž věk náš nevěru a odboj proti Kristu za heslo sobě vyvěsil? Což kdybych vám byl předvedl řady lžiproroků věku našeho, oněch vrahů duší nesmrtelných, kteří klamnými sliby, ohavnými spisy a nevěreckými novinami poslední jiskru lásky ku Kristu, našemu Spasiteli, ze srdcí nám vyrvati usilují? Kterí, ať ničeho nedím o tom, že s Magdalénou Krista nehledají, docela Kristu se posmívají, jej políckují, na něho plvají, jej nohami šlapou. Či děje-li se tak církvi Kristově, neděje se to snad samému Kristu? Kdybych byl takového něco uvedl, pravím, jak by jste se tu byli museli zachvěti! A přec, ač se mi srdce nad tím kormoutí, zamlčeti jsem toho nemohl, nebo věk náš opravdu lepší není. Než nechci déle tento truchlivý obraz před vašimi zraky rozvíňovati. Mluvíme k lidu křesťanskému, v jehož žilách krev otců a matek křesťanských proudí, a jehož předkové s výšin nebes na své pokolení pohlížejí, přimlouvajíc mu důtklivě: „Synu, dcero, pro Bůh, kam spěcháš? Nech se mýlit lidem bez víry; kde se octneš bez Krista?“ N. ! Nikoliv, srdce vaše nemůže zatvrditi se při prosbě tak důležité, tak vroucí. Pevně doufám, že láska sv. Magdalény ku Kr. bude ode dneška i láskou vaší. A necht si svět Kristem opovrhne, my jej budeme s Magdalénou milovat, necht se za něho stydí: my jej budeme s Magdalénou přede všemi vyznávat. Zde u jeho nohou si mu pro ten nevděk postěžujeme, on nás potěší, on nás vyslyší, a po krátkém útřpení se sv. Magdalénou do počtu svých vyvolených přijme. Amen.

Pod širým nebem.

Jak tu venku milo; slunko hřeje, kvítka vůni dýší, a kol kolem ptácat zaznívá zpěv lesem, polem, srdce pak se vděkem Bohu chvěje.

Bůh tu mluví, hlas já slyším jeho: „Viz to ptáče! — praví, — moji péči žije, roste, zniká nebezpečí, vždyť já chráním tvora všelikého.“

„A to kvítko krásné já tak odil; nuž, proč klesá, lide, mysl tvoje? — Na mne, Otce všech, slož tísně svoje, mne pros, bych tě v strastech vysvobodil.“

Slunce lesk o Světlu světa hlásá,
a mne vede, bych vždy ctnostmi svými
stkvěl se v skrytu, stkvěl se před jinými,
a dí, v Božím světle že jen spása.

A když za hory se níže sklání,
smrt mi jeví hasnoucí svou září,
a mně věští, že před Boží tváří
ctnostný své zas uzří slunko ranní.

K. Matějka.

DO P I S Y.

V Praze 23. července 1872.
(O processí do Břevnova.)

Kdo v neděli 21. t. m. odpoledne před 4. hodinou chtěl do kostela sv. Mikuláše na Malé straně, nemohl se tam více dostat, vždyť i po celém náměstí před tímto chrámem ano až daleko do Ostruhové ulice zástupové nábožných stáli, čekající na milovaného arcipastýře svého.

Jaká slavnost měla se odbývati? Ku průvodu prosebnímu vybědnuv vrchní pastýř správci duchovními veškerých far Pražských ovečky své, aby v zmíněnou neděli o 4. hodině sešli se u sv. Mikuláše a putovali s ním do Břevnova k sv. Markétě, by pokoj a mír sv. Církvi a posilu utýranému sv. Otcí Piu IX. na Pánu Bohu vroucími modlitbami vyžádali.

A shromáždili se četně — shromáždili se tisícové věrných oveček stádece Kristova se svými správci duchovními kolem milovaného arcipastýře svého, který ráno teprv v tutéž neděli z obtížné apoštolské cesty se navrátil. Když na krátce před 4. hodinou se objevil, byl u hlavního vchodu chrámu sv.-Mikulášského vždy věrnou kapitolou sv.-Vítskou a duchovenstvem Pražským uvítán a od děvčátka vhodnou řečí osloven. Pokloniv se nejsv. Svátosti oltářní, příděl se štolou barvy fialové a pokynul, by se průvod ve jménu Páně hnul.

Za korouhvemi ubírala se mládež, za ní krácel četný spolek katolických tovaryšů, pak následovala katolická beseda, v čele majíc předsedu svého hraběte Karla Schönborna, za tou katolická jednota, pak šli klerikové a kněží řádu premonstrátského a maltezskeho, za nimi farní duchovenstvo, akolythé, kapitola sv.-Vítská; Jeho Eminence pan kardinal obklopen družičkami věnec nesoucími, za ním p. ceremonář a velel. pp. generalní vikář a arcijáhen a tisícové zbožných obojího pohlaví — prozpěvující při hlaholu zvonů všech, kudy se průvod ubíral, písně: Svatý Václave — Ho-

spodine pomiluj nás — Mé jsi potěšení, můj Ježíši a j. Slunce pražilo, prach dusil, než nedbali zbožní poutníci obtíží těchto, vždyť krácel s nimi toutéž cestou a modlil se a zpíval arcipastýř milovaný, na nějž kdo při průvodu tomtu pohlédl, na putování sv. Karla Boromejského druhdy v Miláně rozpomenouti se mohl. V půl šesté stanul průvod u cíle. Prostranný chrám Páně v Břevnově již byl skoro naplněn a přec tisícové ještě toužili do svatyně vejíti. Nával byl veliký, tak že množství poutníků zůstati musilo před chrámem.

Na prahu domu Božího uvítán byl nejduš. arcipastýř veledůstojným p. opatem Břevnovským a klášterním duchovenstvem. Na to ihned počala píseň: „Otče náš milý Pane“ — a když Jeho Eminence pomodliv se před nejsv. Svátostí na připravené místo v lodi chrámové se odebral a i ostatní duchovenstvo místa svá zaujalo, vystoupil na kazatelnu dp. farář při chrámu Páně sv. Markéty a počal na základě textu: „*Bděte, stůjte u víře, zmužile sobě počinejte*“ (I. Kor. 16, 13.) dojemně mluvit. Vysvětliv v úvodu krátce význam průvodů vůbec a tohoto zvlášť ohlásil rozjímání o *statečnosti křesťanské*, a dokázal, že záleží v tom: a) *nedbati darů tohoto světa*, b) *nelibosti jeho* a c) *protivěstí sebe horších*.

Po dokončené výborné řeči vybědnuv ku modlitbě za Církev sv. a viditelnou hlavu její a zástupové jakoby jedněmi ústy prosili Pána za pomoc a smilování.

Na to přistoupil arcipastýř k hlavnímu oltáři živými květinami okrášlenému a vystaviv nejsv. Svátost předříkával hlasem zvučným s ostatním duchovenstvem mu přísluhujícím litanie o Všech Svatých, a vykonav i příslušné modlitby udělil velebnou Svátostí požehnání.

Písní „Hospodine pomiluj nás“ zakončeny o 7. hodině vroucí prosby v chrámu Páně Břevnovském.

U vchodu rozžehnal se milovaný velekněz se všemi a odebral se v povozu svém do Prahy. Množství zbožných ale v průvodu opět až ku chrámu sv. Mikuláše se vrátilo, kdež v 1/2 9 večír se rozešlo zajisté s tím přáním, aby Hospodin Církvi sv. žádoucího poprál pokoje a sv. Otcí hojně posily v útrapách jeho. —

Ku konci budiž podotknuto, že zpravodajové rozličných novin všelijak v zmíněnou neděli odpoledne viděli. Jeden viděl nejduš. p. světícího biskupa Pruchu, který v tutéž neděli v Hradci Králové boboslovce čtvrtého ročníku na kněžství světil, vítat

pana kardinála u vchodu chrámu sv. Mikuláše, ale neviděl to množství mužů v průvodu před panem kardinálem kráčeující, vždyť napsal, že jenom ženy a dívky za panem kardinálem šly. Jiný opět viděl v neděli průvod, jež vedl pan kardinál, záležející ze 40 žen a dětí — a ihned do Vídně tak telegrafoval; a ještě jiný viděl průvod záležející ze 200 žen, mezi nimiž bylo 300 obojího pohlaví — atd.

Pane, odpusť všem těmto lži proti všemu katolickému zúmyslně do světa vyhlášené — k takové pomstě vyzýval kazatel tisíce posluchačů obojího pohlaví v chrámu Páně v Břevnově. K.

Z Královic dne 18. června 1872.

(Bisk. visitace a birmování.)

Dne 10. t. m. zavítal k nám J. Em. nejd. pan kardinál arcibiskup Pražský, aby udílel zde svátost birmování. Zkusil zajisté na cestě mnoho, neboť cestoval krajinami povodní poškozenými a to již na šestý týden. Velkou část té pouti vykonal také pěšky. Za touto příčinou jsme si umínili tím *slavněji* uvítati otce svého. A šlo to dobře, neboť každý se těšil na jeho příchod, i lidé, jinak o církevní zájmy méně horlící, učinili co mohli.

Ač celé odpoledne řádila bouře a krutý dešť, shromáždilo se u slavnostní brány lidí mnoho. Školní mládež, hudební sbor, řemeslníci s prapory svými, zpěvácký spolek snovým svým praporem, celé městské i okresní zastupitelstvo, c. k. úřednictvo, družičky, kněžstvo atd. Obec Vejrovská poslala naproti slušné banderium a tak byl průvod od brány do chrámu Páně skutečně imposantní.

U večer téhož dne uspořádal zpěvácký spolek zastaveníčko. Zpěváci a hudebníci s lampiony osvětlenými tvořili krásné skupení, přednešení sborů bylo zdařilé a na konec provolána primasu českému *sláva*, což nazlelo ohlasu všeobecného.

Při osvětlení města a sice *všeobecném* až na těch asi 7 oken c. kr. okres. hejtmanství vynikaly krásné transparenty. N. p.:

„Chrám svatovítský pozdvížen,
a vešken národ usmířen,
a král jeho korunován —
tak budiž Tvůj věk dokonán.“

Jiný nápis zněl:

„Sláva“ Tobě provolává, jehož svými vrstevníky mezi přední bojovníky počítává národ sobě. Sláva Tobě!

Jiný zase:

„Vítej nám! Přicházíš mezi duše
jednou páskou k církvi drahé
věrnou láskou spojené. Vítej nám!“

Na škole byl nápis: „Rač zehnat naši mládeži, již srdce Tvé vždy náleží!“

Na faře: „V divém nyní světa víru nepřestaň konat dílo míru.“

Při mši svaté, kterou náš arcipastýř sám obětoval za osadu zdejší, provedl zpěvácký spolek zdařile „*Rezenskou mši*.“ Množství pak lidí přísedších, aby svého milého otce viděli a slova jeho potěšitelná slyšeli, jest toho důkazem, že náš lid svého vrchního pastýře ctí i za časů církvi nepříznivých.

Dodati ještě musím, že obec Lednická, aby nejdůst. p. arcibiskup skrze ni jeti mohl do Kozojed a nemusel si zajeti na Královici, s podivuhodným namáháním spravila cestu povodní téměř zničenou dokonale, což u našeho arcipastýře došlo zvláštního uznání. K.

Ze Žlunic u Nového Bydžova 9. červc. 1872.
(Dvoji pout).

Dne 7. července t. r. oslavoval se Hus v Jičíně, kdež mu na rozcestí silnice Hořícké a Novobydžovské postavena byla socha. Rolníci v katolické víře zrození a odchovaní z mnohých vesnic kolem Jičína, ano až od Králova Městce jeli k té nekatolické slavnosti. Zvláště ale zedvou vesnic Žlunické farnosti jeli co banderium rolníci množství slávu muže, který vlast svou sice miloval, ale též neslýchaného neštěstí jejího příčinou byl. Jistý muž jsa ducha velmi zbožného a v katolické víře co bývalý učitel více než jiní vycvičen, vida přípravy, které se dějí k odjezdu do Jičína, přišel prositi v. p. faráře Žlunického, by ráčil průvod ke kapli Rodičky Boží ve Lhotě Smídarské na nedělní odpoledne s kazatelnou ohlásiti, aby pohoršení pocházející ze slavnosti Jičínské procesím tím poněkud zmírněno bylo. Tak zbožné žádosti musel ovšem v. p. farář vyhověti, a ukázalo se, jak včasná to byla myšlénka. Neboť ohlášení potkalo se se všeobecným plesáním; heslo: „půjdeme do Lhoty k Matičce Boží,“ šlo od úst k ústům. Tím více musel se radovati p. farář, když po ranních službách Božích předešlý pan představený jedné přífařené obce přišel prositi, „aby jeden neb druhý z velebných pánu“ procesí to vedl, což by nemálo k povzbuzení lidu prospělo; sám se nabízel, že k většimu oslavení průvodu hudebníky najme. Však s hudebníky to nešlo. Katoličtí naši hudebníci, kteří na katolických slavných pohřbech za peníze rádi se účastní, a v dny církvi sv. zapovězené leccjakým katolíkům za peníze v hospodě hráti dovedou, byli najati od banderistů do Jičína. Dobré kumburské a nějaká ta zlatka nemohla je

minout; pro tentokrát byli tedy husity; nestrachujž se ale církev o duše jejich, jakmile umře nějaký zámožný katolík, ihned budou opět katolíky. — Po požehnání pro ty, jenž nemínili účastniti se průvodu, v. p. farářem vykonaném, vyšel průvod vedený mladším duchovním farností Zlunické zahlaholu zvonů z farního chrámu Páně. Za korouhvemi šla nejprv mládež obého pohlaví; tak ústy malických připravena chvála Rodičce Boží; za nimi nešena pěkná soška Matky Boží družičkami v bílé šaty oděnými; průvod pak uzavíral přecetný dav lidu rozličného věku a stavu, i zámožné rolníky bylo viděti. Nejprve pěla se loretánská litanie v rýmovanou píseň slušně sestavená. — V každé obci, kterou se průvod ubíral, zněl zvonek vítaje ctitele Marie Panny. Po dosti dlouhé a pro veliké parno obtížné cestě objevila se konečně mohutnými stromy ověšená kaple Matky Boží. Při pohledu tom zavznělo z úst všech radostné: „Tisíckrát pozdravujeme Tebe.“ Zpívající tuto milou národní mariánskou píseň stanuli konečně poutníci lidem četným průvod očekávajícím srdečně vítání u cíle cesty své. —

Když pod lípami milý chládek působícími ubostil se všecken lid (četalo se více než 400 duší zde přítomných), nemohl duchovní, který průvod přivedl, pohledem na tak četný zástup pohnut jsa, srdci svému jinak uleviti, než že nepředvídanou sice, a proto krátkou, ale příčině procesí onoho přiměřenou řečí lid oslovil. — Vylíčil nejprve dle Kralodvorského rukopisu bitvu s Tatary u Olomouce, připomínaje, kterak křesťanské vojsko hledalo pomoci proti Tatarům, ohrožujícím již i naši vlast, u kaple Matky Boží na Hostýně volajíc: „Vstaň o Hospodine! v hněvě svojem, i povyš ny v krajinách naše vrahy, vyslyš hlasy k Tobě volající,“ a upozornil posluchače své, že křesťanu jinak souditi nelze, než že přímluvou Rodičky Boží přemožení byli Tataři a vlast naše ochráněna od zábuby. — Potom připomenul, kterak muž v městě nedalekém dnes oslavovaný příčinou byl hrozného neštěstí, jež stihlo naši vlast, jmenovitě 15leté války domácí; uváděl, jak dalece paměť dovolovala, slova v celém světě známého a pro učenost a pravdivost váženého nekatolíka Palackého. „Na český národ přišla bída i nedostatek; města byla pobořená, hrady vypálené, obyvatelstvo na mnoze povražďené neb ze sídel svých vyplašeno, řemesla i obchody kleslé, školy zavřené, — zdivočilost mravů rozmohla se náramně, — nebo i soudy všechny pominuly, a násilí panovalo.“ —

Tázal se pak lidu shromážděného, co jest moudřejší, jíti s průvodem k Boží Rodičce, která patrně vlast naši od zábuby vysvobodila, anebo okázale ctíti toho, jenž ji do zábuby uvedl?

Napomenuv lid k setrvání v úctě k B. R. a ve víře katolické, kteráž vedla národ náš k blahobytu a k pravé vzdělanosti, jako n. p. za Karla IV., napomenuv otce i matky, aby nad vírou a mravy synů svých bděli, a tak že budou mnohem lepšími vlastenci, než mnozí z těch, kdož dnes u sochy zmíněného muže „sláva“ volají pro vlast nic nečiníce, ukončil pobožnost tuto litaní mariánskou a modlitbou k sv. českým patronům.

Na to hnul se průvod k cestě zpáteční za zpěvu milých písní mariánských, z nichž lidu našemu, pravý národní krasocit majícímu, nejvíce snad se líbila píseň radostného nápěvu s refrénem: Ty jsi nevěsta, krásná a čistá, ó Panno Maria.

Sotva že umlkly hlasy lidu, jemuž potřeby bylo oddechu, zavzněly zvony farního chrámu Páně; i nebylo lze lid udržeti v odpočinku; ihned zanotována jest opět píseň: „Tisíckrát pozdravujeme Tebe,“ a co bylo úst tolik pělo hlasů, a co bylo srdcí, tolik jich plálo radostnou úctou k Rodičce Boží. Přisedše do chrámu Páně obdrželi poutníci požehnání s nejsv. Svátostí, udělené v. p. farářem, který nás dychtivě očekával.

Mnozí účastníci onoho průvodu děkovali svým duchovním vůdcům za připravenou jim radost duchovní, jak hned po průvodu, tak i druhý den po mši sv. — Kéž by Pomocnice křesťanů zachovala lid ten a celý národ náš ve víře křesťanské. —

Tak jsme zažili den radostný nedávající nikomu pohoršení, leda jen jistým osvědčením, kteří průvodům křesťanským co zatemnělostem se vysmívajíce, sami na poutě novopohanské na dalekou cestu se vydávají.

—r—

Od Metuje 15. července 1872.

(O té nové víře.)

V 159. čísle „Čecha“ sluší ku článku „nová víra“ ještě podotknouti. Na svahu západního Kladského pohoří jest mnoho českých osad a samotin, kteréž hraničí s Němci na pomezí Kladském. Obydlené jsou nejvíce tkalci a chudým lidem vůbec. Mnozí z nich jsou od chrámu P. příliš vzdáleni, často bývá i cesta zlá, neschůdná, zvláště na podzim a v zimě. Tu přicházejí ze Slezska rozliční evangelisté a apoštolé, poslaní bezpochyby od Viléma, aby hlavně v neděli odpoledne v tom neb onom domě svoji moudrost v češtině

promíchané spotvořenou němčinou vykládali. Z dlouhé chvíle a z nedostatku jiné zábavy nalézají posluchačů sem tam dosti. Před 2—3 lety se odvážili ti prustí apoštolové až do Podbřeží u Dobrušky, kdež jim jeden občan ze záští ku svému p. pastorovi útluku popřál. Po několik neděl měli tu náboženské přednášky, až jim jakýs občan Felsman svou rázností apoštolské dílo překazil. Uchýlili se tudy do horské vesničky Kounova. Odtud se mělo rozlévat světlo blahonosné do celého pohoří pod názvem „čestného křesťanství“ (!), který později proměnili v název „Českoslovanská katolická jediná pravá církev.“ Mimo akatoliky neměli žádných přívrženců, ačkoli rozprodávali velmi lacino protestantské bible; že sama vazba za to stála. Toto „čestné křesťanství“ bylo nad míru čestné. Mimo jiné záleželo, — jak mi hodnověrná manželka jistého reformovaného proselyty této církve s pláčem vyprávěla, — v tom, že se nesmělo v domě nikdy městi ani prach stírat ani umývat, inu, apoštolové této čestné víry nejlépe vědí, kam i se svými stoupenci náleží. Z.

KRONIKA

Z Prahy. Zítřka 26. t. m. bude se slaviti církevní památka sv. Anny. U školních sester v kapli sv. Anny bude v 8 h. sloužit tichou mší sv. J. Em. nejdůst. p. kardinal, v 10 h. pak bude tam zpívána mše sv. V kapli sv. Anny v klášteře Minoritském u sv. Jakuba bude zítřka v 5 h. ráno tichá mše sv., v 6 h. zpívána, pak české kázání v 9 tichá mše sv., a v 5 h. odp. požehnání. — Ve středu 31. t. m. bude se slaviti pouť u sv. Ignacia na Karlovu náměstí; v 8 h. bude tam sloužiti J. Em. nejdůst. p. kardinal tichou mší sv., v 10 h. bude kázání, v 11 zpívána mše sv. — V pátek 2. srpna bude se konati slavnost *porciunkule* t. j. plnomocných odpustků ve všech kostelích řehole sv. Františka, v Praze tedy u OO. kapucínů na Hradčanech i na Novém městě, u Františkánů, Alžbětinek a u Šedých sester (u sv. Bartoloměje). V týž den slaví se památka sv. Alfonsa u Redemtoristů (u sv. Kajetána); v neděli pak 4. srpna sv. Dominika u sv. Jiljí či u Dominikánů, kdež bude v 9 h. kázání a v 10 h. zpívána mše sv.; a v pondělí 5. srpna pouť u P. Marie Sněžné či u Františkánů, kdež bude též v 9 h. kázání a v 10 h. zpívána mše sv.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 25—28. července u sv. Markety v Břevnově, od 29—31. července a 1. srpna

u sv. Kajetána, od 2—5. srpna u sv. Gottarda v Předním Ovenci či Bubenči.

— Na poslední apoštolské cestě J. Emin. po střídnictví *Zlutickém a Kralovickém* bylo birmovanců: v Chýši 498, v Tysově 116, v Libíně 79, v Lubenci 192, v Nahořeticích 223, ve Válči 324, v Lokotíně 69, v Lukách 373, v Zalmanově 382, v Buchově 615, v Kozlově 355, v Brazeči 253, v Radošovicích 185, v Oudři 277, v Žluticích 600, v Močidlici 164, v Kobyle 160, v Stědré 288, ve Stokách 107, v Brloze 140, v Komárově 102; — v Lukově 104, v Nečtinách 401, v Krašově 183, v Manetině 483, v Křečově 238, v Rabštejně 210, v Stradišti 176, v Podvorově 230, v Královicích 728, v Žebnici 218, v Plasích 471, v Kozojedech 255, v Liblíně 168, v Krašovicích 149, v Bělé 497, v Oboře 280. Všech birmovanců bylo tedy 10.293.

Z Ameriky. *Den prvního sv. přijímání mladé Indianky.* Jak misionářské zprávy sdělují, prodlévají na víru obrácení Indiáni po přijetí nejsv. Svátosti celý den až pozdě do noci v chrámě v nábožném díků- a chvalořečení. Co nejslavněji koná se u nich den prvního přijímání. — Tak jedna nábožná matka indianská vystrojila dceru svou, která přistoupení měla poprvé ke stolu Páně, co nejpečlivěji. Mezi tím co její dítě se skroušeným srdcem před Bohem v chrámě se sklánělo, odběhla starostlivá matka domů, vyčistila dceřinu světničku, okrášlila ji pestrým kvítím a naplnila voňadly všeho druhu; napotom zavěsila věnec kolem malého oltáře, který si dceřuska sama postavila a rozžehla na oltáři svíci s toužebností očekávajíc příchodu dceřina. Když se tato konečně domů vracela, běžela jí matka vstříc, a obejmouc ji přála mladistvé nevěstě Kristově štěstí, uvádějíc ji pak do komůrky okrášlené, pravila tato slova: „Nuže milá dceru! ty neseš Boha a Spasitele svého pod srdcem, prodli zde v tiché nábožnosti, poděkuj svému nebeskému ženichu, že se s duší tvou zasnoubiti ráčil a vyprav mu veškeré touhy srdce svého.“ Když ji ještě napomenula, aby před tímto oltářem vykonala často památku prvního sv. přijímání, zanechala matka dceru o samotě, která až pozdě do noci před oltářem klečela. Kéžby si matky a dcery křesťanské z této vzorné matky a příkladné dcery ponaučení vzaly, jakým způsobem se veliký den prvního sv. přijímání slaviti má.

— *Snášlivost sekt amerických.* V malém městě Vermontě vystavili Methodisté a Universalité společně malou kapli, v kteréž

oníno ráno, tito pak odpoledne se scházeli. Jednu neděli požádal kazatel Universalitě svého soudruha a spolukazatele, Metodistu, by ohlásil, že ve večerním kázání jednáno bude o „smrti ďáblův.“ Tímto zničením osobnosti, která u Metodistů při obrácení hříšníků velikou roli hraje, nad míru uražen, pomstil se kazatel Metodistů ohlášením s kazatelny: „Moji bratří, dnes odpoledne bude v tomto domě pohřeb, při němž bude pozoruhodné, že syn svému otci učiní pohřební řeč.“ — Modlitebnice je nyní zavřena a zůstane tak dlouho, až se soudně jedné neb druhé sektě právo přirčne. Kazatel Universalitě však veřejně hlásá, že je-li kdo takový bídák, by nemohl býti spasen, jest to jeho spolubratr Metodista. —

Literární oznamovatel.

— „*Posvátná kazatelna.*“ Svazek 9. (srpnový) obsahuje duch. řeči na slavnost Porciunkuli o pevném předsevzetí při svátostném pokání; na ned. XI. po sv. Duchu o pomluvě a na cti utrhaní; na slavnost sv. Vavřince; na ned. XII. po sv. D. o Kristu, milosrdném samaritánu zraněného člověčenstva; na slavnost nanebevzetí P. Marie 1. o citech nábož. křesťana při pohledu na obraz P. Marie, 2. o následování Marie P. v životě rozjímavém a účinném; na ned. XIII. po sv. D. o vděčnosti k Bohu; na ned. XIV. o strážném úřadu andělů Božích u lidí; promluvy před oddavkami (dvě), při pohřbu, o svěcení kříže na hřbitově, na rozloučenou, k osadníkům putujícím, při pohřbu obec. starších a při odevzdání do chrámu tří vetších korouhví vojenských.

— „*O míře a vázometrické.*“ Krátký přehled pro potřeby obecné. Sepsal František Suchánek. V Praze 1872. Nákladem kněhkupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně. Str. 62.

— „*Základové chemie čili lučby* pro nižší střední, občanské, průmyslové a vyšší dívčí školy.“ Sepsal Edvard Stoklas, reální učitel v Telči. Se 40 vyobrazeními. V Praze 1872. Nakladatel Fr. A. Urbánek. Str. 148.

— „*Praktické tabulky k proměňování měr a váh* posud užívaných v míru a váhu metrickou, jichž bude se užívati u nás dnem 1. ledna 1873.“ K potřebě jako rukověť v každém případě obecného života, v řemesle, v průmyslu, obchodu, i ve škole, ano i ve vědě. Sestavil Emil Fr. Rybička, profesor na reálném gymnasiu v Příboře. V Praze 1873. Nakladatel Fr. A. Urbánek. Str. 118.

— „*Tabulky k měnění nejdůležitějších měr metrických v míry rakouské a rakouských v metrické.*“ Sestavil J. O. Bukovský,

učitel. V Praze 1873. Nákladem vydavatelovým. Na velkém archu na způsob mapy.

— „*Prvá čítanka.*“ Sestavil na základě víceleté zkušenosti Jan Hrdý, učitel v Praze. Druhé vydání. V Praze 1873. V komisi kněhkupectví Em. Petřika. Str. 16.

— „*Radhost.*“ Sbírka spisův drobných z oboru řeči a literatury české, krásovědy, historie a politiky. Vydal František Palacký. Sešit 11., 12. a 13. (Díl II. Spisy z oboru historie.) V Praze 1872. Nákladem B. Tempského. Str. 305 — 538.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Frant. Mašek, admin. za far. v Ohařích;
- P. Jan Baloun, řádu kříž., za real. admin. v Tursku;
- p. Vác. Karlach, admin. za faráře v Rousínově;
- p. Ant. Poláček, za kaplana do Liboce.

V biskupství Kralohradeckém.

V duchovní správě ustanovení jsou:

- p. Josef Pečenka za admin. v Dolním Újezdě, (p. Ant. Slavík uveden předešle omylem);
- p. Frant. Láb, býv. katecheta Přeloučský, za koop. ve Výprachticích.

Na odpocinutí dán:

- p. Michael Šafránek, farář ve Vilémově.

V biskupství Budějovickém.

Vyznamenání jsou:

- p. Augustin Svoboda, dr. th., děkan v Počátkách, jmenován čest. konsist. radou;
- p. Josef Kollmann, děkan v Pelhřimově,
- p. Tomáš Huttar, farář v Žirovnici, a
- p. Bartoloměj Pachta, farář v Rynarci, jmenováni jsou bisk. notáři;
- p. Josef Landkammer, děkan v Táboře,
- p. Vojtěch Holý, farář ve Vyskytně,
- p. Anton Luger, farář v Nové Cerekvici,
- p. Jan Sova, os. far. a administr. in spir. et temp. v Horní Cerekvici, a
- p. Josef Matoušek, kapl. v Jindř. Hradci, obdrželi expositorium canonice.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Jakub Stark, far. v Prašilech, za faráře v Záblatí;
- p. Jakub Tschunko, koop. za adm. v Prašilech;
- p. Vojtěch Wolf, kapl. v Bavorově, za admin. v Lomci;
- p. Jan Kamarýt, kapl. z Blovic do Kaplice.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-L

Expedice:
ředitel kněhkupectví
B. STYBLA
na sv. Václavském
náměstí, č. 786—II.
Nedobila čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDINKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
kněhkupců
Celor. 2zl. 50kr.
polor. 1zl. 30kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 1zl. 55 kr.
Čtvrtletní
předplacení
ne přijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídne činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

ÚVAHY

na svátky svatých a světic Božích.

XLV. Na den sv. Vavřince mučeníka Páně (10. srpna).

1. Svatý Vavřinec byl levita neb jáhen, služebník Boží a církevní.

Jaká to svatá služba! Bohu sloužiti jest — panovati. V této službě můžeme a máme všickni se účastniti, když totiž horlivě pečujeme o to, co služby Boží se týče, když chrám Páně pilně navštěvujeme, slovo Boží pozorně posloucháme, mši svatě pobožně přítomni jsme, svatých svátostí hodně přijímáme, veřejných pobožností se příkladně účastníme. To činíme jako sv. Vavřinec praví budeme služebníci Boží, o nichž platí slovo Boží: „Nyní pak vysvobození od hříchu a služebníky Božími učiněni jsouce, máte užitek svůj ku posvěcení, konec pak — život věčný“ (Řím. 6 22).

2. Svatý Vavřinec byl almužníkem, kterýžto úřad věrně a laskavě vykonával. Aby poklady uchránil, rozdal je mezi chudé. Jaká to svatá opatrnost a nebeská licho! Peníze jsou nejlépe uloženy u Boha, ten pak je u Boha na úroky ukládá, kdo podle možnosti chudým rozdává. „Kdo skoupě rozsívá, skoupě i žíti bude a kdož rozsívá v požehnání, z požehnání (hojně) žíti bude.“ (2 Kor. 9, 6).

Následujeme příkladu sv. Vavřince, budme lichváři statků nebeských. Svět dává pět, šest úroků ze sta, Bůh ale stokrát více dává; čtemeť jistě slova Kristova u sv. Mat. (19, 29:) „Stokrát více vezme a životem věčným vládnouti bude;“ kdo totiž pro Boha nějakou milou věc obětuje.

3. Svatý Vavřinec byl statečný mučéník. Já Bohu, svému se klaním a jemu toliko

sloužím a proto tvých muk se nebojím“ — pravil k ukrutnému vladaři.

A komu my sloužíme, Nejmilejší? „Žádný nemůže dvěma pánům sloužiti — Bohu a mamoně.“ My sloužíme tělu a proto bojíme se návalu žádostí, sloužíme světu a lekáme se jeho potupy. Svatý Vavřinec leže na rošti rozpáleném podal se Bohu v oběť líbeznou říka: Těším se, že hoden jsem státi se obětí Kristovou. Tak i my N. dle příkladu sv. Vavřince podejme se Bohu v oběť, celý život obětuje pro čest a chválu Boží mrtvíce sebe zapíráním svých žádostí. Oběť Kristova musí býti zabita a spálena na rošti. Obětí jest vlastní vůle a láska naše, rošť pak jest zapírání a mrtvení sebe.

Za to Boha žádejme modlitbou církve: „Popřej nám, prosíme tě, všemohoucí Bože, abychom tvou pomocí plamen nezřízených žádostí uhasili, jenž jsi svatému Vavřinci dal plamen ohnivých muk hrdinskou myslí překonati.“

4. Sv. Vavřinec z lásky k Bohu podstoupil ukrutná muka a smrt mučnickou. věda, že tím jen oplácí lásku Spasitele svého. Sv. Jan praví v I. listu svém: „My tedy milujme Boha, nebo Bůh prvé miloval nás.“ (4, 19). Z lásky k Bohu varujeme se hříchu, z lásky k Bohu činíme dobré, z lásky k Bohu snášíme trpělivě všelikou nehodu, soužení, trápení, kříže veškeré i — smrt. „Bože, jenž jsi milujícím tebe neviditelné dobré věci připravil: vlij do srdcí našich vroucí lásku k tobě, jakou srdce sv. Vavřince plápolalo, abychom tebe ve všem a nade všechno milující, zaslíbení tvých, kteréž všemku žádost převyšují, věčně účastní byli.“

XLVI. Na den sv. Kláry panny (12. srpna).

1. Svatá Klára — jasná neb skvoucí — jmeno to hned na křtu svatém obdržela a životem svým ctnostným sobě zasloužila.

Í my jsme obdrželi jméno některého svatého na křtu svatém. Budme mu věrní, nečinme hanbu tomu svatému, té světici, jichž jméno nosíme. Alexander Veliký dal zabít vojína, který též jmenoval se Alexander — proto že byl zbabělec. — Ach, co byse muselo státí nám, jenž ctností našich svatých patronů nejen nenásledujem, ale opak jich konáme! „Následovníci buďte bratří, a spravujte se podle těch, kteří tak chodí, jako máte způsobu naši.“ (Fil. 3, 17.).

2. Na radu sv. Františka opustila sv. Klára svět, a v osmnáctém roku věku svého do kláštera vstoupila proti vůli bohatého a vznešeného otce svého. Když ji otec i mocí z kláštera chtěl odvesti, tu uchopila sv. Klára oltář oběma rukama a zvolala: Pane a Bože můj, nikdy tě neopustím, ale pro vždy tobě chci život svůj zasvětit. — Krásné to naučení pro nás, abychom i my vše opustili pakli Bůh nás volá, nebo „kdo opustí dům, neb bratry, neb sestry, neb otce, neb matku, neb manželku, neb syny a neb pole pro jméno mé,“ praví Ježíš, „stokrát více vezme a životem věčným vládnouti bude“ (Mat. 19, 29.).

3. Chudoba a práce byla základem onoho řádu, jež sv. Klára se svou sestrou Anežkou*) založila. Sv. Klára nosívala chudý oděv, ale my bohužel v skvostném oděvu hledáme přednost; spávala na tvrdém lůžku, my pak lůžku měkkému, pohodlnému dáváme přednost; ona v modlitbách se těšivala, my pak v světských rozkošech se kocháme. Jaký to rozdíl! Než nezapomínejme, že nádhera v šatstvu, měkké lůžko a radovánky světské jsou pastí, do které ďábel chytá duše lidské. „Odvrat Pane oči mé, aby neviděly marnosti, na cestě své obživ mne.“ (Žlm. 118, 37.).

4. Když se blížila poslední hodinka života, dala si svatá Klára předčítati utrpení Kristovo, požehnala duchovním dcerám svým a tisknouc kříž na rty své odevzdala duši čistou Stvořiteli svému.

Í ty křesťane milý rozjímej — až se přiblíží hodina smrti — umučení a smrt Spasitele svého, vezmi do rukou svých sv. kříž — uč se z něho trpěti, v milosrdenství Boží důvěřovati a bolestné utrpení Syna Božího pohne tě k oné dokonalé lítosti, která vyjednává s Bohem o milosrdenství jeho a spasení duše tvé. Řci tu se sv. Pavlem: „Mám žádost rozdělen býti a býti s Kristem.“ (Tit. 1, 23.).

*) S duch. sestrou, blah. Anežkou Českou.

XLVII. O slavnosti na nebevzetí Panny Marie. (15. srpna).

Svět křesťanský oslavuje dnes památku smrti a na nebevzetí Panny Marie. Ten tak šťastný a blažený konec jest zajisté důkazem, že Maria po celý svůj život na zemi nejlepší stránku sobě vyvolila. Tudíž církev sv. částku evangelia sv. Lukáše (10, 38—42.), která se týče Marie, sestry Lazara a Marty, dobře na Marii, matku Ježíšovu, obrací. Tu chceme dnes uvažovati k svému duchovnímu vzdělání.

1. Maria sedíc u nohou Páně poslouchala slova jeho. Ona dychtila od nebeského mistra slyšeti poučení, co činiti má, aby života věčného došla. Jediná touha její byla po nebeské vlasti; pro tu chtěla se učiti a připravovati. Nebe jest vlastí naší. Pravdu tu kř. často uvažujte. „Nemáme zde (na zemi) místa zůstávajícího, ale onoho budoucího hledáme.“ (Žid. 13, 14.) Celý život náš je toliko příprava pro věčnost; tam počneme, kde jsme na zemi přestali. To-li kř. povážíte, budete zajisté všechny své schopnosti a síly jen k dobrému vynakládati a všemožně se přičíníte, abyste den ode dne prospívali v moudrosti a ctnosti, byste Bohu se líbili a jednou spasení došli (I. Tim. 2. 4.).

Všickni zajisté tento svět opustíme a nic s sebou nevezmeme (I. Tim. 6, 7.) k čemu tedy tolik starostí a toužení po časných statcích? Ach, jak mnozí tu po radostech a rozkošech se shánějí a k ukojení svých žádostí hříchu se dopouštějí, mnoho peněz, spokojenost, zdraví i život obětují! To by zajisté nečinili, kdyby povážili, že všechno na světě pomine. „Marnost nad marností a všechno marnost!“ (Kaz. 1, 2.) Toho by nečinili, kdyby svou mysl a své zraky často obraceli k nebi, ježto jest pravou vlastí naší, kde život blažený trvá na věky. —

Pohled k nebesům učí nás také trpělivě a statečně snášeti všeliká protivenství. Kdo se v potu tváře lopotíš a sotva sebe a svou rodinu před hladem uchráníš, pohled jen k nebesům, ku své bohaté vlasti. Kdo mezi zlými, falešnými přáteli žiješ: pohled k nebesům, kde jen s dobrými a upřímnými žítí budeš. Kdo pláče se srdcem krvácejícím své miláčky ku hrobu sprovázíš: pohled k nebesům, kde tě očekává radostné shledání a žádné loučení více. —

Vzhůru tedy m. br. a s. obrátme své zraky i srdce svá k nebi, kam Maria před věky od svého milého Syna přijata byla. Po té vlasti nebeské tužme; o ni se přičínme jako Maria v dnešním sv. evangelium, ne jako

2. „Marta, ježto pečlivá byla při mnohé službě.“ Zde na Martě máme příklad mnohých lidí. Není ona zlá, je pilná a vlídná; ale všechna její péče jest jen k časnosti obrácena. Co Marie unohou Ježíšových sedíc, učení jeho poslouchá, Marta připravuje pokrm, ano hněvá se na sestru, že jí nepomáhá. Tak dosavad mnozí pro časné starosti a práce spasení své duše zanedbávají. Mnozí, jinak pořádní křesťané v tom, co se spasení týká, bývají velice lehkovážní; pro samé starosti neb rozkoše na Boha zapomínají; odcházejí na věčnost, na niž velmi málo pomýšleli. O ti nešťastníci! Kéžby povážili slova Kristova: „Blázne, této noci požádají duše tvé od tebe a to což jsi připravil, čím bude?“ (Luk. 12, 20.). — Mnozí přejí si nebe, avšak nic nechťí pro nebe činiti, ničeho se odřeknouti; ne ctností a dobrými skutky ale hříchy si chtějí nebe vydobýti. O bláhoví! což nevědí, že „nespravedliví nebudou královstvím Božím vládnouti“ (2. Kor. 6, 9.) a že „království boží násilím trpí a jen kdo násilím činí, uchvacují je“ (Mat. 11, 12.)? Všecko na světě pomine a jen ten, „kdo činí vůli boží, zůstává na věky.“ (Mat.).

3. „Jednohot jest potřebí,“ totiž „hledati království Boží a spravedlnost jeho.“ (Mat. 7, 33.) Časných statků nemůže míti každý člověk na světě; ale ctnost mohou si zjednati všickni a skrze ctnost království nebeské všem bez rozdílu věku i stavu jest otevřeno. K životu ctnostnému, bohabojnému netřeba obzvláštních schopností, umění a urozenosti. Bohatý Abraham i chudý Lazar i David, král slavný i Maria, dívka ponížená si dobyli nebe. Nuže kř. m. jen jednoho jest třeba t. království Božího; toho hledejte, o ně ze vši duše a síly své se přičiňte! Kdo nebe si dobyl, nejlepší stránku si vyvolil, jak Pán Ježíš o Marii pravil:

4. Maria nejlepší stránku vyvolila, kterážto nebude odňata od ní. Také Maria blahoslavená Matka Kristova zajisté nejlepší stránku si vyvolila; neboť po celý život pozemský hned od dětinství až do smrti své byla příkladem vši ctnosti a svatosti, protože po dokonání svého pozemského života byla od svého milého Syna s tělem i s duší na nebe vzata a v nebi korunována. Učte se kř. od Marie tomu, co to znamená nejlepší stránku sobě voliti; kdo t. jako Maria ctnostně a nábožně byl živ, hříchu se bedlivě varoval a v milosti Boží do konce setrval (Mat. 22, 24.), ten nejlepší stránku si vyvolil. Nuže tedy, ctitelé Mariánští, i vy podle příkladu Marie číňte. Buďte pamětliví, že nebe jest pravou vlastí naší a proto ne-

věšte srdce svá na věci pozemské, nýbrž často k nebi je pozdvihujte; chraňte se zlého, číňte dobré, ctnost milujte a o spasení duší svých bedlivě se starejte. Tak nejlepší jste volili stránku, kteráž nebude odňata od vás na věky — podle zaslíbení v Písmě: „Budiz věren až do smrti a dám tobě korunu života.“ (Zjev. 2, 10.)

Lucia Cecilia Lactantia Firmiana

Spis

k Donátovi, Vyznavači,

jakými smrtmi za své vzali pronásledovnické církve.

Z latinského přeložil a vysvětlil J. N. F. Desolda.

Úvod.

Lucius Cecilius Lactantius Firmianus byl bez pochyby rodem z Itálie; přijímá Firmianus poukazuje k městu Firmiu krajiny Picenské. Svatý Jeroným dosvědčuje o něm, že se umění řečnickému vyučil pod Arnobiem a pak od císaře Diokletiana povolán byl do Nikomedie, aby tam latinské řeči vyučoval. Ale v městě řeckém nenalezl učňů, tak že i nouzi trpěl. Později stal se křesťanem a nalezáme ho v Galii, jakožto učitele *Krispa*, syna Konstantinova, r. 312—315 po Kr. Pravdě podobno, že i tam snad v Trieru zemřel asi r. 330 dosáhna velikého věku. Ačkoliv se domnívati lze, že již za mladistvých let spisováním se obíral, přec nás z těch jeho spisů nic nedošlo, vyjma báseň „*Fenix*.“ Druhé spisy jeho náležejí do oboru spisů církevních, jež v pozdějších letech svých vydal. Nejznamenitější z nich jest sedmero knih učení božského („*institutiones divinae*“) a totéž u výtahu, potom 1 kniha: „*de officio Dei*,“ (o díle Božím, rozuměj — člověku) pak též „*de ira Dei*,“ (o hněvu Božím) a konečně tento „*de mortibus persecutorum*,“ kterýž zde v překladu českém podáváme.

Spisové Lactantiovi jsou netoliko co do vnitřního obsahu důležití, hájíce jednak víru křesťanskou proti námitkám i obecného lidu, i tehdejších mudrcův a doporučující ji všem, jednak i zmínující se o obyčejích pohanských a nesmyslných náhledech učenců, nýbrž i a to zvlášť co do zevnější formy, mluvy a slohu, vyznamenávající se přirozenou prostotou, jasnou srozumitelností a ráznou jadrností, tak že Lactantius právem slove *křesťanským Ciceronem*.

Co se tohoto spisu týče, jest tak složen, tak upřímně sestaven, že v něm netoliko při-

běhy zvláštních pronásledování, jich neblahý počátek, trudný běh, utěšitelný konec nalezáme, ale i veskrze vševládnoucí trestající pravici Boží spatřujeme, an se všude prokazuje býti přísným mstitelem ukrutníkům, mocným pak ochráncem zbožným ctitelům svým. Vysvítá pak z toho ještě, jakou laskavou prozřetelností prokazoval Hospodin knížatům, kteří se dobrotivými prokázali k církvi jeho, jakož to učinil Konstantin Veliký, anebo alespoň ji mírně proti utiskání všelikému hájili, aby věřící volně Bohu sloužiti mohli.

Věnován jest spis ten Donatovi Vyznavači, znamenitému té doby muži, o němž se však, kdo a kde by byl, nic více neví leč co v tomto spisu samém se nalezá a sice č. 16 a č. 25. — Věnovalť mu Lactantius i jiný svůj spis „de ira Dei“ (o hněvu Božím).

To jsme k lepšímu srozumění podotknouti za potřebno uznali, ponechajíc soudnému čtenáři, zdali a jak se i mnohá jiná doba církve s vyličenými tu ději srovnati dá, čili nic. —

1. Vyslyšelt Hospodin modlitby tvoje, rozmilý Donáte, které mu vzdávati obyčej máš, ba i prosby svatých mučovníkův, kteří statným vyznáním jeho svaté víry vítězný věnec věčné slávy si zasloužili a získali. Ai hle! po zničení všech protivníkův nastal jest pokoj po celém okrese zemském a církve svatá nedávno ještě rozptýlena jsouc, opět povstává a se zmáhá, a chrám Boží, od bezbožníků vyvrácený, z milosti Hospodinovy opět se vzdělává, neboť vzbudil Bůh knížata, kteří ukrutníkův ohavné a kvo-lačné příkazy roztrhavše, lidskému pokolení té milosti dopřeli, že myslí všech, jakoby po rozprašení mračen doby předešlé, z milojasného míru okráti mohou. Nyní zajisté po hrozných a zhoubných bouřích tichá povětrnost nastala a žádoucí světlo zasvitlo; nyní Bůh ukojený modlitbami sluh svých nás sklíčené a zarmoucené nebeskou pomocí svou pozvednul; nyní bezbožníkův roty potlačiv, slzy zarmoucených svých utřel. Kdož se byli proti Bohu pozvedli, poraženi jsou; kdož byli svatý chrám jeho vyvrátili, většinu zřícení propadli; kdož se vražděním spravedlivých kochali, krutými ranami s nebes slušně dostiženi jsouce duše své vypustili. To všecko stalo se pozdě sice, ale přísně a spravedlivě. Prodléval s potrestáním jich Hospodin, aby na nich dal veliké a podivuhodné příklady, jimiž by i potomstvo poučil, že Bůh jest jeden a tentýž i mstitel mocný, aby bezbožné protivníky své hodnými tresty stíhal. O pádu těchto umyslí jsem i já to svědectví vydati, aby zvěděli všickni, kteří

buď daleko od nás jsou vzdálení, anebo po nás přijdou, jak svrchovaný Bůh mocnou velebností svou zahubením nepřátel jména svého byl prokázal. Nyní dosti buď na tom, když okáží, kteří byli hned z počátku svaté církve pronásledovníci její a jakými tresty je přísný soudce nebeský zahladil.

2. Ke konci vlády Tiberia Cesara, jak v písmech čteme, Pán náš Ježíš Kristus od židův ukřižován jest, 23. března, za kousulatu dvou Geminů¹⁾. Když byl třetího dne z mrtvých vstal, shromáždil učeníky své, jenž se byli při jetí jeho z bázně rozutíkali, a obcuje s nimi po 40 dní, otevřel mysl jejich a vysvětlil jim písma, kteráž jim po ten čas byla temná a skrytá: posvětil pak je a ustanovil k kázání víry a učení svého, zařídiv takto slavně nauku zákona nového. A tak dokonav povolání své zastíněn jest hustým mrakem a unešen od zraků lidských, stoupil na nebesa. Potom pak učeníci, počtem tehdaž jedenácte, pojavše na místo zrádného Jidáše Matěje a Pavla, rozešli se po celé zemi k kázání evangelia, jakž jim byl Pán a mistr přikázal a po 25 let, až totiž z počátku vlády Neronovy²⁾, ve všech krajích a městech základy církví založili. A když Nero již vládl, přišel Petr do Říma, a prokázav se některými zázraky, jakož je byl působením samého Boha s obdrženu od něho mocí činil, obrátil mnohé k spravedlnosti a tak chrám Bohu věrný a stálý tam zarazil.³⁾ Když se ta věc k Neronu donesla a on znamenal, že netoliko v Římě ale všude každodenně veliké množství od modloslužby odpadá a povrhši starými bludy k nové víře přechází, jak byl bezbožný a hrozný ukrutník, povstal k vyvrácení chrámu nebeského a k zahubení spravedlnosti a tak byl prvním (císařem⁴⁾, jenž pronásledoval sluhy Boží, káže Petra na kříž přibíti, Pavla pak (mečem) odpravit⁵⁾. Avšak neušlo mu

¹⁾ Tak se domníval Laktantius a s ním mnozí sv. otcové a učenci církve: Hieronym, Augustin, Tertullian a j. Byl to rok 28. nebo 29. obecného létopočtu, 15. panování Tiberiova. Dle srovnání s sv. Luk. III. 1. a 23. jest to o 3 nebo 4 léta dříve nežli se skutečně stalo.

²⁾ Těchto 25 let spočteme-li s uvedenými svrchu 29 lety vyjde nám 54. rok, první totiž vlády Neronovy.

³⁾ Tím se míní druhý příchod sv. Petra do Říma. Viz o tom „Biblí česká“ úvod k listům sv. Petra. Str. 1925.

⁴⁾ Ukrutník ten chtěl mítí pojem o požáru, kterým Trojské město Ilion shořelo, dal zapáliti Řím. Po 6 dní trval požár. Když pak skoro celé město popelem lehlo a lid se tím bouřiti počal, sváděl vinu na křesťany a hroznými mukami je stíhal r. 64. Tacit. letop. XV. 38. 44.

⁵⁾ Stalo se 29. června r. 66. nebo 67.

to bez trestu; neboť vzhledl Bůh na týrání lidu svého. Svržen jest zajisté s nejvyššího vrcholu panství svého a v nívec svalen, náhle nikde není nalezen⁶⁾, tak že se ani místa ku pohřbu nedostalo šelmě tak ohavné⁷⁾. Z čehož pošlo, že pomatenci někteří se domnívají, že by unešen a na živu zachován byl, poněvadž prý Sibyla dí, že matere vrah, an se byl utekl, na konec světa (před soudným dnem) opět přijde, aby jsa prvním pronásledovníkem církve i posléze ji pronásledoval, jsa takto předchůdcem Antikristovým⁸⁾; čemuž však věřiti hříšné jest. Neboť jakož Sibyly hlásají, že dva proroci na živu jsou zachováni a na konec času, než totiž *Kristus Pán* k svatému a věčnému soudu svému s nebes sstoupí, opět přijdou; tak se domnívají někteří, žeby i Nero opět přišel, aby byl předchůdcem dábla, an též přijíti má k pustošení země a záhubě člověčenstva.

3. Po tomto za několik let povstal druhý o nic menší ukrutník⁹⁾; ten ačkoliv panování nenáviděným šíje poddaných ve svém jařmě tísnil, přec dlouho vládl, než bezbožné ruce své proti Hospodinu pozvedl. Když pak k pronásledování lidu spravedlivého dáblským vnuknutím popuditi se dal, tu upadna v ruce nepřátel trestu podlehl. Aníž pak dostačilo, že v domě svém zavražděn jest; neboť i památka jeho jména vy-

hlazena jest¹⁰⁾. Neboť ač byl mnohá podívu hodná díla vyvedl, ač Kapitol a jiné vznesené památky byl vystavěl, přec senát jméno jeho tak stíhal, že ani obrazův ani nápisů po něm nestrpěl, anobřz výnosy svými i po smrti na věčné časy památku jeho zhanobil. Po zrušení tedy úkazů ukrutníka toho, církev netoliko do předešlého stavu navracena jest, ale mnohem krásněji vzkvetla; když pak mnohá léta na to mnozí *dobří knížata* veslem říše římské vládli, nezakoušela žádného útoku nepřátel¹¹⁾, a rámě své nad východem i západem rozprostírala, tak že nebylo na zemi zákoutí tak skrytého a vzdáleného, kamž by víra v pravého Boha nebyla pronikla; žádného národa mravů tak divých, jenž by nebyl službě Boží se věnoval a tím života spravedlivého schopným se učinil. Avšak i tento dlouhý mír přerušen jest.

4. Neboť po mnohých letech povstala zběsilá šelma, jenž církev trýznila, — Decius¹²⁾; kdož pak by spravedlivé pronásledoval leč nespravedlivec? I podobalo se, jakoby pro to k nejvyššímu vrcholu povznesen byl; ihned proti Bohu zuřiti počal, aby ihned padl. Neboť táhna proti Karpům, jenž tehda v Dácii a Moesii obývali, od nepřátel obklíčen a s velikým počtem vojska pobit jest, tak že ani počestného pohřbu nedošel: svlečen do naha ležeti zůstal na lup zvěři a dravcům, jakož to zbojníka proti Bohu náleželo¹³⁾.

5. Nedlouho na to i Valerian¹⁴⁾, podobnou zběsilostí jatý, bezbožné ruce proti

⁶⁾ Když byl Galba proti němu povstal a na Řím táhl, prchl ukrutník a na útěku buď se sám zavraždil anebo jeden z jeho otroků tu službu mu prokázal r. 68.

⁷⁾ Proti tomu vypravuje Sueton (V. 50.), že pohřben jest velmi nákladně v bohatém rouše bílém a zlatem protkaném, v které se prvního ledna oblécel, a pochován v hroboce rodiny Domitiův, v schránce z mramoru porfyřského.

⁸⁾ K té pověsti zavdali příčinu někteří Lži-Neronové; kteří se po jeho smrti objevili. V ostatním viděti jest, že ukrutníka toho věčná všeobecná kletba zastihla. O klamném tom důmění dí sv. Augustin: „Někteří za to mají, že Nero z mrtvých vstane a Antikristem bude; — ale velmi podivná jest důminka tato.“

Sibyly, věstím duchem nadšené ženy pravěku; jejich předpovědění velká důležitost se přičítávala. Na důmínku, o níž nám řeč, vztahovaly se tyto verše, jež z řeckého volně podáváme:

„Přijde pak od končin země matere vrah vele-
zhoubný,
„Úprkem, hrůzu vydáváje myslím i ústy kru-
tými,“

„Jenž vesmír vzbouří a divostí pošlape všecko.“

⁹⁾ t. Domitian, z 12 císařů rodu Caesarova poslední. Tertulian o něm dí, „že byl ukrutností častěji Neronem;“ Eusebius pak, „že byl v bezbožné nenávisti proti Bohu Neronovým nástupcem.“

¹⁰⁾ Zuřiti počal r. 94., zavražděn pak jest 96. 18. září. — Ochtěl aby se měsíc říjen dle jména jeho nazýval; ale senát to zrušil. Tak též po smrti jeho všechny památky po něm, zbraň, šat a p. spáliti, pomníky spřevraceti, jméno všudež vyhladiti kázal.

¹¹⁾ Jsouť ti „*dobří knížata*“: Nerva, Trajan, Adrian Antoninus Pius: od r. 96—161. Z těch zvlášť Nerva vydal rozkaz, že se všickni, kdož pro bohoslužbu vypovězeni jsou, navrátiti smí, a zakázal, aby nikdo pro „židovskou víru“ (touž pak se i křesťané rozuměli), k soudu potahován nebyl. Pod ním se i sv. Jan Evangelista ostrova Pathmu do Efesu navrátil. Euseb. III. 23.

¹²⁾ Nastoupil vládu 249—251. Ze hned křesťany pronásledoval, dosvědčují i letopisy paschalní: „Na počátku panování Deciova, pronásledování křesťanův nastalo.“

¹³⁾ Karpové, kmen za Dunajem sídla svá mající, po nichž podnes Karpatské pohorí své jméno má. Kořen slova Karb, Krab, Chrob, Chorb, ukazuje na kmen slovanský Chorvatů. Bitva, v kteréž padl, udála se u místa řečeného Abritum v Zádunaj, r. 251.

¹⁴⁾ Valerian tento z prvopočátku velmi dobrotivým se prokázal k křesťanům, tak že i dvůr jeho plný služebnictva křesťanského církvi zvláštní se podobal. Ale potom 257 se celý obrátil a ukrutně proti Křesťanům zuřil. Vládl 251—259.

Bohu vztáhl a za krátkou dobu hojně krve spravedlivě profil. Ale Bůh ho novým a zvláštním způsobem potrestal, aby bylo potomstvu důkazem, že protivníci Boží zasloužené odplatě za své nepravosti neujdou. Neboť tento byv od Peršanů jat, netoliko vlády, již byl krutě vedl, ale i svobody, o níž byl mnohé oloupil, zbaven jest a v bídné a hanebné porobě život dokonat. Sapor zajisté, král perský, jenž ho byl jal, kdykoliv buď na vůz buď na kůň vstoupiti chtěl, římskému tomu císaři kázal, aby poklekna za podnož mu sloužil, a tak vstupna na hřbet jeho, s potupným úsměškem říkával, tak že jest opravdu, nikoliv pak jak si ho Římané na obrazech a na stěnách malují. A tak onen zasloužený k vítězoslávě jiného na živu trval, aby jméno římské barbarům tím déle k opovrzení a k posměchu bylo¹⁵⁾. I toho se mu k potrestání dostalo, že maje syna císařem, na něm nikoliv nezískal mstitele svého zajetí a poroby ohavné, aniž pak zpět byl vykoupen. Ale konečně i hanebný život smrtí nejohavnější dokonat. Stažena mu kůže a na červeno vydělána, aby pověšena jsouc v chrámě barbarů sloužila vyslancům našim za památný důkaz vítězoslávy nepřátel, a na výstrahu, aby Římané nedůvěrovali přílišné silám svým, vidouce takovou kořist z svého knížete u bohů jejich vyvěšenou. Když tedy takovými tresty Bůh svatokrádežné zbužňiky své stíhal, není-li pak to div, že se ještě kdo odvážil, neřku něco počíti, ale jen pomyslití proti velebnosti Boha jediného, an vše řídí, vším vládne?

6. Aurelian¹⁶⁾ by byl přirozenou svou povahou bezsmyslný a prchlý býval, ačkoliv byl poroby Valerianovy pamětliv; nic však méně i přes to zapomněl na provinutí i pokutu jeho a hněv Boží ukrutnými činy vzbudil. Avšak nebylo mu dopráno vykonati co zamýšlel, nýbrž hned od počátku zuření svého potřen jest. Než totiž krvolačné jeho rozkazy vzdálenějších krajů došly, sám krvavou vraždou padl v Koinofruriu, místě thrackém, jsa od přátel svých z krivého jakéhosi podezření zabit¹⁷⁾. Takovými a tolike-

rými příklady měli se pozdější ukrutníci na pozoru míti; ale nejenom že se nic nedali zastrašiti, nýbrž i drzeji a urputněji proti Bohu brojili.

7. Diokletian¹⁸⁾, vynálezce nešlechtnosti a strůjce mnohých zlob, když byl všechno zpřevracel, ani od Boha bezbožné ruce své nezdržel. Tent celý okres zemský ve zmar přivedl. Ustanovil si totiž tři společníky v panování; tak byla celá říše na čtyry části rozdělena a vojska rozmnožena, ano jednotliví panovníci jeden nad druhého větší počet vojska míti chtěl, nežli předešlí knížata mívali, když sami jednotlivě říši vládli. A tak počal býti větší počet přijímajících nežli dávajících, tak že ukládáním hrozných daní osadníci jsouc vysílení statky své opouštěli a vzdělané druhdy osady v lesiny se měnily. Aby pak všechno hrůzou se naplnilo, kraje na okresy jsouc rozkouskovány; představení a úřadové rozmnoženi jsou, tak že netoliko jednotlivé okresy ale i jednotlivá města utlačovali; mnoho důchodních, účtovních, náměstků, představených, kteří se vesměs velmi zřídka s občanskou správou obírali, tím však hustěji s odsuzováním, zabavováním, vydíráním všelikým, a co pravím hustěji — ba neustále, a v tom všem s bezprávím nesnesitelným si počínajíce. — Aniž pak sněsti lze, co se dělo při vybírání vojska¹⁹⁾.

Týž panovník v nenasytné lakotě své nechtěl, aby ujmu trpěl na svých pokladech, nýbrž vždy mimořádné peníze a dary sháněl, aby to co sebral v celosti a bez ujmy zachoval. A když byl rozličnými nešlechtnostmi nesmírnou drahotu způsobil, usילו-

zavraždili, 275. *Koinofrurion* (Společná č. obecní stráž) pomohl bylo místo mezi Herakleí a Byzantem.

¹⁸⁾ Dle rodinného místa Diokleje prvé nazván Diokles. Od sprostého vojína až na císaře dospěl, byv po smrti císaře Kara od vojska za císaře povolán 284. a dal si přijmí Jovius (Jovišův.) Hned druhým rokem (286) přijal si svého přítele Maximiana Herkulia za spoluvládce. Oba pak si připojili po jednom pomocníku; Diokletian Konstantia Chlora, Maximian pak Galerius, jenž z vděčnosti k svému císaři též Maximianem se jmenoval. Ti si rozdělili celou říši na čtvero částí. Diokletian panoval na východě, sídlem v Nikomedii; Herkulus v Itálii a Africe, sídlem v Miláně; v zemích záalpských Chlorus, sídlem v Trevíru; Galerius v Illyriku, sídlem v Srému. Ač svými vítěznými válkami a některým dobrým zřízením klesající říši udržel, byl nicméně pro svou lakotu, k již nasycení nesnesitelné daně ukládal, pro svou pýchu a krutost vůbec nenáviděn. Po 20letém panování vzdal se vlády (305) a žil v Saloně v Dalmatsku až do r. 313.

¹⁹⁾ Vlastně: „k vydržování vojska.“ dodáváním špiže a jiných potřeb.

¹⁵⁾ Trvala ta Valerianova poroba 10 let.

¹⁶⁾ Totéž dosvědčují o něm i jiní spisovatelé; tak Flavius Vopiskus dří: „Aurelian byl panovníkem hrozným, krutým, krvolačným;“ a Eutrop tak též: „A. byl muž sice velemocný v boji, ale prchlé povahy a náchylen k ukrutnosti.“

¹⁷⁾ Jeden ze služebníků jeho, jakýsi Mnestheus, znamená se s mnohými podvody prozrazena a velkého trestu se boje, okázal jiným císařským úředníkům lživé výkazy; s jich jmeny, jako by je císař chtěl dáti zavraždit; tak je pohnul proti němu, že se sami spikli a císaře

val i o to, aby sám cenu tržních věcí určil. Tu bylo pro malicherné a prosté věci mnoho krve prolito, aniž pak pro strach zboží na trh dováženo, až pak po záhubě mnohých nutností zákon ten zrušen.

K tomu přišla nesmírná jakási žádost k stavění, k čemuž z krajů neméně se dělo vynucování dělníků, řemeslníků, povozů i všelikých jiných potřeb stavitelských. Tu stavěny paláce, závodiště, mincovny, zbrojnice, tu dům pro císařovou, tu pro dceru. A tomu náhle veliká část občanstva ustoupiti nucena jest; všecko se stěhuje s ženami a dětmi, jako po vybití města. A když to všecko tak vyvedeno jest k zhoubě krajinstva, náhle řekl, že tak není dobře, aby se stavělo jinak. Tu se pak opět všecko bourá a přestavuje, aby se snad opět bouralo. A tak neustále bláznil, chtěje Nikomedii vyrovnati Římu. Jak přemnoží zahynuli proto, že měli statky a bohatství, o tom se ani nezmíním; neboť to byl skorem obvyklý způsob, obyčejem těch zlých panovníků ztvrzený; avšak u tohoto byla ta zvláštnost, že kdekoliv spatřil vzdělanější statek aneb ozdobnější stavení, již i na majitele nařčení s propadnutím hrdla pohotově měl, jakoby mu nebylo lže, cizího statku se zmocniti bez krveprolití.

8. Což pak říci mám o bratru jeho Maximianu²⁰), an též Herkuliem slove? Neliší se nic od něho; neboť nebyliby mohli v tak věrném a přátelském svazku žítí, kdyby nebyla u obou jedna mysl, jedna povaha, stejná vůle, stejné smýšlení. V tom jedině se rozcházel, že tento byl méně lakotný, onen více; onen méně odvážlivý a bojácný, tento pak měl více srdnatosti, ale k dobrému nikoliv, nýbrž k zlému. Neboť maje sídlo vlády v Itálii a panuje nad zeměmi nejbohatšími, nad Afrikou a Španií, nebyl v šetření pokladů tak pečliv, poněvadž mu jich s dostatek docházelo; avšak když mu potřeba nějaká nastala, tu měl ihned pohotově nejbohatší senatory, o nichž nastřežení udavači vyslovili, že po vládě baží, tak že nejskvělejší světla senátu se napořád odklízela. Tak se krvolačná pokladnice císař-

ská naplňovala. — Člověk ten byl pak i zběsilé vilnosti oddán, kterouž nejen s mužskými tropil, což jest bohaprázdňá ohavnost, ale i dcery mužů nejvznešenějších prnil. Neboť kamkoliv na cestách svých přicházel, všude dívky před očima rodičů chytány a k jeho vůli dostavovány bývaly. V tom se za blažena pokládal, v tom štěstí své vlády považoval, když vilné žádostivosti své ničeho neodpíral. Konstantia²¹) ponechám, an neroven jsa ostatním, jediný hoden byl, celou říši držeti.

9. Druhý pak Maximianus²²), jehož si Diokletian za zetě zvolil, horší byl netoliko nad oba dva, kterýchž naše doba zkusila, ale nade všechny jiné zlosyny. Vězelat v této šelmě přirozená cizácká krutost, nesnášejíc se s krví římskou. A není divu; neboť matka jeho z Zadunajska pocházejíc, před stíhajícími Karpy přes řeku do nové Dacie se utekla. Těleso pak jeho s povahou se srovnávalo; postava vysoká, tloušťka ohromná, objem tučný a nadutý. Potom i slovy i skutky, i pohledem každému byl k hrůze a strachu. I test jeho bál se ho velmi, čehož tato byla příčina. Narsee, král Perský, podnícen vlastenským příkladem děda svého Šapora, povstal s velikým vojskem k dobytí zemí východních. Diokletian pak jsa v každém hnutí válečném bázliv a malomysln, a spolu výstrahu máje na osudu Valeriana, neodvážil se sám proti němu táhnouti, nýbrž tohoto Maximiana vyslal Armenskem na něho, sám sedě v zemi východní a číhaje, jak věc vyjde. Onen pak nepřátele, kteří obyčejně se vším co mají do pole táhnou lsně přepadl, a když i množstvím lidu zmateni a zavazadly obtíženi byli, snadno potřel; a tak zahnav Narsea krále a navrátil se s kořistí a plenem náramným, pyšně se vypínal, Diokletianu pak strachu naháněl. Neboť po

²⁰) t. soudruh v panování; neboť nebyl rodem, nýbrž důstojenstvím toliko bratrem. Narozen byl v Srému a udatnými činy dosáhl v vojstě nejvyšší důstojnosti a byl od Diokletiana za spoluvládce (Augusta) přijat. 293 bojoval v Porýnsku, 297 v Africe. Diokletian ho r. 305. přemluvil, aby se s ním vlády vzdal. Vida pak r. 306, že syn jeho Maxentius Augustem provolán jest, hleděl se opět k vládě dostati; ale nesrovnal se s synem, utekl se k zeti Konstantinovi; a když tomu úklady strojí, usmrčen jest. 310. Viz níže 29. 30.

²¹) Přijímám Chlorus, syn Eutropia a dcery císaře Claudia II. Chlora, otec Konstantina Velikého. Za spoluvládce od Diokletiana a Maximiana pojat, vládl Gallii, Španií a Británií. K žádosti Diokletianové propustil manželku svou Hellenu, matku Konstantina, a pojal dceru Maximianovu Theodoru. Když Diokletian se vlády odřekl 305, byl za Augusta provolán, ale brzo na to zemřel v Eboraku v Britanii. (306.) Byl sice pohan, ale křesťanům laskav a vůbec ode všech milován: prostý v mravích a spravedlivý.

²²) Vlastně: Galerius, pocházel rodem z Podunají a 292 od Maximiana Caesarem jmenován; pojal dceru Diokletianovu za manželku. Když se byli Diokletian a Maximian vlády vzdali, stal se císařem a pojal dva spoluvládce (Caesary). R. 307. učinil místo Konstantia Chlora Licinia Augustem. Kruté jeho pronásledování křesťanů nepřestalo až teprva s jeho smrtí 311.

tom svém vítězství tak hrdě si vedl, že si i jméno císařovo v pohrdání bral; neboť slyše je v dopisu došlém čísti, s vzdornou tváří a divným hlasem zvolal: „ai! co Císař!“ Potom si tak nestoudně počínal, že chtěl, aby se o něm považovalo a soudilo, že jako druhý Romulus Marsem zplozen jest; raději volil matku svou Romulu přihanou smilství zhanobiti, jenom když by zplozencem bohův jmn byl. Avšak o jeho činech později, abych pořádek časový nerušil; neboť později teprva, když byl totiž po ustoupení testě jméno císaře dosáhl, zuřiti počal, vším pobrdna.

Diokles (tak totiž slul, než k panování se dostal) ačkoliv byl obec takovým vládařením a takovými vladaři vyvrátil a za své nepravosti všecko byl zasloužil, přec tak dlouho svrchovaného štěstí požíval, dokavade ruce své krví spravedlivých neposkvrnil. Z jaké pak příčiny pronásledování umyslí, nyní povím.

10. Když (Galerius) v krajinách východních dlel, obětoval zvířata a v jich utrobách dle své pověřivé zvědavosti budoucnost zkoušel. Tu někteří ze služebníkův věřících v Hospodina, přítomni jsouce obětem, znamením nesmrtnosti čela svá znamenali²³⁾, čímž běsi zahnaní a oběti porušeny byly. Polekáni žreci žádného znamení v utrobách nevidouce, obětovali opět a opět jakoby nebyli obětovali; avšak zvířata napořád pobitá nic neukazovala, až pak mistr jich Tages²⁴⁾ buď z podezření anebo z vidění prohlásil, že proto nevydávají oběti žádné odpovědi, poněvadž při té bohoslužbě lidé nesvatí přítomni jsou²⁵⁾. Tuť císař zběsilý hněvem kázal, aby netoliko ti obětovali, kteří při obětech sloužili, nýbrž všickni vesměs, kteří v paláci bydleli; kdož by pak se zpěchovali, ti aby bičováni byli: a ten rozkaz písemně všem náměstkům poslal, ba i vojsko k hanebným těm obětem nutiti velel, kdoby pak neposlechl, z vojska propuštěn býti měl. K tomu tedy krutost hněvu jeho dospěla, dále pak nic proti zákonu a víře nečinil. Po nějakém na to čase přišel na zimu do Bithynie, kamž i Caesar Maximian nešlechtným ohněm plana se dostavil, aby marnivého starce k započatému již pronásledování křesťanův popíchl. Této krutosti jsem tuto příčinu býti seznal.

(Pokračování).

Bůh a příroda.*)

1.

Nekořím se Bohu tvořenému školou,
rozumům jež svým sama nerozumí
co pozdvihla včera, zítřka svalí v rupy
a chlubí se nakupených sutin zmolou.

Bůh mé lásky není smyšleninou holou,
ježto slovem pouhým, pojmem planým šumí,
a sám neví, co svou silou sdítí umí,
druhdy nejsa polou nic a ve všem polou.

Bůh můj není bez vůle a bez podstaty,
objímá vše láskou, sám jsa nepojatý,
světy dechem tvoří a ovládá divy.

Bůh můj, Ježto vidím a velebím všude,
původ všeho života, sám sebou živý,
všemohoucí svatost byl i jest i bude.

2.

Bůh mé lásky není daleký: On všude
bytuje a vládne, stojí, chodí se mnou;
On svou péčí vševládnou a nedaremnou
na pouti mé nikdy o mně nezabude.

Já ho vidím v čiré noci, v zori rudé,
na kvetoucím sadě, nad propastí temnou;
a On všude rukou bohatou a jemnou
poklady svých rájů skytá duši chudé.

Aj ten láskou blízkou mi a její péčí
jaká síla, jaké blaho všady kyne,
pokud důvěrně k ní má se duše vine.

S Bohem sdružen, bytující láskou všude
nastražených blahu mému minu lečí,
ať již vrah můj jakoukoli píseň hude.

3.

Mému oku hvězdy září z temné dále,
tyto tělem duchu mému tichou řečí
o svém bytu nepochybném jasno svědčí
a mne nutí — Stvořiteli pěti chvály.

A kde chodí nohy moje, kde kdy stály
v blahu, bolu, v bezpečí a nebezpečí:
všude bytuje a milo všem se vděčí
mocí vševládnou a láskou Neskonalejší.

A ten Bůh můj, an jest při mně, kol mne, ve mně
za jasnoty denní a při nočním temně,
můž vše — víc můž než vše hvězdy mohou.

Bůh můj blízký nad zemí i nad oblohou!
nemůže mé duše nedati se znáti,
bych Jej uměl blahou láskou milovati.

*) Zlomky z větší sbírky znělek uchystaných do tisku.

²³⁾ t. znamením sv. kříže. — Hle! tak dávný jest ten svatý způsob, právě znak pravého křesťana!

²⁴⁾ Jest buď jméno vlastní anebo značí důstojnost nejvyššího žrece. Byl prý rodem Etrusk, jenž se zvlášť proslavil hádáním z útroby zvířat. Cic. l. II. de divinatione.

²⁵⁾ Tak nazýváni byli od pohanů křesťané až po dobu Konstantina Vel. Viz Tacit. letop. XV. 44.

4.

Nebojím se světa, i byt vládná hromy,
směl můj život klásti pod meče svých katů
a mou paměť brodě v kalu svém a blátu
klatbu metal na svatyně mé a domy.

Šalbou svět mi mojí víry neuhromí,
hrůzou katů já se v chvatu nepomatu,
jimž mne láska na výšinu žene svatů
nad květnice rájův a edenův stromy.

Nebojím se světa: — v pokoře se vina,
s díkem v duši, s chválou na rtech, s láskou
syna
živu, rostu láskou Boha Hospodina.

Slabý sebou — silou s nebe já vše zmohu,
věren Kristu dostanu se nad oblohu,
bych oplýval nebem lásky ve svém Bohu.

5.

Duch mne pojal na let vysoký a skory,
a letíme nad oblaky v nedohledné výše,
kdež se rodí světlo a ráj lásky dýše,
hvězdy v závod pěji s anjelskými sbory.

Ach, a co já viděl z ohvězděné hory,
zraky svoje noře v neskonalé říše; —
co jsem cítil, vida píti z blaha číše
svatoduchy sp'até věčné lásky svory.

Kolkolem tu rostlo nebe, uchystané
všemu lidstvu, jak jen živou láskou zplane
k Bohu lásky — vševládnému Hospodinu.

A já viděl — jásal, vida, k nebes týnu
jak se berou bratrů milovaných sbory,
unebešťující zemské doly — hory.

Václav Štulc.

Matka a mrtvé dítě.

Obrázek.

Mladým manželům narodilo se první
dítě. Bylo to roztomilé děvčátko. Očímělo
veliké a tmavomodré. Hledělo tak jemně,
rozumně a významně, že pohled jeho až srd-
cem zachvíval. Známi říkali, že podobného
dítěte ještě neviděli. Matka hejčkala je na
rukou svých, a kdo viděl, jak si pohlížejí
do očí, nemohl se ubrániti hlubokému po-
hnutí. Zdálo se, jako by se tu dva andělé
byli shledali.

Než brzy počalo býti děvčátko nepokojno.
Sténalo úzkostlivě. U matky se trochu sti-
šilo, ale jen na chvílku. Útlérobátko počalo
se svíjetí, lesk očí jeho shasínal a pěna z
úst pokrývala zmodralé rty. Přivolané ženy
ihned před matkou tvrdily, že nevydrží.

Mladá matka se zachvěla, musela po-

saditi se s dítětem v náručí. Myslila, že ne-
bude ji Bůh tak přísně trestati a prosila
muže, aby se modlil za zdraví dítěte. Muž
vyhledal modlitbu a posadiv se k světlu četl
ji nábožně. „Ach to nepomůže!“ — volala
matka — „v tom není ničeho o našem dítěti;
modli se, aby nám je Bůh tady ponechal.“
Muž obrátil několik listů a říkal novou mod-
litbu ještě nábožněji. „I to nepomůže, mod-
li se sám, modli se, jak ti srdce napovídá
o našem dítěti!“ Ale toho muž nedovedl. I
klesla matka plna úzkosti na kolena a po-
čala volati: „Ach, Otče nebeský! nechej nám
to dítě, nebež ho nám, vždyť bude tvoje, bu-
de tvým i naším andělem, Spasiteli našemu
bude patřiti na věky. Na rukou chceme je
nositi, jako drahý tvůj dar; pokorně, trpě-
livě budeme snášeti, cokoliv na nás sešleš,
od tebe budeme očekávati všecko dobré; —
jen dítě, jen to dítě nám neodnímej, to za-
chovej nám pro Syna svého.“ Vroucně hle-
děla k nebi, slzy proudem plynuly po tváři,
a dítě držela v náručí přitisknuté na srdce.
Děťátko sebou trhlo; matka pohlédne na
ně, vidí, jak ještě jednou se pohnulo, pak
utišilo se, otevřelo očka na matku svou, ú-
směv zahrál na tváři a opět pomalu zaví-
raly se milé oči. Něžné jeho tlíko již se
nepohnulo, oči zůstaly zavřeny. Dušička za-
letěla do světa lepšího.

Matka pohlédla k nebi a vzlíkajíc sklo-
nila se pak nad malou mrtvolou, hledajíc
v ní života. A když nenalezla potácela se
k posteli, položila na ni mrtvolu, klesla k
ní na zemi a bolestí div že nezhylnula. Muž
nedovedl ji potěšiti. Probděl celou noc sedě
a slyšel, jak často matka hluboce vzdychá.
Když tázal se, jak jí jest, tiskla mu ruku
a kynula, by ji nevyrušoval.

Konečně přiblížilo se ráno. Muž chtěl
ven, by se o něco teplého postaral. Matka
jej však zadržela a prosila, by počkal a dříve
ji vyslyšel. Vypravovala mu pak, že mune-
může vyličiti, jak jí bylo, když držela mrtvé
své dítě na vlastním srdci. — Ponejprv se
modlila svými slovy hlasitě, modlila se z celé
duše a s největší vroucností. Cítila v srdci
takovou sílu, že zdálo se jí, kdyby o krá-
lovství prosila, že by jí je musel dáti Otec
nebeský. A když domodlila se, — umíralo
dítě. Ihned prý jí bylo, jakoby žhavá ruka
trhala jí srdce z těla, jakoby tisícové hory
řítily se na ni a jakoby sklesla do propasti
bezedné. Víra ji opustila. Není Boha, —
děsně hrámalo jí v srdci a ona přitlačila se
na mrtvolu, aby sama stala se mrtvolou, aby
zbavila se hrozné myšlenky, že člověk ničím
není, než mrtvolou, nad ním že nevládne Bůh,

před ním že jest jen hrob nenasytný, ale žádná věčnost. Celou vírou přivinula se před chvílí k Bohu a nyní upadla až v šílenost.

Ubohá matka nevěděla po delší čas, žije-li nebo je-li mrtva. Nemohla ani mysliti, jen úpěla v mukách nevýslovných. Konečně se jí vracelo vědomí, ale dlouho prý nenalezla svého Boha. Jako tloučící chytala se každé ratolesti, ale všechny jí zůstaly v ruce a stále a stále jí hučelo v uších: Kdyby byl Bůh, byl by tě vyslyšel; kdyby pravda bylo, co praví Písmo, žilo by tvoje dítě. Vždyť tam stojí, kdo prosí, tomu bude dáno; kdo klepe, tomu bude otevřeno; vždyť tam stojí, že nesmíš pochybovati ten, kdo něco chce obdržeti, a tys nepochybovala. — A vždy hlouběji klesala v hrozné, černé, studené zoufalství. Tělo blížilo se smrti, duše ztrácela vědomí a zmítala se mezi snem a mdlobou. Než pojednou zdálo se jí, jakoby jí vycházelo z té černé noci malé světélko a v bledě jeho září viděla opět úsměv svého dítěte, který pohrával na jeho tváři, když se s ní loučilo. Zdálo prý se jí, že dítě její oživilo a že na někoho se usmívá. A hle! před ní vystupovala postava vážná a milá, a k té vztahovalo ručky dítě její. A postava vzala dítě do náručí a ruku svou položila na hlavu jeho. Obličej dítěte zářil, zdálo se, že pohybuje se mu na ramenou křídla a očka jeho jasná a stkvoucí obrátila se k matce. Pojednou poznala matka, že ten, jenž drží dítě její a jemu žehná, jest Ježíš, Spasitel náš, a když na to mysli, pozdvihl Spasitel prst svůj, jakoby řekl: Ženo, kdybys víru měla! A na rukou měl rány od hřebů a ty rány upamatovaly matku, že také Spasitel zápasil s velikou úzkostí a že modlil se: Otče můj! jest-li možné, nechť odejde ode mne kalich tento, ale však ne jak já chci, ale jak ty chceš. Ale kalich hořký neodešel od Něho, musel ho vypít až na dno; avšak třetího dne vstal zase z mrtvých na znamení, že i my se jednou probudíme k lepšímu životu. — A když tak přemýšlela, šířilo se světlo, zářilo již jako slunce a obě postavy stávaly se vždy krásnějšími. V lesku, kterého nemohly snést její oči, zmizel Spasitel i dítě.

Na chvilku ji nyní opustily křeče a domýšlela se, že jest v nebi. Než brzy stmívalo se opět, pochybnosti zmocnily se zase její duše, počala míti v podezření své zjevení a zdálo se jí, že ji obklopují zlí duchové a že se jí vysmívají. Avšak matka bojovala proti pokušení. „Otče můj! je-li možné, nechť odejde ode mne kalich tento, a však ne jak já chci, ale jak ty chceš!“ A čím více rostly

pochybnosti, čím pronikavější byl posměch zloduchů, tím pevněji se držela těchto slov, tím vroucněji se modlila dokládaje: „Ale však ne jak já chci, ale jak ty chceš, staň se!“ Slova ta konečně takrostla sesrdcem jejím, že ustoupiti musely všeliké pochybnosti, postupující místa důvěře, z níž plynul balsám hojivý do jejího stísněného srdce a utvrzoval její víru, že jasně, určitě cítila: Jest Bůh, Otec dobrý, který slyší volání dítek svých.

Mysl její nyní byla měkká, pokorná, a poznala, jak těžce se proti Bohu prohřešila, jak hříšně se modlila. Neodevzdávala život dítěte svého do vůle Boží, jako Spasitel své utrpení. Chtěla ho na Bohu modlitbou vynutiti a nepamatovala na to, že moudrost a dobrota božská nejlépe ví, co prospívá, co musí býti, a že by se měl krátkozraký člověk radovati, když Bůh dává a bere podle své moudrosti a nikoli podle zbloudilé vůle lidské.

Dále vypravovala, jak učinila Bohu slib, že nikdy nebude pochybovati o Jeho moudrém řízení, a že vždy všecko poručí do Jeho vůle. Slíbila, že vždy bude uvažovati jenom co nám Bůh dobrého dává, a na vše ostatní že nebude mysliti.

Srdce se jí otevřelo; před lidmi by nebyla dovedla tak mluvit. Nevýslovná útěcha jí ovládá, pocítila že miluje ji Bůh a že jí pomůže. A vždy více se přesvědčovala, že smrt děcka nebyla jí trestem, nýbrž že milý Bůh chtěl ji k sobě blíže povýšiti. Znal její slabost, znal že daleko je srdce i mysl její od Něho a proto smíloval se nad ní a poslal k ní jednoho z tisíců svých andělů. A ten anděl přijal způsobu dítěte, jen oči nebeské mu zůstaly a těma získal matku nejprve sobě, aby ji pak i Bohu získal. A proto že to byl anděl, musel tělem umřít a nemohl zůstat na světě. Úsměv jeho svědčil, že těší se z té smrti a že ví, jak matku vysvobodil.

Tak matku posvětila smrt dítěte. Stalo se andělem, jenž ručky své podával matce přes ten vysoký práh, jenž mysl pozemskou dělí od Boha, a táhl matku silou andělskou až ji k Bohu přivedl t. j. až naučil ji žiti v Bohu.

Tak blahodárně působilo mrtvé dítě na rodičku. — Matky! kéž rovněž tak na vás působí všechny dítky mrtvé, neboli ony byly andělkové, které Bůh k vám poslal, aby k Bohu vás uvedli. Než bohužel, málo je těch, které tomu hlasu andělskému rozumí.

Avšak také živé dítky jsou anděli Bo-

žími, poslanými, by rodiče posvěcovali, kéž by ná to pamatovali rodiče při vychovávání!

I jiní mnozí tací andělé kráčí světem: plameny ohnivé i proudy vod, překážky, které klade nám do cesty, rosa, kterou nechává padati k našim nohám, vše to jsou andělé Boží; skrze ně mluví k srdci našemu Bůh, a objevuje se nám v každém kři, v každém pramenu, jenž prýští ze skály. O kéž bychom měli oči k vidění a, uši k slyšení!

Z Gotthelfa vzd. K. M—ka.

D O P I S Y.

Z Pouchova, u Hradce Kr. 1. srpna 1872.

(Primice, p. biskup Prucha, neděle.)

V červenci a srpnu bývají primice čili prvotiny kněžské. V těchto měsících s radostí vítají vesnice i města den, kdy jejich rodák ponejprv přistoupí k oltáři, aby Bohu přinesl oběť mše sv. před očima svých přátel a příznivců. I naše osada dočkala se letos radosti takové. Neboť 28. července obětoval vel. p. Jan Křt. Šrámek z Piletic první mši sv. v našem kostele sv. Pavla. Veliké množství pobožného lidu shromáždilo se k té slavnosti. Kázání primiční měl vel. p. František Sedlatý, kaplan ze Sezemic. Za předmět si obral: Jak se chovalo a chová duchovenstvo k národu českému, a jak se má chovati národ český k duchovenstvu. Sv. Vojtěch, Prokop, Jan Nepomucký byli kněží, kteří pokud na zemi byli, časné i věčné blaho svého národa vyhledávali, a nyní za nás u Boha se přimlouvají, by vlast naše ode všeho zlého zachráněna byla. Však nejenom těmito svatými kněžími, ale i jinými mnohými, jenžto blahoslavenou památku po sobě zůstavili, honosí se naše vlast. Kdo nezná život Arnošta z Pardubic? Jeho radou spravoval se otec vlasti, Karel, král Český. Ano milý český národe, važ si katolického duchovenstva, které s tebou vše snáší, típí, s tebou žije, o tvé časné i věčné blaho pečuje. Neodplacuj se svému kněžstvu nevděkem, ale přilni k němu tou láskou, jakou mají dívky ku svému otci. Nevěř lidem, kteří sv. církev katolickou a její kněžstvo tupí a hanobí. „Poslušni buďte správců svých, a buďte jim poddáni; oniť zajisté bdějí nad vámi, jako ti, jenž mají počet vydati za duše vaše, aby to s radostí činili a ne se stýskáním: neb to by vám nebylo užitečné.“ (K Žid. 13, 17.) Výsoce důstojný p. kanovník a děkan kralohradecký Leodegar Vacek přisluhoval p. primiciantovi při oltáři Páně, celkem 8 kněží bylo té slavnosti přítomno.

Jak známo jest, světil letos nové kněze v Hradci Králové nejdůst. světící pan biskup z Prahy, dr. Karel Prucha. Doprovázen vys. důst. kapitulním děkanem Janem Raisem, navštívil p. biskup 19. července Pouchov. Srdečně pohovořil s nemocným p. farářem, těšil ho, že se brzy uzdraví, což se i, buď Bohu chvála, stalo. Šel do našeho kostela, pomodlil se tam před hlavním oltářem, pak se ubíral na hřbitov, tu se modlil u jednotlivých hrobů, kde kněží odpočívají. bývalí p. kanovníci a professoři bohosloví Kralohradečtí, uprostřed hřbitova pokleknuv u svatého kříže a dlouho se tu modlil za p. Pánu zesnulé. Ten kříž daroval nebožtík p. kanovník Jan Tejchl ku potěšení všech, kteří pro smrt zde odpočívajících milých svých přátel truchlí. Velké naše zvony daroval nebožtík p. kanovník Antonín Blažej. Náš p. farář Josef Seidl přispěl již velmi mnoho k ozdobě našeho kostela pomocí slav. patronátu Kralohradeckého. Nyní se těšíme, že letos o slavnosti sv. Václava nový oltář k uctění tohoto světce Božího svčen bude. Žeň jest mnohá, jděte tedy novosvěcenci na vinici Páně, pracujme my kněží horlivě a starejme se všemožně o časné a věčné blaho lidu Českého. Žeň jest mnohá, Bůh všemohoucí vám, milí rolníci, hojně udělil úrody zemské, shromáždujte to obilí do stodol všedního dne. Pán Bůh nám dává letos pěkný čas na žně, kdo jen chce, každý může za 6 všedních dnů obilí pohodlně skliditi; sedmý den jest neděle, nedělej tedy, když toho žádná potřeba nekáže. V neděli a zasvěcený svátek má každý katolík mši sv., kázání poslouchati, Pánu Bohu se klaněti, Jemu děkovati, Ho prositi, by nám dále ráčil, čeho k zachování života tělesného i duchovního třeba jest. V třetím Božím a v prvním církevním přikázání zapovídá se všeliká služebná práce bez potřeby a náležitého povolení, tak ve svátek, jako v neděli po celý den. „Pomni, abys den sváteční světil.“

R. F.

V Poděbradech dne 23. července 1872.

(Prvotiny kněžské.)

Dne 21. července viděly Poděbrady po 8 letech opět slavnost, kterou mnohé místo zřídka slavívá. Sloužil toho dne první mši sv. vel. p. Karel Čermák, novosvěcenec arcidiecése pražské. Slavnost tu oznamovalo již v sobotu slavné vyzvánění i s velikým zvonením, jenž jen o svátcích I. cl. zaznívá. V den samý vyšel průvod o půl desáté z děkanského chrámu Páně. Mimo domácí duchovenstvo přibyli ještě tři vůkolní a 1. spolužák p. primicianta. Důst. p. děkan Dr.

Kotrbelec oslovil pak v domě novosvěcence i matku jeho. Slovo bylo málo, za to ale tím dojemnější; zvláště v okamžiku, když vybědnul, aby dříve než syn matce požehná, tato jej poznamenala sv. křížem, nezůstalo jediné oko suché. Napotom šel průvod do chrámu a sice: v předu školní mládež, pp. učitelové, vel. duchovenstvo ve středu svém majíc p. primicianta, a družičku nesoucí věnec, pak přátelé jeho, p. purkmistr s dvěma radními, a množství lidí. Jak mile se vešlo do chrámu přeplněného zbožným lidem, dáno znamení zvonkem a po písni: „Otče náš milý Pane“ kázal vel. p. Fr. Walter, školní ředitel. Obrav si za základ slova Simeonova: „Aj postaven jest tento ku pádu a ku povstání mnohým.“ (Luk. 2. 34) vylíčil v jadrné a pohnutlivé řeči pád těch, kteří s knězem nejdou, kam on je vede, ale hanou, tupením jej pronásledují, jakož i povolání oněch, kteří ruku svou radostně podávají knězi, za ním jako za svým pastýřem kráčejíce. Po kázání byla slavná mše sv. s četnou assistencí, již předcházelo „Veni sancte.“ Zvlášť mocně dojat byl p. primiciant při memento defunctorum; nemá totiž již otce; jakož i potom každého dojalo, když matka a přátelé přistoupili k stolu Páně a z ruky příbuzného svého přijímali chleb andělský. Obávali jsme se, že podlehně návalům citů a dojmu vnitřnímu i vedru, jež panovalo, avšak P. Bůh ho sflil; zajistě ze srdce všech přítomných vycházela modlitba, by dobrotivý Bůh dal mladému bojovníku síly a statečnosti, by úkol mu svěřený mohl zdárně vykonávat.

B. K.

KRONIKA

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinal arcibiskup odjede zítra na letní sídlo své ve Světcích, odkudž se d. 14. t. m. do Prahy navrátí. O slavnosti Nanebevzetí P. Marie 15. t. m., v den to nastolení svého za arcibiskupa Pražského (r. 1850), bude J. Em. sloužiti pontifikální mši sv. v chrámě Matky Boží před Týnem v 9 h. ráno.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 6—9. srpna u OO. kapucínů na Hradčanech, od 10—13. u sv. Františka (u křížovníků), od 14—17. u Alžbětinek.

— Duchovní cvičení či exercicie pro duchovenstvo arcidiecése Pražské budou se odbyvati v kníž. arcib. semináři od 16—20. září u přítomnosti J. Emin. nejdůst. p. kardinala. K meditacím pozván jest P. Lukáš, karmelita z Lince, konsiderace převzal J. M. nejdůst. p. biskup Prucha.

— V sobotu 10. t. m. připadá církevní památka sv. Vavřince, muč. V ten den slaví se pouť v kostele téhož světce na Petříně, i budou tam slouženy v 7, 8 a 9 h. tiché mše sv., v 10 h. bude české kázání, v 11 h. slavná mše sv. Odpoledne o 3 h. budou litanie s požehnáním.

Z Německa. Svobodní zedníci vyobcovali při oblehání Paříže starého krále pruského a všemocného ministra jeho Bismarka ze svého řádu, poněvadž jsouce vyzváni, by ustáli od vraždění a bombardování, neuposlechli rozkazů veliké lože. Aby je Bismark usmířil, vypověděl nyní válku na život a na smrt — církvi katolické za to, že prolévali katolíci za krále pruského svou krev na bojištích ve Francii. Jest již nejvyšší čas, aby se řádění tajného spolku svob. zedníků zamezilo, neb všude u dvorů evropských mají velký vliv, a nad to noviny liberální jsou v jejich moci. Dříve to protestanté katolické církvi měli za zlé, že tato prohlašuje tajné spolky za nebezpečné pro víru křesťanskou a že katolíkům zakazuje pod trestem vyloučení všeliké spojení se spolky takovými. Nyní však i některé protestantské sekty přicházejí ku poznání, že směr freimaurů přes všeliká pěkná slova není jiný, než úplné vyhlazení křesťanské víry, a že tudíž věřící křesťan nemůže a nesmí se zúčastniti spolků těchto. Především sluší jmenovati Staro-Lutherány, kteří se ve svých časopisech a schůzích rozhodně proti svob. zedníkům prohlašují a své přívržence před spolkem tím varují. K Lutheránům přidružují se Methodisté v Německu i v Americe, kteří ve svých generalních konferencích v měsíci červnu odbyvaných uzavřeli, že žádný z nich nesmí vstoupiti do „hříšného, nekřesťanského a modloslužebného spolku freimaurského.“

Valná část pastorů protestantských v Německu nalezá se — nejvíce pro peněžitě podpory — při tajném onom spolku. Odtud to, že v Německu tak mnoho přátel mají. Byloby žádoucí, aby vlády nahlédly, že tyto spolky protivníků učení Ježíše Krista jsou státu a společnosti lidské nebezpečnější než řád Jesuitů, na jichž potlačení liberalové v posledních časech s takým namáháním pracují. Až bude rozkotán oltář, sesuje se také trůn. Zhoubné záměry svob. zedníků jsou zcela zjevné, toliko slepec jich nepozoruje.

Ze Švýcar. (Vypovězení školských bratří.) Pronásledování katolické církve stalo se nyní všeobecným heslem, jehož se i Švýrašci přidržeti umínili. V tom ohledu zdá

se, jakoby kanton Ženevský první svíci byl rozsvítil, od níž ostatní zapalovati mají. Dle zpráv z Ženevy usnesla se totiž „velká rada ženevská“ na tom, aby školští bratři ze Ženevy vypovězeni a školy milosrdnými sestrami zřízené zrušeny byly. Zkázonosný záměr tento jest tím krutější, povážíme-li, že školy dotčenými bratřimi a sestrami řízené z příspěvní ženevského občanstva založeny, vydržovány a spravovány byly, aniž by na ně stál jakýs náklad vedl. Působit školské sestry již od r. 1811, bratři pak od r. 1839 blahodárně ve školách ženevských; netoliko domácí, nýbrž i cizí z jiných zemí přišli katolíci posílali do škol těch křesťanským duchem vedených dětí své.

Záměr tento vyrůstající ze zásady: církev státem utlačovati, má původce a zastance své: kalvinistu Cartera, řídícího člena internacionaly Grosselina a profesora práv Hornunga, kterýž v Berlíně vzdělání svého nabyl. — Vzorým způsobem hájili katolíci práva svá zaslavše po dvakrát velké radě Ženevské petice četnými podpisy opatřené, jež se však cíle svého minuly. Marným prokázalo se veškeré úsilí katolických rodičů, žáků jmenovaných škol, jakož i duchovenstva, jež zvláštním spisem proti jednání tak násilnému ohrazení podali, vůči nepřátelskému smýšlení ze strany velké rady Ženevské. I ve středu svém ualezla rada rozhodně obhájce katolíků. Vážně a důstojně počínal si v hájení školských bratří a sester advokát Celestin Martin; oceleu logiky ozbrojen vyvracel důvody protivníků svých; rovněž statečně a neohroženě počínal si prostý rolník Dentand, který prostou nelichou řečí svou v shromáždění účtu vzbudil, nazývaje zamýšlený čin zjevnou nesnášlivostí, kterouž násilí se činí církvi. Svobodomyslný poslanec James Fugy poukazoval ve své řeči na to, jak pronásledování chystané proti katolíkům podobá se onomu, jímž Kalvín církev Kr. stíhal nic se nerozpakuje předsedovi připomenouti, že z díla, jež vysoká rada Ženevská podniká, Bismark prohlédá. —

Marně dovolávali se i protestanté i liberalové ducha spravedlivosti a práva ukazující k bezpráví, jakéž proti katolíkům se páše jakož i práva jejich se porušují. I ohrazení slavné podáno proti radě výtečným spisovatelem Williamem de Rive sepsané. Avšak jak již podotknuto všechno to prokázalo se býti vůči nenávisti nepřátel bezvýsledným. Proti všem důvodům, jež v shromáždění podány byly, stavěl řečník internacionaly a předseda naproti syllabus papežův a jeho žehnání, odvolává se na kni-

hu Sauverterovu co na autoritu, při čemž stísněnému srdci svému uvolnil vyjádřením, že by se snadno katolíci v Ženevě většiny dodělali mohli (což by arcit velkým neštěstím pro vysokou radu bylo.) Po dlouhých debattách zákon přijat. Duchovenstvo katolické s biskupem Mermillodem v čele pozdvihlo již hlasu svého proti zákonu dotčenému nemeškajíc též katolíky k zmužilosti a vytrvalosti pobouzeti a hotovo jsouc k největším obětím, když by toho zřízení nových škol vyžadovalo.

Z Říma. Sv. Otec přijav ve slyšení faráře římské povzbuzoval je, aby za rostoucí mravné zkázy zdvojnásobili svou horlivost. Nejvíce stěžoval si sv. Otec na nynější beznáboženské školy a převrácené vychování mládeže. Vypravoval jim událost, která se tu nedávno přihodila. Jistý kardinál šel procházkou po odlehlé silnici a potkal vozík, v němž seděli tři chlapci. Jakmile přiblížili se ku kardinálu, povstali chlapci ti pokřikující na něho: „Smrt kněžím!“ A což jiného dá se očekávati od mládeže, když učitelé sami vybízejí žáky, aby vystupovali proti kněžím a zneuctivali je? I sama vláda italská musela již zakročiti proti některým učitelům, kteří ve své svobodomyslnosti již ani nedávali pokřtiti svých dětí! Proto také školy ty slábnou, za to ale počítají ústavy, semináře a školy vydržované papežem jakož i spolky katolickými na 20.000 žákův a žákyň. Listy revolučníarské ovšem nad tím se durdí, než co naplat! Dříve vždy křičelo se, že jsou školy v Římě zanedbány, nyní ale musí se vláda na to dívati, kterak Římané dívky své ze škol vládních odvádějí odevzdávající je kněžím a učitelům katolickým. — Kardinál Barnabo, prefekt propagandy, odevzdal sv. Otci jménem katolické Unie v Novém Yorku 27.000 franků ve zlatě, mimo překrásnou adresu, která sv. Otce velmi dojala. — Ministr Lanza zaslal prefektům cirkulář o hrozcím účastnění se katolíkův ve volbách obecních. Následkem toho udály se dne 11. a 12. července v Římě demonstrace. Na rozích ulic pozorovati bylo mnoho plakátů se slovy: „Smrt kněžím! Pryč se školou katolickou! Pryč se vším náboženstvím.“ Hlavní ulice musely se obsaditi vojskem (Hlas).

— Sv. kolegium (kardinálů) ztratilo dva spoluúdy a sice kardinála Cirillo de Alameda, arcibiskupa Toletanského ve Španělsku — umřel v 93. roku věkusvého — a kardinála Clarelli, biskupa ve Frascati. Nyní zbývá ještě 8 kardinálů, jmenovaných od

Rehoře XVI., mezi nimiž i nejdůst. p. arcibiskup Pražský.

Z Říma dne 16. června se sděluje tato odpověď sv. Otce na adresu, již mu podala veškerá římská šlechta: „Biskup božský, biskup věčný, biskup duší našich, Spasitel náš, Ježíš Kristus měl již od prvního okamžiku založení církve náměstka svého na zemi a má ho posud. Však božský zakladatel, tento otec duší našich zná slabost nynějšího náměstka svého na zemi a nechce, abych úplně ho následoval v hořkém utrpení. On opuštěn byl ode všech a s rukama rozpiatýma na oltáři kříže musil volati: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil!“ Ne tak já, jehož slabost zná Syn Boží. Mně denně dostává se útěchy a útěcha dne tohoto jest tím blahodárnější srdci mému, že náležíte k vybrané třídě společnosti. Příklad, říkává se, působí se shora dolů a dobrý příklad třídy nižší působí méně než příklad stavů vyšších. Důkaz pro pravdivost věty této máme před zraky. Řídí se příkladem vašim, učinilo celé město, aneb aspoň větší část pevné předsevzetí, že vytrvá pevně u vyplnění svých povinností. A právě včera pravil jsem, co dnes opakuji, by stalo se jasnějším. Včera řekl jsem: Vy nejednali jste jako onen národ, jenž zval se národem Božím, národem israelským: vy jednali jste zcela jinak. Národu onomu znechutila se vláda kněžská a proto prosil Samuele, by na Bohu vyžádal, aby posvátný náprsník vyměnil za žezlo královské a pásku velekněžskou za světskou korunu královskou: i byl vyslyšen. A dále jsem pravil, že Israelité brzy želeli kroku svého; a že včera neshodno mi bylo mluvit, poněvadž všickni by mi nebyli porozuměli, tedy jsem řekl: Až se vrátíte domů, vezměte knihy královské a povšimněte si, jaké rady uposlechl Roboam, syn Šalomounův, když vyslanci přišli k němu žádající, by tisící daně poněkud zmírnil. Tu byl takým slabochem, že uposlechl rady nezkušených a nerozumných mladíkův a jednal tak, že následky brzy se objevily: zvýšil daně, stal se urputnějším, než byl dříve a ztratil deset dílův říše své, nebo Jeroboam urval mu deset kmenův a jemu zbylo toliko dva. Vy učinili jste naopak. Vy jste říkali, že vláda kněžská jest vláda otcovská, vy vždy tvrdili jste, že vláda, již nyní jste podrobili, jest vláda tvrdá, vláda tisící, vláda nekatolická, že jest to vláda, která z útlých srdcí mládeže zásady a símě zbožnosti a víry vyrvatí hledí. Denně zříme příklady v jistých školách, v nichž ničemu se nevyučuje leč bez-

božnosti. Zachovejte si tedy dobré smýšlení své, zůstaňte v oné síti, o níž mluví dnešní evangelium. Kristus rozkázal Petrovi, by lovil. Sv. Petr odpověděl: „Mistře, celou noc pracovav, ničeho jsem nelapil.“ Však poslušen jsa rozkazu Kristova dal se do práce a síť jeho naplnila se, až se trhala, však přece (pěknou tuto poznámku četl jsem v Bedovi Ctihodném) ač síť se trhala, neuklouzla ryba žádná. Tak i vy, když nepřátelé, prolomivše hradby, pohoršením a zlobou město naplnili, vždy byli jste svorní v oné sv. síti pod ochranou Boha, který mne, nehodného náměstka užívá, by zachoval sjednocenost vaši. Toť několik slov, jež jsem vám chtěl pověditi. Ještě jednou vám děkuji za horlivost, zbožnost a zvláště za péči vaši o mládež! — Po té udělil sv. Otec apoštolské požehnání.

Z Francie. Známý Viktor Hugo psal 2. června zakladateli „jednoty dívčích škol bez vyznání“ takto: Pane! Louis Blanc praví ryzé pravdy a vystavuje pravé principy světského vyučování jak chlapců tak i dívek. Co na mně, rozeznávám přísně mezi dvěma věcmi: vychováváním a vyučováním. Vychovávání dává rodina, stát musí dáti vyučování. Dítě žádá vychování od rodičů a od státu vyučování. Otec poskytuje dítěti víru a filosofii, stát pozitivně vyučování. Z toho plyne zcela přirozeně, že vychovávání *může* býti náboženským a vyučování *musí* býti bez vyznání. Pole vychování jest svědomí, obor vyučování jest vědomí. Později doplňují se obě světla v hotovém člověku. Založení Vašeho dívčího ústavu bez vyznání jest úplně logické a užitečné, jemuž plného uznání dávám. Za posledního obležení Paříže napsal Viktor Hugo mnohý nesmysl a poněvadž byl obrácen proti Němcům, vysmály se mu německé listy, tento však nesmysl, protože čelí proti náboženství, otiskují s velkou chutí, neboť mnozí lidé nemají ni vědomí ni svědomí.

Z Rusi. (Poměry k sv. Stolicí.) A. Allg. Ztg.“ obsahuje z Říma dopis, jenž tímto počíná: „Vyjednávání mezi Římem a Ruskem trvají dále. Rus žádá více koncesí, aby Polsko i v náboženství si podmanila a Vatikán nezdá se býti proti tomu. Opět jeden příklad, že světské ohledy mají přednost před náboženstvím.“ Proti tomu obrací se Germania odpovídajíc: 1. vyjednávání vzta-hují se toliko na osazení uprázdněných biskupství; 2. Rusko nežádá ni sebe menší koncese; 3. nemůže tedy Vatikán ani pro ani proti býti; 4. snáze jest srozuměti se s rozkolnickým Ruskem, než s nynější vládou.

dou italskou; 5. nepodaří se Augšpurkyni důvěru Poláků v sv. stolici otřásti, kteří dobře jsou přesvědčeni, jak Pius IX. o jich dobro pečuje.

Z Cařihradu. (*Záležitost armenská*). Z Cařihradu docházejí zprávy nehrubě potěšitelné. Hrozbám a útiskům se všech stran katolíkům činěným v patách kráčí zjevně pronásledování církve katolické. Mocí císa. dekretu sesadil velkovezír Msgra Hassuna, ctihodného patriarchu armenských katolíků s úřadu a důstojenství, odváživ se takto činu v letopisech ottomanské říše ne sice neobvyčejného, avšak krutostí svou všechny ostatní předstihujícího. V skutku tom jeví se *nebezpečná snaha*, aby nás a spoluvěřící k roztržce dohnal. Napoleon III. vyhnanec Chislehurstský a pánové Daru a Bourée mohou býti s výsledky věroprázdné politiky své úplně spokojeni. „*Univers*“ podává bližší zprávy o záležitosti této, kteréž udalost celou dosti objasňují. Píše jak následuje: Císařský dekret opírá se o tvrzení, jakoby podmínky, za kterýmiž sultán Hassuna patriarchou byl jmenoval, valně se změnila a obrátily a jako by bulla „*Reversurus*“ papežem nedávno vydaná starým imunitám katolíků se přičila ano někde i zřejmě jim odporovala. Avšak povšimněme si těch starých imunit armenské církve, v čem spočívá as hlavní jádro jejich? Postačí k objasnění celému upozorniti pouze na způsob, jak totiž volba patriarchy před sloučením obou patriarchátů Cilického a Cařihradského v osobě Msgra Hassuna, v té neb oné církvi se vykonávala. V Cilicii býval patriarcha ode všech biskupů v církevním obvodu se nalezajících s tím výhradním právem jmenován, aby na uprázdňené stolice biskupské biskupy sám jmenoval na schválení se strany papeže se neohlížeje. Primas Cařihradský byl opět dle bully „*Licet*“ r. 1853 vydané a portou též uznané povinen v příčině jmenování biskupa ve svých diecésích tři kandidáty navrhnouti a o vyvolení jednoho z nich do Říma žádati. Tentýž způsob navrhování zachován též při volbě patriarchy. Jakým právem možno bulle „*Reversurus*“ vytýkati, že nešetří *imunit katolíků armenských*? Abychom se příčiny této nijak oprávněné výčitky domakali, třeba nám do minulosti nedaleké k roku 1866 se poohlédnouti.

Téhož roku totiž zvolili biskupové armenští vesměs jakož i ostatní oprávnění k volbě patriarchy Cilického v klášterě Gomarském na hoře Libanonu shromáždění *arcibiskupem Hassuna*, kterýž již přes 20 roků úřad patriarchy v Cařihradě zastával.

Následkem volby této, které se také schválení papežova dostalo, docílono spojení mezi oběma posud oddělenými patriarchaty Cařihradským a Cilickým. Vele důležitá udalost tato neminula se s blahodárnými účinky pro víru katolickou. I porta potvrdivši již dříve ve smlouvě pařížské volbu Hassunovu za hlavu církve armensko-katolické, uznala nyní i titul jeho, jímž patriarchovi primát nad katolickou svatovládou na obou spojených sídlech odevzdán. Takto spojena i duchovní jurisdikce obou provincií v osobě jedné a brzo nastala i potřeba urovnání a sjednocení zvyklostí v obou provinciích rozličných. Za tímto účelem vydána bulla „*Reversurus*“, kterouž jeho, jímž zjednáno býti nemělo nežli aby ustanovení obsažená v bulle „*Licet*“, platná v Cařihradě i nyní platností nabyla v Cilicii, čímž vztahy mezi katolíky obou provincií pod jedním patriarchou spojenými nikterak zrušeny nýbrž tím více upevněny býti měly.

Z Ameriky. V Covingtoně blíž Cincinnati vyneseno bylo tyto dni v důležité věci pamětný nález. Před lety zasnoubil se jakýs katolík — Němec se Židovkou, již k vůli přestoupil na židovství. Po několika letech zemřela mu žena a zůstavila dva chlapce a holčičku, kteréž po židovsku vychovali. Brzy na to oženil se otec opět a to s křesťankou, kteráž přiměla ho, aby se navrátil k víře otců svých a své děti pokřtiti dal. Když i on smrtí sešel, prohlásila žena, že není s výživu dítek prvního manželství a obrátila se v příčině té na svého biskupa, jenž je do sirotčince přijal. Proti tomu s žalobou vystoupili židovští příbuzní na vydání dítek naléhající. Než, nastojte! — soudce Donifan odbyl jejich žalobu s podotčením, že dítky od rodičů nic nezdedivše tím méně potřebují poručníka, an biskup Többe a jeden Němec katolický již se jich ujali. Otázka: Byla by evropská židovská žurnalistika s rozsudkem takovým spokojena?

— *Americké divy.* Největší vodopád je vodopád řeky sv. Vavřince (indiansky zvané Niagara); její vody jsou u výtoku z jezera čtvrt míle široké, napotom se úží a padají dvěma proudy do propasti 170 stop hluboké. —

Největší jeskyně v celém světě jest Mammuth, jeskyně v Klentucky; jsou v ní vody, po kterých mnoho mil na šír i na délku plaviti se možno. — Největší veletoky ve světě jsou Mississippi v Severní — a Maragnon v Jižní Americe, jejichžto délka přes tisíc našich mil obnáší. — Nejdelsí údolí ve světě je podél řeky Mississippi, má

500,000 čtverečných mil, a půda patří k nejourodnějším. —

Největší jezero jest Hořejší Jezero (Lake Superior). Jestli 430 angl. mil široké a 1000 stop hluboké. — Nejdelší železniční trať jest Pacific železnice, spojující New-Jork, Omaha a San Francisko v Kalifornii v délce 3000 angl. mil. —

Osobní věstník dachovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenáni jsou :

- P. Fortunát *Khunt*, převor kláštera u sv. Markety v Břevnově, a
p. Křištof *Klitzner*, os. děkan v Doupově, jmenováni jsou k. arcib. notáři;
p. Jakub *Bien*, farář v Kvilicích, a
p. Severin *Voborník*, farář v Křečovicích, obdrželi expositorium canonice;
p. Karel *Hušek*, jub. kněz, č. rada k. arc. konsistoře, os. děkan v St. Kolíně, jmenován čest. radou bisk. konsist. Budějovické;
p. Jos. *Pohorelý*, k. arc. notář, farář v Nové vsi, jmenován bisk. notářem Budějovickým.
Ve správě duchovní ustanoveni jsou :
p. Jan *Cisár*, kapl. ze Star. Sedliště do Vejprnic;
p. Anton *Fenzl*, k. z Oudrče do Neulosimthalu;
p. Jan *Hrabal*, k. ze Stupna do Mirošova;
p. Fr. *Herzog*, k. u Matky Boží před Týnem v Praze, za 4. kapl. v Plzni;
p. Ant. *Lehmann*, k. z Doupova do Luk;
p. Jan *Libertín*, k. z Slavkova do Netvořic;
p. Ign. *Matějovský*, k. z Nov. Benátek do Nové vsi u Kolína;
p. Jan *Musil*, k. z Petrovic za I. k. v Dobřichově;
p. Jan *Novák*, k. z Mirošova do Stupna;
p. Jos. *Novák*, k. z Podola do Třeboratic;
p. Jos. *Smělý*, k. z Dobřichova do Městečka;
p. Jos. *Springer*, k. z Kostelce do Skapce;
p. Jiří *Stingl*, k. z Stanovic do Útvině;
p. Fr. *Strnad*, k. z Vraného za 2. koop. u sv. Havla v Praze;
p. Jos. *Uzel*, k. z Netvořic do Vraného;
p. Jos. *Zelenka*, k. z Rakovníka za 2. kapl. u M. B. před Týnem v Praze;
p. Fr. *Zahlen*, za kapl. do Piškovic v hrabství Kladském;
p. Jarolím *Jelínek* za proz. admin. v Boroticích;
P. Jan *Christ*, křiž., za kapl. v St. Kníně;
P. Vác. *Horák* a P. Jos. *Puchta*, křiž., za kaplany u sv. Petra v Praze;
P. Kolumbán *Racek*, františkán, za kaplana v Ounošti.

Z novosvětců :

- p. Frant. *Bečka* za kapl. do Načeradce;

- p. Mich. *Beneš* za kapl. do Petrovic u Selčan;
p. Karel *Cermák* za kapl. do Nových Benátek;
p. Gerhard *Haasen* za kapl. do Slavkova;
p. Vác. *Hedvik* za kapl. do Starého Sedliště;
p. Alois *Karas* za kapl. do Stanovic;
p. Ferd. *Kučera* za proz. kapl. do Družce;
p. Jan *Makač* za koop. do Platu;
p. Karel *Matouš* za os. kapl. v Dobřichově;
p. Fr. *Opatrný* za kapl. do Rakovníka;
p. Vladimír *Pokorný* za kapl. do Lošan;
p. Jos. *Prückner* za os. kapl. do Kostelce;
p. Frant. *Príkop* za kapl. do Doupova;
p. Frant. *Sojka* za koop. do Lauterbachu;
p. Ignac *Zahrádka* za kapl. do Schönfeldu.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnul :

- p. Josef *Kopecký*, b. konsist. rada tit., děkan ve Skutči, dne 24. července (nar. 28. února 1805 v Poličce, vysv. 3. dubna 1830).

Vyznamenán jest :

- p. Josef *Mach*, děkan v Náchodě, jmenován bisk. vikariátním tajemníkem v témž okresu.
Ve správě duchovní ustanoveni jsou :
p. Frant. *Krblich*, admin., za faráře ve Kladrubech Labských;
p. Vilém *Helvich*, kapl. za admin. děk. ve Skutči;
p. Vincenc *Kvapil*, kapl. ve Světlé, za admin. fary v Kaňku.

Na odpocinutí dán :

- p. Antonín *Voldán*, farář v Kaňku.

Upřázdňená místa :

- Skutč*, děkanství patronátu + knížete Thurna z Taxisů, do 5. září;
Kaňk, fara patronátu c. kr. horního úřadu do 11. září, a
Újezd (u Chocně), fara patronátu náboženské matice, do 11. září 1872.

V biskupství Budějovickém.

Vyznamenán jest :

- P. Renat *Eberl*, ř. piarist., katech. a prof. na c. k. něm. gymnasiu v Budějovicích, jmenován bisk. notářem.

Ve správě duchovní ustanoveni jsou :

- p. Josef *Fremund*, farář v Lomci, za faráře v Chelčicích;
p. Jindřich *Kostlivý*, koop. v Novém Etingu, za faráře v Dlačdově.

Upřázdňená místa :

- Prašily*, fara patron. kníž. Schwarzenberga, do 1. září.
Lomec, fara téhož patron. do 20. srpna.

Milodar. Povodní poškozeným : Za prodané v expedici výtisky „Blahověsta“ z roku 1871 odevzdáno dnes 34 zl. 80 kr.

■ Příští číslo bude se vydávati dne 14. t. m.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-I.

Expeditice:
v kat. kněhupectví
B. STYBLA
na sv. Václavském
náměstí, č. 786—II.
Nedobrá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
Celor. 2zl. 50kr.
polor. 1zl. 30kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 1zl. 55kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídně činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

ÚVAHY

na svátky svatých a světic Božích.

XLVIII. Na den sv. Bartoloměje apoštola (24. srpna).

1. Svatý Bartoloměj, vlastně Nathanael zvaný, byl duše velmi poctivá beze lsti a klamu, jak sám Kristus Pán o něm svědectví dává, že „jest pravý Israelita, v kterém není lsti.“ (Jan. 1, 47.)

Tak i my hleďme si upřímnosti a poctivosti chválu od Krista zasloužiti. Lstiví lidé zakrývají v slovích myšlenky své, upřímný člověk co v srdci má, má i na jazyku. „V ústech bláznů jest srdce jejich a v srdci moudrých jsou ústa jejich.“ (Sirach. 21, 29.)

2. Nathanael, jak Krista uzel, uvěřil v Něho co Spasitele a více se honespustil. Tak i my jednou uvěřivše, více se Krista nespouštějme, nechtějme býti třtinou větrem se klátící, aniž odstupujeme v čas pokušení věřivše jen na čas. Ó Bože, rozmnož víru naši!

3. Sv. Bartoloměj poselání Ducha sv. hlásal neohroženě sv. evangelium Židům, pak i pohanům v Indii a v Armenii, kde blahodárně účinkoval a násilně byl usmrčen návodem pohanského kněžstva. Byl totiž za živa odfen a posléz na kříž přibit.

Jako sv. Bartoloměj dal si svléci kůži z lásky ku Kristu, tak i my starého člověka svlekněme a oblecme nového, nebo „bude-li podle těla žiti, zemřete, pakli duchem skutky těla mrtvíti budete, žiti budete.“ (Řím. 8, 13.)

Máme před sebou život i smrt na výběr. Volme tedy částku lepší, ano nejlepší, abychom říci mohli se sv. Pavlem: „Žít jsem již ne já, ale živ jest ve mně Kristus.“ (Gal. 2, 20.)

4. Děsíme se pomníce, jak hrozných muk snášeti bylo sv. Bartoloměji a přec vše snášel trpělivě, radostně; nebo trpěl — pro Krista, jenž ho sřil svým příkladem a svou milostí, a za všechna utrpení hojnou mu odměnu slíbil.

„Všecko mohu skrze toho, kterýž mne posilňuje“ píše sv. Pavel. (Filip. 4, 13.) Tak i my s milostí Boží mnoho můžeme, když opravdu chceme, pamětlivi slov sv. Pavla: že „utrpení tohoto času nejsou rovná budoucí sláve, kteráž se zjeví na nás.“ (Řím. 8, 18.)

5. Svatý Bernard, uvažuje muka sv. Bartoloměje, zvolal: „Ach kam se poděl duch apoštolský, kam pokora, horlivost a láska první Církve! My horlíme ve věcech časných, však co se týče spasení našeho a chvály Boží, jak býváme vlažní, nedbalí!“ Za peníz by se mnohý — jak se říká — dal odřítí, ale pro nebe nechce ničeho učiniti, ničeho trpěti. Mnohý dnem i nocí se lopotí, aby několik zlatých vydělal, pro království nebeské nepohne ni nohou ni rukou. Ó blázne! co jsi nashromáždil, či bude?! (Luk. 12.) Dědicové tvoji o pozůstalé jmění tvé budou se raditi, souditi a vysmějí se ti, že jsi se za živa lopotil a ničeho si nepřál, ani tělu ani duši.

Starosti o vezdejší zboží staly se trním, jímž zarostlo srdce tvé, přílišné starosti o pozemské věci staly se bahnem, v němž zabředla duše tvá, nemohouc se povznésti k svobodě synů Božích. „V pečování buďte neleniví, duchem vroucí, Pánu sloužící.“ (Řím. 12, 11.)

6. V knize Jobově (19, 20.) čteme: „Ke kůži mé, když stráveno jest maso, přilnula kost má a zůstali toliko rtové při zubech mých.“ Tedy Jobovi zůstala alespoň kůže, ale sv. Bartoloměji i ta byla sedřena.

Nenaříkej, pakli tě lidé v smyslu obrazem s kůže odírají, klamou, šidí. Co ti lidé vzíti mohou, jsou věci časné, jichž bez toho zde budeš muset zanechat. Buď rád, když jen duše zdráva odejde. Peníze, čest a dobré bydlou neučiní člověka šťastna, ale zdravý duch v zdravém těle, totě nejlepší, co máme a si zachováváme. Proto Pán Ježíš nás napomíná říka: „Nebojte se těch, kteří zabíjejí tělo, ale duše nemohou zabít, než bojte se raději toho, kterýž může duši i tělo zatratiti do pekelného ohně.“ (Mat. 10, 28.) „Blahoslavení, kteříž protivenství trpí pro spravedlnost.“ (Mat. 5, 10; 10, 17.)

XLIX. Na den sv. Ludvíka krále. (25. srpna.)

1. Život sv. Ludvíka učí nás důležité pravdě, totiž: že i s vysokou důstojností veliká svatost se snáší. Sv. Ludvík pojil všechny vlastnosti dobrého krále s ctnostmi dokonalého křesťana; byl pokorný, trpělivý, laskavý, skromný a bohabojný. Jak velice zahanbuje nás, kteří ve svém stavu a povolání nemáme tolik překážek ctnosti, s jakými úřad královský a nejvyšší důstojnost boj vésti musí! Nás nepatrná důstojnost nadýmá, nepatrná urážka rozhněvá, nepatrná práce od služeb Božích vzdaluje. — My netoužíme býti dokonalými, svatými; nýbrž býváme podobni oněm pozvaným, vymlouvajícím se, jakoby nemohli přijíti na svatbu, poněvadž koupili ves, voly, pojali ženu. (Lukáš 14.) „Nepřipodobňujte se tomuto světu, ale opravte se v novotě smyslu svého.“ (Řím. 12, 2.)

2. Smrt sv. Ludvíka sprostuje nás ne nepatrného bludu. My obyčejně blahoslavíme krále a nade všechny smrtelníky je povznášíme. Však ani bohatství, ani sláva a mocnost — nic člověka nezabaví smrti. (Kaz. 3, 20. Žid. 9, 27.) Smrt všechny lidi srovná a jen život ctnostný jí hrůzy odjímá. Protož i my zamilujme si ctnost, abychom nemuseli smrti se strachovati. Ctnost jestli ta pravá moudrost, o kterou vzýval Boha král Šalomoun, které přednost dával před královstvím a královskou korunou, za nic pokládaje bohatství u přirovnání k ní. (Moudr. 7, 8.) „Blahoslavení mrtví, kteří v Pánu umírají.“ (Zjev. 14, 13.)

3. Sláva sv. Ludvíka, jižto požívá v nebi i na zemi, mocně nás k ctnosti pobízí. Umírají králové a knížata, mrtvá těla jejich slavného dochází pohřbu, kdežto duše mnohého z nich propadla hroznému a spravedlivému soudu na věčnosti, svatí pak po smrti žijí a kralují věčně.

Patrné, že je lépe býti svatým žebrákem nežli bezbožným králem. Prozřetelnost božská nesvěřila nám království pozemské, však chystá nám mnohem lepší a slavnější království nebeské. Pamatujmež tedy často na slova Kristova: „Co jest platno člověku, byť všecken svět získal, ale na své duši škodu trpěl? A nebo jakou dá člověk výměnu za duši svou?“ (Mat. 16, 26.) a dále na příběh zaznamenaný u sv. Lukáše 16, 22.: „Umřel žebrák a nesen jest od andělů do lůna Abrahamova. Umřel pak i bohatec a pohřben jest v pekle.“ „Tomu, kdo se bojí Pána, dobře bude v nejposlednější čas a v den skonání svého požehnán bude.“ (Sir. 1, 13.; 41, 5.)

Náš lék.

Aj, bratře milý, třeba trud i žal zde lidská srdce svíral nanejvýš, a třebas moře slzí vyplakal — tím rány lidu nikdy nezhojíš.

Jen jeden ještě mocný zbývá lék, a toho chop se jarou rukou svou, a nes jej v každý lidský příbytek, a nabízej ho řečí nadšenou.

A prostředek ten — totě svatý kříž, ten blahým leskem září do světa, ten hojí rány, ničí bolů tíž, v něm naše spása, naše osvěta.

K. Matějka.

Na neděli XIII. po sv. Duchu.

(Rozjímání o modlitbě. Dle Bourdaloue vzd. J. Buchar.)

Ježíši, mistře, smiluj se nad námi, Luk. 17, 13.

Tak volalo oněch 10 mužů, o nichž vypravuje dnešní sv. evangelium. A co je přimělo k tomu, že takto ku Pánu Ježíši volali? Co jim scházelo, co je trápilo, že tak upěnlivě o pomoc prosili?

Scházelo jim mnoho, velmi mnoho. Nebyli prosti hříchtů, svírala je těžká a traplivá nemoc, málomocenství. Byloť málomocenství nemocí hroznou. Jenom málo kdy byla pomoc; obyčejně bylo nezhojitelné. Nemocný cítil nevýslovnou ouzkost, oudy mu jeden po druhém uhnívaly a opadávaly, až konečně po dlouhém trápení smrt učinila konec bíděmu životu jeho. Mimo to byla nemoc ta velmi nakažlivá, tak že i dechem nemocného jiný se nakaziti mohl. A proto byli vyobcováni z veškeré společ-

nosti lidské; museli přebývatí za městem a v lesích. Proto také stáli málomocní, o nichž vypravuje dnešní sv. evangelium, z daleka. Ale víra a důvěra, již měli ku Pánu Ježíši, pudila je z jejich skrýší a vedla k Tomu, který jediné pomoci mohl, kde veškerá pomoc lidská marna byla.

A jak je asi přijal Pán Ježíš? Snad je od sebe odehnal, jako to činívají mnozí, když bídou sklíčený bratr je o pomoc prosí, snad jim pomoc odepřel? Nikoliv. Kristus Pán praví: Toho, kterýž ke mně přichází, nevyvrhnu ven. A tak zajisté jednal i tuto. On laskavě vyslechl a také vyplnil prosbu jejich. Řekl k nim: Jděte a ukažte se kněžím, a dále dokládá sv. evangelium: I stalo se, když šli, že očistění jsou. Pán Ježíš tedy pomohl jim z jejich bídy, vysvobodil z trápení a předešlé zdraví jim opět navrátil.

Nejm., tito málomocní jsou obrazem našeho života. I nás svírá neduh, neduh nezhojitelný léky lidskými, svírají nás naši hříchové. Naše svědomí nám činí trpké výčitky, že jsme nejednali dle zákona Božího, že jsme Boha nemilovali ani bližního, ale toliko o sebe se starali a to cestami hřísnými. I nás svírá zármutek mnohý. Bůh dobrotivý volá nás k sobě a že jsme nechtěli uposlechnouti laskavého hlasu jeho, sesílá na nás trápení a metly rozličné: tu strašlivou válku, která nám všem posud dobře v paměti tkví a potom znova ještě strašlivější nemoc choleru, jež tolik životů lidských pohubila, tolik sirotek a vdov zanechala; tu opět zhoubné povodně, které letošního roku naši drahou vlast nesmírně pohubily a nescíslný počet lidí o veškerenmajetek, mnohé i o život připravily a nescíslná jiná trápení, jež sesílá Bůh na jednotlivce, dílem aby své věrné zkusil, zdaž mu i v utrpení věrnými zůstanou, dílem, aby hříšné potrestal za jejich provinění, k poznání sebe a napravení přivedl a od věčné záhuby uchránil.

A kde, Nejm., máme hledati pomoc a útěchu v strastech a souženích tohoto světa? Kdo nám pomůže? Kdo nám aspoň ulehčí? Ten, jenž oněm málomocným pomohl, ten, jenž všechny zarmoucené milostivě k sobě volá, nezamítne nás od sebe. Následujeme je v jich důvěře ku Pánu Ježíši a i nám bude spomoženo. Modleme se, volejme s nimi: Ježíši, mistře, smiluj se nad námi. Ukažme se kněžím, ukažme jim rány své duše a Kr. J. ústy jejich vleje balsám útěchy v zkormoucené srdce naše a pomůže nám.

Ano, Nejm., k modlitbě běžme své úto-

čiště v každém zármutku, v každém kříží a protivenství. V té nalezneme podporu a odpočinutí, svou útěchu.

Jeť modlitba útěchou myslí zarmoucených a pomocí neklamnou. Třeba zkusiti její sílu, abychom ji poznali.

Zajisté, nikdy se duše nadarmo neobrací k Bohu v soužení, jež jí tíží. Často neví a nemůže věděti, jak ji Bůh potěší. Ano mnohdykrát tak je bolestí obtížena a sevřena, že, dle rozumu lidského, všeliká pomoc jest nemožna. Ale v také době neposlouchej sebe, duše křesťanská, učiň si násilí a přemož nechuť k modlitbě (neboť v zármutku se všecko člověku protiví). Přiblíž se k Bohu s důvěrou, padni před ním na kolena a rei k Němu s Davidem: Ty jsi Hospodine nejvyšší spravedlivý v soudech svých, ale ty jsi také laskavý a milosrdný. Sesílaje na mne trápení, ukazuješ mi svou spravedlnost, ukaž mně i své milosrdenství a potěš mne! — Jednej tak, modli se tak duše zarmoucená a Bůh se dá pohnouti modlitbou tvou, On ji vyslyší a pomůže v čase příhodném.

Pravím v čase příhodném, od Boha ustanoveném. Máť On své doby a neutiší vždycky bouři hned a nenavráti duši předešlý pokoj. Ale po několika hodinách, dnech potěší tě buď zevnitř nějakou neočekávanou a tobě zcela novou událostí, anebo ti dá posilu vnitřní, ukaže ti, že bolest a neštěstí, jež na tebe sesílá, nejsou tak veliká, jak se ti zdají. Nebo většina žalostí našich pochází z přehnaného strachu, v němž nám obraznost představuje naše neštěstí větší, než v skutku jest. Obvyčejně bývá třeba vše rozumně uvážiti, blíže na to popatřiti a žal, v němž jsme byli pohříženi, jest zapuzen. Za chvíli se člověk nepozná, není již týž. Co se mu zdálo býti oblodou, jest jen nepatrnou maličkostí. Stydí se za svou předešlou slabost a hluboký žal, v němž byl pohřížen; pozvedne se a upokojí. Co jest toho příčinou? Že nezapomněl na Boha, ale k Němu se obrátil. Odtud důležité ono napomenutí sv. Jakuba: Jestli kdo z vás v zármutku, modliž se. (5, 13.) Snad bude Hospodin prodlévati se svým příchodem a útěchou, ale nepřestávejme se modliti. Modlitba jako slovo Boží přináší užitek v trpělivosti. (Luk. 8, 15.)

Ne-li příklad, aspoň obraz toho máme na Kristu Ježíši. Božský Spasitel náš vida své nastávající utrpení, k němuž Ho odsoudila spravedlnost Jeho Otce, cítil bolest a zármutek na duši své, ale nehledal pomoci a úlevy leč v modlitbě. Kdyby byl

jednal dle přirozeného citu a pudu, byl by se zdržel se svými apoštoly a před nimi byl by ulehčil stísněné duši své. Byl by jim pověděl, jak ukrutné utrpení naň čeká, jak potupnou smrt musí podstoupiti. Kdyby s nimi byl rozmlouval a slyšel a viděl jejich oddanost, lásku a útrpnost, bylo by mu to bývalo úlevu zjednálo. Ale Spasitel světa věděl předobře, mnoho-li si na lidech může zakládati a jak málo vydatné pomoci od nich očekávati lze v bídě a neštěstí. On toho také hned zakusil: sotva si povýšimli jeho apoštolé, co jim byl pravil, sotva vyslechli Jeho slova, zůstali pohříženi v hluboký sen a ani slova Mu neodpověděli.

Co tu zbývalo Pánu Ježíši? Modlitba; modlitba pokorná a oddaná; modlitba stálá a prodloužená na několik hodin, modlitba častá a třikrát po sobě opětovaná.

A v čem záležela ta modlitba? Nebyla to dlouhá rozmluva, ale dle zpráv sv. evangelistů pronášel P. J. jenom několik přetržených slov a ta po chvilkách opětoval. Ostatně ležel na tváři před svým Otcem a podroboval se jeho rozkazům, přijímal jeho rozsudek; očekával v tichosti, aby tento všemohoucí a nejvyšší milosrdný Otec naň milostivě pohledl, aby ho posilnil a pokoj duše mu navrátil.

Hle, věc podivuhodnou a zázračný účinek modlitby; zdálo se, že jest nebe necitelné ku vzdechům a opětovaným prosbám tohoto Boha Spasitele. On se modlil a modlil se opět a nedaje se odstrašiti počal opět znova. Avšak jeho nepokoj, hrůza a ouzkost, jeho vnitřní boj nedaly se nijak utišiti, na opak zmáhaly se, až Spasitel světa omdlel a krvavý pot na těle se mu vyrazil. To vše jest pravda, ale vše to nepodává důkazů, že jeho modlitba byla marna. Měla účinkovati v krátkosti a blížil se okamžik, kde měl zakusiti její moci.

Okamžik ten přišel: modlitba, anebo lépe řečeno, milost s nebe, obyčejný to účinek modlitby, zaplašila všechny jeho hrůzy, povznesla jeho mysl a způsobila v duši jeho pokoj největší. Jak šťastný a náhlý to obrat v jeho duši! Před modlitbou, ano i při modlitbě byl pln hrůzy, všecek sklíčený a zarmoucený. Smutná byla jeho duše až k smrti. Ale sotva ukončil svou modlitbu, náhle takoruka byl jiný. Ničeho se již nehrozil, nic ho již neznepokojovalo, nic nemohlo zlomit jeho odhodlanost nyní nepрекonnatelnou a novou sílu, již v sobě pocítil.

Z toho, Nejmn., patrno, jak velice se klamou nejen přemnozí světáci ale i křesťané a zbožné duše, kteří v přezalostné za-

slepenosti upouštějí od léku, když ho nejvíce potřebují, když totiž v trápení zapominají na modlitbu, jenž jim jest nejpotřebnější a největšího užitku přinést může. Neboť v tom ten blud: člověk jest pln hořkosti, duši jeho zmaťají tisícere traplivé myšlenky; srdce jeho zmocňují se tisícere city, jež ho pobuřují a rozhořčují. Co činiti v tak trapném a bolestném postavení? Člověk se tu hledívá svobodněji vyřázení, myslí že dobře udělá, když ustane od svých povinností a nechá tak nějaký čas hojiti ránu svou, až by se zacelila. Upouští od své denní práce, skrácuje své nejobyčejnější modlitby, místo co by měl přidávati nových. Tak se pak zbavuje nejistější, ano jediné pomoci, jíž by se mu dostati mohlo a žalostně se klamaje hledá svou útěchu, kde není a nehledá ji tam, kde jest a kde tolik lidí ji před námi nalezlo. Nalezl by ji u oltáře, nalezl by ji v chrámě u obrazu Ukřižovaného, nalezl by ji v rozjímání, u stolu Páně, nalezl by ji všude, jakmile by se duše jeho k Bohu povznesla a o pomoc k Němu volala.

Ale řekne snad mnohý: jak se může člověk modliti, když jest bez ustání pln trapných myšlenek a kde na nic jiného ani mysliti a nic jiného jím hnouti nemůže? V také zmatenosti a rozervanosti duše, at tak dím, jest tu člověk s to, aby sebral mysl svou a opanoval srdce? Ach ano, uznávám to; tať naše bída: jsou takové bouřlivé doby, kde člověk není s to, aby sebral mysl svou a s náležitou pozorností se modlil, ani aby ovládal srdce své a modlil se s citem. Ale modleme se aspoň jak můžeme a modliti se můžeme vždy, nebo vždy se můžeme představit Bohu a jeho se přidržeti. Tato přítomnost sama bude mluvit za nás a poví za nás v jednom vše, co sami určitě a do podrobnosti říci nemůžeme. Tak se spokojil prorok Jeremiáš tím, že padna na zemi k nohám Hospodinovým projevil mu svou strast řka: Viz Hospodine! souzení mé. (Pláč 1, 9.) Taková řeč proniká nebesa, proniká k Bohu, On z ní sezná všechny naše potřeby a je vždy ochoten na ni odpověděti.

Ale já jsem se modlil, řekne snad někdo a přece necítím, že by mi bylo lépe. Snad ti není lépe právě teď, nebo si myslíš, že ti není lépe, protože tvoje citlivost je vždy stejná, ale vrať se k modlitbě, vytrvej v modlitbě, zůstaň v ní a očekávej Hospodina. Prodlévá-li, dovede ti dáti náhradu za toto prodlévání. S ním-li budeš, nic neztratíš, a jemu jest třeba jen okamžení, aby ti způsobil nejkrásnější den z nejtmavější noci, a aby ti podal nejčistších radostí po

nejtrpčích bolestech. Jiní před tebou to zkusili a všichni to stejně dosvědčují. Věř tomu a jednej tak, bys i ty to mohl brzy dosvědčiti.

Ale já se cítím nejlépe: soužení mé jest silnější než já, já se ho nezhostím nikdy, nikdy. Nuže, kdo jsi ty člověče malé víry, že kladeš meze moci, milosti, útěchy a laskavosti Boží? Může-li býti srdce tak zavřeného, že by je nemohla otevřítí a proniknouti? A všude, kam se dostane a pronikne, zahojí každou ránu, byť byla sebe hlubší, jedovatější a rozjitřenější.

Ty máš Hospodine tisícere cesty, kterými tuto svatou útěchu rozléváš. Tyto cesty jsou nám neznámé, ale dosti na tom, když Ty je znáš. Duch Tvůj vane, kde chce, kdy chce a jak chce. My nevíme, kudy jde ani jak jde, ale konečně do duše přijde, pak-li jsme ho jen volali a přinese hojnost pokoje. Ó! jak milý jest Duch Hospodinův a dle slov Tvého proroka: Jak veliké jest množství sladkosti Tvé, Hospodine, kterouž jsi schoval bojícím se Tebe a působil těm, kteří doufají v Tebe před obličejem synů lidských. Zlm. 30.

Nuže, Nej., dolehají-li na nás bída a trápení, obraťme se v horlivé modlitbě k Bohu o pomoc, volejme, volejme bez ustání a Bůh nás vyslyší, nám pomůže a potěší naše zarmoucené srdce. Obratme oči svých k tomu, jenž přebývá na nebesích, volejme se žalmistou Páně: Aj, hle, jako oči služebníkův obráceny jsou k rukoum pánů jejich, jako oči děvky k rukoum paní její, tak jsou obráceny oči naše k Hospodinu Bohu našemu, až by se smíloval nad námi. Smiluj se nad námi Hospodine, smiluj se nad námi, nebo jsme velmi naplněni bídou a potupením. (Ž. 122.)

Když ale Hospodin vyslyší modlitby naše, když nám přispěje ku pomoci a mocnou pravici svou nás vytrhne z našeho soužení, pak mu budme vděční. Pakli jsme dříve na něho zapomínali a na své síle a moci si zakládali, uznejme aspoň potom mdlobu a nestatečnost svou, pokoríme se před Bohem, abychom si zachovali milost jeho. Následujme onoho samaritána, který uzdraven byv, navrátil se k původci svého zdraví, hlasem velikým velebě Boha a na tvář padna díky činil.

Hledme, aby Spasitel náš nemusel se tázati: Zdalíž i tobě jsem nepomohl, zdalíž i pro tebe jsem netrpěl a své krve nevyžil? a kde jsi, že nevzdáváš díky za milost takovou? Chraňme se nevďěčnosti, jež jest Bohu i lidem protivná, budme vděční dobro-

dincům, budme vděční Bohu za veškerá dobrodiní, jichž udělení nám nepřestává, abychom jej jednou věčně velebiti a s ním se radovati zasloužili. Amen.

Ku ptáčku.

Pověz, milý ptáčku,
kdo ti do zobáčku
pěkné písne dal;
kdo ti s nimi výše
tam, kde svatých říše,
letět přikázal?

Pověz, proč zvučněji
tklivé zpěvy znějí,
když jsi povzletěl;
což i, ptáčku, tobě
sám Bůh snad o sobě
něco pověděl?

K. M—ka.

Lucia Cecilia Lactantia Firmiana Spis

k Donátovi, Vyznavači,

*jakými smrtmi za své vzali pronásledovnici
církve.*

Z latinského přeložil a vysvětlil J. N. F. Desolda.

(Pokračování.)

11. Bylať máti jeho, žena velmi pověřčivá,²⁶⁾ ctitelkyní bohů pohorních.²⁷⁾ Že takovou byla, obětovala skoro každodenně a svým úředníkům hody strojila. Křesťané se jich zdržovali a co ona s pohany hodovala sami se postili a na modlitbách trvali. Za tou příčinou zahořela hněvem proti nim a syna svého, rovněž tak pověřčivého, stížnostmi ženskými k vraždění lidu toho podněcovala. Radivše se o to celou zimu aniž pak koho připustivše, tak že se zdálo, jako by o nejdůležitějších věcech obecných jednali, starý císař dlouho odpíral ukrutnosti takové, poukazuje k tomu, jak by nebezpečné bylo pobuřovati celý okres zemský a prolévati krve mnohých; neboť oni prý rádi umírají a že dosti bude, když dvorní úřednictvo a vojsko od víry té se odvrátí. Ale nebyl s to, aby střemhlavou zběsilost člověka toho obrátil. Usnešeno tedy, na potaz

²⁶⁾ Slula Romula; viz svrchu 9.

²⁷⁾ Jako měli pohané boby lesní, vodní, tak i pohorň. — Jinak se také čte: „deae montium cultrix“ (ctitelkyně bohyně horní), což by poukazovalo na řeckou Artemidu anebo římskou Dianu.

vzítí přátele. Neboť ten zlomyslný obyčej mívá, že chtěje něco dobrého činiti, činí tak bez porady, aby sám toho chválu měl; pakli něco zlého, o čem tušil, že káráno bude, mnohé v poradu brával, aby vina na jiné padla z toho, co sám zpáchal. Pozvání jsou tedy a tázání toliko někteří soudní a vojenští důstojníci. Některí z nich z osobní proti křesťanům zášti radli, aby jsouce nepřáteli a protivníky bohův a obecné víry pobiti byli: a kdož jinak smýšleli, buď znamenajíce člověka vůli anebo z bázně vděku činiti hodlajíce v smyslu se s ním srovnávali. Ani tak nedal se císař pohnouti, aby přisvědčil; ale ustanovil bohův se otázati, a poslal žreče k Apollovi Milesskému.²⁸⁾ Tento vydal odpověď jakož od nepřítelů Božské víry očekávali bylo.²⁹⁾ A tak od svého úmyslu sveden jest a nemoha vzdorovati ani přátelům ani Caesarovi, ani Apollovi, toto za mírnost zachovávatí velel, aby se věc ta bez krve prolítí dala, poněvadž Caesar chtěl, aby za živa upálení byli, kdož by obětovati se zpěchovali.

12. Žvolen k vykonání věci té den vhodný, a šťastný slavnost Terminalí, jenž připadá na den 7. před prvním březnem, aby se takto též učinil konec nové víře.³⁰⁾

„Tenť smrti první den, strastí všech tento je původ,“ které jim i celému okresu zemskému nastaly. Ten den když přišel za konsulatu obou starců,³¹⁾ jednoho po osmé, druhého po sedmé, tu náhle ještě za šera ranního představený se ke chrámu s vůdci, tribuny a účtovníky žene; vypáčívše dvěře obraz Boha hledají: najdeše svatá písma, spálili; všecko všem dáno v plen, všude se loupeží, všecko se strachem chvěje, utíká. Sami pak (císařové) stojí na hlídkách, neboť chrám stojící na výšině bylo s paláce viděti; dlouho se nerozhodli, mají-li jej ohněm podpáliti; vřeh mělo mínění Diokletianovo, an se obával, aby požár vzmoha se nezachvátí některou čtvrt města, neboť stálo jest mnoho a velkých domů vůkol. Přišla tedy stráž císařská řádko s sekýrami a jinými železnými nástroji a pustivše se všude vůkol do práce,

vznešený onen chrám za několik hodin s zemí srovnali.

13. Den na to vydán úkaz, jímž se stanovilo, že lidé té (křesťanské) víry mají býti bezecní a vši důstojnosti prázdni a podrobeni všelikým mukám, buďtež si jakéhokoliv řádu a sebe vyššího stupně; proti nim platí všeliký soud; jim pak nelze ani proti bezpráví, ani proti cizoložstvu, ani proti ubírání statků a zboží žádně žaloby vznést; prosti mají býti všeliké svobody, všelikého slova. Tento úkaz když kdosi, ačkoliv proti právu, strhnul a roztrhal, řka s úsměškem, že na vítězství Gothův a Sarmatův připomíná, ihned jest chycen, mučen, při slabém ohni vařen, až pak podivuhodnou dokázav trpělivost, upálen.

14. Avšak Caesar (Galerius) nejsa spokojen s tím, co úkaz prikazoval, jinak Diokletiana popíchnouti hleděl. Chtěje ho k krutému pronásledování povzbudití, tajně s sluhami se smluvil a palác zapáliti dal; ten když z části shořel, křesťané z toho obviňováni jsou, jakožto veřejní nepřátelé obce a tak v hrozně nenávisti s palácem i jméno křesťanské se vzňalo: oni prý se smluvili s kleštěnci a panovnický zahladiti umyslili; oba císařové prý by byli málem ve svém domě shořeli. Diokletian pak, jenž vždy chtěl opatrným a rozumným jím býti, žádného rozmyslu nejsa schopen, nýbrž jen zlobou roznicen, ihned všecko vůkol sebe povraždití dal. Sám na stolci sedě díval se, ano lidé nevinní ohněm mučení byli; a tak všem i soudcům i úředníkům dvorního právo dáno k mučení. Snažili se o závod, kdoby prvé něco vypátral; ale nevypátráno ničehož, poněvadž proti rodu Caesarovu nikdo nic neusiloval. Tento pak sám přítomen býval, aniž dopustil, aby hněv neprozřetelného starce Diokletiana uhasl. Avšak asi po 14 dnech jiný požár nastražil; ten sice brzo uhasen jest, ale původce nedoznáno. Tu Caesar (Galerius) sebera se u prostřed zimy náhle odcestoval, týž den se prohlásiv, že utéci musí, aby za živa neshořel.

15. Zrušit tedy císař (Diokletian) netoliko proti domácím svým, nýbrž proti všem: a sice byly první ze všech dcera Valeria a manželka Priska,³²⁾ jež donutil, že se oběti prohešily. Nejmocnější druhdy kleštěnce usmrtiti kázal, jichž péčí dvůr jeho ba on sám zachován byl; kněži a služebníci Boží schytání, soudu odevzdání a se všemi domácími k mukám vedeni jsou; lidé obojího po-

²⁸⁾ V krajině města Miletu byl v Branchidech pověstný chrám a věšτίrna Apollona, u něhož se Jonové a Aiolové od pradávna o radu ucházivali, oběti mu vzdávajíce. Tak již Herodot z znamenal.

²⁹⁾ totiž že křesťané jsou toho příčinou, že nelze pravdivé věšty vydávati, pročež prý jsou klamné. Eusebius život Konst.

³¹⁾ Terminalie byla slavnost k počtu boha mezí a mezníků (terminus.) Slavívala se s obětmi a veselostmi ku konci února, jímž se i druhý rok končoval, počínaje s březnem. Z toho i rozuměti náražku na zamyšlený konec křesťanské víry.

³²⁾ t. Diokletiana a Maximiana Herkulia; r. 303.

³³⁾ Snad byly obě křesťanky; Valeria byla vdána za Herkulia již od roku 292.

hlaví, všelikého věku k upálení odvléčení jsou, a to se neprovádělo s jednotlivci, ale pro veliké množství houfně ohněm obehnaní a tak odpravení jsou; někteří ode dvoru s žernovů na hrdlo přivázanými v moře metáni byli. Pronásledování to ne méně i ostatní lid krutě zasáhlo. Neboť soudcové rozeslání po všech chrámech (pohanských) všecko všudy k obětování donucovali. Vězení byla všechna plná; muky posud neslychané byly vymyšleny, a by se mýlkou někomu práva nepřiklo, oltáře v úřadech a před soudními stolci postaveny jsou, aby soupeři prvé obětovali a tak svou při vedli; a tak již každý před soudci jako před bohy se octnul. Dány pak jsou i dopisy k Maximianovi (Herkuliovi) a Konstantiovi, aby taktéž činili, ačkoliv se na jejich náhled v tak důležité věci prvé nečekalo. Starý Maximianus (Herkulius), člověk vůbec méně dobrotivý, rád uposlechl po celé Italii; Konstantius pak nechť, aby se zdálo, že by rozkazů předkův zanedbával, dopustil tomu, aby se sbornice — stěny totiž, sbořily, avšak pravé chrámy Boží, jenž jsou lidé, bez úhony a na pokoji nechal.

16. Týrána tedy jest veškerá země a vyjma Gallii od východu až k západu tři kruté šelmy zuřily.³³⁾ Bychť jazyků měl sto, bychť ústy mluvil ti sterými, hlas i železný, nelze vyčistí mi hrůzy nehod všech, též ani ukrutných způsob všech líciti trestů, které soudcové po všech zemích na lidi spravedlivé a nevinné uvalili. Ale nač to všechno vypravovati zvlášť tobě, rozmilý Donáte, jenž jsi sám nad jiné bouři toho hrozného pronásledování zkusil? Neboť, když jsi upadl do rukou nejprvé prefecta Flacinia, žádného obyčejného katana; potom Hieroklea, jenž se náhle z náměstka stal prefektem a původním rádcem k pronásledování byl; konečně pak Priscilliana,³⁴⁾ nástupce téhož: vzdal jsi všem důkaz nepřemožitelné statnosti své. Neboť devětkrát jsi hroznými mukami týrán, devětkrát jsi protivníka slavným vítězstvím překonal; v devaterém boji jsi dábla i náhončí jeho potrel; devaterým vítězstvím jsi svět s jeho hrůzami slavně přemohl. Jaký rozkošný pohled byl to Bohu, an tě vítězem patřil, který k vítězoslavnému vozu svému nepodjařmil ani bělostkvoucí ko-

moně, ani velikánské slony,³⁵⁾ ale raději ty, kteří sami jindy vítězoslavně se vezli! Ta jest pravá vítězosláva, když jsi panovníky samé opanujeme a podrobíme. Neboť tvou statností přemožení a podjařmení jsou, když jsi pohrdna ohavným jich rozkazem, všechny přípravy a stroje hrozných krutovlád svou statnou věrou a mocným duchem svým překonal. Nic nad tebou nezmohly ani biče, ani háky, ani oheň, ani ocel, aniž jakékoliv nástroje katanské. Aby o víru zbožnou tě připravilo, s to nebylo žádné násilí. To jest býti učeníkem Boha pravého, to jest býti vojínem Kristovým, když ho žádný nepřítel nepřemůže, žádný vlk z tábora nebeského neunes, žádné osidlo nelapí, žádná bolest nepřemůže, žádné muky nepřekonají. Konečně po devaterém veleslavném zápasu, jímž jsi dábla přemohl, neodvážil se protivník tento, dáti se do tebe, jehož v tolikerém boji nepřemožitelným býti zkusil. A když ti již již byl přichystán vítězoslavný věnec, tu ustal již onen vyzývati tě v zápas, abys ho nedosáhl; ale ač jím nejsi ověnčen nyní, zůstane ti neporušen, abys jím byl ozdoben pro své ctnosti a zásluhy v království Hospodinově. — Avšak vraťme se k pořádku dějin.

17. Po tomto zločinu, když ho již štěstí opustilo, odebral se Diokletian ihned do Říma, aby tam 20. rok svého panování slavil, co mělo býti 12. den před prvním lednem. Po té slavnosti nemoha strpěti svobodu lidu římského³⁶⁾ netrpělivě a s mrzutou myslí odkvapil z města okolo prvního ledna, na kterýž den se mu po deváté konsulství vzdávalo. Trinácte dní vydržeti nemohl, aby raději v Římě, nežli v Ravenně nastoupení konsulatu slavil; ale odcestoval v zimě, za bouřlivé povětrnosti a deštěm stíhán, čímž si nemoc lehkou sice ale trvalou způsobil, tak že trápen jsa bolestí po celou cestu v nošítkách nesen jest. Tam pobyv přes léto k isterskému pobřeží³⁷⁾ zašel a odtud do Nikomedie se odebral, když nemoc jeho se již zmáhala. Ač jí velmi sklíčen byl, dal se nic méně vynést, aby závodisti (cirkus), od něho vystavené, zasvětil ten rok po slavnosti

³³⁾ totiž: Diokletian, Maximian Herkulius a Galerius Maximianus; Konstantius v Gallii křesťany netýral. Viz svrchu 15. I Eutrop o něm dí: „že byl od Gallů milován i ctěn, poněvadž jím byli sprostěni i Diokletianovy podezřivé chytrosti, i Maximianovy krvolačné prostopášnosti.“ Eut. X.

³⁴⁾ Všichni 3 tuto jmenování byli po sobě vladaři Bithynskými.

³⁵⁾ U vítězoslavném průvodu vítězové obyčejně na voze od 4 i 6 běloušů taženém jeli; někteří císařové místo koní slony, lvy, jeleny zapřáhali, jako Aurelianus když byl nad Peršany a Zenobii zvítězil, k vozu vítěznému slony zapřáhl a mimo to 24 slonů s kořistí před sebou vésti dal.

³⁶⁾ Přílišnou totiž nevázanost, kterouž všeliké žaloby, stížnosti, ba i hanu a kletbu na sebe slyšeti mu bylo.

³⁷⁾ t. j. pozemní cestou podle pořčí dolejšího Dunaje, an jak známo tu Ister sluje.

20letého svého panování. Na to pak neduhem tak jest stížen, že se u všech bohů za jeho život oběti prosebné děly, až pak 13. prosince náhlý nářek, pláč a kvílení v paláci nastalo, soudcové pak lekutným umkli. Po celém pak městě rozhlásilo se i že by již pochován byl; ale druhý den ráno vyšla pověst, že jest živ, čím dvorního lidu a soudcův tváře náhle se vyjasnily. Nescházelo takových, kteří se domnívali, že se umrtí jeho tají, dokavade by Caesar (Galerius) nepřišel, aby vojsko žádné novoty nepočínalo. Toto podezření tak se udrželo, že nikdo tomu nevěřil, že by živ byl, kdyby byl na den prvního března nevyšel, vyhlížeje k nepoznání, jelikož po celý rok nemocí stýrán byl. On totiž 13. prosince mrtvicí raněn byv, opět k sobě přišel, ale nikoli do cela; neboť smyslem se pomínul, tak že některou chvíli třeštil, některou opět se spatatoval.

18. Několik dní potom přišel Caesar (Galerius), nikoliv však aby otci (testi) štěstí přál, nýbrž aby ho donutil, aby se vlády vzdal. Již prvé měl rozepří s Maximianem starším a polekal ho, hroze mu válkou domáci. I dal se tedy do přemlouvání Diokletiana, nejprvé volně a přátelsky, řka, že prý jest už starý, nestatný a k vládě říšské neschopný, že slušno jest, aby si po práci odpočinul. Spolu pak mu ku příkladu Nerva okazoval³⁸⁾, jenž byl vládu Trajanovi ponechal. — Onen pak mu na to odpověděl, že by se neslušelo, aby s takového stkvělého vrcholu slávy v temno sprostého života sstoupil; Nerva prý vládl jen jeden rok a nemoha snést při svém vysokém věku tíže a péče o takové věci, pohodil prý veslem státním a odebral se v život soukromý, v kterémž se i sestaral. Avšak žádá-li si on názvu „*Cesare*“, že prý beze vši překážky všickni Augusty slouti mohou. Avšak onen, který byl již celý svět v naději své pojal, vida že se mu tím buď ničeho, buď velmi málo dostane, odpověděl, že se musí nařízení jeho samého na vždy zachovati, aby totiž stát řídili dva velevládcové (Augustové), jenž by největší moc v rukou měli, a dva menší aby těm byli ku pomoci; mezi dvěma lze prý snadno svornost zachovati, mezi čtyřmi sobě rovnými nijakž. Nechtěl-li by odstoupiti, že se on sám o to postará, aby déle nebyl menším a posledním. Odplynulo prý již patnácte let, kdežto do Illyrska, t. j. až k Podunají vyhostěn s cizáckými kmeny zápasil, kdežto

jiní v jemnějších pásmech a pokojnějších krajinách rozkošně panovali.

To uslyšev slabý stařec, jenž byl již prvé dopis od starého Maximiana (Herkulia) dostal, an mu psal, co onen bylmluvil a že vojsko si rozmnožuje, s pláčem řekl: „Staň se tedy, jak se líbí. [Zbývalo by pak ještě, aby s usnešením všech Césarové se zvolili.“ Načež onen odpověděl: „Co potřebujeme usnešení? Druhým dvěma musí býti vhod, co my učiníme.“ — „Tak jest zajisté (dí Diokletian); neboť syny jich nazvati musíme.“ Mělt pak Maximianus (Herkulius) syna Maxentia, téhož Maximiana (Galeria) zetě, člověka krutého a zlomyslného, tak pyšného a drzého, že ani otci ani testisi nepoklonil, pročež oběma nenáviděn byl. I Konstantius měl syna Konstatina, jenž byl mladík mravopočestný a této nejvyšší důstojnosti hoden, vysoké a ušlechtilé postavy, pro bedlivost vojenskou a dobré mravy i zvláštní vlivnost od vojska milován, od občanstva žádán. Bylt i tehdaž přítomen, jsa nedávno od Diokletiana ustanoven prvním tribunem. „Co se tedy stane?“ (tázal se Diokletian.) — „Onen není hoden“ dí (Caesar); „neboť kdo mnou jsa soukromníkem povrhal, co učiní, až se k vládě dostane?“ — „Ale tento Konstantin, (řekl Diokletian dále), jest tak militký, že tuším lépe a milostněji panovati bude, nežli otec.“ — „A tak se stane (dí onen), že já nebudu moci činiti, co chci. Ti se státi musí, kteří jsou v mé ruce, kteří se mne bojí a nic neučiní, leč co já poručím.“ — „Které tedy učiníme?“ — „Severa“: dí onen. — „Toho komedianta, pitomce a opilce, jemuž jest noc dnem a den nocí?“ — „Ale zasluhuje toho,“ (odpověděl onen), „poněvadž vojsko věrně obdaroval; i poslal jsem ho již k Maximianovi, aby ho purpurem oblekl.“ — „Budiž!“ (dí Diokletian). „Kdo bude druhým?“ — „Tento!“ odpověděl, okazuje na Daju³⁹⁾, mladíka kýhosi polodívého, jehož nedávno kázal jmenovati dle jména svého Maximianem. Neboť i Diokletian jemu samému jméno změnil, dílem pro dobré znamení, poněvadž mu Maximianus svatosvatě věrnost zachoval. — „Kdož pak jest ten, kterého mi dáváš?“ (dí Diokletian) — „Můj příbuzný,“ odpovídá onen. — „A Diokletian na to se stenáním: „Neschopníky mi navrhuješ,“ dí, „jimž zprávu říše svěřiti nelze.“ — „Já jsem je zkusal,“ odpověděl

³⁸⁾ Když byl Nerva sestárnul a znamenal, že v opovržení přichází, Trajana jako za syna pojal, jenž vládu po brzké onoho smrti obdržel. r. 98.

³⁹⁾ Bylt sestrovec Galeriov a proto i za syna přijat, dle jeho jména nazván jest. Polodívého (semibarbarum) ho jmenuje poněvadž z kmene cizího pocházel a nevzdělaný byl.

onen. — „Ty viz (dí Diokletian); neboť sám vládu převezmeš; já jsem se dosti přičinil a k tomu hleděl, aby za mé vlády říše bez úhony trvala: stane-li se cosi protivného, má vina nebude.“

(Pokračování)

Buď, druhu, jak to ptáčátko.

Buď, druhu, jak to ptáčátko,
jenž v trní byt svůj hledá,
a v skrytu písně hlaholí,
div srdce neusedá.

Buď, druhu, jak to ptáčátko,
jež stále Tvůrce chválí,
a k Němu výše zalétá
a o Ném učí dále.

Tvé srdce, touha, mysl tvá
tam vzlétí k nebes Pánu,
a jazyk tvůj Ho zvelebuj, —
jak ptáče v časném ránu.

K. M—ka.

Smutné posvícení.

Upomínka z let dětských.

Od kan. Jos. Ehrenbergra.

1.

„Jen kdyby té roboty na světě nebylo! Doma práce, že z ní hlava bolí: a tu zase dvě ruce na celé tři dni ubudou. To jest soužení — a přežil božího daru, co se ho z domu vynosí!“ — tak hořekovati slyšel jsem matku, co pacholík sukním sotvi odrůstlý, na podlaze kleče a křídou škrtaje, proto že mi toho po stole a lavicích trpěti nechtěli. Ostrý přízvuk, jakýmž matka náрек svůj pronesla, podivně ucha mého se dotknul. Dobrá matička bývala vezdy laskava a mírná; lidé o ní říkali, že jest učiněné dobrotisko, a byla jím v skutku. Prchlivého slova jsem od ní neslyšel a nejprudší její domluva, když jsem pro dětskou neposednost káraní zaslouhoval, zněla obyčejně takto: „To nesmíš, Josífku! Pán Bůh by se hněval, a já bych tě neměla ráda.“ Bylo toho dost, a já skrotnul jako kuře.

Tou příčinou nebylo divu, že jsem se ostřejších a důraznějších slov matčiných až ulekl. Nechav kliků háků na podlaze, odložím křidu a hledím po světnici, co se děje. Připadlo mi tak, že snad nějaká zlá žena, kteráž se Robota jmenuje, matce příkoří činí a k nevrlosti ji popouzí. I hledám neznámou pokušitelku očima po všech koutech,

ale ono jí ve světnici nebylo, aniž jináče co nápadného se dalo. Matka stála u stolu, vázala do plátěného, na modro obarveného šátku bochník chleba a několik zatvrdlých homolek: a málo opodál mračila se starší děvečka Běta, jakoby na cestu přichystána s hráběmi v ruce a s travní plachtou pod páží.

Divná věc, matka se již nehněvala. Dívala se pěkně a jakoby předešlou svoji prudkost napravití chtěla, mluvila Bětě, se usmívajíc: „Nejsem-li já bláhová, že mluvím, jako bych ti žvanek chleba omlouvala? Můj Bože! ústa na hřebík pověsiti nelze: vždyť bys doma také jedla. A počkej Bětko!“ pokračovala po kratinké přestávce ještě laskavěji. „Vezmi s sebou trochu zápražky a soli. V ratejně u šafáře neb u poklasného uvař sobě krapet polívky. Tři dni jsou tři dni: a žaludek potřebuje, aby se zahřál.“

Než Běta přese všechnu laskavost matčinu mračiti se nepřestala a robila tvář, jako po kyselém zelí. Co ji mrzelo, hádati nebudeme. Pověděla to sama slovy dosti určitými řkouc: „Jak se na robotě nikdo práci nepotrhá, přece bych doma raděj po pás v hnojnici se brodila. Tady se člověk po denním utmácení alespoň pořádně vyspí, a tam aby dvě noci jako pes někde pod kůlnou na holé zemi se válel. To je nejhorší, že k panskému dvoru jest tak daleko, a že člověk na nocleh domů nemůže. Jak jsem nuzačka, ráda bych za menší mzdu sloužila, jen kdybych na robotu nemusila.“

„Mlč, mlč, Bětuško!“ — chlácholila matka rozmrzelou. „S neděle půjde Anče, potom Marka a pak zase Anče. Na tebe nedojde za uherský měsíc. Zatím nám přijde svatého Václava, a budeme mít pokoj až do jara.“

Z takové řeči se Běta upokojila. Vzala uzal s chlebem se stolu, podala matce ruky, řekla „s Bohem,“ u dveří se požehнала z kropeničky a odešla. Matka pak odebrala se do kuchyně, a já přiklekl ke svým pěkným výkresům na podlaze, abych dohonil, co jsem zameškal. —

Netrvalo dlouho, co znovu křídou po prknách kutím, an do světnice vešel otec. Vstoupil kvapně, dveře po sobě zavřel prudce a přecházejí sem tam krokem rychlým, na mne a na malbu mou proti obyčejí ani se nepodíval. Tak činíval, kdykoli s čeledí neb jináče mrzení bylo.

Matka, kteráž co cherub nad mírem v domácnosti bděla a chmurům na čele otcovu bránila, zaslechla v kuchyni prudké přiražení dveří, slyšela rychlé kroky a dovťípila se, co asi jest. Hned také vešla a slo-

vem starostlivým tázala se, řkouc: „Co pak se stalo?“ —

„Ba stalo,“ odpověděl otec nevrle. „Ta robota mne na mizinu přivede! Ani jednou nevrátí se z ní čeledín, aby škody na náčiní nebylo; a tak se děje do týdne třikrát. Dnes toho zase celý fátars. Vranka jest na přední pravé noze bez podkovy, dva hřebíky z bran jsou tytam, a brdce jest naloženo. To aby člověk u kováře a u koláře byl více nežli doma. Nešťastná robota! Není na tom dosti, že k vůli ní o potah a o čeledína více chovati musím — nádavkem ještě škoda. Radš bych to všechno neviděl.“

„Ale, ale,“ jala se domlouvatí matka slovy chlácholivými, „snad by se ti nechtělo, pro takovou maličkost se hněvati? — Poruč hochům, ať na robotě i po cestě lepší pozor dávají, a škody nebude. Pozor dobré koření: kdo hlídá, také uhlídá.“

„To ono se lehce řekne,“ odporoval otec, pořád stejně mrzut. „Od panského dvoru do vsi máme dvě hodiny cesty; a když čírou nocí po kamenitém úvoze za dvě hodiny jedeš: tu a kdybys oči do ruky vzala, neuhlídáš, aby někde něco nepopustilo aneb neprasklo.“

„Jiným hospodářům se tuším také líp nevede; a co snáší mnozí, to člověka neuhlozí.“

„Ba, pěkně neuhlozí! Čili nevíš, že pro cizou vlastní bolest neodtrne?“ —

„Pomozte si, můžeme-li,“ odvětila matka a rameny pokrčila.

„Ano, to jest to, z čeho se přímo závrat dělá. Člověk se v tom otroctví zrodí, a volky nevolky za celý život v něm vězí.“

„Jaké tu vzpírání?“ — soudila matka. „Labe nepřepiješ, čelem zeď neprovrtáš. Bylo tak před námi —“

„A bude po nás, chceš říci,“ doložil otec za trpkého úsměvu. „Uchovej nebe, abys měla prorokyní býti! Já věřím v Boha, věřím v jeho věčnou spravedlnost a tudíž jsem přesvědčen, že to ohavné, rozumného tvora nehodné robství musí, musí za své vzít!“

To pověděl, ze světnice odešel: a také matka šla po svém.

Ve mně ozval se pocit, jakéhož jsem po onu dobu tehdejší neznal. Podobal se asi tomu, čemu ošklivost a nenávisť říkáme; a komu neblahý onen pocit v prsou děckých platil, byla *robota*. Matka se na ni hněvala, otec se na ni hněval; a nač dobří a laskaví rodiče se hněvali, nemohlo po mém přesvědčení nic kalého býti.

Měl jsem té roboty plnou hlavu, že mne i chuť na malování přešla. Chtěl jsem

vědět, kdo neb co to jest: zdali přec nějaká ta zlá žena, čili co jiného? — Ale ke komu se uteci, abych zvěděl, čeho jsem žádal? — K otci, když mrzut byl, jsem sobě netroufal: matka, jak jsem slyšel, mrzela se také. Za chvíli trval jsem na rozpacích; ale brzy bylo rozpakům konce, a já zašel do kuchyně.

Dobrá matička, zaměstnána při ohništi, neznamenala, že jsem vstoupil. Abych o sobě dal vědět, potáhnul jsem ji za sukni; a hned obrátila se ke mně ta drahá nezapomenutelná tvář, za laskavého úsměvu a následujícího oslovení:

„Hlehle, náš chlapec! Co pak bys rád? — Snad nechceš zase hamat?“ —

„Nechci, maminko!“ odvětil jsem úlisně; „ale to bysem chtěl, abyste mi pověděli, co je to za zlou tetku ta Robota, že se na ni tatínek tolik hněvá, a vy se také hněváte?“ —

„Ani se neptej, milé dítě!“ dáno mi za odpověď, a laskavý úsměv z tváře matčiny zmizel. „Až dorosteš, zvíš a zkusíš toho, že se ti hnusiti bude.“

Že v domě bylo zvykem, poslouchati na slovo, netroufal jsem sobě, abych dále otázkami dolehal. Odešel jsem tiše, ale proto v hlavě ticho a pokojno nebylo. Robota tím více mozkem mi vrtala. Mermomocí chtěl jsem o ní zvědět, co jest zač: a již jen o to šlo, kdoby mi pověděl.

Třeba, již ho mám! Pavel mi o robotě poví. Pavel jest hodný, má mne rád, a otec i matka o něm říkají, že všemu na světě rozumí. Ano, Pavel to zajisté ví, a on mi to poví.

Bylo po starosti, a já hned za tepla pospíšil, abych Pavla někde při hospodářství vyhledal. (Pokračování.)

D O P I S Y.

Z Plzně dne 7. srpna 1872.

(Úmrtí ml. hraběnky Schönbornovy.)

Hraběcí rodinu Schönbornovu zastihla dne 5. srpna bolestná rána, která i srdce veškeré vysoké šlechty české co nejbolestněji ranila. — Zbožná hraběnka Johana, choť mladého hraběte Karla Schönborna, předsedy katolicko-politického spolku, dcera staříckého knížete Jana z Lobkoviců, zemřela náhle na zámku Malesickém. — V týž den, 5. srpna, navštívila ještě v blízkých Křimicích svého otce, úplně jsouc zdráva, sotva že se k večeru z návštěvy navrátila domů, musela ulehnouti. — Dva lékaři byli hned povoláni, telegrafováno do Prahy pro jejího chotě

hraběte Karla Schönborna; — než odbila devátá večerní hodina — plakalo 6 osiřelých dítek nad mrtvolou drahé své matky. — Kdož může popsat bolest vznešeného chotě, který, navrátil se v noci domů, uslyšel ve svém zámku pláč a kvílení. — Sklesnuv k zemi nemohl promluvit slova, nemohl plakati; příšlíný bol mu sevřel srdce. — Hrabě Karel Schönborn přestal býti touto ztrátou šťastným manželem. — Kdož jej může potěšiti? V celé Plzni, v Malesicích, v Křimicích, ano v celém okolí sdílí každý s hraběcí rodinou největší soustrast; neboť v Pánu zesnulá paní hraběnka byla pro svou šlechtou povahu a své vznešené ctivosti ode všech lidí milována. Bylať zajisté, dle slov písma svatého, milá Bohu i lidem. Chudí v ní ztratili svou matku, svou pravou Thabitu. Mnohý bude klečeti u jejího hrobu a plakati řka: „kdo mi bude dávat jísti, kdo mne bude nyní šatiti?“ Pravá její zbožnost jest vůbec známa. — Od nejdůstojnějšího pana svěťého biskupa Pruchy ve svatém náboženství vycvičena, věrně sloužila Bohu, starajíc se při tom co pravá křesťanka i všemožně o spasení své duše. Každý měsíc chodila se svým vznešeným chotěm k sv. zpovědi, a v Malesickém chrámu Páně s ostatními farními osadníky k stolu Páně veřejně přistupovala. Každou neděli, ano i skoro každý den mši svatě přítomna bývala. Co pravá Ludmila mileráda sama svým malým dítkám první počátky sv. náboženství do útřích srdcí vštěpovala. Blíže Malesic jest pěkný les, v lese stojí starověký dub a na něm visí krásný obraz Rodičky Boží, jež v Pánu zesnulá paní u věhlasného malíře Kandlera malovati dala. K tomu obrazu velmi ráda několikrát za týden se svými dítkami putovala a před ním klečíc, vroucně s nimi se modlivala. Dítkám osiřelým, z nichž nejmladší dceruška 2 měsíce stará, záhy jest oplakávati drahou máti. Jsouc jak již podotknuto vřelou citelkyní Rodičky Boží, obdržela šlechtitná paní hraběnka Johana Schönbornová od Boha milost, odevzdati jemu zbožnou duši svou na den slavnosti „Panny Marie Sněžné,“ v den před církevním svátkem „Proměnění Pána našeho Ježíše Krista.“ Toto budiž truchlícímu vznešenému chotě, osiřelým dítkám i všem pozůstalým příbuzným útěchou, že ji Bůh zajisté na nebeskou horu Tábor pojati a jí slávu dítek svých popřít ráčil. Tělesné pozůstatky její pochovány v rodinné hrobce hrabat Schönbornů v Sutomi u Litoměřic. Bůh jí dej lehké odpočinutí a za její dobré skutky odplatu věčnou v nebesích! —

F. J.

Z Nového Města nad Metují.

(Hrabě Karel Leslie.)

Předešlého měsíce dlel v městě našem hrabě Karel Leslie ze Skotska s chotí svou a dcerou, potomek onoho Waltera z Leslie, jemuž po zavraždění Waldšteina a Adama Trčky z Lípy v Chebě panství Novoměstské od krále Ferdinanda II. darováno bylo. Při rodě toh zůstalo panství až do roku 1802., kdy po vymření mužských dědiců sňatkem přešlo na knížete Jana z Dietrichšteina, jenž od té doby psáti se počal Dietrichšteinsko-Leslie. Knížecí rod Dietrichšteinský po meči vymřel r. 1858 a rozsáhlé statky dědily po smrti posledního člena čtyry jeho dcery, provdané za hrabata: Mensdorfa, zemřelého místopředsedu českého, na nějž i příjímí Dietrichšteinsko přešlo, Glam-Gallasa, Herberšteina a Hatzfelda. Novoměstský fideikomis spadl však na dědice ze starého rodu Leslie, z nichž svrchu uvedený hrabě Karel Leslie ze Skotska největší má na panství podíl, totiž pět dvanáctin.

Aby zhledl místo, kde předkové jeho po dlouhá leta sídlieli a o jehož prodej se nyní vyjednává, vykonal p. hrabě dalekou cestu do Čech a po 3 neděle mezi námi pobyl. Jest vzorem pravého katolického šlechtice, čehož důkazy při svém pobytu stále na jevo dával. Každodenně byl s rodinou svou přítomen mši sv., ano při službách Božích za zemřelé předky své, kteréž p. děkan na jeho žádost v zámecké kapli konal, sám přísluhoval, což bylo velmi dojemné a všem přítomným nad míru se líbilo. Navštívil také naši školu a 25 zl. žákům daroval. Z peněz těch uspořádán 25. předešlého měsíce výlet do blízkého půvabnou polohou vynikajícího Rezku, jehož se pan hrabě též zúčastnil, sám s dítkami hry pořádal, s nimi se bavil, jim rozličných dárků udělil a ač pouze německy mluvil, tulily se k němu přece dítky srdečně a do břeh si rozuměli. Zvláště se mu líbil jich zpěv jak v kostele tak i ve škole a navýletu. Neopomenul podívati se i do kláštera milosrdných bratří, od jednoho z předků svých založeného, a pro nemocné 50 zl. daroval. Vůbec jevil takovou zbožnost, štědrotu a pravé křesťansko-katolické smýšlení, s jakýmž zřídka u nás se setkáváme a neradi jsme se s ním loučili, kdy se slzami v očích od nás odjížděl, lituje, že nemožno mu stále dleťi mezi námi. Kéž brzy usídli se v starobylém zámku našem pán podobných vlastností, tak krásných a smýšlení tak šlechtitného!

A. M.

Z Moravy v červenci 1872. (O učebných knihách vojenských.)

Byla doba, kdy odvedenec český svou spůsobilost skrýval a své schopnosti co nebedlivěji tajil, aby se nestal šarží; vždyť bývalo nesnadno kaprálovi, vyprosit si dovolenou. Služba poddůstojníkovou prodlužovala se obvykle o několik rokův. Nyní nemůže býti ani prostý voják ani poddůstojník přidržován ke službě přes zákonitou *tříroční* lhůtu; proto netřeba více, aby se český nováček svému vyznamenání a povýšení vyhýbal, nýbrž stalo se jednoho každého našinského vojáka svatou *povinností*, aby ves svůj um a kde kterou svou sílu na to vynakládal, aby se stal šarží. Díváme se na tuto záležitost se stanoviska církevního. Není tajemstvím, nýbrž jest vůbec známo, že nováčkové se obvykle řídí a důsledně spravují podle svých nejbližších představených. Nováčkové přijímají vždy smýšlení od poddůstojníkův a ztroskotá-li se náboženské přesvědčení aneb nádooba nevinnosti toho kterého odvedence, sotva že se ku svému praporu dostaví, bývá toho často příklad nejbližších představených vinen. Proto nesmí býti žádnému knězi a žádnému katolickému Čechovi stejno, postupují-li u našinských setnin u víře a v mravném ohledu na mizinu příští lidé, aneb stávají-li se šaržemi zachovalí synové církve a národa. Poněkud máme v rukou a na nás jest, svěřován a stavěn-li bude český nováček přistě pod dozor spolehlivých či netečných aneb svůdných poddůstojníkův. Od důstojníkův a zejména od setníkův nelze očekávati za nynějších poměrův, aby k vůli mravnosti a k vůli víře vybírali za poddůstojníky muže podle naší chuti. Důstojník a zejména setník pohlédá u povyšování šarží výhradně ku svému pohodlí a prospěchu, dává přednost mužům nejobratnějšímu a na nichžto spozoroval, že se v *pravidla cviku* nejlépe byli vpravili. Až do nedávna toliko v němčině vycházely *učebné knihy vojenské*, z nichžto si u setnin českých buďto pouzí Němci aneb odrodilci (z nichžto co do mravův a zbožnosti mnohý se na svícen nehodil) potřebné vojenské vědomosti a spůsobilost poddůstojnickou zjednávali, kdežto český jinoch sebe nadanější, nemaje v rukou přiměřených knih, všude a ve všem se opozdával a byl odstrkován. V nejnovější době začaly vycházeti také v češtině učebné knihy vojenské, jež jsou sto, zjednatí českému životu u setnin českých platnosti žádoucí; avšak jest třeba a nutno, aby národ toho druhu spisy na skladě v kněhkupeckých krámech se povalovati ne-

nechával, nýbrž aby jim také úsilím duchovních správcův zjednan byl mezi omladinou našinskou průchod valný: Bude to neocenitelná zásluha vlastenského duchovenstva, pakli svůj vliv vynaloží na to, aby pekud možno jest, jeden každý český nováček opatřen byl přiměřeným spisem vojenským. Přičiněním tímto a četným rozšířením učebných vojenských spisův mezi omladinu českou, usnadní ba i skráť se časem služba vojenská, jelikož našinský nováček pomocí učebného spisu se věcem vojenským rychleji a důkladněji přiučí a pak nároky pronášeti bude oprávněné, aby mu dána byla dovolená. Všude, ve všech vzdělaných zemích platí zásada, že se vojínové v čase míru tak dlouho ve cviku a ve službě vojenské drží, dokud se s uměním vojenským náležitě a důkladně neseznámili. W.

KRONIKA

Z Prahy. Výroční slavnost u Matky Boží před Týnem koná se tímto pořádkem: Dnes v slavný den *Nanebevzetí P. Marie* bude v 5 h. ráno první mše sv., po ní hned druhá, pak ranní kázání, v 7 h. zpívaná ranní (matura), v 8 h. něm. kázání. V 9 h. bude sloužiti slavnou pontifikální mši sv. J. Em. p. kardinal arcibiskup, jenž dnes slaví výroční den nastolení svého za arcibiskupa Pražského (r. 1850); v 10 h. bude slavnostně kázání české, o půl 12. pak poslední mše sv. Odpoledne ve 4 h. budou slavné nešpory, po nich kázání, pak průvod na náměstí k soše bl. P. Marie bez poskvrny počaté a posléze v chrámu Páně požehnání s nejsv. Svátostí. Po celý oktáv bude na každý den v 10 h. zpívaná mše sv., odpoledne pak o 4 h. nešpory a v 6 h. litanie a požehnání. Ve čtvrtek dne 22. t. m. ukončí se osmidenní slavnost nešporami o 4 h. odp. a chvalozpěvem „Te Deum“. — V neděli 18. t. m. bude v témž chrámu za příčinou narozenin J. Vel. císaře pána sloužena zpívaná mše sv. v 11 h.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati od 18 — 21. srpna u nejsv. Trojice na spálené ulici, od 22 — 25. u Karmelitek či Barnabitek na Hradčanech.

— Z kníž. arcib. konviktu. Na školní rok 1872 bylo do ústavu přijato 62 chovanců, z nichžto jeden, Pallek Rudolf, žák III. třídy, dne 17. března zapálením plic v Pánu skončil a jiný vystoupil. Mezi pozůstalými 60 bylo 7 žáků třídy osmé, kteří všickni podrobili se zkoušce maturitní s dobrým prospěchem. Z ostatních 53. obdrželo

10 chovanců vysvědčení první třídy s významáním; 7 rovněž výborných žáků vřadeno v lokaci do 10; mezi 10 a 20 obdrželo místa 12; mezi 20 a 30 vřadeno 12; mezi 30 a 40 umístěno 9. Dva obdrželi vysvědčení druhé třídy a odešli; jeden pro nemoc nemohl se podrobiti zkouškám. —

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci červenci 106 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů; letos již 852 osob. —

Z Vratislavi. (Církevní poměr hrabství Kladského.) Před nedávnem rozšířily mnohé listy zprávu, že v Kladsku, které hrabství od pradávných časů patřilo k zemím koruny české a v církevním ohledu vždy přiděleno bylo arcidiecési pražské, připravuje se žádost k vládě pruské, aby působila k tomu, by hrabství podřídilo se církevně arcibiskupovi vratislavskému. R. 1742 postoupena mírem Vratislavským větší část Slezska i s hrabstvím Kladským Prusku, hrabství od toho času činí nerozdílnou část pruského Slezska, ale poměr církevní k arcidiecési pražské mírem Vratislavským nepřestal, nýbrž trvá až do dnešního dne. J. Em. nejdůst. arcipastýř náš dvakrát již hrabství svou návštěvou pocítil a sice v r. 1856 poprvé, po druhé r. 1868 a vždy na svých apoštolských cestách s nevidanou slávou a nelčenou radostí od věřících přijat byl. Na všech téměř místech ozývali se hlasové, kdyby možno bylo obyvatelům častěji J. Em. spatřiti, ano i nekatolíci za velikou čest si pokládali, že mohli primasa království českého uvítati. Časem svým pobyt J. Em. v Kladsku i v těchto listech popsán a vylíčen byl dopisovatelem z Kladska.

Proto svrchu řečená zpráva pravdě nepodobná se býti zdála. „Neue Gebirgs- Ztg.“ podotýká nyní ku zprávě té, že v Kladsku o připravování žádosti takové nikdo ničeho neví, ba že v této věci nikdo ještě na žádost ani ve snách nepomyslel. List ten vychází v Kladsku.

Jest prý ovšem zvláštní poměr, že hrabství kladské ležící ve Slezsku ve věcech církevních podříděno jest arcibiskupu pražskému, kdežto arcibiskupská diecése vratislavská zasáhá opět na některých místech do Moravy a jí některé krajiny rakouské podříděny jsou. Výměna nemůže tak snadno se učiniti, neb arcibiskupovi vratislavskému náleží též statky na půdě rakouské, které by se dříve vykoupiti musely. Mimo to obyvatelé Kladští nepomýšlejí, jak již svrchu řečeno, zrušiti svazek historický, který je od pradávných časů ku pražské arcidiecési víže.

Z Říma. 21. července podáno sv. Otci v síni konsistorní za příčinou 26. letého nastoupení panování jeho blahopřání úředníků bývalé stráže papežské. Po přiměřeném oslovení, promluvil papež k deputací vyslané v tato slova: Mimo adresy jiné dostala se na stupně trůnu náměstka Kr. i adresa Vaše, strážců veřejných, ústavu to, jehož úlohou hlavní jest zevnější řád udržovati, společnost před všelikými nepořádky chrániti, a zločiny trestati. Ústav Váš přivádí mi na mysl událost, Váš nad míru se týkající, která kdys před 22 neb 23 sty lety se sběhla. Za onoho času vládl v Israeli král, kterýž Duchem sv. nadšen mnoho knih sepsal. V jedné z knih jeho dočítáme se také o svaté panně, která provdávši se za muže, vydala se jedné noci z domu do města, aby miláčka srdce svého hledala. I chodila samotinká po městě té doby opuštěném, bedlivým okem pátrajíc na vše strany, kde by chotě milého zahlédla. *I nalezla strážné oko bezpečnosti.* Otázaná odpovídá strážní, koho hledá.

Bývalo tenkrát ve městech bezpečno a jisto, proto mohla paní v noční době samotna ulicemi kráčet.

Kniha, v níž toto vylíčeno a v níž o mnohých jiných podrobnostech zmínka se činí, nevypravuje nám výslovně, že by onoho času zlodějů nebývalo, z čehož ale přec na veřejnou bezpečnost vzornou souditi můžeme.

A přec bylo tam věcí, které mohly ukradeny býti hojnost; neb ve městě bydlel *bohatý král*, jemuž jistá královna mnoho zlata, drahokamů a jiných vzácných věcí byla přinesla.

Vy jste nástupci oněch strážníků, o kterých velemoudrý král nám vypravuje, vás dali na odpočinek, aby jste byli pozorovateli nečinnými všeho toho, co každý den před očima Vašima se děje. Já toho nevidím, čtu však o tom. Tak čtu, jak výběrci daní pokladnu oloupil a utekl, *nenaleznuv oka strážného*, jiný opět zpronevěřiv peníze jemu svěřené zmizel, *nenaleznuv oka strážného*, i čtu dále jak zloději vloupavše se do skladů nádherných pobrali, kde co našli, a nenalezli *oka strážného*.

Avšak někde přec ukázalo se *oko strážné*, bylo to kdysi při nějakém sročení lidu na náměstí, jevílo se při něm *smýšlení republikánské* povážlivé, tenkrát pohlíželo oko strážné lhostejně ke všemu, co se kolem něho dalo, ano zdálo se spíše jakoby volný průchod zjevů těchto střežilo a hájilo. Co činiti nám *třeba* jest vůči dějům doby naší? Zdaž uvážili jste kdy otázku tu? Modliti se nám káže, ano modliti se, opakuji, aby nám Pán pomocí svou přispěl. —

Od lidí tohoto světa nelze nám pomoci se nadíti — každý okamžik dotknouti se nás může ruka všemocného Pána; nezbývá nám ničeho jiného nežli modlitba, aby to byla ruka milosrdná, která by nás všech těžkostí zbavila, bezbožných odstranila a dny pokoje a míru nám opět navrátila.

Co se mne týká, přiznati se musím Vám, že jest nejvroucnějším přáním mým dny žití mého v pokoji a klidu duchovním zakončiti. Tím jsem jist, že dnové ti nastanou. Kdy a jak se to stane, nemohu pověditi, ale *jistotu* chovám v nehlubším nitru svém, neboť posiluje mne v tom vědomí, že po celém světě modlitby se vysílají k nebesům, že celý obor zemský se *kryje* oděním důvěry pevné, že věc spravedlivá, věc pravdy a náboženství si vítězstvím se nemine.“

Taký duch vane skoro ze všech promluv, jež sv. otec k rozličným deputacím mívá. Povšimněmež sobě ještě hlasů veřejného mínění, jakého posouzení u nich řeči ty docházejí. Uvádíme čtenářům list arciliberální, svobodných zedníků „*Gazzetta di Italia*.“ Hned na první stránce přináší dotýčný list ostrý článek proti papežství, jež z francouzských novin „*Siccle*“ otiskla, přečtemež si ale na stránce třetí, jaké svědectví též list promlouvám papežovým vydává:

Uvádíme doslovný překlad:

„Od 20. září 1870 uvězněn ctihodný stařec následkem zásady, jíž se pevně drží, ve zdech vatikánských. Od onoho dne až po tuto chvíli nespustil se stařec zásady své důvěruje pevně ve svou věc, ano co více vytrvalým a stálým jeví se každý den veškerému množství, které zásady jeho se přidržuje a mluví k němu s výmluvností nevystihlou, se zápalením přesvědčující síly slov svých, čehož mu nejurputnější protivníci jeho upříti nemohou. Tento stařec opuštěn ode všech mocností světských neklesá na mysl, ano což více slovy a příkladem svým povzbuzuje k cíli jistému stranu svou, čímž jenom málomyslnost a bázeň u protivníků vzbuzuje. — Co platno zakrývati to? Nechmež hodnotu zásady jeho stranou.

Nade vši pochybnost vztýčeno jest, že stařec ten zásady se drží, k níž milionové se přiznávají, onť zástupcem, k němuž milionové zraků svých upírají.

Papež promluví slovo a vše poslouchá slova jeho. „I tážeme se,“ pokračuje *Gazetta*, „můžeme s naší strany něco podobného vedle toho postaviti? Imy se držíme zásady pevné avšak kde, kdy a kým může tak mocně hájena býti jako papežova? Co můžeme v Římě, sídle to naší vlády naproti Vatikanu

do boje postaviti? Násilnou, nemravňí moc a moc násilná brává rychle za své.“ *Tak píše list svobodných zedníků!*

Z Italie. Slavný vjezd nového arcibiskupa do *Reggia*, residenčního města podobal se právě vítězoslávě. Jelikož obyčklý průvod, jenž za podobnou příčinou obyčejně se konává, policií zakázán byl, jel arcibiskup z přístavu přímo do kostela v povoze. Leč těžko bylo věrnému lidu zabrániti, aby odanost svou milenému pastýři neosvědčil. V den příchodu jeho v pondělí dne 10. července scházel se lid u velikém počtu u přístavu. S tíží bylo jest arcibiskupovi vstoupiti do vozu pro veliký zástup lidí, každý chtěl se k němu přiblížiti, aby mu ruky polibiti mohl. Na cestě od přístavu do kathedrály dostoupilo nadšení svého vrchole, mohutní hlasové unešeného obyvatelstva rozráželi vzduch, šátky mácháno; kamkoli jsi jen popatřil, dešť kvítí lil se na povoz, v němž arcibiskup seděl. Hlasý: „Sláva arcibiskupovi! sláva papeži Piovi IX., sláva katolické církvi!“ neměly konce. Povez arcibiskupův silnou stráží bezpečnosti a městskými gardisty provázen, volným krokem skrze davy lidu cestu si raze, pohyboval se zvolna ku předu. Arcibiskup opustiv před portálem vůz, byl lidem do kostela takřka nešen, kdež přioděn biskupským ornátem odbýval ceremonie dle rituálu. Pak zapěno *Te Deum* s průvodem celého orchestru. Na to promluvil vrchní pastýř k shromážděnému lidu, po kterémž řeči udělil požehnání.

Turecko. Jak se nakládá s křesťany v Bosně, o tom vypravuje se opět následující událost: Jistý turecký úředník v Banjulace chtěl si vzíti za otrokyni manželku jistého Alaje Begoviče. V tom mu ovšem překážel křesťanský manžel. Úředník věděl si snadno pomoci; poslal jednoduše tři turecké vojáky, nizamy, do domu Bogičova, kteří ho také zavraždili. Jednalose ještě o někoho, na koho by se ta vražda dala svést. Bez dlouhých rozpaků zatknut byl kněz Jovica i se svým otcem. Tento umřel v žaláři, Jovica byl oběšen. Vojáci prozradili později celou věc, avšak úředník dosud zůstal na svém místě a také asi zůstane!

Vždyť zabil jen dva lidi a koran praví že čím více gjaurů (křesťanů) pravověřící pobije, tím bezpečněji dostane se do nebe. Proto ale zůstávají Turci v očích evropských „státníků“ a velebitelů zástupci vzdělanosti na východě!

Asie. Hlad v Persii zuří doposud, ano nachází se nyní takorba na vrcholi svém. Již není ničeho, co by za pokrm se hodilo;

cholera zmáhá se v zemi a rozšiřuje se za hranice. Ani divoká zvířet nenalezají potravu, o čemž svědčí, že před měsícem vyhladovali vlci navštívili hlavní město Ispahan, kdež několik hladem zmořených lidí v pravém smyslu slova na kousky roztrhali. — Letošní žně, jež co nejdříve počnou, vzbuzují v okolí Ispahanu nejlepší naděje, poněvadž minulou zimu veliké sněhy napadaly a dešť z jara neustále trval.

Hlad v Persii následkem přílišného vedra vyžadoval ohromných obětí, tisíce a tisíce Peršanů zhytnulo hladem, neb následkem nakažlivého moru, který po hladu povstal. Zároveň se zvěstuje ze Syrie radostná zpráva, že mnoho tamnějších mohamedanů přestoupilo ku věře katolické — jak to sám anglický konsul stvrzuje.

Z Ameriky. Washington. (Bancroft o Jesuitech). Se všech stran slyšeti jakýs ruch o Jesuitech: jedni je vychvalují, poslouchají rádi jejich kázání, posílají děti své do jich škol; jiní opět je haní, tupí, podezřívají a vyhánějí. Jak a proč se to děje s řádem Jesuitů v Německu a v Itálii a snad brzy i jinde následovati bude, není žádného tajno, kdo zná řídicí osoby těch států. Na opak se děje ve Spojených Státech, kde jest dovoleno býti členem řádu tovaryšstva Ježíšova, a kde majetek řádu od státu tak chráněn jest jako kteréhokoliv jiného občana. Na blízku hlavního města soustátí amerického, Washingtonu, mají Jesuité pilně navštěvovanou školu; při zkouškách bývá i president soustátí, nynější general Grant přítomen, tak jako dříve nechyběl nikdy předchůdce jeho Johnson při zkouškách těch. Lord Northbrook v Kalkutě (v Indii) vyslovil Jesuitům svou úplnou důvěru a povzbuzoval je, by v blahodárném působení jen pokračovali a lord Northbrook jest — místokrálem indickým.

Mezi dějepisci soustátí amerického prvního místa zaujímá Jiří Bancroft, který velmi důkladná a obsáhlá díla o dějinách své vlasti vydal, ministrem námořstva a vyslancem americkým v Londýně jeden čas byl, nyní pak jest vyslancem soustátí u dvora německého v Berlíně. Ačkoliv protestant, přec nemohl pravdu zapřítí a pocítil Jesuity největší chválou ve svém dějepisu. Některé úryvky z tohoto díla dle angl. vydání z r. 1861.

„Kdy hledal který Jesuit — dí v d. II. str. 791 — svůj vlastní život zachrániti, když se jednalo o to, jen jednu duši spasiti.

Hned po založení tov. J. byli misionáři jeho takovým hrdinským duchem nadehnuti, který každému nebezpečí vzdoruje a každou obtíž na se bere a až do nejzazších končin

světa jde. Oni přinesli znamení kříže na ostrovy Molluky, do Japonska, Indie, Thibetu, Cochinchiny a Číny. Oni se vedrali do Aethiopie a až do Abyssinie; zřídili missie u Kafrů; v Kalifornii, na řece Maranonu, v rovinách Paraguayských přivedli nejdívočejší barbary ku vzdělanosti křesťanské. (II. 782.)

„Dějiny jejich prací stojí ve spojení s počátkem každého slavného města Ameriky; žádný cíp země nebyl oplaven, žádná řeka propátrána, kde by nebyl Jesuita cestu ukázal.“ (II. 783.)

„Jakému nemilosrdenství jak od přírody tak od lidí byl každý misionář vystaven mezi pohany! On vzdoruje krutosti ponebí, brodí se vodou a sněhem, pracuje bez přestání, jest v nebezpečí bez potravu zůstatí, bez lože si odpočinouti, svůj život v rukou nositi, ba raději denně a častěji za den sebe vystaviti v nebezpečí, přijíti do otroctví a se podrobiti smrti sekerou, mukami, ohněm.“ (II. 805.)

„Často se mluvilo o zhoubném vlivu Jesuitů na státy a zvláště o jejich nesnášlivosti. Patrně musela by se ta jejich povaha ukázati tam nejvíce, kde jsou jediní řídicí duchovní správu katolíků.

Tak to bylo se státem Maryland v jeho počátcích. Toliko Jesuité doprovázeli lorda Baltimore a jeho soudruhy, kteří (1729) před anglikánskou nesnášlivostí hledali útulku v dalekém západu. V šesti měsících zmohla se kolonie Maryland více, než Virginie za tolik roků. Paměti hodná jest ústava Marylandská. Každá jiná země měla zákony k pronásledování jinověrců, než Maryland ne. Přísaha guvernéra (nejvyššího dočasného ředitele) ale zněla: „Ani já sám ani jinými, ani přímo ani prostřednictvím někoho jiného nebudu obtěžovati žádného pro jeho náboženství, kdo vyznává víru v Ježíše Krista.“ Pod mírnými zákony a při dobročinnosti Baltimorově zkvétla brzy smutná poušť čilým životem a příčinností šťastných osadníků; římská katolíci, jenž zákony anglickými byli utiskováni, byli jisti, že v Marylandu tichý naleznou útulek, a i protestanté byli tu chráněni před nesnášlivostí protestantů. To byly ony krásné úkazy, s kterými provincie Maryland v život vešla. Její dějepis jest dějepisem dobromyslnosti, vděčnosti a snášlivosti.“ (I. 188.)

„Arciť že za tak velikomyslnou snášlivost katolíků (pod vedením Jesuitů) ke protestantům tito ne velmi hezky se odměnili; nebo — dí Bancroft (II. 717), — v zemi, kterou katolíci protestantům otevřeli, byl katolický osadník jediný obětí nesnáše-

livosti anglikánské,“ a katolíci, zejména Jesuité byli brzy v Marylandu utlačováni a pronásledováni.

A jak vykládá Bancroft o Jesuitech, právě tak jim vsi chválu, jak si ji zajisté jen zasloužiti museli, vzdává i anglický dějepisec Macaulay, a slušno povšimnouti si svědectví podaných od protestantských dějepisců těchto, ničím zajisté Jesuitům nevážaných, proti hrozným naježdům, které jen slepá zašť a nevědomost proti onomu řádu do světa hlásá.

Paběrky.

Jistý francouzský šlechtic, pocházející ze vznešeného a bohatého rodu, chtěl od útlého mládí svého spatřiti zemi, ve které se Spasitel narodil, ve které žil a vykoupil lidského pokolení na dřevě kříže dokonat. Navštívil tedy místa sv., byl na Golgothě i v Betlemě, v Nazaretě i u Jordanu, ve kterém se umyl vodou, kterou Spasitel byl křtěn. Opouštěje zemi zaslíbenou, umínil si cestovati též do Arabie a Egypta. V Arabii přišel k místu, na kterém krátký čas před tím svedena byla mezi dvěma kmeny krvavá seč. Mrtvolky byly rozházeny po poli, draví ptáci slavili hody na nich, místo bylo opuštěné a hrozné. Panovalo ticho, které přerušováno bylo jen nepřijemným krákoráním dravců. Brzy zaslechl šlechtic sténání umírajícího, spěchal v stranu, odkud vycházelo. Náčelník leží tu v krvi, oči má polootevřené a zápasí se smrtí.

Milosrdenstvím jsa hnut, praví šlechtic sám k sobě: „Nechci jej zde nechat zahynouti v bídě, chci ho vzkřísiti, snad má doma ženu i děti, které pro něho plakati budou; nechť se k nim vrátí a dlouho ještě s nimi se raduje.“ Na to vyňal láhev z vaku svého, ve které se nalezala směšenina vína, balsámu a oleje, pomazal rány náčelníkovy; prikryl raněného vlastním pláštěm a čekal trpělivě, až by se ze mdlob probíral. Sotva že Arab — tak blízký hrobu oči otevřel, cizinec ošetřovatele u sebe spatřil, užasnut zvolal: „Kdo jest ten šlechetný muž, který mne opět k životu povolal? Kdo jest to, a co žádá za odměnu?“ „Ničeho“ odpověděl šlechetný francouz, „ničeho nezádám za to, ubohý cizince, než abys jej co přítele objal.“ Po těchto slovech se naklonil, aby Araba obejmul. Jedva však Arab seznal, žeť to křesťan, křečovitě se vzhoupiv křičel: „Jak? ty nevěřce, ty ještěřelí plemeno! Tys mne osvobodil, nuže vezmi odměnu za to!“ Pak vrazil křesťanu, který milosrdenství mu prokázal, dýku, již za pasem skrytou měl, hluboko do srdce. Lito-

stně obracel své oči šlechetný křesťan ku Arabovi nelidskému — neproklínal jej — ne — podáváje mu ruku sklesl mrtev k zemi.

Hle tak učí Kristus Pán, hle tak učí Mohamed.

Literární oznamovatel.

— „Proč a kterak máme zdraví dítek šetřiti?“ Učitelům a rodičům českoslovanským k bedlivé úvaze podává Josef Klika, profesor na reálných školách v Pardubicích. S 22 vyobrazeními. Nákladem vydavatelovým, v komisi kněhkupectví L. Kobra v Praze. Str. 90. Cena 50 kr. r. č.

— „Nikolauův Dějepis český v obrazech“ pro českoslovanskou mládež na školách národních. Druhé opravené a rozmnožené vydání. S obrazem titulním, 30 vyobrazeními a chronol. přehledem dějin. Nákladem vydavatelovým v komisi kněhkupectví L. Kobra v Praze. Cena 40 kr. Str. 180.

— „Společenský Zpěvníček“ pro mládež. Nákladem kněhkupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně. Cena 10 kr. r. č. Str. 46, písní 50.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Josef Růžička, k. ze Sázavy za koop. u Nejsv. Trojice v Praze;
- p. Jan Plzák, k. z Plánu za koop. k sv. Jindřichu v Praze;
- p. František Honomichl, (neom.) za koop. do Chyše;
- p. Jan Hlasivec, (neom.) za koop. do Podola;
- p. Václav Sedláček, (neom.) za kapl. na Sázavu;
- p. Jan Vlk, (neom.) za kapl. a katechetu v Plánu;
- p. Václav Hedvík, (neom.) za kapl. do Ledče (Ledetz);
- P. Anselm Hofmann, z řádu bened. za koop. u sv. Markéty v Břevnově;
- P. Christin Plodek, z řádu bened. za adm. v Podčáplích

V biskupství Litoměřickém.

Vyznamenán jest:

- p. Frant. Musil, admin. in spiritualibus v Hrubém Jeseníku, obdržel právo synodalit.
- Ve správě duchovní ustanovení jsou:
- p. Petr Štrnad, prvofarář v Záboci, za faráře v Cečelicích;
 - p. Jan Grünert, k. v Merunicích za adm. v Libčevsi;
 - p. Cyril Putz, zpovědník v dominik. konventu v Litoměřicích do Uherského Brodu;
 - P. Innocens Šmeykal, člen domin. konventu pražského, za zpovědníka a kazatele do Litoměřic.

➤ Příští číslo bude se vydávati dne 24. t. m.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-I.

Expedice:
řkat. kněhupectví
B. STÝBLA
na sv. Václavském
náměstí, č. 786—II.
Nedobrá čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupectvích
Celor. 2zl. 50kr.
polor. 1zl. 30kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 1zl. 55kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídně činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

ÚVAHY

na svátky svatých a světic Božích.

I. Na den sv. Augustina, biskupa a vy- znavače Páně. (28. srpna.)

Svatý Augustin byl od své matky sv. Moniky sice bohabojně vychován, nicméně jsa k tělesnosti náchylen, byl ve společnosti lehkovážných jinochů stržen do proudu mnohých hříchů, kterých se však pomocí Boží konečně zhostil. Těžký to byl boj, avšak s milostí Boží Augustin zvítězil, tak že z nevěřícího učence horlivým kajicníkem, služebníkem Božím, biskupem, učitelem Církve a velkým svatým se stal.

1. Nám všem křesťanům jest jako sv. Augustinovi, musíme bojovati proti hříchu. Víme, jak píše sv. Pavel, že zákon panuje nad člověkem, dokud živ jest. — Víme, že zákon jest duchovní, ale my jsme tělesní; ne co chceme, to činíme, ale což v nenávisti máme. (Řím 7.)

My často hřešíváme, zákon Boží rozličným způsobem přestupujeme, protože žádosti zlé dostatečně nepřemáháme. — Jak často slibovali jsme Bohu, že se všech hříchů vystříhati chceme a opět a opět jsme klesli. Z toho zajisté poznáváme, jak velice, jak úsilovně proti hříchu bojovati třeba. Sám nebeský Mistr napomíná nás řka: „Duch zajisté hotov jest, ale tělo nemocno.“ (Mat. 26, 41.) a sv. Pavel se přiznává v psaní ku Galatům (5, 17): „Tělo žádá proti duchu, duch pak proti tělu.“ Tedy boj, tuhý boj nás očekává. „Synu, připrav duši svou k pokušení.“ (Sir. 2, 1.)

2. Jak si pomůžeme k vítězství? Jak musíme bojovati, abychom šťastně bojovali a zvítězili?

a) K vítěznému boji třeba především upřímné vůle, že chceme vždy horlivě plniti vůli boží, které věci jsou pravé, poctivé, spravedlivé (Fil. 4, 8). Víme ovšem, že majíce dobrou vůli před hříchem nejsme bezpečni; tím více ale klesá v pokušení, kdo ani upřímné vůle nemá, že chce věren zůstatí ctností. Kdo si pevně neumíná, že chce srdce své čistě zachovati, pokorně, svorně, pobožně a spravedlivě živ býti, snadno bude při každé příležitosti proti těmto ctnostem jednati. Pakli ale dobrou, upřímnou vůli chovati budeme v srdci svém, máme vedle pomoci Boží nejlepší, nejjistější ochranu proti všelikým hříchům. „Synu, stůj v spravedlnosti a bázni.“ (Sir. 2, 1.)

b) Při dobré vůli nemálo prospívá v boji proti hříchu, když si v čas pokušení nějakou příhodnou výpověď písmo svatého neb sv. otců na mysl, na paměť uvádíme.

V pokušení proti čistotě pomněte na slova Spasitelova: „Blahoslavení jsou čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou.“ (Mat. 5, 8). — Když se pycha ozývá, recete: „Bůh se pyšným protíví, ale pokorným dává milost.“ (Jak. 4, 6) Pakli vás srdce k hněvu popouzí, pravte: „Blahoslavení pokojní, neboť oni synové Boží slouti budou“ (Mat. 5, 9) a j. v.

c) Dále uvažujte slova Kristova: Příklad zajisté dal jsem vám, abyste jako já jsem činil, i vy činili. (Jan 13, 15) Učte se tedy od Krista zvlášť tichosti a pokoře. Také příklady svatých, zvlášť patronů svých čtěte, uvažujte a následujte. Sv. Jakub píše (5, 10): „Bratří, za příklad práce a trpělivosti vezměte si proroky, kteříž mluvili ve jménu Páně.“

d) K šťastnému boji proti hříchu napomáhá, když se umíme přemáhati a tělo své krotiti. Také v dovolených věcech učte

se přemáhati; nebo kdo smyslu svých ne-
umí moudře na uzdě držeti, sotva dovede
se proti hříchu ubrániti. Proto, když se kř.
postíte, činite to s tím úmyslem, abyste se
cvičili v zapírání sebe a spůsobni byli k
všelikým ctnostem a dobrým skutkům, které
většího ještě požadují přemáhání. „Nejmí-
lejší, prosím vás se sv. ap. Petrem, abyste
jakožto příchozí a pohostinní zdržovali se
od tělesných žádostí, kteréž bojují proti
duši.“ (1. 2, 11.)

e) Konečně i modlitba křesťana posvě-
cuje a síly mu dodává, by přemáhal zlé žá-
dosti a tělo duchu podrobil. Proto mějte za-
líbení v modlitbě; k ní zvlášť v pokušení
bežte útočiště. „Bděte a modlete se, abyste
nevešli v pokušení.“ (Mat. 26, 41.) Modlitba
bude srdce vaše pobádati k ctnosti a chrá-
nití vás hříchu.

3. Blaze pak nám, pakli jsme v boji
proti hříchu zvítězili, nebo srdci našemu se
dostane pokoje a jistoty božského zalíbení
jako sv. Augustinu, který teprv v Bohu od-
počinutí a pokoje nalezl. Abyste si pak
m. br. a s. boj proti hříchu tím více usnad-
nili, pomněte, že vám po vítězném boji dá
Pán jako sv. Augustinu a všem svatým ko-
runu věčné slávy. „Kdo setrvá až do kon-
ce, spasen bude.“ (Mat. 24, 13.)

II. Na den stěti sv. Jana Křtitele. (29. srpna.)

1. Pravda plodí zášť. Toho zakusil také
sv. Jan Křtitel. Herodes mu přál, rád ho
slýchal a podle toho činival. Jak ale hlásal
Jan pravdu: „Nesluší tobě mít manželky
bratra tvého,“ (Mat. 14.) ztratil přízeň krá-
lovu, ježto ustydl a že Jan nechtěl zavřítí
úst svých, byl zavřen do žaláře. Žena He-
rodias vzplanula záští a neustala, až hlava
Janova padla, protože i jí mluvil Jan pra-
vdu. Mnoho jest ve světě lidí, jimž říci se
může: „Nesluší tobě,“ ale řci jen někomu
tato dvě slova, je po přátelství. Jsi tak
dlouho milým, dokud chválíš, dokud licho-
tíš, dokud si nevšímáš chyb bratrových;
sotva vyřkneš upřímnými slovy pravdu, na-
pomenutí, pokárání, veta po vši lásce, upadl
jsi v nemilost. Avšak — lépe pozbytí pří-
tele, než státi se nevěrným pravdě.

„Kaž slovo, nabízej v čas i ne v čas,“
píše sv. Pavel 2 Tim. 4, 2.

2. Neopatrná přísaha Janovi stála hla-
vu, a Herodesovi pokoj svědomí.

Chraňme se lehkovážného přísahání, ale
i nepředložených slibů. Raději neslibujme,
než abychom nedostáli slibu.

Nechťjme přísahati bez potřeby.

„Řeč vaše budiž: Ano, ano, ne, ne! a
co nad to, jest hříchem.“ Hříchem jest jme-
no Boží bráti nadarmo, neb druhé pří-
kázání Boží výslovně to zapovídá. Zvlášť
pak chraňme se přísahati křivě. Strašné jest
věčné pravdy užívati za prostředek ke lži,
Boha nejvyš pravdomluvného bráti za svědka
nepravdy. „Nebudeš křivě přísahati ve jme-
no mé, aniž poskvrníš jména Boha svého.“
(3. Mojž. 19, 12.) „Opět slyšeli jste,“ praví
sám Syn boží, že řečeno bylo starým: „Ne-
budeš křivě přísahati, ale splníš Pánu pří-
sahy své.“ (Mat. 5, 33.)

3. Dnešní den ukazuje nám nebezpe-
čenství tance. Kdyby byla dcera Herodiady
netančila, byl by Jan Křtitel nebyl stát.

Jak mnoho hříchů spůsobil jediný ples!
„Pros mne — zač chceš a dám ti,“ pravil He-
rodes k tanečnici, i přísahal, že, začkoli
prositi bude, dá jí, byť by i půl království
to bylo. „Zač mám prositi?“ táže se lakotná
dcera mstivé matěře své. A ona řekla:
„Za hlavu Jana Křtitele.“

Jaká to nelidská žádost při společném
plesu! Jaká to krutost, žádati uprostřed
radovánek smrt člověka! Bohužel, že i naše
radovánky vyžadují často těžší ještě oběti
— smrt duše! „Smích obrátí se v žalost a
radost v zármutek.“ (Jak. 4, 9.)

4. Z lidských ohledů svolil zženitý
Herodes a hlava člověka — ač byl mezi
všemi, co se narodili z ženy „největším,“
přinesena na míse, padla ženě v klín. Od-
vrat křesťane tvář svou od takové zloby,
nedávej místa hněvu v srdci svém; hněv a
msta sniží člověka dle obrazu Božího stvo-
řeného hluboko — až k dravému zvířeti.
„Blázen ukazuje hněv svůj.“ (Přisl. 12, 16.)
„Nebud kvapný k rozhněvání; nebo hněv v
lůnu blázna odpočívá.“ (Kaz. 7, 10.)

5. Jan umřel v žaláři co mučedník
pod mečem katovým, daďa svědectví pravdě.
O blahoslavená smrt pro pravdu!

„Jak blaze umírá,“ dí sv. Petr Dami-
ánský, „kdo časný život končí, aby žil na
věky!“ Kež by nám bylo práno tak umí-
rati! Připravujme se k smrti, jako se sv.
Jan připravoval — životem kajícím, svatým.
Jak kdo žije, tak umírá. Čiň každodenně
než ulehneš, poslední vůli. Hodina smrti jest
nejistá. Kdo by se byl nadál, že dnes při
hudbě uslyší Jan výrok smrti.

Ach, mnohým již tanečníra zvrhla se v
sín soudní. Již mnohý a mnohá z plesů od-
nešeni na lože smrtelné.

Když kráčíš do tanečny — člověče, i
tehďaz pamatuj — na smrt. Memento mori!

„Radujte se, však radujte se v Pánu.“ (Fil. 4, 4. srov. Řím. 15, 13.)

LII. Na den sv. andělů strážných. (První neděli v září).

Podle učení církve svaté máme anděly ctít, vzývat a následovat, zvláště pak svého anděla strážce. Tyté jsou k andělům naše povinnosti.

1. Andělé jsou pouzí duchové, stvoření s mnohými milostmi a dokonalostmi; oni jsou služebníci boží a konatelé jeho rozkazů; oni jsou vůdcové a ochráncové naši; proto sám Bůh nařizuje, abychom je měli v poctivosti ika: „Já pošlu anděla svého, kterýžby šel před tebou, ostříhal tě na cestě a uvedl na místo, kteréž jsem připravil tobě. Cti ho a poslouchej hlasu jeho.“ (II. Mojž. 23, 20. 21.)

To jest tedy pravý způsob ctít anděla, bychom jeho často pamětlivi byli, bychom se střežili hřešiti před ním, bychom pozorní byli na hlas svědomí, ježto od zlého zrazuje a k dobrému ponouká. Hlas svědomí — toť vlastně hlas anděla strážného. Na každém místě, v každém koutečku měj v poctivosti anděla svého strážného. Jak bys mohl se opovážiti činiti před jeho očima, zač bys se styděl před poctivým člověkem? „Jako ve dne poctivě chodíme.“ (Řím 13, 13.) „Snažte se, abyste poctivě chodili před těmi, kteří jsou v ně.“ (I. Tes. 4, 11.)

2. Musíme anděly vzývat za pomoc a přímluvu u Boha. Mnozí a mocní jsou nepřátelé našeho spasení, mnoho jest příležitostí a pokušení k hříchu ve světě; široká vede cesta k záhubě a mnozí kráčejí po ní; cesta však k spasení úzká jest a trnitá, brána těsná a nemnozí volí kráčet cestou touto. Než nejsme osamělí na té cestě k nebi vedoucí; Bůh nám dal co průvodčí a vůdce anděly, kteréž ovšem musíme za tuto ochranu prositi a vzývat. „Bude-li za něho anděl mluvit, smiluje se Bůh nad ním.“ (Job 33, 23. srov. Tob. 12, 12.). Zvláště pak v hodině smrti jest nám potřebí přítele, který by nás chránil a těšil v smrtelném zápasu a doprovodil do budoucího života věčného, a přítel ten nejlepší jest anděl strážný, který nás miluje od narození až do skonání našeho. —

3. Po smrti máme se podobat andělům. Avšak, kterak se budem podobat andělům, když v tomto životě jsme jim tak nepodobní hovicí tělesnosti, pýše a lakotě? Jak nepřemáháme ani svět, ani tělo, ani ďábla? Aby-

chom se pak andělům podobali, musíme je následovat:

a) Jako andělé neustále na tvář Boží patří, tak má i mysl i srdce naše stále býti u Boha v nebesích. „Obcování naše jest v nebesích, odkudž očekáváme Pána našeho Ježíše Krista“ píše sv. Pavel (k Filip 3. 20.).

b) Jako andělé stále a ochotně plní vůli Boží, tak i my stále a ochotně zachovávejme přikázání Boží, v nichž vůle jeho se nám oznamuje. „Buď vůle Tvá“ tak se modlíme; ale pakli sami vůli Boží neplníme — lichá jest modlitba naše. Ano, Pane, staň se ne má, ale Tvá vůle! V štěstí i v neštěstí, v životě i v smrti budiž útěchou moji to vědomí: že se děje jen to, co Ty chceš, co Tobě se líbí. „Jest-li že Bůh s námi, kdo proti nám?“ (Řím. 8, 31.)

c) Jako andělé v svornosti s Bohem sjednoceni jsou, tak i my v svornosti a lásce s Bohem i bližním svým spojení zůstávejme. „Může-li to býti, což na vás jest, se všemi lidmi pokoj mějte.“ (Řím. 12, 18. Ef. 4, 2.)

d) Jako andělé co ochráncové nás k dobrému vzbuzují, radí, vodí a sílí, tak i my spojenými silami k spasení bližního nápomahejme, učíce neumělých a radíce pochybujícím; podle slov i příkladu sv. Pavla řkoucího: „Všechněm všechno učiněn jsem, abych všechny k spasení přivedl.“ (I. Kor. 9, 22.)

e) Jako andělé jsou zvláště ochráncové dětí, tak i my oúčinkujme spolu s anděly na vychování mládeže. Zvláště vy rodičové a čeledínové nemluvte a nečiňte ničeho, čímž byste pohoršení dali malíčkým. „Běda světu pro pohoršení!“ Jediné slovo, jediná píseň může připravit dítě o poklad nevinnosti. „Nepotupujte malíčkých!“ Za našich časů stýská se na nezbednost mládeže; než hledejte rodičové hlavně u sebe příčinu toho. Kde otec stále se vadí, kleje, zlořečí, jak mají děti býti tiché, útulné a přívětivé? Buďte opatrní, netrpte v domě osoby nestoudné; běda vám, pakli vinou vaší neb opomenutím dětí vaše v záhubu upadly! Ale blaze rodičům, kteří děti své pro nebe vychovávají! Radost a požehnání bude jich až k hrobu provázeti! „Vyučuj syna svého a obcerstvi tě a dá rozkoš duši tvé.“ (Přísl. 29, 17.)

Zlé svědomí.

Znáš já hydry sedmihlavou,
smutný ona osud věští,
jako litá saň požírá
veškeré pozemské štěstí,

A kdy na své veselé rty
sladký kladeš kalich žití,
znáš ta hydrá v rajskou radost
jedu trpkého nalití.

Dobrého však nedotknou se
této hydry pohromy,
neb ta saň, jež radost sžírá, —
zlé to jesti svědomí.

A. V.

Lucia Cecilia Lactantia Firmiana

Spis

k Donátovi, Vyznavači,

*jakými smrtmi za své vzali pronásledovnické
církve.*

Z latinského přeložil a vysvětlil **J. N. F. Desolda.**

(Pokračování.)

19. Když se tak usnesli, vystoupili prvního května; na Konstantina všecko hledí; neměli o něm žádné pochybnosti; i vojsko i důstojnictvo, zvoleno a povoláno jsouc k tomu od rozličných plukův, k němu jedinému zraky radostně obracejí, jeho si žádají, jemu přejí. Bylot místo vyvýšené vzdálí od města asi tři míle, na jehož vrcholu i Maximian sám císařským pláštěm ozdoben jest: tam byl sloup s sochou Jovišovou. Tam se odebrali. Shromáždění vojska jest svoláno, v kterémž starý Diokletian oslovil vojíny spláchem říka: že jest již sláb a odpočinku si žádá po práci; pročez vládu silnějším odevzdává a jiné za Caesary stanovi. Všecko trvá v největším očekávání, co prohlásí. Tu náhle jmenuje Severa a Maximiana Caesary. Všecko jest udiveno! Konstantin stál u stolce vysoko; i myslí se, zdali se Konstantinovo jméno nezměnilo; tu Maximian před obličejem všech vztáhna ruku v zad postaví před ně Daja, Konstantina ponechav; Daja ihned ze sprostého oděvu svléčen a uprostřed postaven. Všecko se diví, kdo by byl a odkud; nikdo však se neodvážil odmlouvati, ano všickni věci tou novou a nenadálou polekáni byli. Dajovi pak Diokletian sám svůj císařský plášť svlékna, dal a učiněn opět Dioklem.⁴⁰⁾ Na to se odebrali a vysloužilý císař na voze ven odvezen a do vlasti své propuštěn. Daja pak nedávno od dobytky a z lesů byv povznešen, stal se ihned štítonošem, pak vůdcem, tribunem, Caesarem a obdržel k potření a pošlapání země výcho-

dní, neznaje ani správu vojenskou ani občanskou, a nemaje déle voditi stáda, ale veleti vojsku.

20. Když takto Maximian (Galerius) svou vyvedl a staré císaře odstranil, již se za jediného panovníka nad celým světem považoval. Neboť ač měl Konstantius před ním přednost, nicméně tím pohrdal, poněvadž byl i jemné povahy i slabého zdraví. Proto se domníval, že brzo umře, a byť i neumřel, soudil, že ho i přes moc snadno vlády zbaví. Neboť což by si počal, kdyby ho tři k odřeknutí se nutili? Sám měl pohotově Licinia, dávného v službě vojenské soudruha a důvěrného přítele, jehož radou se ve všech činech svých řídil; avšak Caesarem ho učiniti nechtěl, aby tím syna svého prohlásiti mohl; ale umyslí si později nazvati ho císařem a bratrem. Potud pak na úmyslu měl, že sám nejvyšší moc podrží, až by libovolně celého světa k prospěchu svému využil a pak proslavě se 20letým panováním sám se ho odřekl a na místo své posadil syna svého, tehdáž teprva divítiletého. A tak když by nejvyšší vládu měli Licinius a Severus, druhé pak místo po nich Caesarové Maximinus a Kandidianus, žádal si, aby takto nepřemožitelnou téměř hradbou stráženi jsa, bezpečen v pokoji stál své trávil. K tomu všechny jeho úmysly směřovaly; ale Bůh, jehož byl na sebe rozhněval, myšlení jeho zvrátil.

21. Dosah tedy nejvyšší moci, obrátil mysl svou k týrání celého okresu zemského, který si byl otevřel. Neboť vítěziv nad Peršany, mrav jejich ošemetník v římskou říši uvésti chtěl. Majít pak Peršané v svatém obyčeji, že se králům svým v úplnou poddanost vzdávají, a králové že jich jako otroků používají. Ten mrav od doby onoho vítězství beze studu vychvaloval; a nemoha jej zjevně přikázati, tak jednal, že sám lid o svobodu přiváděl. Nejvíce odjímal důstojenství a dával týrati netoliko vojenské desátníky, ale i představené měst, muže výtečné a velevázné, a to z příčin malicherných a obecných. Uznání byli-li smrti, hned tu stály kříže; pakli byl menší trest usouzen, byla tu pouta. Matky šlechtné a urozené dal si pro svůj harem uchvátiti; měl-li kdo bičován býti, tu stálo čtvero sloupů, k nimž nikdy žádný otrok nebyl uvázán. Což mám o jeho divadlech a hodech říci? Měl medvědy, velikosti i divokosti sobě velmi podobné, jež si byl po celý čas svého panování vybral. Chtěje si působiti kratochvili, dal si některého z nich jmenovitě přivésti a těm pak lidé předhození bývali ne tak k se-

⁴⁰⁾ Tak totiž slul než se stal císařem; odebral se pak do Salony v Dalmatsku, kdež soukromí žil byl až do r. 313. obíraje se zahradnictvím.

žráni, jako k vystřebání krve a když patřil, jak údy rozsápanými trhají, rozkošně se smával; a tak nikdy bez prolití krve lidské nestoloval. Kdož nestál v důstojenství, tím byl za trest — oheň. Takové smrti byli nejprve podrobeni — křesťané; stanovil zákonem, aby ti, kteří po mukách odsouzení jsou, levným ohněm byli upáleni. Když byli totiž přivázáni (ke kůlu), rozdělán jest jim pod nohama levný plamen a pálení jsou tak dlouho, až plocha nohy ohněm upečena od kosti odpadla. Na to se rozžaly pochodně a rozhořice se opět zhasnuty jsou, ale žhavé ještě k jednotlivým údům se přikládaly, tak že na celém těle nezůstalo místa zdravého. A co se to dělo, polévala se tvář (mučených) studenou vodou, dávalo se jim pít, aby hrdlo nevypráhlo a oni tak brzo ducha nevy-pouštěli; což se konečně stalo, když skoro po celý den celé tělo bylo popáleno a palčivost ohně až v utroby pronikla. A potom těla tak pečená na hranici upálena bývala, kosti pak sebrány a na drobno stlučeny a všecko do řek a moře metáno.

22. Čemu se tedy na mučenících křesťanských naučil, to pak obvykl prováděti proti všem vesměs: Neusuzoval žádného levného trestu; u něho nemělo místa ani vypo-vídání na pusté ostrově, ani zavírání do žalářů, ani uvrhování do lomů kamenných; nýbrž ohně, kříže, ltitá zvíř to byly u něho každodenní a lehké tresty. Domácí sluhové a úředníci trestání bývali kopím. Jednalo-li se o provinu hrdelní málo komu se dostalo jako z milosti odpravení mečem, leč kdoby si to byl svými dřevnějšími zásluhami získal, a považováno to dobrou smrtí. Lehčí nad to bylo, že výmluvnost potlačena byla, právní přátelé odstranění, soudcové buď vypovězeni buď povražděni. Umění a vědy považovaly se za zlé a zrádné a kdo se jimi vyznamenávali mezi protivníky a nepřátele počtení a prokletí jsou. Po zničení všech zákonů svévoli soudcův ve všech věcech puštěna uzda. A ti soudcové vojanští beze všeho umění a bez přísedících rozesláni jsou po krajích.

23. Avšak příčinou k veřejnému truchlení a všeobecnému zármutku stalo se odhadné sepsání berně po krajích a městech rozeslané: odhadní úředníci rozlili se přivalem na vše strany a zkoumali všecko; z toho strašný lomoz jako před nepřitelem všecko bylo jako v zajetí. Role se měřila až na hroudu; stromová a réví se počítalo, dobytka všeho druhu se sepisoval, lidstvo dle hlav se zaznamenávalo; lid městský i venkovský v města sháněn, tak že všecka námě-

stí plná byla zástupů rodin, poněvadž každý s dítkami i s čeledí se dostavil; tu se muky a biče ozývaly, synové před očima rodičů ukřižováni; nejvěrnější sluhové proti pánům svým na trapný potaz bráni, manželky proti manželům: a když to nic nespomáhalo sami, jichž se týkalo, mučení jsou, aby proti sobě udávali, a jsoucím bolestí přemoženým připsalo se, co neměli; žádný věk, žádný neuh tu neplatil za výmluvu. Nemocní a neduživci dávali se donášeti; vyšetřována tu léta⁴¹⁾ každého, u dítek připsáváno, u starců odjímáno. Zármutku a kvílení všecko plno. Co dřívější panovníci proti přemoženým po právu válečném dělali, toho tento proti Římanům a poddaným Římským činiti se od-vážil, poněvadž předkové jeho berni podrobeni byli, kterou byl Trajan vítěz uložil Dákům za trest, že neustále se bouřili.⁴²⁾ Po vykonaném odhadu placena daň z hlava tak si každý svůj život vykoupil. Avšak neuvěřilo se jedném odhadcům, nýbrž poslání jedni za druhými, jakoby více nalezti měli: a tak se pokaždé berně zdvojnásobila, ačkoli nic více nenalezali, ale dle libosti připisovali, aby se nezdálo, že na darmo poslání byli. Ale tak zatím dobytka ubývalo, lidé umírali, a nicméně i za zemřelé daň se platila, jakoby darmonedím život, ale ani smrt nebyla. Nezbyvali než zástupcové žebráků, od nichž se na prsto nic vzít nemohlo, jež byla bída a nouze bezpečny proti všelikému bezpráví učinila. Avšak milostivý panovník smíloval se nad nimi, aby nouze netrpěli; kázal je shromáždit v jedno a tak na lodičky naložiti a v širém moři utopiti. Tak milosrdný byl člověk ten, že o to pečoval, aby za jeho vlády nebylo žádných nuzákův. I překazil tomu, aby nikdo v přetvářené chudobě sousipy daní neunikl, množství bídných lidí proti všemu lidskému citu zahubě.

24. Již již se mu blížil soud Hospodinův a doba nastala, kde jeho posavadní štěstí roztáti a rozplývatí se počalo. Nebyl posud obrátil mysl svou k svržení a zahánění Konstantia, jsa zaměstnán těmi věcmi, které jsem právě vypsál, nýbrž očekával úmrtí jeho; nenadál se, že neumře tak brzo. Když pak

⁴¹⁾ Poněvadž daň z hlav platiti se počínala od jistého teprv určitého roku a v určitém taktěž přestávala; tak v Syrii u ženských od 12. u mužských od 14. roku až pak do 65.

⁴²⁾ Schvalně tu uvádí přemožené Dáky, národ v Zádunaji, poněvadž Galerius z toho národa pocházel, z místa, které po své matce Romule, Romulii nazval. Dákové byli dvakrát od Trajana podmaněni; r. 100 a opět r. 104. Král jich Decebal sám se usmrtil. Památka toho vítězství „sloup Trajanův“ trvá podnes v Římě.

uslyšel, že těžce stůně, poslal dopis, žádaje, aby mu poslal Konstantina syna svého, aby ho viděl, čeho prý si již dávno přál. Onen pak nijak to nechtěl. Neboť byl i mladíkovi často nástrahy strojí, poněvadž veřejně nic činiti se neodvážil, aby proti sobě nepovzbudil válku občanskou, anebo čeho se nejvíce obával, nenávisť vojska neroznítit: i chtěl ho pod záminkou cvičení a hry šelmám k rozsápání dáti. Alenadarmo; ruka Boží chránila mladíka toho a vytrhla ho z rukou jeho právě v syrchovaný čas. Neboť když mu na mnohé prosby nemoha ho déle zdržovati list s pečeti byl dal již na sklonek dne a přikázal, aby druhý den ráno ještě si pro nějaké rozkazy přišel a potom odcestoval, chtěl ho tím buď za nákou příčinou zdržeti, anebo před ním psaní k Severovi vypravit, aby ho jal. To však onen prohlédna hned po večeri, když císař už byl ulehl, pospíšil si odkvapiti a pobera na mnohých stanicích všechny koně obecné, tak mu unikl.⁴³⁾ Den na to císař, prospávaje schvalně až dopoledne, dal si ho zavolati; avšak uslyšev, že večera, hned po večeri kvapně odcestoval, rozhněval se zuřivě. Ihned kázal, aby jej obecními koňmi stíhali a zpět přivedli; když pak zvěstováno, že tu žádných není, sotva se hněvem pláče zdržel. Konstantin pak u všemožném spěchu dostihl k otci již umírajícímu, od něhož pak vojsku jsa odporučen, vládu přijal. A tak Konstantius na svém loži, jak si vždy žádal, u věčný odpočinek z tohoto života přešel. Ujma se vlády Konstantin nejprve křesťany k službě Boha svého osvobodil. Onť byl prvním, u něhož svatá víra veřejného uznání a potvrzení došla.⁴⁴⁾

25. Po několika dnech socha jeho vavířem ověncená přinesena jest zběsilé šelmě (Galeriovi). Rozpácel se dlouho, má-li ji přijmouti. Bylo na mále, že by ji byl i s mužem, an ji přinesl, spálil; ale přátelé ho od takové zuřivosti obrátili, pamatujícíce ho na nebezpečenství od vojska, kterému bez toho proti vůli neznámí Caesarové se vnutili; to by prý veskrze s radostí Konstantina uvítalo a se vši ochotností k němu přešlo, kdyby se ve zbroji okázal. Přijal tedy sochu jeho, ač velmi nerad a za to mu purpurový plášť poslal, na znamení, jakoby ho dobrovolně za soudruha v vládě přijal. Tak se mu již ú-

mysly jeho inátly, nebůt nemohl jiného nad počet určití si společníkem. Ale to umyslí, že Severa, věkem staršího, Císařem prohlásil,⁴⁵⁾ Konstantina pak nikoliv Císařem, jakož jím skutečně byl, ale Caesarem toliko s Maximinem nazývati velel, postavě ho z místa druhého na čtvrté.

26. Již se mu zdálo, že všechno jest v pořádku, co ho zatím nová zpráva došla, že totiž zeť jeho Maxentius v Římě císařem se stal. Toho pak obratu příčina byla takováto. Když si byl umyslíl svým opětným rozepisováním daní celý okres zemský téměř pohltnuti, až k té nesmyslnosti dospěl, že od této poroby ani lid římský nechtěl sprostiti. Již určil úřední odhadce, jenž by do Říma šli a lid sepisovali. Týmž pak časem rozpustil i tábor císařské stráže. Vojíni tedy někteří, v Římě táborem pozůstali, dosahše k tomu příležitosti, povraždili několik soudců, an lid pobouřený tomu rád byl. Maxentia císařským pláštěm ozdobili. Když to byl zvěděl (Galerius), byl z počátku tou novotou zaražen, ale příliš polekaný nebyl. Clověka toho měl v nenávisti, aniž pak směl tři Caesary ustanoviti; dosti měl na tom, že jednou učiniti musel, co nechtěl. Povolal si tedy Severa a napomena ho aby sám panování se ujal, poslal ho s vojskem Maximianovým k potlačení Maxentia; a vypravil je do Říma, kdežto vojíni oni přecasto velmi štědrě byli přijati, město to zachovati a tam život trávit si žádali. Maxentius, jsa si veliké své proviny vědom, ačkoli po právu dědičném vojsko otcovo na svou stranu převést mohl, nicméně mysle, že snad Maximian, téhož se obávaje, Severa v Illyrsku zanechá a sám se svým vojskem k potlačení jeho přijde, hlavně k tomu bleděl, jak by se hrozícího nebezpečí zbavil. Poslal tedy nachový císařský plášť otci svému Maximianu (Herkuliovi), an po odložení vlády v Kampansku trval, a po druhé jej Augustem nazval; ten pak dychtě po novotách, a poněvadž nerád byl odstoupil, rád přijal, co se mu podávalo. Severus mezi tím dál a dále táhna s brannou mocí k hradbám římským se přiblížil. Tu vojsko vztýčivši prapory, odtáhlo a přivrhl se k tomu, k jehož potlačení bylo přišlo. Což zbývalo opuštěnému, leč útek? Avšak přitáhl proti němu již i Maximianus uchopiv se znova vlády, před jehož příchtem onen do Raveny se utekl a s malým vojnův počtem se zavřel. Vida

⁴³⁾ Za císařů římských byly zřízeny na všechny strany říše stanice, podobny našim poštám, obyčejně na celý den cesty od sebe vzdáleny. V těch byla stála oddělení vojska s koni obecními, jenž sloužili obyčejně císařským úředníkům na jich cestách, k dopravení rozkazů vládních do dalších krajín a t. p.

⁴⁴⁾ V syrchu poz. 21.

⁴⁵⁾ Pyl rodem z Illyrie, druh a přítel Galeriov; Caesarem jsa prohlášen válčil (506) proti Maxentiovi; poražen a od svých vojnů opuštěn v Raveně zavražděn jest. (307.)

pak, že mu nezbyvá, než vzdáti se Maximianovi, učinil tak sám, a nachový plášť navrátil téměř, od něhož jej byl obdržel; čímž však ničeho nezískal, leč dobrou smrt, neboť porazanými žilami lehce umřel. Od té doby jal se Maximianus pronásledovati svůj lid. *Byl to lid, který se nikdy nezdal.*

27. Herkulius pak znaje zběsilost Maximianovu, domníval se, uslyše o smrti Severa, že hněvem roznícen na něho přitáhne a spoje se snad s Maximinem⁴⁶⁾ s dvojnásobní silou vojska, jemuž by odolati nebylo lze, při silném opevnění a mohutném i četných zástupů i všemi vojenskými potřebami opatření města, na něho uderí, odebral se do Gallie, aby Konstantina na svou stranu získal, navrhnal mu za choť svou mladší dceru. Onen (Galerius Maximianus) zatím sebrav vojsko vpadl do Italie a pokročil až k Římu nemaje v úmyslu, než senát zahubit, lid povraždit; avšak zavrženo nalezl všecko a opevněno. Naděje nižádné nebylo; vedrati se do města: obléhání bylo přetěžké, zástupů nedostatek; neboť uikdy nespátiv Říma, domníval se, že není o mnoho větší nežli jiná města, která znal. Tu počali někteří plukové zavrhovati zločin, že test zetě obléhá, a že římská vojska Řím opustila a k jiné vládě přešla. I již druží vojínové k odpadnutí se chystali. Tu když onen v pyše své ponížen jsa zoufalou myslí obávaje se osudu Severova, k nohám svých vojákův padna prosil, aby ho nevydávali nepříteli, tak dlouho, až je velikými sliby obměkčil. I dal se zpět bojácne na útěk, na němž snadno mohl potřen býti, kdyby ho byl kdo s malou částkou pronásledoval. Toho se obávaje dal vojákům na vůli, rozlíti se co nejširše a pleniti a kaziti všecko, tak aby žádná potřeby se nedostalo, kdyby ho kdo stíhal. Zpustošena tedy jest ta částka Italie, kam zhoubné ty zástupy se dostaly: všecko vyloupěno, ženy zhanobeny, panny przněny, mučení rodičové a muži, aby dcery, ženy, zboží své vyrazili. Dobytek bravří i tažní jako od nepřitele v kořist odháněn. Takovým způsobem se na své sídlo odebral, jsa druhým císařem Římským, nyní pak zhoubcem Italie, když byl všecko všude zpustošil. Vždyť se nepřitelem Římského jména hned prokázal tehdaž, když jméno císaře přijal, chtěl název říše změnit, aby místo Římské Dáckou slula. *Byl to lid, který se nikdy nezdal.*

28. Po jeho útěku když druhý Maximian (Herkulius) z Gallie přišel, sdílel vládu společně s synem. Avšak lid mladíka raději

poslouchal nežli starce, poněvadž syn měl prvně a větší moc, kterouž pak i otcí sdělil. Mrželo to starce, že nesměl dělati co chtěl, závistiv jsa synu závistí chlapeckou. I myslil na to, jak by vypudil jinocha, aby si jeho moc osvojil, což se mu snadno býti zdálo poněvadž na jeho straně stálo vojsko, které bylo od Severa odpadlo. I svolal tedy sbor lidu i vojska, jakoby o přítomných obecních nehodách pojednati chtěje. Když také o tom dlouhou řeč šířil, vztáhl konečně ruku k synovi říka, ten že jest původcem těch nehod, ten příčinou zlob, které stát trpí, a to říka s ramen mu plášť nachový strhl. Ten pak s vlečen s stolce horepádem skočiv a od vojska v ochranu vzat jest. Hněvivým pokřikem jeho polekaný starce, z města Říma, jako druhý Tarquin Kruť⁴⁷⁾ vyvržen jest.

29. Navrátil se opět do Gallie a pozdržev se tu krátký čas, odebral se pak k nepříteli syna svého, k Maximianovi Galeriovi, s ním o upokojení státu rokovati chtěl, opravdu pak aby ho pod záminkou smíření příležitostně zavraždil a vládu jeho si osvojil, jsa od svých, kdekoliv se octnul, zavržen. Byl tam i Diokles, nedávno jsa pozván od zetě svého, aby co prvé neučinil, nyní vykonal, vládu totiž u přítomnosti jeho na místě Severa Liciniovi⁴⁸⁾ vzdal. A tak se stalo u přítomnosti obou. Tak bylo na jednou šest panovníků.⁴⁹⁾ Když se tedy starému Maximianovi Herkuliovi úmysl nezdařil, umyslil třetí útěk. Odebral se do Gallie, pln jsa úmyslů zlých a nešlechtných, chtěje Konstantina Císaře, zetě svého a syna zetě svého⁵⁰⁾ obelstít, což aby se mu lépe zdařilo, odložil královský šat. Národ Frankův stál v zbraní. I přesvědčil Konstantina, an se ničeho zlého nenadál, aby s sebou nebral veškeré vojsko, že může snadno i s malým

⁴⁷⁾ Známý poslední z sedmi králův římských, jenž od lidu s vlády sesazen a z Říma vyhnán jest.

⁴⁸⁾ Licinius tento rodem z Dacie od Galerija (307) Caesarem prohlášen a v Retii (Tyrolsko-Stýrsko) a v Panonii (Uhersko) vládařem ustanoven. Stál s Konstantinem, s nímž r. 313. úkaz k uznání víry křesťanů vydal. 313 zasnoubil se s Konstantinovou sestrou Konstantií. Maximina přemohl u Adrianopole. Rozhněvav se s svatem svým, jal se pronásledovati křesťany, ale byl opět přemožen (314 a 323) jat a proti danému slovu na rozkaz Konstantinův zavražděn jest.

⁴⁹⁾ t. buď jako císaři (Augustové) anebo císařští náměstníci (Caesarové), a sice: Maximianus Herkulius, Galerius Maximianus, Maximin Daja, Konstantin, Maxentius, Licinius.

⁵⁰⁾ Konstantius měl totiž za manželku Theodoru, nevlastní dceru Max. Herkulia; Konstantin pak syn Faustu vlastní dceru téhož.

⁴⁶⁾ přijímá Daja, který potud na východě vládl.

počtem vojska nepřítele překonati; pravý však účel jeho byl, aby sám též vojskem vládl, jímž by onoho při skrovné jeho síle přemohl. Mladík mu uvěřil co zkušenému starci a poslechl ho co svého testě; dal se na pochod, zanechav doma vojska část daleko větší. Onen pak vyčkav několik dní, když se již domníval, že Konstantin se octlul v krajině nepřátel, náhle vezma na se oděv panovníka zmohl se pokladů a rozdával jich hojně, jak obyčej měl; lže o Konstantinovi, co se jemu samému brzo na to přihodilo.⁵¹⁾ Tomuto pak císaři zvěstováno na kvap, co se stalo; i navrátil se s čerstvostí neslýchanou. Odpůrce ihned náhle potlačen, nejsa ani ještě dosti opatřen; vojsko pak k svému císaři se vrátilo. Onen utekl a uzavřel se do Massilie. Císař přitáhl k městu a rozmlouvá s ním, an na hradbách stojí, nikoliv pak trpce a nepřátelsky, ale spíše prosebně se táže, co s tím chtěl? co mu scházelo? proč učinil, co nejméně jemu slušelo? ale onen zlořečil s hradeb císaři. Tu náhle za jeho hřbetem brány se otevřely, vojsko Konstantinovo vpuštěno. Postaven před vítězného císaře císař zrádný, otec nelaskavý, test nevěrný. Slyší výtku svých nepravostí; svlečen pak z pláště císařského a s pokáráním na živu ponechán. (Pokrač.)

Smutné posvícení.

Upomínka z let dětských.

Od kan. Jos. Ehrenbergra.

2.

Pavel byl vzdáleným příbuzným z matčiny strany, pocházel z rodičů nehodami schudlých, a sloužil v domě za staršího čeledína již na pátý rok. Nebylo při něm, co hany zasluhovalo a mohl v pravdě všem čeledínům za vzor býti. V práci poorní i domácí znal se výborně, o hospodářovo dbal jako o své vlastní, držel se doma, o kostel stál a o hospodu nezavadil leč tehdy, když jej otec několikrát do roku s sebou vzal, a útratu jeho na svůj řad psátí kázal.

Avšak při vši své řádnosti Pavel bez nepřátel a bez posmíváček nebyl. Domkáři, že jim z polí a z luk odnáseti bránil, spílali jemu závistníkům a pošklebně nazývali jej ostržím, on prý všady oči má, a přísněji nežli hospodář sobě vede. Chasa, co po

noci se toulá a daremnosti tropí, přezdívala Pavlovi peciválů a říkala mu dědek, an prý ve statku u kolébky sedá, kaše a rýmy se bojí, a tudy v noci hlavy z pelechu nevystřčí. Ba i ten žid na Pavla, že k němu pro tabák a na kořalku nechodil, ani shořů nedonášel, nemálo se durdil, mluvě o něm, že jest sprosták, kterýž se jen na cizého dře a sám ničeho neužije. Pavel věděl, jaká se o něm hude, ale pranic sobě z toho nedělal, potěšuje se tím, že špatní o hodného od jakživa se otráží, a že Pán Bůh psího hlasu neslyší.

Ovšem u lidí rozumných měl Pavel jednohlasnou chválu, a v domě vůbec za velmi mnoho platil. Otec, že ze zkušenosti věděl, jak pořádku dobrých čeledínů bývá, vážil sobě Pavla pro jeho výborné vlastnosti, a velmi laskavě i důvěrně k němu se choval. Matka pak, dokud možná, ještě více sobě Pavla vážila a jemu přála. Soudilať o něm, že jest chasník, jenž po celém panství sobě rovného nemá: a honosíc se jeho příbuzenstvím, říkala: „Chudoba cti netratí, u přítele na poctivost hled.“

Než vedle příbuzenství a všestranné zachovalosti ještě jiná byla příčina přízně, jižto Pavel od matky tou měrou se těšil. Klíčem k srdci mateřskému jsou děti. S přízní děcka také přízeň matky získáš. A Pavel, jda za dobrým svým srdcem, s maličkými výborně uměl. Býval ke mně vezdy velice laskav, mým nákresům na podlaze se divil, a děckým mým přáním tolik hověl, že pro to od otce žertem sám nejednou starým děckem nazván jest. Co jsem od Pavla míti chtěl, mohlo-li vůbec býti, vše po vůli mi učinil. Pletl mi biče, snášel hračky, dělal na koleně koníčka, ba i Prahu mi ukazoval: což záleželo v tom, že mne vysoko vyzvednul a sobě na hlavu posadil. Proto měl jsem Pavla po rodičích nejradš, a tudy také v příčině roboty u něho vysvětlení chtěl jsem hledati.

Že doba sklizení sen právě počínala, a přípravy k nastávající důležité luční práci se děly: zastal jsem Pavla pod kolníkem při špalku, an kosu k zejtřejší trávni sečbě naklepával. Přijal mne po svém způsobu velice laskavě, a z daleka vstříc mne volal, řka: „Teď mi jde pomoc! To se to bude naklepávat, když Pepíček bude u mne“. A hned potom nepřetržitě jal se povídati, co v dnech nejbližších při hospodářství díti se bude. „Přijdou sekáči,“ vykládal a znázorujícími pohyby řeč svou provázel: „přijdou na louku a budou ji kosami po strážovat; přijdou hrabačky a trávu poseče

⁵¹⁾ t. že by byl Konstantin od nepřátel poražen a potřen, jakož se pak jemu nenadálým návratem zefovým stalo.

nou budou obracet a sušit: seno pak svážeti budeme domů a nad kolníkem je skládat; a když s prázdným vozem pojedeme na louku, pojedje Pepíček s sebou — a hatou hat! za celý den se bude vozit.“

Z takové řeči vjela do mne veselka, že jsem poskakoval a v ruce tleskal, na robotu zcela zapomenuv. Poplesav po děcku, táži se maně: „Bude Jiřík také s námi jezdit a se vozit?“ —

„Bylo by zapotřebí, aby jezdil,“ dí Pavel a drobátko se zamračil. „Bude na pilno: a když jest pilno, jsou dvě ruce vzácné. Ale co — když musí na robotu.“

Slovem „na robotu“ protřela se mi pamět. Zpoměl jsem, proč jsem vlastně přišel a znamená, že Pavel zmíniv se o robotě, ještě více se zamračil, ptám se a řku: „Ty se také na robotu hněváš? Tatínek a maminka se též na ni hněvají.“

„To vím, že hněvají,“ zabručel Pavel. „Robota, psota holota! Kdož by se na ni, na mrchu, nehněval?“ —

„Ale Pavle!“ táži se znovu; „kde pak ona ta šeredná robota zůstává?“ —

„Uhnízдила se po celém světě,“ znělo za odpověď; „ale takto odbývati se musí na polích při panských dvorech. Lid usedlý i drobný, sedláci i domkáři musejí pánům zdarma pracovati: a takováto nucená práce zdarma nazývá se „robotou.“

Já porozuměl, nikoli však úplně. Celá řada otázek drala se mi na jazyk, jež tuto i s odpověďmi, na ně danými, kladu.

„Což, oni páni nemají koně a čeládku, aby sobě sami práci podělali?“ —

„Oh nemají — mají dost, ale jen tak pro parádu a pro pohodlí. Na práci ani nepamenu; a k čemu zpomínati, když se jim lid zdarma dřítí musí?“ —

„Že zdarma? To snad není možná! Vždyť u nás tatínek dělníkům platí, a maminka jim vaří.“

„I to ono jen tak mezi sprostými chodí. U pánů jest jinak: tam se pracuje bez platu i beze stravy.“

„A to ani trochu polívky nedají?“ —

„Dají — leda jazykové.“

„Buchtu také ne?“ —

„Leda pěstí do zad.“

„Ani placku?“ —

„Leda dlaní po hlavě.“

„Že to ale tak býti může?“ —

„To máš takovou spravedlnost na světě.“

„A jak, kdyby lidé pánům na práci nešli?“ —

„Nedopouštěj Bůh, aby komu takové pomyslení přišlo! Kdesi v kraji se toho

sedláci před lety odvážili, ale špatně pochodili. Dostali se do díry, potom na lavici pod drábovu lískovku: a když se ještě protivili, přišlo na ně vojsko.“

Mně naskočila husí kůže, a více věděti jsem již nechtěl. Ale Pavel rozhovořiv se, povídal dále a líčil robotu conejhorší metlu na obecný lid. Tehdy poprvé jsem slyšel, mnoho-li roboty na živnost otcovu vypadá. Bylo jí tři dni tažné neboli koňské, každého týdne, po celý rok: a tři dni pěší neboli ruční, rovněž týhodně, ale jen za půl roku, od svatého Jiří do svatého Václava.

„Kdyby roboty nebylo,“ dí Pavel [na konec, „byl by hospodář na našem statku Kubík! O jeden potah, o čeledína a o děvečku mohlo by při statku býti méně; a když jedno spřežení a dva dospělé krky v hospodářství ubudou: toť nějaká úspora! Já za přispění hospodáře stačil bych na poli, Běta a Marka stačili by po domě: a Jiřík s Ančí mohli by jít, odkud přišli.“

Z dokladu závěrečného teprv se mi otevřely oči. Poznával jsem, že robota něco opravdu velice zlého jest, když k vůli ní Jiřík a Anče v domě býti musí. Jiřík byl nemluvný a škaredohládný, choval se ke mně nelaskavě, a stranou říkal, že mne Pavel kazí. Anče však měla mnohdy řečí až příliš, ale byla svárlivá a samé hašteření. Činila mi vše naschvál, mým kresbám na podlaze se posmívala a za to, že jsem z čeledi nejradš u Pavla býval, přezdívala mi Pavlátko.“

Že děcko při svém útlém citu přízně i nepřízně k sobě lehce se dovtipuje, a v prostotě svého srdce rovným za rovné splácí: tož bylo zcela přirozeno, že jsem Jiříkovi a Ančí nakloněn nebyl. Rád bych byl viděl, aby v domě nebyli; a poněvadž, jak Pavel pověděl, jen k vůli robotě při statku chování jsou, zanevřel jsem na robotu tím hůře, a hned bych ji někam na krkavčí skálu byl poslal.

Pln hořkosti obracím se znovu otázkou k Pavlovi, řka: „Ale že páni o tu šerednou robotu stojí! A což pánům nikdo poručiti nemůže, aby takovými nebyli?“ —

„Oni by nikoho neposlechli,“ pravil tázaný, záporně hlavou vrtě. „Běda tomu, kdo o ně zavádí, neb roboty se dotkne. — Před několika lety,“ pokračoval po chvíli hlasem přidušeným, jakoby se bál, aby někdo neposlouchal: „byl na Dobříně mladý panáček, hned po vysvěcení. A ten dělal kázání, že se lidé na kolik hodin cesty za ním táhli. Nešetřil nikoho, a všem stejně na jeden loket měřil. Také pánům do čepice sypal, a zejména na robotu žehral. Ale chudátko —

však dlouho nekázal. Jednou v noci přijel před faru černý kočár a milého kapláňka odklidil, že tuším božího světla více neuhlídál.

Husí kůže naskočila mi podruhé, a já žádného již stání u Pavla neměl. Byl jsem rovně proti pánům i proti robotě: a šly na mne strachy, aby nějaký ten černý kočár nepříjel a někam mne nezavezl. Za celý den byl jsem pak posedný a krotký; ba ještě v noci o černém kočáře se mi snilo.

(Pokračování.)

DOPISY.

Z Brna dne 11. srpna 1872.

(Po 25. letech.)

Dne 6. srpna slavili kněží, toho samého dne 1. P. 1847. vysvěcení, slavným způsobem 25leté kněžské své jubileum. Byloť jich vysvěceno 22: od zesnulého biskupa Schafgotsche; sem. rektorem byl tehdáž Karel Nöttig, nynější biskup brněnský, spiritualem Ferdinand Panšáb, nynější prelát kapitoly Brněnské. Za ta léta zemřeli 4, z pozůstalých pak se 5. srpna odpůldne sešlo 15 v biskupském semináři, by tam radostně pospolu slavili stříbrnou svatbu svou; tři pro churavost nemohli se dostaviti. Jeden z jubilantů jest deficient, jeden kaplan, jeden prof. theologie, ostatní jsou faráři. Jestliť to první slavnost jubilejní v diecési brněnské, až posud podobné schůze u nás nebylo. Dne 5. srpna odpůldne o 4 hod. bylo: „Veni sancte,“ náčež v kapli seminářské jubilanty oslovil p. prelát Panšáb, vysvětliv v řeči dojemné těmto bývalým chovancům svým význam dnešního dne: „Co muž 40letý,“ pravil mezi jiným, „jsem! Věs před 25 roky viděl shromážděné co muže, mladistvé před sebou, a dnes opět co kmet 65letý patřím na vás co muže letité a zralé na tom samém místě. Tklivý to pohled!“ — Ach ovšem čas nemilosrdný hlodal na každém z přítomných více neb méně: netoliko šedivé hlavy byly silně zastoupeny, též nejedna lysina se tu ukazovala a mnohá vráska na čele toho neb onoho tiše a významně svědčila, že jsou již na vždy ti tam dnové a ráje mládí našeho. Jinak to byly samé postavy statné; duch bujarý, oheň mladistvých nevyhasl u žádného. Bylo to patrně pozorovati na večer v refektáři, když nastal rozhovor bratrský, starými upomínkami alumnátskými, vtipy starými a novými, a bohatou zkušeností kořeněný. — Zůstal každý, jakým byl před 25 roky, ten samý způsob mluvy, ta samá chůze, ty samé zvyky při jídle, ba ta samá zádušnivost u jednoho

— vše jak to bývalo, tak to zůstalo. — Dne 6. srpna o 7 hod. sloužil nám p. biskup ti chou mši sv. a podal nám tělo Páně; po velmi srdečné řeči, jižto nás po tom oslovil, odebral se s námi ku společné snídani. Blahoskloně se tu s námi bavil po celou hodinu. — Při společném obědě pak bylo zvlášť veselo, rozhovor velmi živý; kollega Dundálek, farář Suchodolský diecése Hradecké, senior a nejlepší latinář ročníku našeho a snad všech ročníků, co seminář stojí, povstal a v mistrné řeči, klassickou latinou pronesené, projevil city, které v tom okamžiku srdce jeho a všech nás ovládaly. Slzeli všickni! Pronešeny pak obvyklé přípitky, největší jásot vyvolal krátký přípitek páně Dundálkův: „Přináším Vám srdečný, pozdrav od duchovenstva českého. — na zdar vzájemnosti mezi kněžstvem českým a moravským!“ — Nadšeně voláno na to ode všech: „Na zdar duchovenstvu českému, sláva našim bratřím českým!“ Odpůldne návštěva hrobů, zesn. biskupa Schafgotsche a nezapomenutelného prof. Sušila; večer zábava v zahradě kollegy Práška, faráře u sv. Jakuba. Dne 7. srpna requiem za spolubratry o 8. hod. u sv. Jakuba, náčež srdečné a tklivé loučení. Jeden žertovně navrhl, že by bylo žádoucí, abychom se po 25 letech, až nám bude slaviti naši svatbu zlatou, opět všickni sešli. Návrh tento s úsměvem významným přijat; pochyboval asi každý o zdaru schůze takové; v oku jednoho z přítomných však se objevila slza, — snad ví již nyní, že nebude s berlou kráčet koltáři o druhotinách svých. Kdo z nás se dočká svatby zlaté, všickni? S tíží, byl by to zázrak Boží. — Pán Bůh s námi, staniž se jeho svatá vůle! F. Š.

Od Olomouce dne 19. srpna 1872.

(O počtě Svatováclavské.)

Materským návodem církve svaté vznikl a zachovával se (kde víra Kristova nevytratila se) velebný mrav, a bohumilý obyčej, sebe, své podniky a činy a cokoliv katolíku milé a drahé jest, stáveti pod ochranu Páně aneb jeho vyvolenců. Při křtu dává se novorozenci jméno toho kterého světce. U birmování taktéž: za zástitu a vzor života křesťanského volívá se nebeský pomocník. Každá obec slaví výroční své posvěcení v témdni svého patrona, ačť se světských příčin církevní tento řád a zvyk, slaviti hody v každé obci zvlášť měl ustoupiti obecným hodům císařským, aby znenáhla stírána a vypuzována byla ze srdce lidí věřícího, závislost od Boha. Každý pořádek a cech honosil se svým ochráncem a každé řemeslo uctívalo svého zvláštního zastávatele v nebe-

sích. Některé jednotlivé kostely a chrámy, nýbrž také farní osady a biskupské diecése vyzývaly od pradávna své patrony, k nimžto se ve všech dobách důvěrně utíkaly a za přispění v čase zléhonavštivení volaly. Známo jest ku příkladu, že metropole moravská požívala od nepaměti prostřednictví sv. Václava u Boha. Sídlní chrám moravského biskupa v Olomúci, jenž až do dneška platí za střed a za ohnisko zájmův církevních i v diecési brněnské (jež 1777 vznikla), zasvěcen Hospodinu jménem sv. Václava. Že koruna našich králův svatováclavskou a náš jazyk a národ svatováclavským sluje, známo jest. Odvěká a dědičná pocta tato svatováclavská začala však v posledním století na Moravě ochabovati a lid moravský začal nevědecky zapomínati, jak vydatně seho druhdy ujmál sv. Václav. Téměř na prouto vymizelo vědomí svatováclavské z praporův a z plukův moravských. Kdežto jindy vojn českoslovansky v každém případě spoléhal na ochranu sv. Václava a kdežto voje naše za církev a vlast vždy vítězně bojovaly ve jménu a pod mocnou záštitou jeho; považovali sv. Václava za patrona brancův moravských *bohužel*. — přestalo. Z příčin mravních a náboženských jest toho velmi litovati, že se synové našeho národa, jsouce odvedeni a majíce konati mimo dům a obec v cizině a mnohdy ve svůdných velkých městech služby vojenské, za nynějších dob k osvědčenému svému svatému zastavateli — neznají. — Nemožno, že by vojn, jehož otec a matka, duchovní správce a celá farnost byli při odchodu k praporu aneb k pluku svěřili přimluvě a ochranství světce Božího, a jenž sám si byl umínil občasné modlívati se k mocnému tomuto patronu, byl s to, tak snadno a tak hluboce klesnouti a se Boha spustiti, jakož se toho často dočkáváme u synův, nemajících na vojné žádné mravní a náboženské opory. — Dostávka (rukování) stává se významně u nás právě o svatém Václavu. Jak snadno bylo by tudíž starý, poctivý a katolický mrav obnoviti a nováčkům v srdce a mysl účtu svatováclavskou opět vštípití, jak bývalo jindy!

Loňského roku upozornily „Blahověst“ i brněnský „Hlas“ na důležitost a dosah obnovy svatováclavské pouty mezi katolickým vojskem naším českoslovanským a listy tyto církevní připomenuly, že by se o sv. Václavu odchod nováčkův k praporům mohl slaviti přiměřenou pobožností ve farských chrámech, jelikož zachovalejší odvedenci bez toho ku sv. zpovědi chodívají a ku stolu Páně přistupují před dostávkou. Loučení toto spo-

jené s přiměřenou řečí a s dojemným napomenutím duchovního správce povzbudilo a upevnilo by snad mnohého nováčka v předsevzetí, že se nedá svést z dráhy počestnosti křesťanské a že se nedá zviklati u víře a zbožnosti ani posměškem rouhavým u soudruhův ani lákáním rozmařilcův pomásti v zásadách, jež vsál s mlékem mateřským za mládí a jež mu vštípil laskavý duchovní správce v srdce a v duši. — Život vojenský za všech časův právem byl považován za kluzký. Avšak za dnův těchto ohroženy jsou mravy a přesvědčení církevní vojnův u větší míře než druhdy. Za posledních málo let změnily se veškeré poměry u vojska, zejména co se týká služeb Božích a konání povinností církevních tak podstatně, že by se v ně starší vysloužilci nedovedli vpraviti tak snadno. Dřívejší duchovní správa vojenská na větším díle vzala za své a ponechává se vůli jednotlivcův, chovati se křesťansky a zadost činiti povinnostem církevním čili nic. Kázně křesťanské vůbec za posledních let ubylo a tudíž nováčkovi nezkušenému a bez dozoru rodičův zůstavenému dvojnásobné nebezpečnosti hrozí, že uvázne v tenatech svůdného světa. Jest již na čase, by se poměry tyto u vojské našem změnily, neb nevěra a mravní pokaženost nevyhrává — nýbrž prohrává.

KRONIKA

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup dli nyní v Solnohradě, odkud se ve třech téhodnec navrátil, 15. září opravený hlavní oltář na Karlově světici a pak na duch. exerciciích kněžských podílů bráti bude.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 26—29. srpna u sv. Bartoloměje (u Sedých sester), 30. 31. srpna a 1. 2. září u sv. Petra a Pavla na Vyšehradě, od 3—6. září na Karlově.

— Co doplněk k zprávě o opravení oltářů v chrámu Páně u sv. Štěpána na Novém městě Pražském (viz číslo Blahověsta 20. ze dne 15. července 1872) podotknouti sluší, že i devátý a desátý pobožnost oltář vkusně obnoveny a bohatě pozlaceny jsou. Práci pozlacovačskou vykonal p. Mat. Maerz, pozlacovač, a obrazy oltářní sv. Václava, dílo Skretovo, a sv. Lidmily obnovil p. restaurator Petr Mislbek; oboje k úplné spokojenosti. Rozhled po kostele řečeném tvoří nyní pravou radost a překvapující potěšení, až na vnitřní zdě kostelní, které, ač r. 1855 omítnuty a barveny byly, pro svou nehladkost a za příčinou černého

vlhavého kamene, z něhož za otce vlasti, císaře a krále Karla IV. chrám tento — jak se zdá — v rychlosti stavěn byl, vypadají již, jakoby aspoň 50 let čistě nebyly. Ješto duchovenstvo farní za 1½ roku vnitřní obnovu chrámu P. v ceně 4800 zl. z milodárů provedlo, jest žádoucno, aby žádost za nové vymalování vnitřku chrámu P. u slavného patrona laskavého vyřízení došla.

— Vys. důst. p. probošt V. Štulc zamýšlí dle doslechu zříditi na Vyšehradě dětskou opatrovnu, a vhodný dům se zahradou jest prý k témuž účelu již vyhledán.

— Důstojný p. zástupce opata Emauského hodlá příštím školním rokem otevřiti při klášteře tom první třídu gymnasiijní. Klášter ten pro mnichy slovanské Karlem IV. r. 1347. v předměstí pražském na Skalkách zbudován byl, když papež Klement VI. k tomu své svolení byl dal. Arcibiskup Arnošt uvedl do skvostně zbudovaného kláštera mnichy Benediktiny kmene slovanského z Chorvat, Bosny, Srbska a Dalmacie; odkud klášter od lidu klášterem na Slované nazýván byl. Chrám byl však teprv r. 1372 dostaven a v pondělí velikonoční t. r. slavně vysvěcen, a že se v ten den čte evangelium o učenících do Emaus, se ubírajících, říkalo se napotom kostelu i klášteru: v *Emausích*. Mniši slovanští, majíce pro své budoucí členy při klášteře školu, působili blahodárně, až 1419 ozbrojená chátka tomuto ústavu první ránu zasadila nezhojitelnou, poplenivši jej. Ve válkách husitských školy zašly, a klášter proměněn konečně v pouhou faru, jejíž duchovní pod obojí podávali; avšak farářové nepřestali se jmenovati *opaty*. Rudolf II. dosadil r. 1592 katolického opata do Emaus a tam z jiných klášterů mnichy řádu benediktinského povolal. Roku 1611 při vpádu Pasovských do Prahy klášter velikou škodu utrpěl; lidem jest vydrancován a knihovna zničena, tak že úplně zase na mizině byl a teprv po bitvě bělohorské se zvedati počal.

Ferdinand II. dal r. 1635 klášter na Slovánech benediktinům Montserratským, slovanským však farní kostel u sv. Mikuláše na Starém Městě, kde se mniši až do Josefa II. udrželi. Zřízení nového gymnasia nabude Vyšehradské město rozšíření, vyhověno bude potřebám obyvatelů tamnějších a klášter Emauský zachován bude od hroziící zkázy.

Ze Štýrska. Po p. kardinalovi pražském, který vedl slavný průvod 21. července ku sv. Marketě v Břevnově, vedl kníže biskup Sekavský (Hradecký) Dr. Jan Zwerger

veliké procesí z celé Štýrské země do nejslavnějšího chrámu poutního — do Marianských Cel na slavnost Nanebevzetí P. M., kterýž svátek tam slove „der grosse Frauentag“ (veliký svátek Mariánský), kdežto narození P. M. (8. září) slove „der kleine Frauentag.“

Z Německa. (Pronásledování církve katolické.) V říši německé se nyní provádí zákon o Jesuitech. Do kláštera přijde vládní komisař, a členům shromážděným předčítá úkaz vlády, jímž ten onen klášter se zrušuje a otcům se zapovídá vykonávati církevní funkce, zejména nesmí již více mši sv. sloužiti, kázati, vyučovati, zpovídati a — nemocné navštěvovati. Pak se zamkne kostel a klíče vezmou komisaři s sebou na úřad. Obyvatelům kláštera jest ustanovena lhůta, v níž se vyjádřiti mají, chtějí-li zůstat v Prusku čili vystěhovati se do cizozemská. V mnohých městech uzavíraly se kostely řádu právě na den sv. Ignacia, zakladatele tovaryšstva Ježíšova. — Jak ohebný zákon v berlínské radě říšské prohlášený jest, a jak krutou zbraní jest v ruce nepřátel církve katolické, vysvítá z dodatku, aby netoliko Jesuité, *nýbrž i spříznění jim řádové a kongregace* vypovězeny byly. Za spřízněné kongregace prohlášeny byly dosud kongregace kněží nejsv. Vykupitele čili kongregace Ligurianů a pak kongregace nejsv. srdce Páně (dames au sacre coeur), která má několik ústavů pro vzdělávání šlechticů v Polsku a v Německu. Co nejdříve budou následovati školní sestry, které mají ústavy v Lotrínkách a v Elzasu a které podobně svobodným zedníkům trnem v oku jsou. Aby neschopnost školních sester k vyučování dokázali, vynasnažují se všemožně nově jmenovaní školní dozorcové, by je při něčem dopadli, což by se využítkovati dalo proti sestrám. Tak přišel v měsíci červenci liberální dozorce do ústavu sester ve Štrasburku, skoumal a vyptával se dítek dlouho, klada jim nejrozmanitější otázky. Konečně předložil čítanku děvčátku, které v poslední lavici sedělo, aby z knihy nějaký kousek přečtlo. Děvčátko odpovědělo, že neumí čísti. „A kolik jest ti let?“ tážal se nevrle p. dohlížitel. „Deset,“ zněla krátká odpověď. „Jak že,“ osopil se p. dozorce na sestru školní, „vy chcete vyučovati a desítileté dítky neumí u vás ještě ani čísti, to u nás v Německu neslycháno, však tomu hospodaření uděláme brzy konec.“ „Odpusťte,“ pravila pokorně sestra, „dívka tázaná jest teprv třetí den ve škole u nás, neb její otec se sem teprv před 14 dny přistěhoval.“ „Kde

pak jste ostávali dříve, odkud přišel otec tvůj sem?" ptal se poněkud zaražen p. Džorze malého děvčátka. „Z Magdeburku,“ dalo děvčátko za odpověď. Zahanbený p. Džorze vzal klobouk a šel, rozjímaje o vyučování ve školách německých. Kdo po školních sestrách vypovězen bude, ještě neznámo. Jestli však školní sestry se řádem Jesuitů spřízněny jsou, jsou s nimi spřízněni všichni řádové katolíci, na které pomalu také řada přijde. Po nich se bude bojovati proti kněžstvu světskému. Jak patrně, vypověděli svob. zedníci válku církvi katolické na život a na smrt, nebo bítí pastýře, aby se rozprchly ovce, aby církev katolická vzala za své v Německu. Tyto záměry se však nikdy nepodaří, nebo čím více — jak zkušeností zjištěno jest — pronásledována byla církev, tím více kvítvala. Sanguis martyrum est semen christianorum.

Slezská školní rada poručila, aby ze všech škol slezských všechny kříže a obrazy (po tichu prý a nepozorovaně) byly odstraněny. Potvrdí-li se zpráva tato, pak by bylo na čase, aby p. školní radové dáni byli pod lékařskou dohlídku. — Protestanté se nám katolíkům pořád vysmívají, že ostatky svatých ctíme. Dne 26. června shořela v osadě Ringethalu u Nittweidy v Sasku lípa tak zv. Luterova, jelikož pod ní Luter kdysi kázával. Člověk vida, jak protestanté proti ctění ostatků horlí, by si myslel, že jim na shoření oné staré lípy pranic nezáleží; za tím ale naříkají, že prý utrpěli nenahraditelnou ztrátu. —

Konrad Bolanden, slovatný spisovatel katolický a neohrožený bojovník církve proti liberalům a svob. zedníkům, jehož spisy některé i do naší řeči přeloženy byly, musí nyní mnoho trpěti od — vlády berlínské. Spisy jeho se zabavují, vládní listy jej tupí tak jako nějakého zločince. Jmenovitě knizečka „Kelle oder Kreuz“ se velmi mnoho zabavuje, ačkoliv zničení jí nemožno, neb v tisících exemplářích rozšířena jest mezi lidem; jedná se v ní o pikle svob. zedníků proti Jesuitům. Bolanden prý se přesídlil do Tirolska.

Z Varnie. Jistí lidé nemohou se dočkat, kdy konečně veledůstojn. biskupovi F. Kremencovi, který v poslední době, když pruský ministr vnitra Falk na práva katolických biskupů stranu vyobcování vzdorných údů z lůna církve sahati chtěl, rozhodně se opřel a dr. Wollmanna a Michelise vyobcoval, nedbaje na rozkazy ministrovy, úřadování zakázáno bude. Katolíci biskupové a kněží v Poznani nemají žádného služného

od státu jako jinde: co dostávají, jest zaplacením za ukradené církevní jmění. Prusko násilně a proti mezinárodnímu právu obdrželo při dělení Polska Varnii, než Bedřich II. Polákům — co katolíkům — zaručil přísahou, že nikdy na církevní statky nesáhne, že ostanou vždy majetkem církve katolické. Avšak Bedřich II., který šlapal práva národů bezohledně nohama, nedělal si mnoho z přísahy své a poručil za nedlouho, poněvadž prý duchovní své statky dobře spravovati a vzdělávati neumí, že stát převezme spravování církevních statků polských a duchovenstvu 50 procent vypláceti bude z ročního výnosu čistého. Tato procenta roku 1805 z 50 na 15 snížena byla. Nyní chce Bismark i těchto 15 procent zasloužilému biskupu odejmouti a jej ožebračiti, aby pak byl povolnější.

Nejdůst. p. biskup však ani toho se nestraňuje, neb má před očima krutější ještě pronásledování biskupů polských od vlády ruské, jmenovitě biskupa Popiela na Litvě, který až po dnes v ruských žalářích úpí. Roku 1868 bylo Popielovi guvernérem Litvy rozkázáno, aby jen jistému počtu věřících svatě břimování řídil, jen několik svých alumnů vysvětil. Biskup, nebera ohled na počet guvernérem stanovený, břimoval všechny, kteří svátost tu přijmouti chtěli a vysvětil alumnů, které svěcení za hodny uznal. Rozhorlen vstoupil guvernéř do pokoje biskupova a táže se: „Jak jste se mohl opovážiti mnohem více věřících břimovati a světit, než jsem ustanovil?“

„Věřících nikdy nepočítám; svým ovečkám svátostí odepřítí nemohu, nesmím a nikdy neodepřu; více sluší poslouchati Boha nežli lidí.“

„Za to, že jste neuposlechl a mně vzdorujete, zaplatíte 1000 rublů!“ „Nezaplatím, pamatujte se p. guvernéře, že jste mě služné na dvě leta napřed již zabavil!“ „Tak vám prodáme nábytek!“ „Tedy já jsem svoboděn?“ „Dnes jste ještě na svobodě!“ „Tedy s Bohem, p. guvernéře, když mi zabavujete nábytek, nemám zde více co konati a dělati.“

„Kam chcete jíti?“ „Mezi své ovečky, myslíte snad, že se mezi mými věřícími nalézají jen jeden, který by se mnou nesdělil poslední sousto chleba, který by mi nepopřál noclehu, neb mne odehnal od svých dveří?“

Sama Rus bála se nechati biskupa zebrať. Guvernéř mu z rozkazu vyššího musel ponechati nábytek a navrátiti zabavené služné. Katolického a hodného biskupa v

Prusku nevyhladová, aby jej učinili povolnějším, musí ho odvésti na pevnost a uvězniti do žaláře, aby svoboda, kterou ustanoví liberalismus a svobodní zedníci hlásají, v lepším světle se skvěla. — A i v tom pádu má neohrožený biskup Kremenc příklady na Klementu Augustovi z Droste, na nezapomenutelném Hermanu Vicari, i na biskupech ruských.

Bylo to 31. dne měs. března 1869, když v domě biskupa Sejnovského na Litvě, hraběte Lubienického, mnoho četníků se ukázalo. Plukovník násilím nechal otevřítí ložnici, probudil spícího biskupa a oznámil mu, že jest jeho zajatcem, by vstal a chystal se na cestu. Biskup zazvonil na komorníka; plukovník však mu oznámil, že komorník přijíti nesmí, pokud se veškeré listiny neprohlednou. Pánové, listiny ležící zde, já musím o nich nejlépe věděti a vím též, které hledáte. S tváří přívětivou odevzdal jim veškeré papíry, napsal ještě několik listů, které dal plukovníkovi přečísti a na které napsal adresy. Pak ještě poprosil, aby směl vejít do své domácí kaple; tam klesna na kolena, hlasitě volal: „Tě Boha chválíme!“ Vráť se pravil: „Pánové, jsem k službám, naložte se mnou dle daných rozkazů!“ Na cestě do Sibíře zemřel.

Když má církev takové pastýře, nikdy nemůže zahynouti. „Kterážto uslyševše, jednomyslně pozdvihli hlasu k Bohu a řekli: Pane, ty jsi učinil nebe i zemi, moře i všecko, co v nich jest. Proč se zbouřili národové, a lidé smyslili marné věci? Postavili se králové země, a knížata sešla se vespolek proti Pánu a Pomazanému jeho. Jenž přebývá v nebesích, směje se jim, a Hospodin posmívá se jim. Tehda mluvití bude k nim v hněvu svém, a v prchlivosti své zkormoutí je. Žalm 2. 1—5.

Z Drážďan. Katolíci v Sasku, počtem jsouce slabí, přec se vši rázností se ozývají za příkladem katolíkův na Rýně a v Bavořích. Proto si vyjíždějí časopisy pruské proti katolickému donu saskému. Vždyť prý to není ani k vydržení! Každoročně nějaká rodina z vysoké šlechty přistupuje ku katolickému náboženství, stávají se střediskem nových přívržencův katolických. Toho vinu nese prý královská rodina sama, v podobných úmyslech podpory poskytující a tím odbojníky pěstující. Od nástupce trůnu, prince Jiřího, nelze prý též zlepšení poměrů očekávati, jelikož on i portugalská manželka jeho dítky své v ultramontanství vychovávají. Proto prý musí zlo z kořene vyléčeno býti. Má prý se nalehati z plné síly na to, aby princové budoucně ne v katolickém,

ale v protestantském náboženství vychováni byli, a tím větší přítulnosti k novému řádu věci nabyli. Nejlépe by bylo, aby každý katolík z Německa se vystěhoval, tím by se zbavila říše všech těch velezrádců. — Zákon proti Jesuitům velké rozhořčení způsobil ve městech téprv po válce k Prusku připojených, jako ku př. v Metách. Členové dotčeného řádu, obzvláště někteří, jsou velmi oblíbeni a požívají velké vážnosti, a ku podivu, právě oni s ostatním kat. duchovenstvem to byli, jenž dříve o německé obyvatelstvo pečovali. Prusko se jim odměňuje vyhnanstvím.

Německý císař prodléval v minulých dnech v lázních v Emsu, kdež navštěvoval též divadlo. Jednoho dne odvážil se herec Helmerding, jenž nedávno od císaře brilantovým prstenem obdarován byl, v komickém popěvu několik veršů přidati na potupusv. Otce, začož od obecenstva hlučné pochvaly se mu dostalo; avšak nejen od obecenstva, i císař prý vesele rukama tleskal. O pravdivosti zprávy této se pochybuje; smutným ovšem by to bylo znamením, kdyby herec dovoliti si směl u přítomnosti císařově, z cizého, stářím a osobními vlastnostmi vyznačeného a v nejvyšším důstojenství postaveného knížete, knížete pravíme, ježž 14 milionů poddaných císaře Viléma co hlavu církve ctí, úsměšky si tropiti. — Žekonečně i pražský vendický seminář pruské vládě v cestě stojí, a že zamítla vláda pruská žádost katolických Lužičanů, by se bohosloví i v materské řeči jejich přednášelo, — již vůbec známo.

Z Japonska. (Pronásledování katolíkův v Japonsku) ještě nepřestalo a je dosud v plném proudu. Roku 1870 bylo 3000 křesťanů posláno do vyhnanství, kdež jich již 1000 zahynulo. Zdá se, že i ostatní budou před soud pohnáni a co lidé stát ohrožující potrestáni, ačkoliv se ničím neprovinili, leč veřejným vyznáváním své víry. Japonské noviny uveřejňují toto: „Od času revoluce, která svrhnuvši knížete, centralisaci zavedla, zlepšilo se postavení vyhnanců o něco málo. Dne 17. prosince nařídila vláda propuštění zajatců, čímž se zdálo, že přišla nová doba pro křesťany. Ano myslelo se, že rozkazy k pronásledování křesťanů vydané jsou na věky zrušeny. Vyhnanec měli se opět do vlasti navrátiti a Japonci se měli konečně z práva těšiti, kterého má každý člověk, poslouchati hlasu svého svědomí, v pravdu věřiti a bohabojný život vésti. Bohužel naděje ty se dosud neuskutečnily. Edikt ze dne 2. března dovoluje toliko těm nešťastníkům do

vlasti se navrátiti, kteří pro slabost svou víry se zřekli, avšak ponechávají statečně vyznavače víry, kteří raději volili muka vyhnanství a smrt nežli odpadnutí od víry, ve všech útrapách dalšího vyhnanství. — Včem tato muka záleží, o tom vypravují „Times“ mluvící o mučennictví 67 křesťanů: „Kříž a hranice, tato zvlášť pro křesťany určená muka, jsou nyní nahrazena hladem, zavřením v prostorách bez vzduchu, stavením obnažených zajatců na zamrzlá bahna se svázanými rukama a nohama, k čemuž někdy i žhavé uhlí do úst se jim klade.“

Paběrky.

14. Poctivý methodista.

V Pittsburgu v Americe vychází list „Methodist Recorder“ zvaný, který nalezá v církvi katolické mnoho dobrého a dává čtenářům svým radu, by sobě počestnost, pobožnost a horlivost pravého katolíka za vzor vzali a jej v těchto ctnostech následovali věrně. Píše takto: Katolický kněz projde svou farnost kříž na kříž, on zná své lidi; on má péči o chudé, úzkostlivě stará se, by každému katolíku se dostatečně známosti víry dostávalo. Největší ale péči má o nemocné a trpící. Necht se vykáže protestantism, může-li, tak pohodlnými a dobře upravenými nemocnicemi a soustavně roztríděnou prací, jakými se honosí katolictví? — Býváme voláni k nemocným do katolických chorobnic, máť tam jeden každý kazatel, požádán-li od protestantského nemocného vždy volný přístup; představenstvo nemocnic uvítalo nás vždy velmi zdvořile; — dovoluje se tam biblí svobodně předčítati, s ubohými mluvití a s nimi se modlití. Nemocným, jež Samaritánova ruka pozvedla, nechává se na vůli, k náboženské potěše zavolati, koho by chtěli. Nezvolí-li nikoho, není-li běh života jejich dostatečně znám, zavolá se kat. kněz, by je poučil a potěšil.

Mluvíme z vlastní zkušenosti; jinak mluvící, dopustili bychom se hříchu, z něhož bychom na soudu Božím se zodpovídati museli. I v jiných městech shledali jsme v nemocnicích tentýž system a dáváme jim před protestantskými ústavy téhož druhu velikou přednost. Ať již má katolictví do sebe mnoho vad, to ale nemůže a nesmí mu nikdo upříti, že ví, jak lid poučiti a jej pohnouti, že umí lid k sobě připoutati a jej v pořádku udržeti, že s hříšníky milosrdně nakládá, že všeobecné zájmy slučuje, že bídáky vyhledává a to spůsobem Bohu i lidem milým. Methodista daleký od vlasti, od zbužníků zloupén a zraněn najde u milosrdných se-

ster desetkrát dříve ošetření, nežli mu protestant podhlavnici aneb kus chleba podá. — Protestanti vynakládají cihel a malty ku stavbě modlitebnie; v kterých se v neděli přepych a moda vynáší; katolíci vynakládají svých peněz na školy pro sirotky, na ústavy pro nouzi trpící, na svatyně všem přístupné, každé hodiny otevřené, kde se chorobným ubožákům v každé době pomocná ruka podává. Od našich nepřátel (2) možno přiučiti se mnohým křesťanským skutkům; a proto neposuzujmež je, nekladmež jim nižádné překážky v cestu, neboť pracují pro Boha.

Chvástati dovede každý, neboť to ničeho nestojí; ale přiložití ruky k činů, to stojí mnoho peněz a velikých obětí. Katolíci nespravují se ve službách Božích dle pověrnosti. Čeledín, který od Božího rána až do noci neunaveně po celý téhoden pracoval, nevymlouvá se, že v neděli ke službám Božím přijíti nemůže. Katolíkům není náboženství věcí choutky a pohody, nepřicházejí do chrámu Páně, že dnes ten neb onen kněz káže. Na cestě do chrámu nestýskají si na kamenitou drsnou cestu, na závej a bouř; neptají se, jak komu oděv sluší; v kostele jsou slušně ošaceni, tam se modlí, neohlížejí, nenadýmají se, by tak oči všech přítomných k sobě přitáhli.

Obrazy a sošky, které v katolických chrámech ve výklencích nalazáme, jsou nám proti mysli, a my obviňujeme katolíky z pověrečných obyčejů; a přec jesti taková to pobožnost mnohem lepší a důstojnější, nežli to modlářství, které se v našich chrámech s dospělými živými bůžky a bohyněmi na mnoze provozuje. Ta malá dřevěná soška nesnuje žádných milostných pletek aniž těm, co ji obdivují, nějakou nepřijemnost působí: když ale srdce na oblíbeném kazateli se zavěsí a k vůli této modle všechny mohutnosti duše a síly se rozplývají: tu hrozí nebezpečí veliké, tu chodění na služby Boží je pokrytstvím a mrzkostí před Bohem. Patříme-li na jednoduchou pobožnost katolíků s úvahou, může nám mnoho prospěti; dokud jich nebudeme následovati, dokud nestaneme se takovými, jací jsou oni: potud budeme se žalostí a bolestí zírati na tudný stav církve naší. Nám methodistům nedostává se právě křesťanských skutků a vroucí pobožnosti ku Spasiteli.

Literární oznamovatel.

— „Hlasý katol. spolku tiskového.“
Rok 1872. Číslo 5. obsahuje: „*Děje a osudy mistra Jana Husi z Husince.*“ Sešit 4. (str.

193—255). — Číslo 6.: „Ze železnice.“ Obrázek ze života. Sepsal Jos. Souhrada. Str. 40.

— „Volkskalender des kathol. Pressvereins in Prag für das Jahr 1873.“ Zweiter Jahrgang. S obrázkem. Str. 72 mimo kalendář.

— „O obcování s lidmi.“ Kniha pro každého od Adolfa Knigge-a přeložena dle patnáctého opraveného vydání. Nákladem kněhupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně. Sešit druhý od str. 65—129.

Zápisky Dědictví Sv.-Janského.

K Dědictví Sv.-Janskému přistoupili:

z Čech: Františka Čepelkova v Trubijově, p. Jan Pokorný v Třeboraticích co *spolužakladatel*; Veronika Poldova v Jabkovicích, Anna Pokorná v Třeboraticích, Václav Blažek v Novém Bydžově, Anna Stránská ve Vepřovém, rod Matěje a Anny Králových, manželů v Radotíně, Augustin Cibulka v Ústí nad Orlicí, Marie Bečvářova v Humpolci, František Dušanek v Praze.

Z Moravy: Františka Hlaváčková v Nasobůrkách, rod Gergelův v Kosticích, Jan Handl v Želechovicích, František Zelinka v Daskabátě, rod Františka Roháče v Malé Lhotě, rod Antonína Taufra v Pavlovicích, rod Pavla Beneše v Lanžotě, Františka Babáčkova v Konešíně, Františka Březínova v Brně, Apolena Herfortova, Vincencie Kaymova a rod Františka a Antonie Vollákových v Uher: Hradišti; rod Martina a Františky Vávrových v Kostečanech, vel. p. František Michalský farář v Uher. Hradišti, rod Fabiana a Karoliny Hrnčířových v Dlouhé Lhotě; Johana Slavíkova v Staré Běle, rod Matěje a Anežky Rotreklových v Křižanovicích, †† František a Marie Kašparík ve Velké, Františka Štolpova v Lipníku, Františka Adámkova ve Višnově, Josef Bětlík v Březůvkách, rod Karoliny Hradílkové v Běchoři, Josef Weiser a Antonie Kubíčková na Dolách, rod Valentina Vinohradníka ve Velké Bystřici, Kateřina Chmelova v Ratajích, Vincencie Skácelova v Jarochnovicích.

Ze Slezska: Josefa Bekova v Něm. Čermně.

Z Uher: rod Judy a Teresie Křižanových v Trnavě, Josef Poláček v Hor. Horešanech.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Ant. *Kacerovský*, farář v Jirčanech, za far. v Louňovicích;
- p. Leop. *Pauscher*, farář v Domaslavi, za faráře v Leštanech;

- p. Ant. *Špale*, kapl. Zdický, za faráře v Strašicích, odkudž
- p. Jos. *Dráb*, admin., za kapl. do Zdic;
- p. Frant. *Havlíček*, kapl. z Lošan do Treunitze;
- p. Vác. *Alexa*, ř. minorit., za koop. u sv. Jakuba v Praze;
- p. Theodor *Hoffmann*, admin. za faráře v Hausdorfu (v hrabství Kladském.)

Upřázděné místo:

Jirčany, fara patron. kníž. arcibiskupa Pražského, od 16. srpna.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Jan *Arnold* jubil. kněz, vysl. farář a čestný měšťan Miletinský, na odpoč. v Praze 14. srpna (nar. v Hradišti 14. ledna 1785, vysv. 24. srpna 1807.) Byl velikým přítelem študující mládeže, proslul svou dobročinností.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Adolf *Pažout*, za faráře ve Velyni u Poděbrad;
- p. Sigism. *Stepan*, koop. Janovský za adm. v Semaníně;
- p. Josef *Barviř*, neom., za kapl. v Nížkově;
- p. Ladisl. *Klouček*, koop. Harrachovský, za koop. do České Prusnice;
- p. Jan *Řehák*, za osob. kapl. v Přepychách;
- p. Karel *Macháček*, neom., za II. kapl. v Opatově;
- p. Ant. *Schreiber*, neom., za koop. v Zahradce;
- p. Jan *Gebert*, adm. za koop. v Marschenborfu;
- p. Ant. *Svoboda*, kapl. z Kaňku do Nového Hrádku.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Ignac *Frank*, b. konsis. rada, děkan a vikář v Mnichovu Hradišti, čestný kan. Vyšehradský 16. srpna (nar. 1. února 1803 v Hořejším Těšově u Klatov, vysv. 9. dub. 1827.)

Vyznamenán jest:

- p. Gustav *Pietschmann*, farář v Chřibské, jmen. osob. děkanem.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Frant. *Hahnl*, adm. za far. v Úhošťanech;
- p. Karel *Wettengel*, osob. děkan v Libouchci, za faráře v Nebočanech;
- p. Frant. *Rašín*, kapl. v Kopidlně za faráře v Libáni;
- p. Ant. *Šulc*, adm. v Čechelicích za adm. v Záběři.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-I.

Expedice:
v kat. kněhupectví
B. STÝBLA
na sv. Václavském
náměstí, č. 786—II.
Nedobrá čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
Celor. 2zl. 50kr.
polor. 1zl. 30kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 1zl. 55kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídně činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

ÚVAHY

na svátky svatých a světic Božích.

LIII. Na den Narození Panny Marie.
(8. září.)

I. Čemu nás den narození našeho učí?
To m. br. a s. o dnešní slavnosti narození
Marie P. uvažujme.

1. Učí nás znáti vznešenou důstojnost
lidskou. Porovnejme člověka po narození se
zvířetem. Zvíře hned po narození rychle se
zmáhá, v krátkém čase samo se živí; dítě
ale jest opuštěné, mdlé, nedostatečné po na-
rození a dlouho trvá v málomocnosti své.
Malé děti velmi často hned po narození u-
mírají; zvíře tak snadno nehyne. — Nezdá-li
se zvíře přednější a vzácnější tvorem
nad člověka? Člověk je slabý, nedostatečný
při narození; ale čím více prospívá věkem,
tím více se zdokonaluje. Zvíře větším dí-
lem takové zůstává po celý život, jaké bylo
po narození, — člověk se ale ku podivu
vzdělává a pobýv zde jistý počet let takové
dokonalosti nabývá, že se mu žádné zvíře
nevyrovná. Z toho vidíme, že je člověk ve-
lebný tvor boží a při vši mdlobě že jest
vyvýšen nade všechny živočichy.

2. Den narození učí nás, že po tomto
životě nám život nový nastane. Vidíme-li
člověka mrtvého, zdá se nám, že je na věky
ztracen; tělo shnije, v prach se obrátí a
často rozmečeno bývá na rozličná místa —
ale opět povstane. Tážu se: Co jest člověk
před narozením? Ničím! Počal nepatrný.

Počátek, původ vězí v temnosti. Jakož
ale člověk ničím jsa, počat bývá a k životu
se rodí — člověkem učiněn: tak zajisté i
po smrti může vyšším tvorem učiněn býti,
ač se zdá, že zahynul.

Jako jsme se jednou narodili, ač ne-
můžeme pochopiti, jak se to stalo; tak za-
jistě po smrti na jiném vyšším místě v no-
vý život vkročíme, jako nově budeme na-
rozeni, ač to nijak nemůžeme pochopiti. Jaké
to štěstí, býti — člověkem! „A navrátí se
prach do země, odkud byl a duch navrátí
se k Bohu, kterýž jej dal.“ (Kaz. 12, 7.)

3. Den narození učí nás, v jakém stavu
a způsobu po smrti budeme živi. Co jsme
na svět přinesli — tělo — záhyne: a co s
sebou vezmeme? To, co jsme si pro duši
získali a vydobyli.

Tělo, šat, nábytek s sebou nevezmem,
ale — co duši přináleží. Proto snažiti se
musíme, abychom na onen svět nepřišli
chudí, nýbrž aby duše naše rozumností, u-
měním, ctností byla obohacena. Jako moci
duše zde na světě rostou, tak na onom světě
budou ještě více rozhojnény. Třeba nám
tedy pilnosti a příčinlivosti, bez níž se do-
konalosti nedosáhneme. „V pečování buďte ne-
leniví, duchem vroucí, Pánu sloužící.“ (Řím.
12, 11; I. Kor. 14, 1.)

„Nepřestávám díky činiti z vás, aby
Bůh dal vám ducha moudrosti . . . abyste
věděli, která jest naděje povolání jeho a
jaké bohatství slávy dědictví jeho v sva-
tých.“ (Ef. 1, 16—18.)

II. K čemu nás den narození našeho
vzbuzuje?

1. Vzbuzuje nás, abychom Bohu, nej-
většímu dobrodinci vřele děkovali. My jsme
již narození, po nás narození budou milli-
onové. Bůh dal nám život, zdraví, radosti. —
Bůh opatřil, že jsme ne mezi divochy zro-
zeni, ale v zemi krásné, v národu, jež pro
jeho trudný osud tím více milovati máme.

To dobré, co Bůh od narození od této
chvilky nám uděliti ráčil, žádný nemůže vy-
sloviti a proto volejme z hlubokosti srdce:

Dobrý jsi ó Bože a na věky trvá milosrdenství tvé! „Čím se odplatím Hospodinu za všechno, co učinil mi?“ (Žlm. 115, 12.)

„Díky činite ze všeho ve jménu Pána našeho Ježíše Krista Bohu a Otcí.“ (Ef. 5, 20.)

2. K vděčnosti k rodičům. Bůh skrze rodiče dobrodiní svá rozdává. Matka s nevýmluvnou láskou se stará, otec svým dítčám živobytí poskytuje, pro ně pracuje. Kdyby jste dítky dnem i nocí rodičům sloužily, nikdy se jim zcela neodsložíte. Máte-li tedy otce a matku, těšte je a milujte a dny života jejich oslazujte. Nemáte-li již rodičů na živě, alespoň se za ně modlete. „Cti otce svého a na úpění matky své nezapomínej — a odměň se jim, jak oni tobě dobře činili.“ (Sir. 7, 20; srv. II. Mojž. 20, 12. Přisl. 23, 22 . . .)

3. Povzbuzuje k spokojenosti a k důvěrnému očekávání všeho dobrého. Cesta, kterou jsme od narození kráčeli, byla mnohým příjemná, ano rozkošná, zřídka byla drsná. Ovšem potkalo nás na té cestě mnoho věcí zlých, ale — více dobrých. A když dobré přijímáme, proč bychom s Jobem nepřijali z rukou božích i zlé? Nemáme příčiny, býti s Bohem nespokojeni, tím více však můžeme býti nespokojeni sami s sebou, pakli jsme péče boží nehodnými se stali. Bůh pak bude vždy dobrotivým, milostivým Otcem naším; pročez budme dobré naděje. „Neztrácejte doufanlivosti své, kterážto velikou má odplatu.“ (Žid. 10, 35.)

4. K ctným úmyslům a dobrým předsevzetím. Tento rok dočkal jsi se dne narození tvého; zdali se dočkáš i příštího? Čas utíká jako proud. Dobře tedy vynakládejme zlatý čas života svého, shromažďujme si zde bohatství, kteréž bychom mohli vzíti na onen svět. „Synu, šetři času a vystříhej se zlého!“ (Sir. 4, 23; srv. Ef. 5, 15—16.)

LIV. Na den Jména B. P. Marie (v neděli po Narození Panny Marie.)

Konáme slavnost Jména P. Marie, jížto co panně milosti plné a blahoslavené matce našeho Spasitele největší pocta náleží. Bůh sám ji velice pocítil, když ji za matku svého Syna vyvolil. Církev sv. jí po všechny věky slušnou vzdávala poctu a všickni dobří, nábožní křesťané jsou také vroucí ctitelé Mariánští. Než jak nejlépe uctíme Marii?

a) Pocta Marie Panny jest dvojí: zevnější a vnitřní.

Zevnější pocta Marie Panny zavírá v sobě všechny ty slavnosti, chvály, zpěvy, mod-

litby a pobožné obřady, ježto Církev sv. všem věřícím ke cti její konati ukládá. Nuže, vykonávejme bedlivě všechny požadavky Církve svaté, zvláště písněmi, modlitbami, růžencem Marii velebme a úctu svou k Rodičce Boží veřejně na jevo dávejme.

Než všechna tato pocta Marie P. by málo prospěla, kdyby nebylo uctění vnitřního.

Pravá pocta Marie nezáleží v sladkých slovech a poklonách, nýbrž z vnitra duše, ze srdce vychází. Rozum káže Marii ctít pro vznešenou důstojnost a spanilé ctnosti, srdce pak nutí nás k lásce pro mnohá a veliká dobrodiní její, ježto nám porodila Spasitele, u něhož v slávě nebeské za nás se přimlouvá.

Ctěte tedy m. kř. Marii pobožnou myslí a upřímným srdcem. Chvalte ji nejen ústy, jazykem, nýbrž i s bedlivou pozorností a vroucí nábožností k ní se modlete, sice byla by pocta Marie jen stín a klam, jako skořápka bez jádra, tělo bez duše. „Když se modlíte, nebuďte jako pokrytci majíce sice tvářnosti pobožnosti, ale moc její zapírajíce.“ (Mat. 6, 5. II Tim. 3, 5.)

b) Ctěte Marii z dobrého úmyslu, ne z pouhého zvyku neb nucení, nebo abyste vidění a chválení byli, ale pro Boha a Marii k oslavě zavznívej čest a chvála její. (v. Mat. 6, 5.)

c) Ctěte dále Marii čistým neb alespoň kajícím srdcem. Kdo Marii ctí a vzývá, však zúmyslně hřeší, marně se spolehá na její přímluvu. Ovšem jsme všickni hříšní; však Maria jest útočiště všech hříšníků; nuže, ctěte a vzývejte ji tím úmyslem, by vám vyprosila síly v pokušení a milosti ku povstání. „Moudrý bojí se a uchyluje od zlého, ale blázen přeskakuje a doufá.“ (Přisl. 16, 14; srv. I. Jan 3, 21.)

d) Ctěte Marii dobrými skutky. Pocta Marie tím jest lepší, čím více ovoce přináší, čím více jí odpovídají křesťanské skutky. Pilného služebníka poznáváme z práce a láska k Marii znamená se z dobrých skutků křesťanských. Má-li oheň hořeti, musíme často přikládati; nemá-li lampa shasnouti, musíme oleje přilévati; podobně přičiňte se kř. i vy, abyste mnohými dobrými skutky Marii se zalíbili. „Chceš-li vjíti do života, ostříhej přikázání.“ (Mat. 19, 17.) „Ne každý, kdož mi říká Pane, vejde do království nebeského.“ (Mat. 7, 21.)

e) Však nejlépe Marii ctíme, když příkladný život její následujeme.

Maria jest nejkrásnější příklad křesťanského života, na níž jako v zrcadle všechna ušlechtilá ctnost a svatost se obrazí, v kte-

rémžto zrcadle N. často se zhlížejte, abyste věděli, co máte činiti a čeho se máte varovati. Pravý ctitel tak smýšlí, jedná, věří, doufá, miluje jako Maria. „Následovníci moji buďte, volá k nám Maria slovy sv. Pavla, jakož i já jsem následovnice Kristova.“ (I. Kor.) Hleďte se tedy ve všem Marii podobati.

Jako Maria milujte čistotu, pokoru a poslušnost. Dle příkladu Marie mějte lásku k Bohu a bližnímu, zachovejte víru a naději v Boha, byť i srdce vaše bylo proniknuto někdy mečem žalosti, a v tom setrvejte až do skonání svého a — spasení budete. — Když tak budete ctíti Marii, nemáte se čeho strachovati, nebo bude při vás státi v životě i smrti a u svého Syna za vás se přimlouvati.

LV. Na den Povýšení sv. Kříže (14. září.)

1. Konáme slavnost Povýšení sv. kříže na památku, že císař Heraklius v slávě na svých bedrách nesl a povýšil kříž Páně. Také jiným způsobem jest kříž Pána Ježíše povýšen, ješto ono — někdejší znamení potupy — v celém světě Bůh oslavil. Kříž jest nyní ozdoba věží a chrámů, okrasa na prsou mužů i žen, ozdoba korun a vyznamenání velikých zásluh.

Učme se z toho, jak snadno jest Bohu povýšiti nás z nízkosti k slávě, jako povýšil Rodičku Boží, Marii Pannu. — Na nás jest — neklesati na mysli v souženích a protivenstvích, ale s pokorou a trpělivostí nésti kříže na nás složené; přijde čas, kde se obrátí náhle stav náš, zlé v dobré, žalost v radost, kříž v slávu neskonalou.

„Bůh všeliké milosti, kterýž povolal nás k věčné slávě své v Kristu Ježíši, onť vás, když maličko potrpíte, dokonalé učiní.“ (I. Petr. 5, 10.) „Blahoslavený muž, kterýž snáší pokušení (protivenství); nebo když bude zkušén, vezme korunu života.“ (Jak. 1, 12.)

2. Ještě podivnější jest povýšení sv. kříže v církvi katolické; ješto kříž považuje za lůžko umírajícího Spasitele, za trůn jeho lásky a za nástroj vítězství jeho: vyvolila ho pro sebe i pro syny a dcery své jakožto znamení, dle něhož poznání býváme co praví křesťané.

Kříže Páně užívá církev sv. při konání svatých tajemství a všech ostatních obřadů našeho sv. náboženství. — Křížem lidi i věci žehná i oživuje naději naší. Jelikož jsme křesťané, má kříž býti nejen naší slávou, nýbrž i podporou a nadějí naší. Pod tímto praporem sv. kříže jest vítězství naše zabezpečené; vždyť dřevem kříže zničena

hořkost dřeva poznání dobrého i zlého v ráji, křížem zničena moc ďáblova, v kříži naděje, v kříži spása naše.

Protož napsal nábožný Euthymius o sv. kříži tato útěchyplná slova: „Jako kříž, prvé než na něm pněl Kristus, byl ohavným nástrojem smrti, jehož podoba odstrašovala a k útěku pudila: tak potom, když Kristus naň přikován krví svou jej posvětil, stal se kříž nástrojem spasení všem věřícím; a jako prvé lidi usmrcoval, tak zapuzuje nyní zlé duchy.“ K útěše naší volá sv. Pavel: „Milost vám a pokoj od Boha Otce a Pána našeho Ježíše Krista, kterýž vydal sebe samého (na kříži) za hříchy naše, aby vytrhl nás z přítomného věku nešlechetného podle vůle Boha našeho.“ (Gal. 1, 3.)

3. Kříž bývá také povýšen v duchu i v srdci každého pravého křesťana. — V kříži docházíme útěchy v soužení, síly v pokušení, ochrany proti zlému nepříteli a úlevy proti úzkostem a hrůze smrti. Jest soužení tvé nesnesitelné? Pohledni na kříž — tam poznáš větší soužení. Jest pokušení tvé k hříchu těžké? Ulehčí sobě rozjímáním o sv. kříži, na němž hříchy tvé přibity jsou. Chceš se skryti před zlým nepřitelem? Hle v stínu kříže nemá k tobě přístupu. Svírá srdce tvé úzkost a hrůza před smrtí? Nábožné rozjímání kříže Kristova naplní srdce tvé útěchou.

A proto se sv. Pavlem „jedině v kříži se chceme chlubit, v kříži jediné chceme obrany a útěchy hledati. „Jakož se na nás rozhojňují utrpení Kristova, tak se skrze Krista (t. skrze utrpení a smrt jeho na kříži) rozhojňuje i potěšení naše.“ (II. Kor. 1, 5.)

Lucia Cecilia Lactantia Firmiana

Spis

k Donátovi, Vyznavači,

jakými smrtmi za své vzali pronásledovnicku církev.

Z latinského přeložil a vysvětlil **J. N. F. Desolda.**

(Pokračování.)

30: Tak tedy pozbyv pocty císaře a testě, nemoha však snést stavu sprostého, jiný úskok usnoval, když mu jeden byl bez trestu prošel. Zavolav si dceru Faustu, ji brzo prosbami, brzo lichotami k zrazení manžela přemlouvá: slibuje jí muže hodnějšího; žádá jenom, aby ložnici nechala otevřenou a méně střeženou. Slibujeť ona, že tak učiní, a sděluje zatím všecko manželci. Umyslen úklad, jímž by se zločin patrným stal.

Položen v lože císařovo sprostý kleštěnec, jenž by místo císaře zavražděn byl. Onen za noční doby vstal, a našel vše k úkladu svému příhodno. Po řídku a to z daleka stály stráže; jimž pak on přes to pravil, že měl vidění ve snách, které by rád synu sdělil. Vstoupil do ložnice s zbraní a zavraždě kleštěnce, vyskočil ven radostně se přiznávaje k tomu, co byl zpáchal. Tu se pak s druhé strany objeví Konstantin s zástupem ozbrojencův. Přinešeno na světlo tělo zavražděného; tu stojí prozrazený vražedník u vytržení a jako němý.

„Jak kámen tvrdý nebo stává nehnuté skála,“ vytýká se mu jeho nelaskavost a šeredný zločin. Konečně pak se mu ponechává na vůli, jakou by smrtí sejít chtěl: „Onť osidlem zhoubným hanebného tu konce dosáhl.“ Tak tedy onen římského národu největší císař, který po dlouhém panování slavně dvacátý rok nastoupení vlády byl slavil, zardousením na hrđem svém hrđle potrestán jest a život ohavný ohavnou a hanebnou smrtí ukončil.

31. Od tohoto vzhledl Bůh, mstitel spravedlivý náboženství a lidu svého, k Maximianovi druhému (Galeriovi), původci ohavného toho pronásledování, aby na něm též všemocnou velebnost svou prokázal. I ten již na mysli měl slavit 20. rok nastoupení svého; ačkoliv již dlouho země vypisováním daní na zlatě a stříbre byl vydíral, i nyní jim druhou ránu zasadil, vypsav daň za příčinou slavení toho dvacetiletí, aby prý mohl vzdáti, čím se zaslíbil. S jakým týráním se to vydírání dělo, zvláště na obilí, kdož může vypověditi? Vojáci všeho druhu, či spíše katané, stíhali jednotlivce, tak že nikdo nevěděl, komu prvé zadosti učiniti: nemajetníkům nic nesleveno, bylot jim trpěti muky mnohé, nedali-li ihned, co ani neměli; ano pro stráž, jichž vůkol plno bylo, nedopráno nikomu oddechu žádného: žádnou roční dobou nebylo ani sebe menšího odpočinku: mnohdy se titíž buď soudcové sami, buď vojíní o tytéž lidé seprali; žádné humno nebylo bez vybírače, žádná vinice bez strážníka, nic se lidu pracujícímu k výživě neponechalo. Ačkoliv to nesnesitelné bylo, když se pracně získaná živnuška lidu od úst brala, bylot přec poněkud k snešení v naději žně budoucí; ale odkud vzíti oděv všeho druhu? odkud zlato? stříbro? Nemuselo-li pak se to z prodaných požitků koupiti? Odkud ti to, ukrutníče nesmyslný! dodám, když mi všecken poáitek pobíráš, všecku úrodu násilně maríš? Kdož by byl tedy, jenž by o zboží své nebyl přišel, aby onen všecko bo-

hatství, které pod jeho vládou bylo, shrabatí mohl k vykonání slibu, jehož se ani dožiti neměl.

32. Když tedy Licinius císařem prohlášen jest, Maximin rozhněván jsa nechtěl ani Caesarem slouti ani na třetím teprv místě jmenován býti. Posílá tedy (Galerius) kněmu (Maximinovi) posly za posly, prose, aby ho poslechl, určení jeho se držel, věku postoupil a šediny ctil. Avšak onen tím drzeji se vypíná, předběžným časem se vymlouvá, že prý mu prvé nabýti sluší, poněvadž prvéji císařským pláštěm-oděn jest; tak prosbami a příkazy jeho povrhoval. Rve žalem šelma ta (Galerius), že člověka tak sprostého na Caesara povýšil, domně se, že ho bude poslušen, a ten prý nyní zapomena takového dobrodiní, rozkazu a prosbám jeho bezbožně se protivuje. Přemožen byv takovou vzdorností, odstranil název Cesarův, sebe a Licinia Augusty prohlásil, Maximina a Konstantia syny Augustův. Maxentius potom zvěstuje dopisem, že na poli Marsové⁵²⁾ v shromáždění nedávno slaveném od vojska císařem byl nazván. Tu zprávu onen přijal truchliv a smuten, a rozkázal pak, aby všickni čtyři císaři sluli.

33. Již běžel rok osmnáctý, a Bůh ho ranil ranou nezhojitelnou: udělal se mu zlý vřed zpod stydkých údův a rozžíral se dále a dále. Lékařové ho protli, hojili; avšak když se rána již zavírala, propukla znova a z protržené žily zpusťlu se krev, až i nebezpečí smrti nastalo. Sotva se krev zastavila, nastala opět nová péče; avšak přec se to přivedlo až na zavření rány. Tu však levným těla pohybem otevřel se opět a krve vytéklo více než prvé. Bledne onen a sil mu stále ubývá; a tu teprv když chřadne, krvotok se zastavuje. Ale rána již léků nepřijímá, vůkol rak se chytá, a čím více se poretává, tím více se rozežírá; čím více se léčí, tím se více rozširuje.

Mistři ustoupili; Fillyridův Chiron, Melampus Amytháonský. Odevšad lékařové pozváni byli; všecko pak přičinění lidské nic neprospívá. Nyní bere své útočiště k modlám: vzývá Apolla a Asklepiá⁵³⁾ a prosí za lék. Apoll radí, neduh pak se tím více rozširuje. Již zhoubu se blížila a dolejší částí

⁵²⁾ Není proslavené náměstí v Římě, nýbrž týmž názvem počtено pak každé místo, kde některý vůdce přehlídku anebo jinak shromáždění vojska konal.

⁵³⁾ Apolla, jakožto boha věštího, aby mu poradil, (ihned dále praví: „Apoll radí“) kam se obrátiti má, kdo by mu pomohl; Asklepiá pak, jakožto boha lékařství, aby mu pověděl některý lék.

těla hlíza ves měs pojala; střeva ze vnitřka hnítí počínají a celý zadek jedním vředem se rozpívá. Nešťastní však lékaři, nemajíce ani zbla naděje, aby neduh přemohli, přec neustávají zahřívati, hojiti. Léky poněkud zastaven byv, obnovil se neduh opět šířaje vnitřní údy, tak že červy v utrobách se jen hemží. Puch od něho vychází netoliko po celém paláci, ale i dále po městě. A kýdív, když východy lejna a moče v jedno splynuly? A tak ho ponenáhlu červi šířají a tělo hnilobou se v nesnesitelných bolestech rozpadává.

„Křik jeho přehrázný k nebesům tu strašně doráží; A řvání jako když raněný od žertvy prchá býk.“

Přikládala se mu na zadek stále tekoucí vařená zvířata za tepla, aby takto červy teplota vylákala. Když však se snála, bylo jich množství nesčíslné a přec mnohem větší hejna jich neustále v hnijských utrobách plodná hlíza rodila. Již při rozšířeném neduhu jednotlivé údy těla svou podobu byly ztratily. Svrchní část až po ránu byla vyschla a v hrozném úbytí kůže ssinalá mezi kosti se svařtěla; dolejší pak nepodobajíc se žádným nohám, na způsob usníků se rozšířila. A tak s ním bylo po celý rok, až pak neduhem překonán a pokořen i přinucen byl vyznati, že jest Bůh. Neboť když se časem bolest zmáhala, zvolal, že obnoví chrám Páně a za svou provinou dosti učiní; a tak již již umíraje vydal tento rozkaz:

34. „Mezi jiným, co pro obecné dobro a prospěch na mysli máme, chtěli jsme již dávno dle starých zákonů a veřejných obyčejů římských všecko spraviti a také to opatřiti, aby křesťané, kteříž byli viru svých předkův opustili, opět k dobrému smýšlení se obrátili, poněvadž ani nevíme, jakým způsobem tytéž křesťany taková svévůle! jala a taková pošetilosť opanovala, že se neřídí dle starodávných stanov od předků svých zřízených, nýbrž dle svého zvláštního mínění a libosti sami si zákony ustanovují, dle nichž by žili a po rozličných krajinách rozličné národy s sebou v jedno spojovali. Když potom náš rozkaz vydán jest toho smyslu, aby se k ustanovením svých předkův navrátili, mnozí v nebezpečí uvázli,⁵⁴⁾ mnozí se i svrhli. Avšak když přemnoží ve svém smyslu trvali a my viděli, že ani bohům náležitou poctu a službu nevzdávají, ani Boha křesťanův nedbají;⁵⁵⁾ tuť my u-

važující všesmírnou svou dobrotivostí a hledíce k dávnému a stálému svému obyčeji, po kterémž všem lidem odpustění dávati jsme obvykli, umyslili jsme, abychom i těmto lidem svou ochotnou shovívavost prokázali; aby totiž opět křesťany byli a své sbory míti směli, ale tak, aby nic proti státnímu řádu nečinili. Jiným pak spisem poukážeme soudcům, jak by se k nim zachováti měli. Po tomto našem milostivém povolení nechat tedy svého Boha vyzývají prosíce za naše i státu i své zdraví, aby obec se všech stran byla bez úhony a oni bezpečně v sídlech svých žíti mohli.“

35. Tento rozkaz vydán jest v Nikomedii den před 1. květnem (30. dubna 311), když on sám byl konsulem po osmé, Maximin pak po druhé. Když se tehdejší žaláře otevřely, byls i ty, rozmilý Donate s mnohými jinými vyznavači z vězení na svobodu propuštěn, pobyv v žalaři po celých šest let. Onen pak tím svým rozkazem nedosáhl odpustění proviny od Boha: nýbrž za několik dní poručiv a vzdav svou choť i syna⁵⁶⁾ v ruce Licinia, hroznou smrti sešel, ano se celé tělo jeho rozlezlo. To bylo oznámeno v Nikomedii 15. téhož měsíce, když měl slaviti 20. rok svého nastolení 1. března, nejprve příštího.

36. Po té zprávě Maximinus přikvapil z východních zemí, rozestaviv si všude po stanicích koně, aby za meškání Liciniova sobě všechny kraje podmanil: a tak si opanoval všecko až po záliv Chalcedonský.⁵⁷⁾ A když se dostal do Bithynie, k všeobecné radosti sepisování jmění zastavil, aby si takto z počátku přízeň získal. Již pak mezi oběma císaři nastala nesvornost a skoro válka: každý stál na svém pomůři s vojskem ve zbraní. Avšak pod jistými výjimkami učiněn mír a přátelství, a právě v průlivu thrackém si k smlouvě pravici podali. Onen (Maximin) se bezpečně navrátil a okázal se nyní takovým, jakým v Syrii a Egyptu býval. Především zrušil dovolení křesťanům ač veřejným slovem dané; nastražil k tomu cíli poselstvo od měst, žádajících, aby křesťané nesměli v těch městech sbornice své stavěti, aby se zdálo, jakoby z donucení tak

nahlízejíce, a křesťanské učení si v posměch berouce, bez Boha a bez náboženství živi byli.

⁵⁶⁾ t. Valerii, dceru Diokletianovu, a Kandidiana. Valeria však nezůstala u Licinia pro jeho krutost, nýbrž utekla se k Maximinovi, kdež pak se jí tím hůře vedlo. Viz. 39.

⁵⁷⁾ U města téhož jména na Mramorovém moři s asijské strany; s druhé strany evropské bylo Byzantium. Na obojím pomůři stála vojska obou císařů hotova k boji.

⁵⁴⁾ to jest: rozličným mukám podlehli, raději smrt utrpěvše, než-li by byli Krista zapřeli; jiní pak se svrhli, — odpadli.

⁵⁵⁾ Tím se míní lidé, kteří pošetilosť pohanstva

jednal, co si sám byl schvalně činiti umy-slí. Takovým poselstvím přisvědčiv, novým zřízením jednotlivce z předníků jednotlivých měst nejvyššími knězi ustanovil, jenž by i oběti všem bohům každodenně vzdávali, i s pomocí starších kněží o to dbali, aby křes-tané žádné chrámy nestavěli, ani po do-mácku bohoslužbu nekonali, nýbrž aby je jímali a buď dle svého práva k obětování nutili, anebo soudcům vydávali. Avšak to ještě málo bylo; onť i po krajích z úřední-kův vyšší důstojnosti určil některé jako za kněze a velel, aby v bílé pláště oblečení chodili. I hodlal činiti tak, jakož byl dávno na východě činil. Neboť děláje se zevně la-skavým, sluhy Boží vražditi zakázal, ale zmrzačiti velel. A tak vyznavačům očí vy-lupovány, ruce utínány, nohy ochromovány, nosy — nebo uši uřezávány.

37. Tak si počínaje, polekán jest listem Konstantinovým; avšak postižen-li někdo, tajně býval v moři utopen. Též od svého obyčeje neupustil, aby se v paláci každý den obětovalo. Prvněť on byl, jenž to vymyslíl, aby všechna zvířata k pozívání určená ne-byla poražena a zabíjena od kuchařů, ale od kněží u obětnic obětována, tak že nic na stůl nepřicházelo, co by nebylo zasvěce-no obětí anebo pokropeno vínem obětním: kdo tedy k stolu pozván byl, poskvřen a nečist odcházel. I v ostatním byl svým mi-stru podoben. Neboť jestliže po Diokleovi a Maximianovi nějaké zbytky (občanům) po-zůstaly, to ten na dobro smetal, beze všeho studu všechno pobíraje. Tak stodolysoukrom-níkův zavírány, sýpky zapečetěny, peníze na budoucí dluh vydírány; z toho nastal hlad, při vši úrodě polní; drahota neslýcha-ná. Dobytek i skotní i bravni stádko po polích zlapán k obětem každodenním, čímž dvořeníny své tak pokazil, že obyčejným stravným pohrdali; a sám semo tamo plý-tval bez rozvážení — bez míry, když buď vše-cky vesměs z družstva svého, jehož veliký počet byl, buď drahými oděvy, nebo zlatými penězi vyznamenával, sprostě pak a zača-tečnický stříbrem obdarovával, cizáky pak dary všeho druhu ctíval. Neboť když obča-nům za jich živa zboží pobíral a je darem dával, jak kdo cizího statku požádal, tuť nevím, nesluší-li mu za to díky vzdávati, že dle způsobu milostivých loupežníků s nekr-vavou kořistí se spokojil.

38. Avšak ta jest jeho nejhlavnější nepravost nade všechny, kteří byli před ním, vilná žádostivost, ani nevím jak ji nazvati leč slepou a bezuzdnou, ale ani těmi slovy není věc ta dle ohavnosti své dosti zname-

nána; řeči nedostává se slov pro velikou tu nepravost. Kleštěnci jeho a hampejzníci vše-cko všudy slídili. Kde koliv se jim zjevila některá slušnější tvář, tu nutno hned vzdáti se práv svých i otcům i manželům. Šlech-tné i ženy i panny bývaly svlečeny a vyše-třovány do podrobná, aby žádná část těla nebyla nehodna císařského lože; která se zpěchovala, byla ihned utopena, jako by sty-dlivost úhlavním proviněním byla. Mužové někteří nemohouce snést žal nad zneuctě-ním svých žen, jež pro počestnost vroucně milovali, sami si život vzali. Pod tou pot-vorou nic neplatila cudná nevinnost, leč kde zvláštní šerednost i divokou jeho vilnost od-strašila. Konečně pak i ten obyčej uvedl, že žádný nesměl ženu pojmouti, leč když on tomu dovolil a jí prvé použil. Urozené panny poniživ dával pak svým sluhám za manželky. — Avšak i družstvo pod takovým knížetem řídilo se dle příkladu jeho; každý lože svých domácích bez trestu prznil; kdož ho měl trestati? Dcery občanů sprostších, jak se mu zlíbilo, uchvacoval; urozenější, které uchvátiti nemohl, darem žádal. Nesměl nikdo toho odepřít, jak se ukázal pod-pis císařův, jinak zahynul, nechtěl-li se s nějakým cizáckým zetěm spokojiti. Neboť neměl císař ve svém družstvu nikoho po boku, leč lidi toho kmene, který od Gotů za doby slavnosti 20letého nastolení Maxi-mianova ze svých zemí vyhnáni byvše, jemu se vzdali, k neštěstí pokolení lidského, aby cizácké poroby unikše, nad Římany panovali. Jímí provázen a štítěn jsa východní země týral až hanba!

39. Když tedy ve vilné své vášni tím pravidlem se řídil, že si dovoliti smí, čeho se mu zlíbí, tuť i k císařové vdově, již byl nedávno máteří svou nazval, nezřízenou žá-dostí zahořel. Tato Valeria byla se po smr-ti Maximianově k němu utekla, domnívajíc se, že v jeho zemích bezpečněji trvati bude, a sice nejvíce proto, že on sám svou ženu měl. Avšak šelma ta zlopověstná nic méně ohněm ohavným se vznála. Ještě nosila vdo-va za smutečné doby šat černý a již k ní posílá posly, nabízejí se jí sňatkem a vy-hozením své ženy, jestliže prosbu jeho ne-oslyší. Ona odpověděla svobodně jak jediné mohla: předně že v tomto pohřebním oděvu jí nelze o manželském sňatku jednati za te-pla popele manžela svého, otce jeho;⁵⁸⁾ po-tom že on velmi nelaskavě jedná, nabízejí se s vypuzením věrné manželky a spolu tím

⁵⁸⁾ Maximianus Galerius, manžel Valeriin, byl Ma-ximina Daju za syna pojal; proto i Valeria mohla slouiti Máximianovou.

na jevo dávaje, co by byl hotov i jí samé učiniti; konečně že hříšné jest, aby žena toho stavu a té důstojnosti proti obyčejí a příkladu⁵⁹⁾ druhého muže si brala. Zvěstuje se mu, čeho se odvážíla: vášně jeho obrátila se v zběsilý hněv. Vypověděl i hned ženu tu, statky její pobral, služebnictvo odstranil, kleštěnce mukami usmrtil; ji pak i s matkou do vyhnanství vypudil, a sice nikoliv na některé jisté místo, ale semo tam náhleji a úsměšně poháněje, přítelkyně pak její pod křivou záminou cizoložství na smrt odsoudil.

40. Bylať tehdaž slovutná žena, která již od svých synů, mladých mužů, vnuky měla. Tu když Valeria jako druhou matku milovala, napadlo onoho ukrutníka podezření, že po její radě Valeria jeho žádost zavrhlá. I vzdal na vladaře svého Kratina tu práci, aby ji hanebně usmrtili dal. K té přidružené jsou ještě dvě paní rovněž šlechetné, z nichž jedna dceru Vestálkou v Římě byla zůstávala, tajná tehdaž přítelkyně Valerina, druhá měla manžela senatora, takéž byla císařovně velmi blízká: avšak jedna i druhá si pro svou tělesnou sličnost a neporušenou počestnost smrt utřily. Tyto ženy náhle uchváčeny byly nikoliv k soudu, neboť nebylo proti nim žalobníka, ale k zavraždění. Nalezli se pak náky žid, provinilý jinými zločiny, an naděje se uniknouti trestu přemluven byl, aby proti nevinným ženám lživě svědčil. Spravedlivý a pečlivý soudce soudnou stolicí svou za městem umístil a stráží opatřil, aby nebyl ukamenován: děla se ta truchlohra v Niceji. Hrozí se židu s mučením, a on mluví jak se mu rozkázalo, ženám pak aby nemluvily, poličky katané ústa zatkli; přes všecku svou nevinnost vedeny jsou na popravu. Pláč a nárek nastal netoliko u manžela, an přítomen byl své tak hodné a důstojné manželce, ale i u všech, které soud tak ohavně neslýchaný shromáždil. Aby pak nebyli od lidu násilně vychváčeny, provázelo je vojsko kopím a mečem ozbrojeno s lukostřelci. Tak uprostřed pluků ozbrojencův na smrt odvedeny jsou, a bylyby nepohřbeny zůstaly, poněvadž domácí čeledi jich se rozprchla, kdyby je nebyli přátelé z milosrdenství kradmo pohřbili. Avšak ani cizoložnému svědku⁶⁰⁾ nedostalo se slí-

beného prominutí trestu: na kříž jsa přibit zjevil celé ohavné tajemství a před skonáním všem, kdo přítomni byli, dosvědčil, že nevinně ty ženy odpraveny byly.

41. Císařova pak Valeria vypovězena jsouc do nějaké pouště Syrské, tajným poselstvím otce Diokletiana o svém neštěstí zpravila. Tento vypravil k ukrutníku posly, aby mu dceru navrátil; ale nic nepořídil. Prosí opět a opět; není mu navrácena. Konečně vypravil k němu svého příbuzence, muže mocného a důstojenstvím vojenským vyznamenaného, aby ho prosil, připomena mu svá dobrodíní, jež mu byl prokázal. Ani ten nepořídil s oslyšenými prosbami se navrátiv.

42. Týmž časem rozkázal Konstantin, aby se sochy starého Maximiana (Herkulia) svrhaly a obrazy malované strhaly: že však oba starci (t. Diokletian i Herkulius) na jednom obraze obyčejně představeni byli, podobizny obou na jednou byly odstraněny. A tak když (Diokletian) za živa viděl to, co se žádnému císaři nestalo, dvojí bolestí jsa ráněn, umřít si žádal. Semo tamo sebou v duševní bouři své zmítaje ani nespali ani nedjedl; stenání a kvílení, pláč a slze, zmítání těla tu na loži, tu na zemi! Tak nejšťastnější císař po 20letém panování k sprostému životu svržen a ponížen, potřen bezprávím a na to přiveden, že si život v nenávist vzal a konečně hladem a úzkostí utrápen se umoril.⁶¹⁾

43. Zbýval již jenom jeden jediný z odpůrců Božích, (Maximin Daja) jehož pád a konec nyní připojím. Týž byl řevniv proti Licinioví, poněvadž byl Maximian tomuto přednost před ním dal, ačkoliv byl nedávno s ním se smířiv přátelství utvrdil, nicméně uslyšev, že sestra Konstantinova Licinioví se zasnoubila, v podezření to vzal, že toto příbuzenství obou císařů proti němu osnovalo jest. I vypravil sám potají posly do Říma, požádat Maxentia za společné přátelství, provodě to věrným psaním. Poslové byli laskavě přijati; přátelství uzavřeno, sochy obou společně postaveny. Maxentius pomoc tu jako od Boha seslanou rád přijal, neboť byl již válku Konstantinu vypověděl, pod záminou, jakoby usmrčení otce svého pomstít chtěl. Z toho poslo pak podezření, jakoby byl ne-

⁵⁹⁾ Za dob římských císařů není příkladu, aby byla která vdova císařova v druhý manželský sňatek vstoupila.

⁶⁰⁾ t. jenž byl sám krivě trval, že s těmi ženami cizoložství se dopustil, aby za jiné své zločiny trestu ušel; tomu soudce nedodržel slova, ale odpravit ho dal. Z toho pak místa vidno, jak

židé sebe ku krivému svědectví používati dávali. Viz příklad Nabotův v starém, Štěpánův v novém zákoně a jiných více.

⁶¹⁾ Jakou smrtí Diokletian sešel, není jisto; někteří trvají, že umřel vodnatelností, jiní že jedem, jiní že se oběsil. Jisto jest, že umřel 312 krátce před sňatkem Licinia s Konstancií, sestrou Konstantinovou, (43.)

smířlivý onen stařec nesvornost svou s symen jenom tak na oko způsobil pro to, aby volno měl pohubití jiné, po jichž pádu by pak se panování nad celým okresem země zmocniti mohl. Ale to nebylo pravda. Neboť v skutku ten úmysl měl, aby po zničení všech, i samého svého syna, s Diokletiánem říši znova opět opanoval.

44. Již byla občanská válka mezi oběma nastala. Ačkoliv se Maxentius v Římě držel, poněvadž mu bylo věštěno, že zahyne, opustí-li brány města, nicméně válku vůdci hodnými dobře vedl. Měť Maxentius více sil válečných, poněvadž i otcovo vojsko od Severa si přidružil, i své nedávno z Mauretanie a Italska k sobě potáhl. Bojováno jest, a vojsko Maxentiovo přemáhalo, až pak Konstantin na mysli utvrzen a na ten i ten pád připraven, veškerou svou moc blíže k mostu pohnal a u mostu Milvického se položil.⁶²⁾ Blížil se den, kteréhož Maxentius vládu nastoupil, t. šestý den před prvním listopadem, kterýmž se mu též pátý rok vlády končil. Tu napomenut jest Konstantin ve snách, aby nebeské znamení Boží na štítech vojínů znamenati dal a tak boj podstoupil. I učinil, jak mu bylo přikázáno a postaviv písmě X přímo, svrchu zatočeno, jmenem Kristovým štítů znamenal.⁶³⁾ Tím znamením ozbrojeno vojsko chopí se zbraně. Táhne nepřítel bez vůdce a přechází přes most. Rady se stejnou silou srazil; bojováno s obojí strany s největší udatostí; ani těm ani těm se o útěku nezdá. V městě nastalo vzbouření, vůdci vyčítáno, že obec v šanc

⁶²⁾ Jest most v Římě až podnes „ponte Molo“ zvaný.

⁶³⁾ Rozličné jsou domněnky, jak znamení to vyhlíželo. Dle památek nás z 4. století po K. došlých buď na penězích, nebo jinde, zvláště pak v římských katakombách (pohřebištích)

se nalezajících, vyhlíželo takto: a to by pak bylo dle Laktantia písmě X přímo postavené, svrchu pak zatočené, jako bývá řecký

přízvuk, — řečený circumflex . Spojíme-li pak s tím, co o tom praví Eusebius, dějepisec cíkevní, „že byla litera P (naše R) smíšená (s písmenem X) a sice středem,“ dostaneme druhou podobu, jak se ve 4. století svaté jméno „Kri-

stus“ zkráceně naznačovalo, totiž:

Mimo to znamenati sluší, že, ač Laktantius nic nepraví o úkazu, který se Konstantinovi ve dne, o pravém polední, na nebi okázal, nic méně tomu nijak neodporuje. Tehdáž se mu ukázal prapor s nejsvětějším jménem a napsal: „*Εν τωτω νικα!*“ (V tomto přemáhej!) a přikázáno jemu, aby takové prapory (labarum) svému vojsku dal.

vydal; potom lid náhle zvolal jednohlasně — neb byl právě na den svých narozenin též slavně hry v cirku slavil, — „Konstantin jest nepřemožitelný!“ Tím slovem polekán sebral se a svolav některé senátory, káže nahlédnouti v knihy Sibillinské, v nichž se našlo, že ten den nepřítel římského národa zahyne. Tímto výrokem pojma znova naději že zvítězí, vyšel z města a v čelo vojsu se postavil. Most za ním stržen. Při jeho se octnutí půtka ztuhla a ruka Boží vládla vojům. Maxentius jest poražen; dada se v útěk spěchá k mostu strženému a zástupem prchajících tísňen do řeky svržen jest. Když válka tak krutě svůj konec vzala, Konstantin císař s velikou radostí senatu i lidu přijat jest; i poznal Maximinovu zradu, dostihla jeho spisy, nalezna jeho sochy. Senát se usnesl na tom, aby se Konstantinovi pro jeho udatnost přede všemi názvy císaře dal, kterýž si byl Maximin osvojoval. Ten dozvěděv se o vítězném osvobození města, zprávu tu nic jinak nepřijal, nežli jakoby sám byl přemožen; slyše pak určení senatu, tak se mrzutostí rozjařil, že patrně nepřátelství své jevil, hanlivými a potupnými úsměšky po veleslavném císaři metaje.

45. Konstantin uveď věci obecné v Římě do pořádku, v zimě nejbližší přišel do Milána se odebral; tam i Licinius si přišel, aby choť pojal. Maximin slyše že ti dva se zaměstnávají slavnou svatbou, hnul se vojskem z Syrie za zimy co možná nejbouřlivější a zdvojnásobil denní pochody do Bithynie dorazil s vojskem velmi stenčeným. Neboť za velikých dešťů a sněhů a bláta a zimy i nesnázi všeho druhu pozbyl mnoho tažního dobytka, kterýž po cestě bídne padal a tak již podobu války budoucí okazoval a rovnou též vojsku porážku věstil. Aniž pak on sám se v zemi své zdržel, nýbrž přepraviv se rychle přes úžinu, k branám Byzantu s vojskem přikročil. Stálo tam vojsko posádkou od Licinia pro podobný případ založeno. Tot on nejprve dary a sliby získati, potom pak násilným obležením zstrašiti hleděl; ale ani násilí ani sliby neprosplý. Uprchlo již 11 dní, kdežto se obyčejně k císaři poslové s písemnými zprávami posílávali; tu se vojsko samo vzdalo, nikoliv z pronevěry, nýbrž svému malému počtu nedůvěrujíc. Odtud se dále hnul k Haraklei, kdež podobnou případností zdržen jsa o několik dní se opozdil. Neboť již byl Licinius rychlými pochody s některým vojskem k Hladrianopoli dorazil, co onen zmocniv se Perintu a tím se opozdiv pokročil až k stanici vzdálí 18 mil nemoha dále, neboť

se byl Licinius ve své stanici postavil v též dálce. Tent stáhna z blízka vojska co mohl, pustil se dále proti Maximinu, více aby ho zadržel, nežli v úmyslu pŕtky anebo naděje na vítězství, poněvadž onen vojsku 70.000 vojvodil, on sám pak sotva 30.000 pohromadě měl. Neboť vojsko bylo v rozdílných krajích umístěno, a pro krátkou dobu nebylo lze je v jedno spojit.

46. Když se již již vojska blížila, zdálo se, že co nejdříve pŕtka počne. Tu Maximian se Jovišovi takovým slibem zaslíbil, že zvíťezí-li, jméno křesťanské do kořene zahubí. Liciniovi pak se v noci před pŕtkou ve snách zjevil anděl Boží, an stojí u něho napomínal, aby co nejrychleji vstal a k Bohu se modlil s veškerým vojskem svým; učiní-li takto, že zvíťezí. Pak se mu dále zdálo, jako by byl vstal a ten, který ho napomínal, po boku mu byl, učil ho doslovně, jak by se modliti měl. Ze spaní pak procitna, dal zavolati písaře a předřkával mu slova, jak je byl uslyšel a sice tato: „Bože svrchovaný, tebe prosíme! Bože svatý, tebe prosíme! veškerou spravedlnost tobě poroučíme! spasu svoji tobě vzdáváme! říši svou tobě poroučíme! Tebou žijeme, tebou šťastnými a vítězi jsme! Svrcovaný svatý Bože, vyslyš naše prosby! Ruce své k tobě pozdvihujeme; vyslyš nás svatý, svrchovaný Bože!“ Ta slova se opsala na mnohých listech a po představených a setnících serozeslala, aby jim každý své vojiny vyučil. Všechněm přibýlo myslí, domnívající se, že jim s nebes vítězství zvěstováno jest. Císař Maximin ustanovil den boje na prvního května, jímž se osmý rok nastolení jeho doplňoval, aby tak nejjistěv den narozenin svých přemóžen byl, jakož onen (Maxentius) v Římě. Maximin chtěl to dříve předejít; sestavil vojska k bitvě den před tím (30. dubna) aby den svých narozenin jako vítěz slavil. Zvěstováno do tábora (Liciniova), že Maximin se hnul: vojáci chápou zbraně a táhnou mu vstříc. Bylať rovina neúrodná, nevzdělaná, již nazývají plán: oba šiky již si byly na očích. Vojsko Liciniovo odložilo štíty, odepnulo přilby a pozdvihše ruce k nebesům po svých důstojnících za císaře se modlí. Druhý šik, jemuž zahynouti bylo, slyší slova modlících se. Oni pak opakovavše modlitbu třikrát, plni jsouce udatenství, upínají si opět přilby a chápou se štítů. Vůdcové s obou stran sešli se v prostřed k rozmluvě. Maximiana nelze k míru pohnouti. Neboť pohrdal Liciniem a domníval se, že bude od vojska opuštěn, poněvadž byl s darováním skoupý, on sám pak štědrý: pozvedl zajisté

válku za tím úmyslem, že vojska Liciniova beze vš pŕtky se zmocní a tak s dvojnásobnou silou na Konstantina pospíchá.

47. Tak tedy táhnou blíže; trouby zavzní, prápory se hnou. Voje Liciniovi útokem na nepřátele udeřili. Tito pak zaraženi ani meče dobyti ani kopími metati nemohou. Maximin odbíhá vůkol zástupy Liciniovy a je brzo prosbami brzo sliby láká: všudy jest oslyšen. Udeřilo se na něho, on pak k svým se utíká. Šiky jeho řidnou, takový počet pluků, taková síla vojska od nemnohých posekána. Nikdež nepamatuje nikdo svého slavného jména, své statnosti, svých dávných odměn; jakoby nebyli přišli k boji ale k pobití, tak je svrchovaný Bůh podrobil nepřítelům jich. Již leželo povražděno nesmírné množství, ano Maximin poznává, že věc jinak vypadá nežli se naděl. I svrhl císařský plášť a vezma šat otrocký dal se na útěk a přes úžinu thrackou se přepravil: a potom teprv polovice jeho vojska pobita jest, druhá pak se dílem vzdala, dílem prchla: zbavit je hanby sběhlictví sběhlý vůdce. Ale onen, prvního května to jest, za jednu noc a jeden den dostal se k úžině, druhou pak noc do Nikomedie, ano bojiště vzdáleno bylo 160 mil; odtud sebrav syny a manželku a něco málo družstva svého dvoru bral se dále na východ. Avšak doraziv do Kappadocka, tam sebral nové vojsko z uprchlíků a z východních zemí, zastavil se a opět oděv císařský oblekl.

(Dokončení.)

Za večera.

Tichý luh; — klid za večera
jako živlů po boji.

Tichý luh; klid za večera. —
Anděl Páně žehná z šera:

„Odpočiňtež v pokoji!“

Kyne sen, a duše volná
střeží ticho hrobové;
kyne sen, a duše volná
pouta s sebe skládá bolná.

„Odpočiňtež tvorové!“

Vesmírem jen vanot Boží
vznáší svoje perutě.
Člověk zdrav se v lože složí,
ve snu káží soudy Boží:

„Duše má, zpět beru tě!“

Tichý luh; — klid za večera
jako živlů po boji.

Tichý luh; klid za večera. —
Anděl Páně žehná z šera:

„Odpočiňtež v pokoji!“ B. J.

Smutné posvícení.

Upomínka z let dětských.

Od kan. Jos. Ehrenbergra.

3.

Děcká mysl jest tékavá, a dojmem trvalejším poutati se nedá. Tudy se stalo, že se mi robota dosti záhy z hlavy vykouřila. Nebylo také divu, neboť nastaly a bez přítrží po sobě následovaly při statku práce, při nichž jsem měl účastenství takové, že na něco jiného pamatovati nebylo kdy. Sekalo a sklízelo se seno, vyvážela se mrva na ozimní setí, přišly žně, sušila se otava, vybírala se zemčata, pak následovalo sušení a tření lnu, a vše dohromady trvalo až do zámru.

Byla to nějaká mela! Vozy přijely-li z pole plny, šly na pole prázdné: a naopak byly-li naloženy z domu, vracely se bez nákladu. Mohl jsem se voziti do libosti a rád jsem se vozil, zvláště u Pavla, poněvadž mi půjčoval bič a někdy také oprat do ruky dal. — Zjednaných dělníků a dělnic bývalo den ze dne kolik, a u těch jsem také rád meškal. Pěkně mi mluvili, mazlili se se mnou a mívali s sebou děti, jež doma bez opatrování nechati nemohli a kteréž chudátka, ať jsem cokoli kutit počal, vezdy a na všem po vůli mi byly. — Doma pak za celou tu dobu bylo kuchtění, vaření a pečení bez konce. Dobrá matička sama na všechno ani nestačila a nechávala sobě na pomoc některou děvečku, obyčejně Bětu. Dělalý se nudle, škubánky a kucmoch, někdy také co zvláštnost knedlíky se švestkami, kteréž ale silnou obálku těsta dostávaly, poněvadž se ovoce ve Žďárských horách nedaří a švestky se musí kupovati. Vedle těchto krmí vařila se kaše z krupice i krupek, pekly se svítky a jahelník a nad to, což se mi nejvíce líbilo, vdolky, buchty, mrkvance, zelníky a měchury. Celý ten čas pilných polních prací připadal mi jako nepřetržitě posvícení. Tou příčinou také doma býval jsem rád, protože se mi jak jsem tehdy kuchyni rozuměl, lecco chytrého na zub dostalo. Byla to opravdu mela a musím doznati, že jsem nejednou na nemalých rozpacích býval nevěda, mám-li se s Pavlem voziti, či s dětmi dělníků na polích se proháněti, aneb doma na čízbě meškati? Za takového shonu jsem na robotu zapomněl jako na smrt.

Nastala zima, a v zimě bylo s robotou hej. Na pěši se nechodilo a jízdná se odbyla dosti snadně. Vozily se klády z panských lesů k pile a dříví polenové do zám-

ku, do pivovaru a do palírny. Mnoho-li za den roboty odveztí náleželo, bylo vyměřeno starodávným obyčejem, a nemohlo býti přílišné. Neboť vypravil-li se do panských lesů otec s dvěma povozy a oběma čeledíny, pořídili toho v třech dnech tolik, že potom třeba za celý měsíc byl svatý pokoj. Proto v zimě nářku na robotu v domě nebylo, a mně o ní ani ve snu nepřipadlo.

Ba, ani z jara mi robota v hlavě nestrašila, proto že mi prvá v životě nastávala starost. Domáci všichni počali říkati, že budu choditi do školy, a že mi o Svatojanském trhu z města přinesou lístek, z něhož jsem se měl učit písmenky znáti, abych prý nepřišel do školy jako dřevo. Po vážné tváři, s jakouž mi o škole jest mluveno, soudil jsem, že to bude něco nehrubě veselého. A dokladů k svému tušení brzy jsem se dočkal. Anče utírajíc po mně klikyháky na podlaze, říkávala hlasem broživým: „Počkej, počkej, až ve škole: však ona ti kantorova metla tu neposednost vyžene.“ A Běta, s nížto jsem se nejradš modlíval: ta zase ukládajíc mne na lůžko, začasté slovy žalostivými děla: „Milý hochu! máš po dobrých dnech. Se školou ti nastane trápení, jehož se pak nikdy více nezbudeš“. Měl jsem školy plnou hlavu a stalo se, že mně mnohdy ani mléko s kapáním nechutnalo, když jsem sobě na Ančinu a Bětinu řeč zpomenul.

Bylo k večeru o svatém Janu Křtiteli a lidé vraceli se z trhu. Matka šla také na trh, a Anči vzala s sebou. Jindy, byl-li v městě trh a otec neb matka na něm, neměl jsem pokoje za celý den, nemoha se jich návratu dočkat. K večeru pak vybíhal jsem ze vrat a za stavení vyhlížel, zdali již jdou, věda dobře, že buď nějakou hračku, buď něco na smlsnutí dostanu. Ale tehdy o svatém Janu jsem byl jako zařezaný, na dárek z trhu dokonce se netěše. Věděl jsem, že na místě hračky neb mlsu obdržím lístek — a s lístkem že budu muset do školy. Školy ale jsem se bál, hlavně pro metlu, kterouž mne Anče strašila.

Co se státi mělo, stalo se. Matka přišla z trhu a Anče všedší prvá do světnice, zaměřila přímo ke mně, řkouc: „Tu máš lístek“. K těm slovům, úsklebně pronešeným, položila přede mne na stůl podlouhlou čtyřhranou dřevanou tabulku, opatřenou držátkem a z jedné strany polepenou papírem. Na papíře nalezaly se písmenky červené i černé, a zespod namalován byl obrázek, představující učitele, an s napraženou metlou na lenošce sedí a žáčka, z knížky odříkávajícího, vyslyšá.

Hledě na to, potrácel jsem dech a ze všeho, zvláště pak z toho obrázku, udělalo se mi tak podivno a měkko, že jsem se dal do pláče. Všichni v domě chtěli vědět, co mi je a proč pláču? Já to ale neuměl povědět, a oni neuměli se dovtipit. Konečně přišel Pavel a příčiny mého žalu dovtipil se podíváním. „Co to blázní na ty lístky malují?“ — zvolal hněvivě. Po té mne vzal na ruku, odnesl do komory, kde měl lože, pak posadil na lůno, a jal se vypravovati o škole. Školu chválil a pana učitele také, netaje ovšem, že i metličky při vyučování jest potřebí a sice na chlapce rozpustilé a neposlušné, kteří pozor nedávají a říkat neumí. O mně ale dokládal, že jsem hodný a poslušný, soudil, že budu také pilný a pozorný; a abych uměl říkat, o to chtěl se postarat sám, slíbiv, že mne z lístku bude učiti. Upokojil mne docela a slibu svému dostál. Za tři neděle znal jsem abecedu po pořádku, nazpátek, na přeskáčku a jak se komu líbilo. Školy jsem se již nebál a chtěl jsem, aby mne tam zavedli zrovna. Ale nemohlo býti dříve leč až po prázdninách, to jest po sklizení zemčat a po posvícení, někdy k svatému Martinu.

Téhož leta, na tři neděle před svatým Václavem, uhořely deště a nebylo jim konce. Práce polní, zejména setí na ozim zůstalo státi. Otec byl mrzut, matka smutna a Pavel se mračil. Nebylo divu, neboť v Ždárských horách od pozdního setí úrody neočekávají, jak tomu nasvědčuje pořekadlo, v oněch krajinách běžné, říkající: „Havlovo žito, Urbanův oves; co z toho bude, potom mi pověz.“

Jednou při večeři, když se venku opět spustil liják, jakoby z konve cedil, pravil otec s tvář starostlivou: „Pán Bůh s námi, již z toho až hrůza jde! Doma zahálíme, robota se neodbyvá — až nastanou časy, nebudeme vědět, kam dříve? Páni nás budou chtít mít u dvoru, a doma rovněž neoseto zůstatí nemůže. Aby z toho člověk zešedivěl.“ Pavel potákal mlčky, a obava otcova nebyla bezdůvodnou.

V sobotu po sv. Václavu se otočil vítr od východu, obloha se vyjasnila, a hned v neděli se přihrnul do statku obecní posel, jemuž někteří „serbus“, jiní pak „pořádník“ a také „vytlúkač“ říkali. Byl takto člověk dobrák; ale když přišel s něčím od pana lichtáře aneb slavného úřadu, dělal osobu důležitou a nerozuměl žertu. Tehdy v neděli robil tvář, jakoby sám panem vrchním byl, a hned ve dveřích prikazoval takto: „V pondělí zítra na robotu, chleba a obroku

pro koně na celý týden; nesmí se domů, dokud nebude zaseto.“

Z takového poselství a ze způsobu, jakýmž vyřízeno jest, dopálil se Pavel hněvem, řka: „Pomalů, pomalů! Máme my k vůli pánům nechat pole ladem? Hospodář má daň císařskou, má děti, má čeled; neoseje-li sobě, odkud bude bráti, aby všady právn býti mohl?“ —

„Čo se tě netýče, do toho nestrkej rýče“, odsekl serbus zlobivě; „a to si pamatuj, nerudo, že posel nemá být hindrován.“ „Žádný neruda!“ ujímal se otec čeledína. „Pavel pověděl pravdu: pro cizé obmeškati svoje nemohu a nesmím.“

„Dobře, dobře“, ušklébal se posel, odcházeje, a na prahu se obrátiv, doložil toto: „Dělejte, jak chcete; ale dejte pozor, aby vám na posvícení nepřišli *nemilí hosté*.“

(Pokračování.)

Moc Boží.

Po širém moři člunek pluje,
slabý jej vesla pohyb vede,
nad ním však mocný víchr duje
a v plachty se opírá šedé.

A když je lodník *větrem* řídí,
pak pluje mořem bezpečem;
kdy však je řídí *proti* větru,
jistě jest smrti zasvěcen.

Ten člunek tvé je živobyti,
a lodník jeho tvůj je duch,
mocný však vítr, jenž jím vládne,
to všemohoucí — jeden Bůh.

A. V.

D O P I S Y.

Z Bohuslavic 3. září 1872.

(Svěcení hřbitova a kříže na hřbitově.)

As pět čtvrtí hodin na jihozápad od Nového Města nad Metují leží uprostřed úrodných rolí a luk ovocným stromovým obklopená, rozsáhlá osada Bohuslavice, od Dobrušky a Opočna rovněž as pět čtvrtí hodin vzdálena. Obyvatelstvo její jest smíšeného vyznání, katolíků kolem 1300, evangelíků vyznání augsburského as 250. Uprostřed půl hodiny dlouhé vsi na malém návrší stojí farní chrám sv. Mikuláše biskupa s dvěma věžema prastarého původu; připomínat se mezi farními již r. 1384. Později pozbyl duchovního správce, r. 1625 stal se filiálním nově zřízeného děkanského chrámu v Novém Městě n. M.; teprve r. 1745 u-

stanoven při něm exponovaný kaplan, děkanu Novoměstskému podřízený, až konečně r. 1857 opět za farní povýšen jest. Rozhled od kostela po okolí jest překrásný. Úrodná rovina rozkládá se v nejbližším okolí, z níž utěšeně kynou četné osady a přívětivá města, Dobruška s výstavným chrámem, Opočno s krásným zámkem, Přepychy, Meziříčí, památný Dobenín a t. d. Nové Město skrývá se za lesnatým návrším. Na obzoru vroubí rozkošný ten obraz pohraničné hory, ti strážcové země české, na východě hory Orlické s nejvyšším vrcholem Deštnou, na severu Krkonoše se Sněžkou nebetyčnou. K jihozápadu a západu ztrácí se zrak přes Třebechovice a Hradec Králové v nepřehledných rovinách.

V této osadě obdívána v neděli, 1. září o slavnosti sv. Andělů strážců slavnost, jakých zajisté pořádku bývala svědkem, slavnost svěcení rozšířeného hřbitova a nového při něm kříže. Hřbitov, pro farní osadu skrovný, přičiněním horlivého p. faráře Augustina Koláče jest rozšířen a zbožní osadníci dobrovolným přispěním pořídili krásný železný kříž na kamenném podstavci nákladem 100 zl., jenž u vchodu na hřbitov jest postaven. Obě posvěceno v slavný den sv. Andělů strážců, v kterouž neděli slaví se přenesená z adventu pouť sv. Mikulášská. Dojem slavnosti však znamenitě zvýšen tím, že sešli se v ten den v Bohuslavicích tři duchovní správce, kteří po sobě následující po 31 roků na zdejší vinici Páně pracovali a pracují. P. farář pozval totiž k vykonání posvátného toho úkonu veledůst. p. Jana Karla Rojka, děkana v Budyni nad Ohří, jenž s radostí pozvání vyhověv v sobotu 31. srpna do Nového Města zavítal k nástupci svému jak v Bohuslavicích tak i v Novém Městě, veled. p. Pelhřímu Novákovi, s nímž v neděli na to společně do Bohuslavic přijel. A tak viděli osadníci Bohuslavičtí v svém chrámu Páně tři otce duchovní, jenž po dlouhá leta s nimi žili, s nimi sdíleli a sdílejí radosti i strasti. Veled. p. děkan Rojek byl v Bohuslavicích expositon odr. 1841—1850, po něm nastoupil nynější děkan Novoměstský p. Pelhřím Novák — od r. 1850—62 — konečně p. farář Augustin Koláč, jenž již 10 roků mezi námi žije a horlivě o spásu duší sobě svěřených pečuje a bohda ještě dlouho mezi námi pobude. Dojem na osadníky zajisté veliký učinila věc ta a důkaz radosti a úcty své také skutkem dali na jevo. Celá osada skvěla se v svátečním rouchu, pp. děkanům Rojkovi a Nová-

kovi, jakož i p. vikáři Brandejsovi, jenž v neděli ráno z Nového Města k Bohuslavicům přijížděli, vyjelo vstříc až na hranice osady ke Krčínu statné a velmi četné banderium (20 párů), v osadě vítala je slavnostní brána s nápisem: „Sláva vlasteneckému duchovenstvu!“ obecní starostové domácí a z přiřazených obcí Černčic a Vršovky přivítali je, načež srdečnými slovy p. děk. Rojek jim díky vzdal. Počasí bylo pěkné a tudíž účastenství lidu ohromné, tak že sotva bylo lze množstvím přes hřbitov do chrámu se protlačit.

Duchovních sešlo se 13, zejména mimo uvedené pp. děk. a p. vikáře vys. důst. p. Jan Víteček, os. děk. a čestný kanovník z Přepych, důst. p. Fr. Hladký, děkan z Dobrušky, důst. pp. Jan Havelka, farář z Jesenice, Josef Roštlapil, farář z Opočna, Antonín Flezar, farář z Dobřan, dále vel. pp. Václav Uhlíř, kaplan z Jesenice, Adolf Matoušek, fundální kaplan z Rezku, Václav Frinta, kapl. z Holohlav, Jan Vaníček, kapl. z Nového Města, a jeden bohoslovec.

Posvátný obřad počal na hřbitově u kostnice chorálem „Hospodine, pomiluj ny“; načež p. světitel, děk. Rojek, promluvil k shromážděným zástupům řeč výtečně i promyšlenou i přednešenou, uvolniv v úvodu citům svým, na paměť si uváděje, kterak před 31 roky nastoupil duchovní správu v osadě této; však pořídily již valně tehdejší ovečky jeho, přemnoho jich uložilo se k spánku věčnému, ostatním čas zhoubný zbělil vlasy a vrásky vryl v tvář; nové nastoupilo pokolení. Kázání jednalo o významu hřbitova, jenž 1. s chrámem uprostřed něho vzdělaným živě nám připomíná článek víry o obcování svatých. Obrazy, sochy v chrámě představují svaté a anděly v nebi, církev vítěznou, my na posvátném tuto místě shromáždění, církev bojující, bratří a sestry v Pánu zesnulí a v země lůnu odpočívající církev trpící v očistci, a všecky nás víže páska vzájemné lásky, hle! obcování svatých. Hřbitov 2. na paměť nám uvádí článek víry o vzkříšení těla; jest polem svatým, do něhož símě se klade, aby, vzavši porušení, opět povstalo jednou oslavené z hrobu. Kazatel ukázal na bezbožné učení našich dnů, jež člověka na rovný kladouc stupeň se zvířetem, vzkříšení z mrtvých odmítá, dovedil, že ani jinak býti nemůže; neboť z mrtvých vstání a odplata spravedlivá na soudu Božím musí arci nevěrcům a bezbožníkům našich dob býti nepohodlnou věcí, pročež odstraniti ji hledí, převrácené učení

své knihami, časopisy, přednáškami rozšiřující.

Po řeči následoval obřad svěcení, litanie ke Všem Svatým s přiměřenými modlitbami a průvod po hřbitově při zpěvu žalmu 50. „Smiluj se nade mnou, Bože.“ Na to přikročeno k svěcení kříže. I zde promluvil světitel několik slov o významu sv. kříže, jenž jest dle slov sv. Pavla židům pohoršením, pohanům pak a nevěrcům našich dob bláznovstvím; nám ale katol. křesťanům budiž znamením naší spásy, našeho vykoupení. Na podstavci kříže významný jest text vryt písmem zlatým: „Pojďtež ke mně všichni, kteříž obtíženi jste a já občerstvím vás“ (Mat. 11, 28.); kříž tedy jest i útěchou všem trpícím a mocným štítem v protivensvích. Následovalo svěcení a adorace, na to slavné služby Boží, jež při četné assistenci konal p. děk. Rojek a jež skončily se chvalozpěvem Ambrosianským „Tě Boha chválíme.“ Pro lid, jenž se do chrámu Páně vejíti nemohl, sloužil na hřbitově v kostnici tichou mši sv. vel. p. Václav Frinta. —

Velevýznamna a důležitá byla slavnost ta pro smíšenou osadu Bohuslavickou, kde vloni zřízena evangelická správa duchovní: a obyvatelé katoličtí důkaz podali pádný, že i nadále horlivě chtějí státi při věře otců svých, nedajíce se másti ani úsměšky jinověrců ani lichými řeči tak zvaných osvícenců. — Při slavnosti přítomen byl i hrabě Karel Štěpán Leslie, jenž na zpáteční cestě své ze Štýrska a Rakous do Anglie opět na několik dní na panství předků svých do Nového Města zavítal. Zvláště mile byl překvapen, když p. děkan Rojek, osvědčený znatel a badatel hist. památek, přede vším Nového města a okolí, jemu o osudech předků jeho obšírně podal zprávy a duchaplnou s ním rozmluvu vedl. *A. Mat.*

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup navrátí se 14. t. m. do Prahy, v neděli pak o slavnosti Jména P. Marie d. 15. v 8 h. posvětit nový oltář v kostele na Karlově, načež od 16.—20. přítomen bude kněžským *exerciciím* v k. arcib. semináři, k nimž účastníci písemně se přihlásiti mají nejděle do 13. t. m. u ředitelstva semináře. Zpráva, že konsiderace konati bude nejdůst. p. biskup K. F. Prucha, spočívala na omylu.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati od 7—10. září u nejsv. Trojice v Pod-

skalí, od 11—14. u sv. Cyrilla a Methoděje v Karlíně, od 15—18. u sv. Vojtěcha v Jirchářích.

— Ve farním chrámu Páně u sv. Štěpána na Novém městě světi se slavnost *Narození P. Marie* co druhá výroční slavnost chrámová po celý týden. Slavnost započne v sobotu 7. t. m. nešporami o 4 h. odp. V neděli, v den Narození Marie P., budou mimo ranní služby Boží v 6 hodin též mše sv. v 8 h. (tichá) a v 9 h. zpívaná (matura), v 10 h. kázání, v 11 h. slavná a zároveň u pobočního oltáře tichá mše sv.; ve 3 h. odp. nešpory a v 6 h. požehnání. Po celý týden budou každodenně mše sv. v 6, 8, 9 (zpívaná) a v 11 h., ve 4 h. nešpory a v 6 h. požehnání. Pobožnost tato ukončí se v sobotu 14. t. m. v 5 h. nešporami a chvalozpěvem „Te Deum.“

— Duchovenstvo general. vikariatu Pražského shromáždí se 12. t. m. o 3 h. odp. v posluchárně theol. fakulty č. IV. k další poradě o zlepšení hmotného postavení. První porada dala se tamtéž 29. srpna.

Z Moravy. Ačkoliv obyvatelstvo města Jihlavy katolické jest, nicméně navržen a potvrzen pro tamnější občanskou školu — žid. Katolicko-politická jednota a asi 600 občanů Jihlavských podali žádost, by katolický učitel na katolickou školu dosazen byl, která však dosud vyřízena není. I jiných svízeli tam neschází. Založení sirotčince, kterého se s velikým úsilím Jihlavští domáhají, vyžaduje velkých obětí a peněžitých prostředků, které se jen poskrovnu scházejí. Na počátku všichni měšťané, každý dle možnosti a sil svých přispíval; tu ale navržena otázka, kdo budoucí ústav říditi má; katolická většina v okresním zastupitelstvu přeje si Milosrdné sestry, které s velikou obezřelostí sirotčince v Čechách a na Moravě spravují. To však jest straně liberální trnem v oku, proč se několik měšťanů odštěpilo a nechťi více přispívati, ze strachu před Milosrdnými sestrami, poněvadž vše dle jich náhledu, co nosí řeholní šat, jde s Jesuity ruku v ruce. — Roku 1623 uložena tam byla zbožnou zakladatelkou jistina, aby z úroků jinoši v semináři vychovávaní a vydržování byli k obrácení nesmrtelných duší, jak v základní listině výslovně se uvádí. Z toho vidno, že jistina určena byla pro kandidáty stavu duchovního. Mnoho výtečných žáků ucházelo se o uprázdněnou nadaci, mezi nimi i jeden žák židovský. Sbor učitelský podporuje žádost žáka výborného křesťana, vyslovil se, že při nadaci té na israelitu ohled bráti se nemůže, neb by se tím hřešilo proti listině základ-

ni. Místodržitel'ský referent nedal se však tím másti a udělil nadaci — žaku židovskému dovozuje, že určení zakladatelky nynějšímu věku se přiči, že se nevyžaduje v listině křest. náboženství, ješto by byla zakladatelka jistě modlitby stanovila, které se za ní od žaka nadaci užívajícího konati mají, což ale neučinila — pročež at ji požívá žák židovský.

Z Německa. Provádění zákona proti Jesuitům dělá v Prusku mnohem více obtíží než se očekávalo. Ve Slezsku a v Poznani vykonalo se posud vše bez velikého hluku, za to naskytuje se tím více překážek v Porýnsku a ve Vestfalsku. Krvavé výtržnosti udály se v Essenách. Dne 27. srpna odebral se rada Hödel provázen tajemníkem do kláštera jesuitského, by oznámil členům řádu toho, že mají do tří neděl město opustiti. Rychle roznesla se zpráva o tom po městě. Lid srotl se před klášterem a když rada vyšel, házeno po něm kamením. On utíkal, lid jej stíhal, tak že se uschovati musel. Přišla policie, která se počala s lidem rváti. Nazejtří přibyli dva prapory myslivců z Düsseldorfu. Myslelo se, že bude pokoj, k večeru ale počaly výtržnosti opět, vojsko zakročilo a stříslelo, i rozpředl se krvavý boj pouliční, jenž trval přes půlnoč. Mnoho osob jest zraněno, několik stavení rozbito, všechny obchody a veřejné místnosti zavřeny: celé Vestfalsko jest rozjitřeno. Uvědoměly lid katolický, který se bil za krále pruského na luhách českých, jehož zbožnosti i nám se obdivovati bylo, který dokázal statečnost svou ve Francii, ujímá se pronásledovaných kněží, neb ví, že se jim křivda děje, prolitá krev padá na hlavu těch, kteří zákon dali a svolali. — Slovnítný učenec katolický opat *Haneberg* v Mnichově jmenován jest biskupem ve Špýru; bavorskému králi jest děkovati, že muže tak zasloužilého o vědu i o církev povznesl na hodnost biskupskou. Po uvedení biskupa do katedrálního chrámu dávala se hostina, na které byl též arcibiskup Kolínský a ministr bavorský Lutz. Arcibiskup pronesl přípitek na krále bavorského, který jediný za našich časů věrně se drží církve katolické nedada se másti ani starokatolíky aniž štváti Bismarkem k pronásledování církve. Ministr Lutz, který dosud špatně se choval ku katolíkům, musel z pokynutí svého krále pronést přípitek na sv. Otce. Pravit, že dobře jest, když jde stát s církví ruká v ruce a že dříve neb později musí býti nešťastnou ta země, kde tyto dvě moci proti sobě bojují. Pan ministr však jinak mluví a jinak jedná, neb bez něho požívala by církev v Bavorsku úplné svobody.

Z Říma. Tyto dny přijal sv. Otec návštěvu patriarchy *Hassuna* Armenského, jenž úklady armenských odstěpenců od vlády Turecké vypovězen byl z vlasti své. Pius IX. srdečně objal statečného bojovníka a soutřpitele i velebil nadšenými slovy jeho srdnatost a vytrvalost v boji za práva církve katolické. Na znamení lásky své podal mu skvostný prsten a drahocenný náprsní kříž i podotknul, že kříž tento jest mnohem menší ceny než onen, který obdařenému snášeti jest za této doby utrpení. — Sv. Otec poslal do *Salerna* komisi umělců, aby tam v katedrále obnovili pomník papeže *Řehoře VII.*, jenž tamo vypuzen ze svého území co hrdinný bojovník za právo a pravdu zemřel. Na pomníku nalezájí se slova, která nejposléze promluvil svatý a veliký ten papež: „Proto že jsem miloval spravedlnost a nenáviděl nepravost, hle u vyhnanství umírám!“ Jeť pozoruhodno, že nyní papež Pius IX. obnovuje pomník statného předka svého v boji a utrpení.

Poutě katolíků německých do Říma, které za těchto dob vždy v hojnějším počtu se konají a promluvy sv. Otce k poutníkům, omrzely velmocného Bismarka tak, že by rád viděl, aby papež z Říma vyhnán byl a kdesi v zátíší žil, čímž prý by mnoho ztratil na své vážnosti. Však ačkoliv přítomnost sv. Otce v Římě vládě italské nepohodlná jest, nicméně nedá se pohnouti k vyhnání ctihodného starce, obávajíc se lidu a vlastních nepřátel sv. Otce, kteří by se pak proti ní obrátili. — Deputace diecése *Vratislavské* přinesla sv. Otci 100.000 lirů darem, a deputace diecése *Trevírské* 33.300 lirů. — Veliké kollegium „*al Gesù*“ bylo za majetek vládní prohlášeno a bude proměněno v budovu vojenskou; část, která leží u samého kostela a slouží za obydlí generala Beckxe, ponechána za obydlí tajemníků a provincialů. Odevzdání dalo se takto: Plukovník *Garavaglia* provázen notářem, členem kvestury, zástupcem obce a několika úředutky, přišel k hlavní bráně kláštera na náměstí *del Gesù*. Vrátný otevřel dveře, požádal úředníky, na něž již čekal, aby zatím se posadili, až podá o příchodu jejich zprávu generaloři řádu. Usadili se v hovorňě v přízemí. Za několik minut objevil se Beckx, provázen několika členy řádu a pozdravil přichozí velmi laskavě a vlídně. „Prosím, pánové, konejte svou povinnost, jsem vám úplně k službám,“ pravil general a provázel úředníky vlády italské všemi chodbami do všech poschodí, kdež mají vystavěti se zdi oddělující (příčky). Návrhy

jsou proskoumány, místnosti ohledány, o čemž sepsán obšírný protokol. Celá budova klášterní, jenž může uhostiti 4000 mužů, jest zabavena. Bezpráví ostává bezprávím. Král poutivec prohlašuje budovu za své, na kterých pracoval celý katolický svět. — Dopisovatel listu „Germania“ vypravuje o nakládání s duchovními v Římě hrozné věci. Byl jsem očitým svědkem toho, jak ctiho-
dný jeden kněz jakýmsi chlapem byl nejpr-
vé nejsprostšími nadávkami pronásledován,
a když konečně se obrátil a mírně pravil:
„Styď se, synu!“ i surově poličkován. Stráž-
ník stál nedaleko, aniž se hnul. Nemoha
se zdržeti, pravil jsem mu: „Nač tu stojíte,
když se na takové věci pokojně díváte?“
Řekl mi, že mu do toho nic není; do po-
litických věcí prý se neplete. Kdyby zlo-
činci někdo vlepil poliček, musel by strážník
zakročiti; ale bezbranného kněze na ulici
tupiti a poličkovati, to se dovoluje.

— Krajana náš Dr. Karel Jaenig, do-
sud ředitel kostela a hřbitova Campo santo,
jmenován císařem pánem ředitelem kollegia
„del Anima.“ Msgr. Gassner, který povýšen
byl za probošta v Brixenách, za svého ná-
stupce jej navrhl. Krajana náš čtyřletou ne-
unavností vymohl, že Čechům navrácen jest
„poutnický dům český“ v Římě, který před
dvěma sty lety spojen byl se všeobecným
poutnickým domem „Trinità de peregrini.“
Císař Karel IV. při druhé své cestě do Ří-
ma dům ten založil r. 1368; když za válek
husitských a rozmrštěk náboženských v 15.
a 16. věku Čechové do Říma putovali pře-
stali, spojil papež Innocens II. dům ten, by
nezahynul, s domem Trinità r. 1654. Při
tom však bylo výslovně ustanoveno, kdyby
jednou Čechové opět do lůna církve kato-
lické se vrátili, aby dům ten jim navrácen
byl. O to se opíraje, žádal dr. Jaenig sv.
Otce, by dům ten katolickým Čechům opět
se vrátil, k čemuž sv. Otec s radostí svolil.

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katol. duchovenstva.*“
Svazek 5. obsahuje pojednání: Může-li se
manželství nazývati smlouvou? (Dr. Laurin).
Osvěta, papežství, křesťanství (podává jeden
gymnasialní učitel). Otázka dělnická; dokon-
čení (pod. prof. Mat. Procházka). Antonín Mar-
tín Slomšek, kníže-biskup Labudský. V kroni-
ce: Na místě předmluvy k novému katechismu
prof. Ant. Skočedopole; spolek křesťanských
matek. V literárním oznamovateli posouzen
mimo mnohé též spis dra. Jos. Kalouska: *Obra-
na knížete Václava svatého.* — Svazek 6. vy-

jde 14. září. Redaktor bydlí nyní na Betléms-
kém náměstí č. 3.

— „*Katechismus náboženství katoli-
ckého pro školy obecné.*“ Sepsal Antonín Sko-
čedopole, profesor bohosloví pastýřského a ka-
techetiky na bohosloveckém ústavě v Budě-
jovicích. Nákladem spisovatelovým. S aprobací
nejdůst. Ordinariatu Budějovického. Str. 191.
Tiskem Al. Landfrasa a syna v Jindř. Hradci.
1872. V komisi u. L. Stropka v Česk. Budě-
jovicích. Na skladě v Praze též v kněhku-
pectví B. Stýbla, odkudž se dle přání poštou
pod křížovou obálkou zasílá. — Toto ovoce
svědomité práce jest opravdivý pokrok v lite-
ratuře katechismu a přijde vhod každému kně-
zi, jemuž ve škole pracovati jest.

— „*Kytice rajská.*“ Modlitby dle slov
církve a svatých pro vzdělané katolické *pan-
ny* a *paní* sestavil Jan Nep. František *De-
solda.* Nákladem kněhkupectví B. Stýbla v
Praze. Str. 412 malého formátu s několika
obrázky. Vydání sličné, obsah výborný.

— „*Eliška ze Lhoty.*“ Povídka pro
mládež a přátele její z dob bouře selské roku
1520. Dle spisovatele „Jeskyně starého otce
Blažeje“ volně vzdělal Jos. Věnc. Vlasák. S
ocelorytinou. Nákladem kněhkupectví B. Stý-
bla v Praze 1872. Str. 130. „Spisů pro mlá-
dež“ číslo 5.

— „*O nové míře a váze.*“ Tabulky,
v nichž se porovnává míra a váha metrická
s měrou a vahou rakouskou. Ku potřebě obec-
né, zvláště pak pro obchodníky a živnostníky
vydal Jan Veverka, správce úřadu vážního a
cimentovacího v Praze. Nákladem kněhkupec-
tví B. Stýbla. V Praze 1873. Str. 134. Obsa-
huje krátké pojednání o míře a váze; zákon,
jinžto se ustanovuje nové zřízení míry a vá-
hy: míry délky, ploch, těles, míry duté a zá-
važí.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- P. Vác. *Cykhart*, jubil. kněz, k. arc. notář,
vysl. farář Štěpanovský a zpovědník při
metrop. chrámě Pražském, na odp. v Do-
mašíně 15. srpna (nar. ve Vřesci 27. září
1792, vysv. 12. srp. 1818);
- P. Amadeus Jan *Langer*, ř. piarist., gymn.
prof. a vicerektor koleje v Ostrově, 5. srpna
(nar. ve Frýštaku na Mor. 15. června
1802, vysv. 4. listop. 1828);
- P. Aichard Jos. *Jeřábek*, kněz ř. piar., 15.
srpna (nar. v Ml. Boleslavi 2. září 1809,
vysv. 7. srp. 1836);
- P. Jeremiáš *Kašpárek*, ř. maltez., realní ad-
ministr. v Píchně, 2. září (nar. v Trpomě-

chách 25. listop. 1815, vysv. 31. července 1844).

Vyznamenán jest :

- p. Ant. *Kacerovský*, farář v Louňovicích, stal se k. arcib. vikářem okresu Vlašimského.
Ve správě duchovní ustanovení jsou :
 p. Jakub *Bien*, farář v Kvilicích, za děkana na Smečně;
 p. Vác. *Friedrich*, far. ve Váp. Podole (diec. Kralohrad.), za faráře v Chržíně;
 p. Jan *Huf*, kapl. v Čelivě, za admin. v Domaslavi;
 p. Vác. *Nádler*, kapl. z Tří seker do Čeliva;
 p. Jan *Mádle*, kap. v Česlicích, za admin. do Jirčan;
 p. Jgnac *Matějovský*, kapl. z Nové vsi opět do N. Benátek;
 p. Jos. *Sýkora*, kapl. ze St. Boleslavi do Nové vsi;
 p. Jos. *Binder*, neom., za kapl. do Tří seker;
 p. Jos. *Rathouský*, ř. maltez., za proz. admin. v Pičíně.

Uprázdňená místa :

Místo *kanovníka* bez praebendy na Vyšehradě, od 28. srpna.

Domaslav, fara patron. kníž. Löwensteina, od 28. srpna.

V biskupství Kralohradeckém.

Vyznamenáni jsou :

- p. Karel *Hadrava*, farář v Kácově, a
 p. Vác. *Maxian*, far. v Kostelní Lhotě, jmen. jsou os. děkany;
 p. Jos. *Schliemann*, far. v Nebeské Rybné, stal se tajemníkem vikar. Rychnovského;
 p. Frant. *Petera*, farář Bělohradský na odp. v Praze,
 p. Jos. *Samohrd*, farář v České Skalici, a
 p. Jiří *Ehl*, farář v Chvalkovcích, obdrželi *collare canonic.*

Ve správě duchovní ustanovení jsou :

- p. Aug. *Richter*, kapl. v Chroustovicích, za admin. fary v Újezdě u Chocně;
 p. Vojt. *Kopecký*, farář Chotěšický, vstoupil na stálý odpočinek;
 p. Ferd. *Bursík*, ř. premonstr. v Želivě, za adm. fary ve Vojslavicích.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnuli :

- p. Filip *Mohapl*, kvardian minorit. kláštera v Krumlově, 9. srpna (nar. 2. břez. 1812, vysv. 30. července 1836);
 p. Gotthard *Holubář*, ř. premonstr. na Strahově, b. notář, děkan v Milevsku, 17. srpna (nar. v Třebnici 1. říj. 1803, vysv. 15. srpna 1823).

Ve správě duchovní ustanovení jsou :

- p. Ferd. *Cisár*, kat., za děkana v Klatovech.
 p. Ant. *Pičmann*, kapl. ve Vysokém Veselí, (diec. Kralohrad), za faráře v Opořanech;

- p. Jan *Smola*, farář v Starém Sedle, za faráře v Prostiboří.

Novosvěcenci :

- p. Jos. *Dubský* za kapl. v Blovicích;
 p. Alois *Jiráček* za kapl. v Počájkách;
 p. Jak. *Fárka* za proz. kapl. v Trhových Svinech;
 p. Jan *Hügl* za adm. v St. Sedle;
 p. Jan *Komorád* za kapl. v Jistebnici;
 p. Jan *Kukla* za kapl. v St. Městě;
 p. Frant. *Hodan* za kapl. v Horčicích;
 p. Jan *Mírtl* za kapl. v Týnici;
 p. Karel *Lavička* za kapl. v Bukovínku;
 p. Kašpar *Ránek* za kapl. v Mouřenci;
 p. Frant. *Šácha* za kapl. v M. Chyšce;
 p. Jak. *Wimmer* za kapl. v Sverazi.

Uprázdňená místa :

Staré Sedlo, fara patron. kníž. Löwensteina, do 20. září.

Jilovice, fara patron. náb. matice, do 1. října.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul :

- p. Vác. *Burian*, farář v Jedlce (Höflitz) 26. srpna (nar. 24. květ. 1798, vysv. 3. září 1828).

Vyznamenáni jsou :

- p. Jos. *Sedláček*, os. děkan v Loukově u Turnova, jmenován bisk. notářem;
 p. Frant. *Kettner*, farář v Bělé, obdržel *collare canon.*;
 p. Ant. *Cihlář*, far. v Bakově, vikar. tajemník, jmen. správcem vik. úřadu Hradištského.
Ve správě duchovní ustanovení jsou :
 p. Ludvík *Sommer*, čestný kanovník, rektor bisk. semináře v Litoměřicích, za faráře do Údlice-Prečapli;
 p. Frant. *Dražil*, koop. za admin. v Mnich. Hradišti;
 p. Karel *Gröschel*, admin. z Nebočan do Libouchce;
 p. Ferd. *Kühn*, kapl. ve Vartenberce, za adm. in spir. et temp. v Dubnici;
 p. Adolf *Schmidt*, kapl. z Křimova do Radonic;
 p. Ant. *Tscherney*, k. z Církvice do Křimova;
 p. Ant. *Langer*, k. z Radonic do Doubice;
 p. Jos. *Schrötter*, k. z Doubice do Pirkšteina (Sloupu);
 p. Fr. *Reymann*, kapl. a katech. v Ústí n. L., za fund. kapl. ve Štětí;
 p. Jos. *Kretschmer*, k. z Pirkšteina do Vartenberka;
 p. Adolf *Rudolf*, neom. za kapl. do Ústí n. L.;
 p. Frant. *Stalla*, n., za koop. do Církvice;
 p. Ant. *Ulrich*, n., za kapl. v Dubé.

Do L.: Ačkoli se kandidátů do k. arcib. semináře posud nehlásí tolik, jak se očekávalo, nebude přece nikdo přijat bez matur. zkoušky.

Do Suš.: Stane se.

➤ Přístí číslo bude se vydávati 14. t. m.

Vydává se
S. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-I.

Expeditice:
v k. kněhupectví
B. STYBLA
na sv. Václavském
náměstí, č. 786—II.
Nedošla čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádových
knihkupců
Celor. 2 zl. 50 kr.
polor. 1 zl. 30 kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 1 zl. 55 kr.
Čtyřlístní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídne činí národy.“ (Přís. XIV. 24.)

UVAHY

na svátky svatých a světic Božích.

LVI. Na den sv. Matouše apoštola (21. září.)

1 Pán Ježíš našel Matouše u celnice, tedy u místa, které samo v sobě za hříšné drženo bylo. Ach, jak mnozí křesťané sedí také u celnice nebezpečnosti a blízké příležitosti aneb dokonce již v celnici hříchu a nepravosti, tu kde clo vybírají nepřátelé spasení, totiž tělo, svět a ďábel, jimžto se koří a zcela jsou podrobeni. K těm volá Kristus: „Co tu stojíte celý den zahálějící?“ (Mat. 20, 6.) — Kéžby jen zahálěli a nebyli příliš zaměstnáni, aby svou lakotnost, ctižádost a smyslnost nasýtili! Pryč od této celní ohavné zahrádky, ježto cestu k nebi zadržuje a bránu k peklu otvírá. Pryč kř. od celnice, kde s Matoušem dobývají se a shromažďují časné statky a poklady a hledejme pokladů nebeských, ježto rezu nejsou podrobeny. (Mat. 6, 20. Luk. 12, 33. 34.)

2. Hned k slovu Spasitelovu: „Pojď za mnou, následuj mne!“ opustil sv. Matouš své výnosné zaměstnání, opustil celnici; z výběrčího stal se rozdačcem pokladů nebeských, z celního, publikána stal se apoštolem. — Ach Pán Ježíš také mnohdy kolem nás kráčeje laskavě na nás pohlíží, přívětivě nás zve, abychom jej následovali. Než my se nechceme hnouti, nechceme zanechat marného, hříšného zaměstnání, až smrt násilím nás od něho oderve. Učme se od sv. Matouše povrhovati věcmi pozemskými a toužit po věcech nebeských, rceme se sv. Pavlem (k Filip. 3, 8.): „Všecky věci pokládám býti škodou, pro vyvýšenou známost Ježíše Krista, Pána mého, pro nějž jsem

všecko ztratil a mám jako za lejno, abych Krista získal.“ — Šťastný byl sv. Matouš, že hlasu Páně uposlechl; s Kristem získal všecko, co jej šťastného, blaženého učinilo. — Uposlechněme i my Krista volajícího: „Pojď za mnou“ — a nalezneme — ráj, pravé štěstí, úplnou spokojenost, blaženost.

3. Jak přívětivá, pohnutlivá musela býti slova Kristova: „Pojď a následuj mne,“ že se ani netázal sv. Matouš: Kam pak? a proč pak?

Tak když nás Pán volá, nesmíme se dlouho rozmyšlet, nýbrž hned máme vstáti a jej následovati. Byť i cesta byla trnám a kamením zamezena, byť vedla i soužením a protivenstvím — byť i k smrti vedla; cíl a konec cesty jest — království nebeské. — Byť i slova: „Následuj mne“ přicházela ti obtížná, pomni, jak mnohem příkrější a strašnější bylo by slovo: „Odstup ode mne!“ — Nuže — abys nemusel jedenkrát toto strašnější slovo slyšeti, nepřeslychej nyní slova: „Pojď, následuj mne!“ „Dnes uslyšíte-li hlas jeho, nezatvrzujte srdcí svých.“ (Žalm. 94, 8.)

4. Sv. Matouš — aby se veřejně za učeníka Kristova přihlásil. — připravil P. Ježíši hody, k nimžto své přátele pozval. — Nás P. Ježíš sám zve k svému stolu a tak za přitele našeho se vyhláší. Nám jest popřáno, že často přistupovati smíme k stolu Páně. Jen se vši pokorou a pobožností přistupujme k hodům těmto, jako sv. Matouš, činme pokání právě dříve jako celní Matouš, jako Zacheus. „Zkusíš pak sám sebe člověk a tak z toho chleba jez a z kaicha pij.“ (I. Kor. 11.)

5. Sv. Matouš stal se apoštolem a evangelistou Páně. On s P. Ježíšem chodil co učeník horlivě učení jeho poslouchal, pak i sám evangelium hlásal, slovem i písmem

— pro Krista pracoval, trpěl i život obětoval. — My ovšem nemůžeme nové evangelium psát, ale staré můžeme slovy i skutky hlásati a rozšiřovati v rodinném kruhu i v úřadu a povolání svém, tak aby nejen my ale všickni vůkol nás a s námi žijící dle učení toho starého evangelia ve všem se spravovali. To nám činiti jest, aby celý život náš s evangelium se srovnával. Nuže — budmež horliví učenci a služebníci Kristovi. Poznati se snažme úplně učení Kristovo — pevně věrme a dle víry život svůj spravujeme, abychom i jiných Kristu získali, vědouce že dle slov sv. Pavla (I. Kor 3, 8, 14, 15.): „Jedenkaždý vezme svou odplatu podle své práce.“ Zůstane-li čím dlo, kteréž na základě Kristově vystavěl, vezme odplatu; pakli dílo shoří, vezme škodu, ale sám bude spasen.“ „Věziž, že kdoby odvrátil hříšníka od bludné cesty jeho, vysvobodí duši od smrti a přikryje množství hříchů.“ (Jak. 5, 20.) —

LVII. Na den sv. Václava, patrona a dědice Českého. (28. září.)

Na svatém Václavu máme vznešený vzor lásky k Bohu a k bližnímu.

1. Že měl sv. Václav lásku k Bohu, dokázal:

a) tím, že po celý život svůj dle příkladu báby své, sv. Ludmily Bohu věrně sloužil, čest a slávu jeho rozšiřoval a v zemi české upevňoval. — Chceme-li my co Čechové býti lidem svato-Václavským, nesmíme se přidržovati těch novomodních pohán, jenž církev Boží odstraniti chtějí, aby modlářství zavedli buď hnusného materialismu neb směšného sebe zbožňování; ale musíme věriti v Boha všemohoucího, našeho Stvořitele a Pána, jemuž se sv. Václavem se klaníme a dobrořečíme. Jen blázen říká v srdci svém: „Není Boha.“ (Žalm. 13, 1.) —

b) Sv. Václava zábava nejmilejší byla: poslouchati o Bohu, jehož vroucně miloval, po němž horoucně toužil, poslouchati slovo Boží a často rozmlouvati s Bohem v nábožných modlitbách svých.

Buď i ty křesťane následovníkem jeho. Chrám boží budiž tvým milým útlukem před všemi nepřáteli duše tvé, tam se scházej častěji s věřícími k Bohu svému, skrytému v nejsvětější Svátosti oltářní, abys ve svých i společných potřebách a záležitostech s ním se radil, s ním rozmlouval, rozkazům jeho naslouchal; ó, pak buď ubezpečen, že všechny věci sloužiti budou k tvému dobru a že se

Bůh vždy k tobě hlásiti bude. Kdo z Boha jest, slovo Boží slyší (Jan 8, 47.) Či nechceš býti z Boha? Nechceš přijíti k němu? „Amen pravím vám, dí Kristus, že kdo slyší slovo mé a věří Tomu, kterýž mne poslal, má život věčný.“ (Jan 5, 24.)

c) Sv. Václav dokázal lásku k Bohu tím, že ve všem konal vůli jeho, třeba by se mu plnění této svaté vůle zdálo těžké, odporné a protivné. Ba on se podrobil vůli Boží i tehdy, když měl podstoupiti smrt mučnickou.

Jak by se k tobě mohl hlásiti sv. Václav — co otec a dědic české vlasti — za otce, když bys zarmucova a hněval svého i jeho společného Otce nebeského, přestupuje svatá přikázání boží? „Miluj Hospodina Boha svého a zachovej přikázání jeho“ velí v st. zák. (V. Mjž. 11, 13). A Pán Ježíš sám dí: „Milujete-li mne, přikázání má zachovávejte.“ (Jan 14, 15, 21. srv. Luk. 6, 46. I. Jan 3, 18. 19.)

Podrobuj se tedy vůli a prozřetelnosti boží, byť tobě usoudila i trápení a bídu, byť na tobě požadovala drahý tobě život. „Kdo ztratí život svůj pro mne, nalezne jej,“ praví sám původ života Ježíš Kristus. (Mat. 10, 39.) Tak jednáje dle příkladu sv. Václava v životě i v smrti seznáš pravdu slov: „Mně živu býti Kristus jest i umřít zisk.“ (Fil. 1, 21.)

2. Pro Boha máme i bližního milovati. Tak zní rozkaz Nejvyššího. „Kdo praví, že miluje Boha a nenávidí bratra svého, lháť jest, nebo jak může milovati Boha, kterého nevidí, když nemiluje bližního, kterého vidí?“ Tak volá moudrost Syna božího k nám slovy sv. Jana (II. 4, 21.)

Jak medle ukazoval sv. Václav tuto lásku k bližnímu?

a) Hájl práva a statky lidu svého; aby životů lidských ušetřil, bojoval sám proti Radislavu, jenž mu vypověděl válku. I my šetřme práv a statků bližních svých, jmění bližního budiž nám svatým, nedotknutelným. Šetřme čest a dobré jméno bližních svých, jsouť to statky nad bohatství. (Prís. 22, 1. 4.)

Pečujeme o zdraví a život svých bližních, pomáháme v čem můžeme, abychom byli podobni Otcům nebeskému, který to vše tak štědře rozdává. „Poněvadž Bůh tak miloval nás, i my máme jedni druhé milovati.“ (I. Jan 4, 11.)

b) Sv. Václav laskavě se svými poddanými zacházel, nepřátelům odpouštěl, křivdy trpělivě snášel a svornost a pokoj nade všecko miloval. Tím dokázal lásku k bližnímu.

Zacházejme i my laskavě s podřízenými svými, dle napomenutí sv. Pavla (k Ef. 6, 9.) „A vy páni uskrovnějte pohrůžek vědouce, že i služebníků vašich i váš Pán jest v nebesích, a přijímání osob není u něho.“ Milujme svornost a pokoj se sousedy svými; kde svornost panuje, tam štěstí a blaho je domovem, kde nesvornost, tam pravé jest peklo. „Se vši pokorou a tichostí snásejte se vespolek v lásce.“ (Ef. 4, 2; Gal. 6, 2.)

c) Sv. Václav ukazoval lásku k bližnímu zvlášť skutky milosrdenství. Budme kř. i my milosrdní, abychom se Bohu líbili a sv. Václavu se podobali. „Kdo odnímá od přítele svého milosrdenství, bázeň Páně opouští.“ (Job. 6, 14.) Jsouť pak tělesné skutky milosrdenství: lačné krmit, žíznivé napájet, nahé odívat, pocestné přijímat, nemocné navštěvovat, vězně vysvobozovat, mrtvé uctivě pochovávat. Jsouť ale i duchovní skutky milosrdné a sice: Hřešící trestati, neumělé učiti, pochybujícím dobře raditi, zarmoucené těšiti, křivdy trpělivě snášeti, ubližujícím mile odpouštěti, za živé i za mrtvé se modliti. Jdi křesťane, a čin totéž a odplatu vezmeš stonásobnou v nebesích. „Kdo následuje spravedlnosti a milosrdenství, najde život, spravedlnost a slávu.“ (Přísł. 21, 21.)

LVIII. Na den sv. Michaela archanděla. (29. září.)

1. Proč se stal sv. archanděl Michael tak velikým a mocným na nebi? Proto že se pokořil a věren byl Bohu.

Naproti tomu — proč byl Lucifer s nebe svržen? Pro pýchu a nevěrnost a neposlušnost.

Chraňme se křesťané milí pýchy, ježto andělé s nebe a první rodiče z ráje vyhnala.

Zamilujme si ctnost pokory a dokazujme ji skutkem, nebo pokory, jak dí sv. Bernard, jest třeba nejen k všelike ctnosti, nýbrž i k spasení. Pokora jest základ všech ctností a vrchol jich. Bez základu není stavení pevné, bez vrchole není krásné; bez pokory nemá ctnost ani pevnosti ani ceny. —

Kristus pak dí: (Mat. 7, 13.) „Úzká jest brána k nebi;“ protož jen maličtí, to jest pokorní do nebe vejdou. Pokora a poslušnost jsou dvě nerozlučitelné sestry, zmizí-li jedna, zmizela i druhá; kde se objeví jedna, kračí v zápětí jejím neb předchází ji i druhá.

2. Když byly v nebi sváry a boje, jak

nemají býti na zemi? Zde na zemi stálé je potýkání, nebo musíme bojovati s tělem a ďáblem.

Proto do zbraně! k zbraní! Jen kdo nesměle odhodí zbraň, bude poražen, kdo pak vytrvá v boji, zvítězí. Neříkejme: ďábel jest mocný, kdo může ze smrtedlníků přemoci jej? Ó nikoli, ďábel nemá nad námi moci, když se mu sami nevydáme, on jest uvázán smrtí Kristovou; jen kdo se k němu všetečně přibližuje, může padnouti v moc jeho, tak jako uvázaný pes jen toho může pokousati a potrhati, kdo se k němu přiblíží. — Neříkejme, svět mocně k sobě táhne, což jeho jest, kdo může odolati svůdnému lákání a přemlouvání jeho? Duše naše není z tohoto světa, ona se světu poddat nemusí, ale bojovati musí proti němu. Píšeť zajisté sv. Pavel k Efes. (6, 12. 13.) „Není bojování naše toliko proti tělu a krvi, ale proti knížatům a mocnostem, proti správcům světa této temnosti. Protož vezměte oděň boží, abyste mohli odolati v den zlý a ve všem dokonali státi.“

I to tělo, ač bojuje proti duchu svému — musí podlehnouti, pakli duch upřímně proti němu do boje se spustí. Svatý Michael archanděl i ostatní andělé a mnozí svatí ukazují nám, co máme činiti. Postavme se proti nepříteli, odporujme mu a — uteče. „Synu, připrav duši svou k pokusem.“ (Sir. 2, 1.) „Bdětež a modlete se, abyste nevešli v pokušení.“ (Mat. 26, 41.) „Odpírejte ďáblu, i utečeť od vás.“ (Jak. 4, 7.)

3. Michael znamená: „Kdo jako Bůh?“ — Ó jak mnoho útechy a síly spočívá v tom jediném slově? Když svět tě bude lákat, tělo dráždit, ďábel pokoušet, rei: Kdo jest jako Bůh? Co jest všechno to, co mi tu svědčové slibují, co jest to proti tomu, co Bůh mi za odměnu po vítězství podává? Pouhý klam a lež, jed v sladkém broznu.

V čas nebezpečení těla neb duše rei: Kdo jest jako Bůh? „Když Bůh jest s námi, kdo proti nám?“ Když ti něco za těžko přichází, kříže, nouze a bída tě svírají, neklesej, řekni: Kdo jest jako Bůh? „Všecko mohu skrze toho, kterýž mne posilňuje.“ (Filip. 4, 13). Mám za to, že utrpení tohoto času nejsou rovná budoucí slávy, která se zjeví na nás. Vždyjme často, zvláště v boji proti nepřátelům duše nyní i v hodinu smrti svatého Michaela archanděla.

4. Svatý Michael s váhou připomíná nám poslední soud. Co medle činiti budu, až přijde Pán soudit? Co odpovím, až se mne bude tázati? — Až bude ctnosti a dobré skutky mé vážit, ach jak budou lehké! Naproti tomu hříchy mé, ach, těžce na váhu padnou! —

Abych na váze sv. Michaela při posledním soudu nebyl příliš lehký nalezen, musím naplňovati své brašny samými dobrými skutky a chránit se k břemenům hříchů svých, — ježto jsou bez toho dosti těžké, přičiňovati nových. — „Přijdou andělé a oddělí zlé z prostředku spravedlivých a tehdaž odplatí Bůh jednomu každému podle skutků jeho.“ (Mat. 16, 27.) Tak zní pro-roctví Kristovo o posledním soudu. Kdy ten soud bude — jest nejisto, jisto ale, že přijde. Budme připraveni na něj tak, jako by tento rok, dnes, v tuto hodinu přišel, aby nás nepřekvapil, ale našel nás připravené a my postaveni byli na pravici Kristově.

Lucia Cecilia Lactantia Firmiana

Spis

k Donátovi, Vyznavači,

jakými smrtmi za své vzali pronásledovníci církve.

Z latinského přeložil a vysvětlil **J. N. F. Desolda.**

(Dokončení.)

48. Když pak byl Licinius část vojska převzal a rozdělil, přepravil se s ním do Bithynie jen něco málo dní po této bitvě a přijde do Nikomedie, díky vzdal Bohu, jehož pomocí vítězství dosáhl a potom dne 13. června, když on s Konstantinem po třetí konsuly byli, vydal o obnovení církve k vladaři tento rozkaz a veřejně ho vyvěsiti kázal:

Když jsme šťastně i já Konstantin, Císař, jakož i já Licinius Císař u Milána se sešli a o veškerých věcech, k pohodlí a bezpečnosti obecní náležejících jednali, uznali jsme za pravé, abychom mezi jiným, co jsme viděli, že mnohým lidem prospěšno bude, to především v pořádek uvedli, co se úcty Boží týká, abychom totiž dali i Křesťanům i všechněm volnou svobodu k vykonávání náboženství, které by kdo chtěl, aby tímto způsobem všeliké Božstvo v nebesích sídlící nám a všem, kteří pod naší mocí postaveni jsou, laskavo a milostivo býti mohlo. Tak jsme tedy po zdravém a velmi spravedlivém uvážení na tom se usnuli, abychom veskrze nikomu toho povolení neodpírali, aby každý buď náboženství Křesťanské zachovával anebo k jinému mysl obrátil, které by sobě za nejpříhodnější uznával: aby nám takto svrchované Božstvo, jehož úctě svobodnou myslí se věnujeme, svou obyčejnou přízeň a laskavost ve všem popříti mohlo. Pročež slovítnost tvá věděti

má, že se nám zlíbilo, aby všechny výjimky, kteréž se prvé v úpisech k úřadu tvému daných, proti jmenu Křesťanův ustanovily, odstraněny byly, tak aby nyní jedenkaždý z nich, který by tuto víru Křesťanův zachovávat chtěl, svobodně a přímo beze všeho znepokojování a obtíže to učiniti mohl. To tedy pečlivosti tvojí k úplné známosti přivádíme, abys věděl, že jsme týmž Křesťanům svobodně a úplné povolení k vykonávání jejich náboženství dali. Což když náležitě povážíš, že my jim v tom povolili, uzná též slovítnost tvá, že i jiným bohoslužbám podobně spolu svobodná volnost k zachování jich řádů dána jest, jak to pokojná doba naše žádá, aby totiž každý v úctě Boží svobodnou vůli měl, jak by si buď tu buď tu zvolil, jakož se nám zlíbilo, aby nikdo ani ve své cti ani ve svém svědomí žádného zkrácení neutrpěl. Co se pak zvláště Křesťanů týče, stanoviti za dobré uznáváme, aby ta místa, na kterých se prvé scházivali, o nichž i v úpisech k tvému úřadu daných před tím jisté nějaké určení se stalo, kdyby je byli někteří za dřívější doby buď od naší komory, buď od jiného kohokoliv koupili, ta aby se Křesťanům bezplatně a bez žádání jakési ceny navrátila, bez prodlení, bez vymlouvání; i ti kteří by některá byli darem dostali, takéž je týmž Křesťanům co nejrychleji navratte. Když by pak ti, kteří je buď koupili, buď darem dostali, od naší dobrotivosti něco (k náhradě) žádali, nechť s prosbou svou se k náměstku našemu obrátí, aby jim dle naší štědrosti vyhověno bylo. To všechno budiž pečlivostí tvojí ihned bez prodlení sboru Křesťanův navraceno. A poněvadž o týchž Křesťanech na jevo přichází, že netoliko ta místa jim náležejí, v nichž se scházivali, nýbrž že i jiná měli, která k sborům jich, či církvím, nikoliv pak k soukromím osobám patřila;⁶⁴⁾ ta všechna dle příkazu svrchu od nás vysloveného, beze vší pochyby i beze všeho odporu týmž Křesťanům, t. j. jich celku a sborům navrátiti poručíš, drže se ovšem ohledu svrchu položeného, aby ti, kdo jim ta místa bez platu,

⁶⁴⁾ Z toho vidno, že již tehdaž církev mimo chrámy i jiná místa měla, jimiž svobodně vládla. Byly to domy k obydlí biskupův a kněží, bez pochyby i školy, sirotčince a jiné. A poněvadž latinské slovo „loca“ místa, rozumí se i o polích, zahradách a jiných pozemcích, vidno jest, že ustanovení, aby církev k svým potřebám měla zboží, statky nemovité, pradávno jest, dosahující až do prvních let církve, jakož i že jim *svobodně vládla*, nejsou nijak obmezována státem pohanským, pokud spravedlností šetřil.

jak jsme řekli, navrátí, odškození od naší štědrosti očekávali. V tom všem k prospěchu téhož sboru Křestanů svým nejsnažnějším přičiněním přispěješ, aby příkaz náš co nejručěji se vyplnil, čímž se pak dle laskavosti naší k obecnímu pokoji prospěje: a tak se stane, že jak svrchu se podotklo, přízeň Boží k nám, které jsme v tak velikých věcech zakusili, po všechem čas šťastně podniky naše k všeobecnému blahu provázeti bude. Aby však obsah tohoto laskavého určení našeho k známosti všech došel, tobě náležeti bude, abys opisy jeho svým návěštím opatřené všude veřejně vyvěsil a k vědomosti všech rozeslal, tak aby ten důkaz laskavosti naší nikoho taje nebyl.

Když příkaz ten veřejně byl vyvěšen, i ústně napomínal, aby se sbory dle dřevnějšího způsobu konaly. Tak od zrušení církve až k obnovení uplynulo let deset, měsíce více méně čtyry.⁶⁵⁾

49. Stíhajícímu pak s vojskem Liciniovi ukrutník unikna do útězku pohoří Taura opět se utekl; vystaviv tam hradby a věže cestu zameziti chtěl. Když pak vítězové nic méně prorazili, odtud v pravo do Tarsu prchl. Tam jsa i na suchu i s strany mořské stíhán aniž jakého útočiště si věda, bázní a úzkostí duševní je hledal v smrti, považuje ji za uléčení nehod, jež Bůh na hlavu jeho seslal. Ale prvé se jídlem naplnil a vínem opojil, jako činívají ti, kterým se to posléze (před popravou) dovoluje, a tak vzal jedu. Ale jed při naplněném žaludku neměl síly, nemohl hned účinkovati, nýbrž působil zlý neduh moru podobný, aby tím déle na živu jsa zachován, muky své cítil. Když pak v něm zuřiti počal, taková palčivá bolest vnitřnosti jeho šířila, že v nesnesitelných mukách až zběsilostí uchvácen jsa, po čtyry dny celý bez sebe rukama zemí hrabal a jako lačen hlal. Po mnohých těžkých mukách když si byl hlavu o stěnu otloukal, vystoupily mu oči z hlavy, a pozbyv zraku potom teprv počal patřiti Boha, an ho obstoupen bělostkvoucími služebníky soudit přichází. I volal jako ti, kteří na skřipci natažení bývají, že to nezpáchal, nýbrž jiní; potom opět jako mukami přemožen jsa, přiznával se, vzývá je mezi tím Krista Pána, aby se nad ním smiloval. Tak hrozné stenaje, jako kdyby ohněm pálen byl, duši provinilou v hrozné smrti vypustil.

⁶⁵⁾ Počalo 303, 23. února, — ukaz pak tento ohlášen 313, 13. června, tedy: 10. let 3 měsíce 21 dni.

50. Takovým způsobem Bůh veškeré pronásledovnický svého jména potřel, tak že ani kmene ani kořene jich nepozůstalo. Neboť Licinius dosahna nejvyšší moci přede vším Valerií, kterouž Maximin, ačkoliv na ni rozhněván byl, ani po útěku svém zavraždit se neodvážil, potom i Kandidiana, kterého, ač byl levoboček Valeria, nemajíc dítek za svého přijala, usmrtiti kázal. Jak mile tedy žena ta znamenala, že zvítězil, převlekl se, k družstvu jeho se přimísila chtějíc osud Kandidianův zvědět; ten však, okázav se v Nikomedii a zdaje se v vážnosti býti nic toho netuše usmrčen jest. Ona pak uslyševši o smrti jeho, hned uprchla. Tentýž (Licinius) i Severiana Severova syna, již vyrostlého, an byl Maximina po bitvě na útěku provázal, jakoby po smrti téhož na dosazení myslil, hrdla odsouditi a odpravit kázal. Ti všickni bojíce se Licinia již dávno jakožto člověka zlého, raději volili Maximina sledovati, kromně Valérie, která nechtíc Liciniovi právo na Maximianovo dědictví postoupiti, totéž Maximinovi odepřela. I syna Maximinova nejstaršího, an šel do roku osmého, a dceru sedmiletou zasnoubenou s Kandidianem zahladil. Ale prvé též matka jich žena (Maximinova) v řeku Oront svržena jest, kdež ona sama často počestné ženy utápěti kázala. Tak tedy všickni bezbožníci po pravém a spravedlivém soudu Božím to, co jiným činili, sami si utřžili.

51. Valeria konečně, když byla po 15 měsících v sprostý šat oděná mnoho zemí probloudila, u Thessaloniky poznána, chyčena a s matkou spolu potrestána jest.⁶⁶⁾ Obě ženy tedy k velikému udivení a k všeobecné soustrasti nad takovým pádem k popravě vedeny jsou: hlavy jich staty, těla pak v moře pohozena: tak jim tedy počestnost a důstojnost k záhubě byla.⁶⁷⁾

52. To všecko ti tedy podle pravdy, jakožto samému vědomci vypravují a tak jak se sběhlo sepsati jsem umyslíl, aby věci tak veliké v zapomenutí nepřišly, anebo chtěl-li by kdo dějiny psáti, aby nerušil pravdy taje buď provinů jich proti Bohu, buď soud Boží proti nim. Jehož věčné milosti díky vzdávati povinni jsme, an konečně po hledna na zemi jednak stádce své dílem vlky dravými pohlčené, dílem rozptýlené, shromáždití a obnoviti ráčil, jednak kruté šelmy pohubil, které pastviny stádce Božího zpusťšily, ovčince trhaly. Kdež jsou medle nyní vznešená a po národech proslavená

⁶⁶⁾ s matkou Priskou totiž, ženou Diokletianovou.

⁶⁷⁾ poněvadž Valeria nechťela si vzíti ani Licinia ani Maximina.

přijmí Joviův a Herkuliův, jež nejprvé Diokles a Maximian hrdopysně přijali a kteráž pak dále k nástupníkům přešla? Zhladil, zmařil je Hospodin na zemi. Slavme tedy vítězství Boží s plesáním, chvalozpěvy je rozlašujme, na modlitbách ve dne v noci je zvelebujme, prosíce aby udělený lidu svému pokoj po desíti letech zachoval na věky. Zvlášť pak ty, rozmilý Donate! jehož Bůh vyslyšeti ráčí, pros Hospodina, aby milosrdenství své zachoval věčně, jsa služebníkům svým milostiv a laskav; aby všechny úklady a útoky ďáblovy od lidu svého odvrátil; aby rozkvétající svou církev v tichém zdaru věčně chránil.

Václav II.

Vездеjší štěstí vábí, lahodí a mizí jako krásný šperk ranní rosy na výsluní. Přemysl II. král český, zářil mezi mocnáři co slunce mezi hvězdami. Úpravou a silou vojska svého vítězného slul králem železným; bohatstvím, nádherou a štědrostí svou králem zlatým. Podle Čech s Moravou kořily se mu Chebsko, Lužice, Rakousy, Štýrsko, Korutany a Krajina. Volenci říšští podávali mu dvakrát císařskou korunu. Avšak když r. 1273 habsburský hrabě Rudolf na císařství zvolen jest, počalo slunce moci a slávy Přemyslovy zacházeti. Ve válce s tímž císařem opustili krále českého knížata prvě s ním spolčená; někteří páni čeští zrádně se ho strhli: toť potratil r. 1276 na jedinou dotčených zemí, krom nynějších Čech s Moravou. Dne 26. srpna 1278 v Rakousích u Dirnkruta nad řekou Moravou podstoupiv boj s císařem Rudolfem, zrazen jest v touž chvíli, když mu naděje slavného vítězství kynula, od mstivého pána Miloty z Dědic, nejvyššího komorníka země moravské, jenž s vojskem mu poručeným z bitvy utekl. Tehdy skrovné vojsko věrných Čechů a Moravanů, ač přeuatné, zahubeno; hrdina král raněn, jat a ze msty od několika protivníků zabit.

Přemysl Otakar II. ostavil sirotka, budoucího krále Václava II., kterýž se mu byl 27. září 1271 z choti Kunhuty narodil.

Smlouvou s císařem Rudolfem svěřeno jest poručnictví nad sirotkem Václavem i vládařství nad Čechami do pěti let Otovi, markraběti braniborskému. Tenhle lakomec odíral naši vlast. Příbuzného sirotka Václava choval skoro jako vězně zprvu na Bezdězi na hradě českém, pak v cizině, kdež mu ani stravy ani oděvu ani obuvi s

dostatek přáno. Královic Václavek mívál hlad a chodíval v roztrhaných střevicích!

Do sídla svého na pražský hrad sv. Václava, též do ostatních hradů a měst královských vložil vladař Otta německou osádku vojenskou ze Sas přivedenou. V těchto hrazených českých městech panovalo německé obyvatelstvo, kamž ho byli králové Václav I. a Přemysl II, k rozhojnění důchodů nasadili. Sedě na hradě pražském poslal vladař vyřídouch měsíce ledna 1279 několik německých rytířů s žoldněři do biskupského chrámu svatých dědiců českých slídit po penězích, jež tam byli duchovní a světská lidé pro bezpečnost schovali. Vojáci cizáci ohmatavše a prošťaravše rouch k Boží službě určených, též ostatků svatých, nadali a natloukli kanovníkům a jiným duchovním, že pro zlehčení syatyně na kolenou k Pánu Bohu vzdychali. Žoldněři vylídivše v kapli sv. Kosmy a Damiana poklad peněžný veliký, zanesli jej svému hodnému pánu. Ale již dříve byli Němci mnoho klášterů a kostelů v Čechách vyloupali.

Asi na podzim 1279 odjel vladař Otta z Čech na své markhrabství, vzav s sebou z hradu Bezdězi kralovice Václavka. Správcem Čech ustanovil za sebe braniborského biskupa Eberharta. Místovladař Eberhart byl krom toho drahého svěcení muž okoralého srdce. On dal statky vlasteneckého duchovenstva kaziti, též pražských biskupů hrad Roudnici s příslušenstvím a dvůr v Menším městě pražském násilou vzíti a německým žoldněřstvem osaditi. Nechtěje biskupa Dobše ani kanovníctva na pražský hrad sv. Václava pustiti, stropil dlouhou přítrž slavné Boží službě v stoličném chrámě. Jak dravé ptactvo na mrchu odevšad slétá, tak se tehdy náramné množství sprostých a urozených Němců na lup do naší ubohé vlasti shrnulo. Těto sběři loupežnické hověl děravého svědomí biskup Eberhart s německými purkrabími na královských hradech i s německými obyvateli měst královských, kteří na české zemanstvo nevražili. V tu dobu byli jsou všickni v Čechách klášterové zloupění, zboží světského duchovenstva popleněno, mnohé vesnice vydrancovány, některé i spáleny. Lupič cizozemec vydíral na vesničanech peníze mučením; kdo neměl, coby mu strčil, buď utopen jest, buď mečem zabit, aneb za živa upálen. Proto utíkali rolníci z vesnic na hory a do hustých lesů s rodinami, kdež obzvláště za tuhé zimy 1279—1280 bídne živořili. K tomu se podobalo, by německý tulák obmýšlel Čecha vyhubiti neb vyšťvali a sám se v jeho

vlasti zahnížditi. Domáci šlechta zmoudřevši, pouputila od své zásti a nesvornosti; po-
čemž začala cizácké loupečnictvo tisknouti a
bíti. Císař Rudolf sám vrhnul vojensky do
Čech na podzim roku 1280, aby to králov-
ství zkaženo nebylo, v kteréž se měl bu-
doucí jeho zeť, sirotek Václav, uvázati.
Toho se vladař Otta ulekl a položil stavům
českým sněm do Prahy. Z obapolného shod-
nutí dal Čechům místo Eberharta dva u-
pravné vlastence, biskupa Dobše a Děpoltu
z Risenberka, kteřížby co místovladaři o
blaho země pečovali; také rozkázal všem tu
usedlým Němcům, aby se pod ztrátou hrdla
ve třech dnech uklidili. Jako se netopýrové,
když svítá, rozkrývají, tak všickni ti nezva-
ní hosti z Čech zmizeli. Královice Václav-
ka připověděl vladař vrátiti Čechům ke dni
1. května 1281 a na hradě pražském cho-
vati ctně, začož aby mu z obecné berně
15.000 hřiven stříbra vyplaceno bylo. Pe-
níže arcibí vzal, ale s přivezením Václavka
z ciziny prodil, až mu lhůta poručnictví a
vladařství vypršela. Chtělť totiž za Vác-
slavka ještě 20.000 hřiven výkupného ulo-
viti, ale rozsudkem císaře Rudolfa nedostal
ani vindry. Poněvadž za loupežů a vražd
málokde bylo lze dědin orati a osívati a
mimo to neúrodný rok uhodil, rozevřel r.
1281 jícen svůj hlad v Čechách neslýchaný.
Jedni s šibeníc sňatých viselců za lahůdku
požívali, druzí ze zcepenělých hověd maso
hlтали; matka nějaká kojenátko, vlastní plod
svůj, zabila, upekla, sežrala; jedna dcera
svou matku zamordovala, na kusy rozsekala
i shltala! Za hladem přiválal mor, jímž v
samé Praze o 20.000, venku po krajích o
600 000 osob obyvatelstvo zřídlo. Příštím
letem 1282 naštědřil milosrdný Pán Bůh
úrody hojně.

V ten samý rok 1282, den 26. prosince
klenula se nad Prahou překrásná duha,
roku pak nejprve příštího v pátý den dub-
na ukázala se při jednom rohu měsíce sto-
jící hvězda velmi se stkvoucí; což sobě lid
vykládal na pokojné lepší časy, též na šťastný
příjezd mladého krále Václava II. z mrzuté
ciziny. Uhodloť srdce: brzo zvěstovali po-
slové Pražanům radostnou zprávu, že kníže
Václav do Čech jede. Biskup Dobeš rychle
obeslal pány a rytíře české, a ti jeli na ně-
kolik mil proti dvanáctiletému králi svému,
a přivezše jej do Prahy 24. května 1283, na
hrad pražský ho provázeli. Tam již naň če-
kal biskup Dobeš s duchovenstvem a s li-
dem obecným a vítal ho slavně. Lid zpí-
val „Hospodine, pomiluj ny“, duchovenstvo
vsak pělo církevních písní latinským jazy-

kem. Národ tonul v rozkoši a děkoval Hos-
podinovi, že má opět doma krále; rozléhal
se zpěv veselý a hluchá hudba, snad poprvé
od zahnutí Přemysla krále.

Hospodin vyslyšel pokorné a důvěrné
prosbys zbědovaného národa. Božím požehná-
ním a Václava krále přičiněním brzo vlast
okrála i zmohutněla jak v časných tak v
duchovních věcech.

Bylť lakomý poručník Otta o vzdělání
královského sirotka tak málo dbal, žeť se
Václavek v cizině ani čísti ani psáti nena-
učil. Než maje z Božího daru srdce jemné,
rozum důvtipný a paměť bystrou, nahradil
sobě mladý král v malém čase nedostatek
vědomostí, jichž třeba jest k řádné správě
zemské. On k sobě zval i sbíral učených,
moudrých a zkušených mužů světského i du-
chovního stavu, choval je štědře, naslouchal
jejich radě a učení, též rád obcoval jejich
schůzkám i učeným hádkám. Touž měrou
získal vzácné poznání božských a světských
věcí, prospěl uměním svatého náboženství,
duchovního i světského práva, dějin domá-
cího národu a cizích vlastí; porozuměl hor-
nictví, lékařství, skládání důležitých listin a
dopisů; ba dovedl i latinsky správně mluvit.

Za panování Václava II. užíval národ
blahoplodného pokoje. Spravedlivý, moudrý
a zbožný král zhubil loupežnictvo; pokořil
pyšný a zrádný rod Vítkoviců; zjednal svor-
nost mezi bujnými pány, na jejichž zášť a
rvačku poddaní lid vlasů půjčovati nucen
býval. Při veřejné bezpečnosti životů a statků
mělo zdar polní hospodářství, všeliké ře-
meslo a obchod; bídy a nouze ubývalo;
královský důchod bohatnul; květlo umění
rozmanité; služba Boží šla po vlasti usta-
vické a slavně.

Král Václav II. zvelebil hornictví, na-
řídív sepsati zvláštní baňský řád, jenž vý-
borný jsa po mnohé věky spravidlem ostá-
val. Že tehdaž z kutnohorských bání stříbra
hojně dobýváno, obmyslil týž panovník vlast
naši dobrou a stálou minci. Pozvav do Čech
z vlaského města Florencie razící peněz,
dal jimi na Kutné Hoře r. 1300 nové stří-
brné groše bítí. Nový široký (velký) groš
měl asi cenu starého stříbrného dvacetní-
ka či 35 krejcarů rak. měny. Ze hřivny
čistého stříbra razila se kopa grošů tako-
vých. Obstaráním těchto nových dobrých pe-
něz učinil král znamenité dobrodiní podda-
ným, kteří prvé musili alespoň jednou do
roka nedávno razené peníze za nově bité
taky chatrné vyměňovati o srážce, jakouž
kolí vláda ustanovila. Groše Václava II.
brali v německé říši a v Polsku. — Dotčený

mocnář unánil vydati vůbec stálé právo zemské či knihu zákonů zemských a založiti v Praze obecné učení (vysoké školy); ale zkusiv, by se dobrá jeho vůle s nevolí panstva potkávala, poodložil vykonání úmyslu z opatrnosti k příhodnější době. Snahou a záštitou téhož panovníka bylo Prahy a jiných měst zřízení lépe upraveno; podobně jeho péči vystavěno a obnoveno jest Větší (Staré) město pražské, ohněm 4. dubna 1294 zkažené; na kterýžto účel osvobodil král do několika let měšťanstvo daní.

V příčině svého úřadu královského měl Václav II. jemné svědomí. Důvěrným přátelům pověděl: „Věru, jak Bůh nad námi, kdybych znal někoho, třebaš pacholka v konici své, kterýž by lépe než já uměl spravovati národ, chtěl bych mu rád stolicí královskou uprázdniť a sloužiti Hospodínovi ve sprostíčkém stavu aneb kdesi v klášteře pod zákonem mnišským.“ — Za jeho horlivost v plnění povinnosti královské opět ručí nám vdole vypsáný příběh. Sedě kdys pod večer v letním večeradle, bavil se král uprostřed panstva. Počne před ním jeden rytíř naříkati na velikou krivdu, kteráž se mu dala, i prositi za spravedlivé zastání. Chudák nepřišel vhod; král jej odbyl prudkou řečí. Však po malé chvíli zpamatovav se, litoval svého přenáhlení, a odešel do pokojíka, rozžal voskovici a tou sobě stehna v pateru místech popálil, křiče: „Hoř tělo tady, abys nehořelo v pekle na věky!“ Z kterýchžto spálenin kulhal do času.

Václav II. dal sobě teprv 2. června 1297 v chrámě sv. Víta na hradě pražském skrze mohučského arcibiskupa Gerharda korunu českého království na hlavu vestaviti. Zároveň korunována jest choť jeho Guta či Jitka, dcera císaře Rudolfa II. sídlící v Čechách z roku 1286. Tahle králová vždy ráda chudině pomáhala, zarmoucených těšila, tak Čechům jak Němcům laskavost prokazovala; do službách Božích s pannami dvoru svého k práci zasedala a neumělých přísti, štíti a tkáti učila. Brzy po korunovací smrt ve dvéřích znamenajíc, dala sobě posloužiti svátostmi, a odkázavši nuzákům, zvláště chudým vdovám a sirotkům, štědrou almužnu, zesnula v Pánu 18. června 1297. Její tělo pochováno v biskupském chrámě na hradě pražském. Ostavila svému choti syna Václava (III.) a tři dcery; mezi těmito Alžbětu (Elišku), potomní matku našeho krále a císaře Karla IV.

Příčiněním Václava II. rozprostranilo se opět území česko-moravské, ba zrostlo v říši velikou připojením polského a uher-

ského království. Pozván od malopolské šlechty opanoval jest Václav král již v letech 1291 a 1292 knížetství krakovské a sandomirské; tam potom hrad Krakov věžemi vysokými utvrdil a podhradí obezdil. Rovněž tak nabyv roku 1300 Velké Polsky, dal se ve Hnězdně na polské království korunovati. Jsa vdovcem, pojal Rejčku, jedinkou dcerku nebožtka Přemysla krále polského k manželství, a ta korunována jest v kostele sv. Víta na hradě pražském r. 1303 skrze Jindřicha biskupa vratislavského, ježž k tomu hnězdňenský a mohučský arcibiskupové zplnomocnili. Od té chvíle slula Alžbětou z poručení krále. V ten samý rok 1303 založil Václav II. v Polsku město Nový Sanced na uherském pomezí — Léta 1301 byl uherský král Ondřej III. bez dědice po meči umřel. Ihned přijelo etné poselstvo do Čech ke dvoru Václava II. oznamujíc prosbu panstva, by se uvázati ráčil v uherské království. Kterýž dosti citě dvou korun břímě, nabídnul jim synáčka svého; i korunován jest dvanáctiletý Václav (III.) v Bělehradě královským a uveden slavně do hlavního města Budína (1301).

Nad mnohá knížata mocný, bohatý a ctěný král Václav II. vynikal též a předčil nad ně pobožností. Ihned za pacholetství přechovával v srdci bázeň Boží a důvěrou lásku k bl. Panně Marii. Z ciziny do Prahy přivezený mládenec jevil libost v oděvu sprostém, přívětivou dobrotivost, a střídmost v jídle a v pití; na chudinu pamatoval hojnou almužnou a rozdával ji často vlastní svou pravici. Prodlévaje rád v chrámech, modlival se tam Pánu Bohu s pláčem pro velikou srdce vroucnost. Pilně nasbíraných ostatků svatých okrašloval i obkládal zlatem, stříbrem a drahým kamením. Hřmělo-li a blýskalo-li se, vzýval za přímluvu světce a světice Boží a schraňoval se v oltáři jejich ostatků. Zaslechl-li řeč pohoršlivou, zočil-li skutek zlý, pak bděl nad sebou, aby sám podobným hříchem Ducha Svátého nezarmoutil. Návodem rovněž mladoucké však vyspělejší manželky Jitky obral sobě Heřmana, kněze řádu německého, za řádného zpovědníka, též ustavičného svědka řečí a skutků svých. Čině mu všudy vzácnou počtu, jednal podle jeho rady nejenom v duchovních věcech, ale i v kusích správy zemské. K slovu jeho zpořádal dobře své dvůr; odbyv nekázanou čeled, přijal k své obsluze hodných mužů. Zavínil-li, neodpustil sobě. Od dvorního kaplana Alberta pro nějakou nám nepovědomou z mladistvé lehkovážnosti pošlou vinu pokáran, uložil sobě skroušený

král sám tuhé pokání; nosil totiž, jsa mdlého přirození, dvě léta na nahém těle žíněnou košili; a když ji na rozkaz zpovědníka svléknul, nahrazoval trýzeň dotčenou postem do skonání svého. Chtěje křesťanskou moudrostí, uměním svatých prospěti, uchýlil se rád po vyřízení důležitých úkolů knížecích do pokojíka, kdež pak dychtivě buď některého biskupa buď dvorního kaplana polouchal, an Písma svatá četl a vykládal. V postě i jindy činil blaze Kristu Pánu v údech Jeho, nakrmoval i napájel lačných a žíznivých, odíval polonahých, nuzným peněz dával a nohy umýval.

Panstvu a obecnému lidu byl Václav II. zrcadlem v příčině modlení a klanění-se Velebné Svátosti a ctění Rodičky Boží. Hodiny jakoby kněz za dne i za noci pořád se modlil až do smrti. Jsa na mši svaté, činil díky a prosby klečmo s očima a rukama vzhůru zdviženými. Mezi velkou dával tři neb čtyry malé mše svaté sloužit, při čemž se mu nikdy nestýskalo; vždyť leckdy dopoledne šestnácti, jindy dvaceti mšem svatým pobožně obcoval! Měl zvyk po obětování kleknouti u oltáře, zulbati pravici obřadujícímu knězi a obětovati peněz stříbrný.

Nebes královně k poctivosti dával panovník bez mála každého dne, obzvláště v sobotu, mši svatou někdy zpěvmo někdy z ticha sloužit; zaslechnuv z úst zpívajícího obětníka přesladké jméno Maria, oplýval rozkoší. Dle rady svého zpovědníka Heřmana modlil se den jak den do života s kaplanem svým hodinky bl. Panny Marie.

Václava krále něžnou milost k Matičce Boží hlásá též založení kláštera zbraslavského. Kníže druhdy od věrných přátel vystřezžený před silným pádem českým Závišem z rodu Vítkova, vzýval Rodičku Boží a slíbil jí ke cti klášter vyzdvihnouti, pakli jejím u Boha prostředkováním nástrah zbude. Ztrestav a poníživ zbojníků obávaných, umínil v čest bl. Panně Marii založit klášter u Prahy mnichům zákona cisterckého. Dva téhož řádu k vyhledání hodného staviště zřízení opatově vytkli budoucímu klášteru místo na Zbraslavi. Tam měl Václav II. po svém otci lovecký hrazený dvůr v krajině rozkošné a zvěřinaté, kamž s dvořany rád dojížděl na honby. Pročež ho žádost opatů za Zbraslav napřed zarazila, on pak zvítěziv nad sebou samým též nad dvorstvem ho přemlouvajícím, obětoval z toho srdce Panence Marii nejmilejší místočko. Lovecký dvůr s kaplou sv. Jakuba Staršího prozatím v obydlí mnichů přestaven a k službě Bo-

ží pro ně upraven, až by nový klášter s chrámem pod zváním bl. Panny Marie zdlán byl. Z cisterckého kláštera Sedlice u Kutné Hory sbor třinácti řeholníků, mezi nimi opat jejich Kuneš, na Zbraslav povolán a skrze Václava krále, pražského biskupa Dobše, mnohé preláty a opaty tam přítomné slavně uveden jest 20. dubna 1292. Zakladatel obětoval zprvu v nadaci klášteru roční plat 400 hřiven stříbra, 24 poplužní země i lesu s dostatek. Brzy potom před válečnou výpravou do znepokojované knížetství krakovského přijel na Zbraslav vyprositi sobě na cestu požehnání od bratrského sboru. Tehdáž obětoval ku kostelu velmi drahý zlatý kříž, mnoho svatých ostatků v zlatých a stříbrných schránkách, také stříbrných kalichů, skvostných mešních rouch a 200 hřiven stříbra na zjednání psaných knih k slavení služeb Božích; učinil rovněž opatření, aby zúčastněl spolubratrství všeho řádu cisterckého a jeho zásluh ze mší sv., z modliteb, postů, jiných dobrých skutků a svatých odpustků. — Úhelní kámen k stavění sborního (konventského) chrámu bl. P. Marie na Zbraslavi kladl Václav král 3. června 1297 s domácím opatem Kunešem a s děvinským (magdeburským) arcibiskupem Heřmanem; z kamene zářilo zlatem nejsvětější jméno Ježíš Kristus. Kdež velký (hrubý) oltář Rodičky Boží postaven býti měl, tam slavil arcibiskup Heřman obět mše svaté. Z mešní knihy vybral čtení a řád o Zvěstování Panny Marie s začátkem: „Dítěte nebesa shůry,“ — po epistole zpívalo sedm biskupů „Alleluja;“ mezi těmi byli biskupové Řehoř pražský, Dětrich olomúcký, Jan krakovský, Albert mišenský. — Dle listiny z roku 1304 rozmožil Václav II. nadaci kláštera zbraslavského a věnoval bl. Panně Marii k rukám řádu cisterckého dvě města, čtyry městečka, přes 70 vesnic, mnoho poplužných (hospodářských) dvorů, vinic a lesů, též podací osmnácti osadních (farních) kostelů.

Ještě několik českých klášterů často chváleným zbožným králem založeno aneb zvelebo.

V čas zlého Němců v Čechách hospodaření po zahynutí Otakara II. rozbořen byl od nich týmž nešťastným králem založený klášter „Trnová (Zlatá, Svátá) Koruna“ nedaleko Krumlova. Václav II. postavil cisterciákům Svatokorunským nové obydlí klášterské. Však léta 1420 obořili se kacířští Táboři na Trnovou Korunu, vyloupali a zapálili klášter s krásným chrámem bl. Panny Marie. Pomocí Boží vystavěli sobě cisterci-

áci zase klášter, jež ale roku 1785 císař Josef II. zrušil. Klášterský chrám obrán jest osadě za kostel.

Blizounko města Mostu ve vsi Zahražanech založil Václav II. klášter s kostelem bl. Panny Marie pannám řádu sv. Augustina jináč kající sv. Marie Magdaleny, ješto nosily bílé roucho. Nadací listinou z roku 1283 obětoval zakladatel klášteru několik vesnic, něco polností, vinic a úroků. Léta 1421 husitští Pražané královský hrad Most vojensky obléhajíce, vrazili do zahražanského kláštera a vyloupali jej. V chrámě sedm jeptišek před oltářem Panenky Marie na modlitbách klečících uzřevše, jedním srdce probodli, ostatním hlavu stali, po čemž vybraný chrám a klášter zapálili. V době klidnější vrátilo se několik útekem zachráněných jeptišek zahražanských, jež obec města Mostu pro větší jejich bezpečnost mezi sebe přijala; usedly tedy v samém městě a zdělaly tam sobě klášterík s kostelem Rodičky Boží; ale klášter jejich zrušil císař Josef II. r. 1782.

V Menším městě pražském měli břevnovští benediktini klášterík, při něm kostel sv. Tomáše s hřbitovem a s kaplou sv. Doroty. Vše to postoupili Václavu II., jenž roku 1285 ten majetek obětoval v dědictví obutým poustevníkům zákona sv. Augustina, kterýmž i částku hlavy sv. Doroty daroval. Jeho pomocí i jiných údů královského rodu přispěním rozprostraněn a zveleben jest klášter sv. Tomáše; ale r. 1420 vydrancovali a zapálili jej i s chrámem husitští Pražané. Po některém roce vrátivše se z vyhnanství, obnovili Augustiniáni klášter s chrámem dle možnosti.

V Domažlicích založil Václav král s Jitkou svou léta 1288 obutým poustevníkům sv. Augustina klášter s kostelem Nanebevzetí bl. Panny Marie, který v husitské době také od kacífů byl vyloupen a vypálen.

Zbožný Václav II. korunovací druhé své choti Alžběty dlouho životem nepřechal. Kořen zdraví jeho začal podrývatí neduh souhotin, jež se při něm roku 1304 po vojenské do Uher výpravě vyskytly. Této výpravě zavalil drahně příčinu císař Albrecht, jemuž byla slavná říše česká co trn v očích. Jeho nabádáním strhla se valná část uherského panstva svého krále mládenečka Václava i počala boj s panstvem mu věrným. Otec Václav II. pro strach, žeby zlá nehoda synáčka potkala, sebrav vojsko, táhl s ním v červnu r. 1304 do Uher; a dobyv Osthroma přitáhl až do Budína. Kdež po-

jav syna i s korunovačními klenoty, přijel s ním měsíce srpna t. r. 1304 na hrad pražský.

Václava krále nemoc trvající přes půl leta, umořila ho. Tehdáž přispořil sobě zásluh příkladnou ponížeností, kajcností, trpělivostí, s vůlí Boží srovnalostí, nábožností a obětivou štedrostí k chudinstvu a k záduším kostelním.

Než ulehl, dal sobě král z pokory vlasů ostříhati, ba skoro hlavu oholiti mnišským obyčejem. Poručiv drahá roucha, jež svlékl, rozdati žebrákům, oblékl sukni sprostou soukenou barvy šedivé s rukávama širokýma; též rozkázal s královského lůžka všechnu stkvostnou úpravu z hedbávných povlaků, koberců a čalounů ukliditi a dodatí nuzákům a neduživcům v pražském špitále.

K loži svému zval nemocný král řeholníků a jinačích duchovních mužů, jichž napomínání a těšení spasitelná dychtivým srdcem přijímaje, pobožná hnutí své dušičky roněním slz jevíval. Modliteb na jisté hodiny duchovenstvu od Církve ustanovených říkání aneb poslouchání neobmeškal za nejprudčí bolesti. V ložnici své dal oltářů zdělání a na nich ranním jitem několik mší zároveň a po nich zase několik obětovati; při kterýchžto mších svatých jenom rty oltářních služebníků celoval a ne čtení svatého mu podávaného; neboť myslil sobě pokorný a kajicný mocnár: „Nejsem hoden slouiti králem, leč pastuchou!“

Již sám nemoha žebrákům nohy mýti, k stolu pozvaným sloužití a jich oděvem a penězi dařiti, poprosil tajně zbraslavského opata Kuneše, kteréhož ze všech dvorních kaplanů nejvrouceněji miloval, aby jej v konání dotčených skutků milosrdných zastávali a nahražovali ráčil. —

Jak za zdraví svého tak i teď měl Václav král pořád u sebe zpovědníka; jemu na místě Božím vyznával se upřímně z hříchů všelikých z pacholectví do té chvíle spáchaných, jichž mu bystrá paměť dodávala. Žel, lítost a skroušenost, s jakouž nemocný panovník nad hříchy svými bédovával a plakával, rozpačovala a rvala srdce všem přítomným. Ale z daru Utěšitele Ducha Svatého družilo jeho lítosti důvěrné doufání v zásluhách Beránka Božího, Jenž snímá hříchy světa.

Z hojivé studánky kajicné pobožnosti vážil nemocný král trpělivost v trápení. Bolestmi trýzněn říkával: „Bral-li jsem z pravice Boží dobré věci, nezaslouživ jich: proč bych netrpěl zlých, jež zasluhuju? Ať zde

zchřadne i zvadne tělo mé jen tam necht dušička moje v Hospodinu milo odpočine!“ Krutou bolest, jakouž leckdy cítil, takhle zbraslavskému opatu jednou vylíčil: „Mním, by kdo jiný takovou muku měl, žeby se křik jeho v sousedstvu rozléhal.“

(Pokračování.)

O sv. Ludmile.

(Církevní hymnus k nešporám.)

V krajích se českých rozvila
ratolest nebes, Ludmila.
Zdráva buď, matko otčiny,
rodičko svatě rodiny.

Úrodný's štěp a milený,
milosti květem kráslený,
zdobený listem palmovým,
oděný leskem růžovým.

Do nebe vedla's hvězdného
anděle, vnuka milého,
světlo jsi jasné chovala,
knížete vlasti chystala.

Stádečka paní skrovnuého,
podpora sboru svatého,
Bohu sloužila's pravému,
pomocí byla's chudému.

Ovečka bílá, čistotná —
obět umírá ochotná:
ztvrzujíc víru blahostnou
umírá smrtí bolestnou.

Nuže již Bohu děkujeme,
písně mu slavné věnujme,
vítězství matce připravil:
dnešního dne ji oslavil.

E. B.

Smutné posvícení.

Upomínka z let dětských.

Od kan. Jos. Ehrenbergra.

(Dokončení.)

IV.

Příčinou dlouho trvajících dešťů zadrženo jest práce mnoho, a přičinění neobyčejného bylo potřebí, aby se dohonilo, co nerádo obmeškáno jest. Od noci do noci hmoždili se lidé i hovádky za celých čtrnáct dní, až konečně na ozim šťastně jest zaseto.

V Žďárských horách říkají: „Zrno, zaseto v říjně, zroste-li, nebývá plivné“ a

pozdní zásev sám sebou za poloviční pohromu tam platí. Proto také, ač práce předležitá dokonána jest, v domě veselo nebylo. Otec byl mrzut, Pavel se mračil; a za takové okolnosti bylo trudno v každém koutě.

Než příčinou trudu nebylo opoždění setí samo, ale také *robota*. Za těch čtrnáct dní, co bylo slunečno, běhal serbus po vsi jako s luntý, poroučuje hospodářům, aby nepohodou dešťů narostlé robotní resty bez odkladu oddělali, sice že bude zle. A když slovo serbusovo nestačilo, přišel na pomoc panský dráb, kterýž měl hubu po šlacích nepěknou a výhrůžek plné kapsy. Takovým hartusením se stalo, že nejeden hospodář zanechav práce na svém, jel s potahem na panské; ale s jakou myslí a chutí, o tom netřeba povídati.

U nás ve statku ani dráb nepořídil. Otec pověděl zkrátka, jeho vinou že resty nezrostly a za deště že nikdo nemůže; své že obdělati musí, poněvadž by jemu, kdyby nezasel a nesklídl, páni ani na daň ani na chleb nedali; jak ale opatří svoje, že ochotně a bez odkladu s oběma potahy na panské se dostaví. Dráb takové řeči nechtěl rozuměti, obekoval a zpouzel se a když na konec pro větší důraz cosi o šatlavě pověděl, uchopil se slova Pavel, řka: „Netýrejte lidi a jděte si na Pána Boha; neboť z jeho dopuštění se stalo, že za čtyry neděle přišlo a robota se odbývati nemohla.“ Z takového prostorekosti dopáčil se dráb, žeby od něho sirka byla chytla. Otočil sena opátku, hledal kliku, a na rozchodnou pověděl toto: „Počkejte, vornáti! však my vám o posvícení zatopíme.“

„Z malého pána malý strach!“ volal za odcházejícím Pavel za hlasitého smíchu, a pohružka drábova nikomu bolení hlavy nespůsobila. Vědělo se, že zbývá na panském práce ještě hojnost, a že robotu zadržanou velmi snadně bude lze obdělati, jen coby počasí trochu sloužilo. Ale nastojte, počasí nechtělo sloužiti. Oblaha se znovu rozplakala a pršky trvaly až do Věch Svatých. Páni neměli při dvořích doděláno a na sousedy, kteří sobě naproti drábovi postavili hlavy, velice se hněvali. Sousedé pak, kteří na vlastní svou škodu povolnými se byli prokázali, neměli rovněž zaseto, a nepřejíce zásevu spolusousedům vzdorovitějším, hněvali se také. Ba až k výčitkám a nemilým výstupům mezi sousedstvem došlo. Vzdorovití slyšíce nářky povolných, říkali: „Neměli jste býti tak spěšní a měli jste pamatovati, že jest košile bližší než kabát.“ A

povolní ulehčující nevrlosti své, pravili: „Však ještě není písničky konec a panské ruce jsou dlouhé; ony sedláka třeba o posvěcení za pačesy popadnou.“

Ty nové pršky, kteréž ani doma ani na panském pracovatí nedaly, mnozíci se napořád robotní resty a sváry mezi sousedstvem: to vše dohromady bylo příčinou, že trud a neveselí opanovaly v domě. Ani Pavel proti obyčeji při kuráži nebyl. Proto bývalo řeči poskrovnu, a rozprádl-li se předc, neobsahovala leč nářky na robotu, co na zlo nejhorší, kteréž co mūra hospodáře tlačí a konečně i dobrou vůli v obci otravuje.

Dobrá, starostlivá matička uhnětala se ještě zvláště. Zpomínala totiž neustále na hrozbu drábovu a soudila, že není pánům co věřit, a že není nemožné, aby nějakou ostudu o posvěcení nespískali. Otec znaje panské nápady z dlouhé zkušenosti, neodporoval; a jen Pavel se stavěl, jakoby se pánů nebál, řka: „Co nám mohou udělat? Hlavu nám předc nevezmou!“ Ale po hlase a po všem bylo znáti, že ani on pánům nevěří.

Zatím se posvěcení přiblížilo. Slavilo se v neděli před svatým Martinem, a již od čtvrtku děly se přípravy. Umývalo, drhlo a čídilo se, koláčů a věnců peklo se po třech pecích, zabíjela, pařila a kuchala se drůbež, a Pavel přivezl z města vědro piva a plný sotor masa. Měl jsem radosti za milion: a když mi na večer před slavností donesl krejčí nové manžestrovky a melirový šosák, myslil jsem, že to radostí ani nevydržím.

Pro radost mně ani koláč s povídám nechutnal, a na spaní nebylo pomýšlení. I vyhledal jsem Pavla a to jsem na něm chtěl, aby mi povídal, co a jak se všechno o posvěcení dítí bude. A dobrák Pavel bez prošení jal se vypravovati takto: „Ráno až vstaneš, pěkně se ustrojíš do nového šatstva a půjdeš s ženskými do kostelíčka na ranní. Potom přijede strýček z Drhonic a teta z Vitochova, něco ti přivezou a budou s sebou mítí dítky, tvé bratráčky a sestřeničky. S těmi si budeš pěkně hrátí a ukážeš jim, jak na lístku umíš. Zatím se vrátíme z kostela z velké, a pak budeme obědvat. Budeme se mítí dobře jako o posvěcení až do večera. A v pondělí se bude chasa strojit za maškary: pak budou s muzikou chodit po vsi a naposledy budou cepovat kohouta. Vezmu tě s sebou; budu tě mít na ruce, aby tě neutlápli, a všechno krásně uvidíš.“

Co jsem od Pavla slyšel, připadalo mi

jako pěkný čarovný sen. Přicházelo mi vše až příliš radostné, tak že jsem se obávil počal, aby sen neutekl a radost se nepokazila. Tu pak táži se maně: „Páni nám nic neudělají? — nepošlou pro nás černý kočár?“ —

Pavel se zamlčel a teprv po chvíle hlasem jaksi nejistým odpověděl, řka: „Snad neudělají — kočár ale bezpečně nepošlou.“

Pavlovo „snad“ působilo na mne jako ochlazující nápoj. Radost moje sklesla o kolik stupňů, a bylo dobře, an bych pro rozčilení snad ani nebyl mohl usnouti. Tak ale jsem usnul a spal za celou noc, ač nikoli docela klidně. Snilo se mi velmi mnoho, a v strakatíně výjevů rozmanitých viděl jsem také *černý kočár*.

Ráno dalo se na vlas, jak Pavel u večer byl pověděl. V novém šatstvu byl jsem s Bětou na ranní: strýc a teta přijeli a kromě bratránků a sestřeniček, jichž bylo dohromady sedm, ještě *něco* mi přivezli. Strýc věda o mém nastávajícím školáctví přivezl pěknou koženou tašku a teta, že do zimy nebylo daleko, přivezla modré vlněné rukavice na zelené šnuře. Pro radost byl bych málem zapoměl za dárky poděkovat. Mžiknutím byla taška přes rameno, rukavice za šnuru na krku: a aby byl školák celý, vyndal jsem ze stolu lístek a svoje kunšty na něm prováděl.

Došed pochvaly, odložil jsem své skvosty, a s bratráčky a sestřeničkami počal jsem se kamarádití. Byli jsme honem jedna ruka: a dostávajíce přes tu chvíli něco k smlsnutí, vyprávěním a hrami jsme se bavili.

Přišlo poledne a po obvyklé modlitbě sedalo se ke stolu. Otec seděl v čele, měl po pravici tetu, po levici strýce: pak přisedla čeleď dle stáří, a nás dítky usadili v jedné řadě, přidavše k nám Anči, aby na nás dávala pozor a byla nám k ruce. Matka a Běta nosily na stůl.

Polívka byla rozdána a právě jsme se chápali lžíc, an na sní strhnul se lomoz od šramotných kroků mužských. Otec odložil lžici, Pavel zblednul a všichni s trnutím hleděli ke dveřím. Dříve však než kdo slova pronesl, dveře se otevřely, a jimi vešel obročenský písař, za ním dráb a poklasný, pak serbus drže pouta v ruce, a na konec dva vojáci s nasazenými bodáky. Vešli bez pozdravení, čepky nechali na hlavách a písař oslovil otce takto: „Svíni vzdory způsobili jste milostivé vrchnosti velikých škod; za to hned na místě půjdete do šatlavy, a nepůjdete-li po dobrém, půjdete po zlém a dostanete pouta.“

Pavlova bledá tvář učiněna jest pojednou, jakoby ohněm polita a již již na nezvané hosti chtěl spustiti. Ale otec pokynul, aby mlčel; sám pak vstáváje od stolu, aby násilí se podrobil, s očima vzhůru obracenýma zvolal, řka: „Bože! dokud pak se na to otroctví ubohého lidu dívati budeš?“ — K těm slovům vyskočily mu slzy jako hrachy a celý dům dal se do hlasitého pláče.

Bylo to prvé posvícení, na něž z let děckých jasně se pamatují: a ono bylo *posvícení smutné*.

D O P I S Y.

Ze Spáleného Poříčí, 10. září 1872.

(Oslava narozenin nejdůst. p. biskupa K. Fr. Pruchy.)

Nejdůst. p. biskupu K. Fr. Pruchovi, jenž k nám zavítal, aby v zdejší krajině oplývající lesy potřebného nabyl zotavení, uspořádána byla v den narozenin jeho, 6 t. m. slavnost, kterou skvěle se osvědčilo ryze církevní smýšlení obyvatelstva zdejšího. Když ze v dotčený den setmívalo, zahřměly rány s hmoždířů a než ještě poslední ozvěna v tichém zdejším údolí dozněla, osvětleno náměstí a od radnice hnul se nad míru četný průvod s lampiony a ubíral se za zvuku národních písní do zámku, kdež p. biskup sídlí. Tu když se průvod seřadil, předneseny byly sborem zdejšího i vůkolního učitelstva dva příležitostné zpěvy, načež odešli zástupcové města a zdejších spolků: Městanské besedy, zásobního spolku a záložny, aby své blahopřání ve jmenu celého sboru Jeho Milosti přednesli. Poděkovav se nejdůst. p. biskup delší řečí za prokázanou jemu poctu, jal se s balkonu děkovati též přítomnému veškerému průvodu a velmi dobře porovnal svůj a život lidský vůbec s během slunce a doložil, že dosáhnuv 54. roku věku svého stojí již v poledne a pomýšleti musí na západ, totiž na večer svého žití, avšak že doufá, anto v den strážných andělů na svět přišel, v den strážných andělů první mši sv. sloužil, a vůbec hlavní doby jeho života v týž den se soustřeďují, že i u večer svého života těmto mocným ochrannům se odevzdá.

Vřele pronešená slova tato působila blaze na přítomné a mnohé oko zarosilo se slzou. Když i sbor učitelův své přání přednesl, sešel nejdůst. oslavenec s přítomným p. kanovníkem Bernardem a místním duchovenstvem dolů a průvod se hnul na skvěle osvětlené náměstí před městanskou besedu, kdež vkusný transparent zavěšen

byl, s průsvitným přáním: „Bůh zachovej Pane Tebe“ (biskupský znak, pod tím písmena K. F. P.) „pro víru a vlast. Mnoga-ja leta.“ Patrně dojat vřelým účastenstvím všeho lidu obešel Jeho Milost s p. kan. Bernardem celé náměstí, načež jej všickni doprovodili za zvuku hudby do sídla jeho, kdež jemu i celé vd. metropolitní kapitole povoláno mnohokrát: sláva! Podotknouti sluší, že Jeho Milost p. biskup daroval mimo značnou část pro chudé zdejší, též 50 zl. pro místní schudlé měšťany, kterýžto dar ještě v týž den rozdělen byl, začež dárce vyslovujeme srdečné: Zaplať Pán Bůh!

J. S.

K R O N I K A.

Z Prahy. Zítra 16. t. m. v den sv. *Ludmily* bude se konati výroční památka této mučnice a patronky země České v starobylém kostele sv. *Jiří* na hradě, kdež její hrob se nachází, tímto pořádkem: Od 6 h. z rána do 10 budou se střídati tiché mše sv., v 10 h. bude zpívána mše sv.; odpoledne ve 4 h. bude české kázání, pak litanie a požehnání.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati od 15 — 18. září u sv. Vojtěcha v Jirchářích, od 19 — 22. u sv. Filipa a Jakuba na Smíchově, od 23 — 26. u Maltézů.

— Duchovní *exercicie kněžské* počnou zítra o půl 5. hod. odpoledne průvodem velebné Svátosti z kostela sv. Salvatora do domácí kaple seminářské a ukončí se v pátek 20. t. m. v 7 h. ráno společným sv. přijímáním v téměř chrámu Páně u sv. Salvatora.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci srpnu 95 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů v rakvi a rubáši, letos celkem 947 osob.

Z Inomostí. Mnoho měšťanů podalo stížnost místodržiteli hrab. Taaffe-mu proti listu „Innsbrucker Tagblatt.“ Jak známo, zastiženo bylo Inomostí předešlý měsíc lehkým zemětřesením. Zbožní Tyrolané žádali, by se konaly veřejné pobožnosti, průvody, modlitby a služby Boží, by Bůh podobné hrůzy od města odvrátil. — Jmenovaný lístek ve své obmezenosti nazval veřejné pobožnosti pověrou. „Hanebná tato slova“ — praví bodří měšťané ve stížnosti své — „uráží naše náboženské přesvědčení a naši svatou víru. Veškerí křesťanští národové starého, nového i nejnovějšího věku hledali a hledají ve svém souzení, když metla Boží se jich dotýká, útěchu a pomoc

v modlitbě k Bohu; Anglie, Amerika i Prusko nařizují, by se konaly za takých příležitostí dny prosební a postní. My katolíci museli bychom zapřítí naše sv. náboženství, celé písmo sv., ústní podání a dějiny své, ano i rozum svůj museli bychom zapřítí, kdyby nám taká hanebná slova v Tyrolsku „Innsbrucker Tagblatt“ hlásati směl. Jako Vaše Excellence by nikdy nepřipustila, aby Tyrolané ano obyvatelé celého Rakouska se směli nazvati pověřivými za to, že když se útok na život Jeho apoštolského Veličenstva bezbožnou rukou stal a Tyrolané k oltářům se ubírali, aby co věrní poddaní Všemohoucího Boha prosili za drahý život svého císaře; tak nesmíme ani nyní nazváni býti pověřivými. Prosíme za vyšetření této záležitosti.“

Ze Špýru. Dne 25. srpna v Mnichově na biskupství posvěcen nový biskup Špýrský, dosavadní opat u sv. Bonifáce v Mnichově, dr. Haneberg. Jak mile biskupové vystoupili do chrámu, vystoupil na kazatelnu P. Pius, který co bývalý profesor v Hildesheimu učeností proslul a učenému světu pod jménem Dr. Gams znám jest, v r. 1855 k benediktinům u sv. Bonifáce v Mnichově vstoupil, následuje příkladu Hanebergova.

Mluvil o úradě biskupů učitelském, kněžském a pastýřském dokládaje, že jest lépe umřítí, než od jednoty církve Kristovy se vzdáliti. Konečně poukázal, co odchodem Hanebergovým ztrácí opatství u sv. Bonifáce, kde po 18 let opatem byl; co ztrácí Mnichov, kde Haneberg pro svou dobročinnost vážen byl a všeobecně oblíben. Děkoval vroucně ve jmenn všech spolubratří loučícímu se opatu a nastávajícímu biskupu. Při slovech: „Pán Bůh nám jej dal, Pán Bůh nám jej vzal, budiž z toho jméno Páně chváleno,“ prolévali slzy nejen kněží i veliké množství shromážděných věřících. Mnichov plakal, ale Špýr se raduje, že tento o vědu zasloužilý, zbožný a pokorný muž se stal biskupem při staroslavném chrámu Špýrském, do něhož 11. září vešel v slavném průvodu za nesčíslného účastenství jásajícího lidu, který obzvláště ve Falcku vřelou láskou lne k církvi katolické.

Z Říma. Garibaldi vydal ohlášení, které i vláda za svůj program uznává. Článek prvý tohoto ohlášení jest, že má býti náboženství katolické, které jest náboženstvím národa italského, zrušeno. Proto mají veškeré kláštery a kongregace býti odstraněny, návštěva školy povinná, manželství občanské, vyučování beznáboženské a nekatolíky udělováno. Požadavky svobodného zednictva jsou všady tytéž. Křesťanstvo

má býti nejprve v manželství, pak ve škole a ve vychovávání dítek, konečně ve vychovávání jiných ku stavu duchovnímu poškozeno, pak co bezbranné poraženo. Nově jmenovaný ministr vyučování, Scialoja, zaslétl nastoupení svého úřadu tím, že zrušil čtyry církevní ústavy, mezi nimi i ústav pro dívky, které si službu hledají neb bez služby jsou, by našly přístřeší ochranné a nestaly se obětí neřestí a nemravnosti. Takový ústav se ovšem nelíbí svobodným zedníkům, kteří mají za účel znemravněti a zbezbožniti lid. Odtud také pochází, že vláda domy pro nemravnost staví, kláštery ale a školy náboženské ruší. Služebné dívky musí za to, že smí se hanbě oddati, vláde daň platiti, která obnáší ročně v celé Italii 4 miliony lirů, za který příjem se ovšem vláda u veřejnosti stydí, který ale nicméně strážníky vydírá. Proto nemůže ústav Mariánský pro dívky trpěti. Snad ministři též zapovědí kázati proti šestému přikázání, jako Rusko zapovědělo mluvití proti opilství, poněvadž vláda mnoho milionů daně z líhovin vybírá.

Mimo Mariánský ústav pro služebné, který římskými šlechtici založen byl, zrušeny též „Scuole Pie,“ školy Piovy, které Pius IX. pro chudé rodiny blíže Vatikánu svým nákladem vystavěti dal. Msgr. Pacca zadal ve jménu Jeho Svatosti proti takému násilí protest, z čehož hned listy a noviny vládní uzavíraly, že Pius IX. uznává nový stav věcí v Římě. Když vláda piemontská díl města zvaný „Citta Leoniana,“ ve které se Vatikán a chrám sv. Petra nachází, Piovi odstoupiti chtěla, nechtěl sv. Otec vyjednávat; nechtěl přijmouti 3,250.000 lirů, které mu vláda každoročně vypláceti chtěla. Křivdu za křivdou snášel Pius IX. od Viktora Emanuela, avšak nikdy nechtěl pustiti vyslance královny k sobě, nikdy nechtěl vyjednávat s úředníky krále vetřelce. Když však přišla řada na maličké, o které se po mnohá leta štaral, tu hnulo se otcovské srdce jeho, i zvolal žalostně: „Ten, jehož nehodným zástupcem na této zemi jsem, pravil k lidem, kteří chtěli brániti maličkým, by se k němu nepřibližovali: Nechte maličkých přijíti ke mně a nebraňte jim, a já bych měl maličkých opustiti?“ Protest u vlády účinkoval, neb krokem tím dobře vypočítaným chtěla přiměti Pia k dalšímu vyjednávání, což se jí ovšem nepodařilo. — Jiný ústav se jmenuje „Annunciata“ a nalezá se u kostela Mariánského „sopra Minerva,“ kamž papež každý rok na „Zvěstování Panny Marie,“ zavítal, aby tam rozdával

věna chudým dívkám, které se chtěly provdati aneb do kláštera vstoupiti.

Ústav má veliké jmění, několik domů v Římě, velké pozemky ve státu církevním. Jména vždy spravovali římsí měšťané, kdežto duchovní jmenovali dívky, které poděleny býti měly. Musely býti rodem z Říma, zbožně vychované a pilně navštěvovati služby Boží. Se správou a volbou byli vždy všichni spokojeni, tak že i sám žid Alatri o to se zasazoval, aby stát ústav ten pod svou ochranu přijal, avšak na správu a svědomité volbě ničeho neměnil. Poctivý žid nebyl však vyslyšen. Poněvadž by mělo kněžstvo ústavem vliv na měšťanstvo, odňala vláda kněžstvu volbu, správu ponechala však měšťanstvu, aby se mu zalichotila. Prefektura ale prohlásila zlovolně, že budoucně jen těm dívkám bude se udělovati věno, které pocházejí z manželstva občanského, čímž se prohlašují dívky po církevním názoru nemanželské za manželské, dívky ale od rodičů, kteří svůj sňatek v církvi uzavřeli, za nemanželské. Dále se neudělí věno žádné dívce, která by nenavštěvovala školy obecní, nýbrž klášterní, aby se takto učinil nátlak na rodiče, by dívky své posílali do škol obecních, které jsou jen málo navštěvovány.

Z Ameriky. (Poměry katolíkův irské a německé národnosti.) Pronásledování církve rozničené anglickou nenávistí ospravedlnilo i v Irsku známý výrok Tertullianův „krev mučenníkův semeno křesťanů!“ Pronásledování církve v Irsku bylo semenem, z kteréhož se u víře stálý národ vyvinul, jehož krev katolickou slouti zasloužila. Zde v Americe netisíní nic podobného tento lid a proto se vtírá mezi vzrůstající irsko-americké pokolení jakási chladnost a lhostejnost u víře a vážnosti k hlasatelům slova Božího. Bohužel musel jsem toto pozorovati. K tomu mají právě irské obce hrozný nedostatek škol. Irské srdce má mnoho krásných ctností v sobě, že nám obdiv vynucuje a ničím k věrolomnosti se přivésti nedá, ale školy Irům chybí na svobodné půdě americké, tento pevný štít víry katolické. Irové s tou samou pozorností poslouchají misionáře, když také jejich krajanem není, jako kdyby z vlasti s nimi do Ameriky přitáhl. To jest všeobecné přesvědčení, které každý kněz v této zemi nabude, přivede-li ho povolání mezi tento lid. Irčan cítí to samé nadšení, chová tu samou vážnost a dětinnou oddanost ku cizímu knězi, jako k irskému, zná-li jen onen jeho jazyk a je-li v skutku horlivý a nábožný kněz. Toto

platí ale jen o Irech, kteří v Irsku narozeni a vychováni byli a pak se do Ameriky vystěhovali; co se však týká vzrůstajícího irsko-amerického pokolení, schází tomuto pravá horlivost pro víru a přirozená s mateřským mlékem již vssatá úcta před knězem. Sousedství přečetných sekt a rozličných vyznání v Americe, jednak ale přílišná chudoba, která nutí je u bezbožných pánů a mezi nemravnými soudruhy pracovati, zdají se mi býti hlavní toho příčinou.

Konečně se chování Irů ku kněžím jejich národnosti poněkud liší od chování ku kněžím cizí národnosti; kdežto si irský kněz vše dovoliti může a i národnost jejich uraziti smí, bývá kněžím cizí národnosti i sebe menší chybička, kterou oni sami ani nespozorovali, od Irů hned vyčtena, a běda knězi, který by snad na jejich národní cit ohledu nebral; bylo by jeho účinkování beze všeho užtku a nevedlo by k němu dobrému, neboť ničím necití se Irové tak uraženi jako narážkami, které se jejich národnosti týkají. Tomu nasvědčují patrně nepokoje Feninů za našich dnů.

Co se týče katolíků národnosti něm, mají přede vším vzorné školy, které sám arcibiskup Spalding v pastýřském listu svém mnoho vychvaloval. Tím se stává rozdíl mezi vzrůstající mládeží německo-katolickou a irsko-katolickou den ode dne větším. Německá mládež tak pro víru horlí jako otec její, jest mnohem lepší nežli katolická mládež v Německu. V životě zdejší mládeže spatřiti lze totiž více praktického náboženství, více horlivosti v přijímání sv. svátostí, více vděčnosti a lásky ku kat. církvi — jedním slovem více katolického vědomí než-li v životě mládeže v Německu samém, zvlášť vzhledem na mládež mužského pohlaví, což přec nejhlavnější jest. Věru velmi utěšitelný to pohled na takovéto obcování a zároveň povný štít to pro naši sv. církev na půdě americké. Odtud pochopitelně, že němečtí katolíci v Americe cizích misionářů potřebí nemají, majíce důstatek kněží svých, naopak kněží jejich národnosti přiučují se jazykům jiným, aby u jiných národností podobně úřad pastýřský vésti mohli.

(Z „Hlasu“ Am.)

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

p. Frant. Riedl, farář v Lukách, 23. srpna (nar. v Hvězdě Mar. v Horní Lužici 2. květ. 1832, vysv. 24. července 1854).

Ve správě duchovní ustanovení jsou :

- p. Klement *Markrab*, kapl. za admin. v Kvílicích ;
 p. Ant. *Lehmann*, kapl. za admin. v Lukách ;
 p. Konrad *Siha*, za kapl. do Oudře.

Kněží ř. premonstr. v Teplé :

- P. Petr *Hammerschmied* za real. administr. u sv. Vojtěcha (ve vik. Teplském) ;
 P. Athanas *Roedl* za real. administr. v Outertý (Neumarkt) ;
 P. Leo *Hossak* za kapl. v Teplé ;
 P. Marian *Herold* za kapl. v Ostrošíně ;
 P. Siard *Jank* za kapl. v Pistově.

Upřádněné místo :

Luky, fara patron. p. Jindřicha Küstnera a spol. v Lipsku, od 6. září.

V biskupství Kralohradeckém.**Vyznamenán jest :**

- p. Jindřich *Roedl*, vojenský farář na odpoc. ve Štyrském Hradci, titulem děkana.

Ve správě duchovní ustanovení jsou :

- p. Vinc. *Krátký*, katech. z N. Bydžova, za exponovaného kaplana Lužického v Lovčicích ;
 p. Jan *Slavík* z Nových Hradů za kaplana ve Skutči ;
 p. Emil *Kapoun*, neom., za kaplana v Nových Hradech ;
 p. Josef *Elias*, neom., za koop. v Sudějově ;
 p. Pavel *Pačour*, kaplan Chrudimský, za admin. fary Chotěšické ;
 p. Aug. *Žďárský*, neom., za kaplana v Chraští ;
 p. Vác. *Srnad*, neom., za koop. ve Velké Borovnici ;
 p. Frant. *Zajíček* z Kratonoh za II. kapl. v Kopidlně ;
 p. Jos. *Váško*, neom., za kapl. zat. v Chroustovicích ;
 p. Vácsl. *Vajgl*, neom., za koop. v Sobotnici ;
 p. Josef *Hovorka*, neom., za koop. v Hnátnici ;
 p. Frant. *Jišoud* z Hnátnic za kapl. v Nekoři ;
 p. Frant. *Rufert* ze Sopotnice za kapl. ve Vys. Veselí ;
 p. Vácsl. *Černý*, kaplan Nekořský, propuštěn do řádu křížovníků v Praze.

V biskupství Budějovickém.**V Pánu zesnuli :**

- p. Vác. *Veselský*, farář v Bukovniku, 1. září (nar. v Strakonicih 13. září 1811, vysv. 25. črvice 1835) ;
 p. Vojt. *Mugrauer*, jubil. kněz, bisk. konsist. rada a notář, os. děkan v Sverazi, atd. 3. září (nar. v Krumlově 15. srp. 1796, vysv. 24. srp. 1820).

Vyznamenání jsou :

- p. Jan *Kiesl*, jub. kněz, far. v Lukavci, a
 p. Jan *Rathauský*, jub. k., farář v Krasilově, jmenování jsou os. děkany ;
 p. Jan *Duben*, far. v Nezamyslicích, tajemník b. vikar. úřadu Sušického, jmenován zat. b. vikářem téhož střídnictví ;
 P. Augustin M. *Klement*, převor a farní administr. v Nových Hradech, zvolen za provinciála řádu Servitského v Čechách.
Ve správě duchovní ustanovení jsou ;
 p. Mat. *Laitl*, b. vikář Sušický, kons. rada, a notář, farář ve Velharticích, za faráře v Myšenci a vyznamenán titulem děkana ;
 p. Tomáš *Šebestl*, farář u sv. Vojtěcha ve Lštěni, vstoupil na stálý odpocinek ;
 p. Frant. *Pinter*, kapl. v Ševětíně, za admin. in spir. et temp. tamtéž ;
 p. Petr *Neubauer*, býv. admin. v Prostiboři za kapl. v Chvalšínách ;
 p. Jakub *Pesl*, kapl. v Týně Horšově, za koop. v Horách Ratibořských ;
 p. Karel *Lavička*, kapl. za admin. v Bukovniku ;
 p. Ant. *Maxa*, kapl. za admin. v Velharticích ;
 p. Mat. *Essl*, kapl. za admin. v Sverazi ;
 p. Jan *Straboch*, kapl. v Husinci, za admin. u sv. Vojtěcha v Lštěni.

V biskupství Litoměřickém.**V Pánu zesnuli :**

- p. Kajetan *Hartig*, farář na odp. v Hennersdorfu, 1. září (nar. 24. listop. 1804, vysv. 2. září 1829) ;
 p. Ant. *Heide*, kněz na odp. a spiritual Milosrd. sester ve Filipsdorfu, 7. září (nar. v Mostě 19. pros. 1816, vysv. 25. července 1843)

Vyznamenán jest :

- p. Ludvík *Sommer*, farář v Údlici-Přečaplech, jmenován os. děkanem.

Ve správě duchovní ustanovení jsou :

- p. Jindřich *Schrötter*, koop., za admin. v Jedlce ;
 p. Adolf *Malley*, fund. kaplan v Přísečnici, za kapl. do Podbořan ;
 p. Adolf *Maleček*, kapl. v Skorotici, za fund. kapl. do Štětí ;
 p. Frant. *Reymann* zůstane v Oustí n. L. ;
 p. Gustav *Kügler*, kapl. v Kravařích, za kapl. do Chřípské ;
 p. Alfred *Goller*, 3. kapl. v Ústí n. L., za kapl. do Postoloprty ;
 p. Jos. *Hille*, neom., za kapl. do Kravař ;
 p. Florian *Iser*, neom., za kapl. do Bořislavi ;
 p. Fr. *Portych*, n., za proz. kapl. do Mšena ;
 p. Fr. *Schöbitz*, n., za fund. k. do Přísečnice ;
 p. Vác. *Slanský*, n., za kapl. do Petrovic ;
 p. Richard *Rosenkranz*, n., za kapl. do Skorotice.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-I.

Expeditce:
v kat. kněhkupectví
B. STÝBLA
na sv. Václavském
náměstí, č. 786—II.
Nedostla čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předpláci se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
Celor. 2z. 50kr.
polor. 1z. 30kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 z. —
polor. 1z. 55kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídne činí národy.“ (Přís. XIV. 24.)

ÚVAHY

na svátky svatých a světic Božích.

LIX. Na slavnost sv. růžence.

Koná se první neděli v říjnu.

Pobožnost růžencová, kterou dnes konáme, zavedená sv. Dominikem, záleží z modlitby Páně, pozdravení andělského s jistým rozjímáním radostí neb utrpení Spasitelových aneb Bohorodičky, z apoštolského vyznání víry a jistých průpovědí k nábožnosti povzbuzujících. — Růženec modlíváme se ku počtě Rodičky Boží, jižto církev sv. nazývá v litaních růží duchovní. Čestný název tento Marie Panny chceme uvažovati.

1. Maria podobá se v duchovním smyslu růží stolisté, královně všech květin.

a) Jako růže svou krásnou barvou nade všechny květiny vyniká, tak a mnohem krásněji zdobí Marii purpur milosti Boží. Maria jak známo vši náказы hříchu byla prostá; ona nejen bez poskvrny hříchu prvotného byla počata a narozena, nýbrž i po celý život s milostí Boží všeho hříchu se uchovala; byla milostí plná. O ní platí slova písně Šalamounovy (4. 7.):

„Všecka jsi krásná přítelkyně má a poskvrny není na tobě.“

b) Jako růže, královna květin, přelíbeznou vydává vůni, podobně Maria — jsouc od mladosti naplněna milostí Boží — zdobila se po celý život všemi líbeznými ctnostmi.

c) V svatyni srdce jejího vládl Bůh nejsvětější, jižto nížádná nečistá žádost neposkvrnila, i stále stkvěla se panenskou nevinností.

β) Při vši svatosti byla pokorná, sama se nazývá dívkou Páně.

γ) Ona se svým ženichem Josefem, se svými domácími i se všemi lidmi žila v svornosti a lásce.

δ) Ona byla vzorem mateřské pečlivosti a lásky k Synu svému: ztraceného v Jerusalemě s bolestí hledala, kráčejícího na horu Kalvarii neopustila, jemu až k hrobu dosloužila.

ε) Ona nábožná; na modlitbě nalezl ji archanděl Gabriel; v pobožnosti pohřížena byla se sv. apoštoly při seslání Ducha svatého; ano v pobožnosti všem svítíla svým příkladem.

c) Než jako spanilá růže mezi trním vykvétá, tak Maria v celém životě svém přemnoho trápení zakusila, tak že název „Matka bolestná“ vším právem zasluhuje.

d) Konečně jako růže mezi zeleným listím tím více vyniká: tak Maria plná milosti, ozdobena jest barvou naděje, neboť jest mocnou a dobrotivou přímluvkyní u Boha ve všech potřebách a úzkostech našich.

Tak se milostí Boží skvěla, takovými ctnostmi byla ozdobena Maria, jimiž co růže duchovní vůkol sebe líbeznou vydávala vůni.

2. Obdivujte a horlivě ctěte Marii Panu, plnou milosti a všelikých ctností a snažte se býti podobnými jí růžemi v zahradě církve svaté.

a) Po žádné okrase tak nebažte, jako po té, abyste vždy byli v milosti Boží, prosti všech hříchů. Řcete s Ježíšem: „Můj pokrm jest, abych činil vůli Otce nebeského.“ (Jan 4, 34.)

b) Abyste i vy vůni vydávali líbeznou co růže duchovní, sloužíce jiným za příklad, převlastněte sobě ctnosti stavu vašemu nejvhodnější. „Království Boží není pokrm a

nápoj, ale spravedlnost, pokoj a radost v Duchu svatém.“ (Řím. 14, 17.)

a) Následujte Marii v čistotě panen-
ské pamatujíc, že „blessavení jsou čistého
srdce, jejichž žejest království nebeské;“
(Mat. 5, 8.) nezapomínejte, že „tělo vaše
jest chrám Ducha svatého.“ (I. Kor. 3, 16.
srv. I. Tes. 4, 3—5; I. Petr 2, 11.)

β) Budtež jako Maria nejen hmotou,
nýbrž i duchem chudí, to jest pokorní; vě-
douce, že Bůh poníženým milost svou dává
a že pokora je základem i korunou všech
ostatních ctností. „Ne vysoko myslíte, ale
k nízkým se myslí sklánějte.“ (Řím. 12, 16.
Kol. 3, 12.)

γ) Bojte se jako Maria Pána, z lásky
k němu plňte všechny povinnosti stavu svého.
Každý stav má své výhody i své obtíže,
lásky k Pánu tyto obtíže přemáhá; slí-
bil to zajisté sám, řka: „Pojďtež ke mně
všickni, kteří obtíženi jste, já vás občerstvím.“
(Mat. 11, 28.)

δ) Jako Maria zachovávejte svornost
a pokoj v domácnosti. Jeden druhého břemena
neste a tak naplníte zákon Kristův.“
(Gal. 6, 2.)

e) Konečně jako Maria vychovávejtež
rodičové děti své od Boha vám svěřené,
vedte je slovem i příkladem po cestách Bo-
žích, abyste s nimi jednou shledali se v ži-
votě věčném. Budte vždy pamětlivi slov sv.
apoštola: „Jestliže kdo o své domácí péče
nemá, zapřel víru a jest horší než ne-
věřící.“ (I. Tim. 5, 8.)

c) Kdykoli pak vás jako Marii trní
protivenství bude bodati, v strastiplných do-
bách života nepozbývejte myslí, ve všech
příjemných i nepřijemných okolnostech dou-
fejte v Boha a k Marii, dobrotivé matce
— ježto jest potěšení všech zarmoucených
— se utíkejte. Pak koruna trnová obrátí
se v korunu věčné slávy. (Mat. 5, 11. Řím.
8, 18. II. Kor. 4, 17. Jak. 1, 12. I. Petr
4, 12. 13.)

LX. Na den sv. Františka Serafinského. (4. října.)

Sv. František rodem z Assisi slove se-
rafinským, poněvadž co Serafin neb anděl
svatě na zemi obcova a stkvěl se mnohými
ctnostmi. Nelzeť nám ovšem onoho reka neb
hrdinu svatosti ve všech věcech následovati;
ale svatost není tak příkrá, nepřístupná, jak
mnohým se zdá. Ctnost i v hrubém rouše
se milá, přívětivá; ano život lidí ctnostných,
svatých je zajisté radostnější, šťastnější a
spokojenější, nežli život světákův; nebo ctno-

stný má pravého bohatství, cti a rozkoše do
sytosti, jak na sv. Františku shledáváme.

1. Sv. František seraf. oplýval předně
pravým bohatstvím. Syn bohatých, vzneše-
ných rodičů a pečlivě vychovaný, vedl v
mladosti obchod svého otce, živ jsa poctivě
i dosti vesele, však po těžké nemoci seznav
marnost světa šel na samotu, kde se k ve-
líkému dílu připravoval, chtěje nerozdílným
srdcem sloužiti Bohu a pracovati na spase-
ní svém a bližních svých. — Pak odřeknuv
se všeho dědictví a rozdav co měl, šat chu-
dým a peníze na ozdobu chrámu dle rady
samého Spasitele (Mat. 19, 21.), opustil dům
otcovský a chodí od místa k místu hlásat
podle příkladu sv. apoštolů lidu slovo Boží,
živ jsa toliko almužnami. Podobně svým u-
čeníkům a synům svého řádu, kterýž zalo-
žil, chudobu nařídil. — Jak žil sv. Fr. tak
i umřel, v chudobě. A přece měl bohatství ve-
líké. Zhrdna statky pozemskými byl právě
bohatým; nebo měl Boha a s ním všechno. —
Veliké bohatství má, kdo Boha má. Sv. An-
selm praví těm, kteří v pozemských statcích bo-
hatství vyhledávají: Proč hledáš člověče v
světě bohatství, ježto v Bohu nalezáš? Chceš
míti krásu? Bůh je nejkrásnější! Chceš mítí
dobrotu? On je nejlepší, dobrota svrchova-
ná. — Právě bohatství sluší vážiti ne na
váze lakotného světa, ale na váze víry křes-
tanské. Kristus sám všechno bohatství a po-
zemské zboží zove trním (Luk. 8, 14.), jež-
to slovo Boží udušuje, bodá mysl a svodí
k hříchu krvavě činí rány; nebo kteří chtě-
jí zbohatnouti, upadají v pokušení a v osidlo
dávlovo a v žádosti mnohé a neúčinné i
škodlivé, kteří pohřžují lidi v zahynutí a
zatracení.“ (I. Tim. 6, 9. 10.). Všecko bo-
hatství je marné, oklamatelné (Kaz. 5, 9.),
ješto nestálé jest a pomíjející; však pravé
bohatství má, kdo na ctnosti je bohatý. Buď
tedy kř. ctnostný jako sv. František a bu-
deš právě bohatým. —

Sv. František v Bohu svou důvěru sklá-
daje nikdy neměl nedostatku spoléhaje na
slova Kristova: Nepečujte o zejtřejší den, nebo
zejtřejší den bude pečovati sám o sebe.“ (Mat.
6, 25—34; srv. Luk. 9, 3—10, 4. .) — Kdo
jako sv. Fr. Boha se drží, v něho se důvě-
řuje, bude mítí vždy, čeho třeba k zachová-
ní života; ovšem když se přičiní jako sv.
Fr., kterýž chléb nejedl zahálčivě, nýbrž dle
rozkazu Páně modlil se a pracoval chodě a
hlásaje do umdlení slovo Boží; a kdo pra-
cuje, hodent zajisté mzdy. (Luk. 10, 7, I.
Kor. 9.) Tak i ty kř. modli se a pracuj:
každý buď pilen v pracích svého povolání.
Ostatně všelikou péči uvrhuj na Boha, buď

s málem spokojen (maje pokrm a oděv, na tom přestaň I. Tim 6, 8.): tak i v chudobě jsa, budeš dosti bohatým.

2. Sv. Fr. byl dále ve cti a slávě. Byl sice v sprostnosti živ a vyhýbal se všem počtám, kteréž mu lidé vzdávati chtěli; z pokory nechtěl ani důstojnost kněžskou na se přijmouti, ano složil i hodnost generála svého řádu, kterouž bratří naň vložili; ač svatě obcoval, nicméně za největšího hříšníka se pokládal. — Však kdo se ponízuje, dí Spasitel, bude povýšen (Mat. 23, 12.). Čím pokornější byl sv. Fr., tím více Bůh jemu milosti popřál; čím více se ponízoval před obličejem Páně, tím více ho Bůh povýšoval; čím více se počtám vyhýbal, tím více ho lidé bohabojní oslavovali; králové i knížata, kněží a kardinálové mu velikou čest prokazovali, ano sám papež Innocenc III. bratrsky jej objal a stanovy řádu jeho potvrdil. A jak na zemi se sv. Fr. po věky ctí a ctí: tak i v nebi jest povýšen a oslavován; jak sám Kristus předpověděl: „Blahoslavení chudí duchem, nebo jejich jest království nebeské.“ (Mat. 5, 3; srv. 18, 4.).

Učte se m. br. a s., jak si už na zemi u lidí moudrých a dobrých lze čest a vážnost získati. Jediný a pravý k tomu prostředek jest ctnost, ježto na pokoře založena. Nikdo není ctihodný, komu se ctnosti nedostává; však člověk ctnostný, byť i chudobný, vši cti jest hoden. „Ctnost je matkou slávy,“ dí sv. Bernard. Nám Čechům slova čest a ctnost jsou příbuzná; ba i v pohanském Římě jen skrze chrám ctnosti bylo lze vstoupiti do chrámu cti. — Mnozí křesťané pohříchu baží po cti; ale nestaví na pravém základě. Vznešená důstojnost, nádherný šat, skvostný příbytek nepřidávají cti, komu se nedostává ctnosti. Člověku bezbožnému, povýšenému na zemi ničemovi, padouchu, lidé se často lichotí a korí, že se moci jeho obávají, však když netřeba se báti, každý jím povrhne. Jen ctnost vznáší pokorného na nejvyšší stupeň cti a slávy. „Ponižte se před obličejem Páně a povýší vás.“ (Jak 4, 10.). „Kdo se ponízuje, bude povýšen.“

3. Sv. František konečně i pravých radostí a rozkoši požíval. Podle soudu tohoto světa. vedl sice Fr. život trapný, velmi odporný a žalostný, ješto sprostě se odíval, na holé zemi spával, špatně jídal ano často se postíval a tělo své až do krve mrskával, aby skrotil jeho žádosti; mnohé bolesti trpěl, mnohé bídy a protivenství zakoušel: však při tom všem nikdy si nestýskal, nikdy nebědoval, nýbrž býval vždy veselý myslí; neboť se v Bohu radoval: Pro Boha, z lásky

k Bohu a k bližnímu pracovati a trpěti byla jeho největší rozkoš. Nejráději, často po celé noci trval na modlitbách a rozjímání a kdykoli slyšel mluvit o Bohu, lvždy nebeskou rozkoší se rozplýval. V ranách Kristových, jež na těle svém měl vtisknuty, se velice těšil, že byl podoben svému Spasiteli a vnitřní oheň lásky jeho i na tváři se jevil, ano i v smrti se libě usmíval. — Tak člověk ctnostný, zbožný má mnoho čistých, pravých radostí. „Spravedlivý veselí se bude v Hospodinu,“ píše žalmista Páně (63, 11, 32, 1. 96, 12.) A sv. Pavel vzbuzuje věřících: „Radujte se v Pánu vždycky.“ (Fil. 4, 4. srv. I. Jan 1, 4.) Ano sám Spasitel k radosti napomínal řka: „Radujte se, že jména vaše napsána jsou v nebesích.“ (Luk. 10, 20.) — Radujte se tedy m. br. a s. v Pánu! Než v čem mnozí křesťané radosti vyhledávají? Bohužel, v jídle a v pití, v daremných hrách, v neslušných tanech a v jiných prostopášnostech. — Vy kř. nechtějte po marných světa rozkoších se sháněti. „Radost bezbožných krátká jest.“ (Job. 20, 5.) „Všecko mi dovoleno,“ píše sv. Pavel, „ale ne všecko mi prospívá.“ (I. Kor. 6, 12.) „Smích obrátí se v žalost a radost v zármutek“ (Jak. 4, 9.); ale „království Boží jest spravedlnost a pokoj a radost v Duchu svatém.“ (Řím. 14, 57.). Pravda to tedy nezvratná, že ctnost, jakkoli se zdá býti nepřijemnou, odpornou, přináší pravé bohatství, čest i rozkoš. Vizte br. a s. na sv. Františka, „jak Pán sladký jest.“ (Žlm. 33, 9.). Vezměte tedy dle příkladu jeho na se jeho Kristovo, jenž dí: „Jho mě zajisté sladké jest a břímě mé lehké.“ (Mat. 11, 30.). —

Václav II.

(Dokončení.)

Pokorou a horlivou kajcností připuzený král vznesl na zbraslavského opata Kuneše potají tuhle žádost: „Otče můj a takřka polovičko duše mé, prosím tebe, abys tělo mé, až umřu, v mnišskou kápi bratra lajika cisterciáka oblékl a pohřbil buď tam, kdež se mniši, buď jinde, kdež se bratří lajici pochovávají, anebo spíše v chatrném koutku neb pod okapem, ale přece v ohradě kláštera dvoru královského (zbraslavského). Jistě to vím, že nejsem hoden míti hrob mezi dobrými křesťany, ješto zasluhuju, aby mrtvé tělo moje vůči lidu po ulicích koněm plachým bylo vlečeno; toby duši mé valně prospělo: bohdejž se tak stalo!“ Tehdáž rovněž říkával: „Kéz bych byl po všechem život svůj pastuchou býval a ne

knížetem!“ — Ejhle, v rajsčou rúži rozvílo se poupátko pokory téhož krále, jenž po smrti své choti Jitky umínil synu svému Václavu, až by dospěl, odevzdati žezlo královské, ustoupiti na Zbraslav, kdežby ostatek života v Boží službě strávil, takže tam již i obydlí sobě přichystal!

Chtěje v hod opatřiti vlast a zříditi dům svůj, pozval k sobě Jana probošta vyšehradského, kaplana a krevního přítele svého, též opaty Jindřicha sedleckého a Kuneše zbraslavského, jakož i Jindřicha Sturma, nejvyššího písaře moravského a ustanovil je vyřiditeli poslední vůle své. Pak povolal k lůžku svému syna Václava, Petra kancléře českého a několik předních pánů; i oznámil jim vůli svou, řka: „Synu můj a dědici řádný, ty budeš seděti na stoličce mé a královati po mně. Hospodin dejž tobě dar moudrosti, abys uměl spravovati národ; Boha se boj, ctnost miluj, spravedlivosti pilně hled! Budeš-li dbáti a ostříhati zákona Božího, jistě požehná tobě Hospodin, že průchod a zdar máti bude, což dobrého koliv podnikneš. Obraňuj klášter dvoru Královského i pečuj o dostavení chrámu jeho, kdež taky umrlé tělo mé pochováš. Z královské kaply své odkazuju kostelům svatých ostatků, posvátných rouch a nádob i ozdob oltárních; větší pak díl kostelních rouch obětují k založení svému na Zbraslavi; za duši mou ať se almužny hojně dodá klášterům, osadním kostelům, duchovenstvu a chudinstvu. Alžbětě choti své 20.000 hřiven stříbra věnuju. — Synu můj a vy věrní milí, dobře o tom víte, že jsem na dosažení polského království a na obránění korun a práv královských proti římskému králi (německému císaři) Albrechtovi nucen byl činiti náklad veliký; že pak pokladnice královská nedostačovala, bylť mně půjček na úrok třeba. Na zaplacení dluhů těchto ať se mým věřitelům každého téhodne sedmý díl výtěžků a důchodů ze stříbrných bání kutnohorských vydává. Podobně všem, kteříž by mnou byli škodu vzali aneb křivdu cítili, synu můj, nahraďš a dosti učinš. Rád bych sice sám práv byl věřitelům svým, by mě Pán Bůh déle tu živiť chtěl; ▼ jeho rukou spočívá život můj i smrt moje: jakžkoliv ráčí, nechť se mnou s bídným červíčkem naloží!“ — A hned z rozkazu nemocného krále dotknuli se královic a přítomní páni vystavené tam hlavy svatého milého dědice Václava, přísahajíce, že budou svědomitě dbáti o vyřízení poslední vůle královy.

Meškalo tehdaž u krále biskupů něko-

lik a prelátů mnoho, ale on přece jen zbraslavského opata Kuneše za svátost oleje poprosil. I posloužil mu opat mazáním svátostným; ježto Kunešovi a vůkol klečícím osobám slze z očí kapaly. — A když se hodina smrti přiblížila, zavolav král na duchovenstvo, promluvil vesele: „Bratří, již se radujte se mnou a poděkujte Hospodinovi, že pravici jeho, kteráž se mně dotkla, tak dlouho snášeti hodným nalezen jsem: aj, hnedličko se duše moje s tělem rozloučí; pročež, pánové a přátelé moji, prosím vás: odpusťtež mně kajicnému, pomahejtež skonávajícímu, provázejtež odputující dušičku svými přímluvami, a mějte se chutě k obětování Beránka Božího za ni, jak milítně umřu.“ Dopověděv žádal, by mu sedlecký opat četl o mukách Pána Ježíše podle sepsání sv. Matouše; i stalo se. Král, jsa na shasnutí, poslouchal čtení svatě srdcem skroušeným, tepal prsa i plakal. Naposledy poručiv ducha svého v ruce Hospodinovy, usnul v Pánu s tváří jasnou a s očima sklopenýma dne 21. června léta 1305.

V tu chvíli počali kněží za duši jeho mše svaté obětovati, arcitěže s bolestným vzdycháním a štkáním. Zatím byl mrtvol teplou vodou a slzami umýván a oblačen v kment a v ta samá roucha, jež měl na sobě král při korunovací; na hlavu vstavili korunu, do rukou dali žezlo a jablko zlaté, na prst navlékli skvostný prsten; pak vyložili tělo na máry v síni ostřené čalouny a pokryté koberci z látek předrahých. Tak učinili proti zjevné vůli pokorného krále! Přicházeli a odcházeli sborové duchovenstva, ve zpívání služby zádušní se střídajíce a zpěvu svému slavnou obět přiměšujíce. Nazejtří v posvátném průvodu duchovenstva i lidu valného královo tělo panstvem nejvácnějším obnášeno jest po chrámech pražských, kdež i zádušní mše svaté hned slaveny byty. O třetí hodině s poledne král umrlec na loď naložen a k Zbraslavi plaven; z kláštera vyšli proti němu v posvátném pořádku cisterciáci a doprovodivše jej do svého sborního chrámu bl. Panny Marie, strávili u něho celou tu noc, za duši kněžete a dobrodince svého žalmy a chval Hospodinovi zpěvmo obětující. Zrána 23. června sloužil na Zbraslavi v témž chrámě bl. Panny Marie opat Kuneš mši sv. zádušní slavně, ač tam bylo biskupů několik, opatů pak a kanovníků drahně; potom pochoval tělo královo uprostřed svatyně. Strhl se, jako včera v Praze, náramný pláč všech přítomných, až z modlení a zpěvu obřadujícího opata málokteré slovíčko k rozezná-

ní bylo. Právě o pohřbu vyšlo na jevo, kterak sobě lid krále vážil, jak ho miloval; jedni žalem kvíleli, jiní sobě líce drápali, druží vlasy z hlavy trhali, ba někteří jako smyslem pominuli o zem sebou dávali a řvali. Totéž dělo se večera po Praze přiblížení těla krále; tehdy i pacholátka samým hořem po zemi se válejíce skučely a bědovaly. Tuhle udalost vypravuje nám zbraslavský klášterník a opat Petr, letopisec český a skladatel života krále Václava II. s různým dokladem: „Já bych tomu do nejdelší smrti víry nedal, kdybych nebyl sám při tom stál!“ — Obecného lidu křik a pláč zatratil uštipačnou převzdívkou několika závistivých rouhačů, kteří Václava II. za jeho živobytí nazývali králem mnichů a kněží. — Na hrob téhož panovníka položená jest socha jeho kamenná.

Divný sen měl téhož léta 1305 vyhradský probošt Jan, nedávno dvorní kaplan Václava II., jenž se později stal biskupem briksinenským. Zdálo se mu, že oplakává téhož krále v ložnici, v kteréž byl ducha vypustil. Tuť se mu zjevil Václav II. jasné tváře v rouchu velestkvoucí sedě na loži a ptaje se ho: „Jene, proč pláčeš?“ Kaplan: „Hoře a pláč mi pro tebe, pane a králi můj, i nad truchlým národem, že nám smrt tebe uchvátila.“ Dí mu král: „Ubožáku, což si v Písmě často nečetl slova ta: „Když se domnívati budeš, že bys zahynul, vzejdeš jako dennice a mří budeš doufání, předlože sobě naději, a zakopán jsa bezpečně spáti budeš. Odpočívati budeš, a nebude, kdo by tebe předěsil, a prositi budou tváři tvé mnozí.““ (Job. XI, 17—19.) — Kněz Jan kladl právě oznámený sen za jisté znamení, by duše Václavu II. již s Kristem Pánem v nebi kralovala; pročež i pospíšil na Zbraslav do kláštera s blahým návěstím.

Zase příčinou Václava krále udála se divná věc na Zbraslavi v chrámě bl. Panny Marie. Po jeho smrti léta třetího, když se rozmahalo zlé v království českém, vjel do ohrady kláštera zbraslavského mocný pán Vilém Zajíc z Valdeka v čele zástupu ozbrojeného. Mezi vojíny byl znamenitý lupič buď zeman buď důstojník vojenský. Ten vida v chrámě bl. Panny Marie u hrobu Václava II. lidi v smutku a pláči, počal se mu na hlas rouhati: „Za živobytí tvého, králi, nesměli jsme loupežiti a krivditi; teď hle v prachu spíš a hniješ, my pak dosahdeme žijeme a tropíme, což nám libo!“ a zdvihnuv pravici udeřil kamenný obraz králův v tvář aniž přestal hanobiti panovníka,

když mu byl ten poliček vytáhl. Toť v náhle spravedlivá Boží pomsta rouhače rani-la, že na obě oči oslepl. Když ztrestaný zlosyn na své druhy a sluhy volal, žádaje, by ho vyvedli ven z chrámu, myslili tito zprvu, by žertoval; však brzy o jeho slepotě přesvědčení, pomohli mu ven. On zůstal slepcem až do smrti. Domácí klášterníci zdvihše sochu Václava krále, postavili ji z uctivosti na sloup ve svatyni; později položili nad hrobem téhož krále obraz jeho kovový, ježž slil Jan, slavný mistr brabantský. Václava II. životopisec, opat Petr ujišťuje nás, že podstatnost této jeho zprávy všecko sousedstvo vůkol kláštera zbraslavského svědectvím svým potvrzuje.

S Václavem II. bylo zbraslavského kláštera blaho vezdejší za mnohý čas jakoby pohřbeno. Syn jeho Václav III. již v Uhrách zhýralými dvorany pokažený, zavinil rozpadnutí české říše. Když pak zbraslavským opatem Kunešem srdečně a vážně napomenut moudřeti počal, zabit jest úkladně v Olomúci léta 1306. Jeho tělo dala po dvaceti letech sestra sourodná Eliška (Alžběta), králová česká, z olomúckého stoličného chrámu na Zbraslav přenesti a vedle otce Václava II. pochovati. Přemyslův rod mužský vyhynul.

Za následních králů českých z ciziny přijatých: Rudolfa rakouského († 1307), Jindřicha korutanského (1307—1310) i Jana lucemburského měli hodní vlastenci soužení a protivenství nazbyt. Tehdáž doma spravedlnosti nenalezali, protože při silnější pěstí právo stálo. Nejhuř bylo klášterům. Někteří z české šlechty dráči, král Jindřich s žoldnéři německými, též král Jan plenili a brali zbraslavskému klášteru daněmi mořenému svrchků, dědin a statků. Jíž za králování Jindřichova měl sbor zbraslavských řeholníků tak velikou nouzi, že na odvrácení žádavy drahé nádoby chrámové i koberce s oltářů — obět Václava II. — prodati a ztržený peníz vydríduchům strčiti nucen byl. Za takovou bídou nesměli do 22 let na dostavení konventského (sborního) chrámu bl. Panny Marie ani pomyslit. Ale pamatovala na klášter zbožná dcera zakladatele Václava II. Eliška, ubohá choť větroplacha krále Jana lucemburského. Vše možné jej proti krivdícím obraňujíc, darovala mu podací kostela v Ruchvanech, poručila správě jeho špitál mělnický, věnovala mu odkazem vesnice Komořany a Vodochody a zabezpečila náklad k přistavení devíti mešních kaplí konventského chrámu bl. P. Marie. Tahle upřímná matka vlasti a ro-

díčka Otce vlasti — Václava Karla IV. — usnuvši v Pánu I. 1330, pohřbena jest v právě jmenovaném chrámě na Zbraslavi, kde již dítka její Otakar a Eliška odpočivaly.

Dotčený 180 pražských loket dlouhý chrám bl. Panny Marie byl i s rozsáhlým konventem (obydlím řeholníků) div stavitelského umění. V křížovém ochozí (vpodloubí) do ráje (do zahrady) otevřeném byly stěny konventa ozdobeny velikými kamenými deskami, z nichž zářilo čtení svatých knih Starého i Nového Zákona; pro pohodlí čtenáře drobněla hrubá písmena s hůry dolů, oč zraku bližší o to drobnější jsouce. Však co krásného velikým nákladem byla vystavěla, to kacířská zlost ba zběsilost pojednou sbořila!

Léta 1420 dne 12. června Táboři s pražskými husity pražský hrad sv. Václava obléhající, jali čtyry mnichy zbraslavské a upálili je na hranici, protože nad svou katolickou věrou a Církví svatou zraditi nechtěli. Jejich řeholní spolubratrstvo snad tím vystřeženo odešlo z kláštera. Téhož léta 1420 dne 10. srpna přitáhl zástup divých Táborů z Prahy na Zbraslav. Klášter s chrámem bl. Panny Marie vyloupav, zkazil neb zohavil památky umění posvátného a zurouhl pohřebiště královské. Běsní kacíři vykopavše a zloupivše Václava IV. tělo minulého roku tam pohřbené, vyložili je na oltář a udělavše mu ze sena korunu, lili mu do hrdla pivo, křičíce: „Však jsi rád s námi popíjel!“ Potom dali v pozež chrám i klášter. Za pokojnějších let vrátili se cisterciáci na Zbraslav; místo chrámu bl. P. Marie rozvaleného upravili sobě za konventský kostel zbylou kaplu sv. Jakuba Staršího, kterýž teprv v sedmáctém století rozšířen a zveleben jest, poněvadž statky kláštera 1420 vyvráceného v rukách světských větším dílem vězely. Po vystavění nového konventa a nové opatovny v první polovici minulého století, zrušen jest klášter zbraslavský roku 1785 na rozkaz císaře Josefa II. V kostele sv. Jakuba někdy konventském nyní osadním shlíží milostně z mramorového oltáře obraz Rodičky Boží na dřevěné desce malovaný, velevzácná památka posvátného umění z doby starožitné; ve svatnici (zakristii) pak uzříti lze skříňku s třemi umrlčími hlavami a s příslušnými kostmi. Dle podání zbraslavských klášterníků jsou to zbytky z těl krále Václava II. i jeho dítek Václava III. a Elišky, matky Karla IV. po roce 1420 z vyvráceného chrámu bl. Panny Marie dobyté, v jehožto zříceninách

i nadzmíněný krásný obraz Rodičky Boží tehdáž nalezen byl.

Nezdárný syn.

Jest děsná noc. Bouřlivý víchtr strašně burácí, blesky se křížují, hrom bez ustání bije a rachotí. Stromy praskají, proudy vod valí se z černých chmůr dolů a tuto úžlabí nými v rozkacené moře. V chatrčích přímořských plavců vše ze sna jest vyburcováno; blesk, víchtr i voda hrozí každým okamžikem rozmetati chatrné obydlí námořního plavce. A což teprv na moři! Bůh budiž ubohým plavcům milostiv! Divoká bouře žene před sebou jako pírkonošatný koráb — běda! — již se o skálu na tisíc třísek rozrazil! . . .

Za krásného pak jitra usmívalo se slunečko na hladinu mořskou, jakoby nevědělo o ničem, co se v noci hrozného událo. Teplé paprsky jeho probudily k životu nešťastnou ženu, která as tříleté dítě v náručí křečovitě držíc, zděšeně se dívá na divoké pahorky vůkol sebe, při jejichž úpatí na zeleném koberci hustého mechu byla v děsném snění noc ztrávila. Kus trámu z troskotaného korábu vedle ní ležící upamatoval ji na nehodu, která ji předešlé noci potkala. Zrakoma slzami vděčnosti zarosenýma pohledla k nebesům. Jak se na pevnou zemi dostala ani sama nevěděla. I vzchopila se, by se ohledla po korábu — leč po tom ani památky, vyjma kusy trámů a prken po skalách rozházených.

Umdlena posadila se opět do stínu blízkých stromů palmových, těšíc se naději, že snad milostivé nebe ještě někoho z lodi zachránilo. Roztomilý chlapeček se probudil. Šťastná matka, mající takovou útěchu v nehodě své, a šťastné dítě nalezající se v rukou pečlivé matere!

Počal se ozývatí hlad. I sebrala statečná žena všechnu sílu svou a kráčela na návrší, odkudž bylo lze celý ostrov přehlednouti. Nebyl veliký. Po nějakém lidském příbytku však ani památky. Než hle, přece lidská stopa. V údolí ukazovala se pěšinka a ta vedla ku skalině, v níž jakási dvířka rozeznati se mohla. Tam tedy namířila své kroky. Pod vrchem byl křišťalový pramen, u něhož sebe i dítě poněkud občerstvila. Byla u dvířek. Nesměle pootevřela a hle — prostranná jeskyně, vším potřebným nářadím opatřená světnice objevila se jejím udiveným zrakům. Nevkročila; čekala — nikdo však nepřicházel. Brzo se přesvědčila, že obydlí jest opuštěno. Kdo

tu přebýval? Bezpochyby podobní nešťastníci jako jest sama. Kam se poděli? Snad je Bůh vysvobodil. Ano Bůh také mě vysvobodit může a vysvobodí, bude-li to jeho svatá vůle — tak doufala zbožná žena, nezoufajíc sobě. I děkovala Mu za tu velikou milost, že ji i milé dítě od smrti zachrání a i příhodné útočiště jí poskytnouti ráčil.

Adámek — tak se ten chlapecek jmenoval — chtěl jísti. Co mu ubohá žena dá? Však brzo bylo po nesnázi. Noční vích sklátil množství ovoce se stromů datlových, rozbouřené vlny vyhodily množství uštic na skalnatý břeh. Bylo o živobytí na kolik dní postaráno. Než co potom? Však i o budoucnost bylo postaráno. V jeskyni našly se sítě, udice a jiné nástroje, což vše bezpochyby z některého rozkotaného korábu dřívější obyvatelé ostrova byli zachránili. Ostrov byl bohatý na stromy a kře s chutným ovocem datlovým, kakaovým, kosovým a. j. Šťastná matka vzdávala za vše Bohu nejvroucnější díky. Neustále modlila se za vysvobození své, avšak zároveň se pedrobovala nejsvětější vůli Boží. —

Adámek rostl a pod péčí starostlivé matky utěšeně rozkvétal. Věděl již, že jest Pán Bůh, že všechno stvořil, že mu vše dává. Matinka mu také říkávala, že Pán Bůh je opět vysvobodit může a uvéstí v drahou otcinu, k milému otci, za nímž když plouli nešťastnou bouří na ostrov tento uvrženi byli. Však přání toto se nevyplňovalo. Viděli sice mnohdy koráb v dáli plouti, však četné skaliny daleko kolem ostrova z vody vyčnívající nedopouštěly ani člunkům ostrovu bez nebezpečení se přiblížit. Děsné myšlenky počaly trápit nebohou ženu. Obávala se, že bude muset zemřít na ostrově vzdálená jsouc společnosti lidské, bez útěchy a hojných milostí svatého náboženství. I vyjevila obavu svoji Adámkovi. Adámek s myšlenkou, že na ostrově vždy o samotě zůstanou ani nepotřebovali spráteliti se. Vždyť téměř ani nevěděl co jest společnost lidská; neznal výhody společenského života; netoužil po pevnině, neviděl v tom nic brozného, ustavičně žiti na příjemném ostrově, kde bylo hojnost ovoce, kde se leto jen s jarem střídalo a moře při odlivu vždy množství nejrozmanitějších živočichů mu pro zábavu zanechávalo. Avšak matinka pravila dále, že tu musí o samotě — umřít. Adámek nechápal smysl slov matčiných. Co jest to umřít? Třesoucím se hlasem vysvětlovala mu matka, co jest smrt. Vyprávěla mu o pádu prvních

rodiců, o trestu, který pak následoval. Adámkovi dosud nikdy nenapadlo pochybovati o tom, co mu matička byla řekla, víře tudíž nepodobno, že nyní počal v skutku — *pochybovati*. Tážeš se, milý čtenáři, odkud se vzala v dítěti pochybnost? Zpomeň si, odkud se vzala v prvních rodičích. Ze první rodičové sami ze sebe nemohli počítí pochybovati, bránila dokonalost, v kteréž od Boha stvoření byli. A přece pochybovali — svedeni byvše ďáblem. Svůdce, který prvním rodičům řekl „Neumřete,“ zdaž nemohl ještě snáze svéstí pachole, následky prvotního hříchu obtíženě? Zkrátka Adámek ponejprv v životě svém ať již sveden neb sám ze sebe — zhřešil. Kdo s mládeží zachází, nenalezne v tom nic nemožného. Matinka se toho zhržila. Kárala ho — snad ponejprv v životě. Než pochybnost se již byla v mladé duši usadila, a zrůstala čím dále tím zjevněji v — nevěru. „Vždyť jsi vždy říkávala, že Bůh jest nejvyšší dobrotivý; jak by tedy mohl tebe i mne zabít, jako my ryby a ušnice zabijíme?“ Nadarmo vysvětlovala matka, že Bůh nikoho nezabíjí, že smrt člověka jest jiná, než smrt zvířete, že duše člověka i po smrti jest živa, a sice ve věčné blaženosti, ač-li člověk Boha miloval, ano že i to tělo, které člověk nyní má, opět a sice oslaveně obdrží. Adámek zůstal přece nevěrcem. A není divu. Vychování jeho při takové odloučenosti od lidí zajisté bylo s nesmírnými obtížemi spojeno. Jak měla slabá žena vpraviti dítěti pojmy, kterých téměř jen ve společnosti lidské si lze přisvojiti? Kdyby byl Adámek jen jednoho člověka umíratí viděl, byl by ovšem hned uvěřil. Pouhými slovy matky své nedal se přiměti k přesvědčení o věci, která se přirozenosti lidské velice příčí. Co si přejeme, to snáze věříme, než čeho se bojíme. Láska synovská nedala mu chápati, jakby mohl dobrotivý Bůh vzíti mu dobrou matičku a nechati ho zcela osamělého. Sám pak že by umřít mohl — to mu ani nenapadlo. Mládež na smrt nemyslí. „Viď, matičko, že neumřes?“ pravil, objav ji při tom vroucně. Matka jen s tíží potlačila vnitřní své pohnutí, vymkla se z jeho objetí, a vzprímivši se pozvedla prst k nebesům řkouc hlasem velebným: „Dítě, jakož Bůh na nebi, umru nejen já, umřes i ty!“ Zoufale zvolal Adámek: „Nevěřím a nevěřím, dokud se nepřesvědčím!“

Žasneš snad, laskavý čtenáři a pochybuješ o pravdivosti toho, co tuto vypravuji; a přece jest to — bohužel až přílišná pravda! Ty sám toho nevěřícího Adámka znáš.

Či jsi se nikdy nesetkal s člověkem, jenž když o věcech sv. víry řeč byla, zběsile volal: „Neuvěřím, dokud se nepřesvědčím?“ Ó, takovýchto nevěřících synů Adamových jest za doby naší příliš mnoho, tak že pravdě nepodobno, abys byl ještě nikdy žádného neseznal. Nadarmo jim hlásá pečlivá máti, církev sv.: „Uloženo jest lidem jednou umřítí, a potom přijde soud.“ (Žid, 9, 27.) Že umřítí musí, o tom ovšem nepochybují, jelikož každodenně se mohou o smrti očité přesvědčiti; avšak žijou přece tak, jakoby věčně na této zemi přebývatí měli. Nevěří v život věčný. Pro ně jest země tato vším. Libují si v požívání rozkoší a radostí pozemských, po vyšších netoužíce. Poněvadž jest soud daleko, nebe vysoko a peklo hluboko, nevěří ani v soud ani v nebe ani v peklo. —

Snad by uvěřili, kdyby k nim někdo z onoho světa přišel? — Byl by Adámek uvěřil, kdyby byl k němu někdo z pevniny přišel? Když matce neuvěřil, byl by jinému, byť to i vlastní otec byl, také neuvěřil. „Jestliže Mojžíše a proroků neposlouchají, ani, byť i kdo z mrtvých vstal, nevěří.“ (Luk. 16, 31.)

Však co prospělo Adámkovi, že nevěřil slovům matčiným, zdali tím ušel smrti? A co prospěje nevěrcům, že upírají po smrti soud a život věčný? Či se tím vyhnou soudu, ujdou věčné smrti? Nezdárný Adámek přišel zajisté k přesvědčení, že člověk jest smrtelný; jestliže ale přesvědčení tohoto nenabyl dříve až teprv z umřítí své matky aneb ze smrti lidí, mezi něž se snad později dostal, nýbrž pakli k tomuto přesvědčení přišel teprv svou vlastní smrtí, pak se přesvědčil *pozdě*. Podobně i nezdárné dítky církve sv. k přesvědčení přijdou, že jest život věčný; čekají-li ale až na svůj vlastní soud, pak se přesvědčí — *pozdě*.

Jos. Barták.

Církevní hymna na den sv. Václava. (Ad Matutinum.)

Z nočního temna bohatá
zář, svítá slunce jasného,
Vojvody stkví se svatého,
vlasti má, láska přesvatá.

Za noci temné povstává,
a bosá noha pospíchá
posvátných chrámů do ticha,
až za ní stopa krvavá! —

Ve stínu nočním ve sprostné
chatrce chudých vstupuje:

štedrotu jeho zvěstuje
díkůčinění radostné.

Oblažen klidem takovým,
duch jeho síly nabývá,
srdce, jež zbožnost prochvívá,
k boji se činí hotovým.

Ó Kriste, mučňův naděje!
Dej, ať se světlo ze Tvého
Vojvody-světce slavného
v útrobách našich rozleje!

Ze světa povznes temnosti
ku hvězdám mysl borlivou,
duše, jež spasils krví svou,
oblažuj stálou milostí.

Eduard Brynych.

D O P I S Y.

V Praze, 20. září 1872.
(Exercicie kněžské.)

V posledním zasedání říšského sněmu v Berlíně kdosi tvrdil, že nenáviděný řád Tovaryšstva Ježíšova již proto z země vypuzen býti musí, poněvadž udržuje a rozšiřuje exercicie, kterými se oživuje v kněžstvu „duch jezovitský“.

Co jsou „exercicie?“ — Duchovní cvičení. Shromáždí se totiž více neb méně kněží z blízka i z daleka, Čechů i Němců, z měst, z hor i z kraje, jak který z místa svého odejít může, kmet v expositorium s vlasem stříbrným i nedávno teprv vysvěcený kaplan v úzkém taláru svém: všichni ti shromáždí se v semináři, kdež před lety aneb nedávno ještě co alumni žili. Přichází i vrchní pastýř, arcibiskup, který přemnohé z nich na kněze posvětil a každému z nich duchovní právomocnost udělil. Tu s ním žijou po tři dny v uzavření a v mlčení, z jitra před sluncem vstávají, společně se modlí, rozjímají, prozpěvují, stolují, až všichni se vyzpovídají a potom společně z ruky arcipastýře svého přijímají Tělo Páně.

Jako vojn i po letech ještě musí cvičen býti, tak má i Církev za to, že i její bojovníci, její přední stráž duchovního cviku potřebují. A mimo to uvažuje duchovní bojovník, co napsal sv. Pavel, když upřímně vyslovoval obavu, aby, „an jiným káže, sám nebyl zavržen.“

Kněz poslán jest do světa, aby osvěcoval ducha, povzbuzoval vůli a rozněcoval srdce věřících. V tisícířých starostech a trampotách všedního života snadno ochabuje síla, stýdne horlivost a srdce pohroužené

v starostech vlažným se stává. Kterak ale má povzbuzovat ochablý, očišťovat, když sám očištění potřebuje?

K tomu tedy cflí, aby občerstvili duši, očistili srdce a novým nadšením ozbrojili mysl k úkonům pastýřským, sešlo se v pondělí dne 16. t. m. v kn. arcib. semináři 60 kněží z arcidiecése Pražské, 4 z Litoměřické a později přibyl 1 z Budějovické. V lodi chrámu sv. Salvatora očekávali vrchního pastýře svého, který přišel, s patrnou radostí žehnaje, přelížel dlouhou řadu účastníků, kteří s ním žítí chtějí v samotě, v mlčení a rozjímání, a okusiti, jak sladký jest Pán, když vchází do srdce očištěného.

Počaly nešpory o sv. Ludmile a dojemné byly zvuky antifony toho dne: „O matko Čechie, sv. Ludmilo, květe milosti: oroduj za lid svůj a vlast svou, aby dům tvůj a dědictví tvé posvěcené zůstalo.“

Po uděleném pozhnání v slavném průvodu neseno jest Tělo Páně z kostela do oratoria domácího za velebného zpěvu, který se dlouhými, širokými a čistými chodbami mocně rozlehal.

V milém a vkusně okrášleném oratoriu vstoupil nejdříve J. Em. nejdůst. pan kardinál na kazatelnu, aby shromážděných srdečně pozdravil a počátek rozjímání učinil.

Obral si slova žalmu 120.: „Pozdvihuji oči svých k horám, odkudž mi přijde pomoc“, která byla základem a vodítkem všech rozjímání posvátného třídení.

Vzpomněl zloby a hrůz doby, v které jsme se sešli. Významná byla slova, kterými charakterisoval dny naše: kdežto pohanští myslitelé veřejně hlásali, že vesmírem vládne bytost nade všechny povýšená a neviditelná, — naše doba o Bohu a zákonu jeho slyšeti nechce. Kdežto za reformace strany se hádaly, zdali k životu věčnému skutků dobrých, či jen víry třeba jest: naše doba věčnost upírá. Kdežto ještě na počátku tohoto století humanismus jakous takous společenskou lásku hlásal: naše doba zapírajíc kolébku svou, aby nelásku omluvila, od zvířete původ svůj odvozuje. — V takové době zajisté knězi přísluší, aby do sebe šel a oživil v srdci milost, anáž mu dána byla v skládání rukou apoštolských. Potom — za pološera již — vystoupil věhlasný Karmelita P. Lukáš a v prvním rozjímání vyložil, čeho třeba, aby každému z nás toto cvičení posloužilo k spáse. K tomu potřebí srdce: 1. připraveného, 2. upřímného a 3. touhy plného.

Nazejtří rozjímal s námi o důstojnosti 1. člověka, 2. křesťana a 3. kněze. Nikdo

z posluchačů nezapomene apostrofu jeho v řeči večerní toho dne, když jindy mluví v slovu i v obrátech řečník jménem Páně se obracel k posluchačům, opakuje slovo Kristovo: Unus vestrum me traditurus est!

Hluboká byla rozjímání následujícího dne 1. o cflí našem, 2. o smrti, 3. o srdci Páně. — Ve čtvrtek rozjímalí jsme 1. o sv. zpovědi, 2. o nejsv. Svátosti oltární a 3. o úctě Mariánské. Duchaplná byla práce o nejsvětější Svátosti, kterou srdcem a) Krista Ježíše, b) srdcem Církve sv. a c) srdcem srdce našeho býti pravil a důmyslně dokázal.

Závěreční rozjímání jednalo o nebi. Cestou k nebi, kdež abychom se všickni shledali, přál sobě i nám, jest vytrvalost v dobrém. Po té loučil se s námi, díky vzdáváje především J. Eminenci za dobrý příklad, za tu apoštolskou horlivost, kteráž mocněji mluvila než on, slabý a chudý mnich. Díky vzdal i posluchačům i představeným domu. My jemu poděkovat nemohli, neb po posledním rozjímání vzdálil se, jakož vždy po exerciciích činívá. O. Lukáš je myslitel a cokoli praví, jest ovoce hluboké meditace. Sešli jsme se, abychom zeslova Božího užitek vzali, ne abychom je posuzovali. Avšak doufáme že nezazlí nám nikdo, když třemi slovy zmíníme se o způsobu, jakým O. Lukáš přednáší.

Deklamace nezná a rukou neukáže; éklonění hlavy, kterým poslední, pádné slovo věty provází, je jediný jeho posunek. Nazvali bychom jej nejjednodušším z řečníků katolických. — Mluva jeho bez okras zevnitřních není hledaná, a přec každé slovo trefné a přiměřené. Tím svým jadrným hlasem, slezským přízvukem a prostosrdečným tonem rázem si proklestil cestu k srdci každému

On se žil v učení a život Církve, proto z jeho úst slyšíš hlas Církve. Vzezření jest prostého jako světec, o němž církev píše: „Franciscus pauper et humilis“, — a náhledy jeho a mnohé výroky jsou hodny, aby vedle slov Ambrožových a Augustinových položeny byly.

Jeho dogmatika není pergamen či sešit, nýbrž srdce živoucí, plné života, moci, naděje i lásky. Církev je mu stromem živým, kořatým, zakotveným v základech země, v jehož stinných větvích odpočívají národové. A jen proto tak obratně a odhodlaně on sám ve větvích jeho se pohybuje, že dávno již byl ohledal hluboké, zdravé a mocné kořeny jeho.

Dějiny biblické, církevní, světové, list přítele, feuilleton časopisu, jak toho potre-

buje, obírá si za zřídla, z nichž dle potřeby čerpá, jako včela po lučinách sem tam poletujíc všady ssaje, aby ze sladkostí různých rodých spracovala jeden med. Bůh mu zaplať a posilni ho! — Býval před vstoupením svým do řehole kaplanem v Kladsku, jakož i z Kladska rodem jest druhý řečník, důst. rektor Redemptoristů v Praze, P. J. J. Je-dek, jenž měl konsiderace. Obral si za předmět: svatost, vědu a pastýřskou obezřetnost kněžskou.

Růženec vykládal dp. vicerektor Zene-fels. Srdečná přednáška přispěla k tomu, že jsme s napnutím sledovali tajemství sv. růžence. Ostatní pp. představení měli druhé pobožnosti: p. rektor Srdínko večerní požehnání, p. vicerektor Hrádek každodenně mši sv. a breviář spolu s p. spiritu-alem Kořanem, jenž ranní a večerní modlitbu s námi konal. Sv. zpověď konala se v nově malovaných museách. Závěrečnou řeč měl J. Em. nejdůst. p. kardinál jakož i po ukončení exercicií, když jsme mu adresu díků podali, k nám ještě jednou dojemně a otcovsky promluvil o životě co přípravě k smrti. Na památku dal každému obrázek.

Strava byla dobrá, posluha ochotná, osvětlení plynem skvělé.

Hospodin sám to nejdůstojnějšimu arcipastýři odplat, že takové hody připravil diecési své a všude a ve všem tak vznešeným předcházal příkladem. Hospodin po-zehejž i to, co dobrého tu založeno a upevniž předsevzetí svatá!

Z Dohaliček u Sádové 13. září 1872.

(Svěcení nové kříž. cesty. Dárkyně. O kostele.)

Tichý chrám náš, hledící s výšiny na bojiště z války poslední, stal se prvého září r. t. jevištěm radostné slavnosti církevní. Svěcená totiž křížová cesta letos nově zho-tovená pro naši svatyni. Obrady začaly o hodině deváté vzletnou řečí P. Hugolina France z kláštera Turnovského, načež týž františkán svěcení s obvyklými ceremoniemi před lidem četně shromážděným před se vzal. S potěšením připomínám šlechtici paní Zofii Leonhardi rozenou z Tolkmítů, choť c. k. pruského plukovníka ze Skarboscéva v Pozhansku co dárkyni této cesty křížové. Paní tato majíc na hřbitově zdejší dva syny uložené, z nichž jeden co setník 3. července 1866 v Dohaličkách následkem střelné rány zemřel, navštěvuje rok co rok osadu zdejší jsouc při tom zvláštní dobro-ditelkyní chudého lidu a farního chrámu Páně. Tak založila fundace za vojny, da-rovala antipendia, polštářky, ubrusy zdej-

šímu chrámu Páně, posléze pak cestu křížovou, svrchu zmíněnou nákladem 330 zl. na místě staré, již chatrné, postaviti dala. Tím přibyla ozdoba naší svatyni, jež nyní pomalu zdvihá se ze zapomenutí a zpustošení, v jakéž válkou přivedena byla. Roucha mešní tehdy krví raněných vojáků znečištěna byla, pláten, zejména ale na obvazky užito; strop byl zbořtěn, varhany žádné — všude jen obraz zpousty. Roku 1868 a vloni i letos vyko-nalyse příčiněním p. hraběte Jana z Harrachů jakožto patrona přiměřené opravy, tak že kostel náš nabývá tvárnosti důstojné. Oltáře dva poboční, kazatelna, zpovědnice přiměřeně opraveny, varhany též znovu posta-veny jsou, a tím povzněl se zpěv církení a pobožnost. Sakristie, kde dříve kněz s oba-vou strojiti se musil, aby strop naň nepadl, také zřízena jest. Jednoho zde však bolestně pohřešujeme, totiž mešních rouch, zvláště svátečních. Nebude snad od místa, když o našem chrámě některé podrobnosti uvedu. Milovník starožitností nalezne zde kolem zdí uvnitř připevněné pomníky rytířů Sa-dovských ze Sloupna, Borků z Dohalic a jiných, kteréžto památky vzácné dříve všechny na hřbitově se povalovaly. P. hrabě Har-rach však máje péči o jich zachování ká-zal je připevniti ke zdi; avšak neopatrností zedníků mnohá písmena maltou a váp-nem zaházena jsou, takže na některých rok i jméno zůstává hádankou. Konečně připomenouti dlužno, že nynější presbyter až do války na místě zcela opácném stála, a že loď byla pod kopulí, tato pak že byla velmi chatrná a hrozila sesutím. V ní stály na-hoře čtyři sloupy, odznaky evangelistů, kte-ré svojí tíží mohly způsobiti pohromu; lid skutečně nechtěl proto navštěvovati chrám Páně, a za tou příčinou musili sloupové tito býti při opravě odstraněni. Nyní jsou uloženi na faře. Přenešením hlavního oltá-ře sv. Jana Křtitele pod kopulí dán též kostelu přirozenější směr k východu. Hlavní oltář však proti pobočným tvoří jakousi protivu jsa více v románském slohu zbu-dován; mimo to ztrácí se takřka pod klenu-tou kopulí. Než bohdá i těmto nedostat-kům bude odpomoženo. Prozatím zaplať P. Bůh všem dobrodincům našeho chrámku.

A. Š.

KRONIKA.

Z Prahy. V sobotu dne 28. t. m. bude se slaviti zasvěcený v Čechách svátek sv. Václava, mučenika, vévody a dědice Českého, u Všech Svatých na hradě tímto pořádkem: V pátek, v svatvečer té

slavnosti, budou v kolleg. kostele u Všech Svatých o 3. hod. odp. slavné nešpory. V sobotu o slavnosti bude tamtéž kázání německé o půl 9., české pak v 10 hodin, načež následovati bude oféra ve prospěch dostavění chrámu sv. Vítského, po té bude slavná pontifikální mše sv. Odpoledne ve 3 hod. budou slavné nešpory. V týž čas vyjde z chrámu Páně u Matky Boží před Týnem slavné processí na hrad k hrobu sv. Václava (v metrop. chrámě sv. Vítském), kdež se v týž den udělují plnomocné odpustky a kdež J. Emin. nejdůst. p. kardinál s processím konati bude pobožnost ku počtě téhož sv. patrona našeho. Po celý oktáv bude v tétěž kapli každodenně v 8 hodin ráno mše sv. při zpěvu a s modlitbami v jazyku českém, odpoledne pak budou v pátek a rovněž i po celý oktáv každodenně v 5 hodin litanie s požehnáním.

— J. Emin. nejdůst. pan kardinál arcibiskup, jenž posvětil včera nový chrám Páně v Niklasbergu, bude v pátek 4. října jakožto v den *jmenovin* J. Vel. císaře pána sloužiti u Všech Svatých na hradě v 9 h. pontifikální mši sv.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 27.—30. září u sv. Jana Nep. na Skalce, od 1.—6. října u sv. Mikuláše na malé straně.

— Z Chyše. Na požádání p. hraběte Leop. Lažanského budou zde konati vel. kněží Tov. Jež. z Prahy sv. misii a sice od 28. t. m. do 10. října.

Z Celovce. V Celovci odbýval se sjezd rakouských učitelů. Z učiněných usnešení jsou následující významná. 1. V místní školní radě nemá, co se vyučování nábož. týče, farář hlasu, nýbrž učitel náboženství. 2. Místní školní rada nemá práva bdíti nad zachováváním rozvrhu hodin. 3. Dohlídka nad učitelem v ohledu mravním má přestati atd. Z toho patrné, že panoval na tomto sjezdu tentýž proticírkevní duch, jako na předšlých. Usoudili též, že konfesionální, na člancích víry spočívající vyučování náboženské na odpor jest přírodním vědám, a protož ze školy národní odstraněno býti má. Což nepozorují páni učitelové, že takovými usnešeními jen směšnými se činí?

Ze Slezska. Ve Slezsku se skutečně kříže ze škol vyklizují. Dotýčný rozkaz zemské školské rady zní v ten smysl, že z veřejných škol, které děti různých vyznání navštěvují, všeliké náboženské odznaky, znamení a obrazy, jenž dětem školu navštěvujícím vzhledem na jich náboženské vyznání

společné nejsou, beze všeho hluku odstraněny býti mají. Jelikož i protestanté na mnoze kříže ve školách mají, bere ono nařízení pouze ohled na židy. Chodí-li do některé školy třeba i 200 dětí katolických a 1 neb 2 židovské, musí sek vůli těmto, aby náboženský jejich cit nebyl uražen, ze školy vykliditi každý náboženský odznak! Že ale odstraněním cit třeba dvou set katolických dětí se uráží, na to slavná zemská rada nepomýšlí! Avšak ono opatření jest jenom polovičaté. Vždyť vedle cest a na veřejných místech leckdes stojí kříž a kapele a zavěšen jest obraz, tím rovněž, ano snad mnohem více uráží se cit národa vyvoleného — a protož musí slavná zemská školská rada působiti k tomu, aby i tyto ba i všechny katolické kostely s jejich vězm. odstraněny byly. Potom teprv bude dílo dokonáno a sláva zemské rady mezi židy nesmrtelná. — V této radě zasedají prý též dva katoličtí kněží. Bylo by lépe, kdyby v dotčené radě nezasedali, poněvadž bez toho potupná usnešení pro katolíky překaziti nemohou.

Z Pešti. Židé si tropili ve svých novinách smích z průvodu, jenž o slavnosti sv. Štěpána v Pešti každoročně se odbývá, a při němž se ruka svatého patrona království uherského ukazuje. Na to jim odpovídá Wiener K. Zeitg. „Pochopujeme snadně, že ruka sv. Štěpána Židům se nikterak nelíbí, neboť tuto úctu svou děkovati má okolnosti, že nesčíslnými dobrodiními chudým a nuzným prokázanými se vyznamenala. Tak jest mezi rukou žida a sv. Štěpána náramný rozdíl, neboť ona bere, kde může a tato kde mohla dávala. Novinám židovským i sv. Štěpán, od něhož císař pán název krále apoštolského má, již slouží ku posměchu; sv. Václav již dávno od nich pohaněn byl.

Z Říma. Vláda zavřela ústavy, ve kterých vyučovaly milosrdné a školní sestry, pod záminkou, že sestry nechtěly připustiti vládou ustanovené dohlížitele školní. Nyní však, poněvadž shledáno, že se to stalo omylem a nedorozuměním, neb dohlížitelové se ani neohlásili, ani, že dohlížitelé jsou nevykázali, sestry za nevinný prohlášeny a školy jejich opět otevřeny. — Arcibiskup Howard, o jehož životu tak báječně a pohoršlivě psáno bylo i ve zdejších novinách, že jest židem rozeným z Prahy, podvodníkem stíhaným anglickou policií, zločincem, který po dvě leta v žalářích zavřen byl, jehož manželka ve Vídni žije a jehož matka prý se v Praze v chudobinci nalezá, má příčinu se Spasitelem říci; „Pane

odpusť jim, neb nevědí co činí.“ Vídeňské noviny židovské mají za zásadu: Audacter calumniare, semper aliquid haeret. Ani slova není pravdivého v životopisu pohoršlivém, vyličeném romanticky listy vídeňskými, které ovšem nikdy své lže proti církvi neodvolávají. Nežli kdo v církvi katolické za biskupa potvrzen býti může, musí nuntius, primas neb jiný k tomu ustanovený biskup se dokonale přesvědčiti o jeho dřívějším životě čili tak zvaný processus informativus předsevztí, věrohodných svědků se vyptávatí a pak listiny do Říma zaslati, kde se vše ještě důkladně skoumá a teprv po tomto procesu definitivním se může vydati bulla neb breve confirmationis. Z toho patrně, že sv. Stolice nepotvrzuje snad jen povrchně nově jmenované biskupy. Z listin těch vysvítá, že arcibiskup Howard není narozen v Praze ze židovských rodičů, nýbrž v Nottinghamu v Anglii (nar. r. 1838) z rodičů katolických: Byl důstojníkem, a ne podvodníkem, při tělesné strážii anglické královny Viktorie, pak studoval v Římě v academia ecclesiastica, a tamtéž byl na kněžství vysvěcen. Pius IX. v důležitých záležitostech mladého kněze poslal do Vých. Indie, pak do Vídně a i do Prahy, kam poprvé ve svém životě zavítal a kde i mši sv. četl. Až do roku 1868 zdržoval se v letě obyčejně na svých rozsáhlých statech v Anglii, v zimě dlel v Římě. Když kardinal Clarelli od roku 1868. stále churavěl, spravoval sám diecési Frascati, jmenován jsa arcibiskupem in partibus a koadjutorem Clarelli-ho. Právě se, že arcibiskup Howard vídeňský list, který tuto lež hanebnou si vymyslí, žalovati chce pro uražení na cti, což ovšem — jak proces linecký dokazuje — při nynějších poměrech málo asi by spomohlo. — V den, kdy přišla komise do kollegia al Jesu, byje prohlásila za stavení státní, dal se ohlásiti u generála P. Beckze mladý kněz, dvorní kaplan Viktora Emanuela, jsa vyslán od samého krále, by jej ujistil, že řádu v Italii najmění škodeno více nebude, že král budoucně podobné dekrety nikdy nepodpíše. Usmívaje se odpověděl general, že jest přesvědčen o ujištění královském, ale že mu nápadně, že ujištění přichází v okamžik, kde dekret králem podepsaný řád jesuitský o poslední majetek v Římě připraviti chce. S těmi slovy podal udivenému knězi dekret královský, který ihned králi o tom telegrafoval. To se neminulo s účinkem, neb komise, která asi za hodinu přišla, byla nad míru zdvořilá a povolná. — Nejistota majetku a ži-

vota stává se tu všeobecnou. Dříve potulovali se bandité toliko v té neb oné provincii, nyní ale na všech stranách vystupují, tu v Milánsku, tu v Romagni, Sicilii, Kalabrii a Sardinii. I ve dne přepadají vesnice a domy, straší lid střelením z pušek a pak vrhají se tam, odkud kyne jim nejhojnější kořist. Zajaté osoby odvádějí s sebou žádajíce za ně ohromné výkupné. Až na 70000 lir musili jednotlivci zaplatiti nechťce býti buď zavražděni aueb aspoň zmrzačeni. Ministr vnitra Lanza, než by se zábrně opřel takovému zbojnictví, raději zabývá se theologií, jak by totiž ze světa přivedl biskupy, kněze a řeholníky. — Na denním pořádku je tu dále zpronevěrování se veřejných osob, zvláště státních úředníkův, kteří zadrževše za sebou veliké sumy prchají. A není divu! Od té doby, co liberalný svět oslavuje krále a vládu italskou, že okradli papeže a církve, od té doby zmizel tu každý pojem práva a majetku. Proč by neměli maličtí dovoliti si toho, což velkým slouží ke cti a chvále?

Z Paduy. Finanční ministr Sella, který několik téhodnů též ministrem vyučování byl, vymstil se na Salesiánkách v Padui. Jakýsi Lepora, vyučovací rada v Padui, měl již po dlouhý čas na Salesianky svrchu a pomýšlel, jak by je zničil. Předešlý měsíc odebral se ještě s několika muži, smýšlením sobě rovnými do kláštera, by přítomně byl zkouše šestnácti děvčat, která salesiánskou školu navštěvovala. Děvčata dobře cvičená odpovídala rychle a jistě i na chytlavé otázky pana rady, na které se samému pana rady po několik dní připravovati bylo. Pozvaní hosté mimovolně kývali hlavami nad ostrovtipem děvčat, což toho pána velice zamrzelo. Pročež se zamyslí, jsa mrzutým a nevrlym, neb již napřed Salesianky odsoudil. Jako fariseové přemýšleli, jakby Krista Pána v řeči polapili a takto udati mohli, že zabraňuje dávatí daň císaři, neb obžalovati jej u lidu, že jest jeho nepřitelem, poněvadž chce, by se dávala daň císaři: tak přemýšlel i pan rada, jen že mu dlouho nic kloudného nenapadalo. Hluboké ticho panovalo po dlouhou chvíli ve škole. Však pan rada počíná se usmívati, již má otázku, kterou děvčata od Salesianek vyučovaná, zajisté nezodpoví.

„Které pak jest hlavní město Italie?“ ptá se Ireny Tommaseo, dcery slavného spisovatele Mikuláše Tommasea. „Florence“, odpovídá děvče. „Co že, Florence že jest hlavním městem Italie!“ praví pan rada.

celý rozdrážděný. „Ano“, praví děvče pevným hlasem, „neb Řím patří sv. Otcí.“ Tu pravil Lepora ku představené: „Vaše schovanky neví ničeho o událostech ze dne 20. září 1870?“ „Víš, ale lépe by bylo, kdyby o nich nevěděly.“ Vážně a vítězoslavně odešel p. Lepora domů, sedl, napsal dlouhý dopis na ministra Sella, že schovanky Salesianek jsou státu nebezpečny (!), pročez že má být ústav vyzdvižen. Za týden p. ministr poslal dekret, ústav vyzdvižen a p. Lepora odpočívá na svých vavřínech a chlubí se po hostincích, že jeptiškám zatopil.

Tak učinil Sella, soukenický fabrikant z Paduy, který si koupil na vysokých školách Mnichovských doktorát filosofický a doktorů si nadávati nechává. Bylo-by lépe, kdyby p. Sella študoval raději práva, by prostí mlynářové jej nežalovali a procesy proti němu nevyhrávali.

I ministra spravedlnosti potkalo v těchto dnech neštěstí, neb si utržil značné ostudy. V Padui prohlásil kapli, netázav se patrona, za majetek státní. Patron, jmenem Grandenigo ministra zažaloval. Od všech soudů byl p. ministr odsouzen, poněvadž ale kapli otevřít nechtěl, poslal soud četníky do domu ministrova, by jej přiměli ku vydání soukromého majetku. V žádné jiné zemi nejsou ministři tak často žalováni jako v Itálii; v jiných zemích by se ministr veřejně zostuzený poděkoval. Tací lidé vládnou a chtějí poroučeti katolíkům. Divno jest ovšem, že v Itálii jsou ještě soudcové, kteří se neohlízejí na ministry, nýbrž na spravedlnost.

Z Ameriky. Nastalým převratem ve státu Guatemala (v Střední Americe), obdrželi liberálové vrch a opanovali hlavní město. Od tohoto dne jest patrno, že v úmyslu mají vše odstraniti, co by k udržení katolického náboženství přispívalo. Jako všude byla i zde zamířena první rána proti Jesuitům, kteří měli v Guatemale kvetoucí ústav pro študující. Dvacet tisíc měšťanů podepsalo žádost proti strašné krivdě, spáchané ve jmenu zákona. Žadatelé prosili, aby vláda kolegium, kterého jest nutně potřeba, ušetřila; ale prosby měšťanů nedošly sluchu; vláda šlapala nohama vůli národa a držela se pouze svých zásad ku zničení náboženství. Jesuité, kteří po dvacet let ku zduhu svatého náboženství pracovali a péči vedli o řádné vychování mládeže, byli vypovězeni. — Druhý zločin ve jmenu svobody byl spáchán proti arcibiskupu a biskupu v Guatemala, kteří byli

vyhnáni pod záminkou, jako by byli proti svobodě republiky. Při tom též kostelní jmění pobráno. — Třetí rána zasazena církvi ve městě Antigua. Policejní prefekt obdržel od vlády nařízení, aby v noci kapucíny z kláštera, v němž od mnohých let bydlí, vyhnal. Na tuto zprávu shromáždilo se hned více než 5000 měšťanů a vyjádřili se, že i s nasazením vlastních životů vyhnání kapucínů zamezí. Pro ten okamžik neodvážila se vláda dále pokračovati. Ale přes to, že v jednom vyhlášení uveřejnila, že nikdy neměla v úmyslu kapucíny pronásledovati, žili měšťané v ustavičném strachu, že dobří ti muži budou vyhnáni. Skoro každé noci střežili klášter, až zaslechli o půl noci modlitby mnichů, a klášterní zvonek jim zvěstoval, že se nic neobyčejného nepříhodilo. Ostatně se liberálové nevzdali svých hanebných oumyslů. Vláda totiž vydala 7. června 1872 následující rozkaz: „Pro důležité příčiny vypovídají se OO. kapucíni z Antigua. Proto odesílá se vojsko, by jmenované kněze z města vyvedlo a za hranice mexikánské vyprovodilo.“ Téhož večera objevil se setník s vojskem u brány kláštera ukázal rozkaz a nepopřál mnichům ani hodiny času, aby se připravili na cestu. Prošli, by se jim alespoň řeklo, kam je zamýšlí vyvésti, neobdrželi však žádné odpovědi.

Když se později dověděli od vojáků, že mají být dopraveni za mexikánské hranice, protestovali proti tomu násilí a žádali, aby byli dopraveni k přístavu San Jose de Guatemala, odkudž by mohli cestovat k svým klášterům do Evropy. Protestem a žádostí připojenou povrženo. O půl desáté večer opouštěli klášter a brali se dvěma řadami vojáků, stojících tu s nasazenými bodáky, k úřednímu paláci, následováni množstvím lidu, který hlasitě nařikal pro své dobré otce. O 10. hodině přišlo 39 vypovězenců k paláci, kde jim byla vykázána prázdná sň za ložnici a kdež se jim bylo položití na holou podlahu. Měšťané ale dávali svou náklonost k ubohým tím na jevo, že jim přinášeli potravu na cestu a všeliké jiné věci, které by jim aspoň poněkud mohli být prospěšnými. Osmého června v 8 hodin ráno byl dán rozkaz k odchodu. Nemožno vypsati nářek lidu, který byl svých kněží a těšitelů tak drzým způsobem zbaven. Od roku 1857 totiž, kdežto záhubný mor v městě rádil, stali se řeholníci pro svou obětovnou lásku a neohroženost zvláště oblíbenými. Oddělení vojska bylo ponecháno v Antigua, aby tam udrželo

rozjitřený lid v pokoji. Španělský konsul přimlouval se za vyhnance u vlády a žádal, aby byli dopraveni do přístavního města Champerico, což mu bylo za tou výminkou povoleno, aby se odtamtud plavili do San Francisco a v žádném jiném přístavu Střední Ameriky nepřistáli. Tak přišli do San Francisco. Vláda v Guatemale ztratila tyranstvím, spáchaným na malém hloučku chudých, pokojných mnichů, i u svých přívrženců mnoho na své pověsti. V několika málo hodinách byli by vypovězenci dorazili k přístavu San Jose, ale byli donuceni 8 dní cestovati pohořím a pustinou. Na této obtížné cestě bylo mnichům jen as po tři noci popráno něco málo pokoje pod šfým nebem. Následek toho byl, že mnozí z nich onemocněli, ano dva zemřeli. Až do posledního okamžiku sliboval setník Trugaray, že vláda cestu vypovězencům zaplatí, ale i to bylo pouhá lež. Soucitní lidé ustrnuli se nad vyhnance a udělili jim almužny k zapravení jejich výloh. — Dopisovatel novin „Daily Morning Call“ v San Francisco vypravuje: „Navštívil jsem klášter sv. Ignáce, kde u Jesuitů 37 z Guatemale vyhnaných kapucínů se ubytovalo, kteří sem posledním parníkem churaví a beze všeho jmění přibyli. Mnozí z nich trpí dosud následkem utýrání, které museli snášeti při svém vyhnaní z Guatemale od panů „liberálů.“ Všichni nosí ještě svůj řeholní šat sestávající z hnědého hábitu, provázku kolem těla a „sandálů“ na bosých nohou. Krom tohoto neúhledného a hrubého obleku, jsou mnozí z těchto mnichů statní mužové a bylo nám řečeno, že většina z nich pochází z nejbohatších španělských rodin šlechtických.“

Za to utěšeně kvete život náboženský v San Francisku a v okolí, kde zvláště misionář H. Weninger blahodárně a vydatně působí. Misie, které v rozličných farnostech odbývá, jsou tisíce zbožných katolíků navštěvovány.

Z Vých. Indie. Bombay. (Zášť proti křesťanům). Nepokoje obyvatelstva Mohamedánského nejsou bez vlivu na křesťany ohromné říše Indické. Vechabité, sekta to revolucionářská islamu, ohrožují panství Angličanů, čímž tito přinuceni jsou různějších prostředků k zabezpečení svého panství se chápají. Snahy revolucionářské vyvolala vláda anglická krivdami, dávajíc při obsazování úradů vyznavačům učení Brahmya přednost před mohamedány. Nespravedlnost ta uráží národ, který po mnohá staletí před Angličany veslo vlády v Indii

měl. Zášť mohamedánů proti Angličanům přechází nyní na křesťany a jeví se tak hrozně, že rozšiřování učení křesťanského velmi jest na úkor. Netoliko že evropští křesťané od Vechabitů jsou nenáviděni, i tuzemci indiští, kteří křest sv. přijali, bývají pronásledováni. Zvláště v okolí řeky Gangu potkává se rozšiřování křesťanství s mnohými překážkami pro fanatismus mohamedánů. Vinu toho nesou též anglikánští misionáři, kteří hrdě k lidu se mají a vyjmeme-li několik případů, nemnoho dobrého působí, svým chováním kodporu proti křesťanství pobádajíce.

Ale přes všechny překážky církev katolická neustále nových kořenů zapouští a to zvláště ve východních krajinách, kde se utěšený pokrok katolicismu jeví. V každém okrese se tam nalezají horliví katolíci, kteří uprostřed nepřátelského obyvatelstva ku své víře pevně lnou. Tam není také sekta Vechabitů četná, nýbrž mají převahu mírnější Indové. S velikými obtížemi je úkol misionáře spojený, ale horlivé duchovenstvo je vytrvalostí svou přemáhá. Sami Angličané uznávají, že katolíci jsou nejlepšími poddanými a přec nejvíce úřadové jejich přízeň ke katolíkům.

Založení hřbitova je v indických krajinách jako v mnohém evropském svobodnomyslném hlavním městě otázkou palčivou. Mohamedáni, Peršané a Indové mají své pohřebiště nedaleko města. Peršané dávají mrtvolu za potravu ptákům nalezení, ukaz to zajisté blíže hlučných silnic nepříliš pěkný. Jen katolíci mají býti přinuceni své hřbitovy ve velké vzdálenosti od města stavěti. Noviny v té věci jsou příznivy katolíkům, neb bez výminky domáhají se veškeré listy bombayské rovného práva pro katolíky. Vzorně se chovají proti církvi katolické, mluví s úctou o církevních obřadech posvátných, o službách Božích katolických, a nešťvou národy proti sobě jako většinou noviny evropské.

Tajný umělec.

Nejslavnější z malířů španělských byl Štěpán Murillo, který se r. 1618. v městě Seville narodil. Počátkům svého umění učil se u rozličných mistrů, brzy ale vynikl tak, že mu učitelové v Seville za vzor více sloužiti nemohli; pročež poslán byl k dalšímu vzdělání se na akademii Madridskou. Vrátil se po dvou letech do svého rodiště, stal se předmětem všeobecného obdivování. Roku 1660 svěřeno mu ředitelství akademie

Sevillské, kterouž sám přes mnohé překážky byl založil k žádosti kapucínův Kadizských, odebral se do toho města, by pro ně maloval obraz „Zasnoubení sv. Kateřiny.“ Při této práci potkala ho ale zlá nehoda, že na lešení pokročiv nazpět, by obraz lépe přehlédnouti mohl, spadl a tak se potloukl, že musel do Sevilly zavezen býti, kde r. 1682 skonal. Nejslavnější doba jeho činnosti padá v l. 1670—1680. Jeho malby vynikají takovou vroucností u výrazu, a tak skvělou barvitostí, že se mu málo který umělec v tom ohledu po bok postaviti může. Ze světoznámých a četných jeho prací vyniká obraz Panny Marie s dítětkem, který se ve sbírce Leuchtenberské v Mnichově nachází. Materská láska sv. Panny není nikde ani u samého Rafaela tak umělecky vyznačena, jako na obraze tomto; přívětivějšího, světlejšího a mírnějšího obličeje na světě není. Dítětko roztomilé na lůně jejím má ručičky na prsou sepaté jako k modlitbě, a obličejem plným lásky obráceno jest k matce; není nahé, nýbrž oblečeno v sukničku, na hlavě má zářící tři paprsky na znamení, že jest Vykupitelem světa. — Panna objímá pravou rukou Jezulátko, a levou podporuje nožičky jeho. Po celé hodiny prodlévají znalci před milostným obrazem Murillovým, a nemohou se mu dosti vynadiviti. —

Za krásného letního jitra r. 1674. ubíralo se několik jinochů bydlících v rozličných ulicích Sevilských, k domu slavného mistra Murilla. Vkročivše, pozdravili slušně mistra svého a odebrali se do dílny, každý ku své práci. Někteří třeli barvy, jiní připravovali a čistili štětce, jiní opět prohlíželi práci předešlého dne, zdali barvy náležitě uschly, a jak se celé dílo daří. —

„Povězte mi bratří,“ zvolal náhle s nevolí Fernando, „povězte mi, kdo zde včera večer ještě ostal, když jsme odcházeli?“

„Jak se jen tak podivně můžeš tázati,“ odpověděl na to jiný z nich, jménem Cordova, „což nevíš, že jsme šli včera všichni společně domů?“

„To jsou zpozdlé žerty, pánové,“ pokračoval Fernando, nad míru rozhorlen; „včera jsem si s největší pílí vyčistil štětec, bych dnešního dne hned k dílu přikročiti mohl a dnes jest tak zašpiněn, jako kdyby po celou noc jím malováno bylo.“ —

„Pohledněte sem,“ vykřikl Carlos, „zde na kraji mého plátna vymaloval někdo květinu. Já bych jen rád věděl, kdo se to opovažuje, každého jitra na mém plátně a — tam také na zdi — rozličné podoby kresliti! —

„To se neděje pouze vám,“ odpověděl jiný jménem Alfonso, „i já nalezám na svém nástinu téměř každodenně rozličné postavy od neznámé ruky.“ —

„To nedělá nikdo jiný, nežli Fernando,“ pravil Carlos.

„Proti tomu nářknutí se ohražuji,“ odpověděl Fernando, celý rozhorlený.

„Prosím, jen se neohražuj,“ odytěl uštěpačně Carlos, „což se domníváš, že mám neznámo, že bys cos podobného nakresliti ani nedovedl?“

„Tak špatně nepracuji, jako ty,“ odpověděl rychle Fernando; „Apelles a Parchasius by se začervenali, kdyby tvé čmáry spatřili; nejsi hoden mistru našemu ani řemínky u obuvi rozvázati.“

Tak a podobně hádali se mezi sebou mladí malíři, nemohouce pochopiti, kdo si z nich žerty tropí v noci, když dílna úplně zamknuta jest.

„Ať již to dobrý neb zlý duch, který si s námi zahrává,“ ukončil hádku Cordova, „jen kdyby mi pomohl ukončiti hlavu Madonny u kříže, a kdyby mnohých chyb, kterých jsem se dopustil, poopravil; nebo dnešního dne obávám se opravdu spravedlivého pokárání mistra Murila.“ S těmi slovy blížil se učen ku svému obrazu a odkryv plátno udiven a překvapen vykřikl. Nákras překrásné hlavy Madonny objevil se před očima přítomných, nákras který sice jen zběžně nastíněn byl, z něhož ale zářila nebeská mírnost a odevzdanost do vůle Boží, spolu však nejvyšší bolest, zármutek a opuštěnost. Madonna pod křížem nemohla vypadati jinak, než jak naznačena byla tajemnou rukou na obraze Cordovy. (Dokončení.)

Literární oznamovatel.

— *Stručná nauka o směnkách* pro školy průmyslové, občanské, reálné, hospodářské a k soukromému poučení. Sepsal Dr. vešk. práv Ant. Mezník, zemský advokát v Praze, docent obchodního a směnečného práva na české polytechnice a obchodní akademii pražské. Druhé, opravené a rozmnožené vydání. V Praze 1872. Nakladatel Fr. A. Urbánek. Str. 80.

— *„Nejnovější gratulant.“* Sběrka právní k novému roku, k narozeninám, ku jmeninám a jiným příležitostem. Sestavili Křištof Urlich a Jan Šuda, učitelové v Praze. Nakladatel Fr. A. Urbánek. V Praze 1873. S. 100.

— *„Smířená vina.“* Povídka hraběnky Eugenie Duthelové de la Rochere. Zčeštil Antonín Si. ůček. „Zábavné bibliotheky“ roč. III. sešit 8. Nákladem časopisu „Škola B. S. P.“ V Brně 1872. Str. 64.

— „*Dějiny Církve sv. před Kristem a po Kristu Pánu.*“ Pro nižší realní a měšťanské školy upravil Václav Hlavatý, katech. realní a obecné školy v Kolíně. Nákladem kněhkupectví B. Stýbla v Praze. 1872. Str. 142.

— „*Čítanka pro občanské školy dívčí a vyšší třídy dívčích škol vůbec.*“ Sestavil Frant. Šmat, katech. v Horažďovicích. Sešit první. Nákladem kněhkupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně 1872. Str. 208.

— „*V cizině.*“ Povídka z doby francouzské války r. 1870 co pokračování povídky „Syn vojinův.“ Pro mládež dospělejší a přátele její sepsal E. Schmidlechner. Nákladem kněhkupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně 1872. Str. 204.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenáni jsou:

- p. Karel *Navrátil*, expos. na Karlově, obdržel synodalie;
- p. Karel *Aksamit*, farář na Křivoklátě, obdržel expos. can.

Uprázdňená místa:

Kvílice, fara patron. Excel. p. Jindřich. hrab. z Clam. Martiniců, konv. od 6. září 1872.

V biskupství Kralohradeckém.

Vyznamenán jest:

- p. Frant. *Hellmich*, farář ve Vartě arcidiec. Pražské, jmenován bisk. notářem.

Ve správě duchovní ustanoveni jsou:

- p. Jan *Rašek*, farář Kunštátský, za faráře v Bílém Újezdě;
- p. Jan *Veit*, far. Valteřický, za faráře v Javorníku (Mohn);
- p. Václ. *Neureutter*, O. S. B. za kooper. v Metličanech;
- p. Ant. *Jandáček*, z Mládkova za koop. v Nekorí;
- p. Jan *Vyhndálek*, neom. za kapl. v Mládkově (Wichstadt);
- p. Josef *Vyhndánek* z Landškrouna, za kapl. v Králíkách;
- p. Josef *Krihl*, neom. za koop. ve Svojanově;
- p. Jan *Severa*, neom., za osobního kaplana v Sloupnici;
- p. Václ. *Kracík*, neom., za II. kaplana v Landškrouně;
- p. Václ. *Piša*, neom., za II. kaplana v Čáslavi;
- p. Josef *Kurz*, kapl. v Heřm. Městci, za admin. fary v Podole;
- p. Ant. *Kalina* z Vejvanovic za kapl. v Heřmanově Městci.

Uprázdňená místa:

Kunštát (Kronstadt), fara na Rychnovsku, do 22. října;

Podol, fara patronátu knížete Kinského, do 17. října;

Valteřice (Neudorf), něm. fara patronátu náboženské matice, do 31. října.

V biskupství Budějovickém.

Uprázdňená místa:

Welhartice, fara patron. bar. Henneberga do 15. října.

Lšeni u sv. Vojtěcha, fara patron. kníž. Schwarzenberga, do 12. října.

Bukovník, fara patr. pí. Ferd. Taschek, do 13. října.

Sveraz, fara patr. kníž. Schwarzenberga, do 20. října.

V biskupství Litoměřickém.

Vyznamenáni jsou:

- p. Václav *Frind*, bisk. sekretář a ceremonář jmenován profesorem morálky na bohosloveckém ústavě v Litoměřicích.

- p. Josef *Feit*, prvofarář a osobní děkan, bisk. tajemník vikariátu v Tannwaldě, jmenován biskupským notářem.

Ve správě duchovní ustanoveni jsou:

- p. Jos. *Šchovánek*, admin., za faráře v Světlé.
- p. Josef *Kořínek*, kapl. v Čížkovicích, za admin. in spir. et temp.
- p. Josef *Schiffner*, koop. v Jabloni, za kapl. do Blottendorfu;
- p. Josef *Sieber*, neom., za koop. do Jabloně.
- p. Jan *S tuchlík*, neom., za kapl. do Lysé;
- p. Frant. *Mendlík*, neom., za kapl. do Nymburka.
- p. Theodor *Bergmann*, kapl. v Nymburce, za kapl. do Bělé;
- p. Ondřej *Hüttisch* z Moravské Třebové, za vikáře a koop. do Haindorfu;
- p. Václav *Schubert*, neom., za kapl. do Pavlovic;
- p. Vojtěch *Melzer*, kapl. v Pavlovicích, za kapl. do Holan.
- p. Tomáš *Mynář*, kapl., za admin. in spir. et tempor. v Pavlovicích;
- p. Jos. *Turek*, kapl. v Jablonci, za kapl. do Dobrovice;
- p. Jan *Traub*, neom., za kapl. do Jablonce;
- p. Vojtěch *Kunt*, neom., za prozatímního kapl. do Maffersdorfu;
- p. Frant. *Blážek*, kapl. v Hlavici, za koop. do Kuřívod;
- p. Josef *Bartoniček*, kapl. ve Vysokém za kapl. do Hlavice;
- p. Alfred *Goller*, kapl. do Chomútova.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-I.

Expedice:
kat. kněhkupectví
B. STÝBLA
na sv. Václavském
náměstí, č. 786—II.
Nedobrá čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupectví
Celor. 2zl. 50kr.
polor. 1zl. 30kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 1zl. 55 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Nedobrá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídně činí národy.“ (Přísł. XIV. 24.)

ÚVAHY

na svátky svatých a světic Božích.

LXI. Na den sv. Františka Borgiáše. (10. října.)

Tři věci pohnuly sv. Františka Borgiáše, že světem pohrdl a vše, co pozemského, opustil.

1. Nejprvé pohled na mrtvou císařovnu Isabellu. Když uzel tvář její smrti zošklivenou, poznal patrně, že ani krása, ani moc, ani bohatství neuchrání člověka hrobu a jak vše pozemské jest marné i pomijí jako dým. Proto umínal si, že lepšímu králi, králi nesmrtelnému a věčnému chce sloužiti. —

Žiješ-li k. m. na venku, můžeš se několikrát do roka, a bydlíš-li v městě větším, můžeš se několikrát v týhodnu přesvědčiti, jak smrt nemilosrdně řádí mezi spoluobčany tvými, jak všecku krásu a ušlechtilost s těla jejich setře, jak sílu jeho zničí, jak chudého ucvacuje i krále. A vida to, zhostí srdce své dle příkladu sv. Františka B. všech věcí pomijejících, jichžto ti smrt bez toho chtěj neb nechťej odejme.

„Dělejte sobě měsce, kteříž nevěšejí; nehynoucí poklad v nebesích, kdežto se zloděj nepřibližuje, ani mol kazí“ (Luk. 12, 33). „Oklamavatelná jest milost a marná jest krása.“ (Přísł. 31, 30.) Pamatuj na hrozbu Hospodinovu: „Zhyne pyšná síla.“ (Ezech. 33, 28.) Běda, který jste moudří v očích svých a sami před sebou opatrní.“ (Isai. 5, 2.)

2. Dále poznal sv. František, jak velice nepokojný a obtížný jest život lidí světáků. Znamenal, že jakkoli v očích světa

zdají se býti šťastnými, v pravdě však jsou k politování, ješto ze všech svých statků nemají jiného prospěchu — leč nepokoj, bázeň a soužení. To pohnulo jej, že jen po takových statech dychtil, ješto srdce lidské mohou jediné upokojiti, totiž po statech nepomijejících, věčných. —

A co by mohlo také světáka upokojiti?

Rozkoš? Ta se brzy přesyťí a zanechá v srdci práznotu a omrzelost. Statky nestálé? Přátelé vrtkaví? Důstojnosti a hodnosti? — toto vetché zboží — oblený hrob? — Odpočinutí, klid a pokoj — jediné v Bohu nalezněš a nikde jinde. „Pojďte ke mně všickni, kteříž pracujete a obtíženi jste a já vás občerstvím. Vezměte jho mé na sebe a učte se ode mne; neboť jsem tichý a pokorný srdcem a naleznete odpočinutí dušemi svým“ (Mat. 11, 28, 29.), volá k nám Spasitel náš, jehož slova vždy na paměti mějte.

3. Konečně pohrdl sv. František časnými statky, ješto se obával věčného zahynutí. Znalť výrok sv. Pavla k Timoteovi (6, 9): „Kterí chtějí zbohatnouti, upadávají v pokušení a v osídlo ďáblovo a v žádosti mnohé neužitečné i škodlivé, kteréž pohřžují lidi v zahynutí a ztracení.“ Znalť zlatá zrnka v knize Moudrosti (7, 8): „Bohatství za nic jsem pokládáťu přirovnání k moudrosti.“ (8, 5). „Jestliže se bohatství žádá v tomto živobytí, což jest bohatšího nad moudrost, která všecko působí?“

Milovníci tohoto světa jsou však u velikém nebezpečí, ješto obyčejně na Boha zapomínají, spasení své zanedbávají a mnohým jsou vydání pokušením k hříchu. Aby tedy sv. František duši svou zachoval, raději všecko na světě opustil, pamětliv slov Kristových: „Co platno člověku, byť vše-

cken svět získal a na své duši škodu trpěl?" (Mat. 16, 26.)

Považ křesťane, že máš pouze jednu duši, ta-li ztracena, ztraceno všecko. — O tu tedy pečuj, pro tu pracuj, pro tu shromazďuj pokladů — zásluh — pro život věčný.

Nedej se klamati pozlátkem světa tohoto, ale poznáv ničemnost všeho vzdejšího, děkuj Bohu za toto poznání a vnuknutí a hled v dobrých svých úmyslech setrvati, věda, že „milujícím Boha všechny věci — ať již milé nebo nemilé — prospívají k dobrému.“ V hojnosti nezhrdej, v bídě nezoufej, v Bohu hledej a nalezněš odpočinutí duše své. „Ti, kteří doufají v Hospodina, porozumějí pravdě a věrní v milování odpočinou v něm.“ (Moudr. 3, 9.)

LVII. Na den sv. Teresie (15. října.)

1. Sv. Teresie byla od svých rodičů nábožně vychována. Nejraději četla životy svatých a světic božích, což roznítilo touhu její po věčném životu a po smrti mučnické, tak že — když jí bylo šest let — v dětinské sprostnosti své na cestu do Afriky s bratrem se vydala, chtě si mezi Saraceny koruny věčné dobýti. Ale postižena byvši domů se vrátila a zcela do vůle boží se oddala.

Jaký to příklad křesťanské prostoty a statečnosti! Také my máme zcela oddati se Pánu Ježíši a hotovi býti, obětovati pro něj život svůj. On s dobrou vůlí naší se spokojí, anižby toho ode všech žádal, by pro víru Kristovu krev svou cedili. —

Marie, matka Páně, neumřela smrtí mučnickou a předc nazvána býti může mučnicí. I my můžeme v jistém smyslu býti mučenicí pro Krista.

2. Záhy — ve 12ti letech — ztratíviši matky, Teresie zcela pod opatrování a ochranu Rodičky Boží se poručila, čímž od marnosti světské se uchránila a v mnohých nebezpečnostech zvítězila. Tak i ty, křesťane milý, ve všech potřebách a nebezpečích hrožících tvému spasení, pod ochranu Marie Panny se utíkej a nebudeš zahanben. „Buďte opatrní a bděte na modlitbách.“ (I. Petr. 4, 7.). „Přistupme s doufáním k trůnu milosti, abychom došli milosrdenství a našli milost k příhodné pomoci.“ (Žid. 4, 16.).

3. V klášteře, kam byla dána na vychování, poznala Teresie mnohé své chyby, tam žňal se oheň svatý v panenském srdci

a příkladně obcování nábožných jeptíšek těšilo ji a mocně k následování pobádalo.

Veliká to milost boží, kómu se dostane dobré společnosti! O to mají se hlavně rodičové starati, aby dítky své chránili zlých společností a dbáti, by ve společnosti dobrých a příkladných lidí byly vychovány. Slova pohnou, příklady táhnou. Dbejtež rodičové o získání hodné čeládky, a vychování dítek vašich bude pro vás snazší a pro dítky užitečnější. Zlý sluha ztíží vychování a učiní je pochybné. „Ne každého člověka uvozuj do domu svého; nebo mnozí jsou úkladové lstivého.“ (Sir. 11, 31.). „Podle možnosti šetř se bližního zlého a s moudrými a opatrnými jednej.“ (Sir. 9, 20.).

4. Vstoupivši do řádu Karmelitanského byla se sv. Teresie vyznamenala nadobyčejnou horlivostí jak v modlení tak i v mrtvení sebe a ve všech klášterních povinnostech.

Služ i ty, křesťane milý, horlivě Pánu, zvlášt pakli jsi k tomu v bratrstvu neb řádu nějakém slibem se zavázal a jisté povinnosti na se přijal. V knize Kazatelské (5, 3. 4.) čteme: „Slíbil-lis co Bohu, neprodlévej to splniti; nelíbíť se jemu nevěrné slibování. Ale cožbyskoli slíbil, splň; nebo mnohem lépe jest neslibovati, než po slibu, co připověděno, nesplniti.“ „Obětuj Bohu obět chvály a splň Nejvyššímu sliby své.“ (Žlm. 49, 14, 21, 6, 60, 9, 64, 2, 72, 115, 18.).

5. Zvlášt planula sv. Teresie láskou k Bohu a bližnímu, tak že obrazil se s šípem, an proniká srdce její. V tom sv. Teresii následujme, z lásky k Bohu jako ona hříchy mějme v ošklivosti a co možná i bližních svých hříchů chraňme. Svátá Teresie mnoho trpěla, nebo tělo její po mnohá leta těžkou nemocí bylo sklíčeno; nicméně všechny bolesti trpělivě snášela, „Pane,“ volávala, „buď trpěti — buď umříti mi dej!“ A my — ó jak nepodobní jsme sv. Teresii! Mnohý nechce ani trpěti ani umříti; „nebo raději zemříti“ volají, než trpěti! — To ale nepomáhá. Ať chcem nebo nechcem, trpěti i umříti musíme. Proto z nouze učiníme ctnost a z utrpení zásluhu. Jako zlato v ohni, tak ctnost zkouší se utrpením. Říkejme se sv. Pavlem (k Filip. 1, 21.): „Mně živu býti, Kristus jest a umříti získ“ t. j. pro Krista toliko živ jsem, pro Krista umírám. —

6. Sv. Teresie trásla se před smrtí, ne že by se smrti samé bála, bálať se jen, aby nezhylnula věčně. A my hříšníci bychom se neměli strachovati? Jestliže spravedlivý sotva bude spasen, hříšník kam se poděje? Musí-li se báti zelené dřevo úplného zničení, čím více dřevo suché! „Radost jest spraved-

livému činiti soud, ale strach těm, kteříž činí nepravost.“ (Přisl. 21, 15.).

A co činila sv. Teresie, aby utišila bázeň před smrtí? Slíbila Bohu, že vždy bude voliti, co za dokonalejší uzná. Ty alespoň, křesťanemilý, nečin, co za zlé uznáváš a co Bohu jest nemilé; ale při všem jednání měj úmysl dobrý, že chceš činiti, co se Bohu líbí. Ve všem staň se vůle boží. „Bud vůle Tvá!“ Rci se sv. Pavlem: „Pán spomocník můj, nebudu se báti!“ (Žid 13, 6. srv. Isai. 12, 2.).

Loučení vlašťovičky.

Bouřlivý se blížil
smutné zimy čas;
vlašťovička odtud
chystala se zas.

Na pavlačce, kudy
kolem letěla,
holčinka k ní dobrá
vázně hleděla:

„Pojď sem, vlašťovičko,
ještě chvilku;
rozloučím se s tebou
na tom místečku.“

„Milý ptáčku, zas tě
cesta vede k těm,
co jsou od nás dále,
tam, kde teplá zem.“

„Odkud vi tvé srdce,
kudy máš tam jít,
a že u nich budeš
teplounko zas mít?“

„Pán Bůh mi to vnuknul
ve krajích zde tvých,
kterak je tam teplo
v zemích dalekých.“

„Pravil, že tam hřeje
záře sluníčka,
bych zas do sytosti
měla chlebička.“

„Až se teplá doba
zde zas nahodí,
Pán Bůh mne svou mocí
k vám sem provádí.“

Holčince pak řekla:

„Již se dobře měj
a v té vzdálenosti
na mne zpomínej!“

Vlašťovička odtud
pustila se v let; —
a když jaro přišlo,
přiletěla zpět.

Fr. Doucha.

O českých bratřích.

Vypravuje Václav Krupský.

I. *Původ jejich.* Co zde vypravuji, nachází se roztroušené v důkladném díle biskupa Bossueta „o změnách vyznání protestantského“ (díl II. stránka 214—255), pak v „Brüderhistorie“ od Sekstetra (Prag 1781), dále v „Mehler's Geschichte Böhmens“ II. díl (v Praze 1806), a něco též v „Životě J. Am. Komenského“ od Zoubka, (v Praze 1871.) Čtenář nenalezne tudíž ničeho v těchto řádcích, což by v těchto pramenech dokázáno nebylo.

Vypravuji příběhy českých bratří jen proto, abych na pranýř postavil farisejství těch, kteří se vírou „svých otců“, bratří českých, chlubí, ač kromě záště proti katolické církvi ničeho jiného s českými bratřími nemají společného, a pak abych katolíky od všelikého mamu a klamu těchto novohusitských halapartníků uchránil.

Dne 6. července 1415 byl k rozkazu císaře Sigmunda (a nikoliv k rozkazu církevního shromáždění) v městě Kostnici bludař Jan Hus upálen, a popel jeho do okolo tekoucí řeky Rýnu vhozen; o rok později sešel i přítel Husův, Jeroným Pražský, toutéž smrtí na témže místě se světa. Po té plameny z hranice Kostnické vzňaly mysle národa českého v jeden veliký požár. V brzkou shromáždil se veřejný sněm zemský, na kterémž čeští pánové, počtem 450, stížnost si vedli na jednání sněmu církevního, jenž přece mnohokrát, jak veřejně tak soukromou cestou, Husa k odvolání bludů, kteréž učil, přivést se snažil; zároveň vypověděl sněm církevnímu shromáždění poslušnost, uzavřel, že, ve věcech víry jen usnešení vysoké školy Pražské poslouchati chce, kteráž té doby zřejmě k učení Husovu se hlásila, a Husa r. 1417. za svatého, a přijímání nejsvět. Svátosti pod obojí způsobou za jediné spasitelné vyhlásila. (Kovář, Vlastivěda 64.) Dle zprávy Rüdigr (Hist. fratrum str. 151.) slavívali bratří svátek Husův dne 8. července. —

V čem uchyloval se Hus od obecné církve? Ve dvou věcech: 1, že odporoučel (a sice ze svého vězení Kostnického; Kovář, str. 65.) přijímání pod obojí způsobou a 2. že schvaloval učení kacíře Viklefa, ja-

ko by totiž moc duchovní v služebních Páně smrtelným hříchem zmařena byla. Těmito dvěma bludy zaveden jest napotom Hus tak daleko, že hájitise jal přemrštěné učení nejen onoho Viklefa, nýbrž i jiných bludařů.

Tot základ všech bludů Husových. Vše ostatní což nyní noví bratři čeští zavrhuji jakožto papežnické, věřil a zachovával Hus. Protestanský spisovatel ve Francouzsku, la Roque, dokázal (de Euchar. II. pars. cap. 19. pag. 484), že Hus nejen nauce o předpodstatnění, nýbrž i všem jiným článkům víry katolické až do své smrti věrným zůstal, že se Hus svým katolickým kněžstvím vždy honosil, a jak dlouho mohl, mši sv. sloužil; že svatých v nebesích vzýval, obrazy ctil, zásluhy skutků dobrých uznával, a svátostnou zpověď, sedmero svátostí a očistec ve svém učení podržel. Pakli Husité novověcí Husa, takto učícího, svým mistrem a českým apoštolem nazývají a za sv. mučeníka vydávají, nelze pochopiti, proč všechny tyto články víry odložili a pouhými Luterány neb Kalvinisty se stali, ničehož z nauky svého mistra a apoštola ve svém učení neponechavše!

Ale k této otázce odpovídají, „že Hus k povýšení evangelia na ujmů živého slova církve jen základ položil, a žeby byl mnohé věci změnil, kdyby byl času měl!“ (Apologia fratrum ex anno 1532 I. pars. apud Lydium tom. II. pag. 116.) Snadno se tak dá říci, ale těžko dokázati. Což neměl Hus od roku svého narození 1369 aneb od svého ustanovení za profesora r. 1398 až do své smrti r. 1415, dosti času ku provedení těchto změn? A když neučinil tak, jakým právem zavádějí změny tyto stoupenci jeho?

Průvrženci Husovi obdrželi pro užívání kalicha při večeři Páně též jména kališníků, a rozpadli se po smrti krále Václava 1419 na stranu mírných kališníků neb Pražanů, a na stranu výstředních kališníků neb pozdějších Táboritů. Z jedné těchto stran pocházejí napotomní bratři čeští. Řekneme-li jim, že pocházejí od Táboritů, nechtějí toho připustiti, stydíce se za tyto lidi, kteří po 20 let svou vlast ohnům i mečem hubili, (Rüdiger praef. conf. 1572 initio) a smutně proslaveného Žižku, vůdce Táboritů, z církve vyobcovali (Apologia frat. anni 1532. 4 part. pag. 298), kterémuž nyní novověcí tito Husité, jak v Táboře tak u Přibislavy pomník postaviti chtějí, protože (jak Rüdiger de fratibus nar. pag. 155 praví) svou nenávistí proti mnichům a kněžím tak daleko se za-

věsti dal, že nejen chrámy a kláštery, kde mnichové Bohu sloužili, spáliti dal, ale i všechny obyvatele takových míst mečem pohubil.“ — Od Táboritů tedy nechtějí čeští bratři svůj původ odváděti. Nezbyvá jim tedy, než aby se za potomky mírnějších Husitů čili kališníků vydávali, což také činí. Ale tito kališníci, následující Pražskou universitu (Kovář pag. 65 in fine), byli dle vlastního vyznání českých bratří, výjimečně užívání kalicha, papeženci (apolog. 1532. prim. pars.). To musíme dobře v paměti mít, aby jsme se nedali neustálým tvrzením českých bratří másti, jakoby pravými stoupenci učení Husova byli. Teprv když všichni Táborité vyhubeni byli a Jiří Poděbradský králem, a pyšný Rokycana kališnickým arcibiskupem Pražským se stal, jali se všelijací femeslanci Pražští hlasitěji mezi sebou o opravách církve mudrovati. Protivila se jim mše svatá, modlitba za mrtvé, uctění svatých a obzvláště (jako u všech odpadlíků) moc papežova. Když ale Rokycana jim po vůli nebyl, vyvolili sobě za hlavu svého spolku ševce, jmenem Chelčického,*) napotom Matěje Konvaldu, a odtrhli se asi roku 1467 od strany kališníků. Jaká tato nová odštěpená církvíčka byla, dočítáme se ve vlastní její obraně z roku 1532 (de origine eccles. boh. post hist. Campag. 267), kde se praví, „že byli sebráni z lidu obecného a z několika málo kněží českých, celkem maličké stádo a bídný povrhel (miserabiles quisquiliae nazývají sami sebe) od Husa na světě pozůstavený.“ Jací to ale kněží byli, vypravuje nám Kovář str. 65 „V brojení proti církvi obecné neustávalo, ale zavrhovány od lidu, vedeného některými kněžími, kteří neznali mfry, nejen ceremonie církevní, nýbrž i mnohé svátosti, ačkoli se proti tomu zřejmě universita vyslovila.“

Tot a takový začátek českých bratří! Dobře praví Bossuet: „Tak se oddělili od kališníků, Husitů tehdáž jediných, čeští bratři; tu vidíme jakým právem Husity slouti mohou; vidíme, že jsou částkou od částky odlomenou; odštěpením odtrženým od odštěpení, Husity z Husitů, odpadlíky, kteří od Husitů na sobě jiného nic nezachovali, leč neposlušnost a odloučení od církve římské“ (pag. 223).

Tito bratři čeští nazývali se sice mezi sebou bratřimi, lid obecný ale nazýval je *Pikardy*. Pikardi totiž (Mehler pag. 449)

*) O tomto reformatoru vypravují vlastní stoupenci jeho, že právě tak pyšný, jako neučelý byl (Confess. fidei 1558 praefat — Synt. Genev. II. par. pag. 164).

byli roku 1415 z francouzské krajiny Pikardie se svými ženami a dětmi, úhrnem 40 osob, vyhnáni, a usadili se v Praze, kdež s radostí přijati byli. Zde zůstali až do roku 1420, kdež jak od katolíků tak od kalífků nenáviděni a k vystěhování se přinuceni byli. Vyznávali sice přítomnost Páně v nejsvět. Svátosti, ale zdráhali se, jí se klaněti. S těmito Pikardy seznámili se čeští bratři a majíce ve víře a v obyčejích mnoho podobného s nimi, obdrželi také od lidu jejich jméno. — Jinak nazývali se bratři tito též „Valdenští.“ Dle Sekstetra pag. 115 vystěhovalo se totiž roku 1480 několik valdenských bludařů z braniborské a rakouské země do Čech, kdež se v Kourímsku na panství litickém a u Landškrouna usadili a s českými bratry spojili, kteří pak jména bratrů valdenských přijali, a pod tímto názvem roku 1504 českému a uherskému králi Vladislavovi svou písemnou obranu podali. (*Confessio fidei Valdensium Regi Vladislav ad Hungariam missa.* — Anno 1507: *Oratio excusatoria atque satisfactiva fratrum Valdensium etc.* — Anno 1508: *Excusatio fratrum Valdensium contra binas literas Doctoris Augustini datas ad regem.* Vše u Lydia z Dortrechtu, tom I. Valdenses. sectio 2.)

Pavel Stránský, jeden z těchto bratrů, vypravuje též, že jsouce pronásledováni, své služby Boží v skrýších a v dolinách skalnatých odbyvali, a odtud též „kamněnci“ (kámen) nazváni byli. (*De republ. Boj. cap. 6. num. 9.*) Později, když v Čechách velmi zřídli, na Moravě ale se rozšířili, jmenovali se také *moravští* aneb *česko-moravští bratři*. Tolik budiž podotknuto o jejich jménu.

Nyní si prohlédneme *víru* těchto bratrů, již původně vyznávali, prvé než se seznámili s Luterem a Kalvínem, a poznáme, jakým právem tito bratři od protestantů „matkou církví reformovaných“ jmíni býti mohou. (*Jurieu, Avis aux Protest. d'Europ. a la tete des prejuges legitimes* pag. 9. Bossuet pag. 243.) Ve vyznání víry Vladislavovi králi roku 1504 podaném *uznávali bratři sedmero svátostí*, dokazovali je z písma svatého a pravili o nich: „že ustanoveny jsou k vyplnění zaslíbení od Boha věřícím učinných.“ V tomže spisu mluvili o *zpodobě co o věci přikázané* (Lydius tom. II. pag. 8. et seq. et pag. 296. 15.) O *skutečné přítomnosti Páně v nejsvět. Svátosti* psali Rokycanovi (Lyd. pag. 295), „že věří, že se tělo a krev Páně pod spůsobami chleba a vína přijímá;“ dále pak praví: „nejsme z počtu těch, kteří nerozumějíce slovům Kristovým praví, že dal posvěcený chleba na památku

těla svého, aneb kteří praví, že chleba *vyznamenává* tělo Kristovo, jež v nebesích jest. Všickni ti výkladové zdají se nám nejvzdálenější býti od Kristova úmyslu, a naprosto se nám nelíbí.“ — Toto vyznání ještě vícekrát opakují, a aby je co nejvíce dotvrdili, dokládají, žeby totéž i o kamenu věřili, kdyby byl o něm Kristus Ježíš řekl, že jest tělem jeho. (*Apologia 4 pars. apud Lydium tom II., pag. 296 et 12.*) Toto tak zřejmé vyznání nevyvracují zmatená učení na jiných místech jejich kněh a vyznání, aniž podivný jejich obyčej, tělo Páně kleče přijímati, ale jemu se neklaněti. — O *nejsvětější Matce Boží*, Panně Marii, praví, „že před porodem i po porodu pannou byla.“ (*Orat. apud Lyd. p. 30. art. 17. pag. 201.*) Dále *mívali své postní časy, své svátky ke cti Spasitele, matky Boží a jiných svatých*, v kterých se všech prací zdržovali. Stavěli též *chrámy* svatým, a zavazovali své kněze ku bezženství, a oženil-li se některý z kněží jejich, zbavovali jej kněžského úřadu. (*Aeneas Sylvius hist. Boh. apud Lydium pag. 395. 405.*)

Jejich nejhlavnější bludy byly pak tyto: Učili, 1. že posvátná slova konsekrační při večeři Páně jen tenkrát platná jsou, když je kněz hodný, jenž prost jest všelikého těžkého hříchu, vysloví. S tím souvisí celé jejich učení, že papež a veškeré duchovenstvo pro své nepravosti své duchovní moci ztrácí. Tomuto bludu přiučili se od Viklefa a Valdenských. (*Alfonsus Liguori, vítězství církve I. str. 338, kdež se Valdenští také Čechy jmenují str. 337.*) 2. Druhý veliký a spoluměšný blud bratrů byl ten, že znovu křtili ty, kteří z jiných církví křesťanských k nim přešli. Celých sto let v tomto bludu vězeli; neboť sami ve svých písních a v promluvě své z r. 1558 vyznávají, že ještě není tomu dlouho, co ten obyčej zavrhl. Dále se rozumí samo sebou, že v této nové sektě bludařské nenávisť a urputnost proti papeži scházeti nesměla. Když již Hus (prop. damnatae 7. 9. 11. 12. 13. 20. 22. 24. 26. 27. 28. 29.) proti viditelné hlavě církve svaté brojil, nechtěli stoupenci jeho v odporu svém proti papeži za svým mistrem zůstatí pozadu, ačkoliv z počátku v tupení svaté stolice tak hanebných výrazů neužívali, jako později, když se s luterány a kalvinisty spojili, kdež sám Komenius za našich dnů tak proslavený církev římskou „macechou“ „Babylonom“ a „Antikristem“ nazýval. (*Zoubek pag. 101. 70. 68.*) Tot nejhlavnější bludy českých bratrů, kteří bezpochyby i v ostatních méně závažných bludech (30 počtem dle bully pap. Martina V. dané

v Kostnici 22. února 1418 svaz. VIII. Concil. Harduini pag. 905 et sequent.) svého mistra následovali, varující se toliko dobrých stránek jeho.

Poněvadž se čeští bratři při skrovném svém počtu příliš osamotněly cítili, uzavřeli vyslati několik mužů ze svého středu do světa, aby hledali, zdaliž by někde nějaká křesťanská církev stejného smýšlení s nimi byla. Než brzy klesly velice naděje jejich. Toho času, když Cařihrad od Turků dobyt byl, uchýlili se někteří kněží řečtí také do Čech, kdež jich Rokycana do svého domu přijal a jim dovolení udělil, by svatá tajemství podle svých obyčejů konali. Bratři čeští použili té příležitosti, a přednesli příchozím své zámysly. Ale ačkoliv řečtí tito kněží je ubezpečovali, že by nadarmo se vydali do řecké země, aby tam křesťanů s nimi se srovnávajících našli, přece nechťeli bratři čeští od úmyslů svých ustoupiti; i vyslali několik schopnějších členů svých, z nichž někteří celý východ prošli, jiní k púlnoci k Moskvě se odebrali a opět jiní k Palestýně a Egyptu se obrátili. Podle úmluvy sešli se všickni v Cařihradu, a odtud do Čech se navráťivše bratřím svým nemilou zprávu přinesli, že na celém světě nikdo učení jejich nesdílí. Tato první výprava do světa stala se roku 1474, a jakýsi bratr Martin vydal popsání této cesty v české řeči. (Carpzov Religionsuntersuchung sec. I. cap. II. §. 4. pag. 36.) Roku 1489 poslali opět několik vyslanců do Vlach, Francouzsko a do jiných západních zemí, — ale opět bez výsledku. (David Kranz, Alte Brüdergeschichte 2. Abschnitt §. 21.)

Srozuměvše tedy, že od nikud řádných kněží očekávati nemohou, tak náramně se toho zhrzočili, že ještě za času Luterova některé schopnější členy své vyslali, aby při udílení svátosti kněžského svěcení mezi jiné se vkradli a posvěcení církve římské lstným způsobem dosáhli, jak o tom list Lutherův svědčí. (Bossuet pag. 227.)

II. Jejich sloučení s protestanty. Než o jiných věcech, českých bratřích se týkajících, pojednáme, třeba proměnu jejich na protestanty ukázati, aby patrné bylo, že bývalých českých bratřích již není. Na rok 1517 padá začátek nešťastné reformace Lutherovy. Až do tohoto roku byli čeští bratři, po 40 až 50 let nenalezše na světě sobě podobné církve, od celého světa odloučení. Když tedy uslyšeli, že Luther novou reformaci zavádí, a že se v Němcích protestanté rozmnožují, neměli nic pilnějšího na starosti, než aby se s protestanty spojili a tak sobě ze své

tísni pomohli. A skutečně podařilo se jim, co si žádali. Jak nám David Kranz (Alte Brüderhistorie 3. Absch. §. 24.) a Comenius (hist. patrum §. 74.) vypravují, odeslali čeští bratři roku 1523 několik posílů k Lutheru, by mu štěstí přáli k jeho tak zvané opravě víry; byli prý od něho velmi vlídně přijati a Luther prý začal od té doby lépe o českých bratřích smýšleti, než pokud jich jen z jejich spisů znal. U Jana Aurifabra (epistol. Luth. tom. II. pag. 28.) čteme následující zprávu Lutherovu o této návštěvě: „Byli u mne vyslanci Pikardův, kteří se ve věcech víry se mnou radili. Nenalezl jsem u nich nižádného bludu, jen že místo biblických pojmenování nesrozumitelných a cizích názvů užívají; nelíbí se mi také, že učí: že křest malých dětí se děje bez víry a bez úžitku, ačkoliv je přece křtí; ano oni křtí poznovu i ty, kteří od nás k nim přecházejí. Taktéž zachovávají sedmero svátostí, a nemanželský stav svých kněží uznávají sice za dobrý, nenutí k němu ale nikoho. Tak čisté evangelium nesnadno zjistě na světě nalézti. Mají-li o víře a o skutcích pravé učení, není ještě patrné, pochybují ale velice. V učení o večeri Páně nenalezám ničehož chybného, leč by se snad přede mnou byli přetvařovali.“ (List ten pochází na odpor hořejšímu datum z roku 1522 feria 6. post festum Visitationis.) Mimo to vyjádřil se o nich ještě Luther, „že nauce o ospravedlnění člověka tak málo rozumějí jako Jan Hus, kdežto přece toto učení první místo v evangelium zasluhuje; neboť oni prý učí: „že ospravedlnění člověka základ má ve víře a ve skutcích zároveň, jakž tomu mnozí otcové učili a jakž i Hus tomu chtěl.“ (Luth. colloq. pag. 286. edit. Francofort. 1676.) Brzy ale bratři milého Luthera udobřili, přijavše úplně jeho náhledy o ospravedlnění, ano učíce docela, „že ten, jenž těžké hříchy nerad páchá, jen všedních hříchů se dopouští, — a že naše ospravedlnění jen tajně se děje, že o tom ničehož nevíme jako dítě o svém počtí v lůně materském neví.“ (Apolog. apud Lydium 2. pars. pag. 172. 173 et alibi.)

Po druhé navštívili bratři Luthera roku 1524, tu však se s ním nepohodli; neboť píše o nich, že jsou „lidé přísného, zasmušilého a divokého vzezření, že sebe zákonem a skutky mučí, a že svědomí veselého nemají.“ V čem ale tato jejich neshoda s Lutherem záležela, o tom nám David Kranz ničeho zřejmě nevypravuje. Přece však Luther jimi nepohrdl, obává se, aby strana kalvínská českých bratřích nezískala; proto byl

jim v mnohých věcech povolným, jakož naopak bratři, by se jmenem Lutherovým kryti mohli, v jiných stránkách jemu povolili, zejména v učení o ospravedlnění člověka, jak Lasitius in Excerptis pag. 220 dosvědčuje. Jenom co se bezženství kněžstva týče, nechtěli bratří od svého posavadního zřízení ustoupiti, začez jim Luther domlouvá, jak následuje (tom. III. Jenens. pag. 200): „Bylo mi milé, slyšeti, že žádnému nebráníte, aby se oženil; vyjímáte však stav kazatelský, ačkoliv by více po křesťanskou bylo, kdyby i tento stav svobodným byl (t. j. by se u vás i kněží ženiti mohli); neboť ačkoliv jsme křesťané, přece nejsme lepšími, než Abraham a všickni arcioťcové, a pakli tímto stav manželský překážkou nebyl, neměl by jí ani nám býti.“ Ó té Lutherovy logiky! Proč neschvaloval hned raději mnohoženství, když i toto arcioťcům na překážku nebylo?

Tak se tedy konečně roku 1532 čeští bratří s Lutherem šťastně dohodli, a Luther postavil před jejich vyznání víry, toho roku ve Vitmberku tištěné, své schválení, „že toto jejich vyznání jest krásnější, správnější, považlivější a lepší, než vyznání jejich původní“ — významná to slova, která nám ukazují, jak čestí bratří svou prvotní víru opustili a přímo Lutherány se stali. V tomto vyznání nemají již sedmero svátostí, nýbrž jen dvě; a nevyznávají ospravedlnění skrze víru a skutky, nýbrž jen skrze pouhou víru; ponechalť sobě jen přísnější církevní kázeň a jiné vedlejší církevní zařízení, a krom jmena nelišili se ničím více od Lutheriánů. Sám Luther praví, „že mu nyní všechny pochybnosti o nich odpadly, a že čeští bratří s jeho přívrženci jeden ovčinec tvoří.“ Tak dálece zapomněli tedy na učitele a mistra Jana Husa, že novému mistru Lutherovi zúplna se podrobili; a přece se chtěli jmenem Husovým chlubit.

V předmluvě ku sbírce písní, kterou bratří roku 1566 císaři Maximilianu podali, porovnávají na stránce 6. Husa k Lutherovi a praví: „že se tyto oba ze zdálí viděli, milovali, a že podivným způsobem jeden druhému svědectví pravdy a svého povolání vydali.“ — Luther pak toto svědectví vydal: „Hus nesouhlasí ve všem se mnou, pakli on kacířem byl, musím já jím desateronásobně býti, poněvadž on v této věci velmi málo a velmi špatně pokročil, začínaje toliko světlo pravdy do světa pouštět. To pravím proto, aby čtenář porozuměl, jak ostudní a bohaprázdni vražové ti papeženci ja farizeové na Kostnickém sněmu byli, kteří jej upálili, což se snad proto stalo, že ne

málo z římských ohavností a satanášových ustanovení zachoval.“ (Tom. II. Jenens. pag. 308.)

Ale milí čestí bratří chtěli též Kalvína za spojence svého mítí, a proto třeba i o tom několik slov promluvit.

Dříve nežli spojení s tímto bludařem hledali, dopisovali si s Martinem Bucerem, který stranu Lutherovu a Kalvínovu pomocí obojetných výkladů spojení chtěl, a roku 1540 též bratřím českým psal. Později poslali k Bucerovi vyslance, a došli jeho pochvaly. Předloživše pak své krátké vyznání víry Kalvínovi, obdrželi od něho list toho obsahu, „že jich zatmělou a úskočnou krátkozrakost schvalovati nemůže, ale že chce, aby vysvětlili, jak chleb tělem Ježíše Krista jest; nestane-li se tak, že nemůže vyznání jejich bez nebezpečenství podepsáno býti, poněvadž by příležitostí bylo k hádkám největším.“ (Epist. Calv. — ad Valdens. pag. 312 et seq. — Bossuet II. pag. 236.)

Avšak přes toto odmrštění sblížili se přece čestí bratří s Kalvínem, aniž by tím spojení jejich s Lutherem bylo utrpělo, a sice roku 1570 v polském městě Sendomíru. Když totiž čeští bratří od císaře Ferdinanda po roku 1548 z Čech vyhnáni byli, vyšli v třech houfech do Polska. Když ale i odtud byli vypuzeni, odebrala se jich větší část do Braniborska, mnozí však přece zůstali potajmu v Polště. Brzy utvořili v městě Poznani malou obec a získali též hraběte z Ostroga. K žádosti tohoto hraběte přišel z Braniborska český kazatel, Jiří Israel, a rozšířil tuto novou obec tak, že roku 1555 kalvinisté polští s českými bratry na církevním shromáždění v městě Kosminěci se spojili. Po tom, když r. 1557 čestí bratří na Moravě v městě Slezě svou schůzi odbyvali, přišli k nim polští bratří se žádostí, by se církev českých bratří s Kalvinovci švýcarskými spojila, což se též roku 1560 v městě Ksiansu (Xiams) v Polště stalo.

Tím ale popudili čestí bratří Lutheriány proti sobě; proto (Alte Brüderhistorie 3. Absch. §. 32) sešli se zástupcové strany Lutheránské u českých bratří ve Vitmberku, by se tam o jejich sporu rozhodlo. — Rozhodlo se velmi moudře v ten smysl, „že bez ohledu na některé zvláštnosti v církevní řeči a v obyčejích česká církev za nerozdílnou od evangelické považovati se má.“ Po tomto rozhodnutí nebylo již těžko, ona trojí vyznání Lutheránů, Kalvinců a českých bratří spojit; i sešli se tedy roku 1570 v Sendomíru vyslancové všech tří stran a utvořili šťastně „všeobecné polské

vyznání.“ Ve jmenu Lutheránů mluvil Glicer, bratry zastupoval Jan Laurencius, a kalvince Gilovius; Sborovski, vojvoda Sandomírský, byl předsedou tohoto sněmu. Shodli se na 14 článcích, jejichžto obsahem jest: „že nechce jedna strana druhou za bludařskou považovati, že žádná strana nechce svátosti za pouhý znamení míti, a že všickni službu Boží a večeri Páně jak u jedné tak u druhé strany za pravou uznávají a zvlášť (dle 14. článku saského vyznání) přítomnosti Páně v nejsv. Svátosti učiti chtějí. (Amos Comenius hist. fr. §. 104. Kranz 3. Absch. §. 33.) Tak schváleno a podepsáno bylo švýcarské, české a Lutheránské vyznání ode všech, nechtě se sebe více jedno od druhého různí. „Každá strana podržela své zvláštní vyznání církevní, své obřady, svá obyčejná jmena a své zvláštní zřízení.“ (Carpzov. sect. II. cap. 2. §. 10.), Lutheráni zůstali Lutherány, Calvinisté Calvinisty, a mezi oběma stáli čeští bratři, kteří v těch zemích, kde Lutheráni převahu měli, k těmto se hlásili, a kde Kalvinci četnějšími byli, s těmito drželi. A přes to přese všecko ještě se čeští bratři za dědice učení Husova pokládali. (Zoubek pag. 71. nota).

Když za císaře Ferdinanda I. bratři, kteří ani ke kališníkům ani ku katolíkům přistoupiti nechťeli, ze země vypovězeni byli, spojili se mnozí z nich s kališníky a zůstali v zemi. Roku 1567 vyzdvihl sněm zemský tak zvaná „compactata Basiliensia“ nebo ústupky, kterých církevní sněm Basilejský českým kališníkům dopřál, — a nastala v zemi svoboda u víře, která po delší čas se udržela, ačkoliv císař Maximilián II. roku 1568 ji vyzdvihnouti se snažil. Tak povstalo tehdy dle jihlavského kazatele luteránského Hederici v Čechách neméně než 30 rozličných vyznání, čehož prý nikde jinde nebylo. Aby se těmto církevníkům učinila přítrž, tlačil Maximilián na sjednocení jednotlivých církví, a tak se stalo, že se bratři v zemi pozůstávší s luteránskými neb kalvinskými kališníky spojili, a roku 1575 císař Maximiliánovi vyznání víry od Lutheránů, Kalvinců a bratří podepsané podali, dle kteréhož jim císař v zemi žítí povolil. Tato vyznání vypracovali Lutherán Pavel Presius z Lipska, učitel pražský a český bratr Jiří Strejc. Comenius vypravuje o něm, že tak *opatrně* sestaveno bylo, že je kališníci, Lutheráni, Kalvinci a bratři čeští pohodlně podepsati mohli! (Comenius, hist. de eccles. Boh. ortu §. 118. Sekstetter pag. 138.)

Dokončivše krátké popsání sloučení českých bratří s protestanty, klademe zde

slova Bossueta (pag. 241) o tomto podivném sjednocení: „Čeští bratři získali Luthera svou ponížeností, od Bucera vše vymohli svou obojetností, Zvingliance (švýcarské) si naklonili všeobecnými slovy, jen Kalvín byl (k nim) poněkud tvrdší.“ (Pokračování.)

Před obrazem Bohorodičky.

Obrázek od Karla Matějky.

Věk mladistvý jest jako milé jaro. Vždy je rádi vítáme, těšíme se na jeho zeleň i květy, na jeho jasné nebe, mírně hřející slunce a v parném letě, nebo tuhé zimě obnovujeme si v mysli minulé jeho krásy. Stáhnou-li se mraky, počíná-li hroziti blesk a bouřka, zajisté nepotrvají dlouho a jen více dojmou a nakloní vábnému jaru srdce naše. Rovněž milý bude snad prostý obrázek z jara mého přítele, jak ho sám vyklčil.

Rodičové moji — vypravoval přítel — žili ve velkém městě. Měli svůj dům, otec byl ouředníkem a nikdy nepoznal jsem nedostatku. Já byl jedině jejich dítě a proto mi věnovali všecku svou lásku a péči. Snad milovali mne až příliš. Obrazy, které utkvěly v mysli mé z mládí, patrně tomu nasvědčují. Ze jsem byl miláčkem rodičů, zacházeli se mnou opatrně i služební, nazývali mne svým páníčkem a nechť jsem hrmotil; zlobil se, vzdoroval jak chtěl, všecko se promítalo a omlouvalo. Když ocítil jsem se mezi dětmi, byl jsem jejich pánem, při hrách já poroučel a vládl. Trpěly to, mívati jsem vzácné hračky a pamlsky, o které jsme se dělivali.

Než nesmím zamlčeti, že něžná láska rodičů a zvláště matky nezůstala bez velkého vlivu na mé srdce. Blaženě vinuli jsme se k sobě, byl jsem šťasten u matky a cítil jsem, že bývá šťastna také ona u mne. Třeba v mnohém mi povolovala, třeba nepokárala mne, kdy jsem toho zasluhoval; nahradila jindy, co někdy zanedbala. Uměla mluvit krásně k srdci mému, věděl jsem již mnoho o Ježíškově a o jeho Matičce. Obraz obou visel před námi, na večer kmitalo se u něho malé světlo v červené lampičce a v sobotu rozžehaly se dvě svíce po stranách. Matka modlívala se často se mnou a mnoho; jednou rozslzela se a dlouho mne hladila, když překvapila mne, an sám klečel jsem před pěkným obrazem svaté Panny s děťátkem a maje ruce sepjaté, polohlasitě odříkával modlitbičku, kterou mi vlastní srdce napovídalo.

Náš obraz svaté Rodičky měl také své dějiny. Matka jej dala malovati a sice malíři vyhlášenému a mnoho peněz prý zaň

složila. Musel jej dělati podle obrazu starého a památného, který nacházel se v chodbách u kostela špitálského. Do toho kostela častěji chodíval jsem s matkou a chodíval velmi rád. Kolem něho byly chodby s vysokým klenutím, ověšené obrazy, lampami a světly. Chodby ty bývaly dlouho do noci otevřeny. Po celý den přicházeli sem lidé pomodlit se a v každém koutku klečel někdo, oddán tiché pobožnosti. Na oltáři, který byl v čele, nalezal se obraz Panny Marie s dítětkem. A před tím klečivaly celé řady malých i větších studujících. Proč tak četně přicházeli sem milí jináci a proč tak rádi a vroucně modlívali se před tímto obrazem, to vysvětlí nám pověst, která se mezi lidem okolním zachovala a jejíž stáří i dějepisná svědectví potvrzují.* Já ji často slyšel od své matky a že souvisí s mým vypravováním i životem, chci ji sdělit.

Před mnohými a mnohými lety býval obraz v nynějším gymnasiu, tehdejší jezuitské koleji. Mnozí studující utíkali se již za těch dob k němu a zvláště jeden často zde u svaté Bohorodičky vyhledával ochranu. Byl tuze chudý a když nejhůře se mu vedlo, přehodil svůj pláštík a za šera večerního kvapil na chodby svého učeliště, klekl před obrazem a žaloval svou bídu Matce Boží, důtklivě volaje o pomoc a přispění. Mnohá slza porosila mladou tvář a padla na klekátko. — A Bohorodička pomohla. Hle, kam padly jeho slzy, tam valeskl se peníz. I přicházel sem denně valesčný mladík a denně tu nacházel svou podporu. Již netrhl hlad, bídu a nouzi a mohl se lépe ošatiti. A jinoch ten již nestránil se veselých soudruhů, přicházel mezi ně, rád prodlel mezi nimi, ano ve společnosti veselé počal zapomínati na svou Dobrodějkku. Chvátával sice před její obraz, ale spíše pro dar než ze zbožnosti. Avšak nastojte! ponejprv tu jednou marně kleč, marně se ohlíží po klekátku, peníz se neobjevuje. Čeká dlouho, ale nadarmo. Nadarmo přišel druhého i třetího dne; Panna Maria mu odepřela pomoc i ochranu svou. I rozzuřil se ubohý, vášní zaslepený mladík, vytáhl ostrý nůž a — bodl jím do srdce Dobrodějkky své na obraze. A z rány — vyronila se krev na klekátko,

na jinocha a jinoch klesl bez sebe před obrazem. — Potom odnešen ten obraz do chodeb ve špitále.

Tak asi povídávala mi matka a já rád vždy poslouchal a někdy jen okem, někdy i jazykem zjevoval jí, že chci býti hodným a nikdy nebudu zarmucovat milého Ježíška a jeho Matičku.

Aby ta zbožná, dětinná předsevzetí hlouběji mohla se ujmouti v srdci, obstarala matka kopii zázračného obrazu a v příbytku našem vyvěsila.

S otcem nemohl jsem bavit se tak jako s matkou. Býval dlouho v kanceláři, pracoval mnoho a zdraví jeho při tom trpělo. Často pokašlával. Mnohdy vzal mne za ruce, posadil k sobě, hladil vlasy, líbal čelo mé a pak zadíval se do mých tváří, až se mu oči zalily a já také se rozplakal. Proto s matkou modlívali jsme se před naším obrazem, aby nám Bůh dobrého otce zachoval. Ale Bůh nejvyšší moudrý usoudil jinak. Otec mi zemřel, když blížilo se mé šesté léto a já tu zůstal jen s matkou. Říkávala mi slzíc, že má nyní jen mne a moje odpověď zněla, že já rovněž jen ji. Umínala si, že všechny své síly věnovati bude mému vychování.

Chodil jsem do školy, vyučoval mne i soukromě učitel, byl jsem jako stromek, jež šlechtí a stále opatrují. Učil jsem se rád, nechtěl jsem zůstat za jinými a zdá se mi, že to mne nejvíce pobádalo k pilnosti. Již záhy vyvíjela se ve mně hrdost a rostla, aniž toho matka pozorovala. Vychování moje ji budilo a podporovalo. Byl jsem prvním u matky a chtěl jsem býti prvním i před jinými.

Ale láska k Bohu ani láska k matce neuhasínala. Obraz svaté Panny v chodbách špitálských byl mi stále milým útlukem a mnohou chvíli vyklečel jsem u něho a těšil a sílil se zbožnými myšlenkami.

Což plesala matka vidouc, že syn její vyrůstá jako strom dobrý a že neklame její naděje.

Ubohá matka! Tak krásně jí vycházelo to ranní jarní slunce, ale přiblížil se mrak a v děsné roucho své zahalil první jeho paprsky. —

Já dorostl v jinocha. Víte, co to znamená. Srdce se šíří, nestačí mu úzký kruh rodinný, chce dále, chce více a blaze, kde uchopili se moudře této touhy a ji ukájejí předměty šlechetnými a posvátnými.

Přicházel jsem mezi soudruhy; hledali a vítali mne. Znali již, jak říkáme, svět a věděli, jak získají mne i matku. Snadno ji

*) Do Jindř. Hradce uveden řád Jesuitů r. 1594 Adamem z Hradce, jenž vydal téhož času základní listinu koleje i semináře. Mezi pozdějšími dobrodinci řádu jmenuje se též Jakub Tamš, farář Novostiftský, který uložil 1200 zl. rýnských, aby z úroků jejich dva mladíci horliví v semináři živeni byli. Nadanci zavázáni každou sobotu v kapli před obrazem P. Marie, „nožem kdysi probodené,“ se modlíti.

přesvědčili, že mladé srdce potřebuje společnost; zábavy pak i vyrazení že mohou býti pro ně novou, užitečnou školou. Vždyť zde sdílí její mladíci své nadšení, zámysly, přání a touhy, horují pro všechno dobré a vjarem nadšení, vdechli by celému světu tu velkou, hlubokou lásku svou a vyvýšili by ho nad všechny strasti a bída. Vše vznešené usídlilo se v jejich srdci a vzájemnost a sdílnost jest jako plamen, který je rozehřívá a nedá jim ustádnouti v posvátné snaze.

Pověděli tu, co jsem sám cítil, ale ještě nedovedl si vysvětliti. Proto jsem toužil dostat se mezi ně a zanášel k nim srdce mladé a nezkoušené, které dosud jen matce náleželo, i vracíval jsem se domů vždy později a později a nepozoroval jsem již ani, jak tvář matčina bývá bledší a jak více než jindy hledí mne zahrnovati svou láskou. Nezmínila se mi ani slovem, jak ji to bělí, že již nepatřím jen jí a že vždy více líbí se mi mezi soudruhy.

Přiznávám se, že mne ve společnostech nezdržovala jen zábava; mnohdy omrzele jsem tu sedával, touže po matce. Ale druhové znali mne, počali se mi vysmívati, počali mezi sebou tropiti žerty o mně, jak bych rád byl ještě hošíkem v plénkách, kterého matka hejčká a jak málo dovedu býti jiným, který žádných pout nezná. A to účinkovalo. Já zvykl požívatí všady předností a chvály a chtěl jsem toho dojítí též u nich. — Jak býváme pošetilí! Stydíme se často za dobré činy své, stydíme se plniti věrně své povinnosti, a špatné kousky stavíme na odív. Je to slabost povahy, kterou nalazáme nejvíce u těch, kteří nade všechno se vynášejí. Přízni a chvále jiných obětují i to, co dosud bylo jim svato a ctihodno. — I moje zbožnost uchladla. Chvěl jsem se často, slyše řeči soudruhů, ale setrval jsem. Ucho jim zvyklo a po čase také srdce. Řečnilo se mezi námi nadšeně, slovy ostrými a pádnými a mnohý, mnohý za předmět lehkových sloh si vyvolil i Boha, jeho oltáře a zákony. Mluvila tu domýšlivost, lživá moudrost, převracující vše dobré a šlechtné a z hříchu činíc ctnost a zásluhy. Horlilo se tu o osvětu a svobodu národů a v témž okamžiku otravovalo se okolí řečmi a písněmi necudnými. — S bolestí se přiznávám, že jsem byl často unesen tímž proudem. Bylo to opojení a snadno si to nyní vysvětlím. Kde klesá náboženství, které jediné člověka osvěcuje a posvěcuje, tam slábne zdravý úsudek, jenž by poznal, co jediné zvyšuje a oblažuje národy, a co je činí bídnými a vrhá do záhuby.

Ubohá matka moje, kdyby byla slyšela řeči mých soudruhů a mohla nahlédnouti do mého nitra! Já ještě konával s nímodlitby před naším obrazem, činil jsem to jen proto, abych ji nezarmoutil, — ale kde bývalo srdce a myšlenky! Někdy prosila mne matka, abych zůstal u ní, i byl jsem jí po vůli, ale zdálo se mi to obětí. Nepotěšila se již mými slovy a snad byl ten večer pro ni bolestnější, než když jsem ho trávil mezi soudruhy.

Svědomí moje arci také nespalo, ozývalo se a já těž několikrát zabloudil k obrazu Bohorodičky ve špitále. Dělal jsem to potají, vyvolil si čas, kdy nejméně tam bylo lidí a dlouho se ohlížel, jestli mne někdo ze známých nevidí. Viděli mne přece a já styděl se, že mne postihli na modlitbách, ač nestydival jsem se, jejich lehkomyslným řečem přisvědčovati.

(Dokončení.)

D O P I S Y.

Z vikariátu Roudnického 2. října 1872.
(Pastorální konference o hmotném zlepšení duchovenstvu.)

Porada odbývala se v L uží u p. vikáře Krále dne 21. srpna b. r. a jednáno tu o otázkách z ordinariátního listu číslo 12, a usnešeno se na následujících odpovědích: Z 15 far a z 5 kaplanství ve vikariátě potřebují doplnku k předepsané kongruie krom 3 klášterních ještě fara v Bechlíně a Hoříně, pak kaplanství v Černoušku a v Roudnici.

Ohledně *Dědictví sv. Vojtěcha* uzavřeno: aby jen na dále zůstalo, a aby se s ním raději nový ústav penzijní spojil, jehož základním kapitálem mohlo by býti jmění jeho a k němuž by zajisté duchovní přistupovali, by v čas nemoci neb neštěstí neb stáří svého nějaké podpory mimo svou pensii od něho nadíti se mohli. Že pak neraděno k splnutí Svatovojtěšského *Dědictví* s novým diecesním fondem, stalo se hlavně proto, aby se diecesní fond nikterak nepovažoval za ústav, který podává *dary a almužny* z milosti a útrpnosti *pracujícím* duchovenstvu k doplnění jeho kongruy, nýbrž že jim patří žádaná podpora jako zasloužená odplata či *služné* za jejich namáhání v duchovní správě, ať se již vezme odkudkoli, jelikož potřeba její uznána jest.

S strany *příspěvků* k tomuto diecesnímu fondu, jehož základem budiž především matice náboženská, *cassa salis* etc., usnesli se poradníci k ráznému nalehání p. sekretáře vikariátního, aby se raději ustanovila určitá

procenta u každého benefícia dle jeho příjmů, udaných od samého beneficiata zvolené ve vikariátě komissi, a sice po odraze kongruy 600 zl. z přebytku až do 600 zl. ročně 2%, do 1000—4%, do 2000—6% atd. Hlavní příčina tohoto ustanovení shledána v tom, že dobrovolné příspěvky první leta čteněji a hojněji se sice dávají, ale později obtížnými a nemilými sestanou, tak že buď se nepořádně odvádějí anebo stále zmenšují a posléze docela opominají, jak to viděti u Dědictví sv. Vojtěcha nejzřejměji.

Co se týče *nejjednodušší správy a praktického* upotřebení tohoto diecesního fondu, navrhováno, aby zřízena byla nějaká *správná rada stálá* z určitého počtu členů s ředitelstvím neb dozorstvím ordinariátním, kterou by samo duchovenstvo *ve vikariátech* volilo, a jež by se pak k občasným, bez potřeby ne tuze častým, poradám v Praze shromažďovala, a *za to nějakou náhradu* (cestné) dostávala. Mnozí by ji ovšem nepřijali, jiní však majíce snad již pensi z fondu neb benefícia neb odjinud, by ji za vítaný, příspěvek považovali a zani rádi tu službu konali.

Konečně rozhodla se porada ještě dle obšírného návrhu pana probošta pro založení *zvláštní vzájemné pensijní jednoty* pro arcidiecési Pražskou, do níž by nejen příspěvky přihlásivších se údů, ale i dobrovolné odkazy a dary zámožnějších duchovních, ano snad i fond Dědictví sv. Vojtěšského za základní kapitál — *servatis observandis* — splynuly, tak aby však pense neobnášela méně než 150 zl., ale také sumu 300 zl. nepřesahovala, a dle jejíž výšky od jednotlivců *požadované* by se i roční jejich příspěvek ustanovil. T. N.

Z České Skalice 3. října 1872.

(Posvěcení nové kříž. cesty a obnov. kostela.)

V neděli dne 23. září konána v blízké farní osadě *Jesenické* slavnost utěšená. Dobrovolnými sbírkami v přifařených obcích obnoven chrám Páně, zřízeny dva nové postranní oltáře, nová krásná křížová cesta, schody se zábradlím u vchodu, dvoje korouhve červené a modré, tak že nyní vším právem nazvati lze chrám Jesenický překrásným důstojným stánkem Hospodinovým. Hlavní oltář s obrazem Nanebevzetí P. Marie již dříve r. 1864 nově byl zřízen. A to vše posvěceno v řečenou neděli. Slavnost pak zvýšena tím, že zavítal do Jesenice sám vys. důst. p. generalní vikář a kapit. děkan Jan Nep. Rais z Hradce Králové, aby vykonal posvátný obřad. Kněží vůkolních sešel se hojný počet.

Po vyzvání Ducha sv. posvětil nejprve P. kvardián z Opočenského kapucinského kláštera křížovou cestu, dle Führicha výtečně provedenou p. Ignácem Müllerem, hist. malířem z Rychnova u Hodkovic. Povšímnutí hodno, že zastavení první, počátek cesty křížové, jest na straně evangelia, nikoliv jak vůbec zvykem, na straně epistoly, což zajisté přiměřenější jest, poněvadž za dob starších pobožnost křížové cesty konána po přečtené dříve částce sv. evangelia. Křížová ta cesta stála úhrnem 468 zl. —

Na to vys. důst. p. gen. vikář posvětil oba postranní oltáře Ukřižovaného Krista P. a sv. Václava a dvoje nové korouhve, jakož i dva nové obrazy Nejsvět. Srdce P. Ježíše a P. Marie, jež pořídilo ctihodné bratrstvo téhož jména. I tyto obrazy a osm vyobrazení svatých a světic Božích na nových korouhvích zhotovil též malíř Müller z Rychnova.

Po skončeném svěcení vystoupil na kazatelnu místní kaplan, vel. p. Václav Uhlíř, a v dobře promyšlené i přednesené řeči vylíčil původ pobožnosti křížové cesty, význam praporů církevních, vyzval shromážděné, aby jakož nyní mají chrám krásný a čistý, i sami vyčistili těla svá, jež jsou chrámy Ducha sv., od všelikého hříchu a děkoval ku konci všem, již přispěli k okrase domu Páně. Pak sloužil in pontificalibus vys. důst. p. gener. vikář s četnou assistencí slavnou mši sv., kteráž ukončena chvalozpěvem Ambrosianským „Te Deum laudamus.“

Nesmím opomenouti, že největších zásluh o opravu chrámu Páně získali si oba místní duchovní, důst. p. farář Jan Ev. Havelka, jenž téhož dne jmenován jest osobním děkanem, a vel. p. Václav Uhlíř, kaplan, jenž od domu k domu v obcích příspěvky sbíral, při čemž mu pp. obecní starostové nápomocni byli. Zároveň zmíniti se sluší o zbožných osadnících, kteříž s horlivostí a obětavostí nevšední přispívali jak penězy tak i povozy a materiálem k provedení opravy. Malá obec Městecská mimo příspěvky na chrám farní vystavěla si letos úhlednou kapličku s vízkou a zvonkem, zasvěcenou nejsvět. Trojici Boží, již posvětil dne 2. června důst. p. farář Havelka. Na zvonek v Hradci Králové litý a na jméno blahosl. P. Marie pokřtěný od vys. důst. p. Jana Raise, gen. vikáře, dáno 117 zl. 30 kr. — I končím slovy vel. p. Uhlíře v knížečce jím o průběhu oprav tiskem vydané: „Všem dobrodincům a příznivcům domu Božího v Jesenici odplatíž otec nebeský statky nehynoucími a posléze přijm.“

je do domu svého otcovského nad hvězdami.“ — ? —

Od Metuje 2. října 1872.

(O původu a založení Nového Města nad Metují dle J. K. Rojka.)

Pan Jan z Kácova, zestarobylého rodu pánův z Kounic (kteříž v znaku mají dvě lekný — vodní lilie — bílé v poli červeném), po předcích svých dědic na statku a tvrzí Černčické, vyprosil r. 1483 na Vladislavu, králi českém, povolení, aby statek svůj zřídit směl, jakž se jemu zdáti a líbiti bude. Roku násled. 1484 koupil od rytíře Alberta, jinak Aleše z Riesenburku a na Vřešťově, za 4862 zl. uherských zboží Krčínské, totiž: Krčín, tvrz, dvůr poplužní a městečko, Nahořany, Dolsko, Libchyně, vsi celé, pak v Doubravici, Šonově, Vrchovinách, Přibislavi a Mezilesí, což tu měl. — Rozšířiv takto statek svůj, pomýšlel na to, aby založením města zvelebil panství své a jménu svému budoucí památku pojistil. I vyvolil sobě okřídli skalnaté, dubinouobrostlé, vysoce vzcházející se nad úžlabí lučné, jež Metuje řeka protéká. Zde na den sv. Vavřince r. 1501 základ první položil a nákladem svým vzdělal město, kteréž obehnal zdí širokou, baštami a příkopem hlubokým, ponechav přístup toliko dvojí branou, mostem zdvihacím opatřenou. Město to na onen věk co silná tvrz opevněná a před nepřitelem bezpečná, v kterémž sobě izámek vzdělal a při něm dvůr, nazval *Město Nové Hradiště nad Metují* a jemu do znaku přepustil rodinný svůj znak dvouleken. Domy v městě a na předměstích původně větším dílem byly ze dřeva, kteréž poskytovala dubina, jakož po dnes v některých sklepích se zachovaly stropy dubové, kámen pak ke zdím městským a jiným stavbám dal příkop hluboký k ochraně a obraně města vylámaný, tak i studně městská a blízký lom Krčínský.

Aby pak měšťané potřebné výživy měli, s povolením dobrovolným vsi obce Krčínské převedl z Krčína na město Hradiště trhy (o sv. Jiří a Povýšení sv. Kříže), piva vaření a všecka řemesla, tak že více žádný řemeslník v Krčíně býti neměl. Na polnostech rozdělena jest stará obec Bořetínská (snad původně ves s výsadní krčmou, o kteréž p. Jan z Kácova zmínku činí v nadání svém), tím způsobem, že každému domu v městě přidán jest díl, kterýž nazývali zahradou; mimo to měli měšťané zakoupeny některé pole Krčínské, aneb v jichž držení co bývali sousedé Krčínští po přesídlení svém do N. Města zůstali. — K obci pak městské daroval vesnice Ždár a Libchyni,

clo z mostu Krčínského a nového mostu Sepského, též plat ze čtyř krámů masných. Obdarování tato p. Jan z Kácova učinil zvláštním listem r. 1503.

Než dobrotivý tento zakladatel dočkal se velikého neštěstí, kteréž stihlo město jeho; nebo r. 1526 v ten pátek před sv. Janem Křt. v domě Jana Pechka (č. 18) vyšel oheň, jímž všecko město z gruntu vyhořelo. Jan Pechek, by aspoň poněkud zadost učinil městu, jež neopatrností svou v bídu uvalil, postoupil obci městské 3 pruty role u Luštince a louku pod městem (prut snad tolik co 6 korců). Ač sám veliké škody utrpěl, přispěl p. Jan z Kácova nešťastnému městu ku pomoci náklonností otcovskou, obnoviv první nadační list, kterýž byl shořel, nad to pak darovav louku pod městem, pot ok Klopotovský i se všemi dolinami, jež kol leží i s lesem Bukovinou, plat z 13 sedlišť v Krčíně a hory kolem města k rozsázení a množení viničného. Avšak nenalezal více útěchy v spáleništi, a protož panství N. Městské p. Vojtěchovi z Pernštejna r. 1527 prodal a sobě na Moravě panství Kunštatské koupil, kdež i potom život svůj dokonat. Jmeno jeho uvěčné památce budiž zachováno, dokud Nového Města bude! — M.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup odebere se dnes neb zítra na statky své v Týně nad Vltavou a Rožmitále.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 6—10. října u sv. Klementa, od 11—15. u Matky Boží před Týnem.

Z Vídně. Rakouská výprava ku polu severnímu, která tři leta trvati měla, neměla, jak se „Salzb. K. Bl.“ dovídá, na lodi žádného kněze. Ze stanoviska náboženského jeví se nám výprava ta ve smutném světle. Žádný z mužstva nepřijal před odplutím lodě na sever sv. svátostí; službám Božím lidé ti nikdy nebyli přítomni, a mohl jsi slyšeti řeči o víře a papeži z úst jejich, za které by se i protestanté styděli. — Dvorní rada dr. Jiří *Philipps*, proslulý učenec, zemřel v Aigenu u Solnohradu dne 6. září. Universita vídeňská ztratila jednoho z nejvýtečnějších profesorů, a ztráta jeho jest tím citelnější, an zesnulý s tíží dá se nahraditi nástupcem, jenž by se mu smýšlením církevním a hlubokou vědou vyrovnal. — Národní školy ve Vídni jsou v ohledu náboženském v prabídném stavu. Jsouť ú-

stavy, jejichž mládež nikdy po celý rok službám Božím přítomna nebyla. Na jiných ústavech navštěvuje mládež kostel jen třikráte neb čtyřikráte do roka, páni učitelové se ale v kostele ani neukážou. A přec nařizuje naše sv. náboženství, aby každý křesťan v neděli a ve svátek s pobožností službám Božím obcoval.

Paběrky.

15. Tajný umělec. (Dokončení.)

„Co zase zahálíte, čemu se to obdivujete,“ ozval se přísný hlas za jinochy, a ihned se všichni obrátili a před slavným mistrem uklonili volajíce u vytržení: „Pohleďte sem, senore Murillo, patřte na obraz Cordovův.“

„Kdo tu hlavu maloval? kdo ji maloval?“ tázal se překvapený Murillo. „Mluvte! Kdo tuto hlavu nastínil, ten bude mezi vámi největším mistrem. Murillo by si sám přál, aby takovou hlavu nakreslití dovedl. Jaký bolestný výraz, jaká mateřská něžnost, jaká oddanost jeví se v obrazu tom! Cordovo, drahý žáku můj, pojď ať tě obejmú; tys překonal mistra svého. Maloval jsi opravdu sám překrásnou hlavu?“

„Nemaloval, senore,“ odvětil tázaný truchlivě.

„Kdo to tedy z vás byl, snad Fernando, Alfons neb Carlos?“ pokračoval Murillo rozčilen.

Když ale všichni na danou otázku záporně odpovídali, pravil s netrpělivostí mistr: „Někdo to přec musel býti, neb ruka mistrovská obraz malovala.“

„Mistře“, ujišťoval Fernando, „dle vašeho rozkazu opouštíme vždy dílnu společně, vše uvedeme v náležitý pořádek, vše vyčistíme a na patřičné místo postavíme; když ale druhého dne ráno opět přicházíme, leží páté přes deváté, štětce naše jsou znečištěny, a obrazy na jiná místa postaveny. Zajisté duchové zde provádějí v noci své rejdy, z nichž jeden, jak vidíte sám na vlastní oči, překrásný tento obraz nastínil. Nechtěl bych zde sám přenocovati.“

„Dětské báčorky, co mi zde vypravuješ,“ odvětil Murillo, „uvidíme, kdo jest nočním navštěvovatelem mé dílny.“

„Pojď sem, Šebestiane!“ Těmi slovy zavolal Murillo malého, asi 14ti letého černocha, sluhu svého; „neporučil jsem ti, aby každé noci zde v dílně spal?“

„Auo, mistře, rozkázal jste mi tak,“ odpověděl s bázní otázaný chlapec.

„A spíš zde skutečně?“

„Spím, mistře.“

„Nuže dobře! tedy otevři ústa a řekni, kdo zde předešlé noci, dříve nežli zákové moji přišli, s tebou byl? Mluv, otroku, sic bude jezdit metla po tvých zádech!“ tak doložil rozhněvaný Murillo, ohlížeje se po místě, kde metla obyčejně visívala.

„Nikdo zde nebyl, nikdo“, pravil chlapec, na celém těle se třesa.

„Tedy nikdo zde nebyl? Chlapče, ty v hrdlo lžeš! Však já tě naučím mluvit pravdu!“ a již chápe se Murillo metly.

„Mistře, zapřisahám se sv. Pannou, kterou nade vše miluji, že nikdo zde mimo mne nebyl; ach, netrestejte mne nevinného.“ Tak naříkal hoch vrhna se na kolena a prose sepiatýma rukama a usazeným okem.

„Tedy slyš“, pravil Murillo, „já chci vědět, kdo zde Madonninu hlavu a ostatní postavy, kterých žáci moji každého jitra zde nacházejí, maluje. Dnes v noci nespi, ale bdi bedlivě, a jestli zítra nebudeš moci k otázce této odpovědět, poznáš velikost hněvu mého. Slyšel a rozuměl jsi mi dobře? Nyní jdi a tři barvy a vy hoši jděte a pracujte!“

Mezi tím, co Murillo mluvil, panovalo v dílně úplné ticho. Jakmile ale Murillo sňi opustil, ihned dali se jinoši do živého hovoru, jehožto předmětem byl tajemný malíř noční.

„Dej si pozor, Šebestiane, sic budeš zítra bit; zažeň vetřelce, jakmile se přiblíží. Podej mi sem karmín.“ Tak mluvil a rozkazoval Carlos.

„Senore Carlose, vy nepotřebujete žádného karmínu více“, podotklůn bázlivě hošík, „malujte raději barvou růžovou, pak bude váš obraz pěkněji vypadati.“

„Mlč hochu, ty malbě rozumíš, jako slepý barvám, ačkoliv jsi se za dvě leta přec tolik naučil, že rozeznáš barvu karmínovou od růžové.“

„Rozeznávati barvu od barvy a vědět, jak barev užívati, jsou dvě rozličné věci!“ odpověděl poněkud směleji černoch. Bylot mu dovoleno od jinochů, podílu bráti v jich rozmluvě. Ačkoliv jej mnohokrát škádlili, byl přec mladý černoch jich miláčkem, poněvadž byl ke všem zdvořilý a úslužný, a poněvadž oko jeho bylo bystré, úsudek správný a vkus dobrý, tak že si častěji pokynutí jeho povšimnuli a na poznámky jeho ohled vzali.

Když se přibližoval večer, odcházejíce klepali hošíkovi přívětivě na ramena, napomínajíce ho, by pilně bděl, a ducha, až přijde, chytil a k Murillovi odvedl,

Byla noc, ve velké dílně Murillových, za dne tak oživené, panovalo hluboké ticho jako v hrobě. Jen lampa na mramorovém stole temně osvětlovala dalekou prostoru, v nížto seděl hoch, jehož černá pleť souhlasila s nočními stíny vůkol a jehož bystré oči jako brillanty zářily v pološeru. V myšlenky své zabrán, seděl zde chlapec tiše po delší čas, tak že ani nespozoroval, jak se dvěře lehce otevřely, a jak jej někdo jmenem volá, a když odpovědi neobdržel, se pomalu k němu blíží. Teprve když se přichází hlavy jeho dotekl, chlapec rychle se obrátiv, spatřil před sebou starého černocho.

„Proč sem přicházíš, otče?“ ptal se hoch něžným hlasem.

„Abych s tebou spolu bděl.“

„Toho nemám zapotřebí, otče, budu bdít sám.“

„Ale což kdyby přišel duch a tebe synáčku odnesl? Nebohý černocho Gomez neměl by pak žádného, kdo by jej v otroctví jeho těšil a žalem by se utrápil.“

„Já se nebojím žádného ducha, otče, neb vel. otec Eupenio mne poučoval, že žádných strašidel není.“ Po malé přestávce pokračoval: „Ó, jak smutné, jak hrozné jest býti otrokem“, a z očí se mu vyronily hojné slzy.

„To jest vůle Boží, v jehožto rukou se člověk vždy nalézá, ať žije neb umírá, drahé dítě“, těšil jej otec.

„Pane Bože“, zvolal Šebestián, jehož oči zářily zvláštní vroucností. „Pane Bože, Ty víš, že se ustavičně k Tobě modlím, abys nás osvobodil z otroctví: vyslyš slabý hlas ubohého a opovrhovaného černocho, vždyť se staráš o trávu polní a o červa na cestě, a bez Tvé vůle ni jeden hlas na hlavě lidské zkriven býti nesmí. Pevně doufám v Tebe, že mne jednoho dne vyslyšíš. — Vy pak, drahý otče! jděte spat, jistě jste opět po celý den se napracoval, jste umdlen a máte zapotřebí odpočnutí, já si také lehnu tam do kouta a brzy usnu. Dobrou noc vám přeji, dobrou noc.“ Tak se loučil chlapec s otcem, líbaje mu ruce.

„Dobrou noc, synáčku“, pravil starý černocho, a ještě jednou se mu v oči podíval, pohládl jej, na čele políbil a váhavým krokem z dílny se ubíral, až zmizel.

Když Šebestián opět osamotněl, zamyslel se, a pak hlasitě se jal mluvit: „Přísně mám tedy trestán býti ztřeššího dne, nevyzradím-li, kdo zde v noci maluje a snad ještě více budu trestán, pakli to vyzradím. Bože, pomoz mi, do Tvé ochrany

se poroučím. S těmi slovy vrhnul se chlapec na lůžko, brzy se zavřely oči jeho a on spal spánek spravedlivých.

Sotva se vyjashovati počalo, procitl Šebestián; bylat teprv třetí hodina ranní. Ji ný byl by se opět položil a usnul, však malý černocho tak neučinil. „Vstávej, vstávej, Šebestiáne!“ volal sám k sobě; „tři celé hodiny jsou ještě tvoje! Jen tři krátké hodiny! Otroku, užij jich dobře, ostatní hodiny náležejí tvému mistru. Alespoň tři hodiny chce býti svým pánem. Nuže počnu.“

Vzal štětec a blížil se bázlivě k obrazu sv. Panny, kterou právě ranní záře osvětlovala čarovným svým leskem.

„Zničit? Tento obraz měl bych zničit? Ne, toho neudělám, raději volím zemřít; však oni se toho neodváží“. Vzal štětec a v nadšení přiložil ruku ku svému dílu.

Hodina za hodinou ubíhala, Šebestiánův tvoří cí duch byl tak zabrán do své práce že nepozoroval, jak rychle míjí čas.

„Sem ještě jednu čárku, sem opět mírný stín, a nyní ústa. Ach! jak pěkné jest její čelo! Očima mne proniká, ústa ke mně mluví, usmívá se na mne sv. nebes královna. Ó jak jsi krásná, milostivá, sladká, přívětivá a dobrotivá, ty Panno Maria.“ Tak zapomněl Šebestián na čas, zapomněl na své otroctví, zapomněl na trest jistě jej očekávající, — všecky upomínky, celá poměť celá duše jeho upoutána byla k obrazu sv. Panny, dílu to rukou jeho. Nic jiného nemyslel, neslyšel, neviděl, necítil.

Šestá hodina odbíhala, žáci s mistrem přicházejí; vidíce ho u obrazu, jdou po špičkách, naslouchají slovům jeho i s úžasem pohlížejí ku práci jeho. — Tu se hoch ohlédl, zbledl jak stěna, štětec vypadl mu z ruky, svěsil hlavu a jako zločinec při zločinu polapený očekával trest, který dle náhledu jeho spravedlivý byl, a kterému se chtěl trpělivě podrobiti.

Přísným hlasem tázal se jej Murillo: „Šebestiáne, kdo jest tvým mistrem?“

„Vy!“ odvětil chlapec plativým hlasem, tak že sotva jej slyšeti bylo.

„Kdo tě učil kreslit a malovat, to se táži.“

„Vy senore!“ odvětil ještě více se strachuje otrok.

„To není možno,“ pravil s úžasem malířský velmistr, „vždyť jsem tě nikdy nevyučoval.“

„Vyučoval jste však druhé, a já jsem vždy přítomen byl a pozorně poslouchal,“ odvětil chlapec dodávaje si srdce, vida přívětí vost mistrova.

„Ačkoliv neposlouchal jsi toliko, nýbrž cos slyšel, uměl jsi využítkovati a ku prospěchu svému obrátiti. Čehož zasluhuje, mají milí, chlapec ten, trestu neb odměny?“

Při slově „trest“ zarazil se opět chlapec, slyše ale o odměně nabyt mysli a pohlízel s prosebným okem ku pánu svému.

„Odměny, senore, zasloužil!“ tak znělo jednohlasně po celé sni.

„Souhlasím též s vámi,“ odpověděl mistr, a obrátiv se ku chlapci řekl: „Sebestiane, žádej cokoliv chceš, a učiním, seč jsem.“

Sebestián volněji oddychoval. Jinoši počali mu napovídati, zač by prositi měl.

„Žádej několik dukátů,“ pravil Fernando.

„Žádej krásné šaty,“ dokládal Alfonso.

„Pros, by tě mistr přijal za svého učně,“ radil Cordova.

„Pros více, by tě přijal za svého syna, neb jest bezdětek, a ty mu hanbu dělati nebudeš,“ řekl Carlos.

„Nechte jej, ať mluví sám; mluv Sebestiane, přeješ si něčeho z uvedených zde věcí? Vše obdržíš, neb jsi mně způsobil svou učelivostí velikou radost. Mluv, a něčeho se neboj.“

„Ó mistře a pane drahý! Kdybych se směl odvážiti —, ne, to by bylo příliš veliké štěstí, ani sobě netroufám to vysloviti.“ Se sepiatýma rukama vrhl se hodný chlapec ku nohoum velikého mistra, počal je objímati a slzami svými smáčeti. „Neprosím ani o zlato, ani o šaty, aniž o to, abych byl žákem vaším, ačkoliv by to bylo pro mne velikým štěstím; prodejte mne, neb mne nechte dnem i nocí pracovati, jen v jediné věci mne vyslyšte.“

Napnuté poslouchal mistr i jinochové. Hluboké ticho nastalo opět v sni, přerušované jen plácem černochovým.

„A která jest ta věc, za kterou tak snažně prosíš?“

„Udělte,“ pravil hoch pološeptem, „svobodu otcí mému.“ —

Až k slzám pohnut, pozdvihl šlechetný Murillo šlechetného chlapce, objímal ho dlouho a tisknul k srdci svému a konečně pravil: „Ty nejsi toliko nadaný, ty jsi také vděčný; ani jsem se nenadál, že by pod černou pleť tvou tak šlechetné srdce tlouci mohlo. Ode dneška jest tvůj otec na svobodě, ty nejen mým žákem, ale také synem.“

O přešťastný Murillo! Ty jsi nemaloval pouze pěkné obrazy, — ty jsi dal světu také nového mistra!

Murillo dostal slovu svému, a Sebestián Gomez stal se velikým mistrem, který světu uměleckému znám jest pode jménem „černocho Murillova.“

Obraz Madonnin, při jehožto malbě jej Murillo překvapil, jest ozdobou velkého oltáře v jednom kostele Sevillském.

Věčně pravdivé jest slovo Hospodinovo: „Cti otce svého, aby dobře se ti vedlo na zemi.“ Kr.

16. Majetek prvocírkve.

Pozoruhodný a nevšední světlo v dějiny prvocírkve vrhající spis důst. p. J. N. F. Desoldy o smrtích pronásledovníkův církve, udává v těchto listech str. 404, a zvláště v poznámce 64, že církev hned na začátku čtvrtého století mimo chrámů, domů kobydlí biskupův a kněží, škol a sirotčincův, i jiného nemovitého majetku, jako polí, zahrad a. j. měla. — A tak jest tomu skutečně.

Letopisy podávají zprávu, že hned senátor *Pudens*, jenž svatého Petra u jeho příchodu do Říma co hosta do svého domu přijal, a jemu svou stolicí, s které věřící vyučoval, daroval: i svůj dům pro bohoslužbu křesťanskou na vždy postoupil, ježž později papež *Pius I.* (158—166) za chrám pro služby Boží zvláště vysvětil.

Co se dotýče jiného nemovitého majetku, jenž se vyrozumívá slovem *loci*: tu nacházím co prvotiny v těch pohanských časích, že na žádost papeže *Marcella I.* (r. 304—308), tedy právě v ten čas, když dle spisu p. D. císař *Konstantin* a *Licinius* křesťanům list na svobodu vydali: dvě bohaté nábožné matrony římské kobohacení církve přispěli. Nechalat jmenovitě jistá *Priscilla* na svůj náklad hřbitov znova vystavěti; jistá pak *Lucina* církev Boží za dědičku veškerého svého majetku ustanovila. (*Lucina bonorum suorum ecclesiam Dei fecit haeredem.*)

Odtud se také vysvětluje, jak tento papež *Marcell* mohl býti vstavu: hned tehdaž Řím na dvacet far (titulos quasi *Dioeceses quasdam*) rozdělit, a zvláštní místa pro křest a pro pokání oněch pohanův ustanoviti, kteří teprv ku křesťanství přistupovali a do lůna církve uváděni byli.

Dudych.

Literární oznamovatel.

— *Knižky Dědictví Maličkých* (čís. 16.) vydávati se počnou teprv v polovici měsíce listopadu. Za opozdění redakce nemůže, prosíc za laskavá sbírání a odesílání nových

vkładů do Hradce Králové. Kdo nyní přistoupí, dostane s diplomem *dvě* knížky najednou.

— Aby pro nastávající dlouhé večery i chudší čtenáři mohli se zásobiti zábavnými knihami, podává administrace „Zábavné biblioteky“, pokud zásoba stačí, první ročník „Zábavné biblioteky“ za poloviční cenu, kterýžto ročník první obsahuje: „Vestálka“ historická povídka z prvního století křesťanstva. 304 str. „Farář ze San Martino.“ Historická povídka ze života v Mexiku. 42 str. „Benamina“ Obraz z amerického života. 160 str. „Jan Doubravský v Americe, čili všude dobře, doma nejlíp.“ Povídka pro lid českomoravský. 120 str. „Lodník Tiberský.“ Historická povídka z doby sv. Jaroslava. 224 str. „Cineas, čili: Řím za Nerona.“ Díl. I. Historický román. 320 str. „Rodina Setonovic, čili: obrácené Američanky.“ 56 str. Příhlášky na ten první ročník dějí se v každém řádném kněhupectví českém (ve Vídni v kněhku. K. Goryška na sv. Štěpánském náměstí) a zejména v Rajhradě na Moravě u administrace Zábavné biblioteky. Dostačujet na koresp. listku oznámiti jméno a obydlí žadatele (zřetelně poslední poštu) a počet výtisků, a hned zašle se celý ročník a poplatek pošta vykáže.

— *O methodách a logické jich příbuznosti.* Sepsal Jan Lepař, ředitel cis. král. českého ústavu učitelského v Praze. Nakladatel Fr. A. Urbánek. V Praze 1873. Str. 47.

— V 25 jednotách katolicko-politických na Moravě a ve Slezsku neodebírali dle seznamu vytištěném v kalendáři „Moravan“ *nikde* Blahověst, Časopis katol. duchovenstva a Školník, ač předpláceli na Květy a jiné nepolitické a nekatolické.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- P. Kandid Jan *Prunar*, ř. premonstr. v Teplé, far. u sv. Vojtěcha, 7. září (nar. v Klatovech 25. pros. 1818, vysv. 31. červce. 1844);
P. Amand Karel *Weiss*, ř. piarist., dr. fil. a učitel na občanské škole u Piaristů v Praze, 3. října (nar. v Mor. Třebové 28. října 1844, vysv. 25. července 1868).

Vyznamenán jest:

- p. Jan *Schiff*, farář v Schönfeldu, obdržel expositorium canonice.

V arcibiskupství Kalohradeckém.

V Pánu zesnuli:

- p. Antonín *Šeps*, farář ve Vejvanovicích, dne 23. září (narozen v D. Javoří 25. červ. 1835, vysv. 22. čvce. 1861);
p. Frant. *Kühnel*, farář v Kocvírově (Ketzelsdorf), dne 27. září (nar. v Marešově 1. čvce. 1821, vysv. 25. čvce. 1845).

Vyznamenání jsou:

- p. Jan *Vošoust*, farář v Libštátě, obdržel col-lare can.;
p. Pavel *Pačour*, admin. fary Chotěšické, synodalie.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Frant. *Posadovský*, far. Hněvkovický, za far. v Babicích;
p. Josef *Teplý*, katech. dívčích škol v Kutné Hoře, za faráře ve Vilimově;
p. Leop. *Mazdč*, far. Křížlický, za far. v Moravanech;
p. Jan *Bier*, admin. Körberský, za far. tam-těž;
p. Frant. *Král*, adm. B. Újezdský, za admin. v Kunštátě;
p. Jos. *Votočka*, kapl. Rokytnický, za adm. v Křížlicích;
p. Jos. *Růžička*, kapl. Bojanovský, za adm. ve Vejvanovicích;
p. Jos. *Vejel*, adm. Moravanský, za adm. ve Valterčích (Neudorf);
p. Jos. *Zajíc*, koop. Slavoňovský, za adm. v Hněvkovicích;
p. Ant. *Štrof*, adm. Javornický, za koop. v Slavoňově;
p. Kar. *Pablásko*, kapl. Suchdolský, za kapl. v Golčově Jeníkově;
p. Jan *Šrámek*, neom., za kapl. v Bílém Újezdě;
p. Vincenc *Ruth*, neom., za kaplana v Suchdole.

Uprázdňená místa:

- Vejvanovice, fara patronátu kníž. Kinského do 4. list.
Hněvkovice, fara patr. náboženské matice, do 5. list.
Kocvírov, (Ketzelsdorf), fara na Litomyšlsku, do 9. list.
Chotěšice, fara patr. nábož. matice, do 11. list.
Křížlice, „ „ „ 11. „

V biskupství Litoměřickém.

Vyznamenání jsou:

- p. Frant. *Krajský*, vicerektor, jmenován rektorem bisk. klerik. semináře v Litoměřicích;
p. Frant. *Endler*, koop. v Huntřově, jmen. vicerektorem v b. semináři.
Ve správě duchovní ustanovení jsou:
p. Frant. *Schlesinger*, far. v Hošticích, za far. v Libčevsi;
p. Jan *Grünert*, admin. v Libčevsi, za faráře v Nové vsi v horách;
p. Vác. *Schuh*, admin. za faráře v Kryrech;
p. Frant. *Reymann*, kapl. v Ústí n. L., za kapl. do Čížkovic.

Milodary. Pohořelým v *Divišově*: Nejmenovaný 5 zl. a pohořelým v *Polici* týž 5 zl.

Vydává se
3. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-I.

Expeditce:
rak. kněžíkupce
B. STYBLA
na sv. Václavském
náměstí, č. 786—II.
Nedobrá čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předpláci se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
Celor. 2zl. 50kr.
polor. 1zl. 30kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 1zl. 55 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídně činí národy.“ (Přísl. XIV. 24.)

ÚVAHY

na svátky svatých a světic Božích.

LXIII. Na den sv. Lukáše Evangelisty.
(18. října.)

1. Svatý Lukáš, jak vypravuje nábožná pověst — byl lékařem. — Ne-li tělesným, jistě byl lékařem duše. Léky, jichž podával, byly — slovo Boží, modlitba a dobrý příklad. Těmito hlavními prostředky mnoho duší získal a věčné smrti uchránil. Takovými lékaři můžeme a máme býti všickni. K tomu netřeba mnohého učení a povýšení k důstojnosti doktorské; — stačí tu sprostý rozum, moudré užívání jazyka, dobrá vůle a život právě křesťanský. Sv. Pavel to dosvědčuje v listu k Timotheovi (4, 16.) řka: „Dej pozor na sebe i na učení, v tom trvej, nebo to čině i sám sebe spasena učiníš, i ty, kteří tebe poslouchají.“

2. Svatý Lukáš byl nerozdílný společník, přítel a duchovní syn sv. Pavla, on je spůsobil, věrným jsa spomocníkem a spolupodělníkem na vinici Páně a též všech nebezpečí a utrpení Pavlových. Z těch příčin miloval jej sv. Pavel velice, vždy chvalně o něm mluví, jej svým pomocníkem nazývá, jak čteme v II. Kor. (8, 18.): „Poslali jsme bratra, kterýž má chválu v evangeliu po všech církvích,“ (srv. Sk. ap. 16, 10; 20, 13, 14; 27, 27; II. Tim. 4. 11; Filem. 24.).

Totéž pravé přátelství, když se dva neb více jich sjednotí, aby spojenými silami působili dobré a bránili zlému. Zkoušejme obcování své, své přátelství. Jaký jest účel jeho? jaké ovoce? „Přítel věrný jest obrana mocná a kdož jej nalezá, nalezá poklad!“ Sirach 6, 14.

Stáváme se obcováním s jiným lepšími či horšími? Lépe jest býti v nenávisti u zlých nežli v přízni. „Muž nedobrý přeluzuje přítele svého a vede ho po cestě nedobré.“ (Přísl. 16, 29.) Proto napomíná Sirach: „Od nepřátel svých odděl se a přátel svých šetř si.“ (8, 10.)

3. Sv. Lukáš byl evangelistou, napsal totiž třetí evangelium na žádost sv. Pavla, napsal o životě, skutcích, o utrpení a smrti P. Ježíše, jakž sv. Pavel mu byl vypravoval a Duch sv. mu vnukal. Mimo evangelia napsal sv. Lukáš také knihu o skutcích apoštolských, totiž práce a utrpení sv. apoštolů a prvních křesťanů. „Všeliké Písmo, od Boha vdechnuté, užitečné jest k učení, k trestání, k nápravě, k cvičení v spravedlnosti, aby dokonalý byl člověk boží ku všelikému skutku dobrému způsobný. Tak psal sv. Pavel (II. Timot. 3, 16, 17.) Nuže budme horliví, pozorní a věřící čtenáři písma svatého, jsou to listy od Boha s nebenám dané, v nichž česta do nebe se vypisuje. „Hleďte pilně v knize Hospodinově a čtěte.“ (Isai 34, 16.) Blahoslavení, kteří skoumají svědectví Hospodinovo a celým srdcem hledají ho.“ (Žlm. 118, 2.).

4. Po smrti sv. Pavla hlásal sv. Lukáš sám víru Kristovu v rozličných krajinách a zpečetil ji také krví svou. Blahoslavení jsou kteří ho v tom následují, všechny síly své Bohu zasvěcují, slovy i skutky jemu slouží. Slibuje zajisté sám Kristus těm a takovým odměnu tu největší řka: „Slouží-li mi kdo, následuj mne a kdež já jsem, tuť i můj služebník bude. Bude-li mi kdo sloužiti, počtí ho Otec můj.“ (Jan 12, 26.). „Tělesné cvičení malého jest užitku, ale pobožnost ke všemu jest užitečná, majíc izaslibení nynějšího života i budoucího.“ (I. Tim 4, 8.) O.

běť spravedlivého příjemná jest a památky její nezapomene Pán.“ (Sir. 35, 9.)

5. O sv. Lukáši jde podání, že obrazy Krista Pána a Rodičky Boží zhotovil.

My všickni nemalujeme barvami, přece však můžeme býti malíři v myšlení, řečích a skutcích. Malujme obraz Rodičky Boží myslí, totiž myslíme často na ni, na zásluhy její; mluvme rádi o ní a podle příkladu jejího život svůj spravujeme. Ona budiž nám vzorem všech ctností, již následujeme.

Každý křesťan má býti spřádán dle vzoru a obrazu Kristova, aby se zjevně Kristus v něm obrazil; ano i ty jízvy Pána Ježíše nosme se sv. Pavlem na těle svém, křižující je a mrtvice, abychom tím jistěji za ním přijíti mohli. „Slouží-li mi kdo, — praví sám Spasitel, — následuj mne a kdež jsem já, tuf i můj služebník bude.“ (Jan 12, 26.)

LXIV. Na den sv. Voršily (21. října.)

1. Svatá Voršila právem se přirovnává od církve sv. moudrým pannám, ježto vyšly proti ženichovi majíce lampy své ozdobeny a naplněny olejem; proto, když přišel ženich, vešly s ním na svatbu (Mat. 25). Sv. Voršila co moudrá panna vyvolila nejlepšího, nejdokonalějšího ženicha, v jehož jméno byla pokřtěna, v jehož víře byla vycvičena a vychována, jehož učení pevně se držela a ctnosti jeho následovala.

Ženichem všech duší křesťanských jest Kristus Ježíš, jemuž v celém světě není rovno, který jsa od věčnosti pravý Bůh má do sebe všeliké dokonalosti a stal se člověkem, aby nás od hříchu vykoupil a spasil. I ty duše křesťanská budiž věrnou nevěstou Vykupitele svého. Tys mu na křtu svatém slíbila lásku, kterouž požadoval od tebe za život věčný, ježť jsi od něho žádala. Miluj jej nade všechno a k vůli němu miluj i bližního svého jako sebesamého. Tys jemu i věrnost slíbila. — Dábla, pýchy, skutků temností jsi se odřekla; jeho ale, jenž jest cesta, pravda a život i světlo, jeho samého přidržeti se, bylo při křtu sv. vůli tvou nezvratnou. Polož ruku na srdce a ptej se dnes: Zda-li pak jest posud duše má věrnou a milující nevěstou Kristovou? Zda-li ženichu svému vždy více a více zalíbí se snaží věrným plněním svých slibů a horlivým konáním svých povinností? Zda-li se chrání bedlivě všeho, čím by se mu znelíbila? Zda-li se střeží všelikých poklesků a hříchů a následuje příklad jeho ctnostného života; zvláště je-li posud čistotná, pokorná

a poslušna rozkazů jeho? Zrušila-li duše tvá některý slib svůj — pro Bůh! — slzami litosti smývej s kajícím Davidem hříchy svých, s marnotratným synem vyznej se: „Zhřešil jsem proti Bohu i nebi“ a seč síly tvé stačí, naplňuj lampy života tvého vždy olejem dobrých skutků, abys Pánu a ženichu svému byla příjemnou a lásky jeho hodnou nevěstou.

2. Mimo slibu na křtu svatém učiněného skládají věřící během života svého zvláštní sliby Pánu Bohu svému. Takovito slib věrně splň. Napomenutí přísné čti v písmě svatém v knize Kazatel (5, 3. 4.): „Slíbil-lis co Bohu, neprodlevej to splniti; nelíbí se jemu nevěrné a bláznivé slibování. Mnohem lépe jest neslibovati, než po slibu, co připověděno, nesplniti.“

Svatá Voršila učinila s družkami svými slib: neporušenou zachovati čistotu panen-skou a pro Krista obětovati život svůj. Slib ten slavně splnila a zpečetila krví svou. Dle příkladu jejího slibují mnohé panny z lásky ku Kristu zemřítí světu, odřeknouti se pozemských statků a všech rozkoší a podrobiti vůli svou vůli cizí — zasnubují se takřka s Kristem. Snažte se všemožně, abyste slib svůj věrně, upřímně a rády plnily. Cíl váš je — křesťanská dokonalost; k ní statně krácejte. Cesta není ovšem snadná, však nelekejte se. Bůh řídí kroky vaše milostí svou. Ovšem na vás jest, abyste si nekladly samy v cestu překážky; což by se dalo lehkovážností, nestálostí, nedbalostí, duchovníleností. Nestůjte, nezdržujte se na cestě dokonalosti; neohlízejte se nazpět po tom, co jste ve světě opustily, „nebo žádný, kdo by vztáhnal ruku svou k pluhu ohlédal by se nazpět, není působný ke království božímu.“ (Luk. 9.)

Také nehleďte nazpět, jaký kus cesty jste již v dokonalosti života urazily, ale stále ku předu krácejte dle slov sv. Pavla: „Nemám za to, že bych dosáhl; ale to za jedno činím: na ty věci, které jsou za mnou, zapomínám, k těm, které jsou přede mnou, úsilně chvátám — k cíli běžím“ (Filip 3.). Mějte pevný úmysl, že nechcete nejmenšího poklesku se dopustiti zúmýslně, co by se nesnášelo s dokonalostí křesťanskou. Dejte dobrý pozor na hlas svědomí svého, ježto jest vnukání milosti Boží. Bďte nad srdcem svým, „bďte a modlete se.“ Posilňujte se v důvěře v Boha, On vám podá mocnou ruku svou a zahojí rány vaše.

Tak po cestě křesťanské dokonalosti, kterou jste s radostí nastoupily, — s pomocí Boží dojdete cíle — království nebe-

ského. K tomu konečně žádejte za přímlovu, vzor a příklad váš — sv. pannu Voršilu.

LXV. Na den sv. ap. Šimona a Judy. (28 října.)

1. Sv. Šimon, Galilejský nazván, provázel jako ostatní apoštolové P. Ježíše stále a byl ode dne povolání svého svědkem očitým všech řečí a skutků jeho. V Persii se sv. Judou palmu mučnickou obdržel, byv rozřezán pilou.

Sv. Juda, příbuzný P. Ježíše, dle obvyčeje židovského též bratr Páně nazván, dostal příjmi Thadeáš neb Lebbeus, umřel se sv. Šimonem smrtí mučnickou; bylať mu srazena hlava sekerou.

Ejhle! mnoho tito dva apoštolové pro P. Ježíše konali a trpěli! — A my — jak málo chceme pro něj činiti a trpěti, proto že zřídka si připomínáme slova Páně: „Kdybyste byli ze světa, miloval by svět co jeho jest; ale že nejste ze světa, nýbrž já ze světa vyvolil jsem vás, proto vás svět nenávidí. Není služebník větší, nežli Pán jeho. Jestliže se mně protivili, i vám se protiviti budou.“ Ó šťastná světa nenávisť, ježto nám opatřuje lásku Boží! Proto napomíná sv. Pavel: „Nepřipodobňujte se tomuto světu.“ (Řím. 12, 2.) A sv. Jan píše: Nemilujte světa. . . Svět pomítí i žádost jeho, ale kdo činí vůli boží, zůstává na věky (I. Jan 2, 15, 17).

2. Svatý apoštol Šimon obdržel příjmi Zelotes, t. j. horlitel, a chvalné to jméno úplně si zasloužil. Z horlivosti šel do Afriky a do Persie, všude národy obrátiti a duše Kristu získati se snaže. — My kdybychom měli jen skrovnou částku té horlivosti, zajisté bychom nebyli tak neteční a vlažní křesťané; ale každé příležitosti bychom se chápali k rozmnožení cti a slávy Boží, ku svému i bližních spasení. A proč není u nás té horlivosti? Proto že se nám lásky nedostává. Lásky horlí. — „Milujícímu není těžší pokuty nad život nejvyššího dobra strádající“, praví sv. František Xaverský. — Ó kéžbychom horlili dle příkladu Eliášova pro Hospodina, Boha zástupů, dle příkladu Jehu, Judity a Davida krále, bratří Makkabejských, nebo zvlášť za našich dob usiluje duch času svrhnouti vládu Hospodinovu a postaviti na trůn — modly nového pohanstva.

3. Sv. Juda Tadeáš byl syn Kleofášův jenž byl bratr sv. Josefa — ze sestry nejblahoslavenější P nny Marie. Vznešené to a milé přátelstvo! Sv. Thadeáš opustil vše a šel za Kristem, v jehož službě pracoval,

za něhož život obětoval. Za to však hojně odměny došel; — stokrát více vzal a život věčný obdržel.

Následujeme jeho příklad: opustme alespoň co nás k hříchu svádí, neb samo jest hříšné. Kdo se odřekl světa, povýšen jest nadevšecka jeho důstojenství a království. Svět ovšem slibuje, — slibuje mnoho, ale málo splní, buď že se později jinak rozmyslí aneb že splniti ani nemůže, co slíbil. Bůh také slibuje, a co všemohoucí nejvyšší dobrotitivý a věrný splní vše, co slíbil.

Nuže, komu uvěříš? Buď moudrým! Uč se ze zkušenosti! Svět tě vede rozkošnou zahradou do pouště nekonečné; Bůh pak krátkou pouští do ráje věčného. Opakuj si často začátek knihy Kazatelské (1, 2.): „Marnost nad marností a všechno marnost.“

4. Juda Tadeáš a Juda Iskariotský čili Jidáš — oba apoštolé — jsou jmenovci, však velmi sobě nepodobní. Onen vydal Ježíše na smrt ohavnou zradou; tento pak sám se vydal největším mukám za Krista.

Tak to bývá dosud mezi křesťany. Jedni zapírají, druzí vyznávají Krista, jedni ho křížují svými hříchy a ohavnostmi, jiní — dávají se proň křížovati a sami se křížují, mrtvíce tělo své a přemáhající své žádosti.

S kterým Judou chceme jítí, s apoštolem zrádcem nebo s mučnickem? Mějme jméno sv. Judy Tadeáše v počtě tím spůsobem, že chrániti se budeme, abychom se nepodobali zrádci Jidášovi a neplatilo o nás hrozné slovo Ježíšovo: „Běda člověku tomu, skrze něhož Syn člověka zrazen bude; dobré by bylo jemu, by se byl nenarodil člověk ten“ (Mat. 26, 24); nýbrž bychom slyšeli z úst Kristových: „Vy jste, jenž jste se mnou v mých pokušeních setrvali a já vám působuji, abyste jedli a pili za stolem mým v království mém.“ (Luk. 22, 18. 29. 30.).

„Nechce nám přšet!“

Řeč duchovní v čas sucha.

„Pozdvihuji oči svých k horám, odkudž mi přijde pomoc. Pomoc má jest od Hospodina, kterýž učinil nebe i zemi.“ (Žalm 120, 1. 2.). — Tak volal Žalmista Páně, a s ním a po něm tak volával i lid Israelský, kdykoliv stísněn strastmi a nehodami k svato-stánku Božímu oči, ruce i srdce své obracel, aby sobě pomoc od Hospodina Boha svého vyžádal. — Podobně i my v těchto dnech, ano po delší již dobu pozdvihujeme oči svých k výsostem, ouzkostně pohlízejíce na oblohu nebeskou, odkudž čekáme pomoc — vláhu přezádoucí, dešť převelmi potře-

bný. Sucho veliké vládne oborem vzdušným; prameny pozbývají vody, studnice a potoky vysychají, rosa přestala padati, smě v lúno země zaseté nemá vláhy, aby klíčilo, a to, co zrostlo, hyne, protože kořinky jeho nena-
lezají výživy; vyprahlá a suchými větry vy-
smahlá země puká a trhá se, jakoby otví-
rala ústa svá žízňavá po žádoucím dešti. —
„Nechce nám pršet“ — tak slyším volati z
mnohých stran.

Kdykoliv slova: „nechce nám pršet!“
slyším, vždy mi při tom napadá co odpověď
myšlenka tato: Nechce-li pršet, pak ne-
zbývá nám nic jiného, leč buď *poručiti* neb
prositi.

Poručiti, aby přšelo? — kterak může
taková pošetilá myšlenka v hlavě rozumného
člověka se zlíhnouti? — tak asi pomyslí
sobě mnohý z vás. Avšak nedivte se tomu,
že mi cosi takového na mysl přichází, děje
se to zcela přirozeným způsobem. Ohlízám-li
se vůkol po světě a pozoruji-li chování a
počinání si přemnohých lidí, shledávám, že,
ač bída a strasti rozličné valně se rozmno-
žily, přec v celku svět značně zpyšněl.

Jako první rodičové svedeni lákavou
sice ale lichou příповědí pekelného ducha,
zatoužili po falešné svobodě či nevázano-
sti, zatoužili po tom, aby zbaveni byli vši
podřízenosti, která se jim po slovu pokuši-
tele zdála býti otroctvím, a chtěli býti jak
říkáme sami svými pány, nižádné autoritě,
ani Bohu Tvůrci svému podřízenými, chtěli
býti „jako bohové“, jedině svým rozumem
se spravující: podobně počínají si i přemnozí
lidé za našich dob, nedbajíce nic výstrahy,
kteráž jim dána jest v smutném pádu a
osudu prvních rodičů, ano odvažují se a
jdou ještě dále. — Svedeni nevěreckými
slovy, spisy a činy podlých vyslanců onoho
pravšůdce, domáhají se svobody, avšak ne
takové, jakouž nabízel lidstvu Kristus Pán,
a o nížto velmi krásně v listech svých psal
sv. apoštol Pavel, nýbrž žádají si bezúzdné
nevázanosti. „Pryč s otroctvím!“ volají: míní
tím ale všelikou podřízenost pod moc jiných.
A následkem této zaslepenosti staví si pak
mnohý nezdárný syn hlavu proti otci svému,
a mnohý služebník protiví se hospodáři své-
mu, a mnohý ve stavu svém podřízený zlo-
volně přestupuje i spravedlivé rozkazy vrch-
nosti své.

V největší však míře jeví se pýcha a
nadutost myslí lidské u věcech sv. nábo-
ženství. Veliký jest počet těch křesťanů, kteří
ač v církvi zrozeni a od ní vychováni jsou,
a posud katolíky se nazývají, přece se do-
mnívají, že jim církve ani u věcech víry,

ani u věcech mravů nemá co předpisovati.
Mají za to, že jim církve ani víry třeba není,
a tudíž věří a zachovávají jen to, co sami
chtějí, věří jen samým sobě a jednají dle
rozumu svého. A ký div? ve spisech pro
vzdělání (?) „lidu“ ustanovených hledí se
čtenářům, kteří pravdu od lži rozeznati s to
nejsou, namluviti, jak prý se v tom či onom
„nejučenější lidé, nejdůvtipnější soudcové,
jak se neomylná církev i s papežem, ba celé
lidstvo po mnoho století mýliti může!“ a pro-
tož aby nevěřili nadále slepě něčemu proto,
„poněvadž to ten neb onen praví, píše, ká-
že,“ nýbrž aby každý toho se přidržel, „co
vlastním rozumem za nejlepší uzná.“

Řeč taková je sice nesmyslná; neboť,
mohou-li se i nejučenější lidé po mnohá sto-
letí mýliti, tím méně smí neučený jednotli-
vec rozum svůj za spolehlivého soudce po-
važovati: avšak lidem nezrokrocených vášní a
hrdé mysli to lichotí, a oni pak domnívajíce
se skutečně, že všemu náležitě rozumí, ne-
chtějí ani rozum svůj, ani vůli svou výro-
kům a rozkazům jiného podrobiti. A v této
hrdosti své jdou přemnozí tak daleko, že
jim ani sám Bůh nemá co poroučeti, pohr-
dají slovem Jeho, nedbají přikázání Jeho,
či jinými slovy: Bohu se rovnají, sami sebe
za bohy t. j. za bytosti od žádné vyšší moci
nezávislé, a žádné vyšší bytosti odpovědné
považující. Nuže tedy, vy vysokomyslní bo-
hové tohoto světa, poručte v tomto nyněj-
ším suchu, aby přšelo a to hojně a úrodně.
Vždyť se říká, že *člověk je pánem přírody*,
kteráž jej musí plodinami svými živiti, a
rozličné kovy a užitečné věci z útrob svých
vydávati; vždyť honosí se tím člověk, že
sloužití mu musí živočichové země, i samy
mohutné síly přírodní, ano že dovede spou-
tati a neškodnými učiniti i blesky nebeské:
nuže tedy vy pánové přírody poručte této
přírodě, kteráž, jak pravíte, *sama* dešť dává
a všeliké úkazy povětrné ve své moci má,
ať vydá nyní důstatek žádoucí vláhy! Zkus-
tež to! snad uposlechne vás ohloha nebe-
ská, jako druhy uposlechlo slunce (jak čte-
me v písmě) hlasu Josua, když poraziv pa-
tero králův nepřátelských zvolal: „Slunce
proti Gabaon nehýbej se, a měsíc proti ú-
dolí Ajalon!“ — i stálo slunce i měsíc, do-
kudž národ nepomstil se nad nepřátely svými.
(Josue 10, 12. 13.) — Rozkažtež tedy
vy podobně oblakům nebeským, aby ve spů-
sobu úrodného deště spustily se na zemi,
by nám vydala hojný užitek! —

Čtu Vám to na tvářích, m. m. ! že tento
spůsob, domoci se potřebného deště, ne-
uznáváte za prospěšný; poručiti, aby přšelo

že by nám nic nespomohlo. Není-li tedy první prostředek nic platný, nezbyvá nám jiného, než abychom se uchopili druhého, totiž abychom rozpomenuli se na slova Žalmisty Páně: „Pozdvihuji oči svých k horám, odkudž mi přijde pomoc.“ — Odkud? — „Pomoc naše jest od Hospodina, kterýž učinil nebe i zemi.“ — Ano, od Hospodina přichází všeliká pomoc, a tudíž i úrodný, požehnaný dešť. A protož *nechce-li pršet, musíme se modlit*; musíme Boha prositi, aby nám dešť s nebe milostivě udělil. Pravíť sice mnozí lidé, že prý deště od Boha přímo nepřicházejí, nýbrž že jsou pouze úkazem přírodním a tudíž že prý modlitba tu nic neprospívá. Pravda ovšem, že dešť jest úkazem přírodním, podobně jako vítr, bouřka, krupobití a jiné. Jest pravda, že z moře, jezer a jiných vod vystupuje pára, kteráž shromáždivši se v oblaky časem svým co déšť, mlha neb snh na zem padá. Z toho ale nikoliv nevyplyvá, že by Pán Bůh dešť ve své moci neměl. Neboť, kdo stvořil tento svět? či kdo zřídil tuto přírodu a ty rozmanité tvory a úkazy v ní? a kdo to vše zachovává a řídí? Ne-li Bůh sám? — a proto říci: Dešť jest úkazem pouze přírodním, od Boha však nepřichází, byl by holý nesmysl. Vysvětlím to blíže podobenstvím. Celý tento svět můžeme zajisté připodobnit k velikým, umělecky sestaveným hodinám. My říkáme: hodiny jdou, bijou, někdy také: hodiny hrají. Avšak nikdo z nás není tak obmezeného rozumu, aby se domníval, že hodiny samy se udělaly, neb že samy se řídí a natahují. Podobně říci můžeme: příroda činí a působí to a ono; ale pošetilé bylo by mysliti, že se vše to děje samo od sebe, a že tu nevládne a to neřídí ruka všemohoucího Ředitele. Hodiny velké mívají rozličná závaží: jedno táhne stroj ukazovací, druhé stroj bicí. Že hodiny mají stroj bicí, aneb i hrací, proto ještě nemusejí vždy pravidelně bít. Chci-li, mohu bicí závaží vzíti pryč, a hodiny pak jdou ale nebijí. Podobně mohu zastavit i stroj hrací. Také mohu, chci-li, pozdvihnouti v hodinách háček, jenž zadržuje kolečko bicího závaží, a závaží pak s rachotem požene se dolů, a stroj bude bít tak dlouho, dokud jej zase nezastavím. A hodiny mezi tím půjdou stále. — A nyní považ, človče! co ty můžeš učiniti na hodinách, které již sám nezhotovil, to neměl by moci učiniti všemohoucí Tvůrce všehomíra? On nemělby moci, abych tak řekl, z toho velikého světa stroje vzíti někdy to dešťové závaží pryč, aneb opět je spustiti s velikou bouří dle své vlastní

vůle? — Anebo vizte jiné podobenství. Často vidíte uměle sestavený parostroj, kterak parou poháněn po železné dráze ubíhá a tisíce centů nákladu za sebou táhne; a spatřujete též, že pára z něho rozličným způsobem vychází: tu komínem, pak zase otvorem v kotli, jindy zase dole u kol sičic buď ku předu neb na strany vybíhá, a někdy opět s pronikavým pískotem skrze zvláštní nástroj z kotle prudce se žene. My říkáme: parostroj jede, táhne, kouří, pouští páru, jiskry vyhazuje, píská. Kterak se to ale děje, že pára ze stroje jednou tím, po druhé jiným otvorem vychází? jednou s temným hukotem, jindy s pronikavým pískotem? — vímeť to všickni, že všechno to nepůsobí stroj ten sám od sebe, nýbrž řiditel parovozu pouští páru kudy chce, jak totiž za dobré a potřebné uzná. A podobně i Pán Bůh řídí tento svět, a činí v něm co za dobré uzná, a pouští páru pod oblohou nebeskou shromážděnou buď ve způsobu deště, neb rosy, neb bouřky, kdy, kde a jak chce, aneb velí slunci svítiti a větrům vát, jak za dobré uzná.

A protož, jakoby bylo nesmyslné tvrditi, že parostroj sám od sebe jede, táhne, píská a páru vypouští: tak jest to i nesmysl říci, že úkazy přírodní, jako: dešť, vítr, bouřka, jasno atp. pouze od přírody samé pochází, anižby Bůh v tom co působil neb řídil. Bůh, tvůrce přírody, jest také její řiditelem a pánem. On jest to, jenž — jak dí písmo — „*zastírá nebe oblaky, a připravuje zemi dešť, a vyvozuje trávu na horách, a bylinu k službě lidské.*“ (Ž. 146, 8.) On jest to, „*kterýž svlažuje hory deštěm s výsostí svých, aby ouroudou díla jeho nasycena byla země,*“ (Ž. 103, 13.) — „*jenž učinil větrům váhu, a vody zavěsil u míře, i uložil deštům právo, a cestu bouřkám zvučným,*“ (Job 28, 25. 26); — jenž „*všecko, cožkoli chce, činí na nebi, na zemi, v moři i ve všech propastech.*“ (Ž. 134, 6) A protož, přejeme-li si vydatného deště, jehož půda země tak velice potřebuje, nemáme jiného prostředku, leč *prositi* vroucně Boha, aby smíloval se nad námi a seslal nám úrodné vláhy, abychom potřebami vzdejšími dostatečně opatření jsouce království nebeského tím horlivěji vyhledávati mohli. Dějiny národu israelského i církve Kristovy podávají nám nejeden důkaz, kterak prospěšná jest v tomto ohledu modlitba. — V II. století po narození P. válčil císař římský Markus Aurelius za dlouhý čas s národy německými. Nepřátelé vlákali jej i s vojskem jeho jednoho času do údolí, kde

nebylo žádné vody. Pátý den již nastával, co trpěli nedostatkem vody. Bída jejich byla tím větší, anof v údolí onom byli od nepřátel obklíčeni. Volal tedy císař prosebně ku svým bohům a modlám o pomoc, ale nadarmo. Modlitba jeho a všech pohanských vojínů jeho nebyla nic platna. Kázal tedy k sobě přivést vojny křesťanské, kteří zvláštní pluk ve vojstě jeho tvořili, a vyzval je, aby k Bohu svému za dešť se modlili. Ti hned vrhli se na kolena svá a *modlili se k Bohu nejvyššímu*. A hned pak spadl s oblaků na veškeré vojsko římské dešť hustý a ochlazující, na nepřátele pak přišlo krupobití, tak že všickni poznali patrnou pomoc nejmocnějšího Boha. Událost tuto zvěstoval sám zmíněný císař v listu svém k senátu a lidu římskému. — A podobných příkladů nalezáme i v dějinách našeho národa. Tak seslal Bůh zemi české úrodného deště na prosbu sv. Vojtěcha, a vojsku křesťanskému na hoře Hostýně Tatary obklíčenému přispěl na modlitbu jejich a přímluvu Matky Boží výdatným deštěm podobně, jako onomu vojsku římskému. A takt i podnes hotov jest přispěti nám v potřebách našich; avšak *On chce býti prosen*. „*Slyš lidé můj: — praví Hospodin Bůh v žalmu 49. — Bůh tvůj já jsem. — Vyzývej mne v den soužení, a já vytrhnu tě, a ty mne budeš oslavovati*“. — A protož pozvednouce oči svých k nebesům, odkudž jediné pomoc přijíti může, prosme Hospodina za dar úrodného deště, volající se srdcem zkroutěným: „Ač my nejsme hodni, hřešíce den po dni, prositi od Tebe, učin sám pro sebe a dej rosu s nebe, Pane Bože náš!“

V. P—ý.

Pád pýchy.

(Dle biblického předmětu.)

I.

Stříbrorouchá, s jitem narozená,
rei, jak s nebe spadla's, dennice,
rei, jak truchlošatá temnice
pohřbila tě, krásu velebená?

Nad nebeské hvězdy vyvýšená
stůj — jsem řekla — moje stolice:
pokynula Páně pravice —
má, hle, pýcha v peklo ponížena!

Hvězdovlasý kníže, *Lucifere*,
nebe hvězdy tvoje zhasilo,
nebem že jsi směle otrásal:
v peklo s tebou tlupa tvá se běře,

peklo pluky tvoje pohřbilo,
pekla plamen tebe opásal!

II.

Ty, jenž Bohu chtěl se's vrovnat, králi,
řka: „já vstoupím do hvězdnaté výše“
ranil's národy a v bujně pýše
třásal's trány, jež po věky stály!

Slyš, co věčný hlas ti hřímá v dáli,
viz, co *tajná ruka* v stěnu píše:
„Vzejde den na rozchvat mocné říše,
den, by ranám tvým se kati smáli!“

V blátě koruny jsou — co jich koli,
spadla s tránu mrtvola,
drahou vlast že ranil bez litosti.
Podestlání dali jemu moli,
červi příkrov kolem do kola —
nepohřbeny leží klaté kosti!

III.

Zjasni líce, zbědovaná země,
chvěj se slávou, horské jedloví,
plesej, na Libanu cedroví,
setřes popel, jenž kryl tvoje téměř:
zjasni líce, zbědovaná země!

Sáleme, již útrap zabud' jemně,
vstaň a v háv se obleč nachový,
slyš, co hory horám opoví:
„padlo mučitelů našich plémě,“
Sáleme, již útrap zabud' jemně!

Babylon pad' pádem Gomorry,
věže jeho za skryš sově dány,
v rumech jeho hnízdí netvory —
Babylon pad' pádem Gomorry!
Otevři, Sione, zlaté brány,
k slavnému se hotuj průvodu,
míru král se blíží národu:
Otevři, Sione, zlaté brány!

Jos. V. Smělj.

O českých bratřích.

Vypravuje Václav Krupský.

III. *Jich pronásledování*. Pokud čeští bratři jak počtem tak váhou svojí slabí byli, (Bossuet počítá jich při začátku na 2 neb 3 tisíce, pag. 124), odbývali své služby Boží potajmu. Svou zevnější pobožností ale, a haněním kališníků a katolíků vzrostli za několik let na znamenitý počet a odbývali pak veřejně své schůze a pobožnosti. Tuto odtržku nemohli kališníci oželeti a začali,

majíce krále Jiřího z Poděbrad na své straně, jich pronásledovati. Klademe důraz na tuto okolnost, že kališníci, nikoliv pak katolíci, české bratry pronásledovali; neboť, kde jen možno, kroucen bývá dějepis od protivníků našich, tak, aby se jen dokázalo, že církev katolická jinak smýšlející mečem a ohněm pronásleduje, kdežto právě naopak nepřátelé naši, kdekoli mohou, veřejně a tajně církev katolickou hubí. — Sám tento proslavený král Jiří, nechtě míti v zemi trojího náboženství, doléhal, aby se čeští bratři buď s kališníky aneb s katolíky spojili. Totéž bylo přáním českého krále Vladislava a uherského krále Matiaše Korvina, který se po smrti Jiřího Moravy zmocnil a bratry z této země vyhnal. Mnozí se odebrali do země Moldavy, ale po 6 letech se opět navrátili.

Roku 1479 byli čeští bratři od strany kališníků ku konferenci pozváni, a sešli se s těmito v budově vysokých škol Pražských; avšak shromáždění toto nemělo výsledku žádného. (Stránský cap. VI. n. 9).

Roku 1508 nařídil král Vladislav (dle Carpov loc. cit. sect. I. cap. III. §. 4), aby bratři před duchovní a světskou vrchnost předvedeni, k poznání svých bludů přivedeni a pakli by ve své tvrdosíjnosti setrvali, ze země vyhnáni byli. Ale toto pronásledování, jak Elsner ve svém spisu „Verfolgungsgeschichte“ (Berlín 1766, v českém vydání v Žitavě r. 1756) vypravuje (I. hl. 24. §. 6.), jednotě Bratrské mnoho neuškodilo. Nápodobně i král Ludvík vydal přísná nařízení proti českým bratrům. (Mehler pag. 489.)

Téhož času libovali si Čechové ve stálých změnách náboženství, tak sice, že kolik bylo kazatelů v Praze, tolik bylo náboženských stran. Tím povstal nepořádek mezi lidem a mnohá různice. Aby se těmto nepokojům poněkud zabránilo, byli čtyři faráři pražští k rozkazu královského náměstka ze země vypovězeni. Pozůstali duchovní kališnické strany vyvolili sobě k vůli sjednocení Havla Čaheru, faráře v Tejně, za svého přednostu, který byl přívržencem Lutherovým. K žalobě katolíků, kteří, jsouce v menšině, od kališníků mnoho trpěti museli, nařídil král Ludvík, že budoucně jen stranu katolickou a kališnickou v zemi trpěti chce, a tím tedy všechny stoupence Lutheru jakož i české bratry ze země vypovídá. Onen Čahera obrátil tedy své nájezdy proti Lutheru, jež dříve zbožňoval, a začal zuřivě českých bratrů pronásledovati, z kterýchž někteří do vězení uvrženi, žhavým železem pálení, aneb

dokonce upálení byli. Aby těmto mukám ušli, přidali se čeští bratři z větší části ku kališníkům. Ostatní vyčkali nového nařízení králova, kteráž těmto přechvatům konec učinilo. Avšak hned za následujícího krále Ferdinanda I. obnovil týž Čahera opět náboženské různice, opět vychvaloval Lutheru, a opět, když jiný vítr vál, jej haněl, a jak přívržence Lutherovy, tak i české bratry úradům udával, a ze msty také několik katolíků za tajné údy těchto náboženských stran prohlásil. Teprve když Ferdinand, přišed do Prahy a vyhnav Čaheru, náboženský pokoj zjednal, přestalo toto krvavé pronásledování bratrů. (Pelzel, Geschichte der Böhmen pag. 380. 425.) V pronásledování za těchto králů přišli o život spálením: šest rolníků z vesnice Oujezda na Plzensku; Martin Tábořský, farář v Roudnici se svým kaplanem; jakýsi Ondřej Polívka roku 1511. Vinou Čahery byli utraceni: Jiří Lopatský, Mikoláš se svou ženou Klárou r. 1526, Martha Poříčková r. 1527 ajistý pasíř r. 1528 (Sekstetter pag. 318. Elsner, Martyrologium Bohem. cap. 30. 32.)

Poněvadž, jak jsme již pravili, roku 1532 čeští bratři svého mistra Husa opustili a učení Lutherovo přijali, nesmějí se následující pronásledování na účet českých bratrů, nýbrž českých Lutheránů neb kalvínů psáti. Po roku 1532 nezůstala z českých bratrů husitských leč kostra protestantská, „monumenta ambulantia“ umrlého husitismu. Když r. 1576 shovívavý císař a král Maximilian II. umřel, nastoupil vládu syn jeho Rudolf, a ihned vydal nové a obnovil staré příkazy proti Pikardům neb českým bratrům roku 1584 a 1602, anižby jim však tím mnoho uškodil. Tak stály jejich věci až do roku 1608, kdežto se nekatolické stavy v Čechách s bratrem Rudolfa, Matiašem, spojili a hrozivě proti onomu vystoupili, žádajíce, pakli králem českým zůstati chce, úplnou svobodu v náboženském vyznání; ano když se Matiaš s Rudolfem porovnal a od Prahy odtáhl, spojili se stavové tito se Slezskými, kteří také po svobodě náboženské toužili, a najímali veřejně vojska v takové síle, že domácí válka již před dveřmi byla. (Pelzel pag. 511.) Kteráž aby se předešlo, povolil Rudolf nekatolickým stavům v Čechách tak zvaný „majestátní list“, v němž povoluje se Čechům „vyznání české“, kteréž již roku 1575 císaři Maximilianu ku potvrzení bylo podáno a kteréž od starých kališníků, pak Lutheránů, Kalvínů a českých bratrů spravováno a podepsáno bylo, a mimo to ještě

jiné výhody. Totéž povolil také Slezanům. Tímto způsobem dosáhli čeští bratři svobody náboženské, — avšak jen na krátko.

Nechceme nyní vypisovati vzpouru českých stavů nekatolických proti králi Matiaši († 1619) a jeho nástupci Ferdinando-vi II., při kteréž se také bratři zúčastnili. Skončila, jak známo, porážkou na Bílé hoře (8. listopadu 1620), po kteréž císař si umínil, českou zemi ode všech nekatolíků, kteří jí pokoje popřítí nechtěli, vyčistiti. Všichni kazatelové nekatolických stran museli r. 1621 a 1624 českou zemi opustiti, a který nekatolík k víře otců svých, (tou byla víra katolická, a nikoliv, jak ji Kovář pag. 93 jmenuje, protestantská,) se navrátili nechtěl, mohl se do ciziny odebrati. Co tuto Ferdinand nařídil a konal, nařídili a konali též jiní vládcové, k. př. v Dánsku, v Anglicku, ve Švédsku a v jiných zemích, anižby se jim to od našich dějepisců vytýkalo. Tím byli čeští bratři přinuceni vystěhovati se do jiných zemí, a ti, kteří se k tomu odhodlati nemohli, přestoupiti ku katolické víře. Pruská a polská země přijala největší díl těchto vystěhovalců, kteří za nedlouhý čas v moři ptoletanismu utonuli, tak že jejich biskup, proslavený Amos Komenius dle vyznání Kranze (Alte Brüdergesch. 4. Absch. §. 50) sám doznal, že již za jeho času († 15. listopadu 1671) jen malé zbytky českých bratří pozůstaly. (Confer Zoubek pag. 67. 2.) Pozůstali bratři v české zemi přijali pak buď jen na oko neb opravdově katolickou víru, a byli tak buď pokrytci, kteří své děti v největší nevědomosti náboženské (Kranz, loco citato) vychovávali, aneb se později dobrými katolíky stali. Když pak roku 1784 císař Josef II. ve svých zemích „toleranční patent“ vydal, přihlásilo se sice mnoho tajných protestantů, ale ani jediný z českých bratří v naší zemi k augsburskému neb helvetskému vyznání. Jest to tedy jen prázdné honosení se s pouhým jménem, pakli se ještě roku 1857, jak mi jeden kněz a dobrý přítel vypravoval, jakýsi člověk v okolí Turnovském za „starého českého bratra“ vydával. Nebylať jednota českých bratří oným štípením, které Otec nebeský vštípl (Jan XV. 2) a proto musela za krátko zahynouti. (Pokrač.)

Před obrazem Bohorodičky.

Obrazek od Karla Matějky.

(Dokončení.)

Naším rozmluvám brzy přibyl nový předmet, který jim dal jiný směr. Noviny ozna-

movaly, že zavítá do našeho města proslavená zpěvačka. Četli jsme již dříve o ní, nazývala se krásným zjevem, psalo se o ní s nadšením. My nemohli se dočkati jejího příchodu a závodili již napřed o její přízeň. Hádalo se, koho si vyvolí, jakoby ubohá dívka musela mítí tolik srdcí, kolik míst propuťuje. Nenapadlo nám ani, že takovými domněnkami snižujeme v ní důstojnost ženy.

Konečně jsme se dočkali. První výstup byl ohlášén a z našeho kruhu nikdo nechýbél. Umělkyni uvítali jsme potleskem a po nás hlučně tleskali ostatní. Stáli jsme pohromadě a naší straně dostalo se za to lahodného pohledu a usmání. I snažili jsme se, abychom i po představení obrátili k sobě její pozornost, a podařilo se nám to. Lichotily jí naše chvály a nezamítala naší společností. Mně zdávalo se, že mi dává přednost před ostatními, zdání se potvrzovalo a já stal se jejím rekem v našem městě. Byl jsem na to hrdým, povznášeloť mne to u soudruhů. Nehledal jsem její lásky, srdce mne k ní netáhlo, ale chtěl jsem býti vítězem.

Přiblížil se slavnostní den umělkyně, hrálo se v její prospěch, a já se soudruhy vymýšlel, kterak bychom ji překvapili. Něžné i bohaté dárky čekaly na ni, připravovaly se věnce, skládaly básně, my ji chtěli provoditi do divadla a oslaviti odchod její po ukončení. Doma jsem neměl stání, chvátal jsem od soudruha k soudruhu, vše pilně obstarávaje.

Matka smutně na mne pohlížela, — a já nezpomněl, že dnes je také její den, že ona slaví dnes svůj svátek, své jmenoviny. První to byl v celém životě den, kde opomenul jsem jí práti a kde ani na paměť mi nepřišly ty sladké chvíle, které jsem u ní trávil. První to byl den pro matku, jejíž osamělá slzami uvítala a její počítala mezi nejsmutnější v celém životě.

Jindy nemohl jsem se ho dočkati. Lehaje opakoval jsem si, co jí zítra řeknu a záhy již probouzel jsem se a ustrojen blažené k ní chvátal, bych jí to své mladé, upřímné srdce otevřel. Slzívali jsme oba, slzívali radostí, vinuli se k sobě, spolu pak modlili jsme se na otcově hrobě, spolu šli do kostela a tam vysílali vzájemné prosby, syn za matku a matka za svého jedináčka. Navštívili jsme i milý obraz v chodbách špitálu, dleli tam dlouho a šťastni vraceli se domů, bychom si nových a nových připravovali radosti.

Ach, jak dnes jináče! Já ani o pole-

dnách doma se neobjevil, tak příliš zaměstnávala mne slavnost v divadle. Sotva na večer přikvapil jsem domů, bych se pěkněji oblekl a rychle přichystal zase k odchodu.

Matka opět mlčela. Já neuměl či nechtěl čísti v té její bledé tváři, na níž druhdy vidíval jsem každé její přání. Konečně se přemohla a vzala mne za ruku. Slzy jí vyhrkly z očí a chvějícím se hlasem pravila: „Dnes jsou moje jmenoviny. Pamatuješ se, jak jsme je spolu trávili? — Zůstaň, hled! Já tě prosím, zůstaň se mnou doma aspoň tento večer o mém svátku!“

Jak jsem se zarazil! Matka držela ruku mou, cítil jsem, jak na ni spadla i horká slza a já bál se okem v tvář její pohlednouti. Srdce mi mocně tlouklo, minulé blahé dny rozvinuly se přede mnou, — avšak jen na chvíli, ta něžná kvítka jarní zvadla, pohynula mrazivým větrem.

Já rozhodoval na mysli mezi matkou a zpěvačkou a tato již stála nad onou, matka musela ustoupiti.

Odvážil jsem se žádati: „Jen dnes, dnes jen budu vzdálen od tebe, nemohu jinak.“

„Tedy opravdu mne opustíš?“ zněla slova matčina.

„Musím, matičko!“ řekl jsem, ale krev hnala se mi do obličeje a ruka má vypadla z ruky drahé matky, která mne tolik milovala. A matka již ani nepovzdychla, ani slzy neuronila, ale vím, že jí srdce bolestí div nepukalo.

Klesla na pohovku a já ocítil se na ulici.

Matko, kdo zná lásku tvou a kdo popíše bolest nad zklamanou nadějí? Avšak matka naděje nepozbývá; víť dobře, že je na nebi Otec nás všech, že je tam Rodička svatá, která nikoho prosícího neoslyší a matka je o tom přesvědčena, že jí nebe vrátí jejího syna.

Klekla na klekátko před náš obraz a vroucí modlitba vznášela se k nebesům, za blaho, za duši jedináčka. „Ó rodičko Boží, volala, smiluj se nade mnou a dej mi opět dítě mé. Dítě mé hyne, syn můj tělem zdrav umírá v hříchu a moje ruka slabá a srdce mé nemohlo mu pomoci. O vyslyš Ty prosby mé, prosby matky a vrať, ó vrať mi dítě moje!“ —

Smutno bylo i mně. Svědomí se probudilo, vyčítalo, káralo a napomínalo. Těšil jsem se na dnešek tolik a nyní bál jsem se ho a rád bych byl, kdyby možno bylo, daleko před ním uprchl. Do divadla bylo příliš záhy a já bloudil ulicemi, jako bych hledal kouteček, v němž se ukryl poklid můj.

A já našel místo takové. Před očima objevil se mi chrám Paně, věž jeho vypínala se k nebi a zvony na ní rozzvučely se a zahlaholily do šírého okolí, hlasem vážným a posvátným hlásající mír dobrým a hříšníky volající do chrámu, by zdeskládali viny své. Neznámý cit zmocnil se i mne. Táhlo mne to blíže. Opanoval jsem své myšlenky a ohlížel se, kde se nacházím. Jak jsem byl překvapen! Byl to chrám špitálský a vedle něho kynuly chodby, útulek mého mládí.

Vstoupil jsem do nich opět po dlouhém čase a dnes více než jindy pohnulo a dojalo mne to hrobové ticho. Vše skrývalo se v pološeru. Oko sotva rozeznávalo sochy a obrazy svatých na stěnách, které se zdály nyní mohutnější a ještě velebnější. Kříž prostřed chodeb jakoby prostíral ramena svá po celé jejich prostore a temeno jeho až v klenbách se tratilo.

S hlubokou bází jsem tu dnes postupoval a stanul před oltářem, který jsem druhdy svým nazýval a jež zdobil zázračný obraz Rodičky Boží s dětátkem. Lampa vrhala své rudé světlo na ty milé, usmívavé tváře a já zahleděl se na ně a tisícové myšlenky budily se v srdci. Zpomněl jsem na ubohou matičku, viděl ji před sebou, slyšel její hlas a ty slzy, které já jí z oka vynutil, ty pálily mne nyní a nevýslovnou bolestí naplňovaly. Jak blažen býval jsem u ní, jak rád modlival se s ní a naslouchával upjatě vypravování jejímu o svaté rodině, jak miloval ji ve své nevinnosti a sliboval, že budu hodným, dobrým dítětem. A nyní jak jsem rozerván, jak nešťasten! Blahé chvíle prchly, věk jinošský, ten krásný věk, můj života, — je zaplašil. Zmizely, uletěly sladké ty okamžiky, jako milé ptáče s milou písní, vyhledávajíc krajinu teplejší a zbyla jen zima mrazivá.

Já se zachvěl a nevěda ani o tom, klesl na kolena, sepiat ruce a po delším čase zaleskla se opět slza v mém oku, jež upíral jsem na Matku Boží, na dětátko její, prose je a vyzýváje o smilování a odpustění. A oknem na chodbách proniklo světlo měsíce, ozářilo obraz Bohorodičky a padalo na mne a mně zdálo se, že třpytí se leskem čarovným v té mé slze. Já pocítil jeho teplo, bylo mi to požehnáním nebes: srdce počalo se rozehrívati a zde před Pannou svatou činil jsem nové sliby, nová předsevzetí. Klečel jsem dlouho, chvíle ubíhaly, nevěděl jsem o tom, pro mne nebylo času v svatém zanícení.

Konečně jsem vstal. Za mnou zara-

chotily klíče a s věže chrámové doznívala devátá hodina. Do divadla bylo arci již pozdě v já teprv nyní zpomněl jsem, to že bylo dnes mým cílem. Nemrzelo mne to pranic, že jsem divadlo zameškal, nýbrž uvolnilo se mi, cítil jsem, že to jest první, ovšem malé zadostučinění. Spěchal jsem k matce. Zdaleka již prokmitalo záslonami světlo z jejího pokoje. Bděla ubohá dlučná modlitbách a oko plně bolo laskavě mne užívalo. A já padl do náručí překvapené matky a povídal té drahé duši vše, co se mnou se dnes událo, i potěšili jsme se spolu a pomodlili, společně děkující nebi za nový, šťastný život.

Ještě jsme zasvětili matčin svátek a blažená matička přiznala se, že dnes byl nejšťastnější den v celém jejím životě. Podobných blažených dnů zažili jsme spolu více a dejž Bůh, aby jich byla ještě hojná řada!

D O P I S Y.

Od Opočna v říjnu 1872.

(Dřevěný farní kostel.)

Zvláštnost, jakáz v Čechách již sotva jest, najdeš v obci Slavonově, vikariatu Opočenského, diecése Kralohradecké, totiž farní chrám Páně úplně dřevěný. Když poprvé jsem jej spatřil, podivný na mne učinily dojem černé ty trámy, mezi nimiž bílé pruhy malty, střecha šindelová, lomenice v průčelí prkenná, okna malá jako u lidských příbytků, stranou zvonice ovšem též od základu ze dřeva. Vnitřek vypadá poněkud lépe, stěny tu jsou veskrz obíleny a pomalovány, neptejte se ale, jakým způsobem. — Jest to sice stará památka, než radno by bylo přece již k vůli nebezpečí ohně vystavěti chrám z kamene. Máť značné zádušní jmění a kooperator polovici platu svého dostává ze záduší. Než posud se k nové stavbě nikdo neodhodlal, kdož k tomu právo a povinnost má. Vypravovali mně, že p. biskup, odbyvaje tu v letech padesátých visitaci, se vyjádřil: „Až přijdu příště, jistě vstoupím již do chrámu kamenného.“ A hle! přišel opět r. 1864 a chrám dřevěný stál posud a stojí i nyní a bude státi i na dále, pakli krutý živel ohně se o novou stavbu nepostará. K.

Od Metuje 12. října 1872.

(II. dopis. Jan z Pernštejna obnovitel N. Města nad Metují.)

Páni z Pernštejna náleželi mezi nejslavnější rody vlasti naší a vládli mimo Pardubice, hlavní své sídlo, mnohými statky v Čechách i na Moravě. Pan Vojtěch z Pern-

štejna, kterýž byl nejvyšším hofmistrem království českého, zemřel r. 1534; dědicem a nástupcem jeho byl bratr Jan z Pernštejna. Týž stal se obnovitelem a druhým vzdělatelem Nového Města; neboť když měšťané příbytky své po ohni obnovovati a z kamene stavěti počínali, onť nákladem svým předky domů s podsíněmi a štíty v souměrnosti do čtverhranu pravidelného vyzdvihnouti dal tak, jak se podnes větším dílem spatřují a poznati lze dle římsy cihlové, běžící v rovné čáře po všechny domy. Původně stály domy poněkud po různu a mezi domy nalezaly se leckdes uličky, čehož důkazem jsou sklepy na náměstí, v novějších časech zasypané, zejména na prostranství před zámkem. Od něho obnoven byl chrám Páně sv. Trojice též vyhořelý a prodloužen o dolejší část, na níž děkanství stojí; onť i věž kostelní vystavěti dal, jakož i za něho zvony a křtitelnice pořízeny. Od něho pochází též bašta k opevnění města a zámku v příkopu vyzdvižená. Zpodní díl této bašty (nynější panské sýpky) zachoval se podnes, hořejší pochází ze století 17. Tak i vystavěti dal vrchní díl brány krajské.

Poněvadž měšťané nedostatek v rolích k živnostem svým měli, — neboť původně toliko obec Bořetínská měšťanům postoupena byla, totiž role od města k Vrchovinám a potom r. 1518 statek jeden ve vsi Studénkách s rolemi, lukami a lesy přikoupili — povolil p. Jan z Pernštejna obci N. Městské, aby směla zakoupiti ves, Bradle řečenou, sestávající z tří dvorů kmetských neb statků, kteréž živnosti také zakoupila za 435 kop gr. míšenských a potom role po kusích měšťanům rozprodala. R. pak 1540 sám p. Jan z Pernštejna rozprodal měšťanům role na Popluží, slušící někdy k dvoru Krčínskému, později Novému Městu, mimo to roli v Záhoří (nad lomem od zářečí Krčínského až k nynější silnici), kterouž byl získal od souseda Krčínského a ku dvoru svému přidělil. V letech pozdějších pomínila též ves Ždár, když pozemky její k obci zakoupeny a po kusech mezi sousedy rozprodány byly.

Mimo to daroval p. Jan z Pernštejna obci N. Městské 17 vinic nad Klopotovem a lesy mezi Ždarem a Bradlemi i postoupil též mlýn s jedním kolem ku mletí sladu.

Týž pán z lásky k trpícímu bližnímu a jak sám praví v listu nadačním: „rozvažující my při sobě, že žádný skutek milosrdný u Boha bez odplaty není“ — daroval k špitálu městskému na dlouhém (krajském) předměstí z důchodů panských ročně 5 kop

gr. češ. na časy budoucí, vyjímaje to, by při témž špitále 6 chudých stravou a jinak opatřeno bylo.

O tomto pánu připomenouti dlužno, že když město jeho Pardubice r. 1538 celé vyhořelo, onť nákladem svým domy i kostel znovu vystavěti dal, jak se podnes spatřují.

Veliký tento dobrodinec města, jehož jméno v dobré památce zůstává, prodal panství N. Městské r. 1547 p. Wolfovi Krajířovi z Krajku, nejvyššímu purkrabí království Českého. Páni z Pernštejna užívali v znaku svém hlavu zubra s kruhem v ústech, jak viděti na křtitelnici. P. Wolf Krajíř jen na krátko byl v držení panství tohoto, neboť již r. 1548 prodal jej. Wolfovi ze Šternberka. Páni Šternberští byli Hmenci ze starého rodu v knížectví Štýrském, majíce ve znaku kotvici. M.

Z Písečné, na sv. Františka Seraf. 1872.
(Vyzdobení 4 soch a svěcení 4 křížů).

Vloni a letos mi připravily milé ovčičky mé nejedno duchovní potěšení, na svědectví, že posud mezi nimi nezavál vítr liberálnosti. Nejprvé vyzdobiti daly 4 sochy, z nichž dvě vloni posvěceny byly, o jichžto posvěcení jsem vloni v těchto listech psal. Z těchto čtyř soch velepamátná jest socha „Božího Syna“ na Žampachu r. 1758 od Jesuitů, jenž od r. 1532 až do r. 1773 zde pány byli, založená. Tato socha byla okolo r. 1820 od jakéhosi líhovinou napuštěného opilce tak poškozena, že levou ruku měla po rameno uraženou a pravou bez prstů. V tomto svém zohavení stála až do letošního r., až Žampašský rolník Josef Vondra se jí ujal, a nejen náležitě opravit, ale i vyzdobiti dal, tak že nyní ukázalo se, jak pěknou to sochu máme. Dne 11. srpna, v neděli dvanáctou po sv. Duchu sem vedlo se processí nad míru četné. K zvýšení jeho slávy přispělo valné processí ze sousední kollatury Hnátnické se svým knězem a hudbou. Na kazatelně, schválně připravené, vyslovil jsem po historickém vyprávění o této soše, svou radost nad nevšedním shromážděním zvlášť proto, že jsme zde opět v jednotu víry shromážděni tak, jako když založena byla tato socha, kdy jsme jeden ovčinec Písečenský tvořili, kde Hnátnice k faře v Písečné patřivala, až nyní od r. 1787 svou vlastní duchovní správou má. — Na to jsem mluvil, že tato socha postavena jest, a by okolo jdoucí věřili, že Pán Ježíš Kristus jest Syn Boží, a aby věřice život měli ve jmenu Jeho dle slov sv. Jana 20, 31. Socha stála ve 3 vkusně vzdělaných branách slavnostních. Při tom posvětil se

zde obraz nejsv. Trojice, který Žampašský hospodský pro svou kamennou sochu na svém pozemku znova malovati dal.

Po vykonané pobožnosti ke cti Syna Božího odebralo se každé processí při zbožném zpěvu do svého chrámu Páně, kdež se udělením svátostního požehnání ukončila slavnost vzácná, na kterouž po porouchání té sochy přes 50 let čekalo a těšilo se celé daleké okolí, jemuž jak v svatvečer tak i po celou tu neděli ohlašována byla slavnost ranami z hmoždířů a hudbou.

K ostatním sochám po nedělích rovněž se vedly slavnostní průvody, načež pak nastalo svěcení nových křížů, jednoho dřevěného a 3 z litiny.

Na svátek sv. Andělů strážců, v neděli XV. po sv. Dachu, byl posvěcen veliký dřevěný kříž s plechovou stříškou s osobou Pána Krista a bolestné Matky též na plechu a to zdařile vyobrazených, dole slucernou, v Dlouhonovicích. Jest to kříž obecní, u silnice, která vede k Žamberku, stojící, založený r. 1792, obnovený 1831 a nyní po 38tiletém trvání opět obnovený. U kříže byla upravena z plachet polní kaple a kvítím, prostěradly a branou čistě vyzdobena. Po vykonaném posvěcení jal jsem se mluvit k lidu ve valném počtu zde shromážděnému, že v kříži jest pokrok, osvěta, vzdělanost. Bez kříže že se sice také pokračuje, ale v čem? — Jmenovitě a zvlášť v samovraždách. Tak k. p. ve Vídni vykazuje se v 17. století za rok 5 vražd a tedy poměrně s počtem obyvatelstva, které se od té doby 15krát zvětšilo, mělo by jich býti 75 ročně, ale bohužel v tom pokročila Vídeň tak, že vražd za rok se přiházívá nyní ne 15krát víc, ale 50krát víc, nepočítaje ani zmařené pokusy jejich. Bez kříže osvěta přechází v pohanskou tmou, kteráž oslepuje rozum a zatemňuje srdce, tak že osvětáři takoví mají rozum kalný a srdce studené a „pravice se býti moudrými, blázný učiněni jsou.“ Řím. 1, 22. Bez kříže surovost, bezpráví, hrdost, zpučnost, tak že vzdělanci tohoto světa bývají vzděláni, ale od tělesných hříšných žádostí, kteréž bojují proti duchu, a vzdělávají se vespolek nadávkami a surovostmi. Vrchu pak vzdělanosti dodělá se ten, jenž se dovede Bohu rouhat, sv. náboženství tupit, neděle a svátky znesvěcovat a soud Boží a věčnost upírat. Kdyby ale prohlédli a poznali, které věci ku pokoji jsou, že sláva jejich v zahanbení jest, pak by tím horlivěji se vinuli k sv. kříži, a přesvědčili by se, že komu jest Kristus sláva a kde on panuje, tam že bydlí i sv. pokoj, a tam že

i uhostilo se Boží požehnání, bez něhož marné lidské namáhání. — Následovala litanie o sv. kříži, po níž se mi odtud ani nechtělo, jak vše zde krásně uspořádáno bylo. Účastenství bylo živé, průvod s 12 páry družiček vyšel nám vstříc na hodinu cesty sem se ubírajícím, a hojná střelba z hmoždířů svými ranami oslavovala rány Kristovy, kteréž nyní se staly předmětem hluboké úcty; tolikéž po celé pobožnosti nás tentýž průvod provázel domů, kde v chrámu Páně svátostním požehnáním se ukončila slavnost památná.

V neděli XVII. po sv. Duchu, na den Jména Panny Marie, spolu v den po povýšení sv. kříže, jsme se opět ubírali v průvodu z chrámu Páně do Hlavné ku svěcení dvou jiných křížů z litiny, na slušných pískových podstavcích v poměrné velikosti. Jeden „ve dvore“ postaven nákladem obce, a druhý svým nákladem vzdělal panský hajný u svého příbytku. V deštivé mlze jsme vyšli do Hlavné, dědiny hodinu cesty vzdálené, aniž kdo na to dbal, že promokne. Průvod došel s 12 družičkami, kteréž až do farního kostela nám vstříc byly přišly, šťastně až do Hlavné. Tu jsem senadál, že v tom deštivém počasí sotva domácí se sejdou k sv. křížům, než ale jak jsem se z radoval, když nejen z domácích žádný nezůstal doma, ale i ze sousedních kollatur lidí se sešlo množství veliké; ano z České Libchavy zavítal jsem d. p. farář Fr. Starý s četným průvodem, v kterémž 12 párů družiček s praporečkami pod vedením zasloužilého p. učitele Jana Michálka se nacházelo.

Po posvěcení obou křížů spustil se hustý déšť; ten ale nezabránil mi promluvit k zástupu, z něhož žádný neodešel, aby se byl skryl, ale jako zeď stál a vytrval tak v dešti plné půl hodiny, co kázání trvalo. Mluvil jsem o nepřátelích kříže Kristova a zvlášť o nynějších falešných apoštolích, — pruských; jakéhož jednoho máme na blízku, jenž chodí kollaturou naší do blízkého města, aby tam založil — víru novou. Ten obchází, hledaje, koho by uchvátil a rád by byl, by možné bylo, aby mými v blud jeho uvedeni byli a k tomu cíli poděluje lidi knížečkami, plnými nevěry a zfalšovanými novými zákony. Ten i zde myslil uloviti ovce, domnívaje se, že nalezne pro sebe půdu dobrou, ana jest obec od kostela vzdálená a jako stranou, ale zmýlil se. Ovčičky zdejší poznaly hned falešného proroka a jako někdy Efezští, jak svědčí Skutky Apošt. 19, 19. snesly mi falešné knížečky k spálení a do-

kázaly, že nevěří každému bloudícímu duchu, nýbrž že se drží pilně víry svých otců, víry totiž Kristovy, poněvadž vědí, že dokud mezi nimi bude přebývati Kristus, jejich rodiny šťastny budou, jako byla svatá rodina v Nazaretu, a protož dbají na napomenutí sv. Pavla 1. Kor. 15, 33.: „Nedejte se svoditi, porušujíť zlá rozmlouvání dobré mravy.“

A na význam této sv. víry že nyní v obci mají kříž, a to že dobře učinili; neboť když do dueška neměli žádného kříže, že snadno o nich pochybovati se mohlo, či víry jsou; nyní ale je každý pozná, koho vyznávají, a tedy že se tak snadno žádný neodváží ku svádění jich. — Poněvadž bylo právě Jména Panny Marie a její obraz na obou křížích se nachází, tedy jsem ke cti nebes královny skončil svou řeč vysvětlením významu jména „Maria“, žeť totiž Ona jest velitelka, moře hořkosti, královna, učitelka a dennice.

Kříž obecní nese nápis vyzlacený: „Pojďtež ke mně všickni, kteříž pracujete a obtíženi jste a já vás občerstvím.“ Mat. 11, 28. a druhý „Kdo věří ve mne, máť život věčný.“ Jan 6, 47. Oba kříže byly hojně břizkami, jedličkami a kvítím ozdobeny. Nad branou slavnostní před křížem obecním četl se nápis: „Pozdraven buď svatý kříž, na němž umřel Pán Ježíš“, a nad branou u druhého kříže: „Pochválen buď Ježíš Kristus!“ Rány z hmoždířů roznášely pověst o slavnosti až do pozdního večera a hudba se přičinila vzdáti čest Spasiteli.

Povšimnutí hodno, že po dvou dnech vyhořel do podvalu zakladatel druhého kříže, a ať měl právě po žních všecko Boží požehnání doma, tedy značnou utrpěl škodu. Dobře že si postavil kříž, neboť s téhož kříže mluví a těší ho Spasitel: Jáť jsem, který na tebe tento kříž složil, vezmi jej a následuj mne, neboj se, jáť jsem s tebou, doufej, já dopustil, ale neopustím tebe. — I pojal v skutku toto neštěstí zakladatel v tomto smyslu, a místo stýskání neb lání, jakému by se mnohý nekřesťan oddal, šel po ohni a klekl si před týmž kříž, jemuž se nic nestalo, a řekl: Jsem rád, že ten kříž mám; ten mi aspoň zůstal, kdybych ho byl nezřídil, byl bych přišel i o ten náklad, kterýž jsem naň učinil.

Na to v den posvěcení chrámu Páně, v neděli po sv. Václavu, XIX. po sv. Duchu, došlo na svěcení čtvrtého kříže, odpodne v hodinu 4., který mlynář Fr. Novotný na trojím rozcestí, před svým mlynem v zahradě v Písečné postavil. Tu bys

byl milý čtenáři nad námi zplesal, kdybys byl viděl ten náramný shon lidí, kterýž se byl s 12 páry družiček za jasného nebe a tichého počasí na procesí sešel. Na slavnostní bráně vítal nápis: „Křestane, v kříži zvítězíš!“ Na samém kříži pak skví se nápis ve zlatě: „Já jsem cesta, a pravda, i život.“ Jan 14, 6. A tento svatý výrok Kristův jsem si po posvěcení kříže obral za předmět své řeči k lidu, ukázav, že kdo má Krista za cestu, nezabloudí, kdo za pravdu, nepochybí, neboť na něm otec lži — ďábel nebude mítí moci, a tedy v jeho osidla neupadne, a kdo za život, ten že neumře na věky. Jako zde na rozcestí, kdyby se vás koho tázal neznámý cestující, kudy by jíti měl, aby se dostal na horní nebo na dolní konec, a řekl-li by mu kdo, že to jedno, ať si jde kterou chce cestou, ten cestující by si pomyslí, že to řeč zpozdlá, anebo že to člověk pošetil; rovněž pošetilec jest ten a klame se, jenž má za to, že jest víra jako víra, cesta jako cesta, všechno že jest pravda, — že jest člověk k obrazu Božímu stvořen tak dobře, jako že jest plemene opičího, že člověk vstane z mrtvých, jako že není žádné věčnosti atd. Protož kdo se nechce šáliti, a bezpečně býti vzhledem na spasení své, ten nechť se utíká pod sv. kříž, ať ve svém životě kráčí cestou, kteráž jest Kristus, ať se drží pravdy, kterouž hlásá Kristus, a ať se těší na život, kterýž jest Kristus; a k tomu že dospějeme šťastně pod ochranou a orodováním Matky Kristovy, jejíž pozlacený obraz v pozlaceném věnci na kříži zříme.

Hmoždířové, jenžto svým hřmáním již v svatvečer slavnost věstili, ráno časně při klekání se ozývali, dopolední slavné služby Boží provázeli, průvod vítali, svěcení oznamovali a až pozdě ještě o večerním klekání se slyšení dávali, byli rozstaveni tak vhodně, že se rány jejich vyjímaly v údolí jako v nějakých skalnách.

Po ukončené litanii o sv. kříži zanotil se zpěv Ambroziánský: Tebe Boha chválíme, kterýž se zpíval na zpáteční cestě do chrámu Páně, kde svátostním požehnáním skončila se slavnost radostná, která muoho přispěla k povznesení výroční slavnosti posvátné.

Ordinariátní povolení ku svěcení těch křížů dáno mi s tím podotknutím, by všem těm, jenž k dosažení účelu tak bohumilého přispěli, za tento důkaz zbožnosti a pravé křesťanské obětovnosti uznalost b. konsistorie při posvátném úkonu vyslovena byla; což jsem i při každém jednotlivém svěcení mile

rád učinil, a podotýkám, že jsem poznal, že nejen zakladatelové, ale i ostatní přítomní s chutí vyslechli to konsistorní vzkázání. J. Št. K.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup navrátí se do Prahy dle dohledu ku konci t. m.

— V kostelě ctih. panen Karmelitek na Hradčanech slaví se dnes církevní památka sv. *Terezie* ráno v 10 h. slavnými službami Božími a odpoledne o 4. hodině požehnáním. — Zítra bude se konati výroční pouť u sv. *Havla*. V 6 h. bude první mše sv., v 7 h. ranní, v 8 h. tichá, o půl 10. h. školní mše sv., v 10 kázání, v 11 slavná zpívaná mše sv.; odp. o půl 5. požehnání.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 16—20. října u sv. Štěpána, od 21—25. u sv. Jakuba.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci září 103 chudé, v pražských nemocnicích zemřelé křesťany; letos celkem již 1050 osob.

— Ve *Lnářích* konala se od 27. srpna do 5. září sv. missie od vel. kněží Redemptoristů ze Sv. Hory s výsledkem požehnaným. Těch, jenž sv. svátosti přijali, bylo na 2500.

Z Moravy. Za předsednictví J. M. nejdůst. p. arcibiskupa odbývala se v Olomouci 19. září porada kněžská o upravení příjmů duchovních. Příspěvků sepsáno úhrnem 41.000 zl., totiž 20.000 p. arcibiskup, 7000 kapitola a 14.000 ostatní duchovenstvo. Uzavřeno, jednu část příspěvků věnovati na zlepšení beneficí, k čemuž vybráno 15 lokalit, 5 far a 1 expositura, druhou pak částí přispěti kněžím nuzným. I poděleno 215 kněží. Podělování svěřeno výboru diecesálnímu. Dále zřízen spolek ku podpoře deficientův a uzavřeno, aby od nového roku přistupující členové platili půl procenta ze svých příjmů.

Z Vídně. Solnohradský čestný kanovník Dr. *Em. Veith* trávil večer svých dní v trápení a bolu. Oslepl totiž zcela a z nemoce ani nevychází. Před nedávnem objevil se v jeho bytě elegantně vystrojený mladík a dožadoval se vytrvale přístupu k němu. Opatrovnice odvětila hostu, že nelze s pánem jejím mluvit, nemá-li ale nic obzvláště tajného, že jí přání své bez ostychu sdělití může. Po delším zdráhání a vyjednávání přiznal se posléze mladík, že jest Žid a že chtěl se kanovníka Veitha optati, zdaž

nelituje svého pokřtění? — Zidovská dr-
zost, jak by vyloup!

Z Německa. V městě Špýru měl ne-
dávno valnou schůzi spolek Gustava Adolfa,
jehož účelem jest podporovati zájmy pro-
testantů. Z podané zprávy vyjímáme, že
v min. roce spolek měl příjmů 206.547 to-
larů, jimiž podpora se poskytla 1017 chu-
dým obcím evangelickým. Do Pruska dáno
71.794 tol., do ostatního Německa 37.746
tol. Chudým obcím evang. v Rakousku za-
sláno 58.688 tol., z čehož připadlo 48.610
na Cislajtánii a 10.078 tol. na Translajtá-
nii. Obcím ostatních evropských a mimo-
evropských zemí dostalo se 33.926 tol. E-
vangelickým školám v Rakousku věnováno
9270 tol. Pomocí spolku dostaveno v po-
sledním roku 65 evang. modlitebnic, zřízeno
56 nových škol a 20 far, základy položeny
ku 27 kostelům, 22 školám a 14 faram.

Ze Švýcarska. Záležitost ženevského
biskupa, jehož spolková rada jak známo
biskupem uznati nechce, vedla k smutnému
konfliktu. Vláda ženevská s radou spolko-
vou se usrozuměvši usnesla se *Mermillod-a*
neuznávatí více ani za faráře ženevského
a podržeti pro něho určený plat 10,100
fr. až do obnovení pravidelného stavu věcí,
dále zakázati mu všecku činnost co bisku-
pa, ordinaria a jenerálního vikáře.

Z Říma. Protestem J. Eminence kar-
dinála-vikáře, který rázně vystoupil proti
hnusným divadelním kusům, jaké vláda ital-
ská v Římě nejen povoluje ale i podporuje,
a odpovědí ministra Lanza zanášející se nyní
ponejvíce veřejné listy. — Piemontský pan
ministr může býti přesvědčen, že ne ponze
mezi katolíky, nýbrž i v táboru revolucio-
nářů, kterým alespoň trochu studu zbylo,
se nalézají, kteří se připojí ke straně kar-
dinála-vikáře. Divadelní kusy, jaké za doby
nejnovější na jevištích se odehrávaly, jsou
takové, že i tisk revolucionářský — jinak
ne příliš jemnocitný — ztratiti je musel.
Zásadám svým pokryteckým vždy věrná vlá-
da italská zakázal a sice, obsadivši Řím, jisté
divadelní kusy, které příliš čelily proti ná-
boženství, morálce a kněžstvu; než zápo-
věď ta byla jen na oko. — Až dosud ne-
jeví ani vládní listy odvahy odpověď páně
Lanzovu hájiti. A jak by mohly hájiti vládu,
která doznává, že platné zákony nejsou
s to, aby zabránily veřejným škandálům,
která ale ni vůle ni síly nemá, aby zákony
lepší vydala! — Ku konci své odpovědi
opovazuje se pan Lanza ovšem ostychavě
říci: že v zamezování zločinu a nepravosti
vzdáti se nemůže cesty liberalních vlád, že

tato vláda sice dokonalou není, jiné ale že
nejsou lepší, ana prý minulost sama učí,
že i úplná censura a nejlibovolejší zákazy
nedovedly ni náboženství a mravy ochrá-
niti, ni bludy vykořeniti. Každý uzná, že
slova ta prosáklá jsou nestydatostí největší.
— Jak? pan Lanza, který nedovede čtnost
Římanů zničiti, čtnost, jenž jest ovocem vlády
papežské, opovazuje se obviňovati papeže,
že nedovedli víru a čistý mrav Římanův
udržeti?

Je-li řeč tato páně Lanzova podstat-
nou, jak stalo se medle, že naříkal, že Ří-
mané nechtějí bouřiti se proti papeži a to
v době, kdy celá Evropa papeže opustila
a žoldnéri piemontští před branami říms-
kými stáli? Jak stalo se, že pan Lanza
byl nucen dopravit do Říma všechny tu-
láky a poběhlíky celého půlostrova, aby
pověstný plebiscit ze dne 2. října 1870 vy-
padl dle jeho přání? Čím to, že Vatikán
vždy lidem naplněn jest, an Quirinál prá-
zdný bývá, ač již po dvě leta zde táboří
blud a spojenec jeho zločin? Nepodařilo-li
se papežům Řím před bludy uchrániti, proč
pan Lanza Hyacintha a ještě jiné 3 zběhlé
mnichy tam povolal, aby rozsévati bludy?
— Skutky svědčí nejlépe.

— Den 20. září uplynul za neteč-
nosti Římanů, kteří s okem opovrhlivým po-
hlížejí na nový stav věcí. Chladnost tuto
Římanů zastupovalo vlastenectví některých
radikálů. Tito v najatých bryčkách projí-
žděli městem volající z plna hrdla: Morte
ai ner! Morte ai Gesuiti! Evviva Garibaldi!
(Smrt černým! smrt Jesuitům! Ať žije Ga-
ribaldi!) Když hnusné to divadlo na ulicích
ukončili, spěchali k Vatikánu, kde pod o-
kny svatého Otce křik svůj zdvojnili, vola-
jíce: Morte al Papaccio! (Smrt papeži!)
Když stráž bezpečnosti zdálo se, že de-
monstrace již dosti jest, zatklí některé čel-
nější, aby je na to v brzku co nejzdrvo-
leji propustili. Nadávky a křik těchto pa-
douchů slyšeti bylo zřejmě ve Vatikáně
Na tváři sv. Otce, jenž právě k okolostojí-
cím o smrti bratrově mluvil, objevily se na
chvilu známky hlubokého bolu. V brzku ale
nabylo jeho vzezření obyčejné klidnosti a
on pravil: „To též náleží k zákonu o zá-
ruce.“

Z Italie. P. Curci zamýšlel v Pise za-
říditi pensionat, v němž by katoličtí studu-
jící společným bytem, způsobem života a
pořádkem se uchránili před nákazou všude
se rozšiřující. Poněvadž se nemohlo zákou-
nitě proti tomuto úmyslu zakročiti, užito
násilí. P. Curci měl se 13. září navrátiti do

řečeného města. Ihned se shromáždila chátka v stanici železniční očekávajíc nenáviděného kněze. Avšak P. Curci nebyl mezi přibylými. Tu se ukáže kněz, ovšem jiný. „To je Curci,“ volá lůza zběsilá, uchopí se ubohého kněze, nadává mu, bije, kopá jej, plivá naň. Nevinný trpí a policie proti buřičům nezakročuje. Nemohla policie předjet hanebnosti té, dobře vědouc, za jakým účelem se lůza na stanici valí? — Zuboženému sv. Otcí nabízí francouzská vláda zámky Pau neb Perpignan; rakouská Trident; anglická ostrov Melitu; bavorská Mnichov a kníže z Monaca své vlastní sídlo Monaco. Kdyby sv. Otec nucen byl poměry neblahými, věčné město opustiti, zvolí jeden z těchto útulků. V pádu úmrtí nebude se odbývatí conclave na půdě italské. Pius IX. nejmenuje žádné nové kardinály, ačkoliv mnoho míst uprázdněno jest.

„Unita cattolica“ odůvodňuje jednání to poukazujíc na bullu Mikuláše III. ze dne 18. července r. 1278, ve které se výslovně žádá, aby papež při jmenování kardinálů úplné svobody požíval. Bude-li ministr Lanza dlouho v Římě vládnouti, snadno se stane, že kardinálové vymrou a těžko bude zajatému papeži jmenovati nově. — Zesnulý kardinál *Quaglia* byl ve vši tichosti pochován, ačkoliv se vždy pohřeb kardinála s velikou slávou a okázalostí vykonává. Vládní listy obviňují kardinály, že se nedávají ni za živa ni po smrti v „novém Římě,“ viděti, aby přesvědčili svět o zajetí papežově.

Děje se tak proto, — o zajetí papežově jest každý přesvědčen, aby nebyli natatou lůzou na veřejných místech tupeni a hanobeni, jak se i ostatním kněžím v Římě často přihází. Z toho vidno, že nemohou nepřátelé církve počítati na sváry mezi papežem a kardinály, jsou zajisté s papežem téže mysli a téhož apoštolského ducha. Co den vzrůstá se též v Itálii mezi lepšími třídami obyvatelstva smýšlení katolické a na všech stranách jeví se soustrast vřelá s nešťastným sv. Otcem.

Z Francie. Biskup orleanský Monsignor *Dupanloup* jest velmi churav a vyjádřil prý se, že složí jak mandát poslanecký tak i úřad biskupský, jestliže nemoc jeho se nezlepší.

— Ve Francii a zvláště z Paříže konají se velkolepé průvody k zázračnému obrazu Matky Boží v *Lourdesu*. Poutní ono místo od nepřátel uváděno v podezření. Nyní však slibuje zámožný jeden katolík francouzský 10.000 franků tomu, kdo dokáže, že zázraky, jež dle katol. přesvěd-

čení na přímluvu Marie P. v jeskyni Lourdesské se staly, na podvodu a klamu spočívají. O důkaz nepokusil se posud nikdo, ač ty 4000 zl. r. m. mocně lákají.

Z La Trappe. Vznesený Angličan, protestant, navštívil ze zvědavosti kartusiánský klášter La Trappe. — Představený kláštera představil mu mnichy, kteří dobrovolně věčné mlčení zachovávají. Když přišla řada na jednoho, který teprv nedávno z vojenského stavu vystoupil a dle učiněného slibu do kláštera vstoupil, pravil představený Angličanovi: Pane! zde vidíte vojáka, který v poslední válce u Sebastopolu (zaběhl, prapor svůj opustil a v útěku spásu svou hledal. Při slovech těch mnil se obličej řečeného mnicha značně; strašný vnitřní boj jevil se ve tváři jeho; v očích jiskřily se hrdost i hněv; máje pěstě zatáté vyzdvihl ruku, najednou však obrátil zrak svůj na svatý kříž, sepjal ruce, padl poníženě na kolena, pak odešel. Dojatý Angličan ptal se, proč bývalého vojáka představený zahanbil? Pane! odpověděl tento, chtěl jsem vám ukázati příklad, jakou sílu dává náboženství k opanování sebe. Zahanbený náležel k nejednatnějším vojínům ve Krimské válce. Viděl jste krutý boj, který křivě obviňování působilo v duši jeho, a byl jste svědkem neobyčejného sebe sama zapření. „Toť v skutku vznesený,“ pravil Angličan, a prosil o přijetí do církve katolické.

Literární oznamovatel.

— „*Posvátná kazatelna.*“ Ročník IX. Svazek 10 (na měsíc září) přináší duch. řeči na ned. XV.—XIX. po Sv. Duchu, na slavnosti sv. andělů strážných, sv. Štěpána, krále Uherského, Narození, Jména a bolesti P. Marie, sv. Václava a Michaela, poděkování za žně a promluvu k snoubencům. — Svazek 11. (říjnový) obsahuje duch. řeči na ned. XX.—XXIII. po Sv. Duchu, na slavnosti sv. rážence, u hrobu zesnulé sestry duch. pastýře, při svěcení hřbitova, při pohřbu bohoslovce II. roku, při pohřbu círk. kněze, na rozloučenou s osadou, při instalaci a o slavnosti 25letého jubilea.

— „*Církevní dějiny.*“ Pro vyšší gymnasia a reálky sestavil Jan Drozd, učitel náboženství na reálném gymnasiu obecném v Praze. S aprobací nejdůstojnějšího Ordinariátu Pražského. V Praze 1873. Nakladatel Theodor Mourek. Str. 184.

— „*Dějepis všeobecný.*“ Dějiny vzdělaných národů starověkých. Sepsal prof. Fr. Šembera. Díl první. Sešit I. V Č. Budějovicích 1872. Nákladem kněhupectví J. K. Procházky. Str. 64.

— „*Psalmý*.“ Z hebrejskeje ryče přeložil Jan Laras. Z přidačom lačanskich nyšpornych psalmow. Budyšin. Z nakladom M. Hórnik. 1872. Str. 176.

— „*Počítání na obrazích*.“ Sestavil Karel Hübner, učitel. Čtvrté vydání. Nakladem kněhkupectví I. L. Kobra v Praze. Str. 48. — Tímtež nakladem vyšel: „*Posel z Prahy*.“ Kalendář zábavný a poučný na obyčejný rok 1873. Ročník XII. S vyobrazeními. Str. 80 mimo trhy a j.

— „*Časopis katol. duchovenstva*.“ Redaktor: dr. a prof. theol. Klement Borový. Svazek 6. Obsah: O zásadách katolického výkladu Písem svatých. Máme-li se modlití za mrtvé? Antonín Martin Slomšek. Unie bulharská. Otázka dělnická. V Literárním oznamovateli posouzen obšírně prof. Skočedopolův Katechismus a 2 jiné spisy. — Svazek 7. vyjde 2. listopadu.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

p. Vavřinec *Wokurka*, kaplan ve Vildsteinu, 3. října (nar. v Kšici 17. pros. 1841 vysv. 30. červce 1865).

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Jak. *Janda*, vychovatel u hrab. Harracha, stal se katechetou na real. gymnasiu v Domažlicích (dioc. Budějovické);
- p. Vác. *Hlavatý*, katech. na hl. a nižší real. šk. v Kolíně, za katechetu na vyš. real. šk. v Rakovníce;
- p. Jan *Eybl*, kaplan Slivický, za katech. na real. školách v N. Kolíně;
- p. Jos. *Smělý*, koop. v Městečku, za kapl. ve Slivici;
- p. Vác. *Mach*, koop. v Abertanech, za kapl. do Vildsteinu;
- p. Frant. *Panocha*, k. na odp., za kapl. do Chrástina;
- p. Vác. *Černý*, ř. kříž., za kapl. u sv. Františka v Praze. — V hrabství Kladském:
- p. Pavel *Brauner* za kapl. v Dolní Stíně; p. Arnošt *Mandel* za kapl. v Königshainu;
- p. Frant. *Olbrich* za kapl. v Štítnici horní (Oberschwedeldorf);
- p. Alois *Scholz*, neom., za kapl. v Ullersdorfu.

V biskupství Kralohradeckém.

Vyznamenán jest:

- p. Frant. *Dědek*, děkan v Polné, jmenován zatímým bisk. střídníkem, kterýžto úřad Přibislavský p. děkan Al. *Fináček* složil.
- Ve správě duchovní ustanovení jsou:
- p. Frant. *Kuřil*, z Vys. Mýta za II. kapl. v Chrudimi;

- p. Vácsl. *Bier* za admin. fary v Kocvírově;
- p. Jos. *Novotný* za kapl. v Bělé u Něm. Brodu;
- p. Ant. *Jandáček* z Nekoře za kapl. v Lůži;
- p. Ant. *Syrůček* vrátil se co koop. do Borové u Poličky;
- p. Jan *Souček* z Litomyšle za katech. real. gym. v Chrudimi.

Upřádněné místo:

Katechety na školách v Novém Bydžově do 15. listopadu.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

Dr. Xaver *Kosel*, jub. kněz ř. cisterc. ve Vyš. Brodě, b. kons. rada, majitel zl. zásluž. kříže s kor., os. děkan v Stropnici, 26. září (nar. v Besenici 2. led. 1797, vysv. 24. srpna 1821).

Vyznamenání jsou:

- p. Fr. *Grosser*, děkan v Kašperských Horách atd., obdržel zl. zásl. kříž s korunou;
- p. Frant. *Fucker*, os. děkan v Chvalšínách, vik. tajemník, jmenován čest. konsist. radou;
- p. Vác. *Voneš*, b. konsist. kancelista a ceremonář, katecheta v trestnici Buděj.,
- p. Ant. *Švoboda*, prefekt b. stud. semináře,
- p. Vác. *Šimanko*, katecheta ve Vodňanech, a
- p. Fr. *Peuker*, kaplan v Pelhřimově, obdrželi synodalie.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Martin *Zátka*, farář v Pěně horní, za far. v Strmilově;
- p. Vác. *Žahourek*, admin. ze Strmilova do Pěny horní;
- p. Ant. *Krátký*, proz. kapl. v Bechyni, za kapl. v Strmilově;
- p. Vojt. *Wolf*, admin. za faráře v Lomci;
- p. Otmar *Víteček*, ř. premonstr. na Strahově, za katech. na real. gymnasiu v Pelhřimově;
- p. Jan *Grill*, kaplan v Krumlově, za provis. katech. na real. gymn. v Krumlově;
- p. Em. *Kögler*, kapl. v Krumlově, za katech. na občan. škole tamtéž;
- p. Jos. *Kovář*, kapl. v Blatné, za katech. na národ. škole ve Volyni.

Upřádněné místo:

Pěna horní, fara patron. studij. fondu, do 1. listopadu.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Ant. *Konopka*, jubil. kněz, farář ve Velemtně, 3. října (nar. v Dobrušce 8. led. 1795, vysv. 24. srpna 1821).

Milodar. Na opravu metrop. chrámu sv. Víta v Praze: dp. Jos. Možíš, far. ve Vranově, 2 zl.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-I.

Expedice:
k. kat. knihkupectví
B. STÝBLA
na sv. Václavském
náměstí, č. 786—II.
Nedobírá čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
Celor. 2zl. 50kr.
polor. 1zl. 30kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 1zl. 55 kr.
Čtvrtletní
předplaceni se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídne činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

ÚVAHY

na svátky svatých a světic Božích.

LXVI. Naden Všech Svatých. (1. listopadu.)

Svaté máme ctít a za přímluvu vzývat, jak nás učí církev svatá, ježto dnes památku všech svatých a světic vůbec koná.

Jak se to ale srovnává — táže se svatý Jan Zlatoústý — svaté ctít a vzývat a přece svatosti samé si nevážít a ji zanedbávat? Především bychom měli svatost ctít a milovat a potom — svaté; nebo svatost předchází svatým. — Není tedy pravý ctitel svatých, kdo nemá úcty k svatosti a kdo sám svatě nežije. Svatí volají k nám jako ústy Kristovými: „Budte dokonalí, jakož i Otec váš nebeský dokonalý jest“ (Mat. 5, 46.) a sv. Pavel vzbuzuje nás takto: „Budtež následovníci moji, jako i já jsem Kristův.“ (I Kor. 4, 16.)

2. Proč za našich časů tak málo nacházíme svatých? — Protože se mnohým nedostává vůle neb chtění. Každý z nás by mohl býti svatým, praví sám Bůh (v knize Levit. 11, 44.): „Svatí buďte, neboť já Bůh váš svatý jsem.“ A on neřádá na nás, neukládá nám nic nemožného a dává k tomu svou milost, abychom mohli svatými se státi. — Nám pak se nedostává chtění, my nechceme s milostí Boží spolu působiti. Činme jen, co jsme povinni a Bůh nás bude podporovati, abychom svatými státi se mohli. O kým nám možno na sklonku života našeho přiznati se se svatým Pavlem: „Milostí boží jsem to, což jsem a milost jeho nebyla ve mně marná, nýbrž hojně jsem pro nebe pracoval; a však ne já sám, ale milost boží se mnou.“ (I Kor. 15, 10)

3. Svatost nezáleží v konání divů a zázraků a věcí neobyčejných, nýbrž v tom, abychom činili spravedlnost, přikázání Boží zachovávali a plnili svědomitě a rádi povinnosti své. A přikázání Boží nejsou těžká; což dotvrzuje sám Pán Ježíš řka: „Jho mé zajisté jest sladké a břímě mé lehké“ (Mat. 11, 30). Vezmeme tedy jho sladké a břímě lehké na se a nesme je ochotně potud, až Pán s beder našich je sejme, nebo „jen kdo setrvá až do konce, spasen bude“ dí Ježíš (Mat. 10, 22.). Povzbuzujme častěji sami sebe slovy sv. Augustina: Mohli ti a oni, proč ne i ty?

4. Chceme-li svatými se státi, musíme s větší horlivostí než jsme dosud činili po svatosti toužiti. Aby pak tato horlivost v nás se roznítla a rozmohla, hledme na příklady svatých, zvláště těch, kteří v podobném jako my žili stavu a povolání, podobným nám křehkostem podrobeni byli a přece svatými se stali. Slova pohnou, příklady tahnou. Sv. Basil dí: „Jako syn královský, když se mu slavné činy předků stávají před očima, může se rozplameniti k skutkům podobným: tak i křesťan, když si ctnosti svatých, ty růže a lilie v zahradě Boží, živě představuje, může u víře posílen a k podobným skutkům býti povzbuzen.“ Však i svatí a světice Boží nemohli se státi sami ze sebe svatými, nýbrž z pouhé milosti Boží, jak píše sv. Pavel (Filip. 4, 13.) „Všecko mohu skrze toho, kterýž mne posilňuje“.

5. Mnoho zajisté zmohli svatí z Boží milosti. Oni při mnohém soužení časném a pronásledování jevíli radost a spokojenost vědouce, že krátké okamžití připraví jim nevymluvnou věčnou slávu.

Po cestě kříže kráčí se k nebesům. Po ní Spasitel, Beránek Boží, předchází, svatí pak a světice Boží šli za ním a po

téže cestě i my můžeme a máme kráčet. Aby pak cesta kříže nás neodstrašila, pamatujme sobě, čco dí Spasitel: „Radujte a veselste se, nebo odplata vaše hojná jest v nebesích.“ (Mat. 5, 12.)

LXVII. Na den všech věrných Dušiček. (2. listopadu.)

Dnes koná církev sv. památný den lásky k zemřelým.

1. Sv. Jan miláček Páně píše (I. 3, 18.): „Synáčkové moji, nemilujmež slovem, ani jazykem, ale skutkem a pravdou.“ — Ano milujme se nejen za živa, nýbrž i po smrti. Lásku pak tuto nemůžeme jinak lépe dokázati, leč když za zemřelé se budeme modliti a na úmysl jejich konati dobré skutky. Neboť dí sv. Řehoř: „Důkaz lásky konáním skutků se dává.“ Protož čteme v II. knize Machab. (12, 46): „Svaté a spasitelné jest myšlení za mrtvé se modliti.“ Modlíme se ale za mrtvé nejen slovy, anobř vším, cokoli dobrého konáme a za duše v očistci Bohu obětujeme.

Spojme modlitbu svou s modlitbami Církve i bojovné i vítězné za církev trpící — za duše trpící. Nic není ztraceno, co za jiné konáme, jestiž to zisk pro všechny, pro ně i pro nás; nebo „Všickni jsme údové jednoho těla.“ (I. Kor. 12, 26.)

2. Duše v očistci trésty, pokuty snášejí jako káranec ve vězení. Hledme, abychom jim pomohli. Výplatné jest modlitba, obět mše svaté, almužna a jiné skutky milosrdenství a kajicnosti. — Modleme se tedy za mrtvé; napomínat nás k tomu sv. Jakub (5, 16.) říká: „Modlete se za sebe ve spolek, abyste spaseni byli; mnohoť zajiště může modlitba spravedlivého ustavičná.“ — Obětujeme za mrtvé mše svaté, věduce že ne bez příčiny prosila sv. Monika syna svého Augustina, aby na ni při oltáři pamatoval. Dávajme almužny za mrtvé; vždyť cokoli jsme jednomu z nejmenších učinili, bude považovati Kristus jedenkrát na soudu, jako bychom jemu to byli učinili. — Postíme se za mrtvé, nebo „modlitba s postem a almužnou lepší jest, než poklady zlata schovávatí,“ jak pravil starý Tobiáš synu svému (Tob. 12, 8.).

3. Hle jak se milují! říkali druhdy pohané o prvních křesťanech.

Tak i my se milujme nejen v životě, nýbrž i v smrti. Láska až za hroby sahá. „Silné jest jako smrt milování“ dokládá Píseň Šalamounova (8, 6.); ano silnější jest smrti, jež svazky těla ruší, ale svazky lá-

sky rušiti nemůže. — „Láska nikdy nevypadá“ praví sv. Pavel. (I. Kor. 13, 8.) Nelze nemilovati toho po smrti, koho jsme milovali za živobytí jeho. Ti pak, kteří od církve katolické se oddělívše, modlitby za mrtvé nekonají, ba ani neuznávají za potřebné, ukazují jen buď nelaskavost anebo — nevědomost.

4. Majíce útrpnost s ubohými dušemi nezapomínejme na duši ubohou — vlastní. Hledme tedy, aby duše v očistci právem nevolaly k nám: „Neplačte nad námi; ale sami nad sebou“; nebo „Když se tak na zeleném dřevě děje, co pak na suchém?“ Kajme se za své mnohé hříchy zde, abychom nemuseli trpěti za ně v očistci. Ještě lépe — nedopouštějme se ničeho, zač bychom zde nebo tam se museli káti.

Mějme vševědoucnost a spravedlnost Boží neustále na mysli a při všech jednáních dohlízejme — konce, pak nezhřešíme na věky.

LXVIII. Na den sv. Karla Bor., bisk. vyzn. (4. listopadu.)

1. Dnes koná Církev památku sv. Karla Boromejského, z jehož příkladného života chci vám m. br. a s. některé tahy na paměť uvést.

1. Sv. Karel, jak známo, pocházel z bohatého šlechtického rodu a byl od svých rodičů velmi pečlivě a bohabojně vychován. — Mezi všemi bratřími a sestrami hned v útlém věku vynikal zbožností. Také ve studiích byl všem soudruhům příkladem bohabojnosti a uprostřed zkaženého světa zůstal srdce jeho beze vší poskvrny. — Po smrti svého otce a bratra měl vládnouti rozsáhlými statky, on však, že Krista si zamiloval, vše opustiv vyvolil si stav duchovní. aby v čistotě panické věrně Bohu sloužil. — Ačkoliv netoužil po důstojnostech, stal se nicméně brzo arcibiskupem a kardinálem, i nastoupil svůj vznešený úřad s pevným úmyslem, že o ty vědomosti a ctnosti se přičiní, které na tak vysoké důstojnosti přísluší. — Jsa v povolání tak vznešeném, nicméně sprostě byl živ, často se postíval, hrubě se odíval, na tvrdém loži spával, často se modlival a maje zvláštní uctivost k Marii Panně, k ní ve všech potřebách brával své útočiště. Celý jeho život svědčil o hluboké pokoře a pravé křesťanské dokonalosti. — On z lásky k Bohu, pro blaho svého stádece všechny síly své, ano i život svůj obětoval. — Hlavní a největší péči měl o spasení duší svých

svěrenců, však i o tělesné potřeby jejich pečoval. Když totiž v Miláně panovala veliká drabota a hlad, tu chudé všemožně podporoval a když morová rána vypukla, sám nemocných navštěvoval, je těšila všemsvou radou a pomocí přispíval. — Tak ve svém povolání zdraví a život nasadiv po krátké nemoci v nejlepším věku — jsa teprv 46 let star — příkladnou smrtí na věčnost se odebral, kde za své zásluhy nevýmluvných požívá radostí v nebesích.

2. Jaký to krásný, vznešený příklad dává sv. Karel všem křesťanům, zvláště pak osobám, jež touží po kř. dokonalosti. Hledte jej tedy m. br. a s. věrně následovati. — Jako sv. Karel dal výhost světu, statkům a rozkošem jeho, tak i vy „tomuto světu se nepřipodobňujte.“ (Řím. 12, 2.) Nebažte příliš po statcích, po důstojnostech a radostech světských a srdce své jim nepřikládejte. „O věci, kteréž svrchu jsou, pečujte, ne o ty, kteréž jsou na zemi.“ (Kol. 3, 2.) „Kterí toho světa užívají, jakoby neužívali, neboť pomíjí působí jeho.“ (I. Kor. 7, 31.) Sv. Jan, miláček Páně, nám tuto výstrahu dává: „Nemilujte světa, ani těch věcí, kteréž na světě jsou. Miluje-li kdo svět, není lásky Otcovy v něm. — Svět pomíjí i žádost jeho, ale kdo činí vůli Boží, zůstává na věky.“ (I. Jan 2, 15—17.). — Snažte se tedy, abyste l'ánu srdce čisté zachovali, v pokoře a v sprostnosti povždy Bohu sloužili. Jako sv. Karel vroucně a pobožně se modlívejte, rozjímejte často utrpení a smrt Páně a mějte zvláštní úctu k nejb. Rodičce Boží, Marii Panně, do jejížto ochrany ve všech potřebách se odvězdavejte. — Na paměti mějte i slova písma: „Náboženství čisté a neposkvrněné u Boha a Otce toto jest: Navštěvovati sirotky a vdovy v souzeních jejich a neposkvrněného sebe ostříhati od tohoto světa.“ (Jak. 1, 27.) Proto jako sv. Karel obětujte všechny síly těla i duše svému povolání. (Řím. 12, 7.) Zvláště pak vy kř. rodičové, hospodářové a představení péči mějte o spasení svých svěřených, ale všemožně se také starajte o jejich časné dobré, ježto jest podmínkou spokojeného života. (I. Tim. 5, 8.) — Šetřte ovšem v povolání zdraví svého, abyste mohli dlouho působiti ke cti a chvále Boží; když pak to povinnost káže, hotovi buďte jako sv. Karel, zdraví i život Bohu v oběť přinášeti. „Po tom jsme poznali lásku boží, dí miláček Páně, že On život svůj za nás položil; my tedy máme (když třeba) za bratří život klásti.“ (I. Jan 3, 16.) Vždyť sám Spasitel dokládá: „Kdo miluje

život svůj, ztratí jej; ale kdo nenávidí života svého na tomto světě, k životu věčnému ostříhá ho.“ (Jan 12, 25.)

LXIX. Na den sv. Linharta, vyznav. opata. (6. listopadu.)

1. Sv. Linhart, jehož památku dnes konáme, jsa příbuzný krále Chlodvika, byl z mládí u dvoru královského; však život dvorský se mu brzo znechutil, duše jeho nenalezla upokojení, až vstoupil do kláštera, stav se Benediktinem. I jemu byl jako žalmistu Páně „jeden den v síních Hospodinových nad tisíce; zvolil sobě raději opovrženým býti v domě Boha svého, nežli přebývati v stáncích hříšníků“ (Žalm 83, 11.)

Málo kdo z křesťanů tak smýšlí, ale mnozí střežíce se samoty, hluku světského vyhledávají, protože neznají prospěch tichého života a světa nebezpečností. Není všechno zlato, co se trpytí. — Spíše v chatrči nalezneš spokojenost, nežli v paláci.

2. Linhart, poslouchaje s otevřeným srdcem a s dychtivou duší sv. biskupa Remigia, stal se křesťanem. Od téhož vyučen byv dokonalostí a posvěcen na kněžství, svým krajanům se vši horlivostí evangelium zvěstoval. — Ty jsi člověče křesťanem zrozen. Děkuj Bohu za tu velikou milost a třeba nebyls kněz, všude slovem i příkladem čest a chválu Boží rozmnožuj. „Budeš-li vyznávat ústy svými Pána Ježíše a v srdci svém věřiti, — spasen budeš.“ (Řím. 8, 28.)

3. Král Chlodvik chtěl sv. Linharta učiniti biskupem, on pak ze skromosti a bázně zamítl důstojnost tuto. V tomto světě vystaven jest nižší potupě, vyšší pak závisť. — To ač zlé, není nejhorší; ale čím více kdo vstoupá, tím hloub padá. „Kdo se povyší, bude ponížen.“ (Mat. 23, 12.) Nebaž křesťane po cti, utíkej důstojnosti. Hodnosti mění mravy, — ne vždy k lepšímu. Nezávid vznešeným lesku. Pro blaho srdce a spásu duše opušť i statky i rozkoše i světské hodnosti. „Chce-li kdo za mnou přijíti, dí Spasitel, zapíř se sám, vezmi kříž svůj a následuj mne.“ (Mat. 19, 21.)

4. Aby všem poctivostem ušel, vstoupil sv. L. do řádu benediktinského, kde pod správou sv. Maximina všechny ctnosti klášterské si osvojil. — V kterémkoli jsi stavu, plň dokonale své povinnosti, abys své spasení zabezpečil a jiných svým příkladem vzděl. Pán Ježíš sám napomíná: „Buďtež dokonalí, jako i Otec váš nebeský dokonalý jest.“ (Mat. 5, 48.)

5. Že horlivosti Linhartově nepostačovala samota klášterní, odešel na poušť, kde plané ovoce a kořínky byly mu pokrmem, modlitba a svaté rozjímání rozkoší. — Ó kéžbychom i my upřímně toužili po samotě srdce, nemohouce pro světské práce žítí v samotě tělem, jsouce pamětlívi slov Páně: „Jednoho jest potřebí,“ totiž sebe zapíratí a tak dojítí spasení. (Luk. 10, 41.)

6. Sv. Linhart jest patronem vězňů; nebo povídá se, že od krále zvláštní právo obdržel, aby vězně a zajaté, kteří by toho zasluhovali, na svobodu pouštěl. Dostalo se té moci sv. Linhartu řízením Božím, aby pouta vězňům rozvazoval, že prvé srdce své od světa odpoutal dle slov sv. Petra: „Aj my jsme opustili všecko a šli jsme za tebou.“ (Mat. 19, 27.) Jak mnozí křesťané touží, aby byli sprostěni vazby zlých navyklostí; avšak nemají tolik statečnosti, aby totiž okovy svých hříchů rozpili. Snažme se, abychom sebe i bližních svých vazeb hříchů sprostili. „Zruš svazky bezbožnosti, rozvaž snopky obtěžující; propust ty, kteří utištěni jsou, na svobodu a všeliké břímě roztrhni.“ (Isai. 58, 6.) „Navraťme se k Bohu a Bůh navrátí se k nám.“ (Mat. 3, 7.)

Kněz Tomáš Draský.

Tomáš Draský, lokalista čili farář v Hluboší, okresu Příbramského, narodil se v Praze dne 4. listopadu 1791, kdež vyučil se v otcovském mlyně řemeslu mlynářskému. Když však paleční kolo utrhlo mu na levé ruce palec, šel do škol a později oddal se bohosloveckým studiím v Praze, a byl tu i vysvěcen dne 13. dubna 1814, načež stal se kaplanem v Jincích okr. Hořovického a odtud ku své žádosti „zdaliž by neměl některý jiný zasloužilejší kněz přednosti“ stal se r. 1815 lokalistou v Hluboší u Příbrami. Kněz tento byl velmi skromný, uslužný a chudému lidu nad míru nakloněn, tak že na kolatuře hlubošské jakož i lid vůkolní nazývá jej „knězem svatým.“

Při nastoupení na faru hlubošskou, obdržev otcovský podíl počal pracovati na vydání svatého písma z východních jazyků v jazyku českém, kterážto kniha vyšla vlastním jeho nákladem v r. 1821: „*Výklad český* ne obšírný však bezpečný všech písem svatých staré i nové úmluvy z *původních* jazyků ospravedlňující a vysvětlující obecný, od církve svaté schválený a zvolený text latinské bible, ano i všeliké uče-

ní sv. katolické a apoštolské římské církve, kterýž oddává vlastenskému národu svému Tomáš Draský, měšťan Pražský, služebník církve; V Praze v Štollovské impressi, 2 díly r. 1821 a 1827. str. 14. a 1438. (*Posudek jest v Časopisu duchov. 1828 od F. Zimmerrmanna str. 131 příznivý.*) *Také vydal:* Modlitby, chvalozpěvy a písně duchovní Davida krále a proroka i jiných otců svatých aneb žaltář zřízený k potřebám, k vzdělání a potěšení věřících; v Praze 1816. Poslední věci na nebi a na zemi aneb obraz království Božího vyrytý skrze Isaiáše proroka 1816. — Byl pak povýšen za arcib. notáře, a zemřel tu dne 8. února 1843 po 28letém blahodárném působení. Byl též výborným varhaníkem i udržoval v hlubošském zámku po baronu Hochbergovi pozůstalý nástroj v způsobu positivu a piana, spojený s mašinerií, která celou tak zvanou „tureckou“ hudbu, jakož i nápodobení deště, hromu a krupobití atd. provedla, což se zvláštní zručností farář Draský touristům a vznešeným hostům na požádání milerád zahrál. I co *kostelní skladatel* prokázal se býti činným. Zejména složil: slavnou figurální mši do C, která o stoleté památce korunování P. Marie na Svaté Hoře v r. 1832 poprvé provozována byla, — více čísel Offertorium a Graduale, — mši do C-dur pastorální, — pro pašijový týden pěkné Miserere, Ecce quomodo moritur, pak Benedictus Dominus Deus Israel, mimo mnohé Salve Regina, Alma redemptoris, které až dosavadě na sv. Hoře při odpoledních službách Božích provozovány bývají. Co se jeho skromného života týče, byl kněz Draský pro svou skromnost všeobecně obdivován. K faře přináležel 10 měr pozemků, jichž zdělávání dělalo mu obtíže, pročež odevzdal je i zahradu tamnějšímu učiteli Matouškovu v užívání, naproti tomu obdržel od něho za jistý ještě příplatek celou stravu, která mu byla podávána v plechovém hrnci na šňůře uvázaném — vyhlídkou do prvního patra fary, jež si P. Draský sám spustil dolů a vytáhl nahoru, aby každé obsluze se vyhnul.

Obyčejně dlel celé dny na *modlitbách*, k večeru šel procházkou okolo kostela a hřbitova modle se a hlasitě latinské písně zpívaje.

Každotýdně v úterý a pátek *navštěvoval* po celý čas svého života v jakékoli povětrnosti sv. Horu u Příbrami na odpolední služby Boží, kdež se vždy při hře varhan účastnil, a cestou tam i sem breviář se modlil.

Byl-li vp. Draský k nemocnému povolán, uzřev bídu hned zanechal peněžitou podporu na přilepšení; nebylo-li možná, aby nemocný doma si pokrm uvařil, požádal Draský „u učitelů,“ aby se to a ono té rodině dodalo, i poskytoval na posilnění zlarma vino, v zimě při soumraku vzal pod kabát rozštípané dříví, donesl nemocnému, zatopil, potěšil a zmizel. Jeho nábytek sestával z jedné židle, na které klečival, z jedné prkenné hrubé lavice, na kteréž při jídle sedával, dále měl postel bez peřin jen se slanníkem a krucifix; tak zvaná „německá kamna,“ ve kterých sám topíval a oheň měchem rozdělával. Za stůl sloužila mu plocha desky od řezbářského stolu co pozůstatek z mladšího věku, když z kratochvíle řezbářstvím se obíral.

Když dozrálo vyhražené na zahradě ovoce, zavolal „hodné školní dítky“ a u jeho přítomnosti strhalo se, načež veškeré ovoce mezi dítky rozdělil.

Lid vůbec očekává, že tento kněz pro jeho zásluhy za svatého bude prohlášen.

Zemřel chudý, oplakáván od osadníkův svých, kteří v něm otce ztratili. Zpomínku tuto podává jeho vděčný žák, nyní městský kassír v Příbrami Alois Kulhánek.

O českých bratřích.

Vypravuje Václav Krupský.

IV. *Jich církevní řád.* Podavše stručný přehled dějin bratří českých, obeznámíme naše čtenáře ještě s církevním řádem jejich. Uvidíme u nich mnohé katolické zřízení, kteréž arci u nich za chvalitebné, u nás však za chybné se vyhláshuje.

Čeští bratří měli své biskupy, nejprve jednoho, napotom po jejich rozšíření čtyři, a sice jednoho v Čechách, dva na Moravě a jednoho v Polště. Často jmenovaný David Kranz uvádí jakéhosi Michala Bradáče ze Žamberka co prvního biskupa českých bratří, který prý od Štěpána, biskupa kacířů Valdenských v Rakousku, posvěcení na biskupství obdržel. Avšak sami nemohli se s tímto posvěcením uspokojiti; neboť sám Luther nám tu zprávu o nich zanechal, že prý lstným způsobem si od katolických biskupů několik schopnějších členů svých vysvětili dali. Posledním biskupem jejich byl proslavený Amos Komenius (dle Zoubka na str. 89., ale na stránce 99. vypravuje nám týž Zoubek, že 1699 r. 10. března příbuzný Komenia, Daniel Arnošt Jablonski, na schůzi bratrské v Lešně za staršího (biskupa) jednoty (od koho?) po-

svěcen byl a svěcení to nápotom tesaři Davidu Nitschmannovi (nikoliv Nitichmannovi, jak Z. uvádí.) a hraběti Zinzendorfovi z Ochrany udělil. Dále měli spolubiskupy (coepiscopos), u kterých se stáří nejméně 35ti let vyžadovalo, a kteří zastupovali své biskupy, s nimiž v duchovní radě (konsistoři) zasedali. Jednotlivým osadám českých bratří byli po městech a vsích představeni: kněží, pastýři (presbyteri, pastores) nejméně 30 roků staří, kteří úřad kazatelský zastávali, svátostmi posluhovali, a mládež vyučovali. Těmto k ruce byli jáhnové (diaconi), kteří službu Boží zastávali, a v nepřítomnosti kněží svátosti podávali; též bylo jejich povinností, almužny rozdávat, nemocné opatrovat i k vlastní své výživě, jakož i k prospěchu chrámu a jeho služebníků, nějakou práci neb řemeslem se zanáseti. Po nich následovali služebníci chrámoví (akoluthi), kteří se kostelní službě oddávali, a k úřadu tomu podáním ruky od biskupů a starších obce přijati byli. Nejschopnější z nich náleželo vyučování náboženství při zanedbaných, a též v čas potřeby veřejné kázání. Duchovním potřebám u ženského pohlaví bylo slouženo diakoniskami, které k tomu úřadu modlitbou a požehnáním biskupů ustanoveny byly. Jak biskupové tak i kněží jejich byli nejprve svobodného stavu, a teprve později, k vůli Lutheránům, pojali ženy.

Věřící však jejich byli rozděleni: 1. na začátečníky (incipientes), kteří jsou děti neb odpadlíci od jiných křesťanských vyznání, ve věro- a mravouce českých bratří vyučování byli; 2. na pokročilé (proficientes), kteří, jsouce již u víře vycvičeni, k večeři Páně připouštění bývali; 3. na dokonalé (perfecti), jejichžto úkolem bylo, světu odumřítí a nebeský život vésti; 4. na kajicníky, kteří pro nějaký těžký hřích z církve této vyloučení byli a aby opět přijati býti mohli, pokání činiti museli. —

Vypukla-li mezi nimi nějaká nesvornost, byla bez světského soudu opět urovnána; zvláštní dozorcové bděli nad chováním se mužů a žen; při slavení večeře Páně skoumalo se chování jednoho každého úda, a trestaly se jak veřejné tak i tajné přestupky; na chudé a nemocné bylo podporou pamatováno; žádný jinověrec neměl přístupu k jejich náboženskému shromáždění. (Komenius, disciplina fratrum cap. III. §. 4. cap. VI. §. 1. cap. VII. §. 2.)

Vyskytla-li se nějaká důležitá otázka, bylo církevní shromáždění svoláno a zde

o řízení bratrské jednoty, o bratrských školách, o vysílání a podporování mladíků na vysokých školách a písařů jednoty rokováno a uzavíráno. Písaři tito byli povinni, pilně a bedlivě čítati spisy domácí a cizí, aby seznali, co se buď doma neb jinde děje a bedlivě skoumali, čeho jest jednotě potřebí a t. d. (Zoubek pag. 35.)

V každé obci, kdekoli toho počet bratří dovoľoval, byla škola pro mládež a opět jinde škola pro nastávající kněžstvo; jako k. př. v Prostějově, Přerově, Fulneku a v Ivančicích na Moravě. Schopnější mladíci byli na vysoké školy do ciziny posíláni, jako do Vitmberka, Basileje, Královce a jinam. (Z. pag. 3.) Zde třeba podotknouti, že jak tímto vysíláním mládeže do ciziny, tak i povoláváním cizích učitelů (Z. pag. 4. nota. Němec Rüdiger v moravských Ivančicích!) čeští bratří své národnosti velice škodili; neboť hůře než pověstný Konáš (o němž nám Kovář pag. 98 vypravuje, že se roku 1760 spálením 60.000 českých kněh chlubil!) řádili v Čechách vetřelí kazatelové Luteránů, Kalvínů a Českých bratří, kteří sice nepálili knihy, ale jsouce ponejvíce Němci, našemu lidu řeč i víru brali. Celá hejna jich vyšla po bitvě na Bílé hoře z Čech, a zanechali roztržku v národě, poněmčené krajiny, a bídu jimi způsobených válek co smutnou památku. České katolické kněžstvo, to kaceřované a zhaněné a oloupené, bylo a jest posud nejprvnějším pilířem naší národnosti, a směle můžeme tvrditi, že i nejhudší katolický kněz český více pro svou vlast působí, než leckterý odjinud příšlý pan pastor. Co platno ustavičně nám Amosa Komenského před oči stavěti, když jeho chvalitebné působení pro českou školu a národnost na jiné straně vinou jeho sboru a ostatních nekatolíků zničeno bylo? — Než navratme se k vypravování o českých bratřích. —

Na tuto svou církevní kázeň byli čeští bratří velice pyšní a považovali se za vyvolenou církev Kristovu. (Václav Šturm, srovnání víry pag. 164.) I po svém spojení s Luterány a Kalvínci nepřipouštěli žádného z těchto jinověrců ku své večeři Páně, aniž také od nich (a kdyby třeba na cestě onemocněli a k smrti pracovali) večeři Páně přijímali. Pro tuto svou kázeň nechtěli se také čeští bratří s luterány v jednu církev sloučiti. (V. Šturm pag. 166.) Však ale Jan Hederik, luteránský pastor v Jihlavě, a Pavel Kirmezerus, luteránský děkan v Uherském Brodě, vysmívali se roku

1580 jejich domnělé počestnosti, a vyčítali jim mnohé zločinné skutky, (Sektetter pag. 211.) a Amos Komenius, jejich vlastní biskup, (Zoubek pag. 68) stěžuje si na nedověru, podhlídání, různice atd. českých bratří, a vyznává, že mu bylo při porovnání mravů českých bratří za jeho času s prvními dobami, jako králi Josiáši, když našel v chrámě Jerusalemském a četl knihu zákona Mojžíšova. (II. Chron. 34. 19.) Tolik o církevním zřízení českých bratří.

V. *Neustálé změny jejich vyznání víry.* Baltazar Lydius v Dortrechtu, kalvinský kazatel, sebral všechna vyznání víry českých bratří a připojil je k svému velkému dílu: „de Valdensibus.“ Z něho čerpali Carpsov, superintendent v Lubeku (Religionsuntersuchung der böhmisch-mährischen Brüder) a Köcher, který sepsal „Anmerkungen über der Brüder Glaubensbekenntnisse.“ Všech těch vyznání jest dohromady jedenáct.

1. R. 1431 sestavili Táborité první své vyznání víry naproti ostatním husitům.

2. Vyznání víry z r. 1443 pochází též od Táboritů. — Jelikož ale bratří se za Tábority stydí a proto svůj původ z r. 1457 neb 1467 (Bossuet pag. 222) běrou, jest patrné, že tato táboritická vyznání víry se bratřím připisovati nesmějí.

3. R. 1461 vyšlo jejich první vlastní vyznání víry, podané Jiřímu z Poděbrad a Rokycanovi, o kterémž se nám ale žádné jisté zprávy nedostalo. Něco má Bossuet pag. 230.

4. R. 1504 podali bratří své vyznání víry králi Vladislavovi, v kterémž docela katolickou víru o svátostech, o večeři Páně, sv. zpovědi a jiné, vyznávají a za své staré učení vydávají. (Lydius, tom. II. p. 10. Apolog. 4. part. ibidem 296. p. 12 et 42.) K tomuto vyznání přidali r. 1507 a 1508 ještě dvě obrany.

5. R. 1532 odložili své staré, „tma- vé,“ husitské učení, a oblékli se do světlého roucha luteránů a podali markhraběti Jiřímu z Braniborska nové od předešlých zcela jiné vyznání. (Bossuet pag. 236.)

6. R. 1535 podali opět jiné vyznání králi Ferdinandu I.

7. R. 1564 podali opět jiné vyznání králi a císaři Maximilianovi II.

8. R. 1570 spojili se v polském městě Sandomíru s luterány a kalvínci, a sepsali opět nové vyznání.

9. R. 1575 sestavili nekatolíci čeští společné vyznání víry, na kteréžto práci též čeští bratří podílu vzali.

10. R. 1609 opravili bratří opět své vy-

nzání víry a dali je tisknouti; nebylo však od císaře Rudolfa II. přijato aneb jemu snad ani podáno.

11. R. 1574 vyšlo dle Václava Šturma opět nové jejich vyznání víry; podotýkáme však, že Köcher z tohoto roku žádného nového vyznání nemá a toliko nový otisk vyznání z roku 1564 našel. (Sekstetter pag. 110.)

Mimo tyto formule vydali bratří ještě mnoho kněh a spisů, v kterých svědectví o víře své vydávali. Ve všech těchto vyznáních brávali čeští bratří opatrný ohled na časy, vynechávali, přibírali, vymlouvali a kroutili slova, jak a kde potřebí bylo. Neřídili se tedy mnoho dle slov sv. ap. Pavla: „Jeden Pán, jedna víra, jeden křest“ (Efes IV. 5.) Neboť tato jejich jedna víra prodělala jak u českých bratří tak u ostatních nekatolíků za krátkou dobu tolik změn, že Bossuet obšírné dva svazky o změnách těchto sepsati mohl. Jelikož ale (dle Hederika „Prüfung der Lehrsätze der böhmischen Brüder“ II. Theil IV. cap. §. 1. ff.) u českých bratří každý, buď hrnčír, tkadlec neb kdokoliv knězem a biskupem se státi mohl, nesmíme se diviti, že svou víru měnili jako svůj denní oděv zapomínajíce na slova sv. Pavla: „aby jsme nebyli maličká pacholata, sem tam se zmítající a netočili se každým větrem učení skrze nešlechtnost lidskou, skrze chytrost k oklamání bludu!“ (Efes IV. 14.)

VI. *Jak se z českých bratří nyní již „Ochranovští“ stali.* Pravili jsme již, jak mnozí z českých bratří, by své rodiště a vlast svou opustiti nemuseli, raději na oko svého vyznání se odrekli a katolíky se stali. Jací to ale katolíci byli, dovíme se od Dav. Kranze, jenž (Neue Brüderhistorie I, Absch. §. 2 ff.) s radostí vypravuje, jak tito v zemi pozůstali bratří se dobrými katolíky stávali a zatím své schůzky a služby Boží tajně odbyvali. Vypuzení kazatelové nezapomínali také, své opuštěné bloudící ovečky tajnými posly a knihami u setrvání v bludech utvrzovati a těšiti. Na důkaz, s jakou tvrdostí tento bloudící lid na svých knihách lpěl, stůj zde zpráva, kterou pisateli těchto řádků velezasloužilý děkan Pelhřimovský, Antonín Michálek, zaručil. V jisté obci jižních Čech byl jeden vážený občan v podezření, že se katolíkem jen staví a že zapovězené kacířské knihy u sebe přechovává. Všelíké pátrání světské a duchovní vrchnosti zůstalo bez výsledku. Nějaký jesuita však; (snad to nebyl ten zloprověsný Koniáš?) našel tyto knihy v dřevěném, vnitř

nutém špalku, který, poněvadž k štípání dříví upotřeben býval, pozornosti prohlédajících osob vždy ušel. Podobným způsobem zacházeli asi také čeští bratří, v Čechách pozůstali, se svými knihami. Ne tak šťastní byli se svými tajnými posly. Nejvíce bratří bylo v Čechách v okolí Landškrouna a na Moravě v okolí Fulneku. U těchto posledních byli jak cizí poslové tak též nej přednější tajní bratří prozrazení, před soud postaveni a přísně potrestáni. Bylo však této přísnosti zapotřebí. Neboť byli to lidé, kteří po dobrém napraviti se nedali, jak o nich hrabě Zinzendorf, jejich napotomní příznivec píše. (Kreuzreich pag. 34.) Také o těch, kteří z Čech do Polska se utekli, píše velmi nechvalně Muskulus ve svém listu, polským Protestantům poslaném: „že teprvé málo let před tím ti čeští poběhlíci do království polského přijati byli.“ (Synt. Genév. II. pars. pag. 212.) Tolik budiž podotknuto těm, kteří v každém zakročení katolické vrchnosti již špaňelskou inkvisici čenichají. Podobně líčí nám tyto posly českých bratří, „kněží při normálních školách“ ve své předmluvě k žalmům do veršů uvedeným a Hynkovi Kornovi v Klatovech věnovaným na stránce 5. vypravují totiž „o popletených sedlácích, kteří před několika lety z české země vyvedeni byli, že se křesťanského náboženství, kterémuž nerozuměli, odrekli, jsouce svedeni od žida Mendla, v Praze před 40 lety utraceného, a potom zase v tom židovstvu potvrzení od těch poběhlíků, kteří se do Berlína utekli a nepochybně s Mendsohnem, to jest se synem Mendla, snad z české země uprchlým, v srozumění stáli.“ Však i v Čechách přísně stíhání byli takoví tajní poslové. Dle D. Kranze (neue Brüderhist. II. Absch. §. 1. 37.) byli v roce 1728 dva poslové zde chyceni a uvězněni. Že luteránští kazatelové těmto pomatencům oddechu nepopřáli, rozumí se samo sebou. Luteránští kazatelové v Těšíně měli jistého propuštěného vojáka ve své službě, který do Čech a Moravy kacířské knihy donášel. Jak tedy čeští bratří (kteří již dávno tvrdými kalvinisty se stali, jak se o nich hr. Zinz. sám vyjádřil. Büding, Sammlung II. p. 112.) pozorovali, že jim přetvářování nic neprospívá, uzavřeli mezi sebou, že ze země se vystěhují. Tesař David Christian Niemann byl jejich náčelníkem. Tento pocházel z moravské osady Ženkleby (Senftleben) u Nového Jičína. Opustiv svou vlast potloukal se po Slezsku a Lužicku. Hořelický magister Schäffer a nějaký Joh. And. Rothe

seznámili jej s hrabětem Zinzendorfem, který, ač lutherán, ustavičně o změnách a opravách náboženství svého přemýšlel. Brzy byli tesaři a hrabě svoji. Vystěhovalci, kteří z počátku nikde stálého přístřeší nenašli, usadili se na statku tohoto hraběte v lužické krajině, v Bertholsdorfu, založili tam novou osadu a pojmenovali ji Ochranov (Herrnhut). Onen Dayid a jiní bratři přicházeli nyní častěji do Moravy a Čech a přemlouvali tam bratry k vystěhování. R. 1722 vystěhovalo se několik bratří z Moravy, 1725 něco více z Čech, potom však po 11 let potajmu vždy více, až r. 1732 Ochranov na 600 bratří čítal, ku kterým se ještě jiní luteráni Lužičtí a Sasští přidali. Jelikož ale tito vystěhovalci v Ochranově úplné svobody, jakouž sobě přáli, od zeměpanské vrchnosti nedosáhli, vystěhovali se přemnozí opět jinam, do Berlína a okolí, do Hollandska, Anglicka a jiných zemí, tak že sasští komisaři, kteří do Ochranova na vyšetřování záležitostí vysláni byli, r. 1736 jen 47 českomoravských bratří tam našli. Tato hrstka lidí by zajisté brzy byla zánikla, kdyby se jí hrabě Zinzendorf nebyl ujal. Tento pán popřál totiž česko-moravským vystěhovalcům nejen všecku možnou ochranu a podporu, jakož i stavební místa na svém panství, nýbrž on se s nimi zcela sloučil a umínil sobě, bývalou česko-moravskou jednotu bratří opět vzkrísiti a k nové slávě přivést. Knihami a dopisy, peněžitou a jinou podporou, a všelijakým jiným způsobem hleděl tohoto cíle dojíti. Sám pak pátral po knihách starých bratří a sbíral z nich látku k zevnějšímu a vnitřnímu zřízení své nové česko-moravské osady. Ačkoliv tesař Niemann již r. 1735 od kalvínce Jablonského za biskupa českých bratří vysvěcen byl, nahlédl brzy Zinzendorf, že k lepšímu účinkování mezi bratřimi i jemu biskupského úřadu jest třeba. Dal se tedy r. 1737 od onoho Jablonského sám na toto podivné biskupství vysvětliti. Bylot totiž jeho pokore, jak Carpoz vytýká, milejší, býti samostatným biskupem, než podřízeným kazatelem! Co biskup hleděl své osadě rozličné výhody od vrchnosti zjednati, modlitbami a písněmi ducha jejího povznášeti, novými údy a dobrými obchody ji siliti, a ji dle staré jednoty, co se vrchní správy a vnitřního řádu týče, aspoň pokud tomu jeho čas dovoloval, upravit. O kěz by tuto pilnost a obětivost byl vynaložil na seznání pravé církve, která by k věčnému spasení ho byla vedla! Jeho předkové pocházeli z Rakous, vystěhovali se

však z náboženských příčin z této země. Otec jeho byl ministrem u saského knížete. Jeho celý titul zněl: „My Mikoláš Ludvík, hrabě a pán na Zinzendorfu a Pollendorfu, pán panství Freydeck, Schönek, Thierstein, a oudolí Vachau, římsko-císařského Veličenstva dědičný nejvyšší správce lovů v Rakousku pod Enží, a rytíř Danebrogský.“ Tím, a poněvadž saské zemi k levné půjčce v Hollandsku dopomohl, byl v zemi a u dvora velice vážen a ctěn. O jeho chybách promluvíme příště, až podáme stručný obraz Ochranova, tohoto nového sídla českomoravských bratří. (Dokončení.)

Po třiceti letech.

Od Fr. Pravdy.

I.

Čas utíká rychle a čím starší člověk je, tím rychleji, zdá se mu, že rok po roku mine. L. P. 1867 bylo tomu dne 31. července pětadvacet let, co se mnou 27 alumnů kn. arcib. semináře na kněžství bylo vysvěceno. Shromáždilo se nás tenkrát 17 v Praze, abychom den ten společně slavili, a já o tom napsal článek do *Blahověsta*: „Po pětadvaceti letech.“ O té doby již zase uplynulo pět let, ani jsme se nenadáli, a v mnohých povstala touha sejíti a viděti se i po třiceti letech. Ujali se toho kollegové z vikariátu Kolínského, v němž jich z nás je nejvíce, tázali se, skoumali a vybízeli, až ochotný a milý bratr Dlask, děkan Kouřimský, ustanovila se odhodlal, pozvati nás k sobě.

Učinil tak a vyslal listy na všechny strany, jenž zajisté každého potěšily, třeba se byl nemohl účastniti naší schůze. Přislíbilo jich více, než se skutečně dostavilo; největší překážkou byly choroby a pak předzvídalí jsme, že některým brániti bude velká vzdálenost. Mimo to byly právě žně, když v Kouřimi jsme byli pohromadě, a ty snad také toho neb onoho doma zdržely.

Vyvolili jsme si zase 31. červenec, den vysvěcení, k svému bych tak řekl dychánku, a věru byl to pravý a milý dychánek důvěrných přátel a bratrů.

Bylo nás s domácím pánem Antonínem Dlaskem osm: Ehrenwald Antonín, Hlinka Vojtěch, Kellner Karel, Nigrin František, Rajský Jan, Suchan Josef, Sránek Jan.

Nebudu vypisovati, kde a co jsme, všli-li to, drahý čtenáři, je dobře, nevšli-li, inu je také dobře, nic ti neujde. Že nejsme mladíci, snadno si pomyslíš, před třiceti

lety jsme byli vysvěceni a přidáš-li k tomu ještě 24 a více let, máš Abrahama dávno za sebou a před sebou — starce. Pravím „před sebou,“ to jest nastává nám stáří, ale, bohudíky, ještě starými se necítíme ani jako starci nevyhlížíme, tak zněl všeobecný úsudek.

Měli jsme v semináři každý zvláštní příjmení, to nám zůstalo a posud ho užíváme. Za příklad uvedu Koníčka, Bažanta, Študenta a Duba, abych dokázal, že stáří jsme ještě nepodlehli uchránivše se pomocí Boží před jeho v tom věku dost často zjevnými a trapnými pohromami.

Koníček je čilý jako vždycky býval, nepřekáží mu drobet větší tělnatost a boubelatost, hle, staví se koňmo, schyluje šiji, je pravý koník, však nekopá, nekousá a jen rád se zařebtá. Byl vranný, nyní se stává bránou, táhne pořád dobře a může táhnout maje hojný a tučný obrok. Ano jedli jsme z jeho žlabu a pili z jeho vědra, věru, nedělil se s námi o jídla a nápoje, o lahůdky koňské, nýbrž panské, z čehož jsme poznali, že i to koňstvo líbuj se v časovém pokroku. A jak pěkné má koníček náš stáje a náradí v nich, čabraky, koberce a pochvy! Vše i s ním je vybraného, ušlechtilého rázu a my s chloubou a touhou hlásíme se k němu. Léčil se v lázních Teplických, neslycháno to u koně, ale on patří k vznešencům, tyto a jiné lázně hodí se pro něj jako pro ně, a my voláme a zkazujeme: „Na zdar a zdrav buď!“

Za Koníčkem přijde na řadu Bažant a řekl bych „letí Bažant,“ kdyby možná bylo jen dost málo si to představit. Však nelze, věru nelze našeho Bažanta si představit letmo, je k tomu příliš těžký, příliš obsáhlý, což ovšem není žádná hana, nýbrž chvála, že se nám tak vyvinul a zachoval. Ano, jsme na něj v tom ohledu pyšní, vynikl nad námi všemi, předčil nás a vždy dva šli bychom na váhu proti němu. Je to statečný, krásný a znamenitý pták tento bažant a dovolím si vyobraziti ho několika slovy. Nohy má krátké, tělo ale mohutné, hlavu mu zdobí slušný chochol, oko prozrazuje bystrost, celý obličej svědčí o dobré mysli a tváří se významně. Umí také rozčítit se, zahoukne si a zahudruje, jako by nadával, zkusil jsem to, neudělá ale nic, neublíží, popotahel si rousky, vystrčil a nadmul podprsí, zakroutil laloch a je starý kamarád. Dal mi příležitost svou do Brodu, křídla svoje, jsem mu dlužen díky a pravím: „Živ a drž se tak dále, Bažante!“

Za třetí důkaz, že nejsme věkem zmo-

ření a sešli, sloužili náš Študent a ten právě nejvíce udání mé potvrzuje. Viděli jsme ho a měli jsme z něho radost. Podívejme se, jak si vykračuje, jak se vypíná! Je malý, byl ovšem vždycky malý, ale rád by byl větší a rád se měří s malými, jestli se jim vyrovná, jestli snad oňáký ten pohlavek jich nepřevyšuje. Neměl tu druhá ještě menšího, který také s námi študoval a mezi námi byl nejmenší, ten ho a ten nás všechny malé jako povznášel svou protivou a Študent vedle něho mohl si hráti na velikána. Je pravý Čech a vlastenec jako zajisté každý z nás, ale nevím, jestli mu není líto, vysokých klobouků, německých cilindrů, jež jsme odložili, vybírával si ty nejvyšší, aby mu výšky dodaly, a byl panáček vždy pěkně upravený a vyfintěný. Je jím posud, dělá šviháka, chodí a točí se čerstvě, hází a švihá hůlčičkou, dej mu pod paždí papíry a knihy, máš před sebou skutečného študenta. Zpomněli jsme si, jak byl pilný a bedlivý študent, ve tři hodiny ráno vstával, morálku, dogmatiku nosil po chodbách, učil se v zahradě a refektáři, Fichte, Schelling, Kant a Locke vzešli mu v malíčku. Zůstal zdrav a zůstal mlád, ano zůstal študent, veselý a přívětivý študent, hle, usmívá se, usmívá se vždycky, dělají se mu v tváři jamky, okolo rtů na jevo vychází čtveráctví, pozdravil, udělal poklonu, takovou udělati nikdo nedovede, inu přeji ti: „Buď věčně študentem!“

Dostali jsme se ku konci svých příkladů a již jsme u Duba. Kdo Dub se jmenuje, tak si již na to jméno zvykl, že opravdu se má za Duba a věru nescházejí mu vlastnosti dubové. Již mnoho přetrpěl a přestál, klátily jím větry, opíraly se o něj bouře, dotíraly naň parna a mrazy, sucha a mokra, chtěl mu uškodit, chtěl ho zkažit hmyz všelijaký. Dub posud stojí pevně, nehýbá, neviklá, nekolísá se, nic ho nepřemohlo, neporazilo.

Ještě květe, nese ovoce, dává žaludy a jeden ten žalud byl tak velký, že stačil na kostel, který Dub náš sám založil a vystavěl na osadě kostela vlastního nemající. Nashledal, vyžebbral, opatřil si k tomu tisíce a sám přece zůstal Dub chudý a sprostý, jaký byl hned od počátku. Nicméně ho již několikrát chtěly oklestiti zlodějové a v skutku ho oloupili o nějakou tu ratolest, tenňáký prnt, co mu zbýval. Chudák, nemůže se rozvětviti a proto není divu, když někdy úpí a sténá a i hodně chřestí a řinčí. Je důtklivý, lecjaký ten červík zavrtá v něm,

bodne, zalehtá, popudí ho, Koníček a Študent zasedli naň, zatrásl se, rachotí a bouří, shodil je se sebe, utichl, udobřil se a je zase milý a pokojný a svorný jejich Dub, věrný a upřímný bratr a přítel. Dříví by nedal mnoho, je hubenáč, kostroun, ale klacků, objíků a palic by dal dost a hádám, že by potřel a překonal každého z nás jsa silný, tvrdý a ramenatý dub, a že i na pohled mocný z předu, ale nepodstatný ze zadu Bažant by mu musel ustoupit.

Ještě bych mohl zmíniti se o Jeremiášovi čili Bleše, prosím za odpuštění, jenž skoro vyrovná se Bažantovi a snad ho ještě dostihne; o panu Ignáci, jenž podoben jest Koníčkoví, až na to, že je víc bránou a víc mudrcem vážným a zvláštním, našim přezývkám a žertům z mladých let nepřejímím; o Tichém domě, jenž je podšitý liškou, chodí v šibalové čubě, pozoruje všechno, píchá a štve a pak sobě a jiným udělá z toho kratochvíli; o osmém našem druhu, jehož predikát mi vyšel z paměti a jenž zajisté nevyhlíží starší než my, nýbrž pěkným ruměncem před námi se vyznamenává a skromností a šlechtností svou si nás nakloňuje: však dost již těch příkladů a důkazů, žádný z nás není neduživce, mrzák, bídák na těle ani duchu, o duši zde nemluví, tu souditi přísluší Bohu a Jemu také díky jsme vzdali za to, co jsme.

(Pokračování.)

D O P I S Y.

Z Prahy dne 20. října 1872.

(Hlas Dr. lékařství o náboženství.)

Radost jest naslouchati slovům ctihoďného bohovědce, jenž smělou rukou velapoštola Pavla vynořuje z hlubin tajemství Kristových drahocenné perly, slast jest zasedati u nohou v zkušenostech sešedivělého sluby Páně, an z nevybranéklenotnice svých let vynáší poklady moudrosti a opatrnosti pastýřské: avšak radost a slast jest větší, když muž — laik tknutý prstem Ducha Sv. tajemný mír víry a vědy celému světu s odhodlaností mučeniška nadšeně hlásá, na něhož zajisté neodvází se ni stín podezření, že by mluvil „pro domo sua,“ jak tu srdce věrce i nevěrce, jež plane opravdovou nadšeností pro ideal pravdy, dobra a krásy, — jak tu srdce jejich rozněceno a uchváčeno bývá! Byť muži takovému pokus jeho dokoná se nezdařil a tu onde proti nezměnitelným pravdám Božím narazil, co divu! vždyť všichni, jak tu jsme, vykročiti

nemůžeme z hranic přirozenosti nám vykázaných, vždyť všem nám pokorně jest vzvolati: „homo sum et nil humani a me alienum puto.“ Dobrati se pouhopouhým rozumem a jedním rázem „smíření všech názorů,“ nemožno; domněnky vědy den co den novými zkušenostmi a nově vyšlehlým důmyslem lidským se obměňují a drahý čekati jest čas, než dostoupí chlumu pravdy věčné. Průchodiska všeliká prochází ten který náhled, — taková průchodiště dále a dále vzdělávati nezhazuje církev sv.: avšak na základě jejich dobývati se a dorývati na nedobytný hrad zjevení, toť církvi musí býti zamezováno a tu nic jiného učenci nezbyvá, než pátrati v hloub i šíř, až vzejde mu duha harmonie všech mínění. Toť účelem muže, jenž v životě svém řídí se polárníci pravdy. Jako velké politické udalosti již na dlouhý čas před svým provedením vrhají dlouhé a pravým politikům patrné stíny v minulost: podobně i udalost ve světě vědeckém jasněmu oku učence, jenž jím právem slove a jest, věští a otevírá vzdálenou dosud budoucnost, činíc z něho kazatele „usmíření všech sporů,“ kdežto bídíni yozejkáři v nedohlídavosti krtká a v drzosti nedouka vše, co jest, v rozvaliny převrátiti se snaží. S takou drzostí bojujati jest samým bohům nemožno, pravili Řekové; a takové drzé a chvástavě hlouposti jest v našem věku taká spousta, že třeba bohatýrské odvahy hlásiti se k pravdám zjevení, a hluboce cítěné sebevlády, vyznati s hrdoostí: „jsem křesťan, jsem katolík.“ Proto tím více vážiti si musíme muže, jenž veřejně ozvati se neostýchá ve prospěch náboženství a to v odboru, jehož adeptoové bývají nejliberálnější. Jest to prof. lékařství Dr. Leupoldt, jenž uveřejnil spis: „Über Geist und Leben in der Medicin im Zusammenhange mit Bildungsfragen der Gegenwart überhaupt. Erlangen 1872.“ Dovolím si prozatím uvésti několik myšlének z předmluvy: Doba naše v lůně svém chová množství pilných a důležitých otázek, na jejichž rozřešení visí pozeňhání aneb kletba věků budoucích. Neskládejž tedy nikdo rukou v klín, nýbrž dle nejlepšího vědomí a svědomí snaž se pracemi ze svého odboru přispívati k zdárnému jich rozvoji. Každý snad den slýcháme hovořiti o vzdělanosti, ale po hříchu málo jest vyvolených, kteří by význam její řádně chápali. Vzdělanost a pomůcky k ní musíme rozeznávati. Pouhé vědění, ta či ona věda není ještě vzděláním. Vzdělanost dotýká se člověka celého, se všech jeho stran, v ní hlava a srdce jdou stejným směrem. Lépe pronášíme se také

mluvíce o vzdělaném člověku, „že jest vzdělaný“ než, že má vzdělání. Vzdělanost má býti člověk sám. Spor se vzděláním nesnáší se, jím vládne lad všech sil. Co je jádrem ryzé vzdělanosti? Na otázku tu odpovídá p. spisovatel takto: „Obecné dějiny a důkladné poznání lidské bytosti prohlašují náboženství a od něho neodlučitelnou mravnost za podklad všelidské vzdělanosti. Než bohužel! roztahuje se nyní více než kdy jindy klam, jako by každé náboženství i křesťanské bylo v nesmiřitelném sporu s vědou, že by tedy přejíti se mělo buď docela přes náboženství k dennímu pořádku, aneb že by ponechati se mohl z jeho obsahu jen jakýsi výbor či „výkvět.“ Tenť jest zajisté nejhorší neduh, jenž právě nyní úžasně mezi civilisovanými národy řádí. Jest ovšem i věda důležitým činitelem vzdělanosti, ale pravá věda bez určitého poměru k náboženství a to k zjevenému náboženství křesťanskému jest na prasto nemožná.“

M.

Z Pouchova u Hradce Králové 22. října 1872.
(Posvěcení nového oltáře sv. Václava).

Na den sv. Václava konala se v našem kostele sv. Pavla utěšená slavnost, kterou jsme dlouho a toužebně očekávali. Posvěcen byl náš postranní nový oltář Svato-Václavský. Po vzývání Ducha Svatého přistoupil vys. důst. p. kanovník, městský děkan a bisk. vikář Kralohradecký Leod. Vacek k novému oltáři, posvětil jej, a modlil se pak za všechny živé i mrtvé dobrodince chrámu našeho. Po modlitbě zapěl lid „Svatý Václave, vejvodo České země“, kterouž píseň assistující kněží rozdávali na památku tohoto slavného dne. Kázání měl vel. p. Jan Šrámek, kaplan Bilo-Oujezdecký. Rozbíral tuto sv. pravdu: Víra katolická zasluhuje naší obrany proto 1) že nás osvěcuje, 2) že nás posvěcuje. Sv. Václav svítí nám jasně příkladem svým, jak víru sv. hájiti, skutky ukazovati, ústy veřejně vyznávati, všemožně o její rozkvět, rozšíření a zvelebení se starati, a když třeba, i život pro ni obětovati máme.

Aby Čechové sv. Václava jak náleží následovati mohli, k tomu mají všickni rodičové doma, všichni učitelové svěťstí i duchovní ve škole a v kostele, všichni sprostí i vznešení v životě veřejném přispívati a napomáhati. Sv. Ludmila vychovala nám sv. Václava. Katolický rok církevní podává nám každého dne patrný důkaz, že katolické náboženství jest to jediné pravé, které člověka osvěcuje a posvěcuje. Naši svatí a světice Boží, které nám

sv. církev každodenně připomíná, jsou služebníci Boží, kteří za živobytí svého zde na zemi se vynasnažili Bohu tak sloužiti, jak sv. církev poroučí. Naši nebeští oslavenci chodili do školy sv. církve katolické. Naučili se nejprředněji Boha znáti a jeho svatou vůli plniti. Budou-li dcery a synové Českého národa sv. Ludmilu a sv. Václava upřímně vroucně a horlivě ctíti a v životě svém následovati, pak nezahyne národ náš. Po zpívání mši sv. zaznělo slavné „Tě Boha chválíme.“ Konečně šli kněží napřed a lid za nimi na ofěru pro chudé školní děti a tím ukázali, že chtějí skutky milosrdnými následovati sv. Václava, jenž na našem oltáři jest vyobrazen, jak třem žebrákům prosebně naň pohlížejícím, almužnu uděluje. Všickni prosební na Tebe, sv. Václave, okem sv. víry patříme a vroucně z bloubí srdce voláme: Svatý Václave, vévodo České země, nedej zahynouti nám i budoucím.

Tohoto roku dostalo se nám krásné příležitosti, že jsme třikrát veřejně uctili svatý kříž.

Nejprve v *Pileticích*, po druhé v *Slatině* a po třetí na *Slezském předměstí*. Piletičtí katolíci dali si obnoviti svůj starý kříž, za tou příčinou vyšli jsme z našeho chrámu Páně v procesí do Piletic, a tam jsme se modlili u krásně obnoveného kříže litanie k Pánu Ježíši a jiné ještě přiměřené modlitby. V Slatině byl nový dřevěný kříž postaven a posvěcen, kde též, ačkoli byla povětrnost právě nepříznivá, nábožní ctitelové sv. kříže pobožnost svou na jevo dali a radost velikou měli, že nový pomník lásky Kristovy jejich vesnici ozdobuje. Posledně ubíral se dne 13. října slavný průvod z našeho kostela na Slezské Předměstí k novému krásnému kamennému kříži, který mnohými věnci ozdoben a zbožným lidem již obklopen byl. Tu promluvil náš důstojný p. farář Josef Seidl, jaký význam má kříž pro katolíka. „Uvažil jsi, jak veliká jest moc tohoto znamení, to jest znamení kříže? Slunce se zatmí, měsíc nevydá světla svého (Mat. 24.); kříž ale bude zářiti a zatmí světla nebes, a když spadají, sám jedině zářiti bude, abys se poučil, že jest kříž i nad měsíc světlejší, i nad slunce jasnější, jichžto záři přesáhne, bleskem světla Božího jsa ozáren, praví sv. Augustin. Pak posvěcen byl k radosti všech přítomných tento nový kříž. Po té klekli jsme a modlili se za sv. Otce Pia IX., aby jej Bůh z rukou nepřátelských vysvoboditi ráčil. Vedle kříže stojí tu nový zvonek, Ten

bude svým hlaholem třikrát denně katolíky napomínati, aby uctili vtělení Syna Božího a Pannu Marii. F. R.

Od Metuje, 21. října 1872.

(III. dopis. Další majitelé Nového Města nad M. až na naše doby).

Pan Hanuš ze Štubenberka (předěšle chybně vytištěno ze Šternberka), syn páně Wolfa, r. 1561 zvláštním listem nařídil, aby poddaní panství N. Městského všeliké obilí, máslo a jiné potřeby, vlnu atd. toliko do Nového Města na trh vozili a zde prodávali, jak by trh běžel; kdožby pak shledán byl a usvědčen, že obilí a jiné požitky jinam na prodej zavezl neb zanesl, pokuty jednu kopu grošů čes. zaplatiti a týden vazbou trestán býti měl. — K prosbě téhož pána povolil r. 1567 císař a král Maximilian zvláštním listem městu dva nové trhy, na den sv. Anežky a na den sv. Jana a Pavla a udělil též městu právo, v potřebách obecních pečeti *voskem červeným*. (Původně toliko stav panský užívatí směl vosku červeného, stav rytířský a městský černého). P. Hanuš ze Štubenberka zemřel 21. srpna 1570 a pohřben v kryptě děkanského kostela, jemuž na památku syn jeho Rudolf postavil kámen náhrobní z červeného mramoru, z počátku na vchod do krypty položený, později pak do zdi při hlavním oltáři zazděný. P. Rudolf ze Štubenberka, syn p. Hanuše, po smrti otce svého 18 let pod poručenstvím strýce svého Wolfa ze Štubenberka zůstával. Nastoupiv pak dědictví otcovské stále na Novém Městě přebýval a měšťanům dobrotivým se prokazoval, jakož i tu milost jim udělil, že toliko od nich do všech krčem panství N. Městského a Čermenského (v hrabství Kladském) pivo bráti se smělo.

Za jeho časů povstaly v království českém ony smutné rozmršky, z nichž vzešla válka 30letá a s ní úplná zkáza a záhuba země české.

I p. Rudolf ze Štubenberka držel se stranou, jež vzbouřila se proti korunovanému králi svému — 10. muž na panství musel se k vojsku dostaviti (z města mužů 16) — sám pak učiněn byl od direktorů komisařem vojenským nad vojskem jízdným i pěším z krajů Hradeckého, Kouřimského a Boleslavského. Než nedočkal se nešťastné bitvy na Bílé hoře. Neboť když dne 1. února 1620 co komisař přítomen byl v zámku Jičinském, neopatrností opilých žoldnéřův vzňal se prach střelný v klenutí podzemním, čímž přední část zámku v povětří vyhozena jest a v zříceninách více než 60 o-

sob pohřbeno, mezi nimiž i p. Rudolf ze Štubenberka. Mrtvé tělo jeho přivezeno na Nové Město a v kryptě chrámové uloženo.

Po bitvě Bělohorské ihned vysíláno valné vojsko na statky předkem pánů odbojných; a tak již z počátku prosince vojsko položeno bylo do Nového Města i po panství, kteréž až do postu r. 1622 — tedy přes 15 měsíců — bytně zde zůstávalo. Mimo to stále celé sbory vojenské přicházely a odcházely. Tak r. 1621. v červenci přitáhlo 12 praporů lidu pěšího a něco jízdy, kteříž 4 dni v městě zůstali a mimo to, že na osení polním mnohé škody učinili, odvěkli sebou 100 koní a mnoho vozů. Náklad na vyživení posádky a jiné útraty a škody, vojskem za ten čas učiněné, vypočítali jedině měšťané na náměstí na 35.000 kop mš., obec na 12.500 kop, mimo jiné mnohé škody na předměstích a na posekaných stromech ovocných i lesních.

R. 1623 panství N. Městské za pokutu vzato rodnině Štubenberské a od komory král. prodáno p. Albrechtovi z Valdšteina, knížeti Friedlandskému, znamenitému generálu vojska císa. — „velikému sice vojákovi českému, ale malému Čechu,“ — který však r. 1624 panství to za panství Kopidlenské postoupil paní Magdaleně z Lobkovic, manželce Jana Rudolfa Krčky z Lípy, pána na Opočně. Tato pak postoupila panství N. Městské a Náchodské synu svému Adamovi Erdmanovi hraběti Trčkovu z Lípy, generálu vojska císa., kterýž pán jsa poslední z rodu staročeského zavražděn jest v Chebu (25. února 1634).

Od krále Ferdinanda II. darováno pak panství Skotskému Walterovi z Leslie, jednomo z vražedníkův Valdštýnových a Trčkových. Dostalo se na to r. 1802 po vymření mužských dědiců Janu knížeti z Dietrichšteina, jehož rod zde až do vymření vládl. Dědicové a nynější majitelé ze strany Leslie, jichž jest as 30, posud se o dědictví nedohodli a tak vlastně nemá panství N. Městské nyní majitele žádného. Vůbec od doby, kdy přešlo na rod hrabat z Leslie, nesídlivali zde majitelé, zastávající rozličné úřady státní a jenom někdy zavítal sem některý z nich, aby aspoň vlastními očima jednou majetek svůj spatřil. M.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup, jenž telegramem zpraven o těžké nemoci vdůst. p. gener. vikáře Vojt. Hrona, d. 23. t. m. na rychlo do Prahy se

navrátil, bude v pátek o slavnosti *Všech Svatých* sloužiti v kostele u *Všech Svatých* na hradě v 11 h. slavnou pontifikální mši sv.; odpoledne o 3. h. bude tam konati slavné nešpory a církv. hodinky za zemřelé. V sobotu 2. listopadu o památce *věrných zemřelých* (dušiček) bude J. Emin. o 9. h. tamtéž sloužiti slavnou zádušní mši sv.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati od 26—30. října na Strahově, 31. října a od 1—4. listopadu u Piaristů, od 5—9. listop. u Dominikánů (u sv. Jiljí).

— Kníž. arcib. *seminář* čítá 32 alumnů ve IV. r., 26 alumnů v III. r., 22 v II. r. a 21 v I. r., úhrnem tedy 101 alumna, vesměs s maturitní zkouškou. — V k. arc. *konviktu* studujících jest letos 63 chovanců.

— Z *Libně* u Prahy dodán nám dopis toho obsahu, že tam na povzbuzení dp. faráře Ant. Tichovského konána sbírka příspěvků na nový obraz Marie Panny. Sbírká v neděli a ve svátek po službách Božích konaná vynesla již 150 zl. Obraz nový představuje Rodičku Boží s Ježíškem, jenž sv. Dominiku růženec podává. Jest to zdařilá práce malíře V. Myslivečka. Obraz i s ozdobou stál 170 zl. — Dne 13. t. m. navrátila se tam do lůna církve katolické slavným vyznáním víry paní Marie L.

Z *Lublaně*. Na začátku října přišlo sedm mladíků, studujících to sedmé třídy realky, k městskému úřadu oznamující, že vedle 14. art. základních zákonů státních od 21. září 1867 a 4. art. zákona mezináboženského od 28. května 1868 — z církve katolické vystupují. Jak prý vypravovali, neučinili tento politování hodný krok snad z náboženského přesvědčení, nýbrž přejíce sobě osvobození býti od navštěvování kostela v neděli a přijímání sv. svátostí třikrát do roka. V čem asi se bude lišiti život jejich od života hovádek?

„*Hlas.*“

Z *Polska* ruského. Dne 8. září zavítali do Čenstochova, slavného to poutnického místa v Polsku, nescíslní zástupové poutníků v takovém počtu, jakéhož pamětníkův ani není. V celku čítalo se okolo 180.000 poutníkův; mezi těmito bylo 1113 procesí z venkova se 108.000 osob; se zvláštním vlakem z Varšavy přijelo 3200 osob. Z Varšavy a nejbližších vesnic při hlavní silnici ležících přibýlo pěšky 1730 poutníkův. Z Pruska se dostavilo 20 procesí s 5.000 osobami, z Haliče 40 procesí s 15000 poutníkův. Současně s poutníky dostavilo se 108

duchovních. Počet povozů na nichž též mnozí přijeli poutníci, obnášel as 3730. Pouť to zajiště velkolepá a nevídaná.

Z *Německa*. Pamětný spis biskupův německých ve Fuldě dne 20. září shromážděných působil mezi lžiliberály a nepřáteli církve katolické veliký poplach. Podá-li se člověku nadutému a hrubého násilí užívajícímu důkaz, že jednal nespravedlivě; tak píše Augsb. Post. Ztg., uzná málo kdy bezpráví spáchané, naopak bývá velmi rozhořčen, tak že si spíláním, hrozbami a násilím ulevuje. Týž účinek, jak se pravdě podobá, má také pamětný spis biskupův německých u pruských liberálův. Neboť čím odměřenější, jasnější a lojálnější důkazy se v spise zmíněném podávají, že se církvi a lidu katolickému bezpráví činí, že výčitky lidu tomu boдрému činěné v křiklavém odporu se vši pravdou se nacházejí, — čím větší obtíž jest, jen dosti slabou a jen poněkud obstojnou námitku proti onomu pamětnému spisu podati, tím více a prudčeji plane hněv najatých pisálkův proti biskupům a církvi katolické. Na oko staví se býti zděšenými tímto „nejnovějším prý útokem na stát.“ Spen-Ztg. zuří jako o závod s Nat. Ztg., mluvíc tu o „přetváře“, tu zase o „prohanosti“ prý biskupův, až konečně plná vzteku „Nat. Ztg.“ na policii říšskou volá slovy: „Biskupové musí býti neškodnými učiněni a to co nejdříve a co nejrychleji.“ A jiní opět křičí: „Takovéto vyjádření vyzývá stát k boji na život a na smrt; tací třeba veledůstojní agitatoři musí se dostat do šatlavy, jen aby pokoj (!) mezi katolickým lidem (!) zjednan býti mohl.“ Z těchto a podobných výrazů vysvitá, že žalářování biskupův a pastýřů lidu věřícího býti má oien prostředek k zjednání prý „míru a pokoje.“ Zároveň oznamují tyto štváči, jaké prý „mravní rozhořčení“ tento pamětný spis u říšského kancléře působil. Na každý způsob lidu katolickému tam příliš utěšená budoucnost nekyne.

Z *Berlína*. V jisté kriminální při rozhodl zde soudní dvůr, že pojmenování „Jesuita“ náleží mezi „veliká bezpráví.“ Opět mohou tedy ti, již jméno toto nosí, těšiti se, že jako apoštolové pro jméno Ježíše tupeň jsou.

Z *Švýcarska*. O slavnosti sv. Mauricia dne 22. min. měsíce a 2 dni na to sešli se biskupové Švýcarští na opatství Augustiánském k shromáždění výročnímu, jakož každým rokem činívají. V čele stál biskup Sittenský *Petr Josef z Preuen*, kterýž také shromáždění předsedal. Opatství

jakož i farní osada přičinily se všemožně, aby svátek mučeníka a jeho statečných bojovníků co *nejškvěleji* oslavily a zvelebily. Z blízka i z daleka hrnuly se davy lidu na opatství, aby zúčastniti se mohly slavnosti v pravdě velkolepé. Žádný nelitoval obtíží cesty, kterým podvoliti se musil, každý spěchal s touhou dětinnou na místo, kde viděti a slyšeti mohl vrchní pastýře své. A byly to také řeči velebné, pravým pastýřským duchem prodchnuté, jež tu knížata církevní k lidu mluvili a jimž i lid s pozorností neunavnou naslouchal. I pozdvihli všichni biskupové celého kantonu Valliského hlasu svého proti útiskům katolické církvi z mnohých stran a v rozličných kantonech činěným. Učinili tak svorně a způsobem vážným a mocným neopomenuvše také věřící k trpělivosti a k horké modlitbě povzbuditi.

Biskup *Mermillod*, o jehož osudu čtenáři našich listů již zpraveni jsou, dostal se též k shromáždění tomu, mluvil od hlavního oltáře k lidu s výmluvností uchvacující o znamenitých účincích katolického mučeníctví, kteréž na veškerém člověčenstvu blahodárně vždy se projevovaly. „Boj u nás již započal, tak mluvil biskup *Marrilley*, stařeček to, vyhnanec a zajatec *Chiltonský*, „ale katolíci dovedou trvám práva svá hájiti a uchrániti!“ Takovým duchem nesly se skoro veškeré řeči a viděti z toho, kam již dostoupily věci v svobodném soustátí, když biskupové tak mluvití nuceny se vidí.

Že biskup *Mermillod* všech úkonů, jež mu úřad generálního vikáře ukládá, zbaven jest, a že zároveň žádala velká rada na každém faráři písemní stvrzení, jímž dosvědčeno býti mělo, že v skutku okružní list obdržel a dle něho zachovati se hodlá, známo jest. — Což kdyby nyní všichni farářové *velké radě takové stvrzení* podali, jaké nejd. biskup *Mermillod* byl poslal, že až posud vázání jsou ve svědomí ustanovení církevních přednostů svých vždy poslušnými se prokázati? Co hodlá as vláda v takovém případě konati? Důsledně musí též farářům úřadování zapověditi a plat jim zastaviti a tak bohoslužbu a správu duchovní v celém kantoně zakázati. Odvází se toho? Uhlídáme!

Z Říma. Král Viktor Emanuel mešká dosud v Římě, dvorem ale jest ve ville „*Ludovisi*“, ne na *Quirínálu*, kam se přes vše namáhání přesídliti nehodlá. Tyto dny odebral se sice tam, ale pouze za příčinou, aby přítomen byl poradám ministerstva a

aby přivítal poslance republiky Uruguayské p. *Perez* a *Gomar* a. Po té vrátil se opět do sídla svého. Úřední listy tvrdí, že se odebere v krátce do Neapole, kam prý již i komonstvo jeho se odpravilo. — Římanům jesti jedno, sídlí-li zde, aneb tam. — „*Variatio delectat*“, domnívali se pánové královského, italského privilegovaného podnikatelství k dělání demonstrací a protož vymyslili opět něco nového pro své obecenstvo. Aby hejno šibeničníků z plna hrdla městem křičelo: „*Morte ai neri*“ aneb „*al Papa*“, to jest již sevednělé. Mimo to jsou časté nehody s těmito podniky spojeny; vždyť přese vše namáhání není „*buzzurovi*“ možná, aby jen trochu nápodobil řeč Římana pravého. A tak stávají se podobné demonstrace vlastně demonstrací protipánům pořadatelům.

K 20. září hlásalo se do všech čtyř úhlů světa: „*Trastevere* osvědčí skvělé své vlastenectví, na náměstí založí velkolepý ohňostroj a ulice budou osvětleny.“ Nápad věru dobrý. Dělo zavznělo, raketa vznesla se do výšky a rozpraskla se na množství hvězdiček, bylo jedno, zakoupil-li ji *buzzuro* aneb Říman. A lampičky, jež visely tu a tam na domech, též neprozradily, kdo je zavěšoval. V celku bylo osvětlení tak skvělé, že by bylo bývalo potřebí jiného, aby bylo první viděti. A přece věnovaly revolucionářské a vládní listy celé své odstavce, aby se v nich vlastenectví obyvatelů *Trasteveriny* opěvovalo. Když se pánům pořadatelům takto první pokus zdařil, hodlali dne 2. října světu ukázati vlastenectví obyvatelů *Rione Monti* v osvětlení bengálském. Při této příležitosti osvědčila se nejlépe chytrost našich hrdinů. Jak známo, není osvětlení celé části města příliš laciné a stává se, že i při všem namáhání jen nepatrné jest — uepřispívají-li obyvatelé města, jak se stalo v *Trastevere*. To juvážili dobře ve valné schůzi *buzzurové* a upustili od svého prvního drahého podniku, aby si vyvolili lacinější. A jako muž jeden usnesl se na „národní vycházce z *Trastevery* do *Monti*.“ Celý Řím za námi poběhne! Toť něco nového! — Již víří bubny, se všech stran sbíhají se vždy věrní, každý obdrží za klobouk čtvrt archu papíru s nápisem „*Rione Trastevere*“ a pochod počíná! O vše bylo postaráno, jen o to ne, aby při této vycházce houfu ústa se ucpala. Co platno, kdyby si *L'Piemuntes* sebe větším písmem napsal na klobouk: *Trastevere*; on zůstane přece jen *L'Piemuntes* a nebude nikdy *Trasteverino*. Podobá se to školáko-

vi, který se domnívá býti umělcem a smělymi tahy navrhne na zdi obraz; pak ale přece nedůvěruje úsudku jednotlivých a připojí nápis: „To jest pan učitel.“

Paběrky.

16. Krev mučovníků — směš křesťanů.

Kdykoliv se nám udá čisti z životů svatých smrt svaté Barbory, obdivujeme netoliko její živou víru, svatou čistotu, statnou trpělivost, ale žasneme konečně a ošklivostí přetýká srdce naše, dozvěděvše se, že k ukrutnému odpravení svaté panny *vlastní* otec se nabízel a truchlivý úřad katana sám u ní vykonal. Avšak jestliže církev svatá stále až do skonání světa bude církví bojující, nebude jí nikdy scházeti ani svatých vyznavačů ani sv. mučovníků; s druhé pak strany udají se i případy při tom, jaké se udávaly za prvních dob církevních, tak že se nalezne někdy i nelidský, v bludu zatvrzelý otec, jenž sám na svém synu, na své dceři onen trudný úřad vykoná, jako otec sv. Barbory byl učinil.

Garabed — což se vykládá *Křtitel* — příjímím *Aslanian*, jest syn zámožného armensko-schismatického otce v Adaně, hlavním městě nynější Kilikie. V rodině své a ve škole, do které za svých útlých let poslán byl, neslyšel o katolicích jiný úsudek než závistivé na ně sočení jakožto nepřátele pravé víry. Za příčinou neumělosti schismatických učitelů, byl otec přinucen, čtrnáctiletého nevinného mladíka, jehož miloval a proto lepší vzdělání mu získati chtěl, dáti do katolické školy svého města. Tu slyšel mladý *Garabed* o pravdách svaté naší víry a nemohl se dosti nadiviti jednak jasnému učení, jednak krivému úsudku o církvi katolické, kterýž mu byl za jeho vychování vštípen. Přímý a spravedlivý rozum, jakož i čisté, zbožné jeho srdce nemohlo svaté pravdě dlouho odolati. Po mnohých vroucích modlitbách a těžkém zápasu vnitřním, utekl se k armensko katolickému knězi, prosí a žádá ho co nejsnažněji, aby směl blud, v kterém posaváde žil, odprísáhnouti a tak do lůna pravé církve přestoupiti. Kněz ho upozornil na nebezpečí, které mu brozí, líčil mu pronásledování od dosavadních souvěrců, poukazuje že se tu jeho vydědění a snad i vyhostení od otce obávati jest. Ale ničím se nedal mladík Duchem svatým osvícený odstrašiti, směle trvaje, že hotov jest pro Boha všechno opustiti, všechno podstoupiti. Kněz konečně přesvědčiv se o upřímném a pevném ba hrdinském úmyslu jeho, jakož i o důkladné známosti svaté víry, uvedl jej k oltáři Rodičky Boží, před

kteřouž tak často v modlitbách trvával, a přijal jej, an v slzách radostí rozplýval, v lůno svaté katolické církve. Ale nyní nastala mladému zápasníku tuhá zkouška a půtka. Vlastní otec položil a upíal sám útlého syna na lavici, a po tureckém způsobu tolik ran mu na ploché nohy dal, tak že nejprve otekly, pak propukly, až krev sez nich vyřinula. Statně a tiše trpěl mladý vyznavač jako beránek i vymlouval pak otcovu krutost řka: „Otec můj-dobrý jest; on mne miluje, jestliže se mnou přísně jedná, činí to proto, že mne chce k té víře přinutiti, kterou chudák sám za pravou má.“

Mezi těmi a jinými mukami, které se často opakovaly, těšil se tou myšlenkou že bude někdy knězem. Po dvou měsících dosáhl toho katolický kněz, že byl *Garabed* z krutých rukou otcovských vysvobozen. Doštal se do Bsomaru k armenskému patriarchu, který mladíka zjevně milostí Boží obdařeného do Gaziru k dalšímu učení poslal, všeho dobrého se do něho právem naděje. Žáci semeniště Mongré-ského ve Francii věnovali dobrovolně náklad na jeho vzdělání. Stal se okrasou svého ústavu, útěchou a chloubou svých učitelů až i šťastně na kněžství vysvěcen jest. — První ovoce jeho modlitby, utrpení a svaté oběti bylo obrácení jedné z jeho sester, dívky třináctileté, která se po jeho příkladu v lůno svaté církve navrátila. Avšak i ta došla té milosti, že za svou víru jako bratr trpěla a opět byl nelidský otec sám jejím trýznitelem. Privázav útlou dívku, své vlastní dítě, tuze ksloupu zbičoval ji do krve; ona pak trpěla tiše jako svaté panny za prvních dob církve. — Ale modlitby, kteréž díky milostí Boží tak obdařené k Bohu za své rodiče vzdávaly, nezůstaly bez užitku. Otec *Garabedův*, jenž byl z prvu listy synovy opovrženě nohama šlapal, konečně se obměkčil, až pak je i slzami svými smícel a s žalem nad svým dřívějším zaslepením v lůno svaté církve se navrátil. — *Garabed Aslanian* působí blahodárně mezi svými rodáky; r. 1870 si ho vyžádali obyvatelé města Sis, bývalého sídla patriarchova, za správce duchovního, kdež v krátkém čase 400 rodin do lůna církve katolické přivedl. — △. —

Literární oznamovatel.

——* *Radhost.* Sbirka spisův drobných z oboru řeči a literatury české, krásovědy, historie a politiky. Vydal František Palacký. Díl třetí. Spisy z oboru politiky. V Praze 1873. Nákladem F. Tempského. Str. 317.

— „*Poutník*.“ Kalendář pro katolíky na obyčejný rok 1873. Ročník pátý. Vydal svým nákladem Antonín Skočdopole, doktorátu v bohosloví kandidát, professor na bohosloveckém ústavě v Budějovicích, bisk. notář. Str. 128 mimo trhy, s několika obrázky. Obsah poskytuje rozmanitou zábavu a poučení, úprava pěkná, jakož i druhého, menšího kalendáře tímtež nákladem vydaného: „*Svatováclavský kalendář* na obyčejný rok 1873.“ Ročník první. Str. 80 mimo trhy. V tomto menším kalendáři nalezá se též povídka Fr. Pravdy: Kterí se vzdalují Boha, zahynou.

— „*Rituale Romanum* Pauli V. Pontificis Maximi jussu editum et à Benedicto XIV. auctum et castigatum, cui novissima accedit collectio rituum particularium a clero provinciae Pragensis ex benigna venia s. Sedis apostolicae retinendorum in administratione sacramentorum, in exsequiis, in benedictionibus et processionibus. Editio in usum cleri provinciae Pragensis adprobata. Ex mandato curiae archiepiscopalis Pragensis. Ratisbonae, typis et chartis Friderici Pustet, S. Sedis apost. et sacr. rituum congregationis typographi. MDCCCLXXII. Str. XII. a 312 a v druhé části, v přídatku obradů zvláštních str. IV. a 159. Na skladě v k. a. konsistoři.

— „*Domáci tajemník*.“ Návod k děláni dopisů, listin soukromých i úředních nejvíce potřebných v životě občanském. S dodatkem o poštovníctví, státních papírech rakouských, poplatku kolkovém a seznamem cizích slov. Sestavil P. J. Šulc. Třetí, valně rozmožené vydání. Část II. Právní a úřední spisy. V Praze 1873. Nákladem kněhkupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně. Str. 172.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Jan Nep. *Velhartický*, dr. theol., c. k. mimořádný profesor bibl. studia N. Z. na bohosl. fakultě vys. škol Pražských, úd Děd. sv. Prokopa, sv. Jana Nep. atd. 20. října (nar. v Blovicích 14. pros. 1838, vysv. 2. srpna 1863);

Spisovatel český, viz Blahověst r. 1870: Zprávy z cesty po Německu, hry pašiové atd., Časopis kat. duch. 1872, sv. VI. a. j., vedl s dr. Borovým péči o tisk spisů Sušilových, vydávaných nákladem Dědictví sv. Prokopa, zanechal v rukopisu bohužel nedokončeném: Úvod do knéh N. Zák. Zemřel po dvoudenní toliko nemoci. Průvod pohřební vedl z k. arc. semináře, kamž tělo bylo přeneseno, d. 22. t. m. vd. p. kan. Tersch za přísluhy celého semináře a věrlého účastenství vel. duchovenstva i lidu. Ač vykropení, zádušní mše sv., exequie, průvod, zpěv, slovem vše bylo velmi slavné, vavřínový věnec, dar to alumnů k. a. semináře, skvostný,

byl pohřeb nicméně nad mřu smutný pro pláč a nárek ubohých rodičů, přátel a příbuzných. Pochován byl na hřbitově Volšanském.

- p. Augustin *Meder*, jub. kněz, Okrouhlický farář na odp. v Berouně, 17. října (nar. v Berouně 26. srp. 1791, vysv. 12. srp. 1818);
p. Frant. *Franz*, farář v Biskupicích (Pischkowitz) v Kladsku (nar. 10. září 1806, vysv. 17. břez. 1832).

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Vojtěch *Böhm*, farář v Kozmicích, za faráře u sv. Ducha v Praze;
p. Ant. *Fährnich*, farář v Zachotíně (diec. Budějov.) za faráře v Jirčanech;
p. Frant. *Kubín*, koop. v Bohdale, za admin. do Kozmic;
p. Frant. *Houska*, neom., za koop. v Bohdale (Gottesgab);
p. Thad. *Kotzura*, ř. prem. na Strahově, za proz. admin. fary v Šárce-Nebošicích;
p. Ant. *Weiner*, ř. maltez., za real. administr. v Pičíně.

V biskupství Kralohradeckém.

Vyznamenán jest:

- p. Jan *Havelka*, farář v Jesenicích, jmen. os. děk. Ve správě duchovní ustanovení jsou:
p. Eduard *Appl*, farář v Čenkovicích, za faráře v Rudolticích;
p. Robert *Višňák*, adm. za faráře ve Spindelmühle;
p. Frant. *Tondl*, kapl. v Ronově, za prov. katech. na real. šk. v Hradci Král.;
p. Ant. *Syrůček*, koop. v Borově, za admin. fary v Křižlicích;
p. Vác. *Sírnad*, n., za kapl. v Hněvčovsi.

Upřázdňené místo:

Čenkovice, fara patron. kníž. Lichtensteina, do 26. listopadu.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Jos. *Kromer*, farář a os. děkan v Mikulášovicích, vikar. tajemník, 18. října (nar. v Bilině 19. října 1800, vysv. 21. říj. 1823);
p. Theodor *Eschler*, vysl. b. vikář a školdozorce, kons. rada, os. děkan v Radoušově, 17. října (nar. v Č. Kamenici 6. led. 1812, vysv. 3. srpna 1835).

Vd. p. gener. vikář dr. Vojtěch *Hron* roznemohl se zánětem plic i byl d. 22. t. m. sv. svátostmi zaopatřen. J. Emin. povolal k němu 3 lékaře a sám pilně dohlíží, těší a ku pomoci přispívá. Nemocnému se včera přitížilo, síly ubývají, naděje klesá. Modleme se k Bohu, jenž jediný pomoci může.

Oprava. V čísle XXIX. t. listu v básni „Pád pýchy,“ znělka II. verš 10. omylem vypuštěno slovo „krále“. Verš má zníti: „spadla s trůnu krále mrtvola“.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-I.

Expedice:
v kat. kněhkupectví
B. STÝBLA
na sv. Václavském
náměstí, č. 730—II.
Nedostala čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
Celor. 2zl. 50kr.
polor. 1zl. 30kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 1zl. 55kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídne činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

ÚVAHY

na svátky svatých a světic Božích.

LXX. Na den sv. Martina, bisk. vyzn.
(11. listopadu.)

Sv. Martin, jehož památku dnes konáme, obrazí se jako voják a byl vojákem nejen světským, nýbrž i duchovním. Dříve bojoval ve vojště římského císaře, později pod praporem Kristovým. Život jeho jest výborná kniha, ve které čtouce, učíme se mnohým ctnostem.

1. Sv. Martin byl narozen z rodičů pohanských; však již co chlapec vkrádaje se do sborů křesťanských, poznal učení Kristovo, ježto se mu velice zalíbilo; proto bez vědomosti rodičů připravoval se ku přijetí křtu sv. Od té doby pilně se modlival a horlivě konal dobré skutky lásky křesťanské. — My br. a s. jsme zrozeni co křesťané a hned od mladosti ve víře Kristově vycvičení. Děkujeme Bohu z té milosti, pevně se držíme víry Kristovy a podle víry té v celém životě se spravujeme. „Mnoho jest povoláných, ale málo vyvolených.“ (Mat. 20, 16.). Pamětlivi buďte slov písma sv.: „Milostí spasení jste skrze víru a to ne sami z sebe, dar zajisté boží jest.“ (Ef. 2, 8.) „— Vy rod vyvolení, národ svatý, lid dobytý, abyste zvěstovali ctnosti toho, kterýž z temnosti vás povolal v předivné světlo své.“ (I. Petr.)

2. Sv. M., dříve než se mohl dát pokřtiti, byl vřazen do vojska císaře Maximiana, kde ve středu prostopášných vojáků byl ctnostně a bohabojně živ. Odtud vidíme, že život ctnostný a pobožný není předností toho neb onoho stavu. Čtnost každý má konat, kdo chce do nebe přijít; a v ja-

kémkoli povolání může křesťan počestně a spravedlivě býti živ; nebo Bůh každému své milosti udílí. — Jen bdi a modli se (Mat. 26, 41.), bedlivě se varuj zlých společníků (Sir. 7, 2. 13, 1; Přisl. 24, 1. Ef. 5, 11.), rád s Bohem obcuj a s dobrými, šlechetnými lidmi (Přisl. 13, 20; Sir. 6, 35.) a horlivě své povinnosti vykonávej (Ef. 4, 1.).

3. Hlavní, zamilovaná ctnost sv. Martina ještě co pohana byla dobročinnost a láska k bližnímu. Svědkové toho byli mnozí chudí, s nimiž chleb svůj sdílel, a sám Kristus, jehož v působě nahého žebráka svým pláštěm byl přiodil. — Ó hleďme se v tom sv. Martinu podobati a zvláště v dobročinnosti a lásce kř. ho následujme. „Prosíci-mu tebe dej“ praví Spasitel. (Mat. 5, 42.) „Na dobročinnost a sdílnost nezapomínejte.“ vzbuzuje nás sv. ap. Pavel. (Zid. 13, 16.) A sv. Petr dokládá: „Láska příkrvává množství hříchů.“ (I. Petr. 4, 8.) Ó, jak mnoho bychom potřebovali plášťů, aby všickni hříškové naši byli pokryti! —

4. Sv. Martin, co Krista viděl, od té doby toužil státi se křesťanem, proto poděkovav se z vojska, dal se pokřtiti, načež odebral se k sv. Hilariovi, aby se od něho naučil žíti právě křesťanský. On, jenž co pohan byl výborný voják, ještě výtečnějším stal se pod praporem Kristovým. K radě sv. Hilaria založil klášter, kde s několika soudruhy přísný kající život vedl. — Ovšem nežádá na nás Bůh, abychom všickni v klášteřích žili; však nicméně všudy, v každém stavu máme bojovati pod praporem Kristovým: Každý z nás může a má odříci se satanáše i všech skutkův jeho; každý má bojovati proti tělu, světu a ďáblu; srdce své nevěšeti na statky a rozkoše i uprostřed světa žíti Bohu a ctnosti. (Tit. 2, 12.)

Kdybychom sv. Martina následovali, snadno bychom nad svými nepřáteli zvítězili! —

5. Pověst svatosti, v jaké byl sv. Martin, byla příčinou, že po smrti biskupa Turonského byl, ovšem nechtě, za biskupa vyvolen; však konal horlivě své povinnosti. On, jenž co řeholník proti nepřátelům spasení, nyní co biskup proti škůdcům Církve, proti nevěřícím bludařům a hříšníkům bojoval; chodě z místa na místo učil, napomínal, chudé podporoval, nemocné navštěvoval, všechno všem býval. — Kéžbychom sv. Martina následovali. Nejsme ovšem všickni biskupové a kněží; však držte se všickni svých duchovních pastýřů, poslouchajte slovo, rady a napomínání jejich. Vy ovšem nemáte pod správou celou diecési; ale máte svou domácnost, dítky a čeledíny, ježto učiti, k dobrému vzbuzovati a všem dobrým příkladem máte předcházeti. (Mat. 5, 16; Tit. 2, 7.)

6. Církev dává sv. Martinu tu chválu: „Slavný to muž, jehož práce neunavila a smrt nepřemohla.“ Podle příkladu sv. Martina i my nechtějme ani práce se štititi ani smrti se strachovati a ve všem se poroučejme do vůle boží. Pane, staň se vůle Tvá! (Řím. 10, 31; Žid 10, 35.)

7. Sv. Martin, citiv konec života, přijav sv. svátosti, dal se položit na zem popelem posypanou a s modlitbou na rtech k nebi jsa obrácen, usnul blaženě v Pánu. — Kajicnost a modlitba pomáhají k šťastné hodině smrti; však učme se před časem dobře umíratí, než smrt je na jazyku. Celý život má býti přípravou k dobré smrti. Vždyť co den, ano v každé okamžik umíráme. Léta ubíhají a brzy nám odbije poslední hodinka, proto hotovme se.“ (I. Tes. 5, 1. 6; I. Petr. 4, 7.)

Následujme tedy m. br. a s. sv. Martina v životě i v smrti, abychom s ním došli vítězství a koruny věčné slávy.

LXXI. Na den sv. Stanislava Kostky, vyzn. P. (13. listopadu.)

Známe tři znamenité výpovědi tohoto svatého mládence, ježto chceme uvažovati.

1. „Nezrodil jsem se pro časnost, nýbrž pro věčnost.“ Pravda tato pohnula sv. Stanislava, šlechtěného jinocha, že pohrdl všemi pozemskými statky a rozkošemi a v potupě, v kříži a v tichosti duchovního řádu hledal své útočiště. Také my jsme zrozeni ne pro časnost, ale pro věčnost, nemáme zde místa zůstávajícího, nýbrž hledáme budoucího. (Žid. 13, 14.) A proto

nechtějme srdce své na věci pozemské věšeti, nýbrž hledejme věcí nebeských, které nehynou. (Kol. 3, 1.).

2. Druhý výrok sv. Stanislava: „Lépe jest z poslušnosti konati veliké a slavné.“ Spolehaje na tuto pravdu měl Stanislav stále vůli Boží na zřeteli, jižto mu kázali představení a pravidla řeholní. Konati vůli Boží bylo mu nejkratší cestou k dokonalosti křesťanské. Po této cestě i ty křestane za ním kráčeji! Zamiluj si poslušnost, kterou velebí již Samuel řka: „Lepší jest zajisté poslušenství, nežli oběti“ (I. Král. 15, 22.) „Synové a dcery, poslouchajte rodičů svých ve všech věcech, nebo to jest libé Pánu.“ (Kol. 3, 10.) — „Služebníci, poslušni buďte ve všem pánů svých, bojíce se Boha.“ (Kol. 3, 22.)

3. „Matka boží jesti mou matkou“ — zní třetí jeho výpověď. — On hned co dítě počtě Marie Panny se zasvětil; proto také svatě a nevinně byl živ, a šťastně, blahoslaveně zemřel pod ochranou své matky Marie. Vyvol sobě jako sv. Stanislav Marii Pannu za matku, jižto po celý život vroucně ctí a miluj. Umírající Kristus pravil k Janovi: „Ať matka tvá!“ Těmi slovy dal Marii za matku všem, jižto jsouce křesťané, zasluhují býti i jeho učeníky“ (sv. Alfons Liguori). „Co matka Kristova jest Maria i matkou všech oudů, kteřížto s ním, — hlavou — úzce spojení jsou,“ praví sv. Augustin. Pod ochranu matky té se kř. odevzdej, abys časné i věčné byl blaženým.

LXXII. Na den sv. Leopolda, vyzn. (15. listopadu.)

1. Sv. Leopold, markrabí rakouský — když ještě v dětských letech byl, ukazoval, že k věcem velkým povolán bude. Modlitba, samota a práce byly mu milejší, než všechny hry dětské. — Byltě syn Leopolda III. a zbožné Jitky, i rostl pod rukou bedlivé matky a výborných učitelů a prospíval věkem, moudrostí a milostí před Bohem i před lidmi. Byltě mládcem dokonalým a pro skromnost, čistotu, pokoru a bázeň Boží všemu lidu vzácným a milým. — Tak v bázni Boží mají všickni rodiče vychovávat své dítky, byť i nebyly povolány k vládnutí, nebo všem dětem třeba — aby byly vychovány co dítky Boží, co dítky nebeského krále, s nímž vládnouti mají věčně věkův. Sv. Pavel píše k Řím. (8, 15, 16.) „Přijali jste ducha vyvolení synů, v němžto voláme: Abba — Otče.“ . . . Jsme synové Boží.

2. Když po smrti svého otce nastoupil sv. Leopold vládu, prosil Boha za moudrost, aby lid svůj v spravedlnosti a pokoji řídit mohl. Bůh a zákony Boží byli základové jeho vládaření. Pros i za moudrost a vládu moudře a spravedlivě domem svým, řídě se ve všem podle vůle Boží. „Nebo jestliže kdo domu svého spravovati neumí, kterak bude o církev Boží péči míti?“ píše sv. Pavel. (Tim. 3, 5.)

3. Sv. Leopold, kterýž co jinoch naučil se přemahati tělo a náklonnosti své, také co vladař uměl ovládati sebe, u prostřed statkův a rozkoší byl střídným a zdrželivým. — Nejlepší vladař jest ten, kdo umí vládnouti sám nad sebou. Následujme ho, přemahejme své žádosti, krotme tělo své. Jak chceš jiným vládnouti, neuměje vládnouti sám sebou? Pod tebou budiž žádost tvá, ty nad ní panuj, ne ona nad tebou. Sám nad sebou buď pánem, ne mrzkým otrokem svých žádostí. „Toť jest vůle Boží, abyste se zdržovali od smilství, aby jedenkaždý z vás uměl nádobou svou vládnouti v svatosti a ve cti.“ (I. Thesal. 4, 3, 4.)

4. Sv. Leopold byl jemným zrcadlem všech ctností svým poddaným, tak že jej všickni ctili a milovali a Nábožným nazývali. Staral se o dobro časné a mnohem více o spasení duší. Byl shovívavý k chybám jiných a laskavý k nim, přísný k sobě.

Kdo jsi představeným, příklad jeho následuj. Jaký pán, taková čeládka, praví přísloví, jaký představený, takoví poddaní. — Každý tedy, kdož jiným je představen, „ve všech věcech sebe samého vydávej za příklad dobrých skutků v učení, v celosti a vážnosti.“ (Fil. 2, 7.).

5. Sv. Leopold jest vzorem všem vládařům a přestaveným, nebo po 40 let panoval pokojně, spravedlivě a laskavě. Dobrý vladař a nábožný je velkým dobrodiním pro národ a vlast, ježž mají poddaní ctít, milovat, poslouchat a za něj se modlit. „Prosím pak přede vším, aby činěny byly prosby — za všechny lidi, za krále, i za ty, kteří jsou u vysokých úradech postaveni, abychom pokojný a tichý život vedli ve vši pobožnosti a čistotě. Nebo to dobré jest a vzácné před Spasitelem naším. (I. Tim. 2, 1—3).

Památce

v. d. p. gen. vikáře **Vojt. Hrona.**

I.

Již ustaň lkáti, nitro rozbolněné,
a zapuď, zapuď hlodající žal,

vždyť vzal jej Bůh, týž, jenž jej prvé dal, —
to srdce vzácné, smrtí pokosené. —

Aj vyjasni se oko zarosené,
tvůj slzí proud, byť ledvím hýbal skal,
by nikdy, nikdy k žití nezvolal
to tělo drahé, v hrobě uložené. —

Zem andělům za sídlo dána není,
těm Eden vykázán jest za podíl,
jen tam svá stíší všechna roztoužená.

A proto odešel z těch zemských stínů
tam k světlu, po němž z duše nyl,
ku sobě rovným, — v říši cherubínů.

II.

Ba andělem nám byl's, Ty hlavo milá,
jenž láskou sílil naše kročeje
a láskou kojil naše naděje,
než země ve své mrákoty Tě skryla.

Tváš ruka vždy nám tísň ukojila,
stišivši mutné řader záchvěje;
však teď kdo útěchu v nich rozleje,
když Morana Tě černá zachvátila?

Jen tělo křehké země v lůno skrývá;
však nesmrtelný duch Tvůj odletěl,
kde nyní sídla nadhvězdna obývá.

On odešel, však jen, co anděl mřiu
by dále o své milé péči měl,
zde v místech slzných, v tomto světa víru.

III.

Jak svatý poklid po vši zemi vládne,
vše tvorstvo mřiu svou přikryl perutí.
jen naše srdce žaly rozmutí
a útěchy, ach! není, není žádné.

„Proč kryje Tě již země lůno chladné
a dnové Tvoji prehli běhnutí?
proč zastavila smrt Tyé dechnutí,
že šlechetné Tvé srdce v hrobě vadne?“

Tak lkal jsem hořem; aj, tu s říše věčné
duch Jeho jasný skleslou bezděky
jal ruku mou, řka v lásce nekonečné:

„Nad Tvůrce nelkej vůlí nezpytanou,
Onť zas nás spojí, a to na věky:
tam v říši hvězdné jednou na shledanou.“

H.

Řeč

při posvěcení nově rozšířeného hřbitova.

Konal Vojtěch Pakosta.

„Kdo rozsívá v těle svém, z těla i žítí bude porušení: ale kdo rozsívá v duchu, z ducha žítí bude život věčný.“ Gal. 6, 8.

Velice se mi vždy líbí, slyším-li pojmenovati místo odpočinku našich zemřelých: *pole svaté*. Jestliť opravdu každý hřbitov *polem*, v jehož lůno s plácem ukládáme semeno zvláštní, by zetlíci jedenkrát s plesáním vypučelo a se vzneslo k slávě nehybnoucí.

Jestliť každý hřbitov *polem*. — Vizte jenom ty hroby, jenž jako zvůry úrodného pole tu se rozkládají, časem sestárlé opět skypřeny bývají, by nové símě pójaly ve své lůno. Ano, každý hřbitov jest *pole svaté*. Neníť to símě obyčejné, jež tu tli, jest to símě zvláštní, símě drahé: jsou to křesťané krví Kristovou vykoupení, tu rodičové, tu děti, tu příbuzní, přátelé a známí. I my všickni uložíme jedenkrát svou zemdenou hlavu v náruč této svaté země čekající slavného z mrtvých vzkříšení.

I není se tudíž čemu diviti, že tak často hřbitovy své navštěvujeme; že vícekrát do roka v četných průvodech na sv. pole se ubíráme, tu slzou lásky pokropit to símě drahé, tu koutek sobě vyhledat, kde i naše tělo bude jednou odpočívati.

Dnes však zcela zvláštní okolnost vybídla vás, př. dr., že jste v tak hojném počtu na toto sv. pole se odebrali. — Zdejší farní osada cítila již po delší čas potřebu rozšíření hřbitov svůj, an starý pro obmezenost místa již nepostačoval. Prání toto stalo se skutkem letos, když tento pozemek zakoupen, zdí obehnán a tak celý hřbitov o velkou část rozšířen, že důstojně možno jej řaditi podlé největších hřbitovů v celém okolí našem. Aj dílo před našimi zraky již zcela ukončeno, hlásajíc zbožnou mysl a obětavost vaši, ješto jste i nemalý náklad na ně věsti rádi se uvolili. Dílo jest ukončeno — a dnes tato půda, na níž stojíme, má se státí polem sv.

Nemohu opomenouti, dříve než posvátný obřad posvěcení vykonán bude, abych několik slov o hřbitovu k vám nepromluvil. Vidímť již napřed, že i tento nový hřbitov bude mnohému z nás místem *hrázy a strachu*, mnohým ale místem *radostné naděje*, a to sice dle toho, žije-li kdo dle těla, nebo dle ducha. Neuvedlť jsem nadarmo v čele této řeči slova sv. Pavla: „Kdo rozsí-

vá v těle svém, z těla i žítí bude porušení“ — a tudíž ta hrůza a strach — „ale kdo rozsívá v duchu, z ducha žítí bude život věčný“ — a odtud ta radostná naděje. Prál bych si, aby slova má, jež při tomto sv. úkonu mluvíti zamýšlím, probudila ve vás všech jen pocit radostné naděje; cit pak hrůzy a strachu navždy ze srdcí vašich vyhladila, kdykoliv budoucně na tento hřbitov popatříte. —

Nedívím se tomu, že jest hřbitov mnohým lidem místem *hrázy a strachu*. Vždyť podle života a podle víry mnohých ani jinak mysliti se nedá.

Žijouť mnozí za našich dnů podle těla. A jaký jest asi ten život podle těla? Ó život velmi pohodlný, rozkošný, vášnivý a příjemný. Pokud mladost svěžím růmencem barví jejich líce, bujnými kadeřemi věncí jejich skráně, zdraví ano snad i bohatství štědrou obsypává je rukou, tu znají jen jediné, na čemž celý jich život se osnová, totiž: užívat — do sytosti. „Žijeme jen jednou!“ za strašné obrali sobě heslo. Země, tato bídná země, stala se jim předmětem a vrcholem všech přání a tužeb. A protož houževně musí k ní lnouti a až na dno vypítí ten šumivý pohár rozkoší, jež jim ona vždy v svůdnějších postavách a útvech skýtá. Nesmí promeškati ani okamžiku. Každý den vymýšlejí se nové zábavy a radovánky. Tu hlučné společnosti, v nichž příjemně a rychle čas míjí, tu hostiny, kde se tělu přeje, co hrdlo žádá, tu tance, hry, kde hřích své sítě klade a v nich lapá.

Leč i tyto rozkoše se časem vyčerpají. A jak si pak počínají lidé tací? Snad pozdvihnou přec jednou svých zraků tam k nadhvězdnému nebi, povzdechnou si s tichou bolestí: „Ach marná jest veškerá rozkoš světa tohoto, člověk není jen pro tuto zemi stvořen, jestliť nebe, kdež jeho pravý domov, to jeho cíl a určení?“ Snad pozvednou pak své ruce k Ukřižovanému, povzdechnou si s trpkou bolestí: „Ty trpíš, hlavo zbodaná, trpíš pro mne a já — potácím se z rozkoše do rozkoše!“ Ptáte se, zdali si tak povzdechnou? Běda, musím říci, že nikoli. Třeba by pak rádi tak učinili, když svět je omrzel, bohatství vyčerpáno, síly pomařeny, ale nastojte, oni toho ani nejsou schopni, neboť nemají víry.

Pokud mladost, zdraví, bohatství je blázily, tu jim byla víra vždy jen něčím mimotním, bez čeho člověk býti může. Jíti do chrámu, hledati sílu a útěchu ve sv. svátostech, pokořiti se v modlitbě před Tvůrcem nebe i země a Dárcem všeho dobra,

bylo jim vždy proti mysli. Domnívali se ve své pýše, že by to snížilo jich stav, uvedlo v podezření jejich domnělou vzdělanost. Mysleli, nešťastníci, že jest chrám, sv. svátosti, modlitba jen tak pro ten sprostý, nevzdělaný lid. Strašnou dělali sobě z toho čest smáti se věcem po smrti. Říkávali vždycky s jakýmsi pohrdavým úsměškem: „Kdo pak tam odsud kdy přišel?“ Chtěli jen žít. Uslyšeli-li o smrti, spatřili-li mrtvolu, neb jen pohřeb, tu jak by jedovatá zmiže se jich byla dotkla, zacpávali si uši, odvraceli zraky své, aby je pak opět pohrozili ve vír rozkoší světských. Myšlénka, že jednou umřou, umřítí musí, jako by je, burcovala z příjemného sna, a proto ji nesnesli.

A co tedy činí nevěrci, co je potěší, když míra rozkoší je vyčerpaná, vlasy sšedivělé, údy schvělé jako to poletující listí se stromů? Co je potěší, pravím, vidí-li před sebou tento hřbitov, nenacházejí-li útěchy ve víře, poněvadž jsou jí prosti? Tu jim nezbude nic jiného než — hrůza a strach.

Nechme je ještě jednou naplniti pohár rozkoší, z něhož pili, nechme je, ať místo modlitby se pobaví v svůdných obrazech z minulosti a upomínkách na chvíle života, v nichž se domnívali býti nejšťastnějšími. Snad tyto obrazy a upomínky je upokojí? Ó nikoli, jen ještě větší naplní je bolestí a žalem. Neb co stojí před nimi a co jejich mysl nejvíce svírá a děsí, to jest: hřbitov a hrob, na něž celý život nepomysleli. „Umřítí musíme!“ zaznívá to nyní strašně v jich hlavě. „Umřítí“ — jak strašně to pro ně slovo! Umřítí bylo jim vždy jen shasnutím a shnítí v hrobě, životu po smrti se smáli. Kam se obrátí, kam se utekou před touto smrtí? Zde na hřbitově jim neznají slova, jimiž se trpělivý Job těšil: „*Vím, že Vykupitel můj živ jest, a že v poslední den z země vstanu: a zase oblečen budu koží svou a v těle mém užřím Boha svého.*“ Job. 19, 25. Jim tu jen strašně zaznívá ohlas hymnu církevního:

Trouba boží po vůkolí
divným hlasem na mrtvolu:

„Vstaňte k soudu!“ — zahlaholí.

„Vstaňte k soudu!“ — Což kdyby přece byla věčnost, na niž celý život nepomýšleli? Což kdyby přece byl soud, k němuž po celý život se nepřipravovali? Tento hřbitov jest brána k oné věčnosti, k onomu soudu. Mohou-liž tedy na hřbitov bez hrůzy a strachu pohlednouti? A jestliže si ještě na sklonku života lichotí: není věčnosti, není soudu, tu na ně zeje tentýž hrob s hrůzou ještě větší. Jestliž jim pak oným strašným místem, kde vezme konec vše, co

milovali, čemu se kořili, co nazývali svým bohem: tělo, pohodlí, život, všecko — všechno! Hrozná, zoufalá to myšlénka: ztratiti vše a nenajíti ničeho.

A tudíž, abych krátce mluvil: kdo dle těla žije, kdo nemá víry, nemůže na hřbitově pocítiti než největší hrůzu a strach, jimž neunikne, ať se brání, ať přemítá jakkoli. —

Než odvrátíme již zraky své od obrazu toho děsného. Prejuf si, aby každý, aby i tento nový hřbitov, jenž má dnes býti posvěcen, vzbudil ve vás vždycky jen pocit radostné naděje. A tento pocit vám slibuje a zabezpečuje, však pod jednou výminkou: budete-li žítí podle Krista, budete-li žítí z ducha, nebo: „*Kdo rozsívá v duchu, z ducha žítí bude život věčný.*“ Proto volám k vám dnes slovo důležité, slovo vážné: „Buďte křesťany! Buďte křesťany nejenom dle jména, nýbrž dle víry, dle vašeho života a jednání.“

A jaká jest ta víra a ten život pravého křesťana, jenž i na hřbitově, a to nejvíce, blahou, radostnou naplňují jej nadějí? — Jest to útěchyplná víra o vzkříšení našich těl a o životu věčném.

„*Věřím v těla vzkříšení*“ — tak voláme každodenně v apošt. vyznání víry. Ó jaká naděje a! útěcha spočívá v slovech těchto! Věřím v těla vzkříšení t. j. já umru sice, duše rozdělí se od těla, navrátí se k Bohu, jenž ji dal, tělo uloženo bude v tuto posvěcenou zemi, ale ne na vždy. Vstanu z mrtvých — duše má se spojí zase s tímto tělem, jestliže jsem Kristu žil, s Kristem žítí budu. A tato víra jest tak jistá, tak bezpečná, jako že jest jeden Bůh, jenž světy pro nás vládne a nás pro sebe stvořil. Již zdravý rozum lidský se této pravdy mocně domáhá.

Nesmrtelná duše jsouc částkou člověka, souvisí co nejužší s tělem a jeví k němu tu největší přichýlnost. Ó což se to přiči lidské přirozenosti, když smrt nelitostnou rukou rve a trhá svazky, jež duši k tělu putají! Co však se přirozenosti přiči, na věky zůstatí nemůže: proto příslušné se býti zdá, aby se duše s tělem opět spojila, čili aby tělo vstalo z mrtvých.

Mimo to zdaž nevidíme často v životě, jak ctnost bývá utiskována, nohami šlapána, kdežto nepravost své vítězství slaví? Tu umírá předčasně spravedlivý, aniž by byl vzal odměny za svůj ctnostný život, umírá i nešlechtník uniknuv všelikému trestu. Může-liž to tak zůstatí na věky? Ó kde by pak byla spravedlnost Boží?

Není-liž tedy nutno, aby opět duše s těly se spojily, a tak aby i těla, jichž člověk užíval za nástroje a společníky ve všem jednání svém, spolu s duší za nepravosti nebo za skutky dobré obdržela trest neb odměnu?

Víra v zmrtvýchvstání těl našich jest jistá, jest stará, neboť ji zřejmě vyslovenou nalézáme již u sv. mužů Duchem Božím nadšených v zákoně starém. Že z mrtvých vstane, těší se ve svém trápení patriarcha Job, na ně poukazuje prorok Isaiaš těmito slovy: „*Živí budou mrtví tvoji, zbití moji zase vstanou: probudte se, kteří bydlíte v prachu.*“ Is. 25, 19. O z mrtvýchvstání mluví zřejmě prorok Daniel: „*A mnozí, kteří spí v prachu země, procitnou: jedni k životu věčnému, druzí ku pohanění ustavičnému.*“ Dan. 12, 2.

A o čem nás takto již náš rozum, a písmo sv. starého zákona ubezpečuje, o tom poučil nás nad vši pochybnost Ježíš Kr., pravda věčná. Ba co dím, poučil? On nás i svým příkladem předešel, an třetího dne svou mocí, jako vítěz nad smrtí a ďáblem, z mrtvých vstal a nás tím ujistil, že má dosti síly a moci vzkřísiti k životu i mrtvá těla naše. Na toto z mrtvých vstání Kristovo poukazuje sv. Pavel co na jistou záruku i našeho z mrtvých vstání a hlavní oporu, na níž víra naše spočívá: „*Nebo, není-li vzkříšení z mrtvých*“ — tak píše tento apoštol — *ani Kristus nevstal z mrtvých. A nevstal li Kristus z mrtvých, tedy jest marné kázání naše a marná jest víra naše. . . . Ale Kristus vstal z mrtvých, prvotiny těch, kteří zemřeli.*“ I. Kor. 16, 13. 20.

Než nepostačil by nám čas, kdybych měl všecky výroky písmo sv. uváděti, jež nám jistotu našeho vzkříšení nad vši pochybnost zaručují. Snad bych i od vytknutí tohoto předmětu daleko se uchýlil. Zůstáváje tedy na tom, co jsem uvedl, kladu vám jen otázku následující: S jakými pocity chcete budoucně patřiti a se ubírat na toto sv. pole, jenž má býti dnes posvěceno? Chcete zašlapati svou důstojnost lidskou a hověti nesmyslné nauce těch nevěrců věku našeho, kteří opustivše jasný Sion zjevení Božího t. j. Bohem zaručenou pravdu o z mrtvých vstání těl našich, na taková bezcestí zaběhli, že se toho zdravý rozum lidský až děsí? Kterí člověka považují jen za kost, jež obdána svaly a kůží, čili abych bez obalu mluvil: člověka vyhlásili za trochu dokonalejší zvíře. Kte-

rým jest umřítí tolik co zhasnouti, hrob tolik co věčná tma a konec všeho? Chcete se jich přidržeti? — Pak vám na hřbitově neslibuju nic jiného, než hrůzu a strach. Hrůzu takovou, jakou by vás naplnila noc bez konce, utrpení bez naděje, život bez cíle. Hrůzu takovou, jako by se tato země před vámi otvírala, tyto stěny na vás se řítily na věky ve svých rumech vás pochováti usilující. Strach a hrůzu takovou, že byste v zoufalství zvolati museli: „Proč nás tedy Bůh stvořil, jsmeť nejbídnější tvorové na světě!“

Čili chcete raději, a já doufám že ano, uposlechnouti vybídnutí, jež jsem svrchu uvedl: „*Budme křesťany!*“ Budme křesťany t. j. mějme ustavičně před očima zasvěcenou pravdu Boží: duše lidská jest nesmrtelná, smrt jest jen přechod z tohoto života do onoho, vstaneme jedenkrát z mrtvých, by jedenkrát vzal odplatu nebo trest. — A budete-li míti tyto pravdy stále na mysli, budete-li dle nich i žítí: pak vám na hřbitově slibuju jen pocit blahé naděje — radost nevýslovnou, radost takovou, jakou nás naplňuje po dlouhé noci nové jitro, s jakou pohlíží plavec ze zbouřeného moře do tichého přístavu, jakou pociťuje vězeň, když se mu po letech otevrou dvěře temného žaláře.

Ó pohledněte již dnes s radostí právě křesťanskou na tento nový hřbitov! Zmírněte i budoucně svůj bol, kdykoliv své drahé: tu pečlivého otce, tu drahou matku, tu milé dítě budete ukládati v lůno této posvěcené země. Zmírněte svůj bol proniknutí pravou vírou křesťanskou! „*Vstaneme z mrtvých, budeme žítí, opět se shledáme!*“ Tento hrob nám nebude místem zahynutí jestliže jsme Kristu žili, s Kristem i žítí budeme!“ A jestliže počtem let, návalem strastí a útrap sešedivěla vaše hlava, ochably vaše údy, pohledněte jen na tento tichý údol. „*Zde si odpočnu, jako dítě v lůně své drahé matky, zde uložím k blahému odpočinku svou utmáčenou hlavu.*“ Hřbitov mi není místem strachu, ale místem radostné naděje, vždyť jsem Kristu žil, s Kristem i žítí budu! Mou kotvou, mou nadějí jsou slova věčné pravdy: „*Ti, kteří se slzami rozsívají, s plesáním pak žítí budou.*“ Žalm 125, 5. — *Duše spravedlivých jsou v ruce boží a nedotkne se jich ruka smrti. Zdaří se očím nemoudrých umíratí: ale oni jsou v pokoji.*“ Moudr. 3, 1–3. Amen.

● českých bratřích.

Vypravuje Václav Krupský.

(Dokončení.)

VII. Ochranov. Bylo to r. 1857, když jsem na své cestě skrze Sasko také Ochranov navštívil. Jel se mnou dobrý katolík, kupec z Havanny, jenž mi mnoho o katolickém Španělsku a Mexiku vypravoval. Vystoupivše z vozu sešli jsme se s mladým mužem, který též do městečka se ubíral. Můj přítel řekl: že jdeme se podívat na to místo rozhlášených sektářů. „Co, my že jsme sektáři?“ spustil onen vkusně ošacený mladík. „Toť nás, pánové, neznáte. My jsme pravou církví, a přece ani protestanty ani římské nenazýváme sektáři.“ Můj přítel, by ho ukonejšil, ptal se hned na dobrou hospodu, na školy a na modlitebnici a podobné věci. Po krátké odpovědi odtrhl se od nás mladík a vstoupil do blízkého domu. Krajina jest smutná, nic než samé pole, žádný pahorek, žádný lesík, nic, coby oko na se přívábilo. Město leží na malé výšině, má dlouhé a čisté ulice s nízkými domy, které stále uzavřeny jsou. Náměstí jest čtverhranné, ne malé, pěknými domy okrášlené. Zde k půlnoci na rohu stojí modlitebnice, neúhledné stavení. Sál modlitební jest podobný velké škole, má mezi okny vyvýšené sedadlo pro kazatele, před tím dvě řady dlouhých lavic, jedny pro mužské, druhé pro ženské pohlaví; na třech stranách nalezá se nízká kruchta, a po levé straně kazatelny nevelké varhany. Kostelníkem byl muž Lužičan. Na pravé straně od kazatelny, jen tenkou zdí oddělen a dveřmi s modlitebním sálem spojen, jest příbytek pastora. Na náměstí jest též sesterský dům (Schwesternhaus), kdež se zboží a lepší práce obyvatelův ochranovských, (jichž počet kolik tisíc obnáší, nejvíce pláteníkův, tkalcův atd.) příchozím ukazuje a ke koupí nabízí. Podotknouti musím, že ženština ochranovská malý bílý čepeček nosí, na kterém si mnoho zakládá; tento čepeček nenositi neb ztratiti, jest tam něco hrozného! Tomuto domu naproti jest dobře upravená hospoda. Právě bylo ve světnici mnoho ochranovských misionářů, kteří nějakou schůzi v Ochranově odbyvali. Byli všichni černým frakem, bílou náprsnicí a bílým naškrobeným límcem přioděni a ozdobeni. Podíavše se ještě po některých ulicích navštívili jsme také hřbitov, blízký a pohodlnou cestou s městem spojený. Jest to rozsáhlá prostora, zdí obehnaná, smutná, bez křížů

a stromů, na katolíka nemile působící. Hned u vrat nacházejí se na levo a na pravo dlouhé řady nízkých hrobů, dlouhým a širokým kamenem pokrytých, v nichž ukládají se mrtvolý biskupů a jiných výtečníků ochranovských. Pod prvním neb druhým kamenem odpočívá hr. Kurzendorff. Pravilo se nám tu, že se do hrobů jenom po jednom mrtvém klade; snad to má platit jen o jejich náčelnících. Pro nedostatek času odjeli jsme odpoledním vlakem do Žitavy.

Podávajíc nyní stručný popis vnitřního zřízení Ochranovských, řídíme se dle Aug. Gottl. Spangenberg-a: Kurzgefasste historische Nachricht etc. pag. 49. Nejvyšší úřad saský, ministerstvo, má dohlídku jak nad Ochranovem tak též nad celou jednotou bratří v Sasích; protestantská konsistoř nesmí se do jejich církevních záležitostí mísi. Každá obec bratrská má své starší, a celá jednota má nejvyšší sbor starších v Bertholdsdorfě blíže Ochranova. Tomuto sboru podléhají biskupové, kazatelové a jáhnové; jednota vyplácí jim přiměřený plat. Schůze starších odbývají se buď v jednolivých obcích zvlášť neb jsou všeobecné, sestávající z poslanců všech osad ochranovských. Tyto schůze volí sobě k zapisování notáře a protonotáře, ustanovují pořádek bohoslužby, potvrzují církevní služebníky a učitele, a určují peněžité příspěvky pro osady položené mezi pohany. Osady jejich jsou trojího druhu. Jedny jsou místa výhradně od Ochranovských obydlená, v nichž jenom člen jednoty se ubytovati a řemeslo provozovati smí; host může se jen několik týdnů v takovém místě zdržeti. Ochranov jest první a největší takové místo. Osady jiného druhu zaujímají toliko některé ulice neb díly města, kam se Ochranovští později přistěhovali a své domy od jiných domů oddělené k sobě přistavěli, jako k. p. v Berlíně na Wilhelmsstrasse. Třetí druh jejich osad nalezá se ve městech velikých, kdež Ochranovci roztroušeni jsou a jen společnou modlitebnici mají, ačkoliv i zde se vynasnažují, co nejvíce domy své pohromadě míti. Tam, kde jejich misionář několik pohanů získal, zařídí se ihned osada ochranovská, která v obchodním spojení s ostatními osadami stojí. Misionáři jejich záležejí z mužů i žen, ve školách cvičených neb nevycvičených, jak koho vnitřní pud k tomu stavu vede. Pro své učené zřídili r. 1754 v Barbě zvláštní semenišť, seminarium academicum; pak jiné semenišť pro své duchovní, kteréž r. 1749 z Marienbornu do Barby přeložili; pro dítky mají vychovací ústavy „si-

rotčince“, kde se dívky zdarma vyučují. Stavby a pohlavi jsou rozděleny na mužský kůr a ženský kůr a každý dělí se ještě na třídu hochů a děvčat, svobodných bratrů neb sester, manželů neb manželek, vdovců neb vdov; každá z těchto tříd má své domy (Chorhäuser) a svůj den k vykonávání pobožnosti (Chortag), při němž se zvláštní kázání a zkoumání vnitřního a zevnitřního stavu této třídy odbývá. Dle tohoto vnitřního stavu rozeznávají se mezi nimi: údy mrtvé, probudilé, ucelivé, neucelivé, dobré vůle, silného ducha; dále se rozeznávají: duše na prvním stupni lásky a duše pokročilé a dokonalé. Pro každý den jest nějaká průpověď z písmá svatého předmětem denního rozjímání. Biskupové mají své spolubiskupy (coepiscopos), kazatelové své pomocníky; akolythové obstarávají kostelní službu; mimo to nacházejí se u nich starší a stařený, diakonisky, matky, napomínatelé, představení, pomocníci, dozorcí, služebníci, pomocníci provincialní a obecní, kůrovní pro mužské a ženské, a t. d.; jest jich takové množství, že těžko je vypočítati.

Od roku 1741 ustanovili Krista Pána za svého prvního staršího; před Kristem Pánem byl jím jakýsi hrnčíř Martin Dober (zkažené jméno z Dobrého). Jednou v roce mají svůj velký svátek. Mezi sebou nazývají se bratry a sestrami. Jejich diakonáty jsou sbory bratrů, kteří příspěvky na vydřování dělníků, misionářů, sirotků a pod. sbírají; jeneralní diakonát má nad nimi nejvyšší dohlídku. Starší občanů vyslyšají žaloby a podávají rozsudky. Tresty záleží v tom: že se chybující úd buďto k večeri Páně nepřipustí (jejich excommunicatio minor) aneb co nenapravitelný zcela z obce vyvrhne (excomm. major.) Tento druhý trest má prý hrozné následky. (Zinzend. Gestalt des Kreuzreiches. pag. 42.) Bohoslužba jejich jest sestavena z písní, (první zpěvník jejich od roku 1736), z kázání buď pro všechny sbory neb jen pro jednotlivý kůr, a z večere Páně, kterouž jednou za měsíc a sice v sobotu večer přijímají. Kostelů nemají, jen domy, v nichž se krom příbytků pro duchovenstvo též velký sál pro bohoslužbu nachází. Muži a ženy mají své určité místo. Při jejich večeri Páně políbí první muž svého souseda a tento vedlejšího a tak dále; podobně i ženy dají sobě políbení pokoje; jest-li paní pastorová přítomna, políbí ji manžel její a ona pak políbí své spolusestry. Umírajícím se nepodává žádná večere Páně; pakli kdo z nich umřel, nespůsobí jeho smrt prázdného smutku;

naopak v případě úmrtí lahodná hudba po obci zaznívá a rakev se krásnými barvami natře; zemřelého bratra vynášejí sestry a zemřelou sestru bratři. Mnoho různých jak s protestanty tak i s katolíky způsobují členy jejich diaspory t. j. jejich přátelé, kteří buď pro nedostatek povolání zevnějšího (když jsou totiž méně bohatí) aneb vnitřního (když nejsou totiž dosti spolehliví a vybroušení) do jejich osad přijati býti nemohou, ale za to co roztroušení přátelé od nich ctění a pilně navštěvování jsou. Běda té katolické osadě, kde se jeden neb více údů této diaspory nalezá! Pisatel těchto řádků dí ze zkušenosti, již nabyt, když od roku 1856—59 v obci Kundratici, nedaleko Ochranova, kaplanoval a s touto diasporou, zvláště když umírající zaopatřoval, mnohé nesnáze měl. Touže příčinou byl i biskup Litoměřický, Augustin Bart. Hille, přinucen jistého rolníka tamnější krajiny (jmenem Kolbe) veřejně z církve katolické vyobcovati a toto vyobcování z kazatelen vůkolních farních chrámů Páně prohlásiti (asi r. 1858). Že někdy umývání nohou před večerí Páně mají, že ženy jejich též kázati mohou, a že bratr jejich jednoty též směle ke katolické večeri Páně přistoupiti smí, jest snad věcí známou. (Hoffmann, Religionsmengerei etc. pag. 15 et 29.) Jsou pilnými dělníky a osady jejich mají své obchodní spolky. Touto pracovitostí a okázalou pobožností rozšířili se po všech dílech světa. Z celého světa posílají jejich věroposlové ženského i mužského pohlaví obcím Ochranovským zprávy, které se tisknou, a pak v modlitebnici předčítají a diaspoře zasílají.

VIII. Co Ochranovským protestantům vytýkají? Jako druhdy kališníci se starými bratry českými, rovněž tak zacházeli protestanté s těmito novými souvěrci svými. Ze sporů těchto se katolíci mnoho o jejich nepořádku doví a tak naučí se svou církev lépe znáti a vroucněji milovati. Celá řada vážných protestantů obírala se tímto sporem Ochranovských; *Fabricius* (Herrnhutische Sektirerei), *Alex. Volke* (Entdecktes Geheimniss der Bosheit etc.), *Joh. H. Bothens* (Zuverlässige Beschreibung des nunmehr ganz entdeckten herrnhut. Ehegeheimnisses), *K. G. Hoffmann*, Generalsuperintendent (Offenbare Religionsmengerei etc. — a: Gegründete Anzeige der herrnhut. Grundirrtümer); *D. Baumgarten* (Theologische Bedenken), *K. Fresenius* (Bewährte Nachrichten), *Ch. Bauer* (Anmerkungen zu Hoffmanns Religionsmengerei), *Carpzov* (Religionsuntersuchung der böhmischen Brüder), *Joh. G.*

Walch (Theogische Bedenken von der herrnhutischen Sekte), Winkler, Superintendent (des Grafen von Zinz. Unternehmungen in Religionssachen), Gross a jiní vypravují nám všelicos o Ochranovských. Předně se vytýká hraběti Zinzendorfovi: že vydávaje se za Interánského doktora bohosloví jen podvod spáchal, poněvadž universita v Kodani, kde prý diplom obdržel, o tom ničehož neví, (Fresenius pag. 119. pars III.); že jakéhosi kupce v Stralsundě, u něhož se za jiného člověka vydával, podvedl (Carpzov pag. 458.); že nebyv k tomu ani pozván ani splnomocněn jednotou ochranovských, se od kalvince Jablonského na biskupství českomoravských bratří vysvětliti dal; že pln byl pýchy a rád se vychloubal; že falešná prorocství vydával; že tvrdil, že pomocí Krista Pána tančiti a na koni jezdit se naučil, že svou nevěstu ve srozumění s tímže vykupitelem jinému přepustil; že se k Pánu modlil, by protivníci jeho zlou smrtí potrestáni byli; že se za velkého důvěrníka a tajemníka Krista Pána vydával. Takové a jiné předhůzky činili tito spisovatelé hraběti, když ještě na živě byl. Možná, že je popudil proti sobě výrokem svým o luteránské a katolické církvi. O prvnější se vyjádřil, „že ji ani za pravou ani za apoštolskou církev uznati nemůže — a že u Luteránů Pán Ježíš jen malým pánem jest.“ Büding. Sammlung I. pag. 114. O katolících však řekl, že Pánu Ježíši lépe slouží, nežli protestanté. (Erklärung wider H. A. G. in Frankfurt. pag. 109.) Větší však a povážlivější jsou výtky, které se celému sboru Ochranovských od protestantů činí. Vysmívají se již jmenu „česko-moravských bratří,“ kdezto, jak dokázáno, původní obyvatelé Ochranova se jinam rozutekli a jen něco málo českomoravských přistěhovalců, a to samých kalvínů, tam zanechali. Odkud tedy mají právo na toto jméno? Dále se prý nesrovnává vyznání víry těchto bratří s jmenem Husa, jehožto stoupenci býti chtějí, ačkoliv ničehož krom jména o Husovi nevědí; též se jim vytýká, že jsouce vyznavači augsburského vyznání, krom tohoto všechna ostatní luteránská vyznání a symbolické knihy zavrhnou. Málo prý jim také záleží na poznání pravé církve. Pakli luterán, neb kalvinista, neb socinián neb mennonita k nim se přidá, zůstane tím, čím byl dříve, a nemusí k jinému vyznání přestoupiti. Sám hrabě Zinzendorf, který jak Carpzov praví, ze svých milých českomoravských bratří dělal, co chtěl, zavedl mezi nimi

troje vyznání a rozdělil je na tři: ná luterány, kalvince a staré bratry, a dal každé straně představeného a staral se o to, by jeden každý bratr ve svém vyznání setrval. Tyto strany jmenoval tropos paidas. Rád se chlubil svou moudrostí, jak prý za svého pobytu v Americe toho dovedl, že žádná z tamnějších náboženských stran, které spojení chtěl, od svého vyznání upustiti nemusela, nýbrž že toliko vírou v Boha a Krista Pána se v jeden celek sjednotily. R. 1739 se bratři prý vyjádřili, „že se žádnou ze všech křesťanských obcí rozloučení býti nechťejí.“ — R. 1740 bylo bratřím zakázáno, že žádný z nich ani luteránu, ani kalvinci ani papežníku jeho náboženství pochybným činiti nesmí, nýbrž jen zásluhu ran Ježíšových všem dychtivým duším kázati má. Jest jim tedy jedno vyznání jako drahé, lež jako pravda; buď je Ochranovským (herrnhutem) a vše je dobře! Hodí se tedy dobře bratr ochranovský ke sboru masonů neb svobodných zedníků, o kterých Zoubek (pag. 94. nota) vypravuje, že 2.500 loží masonských až posud pansofické myšlenky Amosa Komenského hlásají a vyznávají. Když bratři, jak starí tak nynější ochranovští, tak daleko se svou vírou křesťanskou došli, že i turecký i židovský mason se k ní hlásiti může, tu věru netřeba jiné charakteristiky této víry. Přes to však přese všechno vychloubají se Ochranovští svým sborem, nazývají svou jednotu církví biskupskou a apoštolskou, a jsou na své církevní zřízení velmi pyšní. Králi švédskému psal Zinzendorf: „že biskupové českomoravských bratří pravé a jediné poslání mají, a to již od apoštolských časů“ (Büding. Sammlung. I. 101.); a jeho manželka psala ruské císařovně: „že česko-moravští bratři jsou lidem již od času apoštolů pocházejícím a že nikdy, jako ostatní protestanté, pod katolickou církví nestáli.“ (Acta histor. ecclesiast. Weimar. VIII, 921.) Pro tuto kázeň a svůj pořádek nechť se také Ochranovští s ostatními protestanty smísí, a uznávají se sami za jedinou pravou církev! Však tato pravá církev odvolává se na Valdenské, od kterýchž prý apoštolskou posloupnost obdržela, odvolává se na anglickou církev, od které „za starou protestantskou a biskupskou církev“ uznána byla (D. Kranz neue Brüderhist. VI. Absch. §. 151 ff.), odvolává se na církev ruskou, kterou slovy manželky hraběte Zinz. sestrou své jednoty nazývá; odvolává se též na Luthera a Kalvína a konečně, aby se tato matence

doplnila, i na katolickou církev. A co káže tato pravá církev pohanům? Jejich nej-přednější články víry, pro pohany tištěné, (Büding. Sammlung B. III. pag. 404) ani ne-jmenují, kdo otcem našeho Pána Ježíše jest, a že tento otec Bůh jest.

Vizme ukázkou z toho katechismu.

Ot. Kdo pak jest vším?

Od. Především Otec Pána Ježíše.

Ot. Kdo to jest?

Od. To ti naprosto nemohu popsati; on jest tak vysoko, tak vysoko, — tam mi dostoupiti nelze; a máš ještě času dost, abys jej poznal.

Ot. Jak pak jej poznám?

Od. Ó, Pán Ježíš ti to sám někdy po-ví, až jeho Otec tvým otcem bude.

S tímto vyznáním připouští se pohan k svatému křtu a stává se křesťanem! S tímto křesťanským vyučováním pohanů sro-vnává se i jejich chování naproti misioná-řům jiných protestantských sekt; se žádným z těchto se hádati, žádnému nepřekážeti, o roztržkách se nezmiňovati, o všech církvích křesťanských, pakli se o nich zmínka či-niti musí, co nejlepšího jest, vypravovati, s nimi vlídně a srdečně zacházeti atd. toť jest zásadou jejich věroposlů! (Büding. S. II. p. 185.) Poznamenati sluší ještě, že se Ochranovští přísahy štítí, že tisícileté krá-lovství Krista Pána na zemi vyznávají, že všeliké zaklínání před udělováním sv. křtu zavrhují, a dítky bez této svátosti zemřelé zrovna do nebe posílají! Zmínku činiti mu-sím též o jejich smýšlení o stavu manžel-ském, o kterémž tvrdí, že každý pravý kře-šťan se tohoto stavu zdržeti může, když jen chce, a protož že nikoliv, jak písmo praví, jen ten neb onen, nýbrž každý daru zdr-ženlivosti požívá. Sám Kristus Pán měl jen tohoto obyčejného daru. Toť jsou jejich slova, ale skutky jejich ukazují, že sami tohoto daru zdrženlivosti nemají, jelikož je-jich duchovní již před nastoupením svého úřadu aneb brzy po tom v stav manžel-ský vstupují. K tomu se ještě přidati mu-sí, že velmi opzle mluví a zpívají o sta-vě manželském a též Boha a Vykupitele na-šeho do těchto manželských písní pletou.

Mimo to jim Walch pag. 37., Baum-garten V. 463., Fresenius I. 133 jiné o-havnosti a bludy vytýkají. Při uzavírání man-želského sňatku, přijímání pohana ke křtu svatému, neb nového úda do jednoty, vů-beč při každé nejistotě vrhá se u nich los a jak tento padne, tak se u nich jedná.

Tak daleko zavádí neblahé odstěpení od jednoty církve.

Po třiceti letech.

Od Fr. Pravdy.

II.

Mám do Kouřimi ze všech svých býva-lých spolužáků v bohosloví nejdál a vyjel jsem z domova již 23. července, chtěje po-zdržeti se v Praze až do 27. a pak téhož dne zavítati na Kouřim, kde 31. měla býti umluvená naše slavnost „po třiceti letech.“ Těšil jsem se na ni a skoro by mi ji byla nemoc překazila, již však jsem dřív a štast-ně přestál, a v ustanovený čas mohl jsem se vydati a vydal jsem se na cestu.

Jsem až od Šumavy a k železnici jez-dím do Volšan nebo do Horažďovic podle toho, chci-li putovati k severu nebo k jihu. Tentokráte bylo mi jeti na Volšany a od-tud na Plzeň.

Arciř jsem měl dostatek peněz, ovšem žádných zbytečných, a myslil jsem, že lze jest si na tom zakládati. Však v Plzni stáli se minou u kasy a vypláceli si karty páni, jejichž zevnějšek prozrazoval, že jsou židé, a ti měli v tobolkách svých, jež tu vyklá-dali a rozkládali, peněz, že jsem jich jak živ neviděl tolik najednou pohromadě. Jeli z lázní a byly tu na nádraží také jejich dá-my a mnoho jiných židů a všickni hrdě a nadutě si počínali, chtěje patřiti k uroze-ným vrchnostem. Snad některý z nich byl opravdu baron, žena byla baronka a dcera baroneska; je židů baronů již dost a pořád baro ny se stávají. Jsou vladaři světa, a co takoví všude nestydatě se roztahují.

Jsem se zástupem židů v Plzni na ná-draží, hle, starší židovka a je na ní viděti, že jednou byla sprostá židovka, sedí před restaurací uprostřed dvou mladších židovek. Je malá, ale tlustá, nemůže pro tloušťku a-ni choditi, ohání svůj masitý obličej vějí-řem a má na klíně velkou a krásnou kytku. Společnice její mají také kytky, přivezly si je z lázní, dávají se tam snad na rozlou-čenou, a pořád se jimi obírají. I upravují je, voní k nim, jsou v zoubkovaném a protla-čeném papíru jako v trychtýři, a honosí se tu jimi i jiné paničky, jenž bezpochyby ta-ké byly v lázních. Tlustá židovka chtěla se tam asi zbavit své tloušťky, nevím, jak da-lece se jí to podařilo a nemohu si ji před-stavit tlustší. Dva mladí židé ji a sousedky její ustavičně obsluhují a položili jim pod nohy své vaky, aby pohodlněji mohly odpo-čívati. Jsou nehezské, zvláště jedna je až oš-klivá, ale zlata na sobě mají dost: prsteny, náramky, řetízky, a ani hodinky jim ne-

scházejí. Ovšem jsou oblečeny v hedbáví, na hlavách mají pařížské kloboučky a s těch jim dolů visí závoje. Krinoliny již odložily, podobají se nyní šiškáms a takovou šišku měl jsem před sebou ještě v jiné židovce, krásném to děvčeti, jež se tu procházelo s otcem, pyšným a zajisté bohatým židem.

Čekali tu na vlak do Prahy židů ještě víc, stáli po dvou, po třech, mluvili německy, ovšem jazykem spisovným, hanbíce se za svou německou hantýrku, a v této jednali spolu jen dva židé obyčejní, sedíce vedle sebe na svých rancích. Druzí si jich nevšímali, k nim se nehlásili a oni s úctou hledí k bohatým soudruhům svým, dělajíce si naději, že se k nim také jednou pozdvihnou.

Bavil jsem se pohledem na ně a pozorováním jich a měl jsem tu obraz v malém našich poměrů. Židé boháči ukazovali přepych svůj, převahu svou a — křesťané? Křesťanů seděla a stála tu řada chystající se na odjezd — do Ameriky. Těch již ani naděje na lepší časy neudržela ve vlasti a ubohých vystěhovalců viděl jsem i odjinud vyjížděti mnoho, že jim osud nebyl tak přízniv jako — židům.

Politoval jsem jich a politoval jsem i jednoho velebného pána, který sice do Ameriky se nestěhoval, ale do Plzně přijel ve čtvrté třídě, v níž nejsou sedadla. Byl staříčků, musel stát, měl oblek chatrný a že mu ráno bylo chladno, zaobalil se do nějakého ženského šátku. Zajisté je chudás v pensi, má nouzi a mamonou oplývajícím židům to bylo k smíchu, že jede ve čtvrté třídě. Mně to k smíchu nebylo, nikoliv, já nad ním div nezaplakal, přemítaje v duchu, že již slavil své nejméně „po čtyřiceti letech,“ jsa stařec churavý a nedostatkům a bídě vydaný. Pense jeho je tak chatrná, že mu nestačí ani na ty nejvynutitelnější potřeby a jako jemu vede se i mnohým jiným kněžím na pensi a v správě duchovní, marně hledají pomoci a ti, jimž do kapes plynou tisíce, nejvíce nepřátelsky proti nim se chovají.

Bohu díky, z nás po třiceti letech shromážděných nikdo nebyl v tak smutném postavení, ačkoliv také nikdo z nás velkou hojností nevyniká, což v nynějších časech je pochopitelné a samo sebou se rozumí. Svět to ví a že jen penězům se koří, dává přednost boháčům židům i nežidům a kněze si nevážá a neváží.

Přijel jsem do Prahy, dal jsem se z nádraží dovézt do jednoho z prvních ho-

stinců, přibýly tam se mnou také vrchnosti z Plzně, jmenoval a představil se náký baron a hle, již tu byli podomci a sklepníci a věci jim do najatých bytů odnášeli, já si svůj tlumok musel nésti sám, vrchní správce pokojů v černém fraku důstojně kráčel přede mnou, odvedl mne až do nejvyššího poschodí, otevřel mi jizbu zadní v koutku a odešel.

Stojím tu opuštěn, mám tlumok na zemi a z okna vidím na zeď špinavou. „Ne,“ pomyslí jsem si, „zde já nezůstanu. Vrchnosti z Plzně, židé a baron, dostali asi lepší pokoje a mně knězi vykazala se tato díra.“

Zazvonil jsem, přiběhl zase pán v černém fraku, ale jiný a já k němu pravím: „Nemáte-li pro mne lepší pokoj, půjdu do jiného hostince.“

Pokřčil ramenama, vzdálil se a za chvíli přišel podomek, aby mne do lepšího o poschodí níž přestěhoval. Již jsem si nenesl sám svůj tlumok a je mi podnes líto, že jsem tomu panu vrchnímu správci přece přidal dva šestáky, když jsem mu platil za pokoj denně zlatku. Přijal je, ale pyšně, jako by mu za šhrábnutí ani nestály a když jsem na zpáteční cestě zase se ubytoval v jeho hostinci, vykazal mi pokoj opět o poschodí výš a mnohem horší. Stál denně také zlatku, prachu v něm bylo dost, zdvihal se, jak mile jsem se pohnul, postel byla nečistá, jen čistým prádlem se povlekla, pod níž shledal jsem špínu; náhodou jsem otevřel dvířka od kamen a tam hnily staré zbytky, kosti a kůže z uzenin a šunek. Za posloužení platil jsem taxu jako vrchnosti, dary se ode mne také ještě očekávaly, k tomu byl kněz dost dobrý, ale dáti mu pořádný byt, toho nezaslúhoval.

Kárat, poroučet si, protivit se člověk musí, v prvním hostinci vybere se lepší věc pro panstvo a sešlá chamradina za drahý peníz přepouští se chudákům, mezi něž počítají již také kněze, jak jsem se v Praze přesvědčil.

Však nezáleží na tom, v hostincích panuje sobectví a vyhledává se prospěch a zisk, snad v společnosti s knězem šetrně a přívětivě se zachází.

Přítel můj nekňez uvedl mne do společnosti světské, nejvíce v ní bylo mladých doktorů, právníků, byli všichni Češi, a řeklo se mi, že jsou Staročeši. Býval jsem jindy v takových společnostech a vím, jak upřímně a jak přátelsky se v nich jednalo. Přišli jsme do Prahy z venku, byli jako mezi svými

vážili a předcházeli si nás a — nyní? Páni doktoři Staročeši se mnou ani nemluví, ačkoliv jsem dost začínal, abych se nezdál hloupý, řeklo se jim kdo jsem, a oni ke mně přece se nesnížili.

Postesknul jsem si příteli, že jsou hrdí a pyšní, ano nadutí, ačkoliv chtějí být Staročeši a patří k nim, a ptal jsem se, jsou-li Mladočeši také takoví. Rád by mne byl i mezi tyto uvedl, ale ztratil jsem chut a nestál jsem o ještě jednu zkušenost.

Milí doktoři v Praze, at Staro- nebo Mladočeši, bývají u nás venku všelijakými kandidáty a tu často propadli by, kdyby jim nepomáhal, nepříčinil se pro ně vlast svou a národ milující kněz Čech. Když také vlast svou a národ svůj milují, proč v knězi nechtí svého přítele a spolubojovníka? Nemají příčiny za nás se stydět a hlásit se k nám, jen když nás potřebují; pravá osvěta a vzdělanost jinak se ukazuje. My z kraje mohli bychom je o mnohém poučit, čeho oni se v Praze nedoví ve svých kancelářích, odkud na lid působit a lid chtějí spravovat.

Více ohledu vzali na cizince mezi sebou, přítomní měšťané, vyhlášený krejčí jeden a dva obchodníci, dokazující jednáním svým, že Čech, byť byl venkovan a třeba byl kněz, vítán jest v jejich kruhu, čímž ovšem nejlíp se přispěje, aby se nám v Praze líbilo jako doma.

Přidružil jsem se s přítelem svým po druhé k společnosti jiné a náhoda tomu chtěla, že jsem za souseda měl na své pravici evangelického pastora. On arcit poznal hned, že jsem kněz katolický, já ale nevěděl, koho mám vedle sebe, až když se vzdálil na chvíli a jedna dáma, která to také nevěděla, se ptala, v čem prý ten pán vede obchod.

Vedl v skutku obchod a to ve své víře, jak se mi zdálo, ačkoliv se dost zapíral a dost byl, jak pravil, snášelivý.

Dali jsme se spolu do řeči a nezdržel se vypravovati mi o zpuštělém životě katolických kněží. Nedokázal arcit ničehož, byl to jen obyčejný klep, třesky plesky, jak to nazýváme, ale podivil jsem se, že mne jimi hned při té první příležitosti zasypal. Snáz jsem mu odpustil chloubu, jako že jejich literatura evangelická je bohatší než naše katolická, ačkoliv to nebylo pravda, což jsem ovšem proti němu zastával; že jeho vlastní kázání vypůjčovali si katoličtí kněží a že těchto mnoho k němu dochází chtěje přestoupiti, s čehož prý je zrazuje!

Lehko to povídati a vyvrátil jsem mu to již tím, že jen ta naše pléva k nim odlitá, což také příklady jsem dokázal.

Škoda, byli bychom se spolu snad lépe bavili, kdyby nebyl bodal a píchal jizlivě, jak prý jeho souvěrci mají v obyčeji, což jsem ještě nevěděl z vlastní zkušenosti. Já zajisté chtěl zachovati mír společenský, dobrou vůli a slušnost a jsem spokojen, že se mi to dost obstojně podařilo.

(Pokračování.)

D O P I S Y.

Z Budeče Kovár 30. října 1872.

(Instalace a kopulace.)

Tichá a od nádraží „Zakolany“ sotva půl hodinky vzdálená Budeč naše neobyčejným ruchem oživila se v neděli nedávno minulou. Arcit jindy, jak sobě zdejší lid dosud vypravuje, bývalo zde živo a hluchno. Ale kdy? Tenkrát prý, když před věky arcit pradávnými Budeč byla městem lidnatým a což více značí, když první ve vlasti naší školou a to ještě školou vyšší honosila se. Sám náš svatý Václav zde prvního došel literního umění. Že svatý náš vojvoda žákem Budečským býval, dosvědčuje nám tam zvláštní kamenná velká deska, která v staroslavném a již v desátém století od Spytihněva I. založeném chrámu Páně nad presbyterium umístěna jest.

Než kde jest domnělé to lidnaté město? Kde věhlasné učiliště Budečské? Zmizelo město, zmizela škola a z celé dějepisné Budeče zůstal jediný chrám na počest sv. apoštolů Petra a Pavla se hřbitovem a na proti němu stojí skromné obydlí hrobníkovy. A proto jaký div, že opravdu hrobové panuje vůkol ticho, které přerušuje se toliko návštěvou chrámovou, ku které lid věřící i pastýř duchovní brátí se musí vrchem dosti příkrým a notně unavujícím. Obtížná a v zimě při náledí i nebezpečná cesta arcit zvyšuje zásluhu nábožných a horlivých návštěvovatelů starožitného děkanského chrámu Páně. Budova děkanská a kaple sv. Isidora, v níž všedního dne slouží se mše svatá, nachází se dole v Kovářech, osadě asi 17 čísel zahrnující a k vikariátu Slanskému přidělené. Budeč sama vévodí na osamělém vysokém návrší.

Připomenutou však neděli oživilo se strmé to návrší četným lidem z blízkého okolí, radostně se otrásovalo lahodnou hudbou a zdobilo se dlouhou zde nevidanou řadou duchovních, kterouž ukončil veledůstojný pražský pan kanovník Bernard. Nuže za jakou vše to se dělo asi příčinou?

Konalat se dle řádu církevního inštalace nově ustanoveného p. děkana Jana Černohouze, čili uvedení v duchovní správu osady Budeč-Kovárské. Paměti hodno bylo při této radostné slavnosti i to, že nově inštalovanému p. děkanu kázal bratr jeho František Černohouz, farář v Kněžmostě a že po slavnostní řeči jeho paninštalant požehnal manželskému sňatku své sestry, obklopené staříckými rodiči z Turnova a velezasloužilým spisovatelem a děkanem Dobrovickým Františkem Černohouzem, který co strýc oba jmenované kněze uvedl na dráhu studií.

Od Metuje, 2. listopadu 1872.

(IV. dopis. Další zprávy o Novém Městě.)

Přemnoho útrap a strastí zakoušelo Nové Město nad Met. za dob války 30leté a válek pruských v předešlém století, jsouc takřka na ráně položeno blíže hranic českoslezských, kudy vojska téměř výhradně se pohybovala, tak že ni jeden sbor at nepřátelský at císařský Nové Město neminul, natropiv tu vždy škod ohromných. K tomu i lid selský r. 1628 bouřiti se počal na panstvích Trčkových, Opočenském, Smiřickém a Náchodském. Dne 7. března v úterý masopustní shrkl se zástup lidu selského od Opočna, jenž dobýváje Nového Města, zlezl zámek přes příkop a což v něm cenu mělo, vyloupil. Město zůstalo v moci lidí těchto zřetěštěných, kteříž i do Náchoda se vydali a tam po 3 dny táborem leželi. Než po několika dnech (14. března) přitáhl vůdce Don Martin Huerda, krutý voják španělský, s vojskem cís. a Nového Města dobyl, při čemž v zámku prach střelný se vzňal a tu mnoho lidu selského zahynulo, mnoho jiných pak od vojska pobito. Hlavní vůdcové jsou schytáni a vojsko po všich rozloženo, kdež na lidu velikého násilí se dopouštělo, pobravši všude mnoho dobytka koňského, hovězího a ovčího. Po utlačeném vzbouření uložena jest i pokuta peněžitá. Tak na př. panství Opočenské, totiž poddané vsi a města ochranná Dobruška a Třeběchovice složiti musely 50.000 kop míš. panství Náchodské 12.000 kop míš. —

R. 1634 vtrhlo vojsko Švédské a Saské do Čech. Na konec srpna setnina dragonů saských obsadila Nové Město, ti však po třech nedělích opět k Hradci se vrátili, vzavše s sebou hejtmana panství a městského primatora na výplatu. Než hned druhého dne po odchodu Sasíků přitáhl od Náchoda císařský rytmistr Burkhard Leoman s vojskem jizdným a pěším na Nové Město, obě předměstí i větší díl domů v

městě vojsku svému v plen dal, po vydrancování pak ještě 700 tolarů výkupného vnutil. Vojsko nepřátelské plenilo a drancovalo a vojsko císařské jakoby nepřítel stejnou ukrutností hubilo a kazilo, že již v tomto roce o kraji Hradeckém se psalo: „U pluhu vidíme lidi místo koní zapražené, tu mládež bez kázně a literního umění a dospívající bez mravů, neboť chrámové jsou vybořeny, neb po mnohá již leta zavření — a křesťané bez bázně Boží, bez zákona, bez pomnění na život věčný.“ — Avšak ještě 14 roků trvala válka a čím dál krutěji vedena jest.

R. 1638 švédský generál Banner vtrhl do Čech s vojskem 24.000 mužů, kteříž jedině loupeží se živili, krajiny plenili, obyvatele k velikým platům nutili, ty, jež platiti nemohli neb nechtěli, bili, trýznili a vraždili, nešetříce ni žen, ni dětí, ni starců. Vojsko to přišlo r. 1639 i do Hradecka a dobyvši Hradce po kraji se rozšířilo. Dne 19. června 1639 zástup švédský obsadil Nové Město a zde celých 9 měsíců pobyl. Když pak cís. generál Piccolomini (pán na Náchodě, jež darem dostal od cíře Ferdinanda) opět Hradce dobyl, vojsko císařské i Nové Město obklíčilo, však teprv po 7denním obležení posádku švédskou ku vzdání se donutilo (27. února 1640). Však to Novoměstské nespasilo. Neboť ač Nové Město vojskem švédským mnoho zlého utrpělo, jež živiti i výpalné mu platiti musilo, ač mimo to půl města vyhořelo: přec měšťané žoldnérům císařským, jakmile do města vešli, opět výpalné skládati přinuceni byli.

R. 1642 Švédové obsadivše Slezsko, k Moravě se táhli. Kdežto se Novoměstští ničeho nenadáli, švédský plukovník Schütz s valným lidem jizdným do Čech se odvážil, 30. června Nové Město přepadl, kdež co v penězích shledati se dalo, sebral a opět přes hory do Kladska odjel.

R. 1645 opět Švédové od Hradce se blížili, 31. října Nové Město, kdež malá císařská posádka byla, oblehli a téhož dne dobyli. Pohyvs se po celý měsíc a výpalného v městě a na panství vynutivše, z Čech odtáhli.

R. 1646 generál švédský Wittenberg ze Slezska do Čech vtrhl, císařské vojsko u Dvoru Králové porazil a na to kraj Hradecký vydrancoval. Císařský komandant v N. Městě, chtě obhájit město před návalem nepřátel, některé příbytky na předměstí blíže zdí městských vypáliti dal, avšak když Švédové město oblehli a střelbou do-

bývati počali, v říjnu vzdáti se musel. Tuť nemohouce z lidu tolikrát vydrancovaného a zchudlého, nyní pak pro bídné aspoň života obhájení do hrabství rozuteklého, korigistů žádných vzíti a vypálivše na panství kolik vesnic, ve všech kostelích krypty a hroby votvírali, a mrtvá těla vyházeli. hledající tam pokladů skrytých.

R. 1648 Švédové majíce obsazeno Slezsko do českých měst pohraničných listy výhrůžné zasílali, ukládající a vynucující sumy výpalné. I N. Město na list takový vyplatilo 200 zl. Téhož leta konečně dne 24. října v Osnabrucku ujednán mír mezi mocemi válčícími, kterýž ukrutnou skončil válku 30letou, když takorba již nebylo lidu branného, který by bojoval, a úrody zemské, by se lid uživil.

Nové Město, válečně dobýváno jednou od lidu selského, jednou od Sasiků, 4krát od Švédů, 2krát od lidu cís., vydrancováno od vojsk nepřátelských i domácích, mnohokrát přinuceno spláceti veliké sumy peněz výpalného, mimo to stále obtěžováno vojskem cís., kteréž v běhu válečném od místa k místu přecházelo a lidem městským i veským živeno býti muselo; z bývalé zámožnosti své na úplnou mizinu jest přivedeno, čehož mimo jiné i to důkazem, že 20 let po ukončené válce ještě 4 domy v městě a 26 příbytků na předměstí pouhou zříceninou byly. M.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup navštívil v neděli 3. t. m. k. arc. seminář. O 2. h. odp. byl na nešporách v semin. chrámu sv. Salvatora, načež v domáci kapli seminářské promluvil k alumnům o významu otázek a odpovědí: a) „Můžete-li píti kalich, kterýž já píti budu? Řekli jemu: „*Můžeme;*“ (Mat. 20, 22) a b): „Petře, miluješ-li mne? Pane, ty víš, že tě miluji.“ (Jan 21, 17). — Po té navštívil též chovance k. a. konviktu.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati do 9. listopadu u sv. Jiljí (u Dominikánů), od 10 — 14. u Všechn Svatých na Bradě, od 15—19. u sv. Jindřicha.

Z Vidně. Radostnou zvěstí překvapilo číslo 20. „Víd. diec. listu,“ jímž prohlášeno toto rozhodnutí J. Emin. kardinála arcibiskupa Rauschera: Do nedávna mělo arcibiskupství Vídenské v obvodu bývalého panství sv. Vítského 22 jiter rolí, jež pronaty byly za 1200 zl. ročně. I udála se příležitost tyto polnosti prodati co stavební mí-

sta za 280.000 zl. r. m. Tuto částku věnuje se svolením sv. Stolicе a J. Veličenstva císaře k zřízení diecesní matice pro církevní potřeby arcidiecése Vídenské, zvláště pak k nadlepení důchodů správců duchovních. K tomu připojuji z mého vlastního jmění 80.000 zl. v zástavních listech rak. nár. banky, z čehož k dotčenému účelu ročně na 20.000 zl. poplyne.

Z Němec. (*Pamětný spis ve Fuldě shromážděných biskupův německých, týkající se nynějšího stavu církve katol. v Německu* :) Při sporu, který ve dnech právě minulých mezi státem a církví povstal, troufají si biskupové němečtí dáti sobě svědectví, že ani vespolek, ani jednotlivě k němu příčiny nezavdali; neboť nynější bouře a zmatky překvapily je jakož i katolíky vůbec zjnenadání, a my srdečně litujeme, že vzniknul spor, jemuž tak snadno zabráněno býti mohlo. Poněvadž však, co se stalo, odstáti se nemůže, musíme jednak zájmy a práva církve katolické hájiti, jednak zase o zjednání míru mezi katol. církví a státem pracovati. Toť cíl náš, ježž na zřeteli máme o stavu nynějším církve katol. pojednávající. Doufáme pevně, že nepředpojatým všech okolností vyličením k utvrzení bezpečnosti práva tak velice zviklané a k obnovení pokoje přispějeme, jenž možný jest toliko na základě kladného práva a platných poměrů právních. Pročež nejprve zřetel svůj k těmto obrátiti musíme.

I. Se stanoviska kladného práva není nejmenší pochybnosti, že by církev katolická i z ohledu mezinárodního a státoprávního v Německu uznána nebyla. Zvláště mírem westfálským bylo církvi katolické jakož i ostatním od státův uznaným vyznáním její právo a majetek dle normálního roku zabezpečen. Toto právní postavení oněch vyznání bylo říšskými soudy chráněno a principem „*utro in partes*“ v záležitostech náboženských i na sněmu říšském proti vsí změně v zákonodárství zabezpečeno, na niž jiné vyznání nějaký vliv mti mohlo. Když sekularisací čtená území katolických panovníkův v moc protestantských knížat se dostala, byla ustanovení westfálského míru co do náboženství konečným uzavřením výboru říšského z roku 1803 znova potvrzena a také se prováděla. Že pak zaniknutím říše německé v právech jednotlivých vyznání nic se nezměnilo, to uznali ti nejvýtečnější právníci; ovšem že ochrana vyznání se strany říšských soudů fakticky přestala. Avšak všickni němečtí suveréni a státy za svou to uznávali po-

vinnost, aby práva a svobody uznaných vyznání právě tak hájili, jako to dosud císař s říší byl činil. Rovněž jako tenkrát, tak i později, když knížata německá některé katolické území pod své žezlo přivedli, za svatou a zřejmou povinnost měli, aby novým svým poddaným všechna jejich práva, všechny jejich svobody a výsady netoliko neskracovali, nýbrž naopak je slavně uznali a zabezpečili. Rovněž i všechny ústavní listiny novější v zemích německých uznávají starobylé právní postavení velkých vyznání křesťanských, a připojují příslušným vyznavačům jako vůbec všem státním občanům tak zvanou „svobodu svědomí“ novou záruku. Neboť jako katolík jen potud katolíkem jest, pokud údem církve své zůstává, tak má též jen potud svobodu u víře a svědomí, pokud církev svobodě se těší.

Co se německých ústavních listin týče, tož zajisté pruská dat. ze dne 31. ledna r. 1850, článek 15—18 právní samostatné postavení církve římsko-katolické jakož i evangelické jasně, zřejmě a obsírně zaručuje.

Že pak těmito listinami a podobnými ustanoveními jakož i některými zákony právní postavení církve katolické rovněž jako i ostatních vyznání v Německu nebylo snad teprvé utvořeno, nýbrž jen vždy znova uznáno a zaručeno, rozumí se samo sebou. Nejzávažnějším důkazem pak vždy uznané samostatnosti církve katolické jakož i jejího právního postavení v Německu jsou všechna vyjednávání, jež němečtí panovníci a státy k zavedení pořádku v záležitostech církevních s hlavou církve katolické vedli, usjednání, jichž dosáhli, jakož i listiny, které za tou příčinou od obou stran vydány a sepsány byly. (Pokračování.)

Z Madridu. Dne 3. října udeřil zde blesk do proslulého Eskurialu, kláštera řeholníkův sv. Jarolíma a spolu královského paláce. Ač požár udušen byl a knihovna před plamenem uchráněna, počítá se přece škoda, jakou oheň způsobil, na 3 miliony reálů (200.000 dolarů.) — Šest mil od Madridu rozkládá se tato prostranná a mohutná stavba na stráni divokého pohorí Guadary. Budova ta má svůj vznik od krále Filippa II., který ji zasvětil sv. Vavřinci a věnoval řeholníkům sv. Jarolíma. Do té doby bydlí v jedné části na 200 mnichů; ostatní pak vše tvoří královský palác. Celá stavba má podobu rozně, což upomínati má na žhavý rožeň, na jakovém zemřel sv. Vavřinec. Budova ta tvoří veliký obdélník, ve kterém se nalézají 20 nádvoří, 17 křížových choděb, 11.000 oken a 890

dveří. Hlavní okrasou stavby té jest chrám, který jest zbudován na způsob chrámu sv. Petra v Římě. Má délku 364 střeveců, šíř 230 střeveců. Nalézají se v něm 48 oltářů a 8 varhan, z nichž stříbrné přenášeti se mohou. Pod hlavním oltářem jest velikolepá hrobka španělských králů. Do té vedou z chrámu mramorové schody a celá přikryta jest klenutím bronzovým. V 26 prostranných otvorech nalézají se černé mramorové rakve, které chovají pozůstatky španělských králů od Karla V. Bylaby ztráta nenahraditelná, kdyby byl požár zachvátil i knihovnu, ve které se mimo jiné nalézají i množství rukopisů, jež ještě dostatečně proskoumány nejsou.

Literární oznamovatel.

— Nákladem „Zlaté knihy“ v Písku vyšly tyto podíly na r. 1872: „Zlaté listky.“ Dárek útlověkým dítkám do Zlaté knihy zapsaným. Sponžoval prof. K. A. Madiera. Číslo X. Obsah: Povídka o hnízdě. Poděl „Zlaté stoky.“ Dva andělé. Hry dítek. Básně. Správní záležitosti a přehled účtů „Zl. k.“ za r. 1871. Str. 147 s mnohými obrázky. — „Zlaté klasy.“ Dárek dospělejším dívkám do Zlaté knihy zapsaným. Sponžoval prof. Jan Suda. Číslo X. Obsah: Josef Jungmann. O květinách. Páv a duha. Krásná Rosalie. Kříž královny Hedvigi. O výpravách Franklinových. O špercích a klenotech. Kvítí lesní. Básně různé. Správní záležitosti atd. Str. 166. S obrázky.

Osobní věstaík duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

Vd. p. *Vojtěch Hron*, generální vikář Jeho Eminence nejduš. p. kardinála knížete arcibiskupa Pražského, kanovník starobylé kolleg. kapitoly Staroboleslavské, děkan kolleg. chrámu bl. P. Marie na Karlštejně, dr. v bohosloví, domácí prelát J. Sv. pap. Pia IX., apoštolský proto-notář, předseda duch. soudu a zkušební komise žadatelů o fary, místopředseda Dědictví sv. Vojtěcha, k. arcib. notář, spoluředitel ústavu pro slepce, člen výboru Děd. sv. Prokopa, zasl. člen katol. tisk. spolku, újednoty k dostavení metrop. chrámu sv. Víta, česk. národ. musea, Děd. sv. Jana Nep. a mnoha jiných dobročinných i zbožných spolků, † v k. arcib. residenci na hradě pražském v sobotu 26. října o 1/2 3. h. odp. Nar. v Solopiskách u Sedlčan 22. dubna 1804, vysv. 9. dub. 1829, byl kaplanem u sv. Vojtěcha v Praze, pak duch. správcem ve všeob. nemocnici; po nastolení † arcibiskupa Aloisia Schrenka stal se arcib. ceremonářem, pak tajemníkem a tudíž právod-

cem vrchního pastýře na všech visitačních cestách, později konsist. radou, kancléřem a po úmrtí nejd. p. biskupa Petra Krejčího generalním vikářem, atd. Smrtí jeho utrpělo arcibiskupství Pražské ztrátu velikou. Jak byl ctěn, vážen a milován, ukázalo se při slavném pohřbu jeho v úterý 29. října v 8 h. ráno. J. Em. nejdůst. p. kardinál arcibiskup sám vykonal pokropení, sloužil zádušní mši sv. a vedl průvod pohřební až ku bráně, kdež se rozžehnal s neunnavným dělníkem, upřímným rádcem, pravou rukou svou; v průvodu nebylo toliko duchovenstvo Pražské všech stupňů a řádů, nýbrž i kněží z blíзка a daleka, zástupcové téměř veškeré diecése provázeli ku hrobu drahého otce svého, jenž všem rád sloužil a nikoho z úmysla neurazil, trpělivosti nikdy nepozbyl. V průvodu byli náčelníci úřadů, zástupcové všech sborů, jednot a spolků, k nimž nebožtík přináležel, nábožného lidu nepřehledné množství, z čehož patrně, že by daleko vedlo líčení podrobné. Průvod byl velkolepý; pohřeb nebožtíka důstojný, účastenství vřelé, kteréž jevílo se v modlitbách a slzami. Hrob na druhém hřbitově Volšanském vykropil u přítomnosti četného duchovenstva Pražského i venkovského, přátel a příbuzných vd. p. arcijahen, kanovník Küffer, rytíř z Asmannsvilly. O 1/2 1. h. s poledne loučili jsme se od hrobu s přáním: Ať odpočívá v pokoji! — Z nevelké pozůstalosti své odkázal v závěti sepsané 22. června t. r. patronátním kostelům na Karlštejně, v Bezdědicích a Praskolesích po 300 zl. na výroční mši sv.; ústavu slepých na Hradčanech, nemocnici Alžbětinek, jednotě k doštavení chrámu sv. Víta a Dědictví sv. Vojtěcha ku podpoře chudého kněžstva též po 300 zl., chudým farního okresu u sv. Víta 100 zl. Z knihovny své odkázal 20 theol. spisů alumnům k. arc. semináře s tím závazkem, aby po vysvěcení svém za duši jeho mše sv. sloužili.

Vyznamenán jest:

J. M. nejd. p. biskup *Karel Fr. Prucha*, světitel biskup Pražský, jmenován *generálním vikářem*.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Frant. *Liska*, za prozat. kooper. ve StřebSKU;
- p. Karel *Schneider*, neom., za koop. do Abertan;
- p. Jan *Dorovin*, adjunkt theol. fakulty v Praze a kand. dr. theol., pokračuje co suplent v přednáškách o bibl. stud. N. Zák.

Uprázdňené místo:

Kozmice, fara patron. náb. mat., od 4. listop.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnuli:

- p. Jan *Kašpar*, c. kr. polní kaplan na odpoč. v Litomyšli, dne 18. října, (kdež nar. 23. října 1801, vysv. 21. list. 1823);
- p. Jan *Slavík*, farář na odpoč. v Lipnici, dne 21. října (nar. v Trojovicích 22. list. 1791, vysv. 24. srpna 1816);
- p. Antonín *Voldan*, farář z Kaňku na odpoč. v Kutné Hoře, 28. října (nar. v Hlinsku 4. září 1796, vysv. 24. srpna 1825).

Vyznamenán jest:

- p. Ant. *Frodl*, prof. theol. v Hradci Králové, stal se radou diecézního soudu.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Ant. *Slavík*, zám. kaplan v Litomyšli, za faráře v Sebranicích;
- p. Jan *Dostál*, za skutečného katechetu na občanské škole v Pardubicích;
- p. Jan *Vaniček* podobně v Přelouči;
- P. Stanisl. *Pachta*, ř. piar., za zatím. katech. na školách realn. v Litomyšli;
- p. Josef *Ledr*, za admin. fary v Čenkovicích;
- p. Josef *Šonský*, za kapl. v České Třebové;
- p. Josef *Janku*, za admin. fary Pohledské (Frauenthal);
- p. Václav *Bek*, za zat. kaplana v Dolním Újezdě.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Ant. *Krejčí*, farář ve Volmavě, 29. října (nar. v St. Smolinci 20. řij. 1812, vysv. 25. červce 1836).

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Josef *Feit*, jubil. kněz, b. notář a vikar. tajemník, os. děkan v Tanwaldě, 31. října (nar. v Lovosicích 19. ún. 1798, vysv. 24. srp. 1822).

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Frant. *Focke*, farář v Dolním Gruntě, za faráře v Libouchci;
- p. Leopold *Zuman*, farář v Kuřívodech, za děkana v Mnich. Hradišti;
- p. Jos. *Bergmann*, kapl. ve Fridlandě, za výpom. katechetu do Liberce;
- p. Štěpán *Neumann*, kapl. ve Wiese, za kapl. do Friedlandu;
- p. Frant. *Rychter*, kapl. v Třebivlicích, za admin. do Koštic;
- p. Ant. *Fliegel*, koop. v Petrovicích, za koop. do Huntírova;
- p. Jos. *Schubert*, kapl. v Blottendorfu, za koop. do Šumburku;
- p. Daniel *Endler*, koop. v Křížanech, za proz. 2. kapl. do Police; odkudž
- p. Raimund *Fuchs*, 2. kapl., za katech. do Č. Lipy.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-I.

Expedice:
v kat. kněhkupectví
B. STYBLA
na sv. Václavském
náměstí, č. 786—II.
Nedostala čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
Celor. 2zl. 50kr.
polor. 1zl. 30kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 1zl. 55kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídně činí národy.“ (Přís. XIV. 24.)

ÚVAHY

na svátky svatých a světic Božích.

LXXIII. Na den sv. Alžběty vdovy
(19. listopadu.)

(Promluva k pannám klášterním.)

Konáme dnes památku sv. Alžběty, kterouž si Bůh za nádobu svých milostí vyvolil a proto ji církev sv. za vzor svatosti, za zrcadlo kř. dokonalosti všem křesťanům, zvlášť ale pannám klášterním vystavuje. Chceme tudíž její příkladný život krátce uvažovati.

1. Sv. Alžběta byla, jak známo, dcera krále Uherského Ondřeje a Kedruty manželky jeho. Byvši bohabojně vychována, provdala se hned v mladosti za durynského landhraběte Ludvíka, s nímžto v šťastném manželství žijíc Bohu věrně sloužila a mnohé dobré skutky konala; avšak brzo, již v 22. roce svého věku ovdověla, neboť Ludvík zemřel ve výpravě křižácké na cestě do sv. země. V stavu vdovském musela Alžběta mnoho křivdy a strasti zakoušeti jak od své tchyně tak i od bratrů manželových; bylať všech statků zbavena i s dětmi z hradu vyhnána, tak že mezi cizími lidmi rukou prací se živiti musela v bídě a nouzi. Však ve svém trápení nezoufala, nýbrž Bohu zůstala věrna. Když se později bratří manželovi s ní smířili a statky z části jí navrátili, nešla více zpět do svého hradu, nýbrž z lásky ku Kristu odloučivši se od veskerého světa i od svých dítek, přebývala za městem v malé chýžce, kdež vedla život tuhý, požívala nejsprostší stravy, trvala dnem i nocí na modlitbách, konala rozličné skutky kajenosti, družkám, ježto se jí přidržely, sama sloužila, zvlášť pak nemocné

obstarávala a nejen o tělo nýbrž a zvlášť o duši jejich péči měla. — Aby se Pánu Ježíši, nebeskému choti svému, tím podobnější stala, učinila podle zákona sv. Františka slib čistoty, chudoby a poslušnosti, ježto do smrti věrně plnila a tak kř. dokonalosti a svatosti dostoupivši blaženě na věčnost se odebrala.

2. Jako sv. Alžběta i vy ct. s. z lásky k Bohu odřekly jste se světa, všech statků a rozkoší jeho, a byste dospěly ku kř. dokonalosti, učinily jste slib čistoty, chudoby a poslušnosti. —

Sv. Alžběta budiž Vám příkladem, vzorem, jak máte sliby své věrně plniti. — Než porovnávejte život svůj se životem sv. Alžběty!

a) Sv. Alžběta byla tak chudá, že se jí mnohdy nedostávalo věcí nejpotřebnějších, že často hlad snášela a neměla se čím přiodít. Vaše chudoba ct. s. není tak těžká; neboť, ač nemáte všeho v hojnosti, máte přece dostatek výživy. Děkujte za vše Bohu, učte se s málem být spokojeni. „Jestli to velký zisk pobožnost s takovou myslí, kteráž na tom, což má, přestati umí.“ (I. Tim. 6, 8; Žid. 13, 5.) Buďte trpělivy, když se vám něčeho nedostává; v Boha se důvěrujíte, těšte se slovy st. Tobíáše: „Neboj se, synu můj: chudý sice život vedeme, ale mnoho dobrého míti budeme, jestliže se Boha budeme báti, odstoupíme-li od všelikého hříchu a budeme-li dobře činiti.“ (Tob. 4, 23.)

b) Sv. Alžběta zachovala čistotu ve světě, v nouzi a bídě. Čistota vaše m. s. není v takovém nebezpečení jako její; nebo ve zdích klášterních není tak mnohým pokušením vystavena i mnoho máte prostředkův, abyste duši čistou Pánu zachovaly. Ovšem „duch hotov jest, ale tělo nemo-

cno“ (Mat. 26, 41; srv. Jak. 1, 13.); proto „bďtež a modlete se, abyste nevesly v pokušení.“ „Věrnýť jest Bůh, kterýž vás utvrdí a ostříhati bude od zlého.“ (II. Tes. 3, 3; Fil. 4, 13.)

c) Těžce byla od Boha a často i od zpovědníka zkoušena poslušnost sv. Alžběty, aby prospěla v dokonalosti a svatosti došla. Pravidla vašeho řádu ct. s. nejsou tak přísná, mírné jsou rozkazy představených, ježto vlídně, laskavě s vámi zacházejí: proto tím ochotněji stanovám řádu a vůli svých představených se podrobujte. Tak velí sv. Pavel: „Poslušni buďte správců svých a buďte jim poddáni.“ (Žid. 13, 17.)

d) Sv. Alžběta upřímně milovala svého manžela i své dívky; však nejvíce milovala Boha; co vdova všechny svazky se světem rozvázala, Bohu jediné sloužila i o chudé a nemocné pečovala. Tak i vy ct. s., ježto jste z lásky ku Kristu všechno ve světě opustily, Bohu jediné služte a konejte věrně povinnosti, ježto jste na sebe přijaly, dívky vám svěřené horlivě cvičte a v bázni Boží vychovávejte. (Ef. 4, 1; Řím. 12, 7.)

e) Konečně jako sv. Alžběta všechny kříže a soužení tohoto života trpělivě nese, podrobujíce se ve všem vůli Boží. (II. Tim. 3, 12; Žid. 10, 36.) Proste Boha za milost, abyste jako sv. Ā. v dobrém setrvaly, abyste den ode dne prospívaly v kř. dokonalosti a blížily se k svatosti. „Kdož setrvá až do konce, spasen bude.“ (Mat. 22, 24; srv. Zjev. 2, 10.)

LXXIV. Na den Obětování Panny Marie (21. listopadu.)

Starožitná pověst vypravuje, že nejl. Panna Maria byla hned v třetím roce svého věku obětována v chrámě Jerusalemském; kam ji nábožní rodičové Jáchim a Anna byli v obět přivedli. Dnes koná církev sv. památku této oběti, kterou chceme uvažovati k svému duchovnímu vzdělání.

1. Nábožní rodičové Jáchim a Anna představili svou dcerušku Marii hned v útlém věku v chrámě, kdežto ji Bohu obětovali, od něhož ji u vysokém stáří k své radosti byli obdrželi, a Maria ochotně k oběti svolila. Tak všickni kř. rodičové představují své dívky, kteréž jim Bůh dal, hned po narození v chrámě, kdežto na křtu svatém pod prapór Kristův bývaly vřaděny a k věřícím přičteny; ano nábožné matky samy je opět do chrámu přinášejí a Bohu je obětují. — Myť o tom tehdy co dívky ovšem nevěděly; ale jak medle rozumu na-

byvše, Boha svého Stvořitele, Vykupitele a Posvětitelce jsme poznali, slušno zajisté, abychom se sami obětovali. Tomu, jemuž zcela náležíme. Vždyť mu nic ze svého nedáváme, nýbrž jen co mu náleží zase navracíme. „Bůh dává všechněm život. V něm živi jsme, hýbáme se i trváme.“ (Sk. ap. 17, 25. 28.) Proto sloužití máme Hospodinu v bázni. (Žlm. 2, 11.) „Ve všem se prokazujeme jako služebníci boží.“ (II. Kor. 6, 4.) Ale „nikdo nemůže dvěma pánům sloužiti“ dí Kristus (Mat. 6, 24.) a tím méně se může dvěma pánům obětovati t. Bohu a světu. Volte tedy m. kř. co Maria volila, t. věrně sloužiti Bohu. Toť nejlepší stránka, kterážto nám nikdy nebude odňata. (Luk. 10.)

2. Co Maria Bohu obětovala? Sama sebe a sice všechny síly těla, duše, všechny žádosti a náklonnosti své. A co Maria učinila jako dítě, toť i my v mladém i dospělém věku činiti máme, Bohu zcela se máme obětovati. Nechtějte m. kř. mysl a srdce své dělit, nýbrž zcela Bohu je obětujte. On žádá všechno nebo nic. Vždyť nám dal svého jednorozeného Syna, kterýž se pro nás vtělil a zcela se za nás obětoval: a my bychom chtěli méně činiti? Nemiluje-li kdo Pána Ježíše — Boha — budiž proklat (z církve vyvržen I. Kor. 16, 22.) Nuže br. a s. Marii v oběti následujte.

3. Co Maria Pánu obětovala, to nikdy nazpět nevzala; co mu jednou přislíbila, to také věrně plnila. Tak i vy kř. nedejte se zahanbiti. Buďte stálí v slibech svých. Co jste Pánu slíbili hned ústy kmotrů svých na křtu svatém a což opět a opět připovídáte u stolu Páně, vždy upřímně a věrně plňte. „Jest-liže kdo slib učinil — přikazuje sám Hospodin — nezruší slova svého, ale všechno, což slíbil, naplní.“ (IV. Mojž. 30, 3.) „Slíbili-li co Bohu, neprodlévej to splniti . . .“ (Kaz. 5, 3.) Obnovte tedy kř. dnes sliby své Pánu, že chcete dle příkladu Marie Panny povždy horlivě sloužiti Bohu, že chcete po celý život svůj ctnostně a pobožně živi býti a ve všem do vůle Boží se odevzdávati. — Hospodin Bůh žádá od tebe jediné, abys se ho bál a chodil po cestách jeho, miloval ho a sloužil mu z celého srdce svého a ze vši duše své a bys ostříhal přikázání jeho. (V. Mojž. 10, 12.)

4. A obět Marie zajisté příjemná byla Bohu; neboť ji hojně odměnil, ježto za Matku Syna svého ji vyvolil; slávou a ctí ji korunoval na zemi i v nebesích. Tak i na nás Bůh nežádá nic zadarmo. On je dosti bohat, aby nás mohl odměniti. Kdo Pánu slouží a se jemu oddává, tomu i On

se zcela obětuje. Jaká to výměna! „Kdož se Boha bojí a činí spravedlnost, příjemný jest jemu.“ (Sk. ap. 10, 35; Sir. 35, 9.) Když Bůh, Kristus s námi, kdo proti nám? Sním zde časně pokoj a radost a po smrti hojná odplata na věčnosti. Vždyť sám slibuje: „Miluje-li kdo mne, řeč mou zachovávatí bude, a Otec můj bude jej milovati a k němu přijdeme a příbytek u něho učiníme.“ (Jan 14, 23.)

LXXV. Na den sv. Cecilie, muč., panny. (22. listopadu.)

Sv. Cecilie, jejížto památku smrti mučenické dnes konáme, ode dávna v církvi sv. se ctí. Krátký byl život její, však proslulý mnohými ctnostmi, kterýž chceme stručně uvažovati k poučení a k následování.

1. Sv. Cecilie vynikala od mladosti duševní i tělesnou krásou; bylať spanilá nejen dle těla, nýbrž i ozdobena všelikými ctnostmi. — Krása těla hyne, vadne jako tráva; však krása duše, ctnost trvá na věčnost. „Marná jest krása,“ praví duch Páně v Příslovích, „žena, která se bojí Hospodina, tať chválena bude.“ (31, 30.) „Všeliké tělo jest jako tráva a všeliká sláva jeho jako květ trávy; uschla tráva a květ její opadl, ale slovo Páně zůstává na věky.“ (I. Petr. 1, 24. 25.) Více tedy, ó křestane, dbej o krásu duše, o ctnost, kteráž i tělo ušlechťuje a bude krásná duše v krásném, spanilém těle. — Také buď každý z nás opatrný a na žádného člověka pro krásu nevzhledej. Lepší zajisté jest přísnost muže, nežli žena lichotivá, kteráž k hanbě přivádí a k pohanění. (Sir. 42, 12—14.) „Buďte opatrní a bděte na modlitbách.“ (I. Petr 4, 7.)

2. Sv. Cecilie, jsouc bohabojně vychována, vyhýbala se od nejtítlejšího dětinství marným společnostem a hlučným rozkošem. Modlitba, nábožné čtení a rozjímání jakož i konání dobrých skutků bývalo jí nejmilějším vyražením. Často sv. písně zpívala a zvučnými akkordy sprovázela, proto vyobrazuje se s varhanami a za patronku hudebníků se ctí. — Takové budiž i naše zaměstnání. Abychom se Bohu líbili, střežme se světa; nebo „žádný nemůže dvěma panům sloužiti.“ (Mat. 6, 24.) „Nemilujte světa, ani těch věcí, kteréž na světě jsou. — Svět pomíjí i žádost jeho; ale kdo činí vůli Boží, zůstává na věky.“ (I. Jan 2, 15—17.) Jako sv. Cecilie rádi se modleme a Bohu zpíváme. (Ef. 5, 19; Kol. 3, 16.)

3. Sv. Cecilie vzdálena světa, zcela oddala se Bohu a slibem ustavičné čistoty zaslíbila se Pánu Ježíši, svému nebeskému

choti, kteréhož si vyvolila. — Není každému dáno ani radno, aby zůstal panicí, pannou. „Kdo může pochopiti, pochop.“ (Mat. 19, 12.) „O pannách přikázání nemám, ale radu dávám.“ Však kdo žije v panictví, zachovej čistotu, věren jsa Kristu svému ženichu. Pomni, že „nic nečistého nevejde do království božského.“ (Ef. 5, 5.) „Blahoslavení ale jsou čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou.“ (Mat. 5, 8.) V čas pokušení bdi a modli se; a jako sv. Cecilie přemáhej zlé žádosti a své tělo duchu podrobuj. „Duchem chodte a nebudete konati žádosti těla.“ (Gal. 5, 16.)

4. Jen z poslušnosti k rodičům prodala se sv. Cecilie za šlechtěného mladíka Valeriana, s nímž co sestra s bratrem žila i v stavu manželském čistotu zachovala. — Vy kř. manželé alespoň v manželství strídmost a věrnost zachovejte. „Nedal nám Bůh ducha bázně, ale moci a milování a strážlivosti.“ (II. Tim. 1, 7.)

5 Sv. Cecilie slovy laskavými, dobrým příkladem a vroucí modlitbou obrátila svého chotě a bratra jeho Tiburcia na víru Kristovu. — Tak i my hledmež těmiže prostředky Bohu získati nejprve svých přátel i těch, s nimiž obcujeme. Chraňme je zlého a k dobrému vzbuzujeme slovy i příklady svými. „Kdo o své domácí péce nemá, víru zaprel a jest horším než nevěřící.“ (I. Tim. 5, 8.)

6. Sv. Cecilie měla anděle ku své ochraně. — Také nám všem anděl strážce po boku kráčí, „nebo andělům svým přikázal o tobě, aby tě ostržili na všech cestách tvých.“ (Mat. 4, 6.) „Šetriž ho (anděla svého) a poslouchej hlasu jeho.“ (II. Mojž. 23, 21.) Chraň se, abys nemluvil a nečinil, čím by si jej mohl urazit nebo zarmoutit. Zvláště pak všeho se střežme, co by čistotu, ctnost andělskou poskvřnilo a nehodny nás učinilo království nebeské. (Mat. 23, 30.)

7. Sv. Cecilie, uslyševši, že manžel i bratr jeho smrtí mučenickou zemřeli, díky vzdávala Bohu a rozdavši všecko jmění své chudým, podobně k smrti mučenické se chystala, již brzy došla; bylať ukrutně mučena a státa; dvojí korunou ozdobena na věčnost se odebrala. — Tak i my pro Boha, když třeba, všecko na světě, jmění i život obětujeme, abychom jako sv. Cecilie došli koruny věčné slávy. „Buď věrný a dám ti korunu života.“ (Zjev. 2, 10.)

LXXVI. Na den sv. Kateřiny, muč. panny. (25. listopadu.)

Život sv. Kateřiny, jejížto památce dnešní den církev kat. ustanovila, slouží

v mnohém ohledu k našemu poučení a duchovnímu vzdělání.

1. Církev sv. pje o sv. Kateřině: „Tať jest moudrá panna a jedna z počtu panen moudrých!“ A v pravdě byla sv. Kateřina panna moudrá, jež ne toliko známostí věd a umění světských, nýbrž, co více jest, pravou moudrostí křesťanskou, t. moudrostí víry a života křesťanského vynikala, ježto lampu života svého olejem ctnosti a dobrých skutků naplnila. — Onatě mistryně, učitelkyne moudrosti nebeské, ježto záleží v bázni boží. — Kdo Boha se bojí, střeží se rozhněvati jej, bojí se hříchu a kdo hříchu se bojí, chrání se ho a kdo se varuje hříchu, blíží se k prameni moudrosti, k Bohu. „Kořen moudrosti jest, báti se Pána.“ (Sir. 1, 25.) Aj, bázeň Páně, tať jest tvá moudrost a odstoupiti od zlého, tvá rozumnost. (Job. 28.) Než kde takové pravé moudrosti lze nabýti? Ovšem ne u mudrcův a synů tohoto světa, alebrž tam, kde jí sv. Kateřina nalezla, ve škole Kristově. „Moudrost jest s hůry.“ (Jak. 1, 17.) „V Kristu Ježíši skryti jsou všickni pokladové moudrosti a umění.“ (Kol. 2, 3.) Vroucně po ní tužme, prosme za ní pilným učením a zkušeností o ní se přičiňujme. „Jestliže kdo z vás potřebuje moudrost, žádej ji od Boha a budeť jemu dána.“ (Jak. 1, 5.) „Po pilnosti přijde moudrost.“ (Kaz. 10, 10) „Kdo chodí s moudrými, moudrý bude.“ (Přísl. 13, 20.) „Kdož se mnohým věcem naučil, vypravovati bude rozum; kdo není zkušený, málo zná.“ (Sir. 34, 10.)

2. Sv. Kateřina, jak nábožná pověst vypravuje, ve své moudrosti padesát pohan-ských mudrců přehádala. Aj, totě vítězství pravdy nad bludem. Co prospěje všechno vědění a umění tomu, kdo neví a neumí, co hlavně třeba věděti a uměti? „Co platno člověku, aby celý svět získal, duše pak své by škodu trpěl?“ (Mat. 16, 26.) Co platno všeliké umění bez umění nejpotřebnějšího, t. svatě žít a nebe dojíti? „Jednoho jest třeba.“ (Luk. 10, 42.) A to si sv. Kateřina vyvolila. O to umění se přičiňme a prosme ji za přimluvu, abychom s milostí boží den ode dne v něm prospívali.

3. Slyšíce moudrost sv. Kateřiny mnozí lidé — mezi nimiž císařovna Justina a vojvůdce Porfirius — s milostí boží ku Kristu se obrátili. — Tak i my, slyšíce hlas moudrosti boží neváhejme obrátiti se k Bohu. „Odvrhnuce všelikou nečistotu a hojnost zlosti s tichostí přijímejte vsaté slovo, kteréž může spasiti duše vaše.“ (Jak. 1, 21.)

4. Sv. K. pohrdla statky, ctí a slávou

tohoto světa, ježto jí císař Maximin nabízel a Kristu zůstala věrna. Tak i my pohrdejme tím, na čem sobě svět zakládá, t. statky, rozkošemi a slávou, ježto by mysl naši od Boha svrchovaného cíle mohly odvrátiti a vzdáliti. Kdo po těch věcech dychtí a k nim přikládají srdce své, pravé moudrosti nedojdou. „Marnost nad marností a všechno marnost.“ (Kaz. 1, 2.)

5. Sv. K. po mnohém mučení vzdavši Bohu díky a pomodlivši se za své protivníky, pro víru Kristovu státa byla. — Tak i my z lásky ku Kristu rádi trpké věci zkoušejme; ano děkujme Bobu za všeliká soužení a svým nepřítelům mile odpouštějme, aby i nám odpustil Bůh a v hodině smrti nás přijal na milost. „Kdo chtějí pobožně živi býti v Kristu, protiventství trpěti budou.“ (II. Tim. 3, 12.) Tať jest milost, jestliže kdo pro svědomí boží snáší zármutky, trpě ne-spravedlivě.“ (I. Petr. 2, 19.)

6. Tělo sv. Kateřiny pochovali andělé, nepochybně nábožní muichové na hoře Sinai, duši pak její Bůh přijal do nebe. — Zachovávejme kř. věrně přikázání boží, jež Bůh dal na hoře Sinai, aby když se roz-loučíme, lidé v počestnosti tělo naše sprovodili ku hrobu, andělé pak duši uvedli do slávy věčné. „Ne posluchači zákona spravedliví jsou, ale činitelé zákona.“ (Řím. 2, 13.) „Chceš-li vjíti do života, ostříhej přikázání.“ (Mat. 19, 17.)

7. Sv. Kat. je patronka učencův a zvl. študující mládeže. Co znak dává se jí prsten snubní, ješto byla zasnoubena svému božskému Spasiteli. Prsten jest i znamení doktorské důstojnosti, že slynula nebeskou moudrostí. Jaká to čest, které se jí dostalo hlavně pro nevinnost a čistotu srdce! — Snaž se zvl. ty kř. jinochu, abys prospíval nejen ve vědách a v umění, nýbrž abys i nevinnost a čistotu srdce si zachoval; tak hoden budeš nejen důstojnosti učence, nýbrž i účasten slávy synů božích. (Gal. 2, 20.)

LXXVII. Na den sv. Ondřeje, apoštola Páně. (30. listopadu.)

Církev sv. slaví dnes památku mučnické smrti svatého Ondřeje, jehož co apoštola Páně ctíti a následovati máme. Treba zajisté, abychom k srdci si vzali slova sv. Řehoře: „Poněvadž, bratří milí, slavnost sv. Ondřeje konáme, sluší, abychom následovali, koho ctíme.“ Uvažujme tedy příkladný život jeho.

1. Apoštol Páně sv. Ondřej pocházel z Betsaidy v Galilei a byl vlastní bratr

Šim. Petra. On byl z apoštolů nejprvnější, kterýž ještě co učeník Janův, Krista Ježíše za Vykupitele a Spasitele světa poznal a slova jeho po celý den poslouchal. My kř. poznali jsme od mladosti Krista, v jehož učení pevně věrme, vroucně ho co Spasitele svého milujeme, co Pána a zákonodárce svého posloucháme a věrně se ho držíme. „Láska Kristova převyšuje všelikou vědomost.“ (Ef. 3, 19.) „Kteréhožto, jak dí sv. Petr, nevidě-vše milujete, v kteréhož také nyní nevidoucí věříte.“ (1, 8.) Kéžbychom všickni o sobě říci mohli se sv. Pavlem; „Mně živu býti Kristus jest a umřítí zisk.“ (Fil. 1, 21.)

2. Sv. Ondřej vypravoval bratru svému Šimonovi s velikou radostí, že mesiáš, Krista nalezl, k němuž ho vedl a s ním častěji obcoval. — Pečujeme jako sv. Ondřej nejen o spasení své, nýbrž i bližních svých, zvláště pak o své domácí. „Hleďte nejprve království božího a spravedlnosti jeho a ostatní bude vám přidáno.“ (Mat. 6, 26.) „Můžete jeden po druhém prorokovati (mluviti), aby všickni se učili a všickni se napomínali.“ (I. Kor. 14, 31.) „Kdo o své domácí péči nemá, víru zapřel a jest horší než nevěřící.“ (I. Tim. 5, 8.)

3. Když ho Pán Ježíš s jinými učeníky povolal říka: „Pojďte za mnou, učiním vás rybáře lidí.“ — opustil Ondřej neprodleně loď i síť a Krista hned následoval. — Slovo „hned“ je krátké, ale významné, jež mívá veliké následky. Kdyby byl sv. Ondřej váhal, nešel hned za Kristem, snad nikdy by se byl nestal apoštolem. — Rychlé skutku vykonání dvojnásobné zasluhuje chvály. — Na jediném okamžení často celý život závisí. Proto m. br. a s. dle napomenutí sv. Pavla „v pečování buďte neleniví, duchem vroucí, Pánu sloužící.“ (Řím. 12, 11; Gal. 4, 18.) „Dnes, uslyšíte-li hlas, nezatvrzujte srdcí svých.“ (Žlm. 94, 8.)

4. Sv. Ondřej pro Krista sít i loď opustil, t. vše co měl. — Kdo pro Boha vše, co má zanechal, mnoho zajisté opouští, byť i málo bylo. Ne skutek, bratře, ale úmysl važ. Mnoho Bohu, Kristu dává, kdo všechnu svou žádost, svou vůli, t. sama sebe mu dává. — „Každý, kdož opustí dům neb bratra neb sestry . . . pro jméno mé, stokráté více vezme a životem věčným vládnouti bude.“ (Mat. 19, 29.)

5. Sv. Ondřej zvláštní důvěry Páně požíval, jak z některých míst písma sv. vysvítá (v. Jan 6, 8, 12, 22.), protože i on zcela Kristu byl oddán. Tak i my kř. ve všech věcech, v radostných i žalostných případech života, oddejme se zcela Bohu, aby-

chom těšili se z jeho důvěry a lásky. „Vyjev Hospodinu cestu svou a naději měj v něm a on všechno dobře učiní.“ (Žlm. 36, 5.) „Víme pak, že milujícím Boha všechny věci napomáhají k dobrému.“ (Řím. 8, 28; srv. Přísl. 8, 17; Jan 14, 23.)

6. Sv. Ondřej, přijav po odchodu Páně s ostatními apoštoly Ducha sv., vydal se k rozkazu svého mistra do dalekých krajín, aby pohanům sv. evangelium zvěstoval. — Nemát ovšem každý křesťan povolání, státi se apoštolem, knězem, hlasatelem víry Kristovy; ale každý jest povolán, aby učení Pána Ježíše poznal a podle něho živ byl, aby cestou přikázání božích kráčel a nemoha slovy, aby alespoň dobrým příkladem hlásal a utrzoval pravdu víry Kristovy. — „Srdcem se věří k spravedlnosti, ale ústy se děje vyznání k spasení.“ (Řím. 10, 10.) Obcování své mezi pohany mějte dobré, aby — spatřující vaše dobré skutky velebili Boha v den navštívení. (I. Petr. 2, 12; Řím. 15, 2.)

7. Sv. Ondřej mnoho pro Krista trpěl a jako mistr jeho k smrti kříže byl odsouzen. Vida kříž radoval se a na něm pokojně duši svou Pánu odevzdal. — Kéžbychom byli všickni takoví milovníci kříže jako sv. Ondřej, sv. Petr, sv. Pavel a m. j. „Slovo kříže jest těm, kteří hynou, bláznovstvím; ale těm, kteří dosahují spasení, jest mocí boží.“ (I. Kor. 1, 18.) Bůh na každého čas od času klade nějaký kříž, sesílá strasti a utrpení. Koho Bůh miluje, křížkem navštěvuje. Proto, kde kdo jsi, vezmi kříž svůj, nes ho trpělivě ano radostně a následuj Pána Ježíše. (Luk. 9, 23.) — „Jestliže spolu s Kristem trpíme, budeme i spolu oslaveni.“ (Řím. 8, 17; srv. Mat. 5, 12; II. Tim. 2, 11; Jak. 1, 12.)

Řeč „Injuriosa,”

biskupa Turonského, ku Klotaru, Gallie králi.)*

Kdyby tak svatá byla žádost tvá, Klotare, jako svaté jest to, co žádáš, již dávno bych byl chváťal nohama i rukama přistoupiti k rozsudku, dávno bych byl na žádost se podepsal. Neboť což světějšího a bož-

*) Řeč tato vrhá světlo na barbarské časy, na lup dědictví Kristova, na majetek církve a kněží, a jest věru k podivení, že v 19. století totéž barbarství v Itálii vetřelcem králem Viktorem znova prováděno, i v jiných zemích hlavu svou pozdvihuje a kněžstvo nejprv v Jesuitech pronásleduje a vyhání, občanská práva nohama šlapaje aniž bojíc se trestu Božího.

štějšího nad dědictví Kristovo, kteréhož se zmocniti, tobě choutka přišla? což naopak nešlechternějšího nad jeho zesvětačení, jeho vyvrácení, jeho zrušení, k čemuž (ač-li účele dobudeš) tvá žádost směřuje? Třetí, pravíš, díl všeho jmění Galikanské církve mně aby připadlo chci. Jakého prosím jmění? Snad toho, kteréž tvou zvláštní štědrostí, aneb toho, ježto předků a přešlechtilých králů velikomyslností rádem božským dáno jim bylo? Pak li onoho, tu uzel v oblacích hledáš; nic nechceš a tudíž ani mého svolení ani podpisu nepotřebuješ. Neboť což nikde není, kterak to pak na tři díly aneb v právomoc cizí může se přenést? Pak-li tohoto, rei, kterého pak nejvíce dílu se zmocniti, žene tě tvá žádost? Neboť jak tobě dobře povědomo, po nejstarších a nejosvěcenějších Otců nařízení tak jsou všechny posvátné důchody rozděleny na tři díly, aby jeden Bohu a bohoslužbě se věnovavším lidem na výživu; druhý na opatření a ozdobení posvátných budov; třetí pak na pomoc nuzným vynaložen byl. Která pravím z oněcho částí nejvíce se tobě líbí? První-li snad? Avšak nepřivedeš-li tou snahou, jakou ji vydereš, všechny biskupy a kněží do takové tísně, že buď hladem, žizní a nedostatkem všech věcí zahynou neb opustivše svatého úřadu správu, přes cizí práhy kráčeje, dočasně bídně žítí budou aneb jak posléz po vši Gallii platily rozkazy, v dobrovolné vyhnanství jítí budou donuceni? Jak to veliké a jak přehrozné to pokuty! Jakým to zločinem toho rád posvátný zasloužil? — Druhou část pravíš že chceš radši? Trpěl bys to tedy, aby tolikerým nákladem, jak viděti, vystavené chrámy návelebení Boha v spoušť obráceny byly? Aby tvé se skvěly paláce, aby frigickými kypěly čalouny; snesl bys, aby oltáře vlasteneckých nebešťanů o nábytek svůj oloupeny byly? Aby nádherné vrcholy tvých staveb vynikaly: tu za nic bys nepokladal, aby chrámy svatých se kazily, rysy dostávaly a tak se sesuly? Zdaž pak úmysl ten slušný, chtěti vyvrácením všech božských věcí oplývati bohatstvím? Náklad královský královskou dá se zaopatřiti cestou. Pakli že ale spouště chrámů (jakož pokynutím značiti se zdáš) vyhnouti se míníš, tu jistě třetí a to poslední, která jediná zbývá, část zámožných kněží (sacer dotiorum) hledáš. Aj zpurpurovaná bída! Hle korunovaný chodec! Ať vyhladoví, dokládáš, pro mne třeba vyzábáli tolika tisícův po vši jak daleká, široká je Gallie, těla; ze dveří přednostů bez pořízení vy-

hození, ať dávají se do kvílení, nebe bédováním dráždí; tak náramných nedostatků původce zaklínají a kletbou stíhají; jen když můj zlatem se naplní poklad a stloustne. Ó Bože nesmrtelný! od koho to slyším? Od krále-li nejkřesťanštějšího? Od syna-li Církve? Aneb od nějakého obyvatele lesů a roklin Scytických?

Neb jakou měrou mám věriti, že ten nejkřesťanštější, jenž i křesťana člověka srdce se vzdal? jakého syna Církve, v jejížto hruď vniknouti se chystá; jejíž důstojnosti, mohutnosti, bohatství a vši sílu nevidí skrácenou, ale vyvrácenou. Bloudíš náramně, Klotare, bloudíš; když chrámy, když nuzné, když muže posvátné obíraje sebe obohaceti se domýšlíš. Hltavý jesti tento druh, peníze totiž jako moly a rez, anto sebe a vše jiné, čeho se dotkne, zločinným dotknutím šíří a kazí. Buď tedy na pozor, aby to, čeho spravedlivější dobyl, nevzalo za své nespravedlností. Kov tento ač bezduchý, přec proměnou svou jistou povahou nadaný se zdá býti; rozeznáváje zákonného majitele od uchvatníka, a (jestliže velké k malým věcem, svaté k světským přirovnávat se dovoluje) jakož někdy velikého Macedona Bucefal Alexandra svého pána, když naň vsedal, trpělivě to nesl, nýbrž také hrdě si počínaje a nádherně k vítězoslávě ho nosil; jiné ale, když snad naň vstoupiti se pokoušeli, po jisté porážce na zemi shodil; tak i to jmění, pokud v posvátných aneb aspoň v správných rukou se obracuje, blahotu, když ale v světských a cizích, jistou bídu a nouzi přináší. Toť překrásné bohatství, kteréž i při dobývání člověka týrá a dobyté mu přináší škodu. Illeđ (opětují napomenutí) králi, abys sháněje se po novém bohatství, netrpěl na prvé dobytým pohromu. Nuže měj za to, že jsem v duchu na to připraven, co nejhoršího přetrpěti, nežli bych se nachýlil, svoliti k tvým žádostem. Mám-li já v cizím zločinu se zúčastniti? Mám-li já při oloupení věna nevěsty mé pomocnou podávati ruku? Ať zahynu, lhu-li. Připomínám sobě, že jsem nastoupil stolicí blahoslav. Martina v Turonu, jenž na mne i nyní z vyšších sídel svých zíraje učí Krista odívati, ne ale svlékati. Neb že jiní přednostové už skoro všickni po tvé vůli hlasovali, to ještě daleko jest, aby od náhledu ostranilo mne, aby mě také přimělo k ostřejšímu odporování a hájení téměř oželené rozepře. Nemohuť, draží moji soudruhové, slovy objasniti, jakou velkou bolest připravily mně ouzkości vašich prsou a ducha slabost. Co jest, co vás úřadu

svého nepamětlivé na rub obrátilo? Strach totiž pozbyti přízně královské? O věc mrzáká! O mnohým škodlivá! Milá jest mi duše, ctnost, čest, svatý klid, bezpečnost, a to když se zanedbá, sotva dobře bude se soukromým králem. Neberu v pochyb, že někdy z počátku lichotivá bývá milost knízat; než ale i volání ptáčníka, jaké já za nebezpečnější ptákům kladu než hřmění hospodáře varovného. A to nepravím proto, bych všeho blahosklonnějšího nadchnutí mocných v nenávist uváděl; nýbrž abyste na myslech přemítali, že vám na tom mnohem více záležeti musí, neúhonnost církve hájiti, nežli na nejisto postavití tékavou a nejistou přízeň tuto. Sem, sem to síly nás všechných snešeny býti mají, by co nejlépe o její blaho, spásu postaráno bylo; když totiž nebezpečí nastává, pak-li že nepřihledneme, pak-li že se nepříčiníme, pak-li že všechny věku a píle páky (nervos) nepřineseme; že v brzce všechno náboženství s kněžstvem v Gallii vejde v opovržení a duše v záhubu. Pročež vás, muži nejodbornější, prosím a zapřísahám pro onu zvláštní shovívavost Boží k nám, tolikerými miloskutky osvědčenou, pro všecko, co vám draho a svato jest, byste strachu výhost davše, všechno přemítání, všechny snahy, pilnost, práci, bedlivost obrátili k zachování Církve svobody. Jaký ducha mého jest náhled, jaký i ostatních měl býti, dost a dost, neklam-li se, Klotare, mohl jsi ze mne vážit. Nevůli tvou, jakou už dávno v slova zaobaliti se strojíš, těžce jsi zdržel, tu ani nezamítám aniž jí strachuji se. Sotpi na mne i moje milé; ač toto vězíš, jiné že jsou meze moci, jiné slušnosti a přiměřenosti: ne co můžeš, ale, co se sluší, na povážení jest; ne mnoho-li můžeš, tolik abys chtěl, nic nemoci, často lépe jest.

Z lat. přel. J. D—r.

Po třiceti letech.

Od Fr. Pravdy.

III.

Byl jsem v Praze také v divadle, ale ne v tom národním, k němuž jsem r. 1868 viděl klásti první kámen a jež ještě dlouho nepřijde pod krov a střechu, nýbrž v areně na hradbách, kde se právě dával kus Offenbachův „Ostří hoši“, lepší než jsou jeho jiné kusy, čemuž ovšem jsem byl povděčen.

Je to rozdíl nyní a před třiceti lety i v tom divadle; nyní hojnost, rozmanitost ar-

cit větší, před třiceti lety větší ušlechtilost; nyní komedie „Trebizonda, Sněhulák“, před třiceti lety „Žižkův meč, Rohovín Čtverrohý“; nyní líbí se i všelijaká hloupost křiklavá a směr mravnosti a náboženství odporující, před třiceti lety bylo divadlo školou osvěty a ctnosti a litujeme jen, že tenkrát kladly se mu překážky v pěstování lásky k národu a vlasti. Bylo potlačené, chudičké, ubohé a přejeme si, aby nyní jsouc svobodným a bohatým, tím víc národu a vlasti sloužilo k dobrému a nikoliv k zlému.

Navštívil jsem toho a onoho přítele svého v Praze a kněze Josefa Kolrusa, zpovědníka u sv. Víta, jenž s námi byl vysvěcen, rád bych byl vzal s sebou do Kouřimi, kdyby mu nebyla bránila choroba. Je šedivec bratr nám milý, ale tvář má červenou a dobrý humor, vtip a žert je mu ještě vždycky na snadě. Vážíme si ho pro jeho rozšafnost a bodrou povahu a neradi jsme ho pohřešili mezi sebou.

Jel jsem na Kouřim z Prahy sám, dorazil jsem tam již 27. července dopoledne a tak brzy jako já nebyl tam nikdo z drahých kolegů. Děkan Dlask mne již očekával a věru bratrsky a přátelsky mne přijal, o čemž arcit již napřed jsem byl přesvědčen, znaje jeho přízeň ke mně. Cítil jsem se jako doma v jeho čistém a upraveném bytu, v jeho příjemných pokojích a nic nebylo třeba si nákou ujmu ukládat.

Prohlídl jsem si nejen jeho obydlí, nýbrž i město a to zajisté důkladně, že jsem vždy znova je prohlížel s hosty, jenž později než já jeden po druhém přijížděli. Byl jsem od samého prohlížení, chození a pachtění se v náramném horku a prachu skoro až chromý a jsem rád, že mne po druhé již nedostali na Kouřim starou. Našemu Bažantovi jsem přál, aby se tam také podíval, ale nebyla tam pro něj pastva a on v parnu by se tam byl těžko dostal.

Stará Kouřim je nyní prázdné místo na druhém břehu potoka velmi rozsáhlé a obehnané náspy, jež lze ještě dobře rozeznat. Potřebovali jsme asi hodinu, než jsme je obešli a zastavili jsme se jen u velkého kamene obětního, zbytku to z pohanských časů. Stával tu hrad se svým předhradím a ten na počátku XIII. století pobořen jest od Přemysla Otakara I. ve válce proti bratrům Děpolicům, jenž jej pomocí německého císaře chtěli svrhnouti s trůnu.

Tu stará Kouřim zanikla a hned na to založila se nová opevněná hradbami posud zachovanými.

Chodili jsme okolo, viděli jsme brány a bašty a podivili jsme se jich starobylostí.

V městě nás zajímal asi stejně starý chrám děkanský zasvěcený sv. Štěpánu, přední to památka gotického slohu v naší vlasti. Pod hlavním oltářem je krypta řečená „Kateřinky“ v podobě pravidelného osmihranu s klenutím, jenž zasluhuje, aby jako my každý pod něj sestoupil a spatřil jeho krásu.

Vylezli jsme i na zvonici před průčelím kostelním, kde zvony otvorem svým vzhůru obráceny jsou, což jest zajisté znamenité a paměti hodné, nezdálo se mi ale býti prospěšné, že jen těžko a špatně, jak myslím, se může zvoniti.

Kostelíček sv. Trojice uprostřed hřbitova je z roku 1591 a ještě jest v Kouřimí kaple Jména P. Marie vystavená od opata Sedleckého začátkem XVIII. století na tom místě prý, kde řeholníci cisterciáci z kláštera sv. Martina r. 1421 od husitů upáleni byli za to, že jim katolíci zajali a vmetali do hlubokých šachet r. 1419 jejich vyznavače. Viděli jsme upálení to v kapli na obraze a slyšeli jsme, že v Kouřimí byl klášter čili probošství sv. Martina s cisterciáky, jenž ve válkách husitských vzalo za své a nikdy více nebylo obnoveno.

Kouřim byla jedna z nejstarších osad českých, byla od pravěku sídlem župy Kouřimské a již r. 993 činí se o ní písemná zmínka. Později tu bylo také sídlo archidiekanů a Kouřim v XVI. století prosperovala velkou zámožností a dobrou správou městskou. Však přišly na ni pohromy: mor, povodeň, požár a vojny, město schudlo jako jiná menší města česká a živí se nyní hlavně rolnictvím a obyčejnými řemesly. Má ještě ráz starožitný, vyznamenává se tím v Čechách a leží v krajině zajisté úrodné. Zvláště švestkových stromů je tu hojnost a že nyní v okolí vystaveno jest mnoho cukrovarů, pěstuje a daří se tu řípa cukrovka, což snad hodně vynáší.

Bohužel má Kouřim nouzi o vodu a přítel můj děkan pro vodu k pití posílá někam daleko do polí.

Ještě musím podotknouti, že Kouřim hlavní a slavnou pouť má o posvěcení. Drží se průvod se svatými ostatky, jenž ve válkách se ztratily, po dlouhém čase se zase našly a nyní v děkanském chrámu na postranním oltáři v levo jsou uloženy. Sloužil jsem tu také mši svatou a v pravdě velebný a důstojný chrám povzbuzuje k pobožnosti.

Celý den 28. července, jenž byl právě

nedělí, obětoval jsem Kouřimí a v pondělí ráno putovali jsme s děkanem do Svojsic, kde milý druh náš Rajský je farářem.

Šli jsme cestou velmi příjemnou a ves Svojsice učinila na mne opravdu příznivý dojem, že hezký pohled poskytuje. Je tu zámek s velkým parkem okolo, v němž neschází vzácných nám dubů, dále táhnou se ovocné sady, jenž prý na tisíce užitku dávají, je tu cukrovar, pivovar, je tu ovčín a cizí plemeno ovcí v něm, je tu dvůr, vzorné hospodářství, překrásná pšenice na rolích, již jsme viděli žíti strojem, a mne jen to mrzelo a bolelo, že pán a majitel toho všeho nedrží s šlechtou naší historickou. Ó byl by vážen a milován mezi námi, ale takhle je nám lhostejný.

Potěšil, rozkochal jsem se na faře u usmívavého domácího pána, vroucího přítele svého, byl tu také kollega Šrámek, farář z Malotic, kněz Františkán Benjamin Siruček, mladý kaplan, a kněz kmet Ballatý Josef, jenž co bývalý farář v Svojsicích zůstal na odpočinku. Je čestný kanovnick Boleslavský, konsistorní rada, vysloužilý vikář, osobní děkan a byl od císaře pána vyznamenán křížem se zlatou korunou.

Slavili jsme 87. den jeho narozenin, ačkoliv padá až na 5. srpen, a 63. den jeho vysvěcení, ačkoliv padá až na 15. srpen.

Působil co kněz pořád v Svojsicích a nástupce jeho Rajský také, což zajisté jest obzvláště řídká příhoda. Když Rajský, napřed kaplan a sice přes 20 let, stal se farářem a Ballatý šel do pense, nechtěli se rozloučiti a nerozloučili se, nýbrž žijí spolu dále jako dříve. Ballatý podržel své pokoje, Rajský svou kaplátku a novému kaplanu vykázal se jiný byt na faře.

Mají se rádi jako syn a otec; otec synovi odevzdal již všechno, nepodržel si ani postel, na které spí; syn se s ním vyrovnal, s ním učinil pořádek a nepřestává mu prokazovat úctu a lásku, mu sloužit a ho opatrovat.

Je to blahý poměr a že mně uloženo bylo pronesti přípitek na slavného jubilanta, mohl jsem se o něm vysloviti, což mi skutečnou radost způsobilo.

Strojili jsme se k naší památce „po třiceti letech“ a vážený a důstojný stařec měl památku „po šedesáti a třech letech“ před sebou, jaký to velký rozdíl mezi ním a námi! Hle, byli jsme proti němu mladíci a přece jsme již také starci, zakládali jsme si na třicetiletých a on jich co kněz počítá šedesát a tři, tedy víc než jednou tolik. Ó pohlíželi jsme k němu s pokorou,

vroucností a oddaností, uznávali jsme jeho zásluhy, kořili se milosti Boží, kteráž ho až posud vedla, chránila a zachovala a přáli jsme mu, aby Bůh zůstal s ním, dokud živ bude, a prodloužil mu věk, přispěje-li to k jeho blaženosti časné a věčné, ještě na mnohá a mnohá leta.

I pili jsme na zdraví jeho a on děkoval nám pohnut nemoha pro vysoké stáří své tolik toho namluvit a tolik řečí nadělat jako my „mladíci.“

Byli jsme veselí a při tom jsme nezapomněli, že také nás milost Boží doprovázela celých třicet let v stavu duchovním a úřadech kněžských a že vše, co jsme a co máme, jsme a máme od Boha. Chystali jsme se poděkovati se Mu a spolu Ho prositi o pomoc a sílu, o požehnání Jeho ke dnům budoucím.

Slavnost Svojsická předcházela slavnost naši a že se týkala mnohem výtečnějšího jubilanta, k této nás zajisté jak náleží připravila. Byli jsme povznešeni i poníženi a to prospělo jednomu každému.

Pan Pravda slyšel v Svojsicích úsudek o sobě nemilý.

Byl tu jeden úředník se svou paničkou, přívětivý, hodný a vzdělaný pán.

Ptali se ho, jestli již četl něco od Františka Pravdy.

Řekl a dokázal, že četl již všelicos a panička také znala jeho spisy

Však manžel litoval, že se ten pán oddal — chlastu.

Kdo?

František Pravda.

Odkud to má?

V Praze mu to povídali a proto prý nyní málo píše.

I přesvědčili ho, že to není pravda, že se Pravdě stává krivda a že Pravda není a nikdy nebyl ochlasta, ano že až tuze málo pije.

I seznámil se pan Pravda s panem úředníkem, jenž věřil a přesvědčil se, že ho v Praze obelhali, mluvili spolu, měli na sobě zalíbení, byli dobří přátelé a pak i v Kouřimi se sešli a hezky se vyraželi.

Bylo všecko v pořádku, ale Pravda přece trpěl.

Co?

Žízeň.

Panovalo horko, chtělo se pít a i Pravda by byl vypil víc než jindy. Však o-stýchal se, nechtěl, nesměl, aby docela vyvrátil podezření, že hoví chlastu.

Nicméně se měl dobře a nečinil si ná-

sílí větší než s jeho libostí a s jeho pohodlím se srovnávalo.

Zůstal jsem ve Svojsicích přes noc, ráno dne 30. jsem tam sloužil mši svatou v kostele sv. Václava pěkně ozdobeném a prohlídl jsem si roucha! mešní, jichž je tu hojnost krásných a drahých. I pan kaplan má svůj vlastní ornát, zjednal si ho sám, což mu slouží ke cti, a pak se tu nalezají také skvostné mešní knihy a jiné věci potřebné k službám Božím.

Hledí se na ozdobu chrámu Páně a to se stává i v Malotických, kamž téhož dne od kollegy Šrámků k obědu jsme byli pozváni.

Šel jsem s farářem Svojsickým na Zásnuky a tam zastavili jsme se v klášteře františkánském pro Patera Benjamína. Nelitoval jsem toho, že jsme si zašli, cesta do Zásnuk byla zase zajímavá a bujné stromoví před Zásnuky mile nám ji ukončilo.

Ovšem ještě víc nás a jmenovitě mne zajímal klášter, že se mi tam dostalo skutečného potěšení. Je ve svém způsobu u nás jediný, žijí v něm kněží dle starého přísného řádu sv. Františka, před lety přihlásili se sami, vyvolili si ho dobrovolně, byli dáni sem, klášter Zásnucký se jim ponechal a jsou v něm až dosud.

Jsou tři: Skolaudy Anastas, Siruček Benjamin a Křepelka Konstantin mimo několik bratrů laiků.

Zřídili si a upravili si svůj klášter, že mílo je v něm pobyt, všude uvidíš pořádek a čistotu, kostel vyniká svatou sličností, zahrady jsou utěšené, příbytky tiché a klidné, svým účelům úplně vyhovující, zvláště slušná je malá jídelna, pohodlná je jídelna velká, kamkoliv vstoupíš, jsi a musíš býti spokojen. Vládne tu moudrá ruka, vládne jedna vůle, spřívostí, zapíráním se shánějí se prostředky k zvelebení kláštera, k rozmnožení slávy Boží, o to františkáni Zásnuckí zajisté pečují.

Rádi vypomáhají i na okolních farách, ochotný Pater Benjamin je na nich jako doma, byl v Palestině, žil v Jerusalemě, nyní doma dělá apoštola. Znali jsme se již dříve, študovali jsme stejné na jednom gymnasiu, sešli jsme se po letech v Turnově a letos nás Pán Bůh svedl zase dohromady.

Velebný pan kvardián, Pater Anastas, hodný a učený kněz, je krajan jakož i Pater Konstantin a Pater Anastas již dávno mi byl povědom, že jsem o něm slyšával, když byl ještě v Dačicích na Moravě.

Tak jsem byl jako mezi svými a nyní i na ně budu zpomínat, když si zpomenu na tamní spolužáky.

Ještě se musím zmínit o zásobě jejich pěkných rouch kostelních a o jejich bohaté knihovně, jež si sami opatřili ku vzdělání svému.

Odešel jsem od nich upřímně jim oddán a Pater Benjamin a farář Rajský doprovodili mne do Malotic. (Dokončení.)

Moc mateřské lásky.

Od soudců k cirku s dítkem matku bledou žoldnéři četní davem lidstva vedou.

„Ta z křesťanů je“, z úst se k ústům nese, „a dnes zde osud její rozhodne se.

Poslední zkoušku vladař pro ni chystá, lvům předhodit chce útle její robě, by přesvědčil se, zda víc váží sobě té krve vlastní, nebo svého Krista.“ —

„Obětuj bohům! aneb — zhyne dítě, a s ním ty zhyneš zubem šelmy líté!“

Tak soudce káže, ale žena bledá za časný život věčný život nedá. I vyrvali jí z rukou poklad milý a za obět lvům v cirku vystavili.

Pokynul vladař; otevrou se dveře a z nich lev mocný blíž a blíž se beře.

Obchází kolem, stane a se sklání, chce skočit, — — však hle, jaké podívání!

Ta žena bledá vyrvala se stráží a letem k cirku přede lva se váží,

a klesnouc před ním, prosí zvíře líté:

„O smiluj ty se, to mé, — mé je dítě!“ —

Lev pozdvihl se, sklonil hrdou hlavu, a málo dbaje hany všeho davu,

zpět do ohrady kráčí chůzí smělou přemožen tenkrát láskou matky vřelou.

K. Matějka.

DO P I S Y.

Z okolí Solnického, 6. listopadu 1872.

(Nová kaple sv. Václava.)

Svátek sv. Václava je každému Čechu dnem radostným a slavným. Ano čím více ze strany protivné se tupí sv. Václav, sv. Václavská víra, řeč, koruna i národ, tím více lne a tulí se k svému svatému vlastenci věrně jeho plémě, tím více hledí ho ctíti a oslavovati. Důkaz toho podává Lítothrad, skrovnička to vesnička, 24 čísel čítající, k farnosti Solnické příslušná. Osvědčilaf: letos k rozmnožení cti a chvály sv. Václava obětovnost příkladnou, následování hodnou. Na návsi tam, kde dříve zvonička a vetchý kříž ze dřeva stály, po-

stavena jest obecním nákladem 800 zl. r. č. úhledná kaple s pěkným oltářem a obrazem sv. Václava, od chvalně známého Kyšpereckého malíře Jana Umlaufa malovaným. Majitel Solnického velkostatku, p. baron Huppmann, který před 2 roky nákladem 7 tisíc zl. farní chrám v Solnici důkladně opravil, daroval ke stavbě kaple část cihel, a aby v ní mše sv. mohla býti sloužena, mešní roucho s celým příslušenstvím a na kalich 2 dukáty v ceně 30 zl. r. č. Svěcení na den sv. Václava vykonal vys. důst. středošk. vikariát Rychnovského, p. Karel Novák, s příslušnou oslavou. B.

Od Metuje 11. listopadu 1872. (V. dopis. Utrpení Nového Města za válek pruských).

Neminulo 100 let, co během 30 leté války Nové Město zakusilo mnoho strastí a úplného ochuzení od vojsk saských, švedských a císařských, a již opět blížila se nová utrpení válkami pruskými. Sotva že císařovna Marie Teresie nastoupila na trůn otcovský, již Fridrich II., král pruský, zrádně vpádl do krajin císařských, aby mocí dobyl sobě nových zemí. Když byl tedy náhlým vpádem obsadil Slezsko, vojsko pruské, neb jak je lid vůbec nazýval „branniborské — brandeburské“ do Kladska a odtud do Čech vtrhlo a již 30. října 1741 vešly 4 setniny do N. Města, jež ihned opevňovati se jaly. Posádka tato přicházejícím a odcházejícím vojskem rozmnožována a měněna zůstala v N. Městě do 2. července 1742 — plných 8 měsíců. Výpalného muselo město v rozličných dobách přes 8800 zl. zaplatiti za mozi obilí, dobytek a jiné dávky vynucené.

R. 1744 podruhé vojsko pruské do Čech válečně vtrhlo, Nové Město dne 24. srpna obsadilo a prapor granátníků posádkou tu zanechalo. Však dne 9. listopadu přitáhl zástup císařských, kterýž ihned brány krajské a bašty v příkopu dobývatí počal, do města vtrhl a Prusy branou horskou vytlačil. Vojsko pruské, rozložené po polích od Nahořan až k Dobenínu, zrátu opevněného města oželiti nemohlo, nýbrž celou silou k dobytí se hnulo dne 25. listopadu. Vojsko císař., vidouc nepřítele, an se blíží, jemu vstříc vyšlo na Bořetín, kdež se pátka strhla; že pak císařští mnohem slabší byli, do města zpět couvati museli, kdež most u brány zdvihli a s valu i bašty na nepřítele střeleli. Prusové však z děl dali bítí do brány, města i bašty až i konečně do města se dostali a při ustavičné střelbě císařské z města vytlačili. Druhého dne z rána Prusové drancovali a plenili po do-

mech a to z té příčiny, že někteří sousedé proti nim s vojskem s valu stříleli. V několika však na to dnech odtáhla celá posádka pruská, vynucující prvé 3000 tolarů, že pak peněz nebylo, primatora, hejtmana panství a purkhrabí v zástavu vzala, nepropustivši je ze zajetí, až peníze složeny byly. Z tohoto roku jsou kule železné v bráně krajské zazděné. — (R. 1653 při obnovení krajské brány na památku zhoubců země české, totiž Sasfků a Švédů, v těchto místech, kdež vydracena byla zeď od střelby, taktéž nápodobeny kule dělové v obmítce polovypouklé.)

R. 1745 dne 17. července opět Prusové válečně do Nového Města vtrhli, načež na náměstí 18 pecí vyzdili, by zde pro vojsko pruské chléb pečen byl; pro obranu pak 3 děla na hradby postavili. Vojsko císařské mnohem později sbírat se počalo, až v noci 8. září hrubou střelbou na město se obořilo, však bez prospěchu. Druhého dne, 9. září, vidá vůdce pruský, že císařští v příbytcích předměstí horského se skrývají, by noční dobou opět o dobytí města se pokoušeli, kázal na předměstí házet zapálené věnce smolné, čímž nejen po celém předměstí horském oheň se vzňal, ale i na předměstí krajském špitál městský a 10 příbytků v popel kleslo. Na to 12. září plukovník Trenk, přešed řeku Metuji v Pekle u Přibislavi, na Prusy udeřil, kteřížto ztrativše 400 mrtvých v kruté bitvě, do města couvati museli, druhého pak dne, 10. září, po 4 měsících na dobro z města vytáhli a k Náchodu se odebrali.

V čas války 7leté Prusové opět na Nové Město přišli, avšak na krátký čas, ač i tu dost nátisků učinili.

R. 1788 opět chystalo se k válce, Prusové přes Náchod do Čech vtrhli a na horní planině u Dobenína táborem se rozložili (od 4. července — 15. srpna), po 6 nedělích však odtáhli ničehož nepořídívše.

V poslední pak válce pruské r. 1866, ač u samého N. Města na Brance krutý sveden boj, mělo město před nepřítelem úplný pokoj; neboť ten obrátil se odtud ke Skalici, Josefově a Hradci.

Zmíniti se musím ku konci o 2 krutých požárech, které město mimo čas válečný stihly. R. 1699 dne 19. dubna vyšel oheň v domě Jiřího Venclíka č. 45, tehdaž primasa, a sice o 10. hodině noční, založený ze msty od pacholka vojenského, jímž vyhořelo nejen celé pořadí domů k bráně horské, ale i celá strana radnodomská s věží Zázvorkou. Na odvrácení podobného

neštěstí a vzývání ochrany Boží koná se od té doby každoročně průvod v den sv. Floriana.

R. 1724 dne 16. listopadu opět v domě Matěje Venclíka č. 14. vzňal se oheň po půl noci, jímž všechny domy od brány krajské až ku škole uhořely; i vížku na domě radním zasáhl, dům radní však úsilím velikým zachráněn zůstal. —

Dlouhá válečná léta v předešlém století, výpalné, živění vojska a jiné poplatky uvrhly obec N. Městskou do velikých dluhů, kterých jediné prodejem gruntů špitálních a obecních zbavití možno se vidělo. Tak se i stalo, že r. 1792 obec prodala tehdejší vrchnosti lázeň v Rezku s lesem po 100 korcův za 5900 zl.

M.

Z Mor, 23. října 1872.

(O školství.)

Za předešlých časů, když ještě patronátní poměry dějinné panovaly, byly školy záhy novým učitelem obsazeny, netrvalo to často ani 3 neděle. Nyní těžší časy nastaly, a úřední běh záležitostí školních se tuze zastavuje, protože polit. úřadové se svými občanskými pracemi, neustále se množícími, nemohou časem stačit a k tomu ještě nahrnulo se jim kancelářských úloh školnických. A proto i zdejší škola od ledna t. r. jsouc uprázdněna, nemá posud svého učitele, a prozatimní správce školní od onoho času 3krát týdně sem docházel, až pak jeho vlastní obec tím zkrácením učení svých dětí nespokojena, proti tomu ohrazení své učinivši, zvítězila, a c. k. školní rada okresní jiného zatím učitele pro zdejší školu na 3 měsíce ustanovila, až by dekretovaný (19. září) sem učitel výpověď svou do Kadaně zaslal a po 3 měsících sem nastoupiti směl. Prvý administrator školy zdejší od ledna až do října kdykoli sem přišel a i v neděli i ve svátek hrál na varhany a vedl hudbu. Nynější ale není znalec varhanic, a proto želeťi nám toho jest, že jen tiché služby boží ve všední den neustále se konají a mládež zpěvem nábožným nepovznáší se v pobožnosti. Kým by běh školních záležitostí se opět přitočil k pravému a nepřetrženému vzdělávání literárnímu i náboženskému dítek křesťanských!

J. D.

KRONIKA.

Z Prahy. O slavnosti sv. Klementa, pap. a muč., v sobotu 23. t. m. budou v kostele sv. Klementa na Starém městě v 7, 8 a 9 h. tiché mše sv., v 11 h. slavná zpí-

vaná mše sv., a o půl 7. hod. večer nešpory s požehnáním.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati od 15—19. listopadu u sv. Jindřicha, od 20—24. u P. Marie Vítězné (u býv. Karmelitářů) na Malé straně, od 25—29. u sv. Petra na Poříčí.

— O slavnosti sv. Kateřiny, v pondělí 25. t. m. bude v starožitném kostele sv. Kateřiny při budově zemského blázince v 10 h. slavná mše sv. a odpoledne o 3 h. požehnání, ku kterýmžto službám Božím bude obecnstvu přístup povolen.

Z Němec. *Pamětný spis biskupův německých ve Fuldě shromážděných.*

(Pokračování.) Na tomto právním postavení nezměnily ničeho udalosti posledních let, jež za následek měly obnovení říše německé. Naopak mohla církev katolická vším právem do nové říše nadíti se, že její práva a svobody rozhodně hájiti a chrániti bude: vždyť hájiti právo a oprávněnou svobodu patří přece k nejprvnějším a nejvznešenějším povinnostem panovníka. Odvolávajíc se takto k ochraně se strany císaře, nemůžeme mlčky pominouti podezřívání nás, kteréž rovněž bezpodstatné jako osudné jest. Práví se totiž, že povýšením J. V. pruského krále na důstojnost císaře německého smýšlení a postavení katolíkův k nové říši se změnilo, ano jí nepřátelským se stalo. Neboť že koruna císařská na evangelický rod panovnický přešla, to prý nikdy zapomenouti nemohou, a proto také prý nemůže císař německý katolické církvi a jejím údům takové svobody popřáti jako před tím král pruský: My zcela rozhodně popíráme tento závěrek jakož i jeho návěst. Právě naopak mohli a musili katolíci od císaře jejich církvi nenáležejícího a vzhledem k většině nekatholické úplné zabezpečení své církevní samostatnosti očekávati, a to vším právem, poněvadž pruská rodina královská a její vláda ústavou z r. 1850 a prováděním jejím dfk a důvěru katolíkův si zjednala a princip církevní svobody základním pravidlem pruské vlády se stal. Naopak měl také král pruský, jakož i všickni němečtí panovníci s dostatek příčiny, aby lidu katolickému, jeho biskupům a duchovním důvěrovali. Prosti jsouce všeho pochybování a vší přetvářky, ukázali katolíci v bouřích dřívějších let, v nejnovějších zmátek socialistních, rovněž i ve válce poslední bezúhonnou věrnost v povinnostech vzhledem k říši a vlasti, rovněž jako i obětovnou oddanost. Biskupové i veškeré duchovenstvo jejich

všemožně se snažili, aby věřící v poctivém a věrném jejich smýšlení utvrdili, a je dobrým příkladem předcházeli. Přes to všechno ozvaly se bohužel z jistých kruhův, jako již dříve často beze všeho důvodu, tak také nyní již o válce poslední hlasy, ježto katolíky vinily z nepřátelství k říši, a sotva bylo vítězství dobyto a mír uzavřen ještě hrozivěji se ozývaly, nyní, když zevnější nepřítel přemožen jest, musí prý býti také ještě horší vnitřní odpůrce potřen, totiž jesuitismus, ultramontanismus a katolicismus; nyní prý se musí boj proti Římu počíti a rychle ukončiti.

Že ty a podobné řeči katolíkův bolestně se dotýkaly, netřeba dokazovati. Než tito nemohli takové pověsti považovati leč za vyjádření soukromých tužeb a přání jedné strany toliko, nikdy však nemohli se spřáteliti s myšlenkou, že by ony hlasy přístup a vliv míti mohly u těch, v jejichž ruce prozřetelnost božská ochranu svých nejsvětějších práv a zájmův vložila.

Než katolíci brzy nahlédnouti musili, že postavení jejich povážlivým se stalo, že mocné strany z rozličných záměrův hledí církev katolickou pozbaviti práv, jichž dosud jmenovitě v Prusku užívali, a katolicství a křesťanství vůbec škodu činiti. Nebezpečí toto předvídajíc měli katolíci za povinnost svatou, aby do říšského sněmu zvolili muže, do nichž se nadíti mohli, že jejich zájmy a práva statečně hájiti budou. Pro tyto volby a zúčastnění se duchovních v nich činěny katolíkům opětně výčitky, ale bezprávně; neboť katolíci ve svém právu zcela zákonitě si počínali, hledíce, aby použitím svých občanských práv co nejsilnější podporu své náboženské svobody získali. Tímto snažením tedy nezanesli náboženské rozmlísky do sboru čistě politického, nýbrž hleděli na základě práva a svobody svou náboženskou samostatnost sobě zabezpečiti.

Co pak se střední frakce týká, není na nás, abychom čistě politickou stránku jejího působení sledovali; co do záležitosti náboženské obmezila se pouze na hájení samostatnosti církve katolické na základě stávajícího práva a všeobecné právní svobody. Návrh její, aby ustanovení pruské ústavy čl. 15—18 do říšské přijata byla, jest výmluvným dokladem tohoto stanoviska jejího. To pak nebylo žádným dobrým znamením, že uvedený návrh od většiny říšského sněmu za souhlasu vlády ihned zamítnut byl. Až dosud zaručovaly všechny německé ústavy i takové, které z doby ná-

boženství nepřívětivé pošly, práva a svobody uznáných vyznání. Však říše neodepřela toliko katolíkům takovou záruku v ústavě říšské, nýbrž bohužel povstala opatření a vyjádření v celé říši a v jednotlivých zemích, která obavu zbuditi musila, že zbytek dosavadního práva a svobody církve katolické v pochybnost brán byl, a že v náboženských záležitostech měl povstati jakoby tu vše „tabula rasa“ bylo, řád a pořádek zcela nový, církví a svobodě katolické nejvš ne-
(Pokračování.)

Z Říma. Z řeči, kterou učinil sv. Otec k obyvatelům Trasteveriny, vane naskrz moc a síla taková, jaké bychom hledali u muže věku nejlepšího, nikoliv ale u osmdesátiletého starce, zápasícího s protivenskými četnými. Zdá se, jakoby velebnému tomu kmetu se šedinami vracelo se mládí, uvážíme-li jeho výmluvnost neobyčejnou a okolnost, že své řeči koná beze vši předcházející přípravy. *Ex abundantia cordis os loquitur*; Pius IX., jehož srdce vždy láskou a bolem přeplněno jest, nalezne v okamžiku každém vhodná slova, která od srdce jdou. Jak jinak počínají si vladařové! . . . Pívi IX. jest spravedlnost jediným měřítkem a zákonem; beze lsti a bez obalu pronáší ústa jeho jenom pravdu. — U středu boje, který proti němu počala revoluce, hned jak na stolec Petrův dosedl, zachoval vždy neobyčejnou klidnost, která jest svědectvím nejlepšího jeho síly . . . Než již slyšíme, jak nám lidé, u kterých pouhý hmotný výsledek ceny má, namítají: „K čemu to obdivování, co učinil tento papež? Země jeho zmocnili se nepřátelé a církev práv svých pozbyla! . . .“ Než jest-li tím Pius IX. přemožen, že nepřátelé země, majetku a svobody ho zbavili? . . . Zraky celého světa jsou obráceny na Vatikán, každého dne přicházejí nové zástupy ze všech národů, kteří padají k nohám tohoto sešedivělého mučenika. Synovskou láskou splácují kalolici celého světa papeži to, co pro blaho duší jejich učinil. Rukou jednou vede stále veslo na loďce církve, druhou pak ukazuje těm, kteří za ním kráčí. Marné namáhání rozburácených vln, aby lodičku o skaliska stroskotaly — hlas Pia IX. mocnější jest bouře. — Vždy rostoucí toto vítězství sv. Otce jest vítězoslávou největší; vždyť podlehl hmotu duchu, silný slabému. —

Sv. Otec udílel 18. října četným osobám z Italie, Anglie, Francouzsko, Německa a Ameriky audienci, které tito úča-

stníci pospolu přítomni byli. Papež mluvil řečí vlašskou, francouzskou a anglickou. Mezi přítomnými byli též tři Quakerové se svými dlouhými tmavými svrchníky. Když se k těmto Pius IX. přiblížil, poklekl se vši úctou a políbili mu ruku, kterou jim podal papež. Sv. Otec žádal, aby povstali i mluvil k nim s onou myslí blahosklonnou, která přemáhá srdce všech, kteří k němu přicházejí. Jistý Francouz, který událost tu pozoroval, tázal se Quakerů: „Nejste vy protestanté? Jak pak jen možno, že takto se koříte papeži?“ Odpověděli Quakerové: „My přišli, abychom pozdravili krále a sklonili hlav svých před starcem, který již po 26 let hlavou jest 250 milionů bližních našich.“ — Dle důměnky, jaká tiskem koluje, možno souditi, že se postavení ministerstva kolísá. Zákon o rádech náboženských, jinak pak vždy vzrůstající demagogický, uvedou jistě kabinet v rozpaky největší . . . Domnívali se ministerstvo, že zákonem o rádech náboženských ukonejší demagogy, klame se velice; revoluce žádá o něco více, ona žádá zničení úplné církve, odstranění hierarchie, rozpuštění stáde Kristova od hlavy až do kněze posledního. To jest cílem veškerého jejího působení: Italská jednot a vše ostatní jest pouhým ukazovatelem na cestě její k cíli. — Světovou událostí jest liberálům příchod Renana do Říma. Tisk italský jest přítomností tohoto rouhače nad míru rozradován a jako o závod píše životopisy tohoto nešťastníka, který si rouháním získal jména „muže velikého.“

Paběrky.

17. Korunování učitelé.

S uctivostí a s podivením pohlíží každý znatel sv. bohovědy na ohromné folianty starých učitelů církevních ze středověku, které tito mužové při bdění a práci, při postě a modlitbě byli sepsali. Žili sice v tmavém papežnickém věku, a to nejvíce v těsných celách klášterních: ale přes to přes všecko sláva památce jejich, neboť jsou svatostí i učeností svoji v pravdě vzorem „osvícených“ učitelů našeho věku, tak sice, že právem jim přísluší čestný název učitelů korunovaných.

Nejznamenitější z korunovaných učitelů jsou pak tito:

Silji de Columna, Augustinián rodem z Říma, zemřel co kardinal a arcibiskup v Bourges r. 1316. Dostalo se mu jména: doktor fundamentalis = učitele základního

Alexandr, dle svého kláštera *Halesius*, nazván, Františkán, rodem z Anglie, zemřel v Paříži r. 1245. Zasloužil si jména: doctor irrefragabilis = učitele nezlomného.

Petr Aureol, Františkán, rodem Francouz, zemřel co kardinal a arcibiskup v Aixu r. 1323. Nazývá se doctor facundus et elegans = učitel výmluvný a ozdobný. —

Baco Roger, Františkán, rodem z Anglie, zemřel r. 1294. Jméno jeho zní: doctor admirabilis = učitel podivuhodný.

Jan Bassolis. Památka jeho zvěčněna jménem: doctor ornatissimus = učitele velezdobného.

Sv. Bonaventura, Františkán, rodem z Vlach, zemřel co kardinal a biskup v Albano r. 1274. Nazývá se: doctor seraficus = učitelem serafským.

Sv. Bernard, z řádu Cisterciákův, rodem z Francie, zemřel r. 1153. Nazývá se: doctor mellifluus = učitelem medoústým.

Tomáš Bradvardin, Angličan, zemřel co arcibiskup v Kanterbury r. 1349. Nazývá se: doctor profundus = učitelem hlubokomyslným.

Blahosl. Diviš, s příjímím Leewis, obyčejně kartuzián zvaný, Belgičan, zemřel v Ruremordu v Nizozemsku r. 1471. Znáám jest pode jménem: doctor ecstaticus = učitele úchvatného.

Jan Duns, vůbec Skot pojmenován, rodem Angličan, z řádu sv. Františka, zemřel v Rýnském Kolíně r. 1308. Nazývá se: doctor subtilis = učitelem jemnomyslným.

Durand z Porciano, Dominikán, rodem z Francie, zemřel co biskup v Meauxu r. 1333. Nazývá se: doctor resolutissimus = učitelem odhodlaným.

Jindřich Goethals, Belgičan, učitel v Paříži, zemřel co arcijáhen v Tournay r. 1325. Zván jest: doctor solemnus = učitelem slavnostným.

Gerard Odonis, bezpochyby onen Gerard Veliký, Nizozemčan, kartuzián, jenž ku konci XIV. století v dolnorýnských zemích co věhlasný kazatel slovo Boží hlásal. Nazývá se: doctor moralis = učitelem mravčitým.

Jan Karel Gerson, rodem z Francie, kancléř vys. škol v Paříži, zemřel r. 1429, a odpočívá v Lyoně. Nazývá se: doctor christianissimus = učitelem prakřesťanským.

Rullus Raymundus, Španěl z ostrova Majorka, zemřel co františkánský terciarius r. 1315. Nazývá se: doctor illuminatus = učitelem osvíceným.

Vilém Okkam, Angličan, z řádu sv.

Františka, učitel v Paříži, zemřel v Mnichově r. 1347. Nazývá se: doctor singularis aneb invincibilis = učitelem neobyčejným aneb nepřekonatelným.

Sv. Tomáš Aquinský, Dominikán, rodem Vlach, zemřel r. 1274. Zasloužil si jména: doctor angelicus = učitele andělského.

Vilém Verus, z řádu sv. Františka, Angličan, zemřel r. 1301. Nazván jest: doctor fundatus = učitelem základopevným.

Jan Tauler, Němec, z řádu Dominikánů, zemřel v Štrassburku, r. 1361. Nazývá se: doctorsublimis = učitelem vznešeným.

František Mayron, Františkán, rodem z Francie, zemřel r. 1325. Nazývá se: doctor acutus = učitelem ostromyslným.

Mimo tyto slavné muže nacházejí se v oněch dobách ještě učitelé: *d. universalis* = všeobecný, *a divinus* = božský, a jiní. (Klupfel, Prolog I. str. 211.)

Bez názvu učitele nacházejí se tuto slavná jména téhož věku:

Jan Turrecremata, od papeže Pia II.: „fidei defensor et protector = obhájce a ochrance víry“ nazvaný;

Jan Wessel, jemuž jméno: „lux mundi = světla světa“ dáno bylo;

de Alliaco, jenž se: „malleus haereticorum = kladivem na kacíře“ jmenoval;

Hugo a sancto Victore, jemuž dáno jméno: „didascalus = učitele“ v úplném slova smyslu.

Fulbertus, známý pode jménem *Socrates venerabilis* = Sokrata ctihodného;

Florus, jenž nabyl čestného názvu: „magister = učitele“ a jiní.

Předchůdci slavných těchto učitelů křesťanských jsou následující:

Beda, vůbec nazýván: *Venerabilis* = ctihodným.

Evagrius a Serapion, „scholasticus“ zvaný.

Sv. Augustin: „clarissimum ecclesiae lumen = nejslavnější světlo církve“ zvaný.

Sv. Cyprián, jemuž dáno jméno: *lumen omnium sanctorum* = světla všech svatých.

Diviš Aleksandrinský,

Sv. Basil, „Magnus = Veliký“ zvaný,

Sv. Řehoř Nazianský a jiní.

Nesmíme zde mlčením pominouti *sv. apoštola Jana*, proslaveného příjímím: *theologus* = boboslovce, aniž *kněze Esdráše*, pravzor korunovaných těchto učitelů, jenž v Starém Zákoně nazván jest: rychlým a

veleučeným písařem zákona Božího, a učitelem“ (I. Esdr. VII. 6. 12. atd.)

Pouhé uvedení slavných těchto jmen postačí k poznání výtečnosti jejich, a jest nám pohnutkou, abychom dfla, kterými se jména tato proslavila, v účtě měli a pilně v nich čítali; neboť zajisté naší víře a lásce více prospějí, nežli knihy tak mnohých učených i neučených mudrlantů našeho „osvíceného“ věku. V. K.

18. Podivné kázání.

Na francouzském, druhdy královském dvoře vyzván byl dvorní kazatel od veškerého královského dvořenínstva, aby jim z čista jasna, bez vsí předběžné přípravy, na místě kázal. Kazatel, ač jinak dost důmyslný, omlouval se, jak slušno bylo, že zvláště tak vzácnému posluchačstvu bez přípravy kázati nelze. Nic na plat, omluva nepomohla, — nezbytně chtěli mít kázání. I vystoupil tedy kazatel u přítomnosti krále a veškerého dvořenínstva na kazatelnu, a udělav kříž, začal: Svátý Petr a všickni svatí apoštolové byli sami pošetilci, svatý Štěpán a všickni sv. mučeníci byli sami pošetilci, svatý Antonín a všickni sv. mniši a poustevníci byli sami pošetilci, sv. Benedikt a všickni sv. řeholníci a zpovědníci sami pošetilci, svatá Marta a všechny sv. panny samé pošetilé osoby, Amen. A bylo po kázání. — Na to sestoupil s kazatelnou. Všickni byli jako vyjevení a zděšení nad takovýmto neobyčejným, dle jejich úsudku rouhavým, bohaprázdným kázáním, i doráželi tedy na kazatele, aby buď svou řeč dokázal, buď ji odvolal. Po té vystoupil horlivý kazatel, ježmuž všechny vady a poklesky dvořenínstva známy byly, opět na kazatelnu a pravil: Odvolat nemohu, co jsem řekl, při tom zůstanu; ale rozvažte sobě, vy dvorští kavalírové, jestliže vy při svém pohoršlivém a lehkomyšlném živobytí, při svém hejření a se opíjení, při svém hraní a tancování, při marnění a oplzlostech, při lhaní a šizení, při falši a podvodné politice hodláte přijíti do nebe, pak všickni ti jmenovaní svatí pošetile jednali a proti sobě byli, když se sv. Pavlem trestali tělo své a v službu podrobovali, když ve dne v noci trvali na modlitbách, když ustavičně bděli a se postili, bojujíce proti světu, tělu a ďáblu a když s křížem následovali Krista. — Jestliže vy páni se svou vysokomyslností, bujností těla a žádostmi jeho, při všech svých hříšných radovánkách hodláte přijíti do nebe, pak zajisté tito svatí byli pošetilci, když krotili zlé žádosti, když na

uzdě drželi jazyk a odvraceli oči svých od vezdejších věcí, hledajíce těch věcí, které svrchu jsou, pilně dbajíce o to, aby se v nich nezmohla žádost očí a žádost těla a pýcha života, a živi jsouce v sv. pokoře, tichosti a poníženosti. Proč šetřili čistoty a nevinnosti panické? proč trpělivě snášeli všechna protivenství a utrpení? proč nereptali ano ani úst svých neotevřeli ku stýskání, když se jim dály křivdy a když pronásledováni byli? ano když se jim zlořečilo, oni dobrořečili a za své nepřátele se modlili. Protož vězte, vy dvorští pánové, že tak se nevejde do nebe, jak vy hodláte vejíti, neboť: „Království nebeské násilí trpí, a ti, kteříž násilí činí, uchvacují je.“ Mat. 11, 12. Protož potřebí jest, vcházeți těsnou branou, nebo široká brána a prostranná cesta jest, kteráž vede k zahynutí, a mnoho jest těch, kteří vcházejí skrze ni, a naopak těsná brána a ouzká jest cesta, kteráž vede k životu; a málo jest těch, kteříž ji nalezají. Mat. 7, 13. 14. A hle, slova tato padla v zemi dobrou, prorazila srdce posluchačů vznešených a přinesla užitek stý, neboť oni se zpomatovali a činili pokání. J. Št. K.

19. Pozvání.

(Dle Knopp.)

Nábožný rolník v svatém zanicení v kostele slyší slova Páně čtení, jak apoštolů ptá se Ježíš milý, zda mají tu, čím by jej nasýtili? I dojímá ho prosba Pána nebe, a z celé duše modlí se u sebe: „Ó Ježíši! buď v neděli mým hostem a nasýt sebe v příbytku mém prostém. Jsem chudý sice, málo mohu dáti, než pro Tvou lásku, jenž Tě vedla k hříšným, jenž chudým žehná, protivíc se pyšným, pro tu rač ke mně také zavítati.“

Po službách Božích šťasten domů spěje a z očí září blažená naděje. — V sobotu ráno do řady vše staví a potom k svojí ženě takto praví: „Slyš! zítra máme hostě převzácného; i ustroj pro něj cosi pořádného. Kuřátko vybeř, přidej něco k tomu, a ukiď v jizbě i po celém domu. Též děti ustroj, dej jim šaty pěkné, uť, jak pozdraví, a co kdo z nich řekne.“

I přivinou se k otci svému děti, kdo hostem tím as, chtěe vyzvědět. Též matka ptá se; — muž však mlčky stojí, jen usmívá se blažen v myslí svojí.

V neděli ráno zbožný zástup lidu
se k chrámu běže u posvátném klidu.
I rolník náš tu vzdychá v myslí vřelé:
„Jen vyslyš, Pane, prosby mé snad smělé;
Tys lačněl, a já z lásky mnohé k Tobě
chci nasytit dnes v polední Tě době.“

Když vrátili se, — což tu v domě čilo,
což praská oheň, což se vůně šíří,
což myšlének tu ve všech hlavách víří,
a kolem čisto, že pohlednout milo.
Již oběd hotov, kuře usmaženo,
již připraven stůl, na něm vše prostřeno; —
též hodiny již dvanáctou odbily —
kde prodlévá přec asi ten host milý?

Odbila jedna. Jak je ouzko matce,
snad čeká marně, nadarmo snad práce!
Vystydí oběd, děti hlad již mají,
a dívat se ven marně vybihají. —
Však otec klidně těší ženu, děti,
že vzácný host již přijde ve zápětí.
A ruce spíná, vřele prosí Pána,
by přišel již, že jídla přichystána. —

Slyš! někdo klepe, — a hle! stařec, bledý
stříbrných vlasů, smutně kolem hledí.
„Ó smilujte se — volá — hynu v hoři,
a hlad zlý mne již dlouho, dlouho moří;
jen sousto chleba jménem Páně dejte,
Bůh zaplatí vám, smilování mějte!“

I chvátá k němu otec plný blaha
a s myslí věčnou po ruce mu sahá,
ke stolu vede, před něj jídla staví
a slovem vřelým k miláčkům svým praví:
„Já hledte pozval Ježíše jsem svého,
by dneska byl On hostem stolu mého,
neb dobře vím to, že rád přijde k tomu,
kdo pozval si Jej laskavě do domu; —
a vizte děti, v tomto starci prostém
jest *Ježíš Kristus dnes sám* našim hostem.“

K. M—ka.

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katol. duchovenstva*.“ Svazek 7. obsahuje pojednání: Výměsky vědecké; otázka dělnická; pohanský Řím ve službě křesťanské; Antonín Martin Slomšek. V Kronice: Věda a Řím; odkaz na zřízení fundace mešní; účty interkalární. V Literárním oznamovateli posouzeno 9 spisů. — Na obálce tohoto sešitu nalezá se prasmutné ohlášení: že nakladatelstvo na tom se ustanovilo, pro nepříznivé poměry, další vydávání „*Časopisu kat. duchovenstva*“ (od nového roku) prozatím zastaviti! — Svazek 8. (poslední) vyjde 21. prosince.

— „*Kazatelé slovanští*“ budou opět vycházeti a sice nákladem tiskárny Cyrillo-methodějské (dr. Al. Brůžka) v růžové ulici č. 5. n., kdež od 11. t. m. se tiskne „*Čech*.“

— „*Řecká rodina*.“ Z polské spisovatelky E. z K. P. přeložil Frant. Klima. V Brně 1872. Nákladem časopisu „Škola B. S. P.“ v Rajhradě. „Zábavné bibliotéky“ dílo XV. Str. 111.

— Nákladem něm. odboru katol. spolku tiskového vyšel co čtvrtý podíl údí na rok 1872 spisek: „Die selige *Agnes von Böhmen*.“ Von Johann Nep. Jentsch, C. SS. R. V komisi u kněhkupce Hungera. Str. 62.

Zápisky Dědictví sv.-Janského.

K sv. Janskému Dědictví přistoupili:

z Čech: Rod Jana Štvána v Loudčicích, vel. p. František Blažek, kaplan v Hlavici, vel. p. Ignác Praský, farář v Lišnici, Karolina Znojenská ve Vápeném Podole, Marie Jonušova v Ouhrově, Marie Vrbova v Křešicích, obec Vlastějovická, Matouš Klíma v Krnině, rod Matěje Petra v Lišově, Anna Lukešova v Praze, Michael Svatý v Ruprechticích, Josef Rézek v Dobříši, Josef Hornof v Lužné, Petr Kůstka v Spáňově, Vendelín Maurer v Milém, František Kašpar v Zhoři.

Z Moravy: Rod Františka Minářika v Přerově, rod Jakuba Kobzyka v Staré Břevlavě, Veronika Šimurdova v Zubří, Jakub Horák v Nasedlovicích, Markyta Honzova v Slávkově, Marie Lamlova v Křenovicích, Antonín Butšek v Olomúci, Anna Porčova v Novém Jičíně, František Chadím v Kozlanech, Kunhutka Janošková v Staré Bělé, Marie Šišova v Třešti, škola na předměstí v Uher. Ostrohu, škola v Milohošti.

Z Uher: Spolek sv. Vojtěcha v Trnavě, rod † Pavla Čambula u manželky Marie v Čiferu.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenání jsou:

- p. dr. Ed. Tersch, kanovník metrop. kap. u sv. Víta, děkan kolleg. chrámu u sv. Apolináře v Praze a t. d., jmenován k. arcib. kancléřem (říditelem kanceláře k. arcib. konsistoře);
- p. Bedřich hrabě Sylva Taroucca z Moravy zvolen za kanovníka bez prebendy na Vyšehradě;
- p. Jos. Zenefels, vicerektor k. arc. semináře, jmenován též vicerektorem k. arc. konviktu.

Ustanoven jest:

- p. Ed. Knobloch, dr. theol., uč. nábož. na c. k. ústavu pro české učitelky, stal se katech. na vyšší dívčí škole kr. hl. města Prahy.
- p. Mat. Feyfar, farář v Pohledu (diec. Kralohrad.) stal se kanovníkem kolleg. kapitoly v Mikulově na Moravě.

✂ K číslu tomuto přiložen jest prospekt „*Kazatelův Slovaných*“

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-I.

Expeditce:
v k. kněhupectví
B. STÝBLA
na sv. Václavském
náměstí, č. 786—II.
Nedostala čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
kněhupectví
Celor. 2zl. 50kr.
polor. 1zl. 30kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 1zl. 55kr.
Čtvrtletní
předplacení ne
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídne činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

ÚVAHY

na svátky svatých a světic Božích.

LXXVIII. Na den sv. Františka Xaveria, vyzn. (3. prosince.)

Sv. František Xav. byl znamenitý, veliký muž, jehož mnohé, výborné ctnosti sami odpůrcové a nepřátelé Církve kat. uznávají a o zásluhách jeho pro blaho člověčenstva s velikou uctivostí rozprávějí; však my jen v krátkosti vznešený život jeho chceme uvažovati k svému duchovnímu vzdělání.

1. Sv. František — narozený v zámku Xaver a odtud Xaverius nazvaný — byl vychován s velikou pečlivostí v bázni Boží od svých vznešených rodičů, kteří jej cvičiti dali nejen ve vědách a uměních, nýbrž i sami jej vedli k pobožnosti a k všelikým ctnostem. — Tak nejlépe se rodiče o své ditky postarají, když je nejen v potřebných pro život vědomostech cvičiti dají, ale také v bázni Boží je vychovávají, k dobrým kř. mravům je navádějí. „Syn moudrý obveseluje otce, ale syn bláznivý je zármutkem matce své.“ (Přisl. 10, 1.) „Mládenec dle cesty své, také když se sestará, neuchýlí se od ní.“ (Přisl. 22, 6. srv. I. Tim. 4, 12; Řím 11, 16.)

2. Sv. Fr. vyučen na školách Pařížských přidržel se sv. Ignáce, zakladatele řádu jezuitského, jenž se mu stal vůdcem na cestě kř. dokonalosti. On byl ozdoben všemi vlastnostmi, jichž třeba člověku, jenž se chce oddati povolání kněžskému, apoštolskému: byl těla silného, ducha vznešeného, v obcování byl příjemný, v pracích pilný, ve všech skutcích stálý a neohrožený. — Jako sv. František vol sobě každý

povolání, k němuž jsi schopen a v kterémkoli jsi stavu, přičin se, abys ho důstojně zastával mohl. Věrně konej „buďto kdo úřad (má) v posluhování, buďto kdo učí v učení.“ Řím. 12, 7. Ef. 4-1.

3. Sv. Fr. stav se členem tovaryšstva Ježíšova opustil všecko, vydal se na cesty apoštolské: horlivě kázal sv. evangelium a království nebeské mezi pohany rozšiřoval. Při všech obtížných pracích neměl jiného úmyslu než čest a chválu Boží a spasení bližních svých. — A jaký je úmysl a cíl podnikův a prací našich? Není-li to Bůh, neuhodili jsme do černého. — Kdo hledá při všem jen vlastního prospěchu, buď statků pozemských nebo cti a slávy nebo marných rozskoší; zaměřil příliš nízko a pochybil. Střed náš jest jedině Bůh, jehož čest, prospěch a zalíbení vždy hledejme. Všecko ostatní je marná snaha, rány mimo terč. „Hospodina Boha svého báti se budeš a jemu samému sloužiti.“ Tak sám prikazuje. (V. Mojž. 6, 12; Mat. 4, 10; II. Kor. 6, 4; I. Kor. 10, 31.)

4. „Jiným dobře činiti, zvláště duchovně prospívati, říkával sv. Fr., božské jest.“ Kdo bližnímu dobře činí, Boha následuje. Hleď kř. každé příležitosti užiti, abysi jako sv. Fr. tělesné i duchovní milosrdenství prokazoval; zvláště pak všemožně napomahej svým bližním k spasení, tak mnoho jsi zásluh pro nebe získal. „Jestli kdo odvrátí hříšníka od bludné cesty, vysvobodí duši jeho od smrti a přikryje množstvím hříchů.“ Jak. 5, 20. „Kterí spravedlnosti vyučují mnohé, jako hvězdy stkví se budou na věčnosti.“ (Jan 12, 3.)

5. Sv. Fr. pečuje o dobro svých bližních, nezapomínal sám na sebe, na své zdokonalení a spasení. Často v komůrce neb na stupních oltáře kleče modlil se a rozjí-

mal, svědomí zpytoval a poklesků litoval; často se postil a tělo své všelijak krotil; svatě jsa živ, jako největší hříšník se kál. — Jako sv. Fr. pečuj i ty kř. o spasení své, o něž s bázní a třesením pracuj. (Fil. 2, 12.) „Nebo co prospěje člověku, aby celý svět získal a své duši škodu učinil?“ Mar. 8, 35. — Kdo chceš duše svých bližních k Bohu vodit, sám musíš přítelem božím být, abysi Bohu se líbil, sám se zdokonalovat. „Rosttež v milosti a v poznání Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista.“ (II. Petr 3, 18.)

6. Sv. Fr. na svých cestách mnohá soužení a protivenství snášel; však tu volával: Pane, jen více! A když v trápení od Boha hojně útěchy zakoušel, říkával. Pane, již dosti! — My činíváme naopak; v štěstí a rozkoši říkáme: Pane jen hojněji! a v neštěstí, v protivenství: Pane, dosti toho! — Však my nevíme, nerozumíme, co nám je k prospěchu, aniž tak Boha milujeme, jako sv. Fr. ho miloval. — Vše, cokoliv se děje, stává se z vůle boží; proto ve všech případech života v něho se důvěrujme a do jeho sv. vůle zcela se oddávejme. „Oči Páně na ty, kteří se ho bojí a on zná všeliký skutek člověka.“ (Sir. 15, 20.) „Neztracujtež doufanlivosti své, kteráž velikou má odplatu.“ (Žid. 10, 35.)

7. Sv. Fr. toužil velice po koruně mučnické, již sice nedosáhl, přece však umřel co mučnick ve službě lásky, plavě se co misionář do Číny. — Kdoby si nepřál takové smrti? Proto kř. ve službě Boží a bližního žádá obět nebudiž nám obtížná; pro Boha a bližního hotovi budme obětovati všechno i život svůj. „Většího milování nemá žádný nad to, by kdo život položil za přátele své. (Jan 15, 13.) Vědouce, že vezmete odplatu dědictví věčného, Kristu Pánu služte.“ (Kol. 3, 24. Mat. 19, 29; I. Jan 2, 25.)

LXXIX. Na den sv. Barbory, muč. panny. (4. prosince.)

Svěťice, jejíž památku mučnické smrti dnes konáme, byla sice jen útlá panna, nicméně život její jest vzorem, kterýž všichni křesťané, mladí i starší, mohou a mají následovati.

1. Sv. Barbora narodila se v III. století v Nikomedii Bithinské z pohanských sice rodičův a z mládí modlám se klaněla; však záhy poznala víru Kristovu a jí celým srdcem se přidržela. — My co křesťané

byli jsme zrozeni a hned po narození k stádu Kristově přičtení; protož věrně držíme se svého dobrého pastýře. Hledme dokonale poznati jeho sv. učení, kteréž pevně za pravdu přijímejme a podle něho celý život svůj spravujme. Tak s Pánem a Spasitelem svým spojení budeme jako údové jednoho těla, staneme se syny Božími a dědici nebeského království. „Toť jest dílo boží, abyste věřili v toho, kteréhož on poslal.“ (Jan 12, 44; 17, 3; srv. Mat. 16, 16; Žid. 11, 6.) „Kdo praví, že v Kristu zůstává, máť jakož On chodil, sám choditi.“ (I. Jan 2, 6; srv. Gal. 5, 6.) „Všickni jsme synové Boží skrze víru, která jest v Krista Ježíše.“ (Gal. 3, 26.) „A jestliže synové, dědicové Boží a spoludědicové Kristovi.“ (Řím. 8, 17.)

2. Sv. Klimak dí: Lépe jest rodiče, přátele a všechny lidi rozhněvati, nežli Boha proti sobě rozhorliti. Tak sám Pán Ježíš pravil: „Kdo miluje otce neb matku více nežli mne, není mne hoden.“ (Mat. 10, 37.) Tak se zachovala sv. Barbora: Ve všech věcech byla od dětinství poslušna svého otce, leč v tom ne, co od ní žádal nepravého, t. aby se odřekla Krista. — Podobně i my činme. Ani bázeň, ani přízeň lidská, aniž jaké ohledy, nic nás nemá odloučiti od lásky Kristovy, nic od Boha odvrátit a překážeti nám, abychom plnili jeho sv. přikázání. — Vždy pamětlivi budme slov sv. Petra: „Více sluší poslouchati Boha než lidi“ (Sk. ap. 5, 9.) a výroku sv. Pavla: „Kdybych se ještě lidem zaliboval, služebník Kristův bych nebyl.“ (Gal 1, 10; srv. Luk. 14, 26.)

3. Sv. Barbora byla ukrutně mučena; než božský Spasitel vyléčil všechny rány její. — A tak vyléčí Pán Ježíš i rány duší našich, ač budeme-li pevně věřiti v něho a vroucně jej milovati. „Kdo, táže se sv. Tomáš z Villanovy, kdo učinil, že sv. mučníci hrozná přetrpěli muka? Načež odpovídá: Zjistěte víra živá. Ó podivná je to moc víry kř.! Věřte tedy kř. a Krista milujte jako sv. Barbora a mnoho dobrého od něho vezmete zde i na věčnosti. Vždyť sám dí: „Kdo věří ve mne, tomu poplynou z těla řeky vody živé.“ (Jan 7, 38; srv. Jan 14, 22.) „Kdo věří ve mne, byť také umřel, živ bude.“ (Jan 11, 25; srv. Sk. ap. 10, 43.)

4. Sv. Barbora byla pro víru Kristovu státa a vlastní otec byl popravcem, katanem dcery své. — Ó jak často bývají rodiče — v duchovním smyslu — vrahové svých dětí, když t. buď nedbají o jejich dobré vychování, neb svými slovy a zlými příklady jich

pohoršují a co služebníci Molochovi vlastní dítky té obavné modle obětují. — Kř. otcové a matky chraňte se tak ukrutně vraždit své dítky, spíše o to se přičiňte, aby živý byly sobě, vám a vlasti ku blahu a k radosti. Proto učte je jako st. Tobiáš, báti se Boha a zdržovati se hříchů. (Tob. 1, 10.) „Prikažte synům svým, aby činili spravedlnost, aby pamatovali na Boha a dobrořečili jemu.“ (Tob. 14, 11.) „A vy otcové, nepopuzujte k hněvu synů svých, ale vychovavejte je v kázní a v trestání.“ (Ef. 6, 4.; srv. Mat. 18, 6; Mar. 9, 41.; Luk. 17, 12.) „Kdo cvičí syna svého, bude chválen z něho.“ (Sir. 42, 9.; Přísl. 29, 17.; srv. III. Jan 4.)

5. Sv. Barbora jest patronkou všech umrajících. Proto ji m. br. a s. hned za živa horlivě ctíme a vzývejme, aby nás chránila v smrti. — Ovšem nejlepší ochrana před zlou smrtí jest pravý život křesťanský. „Drahá jest před očima Hospodinovýmá smrt svatých jeho; ale smrt hříšníkův jest nejhorší.“ (Žlm. 115, 5; 33, 22.) „Sladce, dí sv. Augustin, jest umíratí tomu, kdo byl dobře živ.“ — Hříšníka nekajícího ani sv. Barbora neochrání. „Bůh jest ovšem milostiv, ale těm, kteříž se odvracují od přestoupení.“ (Isai. 59, 20.)

Smrt jest jistá, ale hodina smrti jest nejistá. Spravedlivý i hříšník zemřítí musí; žádný člověk neví konce svého. (Kaz. 9, 22.) Smrt přichází jako zloděj. Chceš-li býti bezpečen, připrav se v čas a nebuď jako člověk pokoušející Boha. „Očekávej každodenně konec života a na cestu k věčnosti se připravuj.“ (Sv. Efrem.) „Pak-li nebudeš bdíti, přijdu na tě jako zloděj a nezvíš, v kterou hodinu na tě přijdu.“ (Zjev. 3, 3.) Blahoslavený, kdož bdí a ostříhá roucha svého, aby nechodil nahý a neviděl hanby jeho. (Zjev. 16, 15.) — Buďme živi spravedlivě, svatě a smrt naše bude šťastná, blahoslavená; nebo „spravedliví na věky žítí budou a u Pána jest odplata jejich; přijmou království slavné a korunu ozdobnou z ruky Páně.“ (Moudr. 5, 16; srv. II. Tim. 4, 6—8; Zjev. 14, 13.)

LXXX. Na den sv. Mikuláše, bisk. vyzn. (6. prosince.)

Konáme advent, t. památku příští našeho Spasitele, ku kterému nás Církev sv. bedlivě připravuje. Po 4 neděle propěvuje: „Rorate coeli desuper — Rosu dejte oblakové a nebesa dštěte Spravedlivého!“ — tak jako sv. Otcové po 4000 let tou-

žebně očekávali Vykupitele. Také ve všech 4 nedělních evangeliích ona příští Kristovo na pamět nám uvádí, což ale nechci dnes šíře rozbírat, toliko připomínám, že dnešní kostelní svátek sv. Mikuláše také můžeme na příští Spasitele obrátit.

1. Sv. Mikuláš měl nejen bohaté i bohabojné rodiče, kteří považující dítě své za dar boží co nejpečlivěji ho vychovali, nejen že ho ve všelikých vědomostech dále cvičiti, nýbrž i sami v útlé srdce jeho lásku k Bohu a k ctnosti vštěpovali. A mladý M. v tom ve všem výborně prospívaje k nemalé radosti svých rodičů stal se knězem. — Jaký strom, takové ovoce, dí přísloví. Pravda těch slov stvrzuje se dosud u vychování a vzdělání dítek. Darmo se přičiňují školy o dobré vychování mládeže, pokud rodičové snahy učitelův i po domácíku nebudou podporovati. Proto napomíná sv. Pavel rodiče: „Vy otcové — i matky — vychovavejte syny (dítky) své v bázní a trestání.“ (Ef. 6, 4.; srv. Přísl. 23, 12.; Sir. 7, 25.)

2. Kněz M. zdědil po svých rodičích značné bohatství, jehož považuje se jen za správce, užíval po vůli boží jen ku blahu svých bližních. On co kněz nejen Bohu sloužil a o spasení svých bližních se staral, nýbrž i dobře činil a nejraději po tajmu, tak aby nevěděla levice, co dává pravice. (Mat. 6, 3.) — Hle, tak i Bůh štědrý dárce všeho dobrého, kterýž nám v hojnosti dává, cokoliv potřebujeme pro tělo i pro duši. Ale největší dar jest zajisté, že nám svého jednorozeného syna seslati ráčil k našemu vykoupení a spasení. (Jan 3, 16.) Rceme tedy s Davidem: Čím odplatím Hospodinu za všecka dobrodiní jeho? Kalich spasení vezmu a jméno Hospodinovo vzývati budu.“ (Žlm 116, 12, 13; 117, 11) Nuže br. a s. „služte Hospodinu celým srdcem svým.“ (I. Král. 12, 20; II. Kor. 6, 4.) „Milujme Boha, nebo Bůh prvé miloval nás.“ (I. Jan 4, 19.) — Z lásky k Bohu milujte jako sv. M. i své bližní, zvl. pak chudých a nuzných podle možnosti podporujte. „Poněvadž Bůh miloval nás, i my máme jedni druhé milovati.“ (I. Jan 4, 11, 20, 21.) „Na dobročinnost a sdílnost nezapomínejte; nebo takovými oběťmi získán bývá Bůh.“ (Žid. 13, 16; Přísl. 19, 17; Mar. 9, 40; Tob. 4, 8.) a j.

3. Sv. M. byl od mladosti velmi střídmý a zdrželivý, každou středu a pátek se postíval a pokud živ byl, tuhými posty a jinými kajícími skutky duši svou k Bohu povznášel. — Zachovavejte kř. alespoň posty

mnohem mírnější k prospěchu těla i duše nám uložené. „Modlitba s postem a almužnou lepší jest, než poklady schovávati.“ (Tob. 12.) „Kdo trpí na těle, přestává od hříchu; aby ne žádostem lidským, ale vůli Boží živ byl v těle.“ (I. Petr. 4, 1. 2.) „Kdo chceš, píše sv. Isidor, aby tvá modlitba zaletěla k Bohu, učin jš dvě křídla, t. půst a almužnu a rychle se vzhůru povznese a bude vyslyšána.“

4. Sv. M., ač netoužil po důstojnostech, stal se mimo vůli biskupem v Míře a od té doby snažil se, aby ještě dokonalejším byl a neunaveně konal své povinnosti. „Nachylte uši vy, kteří vládnete nad množstvím. — Dána jest vám moc ta, kterouž máte ode Pána.“ (Dan. 2, 21.) „Čím větší jsi, tím více se ponižuj ve všech věcech — i nalezněš milost před Bohem.“ (Sir. 3, 20.) „Paste stádo boží, opatrujice ho ne bezděky, ale dobrovolně podle Boha.“ (I. Petr. 5, 2; Tit. 2, 7.)

5. Sv. M. muž tichý a pokorný, musel nicméně pro pravdu Kristovu mnoho trpět, byv za císaře Diokletiana uvržen do žaláře; však po vítězství Konstantinově s plesáním navrátil se k svému stádcu. — Tak dosavad Bůh často i spravedlivých navštěvuje, aby jich zkusil. Však On pomáhá a v čas vysvobozuje. (Žlm. 34, 20.) Ale mnohou bídu si lidé působí sami. Proto kř. „nečiň zlého a nezachvátí tě zlé.“ (Přísl. 7, 1.) Což jsi zasloužil, nes trpělivě a soužení obracej k svému spasení. „Rozhorliž se a čiň pokání.“ (Zjev. 3, 19; srv. Jak. 4, 8. 10.) Nejsi-li vinen, koř se božské Prozřetelnosti, ano raduj se ze všech protivenství a do vůle Boží se odevzdávej. „Na světě, dí sám Spasitel, budete mítí nátisk, ale doufejtež, jáť jsem přemohl svět.“ (Jan 16, 33.) „V naději se radujte, v soužení trpěliví buďte,“ píše sv. Pavel. (Řím. 12, 12; srv. Jak. 1, 2; I. Petr. 5, 6.)

6. Sv. M. vyobrazuje se v oděvu biskupském, an drží v jedné ruce berlu, v druhé ruce knihu a na ní tři zlatá jablka, jež vyznamenávají dary, kterými počestnost tří panen byl zachoval. — Ctěme kř. vroucně sv. biskupa a za přímluvu jej žádejme, aby nám u Boha všemohoucího vyžádal vše dobré ku prospěchu těla i duše. „Buďtež opatrní a bděte na modlitbách.“ (I Petr 4, J. Fil. 4, 6.)

7. Památka sv. M. je slavnost dětská. Jak jsme se druhdy co děti radovali při pomnění, že nám sv. M. nadělí; však i bázeň nás pojímala, pak-li místo daru najdeme trestu a proto tím poslušnější jsme byli. — Buďme

m. br. a s. jako dítky, zachovejme v tom mysl dětskou. Radujme se ze všech darů nebes, zvláště že nám Bůh nejvyšší dobrotivý seslal Vykupitele a bojme se, abychom ho nerozhněvali nižádným hříchem, nýbrž bychom ctnostmi jemu se líbili a hojně odplaty sobě zasloužili. Brána k nebi jest úzká, duše dětská, t. pokorná snadno tam vklouzne. „Nechte maličkých přijíti ke mně, nebo jejich jest království nebeské.“ (Mat. 19, 14.)

Píseň

k velké mši sv. o svátcích svatých Páně.

(K nápěvu Albina Maška, ředitele kůru u sv. Mikuláše v Praze, dle německého textu volně vzdělal Jos. V. Smělý.)

Kyrie.

Sem, bratří, v Kristu sjednocení,
předstupujem před Boží tvář,
ve svatém bychom zanícení
svá srdce kladli na oltář!
Miláčkům Páně poctu vzdejme,
za nimi hledíme v nadšení,
a Hospodinu chválu pějme,
by stalo nám se spasení!

Gloria.

Aj, nad hvězdami v jasné výši
dlí blaženě všech svatých brát;
jim patřit Boha v šťastné blíži,
též pravdu dáno jasně znát.
Milosti rouchem přioděni,
zdobení palmou vítěznou,
k anjelským sborům přidružení
zpívají píseň libeznou.

Graduale.

Ctné proroky tam plesat zříme
v překrásném nebes zástolí,
jež v písmu toužit uslyšíme:
„Přiď, spáso, v zemské údolí!“
Jediná Kristus byl jim žádost,
o Ném proroctví napsali;
On v Sobě dal jim věčnou radost,
zdroj blaha, po němž vzdychali.

Credo.

Aj, řada vážných poustevníků,
jenž Bohu žili v samotě
a nedbajíce světa zvyků
se stkvěli v mravů čistotě.
Bylinou pouště za vděk bráti,

za Kristem kráčet v zapření,
pro nebe světem pohrdati
je učí *Božské zjevení*.

Offertorium.

1.

Bože, všeho mírá zdroji,
králi všeho stvoření!
Před Tebou, hle, žebrák stojí,
darů nemá k uctění.
Život náš i všechno jmění
jsou Tvé lásky uštědření;
darmo tvor se ohlédá —
Tvůrce náš, což Tobě dá?

2.

Ze všeho, co v moci máme,
s drahou mešní obětí
svoje srdce podáváme,
Tobě nechť se zasvětil!
Kristova jak oběť milá
spasení nám vydobyla:
tak my rozum, vůli, cit
spáse chceme zasvětit!

Sanctus.

Slyš! Kristu pěti zvučné žalmy
viz! svatých panen milý zjev:
v bělostném rouše v rukou palmy
svůj s cherubíny poji zpěv.
Nesvadlý věnec nevinnosti
kdo hájí s myslí rekovnou,
kdo cení nejvyš perlu ctností:
ten zvolil stránku výbornou.

Benedictus.

1.

Kdež svatí Boží sílu vzali,
jenž neleká se obtíží?
Do ran se Krista utkali,
s láskou se pnuli ku kříži.
Nuž, i my v duchu prodávějme
na svaté hoře kalvarské
a myslí zbožnou rozjímejme
zde dílo vykupitelské!

2.

Hle, bez přestání svatí Boží
své ruce k Pánu spínají;
leč neprosí o časné zboží,
jen věčných štatků žádají!
Nám křesťanům to rovně sluší,
jak Kristem druhdy kázáno,

hledati nejprv blaha duší,
ostatní bude přidáno.

Agnus.

1.

Na zemské pouti svatí Páně
chovali v srdci rajský stan:
mír svatý jasně jejich skráně,
mír ten jim podal *Kristus Pán*.
Též nám buď na pozemské pouti
nejdražší pokrm — Spasitel;
On živým nedá zahynouti
a mrtvým bude křísitel.

2.

S plesáním svatí pospíchali
k té *věčné Lásky večeri*:
co milostí zde v úděl vzali,
to lidský jazyk nezměří.
K svatému chodme přijímání,
jež duši s Kristem spojuje,
jež síly dodá k bojování
a zbraň zlých škůdců zlomuje.

Paraguay,

království Jesuitů.

Úvod.

Vzor státu dobře spořádaného, o kterém Plato, Bacon a slavný spisovatel Telemachův snili, převyšuje daleko obec křesťanská jižní Ameriky, Paraguay. Republika ta zbudována byla ve středu divokého barbarství podél řek Paraguay-i, Uruguay-i a Perany potom a krví mužů, kteří pouhou silou svého rozumu a mečem sv. evangelia bojovali proti vášním rozburáčeným lidu divokého. Mužové ti dokázali vytrvalostí svou, že lid, který v hustých mrákotách duševních pohřížen jsa již již ve stínu smrti tapal a člověku jen pouhou podobou se rovnal, povzněl se k takové výši křesťanské i občanské dokonalosti, jaké bychom vyjmouce první doby křesťanství marně hledali v dějinách člověčenstva.

Než úspěch a výsledek zázračný, jakého na těchto kmenech národa zdivočilého dočinila se milost Boží a obětovnost bezkonečná těchto lidumilů, vzbudil již v prvním počtí blahodárného díla lakotnost a ziskuchtivost Evropanů, kteří bez ustání vše nasazovali, aby mocnou tuto stavbu zničili a tak bránu otevřeli choutkám svým. Čeho se jim nyní nepodařilo, podařilo se jim ve spojení se všemi tajnými i zjevnými nepřá-

teli církve a pravdy po půl druhém století. Za záminku pak, která jednak nezasvěceným zrakům nepoctivě a podle jednání ukryti, jednak ale spojence i korunované jim zjednati měla, sloužilo jim „království Jesuitů“ — nebezpečné církvi i králi.

Naším úkolem bude, abychom vyličili vznik, vzrůst a vnitřní zařízení tohoto „království.“ To pak postačí k utvoření si úsudku pravého, v kterém táboru obou válčících stran se nalezali „věrolomní Bohu i králi,“ kteří na základech nekřesťanských svrchovanou moc uchvátiti chtěli.

I.

Zakládání redukcí.

Na konci 16. století předsevzali si missonáři z tovaryšstva Ježíšova hlásati evangelium v širých krajinách jižní Ameriky, v hrozných pustinách, kde jen zvěř dravá a lid divoký se nalezal. Dříve ale, než úmysl svůj uskutečnili, vynaložili vše, aby odstranili překážky, které až do té doby všemu snažení na závalu byly, aby lid ten v pravdě se stal křesťanským. Protož přednesli králi, biskupovi a náměstkovi příčiny, za kterými i nejhorlivější hlásání slova Božího v těchto krajinách jen s nepatrným úspěchem se potkalo. Příčiny ty, pravili, že spočívají nejvíce v ukrutnosti a znemravenlosti Španhelův obcovajících s těmi národy. Za odstranění překážek těch, nelidskosti a zlého příkladu, na které divoši poukazují, když se hlásá jim mravouka křesťanská, žádali missonáři. Prosbě té vyhověl král španhelský, Filip III. r. 1610 i nástupcové jeho, kteří udělili otčům z tovaryšstva Ježíšova nejširšího plnomocenství. — Tak mohli, mezi jiným, veškeré své nověobrácené uvést do jistých obcí, které navštěvovati právo měl pouze náměstek králův a biskup. — Tím ovšem pobouřili Jesuité proti sobě Španhely, jejichž zlatachtivost takto omezena byla.

Nyní teprve vzala missie svůj zdárný počátek. Missonáři vnikli po řece Maragone do země, kterou tekou řeky Paraguay, Peraña a Uruguay. Tyto tři tvoří řeku la Plata (stříbrnou). Kamkoli přišli, musili s největší obezřetností s otčinou svou se tajiti, jinak by co Španhelové smrti nebyli ušli. Lid, ku kterému přišli, byl divoký, jenž jako zvěř těkavě po lesích se toulal aneb v rozsedinách skal se ukrýval. Přese vše to žil v neustálých svárech a nepojídal pouze masa pobitých nepřátel, nýbrž i svých příbuzných a pokrevencův. A přece poda-

řilo se neohroženým apoštolům z hord těchto nejen lid, nýbrž i křesťany vypěstovati, kteří mohou v mnohém porovnání býti s křesťany prvních století. Ovšem se stalo mnoho těchto neohrožených hlasatelů sv. evangelia obětí své horlivosti, která ani smrti nelekala se. Otcové František Fignero a Petr Suarez byli první, kteří vlastní krví pravdu, kterou hlásali, spečetili. Než osudem těchto mučeníků nestali se jejich spolubratři málomyslnými; ano na opak vzrůstal se ode dne ke dni počet nástupcův, kteří milerádi za zachování duší nesmrtelných život svůj časný obětovali. Královští úředníci nabízeli sice missonářům, ovšem ne ze zápalu náboženského, nýbrž pouze z chtivosti zlata, vojenskou pomoc, která by je brannou rukou ku kmenům těm uvedla. Apoštolové míru ale zamítli prostředků tak nekalých.

Věrní jsouce předpisu sv. evangelia šli jako ovečky bezbranné mezi vlky dravé; v jedné ruce nesli brevář, v druhé hůl poutnickou ozdobenou obrazem Ukřižovaného. Nelekali se nebezpečí žádného. Často se smekali se skalisek nejstrmějších, brodili se bažinami, pluli v bídných loďkách přes vody prudké, mýtili si sekerou stezku lesy neschůdnými, snášeli hlad i žízeň, nestrachovali se hadů jedovatých ani tygrů dravých. Vždy hleděli si láskou účinnou a vytrvalostí nepřekonatelnou srdce zkamenělá a necitelná divochů získati. Nemocným podávali léků, raněným zavazovali rány, všem konali služby nejpopvrženější, a pokud jen možno, žili i dle jejich způsobu.

Konečně uzavřel jeden kmen, že za společnými křesťanskými zákony se usadí a života tékavého se vzdá. Missonářům bylo se nyní především starati o výživu těchto prvních křesťanů alespoň do žní nových. A déle, co ještě obtížnějším bylo, musili lid ten vyučovati ruční práci, ku které chuti pramálo choval. Při každé práci musili missonáři příkladem vlastním předcházeti ano i dále se namáhati, aby v jednotlivých obcích, které se „redukcí“ nazývaly, stavby potřebné se zbudovaly, pole a luka vzdělávala. — Když tito osadníci nově obrácení poprvé své semě matce zemi svěřili, pěstovali opět honbu i rybářství a hledali v lesích divokého ovoce a medu. Jak ale byli překvapeni, když se vrátili a uzerli úrodnou zeň! Hojná odměna, kterou udílela půda těmto svým prvním vzdělavatelům, lákala i kmeny jiné, tak že v brzkou více podobných redukcí povstalo, ve kterých obyvatelé žili dle zákonů společenských a předpisů sv. evangelia.

První obyvatelé usadili se v kraji Uruguay-ském, který jest částí celé země Paraguay-i. Kraj ten rozkládá se na východ a jest ohraničen spojitým pohořím svírajícím úrodnou rovinu, již v délce 330 mil prorývá řeka Uruguay. Jiné redukce utvořily se v provincii Guairé mezi východem a severem.

V těchto úrodných krajinách usadilo se v krátké době 30 kmenů, z kterých každý čítal až šest tisíc lidí. Než Guaira měla na neštěstí po blízkou pevnost sv. Pavla, proslulou peleš lotrovskou, která sestávala z povrhelů lidstva. Tuto pevnost vystavěli Portugalci na skalách neschůdných při moři brasil-kém. Poněvadž ale první přistěhovalci žádných žen neměli, pojímali za manželky dívky divochů. Dívky měly všechny špatné vlastnosti svých matek, žádnou ale dobrou svých otců. Tím stalo se, že kleslo potomstvo mravně tak hluboko, že každé obcování s ním platilo za bezectné. Tvořili zvláštní obec lupičskou a bez ustání znepokojovali sousední křesťany, až je konečně i donutili, aby sídel svých opustili a ku vzdáleným břehům řeky Perany se přesídlili.

Do končin těch přibyli missionáři po nekonečných utrpeních a strastech s 12.000 křesťanů. Zřídili zde dvě redukce nazvané „Panna Maria Loretánská“ a „sv. Ignác.“ Jiní usadili se mezi řekama Paraguay a Uruguay.

Ku konci 17. století čítalo se pouze mezi Peranou a Uruguay-i 32 redukcí s 26.000 pokřtěných Indianů.

Jiné obce utvořily se mezi Brasií a Uruguay-i, jiné pak na severu u řeky Mamory.

V našem století vzrostl počet redukcí na 40 s počtem duší 300.000.

II.

Vnitřní zařízení. Přibytky.

Obyčejně se nalézají v každé redukci dva Jesuité. Často ale jest kněze třetího potřebí, zvlášť vypuknou-li zlé, nakažlivé nemoce, které zde tak hrozně řádí, že, kdyby jich nebylo, počet obyvatelů by se zdvojnásobil. Za takového času podobají se redukce velikým nemocnicím a dvou kněží by nepostačilo nemocné těšiti, svátostijím udíleti, mrtvé pak pochovávat.

Farář jest představeným svého domu, ve kterém mimo kněze druhého ještě šest mladíků službě chrámové věnovaných bydlí. Fara zařízení jest na způsob kláštera, kde

vše se řídí hlasem zvonce. Farář, který jmenem krále španělského dosazen jest, závisí dokona mimo na přednostovi missie i na biskupovi, jenž faru (doktrinu) navštěvuje.

Vnitřní vedení osad patří především missionářům. Veliká omezenost nově obrácených vyžaduje, aby Jesuité nejen o zájmy jejich duševní, nýbrž i tělesné pečovali. Tak zřídili missionáři v každé osadě úřednictvo spravedlnosti a policie: korregidora, regidora a alkady, které si volí Indiáni. Než potřebí jest volbám těm, aby platnosti nabýly, schválení náměstkova.

Dále má každá osada svého kazíka, který jest náčelníkem, ale jen v čas války. On a nejstarší jeho syn jsou prosti daně, kterou jiní osadníci koruně španělské odvádějí.

Poněvadž obyvatelé redukcí mnohých starých zlořádů naprosto se ještě nezkehl, stává se, že se jim někdy potřebného nedostává. Aby se tomu předešlo, ustanovili Jesuité ještě zvláštní druh obecního úřednictva, jemuž náleží, aby dohlíželo na hospodářství jednotlivých rodin. Dozorcové tito neustále dohlížejí, nachází-li se jak polní nářadí tak i dobytek tažný v dobrém stavu a vzdělává-li se dostatečně půda. Nedbalcům ukládá se trest.

Poněvadž spůsobilosti a schopnostem těchto všech úředníků přílišně důvěřovati se nemůže, nemohou bez svolení duchovních svých vůdců ani trestati, ani cosi důležitějšího podnikati. Větších trestů nežli jest práce, vězení, někdy i prut, zde nestává, poněvadž se tito nověobracení nedopouštějí přečinů, které by pokuty větší hodny byly. Dříve než-li kdo uvězněn bývá, uvede se mu mírně a vlněně přečin jeho na mysl. On pak obyčejně beze všeho namáhání uzná, že trestu hoden jest. Pokutu, která se mu ukládá, snáší pokorně a není příkladu, aby odsouzený pomýšlel na mstu. Nedbalým při vzdělávání půdy dostává se trestu, který v tom spočívá, že lenoší pozemky obecní vzdělávati musí.

Obecní tito úředníci působí, že nikdo nečinným není, a že v této republice svornost podivu hodná panuje. Soudy a žaloby jsou zde věcí neznámou.

Redukce mají dosti veliký rozměr. Ulice jsou pravidelné a domy jednostejné. Náměstí veřejné nalezá se prostřed osady, kde stojí i kostel, byt missionářů a zbrojnice, ve které vše k válce potřebné uschováváno jest. Obydlí těchto křesťanů byla po mnoho let velmi jednoduchá a chudá; byla vzdělána z rákosí. Nebylo v nich ani oken'

ani komínů, ani stolic, ani postelí. Všichni psávali ve visutých lůžkách, která za dne opět se odstraňovala. Obyčejně sedalo se na zemi. Oheň plápolal u prostřed jizby a neměl ani ve dne ani v noci jiného východu, nežli dveřmi. Za dnů našich ale jsou domy jejich tak úhledné a čistotné jako jinych Španělských.

III.

Zaměstnání Indiánů.

Od přírody jsou na oko Indiáni ducha velmi omezeného a nechápou co není smyslné. První missonářové se domnívali, že lid ten blbým jest a byli na rozpacích, možno-li mu uděleti jiné svátosti vyjma křest. A v skutku udíleli jim jiné svátosti dle rady biskupovy jen po dobrém uvážení. Než obezřetnosti té nebylo dlouho potřebí. Pozorovalo se v brzku, že vnitřní učitel, který již dítkám pokřtěným mnohdy důmyslu podivuhodného dodává, i v těchto nových křesťanech způsobem zázračným působí. Nikdy nepozorovali se jasnější důkaz které koliv pravdy, naše svaté náboženství co jediné pravé znátcí, nežli, že učení Kristovo i srdce kamenné proniká a jemu vdechuje smysl jasný pro věci nadsmyslné, nejvznešenější i nejvelebnější. Zjevila se zde moc milosti Boží, která dovede i z kamene potomstvo vzbuditi Abrahamovi.

Zvláštní náklonnost chovají kmenové tito ku zpěvu a hudbě. Sluch jejich jest velmi vytržben a hlas nad míru jasný a zvukný, čehož příčinou jest voda těchto krajů. Tyto okolnosti přispívaly mnoho k zalíbení prvních redukcí. Jesuité totiž pozorovali, že kdykoliv po řece pluli a pro zábavu zbožné písně pěli, vždy zástupy Indiánů na březích se objevily a se zvláštním zálibením zpěvu naslouchali. Okamžiku toho použili missonářové a divochy libozvukem uchvácené bez obtíže přemluvili, aby jich následovali do obcí, kde se jim pak nenáhle hlásaly pravdy sv. náboženství. Tak uskutěčnilo se v krajinách těch, co se bájí o Orfeovi a Amfionovi.

Každá redukce má jednu školu, ve které se dítky učí čísti, psátí a počítati; druhou pak, ve které se učí hudbě, zpěvu a tanci. Antonio de Ulloa tvrdí sice, že se dítky ve školách učí i latině, než slušno to omeziti na správné vyslovování a rychlé čtení. Školáci opisují rukopisy s největší přesností a písmem ozdobným.

Různá smyslná umění pochopují beze všeho namáhání. Postačí k. p. aby se ta-

kovému Indiánovi, řemesla neznalému, ukázal kříž, svícen neb něco podobného, i zhotoví věc tu s takovou zručností, že i oko znalce za časté není s to, aby rozeznalo věc první od padělané. Pozlacovači, malíři, řezbáři, hodináři, zámečníci, zkrátka všichni potřební řemeslníci mají nyní své zvláštní dílny. Když dítko tak dalece dospělo, že se stalo schopným ku práci, provádí se v těchto dílnách a počne se učiti tomu řemeslu, ku kterému zvláštní vlohy a náklonnost jeví. První mistři v řemeslech byli bratři laikové Jesuitů.

Mnozí se domnívají, že v této republice nikdo nemá svého majetku, a že se každé rodině uděluje ze jmění společného, čeho jí potřebí jest. Tok tomu ovšem bylo, dokud v osadu nově uvedení sami potřebného zaopatřiti si nemohli. Nyní ale má každá rodina jistou část pozemků, která, když se patřičně vzdělává, jí všeho potřebného poskytuje. Stane-li se ale přece, že té neb oné rodině při všem namáhání obilí na poli se neuvede, aneb že ji jiné neštěstí potká, tu přispívá každý seč jest, aby se bratru trpícímu pomohlo, s ochotou i obětovností nevšední. Tak čerpají zakladatelové této říše i z nehod svých osadníků první počátky ctnosti vznešené — lásky k bližnímu. Mimo jednotlivce má i obec pozemky. Výtěžek z obecné půdy ukládá se, aby se jím vydržovaly osoby správu veřejnou vedoucí a aby za času všeobecné neúrody po hotové bylo, z čehož by se domácím i cizím osadníkům přispělo. Z přebytku pak toho neb onoho roku platí se králi daň.

Čeho půda svým vzdělavatelům neposkytuje, zaopatřují si obchodem, který se děje v redukcích na výměnu. Hlavním předmětem obchodu jest tak zvaná „rostlina paraguayská.“ Listu toho stromu, který dosahuje velikosti naší jabloně, užívá se za lék téměř proti všem nemocem, které v tomto pásmu panují. Vývoz listu sušeného jest tak přílišný, že i největší háje těchto stromů nejsou s to, aby vyhověly všem požadavkům.

Z příčin závažných žádali missonářové o svolení, aby Indiáni v obcích bydlící mohli užívati střelné zbraně. Vláda španělská žádosti té vyhověla, poněvadž prostředku jiného neznala, kterým by se obecná redukci chránili před vpády divokých Indiánů. Španělové ovšem vše nasazovali, aby vládu od toho svolení odstranili. Než král dobře věda, že především missonářům na tom záleží, aby se zbraně

nezneužilo, poručil jim pouze patřičnou o-bezřetnost.

Podobně jak mužům určuje se i ženám práce. Počátkem každého téhodne odevzdá se jim jisté množství vlny a bavlny, kterou pak na večer posledního dne v témdni spředenou odevzdávají. Někdy konají i polní práci, která jejich síle přiměřena jest.

IV.

Návštěva biskupa v redukcích.

Do redukcí vstoupiti má právo pouze náměstek králův, biskup a komonstvo je provádějící. Tito od času k času navštěvují obce.

Visitace osad těchto nejsou příliš časté, poněvadž od sídla biskupského přílišné vzdáleny jsou. Mimo to jsou cesty takové spojeny s nemalými výlohami, ku kterým se nedostává biskupům prostředků, ač Indiáni veliký díl těchto útrat sami zapravují. Nově obrácení ničeho více si nepřejí než aby spatřili svého biskupa a od něho svátost bířmování přijali. Jesuité pak žádají o návštěvy ty, aby horlivost a zbožnost v srdcích osadníků nově roznícena byla, utrahační jazykové pak nepřátel aby došli zahánění zprávami, které biskupové o pořádku v osadách zasílají králi.

Poněvadž cesta z biskupství Buenos-Ayres do prvních redukcí proti proudu nebezpečnému řeky Uruguay-i se koná, a poněvadž v krajích těch mnoho kmenů divokých a křesťanům nepřátelských se zdržuje, odebere se vždy, když visitace ohlášena byla, více missionářů s četným zástupem osadníků do sídla biskupského, aby svého pastýře do redukcí provodili. Druzí nově obrácení zapuzují na místech nebezpečných tlupy nepřátelské a očekávají biskupa. s kterým do osad se vracejí.

Jakmile biskup redukcí se přiblížil, rozšiřuje se radost a jásání po celém okolí. Jízda okamžitě vsedá na koně a cválá v ústřety svému biskupovi. Když již biskup valně se přiblížil, ssedá veškeré vojsko s koní a kleče očekává požehnání biskupova. Když již průvod asi na hodinu od redukce vzdálen jest, vyjde mu vstříc kazák, důstojnictvo, korregidor, úřednictvo, představenstvo misie, farář a missionáři. Pak seřadí se pěchota v šiky a průvod ubírá se za zvuku hudby, která daleko široko zaznívá.

Za hlasitého jásotu lidu vstupuje biskup osadou do chrámu, kde ho očekává pohlaví ženské, které nikdy při veřejných záležitostech mezi muži objeviti se nesmí.

Zbožnost a mravnost, která jemu z obličejů září, jest jeho jedinou ozdobou a radost vroucí, kterou projevují při spatření biskupa, jest taková, že často velepastýři slzy z oka vyluzuje. Přijímají požehnání jeho kleče se sepiatýma rukama. Na to koná biskup modlitby před oltářem a zazpívá *Te Deum*, v kterém pak chor pokračuje. On pak s komonstvem odebere se do svého bytu, který co možná čistě a vkusně uspořádán jest.

Po celý čas své návštěvy uděluje svátost sv. bířmování. Občané v času tom zařizují veřejné slavnosti a zábavy s takovým pořádkem a uhlazeností, která obdiv vzbuzuje a kterou bychom i v mnohých civilisovaných městech Evropy snad marně hledali. Kamkoliv se biskup ubírá, provázejí ho hlasové radosti srdečné a nevinné. Půda, po které noha jeho kráčetí má, poseta jest vonným kvítím, budují se slavnostné oblouky ovocem i kvítím různým ověncené. — Jak nesmírný rozdíl jest v chování se těchto křesťanů k jejich pastýři a v chování se křesťanů úpících pod járem surových a znemravnělých Španělů?

Ne malé obdivení vzbuzují v biskupovi dítky, které svátost bířmování přijímají. Odpověďmi svými o moci a působení této svátosti často slzy radosti mu vy-lákají. — Udílení samo sv. bířmování děje se s největší slávou a za přítomnosti celé osady. Po čas co možná nejdélejší zdrží se biskup v redukcích a vrací se pak opět za četného průvodu do svého sídla v Buenos-Ayres. Totéž děje se při visitacích, jež koná biskup z Assumptionu v redukcích na Peraně.

Též i náměstek, komisaři a visitatoři, kteří jmenem krále redukcí navštěvují, bývají s touž okázalostí a horlivostí uvítání, ač to vše rázu více vojenského jest.

(Pokračování.)

Po třiceti letech.

Od Fr. Pravdy.

(Dokončení.)

IV.

Kostel františkánský v Zásmukách chová pomník Jaroslava Šternberka, slavného vítěze nad Tatary, s vytesanou postavou jeho na něm, a ten sem z kláštera sv. Aněžky na Starém městě Pražském byl přenesen.

Hrabě Šternberk je majitel panství Zásmuckého, patron kostelů a far, a známo

nám z dějepisu, kterak Šternberkové blaho vlasti a národa vždy mívali na srdci, mezi nimiž Kašpar Šternberk a strýc jeho František Šternberk zajisté náleželi k nejčinnějším vlastencům novější doby a k pravým okrasám šlechtý české.

Bohužel tomu již tak není; a jen ten ze Šternberků, co nám zůstal věren, jedná v duchu slavných svých předků a může býti jist naší vděčnosti. Viděl jsem pěkný zámek Zásmanický, pestré květiny v podstavcích před okny, na záhonech okrouhlých, rozkošnou zahradu a půvabný park, a v srdci neradoval jsem se z toho, nýbrž cítil jsem nevoli a žel, že v Čechách jindy tak zasloužilý a vážený rod svým se odcizuje.

Šli jsme do Malotic po silnici a když jsme již byli ve vsi přicházejíce k faře, blížili se s druhé strany s děkanem Kouřimským přátelé a bratři milí Kellner a Nigrin, jenž zatím byli do Kouřimi přibyli.

Pozdravili jsme se s nimi a pak u hostitele svého upřímně a nenuceně jsme se bavili při společném veselém obědě.

Každý vypravoval ze života svého a o životě svém, a nejvíc toho věděl a nám sdělil domácí pán, že ho potkaly rozmanitější než nás osudy. Prožili jsme je v duchu s ním a já si neodepřel to potěšení pronést na něj přípitek, který hodnost jeho, chování, působení a utrpení jeho nejen vyslovil, nýbrž i ocenil — obrazem z přírody.

Uznal vůli dobrou, uznal ji všickni, pili, přáli jsme mu: „Na zdar, naprav, vynahrad, odměň Bůh, co svět nenapraví, nenahradí, neodmění!“ a on je a byl přesvědčen, že s ním dobře smýšlíme a že ovšem s ním Bůh smýšlí ještě líp.

Ukázal nám svou faru dost skrovnou, zahradu při ní a svůj kostel starobylý zasvěcený sv. Matouši, v románském slohu, jenž již r. 1384 co farní se uvádí a nyní od duchovního správce svého všemožně se zvelebje.

Odebrali jsme se my cizí kněží na noc do Kouřimi, kde nás již očekával zase jiný kollega a sice Ehrenwald.

Po večeri milý útulek poskytla nám zahrada, seděli jsme tam v chládku po denním vedru okolo stolu připivě, velká lampa nám svítila a s nebe zářily hvězdičky. Bylo nám volno jednomu vedle druhého, třicet let žili jsme rozdělení od sebe a pobyt náš v Praze před pěti lety neposkytl nám tak vroucí a dojemné chvíle.

Seděli s námi mladí domácí kaplani, my měli je a oni měli nás před sebou. Byli jsme jednou jako oni a oni budou, zacho-

vá-li je Pán Bůh, jako my. Zpomínali jsme na svá mladá leta a oni zpomněli si snad také na svá leta stará. Nám leta mladá již minula, jim leta stará teprv nastanou. My již víme, na čem jsme a co nám přinesla, a oni nevědí, co z nich bude po třiceti letech. Ó dělají si jen naději, jako my jsme si dělali, však jen Bůh ji může naplnit a On často ji nenaplní, že má jiné úmysly, než my jsme měli. Vedl nás cestami rozličnými a i je tak povede, a když nebudou hynouti na těle ani na duši, bude to milost Boží, a jestli si ji zaslouží, budou šťastni, ať již stojí výš nebo níž.

Z nás nikdo to příliš vysoko nepřivedl, ani co se úřadu ani co se jmění týká, jsme si skoro rovni a jako zcela si rovni chovali jsme se k sobě v Kouřimi. Rozdíl, co za třicet let mezi námi povstaly, odstoupily stranou, druh druhu byl, co mu býval jednou v semináři, a jestli se přece náky zevnější ohled vzal na větší důstojnost nabytou, myslím, že by se slušelo vystříhat se toho budoucně.

Neplatíž nám při takové příležitosti, když sami jsme mezi sebou, přednost toho neb onoho, vyznamenání, proslava, řád, odznak: límce, prsteny, rukavičky, stužky červené, modré. Ať je třeba první poslední mezi námi při oltáři, při stole, chce-li tomu náhoda; povzneseme ho sami, nahradíme mu ujmu, napravíme křivdu, která se mu snad stala. Zůstal pozadu, musí ustupovati cizím, ať se aspoň vyrovná svým a kráci třeba před nimi, aby oblažen byl poctou jim obyčejnou, jemu ale neobyčejnou.

To bude upřímná láska bratrská, pokora a poníženost a tu dokázali jsme, že před průvodem do kostela dne 31. odložil každý límec, poněvadž jeden neměl právo nositi ho, čímž tento byl tak potěšen, že nás proto vychválil v novinách.

Inu, jestli zatím ten límec nedostane, uděláme mu to zase, až se sejdem a nej-líp bude, když se sejdem bez límců a i bez jiných známek podobných, aby nám nic nepřekáželo ve svobodném obcování a jednomyslnosti. Pýchu a nadutost bez toho neznáme a kdo by jí chtěl hovětí mezi bratry, sám bratrem býti by přestal.

Služme si vespolek, milujme se a — nedejme se!

Ztrávili jsme večer před naší slavností v děkanské zahradě zajisté velmi utěšeně, bavily nás milé upomínky, nescházely žerty a vtipy, ozýval se smích. Koníček řehtal, Bažant bručel, Blecha kýchala a Tichý dům

byl tichý jako vždycky, ale pln šelmovství a úkladnictví.

Ten večer před svým vysvěcením arcit jsme netušili, že po třiceti letech budeme sedět v děkanské zahradě v Kouřimi a nyní již nebylo by tak těžko, ba ani by nástak nezajímalo hádat, kde po ještě náákém roce budeme dlít. Nevíme, mnoho-li jich nám Bůh ještě popřeje a z většího dílu je dráha naše již ukončena.

Ráno přibyl ještě kollega Suchan a ze Svojsíc a Malotic dostavili se Rajský a Šrámek. My nás osm pohromadě, sloužily se mše svaté a pak byla mše svatá zpívaná u hlavního oltáře, při níž všickni jsme byli přítomni. Po této mši svaté následovalo slavné *Te Deum laudamus*, Tě Bože chválíme, a naposled měli jsme ještě mši svatou černou, *Requiem* za mrtvé spolubratry, při němž zase všickni se účastnili.

Z těch, co s námi před pěti lety se sešli, umřel Liebl, jak se zdálo nejsilnější a nejzdravější z nás. Mimo něj na věčnost odešel Ringelsberg a k nim patří ti, co již dříve se světem se byli rozžehnali. Pomodlili jsme se za ně upřímně a byli jsme pohnuti, když co nebožtíky jsme si je připomenuli. Trásl se nám hlas modlícím se, v očích bylo viděti slzy a v duchu se skrývala otázka: Kdo půjde a nepůjdeš ty první za nimi?

Zabrání do trudných myšlenek šli jsme od oltáře, svlékali jsme roucha kostelní a ubírali jsme se nazpátek do děkanství. Do kostela i z kostela kráčeli jsme v průvodu, nesly se před námi korouhve a doprovázel nás hlalol zvonů.

Lid bral podíl na slavnosti naší, i vážení úředníci konali ji s námi a pak na děkanství přišli slušně nás pozdravit. Bylo nám to velmi milé a neopomenuli jsme učiniti jim vzájemnou návštěvu. Poznali jsme v nich hodné, vzdělané a ochotné pány a litovali jsme, že nám nebyla dána příležitost seznámiti se i se slavným měšťanstvem Kouřimským a jeho zástupci a prokázati jim svou úctu.

Po odbytých službách Božích snídali jsme společně a tu zase vrátil se nám dobrý rozmar a byli jsme jak náleží veselí. Domácí pán, jak mile někdo vytáhl hodinky, aby se podíval, kolik je hodin, hned se díval s ním a hodinky si prohlížel. Ano on si je vzal třeba do ruky, jako k. p. moje a zkoumal, nejsou-li jeho.

Šlakovitý člověk, činí prý to každému a mohlo se zdáti, že nás má za zloděje.

Rekl jsem mu to, a on mi pověděl, že mu letos někdo hodinky ukradl mimo peníze a jiné věci zlaté a stříbrné, když skaplany svými seděl dole u oběda. Stalo se to tedy v pravé poledne, zloděj musel skrze vrata vklouznouti do domu, bráti se po schodech nahoru, otevřít si dvěře k zamknutému pokoji, vyломiti šuple od stolu, vzít a schovati, co našel a co se mu hodilo: provedl to šťastně a zmizel, aniž by se byl prozradil.

Nepřišlo se mu na stopu, pan děkan hledá své hodinky, myslí si, že je zloděj prodal, že se mohly dostat až k některému hostu, který je tu anebo jinde, a proto si všímá jeho hodinek. Přijde-li k nim na takovýto způsob, o tom se může pochybovati, ale přejeme mu, aby k nim přišel tak nebo jinak a obdržel nazpátek, na čem si zakládal, že to byly drahé a milé památky.

Po snídání prohlíželi jsme si zase město a jeho znamenitosti a já šťastně odvrátil od sebe nebezpečení, které mi již hrozilo, jíti ještě jednou na starou Kouřim v prachu a horku. Druhé jsem tam arcit posílal, že tam ještě nebyli, ale i jim k tomu zašla chuť, když nová Kouřim nás dost byla upachtila a zchvátala.

Umdlení zasedli jsme k slavnostnímu obědu a okřáli jsme nejen dobrým jídlem a nápojem, nýbrž i přátelským hovorem. Rozkoš a blahost naše se ustavičně množila a nadšení rostlo, až to přišlo k důstojným a vážným a i k šprýmovným a kratochvilným přípitkům. Týkaly se arcit naší slavnosti a nezapomnělo se na domácího pána, hostitele našeho, jenž hojně a štědře nás častoval.

Milý bratr jeden, náš předseda, vyslovil naši radost, naše štěstí a naši vděčnost, že po třiceti letech jsme tu zdraví pohromadě, ocenil tu dlouhou dobu, proměny v ní a milost Boží, jenž nás vedla, a měl na mysli i spoludruhy nepřítomné a spoludruhy mrtvé. Dále se zmínil o nejisté budoucnosti, přál, aby nám Bůh zase pomáhal a byl jist, že si zachováme lásku společnou.

Pili jsme si na bratrství, na věrné přátelství, na pokrok, prospěch a zdar a já mluvil o pokroku, jaký nyní panuje ve světě vůbec a u děkana v Kouřimi zvlášť, vysvětliv ho podobenstvím z říše živočišstva, jímž jsem ušlechtilý způsob a mrav a blahobyť náš u bohatého stolu hospodářova hleděl dokázat.

Povídání, vypravování nemělo konce, opakovaly se staré příběhy, oznamovaly nové, jeden lichotil druhému, však také ho škádlil a pokoušel, ozval se odpor, nastala

hádka, mír nebyl porušen, všickni jsme byli jedna mysl a jedno srdce.

Ó zajisté líbilo se nám to a spolunám bylo líto, že se brzy rozejdeme a Bůh ví kdy zase uvidíme.

I probudila se v nás touha, objevilo se přání, abychom se scházeli častěji a jeden v rozčilenosti své a zanícení svým navrhl, aby se to stalo každý rok.

Nic nám to nebylo mnoho, nebáli jsme se útrat, nehleděli jsme na vzdálenost a obtíži cesty, přítomná chvíle byla tak hezká, že za každou cenu umínili jsme si rok co rok si ji připravit.

Počínáme býti staří, jak dlouho to s námi může ještě trvat, jeden po druhém budeme odcházet a se tratit, proto mějme se k sobě, dokud ještě jsme, přijď, kdo živ a zdrav jsi, chceš a můžeš, přijď každoročně, jednou k tomu, po druhé k onomu bratru kollegovi, všickni se vystřídáme.

Silný a pevný Dub chtěl nás k tomu zavázat, žádal slib, snad by nám byl uložil přísahu a když někdo projevil náhou pochybnost, zmínil se o nemožnosti, porazil ho slovem: „Musíš!“

Při tom to zůstalo a zajisté, kdo bude moci, přijde rád a sice přes rok do Hrádku k bratru Hlinkovi, který si to napřed vyžádal, již upřímně se těší na tu dobu a toužebně ji bude očekávat. Bydlí nejdál, je až pod Šumavou a tedy milé spoludruhy ze semináře, jenž jsou v jiných krajích, i neznámý ten díl naší vlasti bude zajímat.

Když jsme se sešli po pětadvaceti letech, byli jsme skoro první, jenž to učinili; po nás následovali, co v jiných letech byli vysvěcení, také slavíce svou pětadvacetiletou památku; my letos měli své „po třiceti letech,“ zase jsme zavedli novotu a že chceme mítí také své „po 31 a po ještě více letech,“ bude to novota nejnovější.

Dá-li Pán Bůh, a neví se, komu dá a dá-li komu dočkati se svého „po padesáti letech,“ byl by popis o tom bezpochyby již kratší a ten náky staroušek modlil by se za mrtvé své bratry a za živého snad jen za sebe anebo málo koho.

V Kouřimě jsme 31. ještě večer ztrávili příjemně, někteří již byli pryč, dva odjeli ráno 1. srpna, ostatní odpoledne a všickni jsme si dali s Bohem, loučili a těšili se říkouce: „Na shledanou!“

DOPISY.

Od Metuje 22. listopadu 1872.

(Dopis VI. Chrámů a kaple v Novém Městě nad M.)

1. *Děkanský chrám Páně nejsvětější Trojice.* První kostel po založení Nového

Města byl kostelík sv. Maří Magdaleny na předměstí Krajském, obyvatelé pak zůstávali pod správou duchovní faráře Krčinského. I pomýšleli na to, aby uprostřed zdí městských příbytek Páně vzdělali. Z té příčiny od prvních let odkazy na kostel činěny, kterýž vzdělán býti měl v městě. Již r. 1513 koupila obec dům k postavení kostela nového, k tomu zahradu na Bořetíně a louku na Provaznici od Jana Zuba za 72 kop gr. mš. (Louka ta podnes k děkanství náleží). Stavba kostela dokonána byla nejdéle do r. 1522, neboť v tomto roce stala se smlouva mezi osadou Novoměstskou a Krčinskou, že má farář sloužiti jednu neděli v N. Městě a druhou v Krčíně, každé hody slavné v městě a po hodech ten den v Krčíně, a v svátky, kdež se faráři líbiti bude. — R. 1523 koupila obec dům k faře za 14 kop gr. a farář Krčinský do Nového Města se přestěhoval. Když pak r. 1526 celé město vyhořelo a spolu i chrám Páně sv. Trojice, Novoměstští, vlastním sevrění neštěstím, obrátili se prosebně za pomoc po Čechách, i sešly se na obnovení chrámu Páně sbírky z blízkých i dalekých osad, tak že opět služby Boží r. 1527 v něm konány býti mohly. Kostel, jak se nyní spatřuje i s věží vystavěl p. Jan z Pernšteina do r. 1540, prodlouživ jej o dolejší klenutou část, na níž vystavěna fara. Po ohni až do r. 1535 farář na předměstí krajském při kostelíku sv. Maří Magdaleny přebývali musel. Však teprve r. 1567 fara z Krčína na vždy do N. Města přenesena, Krčinský chrám Páně sv. Ducha stal se filiálním chrámu nejsv. Trojice v N. Městě, tento prohlášen za farní, roku pak 1615 za děkanský. Nyní konají se služby Boží v kostele Krčinském každou třetí neděli.

Kostel nechová mnoho paměti hodného. Cínová křtitelnice pochází z roku 1543, na ní jest znak městský a Pernštejský. Z náhrobních kamenů vynikají: Pana Hanuše ze Štubenberka z mramoru červeného a rytíře Jana Krčmy z Konipas, úředníka panství N. Městského, zcela již vyšlapaný v dlažbě kostelní, jakž se to i s jinými kameny náhrobními stalo.*) Varhany jsou z r. 1655 od Jiří Weindta, varhanáře v Křešově. Náklad na ně nesli 3 děkanové N. Městští. Obraz na velikém oltáři od r. 1691 darován od Jakuba hraběte Leslie a malován v Hradci

*) Odtud vzalo původ pořekadlo o N. Městě, že tam je: „bříza na bráně (avšak již uschlá), škola na krámě (v dolejší části skutečně jsou masné krámy), fara na chrámě (nyní, co děkanství obnoveno, jen půl ho stojí na chrámě), „kréma“ v chrámě.

Štýrském. Na postranních 3 oltářích jsou obrazy od Hellicha, při poslední opravě chrámu pořízené. Křížová cesta jest od r. 1746. R. 1821 opraven byl chrám vnitř nákladem velikým. Dlažba při oltáři hlavním snížena, dlažba lodě pak znamenitě zvýšena tak, že kdež prvé 7 schodů u mříže bývalo, toliko 3 zůstaly. Zvony na věži kostelní jsou: 1. z r. 1541 váží as 18 ct., 2. z r. 1541 Pernštejnský, přelit r. 1846, 3. z 16. století, přelit r. 1702, 4. z r. 1542. —

2. *Kostel sv. Maří Magdaleny nyní Narození bl. Marie Panny.* Kdy vystaven byl, určití se nedá; snad již při založení města. R. 1520 stál a při něm byl hřbitov. R. 1586 počal se ze základu nový kostel stavěti, ale teprve 1597 jest sklenut a oltářem opatřen. Náklad veden z dobrovolných příspěvků a odkazů měšťanských. R. 1718 postoupen jest klásteru Milosrdných bratří.

R. 1692 dne 12. listopadu hrabě Jakob Leslie založil nemocnici a klášter Milosrdných na N. Městě kapitálem 16 000 zl. a ročním deputátem 50 sudů piva a 50 sáhů dříví. Za příbytek vykázan jim byl špitál měšťský podle kostela sv. M. Magdaleny a a za výminku položeno, aby 10 nemocných ošetřovali. R. 1696 usadili se Milosrdní bratří v postoupeném jim špitále a zakoupivše vedlejší příbytek o novém klásterě stavěti počali, který jak nyní jest, dokonán r. 1743.

R. 1750 vystavěna věž kostelní nad kaplí Loretou, kteráž dle vtesaného roku 1680 na svrchní věžeji téhož roku založena byla, ač o ní nikdež zmínka se nenalezá. Nepochybně že vrchnost sama náklad nesla.

R. 1767 rozbourán kostel sv. M. Magd. a vystaven nynější chrám Páně. Nejstarší zvon na věži nejnsáze jest od r. 1527, naps na něm jest nečitelný.

3. *Kostel Věch Svatých.* Hřbitov při kostelíku sv. Maří Magd. nepostačoval pro obyvatele městské stále se množící, pročež na Bořetíně příhodné místo pro nový hřbitov vyvoleno a zasvěceno kolem r. 1555. Než měšťané počali se starati též o to, aby hřbitov ten zasvěcen byl příbytkem Páně. Pročež konali sbírky vespolek, umírající činili odkazy, až mohli r. 1560 k dílu přikročiti. Téhož roku počaly se kopati základy a zpovalna stavěti dle slabých prostředků, až byl kostelík r. 1562 hotov; však teprve 1574 jest zaklenut a úplně ukončen. Kostelík jest malý, spíše kaple. R. 1867 byl opraven, novým krytem šindelovým opatřen a obílen. Původně zasvěcen byl pod titulem Proměnění Krista P. na hoře Tábor.

R. 1750 vystavena nynější kostnice s kryptou a vízkou. Na vížce jsou dva malé zvony z r. 1566 a 1572.

4. *Kaple sv. Jana Nepomuckého.* Krásnou tuto a přívětivou kapli uprostřed malého hřbitova, nyní zrušeného, založil a svým nákladem vystavěl p. děkan Jan Jiří Venclík, rodák Novoměstský, r. 1736—38. Oltáře dva postranní jsou podobně od rodilých N. Městských, a sice oltář sv. Františka od Frant. Michala, purkrabí panství N. Městského; oltář P. Marie od Jiřího Zoubka, ředitele na Moravě.

R. 1745 za času válek pruských shořel kryt, kdy celé předměstí popelem lehlo. R. 1787 rozkazem cí. prodána jest kaple veřejně, avšak od vrchnosti za 226 zl. vykoupena.

5. *Někdejší kostel sv. Salvatora.* Založil jej r. 1729 hrabě Jakob Arnošt Leslie. R. 1787 rozkazem cí. byl prodán, zvony dva dány do Zdobnice na Rychnovsku, kalichy, oltáře, varhany do jiných kostelů rozděleny. Měšťan jeden užívá ho nyní za skladiště.

6. *Kaple sv. Panny Barbory v Rezku.* R. 1736—37 vystavěl p. Matěj Göstl, hejtmán panství N. Městského, s manželkou svou Františkou, tuto kapli nad studánkou lesní, od lidu často navštěvovanou. Aby pak lid horský k službám Božím bližší přístup měl, nadal při ní zvláštního duchovního, kterýž zde týdně několikrát mši sv. sloužil, v neděli pak slovo Boží hlásal; nebyloť tehdaž fary v Slavonově, obyvatelé tamější k farnosti ve vzdáleném Hrádku patřili. — Obec městská za příčinou scházecího se zde četného lidu nedaleko kaple ze dřeva lázně s krčmou vystavěla, jež pak vrchnost, zakoupivši Rezek s lesem, z kamene zříditi dala (r. 1793). Fundace Göstlova trvá posud. M.

KRONIKA.

Z Prahy. Staročeské zpěvy *roradní* budou se od neděle 1. prosince zpívati po celý advent na každý den od půl 6. hodiny ráno v kapli sv. Václava na hrade, u sv. Petra na Poříčí, u sv. Haštala, u Matky Boží před Týnem (v neděli a ve svátek o půl 7.), u sv. Vojtěcha v Jirchářích a u sv. Cyrilla a Methoděje v Karlíně. V seminářském chrámu Páně u sv. Salvatora zpívají je almuové ve všední dny v 6 h. a v neděli v 7 h. při zpívané mši sv. — V též chrámu Páně u sv. Salvatora bude 1. prosince v den sv. Eligie, patrona zlatníků, v 10 h. sloužena pontifikální mše sv.,

při kteréž jako za minulých let na odív budou vystaveny drahocenné relikviáře a jiné památky darované zlatníkům od Karla IV. — V tomtéž chrámu Páně bude se od 1—9. pros. konati ráno po rorate o 6 h. a odpoledne o půl 5. h. pobožnost k uctění sv. Františka Xav.

— Pobožnost 40hodinná bude se slaviti do 29. listop. u sv. Petra na Poříčí, 30 listop. a od 1—4. pros. v Loretě na Hradčanech, od 5—9. pros. u Matky Boží Sněžné (u Františkánů).

Z Němce. *Pamětný spis biskupův německých ve Fuldě shromážděných.*

(Pokračování.) Takovým porušením práva a svobody církve katolické jest zápořáděť tovaryšstva Ježíšova a jiných příbuzných spolků. Život klášterní a působení náboženských tovaryštev má svůj původ v životě církve katolické; ruší-li je kdo, ruší také celistvost církve. Pravíť ovšem mnohý, že řády k nutnému ústroji církve katolické nepatří, a že ona i bez klášterův se obejíti může. Avšak to jest dvojsmyslné tvrzení. Řády ovšem nepatří k hierarchii, a potlačení jich nemá hned v zápětí snad úpadek církve; než jest to učení církve, že zachovávání evangelických rad ku křesťanské dokonalosti patří, a že někteří lidé k stavu tomuto od Boha povoláni jsou. Zapovídá-li se tedy život klášterní, zapovídá se i částečně vykonávání víry katolické. Mimo to patří modlitba, příkladnost a všestranná činnost řádův a náboženských společností k zdaru a zdokonalení života církevního. Činí tu patrně veliké násilí každý, kdo život a potřeby církve katolické dle měřítka a zásad některého vyznání aneb racionalistického náhledu posuzuje.

Mimo to jestiž v tom strašný odpor a nápadná nerovnost v právu, volné vyvíjení se všech sil a volnost ve spolčování připouštěti a za základ volného a zdárného vývoje prohlašovati, a lidu katolickému jí upírati. Co pak se námitky tkne, že vzrůstající počet řádův a klášterův společnosti lidské na ujmu jest, krátce podotýkáme jen, 1. žeby se z toho nanejvýš odvozovati dala nutná opatření vůči takové ale skutečné škodě, a 2. že náboženská tovaryšstva nejsou pro společenské poměry ujmou, naopak velikou výhodou, čehož doklady ve dnech nejbližší přístižích uvidíme, a že jen taková tovaryšstva s to jsou, aby svou obětovností nutným potřebám nynější společnosti lidské odpomohla. Po těchto všeobecných úvahách přistoupíme k rozkazu o zrušení tovaryšstva Ježíšova. Jim bylo

zakázáno v Němcích se usídliti, ba ani kněžím tovaryšstva tohoto nebylo dovoleno tam bydleti a kněžské funkce vykonávati; k takovému opatření dle úsudku našeho ani zpění zákona neoprávněvalo.

Že takový zákaz možný byl toliko po zrušení práva spolčovacího, jest dávno dokázáno a také připuštěno. Nedosti pak na tom, že mezi všemi v říši německé žijícími lidmi jediné katolickým řádovnicům obecná svoboda odepřena byla, nýbrž jim byly i úkony kněžské od činnosti řádu přece docela rozdílné zakázány.

Pravíť ovšem mnozí, že prý členové tovaryšstva J. mají nekalé, státu nebezpečné zásady. Pokud se však toto tvrzení nezvratnými důvody nedokáže, a dosud se to ještě nestalo, — zůstane utrhaním a bezprávím na církvi katolické páchaným; neboť ona nemůže v lůně svém trpěti a chovati řády se zásadami a záměry státu nebezpečnými. Jesuita jest katolickým křesťanem a knězem, jako každý jiný věrouce, mravouce a zákonům církve katolické beze vši výjimky podrobeným. To jest pravda, vše ostatní jest lež a předsudek, a pokud církev kat. právo míti bude na svou čest křesťanskou, bude míti též právo požadovati, aby žádný z jejích ústavů, za něž ona sama zodpovědnost na sebe bere, za nemorální a státu nebezpečný považován nebyl. A tvrdí-li kdo, že alespoň jednotlivci z tovaryšstva J. nemorálností a nebezpečností státu se provinili, tuž žádá spravedlnost, aby ani jednotlivec odsouzen nebyl, leč po předcházejícím přelíčení a usvědčení ze zločinu jemu za vinu kladeného.

Mnozí zase praví, že tovaryšstvo J. ruší mír mezi vyznáními; než i to jest nepravda a není to ani jediným skutečným případem dokázáno. Ovšem že jsou Jesuité horlivými obhájci církve kat. a její víry, rovněž jako i jiní horliví zastanci svého vyznání. Jiní zase praví, že prý veřejné mínění žádá vypuzení Jesuitův. Tázeme se ale, jaké to veřejné mínění? Representanty rozhodujícími tohoto veřejného mínění mají přece býti katoličtí biskupové, katolické duchovenstvo, lid kat. a zvlášť ti, jenž působení otců T. J. na sobě zkusili a bolestně toho želi, že se jim násilím odňmaji. Rozhoduje-li však o právech a svobodě církve katolické nahodilá náklonnost neb odpor proti ní těch, kteří k ní nenáleží, pak jsme ovšem beze všeho práva. Jako jednak světskou vrchnost za vykonavatelkyni práva a spravedlnosti máme, rovněž tak můžeme se také nadíti, že ona bez ohledu na subjektivní

přichylnost neb odpor k jednotlivým významům práva a svobody katolíkův hájiti bude, a to tím spíše, ježto jsme v menšině.

Také „příbuzné“ tovaryšstvu Ježíšovu řády a náboženské společnosti mají býti z říše vyhostěny. Uvážíme-li však, že jasné zásady, dle nichž tato příbuznost určena býti má, nejsou ještě ani vyrceny, a že rozhodnutí o tom, která společnost Jesuitům příbuzná jest, podle všeho na dobrozdání rozhodných odpůrců církve kat. záviseti bude, nemůžeme se spustiti obavy, že zněním říšského zákona ze dne 4. července „příbuzné řády a společnosti“ úplně libovůli úzda puštěna, a duchovním společenstvem všechna práva a veškerá svoboda odňata bude.

(Dokončení.)

— (O pamětném spisu biskupů německých.) Pamětný spis biskupů něm. dochází v listech veřejných obšírného a všestranného posouzení, proto neváháme s podáním úsudku, kterýž tím více pozornost naši budí, uvážíme-li, že se strany protestantské se pronáší.

Přihlízejíce k okolnostem, jež pamětný list za následek měly, ke zkracování práv katolické církve v Německu, podávali jsme se mínění, že jakási předpojatost biskupy u sepsání spisu povede. Avšak přečteš jej nic takového jsme neshledali. Ano potkáváme se v něm s objektivností důstojnou předmětu, jež nejd. biskupové zastávají, tak že by se nám zdálo, jakoby spis od někoho jiného původ svůj bral, kdyby nás podpisy o něčem jiném nepoučovaly. Co se však obsahu týká, záleží přednost spisu hlavně v tom, že co nejrozhodněji na posud platné a stávající právo s důrazem nastupuje, ježto nižádnými obraty neb vytáčkami ani zkracováno ani zvráceno býti nemůže. Dále jeví se nám přednost v tom, že se jím nejen katolické církvi výlučně a jediné obhájení a zastání dostává, nýbrž církvi vůbec, oné věkové společnosti věčného nemíjejícího jediné pravého Boha, kterážto společnost ve svých základech otřesena jest. A zajisté velkou zaslepeností by bylo nepozorovati, jak útoky na katol. církev činěné celé křesťanství ohrožují a z kořen vyvrátiti usilují. Ano velkou zaslepeností bylo by nenahlédnouti, jak zhoubné následky byly by ony instituce vládní pro celou společnost měly, kdyby se do podrobná prováděly; upozorňujeme jenom na zákon o dozoru na školy. Zákonem tím stalo by se slovo Páně k sv. Petru pronešené: „Pasiž ovečky mé!“ zcela zbytečným a neprospěšným a kde slovo Páně platnosti pozbývá, tam zkáza a zahy-

nutí v zápětí kráčeji. Potěšen musí býti každý katolík i protestant, ano trvám, každý křesťan čtoucí pamětný spis biskupů něm. nad mužným a rázným chováním, jímž pravdě svaté svědectví vydávají, vyjádřiti jim musí každý uznalost svou, že dobrý boj bojují proti zkázonosnému běhu časovému a z plna srdce jim přisvědčiti: „Credidi, propter quod locutus sum!“

Literární oznamovatel.

— „Rolník nového věku.“ Svazek 42. Obsahuje: „Ovocnictví.“ Díl I. Pěstování ovocných stromů. Sepsal Karel Horáček ml., první učitel předmětů zahradnických na pomologické, vinařské a zelinářské škole v Troji u Prahy. S 54 vyobrazeními. Nákladem kněhkupectví I. L. Kobra v Praze 1872. Str. 123.

— „Výbor spisův dramatických.“ Díl XXII. „*Andromacha*.“ Truchlohra v pěti jednáních od J. Racine-a. Z franč. přel. Václav Kalbáč. Nákladem Kobrovým 1873. Str. 78.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Josef *Horčice*, jubil. kněz, inful. děkan kolleg. kapitoly Staroboleslavské, dr. theol., č. konsist. rada, rytíř řádu cís. Františka Josefa atd., spisovatel český, před lety dopisoval též do „Blahověsta“ — 23. listopadu, (nar. v Chotětově 25. břez. 1797, vysv. 6. srp. 1820);
- p. Vinc. *Horáček*, farář v Střebku, 14. listop. (nar. v Benešově 12. říj. 1820, vysv. 29. července 1845);
- p. Křištof *Sieber*, farář v Skapci, 14. listop. (nar. v Tachově 18. pros. 1802, vysv. 20. srp. 1827);
- p. Josef *Gebauer*, far. ve Volpersdorfu (v Kladsku) 12. listop. (nar. 2. srp. 1814, vysv. 3. led. 1841).

Ve správě duchovní ustanoveni jsou:

- p. Jos. *Springer*, k. za administr. v Skapci;
- p. Heřman *Melzer*, koop. z Schmiedbergu do Wiesenthalu;
- p. Frant. *Zahlten*, kapl. v Stinavě dolní, za faráře v Biskupicích (v hrabství Kladském).

Uprázdňená místa:

Děkanství na *Karlštejně*, patron. J. c. k. ap. Velič., od 6. listop.

Skapec, fara patr. p. Alfreda kníž. Windisch-graetze, od 22. listopadu.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Tomáš *Šebestl*, vysl. farář ze Lštění u sv. Vojtěcha, 22. října (nar. v Poněšicích 22. pros. 1819, vysv. 1. srp. 1846);

- p. Ant. *Gregora*, vikar, tajemník, děkan v Trhových Svinech, 12. listop. (nar. v Netolicích 25. květ. 1815, vysv. 22. července 1841);
- p. Frant. *Schnölzer*, jub. kněz, inful. děkan kathed. kapitoly Budějovické, rytíř žel. kořuny 3. třídy atd., 16. listop. (nar. v Chvalšínách 1. pros. 1799, vysv. 6. listop. 1822).

Vyznamenání jsou:

- p. Vilém *Králík*, kancléř bisk. konsistoře, jmenován nejv. rozhod. d. d. 13. řij. kanovníkem kathed. kapitoly v Budějovicích;
- P. Otokar *Haug*, ř. cisterciac. ve Vyš. Brodě, b. kons. rada a notář, farní admin. v Stropnici, jmenován os. děkanem;
- p. Ant. *Fleischmann*, ředitel gymnasia v Hernalsu, jmen. bisk. notářem;
- pp. Fr. *Čapko*, farář v Senavě, Mat. *Braeuer*, far. v Štitarech, Jan *Královec*, far. v Mělnici, Jos. *Paleček*, far. v Neurazu, a Jan *Hulakovský*, katech. a prof. c. k. real. gymnasia v Třeboni, obdrželi expositorium canon.;
- p. Matouš *Hansa*, far. v Dubném, jmenován bisk. vikářem okresu Hlubockého a skut. b. radou;
- p. Jan *Duben*, far. v Nezamyslicích, jmen. b. vikářem okresu Sušického a skut. b. radou;
- p. Frant. *Janský*, vicerektor, stal se spiritualem b. klerik. semináře v Budějovicích;
- p. Jan *Ráška*, člen c. k. ústavu pro kněze u sv. Augustina ve Vídni, stal se vicerektorem b. kler. semináře v Budějovicích.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Fr. *Müller*, koop. ve Vltavici hoř., za faráře v Prašilech;
- P. Meinhard *Gellen*, ř. prem. na Strahově, far. v Sepekově, za děkana v Milevsku;
- P. Eduard *Heger*, ř. prem. Strah., far. v Šárce-Nebošicích, za faráře v Sepekově;
- p. Petr *Kurš*, far. v Pohnání, za faráře v Roseči;
- p. Vác. *Jiřík*, spiritual b. kler. semináře v Budějovicích, za far. v Bukovně;
- P. Vác. *Minářčík*, ř. cisterc. v Vyš. Brodě, za far. admin. v Střížově, na místo P. Ot. *Hauga*;
- p. Frant. *Muchka*, far. v Těchonicích, za faráře ve Velharticích;
- p. Jan *Jungbauer*, gymn. katech. v Prachaticích, za gymn. katech. ve Stokřavě;
- p. Adolf *Schors*, katech. vyš. real. šk. v Č. Lípě, za gymn. katech. v Prachaticích;
- p. Frant. *Šítal*, beneficiat v Nakří, za admin. in temp. et spir. v Zálší;
- p. Fr. *Šilný*, koop. v Rudolfově, za beneficiata v Nakří;
- p. Fr. *Holub*, koop. v Stašicích, za admin. ve Čkyni;

- p. Fr. *Rosa*, kapl. Chrašticích, za admin. v Těchnici;
- p. Mat. *Kolář*, koop. za administr. ve Vollmavě;
- p. Ferd. *Hazuka*, kapl. za adm. v Černovicích;
- p. Jan *Sazma*, k. za admin. v Pohnání;
- P. Theodor *Wetterschlager*, ř. prem. kan. Drkolinské, za kapl. ve Frimburku;
- p. Fr. *Bisek*, koop. v Rehbergu, za kapl. v Bavorově;
- p. Jos. *Zach*, k. z Hradešic do Rehbergu;
- p. Tomáš *Pelnář*, k. z Vserub do Ronspergu;
- p. Vác. *Jině*, neom., za kapl. v Blatné;
- p. Frant. *Kočer*, n., za koop. v Rudolfově;
- p. Jan *Pacík*, n., za kapl. v Nové Cerekvici;
- p. Ant. *Stejskal*, n., za kapl. v Blovicích;
- p. Vinc. *Kopár*, n., za kapl. v Hradešicích.

Na stálý odpočinek se odebrali:

- p. Jiří *Souček*, jub. kněz, děkan v Černovicích;
- p. Frant. *Engel*, farář ve Čkyni; a
- p. Matěj *Emmer*, farář v Těchnici.

Upřázněná místa:

- Fohnání*, fara patron. nábož. fondu, do 12. pros. *Těchonic*, fara patr. hrab. Taaffe, do 20. pros. *Černovice*, děkanství patr. řím. hr. A. Veitha, do 14. pros. *Čkyně*, fara patr. dr. Klandyho, do 15. pros. *Těchnice* fara patron. nábož. fondu, do 15. pros. *Vollmau*, fara téhož patronátu do 16. pros. *Sviný Trhovec*, děkanství patr. hr. Buquoy, do 1. ledna.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Matěj *Kobosyl*, jub. kněz na odp. v Přepěřích, 2. listop. (nar. tamtéž 10. září 1787, vysv. 30. srp. 1814);
- p. Petr *Juna*, farář v Johannesbergu, 19. listop. (nar. v Držkově 27. června 1792, vysv. 7. září 1823.)

Vyznamenání jsou:

- p. Josef *Seyfert*, městský děk. v Litoměřicích, a
- p. Jan *Drasche*, prof. pastor. theol. tamtéž, jmenování přísedícími a referenty b. konsistoře.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Fr. *Beránek*, kapl. v Chorušicích, za far. v Záboří;
- p. Karel *Hiebel*, koop. za adm. v Tanvaldě;
- p. Jos. *Bušek*, zám. kapl. v Klášteře, za administr. do Kuřívod, odkudž koop.
- p. Frant. *Blažek* za proz. kapl. do Bělé;
- p. Heřman *Pietschmann*, kaplan v Neustadtlu (Frid. vik.), za kapl. do Liberce;
- p. Ferd. *Ušler*, k. z Jiřetína do Křižan;
- p. Bedřich *Holoubek*, koop. v Děčíně, za adm. v Dolním Gruntě.

Opřava. „*Paběrky*“ v posledním čís. jsou chybně číslovány. Poslední má míti č. 20 (16 jest dvakrát); příští bude č. 21.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-I.

Expedice:
v kat. knihkupectví
B. STÝBLA
na sv. Václavském
náměstí, č. 786—II.
Nedostala čísla
reklamujíce nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupectví
Celor. 2zl. 50kr.
polor. 1zl. 30kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 1zl. 55 kr.
Čtvrtletní
předplácení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídne činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

ÚVAHY

na svátky svatých a světic Božích.

LXXXI. O slavnosti neposkvrn. Početi Marie Panny. (8. prosince.)

Dnešní slavností význává Církev sv., že Maria bez poskvrny hříchu byla počata i dává nám příležitost, abychom se v té víře utvrdili a podle ní také živi byli.

1. Církev sv. Duchem Božím řízená učí, že Maria bez poskvrny hříchu prvotného byla počata. — Víra ta zcela odpovídá svatosti a důstojnosti našeho Spasitele. On nejsvětější mohl jen v životě svatém se počítí; On Bůh nejvyšší, nejvznešenější nemohl státi pod mocí hříchu. — „Není svatý jako Hospodin.“ (I. Král. 2, 2.) „Čisté jsou oči tvé, abys neviděl zlého.“ (Hab. 1, 13.) Učení toto neodpírá rozumu lidskému; nebo Bůh všemohoucí, jenž mohl prvního člověka stvořiti v nevinosti, mohl také Marii bez poskvrny hříchu zachovati. „U Boha všechno jest možné.“ (Mat. 19, 26; Luk. 1, 37; srv. Job. 14, 4.) Víra ta ospravedlňuje také velikou poctu, ježto se po všechny věky vzdávala a dosud vzdává Marii Panně. Sám anděl ji pozdravil: „Zdráva buď milosti plná“ (Luk. 1.) Sv. Alžběta zvolala: „Požehnanás mezi ženami a požehnaný plod života tvého!“ (Luk. 1, 43.) A žena v zástupu zkríkla: „Blahoslavený život, kterýž tebe nosil.“ (Luk 11, 27.) Ano Maria sama za blahoslavenou sebe považovala a vyhlášovala, prozpěvujíc: „Neb aj, od této chvíle blahoslaviti mne budou všickni národové.“ (Luk. 1, 48.) — A jak by mohla býti Maria královnou andělův a všech svatých, kdyby hříchem byla poskvrněna? — Konečně Církev sv. Duchem sv. vedena nemohla by u-

stanoviti neposkvrněné početi Marie Panny za článek víry, kdyby ono nebylo pravdou. — Nuže kř, věřte, co Církev sv. věřiti velí jak tomu chce sám Pán Ježíš, zakladatel její, řka: „Kdo vás slyší, mne slyší.“ (Luk. 13.)

2. Víím ovšem m. br. a s., že o té pravdě neposkvrněného početi Marie Panny nepochybujete; však víra musí se dokazovati skutky, musí se jeviti v celém životě; nebo „jako tělo bez duše, tak víra bez skutků jest mrtva“ (Jak. 2, 20.). Proto m. kř. nejen věřte, že Maria bez hříchu byla počata, nýbrž snažte se také, abyste duší svých, ježto na křtu sv. byly od hříchův očistěny a mnohdy v svátosti pokání milostí posvěcující opatřeny, povždy zachovali beze vši poskvrny. „Obmyti jste, posvěceni jste, ospravedlněni jste ve jměnu Pána našeho Ježíše Krista a v Duchu Boha našeho“ (I. Kor. 6, 11.) Známit vám jsou prostředkové, jimiž se uchráníte hříchu a srdce čisté zachováte. „Bděte a medlejte se, abyste nevešli v pokušení.“ (Mat. 26, 41; srv. Sir. 2, 1.) A když vám jakékoli pokušení nastane, statečně bojujte a úpěnlivě Boha za pomoc proste a On zajisté pomůže. „Věrnýť jest Bůh, kterýž vás utvrdí a ostrážiti vás bude od zlého.“ (II. Tes. 3, 3.) — Kdykoli byste pak klesli, čiňte upřímné pokání, abyste ztracené nebuskrovněné milosti v hojnosti opět dosáhli. „Přistupmež s doufáním k trůnu milosti, abychom došli milosrdenství“ (Žid. 4. 16.) „Umyjte se, čisti buďte, odejměte zlost myšlení vašich od očí mých; přestaňte převrácené činiti.“ (Isai. 1, 16.) „Očišťujmež se od všeliké poskvrny těla i ducha, dokonávajíce posvěcení své v bázni boží.“ (II. Kor. 7, 1.) Nuže m. kř. radostným srdcem vyznávejte víru v neposkvrněné po-

četi Marie Panny, tak dokážete svou úctu a poslušnost k církvi a budete i k počtě a k následování Marie povzbuzeni. A jakkoli tak hojně a vznešeně milostí od Boha jako Maria žádáný z nás neobdržel, nicméně, zachováte-li čistotu srdce, dojdete nevýslovné blaženosti. „Blahoslavení jsou čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou.“ (Mat. 5, 8; srv. Žlm. 17, 24.)

LXXXII. Na den sv. Lucie, mučnice, panny, (13. prosince.)

Jmeno sv. Lucie jest od dávných časů proslaveno, tak že se každodenně při oběti mše sv. připomíná. A zasluhuje toho světice jednak pro výborné ctnosti své, jednak pro slavnou smrt svou.

1. Sv. Lucie byla výborně vychována. Matka Eutichia, vdova vodila dceru svou často k hrobům sv. mučnicků, kdež ona láskou ku Kristu zahořela a touhou po smrti mučnické. Tak i my z příkladů svatých učme se lásce k Pánu Ježíši a svaté horlivosti, bychom jako oni vše pro Boha konali a trpěli. „Prosím vás, — vzbuzuje nás sv. Pavel, buďtež následovníci moji, jakož já jsem Kristův.“ (I. Kor. 4, 6; Fil. 3, 17; srv. Žid. 13, 7; III. Jan. 11.)

2. Nábožná pověst vypravuje, že sv. Lucie své matce na přímlovu sv. Háty vyprosila zdraví. — Velikát zajisté moc modlitby, zvláště modlitby dítek za své rodiče. Proto ve všech potřebách svých i cizích k Bohu se utíkejme, zvláště za rodiče a přátele své se modleme. „Modlete se jedni za druhé. Mnoho může modlitba spravedlivého ustavičná.“ (Jak. 5, 16.) Aby pak naše modlitby byly účinnější a Bohu milejší, konejme je ve jmenu Ježíše Krista i svaté za přímlovu žádejme. „Věztež, pje Žalmista Páně, že divna učinil Hospodin svatého svého, i vyslyšit mne Hospodin, když k němu volati budu.“ (Žlm. 4, 4.) A Pán Ježíš sám dí: „Amen pravím vám: budete-li zač prositi ve jmenu mém (Otce), dát vám.“ (Jan 16, 23.)

3. Sv. L. Kristu se zasnoubila a věno, kteréz pro ni bylo určeno, svému božskému choti v osobě chudých odevzdala. My br. a s. udělujme chudým alespoň ze svého nadbytku. „Proscímú dej, velí sám Spasitel. (Mat. 5, 42; Luk. 12, 33.) Dokládá pak: Cožkoli jste jednomu z nejmenších učinili, mně jste učinili.“ (Mat. 25, 40.) „Čiň dobře chudému, dí moudrý Sirach, a najdeš odplatu velikou.“ (12, 1—3, srv. Přísl. 19, 17; Luk. 6, 35; II. Kor. 9, 6. 7.)

4. Mladík, jenž marně o ruku sv. Lucie se ucházel, ze msty ji udal jako křesťanku; proto byla mučena a odsouzena k smrti. — Kř., nikdy se nemsti! Msta jest ohavná nepravost, již člověk více škodí sobě než bližnímu; proto nás písmo sv. na mnoha místech před ní vystíhá: „Ne sami se zastávejte, Nejmilejší, ale dejte místo hněvu; nebo psáno jest: Mně pomsta, jáť odplatím, praví Pán.“ (Řím 12, 17—19; Tes. 5, 15; Žid. 10, 30; Mat. 5, 39 a j.)

5. Sv. panna neohroženě soudci svému odpovídala, aniž muk se strachovala. — Mnozí pohříchu křesťané statečně si počínají — slovy, však mlčí a odstupují, když nastane souzení. „Skutek utek!“ Ty kř. nejen mluv, nýbrž i čiň; nejen slibuj, nýbrž i v slibu stůj, což jsi Bohu slíbil, věrně zachovej. „Co pak říkáte Pane, Pane a nečiníte, což pravím?“ (Luk. 6, 46.) To jest láska abychom prikázání jeho ostříhali a — nejsou těžká (I. Jan 5, 3; srv. Mat. 11, 28.) Zmužile sobě činite — kteří doufáte v Hospodina. (Žlm 30, 25; srv. Ef. 6, 10.)

6. Když hrozil vladař Lucii, že dá čistotu její zmrhati, odvětila sv. panna: Tělo nikdy nebude poskvrněno, dokud duše nesvolí. — Bůh soudí nás podle upřímnosti a ochoty vůle naší. Křesťane, měj srdce čisté a vůli upřímnou a žádné pokušení ani zloba nepřátel ti neuškodí. „Věrnýť jest Bůh, píše sv. Pavel, kterýž vás utvrdí a ostříhati bude od zlého.“ (II. Tes. 3, 3.) Přistupmež tedy s doufáním k trůnu milosti, abychom došli milosrdenství a našli milost k příhodné pomoci.“ (Žid. 2, 16; srv. Zjev. 2, 10. II. Petr. 2, 9.)

7. Marné bylo snažení, aby sv. pannu zbavili čistoty; stálat nepohnuté, i v plameni zůstala neporušena; až jí popravce probodl hrdlo, tiše skonala, duše pak čistá povznesla se k svému Spasiteli. „Neboj se ničeho, co trpěti máš. Budiž věren až do smrti a dám tobě korunu života,“ slibuje Pán. (Zjev. 2, 10.)

Advent.

Poslední již listky sever krutý
do ouvozá, roklí rozesíl,
jehličné jen nechav nedotknuty
v tuhém mrazu aby se v nich skryl.

Mlha děsná zlaté ráno kryje,
dlouhoť slunce milé pospává,
vichřice v skulinách večer vyje
hladem jako lev když skonává.

Žalno kolem ve přírodě Páně,
u hrob klesl jejich kvasův zvuk,
bélmo zdobí na to její skráně,
pod nohami zvoní zimy tluk.

Aj toť pro nás měsíc prosby vroucí,
příchod našeho jest spasení,
rosa v jinovatce žalně mroucí
volá ku pokání stvoření.

„Rošu vydej nebe,“ slyšet kolem,
„Spasiteli náš na zemi spěj!“
„Člověka spjatého hříchů bolem,
k službě Svoji očist, rozechvěj!“

Svatá dobo příští Krista Pána,
k dobrému nás stále povzbuzuj,
ku pokání Tebou duše zvána
v pevné řadě vroucí víry stůj!
Fr. Al. Lhotka.

Paraguay,

království Jesuitů.

V.

Fokání. Bohoslužba.

Poněvadž lidu tomu již přirozeností jeho někdy velmi těžko jest těch kterých zlých návykův a poklesků se zbíci, zavedeno jest pokání veřejné, které nás v mnohém upomíná na první doby křesťanství. — Dáno jest úlohou všem ctnostným, aby svědomitě bděli nad zachováváním zákona Božího. Postihnou-li tito koho při skutku hřísném, kterým pohoršení způsobil, pojmu ho i oblekou v roucho kajících a vedou do chrámu, kde se z poklesku svého veřejně vyznati musí. Odtud pak vede se na místo, kde mrskán bývá. Vinníci se podrobují trestu tomu nejen bez vzdorovitosti, nýbrž i s pokorou a vděčností podivuhodnou. Není příkladu, aby se byl vinník k téže chybě vrátil. Není věci řídkou, že mužové, ano za časté i ženy veřejně se z pokleskův takových zpovídali a za pokání žádali, které pouze Bohu známy jsou. Než v podobných případech počínají si duchovní vůdcové s velikou obezřetností, zvláště u žen žádajících o svolení k veřejnému vyznání.

Pobožností, které církev zvláště předpisuje aneb odporučuje, užívá se co prostředků, aby smysl pro věc náboženskou v srdcích těchto křesťanů udržován a k horlivosti co možná největší podněcován byl. Kdož z rodičů pohanských zrozeni byli, při-

pouštějí se teprve po zkoušce všestrané k sv. přijímání. Vše se vynaloží, aby se jini na mysl uvedlo, s jakou čistotou dušem těla k této nebeské hostině přistoupiti mají. Vskutku přijímají Tělo Páně s takovou vroucností, která i srdce kamenné uchvátiti musí.

Budovy a místa posvátná vbuzují svou vznešeností a velikolepostí úctu k Tomu, který v nich přebývá. Chrámy jsou prostorné a sestávají ze tří až i pěti lodí. V nejširší těchto lodí nalezá se až i pět krásných oltářů. Oltář hlavní uchvacuje velikolepostí a vznešeností svou zrak i srdce každého přítomného. Aby Bohu stánek, pokud jen možno, nejúhlednější a nejkrásnější se zbudoval, jest ohniskem, kam směřuje tížádost jednotlivých obcí.

Každý chrám jest okrášlen obrazy, znázorňujícími tajemství sv. našeho náboženství a skutky hrdinné svatých starého i nového zákona. Malby ty jsou rozděleny sloupovím, kvítím čerstvým ozdobeným. O svátcích i půda kvítím se stele a chrám celý polévá se vonnou vodou. To vše poskytuje příroda po celý rok v míře hojné a Indiáni si ve věcech podobných libují. Užívá se toho, aby se v srdce jejich vstúpilo, že mají nevinností mravů a čistotou srdce libou vůni Ježíši Kristu býti.

Podivuhodna jest tichost, pokora a pobožnost, s jakou obcují sv. tajemstvím a modlitbě. Pozornost, s kterou přijímají vyučování a napomínání, převyšuje vše, co se říci dá. Slova kazatelova neminou se nikdy účelu, vždy naleznou v srdcích svých posluchačův půdu kyprou, která v brzkou ukazuje libé ovoce.

Vytrvalostí nezvratnou dočinili se misionáři, že mnoho zlých návyků naprosto z osad vymýtili a věřícím svědomí tak jemné vdechli, že poklesky jen nepatrné před soudnou stolicí zpovědníkovu přinášejí. Don Pedro Faxardo, biskup v Buenos-Ayres, v jehož obvodu valná část redukcí se nalézala, zvěstoval králi minění své, že v osadách těchto po celý rok snad ani jediného smrtelného hříchu nespácháno. A přece objevují se křesťané tito ve zpovědnici s takovou lítostí a vniterným zanícením, že za časté až v horkých slzách útočiště hledají. Vynaložilo se vše možné, aby se odstranilo, co nebezpečím hrozí nevinnosti. Tak zřídilo se mezi jiným v každé obci útočiště pro vdovy a pak ženy takové, jejichž mužové po delší čas v cizině meškají. Když práce není s dostatek, aby je vyživila, vydržují se ze jmění společného.

Není se čemu diviti, že Bůh věci ve-

liké v srdcích tak nevinných působí; že titěz divoši, o kterých se učenci domnívali, že hlubší jsou, aby mohli v církev uvedeni býti, za dnů našich k okrase její největší patří a snad dílem nejdražším stádce Kristova jsou. Tolik zjištěno jest, že se mezi lidem tím mnoho křesťanů nalezá, kteří k stupni nejvznešenějšímu dokonalosti a svatosti dospěli, a že s nepatrnou snad výjimkou všichni dychtějí po bohatství pozemském tak dalece se zřekli, pokud se to s milostí Boží státi může. Ničeho si tak mnoho neváží, co by bratru trpícímu aneb na ozdobu chrámu Páně neobětovali.

Chrámy v redukci nejsou nikdy prázdné, vždy nalézá se tam množství osob, které za času prázdného na modlitbách dlejí. Již na úsvitě schází se zde mládež, aby sebe a veškeru práci toho dne modlitbou posvětila a pěla písně obsahující učení křesťanské. Po té přicházejí mužové a ženy, aby obcovali mši sv. Na večer sejde se opět mládež do chrámu a jest přítomna krátkému výkladu některé pravdy sv. náboženství; pak následuje společná modlitba večerní, při které, pokud jen možno, všichni osadníci přítomni jsou. Tak děje se v redukcích po celý rok, s tím pouze rozdílem, že v neděli a ve svátek všichni osadníci při prvním prosvitu dne v chrámu se objevují a až do služeb Božích sv. tajemství víry naší opěvují. Obřadům církevním při službách Božích mohou i pohané přítomni býti, poněvadž se pozorovalo, že tyto v nich budí úctu a vážnost k našemu sv. náboženství. Po ukončení mše sv. vyzvídá se, byli-li všichni přítomni aneb neudál-li se nějaký nepořádek. Křesť katechumenů a nově narozených tvoří první obřady odpolední; pak zpívají se nešpory a den se obyčejně končí modlitbou a pobožností růžencovou. Mají-li ale tak zvané „kongregace“ toho dne schůze odbývati, následuje po nešporách exhorta. Kongregace jsou zařízeny jako ve všech domech tovaryšstva Ježíšova a dělí se ve více tříd. Jedna určena jest pro lid mladý od roku 12. až do 30. a jest věnována ochraně sv. Michaela. Ostatní pak jsou pod ochranou Bohorodičky. Do spolků přístup mají ti pouze, kdož buď láskou k bližnímu, aneb horlivostí pro věc svatou, aneb obracováním nevěrců, neb častým přijímáním sv. svátostí vynikají. Pouhá bázeň vymazánu býti z počtu členů kongregace postačí, aby údové zúplna v mezích povinností se pohybovali. Jediné přestoupení střídmosti, které i nepatrné pohoršení způsobilo, postačí, aby viník z kongregace odstraněn

byl. To byl prostředek neúčinnější, kterým se zlá tato návyklost naprosto odstranila a v takovou ošklivost uvedla, že když se jim vína nabízí, ani ho neokusí. Slyšeti lze z úst mnohých, že víno jest sice věcí nejlepší, která se ze Španěl do země přiváží, než jim že jest jedem. Někdy s menší obezřetností počínali si misijnáři, aby lid vyhojili z nezdržlivosti, obyčejného to spouštěcího prostředku. I nejmenší poklesek druhu podobného postačuje, aby viník uznán byl za nehodna počtenu býti mezi sluhy Královny panen. U osob pohlaví ženského docílilo se s pomocí Boží, že za poklesky i nepatrné proti čistotě, pokání největšímu dobrovolně se podvolují. Za časté se nahodí, že dívky dříve smrt podstoupí od pohanů, než aby svolily ve hřích. Netrpí se ani ve chrámu, aby obě pohlaví pospolu stálo. V domě Božím stojí mužové na jedné, ženy pak na druhé straně. Ano jsou i dle stáří v příslušném sboru na třídy rozdělení. Třída každá má svého dozorce, který dohlédá, aby meze mravnosti nepřisnůst nikdy se nepřestoupily. Konečně jsou s obou stran chrámu východy, aby každé pohlaví zvlášť vcházeti i odcházeti mohlo.

VI.

Slavnosti.

Svátky, zvláště ochránce chrámu a Těla Božího, slaví se s velikou nádherou. K prvé slavnosti zvou se i osady bližší. Slavnost počíná již předvečerem velkolepým pochodem veškerého vojska, jehož praporečnick na oři krásně ozdobeném nese velikou královskou korouhev. Průvod ubírá se v počtu valném a pořádku vzorném ulicí hlavní do chrámu, kde započnou první nešpory. Po těch veselí se mládež tancem na velkém náměstí, kde se obecnost usadila. Na to vrací se vojsko do svých bytů. Večer pak se v mírné vzdálenosti kolem celé osady založí ohně a ulice se osvětlí. Druhého dne jde se způsobem podobným jako dne minulého na nešpory, na slavnou mši sv. V poledne dává se cizincům hostina, a každý osadník obdrží trochu vína. Po nešporách odpoledních odbývají se dostihy, při kterých misijnáři se všemi náčelníky a úředníky přítomni jsou, aby udržovali pořádek, vítězům ceny udíleli a znamení dali k ukončení hry.

Ač se při slavení Božího Těla žádá přílišná nádhera neobjevuje, použije se přece všech krás přírody způsobem takovým,

který slavnosti dodává lesku největšího. Ano zdá se, že příroda sama přítomna jest v kvítích a ratolestech, z kterých sestávají slavnostné oblouky, pod kterými se nésti má Tělo Páně. Viděti lze ptactvo barev všech, které volně na provázcích dlouhých k obloukům připoutáno jest a přece tak svobodně si počíná, jakoby se volnosti své na čas bylo zřeklo a sem bylo přiletělo, aby milým svým hlasem zpěv všeho lidu provázelo a tak Toho velebilo, který bez ustání i o ně pečuje.

Každá ulice jest vkusně zhotovenými záslonami ozdobena, mezi kterými se vysoko pne zelené sloupoví. V slušné vzdálenosti od sebe stojí dobře upoutaní lvové a tygři: ryby barevné pohrávají si ve velikých vodojemech. Slovem živočichové druhu všeho objevují se zde co poslancové, aby se Bohu člověku ve Svátosti nejvelebnější klaněli a uznávali nejvyšší panství, které Jemu věčný Otec dal nade vším, což jest. Kamkoli se průvod ubírá, jest půda pleteninou rákosovou pokryta a kvítím vonným poseta. Vše, ano i dítky nejmenší pracují o těchto okrasách. Přinášejí těž maso a jiné pokrmy, které hostinu tohoto dne tvořiti mají a obětují je Pánu, aby je pozhnal.

Za nejsvětější Svátostí nese se veliká korouhev královská. Kazik, korregidor, regidor a alkadové nesou nebesa. Vojsko pěší i na koních táhne ve skvělých řadách s průvodem. Ač pohled na celý ten výjev velikolepý jest, dodává mu přece zbožnost, mravnost a vroucnost, která ze všech obličejů září, nádech lesku nebeského. Nikde snad neoslavuje se Spasitel světa způsobem takovým, jako v této zemi divochův, kde před sto lety ani jména Jeho neznali. Jak mile se Tělo Boží ve chrámu uložilo, podávají se missionářům krmě, které o průvodu vystaveny byly. Tito pak částky nejlepší posílají nemocným, ostatní pak rozdělují mezi osadníky. Na večer končí slavnost velkolepý ohněstroj. (Dokončení.)

Proroci.

Proroky si přeješ dávne,
věštbou svou by zahřímali,
zázrakem by vyvolali
živé víry doby slavné? —

Nechej, bratře, svého snění:
věřícím jich třeba není,
nevěrec pak v pyše klaté
kamenem by stíhal svaté.

K. M—ka.

Co matka trpěti může.

Pravdivý příběh.

I.

Za posledních dnů měsíce ledna roku 1841 byla neobyčejně krutá zima. Ulice města D. sněhem pokryté, bělostí jeho se stkvěly a ostrý půlnoční vítr mnohé měšťany, na práhu domu stojící, zahnal do světnice ku kamnům.

Při vši té tuhé zimě, a ačkoli bylo teprv devět hodin z rána, bylo přece vidět mnoho lidí, ani na trh pospíchajíc. Mladý lid hleděl se zahrátí rychlejší chůzí, starší dýchali si na ruce a dělníci silně házeli rukama okolo sebe.

Touze dobou kráčela mladá dáma zdlouha pokoutní ulicí, kdežto obyvatele dobře znáti musela, protože do chudobných stavení vcházela a pokaždé s pohledem srdečného potěšení z nich vycházela. Oděna byla v atlasový pláštěk a na hlavě měla aksamitový klobouček, chránící ji proti krutému povětří; přece však líce její zimou hodně zčervenaly. Veliký šátek vinul se okolo krku jejího a ruce si zahřívala v pěkném rukávníku. Dle všeho zdálo se toto mladistvé děvče velmi bohaté býti. Stála právě u jednoho domu, chtějíc vstoupiti, ana tu nenadále jednu svou známou přicházeti spatruje: i čekala u toho nepatrného příbytku, až se její přítelkyně k ní přibližovala, potom ji šla vstříc, mile se usmívajíc a oslovila ji následovně:

„Dobré jitro, Madlenko, jak se máš?“

„Dobře, dobře, a jak ty se máš?“

„Chvála Bohu! jsem zdráva a veselá mysl.“

„Proč pak? Povětrnost není příjemná.“

„Já soudím naopak: já před hodinou jsem vyšla a už asi 10 nebohých rodin jsem navštívila. Viděla jsem bídu, milá Madlenko, takovou bídu, že mně z toho pohledu srdce puknutí mohlo. Hlad, zima, nemoce a při tom chatrné zaopatření, ach, to jsou věci trpké! Ó jak za šťastnou se pokládám, že mám v rukou prostředků dobré činiti: toť moje největší radost!“

„Zdá se mi, jako by ti bylo do pláče, Anno. Vidím slzy lesknouti se ve tvých očích; nebuď tak velice citlivá. Tito nebozí lidé nejsou zajisté v této zimě tak tuze politování hodni; pamatuj jen na to, co se jim všude uděluje: kamenné uhlí, chleba, brambory, všeho se jim v hojnosti dává. Včera jsem také sama upsala 50 zl., a mohu směle říci, že raději peníze na rozdělení dám,

než abych sama do všech těch nečistých příbytků docházela.“

„Madlenko, ty neznáš ještě chudoby lidské. Nesuď o ní podle pošpiněných žebráků, ježto sbírání almužen za nejvýnosnější řemeslo pokládají, a oděv svůj zoumyslně pošpinují a roztrhávají, aby jiných k outrpnosti a k milosrdenství povzbudili. Pojď se mnou, okážu ti dělníky, kterýchžto oděv není roztrhaný, jejichžto příbytek není nečistý, a kteří ústa neotvírají, aby něčeho dosáhli, nýbrž aby dobrodincům svým díky vzdali a jim žehnati mohli. Sama pohled, a na jejich tvářích poznáš strašnou vyhladovělost, uvidíš chléb, ztuchlý v skřehklých rukou jejich, bolestné slzení matek, škaředé zoufalství otců... Ach! obrátíš-li oči svých na tento němý pohled bolesti a zármutku, ó jakou nebeskou rozkoš pocítíš, když tomu všemu malým dárkem ulevíš. Uhlídáš, jak nebohé dítky radostí skákajíce, k tobě hrnouti se budou, uhlídáš, jak mnohá matka s rukama sepiatýma bude se na tě usmívatí a otec radostí přemožen, jak tvou jemnou ruku ve svou kostnatou pojímáti a vřelými slzami rositi bude! — a pak, pak také vyroníš slz radostných. Ille, milá Madlenko, zpomínání na takové chvíle příliš mne dojmá.“

Mezi tím, co Anna s hlubokou outrpností taková podívání popisovala, nemluvila její přítelkyně ani slova. Pohnutí přítelkyně zatrásko i jí a když Anna na ni pohlédla, právě šátkem si utírala slzy, po tváři jí kanoucí.

„Anno,“ řekla jí, „já půjdu s tebou chudobné lidi navštívit. Mám při sobě peněz s dostatek. Ať tento ranní čas v prokazování dobrých skutků strávíme. Ó jak šťastna jsem, že jsem se s tebou setkala.“

Anna hleděla na svou přítelkyni u pohnutí a obličej její dostatečně projevoval, kterak se za šťastnou považovala, že pro své nebohé spolukřestany zase jednu dobroditelku byla získala. I jala se bez prodlení, provázena jsouc Madlenkou, pokračovati v dobročinných návštěvách svých.

II.

V komoře jednoho stavení bydlela jistá velmi nešťastná rodina. Čtyry nahé zdě byly tu němými svědky bídy a nouze, a pohled na toto žalostné jeviště naplnil srdce nejen zármutkem, ale i pocitem hořkosti. Vzduch v té komoře vanoucí byl tak mrazivý, jako na ulici, a oděv osob zde bydlících byl vlhkostí proniknut. Na ohništi

kmital ohníček, do něhož kusy z rozlámaného nábytku dávali a který jakoby nechtěl hořeti, jen chvílemi vyšlehoval. V posteli, která u prostřed komory stála, leželo nemocné dítě, asi rok staré; jeho zažloutlé tvářičky, jeho vyschlé ručičky a vpadlé oči ukazovaly patrně, že tento nevinný tvor brzo na hřbitově najde svého místočka. Na velikém kameni vedle toho dítěte seděla mladá žena, oči rukama si zakrývající. Její oděv byl z látek lehkých, ale na čistotě a na mnohých nepatrných švech toho oděvu bylo pozorovati, s jakou ona pečlivostí se snažila chudobu svou ukrýti.

Chvílemi dmulo se z prsou její udušené vzdychání a slzy kanuly jí na ruce, jimiž tvář svou zakrývala. Avšak při nejmenším hnutí nemocného dítěte zdvihala hlavu a patřila zděšeně na vpadlé tvářičky dítěte, přitahovala pokrývku na jeho zkrehlé oudy a klesala pláčky na kámen. Hluboké ticho vládlo v tom příbytku neštěstí, slyšeti bylo toliko, jak sníh na okna šlehá a meluzína v komíně vyje.

Žena ta seděla už hodnou chvíli jako ve spaní na tom kameně; nemocné dítě ani se nehnulo. V komoře bylo ticho jako v hrobě. Najednou slyšán byl temný hlas od ohniště:

„Matko, milá matko! mám hlad.“

Tento stesk vyslovil malý chlapeček asi šestiletý, jenž v koutě u ohniště skrčený seděl, tak že ho nesnadno bylo pozorovati; chvěl se a trásl jakoby jím zimnice lomcovala, a kdo dost málo pozornost byl, mohl slyšeti, jak mu zuby zimou klapaly.

Ať tomu jakkoli, buď že stesk jeho žena neslyšela, aneb že prosbu jeho vyslyšeti nemohla, dost na tom, ona mu neodpověděla, aniž sebou hnula. Po té chvíli nastalo zase hrobové ticho, ale brzo hošík pozdvihl opět hlasu svého volaje:

„Milá matko, mám hlad. Ach, dejte mi sousto chleba.“

Tenkráté pozdvihla žena hlavu, neboť hlas dítěte byl srdcervoucí a pronikl jako bodnutí nožem srdce materské. Temný oheň zářil z očí její, na nichž téměř zoufalství čísti lze bylo. I odpověděla, ať se jí z očí slzy proudily:

„Milé dítě, mlč, pro Bůh tě prosím. Já sama hladem mru, nemáme ničeho v domě.“

„Ach, maminko, jen sousto chleba. Prosím tě.“

Tahy v tváři toho hošíka byly této chvíle tak prosebné, hlad tak zřejmě se na nich obrazil, že matka pomatená vstala, ja-

koby cos z málomyslnosti před se bráti obmýšlela; i pozdvihla třesoucí rukou pokrývku z nemocného dítěte a vydala malý kousek chleba, s kterýmž se k chlapci brala.

„Na, Jeníčku!“ řekla, „to jsem ještě schovala, abych polívku pro tvou nebohou sestřičku uvařit mohla, myslím ale, že toho nebude již potřebovat ten ubohý brouček.“

Hlas se jí při tom tajil, neboť její mateřské srdce zachvátíla bolest veliká. Jak mile Jeníček chléb před očima viděl, laskomnou prahnul; žilky v tváři jeho začaly se chvěti a hráti, i vyskočil a s rozpiatýma rukama sahal po chlebu a s hltavostí a s nevýslovnou radostí bral chléb do úst a polknul několik kousků, pak najednou přestal, pohledl několikráte na ostatek velmi žádostivě, ale nejdí nic více, nýbrž vstana, loudal se k matce a podával jí ten kousek chleba a řekl líbezným hlasem:

„Tu máte, matinko, ten kousek nechal jsem pro naši Márinku, mám sice ještě velký hlad a bolesti v životě, až ale otec domů přijde, tedy jistě mazaný chléb dostanu, není-li pravda, maminko?“

Nebohá žena objala to rozmilé dítě a laskavě přivinula je k prsoum; po chvíli však pustíc jej, upadla do prvnější své těžkomyslnosti. Jeníček přitulil se hezky zlehounka k nemocné sestřičce a pravil: „Spi tiše, milá Márinko.“

Potom vrátil se k ohništi, kde se zase do kouta skrčil a mlčky seděti zůstal.

Bylo to právě v tom okamžení, když ona dobročinná dáma na práhu chudobného příbytku se pozastavila, spatřivši svou přítelkyni přicházeti.

Trvalo to ještě celou hodinu, než se nebohá žena z hlubokého přemýšlení probírala. I ona hladověla, i ona pocítila, že tělo svého práva požaduje, a palčivé bolesti skličovaly vnitřností její. Avšak zůstala při smrtelném lůžku, očekávajíc vouzlosti strastnou tu hodinku, kdy dítě její naposled vzdechne a ducha vypustí. — Mohla-li tu mysliti na své vlastní bolesti? Nikoliv. Matka ostane matkou, buď šťastnou neb nešťastnou, bohatou aneb chudou; není žádného hlubšího citu, žádné upřímnější lásky nad tu, jaká matku na její dítě váže, a tento pocit, takováto láska tím srdečnější bývá u těch, ježto starosti, úzkosti, obtíže a svízele svým dítkám k vůli trpěti a snášeti musí.

Toť nejlépe chudí vědí.

Bylo 10 hodin; tu žena a malý hošík najednou povstali a oba zvolali najednou:

„Aj, tu je otec, Jeníčku!“ — „Maminko,

tatínek je tu!“ Slyšeliť rachocení káry přede dveřmi. I chtěli milému otci vstříc vyjítí, však prvé než ku dveřím spešibrali, vstoupal otec již do komory. Když sníl se svých ramen byl setřásl, chopil se Jeníček jeho ruky a prosebně na něho pohlížel.

Muž druhou ruku podav své ženě, patřil na ni s hlubokým zármutkem. Posléz pak povzdechnul si:

„Terezko, jak jsme nešťastni. Stojím od rána už se svou károu při železné dráze, a posud nic jsem nevydělal! Co si počneme? Věř, já bych už raději umřel. Žebrat se stydím.“

Po slovech těchto sklopil ubohý malomyslně hlavu, a upřel zrak k zemi.

Žena na své vlastní utrpení zapomenouc, pochopovala, jaké muky muž její trpí, i objala jej okolo krku a odpovéděla s povzdechnutím:

„Ach, upokojž se, vždyť to věčně trvati nebude, neníť tvou vinou, že tak nešťastni jsme! Bůh nás neopustí, pakliže my jeho se nespustíme.“

„Otče,“ volal malý hošík, „mám hlad. Nemáte chleba?“

Slova ta způsobila u otce veliké pohnutí, třásl se na všech oudech, jeho zrak utkvěl na bédujícím chlapci, na kteréhož po dlouhou dobu tak upřeně a divoce se díval, že Jeníček poděšený k ohništi se utekl a odtud plačky na svého otce volal:

„Ach! tatínku, já to více neudělám!“

Otec však nevíšal si ho dále, ale v rozčilenosti své přistoupil k posteli a upřel pronikavý zrak svůj na umírající dítě, kteréž ztrhané očičky ještě jednou k svému otci zdvihalo.

„Terezko,“ volal, „nemohu toho pohledu snést. Ach, přec tedy musí k tomu přijít!“

„O Bože! copak obmýšlš?“

Muž znamená, jakou ouzkost tímto zvoláním své ženě působil, pojal ji za ruku a pravil smutně:

„Terezko, tyť víš, že jsem, co jsme spolu oddáni, nikdy nezaháel a nyní po desíti letech, kteréž jsem v tuhé práci ztrávil, měl bych chodit žebrotou? Mám-li chléb, kterýž jsem si vždy v potu tváří vydělával, od domu k domu sobě pohledávat? Terezko, toť nemohu a byť bychom všickni umřítí měli. Já se rdím studem, když jen na to pomyslím. Žebrati bych měl? Nikoli, zbývá nám ještě něco, což by nám na nějaký čas pokrmu poskytnouti mohlo. Dám do prodeje svou káru o dnešním trhu. Snad se mi dostane práce, až ten malý peníz

zpotřebován bude a pak můžeme spořít, abychom si zase novou káru zakoupili. I počkej ještě půl hodiny a potom vám všem jísti přinesu.“

Kára byl jedinký nástroj, kterýmžto příčinlivý ten dělník svůj chleb si vydělával; žádného tedy divu, že se těžce rozhodnul k zaprodání jeho. Žena jeho neméně tímto úmyslem muže svého zaražena byla. Poněvadž ale její mateřské srdce mocným hlasem o pomoc dítkám volalo, odvětila:

„Jdi tedy na trh a prodej tu káru, neb náš Jeníček hladem hyne a já sama už ani na nohou státi nemohu a nevinná krev tato v posledním tažení jest; ach, kýž bys sestalo, milé dítě, andělem v nebesích!“

V tom kanuly jí slzy poznovu po tváři. Muž nemoha se déle na tu bídu dívati, pádil ven ze dveří. I slyšeli brzo na to rachocení káry, až za nedlouho zaniklo.

(Dokončení.)

DO P I S Y.

Z Prahy 1. prosince 1872.

(Pout sv. Ondřeje v Starém Kolíně.)

Pojedte se mnou na pout. Kam? Do Starého Kolína. Kdy? V sobotu 30. listopadu. Což oslavují tam sv. Ondřeje v týž den, kdy památka jeho připadá? Tak jest již ode dávna. Ale vždyť nejsem pozván. Pojedte jen, p. děkan K. Hušek uvítá vás tak upřímně jako hosta, uvidíte a uslyšíte tam něco potěšitelného. Vypravím se tedy, abych poznal kněze starečka, který přes půl sta let věrně Pánu slouží, o němž jsem právě před rokem v Blahověstu četl i o jeho vděčné osadě. V sobotu po půl osmé ráno vyjeli jsme z Pražského státního nádraží. A nebyli jsme sami, přidružil se k nám třetí poutník do Starého Kolína. Cestou vypravoval o dobrém starouškovi, jehož jsem toužil viděti, jak těžce a dlouho stonal a ku potěšení všech přátel opět s pomocí Boží se pozdravil. Rychle ubíhala nám za rozmluvy cesta.

Ve Velimě přibyli dva duchovní, jeden z nich byl poutní kazatel, druhý byl pozván za tím účelem, aby měl slavnou mši sv. a netrvalo to dlouho, bylo voláno: Kolín čtyry minuty! — A bylo těchto málo minut třeba, vstupovalot do vlaku lidí mnoho.

Byli svátečně vystrojeni a volali na člověka, který místa vykazoval: Do Starého Kolína! — Divil se, že tolik lidí dnes do Starého Kolína jede, nevěděl, že tam jako zasvěcený svátek. Za chvíli bylo hlášáno: Starý Kolín — jedna minuta. Měli jsme

co dělat, abychom bez úrazu dostali se z vozu. Nebo sotva že se vlak zastavil, již zvonili, troubili, hvízdali a zase dále uháněli. My děkovali Pánu Bohu, že jsme v náručí vel. p. kaplana, který na nové té stanici poutníky očekával a na faru hned ochotně provázel. Rychleji klepalo mi srdce, když již měl jsem se představití domácímu pánovi; avšak jak jsem tvář jeho užíel, všecka ostýchavost má mžikem byla ta tam, neboť jak jsem sobě v duchu starečka starokolínského představoval — tak jsem ho shledal, upřímného a velmi laskavého. Uvítal nás srdečně, a ač třese se staroušek ihned sám malé obcerstvení sháněl. Nemohli jsme se s ním dlouho těšiti, bylť čas na služby Boží, i sestavilo se sedm duchovních a do chrámu Páně se odebrali.

Přemilý dojem na mne učinila prostranná, čistá a velmi vkusně ozdobená svatyně, obzvláště to velmi se mi líbilo, že svatostánek, ono drahodrahé místo, kde Pán a Spasitel náš dnem i nocí dří, krásnými věnci bylo vyznamenáno. Po slavnostním kázání počala slavná mše sv. Ach, co tu leckde při nejdražší této oběti zvláště o pouti podivných bývá produkcí hudebních na kruchtě! V Starém Kolíně ale zbožní osadníci, jakoby dávné mé přání, byli uhodli, začali velebně ve čtvero zpěvu „*Pane, smiluj se!*“ a výborně — pokud já o zpěvu souditi smím — celou mši provedli. Poděkoval jsem přemilým zpěvákům v duchu hned u oltáře a prosil Pána nebes, aby je v této horlivosti i na dále zachovati ráčil, kterouž stařícký pastýř jejich duchovní v srdcích jejich rozplamenil — a až ho Pán Bůh ještě více posílí — ještě rozplameňovati bude. Vráťvše se do fary zasedli jsme k přátelskému obědu; že by ale nevinně se bavící četní hosté ku konci se rozplakali, toho jsem netušil. A stalo se tak. Slzelit mužové stateční, ač dosti se přemáhali, když velebný kmet chvějícím se hlasem vynášel přípitek.

Vzpomínal na den sv. Ondřeje roku minulého, kdežto slavil své druhotiny kněžské. Tehdáž nenadál prý se, že dočká se dnešní výroční slavnosti. Než Pán jinak usoudil a přidal k živobytí jeho rok jeden — rok plný bolestí. Neduh jistě by ho byl pohřbil, kdyby po Bohu nebyli se ho ujali moudří lékařové, kdyby nebyl měl obětivnou obsluhu a mocnou přímluvu. V městech, pravil stareček dále, ve velkých městech ohlíží se nemocní po milosrdném bratru, po milosrdné sestře, a já zde na venkově v těžké své nemoci, která dlouho

trvala, našel jsem také milosrdného bratra i milosrdnou sestru, celé dny a celé noci mne po několik měsíců ošetřovali. A poděkovav nyní především Pánu Bohu, děkoval slovy upřímnými přítomným pánům lékařům, děkoval milosrdnému bratru, duchovnímu svému spoludělníkovi, děkoval nepřítomné sestře své milosrdné, děkoval všem, kdož v nemoci pomáhali mu vroucí modlitbou. Že pak všichni k milému starečkovi spěchali, aby každý zvlášť blahopřání své mu vyjevil, rozumí se samo sebou. Po chvíli nastalo opět ticho a vynášeny jiné připitky. Vzpomenuto, že rok církevní se končí, který pro dobrotivého hostitele byl rokem útrap, i přáno srdečně, aby Pán Bůh v novém roce církevním věrného sluhu svého siliti a ještě na mnohá léta zachovati ráčil. Dále pronešen přípitek věhlasnému žáku jeho jakož i našemu duchovenstvu.

Když utišili se hosté, vystoupil d. p. farář K. a jal se přednáseti básničku ke dni tomuto složenou. Hlučná pochvala naznačovala, že by každý rád byl ještě z té knížечky jeho něco slyšet, ale připozdívalo se již, den se nachýlil a vlak prý nečeká. Proto vzhůru, každý domů. Ale dá-li Pán Bůh — za rok sejďeme se zase u našeho drahého starečka v Starém Kolíně. —

F. K.

Z Budějovic, v listopadu 1872.

(O ústavu pro hluchoněmé).

Vyšla zde tiskem první celoroční zpráva o ústavu pro hluchoněmé v Budějovicích za r. 1871—72, z kteréž, co vůbec zajímavé, Blahověstu podáváme. V minulém školním roce měli jsme v ústavu 14 chovanců, totiž 10 chlapců a 4 děvčata. Jaké výsledky udělované jim vyučování mělo, ukázalo se při veřejné zkoušce, kteráž se 22. července u přítomnosti velmi četné shromážděného obcenstva ze všech vrstev obyvatelstva odbyvala. Tato zkouška byla toho důkazem, jak svrchovaně potřebný avšak i prospěšný jest tento ústav. Předměty, z nichžto se zkoušelo, byly: Biblický dějepis, hláskování, názorné vyučování, počty, kreslení a písmo, konečně rozličné ruční práce byly na odiv vyloženy. Děti dokonale rozuměly příběhům biblického dějpisu, a vyslovují jména osob biblických zřetelně a srozumitelně. Zkouška z hláskování překvapila každého, kdož slyšel děti z úst vynášeti jednotlivá slova ba i krátké věty, jenž ještě před krátkým časem nebyly s to, srozumitelného slova promluvíti. Umějí všechny hlásky abecedy vysloviti a pojmenovati předložené před-

měty ze všedního života, jichžto účel a upotřebení též znají. Kreslí a píšou, některé z nich velmi ouhledně, a jako každé umí vysloviti své jméno a rodné místo, taktéž obě umějí napsati. I ručním pracem jak chlapců tak i dívek dostalo se schválení. — A jako výsledky vyučování byly skvělé, podobně i mravné dítek odchování vykazalo se s nejlepším úspěchem. Veselé a důvěrné jejich se chování, jejich poslušnost, láska a oddanost k pěstounkám, kteréž nejináče než jako své matky milují, působily u všech přítomných hluboké pohnutí. Díky, vřelé díky těm ctihodným sestrám, jenž v tak krátkém čase tak skvělých se dodělaly výsledků! — Tento ač malý avšak nadějný počátek našeho ústavu jest nám rukojemstvím, že jeho budoucnost daleko blahodějnější ovoce vydávati bude. Na letošní školní rok 1872—73 bylo 34 chovanců přijato. Z chovanců lonských byl jeden ku konci školního roku pro úplnou neschopnost propuštěn a zbylo jich tedy 13 pro druhý školní rok. Z těch dětí jest jedno evangelického vyznání a dvě židovského náboženství. V německé řeči se 8 a v české 26 vyučuje, což se dle žádosti rodičů řídí. Chlapců jest 21 a dívek 13, a všechny rozděleny jsou na tři třídy. První německá třída čítá 4 chlapce a 4 děvčata. Učitelkou jest sestra Kazimíra Šramova. První česká třída čítá 11 chlapců a 7 děvčat. Učitelka sestra Cecilie Šebestova. Druhá česká třída má 6 chlapců a 2 děvčata. Učitelka Anna Krivancova. Prádlo a oděv obstarává sestra Leopoldina Urbanova. — Žel Bohu, že úmrť k ředitelství určeného a k úřadu učitelskému úplně vzdělaného církevního kněze Antonína Picconi ubyla našemu ústavu právě teď, an se počet chovanců valně rozmnožil tak výborná síla, což ten následek má, že ty tři školní sestry, za příčinou nesmírných těžkostí, kteréž s vyučováním hluchoněmých spojeny jsou, až k vyslání svému přetiženy jsou. Avšak tomu se bohdá odpomůže, neboť po novém roce dokončí církevní kněz pan Matěj Sedlák své přípravné studie v pražském ústavu pro hluchoněmé a pak úřad svůj v našem ústavu nastoupí. — Škoda že všechny ty šlechtné dobrodince, kteříž k tomu přispěli, že tento pro naši diecési tak velepotřebný ústav zřízen býti mohl, nemůžeme zejména zde uvéstí. Jsouť v seznamu údové zakládající, skuteční a dobrodincové. Kéž by i budoucně přízné své ústavu našemu neodepřeli!

Slušno také v známost uvéstí, že právě v těchto dnech zřízen byl zde komitét šle-

chetných paní, jenž o potřeby ústavu péči míti se uvolujou. Za minulý rok školní vydalo se mnoho, že třeba bylo, celý dům pro účel ústavu přispůsobiti, a nábytek a všecko domácí náčiní opatřiti. Přece však má ústav spolkového jmění 10797 zl. 77 kr. Zdar Bůh!

J. V.

V Hradišti 26. listopadu 1872.

(Upomínka na hrab. Hanuše Kolovrata Krak.)

Jedna z ušlechtilých tohoto zvěčného mecenáše národa Českého vlastností byla jeho vroucí, nelíčená úcta k P. Marii. Jako jeho sv. patrona a krajan Jan z Nepomuku: jevil i hrabě Hanuš tuto úctu okázale a vytrvale. Darovav před lety jedné osadě tajně sochu vyslovil ve svém listu zřejmě, „že to socha bl. P. Marie, k nížto zvláštní úctu chová.“ Ve své ložnici v zámku Hradištském měl nad lůžkem starožitný obraz Matky Páně, jež choval u zvláštní vážnosti, i při své tamní zámecké kapli, již nádherně okrášlil, založil fundaci na věčné časy v ten smysl: by tam duchovní každou sobotu pod večer konal lauretanské litanie s požehnáním na počest Rodičky Boží, i doufal, že se vždy někteří Marianští ctitelové pobožnosti té ochotně zúčastní. A naděje ho nesklamala. V řečené kapli trvával každý téměř večer dlouho na modlitbách před obrazem Neposkvrn. Marie P. od slavného J. Hellicha malovaným. Ni zima, ni stáří, ni choroba ho od této pobožnosti neodvrátily. Jsa skříčen nemocí neustál v úctě Marianské. Jako druhdy jeho patron v Staré Boleslavi před obrazem M. Panny útěchy a síly v modlitbě hledal: sílil se i hr. Jan z K. modlitbou: „Memorare“ sv. Bernarda, kterou s příkladnou zbožností častěji za den říkával, a nemaje více k tomu síly, dával si ji komorníkem říkati, by ji aspoň slyšel. Dejž Bůh, by se na něm naplnila slova Matky P: „Blahoslavený, kterýž bdí u dveří svých každodenně, a střeží u veřejí vrat svých!“ (Př. 8, 34). Ž.

V Oustí n. Orli. 27. listopadu 1872.

(Obnova sochy a chrámu; slavnost sv. Cecilie; mise v Knapovci).

Minulého roku byla velikým nákladem opravena socha Panny Marie na náměstí, a mříží obehnána, kterážto oprava podniknuta od zdejšího městského představenstva stála kolem 500 zl. r. č. Sumu tuto jakož i vkusnou lucernu zdobící nyní sochu dali nábožní ctitelové Matky Páně v městě našem. Letošního roku byl uvnitř vybiřen chrám Páně a sice pražským vápnem, co se velmi pěkně vyjímá, a na stropě chrámu vyvedeny mistrně tři malby, představující hlavní

doby našeho vykoupení. První malba blíže hudebního kůru představuje Narození Páně, co počátek našeho vykoupení. U jeslí klečí sv. Panna s nadšenou tváří pohlížejíc na novorozenátko položené v jeslích; vedle ní klečí sv. Josef, a kolem jeslí jest skupení sv. andělů, klanějících se „Slovu tělem učiněnému“, v pozadí viděti pastýře, chvátající s dary k jeslem betlemským. Nad jeslemi vznáší se hvězda, paprsky svými až k jeslím sahajíc, a Bůh Otec, obklopen anděly, který „tak miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby každý, kdo v Něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.“ Druhá malba představuje vykoupení naše dokonané. Na bílém plátně leží mrtvé tělo Kristovo s kříže snaté, u hlavy Krista P. drží plátno Nikodem s jedním učedníkem a u nohou Josef z Arimathie; mezi nimi klečí v hlubokém žalu Matka Páně, pohlížejíc s tváří velmi zarmoucenou na Syna svého; po straně její nalezájí se ženy, majíce u sebe nádoby alabastrové a pohlížejíce též s hrozným bolem na Beránka Božího, který smrtí svou snal hříchy celého světa. Nad skupením tímto vznáší se v oblacích Otec nebeský, obklopen anděly, pohlížející na milého Syna svého, který ho byl poslušen až k smrti a to smrti kříže. V pozadí viděti lze horu Kalvarii, město Jerusalem a večerní červánky. Obraz tento činí na každého pozorovatele hluboký dojem. Tělo Páně jest výtečně nakresleno, jakož i nevyslovný bol všech osob mistrně naznačen. Třetí malba představuje pokračování vykupitelského díla v církvi sv. Spasitel se zjevuje po svém z mrtvých vstání s oslaveným tělem na moři tiberiadském apoštolům, jak nám vypravuje evangelista Páně sv. Jan v poslední kapitole svého evangelia, a odevzdává sv. Petrovi klíče co odznak nejvyšší moci v církvi. V pozadí viděti lze město Kafarnaum, před kterým rozprostírá se moře Tiberiadské. Skupení sv. apoštolů jest velmi zdařilé, a nad ním vznáší se též Bůh Otec obklopen anděly. U oltáře v presbyteriu u oken vymalování jsou hlavní ctitelové Matky Páně: sv. Bernard, Ignác z Lojoly, Dominik a Alfons z Liguory. Všecky tyto malby olejové výtečně zhotovil akademický malíř z Kyšperka, pan Jan Umlauf, který též zhotovil překrásný veliký obraz sv. Mikuláše do Moravského Rychnova, a zdařilý obraz sv. Filumeny do kostela vel. Otců Redemptoristů v Litovli na Moravě. Malby na stropě stály 600 zl. a obrazy u oltáře 120 zl., kterýžto náklad zapravil téměř zcela veled. pan děkan a rodák zdejší Jan

Cibulka, a zřízením velmi skvostného hlavního oltáře, opravou celého chrámu a krásnými těmito malbami postavil si nehynoucí pomník v chrámu rodiště svého, což i vděční kollaturníci uznávají. Mimo to slušně vymalováno barvou tmavozelenou celé presbyterium od ousteckého štafíra, pana Vác. Víška, který i rámy k obrazům na stropě vymaloval. Chrám Páně nabyt těmito malbami nové okrasy a po svém nynějším uspořádání může se zajisté mezi nejkrásnější kostely měst českých čítati; a zajisté jest ozdobou a nej přednější chloubou města našeho. I na kůr hudební bylo pamatováno, neb varhany s anděly a zábradlí byly přičiněním pana staršího zdejšího cecilianského spolku Jana Khunta opraveny. Mimo to má náš chrám Páně překrásný hlavní portál, ozdobený u hlavních dveří dvěma malými kamenými sloupky a po stranách hlavního okna v průčelí až k střеше dvěma velmi vysokými sloupky, sahajícími až k hlavní římse portálu, mezi nimiž umístěn jest znak knížete Lichtensteina co patrona zdejšího chrámu Páně, a na sloupech jsou sochy představující lásku a naději a po stranách věže, která nad portálem se nalezá, umístěny jsou sochy sv. Petra a Pavla, co odznak víry. Znak dal obnovit nynější kníže Jan z Lichtensteina a čtyry sochy tyto pan děkan a měšťané zdejší, pp. Jan Khunt, starší zdejší cecilianské jednoty, Alois-Andres, lékárník, který již v Pánu zesnul, a Dominik Voráb. Náklad na obnovení znaku obnášel přes 70 zl. a podobně i náklad na každou sochu. Ostatní kamenické práce na věži dali nákladem svým obnoviti měšťané Jan Jandera a Josef Kabašta. Spodek portálu se s pomocí Boží přes rok nákladem obce zdejší opraví. Nechť nebes Pán odplatí hojně všem těm, kteří jakým koliv způsobem k ozdobě domu Jeho přispěli.

Máme v našem městě již od roku 1803 hudební cecilianskou jednotu, která o výročních slavnostech na kůru vždy vytečné skladby kostelní provozuje. Letos dávala se menší Cherubiniho mše do C. na slavnost sv. Cecilie. V blízkém Knapovci konala se minulý měsíc s úspěchem požehnaným sv. misie od vel. Otců Redemtoristů z Kocvírova.

F. K.

V Č. Budějovicích 28. listopadu 1872.

(Odpověď jistému dopisovateli.)

Dopisovatelům některých méně známých listův jde přede vším o hanobení. Když se hodně namluvili o „černých“, „tmářích“ a „netopýřích“, když si odlehčili i na všem „posvátném“ a „pobožném“, tuť jest jim

blaze, tuť myslí kdo ví jakou moudrost světu dali na jevo. Podobně tak v jednom dopisu z Prahy brouší sobě dopisovatel jistého nového listu svůj rozumek na „Blahověstu“ a p. Krupském. Zvláště jej dopálilo pojednání p. Krupského „O Českých Bratřích“, a to tak, že je bez obalu prohlašuje za hanopis nejslavnějších prý mužů národa českého, vypočítaný na štvanci. Nechci hájiti p. Krupského, poněvadž toho nepotřebuje, ale chci p. dopisovateli toliko připomenouti, aby budoucně svou učestnost tak zřejmě na odiv nestavěl; jinak by se muselo myslet, že dějiny Palackého před ním *pouze leží* a že neměl času, by je prokoumal, sice by byl nemohl napsati onen nerozum o pýše a hrdosti celého prý národa, s jakou pohlíží na doby Husitské. I nemůžeť se dost navelebiti těch bouří a válek, které, jak sám Palacký ve svých „Dějínách doby Husitské“ (kn. 11, vznik jich) doznává, „napojily vlast naši krví a pokryly ji ssutinami,“ a v nichž „fanatismus šlený a vždy nelitostný pálił a ničil na pořad s jedné strany díla krásoumná, s druhé strany zase plody literární všeliké.“ Nebyl by téměř u vytržení blahými city, naplňujícími jej, když pohlíží zpět k té nejslavnější době v národním životě našem, o které týž slavný Palacký v povšechných úvahách (knihy 12., str. 299–300) doslovně píše: „Ocitujeme se náhle v době, kde utuchla mezi lidmi láska, povzbuzeny náruživosti a vzteky, zaplašen pokoj a pořádek, spácháno hrůz a ohavností bez počtu, vyvolány boje a války neslýchané, povražděno lidu na statisíce, obořeny hrady, vyvrácena města, popáleny vesnice, popleněny celé krajiny a obráceny v pustoty. Fanatismus nábožný protřhal všechny společenské svazky, vyvrátil starodávne základy státu, zničil utěšené květy nauk a krásoumy, zdivočil mysl a zmařil blahobyť obyvatelstva na dlouhý čas.“ Než ani obdiv a slušné vytržení mu nepostačí. Učený Palacký p. n. bolu volá: „Kdo by měl to srdce, kochati se ve zjevech takových a přátí sobě obnovení jich?“ — a náš hrdina s velikým pathosem odpovídá: „Každý upřímný vlastnil si to přátí *musí co nejtožebněji*, aby se vrátil duch husitský do nás.“ Ovšem že zamlčuje, kdo vlastně ti „upřímní vlastenci“ jsou; snad bratří a la kommuna? Alespoň zárodky její, jak opět Palacký důmyslně dovozuje, již v husitismu nalézáme.

H.

Od Šumavy, 30. listopadu 1872.

(Svěcení nových zvonů. — Poměry školní.)

Umlkl hlas od Šumavy, milý Blahově-

ste! Nechce zprávy trapné sdělovati, a dobrého nemá co sdělit. Ku vyličení neblahých poměrů patronátních, které ostatně na jiných stranách ještě horší jsou, sdělujeme, že v Dolením Nýrsku od 6 let proces veden byl stranu právního závazku, proti kterému tam patron se opíral. Vyhořel tam totiž částečně chrám Páně, a věž a zvony požárem docela jsou zničeny. Chrám Páně byl patronem bez odkladu opět opraven, avšak k zaopatření nových zvonů nezdál se mu právní závazek dostatečným býti. Teprv po tomto dlouhém čase zvony nové s vyhrazením práva patronova na odškození ze strany obce od patrona opatřeny jsou a dne 27. října t. r. slavně posvěceny a na věž dopraveny. Snad to jsou v celých Čechách první zvony z lité ocele. Jsou z Bochumu provincie Rýno-Pruské. Co se týče školních poměrů, jen neblahé zprávy podati můžeme: Aby učitelové s kněžstvem souměrně a spojenými silami spolupůsobili, — to jim zni na mysl nepřichází. Cpou ubohým (a zde na mnoze velmi chudým) dítkám věci nezáživné v paměť, z kterých věru po celý život ani zbla užítku míti nebudou. Jedni pěstují výhradně počty, jiní mají opět jiné zamilované předměty, než pro množství učební látky dítky nebudou moci ani základní vědomosti v paměti zachovati. Hlavní však věc hyne, totiž vychování dítek a srdce jejich ušlechtnění, toho postrádáme všady, a časem svým vyrostou hlavy lecjakými vědomostmi naduté, se srdcem prázdným, charakteru sobecké, v materialismu zcela ponořené.

Jenom jediný doklad všeho toho v době nejnovější: Farář konal zpověď školní s dítkami sobě svěřenými, a domníval se, že dle povinnosti v zákonu, naznačené i učitel s dítkami se dostaví, aby na ně dohlédl, — než on odebral se raději na celý den na honbu! H. H.

KRONIKA.

Z Prahy. Výroční pouť u sv. Mikuláše na Malé straně započne dnes v 5 h. odp. slavnými nešporami a ukončí se v pátek 13. t. m. Zítřka o výroční slavnosti sv. Mikuláše bude ráno v 6 h. mše sv. s českou exhortou, v 7 h. zpívaná ranní (matura), v 8 h. školní mše sv., kterouž sloužití bude J. Em. nejduš. p. kardinál, v 9 h. slavnostné kázání české a v 10 h. pontifikální mše sv. Po celý oktáv bude každodenně v 8 h. ráno zpívaná mše sv., odpoledne o 3 h. české litanie a v 5 h. nešpory s požehnáním.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati do 9. pros. u Matky Boží Sněžné (u Františkánů), od 10—14. u sv. Apolináře, od 15—19. u sv. Haštala.

— Na *Slivici* u Příbrami konali vel. kněží Redemptoristé ze Sv. Hory od 1—11. listopadu sv. missii za hojného účastenství, tak že kostel na každý den byl přeplněn a komunikantů shledalo se na 4000. — Podobně i v Dolní *Lukavici*, kdež od 20—30. září dva kněží z Tov. Jež. kázali a s vůkolním kněžstvem zpovídali, napočteno komunikantů přes 1600. Věřící, kteří pro chorobu do kostela přijíti nemohli, požádali kněží missionářů, aby jim doma sv. svátostmi poslouzili.

Z Němec. (Pamětný spis biskupů německých ve Fuldě sbromážděných.)

(Pokračování). A také byli již skutečně Redemptoristé, byli i Lazaristé, ano i Trapististé a školní bratři mezi těmito příbuznými řády jmenování, ač ve skutečnosti s Jesuity prázdnou příbuznost nemají, leda tu, že všechny tyto řády v novější době povstaly, potřebám nynějším vyhovující. Dle toho byl by asi tento smysl onoho zákona: K uchlácholení katolíkův nechť se jim některý ze starých klášterů ponechá, jakož i některé kongregace k ošetřování nemocných, naproti tomu, aby byly odstraněny všechny z církve v novější době povstale společnosti duchovní, jež se věnovaly jednak duchovní správě, jednak vychovatelství, jednak opět vědu ve smyslu víry katolické pěstovaly. Je-li ten uvedeného zákona smysl, pak jest očividno, že se jedná jen o potlačení a umorění církevního života, pak by to ale bylo nejhorším pronásledováním církve a potlačováním její svobody.

S tímto alespoň částečným zrušením řádů souvisí také odstranění učitelů a učitelek některému řádu příslušejících v Německu, Elsasku a v Lotrinskách, a to zcela jednoduším nařízením ministra osvěty. Toto nařízení jest však:

1. Hrubým porušením řádně nabytého práva a blaha těch učitelů a učitelek, jež opatření toto zastihlo, kteří takto, ač všem požadavkům zadost učinili, ze svého povolání vytrženi, výzvy pozbaveni, nevděkem za své obětovné přičinění odměněni a snad zcela strastem a nouzi v šanc vydáni jsou. Toto porušení zasahá více méně ony od státu dosud uznané řády, k nimž onino náležejí.

2. Spočívá v onom opatření urážka katolické církve a katolického náboženství. Neboť příčina odstranění oněch učitelů a učitelek z řádů poslych nespočívá v jejich

vychovatelské činnosti, nýbrž v jich církevním smýšlení a v té okolnosti, že z lásky k Bohu zvlášť vychovávání mládeže dle křesťanských zásad pod dohlídkou duchovních správcův a biskupův se věnovali; což se nesrovnává toliko s rovnoprávností, nýbrž i se ctí katolické církve a jejího náboženství.

3. Je to veliké ublížení katolickým rodičům a obcím, jež těmto duchovním učitelům a učitelkám své dívky svěřiti chtějí; neboť jest to nejsvětější a nezadatelným právem katolických rodičův, že mohou své dívky dáti zbožně vychovati: tu se jim ale právě odnímají tací učitelé a učitelky, do nichž se vším právem nadíti mohou, že jejich dívky takto vychovají.

4. Konečně nemůžeme zatajiti pochybnost, srovnává-li se takové nařízení s §. 4. a §. 24. pruské ústavy čili nic. Odstavec tento však bezprostředně souvisí s vykořeněním a odstraněním náboženství křesťanského ze škol vůbec.

Bez křesťanských škol, v nichž by církev patřičný vliv měla, není náboženské vychování ani možné. Nejde-li škola s církví a křesťanskou rodinou ruku v ruce, stane se nejurputnější odpůrkyní obou, odcizujíc způsobem dosud v dějinách neslýchaným dívky rodičům, činíc je lhotejnými k náboženství. Pročež jest také v právním uznání každého vyznání zároveň obsaženo právo na náboženské školy. Celé až dosud platné kladné právo, na němž veškerý náboženský a církevní poměr v Německu spočívá, prohlašuje školu za „Annexum religionis.“ Ovšem že si nyní stát školy přivlastnil, ale také se zavázal, že škole ráz náboženský zachová a proto církvi alespoň takového vlivu na školu popřeje, jenž by sloužil náboženskému řádnému vychování a ne snad jeho podkopání a vyvrácení.

Proto musí praví katolíci obavou znepokojování býti, vidouce, že církev i s jejím vlivem ze škol vždy víc a více se vytiskuje, v jakém obtížném postavení duchovní škol dozorcí se nacházejí, že v nových říšských zemích beznáboženské školy se zakládají, a že se tím podporuje patrně snaha oněch vychovatelův, kteří hledí církev ze škol docela vytisknouti a ve školách čisté humanitní vychovávání zavést.

Rovněž velikým omezením svobody náboženské jest také onen zákaz, aby se dívky školní a křesťanská mládež v náboženských spolcích neúčastnila, jak se to alespoň v Prusku již stalo. Že tyto prosté a nábožné spolky svými krátkými modlitbami neb pobožnostmi nebo malými dárky k úče-

lům zbožným nic státu nebezpečného neb škole odporného nekují, jest přece na blbě dni. Ovšem ale výborně se k tomu hodí, aby mladistvé srdce všemu dobrému přístupnými učinily a zbožnost, nevinnost a všelikou cnost křesťanskou pěstovaly. Toť jest úsudek církve katolické, která tyto spolky schvaluje, to jest věc dávné zkušenosti. Pročež obsahuje zákaz těchto spolků mládeže katolické patrně cosi odporného a nepřátelského proti církvi katolické a může jen zhoubný účinek míti na srdce mladistvů. Mimo to je to též sahání do práv církve a rodičů. Církev má právo dle svého uznání na katolickou mládež působiti a rodiče a dívky zase mají právo všech od církve ustanovených prostředků k dosažení zbožnosti použiti. (Dokončení.)

Z Němec. (*O nebezpečnosti Jesuitů pro stát.*) O zhoubném působení Jesuitů proti státu vypravuje nám kr. kons. rada pruský Schultze z Poznańska v přednášce, kterouž v Halberstadtě r. 1868 měl k shromáždění „spolku Gustava Adolfa.“ Tento zajisté nestranný řečník mezi jiným praví: „Krátkce seznámím vás s rostoucí vřdy mocí řádu jesuitského a s jeho rozsáhlými missemi v naší provincii. Nechci naznačiti vám cesty, jak se řádu tomu podařilo, z Haliče do Poznańska před 15 lety vpadnouti (!). Toliko dím, že tato missie jest mocí v naší provincii. Tisíce lidí houfně přicházejí a naslouchají kázáním, ne však toliko katolíci, ale i protestanté i židé. Celých osm dnův lid neobtěžuje si, naslouchati kázáním, kteráž v jednotlivých diecésích se konají, a přicházejí bez umlění k zpovědnicím. Při tom jest viděti celou pompu a vynášení se romanismu (!) a celá ohnivost a horlivost polské povahy se objevuje. Než ještě něco musím připomenouti. Též jakási vnitřní síla leží v jich kázáních. Není kázání, kdež by modlitby se nekoualy za krále a prospěch vlády, žádného kázání, kdež by lid nebyl napomínán ku poslušnosti k vrchnosti své, a kdež by se nemluvílo a nepovzbuzovalo ku smířlivosti s německými evangelickými sousedy, kdež by s pravou horlivostí, ostrou porážející zbraní nebylo bojováno proti všem hříchům lidu, ano i proti polskému moru (pestis polonica) kořálce.“ — A takové muže, kteříž s takovou silou a s takovým zdarem proti všem nepravostem vystupují, k ctnosti napomínají a vrchnost morálně podporují, odstraňují nyní jakožto „státu nebezpečné ze země!“

Z Říma. (Haléř sv. Petra a jeho nepřátelé). Vydavatel listu „Unità cattolica,“

P. Margotti, stal se terčem nájezdů nepřátel. Spenerské noviny vyprávěly svému obecnstvu před nedávnem, že ze všech příspěvků, které P. Margotti co halěr sv. Petra sbíral, 3% jemu náležela; nyní ale že úděl ten vděčností sv. Stolice vzrostl na 5%. Než on že není jediným, kterému se takové odměny dostává, ona podobná podpora plyne i jiným listům katolickým. Tato zpráva rovinářská jest jak nejpapr, tak i lživá. Na prosto nepravdivé jest, že by kterýkoli katolický spisovatel, buď P. Margotti aneb kdo jiný, si ponechal částku sbírky halěře sv. Petra. Sběrka ta stojí pod dvojím dozorem: vždyť jako „Unità“ i jiné listy, které sv. Otcí tuto laskavou službu konají, uvádějí veškeré i nejmenší příspěvky jmenem dárců ve svých listech. Není tudíž nic snadnějším jak lidu věřícímu tak i sv. Otcí, nežli se přesvědčiti o správě při vybírání příspěvků. Avšak zřetel utraťců směřuje k něčemu vyššímu nežli k obhájčům církve, on mří na hlavu katolíků. Poněvadž se jim nezdařilo, aby sv. Otce svou loupeží v bídu uvrhli, poněvadž lid křesťanský mile rád pomáhá staříčkému Piovi, aby nebyl nucen přijímati od svých lupičů peněžitý poplatek, jaký se dostává jiným státním úředníkům, proto ten křik; ta nenávist, která až na šílenost hraničí! Aby ten zdroj pomocný vysušili, aby horlivost katolíků zničili, vymýšlejí a rozšiřují Spenerské listy a jich hodní spojencové podobné sprosté lže. — Než namáhání jejich jest marné. Příspěvek halěře sv. Petra nepřestane se scházet, a kdyby se i stalo, že by přestal, nevztáhne Pius IX. přece ruky své po almužné svatokrádežné. Přijímaje podporu, jaké mu uděluje laskavé ditky jeho, křesťané, nepřijme nikdy okovů zlatých od nepřátel svých. — Ani hrabé násilí, ani úskok a lest nedovedou, aby sbírky halěře sv. Petra přerušily. Aby se mohlo to které zařízení potlačit, musí býti celkem organisovaným.

„Halěr sv. Petra“ ale není ani spolkem aniž jakýmsi zařízením uspořádaným, ve kterém by vše dle jedné zásady a stejných pravidel se dělo; vždyť by muselo míti schválení apoštolské Stolice. Pius IX. ale nikdy neschválil návrhů — mnohdy s finančního stanoviska velmi prospěšných, které mu činili horliví služebníci církve, aby vybírání halěře sv. Petrského dle jistých pravidel a zákonů se uspořádalo. Spůsobem takovým dostaly by dary ráz jaksi vynucované daně; tomu ale sv. Otec nechtěl. On zúmyslně se nevyjádřil, že sbírání těch příspěvků náleží nuntiům, biskupům a fa-

rářům; nýbrž ponechal věc celou dobrozdání katolíků. Každý přináší dar svůj buď prostředně k nohou náměstka Kristova aneb kamkoli za dobré uzná. — Ano vybírání halěře sv. Petra se děje beze vši pravidelné správy, uniká i co stín útokům vlády nepřátelské. Aby pak vládě přece se dostal v poddanost, musila by obnoviti dříve staré „ad catenas“, aneb musela by bez ustání a každého katolíka zvláště stříci. Vždyť zdravý rozum každému praví, že by za takových okolností křesťané našli dosti prostředků, aby dary peněžitě odvedli, kam by se jim vidělo. Bude-li stříci dveří chrámových, budeme dary své po redakcích sbírat; oblehnete-li tiskárny, budeme činiti tajně, co veřejně nesmíme. Ovšem že způsobem takovým katolíky podráždíte, ale vy dotknete se zároveň srdce jejich a nevole spravedlivá působí vám takových nesnází, které i nejmocnějšími z vás zatřesou. — Jediné vlada ruská odvážíla se k podobným krokům. Než, čeho získala? Zamezila, aby se nezasýlaly sv. Otcí polské a ruské peníze? Dvůr na Nevě dobře ví, že špatně pochodil. Vždyť nemohl zameziti sbírku mezi vysoce postavenými Rusy — rozkolníky, ať nedím o Polsku. Utlačování jest školou, ze které vycházejí noví obhájcové, překážky neodstrašují, nýbrž roznecují k různým činům.

— (*List Pia IX. Viktoru Emanuelovi ze dne 11. září 1870.*) Odevzdán mi byl skrze hraběte a s. Martino list, který zlíbilo se Vašemu Veličenstvu mně zaslati; avšak seznal jsem, že nijak není důstojný syna laskavého, který za čest sobě klade vyznávatí víru katolickou a věrností královskou se honosí. Nechci rozbírat do podrobnosti list, abych neobnovoval bolesti, které pocítil jsem při prvním přečtení. Požehnaný buď Bůh, který dopustil Veličenstvu Vašemu, aby poslední okamžiky života mého hořkostí naplněny byly! Ostatně s žádostmi v listu vyslovenými souhlasiti nemohu, aniž přijíati zásady v listu obsažené. Opět k Bohu se utíkám a v jeho ruku skládám věc svou jakožto věc zcela Jeho. Za to žádám, aby Veličenstvu Vašemu hojně darů a milostí svých udělil, aby ostříhal Veličenstvo Vaše ode všeho nebezpečství a účastným učinil milosrdenství svého. Ve Vatikáně dne 11. září 1870.

Ze Španěl. (Postavení katol. duchovenstva). V těchto dnech odbývala se v Sagosse slavnost posvěcení nového chrámu, zasvěceného blahoslavené Panně del Pilar, ku které ze všech končin polostrova veliké

innožství věřícího lidu se sešlo. Též značný počet biskupů španělských dostavil se ku slavnosti, při kteréžto příležitosti odbývány byly též porady vzhledem ke smutnému postavení duchovenstva španělského. Výsledek porad těchto byl protest zaslaný poslancům proti porušení povinností, které vláda španělská v konkordátě vzhledem k duchovenstvu na se vzala.

Adresa ta zní: Pánům poslancům. Podepsaní biskupové shromáždění v tomto městě, aby konali posvěcení metropolitního chrámu del Pilar, považují za svou povinnost, povznést hlasu svého před poslanci, aby na paměť uvedli čin nejvyšší spravedlnosti vzhledem k duchovenstvu španělskému, které stalo se obětí politování hodné nedbalosti v placení povinnovaných jemunáhrad. Před krátkou ještě dobou měla církev ve Španělsku dosti statků, aby zachovávajíc neodvislost svou, vyhověti mohla požadavkům svého povolání. Tenkrát nežádalo duchovenstvo od státu ničeho pro služebníky bohoslužby, ani pro bohoslužbu samu. Spíše naopak dostával stát při rozličných příležitostech podpory od duchovenstva, jež značně přispívaly k ulehčení jeho břemen. Avšak v důvěře v upřímnost vlády tohoto na svou čest a víru katolickou vždy hrdého národa přinesla církev španělská novou, největší a poslední oběť tím, že postoupila jemu všech svých statků, když slavně jí zaručeno bylo, že od té doby stát bude zapravovat všechny výlohy při bohoslužbě a na výživu duchovenstva. Zbytečné jest na paměť uváděti smlouvy a závazky, jimiž toto právo jest zaručeno. Avšak jak se má věc vzhledem na provedení tohoto v principu zjištěného práva? Téměř půl třetího roku neobdrželo duchovenstvo ani haléře a výlohy na bohoslužbu jen po nejmenší části jsou zapraveny. Během tohoto dlouhého času bylo nejen duchovenstvo o platy jemu v konkordátě zaručené oloupeno, nýbrž i stížnosti jeho zůstaly bez účinku. Nechceme popisovati bídu a smutné postavení, jemuž tímto způsobem vystaveno bylo duchovenstvo, omezujeme se pouze na to, vysloviti, že tisícové duchovních u prostřed obtíží a těžkých prací úřadu svého postrádají musí věci k výživě nepotřebnějších, a hůře na tom jsou, než poslední dělník.

V takovýchto okolnostech odůvodněné jsou naše obavy, aby abnormální tento stav neměl v zápětí zeslabení ano snad i zničení církve v Španělsku. Než spoléháme pevně na prozíratelnost božskou, která statečnost duchovenstva španělského, v kritických do-

bách vždy osvědčenou, i nyní zachová. Poslancové ve své moudrosti nemohou zajisté býti na rozpacích, jaké následky v politických a sociálních poměrech trvání tohoto stavu přivéstí musí. Žádající za odstranění tohoto stavu obrazení se podepsaní k poslancům. Víme, že, aby duchovenstvu platy zastaveny býti mohly, za důvod se uvádí, že zdráhá se složit přísahu na ústavu. Avšak poslancové i vláda a celé Španělsko zná důležité pohnutky, které duchovenstvu krok tento učiniti nedovolují, pohnutky které svého času od biskupů poslancům byly předneseny a jichž pravost a cena zkušeností byly potvrzeny. Z druhé strany žádný zákon, žádný dekret neuložil duchovenstvu za povinnost, pod trestem ztráty jich práv složit přísahu na ústavu království. Nedopustilo se tedy duchovenstvo se své strany žádného porušení podmínek vytknutých, žádného přestupku, který by zákonitým způsobem tak přísně trestán býti mohl. Mimo to má duchovenstvo dle znění ústavy samé právo, neosvědčovati trpné poslušnosti své přísahou, nedůstojnou jeho postavení, právě tak jako senator a poslanec království, od kterých ústava této přísahy nežádá. Vláda sama musela přesvědčena býti o platnosti těchto důvodů, když předešlého roku nařídila vyplatiti nezapravené dosud platy duchovenstva v diecesích Malaze, Salamance a j. aniž v cestě stálo odepření přísahy. Proto doufají podepsaní biskupové, že poslanci španělské, povznesení nad malicherné strannictví, důležitost a oprávněnost této stížnosti uznají a zastavení platu duchovenstvu zrušení nařídí. Tím způsobem zachráněno bude Španělsko od hanby, v kterou by nutně bylo uvrženo, kdyby nejsvětějším povinností a závazkům dostáti se opomíjelo. V Saragosse, 12. října, na den blahoslavené Panny del Pilar. Následují podpisy 5 arcibiskupů a 10 biskupů.

Z Varšavy. (Biskupové u vyhnanství žijící). Před nedávnem nabídla ruská vláda biskupům žijícím ve vyhnanství, že vzdají-li se úplně svých biskupství, roční jim důchody neskrácené až do smrti jim budou vypláceny, a že na vůli jim bude dáno, kde by stálý byt míti chtěli, buď v Petrohradě, neb na Krimu, aneb v cizině. Biskupové však nabídnutí to rozhodně zamítli, i jest se nadíti, že ztenčené již důchody jejich ještě více jim zkráceny budou. Biskupové ti ještě ve vyhnanství žijící jsou Felinski, arcibiskup varšavský, Krasinský, biskup Vilenský, Popiel, biskup Plocský a Borovský, biskup Žitomířský.

Ze Sev. Ameriky. (Arcibiskup Bayley. Obětovnost.) Arcibiskup Bayley, dříve biskup Nevarkský, nyní v Baltimore, stal se teprve r. 1842 katolíkem, když se byl delší čas v Římě zdržoval, a r. 1844 v New-Yorku na kněžství posvěcen jest. Velkolepé podniky, jež za času svého biskupství v Newarku předsevzal a vykonal, přinesly mu mnohé trpkosti a překážky, jelikož jen s velikou obětovností a štědrotou jemu podřízených věřících uskutečněny býti mohly. A proto také v hojné míře získal si lásku a oddanost oveček svých, tak že, když v hlavním chrámu Newarkském v kázání slova loučení k shromážděným mluvil, slzelo každé oko, ano i kněží hlasitěmu štkání ubrániti se nemohli. Jak dovedl obětavost věřících buditi, viděti z toho, že sbírka, již v prospěch sevřeného sv. Otce uspořádal, vynesla r. 1871 více než 14.000 zl. r. č. a letos skoro tolikéž (z 46 obcí), ačkoliv zajisté již stavba mnohých chrámův, škol, klášterův, nemocnic a j. v u valné míře štědrost věřících naplnula. — Ostatně není v tomto ohledu Newark jediným příkladem. Též obec u nejsv. Spasitele v New-Yorku čítající sice 16 až 20.000 duší (něm.), avšak skoro veskrz jen z dělnického stavu, obětovala po dva roky vždy 1300 dolarů (skoro 3000 zl. r. č.) sv. Otcí, a nedávno darovala pro soužené missionáře v Syrii 3000 dolarů, ať nic nedím o jiných důkazech jich obětovnosti. —

Literární oznamovatel.

— „*Posvátná kazatelna*.“ Časopis kazatelský, vydává B. M. Kulda, síd. kanovník na Vyšehradě. Ročníku IX. svazek 12. (listopadový) obsahuje duchovní řeči na slavnost Všech Svatých, věrných dušiček a sv. Kateřiny; na ned. XXIV—XXVII. po Sv. Duchu a dvě řeči pohřební. — Ročníku X. svazek I. (prosincový čili vánoční) obsahuje duch. řeči na ned. I—IV. adventní, na každou dvě, mezi nimiž 4 řeči + Jana Herčíka o sv. pokání; na slavnost Nep. Početi Marie Panny, na hod B. narození (3 řeči), na slavnost sv. Štěpána, sv. Jana evang., a na konec roku 1871.

— „*Acta et statuta secundae Synodi dioeceseanae Budvicensis anno Domini MDCCCLXXII. celebratae*“. Budvici Boh. 1872. Obsahuje na 26 str. seznam účastníků a tyto úchvaly: 1. De necessitate sanctificationis sacerdotum, 2. de continuo studio scientiae sacrae ejusque necessitate, 3. de cura institutorum humanitatis, 4. de institutione catechetica in scholis, 5. de institutione catechetica in ecclesiis et pagis, 6. de provisione parvulorum infirmorum, 7. de casibus jurisdictioni episcopali reservatis, 8. de vestitu clericali, 9. de non adeundis

tabernis, 10. de communi parochi et capellanorum mensa, 11. de contractu parochum inter et capellanum ineundo, 12. de cautelis in elocatione agrorum beneficialium, 13. de testamentis clericorum, 14. de condendo fundo dioeceseano, 15. Norma administrandi fundum dioeceseanum s. Nicolai a Synodo praescripta. — Synoda tato konala se 24. a 25. září t. r. jak se zdá bez obvyklých obřadů, na způsob duchovenské porady. Synodou touto přičinil J. Exc. nejdůst. p. biskup Jan Valerian k přemnohým zásluhám svým tu novou, že první u nás slavil synodu druhou.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Josef Kopsch, farář v Poděpčicích, 25. listopadu (nar. v Praze 5. března 1818, vysv. 30. července 1843);
 - p. Josef Thomas, farář Volsanský, (žil v diec. sv. Hypolitské), 2. pros. (nar. v Praze 29. listop. 1805, vysv. 20. července 1830.)
- Ve správě duchovní ustanovení jsou:
- p. Jan Huf, admin., za faráře v Domaslavi;
 - p. Frant. Hejl, kapl. v Příbrami, za admin. do Střebseka;
 - p. Josef Dyškant, kapl. v Černém Kostelci, za zámec. a špital. kapl. tamtéž;
 - p. Vojtěch Čermák, kapl. z Rataj do Čern. Kostelce;
 - p. Jan Sucha, kapl. ze Svojsic do Rataj;
 - p. Vojt. Straka, k. z Trebendorfu za prozat. kapl. do Příbrami;
 - p. Jos. Sládek, neom., za kapl. v Svojsicích;
 - P. Kristin Plodek, ř. sv. Bened. v Břevnově, za real. administr. v Podčáplích;
 - p. Frant. Allizar, farář v Liblíně, vstoupil na stálý odpočinek.

Upřádněná místa:

Střebseko, fara patron. synů p. Mart. Švagrovského, od 20. listopadu.

Liblín, fara patr. p. Adolfa Viléma vévody Nassauského, od 27. listopadu.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- P. Ludvík Koller, býv. převor Lineckého kláštera karmelit. + v Krumlově 17. listop. (nar. v Planě 18. ún. 1810, vysv. 28. září 1835).

Stále rostoucí výlohy tiskové nedovolují ponechání předplatní ceny, jakáž bývala od počátku Blahověsta po dvacet a několik let. Nelzež nám než od nového roku zvýšiti předplatné prozatím jen o 50 kr. na celém ročníku. Bude se tedy předpláceti na rok 1873 s poštovní zásilkou 3 zl. 50 kr. a bez ní, když se čísla odbírají v expedici, 3 zl.

Milodar. Povodní poškozeným: vp.* Ed. Wolff, admin. v Holešově n. M., 3 zl. 30 kr.

➤ Příští číslo bude se vydávati 14. t. m.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-I.

Expedice:
řkat. kněhupectví
B. STÝBLA
na sv. Václavském
náměstí, č. 786—II.
Nedostala čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předpláci se
v expedici
a u všech řádných
knihkupectvích
Celor. 2zl. 50kr.
polor. 1zl. 30kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 1zl. 55kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídne činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

ÚVAHY

na svátky svatých a světic Božích.

LXXXIII. Na den sv. Tomáše apoštola
Páně. (21. prosince.)

1. Sv. Tomáš, jenž pocházel z Galilee a živil se rybářstvím, byl sice chudý a ne-
učený, však co mu scházelo učenosti a bo-
hatství, to nahradil dobromyslností, pilností
a statečnou horlivostí; proto si ho Pán Je-
žíš za apoštola vyvolil. Byťsi byl, křestane,
chudý a sprostý, jsi-li jen upřímný, pobožný
a horlivý ve svém povolání, Bohu jsi milý.
Vždyť znáš v tom ohledu náhled Kristův:
„Chválím tě Otče, Pane nebe i země, že
jsi skryl tyto věci před moudrými a opa-
trnými a — zjevil jsi je malíčkým“ t. j.
pokorným a sprostým. (Mat. 11, 25.) — Tě-
ma slovy se těš.

2. Sv. Tomáš od té doby, co se stal a-
poštolem, neopustil Mistra svého, jehož tak
vroucně miloval, že s ním i umřítí chtěl
řka: „Pojďme, abychom zemřeli s ním“ (Jan
11, 16.). Tak i my budme hotovi pro Boha
všecko trpět i umřítí, abychom byli praví
učenící Kristovi. Nedáváť Kristus malou
mzdu učeníkům svým, ale praví: „Kdo ztra-
tí život svůj pro mne, nalezne jej“ (Mat.
10, 39.) Jaká to odměna, život věčný, bla-
žený!

3. Když P. Ježíš o poslední večeři a-
poštolům oznamoval, že v krátkce je opustí,
tu sv. Tomáš, kterýž by byl rád s Mistrem
šel, řekl jemu: „Pane, nevíme, kam jdeš,
kterak můžeme cestu vědět?“ (Jan 14, 5.).
Na to dal mu Kristus potěšitelnou odpověď:
„Já jsem cesta, pravda i život. Žádný nepří-
chází k Otci, leč skrze mne“ (Jan 14, 1—
6). Tou odpovědí spokojil se Tomáš a vy-

trval věrně u Krista, až byl jat na hoře
Olivetské.

Také my známe tu cestu; jděmež za
Kristem, jeho se nespouštějme. Podobní bud-
mež těm, o nichž sv. Jan v Zjevení svém
praví, že následují Beránka, kamžkoli jde.
(14, 1.).

4. Sv. Tomáš pro smrt svého Mistra
v hluboký zármutek pobížen, ani uvěřiti
nechtěl ostatním apoštolům, že viděli Mi-
stra vzkříšeného (Jan 20, 25.). — Zármutek
člověka zaslepuje, poráží, že i na Boha spo-
mocníka zapomíná. Neoddávejmež se příliš
zármutku; věrme, že Bůh všude s námi,
do jeho vůle i v soužení a protivenství se
oddávejmež. „Ve všem se prokazujeme ja-
ko služebníci boží, ve mnohé trpělivosti, v
souženích, v potřebách, v ouzkostech“ (II.
Korint. 6, 4.)

5. Tomáš neuvěřil; což mu P. Ježíš
vytýkal řka: „Nebudiž nevěřící, ale věřící.“
(Jan 20, 27.) A jak často i my zasloužili
bychom takové domluvy, když víra naše
ochabuje. A předce „bez víry nelze Bohu
se líbiti.“ (Žid. 11, 6.) Prosme tedy s mu-
žem ze zástupu: „Věřím Pane, spomoz ne-
dověře mé.“ (Mar. 9, 23.)

6. Pán vyzýval Tomáše, aby vložil prsty
své v rány jeho. (Jan 20, 26.) — Jaká to
milost! — Ale nám vkládá se Pán celý do
úst, dává nám požívat těla svého, pítí krev
svou, což mnohem větší jest milost. Jen
budme jí hodni jako sv. Tomáš pokorou a
kajicností, vírou, nadějí a láskou. Zvolejme
skroušeně: Pán můj a Bůh můj, s patřičnou
přípravou přistupujice k stolu Páně. „Pro-
tož zkusiž sám sebe člověk a tak z toho
chleba jež a z kalicha pij . . .“ (I. Kor.
13, 28. 29.)

7. Sv. Tomáš napravil svou nevěru
hojnými pracemi apoštolskými a mučnickou

smrtí svou. — Víra sama neprospívá; nýbrž podle víry třeba i život spravovati. „Víra bez skutků mrtva.“ (Jak. 20, 26.) Dokazujeme tedy jako sv. Tomáš víru svou také skutky svými a chraňme se, bychom nebyli připočtení k těm, „kteří na čas věří a v čas pokušení odstupují.“ (Luk. 4, 14.) „Blahoslaveni,“ dí Kristus, „kteří neviděli a uvěřili.“ (Jan 20, 29.) Kdybychom již zde dokonale patřili, co by nám zbylo pro věčnost? Zde je čas věření, tam patření. Věřme tedy, abychom jedenkrát Boha tvář v tvář viděli a s ním se věčně radovali! —

LXXXIV. Na den sv. Štěpána prvo-mučeníka. (26. pros.)

Včera patřili jsme božské dítě v Betlémě ležeti v jeslech, dnes vidíme horlivého služebníka a milovnicka téhož dítěte umírat v dešti kamení (Sk. ap. 6. a 7.) Jak se to shoduje? Dobře! Víme, že „všichni, kteří chtějí pobožně žiti býti v Kristu, protivensství trpěti budou“ (II. Tim. 3, 12. srv. Jan 15, 20.) P. Ježíš přišel, aby trpěl a smrtí svou nás vykoupil. Chceme-li ku království jeho, kteréž zde založil, patřiti, musíme pravdě Boží svědectví dáti, pro ni bojovati a trpěti. Tak sv. Štěpán pro pravdu Kristovu horlil a trpěl, dle jehož příkladu chceme se dnes — v památný den jeho smrti — k horlivosti pro víru vzbuzovati.

1. Horlivost náboženská záleží v tom, abychom Boha svého Stvořitele, Vykupitele a Posvětitelce vroucně milovali a toužili po tom, by všichni lidé Boha poznali, ctili, jemu sloužili a věrně plnili, co přikazuje. „Tentot jest život věčný, aby poznali tebe samého pravého Boha a kteréhož jsi poslal, Ježíše Krista“ (Jan 17, 3.) „Rosttež v milosti a v poznání Pána našeho a Spasitele Ježíše Krista.“ (II. Petr 3, 18.)

Horlivost tato není toliko vnitřní touha a láska k Bohu, nýbrž i zevnější snaha, ježto se úsilně přičinuje a všemožně vynakládá prostředky — ovšem jen moudré, ctné a Bohu milé —, aby se pravda nebeská poznala a království Boží se rozmáhalo, by nevěra a hřích se ve světě potlačily, víra a ctnost se rozšířily a utvrdily.

2. Takové horlivosti náboženské je zajiště třeba; jít žádá o) Bůh sám, jak v st. tak i v nov. Zákoně. „Syn ctí otce a služebník pána svého; protož jsem-li já otec, kdež jest čest má? a jestli jsem já Pán, kdež jest bázeň má? praví Hospodin zástupů.“ (Mal. 1, 6.) „V tomť oslaven jest otec můj,“ dí

Kristus syn Boží, „abyste mnoho užítu přinesli a byli mými učeníky.“ (Jan 15, 8.) „Králi nesmrtelnému, neviditelnému, samému Bohu čest a sláva na věky věkův.“ (I. Tim 1, 17.) Nesmí nám tedy býti lhostejno, pakli že Bůh je na zemi cten nebo zneuctěn, zdali víra nebo nevěra, „ctnost nebo hřích, království pravdy nebo ďábla se rozmáhá. Modlíme se „Posvěť se jméno tvé! Přijď království tvé!“ kterými slovy žádáme aby všickni lidé Boha poznali, ctili a milovali. „Kdo není se mnou, proti mně jest“ dokládá P. Ježíš. (Mat. 12, 30) Tedy protivníci Kristovi jsme, pakli s ním zároveň nesmyšlíme a nečiníme, jeho čest a slávu nerozmáháme, nic pro víru a ctnost nekonáme.

b.) Horlivosti náboženské žádají poměry naší doby. — Svět je zlý, „nebo všechno, co jest ve světě, jest žádost těla, očí a pýcha života.“ (I. Jan 2, 16.) Rozum lidský vždy se víře zpouzel, nerad se Bohu podroboval. Lidé hned za dávná milovali marnost, hledali lež, po žádostech chodili, bažili po statečích a rozkošem se oddávali. Snad ale nikdy v takové míře jako za našich časů, kde nevěra i hřích mocně se rozmáhají. Zvláště o naší době platí slova sv. Pavla: „Mnozí chodí, o nichž jsem častokráte pravil vám, nyní pak i s plácem pravím, že jsou nepřátelé kříže Kristova.“ (Fil. 3, 18.) Tak, m. br. a s. ! vy nečinite, nýbrž „dobrých horlivě následujte.“ (Gal. 4, 18.) „Snažte se dojíti darů lepších“ (I. Kor. 14, 1.)

c) Horlivost náboženskou Pán odměňuje, netečnost pak kárá, tresce. „Protož, ó synové! buďte horlitelé zákona . . . i dojdete slávy veliké a jmena věčného.“ (I. Mak. 2, 50.) „Že jsi vlažný, že nejsi studený ani horký, počnu tě vyvrhovati z úst svých.“ (Zjev. 3, 16.) —

3. Jak ale, tážet e se, jak máme horlost u víře dokazovati?

a) Vy jste křesťané, proto pevně věřte a statečně vyznávejte víru Kristovu. Co zjednálo víře Kristově úplné vítězství? Jen statečné vyznání sv. mučovníků, kteří pro víru hrozná muka snášeli, ano život svůj obětovali. „Toté vítězství, které přemáhá svět, víra naše.“ (I. Jan 5, 4.) Tak horlete. „Vám dáno jest pro Krista, abyste netoliko věřili, ale také trpěli.“ (Fil. 1, 29.) Jsou lidé, kteří s náboženstvím jsou nespokojeni, že odporuje žádostem jejich. Těm ukažte, že víra napomáhá skutkům a že jen v pravé víře je spasení. Dokazujte skutky svými, že jste praví křesťané; tak pomůžete víře k vítězství.

b) Vy jste křesťané katoličtí; držte se

tedy pevně církve katolické. „Nebude mít Boha za Otce, kdo nemá církev za matku“ praví sv. Augustin.

c) Vyť jste údobí jednoho těla a co takoví vzdělávejte se vzájemně, abyste dokázali svou horlivost. „Napomínejte se vespolek a vzdělávejte jeden druhého.“ (I. Tes. 5, 11. Řím. 15, 2; Kol. 3, 16.). Zvláště pak vy, kř. rodičové, hospodáři a představení svých podřízených učte, napomínejte a dobrým příkladem jim předcházejte. Dbejte o to, aby domy, příbytky a obce vaše byly právě křesťanské. Netrpte, aby kdo víru haněl, tupil, dobrý křesťanský mrav kazil, nezbednosti tropil a hříchy páchal. Než po chřích, jak mnozí v tom bývají vlažní, neteční! Zmužte se v horlivosti zvláště vy všichni, kteří jste dosud zlý příklad, pohoršení dávali.

Buďte horliví, jak tomu Bůh chce a časové naší toho vyžadují. — Stájte pevně u víře, naději a lásky jako sv. Štěpán, abyste jako on došli slávy nebeské a spatřili Ježíše Krista na pravici Boží. —

LXXXV. Na den sv. Jana Evangelisty. (27. prosince).

1. Sv. Jan, jehož památku dnes konáme, zve se miláčkem Páně, že ho P. Ježíš mezi všemi apoštoly nejvíce byl miloval, jemuž na prsou dal spočívati. Příčina byla ta, že vyvolen co panic, panicem zůstal. — Proto kdo jsi panic, miluj a střez si panickou čistotu. Jest to ctnost Pánu nejvíce milá a činí člověka miláčkem Božím. „Takového si volme ženicha“, píše sv. Bernard, kterýž když vše nám bylo odňato, věren nám zůstává. „Proto horlí svatý Pavel o panicích horlením Božím řka: Zasnoubil jsem vás jako čistou pannu oddati jednomu muži — Kristu“ (II. Kor. 11, 2.).

2. Lásku svou k Janovi dokázal Kristus ještě v smrti. „Ejhle syn tvůj. Ať matka tvá! A od té hodiny přijal ji učeník ten k sobě.“ (Jan 19, 26. 27.) Taková byla poslední vůle umírajícího Spasitele. Zůstavil matce Jana za syna a Janovi svou matku dal za matku. Jaké to dědictví! A v tom všickni máme podíl. Tímto dědičným porúčením svěřil nás své matce za dívky a matku svou učinil naší matkou. Přijmeme s vděčností toto dědictví a jako Jan vezmeme Matku Marii k sobě. Ona nemá potřebu našeho ošetření, ale my potřebujeme její materské péče a ochrany. Ona chce býti a bude nám laskavou matkou, budeme-li jí věrnými a upřímnými dětmi. „O blahá dů-

věra, pevně útočiště, Matka Boha mého jest i mojí matkou!“ (Sv. Anselm.)

3. „Chciť, aby tak zůstal, dokudž nepřijdu. Co tobě po tom. Ty pojď za mnou!“ (Jan 21, 22.) V té odpovědi Pána Ježíše k Petrovi leží dvojí pro nás naučení. Za jedno, že se máme hlavně sami o sebe starati, pakli nám láska křesťanská povinnost o bližní své neukládá. — Necht' činí jiní cokoli, ty pojď za mnou. Ty Ježíše následuj. — Za druhé učíme se, že není dosti, dobře počítí, nýbrž že třeba také dobře skončiti. „Lépe jest dobré ani nepočítí, než potom odstoupiti“ praví sv. Augustin. Kdo setrvá, dílo své korunuje. Pán Ježíš jen tomu slibuje spasení, kdo až do konce setrvá. (Mat. 22, 24.) „Budiz věren až do smrti a dám tobě korunu života.“ (Zjev. 2, 10.)

4. Sv. Jan jako evangelista vyobrazuje se s orlem; což znamená, že mezi všemi evangelisty povznesl se nejvýše, až k tajemství víření Slova Božího. „Na počátku bylo slovo — a slovo tělem učiněno jest.“ (Jan 1, 1, 14.) Tak napsal sv. Jan. A kdo vypátral toto hluboké tajemství? Sv. Augustin odpovídá, že vážil pravdu tajemství božských z duše Kristovy, spočívaje na prsou Páně. Pramen tento pravdy božské také nám jest otevřen. Jen třeba vážit a — vyskočí pramen vody živé. „Rozuměj, co pravím“ píše sv. Pavel Timotheovi (II. 2, 7.) „dát zajisté Pán ke všemu rozum.“ — Prosme často se Žalmistou Páně: (118 34.) „Dej mi rozum a skoumati budu zákon tvůj a ostříhati ho budu celým srdcem svým.“

5. „Tot jest učeník ten, kterýž svědectví vydává o těchto věcech a víme, že pravdivé jest svědectví jeho.“ (Jan 21, 24.) Jan byl svědkem všeho, co nám ve svém evangelium o P. Ježíši vypravuje a pro svědectví toto také trpěl a s ním i zemřel. Proto zasluhuje úplné víry. — Věrmě tedy všemu, co Jan ve svém evangeliu píše a podle víry té celý život spravujeme až do smrti své, abychom věřice, že Ježíš jest Kristus Syn boží, život měli ve jmenu jeho.“ (Jan 20, 31.) „Amen pravím vám, že kdo slyší slovo mé a věří tomu, kterýž mne poslal, má život věčný.“ (Jan 5, 24; 6, 40. 47; I. Petr 1, 5—9.)

LXXXVI. Na den svatých mladátek. (28. prosince.)

Třetí den po narození Páně koná církev památku muč. smrti sv. mladátek, k

jejichžto oslavě a k svému duch. vzdělání chceme některá místa uvažovati.

1. „Tíť jsou, kteří trpěli pro tebe.“ — Když bezděčná oběť nevinných dítek tak Bohu příjemná byla, jak mu teprv milá bude oběť dobrovolná, již mu přinášejí dospělí, podávající proň život svůj? — Činme my tedy s vědomím a s dobrou vůlí, co nevíňátka musela činiti, aniž tomu rozuměla: dejme se sami Bohu za obět. Ona zemřela za Ježíše, jehož neznala; my chceme pro Ježíše, jehož známe, žiti a trpěti. Ani den nemá minouti, kde bychom pro Boha něco nekonali nebo netrpěli. — „Žádný den bez čárky“, měli pohanští Římané za přísloví. „Budeme-li s Kristem konati a trpěti budeme s ním také kralovati.“ (II. Tim. 2, 12.).

2. Ai, bídný vrah svatým nemluvnatům nebyl by tak prospěl povolností jako hněvem! — Herodes vzav nevíňátkám život časný, pomohl jim k životu věčnému, k věčné slávě. Jinak by snad nemnohé z nich došlo koruny mučnické. — Tak se to má s všelikým pronásledováním, soužením, neštěstím. Všecko slouží k dobrému těm, kteří Boha milují (Řím. 8, 28.) a od něho jsou milováni. Lidé chtějí jim mnohdy ublížiti, zatím dobře jim činí, jsou nástrojové, jichžto Bůh ku spásě užívá svých vyvolených. Nechtějme tedy zlým zlořečiti, ale modleme se za ně; nechtějme svých odpůrců a protivníků nenáviděti, nýbrž považujeme jich za své dobrodince a milujeme ty, kteří nás nenávidí a dobrořečme těm, kteří nám protivenství činí. (Mat 5, 44. 45.) „Neodplácejte zlého za zlé, ani zlořečení za zlořečení; nebo k tomu povolání jste, abyste požehnáním dědičně vládli.“ (I. Petr. 3, 9. Řím. 12, 14. 19, 20. I. Tes. 5, 15.).

3. „Totot jsou ti, kteří s ženami nejsou poskvrněni. Tíť jsou koupeni z lidí prvotiny Bohu a Beránkovi; neb jsou bez poskvrny před trůnem Božím“ (Zjev. 14, 4—5). „Nic nečistého do nebe nevejde. Žádný smilník nemá dědictví v království Kristově a Božím.“ (Efes. 5, 5.) Ta a jiná místa písma sv. svědčí o veliké ceně nevinnosti a čistoty. Proto jsou nevinné ditky první, jimžto božské dítě Ježíš hued po svém narození otevřel brány života: krví, již pro Ježíše vylily, obmyta jest poskvrna hříchu dědičného a — jiné poskvrny hříchu dosud neměly. Chraňme se N., byvše očištěni na křtu sv. od hříchu dědičného, bychom se neposkvrnili vlastními hříchy, zvlášť pak chraňme se hříchu nečistoty, abychom se sy. nemluvnátkami následovali Božího Be-

ránka. — „Tat jest zajisté vůle boží, posvěcení vaše.“ (I. Tes. 4, 3. I. Petr. 2, 11.).

4. Konečně uvažujme slova hymny neb písne církevní*) na den sv. mladátek:

a) Herodes to v strachu slyší:
Zrodil se král přenejvyšší;
Israele pod moc zvedne,
na Davidův trůn si sedne.

Ó, jak nešťastna činí člověka každá náruživost, zvlášť pak ctižádost a lakomost. Jak ctižádostivý tak i lakomý nikde a nikdy nemá pokoje; vždy a všude jest pln strachu a úzkosti, aby neztratil, co si klopotně dobyl i aby dosáhl, čeho se mu ještě nedostává. Proto nás písmo sv. před oběma důtklivě vystříhá: „Nic nečinite pro marnou chválu“ (Fil. 2, 3.). „Láska není ctižádostivá.“ (I. Kor. 13, 5.) „Co jest u lidí vysokého, to jest před Bohem ohavnost.“ (Luk. 16, 15.) „Obcování vaše buď bez lakomství; dosti mějte na tom, co máte.“ (Žid. 13, 5.) Nebo kteří chtějí zbohatnouti, upadají v žádosti mnohé neužitečné a škodlivé, kteréž pohřbívají lidi v zahynutí.“ (I. Tim. 6, 9.).

b) Tyran v divém vzteku křiká:
Nástupce mně a vrah vzniká.
Drábové již meče zvoďte,
kolébky se v krvi zbroďte.

Tomu, jehož popudila a rozkasala nějaká náruživost neb vášně, nijádný prostředek není nedovolený a hříšný, když jen svého cíle dosáhne. Proto, křestane, slyš radu moudrého Siraicha, říkoucího: „Po žádostech svých nechoď a od vůle své odvracuj se.“ (18, 30.) A sv. Pavel napomíná: „Duchem choďte a žádosti těla nevykonáte.“ (Gal. 5, 17. srv. I. Petr. 2, 11.).

c) Co ti ta lest přebrobná,
což ta zloba, vrahu, platna?
Mezi tolik mrtvolami
ušel Kristus smrti samý.

Tak zná Bůh mařiti úklady zlosynů. Kdo mu odolá? kdo se může protiviti jeho moudrosti, moci a síle? Tak i zlý a bezbožný musí bezděky jeho nejsvětější vůli sloužiti. — Kořme se tedy božské Prozřetelnosti, důvěřujeme se v jeho dobrotu a všemohoucnost, ale bojme se jeho přísné spravedlnosti, majíce vždy na paměti slova písma svatého: „Na všelikém oči Hospodinovy spatřují dobré i zlé.“ (Kaz. 15, 3.) „On hledí na cesty lidské a všechny kroky zpytuje.“ (Job 34, 21.) „Vyjev Hospodinu cestu svou a naději měj v něm a on učiní.“ (Žlm. 54, 23.) „Boj se Boha a odstup od zlého.“ (Přísli.

*) Hymny církevní převedl a vyložil Fr. Šušil.

3, 7.) „Znáť Pán ty, kteří jsou jeho a odstup od nepravosti každý, kdož vyzývá jméno Páně.“ (II. Tim. 2, 19.). „Bojte se Pána a a vzdejte mu čest, nebo přijde hodina soudu.“ (Zjev. 14, 7.) Bázeň Hospodinova nenávidí zlého a vede k životu.“ (Přísl. 8, 13; 19, 23.).

V září nebes.

I.

Mně kynul Pán své lásky na výsluní
a v mlze věků ukázal mi Bethlem,
a oblitého slávy Svoji světlem
mne vedl tam, kde svatých sbory trní.

Mně kynul Pán — a nechť i hromy duní,
nechť syčí had v mé lásky sadě zkvětlém,
ráj nový Pán mi schystal v srdci zhnětlém:
tam plesá duch můj, jásá a se sluní.

Mně kynul Pán — a srdce moje cítí,
jak mohutný žár v nitru mém se nítí,
zdroj myšlének i citů vlnobití.

Mně kynul Pán, když láska moje stydla,
On blankytná mi znovu připjal křídla,
bych vznes' se v lásky věkověčná zřídla!

II.

V mé duše rány trpce rozjitrělé
svět místo léku hořké kapal jedy,
a slinou zloby kalil moje hledy,
a dlátem vášně psával na mém čele.

Teď na rozcestí stojím osaměle,
mé lásky měsíc v mlze hasne bledý;
ach kde jste mojich rájů vábné sledy,
jež pěstíval jsem plnou duší vřele?

Což nikdo tu, by ukázal mi cestu,
by naděje mi hvězdu rozžeh' znova?
tak darmo volám — nikde spásy zvěstu!

Aj, v tom se dělí mlha záhrobová:
přede mnou rájů otvírá se krása
a duch můj trne, chvěje se a jásá!

III.

Jak ocením Tvou velkou lásku, Pane?
jak vyznám, co mne tísní, hněte, studí,
co klamem, žalem nitro moje trudí,
že z oka mého rmutná slza kane?

Ó by ten oheň, kterým slunce plane,
jímž jara květy z ledných niv se budí,

ó by ten oheň zapláł v mojí hrudi
a srdce moje zahřál rozkochané!

Tak ale tichnu, mlknu v roztoužení,
pro lásku moji výrazu řeč nemá;
a místo chvály — slza má se pění.

Ó kéž by aspoň tato slza němá
věstila Tobě v svatém roznícení,
že nad Tvou lásku nic mi v světě není!

IV.

Hle, žluté listí podzim s větví strásá!
rci, kam zalétnem' v zimě, duše moje!
Pojď zpátky k jihu, v blaha věčné zdroje,
tam, kde ti kyne rájů věčná krása!

To žluté listí zřejmě tobě hlásá,
že nastanou ti tuhé zimy boje;
a nač ti sny a tužby bez úkoje,
když s kříže tobě kyne mír a spása?

Ó jen se přitul k srdci Spasiteli!
to studně jest, jež nikdy nevysychá;
to slunce, jehož plamen věčně vřelý.

Hle, On sám tiší, co tvé srdce želí,
hojící balsám na tvé rány dýchá;
kdo spomůže — když On jich nezacelí?

V.

Já viděl ve snu nebe otevřené:
s mé duše spadly křehké těla svory;
a duch můj vzlétuv nad nebeské dvory,
od hvězd k hvězdě mosty sobě klene.

Již pod ním zem i nebe ohvězděné,
již vítám světců nepočetné sbory;
a v andělské již jejich rozhovory,
své zpěvy mísím, láskou roztoužené.

Však v tom se zvolna lehká mlha snesla;
ztich' rájů ples i nebešťanů chvály,
a já se chvěl, jak lodice bez vesla.

Mé tužby, žaly, moje ideály
ve věčných slzách věčné lásky tály —
a hvězdami před trůnem Božím plály!
—da.

Paraguay,
království Jesuitů.

(Dokončení.)

VII.

Horlivost u víře.

Vše vynalezeno, aby do této republiky
veden byl pořádek a kázeň. V jisté hodině
večerní musí se každý v domově svém na-

cházet; po té počne noční hlídka obcí kolovati. Dvojí jest příčina tohoto zařízení; předně, aby nikdo bez příčiny obydlí svého neopouštěl, za druhé pak, aby osada chráněna byla před vpády kmenů indianských. Při volbě osob, jimž bezpečnost veřejná svěřena jest, platí tytéž zásady, o kterých jsme mluvili při volbě jiných obecních úředníků.

Obyvatelé redukci ponechávají se staré své prostotě a jednoduchosti, od které se pouze odlučuje, co divokého a hříšného jest. Země ta, abychom v krátkosti vyslovili, jest říší evangelické jednoduchosti, která aby se neposkrvnila, přerušen byl veškerý obchod a styk s Evropany. Dokázala zkušenost, že křesťané světa nového první svou horlivost jen proto potratili, že obcovali s křesťany světa starého.

Ža dnů našich nenalezneme, kdo by nám nesvědčil, že Indiáni tito staré své vlastnosti, které je ku mstě, k ukrutnosti a k přestupkům různým a ohyzdným podněcovaly, na prosto ztratili. Vynikají nyní svou upřímností, mírností, svorností a láskou k bližnímu, která taková jest, že i pohany ku křesťanství naklání. Upřímnost, s jakou se ve svých potřebách vzájemně podporují, a radost, když zří, že počet věřících v Ježíše se množí, svědectvím jest, že pravá láska k bližnímu a horlení pro slávu Boží jest přední jejich snahou. Není ničeho, čeho by nebyli hotovi podstoupiti aneb obětovati pro rozšiřování říše Boží. Jako o závod vynasnažují se, aby misijnářům novým naučení se cizím jazykům ulehčili. Jistý kazik jen z té příčiny se naučil španělštině, aby mohl zbožné knihy překládati. — Má-li se nová redukce založiti, tu přispívá každý s ochotou i obětovností nevšední.

Veselí veřejné se od času k času povoluje, aby křesťané tito vždy chovali bodrou mysl, která ctnosti nejen na ujmu není, nýbrž i jejímu vzrůstu pomáhá. Duchovní vůdcové mají dozor, aby meze slušnosti se nepřekročily.

Ze všeho, co jsme až posud pravili, vysvítá, že se nikde tak dokonalá a pravá blaženost nenalezá, jako v této církvi nové. Právem nadepsal Muratori pojednání své o církvi této „Blahoslavení křesťané v Paraguay-i“.

VIII.

Doslov.

Ač bychom ještě mnohé věci uvést mohli, které by skvělé světlo vrhaly na za-

řízení tohoto státu, uspokojíme se nástinem tuto uvedeným. Jestli nám svědectvím nezvratným, že Jesuité obec tu založili i rozšířili na základech Kristova evangelia. Ničeho nenalezáme v celém vnitřním zařízení redukci, co by dost málo odporovalo mravním zásadám křesťanství. Protož jsme sto, abychom rozhodně zamítli potupu, kterou i za dnů našich nejen jinověrci, nýbrž i někteří předpojatí katolíci ve tvář metají Jesuitům pravíce, že nevládli obcí tou v duchu církve — že byli věrolomní Bohu.

Výčitky druhu toho vyvrací dostatečně pojednání naše, potvrzuje i mnoho nestranných protestantů, jejichž svědectví tím větší ceny do sebe má, ani sami zří v Jesuitech své odpůrce největší. Mezi těmi vyniká Robertson ve svém díle: *Karel V.* (prvot. vydání str. 219.); pak Dallas ve svém pojednání o Jesuitech, kde mluví o zdroji bájí a pomluv kolujících o tomto řádu (v překl. od Kerze str. 374. pozn.); dále pak Fraas ve svých dějinách církevních věku 18. (svaz. III.). Tito a jiní protestanté dob minulých i přítomných stali se ač mimovolně obhájci povrhovaného tovaryšstva Ježíšova.

Mimo potupu tuto bezpodstatnou, která čelila k tomu, aby tovaryšstvo Ježíšovo připraveno bylo o důvěru stolice apoštolské i veškerého světa katolického, vymysleli nepřátelé církve ještě druhou, která rázem zlomiti měla přátelský poměr, jenž panoval mezi řádem tím a dvory panovnickými, především španělským. — Jako větrem roznesla se v krátké době světem pověst o „království Jesuitů v Paraguay-i“, jehož králem jest Mikoláš kněz z t. J. —; bájilo se o dolech stříbrných i zlatých, které prý království to chová a z kterých se veškeré domy Jesuitů ve světě obohacují a mnoho podobného.

Než bylo by na ujmu dobré věci, abychom se zanášeli podobnými bájemi, které na prosto odporují dějinám i statistice. — Kdo nestranně soudící mohl by tvrditi, že Jesuité v redukci bydlící bažili po samovládě a říši nezávislé na trůnu španělském, když právě v té době, když nejvíce kolovaly světem pověsti o králi Mikolášovi, obyvatelé redukci až do těch hrdel a statků osvědčili věrnost svou, hájíce práva a prospěch koruny v bitvách mnohých!

Mimo mnohé jiné jest sám král Filip V. svědkem věrnosti redukci ke koruně španělské. Týž zaslal, po všestranném a důkladném vyšetření všech pomluv, jež o

Jesuitech kolovaly, 28. pros. 1743 provinciálovi Jesuitů list, ve kterém se vzdává Tovaryšstvu Ježíšovu za horlivé hlásání slova Božího a za věrnost ke koruně španělské dík a chvála nejobsáhlejší.

„Království Jesuitů — nebezpečné církvi i králi“ — to byla tedy pouhá záminka, za kterou se ukrývala mysl církvi nepřátelská, která pouze po tom dychtila, aby stroskotala mocnou hráz církve katolické: řád tovaryšstva Ježíšova.

Na dobu krátkou zvířetila lež nad pravdou; řád Jesuitů jsa všude souzen žalobníky — padl. Na jeho pak hrobě zmocnila se vlády filosofie, počali hody, které slavila guillotina.

Hrozným písmem zaznamenaly dějiny potomstvu na výstrahu udalosti ty, které jsou výkvětem a koncem působení apoštolů svobody liché a evangelia antikristova. Člověčenstvo klně této děsné památce zběsilosti lidské; blahořečí ale památce vždy trvajících, jakou zanechali věkům na odiv v srdcích lidstva jižní Ameriky zdární synové církve katolické — členové opovrženého řádu Jesuitův, J. Š.

Štědrý večer.

V chýši chudé, zimou posněžené,
jako had se plouží plamének,
chudo kolem; teplo umírněné
poslední jde z černých kamének.

Otec, matka s miláčky tu svými
na modlitbách vroucích trvají,
kráčí myslí časy truchlivými; —
slzy bolu s tváří stírají.

V chýši oné leta přebývají,
žalost, smutek, hoře snášeli;
o posledním soustu žalně lkají,
svými slzami jej smáčeli.

Dítky zbožně při stolečku klečí,
na Ježíška každé pohlíží,
radují se nevinnou svou řečí
patřic' na Beránka za mříží.

Aj v tom někdo na okénko tluče,
hlahol Betlemských niv zvěstuje,
hlásá radost rohem kolem zvuče,
ode chýšky, vsí pak putuje! —

„Gloria“ to „in excelsis“ Otei,
hříšným nám Jenž Syna svého dal,
v oné rajske, přenebeské noci;
kž by svět svých hříchů litoval,

Zavzni žalmě, zazvuč harfo pěvná,
hlahol zvonův v dáli hlaholí;
Láska Otce světu dnes jest zjevná,
v dálné spěchej vděčnost okolí! —
Fr. Al. Lhotka.

Co matka trpěti může.

Pravdivý příběh.

(Dokončení.)

III.

Na trhu stál stranou vedle jiných věcí malý vozejk o dvou kolech; nedaleko něho viděti bylo muže, kterýžto celý zaražený obracel plachtivé oči své na káru. A když tak zasmušile tu stál, přecházely dvě dámy rychlými kroky po trhu; jedna z nich musela bolestný význam v tváři toho dělníka pozorovati, neb zůstala se svou průvodkyní na rohu té ulice státi, a tázala se jí taktó:

„Nevšímla jsi sobě, Madlenko, jak velký zármutek na tváři toho muže se vyzrazuje?“

„V čí tváři, Anno?“

„Tamhle toho muže u té káry, jenž tak sklíčeně vypadá a bolestně zuby zatíná. Toť jistě nějaký nešťastník!“

„Možná, Anno, ale Bůh ví, zda to není pouhá zlost.“

„Nikoli Madlenko, tomu já rozumím, na tom výraz pravého neštěstí pozorovati jest. On vábí k sobě milosrdných srdce a vzbuzuje litostivým pohledem svým outrpnost. Zlost však a hněvivost odvrací každého od sebe. Jáť se nemýlím, tento dělník jest obětí dlouhé kruté zimy. Hle jeho oděv není ani špinavý ani roztrhaný. I pojďmež k němu, já bych se ho ráda otázala na příčinu jeho zármutku.“

Obě dámy braly se k tomu muži, ten však, když se k němu přiblížily, rozprávěl s někým, který jako on rovněž k pracovitému lidu náležel, a na rameno mu klepaje pravil:

„No, co říkáš tomu času? Zima, zima! Pojď půjdem spolu na skleničku, dám ti pro zahřání!“

Zasmušilý dělník odtahuje tu kvapně rámě od ruky jeho, aniž mu odpověděl.

„Ale Jene,“ volá společník, „co ti je, příteli?“

Ani na tuto otázku nedána odpověď. Obě dámy měly tu času, blíže přistoupiti, aby lépe nešťastného muže pozorovati mohly. Po dlouhé přestávce pravil:

„Blažeji, ty mně domlouváš, abych s tebou píti šel, ale já bych raději umřel, než

abych líhovinu pil. Ach, kdybys věděl, jaký já zármutek mám.“

Slova ta pronesl v tak velkém zkomocení, že Blažej srdečně pohnut byl, daremných řečí svých zanechal, a s ním vážněji mluvit počal; i popadl nešťastného soudruha svého za ruku, a maje slzy v očích otázel se ho:

„Jene, příteli, co ti je, vždyt vyhlížíš, jako bys zahynouti chtěl? Umřela ti snad Tereзка?“

„Ne, ne, to ne, Blažej. Ale pomysli si, Tereзка, má hodná žena, ó ta nebohá nemá již po dva dny co jísti; náš Jeníček schne hladu, a mé malé děcko, naše Márinka, ta už snad v Pánu jest . . . Hle, Blažej, když na to pomním, mohl bych sobě vlasy s hlavy trhati. Se mnou to přišlo již tak daleko, že jsem všecko prodal a do zástavy dal, krom té káry zde. Dost jsme se naspořili, abychom si ji zaopatřiti mohli, a také jsme proto dlouho pouhý chleba jedli. Když nás ale Bůh tak navštívil, tedy ať tomu jak On chce. Kýmžby brzo kupec přišel, abych své ženě a svým dítkám chleba přinést mohl.“

„Jak mi tě líto! I pověz mi, Jene, zdali ještě v pokoutní ulici bydlíš?“

„Ano.“

Zatím přišel kdosi na místo, kde ubohý dělník stál, i ptal se na cenu té dvoukolký. Mezi tím obě dámy zticha o něčem mluvily, což je zvláštně těšiti muselo. — Dělník odpověděl: „Dal jsem 30 zl. za tuto káru.“ Kupec vrtěl hlavou, jakoby říci chtěl, že to mnoho; ale tu jedna z těch dám přistoupila, a za krátko byla kára její. Dělník byl vyplacen, a chtěl s penězi, kteréž dostal, domů se ubírat, ale v tom jedna z těch dvou dám k němu praví:

„Chcete-li si, milý člověče něco vydělati?“

Dělník se chvilku rozmýšlel a potom se otázel: „Jaká je vaše žádost, vzácné dámy?“

„My bychom rády, abyste nám tuto káru domů dotáhl.“

„Jest mi líto, že to nemohu udělat, musím na kvap domů.“

Anna, která lépe než její přítelkyně chudé lidi znala, čile řekla dělníkovi, který již odejíti chtěl: „Musíme do pokoutní ulice.“

„Tak vám mohu posloužit, vzácné dámy, nebo právě tam jdu.“

I chopiv se káry následoval ty dvě dámy, ježto silným krokem vykračovaly. Trpký pocit sevřel prsa jeho, když povážil, že teď svou vlastní káru pro jiné tahati musí, ale jist jsa, že brzo těmi penězi, kte-

ré obdržel, slzy hodné ženy své setře, upokojil se. Tu k své mrzutosti dostal od těch dvou dám nařízení, aby u jednoho krámu posečkal. Netrvalo však dlouho, i mohl zase dále svou cestou se ubírat; neb ty dvě slečny jen na krátko v tom krámě pobýly, až pytel bramborů, tři velké chleby, kus másla a něco dříví na tu káru se naložilo.

Když do pokoutní ulice se dostaly, ptal se muž, kam chtějí slečny, aby tu káru dotáhl.

I řekla Anna zúmyslně: „Jen dále, jen dále!“

Proti tomu nařízení zůstal ale dělník před malými dveřmi státi, které Anna co tytéž poznala, do kterých toho rána vejíti v oumyslu měla, a sejmuv čepici prosil velmi zdvořile: „Vzácné dámy, račtež dovoliti, abych tuto sem vkročiti směl.“

Když mu v tom nebránily, vtrhl do dveří, avšak slečny šly za ním v zápětí a vstoupily s ním zároveň do světnice. Mráz a hrůza obešly tu Annu a přítelkyni její. Podívání, jaké se zde očím jejich objevilo, bylo hrůzyplné a srdcelomné. Mladá žena u postele sedící, ležela tu jako mrtva na kameně. Tváře její byly zsnalé, rty její modré, oči zamhouřené a hlava na pokraj postele položená. Malý hošík držel matku za skleslou ruku a když ty dvě slečny s otcem vstupovaly, právě křikl: „Maminko, mám hlad — jen sousto chleba.“

Muž nedbaje na přítomnost Madlenčinu a její přítelkyně, přikvapil k ženě a volal ji jménem. A v zděšení vlasy s hlavy si rval a vypravil jen několik temných slov zajíkáje se.

„Tereзка!“ zkrkl úpěnlivě, milá Tereško, ach, nebohá ženo má! — Pro Bůh! možná-li? mrtva? . . . Mrtva, umořena hladem a zimou! — Zda jsme toho na tom světě zasloužili?“

„Vaše dobrá žena není mrtva,“ řekla Anna. „Tuhle máte a běžte co můžete pro vno.“ Davši mu peněz okazovala mu na dveře.

I letě ze světnice a co střela zmizel. Anna pojala nebohou matku v náruč. Její atlasový pláštěk a aksamitový klobouček při tom se zmačkal, než ale milosrdné děvče nic na to nedbajíc, mělo se k ní tak, jakoby o svou vlastní sestru péči vedla. Citron z kapsy vyndavši, vytlačila z něho šťávu do úst ženy, třela hbitě ruce její a v tom náhle radost nelykřikla, ana spatřila, že oči té ubohé se otvírají.

Ale ani Madlenka nepřestávala na tom, že tomu divadlu hladu, bídy a nouze pří-

tomna byla. Neb když výkřik malého hošíka zaslechla, pospíchala co mohla ven ke káře a přinesla chléb, chlapci pak něco dřív k rozdělení ohně přinéstí velela.

Jeníček jak mile chléb byl zhlédl pásl po něm očima, a prosil snažně o mazaný chléb.

Madlenka, ježto toho rána tolik ošklivosti před chudými lidmi projevovala, byla při pohledu na takovou bídu tak velice pohnutá, že vzala nůž se stolu a bochník k svým pěkným šatům přinávši, chlapci chléb, po němž tak velice toužil, ukrojila, a čerstvým máslem pomazala.

„Tuhle milé dítě“, řekla, „najež se. Nebudeš již hladu trpět!“ Jeníček, pln radosti, vzal mazaný chléb, políbil ji ruku a patřil na Madlenku tak vděčně, že se obrátili musila, aby slz svých ukryla.

V tu chvíli matka očím svým otevřevši, pocítila útechy nevýslovné, pohlednouc na požívací dítě. Bez pochyby byla by své dobroditele díky vyslovila, ale pro příchod svého muže nemohla. Když týž proti svému nadání ženu živou býti spatřil, postavil spěšně láhev na stůl, přikvapil k ní, objal ji, tona v slzách radostných, líbal ji radostí jako bez sebe a držel ji v náručí volaje neustále:

„Milá Terezko, žiješ-li pak ještě, milá ženo má? Dostal jsem peníze za káru, teď se užíváme. Buď jen pokojné mysl. Ach Bože! hle při všem neštěstí jsem nyní vesel.“

V tom Anna přišla s číškou vína a přidržela ji k ústům sesláblé ženy. Co žena pila, patřil muž u velikém podivení na Annu a přítelkyni její, jenž s Jeníčkem opodál u ohně stála a jeho ručičky držela řkouc:

„Ohřej si ručinky, můj holoubku, a sněz mazaný chléb, dám ti ještě.“

Dělník jako by se sna se probíral; byloť mu, jako by se teprv nyní o přítomnosti těch dvou slečen byl přesvědčil.

„Vzácné dámy“, začal zajíkávě, „raďte odpustit, že jsem vám posavád díky nevzdal za pomoc, již jste mé nebohé ženě přispěly; já vám za to tisíckrát děkuju!“

„Milé lidičky“, odvětila Anna, „víme jak mnoho zimy a hladu jste zkusili, a že jste nikterak nechtěli chléb od domu k domu sobě pohledávati, nýbrž radši co poctiví dělníci v potu tváří po výdělku svém chodíte. Takové smýšlení zajisté odměny hodno jest. I nebudete bídu a nouzi trít!“

Tu položila pěknou hrst peněz na stůl a mluvila dále:

„Vezmětež sobě tyto peníze; přede

dveřmi na káře jsou brambory, dříví a chléb. To vše vám náleží. Co se té káry dotýče, ta prodaná není, uživejte ji, vydělávejte denní chléb svůj; zachovejte se v poctivosti; kdyby však hlad a zima vás ještě jednou stíhaly, tu na té cedulce stojí napsáno jméno mé a obydlí. Zůstanuť vaší opatrovnicí a přítelkyní.“

Tak když Anna mluvila, proud slz valil se z očí dělníka a ženy jeho. Ontnebyl s to, ani slova pronéstí. Díval se neustále na ty dámy u podivení; což dostatečně dokazovalo, že se mu to, co slyšel, víře podobně býti nezdálo. Když Anna mluviti přestala, spadla pohnutá matka z kamene, pojala klečíc Annu za ruku a skropila ji slzami svými volajíc:

„Ach! vzácné dámy, Bůh vám za to hojně odměň, že jste jako andělé strážce do našeho příbytku přišly a mne od smrti ochránily.“

„Jste nyní, matko, spokojena?“ tázala se Anna.

„Ano, moje drahá dámo, teď jsme šťastni. Popatřte, jak mile náš Honzíček u ohniště poskakuje, ó ten nebohý! A kdyby tento nevinný brouček umírajíc mluviti mohl, zajisté by vám blahorečil a díky vzdával.“

Anna po těch slovech pospěla k nemocnému nemluvnátku a domýšlejíc se, že jen z velkého nedostatku ochuravělo, dala Madlence znamení, aby s ní odešla; což ona jen nerada učinila, neboť měla nevy-slovné potěšení z rozveseleného hošíka, zdvihala jej, líbala jeho líce, a nemohla se dosti na něj nadívati. Když pak Anna ku dveřím se obrátila, řekla odcházejíc:

„Potěš vás Bůh, milé lidičky, za půl hodiny bude u postele vašeho dítěte lékař státi; aniž o tom pochybuju, matko, že se na tom dítěti dočkáte krásného děvčete.“

Líbezný úsměv svítil na tváři té ženy a toho muže, oba spěli ku dveřím, a tu proud blahorečení a díky řinul z úst jejich, až pak obě ty dobročinné slečny zašly.

Ani Anna ani Madlenka nepromluvily slova, až se na trh dostaly; jejich srdce bylo příliš rozníceno a uchváčeno, tak že nemohly své počty slovy vyjádřiti.

„Zdaliž, Madlenko“, promluvila pak Anna, „shledáváš ty chudé lidi býti tak nečisté a ošklivé, za které je bohatí obyčejně považují?“

„Ach! nikoli“, odvětila Madlenka, „jsemť tomu povděčna, že jsem se s tebou setkala. Zdá se mi teď, jakoby cosi svatého bylo duši mou povznoslo, a nacházím se v takovém myslí rozechvění, jakého jsem po-

šavad nepoznala. Neviděla-liš, jak jsem malého chlapce na klín vzala a jej líbala. Ó jaké to zdvořilé a moudré dítě! Já je sobě zamilovala.“

„Nebohý Honzíček! slzy se mu valily z očí, když tebe odcházeti viděl. . . Zdaž, milá Madlenko, může většího na světě býti blahocitu, než který jsme zakusily? — Tito dobří lidé měli už na mále, hladem by byli zemřeli. My tak k nim přišli jako vyslané od božského Milosrdenství; oni před námi se kořili jako před anděly, přicházejícími zvěstovat, že modlitba jejich vyslyšena jest; a vroucně Bohu v náš dobrořečili a jemu dík vzdávali. Ó, Madlenko, byť náš život dosud marný byl býval, radostné slzy takových lidí mohou množství hříchů shladiti!“

„Nemluv mi více“, vpadla jí v řeč pohnutá Madlenka, „všeho toho pochopuju; ach! od nynějška po všechny dny své stebou vycházeti budu a chudých navštěvovati, a ve tvých dobrých skutecích podílu bráti. Ano nyní teprv poznala jsem skutečně, nebeské radosti, a předtuchy blaženosti rájské na světě.“

Ó svatá dobročinnosti! Jak radosti prázdní jsou bohací tebe neznající! Co může jim nahraditi takového blahocitu a sladkého blahoziti!

V tom okamžení obrátily se do jiné ulice a za rohem zmizely. J. D—r.

D O P I S Y.

Na Slivici u Příbrami v prosinci 1872.

(Opozdná zpráva o sv. misii.)

Za dnů, kdy koná svět porozličné misie (missio=poslání); za dnů, kdy antikrist a jeho náhonci konají na všech stranách záhubné missie nevěry: nelze nic více odporučeti jako sv. missie v duchu Kristově a v duchu ryze katolickém ku probuzení a utužení chabnoucího katolického vědomí.

Takovýchto spasitelných misii dočkala se letos naše osada v předvečer Všech Svátých. Missie tyto potkaly se s výsledkem znamenitým, těšily se požehnaným ovoci. Mimo osadníky zdejší zúčastnili se velmi mnozí z osad okolních, někteří i zdaleka přišli — z osad až na 6 hodin vzdálených. Ač pobožnost trvala po celých 11 dnů a povětrnost na konec nebyla valně přízniva: neubývalo účastníků, ale při všech pobožnostech, řečích a cvičeních býval zdejší chrám téměř přeplněn. Najmě při veledojemné slavnosti vztýčení missijního kříže, při níž přítomno bylo přes 6.000 lidí, nemohl chrám pojmuti všechen lid dychtivý

slyšeti kázání o kříži. Kříž missijní 6° vysoký vztýčen jest na sv. poli obkličujícím zdejší chrám.

Missie konali: Svatohorský rektor d. p. P. Kl. Vlasák a vel. pp. P. Roller a P. Štoviček. Komunikantů bylo na 4.000. Missie dokončena v den sv. Martina, kdežto vzdor nastalé sněhové plískanici nebylo v chrámu ani hnutí. S plácem děkoval zástup odcházejícím O. O. missionářům. Pánům těmto jakož i zdejšímu vůbec váženému faráři, důst. p. Janu Klumparovi, který s ochotou a obětovností nevšední o missii se postaral, budiž zde jmenem osady vysloven vřelý dík a „zaplat Báh!“ S.

K R O N I K A.

— J. Vel. císař Ferdinand a cís. Maria Anna darovali nově zřízenému ústavu hluchoněmých v Budějovicích 10.000 zl.

— Pobožnost 40hodinová bude se konati od 15—19. pros. u sv. Haštala, od 20—24. u Milosrdních sester pod Petřínem, od 25—29. u sv. Salvatora v semináři.

— Spolek Arimatejský pochoval v měsíci listopadu 167 chudých v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů; celkem letos již 1323 osob.

Ze Sv. Hypolita. Sotva že úřední noviny ze dne 21. listopadu oznámily, že Jeho Veličenstvo jmenoval kanovníka Dr. Bindra biskupem Sv. Hypolitským, rozhodla se radost veliká v celé diecési naplňující srdce ne toliko duchovních, nýbrž i všeho lidu; neboť zvolenec jest opravdu mužem našich tužeb. Týž narodil se v Lách-u 1822, dokonal tudíž 50. rok věku svého. Otec jeho byl učitelem na tamnější škole farní. Biskupovi Frintovi zalíbil se při visitaci nadějný pacholík, což bylo snad i příčinou, že dán jest na studii. V Medlíku (Melk) navštěvoval gymnasium a v Kremži dokončil studia filosofická s prosěchem výtečným. 1846 udělil mu biskup Buchmayer, jenž v téže diecési se narodil, svatá svěcení. Po té stal se kooperátorem u sv. Valentina, kdež tak blahodárně působil, že ještě nyní po 20 letech jest ve vděčné památce osadníků, 1852 povolán za profesora církevního dějepisu a práva kanonického na bohoslovecké učiliště, jemuž po 14 let byl velikou ozdobou. Biskup Feigerle, oceniv zásluhy jeho, jmenoval jej 1853 konsistoriálním radou, přinesl mu 1862. z Říma hodnost papežského komorníka, téhož roku vymohl mu čestné kanovnictví a svěřil mu správu duchovního učiliště ve svém sídle biskup-

ském. Také biskupu Fesslerovi nezůstala ryzá povaha muže tajna, i jmenoval jej 1856, když mu byla fakulta bohoslovecká při své stoleté slavnosti diplom doktorský poslala, skutečným kanovníkem, po té praesesem duchovního manželského (později diecévního) soudu, jakož i vicerektorem bohosloveckého učiliště. Připomenouti dlužno, že v každém postavení povinností svým v plném slova smyslu zadost činil, ano, že konal více než bylo jeho povinností, že na jeho ryzé povaze ani poskvrny nelpí a že tudíž ti, kteří biskupa až dosud nepoznali, s úplnou důvěrou do pastýřské jeho péče oddati se mohou.

Z Němec. Pamětný spis biskupů německých ve Fulděshromážděných. (Dokončení.) My zcela bez obalu nařízení poslední doby v úvahu vzali, vědouce, že jimi slušné nabytá a přirozená práva církve katolické a jejích údův, jakož i svoboda u vykonávání náboženství kat. se zkracuje.

Bohužel, že budoucnost snad ještě trudnější očekává nás; neboť původcové nynějšího stavu věci žádají, aby celý poměr státu k církvi beze všeho vyjednávání s hlavou církve toliko státními zákony upraven byl, a to ne v duchu církevní svobody a dle křesťanského názoru, nýbrž naopak s vyloučením církve a náboženství ze škola záhubným svým vlivem na vychování a usazování církevních sluhův v duchovní správě.

Požadavek onen ale spočívá 1. na domněle neobmezeném právu státu, který práva a svobody církve jednostranně dle svého dobrozdání určovati chce, 2. na tvrzení a zásadě, že prý církev kat. jest nebezpečnou nepřítelkyní státu a vzdělanosti.

V onom tvrzení a v této zásadě ale spočívá, stanou-li se měřítkem a pravidlem státním, jednak naprosté porušení práva a svobody církve kat., jednak zárodek k pronásledování jejímu, porušení náboženského pokoje a nejvyšší nebezpečí pro víru a mravy katolických křesťanů v Německu.

Jestliže to strašná myšlenka, že nástupcové oněch biskupův, kteří národům německým křesťanství hlásali, nyní dokazovati musí, že církev katolická v Německu své právo má, a že katolický lid, jenž půl druhého tisíce let od pokolení k pokolení svobodně dle víry této žil, na tuto svobodu víry nedotknutelná a nezadajná práva má, a že víra tato nebezpečná není. Domněnka, že by církev kat. státu nebezpečna byla, povstala mezi starými pohanskými státy, a odtud ono kruté pronásledování křesťanů v prvních třech stoletích. Od té doby pak,

co národové křesťanství přijali, uznávali vždy, že křesťanství bezprostředně od Boha práva k životu nabylo.

Uznávání tohoto božského práva tvoří základ, na němž veškerý vývoj západních států, zvláště říše německé spočívá, která již přes 1000 let trvá.

Ovšem že jednota západního křesťanstva v XVI. století roztržena byla a že tím mezi oběma stranama boj vzplanul, který z tohoto čistě náboženského stanoviska též na půdu politickou přešel; konečně učiněn jest mír v Osnabruku, a ten musí, alespoň jak se věci dosud mají, tak dlouho trvati, pokud onen rozkol trvati bude, ježž odstraniti nikterak úlohou státu není, a každý takový pokus měl by nevyhnutelně v zá-pětí záhubu a ohavnosti.

Na základě práva a společenského života mají mírem westfálským uznaná vyznání svá stejná a plná práva, práva to nedotknutelná a slušně nabytá, jež stát chrániti musí, je ale měniti nesmí.

Nejmenší právo má však k takovým změnám většina druhého vyznání. Co zde vyslovujeme, jest nepopíratelně nedotknutelným základem práva veřejného v Německu platného, jestliže stálou praxí starých říšských soudů a učením nejvýtečnějších právníků všech vyznání. Teprve novější doba hlásá nové učení, že vůči státu není žádného samostatného, slušně nabytého veřejného práva, že vůle státu jest naprostá a ta že práva a svobody církvím a vyznáním dle libovůle určuje.

Toť moderní theorie, ale není to theorie kladného práva, nýbrž filosofické a to nepravé tvrzení, s povahou věcí a s pravdou se nesrovnávající, učení, jež v sobě zárodek k podvrácení práva a k stálému pronásledování křesťanstva zahrnuje, jež takto na milost a nemilost vydáno býti má těm, již tuto theorii vymyslili.

Původcem této theorie není vyznání křesťanské, ani historická moc státní, nýbrž škola filosofův, již v posledním století povstali a největšími odpůrci každého zjeveného náboženství jsou. Nelze popírati, že protestantismus k oné theorii jakousi, byť i zdánlivou jen příčinu zaval. Mezi protestantskými vyznáními přešla církevní vláda, aspoň v Německu, na zeměpána. Než i podle protestantského práva církevního musí se lišiti přísně mezi reprezentantem moci církevní a světské, a proto se musí také protestantský kněz co hlava církevní docela jinými zákony a zásadami řídit, než se jimi řídí co panovník světský.

Zcela jinak učí filosofie již z 18. století, již oproti křesťanství „rationalistickým naturalismem“ nazveme, jenž všeliké zjevení boží naprosto popírá. A poněvadž křesťanství a církev na takovém zjevení božském se zakládá, považuje ji ona filosofie za bláznovství, které vymýšleno býti musí. Tedy žádné nadpřirozené zjevení, nýbrž jediné a výhradně lidský rozum, lidské vědění mají pokolení lidské ovládati, a tento rozum a jeho vědění neuznává žádné meze své činnosti, aniž jakousi vyšší od Boha pošlou pravdu, jak to věda křesťanská činí.

Personifikací takového od víry úplně odloučeného rozumu v nejvyšší instanci má dle toho učení být stát sám. Tedy není již nejvyšším úkolem státu, aby právo hájil a obecné dobro podporoval, tím méně, aby to ohledem na křesťanství činil, nýbrž aby uskutečňoval snivé myšlenky oněch filosofův, kteří dle této zásady také vládu vésti mají.

Dle této zásady má stát vůči vyznáním jednotlivým jednati dle svého od víry odděleného rozumu a dle opportunity. Poněvadž pak jsoucnost křesťanských vyznání a církve kat. zvlášť upříti se nedá a náhlé a násilné vykořenění křesťanství nemožné jest a ukrutné by bylo, má dle uvedeného návodu stát:

1. věřící vůbec a církev katolickou zvlášť svobody poznenáhla zbavovat a ji o všecken vliv na společnost lidskou oloupit a tak pomalu ji vykořenit.

2. má stát veškerá vyučování a vychovávání od církve oddělit, církev o hlavní činnost její připraviti, dobročinné ústavy jí oddělit, tiskem, vědou a uměním jakož i veřejnými radovánkami lid od církve odvrátiti a pod vládu pouhého rozumu přivést, ažby konečně přišel vhodný okamžik, kdeby poslední zbytek křesťanstva v dějinách tak hluboko zakořeněného zcela vymizel.

Mnohému se bude zdáti snad, co tu řečeno, upřílišené a vzbudí v něm nevoli, avšak pro toho, jenž stav věcí zná, jest skutečností nepopíratelnou, bez níž bysme nynější náboženský stav a rozličné záměry duševní ani pochopiti nemohli.

Křesťanství pak, historické a kladné právo, křesťanské sebevědomí neví pranic o takové neobmezené moci státu vůči křesťanským vyznáním.

Ona moderní zásada, že právo církve a jejích vyznavačů toliko na libovůli státu spočívá a od každé nahodilé formy státní závisí, stojí v hrubém odporu s křesťanským, kladným a zejména v Německu platným právem, a pokus tuto zásadu prová-

děti, vedl by nevyhnutelně k podvrácení veškerého kladného práva a k pronásledování církve.

Z Jižní Ameriky. (Pronásledování církve v Quatemale.) Před krátkým časem přistálo v San Francisco v Kalifornii 39 františkánů a 8 dominikánů, kteří od násilníka Rusinia Barria, revolučního jenerála jihoamerické republiky Quatemaly, ze země této hrubým a násilnickým způsobem byli vypuzeni. Jeden z prvních činů Barria a vlády jeho bylo zabavení veškerého jmění církevního. Kláštery a domy řádů byly ihned a beze všeho oznámení odňaty. Nejvíce utrpěli kapucíni. V městě Antiqua a v okolí byli mniši okolo osmé hodiny z večera od vojáků polodivokých ve svých klášteřích obklíčeni a z kláštera vyhnáni s rozkazem, aby vydali se na cestu do Mexika, při čemž jim ani dovoleno nebylo, něco více vzíti s sebou, než co právě měli na těle. Tak táhlo vojsko z kláštera do kláštera a vyhánělo mnichy. Občané počínáním tímto překvapeni a zděšení nevěděli co počíti. Nadarmo prosili ukrutníky za ušetření dobrých těchto lidí. Vše to neprosnělo ničeho a mniši ihned měli nastoupiti cestu 200 mil ku hranicím mexickým. Mezi tím co mniši na ulicích od vojáků obklopeni a střeženi stáli, přišli konsulové cizích mocností a protestovali jménem svých vlád proti takovému jednání. Podařilo se jim však jen tolik, že dopravení byli mniši k jednomu přístavu, místo aby konali cestu středem země, jak jim zprvu vyhrožováno bylo. Mezi dvěma řadama ozbrojených Indianů musili řeholníci 40 dlouhých mil pěšky jíti v tropickém parnu slunečním ku přístavu Champeriko, aniž by jim na celé této cestě nejmenšího občerstvení a pohodlí popráno bylo. Na mnohých místech přicházeli lidé, s plácem loučíce se s mnichy, avšak suroví vojáci užili zbraní proti lidu bezbrannému, takže na jednom místě čtyry osoby usmrtili a pět jiných smrtelně poranili. Když přišli do Champerika, byli mnozí z těchto slabých kmetů úplně vysileni a kněz jeden, stařec již 75 letý, podlehl již nelidskému tomuto nakládání. Lid nesměl se ozvat, poněvadž vojsko každému nespokojenci smrti hrozilo. Dva měsíce před tím vyhnala též strana revoluční 63 Jesuitů a brzy na to arcibiskupa Quatemalského.

Obyvatelstvo v Champeriku sebralo na rychlo aspoň tolik peněz, aby zapravena býti mohla cesta mnichům do San Francisco. V Quatemale byly Dominikánům odňaty všechny jejich statky v ceně 12000 tol., a oni sami

na též lodi dopravení do San Francisco. Oddělení jednomu františkánu, které skládalo se ze samých domorodých, rozkázáno bylo odložit šat řeholní a se rozejít. V San Francisco přispívali hojně všechny třídy obyvatelstva, aby ulehčily dle možnosti nouzi ubohých vypověděných.

Z Afriky. Missie ve vnitřní Africe velmi zdařile pokračují. Dne 20. září t. r. vstoupil na loď v Terstu D. Comboni, apoštolský provikář pro Sudan, a 21. téhož měsíce více jiných sil určených pro missie v Neapoli. Dne 26. t. m. připlula celá karavana čítající 19 osob do Kahiry. Mezi nimi nalezá se 5 rozených Afričanů, kteří vychováni byvše v rozličných ústavách evropských pro Negry, blahodárné učení Kristovo nyní šířiti hodlají mezi svými krajany. „V tomto okamžiku“, tak psal D. Comboni 10. října listu „Missions Catholiques“ „chystám se na výpravu do Chartumu a Kordofanu, odkudž zamýšlím navštívit vikařiát vnitřní Afriky. Odchod karavany ustanoven na měsíc listopad. Mám nepřekonatelnou důvěru, že Bůh požehnáním svým provázeti bude výpravu naši“. Velmi vřelý účastenství k podniku tomu projevil též císař rakouský, který v soukromé audienci dne 1ho září přijal D. Combonia ve Vídni. Již před tím podporoval štědře císař prvního rakouského provikáře Knoblechera, kterému z vlastní pokladnice vykázal 20.835 fr., a prohlásil se za ochránce této missie a zařídil k ochraně její zvláštní konsulat rakouský v Chartumu.

Rovněž i nyní projevil císař svou úplnou spokojenost s novým tímto podnikem a oznámil D. Comboniovi, že všem konsulům rakouským dán byl rozkaz, aby missii tuto všemožně podporovali. Jiná okolnost, která dílo to značně bude moci podporovati, jest projektovaná stavba železné dráhy z Kahiry do Chartumu, kterou noviny oznamují. Uskuteční-li se tato dráha, bude spojení mezi Evropou a vnitřní Afrikou mnohem snadnější a obtížná cesta skrze poušť značně zkrácena. Pak by také missie mnohem snadněji mohly vznešenou úlohu svou provést.

Paběrky.

21. Pověry štedrovečerní druhdy, a pověra nyní. (Přednesl v katolické besedě Pražské dne 8. prosince kan. Jos. Ehrenberger.)

Máme Boží advent; blíží se hod vánoční, a předchůdcem hodu bude štedrý večer. Ten štedrý večer, slavovaný zejména za let děckých: štedrý večer se svými pro-

stomilými obyčejí, se svým nadělováním, s nesčíslnými radostmi v kruhu rodinném zůstane člověku zdrojem blahých upomínek za celý život, a stačí rozjařit srdce, třeba hlavu šediny kryly. Co s večerem štedrým za děckých let jakkoli souviselo, toho člověk nezapomene nic, ani těch leckterých pověr, druhdy v lidu běžných nevyjímaje.

Že se ale k slavnosti štedrovečerní ta která pověra přimísila, tomu nesmíme se diviti. Ten večer zázračný, ta noc divotvorná, kdež *Syn Boží stal se člověkem, aby člověk učiněn byl symem Božím*: ta noc nemohla zůstatí bez hlubokého dojmu na mysl lidu věřícího vůbec a na zbožnou mysl i živou obrazotvornost lidu Slovanského zvláště. Lid slavě nejzázračnější tajemství svého náboženství srdcem věřícím, spatřoval vše vůkol sebe v záři zázračné a milost, prokázanou sobě narozením Spasitele, v dobrotě a prostotě svojí vztahoval a obracel také na předměty vedle sebe. Takovým způsobem znikly pověry štedrovečerní, při nichž památno jest to, že mají naskrze ráz dobromyslnosti, svědčíce ovšem o dobromyslnosti lidu samého.

V domě otcovském, pokud rodičů se týká, nebyl bych nikdy zvěděl o povérách, ač jich tehdy na odlehlé pohorské osadě bylo dost a dost. Otec byl čtenář a soudný člověk vůbec. Za jeho přítomnosti, zvláště před dětmi nesmělo o povérách býti ani zmínky. „Nemáte dětem hlavy daremnými tlachy, aby nebyly lehkovými?“ Tak říkal; a čemu chtěl otec, chtěla také matka. Než vedlé rodičů byla v domě ještě babička, stařenka vysokého věku, kteráž velmi ráda povídala, a měla co. Zkusila mnoho, sedmiletou válku viděla na své oči a že jí paměť až do smrti sloužila, znala povídati dobře. — Za dlouhých adventních večerů, kdež tam na žďarských horách dlouho do noci se přadlo, mívala babička pré. Čeleď za kolovraty prosila stařenku, aby něco pro ukrácení chvíle říkala: a babička nedala se nutiti. Povídala, o čem jí právě připadlo; ale do řeči si skákat a odporu nestrpěla ani od otce. „Co bys ty chtěl mluvíti?“ utrhla se nejdnou. „Vždyť tebe tehdy ještě nosili.“ A za takových těch dlouhých večerů adventních, zvláště kdy otce nebylo doma, zahovořila si babička také o povérách, a sice pro blízkost doby vánoční o *pověrách štedrovečerních*.

Prvou úlohu v babiččiných štedrovečerních výkladech, jak dobře pamatují, prvou úlohu měl *houser*. Houser totiž, dá-li se jemu v štedrý večer, dokud večer trvá,

pošiti strouček česneku: jest potom za celý rok bujný a smělý, zná se bránit a z jara ani jediné housátko od dravce nedá odnésti. Tak tvrdila babička. — Na osadě, že byla náves prostranná a středem tekli potok, chovalo se veliké množství hus. Ale v sousedství dosti blízkém rozkládaly se lesy ze tří stran: a z lesů nežádka přiletěl ostrůž, spustil se dolů kolmo jako šíp a mladé žluté housátko odnesl, co by tlesknul. Někdy také vrána toho se odvážíla. Nám, dokud pamatuji, podobná škoda nepřišla. Náš houser byl bujný a smělý; jak co nebezpečného spozoroval, síčel a vrískal, natahoval hrdlo, bil křídly, a rámušem takovým menšího dravce ovšem zaplašil. Měloť arci svou dobrou příčinu. Houser býval dospělý, tří- i čtyřletý, chován byl dobře, za celou zimu dostával zrní mnoho-li chtěl: a odtud ta jeho kuráž. Ale babička soudila jinak. „Vidíte,“ říkávala s vítěznou radostí; „vidíte lucihnati, co umí česnek! Hospodář, on na staré obyčeje nedrží, jest z těch knížek celý skonstruktivní, a všemu se jen směje. Ale počkejte, až já nebudu, však uhlídáte. Káně vám odnese housata do jednoho a o svatém Martině utřete hubu — budete bez pečinky.“

Po houserovi přišlo na psa. Pes že jest přítulný, věrný a celkem dobrák, pes dle babiččina vypravování zastával o štedrý večer úlohu zvláštní, nemálo vzácnou. Byl družbou, byl věstitelem manželského štěstí. Vyjde-li totiž dospělá děvče v štedrý večer, za hodinu po večeri na nejbližší pahrbek za vsí, a vydrží-li tam na špičkách od prstů státi, až uslyší zaštekát psa: přijde jí během roku ženich, a sice z ony strany, odkud štekot se ozval. Tak jistila babička. — Mohl jsem býti devítiletý, když jsem tak slyšel. Bylo mi o tom psu s podivením; i vyklouzlo mi z úst: „Babičko! odkud pak to ten pes ví?“ — Ale s prostěrkostí svojí pochopil jsem nanic. „Mlčíš ty krně!“ rozhněvala se babička. „Bohdej bys' byl lepší nežli tatík, ty antikriste! Ať ví pes odkud ví, ale že ví, jest pravda: já se přesvědčila.“ A potom již zase udobřena, pokračovala starěnka za patrné samolibosti takto: „Mně ovšem nebylo zapotřebí, abych do mrazu a sněhu na kopeček běhala a tam na prstech stála, až pes hafne. Já byla děvče jako lusk, jen co děláš: a byla jsem jediná, a měla jsem statek bez dluhů, bez výplaty. O mne se hoši jen drali! ale s mojí kamarádkou, s podlejší nežli nebožkou Rozálkou bylo jinak. Tam bylo dětí jako smetí, dluhů jako kvítí a věna nic. Na takovou holku

nikdo se tak snadně neupíchně; a Rozálka chudátko byla by se přec tak ráda vdala. Když minula dvacítká a hrstka přes ni, a nikdo nezaklepal: šla Rozárka na kopeček do sněhu stát na prstech; a nešla na darmo. Pejsek zaštekál; ale hádejte odkud? — Od černého kouta, tam od těch lesů, kdež nikde chatrce není viděti. Kde se tam to dobré zvířátko onoho večera vzalo, sám Bůh ráčí vědět. Já myslila, že v tom hvozdě živá duše neobývá. A přece obývala. Byl tam hajný a měl syna; a milý hajného syn uviděl Rozárku o svatém Jiří na pouť v Zahvozdnicích. Hned mu padla do oka, neměl pokoje a nedal jináč, až si ho vzala. Já dělala o svatbě družičku, nebožtík dědoušek mládka, a Rozálka byla hajnou až do smrti. Vidíte, a potom se řekne, že je to pověra.“

Po psovi došlo na hovádku domácího chovu, na koně a na kravičky. O těch věděla babička přímo tajemství, a přízvukem tajemným je vykládala. Znělo takto: „Hovádku domácího chovu, ušatá i robatá, poněvadž dvě z nich, volek a osel zahrřívají svým dechem božské novorozenátko v chlévě Betlemském, mají tu milost, že v pravou štedrovecerní půlnoc, dokud hodiny odbijí dvanáctou, mohou promluvit rozumnou a srozumitelnou řečí lidskou.“

„Ale,“ pokračovala babička s ručkou pozdvíženou a prstem hrozcí, „ať nikdo není tak všetečný, aby chtěl poslouchati! Takový smělec trestu neujde.“ Jeden čeledín se toho odvážil. Vlezl koňům pod žlab a zde čekal, až hovádku promluví. Přiblížila se půlnoc, dvanáctá bila — a ryzka povídala hnědce: „Náš čeledín trčí pod žlabem; načež hnědka: „A pozejtří budemiti pohřeb.“ Toho se milý čeledín lekl, vyskočil ze skrýše, ale v tom hodila po něm ryzka zadkem, udeřila jej podkovou v čelo — a smělec čeledín byl mrtev. — Ta koňská řeč vrtala mi mozem; i optal jsem se řka: „Babičko! kdo pak s tím čeledínem tam v maštali ještě byl?“ — „Nikdo.“ „A když nikdo,“ ptal jsem se dále, „jakpak mohl čeledín povědět, že koně mluvily, když byl již mrtev?“ — Babička, chudátko byla v pytli. Znamenajíc, že se dobrým způsobem nevyveče, spustila zhurta. Strčila mi opět několik „krňat“ a „antikristů,“ naříkala na převrácený svět a že není k starému člověku účty; na konec odešla k své postýlce a tam odtud vyhrožovala, že podruhé nebude povídat nic, kdyby ji třeba celý dům i s hospodářem na holých kolenou prosili,

A v skutku, trvalo za kolik dní, nežli se dobrá stařenka zase rozhovořila.

Takové byly ty poměry někdejší. Za dnů našich pojem pověry se rozšířil velice, a podobá se ranci, do něhož celé zjevné náboženství se strká. Nejpovedněji zajisté o tom psáno v brožurce, kteráž před některým časem tady v Praze tiskem vyšla a má nadepsáno: „O doplnění našeho národního programu.“ Tam povědino jest bez obalu, co člověk očima nevidí a rukama nehmatá to vše že skutečnosti postrádá a do toho rance, do oboru pověry náleží. Není prý Boha ani ďábla, nebe ani pekla, a dušelské, co samostatné nesmrtelné bytosti není rovněž. Člověk nemůže prý dosíci blaha jiného, než pozemského: a blahem jest prý to, co kdo za blaho má! Podstata blaha záleží prý v *ukojení potřeb* a ovšem také chťičů; a jelikož prý člověk po smrti necítí a potřeb nemá, nemůžeť tudy o blahu po smrti naprosto řeči býti. Není-li to povedená? Pan spisovatel pověděl o sobě, že jest členem stavu rolnického v Padařově. Buď si; ale tolik jest jisto, že se jemu zdravého, samorostlého, venkovského rozumu naprosto nedostává. Vždyť ani sám ze sebe nemluví, nýbrž ohřívá tlachy zahraničních materialistů nejhrubšího zrna á la Vogt. A přec i v našem „Naučném slovníku“ (díl V. str. 162) psáno jest, že materialism co nauka obstatí nemůže, poněvadž nedostatečnost jeho mnohými doklady se stvrzuje.

Než to stranou. Vratme se ještě k té pěkné brožurce. Po výkladu následuje tam praktické pokynutí, znění tohoto: „Pryč s vírou, pryč s náboženstvím! Vezměte je lidu a dejte mu za ně pravdu;“ — ovšem tu pravdu Padařovskou: „že není Boha ani ďábla, nebe ani pekla, po smrti že není ničeho a co člověk na zemi užije, to že má!“ A pan spisovatel se troštjuje, „že za takové výměny dobrý řád a mrav ve společnosti netoliko obstojí, ale prospívati bude.“ Nevím, bude-li tak. Pařížští komunisté drželi se na vlas takových těch Padařovských názorů: a jaký pěkný řád a mrav za kratinkou dobu vypěstovali, pamatujeme dotud všichni. — Na konec přichází v brožurce naučení mravní, v stručnosti toto: „S kněžími, s těmi pokrytci, nemějte ničeho! Těm by nejlíp bylo učiniti jak jim činil svého času Jan Žižka z Trocnova.“ Což je ono o to. Chuti do žižkování ono by bylo; jenom kdyby bylo lze naléztí klíček k těm čarům, jimiž Žižka celému světu znal se ubrániti, tak že vojska statisícová téměř holou dlaní porážel a na útěk obracel. Pročež byl bych

radou, aby se ty žižkovské choutky zatím ještě poodložily, až se nám po nebožtíku Bruncvikovi najde pověstný onen meč, jemuž třeba jen říci: „Všem hlavy dolů!“ Potom, ano potom to půjde.

Velectěné shromáždění! Mluvím Vám o někdejších dětských pověrách lidu, a smějete se; mluvím o velikém světle Padařovském, a Vy se také smějete. Máte dobře. K smíchu jest oboje stejnou měrou; a zejména o tom Padařovském světle tak mi připadá, že není leč novou variací na staré thema: „Blázni byli, kordy měli, vařečkou se fechtovali.“ (Z „Čecha.“)

Literární oznamovatel.

— O „*Časopisu katol. duchovenstva*“ dovidáme se, že dále vycházeti bude, avšak toliko o 6 sešitech ročně (místo 8). Jen když aspoň nezanikne! V té příčině došlo nás několik dopisů, jichž uveřejnění sloužilo by sice redakci ke cti, nikoli však odběratelstvu k tomu povolnému. Z nedostatku předplatitelů zanikne koncem t. r. též pedagogický časopis „Škola a život.“

— „*Rychlá pomoc.*“ Naučení pro každého, jak se má přispěti náhle onemocnělým nebo v nebezpečení života upadlým, než jim lékař přispěje ku pomoci. Sepsal Mdr. Vilém Šel, praktický lékař. V Praze 1873. Nakladatel Fr. A. Urbánek. Str. 39.

— „*Krasopisné vzory pro školu a dům.*“ Napsal Vinc. Podhajský, realní učitel v Poličce. Sešit I.: Písmo latinské. Nákladem Fr. A. Urbánka v Praze. 12 litograf. listů.

— „*Čechoslovan.*“ Prostonárodní kalendář zábavný a poučný na rok 1873. Pořádá nakladatel Fr. A. Urbánek. Ročník I. S vyobrazeními, lex. 8. str. 42, 160, a 8 str. inserátů. Bohatý obsah bedlivě sestaven, tak že podává v skutku zábavu i poučení. — Též nákladem a redakcí Fr. A. Urbánka vyšel: „*Malý Čechoslovan,*“ kalendář na r. 1873, téhož formátu, ale jen o 42 a 71 str. mimo trhy a inseráty.

— „*Tetín.*“ Ženský kalendář na rok 1873. Pořádá Věnc. Lužická, redaktorka „Ženského světa.“ Ročník I. S 2 litograf. obrazy. V Praze 1872. Nakladatel Fr. A. Urbánek. Str. 156.

— „*Škola B. Srdce Páně*“ i „*Zábavná bibliotéka*“ bude od nov. roku vycházeti v Brně, pročež veškeré dopisy již nyní zasílají se mají nikoli do Rajhradu, nýbrž do Brna, na Petrově, Rajhradský dům, č. 4. „Škola B. S. P.“ bude příštím rokem vycházeti v objemu poněkud menším (měsíčně o 1 $\frac{3}{4}$ archu velké 8°). „*Nechťce*“ — oznamuje

redakce — „zvýšiti předplatné, vidíme se prozatím nuceny objem čísla zmenšiti, až by buď počet předplatitelů vzrostl, aneb mzda dělnická se zmírnila.“ Všude tedy týž nářek, zvláště při časopisech náboženských!

— Duchovenstvo arcidiecése Olomoucké vydá svým nákladem *podobiznu* J. M. arcibiskupa Olomouckého Bedřicha lanthraběte z Fürstenbergů. Ku provedení tohoto podniku získán dr. Rup. Přecechtěl, jenž podobiznu vydá nejdéle v březnu 1873. Zrcadlo lithografie té bude tak veliké, jako „Příchod sv. Cyrilla a Methoděje“ od téhož umělce vydaný. Do nov. roku předpláceti lze u jednatelů, v jejichž čele podepsán vp. Jos. Vytopil, prefekt v kníž. arcib. semináři v Kroměříži na Moravě.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- P. Emerich Grössman, ř. prem. v Teplé, prof. v Cilli v Štýrsku, 17. listop. (nar. v Jachymově 7. pros. 1817, p. 15. srp. 1841, vysv. 31. červen. 1842.)

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Karel Havlíček, za koop. do Nových domů (Neubäusl);
p. Václav Kreissl, za kap. do Boru (Hayd);
p. Jos. Wiesner, za koop. do Brlozce (Pürles);
p. Frant. Blažek, za adm. do Podčepic;
P. Ant. Schneider, ř. křiž. za kapl. do Tachova;
P. Bened. Neufuss, ř. sv. Bened. v Emausích, za koop. do Liebensteinu;
p. Roman Vítel, za faráře ve Volpersdorfu, (v Kladsku).

Upřádněné místo:

Podčepice, fara patron. p. Morice kníž. z Lobkovic, od 6. pros. 1872.

V biskupství Kralohradeckém.

Vyznamenání jsou:

- p. Frant. Langer, děkan v Lanškrouně, za příčinou vzdání se bisk. vik. úřadu, titulem konsist. rady;
p. Josef Tupec, farář v Č. Třebové, ustanoven za adm. bisk. vik. úřadu pro okres Lanškrounský;
p. Vinc. Novotný, farář v Krupě, jmenován bisk. vikar. tajemníkem v okresu Ném. Brodském.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Ant. Vančura, admin., za děkana v Ném. Brodě;
p. Frant. Hirschberg, adm., za faráře v Dol. Olešné;
p. Frant. Láb, za zat. kazatele u sv. Ignáce v Jičíně;
p. Ant. Svoboda, z Nov. Hrádku za koop. v Slavoňově;

p. Václ. Kravčík, z Lanškrouna za kaplana v Ronově;

- p. Ant. Janděček za II. kapl. v Lanškrouně;
p. Jan Schembera, lokal. ve Smržné, za far. v Markoušovicích;
p. Frant. Zineker, admin. v Markoušovicích, za koop. v Pohledu;
p. Ant. Kupka, kapl. v Slapanově, za adm. ve Smržné;
p. Aug. Žďárský, kapl. v Chrásti, za koop. v Levíně.

Upřádněné místo:

Lokalie ve Smržné (Simmersdorf) patronátu nábož. matice do 14. ledna 1873.

V biskupství Budějovickém.

Ve správě duchovní ustanovení jest:

- p. Pavel Habertl, kapl. v Boru, (arcid. Praž.) za far. do Starého Sedla (Alt-Sattel).

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Jan Kollator, jubil. kněz, os. děkan a farář v Dolním Bousově, 4. pros. (nar. v Bělé 16. květ. 1790, vysv. 23. srp. 1812.)

Ve správě duchovní ustanovení jest:

- p. Vilém Rössler, koop. za adm. v Johannesbergu.

Upřádněná místa:

Johannesberg, fara patr. p. Theod. hrab. Desfours-Walderode;

Dolní Bousov, fara patr. markýze Bozzo dal Borgo, do 15. ledna 1873.

Co chystáme do nového ročníku? Řeči sv. Řehoře Nazianského, od něhož ještě nic nemáme v literatuře naší, v překladu J. Nep. Desoldy; některé homilie sv. Jana Zlatoústce v překladu Jos. Dudycha, a poněvadž většina kazatelů více se shání po dobrých příkladech nežli po hotových kázáních, budeme podávati „Podobenství Otce Bonaventury“ (franc.), jichž máme již 23 v překladu Jos. Bartáka. Milou zábavou bude povídka Fr. Pravdy, životopis bl. Karla Spinoly, atd.

Na nový ročník předplácí se v expedici (v kněhupectví B. Stýbla) a sice s poštovní zásilkou 3 zl. 50. kr. a bez ní, když se čísla odbírají v expedici, 3 zl. Nejlevnější předpláceti lze poštovními poukázkami, budíž však na nich zřetelně napsána adresa předplatitelova i pošta, kam se čísla zasílají mají.

Milodar. Spolku „Dětství P. Ježíše“ sbírkou 3 zl. Do Budějovic: Ve prospěch chrámu sv. Václava odsloužil vp. Mat. Sedlák 40 mší sv.

 Příští číslo, poslední t. ročníku, v němž i obsah bude vytištěn, bude se vydávati 24. t. m.

Vydává se
č. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v k. arc. semináři
č. 190-I.

Expeditice:
v kat. kněhkupectví
B. STYBLA
na sv. Václavském
náměstí, č. 786—II.
Nedobila čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
kněhkupectví
Celor. 2zl. 50kr.
polor. 1zl. 30kr.
Po poště
jenom v expedici
Celor. 3 zl. —
polor. 1zl. 55 kr.
Čtvrtletní
předplaceni se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídne činí národy.“ (Přís. XIV. 24.)

ÚVAHY

na svátky svatých a světců Božích.

LXXXVII. Na den sv. Silvestra. (31.
prosine, — poslední den v roce).

1. Dnes N. dokonáváme rok a spolu
konáme památku sv. Silvestra papeže.

Zda můžeme na konci tohoto roku o
sobě říci, jako zvolal sv. Pavel na konci
svého života: „Dobrý boj jsem bojoval“
(II. Tim. 4, 7.). Jak se to má s naší vírou,
nadějí a láskou? Věřím, ó Pane; však přis-
pívej mi k věření. — Doufám, ó Pane, ač
jsem se ještě nespořádal. — Ty víš ó Pane,
že tě také miluji, ovšem ne jak žádáš ode
mne. Obnovme se, a připravujeme v pokorě
k velikému dílu pro Boha duše své. — Po-
mněme, že co konáme, konáme pro Boha
a tak práce naše bude lehká. Kde mnoho
jest lásky, tam práce je snadná. „Jho mé
zajisté jest sladké a břímě mé lehké“ praví
P. Ježíš (Mat. 11, 30). Kéžby o nás platila
slova sv. Pavla: „Jist jsem, že ani smrt ani
život, — ani přítomné věci ani budoucí ani
síla, ani vysokost, ani hlubokost, ani jiné stvo-
ření nebude moci nás odloučiti od lásky
Boží, kteráž jest v Kristu Ježíši, Pánu na-
šem.“ (Řím. 8, 37.)

2. „Připomínati budu sobě všechna leta
svá v hořkosti duše své“ (Isai. 38, 15.) Op-
ět jeden rok uplynul — ale jak? Snad
jako mnohá minulá leta bez užitku — ku
škodě! Mnohá leta — mnohé hříchy! Tu-
díž alespoň poslední den v roce oplakávejme
dni ztracené! My ne jeden, ale mnoho dní
jsme ztratili; nuže učinme pevné předse-
vzetí, že co jsme zanedbali, chceme na-
hraditi podle možnosti. Řekl jsem, počal
jsem. Ovšem dosti pozdě, avšak lépe pozdě,

než — nikdy. „Ti, kteří poslední jednu to-
liko hodinu pracovali, také mzdu obdrží.“
„Viztež tedy bratři, kterak byste opatrně
chodili ne jako nemoudří, ale jako moudří,
vykupující čas; nebo dnové jsou zlí.“ (Efes.
5, 15—16.)

3. Léta minou. Mně již tolik a tolik
uplynulo let, Bůh sám ví, kolik ještě let
mně zbývá. „Ty kroky mé sčítal jsi.“ (Job,
14, 16.) Popřejž mi Pane let jen tolik, abych
mohl dluhy své zapraviti. Než ach, jak dlou-
ho bych tu musel žít! Dej mi alespoň šta-
tnou hodinku před odchodem z této ča-
snosti, abych se mohl s Tebou smířiti a
na cestu k věčnosti hodně se připraviti.
„Všemu se přiblíží konec. Protož buďte
opatrní a bděte na modlitbách.“ (I. Petr 4,
7.) „Smrt hříšníka jest nejhorší.“ (Žlm. 33,
22.) „Ale drahá jest před očima Hospodi-
novými smrt svatých jeho.“ (Žlm. 115, 15.
Sir. 1, 13. II. Kor. 5, 1.)

4. Jak mnoho dobrodiní nám milý Bůh
popřál v roce minulém! Jak jsme se mu za
to vše odměnili? — Nevděkem! Jak mno-
ho milostí nám poskytl — a my jich jen
nedbale užívali. Bůh nám dal nové časy,
kyne nám nový rok. — Užijme jich pro
Boha, k svému spasení. Budiž přístě naše
jediná snaha, abychom zlého se varovali a
dobré činili. Tělu jsme obětovali rok, vě-
nujme duši své alespoň dni. — „Žijme tro-
chu Bohu, jižto jsme celí žili časnosti,“ praví
sv. Petr Chrysol. „Čím se odplatím Hospo-
dinu za všechno co učinil mi?“ (Žlm. 115,
12.) „Obětuj Bohu obět chvály a splň Nej-
vyššímu sliby své.“ (Žlm. 49, 14.) „Za vše-
cko díky činíte; toť vůle boží v Kristu Je-
žíši o všech vás.“ (I. Tes. 5, 18.)

Konečně modleme se slovy církve svaté
po chvalo zpěvu sv. Ambrože: Dobrořečme
Otcí i Synu i Duchu svatému. Chvalmež a

zvelebujme ho na věky! Všemohoucí, věčný Bože, jehožto milosrdenství nade všechno vyvýšeno a dobrota jeho nevystižitelná na nebi i na zemi: my dnes srdečné díky vzdáváme Tobě za všechna nám v tomto roce prokázaná dobrodiní a neustáváme prositi Tě za milost, abys, jenž jsi vždy důvěrné prosby naše vyslyšel, i budoucně nás ochraňoval a k naději života věčného uvedil. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

Štědrý večer.

① vítej, štědrý večere,
ty kouzlo v duši rozlíváš;
ty ples, žal — touhy veškeré
v tajemném nitru ukrýváš!

Maličkým v domě nábožném
jesličky otec postaví:
pokleknou v kruhu líbezném,
Ježíška písni pozdraví.

A dětiž možných u domě
kol smrčku skáčí zářného:
zří každé dárek na stromě
od Jezulátka milého.

Těž synům nahé chudoby
dnes lásky dárek položen:
vlil soucit v panské útroby
Pán, jenž byl v chlévě narozen.

V rodinách radost, ruch a zpěv:
aj, sladké slavi shledání,
jimž proudí v těle jedna krev,
jež osud ve svět rozhání.

Pro syna v dálné cizině
mát hořké slzy stírala:
dnes u večerní hodině
s plesáním syna objala.

Leč málo lidem popráno
nekalné slasti požívat,
a všechněm stejně nedáno
se v štědrý večer usmívat.

* * *

Ó vítej, štědrý večere,
ty duši cele zajímáš:
že slza v oko se dere,
tak bolně často dojímáš!

Dnes žebrák z brány vyštvaný
na pýchy palác pozírá:
„Ó jak jest ten svět zmotaný“
vzdychá a slzu utírá.

Rád dlel by syn — ten vzácný host
dnes blízko srdce matčina;
leč brání svatá povinnost
a daleká je otcina!

„Zpomínko — holubičko má,
do dálky leť a zacukruj!
Zvěst míru dones perut tvá
i pozdrav tam, kde domov můj!“

Bratř svorná v roce minulém
v svatvečer hrála, zpívala:
dnes nedlí v počtu úplném,
smrt hlavu drahou odňala!

Pro srdce, jenž ve hrobě tli
miláčkům záhy pohřbeno,
se smutku slza v oku stkví
a srdce žalem sevřeno.

Dnes panně hledu plachého
se tužba z prsou vydere:
co za rok asi nového
přineseš štědrý večere?

Muž statný s okem plamenným
nemůže slzu přemoci:
zmizelo mládí jako dým,
s ním kouzlo dětských vánočí.

Ni kmet se vlasem stříbrným
nemůže slzu přemoci:
„zda s tělem k rovu schýleným
dočkám se ještě vánočí?“

Ó vítej, štědrý večere,
ty kouzlo v duši rozlíváš;
ty ples, žal — touhy veškeré
v tajemném nitru ukrýváš!

Jos. V. Smělý,
k. na Slivici.

Kázani

o prvotinách kněžských,
činěné v Slaném dne 21. července 1872.

„Chodíce sem i tam pláčí roz-
sívající semena svá. Opět pak
chodí s plesáním, snášejíce sno-
py své.“ Žalm 125, 6.

Dnes krásná slavnost shromáždila nás
tak četně v této svatyni Páně, slavnost pa-
mětihodná pro město zdejší, z jehožto synů
opět jeden na kněze církve katolické po-
svěcen byl, a dnes první obět mše sv. Pánu
Bohu přinéstí má, tu, kde před 22 lety
přijal křest sv., na tom oltáři, u kteréhož
jej tehdež matka jeho co prvorozence svého

s radostí Bohu obětovala. S velikou slávou doprovodili jsme jej sem, a on zajisté s radostným pocitem volal v duchu se žalmistou Páně: „Veselil jsem se z toho, když mi jest povědino: do domu Hospodinova půjdeme.“

O jen se vesel dnes aspoň radostí nekalenou, drahý bratře! Plesej aspoň dnes z celého srdce Hospodinu: neboť věz, že v kněžském životě svém mnoho radostí sotva k očekávání máš. Neboť za nynějších časů, kdež všekeren svět jest pohřížen ve zlém, kdež se miluje tma více než světlo, lež více než pravda, hřích více než ctnost, kdež se slouží ochotněji světu, tělu i ďáblu než Bohu; za nynějších časů očekává kněz těžká úloha a těžké postavení jest podílem jeho, tak že o kněžství času nynějšího právem říci se může se žalmistou Páně: „Chodíce sem i tam pláč, rozsévající semena svá.“ Ano jen s pláčem, jen s bolestí a se zármutkem může kněz za dnů našich konati úkol svůj, spočívající v rozsévání semena Božího, poněvadž i když nejsvědomitěji úřad svůj zastává, přece zlým jazykům se nevyhne, a co při tom nejbolestnějšího jest, jazykům katolických křesťanů. Zajisté jste neslyšeli d. v Kr. ještě nikdy žida, ani protestanta, jenž by před vámi o svém rabínu aneb o svém pastoru byl potupně mluvil: avšak, že katoličtí křesťané své kněze mezi sebou i před židy a protestanty co nejvíce tupí, byť jich ani neznali aneb jen ze lživých a utrhačných úst o nich byli uslyšeli: víte zajisté všickni. A když tak se děje, zdaž může katolický kněz jinak než s bolestí konati úřad svůj?

Ano, že jen s bolestným srdcem může kněz símě učení Kristova rozsévati, to každý snadno nahlédne, když pozoruje

I. všeobecně panující neznámost Boha a sv. náboženství; a

II. všeobecně panující hříšnost.

I. Veliký pokrok učinilo naše století v každém ohledu, jen ne ve sv. náboženství; ve sv. náboženství panuje bohužel strašná nevědomost ve všech třídách společnosti lidské. Lidé nevědí ani, proč jsou tu na světě, k čemu je Bůh stvořil, a podle toho i žijou; oni neznají ani Boha, neboť kdyby Ho znali, co všemohoucího stvořitele, co svého nejlaskavějšího otce, co svého největšího dobrodince, co Pána nebe a země: museli by jej ctíti, milovati a jemu sloužiti.

Tak ale, Bohu žel! lidé nečiní. — Ovšem, trpké to slovo, ale pravdivé, a mnohými zjevny ze života nynějších křesťanů ztvrzené. Že lidé Boha nectí a nemilují, do-

kazuje především vlažnost jejich v modlitbě. Ptejte se, d. m! starců, kteří ještě mezi vámi žijí, a uslyšíte, jak horlivě křesťané dříve trvali na modlitbách; a nyní? Nyní křesťané modlitbu jen ledabylo odbývají, aneb docela opomíjejí, jako by již neplatila slova Páně: „Proste a bude vám dáno.“ — „Bůh dá ducha dobrého těm, kteří ho prosí.“ — „Začkoliv prositi budete Otce ve jmenu mém, dám vám“ — a slova sv. Jakuba: „modlete se bez přestání.“

Že lidé nectí, nemilují Boha a neslouží jemu, toho další důkaz jest, že nechtí ani jeho sv. učení poslouchati: — svatému náboženství nerada se učí školní mládež nejsou doma k němu povzbuzována, křesťanská cvičení nechce navštěvovati mládež škole odrostlá; kázání nechtí poslouchati dospělí. Neučení vidí, že na kázání nejdou tak zvaní učenci a vzdělanci, proč by oni chodili? Mladí vidí, že na kázání nedrží staří, proč by oni na ně drželi; chudí vidí, že na kázání nejdou bohatí, proč by oni chodili? Děti vidí, že rodiče o kázání nedbají, proč by oni horlivějšími býti měly rodičů? A takovýmto způsobem ubývá známosti sv. náboženství vždy více a více, tak že ze sv. náboženství nyní mnozí ani základních článků víry ani základních pravidel mravů neznají. A přece pravil Pán náš a Spasitel: „Kdo z Boha jest, slovo Boží slyší, protože vy je neslyšíte, že z Boha nejste“ a „blahoslavení, kteří slyší slovo Boží a ostříhají ho.“

Že lidé nectí, nemilují Boha a neslouží jemu, toho třetí známka jest, že jeho přikázání nezachovávají, ano jimi pohrdají. Projděte všechny třídy člověčenstva, projděte paláce panovníků a velmožů a zastavte se i v chatrčích chudiny: a nabudete nezvratného přesvědčení, že lidé Boha neposluouchají, že neznají slova Pána řkoucího: „Kdo přikázání moje má a je zachovává, ten jest, který mne miluje;“ a „budete-li zachovávat přikázání má, zůstanete v mém milování.“ Jan 15, 10.

Že lidé nectí a nemilují Boha, toho konečně důkazem jest, že nepřijímají ani jeho sv. svátostí, které přec z pouhé lásky jen k našemu posvěcení Kristus Pán ustanovil, ano že se bohaprázdňým životem svým ještě chlubí, a z těch, kteří svátostí přijímají, jen posměch si tropí; možno, že znáte sami mnohé, kteří se vychloubají, že po více let již u svaté zpovědi nebyli, aneb kterak zpovědníka obelhali! Ó ti poštelci! Kněze ovšem obelhatí mohou, ale zdaž mohou obelhatí i vševědoucího Boha, který

zná i nejskrytější věci? Zdaž neklamou samy sebe? — Takto jednajíce dokazují, že neznají slova Páně: „Komu odpustíte hříchy, budou mu odpuštěny“ a „kdo jítelo mé, živ bude na věky.“

Slyšel jsi, milý bratře, že panuje mezi křesťany neznámost Boha, neznámost sv. náboženství; a tato neznámost vyzývá Tě k horlivému hlásání slova Božího. Uč lid křesťanský slovem i příkladem svým, jak prospěšná a potřebná jest modlitba; každ vždy horlivé učení J. Kr., řiď senapomenutím sv. Pavla, jež dal Timotheovi: „Každ slovo, nabízej v čas i ne v čas, tresci, pros, zehři ve vši trpělivosti a naučení.“ Ukazuj dále, jak prospěšné a potřebné jest zachovávatí příkázání Boží, připomínej věřícím často slova Páně: „Budete-li ostržhati příkázání mých, dám vám deště časem svým, země dá úrodu a stromové ovoce“ a opět: „budeš-li ostržhati příkázání má, dám ti veškerá požehnání, požehnaný budeš v městě i na poli: vcházaje i vycházaje.“ Napomínej věřících, aby ochotně a rádi přijímali sv. svátosti, aby v čas duši svou očistili ode všech poskvrn hříchu a nasýtili chlebem nebeským; připomínej jim opět a opět, že „nic nečistého nevejde do království nebeského“ a že „blessavení jsou čistého srdce, nebo oni Boha viděti budou.“

A budeš-li, drahý bratře, takto v pláči rozsévati sítě Boží, věz, že se na tobě naplní slova žalmisty Páně: „Opět pak chodí s plesáním snášejíce snopy své!“

II. V knize Ozeáš proroka (4, 1) čteme: „Není pravdy a není milosrdenství a není umění Božího na zemi; nebo zlořečení a lež a vražda, krádež a cizoložství rozvodnily se a krev krve dotekla se.“ — A není tomu tak i za našich dnů? Nesetkáváme se, kamkoliv se poohlédneme, s těmito hříchy?

Zlořečení a rouhání, křivé přísahy a zneužívání všeho, co se Boha týká a jeho sv. náboženství, lež, klam a podvod, vraždy i krádeže a cizoložství jsou na denním pořádku; člověk není jist svou ctí, svým jménem, ani svým životem; každodenně můžeme se v novinách dočísti o nějaké samovraždě, i o vraždách úkladné na jiných spáchaných: slovem věk náš jest věkem podvodu a klamu, věkem bezbožnosti a — petroleje!

Sv. Pavel pravil: „nyní zůstávají tyto tři: víra, naděje a láska, největší pak z nich jest láska.“ Ó kde jsou všechny tyto krásné ctnosti? Kam se poděly? Vždyť vidíme na místě jejich zmahati se nevěru, nedůvěrnost, zoufalivost a opovážlivé se spo-

léhání na milosrdenství Boží; vidíme zmahati se nenávist k Bohu i k bližnímu.

Se sedmero hlavními ctnostmi zřídka kdy sej setkáme, za to ale příliš často setkáváme se se sedmero hlavními hříchy ve všech stavech; jak hříšnost se zmáhá, toho výmluvné důkazy podávají nám nemocnice a žaláře, a porodnice; toho výmluvné důkazy podává nám tolikero nešťastných sňatků manželských; ta nelaskavost, ty hádky, různice a sváry v rodinách a v obcích, ty nepokoje i v celých státech! — Nyní z veliké části ovládá pokolení lidské svět, tělo a ďábel, který obchází jako lev řvoucí, hledaje koho by pohltil.

Než tážete se, zdali pak by se dalo tomuto zlu odpomoci? Ach ovšem, kdyby chtěli rodiče a představení spojití se s kněžstvem a spojenými silami pracovati na obnovení lidského pokolení. Ano, dr. m. „kdo jest Hospodinův, spoj se s námi;“ kdo máš jen jiskru lásky k Bohu a k bližnímu v srdci svém, přičiň se dle sil svých, abys vykořenil hřích u jednotlivců, v rodinách, ve spolicích a v obcích. Sám Kristus každého z nás k tomu napomíná slovy: „zhřešil-liby bratr tvůj, napomeň ho.“ Zajisté, hřích mohl by poznenáhlu ve světě vyhlazen býti kdyby hospodářové bděti chtěli nad jednáním svých domácích, představení nad svými poddanými, a rodiče nad svými dětmi; kdyby se netrpěly špatné spolky, kdyby se překážky kladly podezřelým schůzkám a odstraňovaly se zlé příležitosti, a kdyby trestaly se nepravosti již v zárodku; kdyby tak se dělo: pak zajisté ubývalo by hříchu, ubývalo i hříšníků, pak zmáhala by se ctnost a s ní blaho, blaho jednotlivců, blaho rodin, obcí i celých zemí.

Když ale právě opak toho všeho se děje, když se hříchu nadřzuje, když se hřích v ochranu bere, omlouvá, hájí, tají a chválí, zdaž nemají kněží hojně příčiny k bolesti, rozsévající sítě učení Kristova, kteréž žádá ctnost a jen ctnost, a zapovídá hřích?

Protož, drahý bratře! věz již dnes, že budeš mítí těžký boj s hříchem, těžký boj i s hříšníky; než neztrácej mysl; varuj při každé příležitosti, kárej, napravuj; uč všelikým ctnostem slovem svým i příkladem; tak svět světlo tvých dobrých skutků, aby lidé, vidouce dobré skutky tvé chválili Boha, jenž jest v nebesích; a kdyby Tvé síly nestačily v boji tom, pros Boha o pomoc, a On Ti jí jistě neodepře.

Když pak, seč síly Tvé budou, v nastávajícím kněžském životě svém učiníš, jak

Pán a mistr Tvůj káže: blaze tobě, blaze i svěřencům Tvým. Sotva že dny pláče přestojíš, přijde den, kdy s touž radostí, jako dnes, zvoláš z hloubi duše své: „Veselím se z toho, když mi povědino, že již do domu Hospodinova půjdu!“ A pak budeš se moci odebrat k Otci s plesáním, nesa snopy svých zásluh a s nebe přivítá Tě hlas nebeského mistra Tvého: „Služebníče dobrý a věrný vejdiž v radost Pána svého.“

Nuže počni již, služebníku Páně, kněžský život Svůj směrem právě naznačeným, a přístup ponejprv k oltáři, a obětuje tu drahou mši sv., pros Boha, aby z Tebe milostí svou učinil hodného a věrného služebníka svého.

A když dokonáš tu nejdražší oběť, pak všickni s radostí poklekne, abys nám udělil svého prvního požehnání ve jmenu trojjediného Boha Otce i Syna i Ducha sv.
Vojtěch Ebenstreit.

Slavnost nemluvnátek.

Od Betlema spěchá žaln zvěst,
matky pláčou, slzy v krvi roní,
s rozpuštěným vlasem střeží cest každá;
ku zemi se v žalů klóní!
Stal se tu snad kajcnosti div?
Cò zrušilo mř Betlemských niv?

Divý žoldněř meč krvavý má,
z něho krůpěj nevinna se prýští,
z očí mračných hrůzný oheň plá,
záhubné věstící hrůzy přišti.
Žoldněř proč tu slídny chová zrak?
Války zem snad stížil zhoubný mrak?

Tváře zpustošilé slídí hled,
matka odemyká dvěře bledá,
vojín římský chladný jako led
odpuštění nevinátka nedá.
Litý tigře, kdo ti rozkaz dal,
nevinných bys tuto pochoval?

Herodes to, ukrutnosti král,
povolal tě v tyto nivy svatě;
že se o purpur a žezlo bál,
vydal heslo katování klaté.
Krkavčí tu srdce jeho zášť,
smrtnelný utkála pomsty plášť.

Mnohý Herodes až posud živ,
nevinu jenž církve Páně souží;
že i vraždí, není žádný div,
po svěmť panství zrádným mečem touží.
*Betlem vraždí lítě, vraždí Řím; —
tam, ach! tam Betlemskou krev teď zřím.*
F. L.

Apoštol černých otroků.

Objevením Ameriky nastala doba ha-nebného zotročování černochoů afrických a odvážení jich do zemí nově objevených, doba, kteráž na vždy zůstane černou skvrnou v dějinách lidstva. První, již se tak těžce proti lidskosti probřešili, byli Španělé a Portugalci. Čím více jim přibývalo výbojův, tím více bylo v nových osadách potřebí rukou pracovních, a brzo nestačovali k práci tuzemci, kteří nejsouce zvyklí tak tuhému namáhání klesali pod břemenem sou-bě ukládaným v předčasný hrob. Těchto ubohých zastal se šlechtitný Las Casas, který vida trpký osud porobených Indiánův a chtěje zameziti jich záhubu a uleviti jich svízelm, zasazoval se o to, aby místo slabých Indiánů přiváželi se do osad evropských v Americe silní a otužilí černoši z Afriky. Domníval se, že se v Americe takto vyvine pracující třída lidu; — nebezpečných následků obchodu s černochoy africkými ani ve snách netušil.

Nemůžeme si tak snadno představití stav smutnější onoho, v jakém se nalezali a až posud nalezají ubozí černí otroci v Americe. Vyrvaní loupežnou rukou necitelných lidokupců z milého domova, a odvezení do tisíce mil vzdálených neznámých krajů, museli ubozí černochové snášeti svízele nade vše pomýšlení. Prodáváni a kupováni co nemá tvář, museli ukrutným pánům svým vykonávati práce nejtěžší a nejdopornější; ano zacházeno s nimi hůře než se zvířaty, a veškerá lidská práva jim upírána. Zvláště hrozný byl osud otroka, jenž se byl něčeho dopustil. Pro nepatrný přečin umrskán jest až k smrti, aby druží v bázni udržováni byli. Tak hynuli na těle, hynuli ale i na duši, jsouce ponecháváni v úplné nevědomosti, a neznajíce ani Boha. Klatba Chámová, kterážto snata byla smrtí Jednorozeného Syna Božího s člověka, opět lpěla na člověku.

Ach, což se ho žádný neujme? Vždyť má každý národ svého apoštola míru a pokoje, útěchy a spásy. Vždyť i černoši jsou dítkami Toho, který vidí perlu, ukrytou v skořápce na dně mořském, a perlu ronící se z oka ubohého otroka by viděti neměl? nikoliv; Bůh sčítal miliony slzí jejich kanoucíh na horkou zemi. Křesťanství kněží, vidouce hroznou opovrženost a opuštěnost otroků, že úkol života svého ustanovili sobě, jedině této nejnižší třídě lidstva obětovati své síly duševní i tělesné, polehčovati jim břemena vezdejšího života, a navedením jich ku víře

křesťanské a k životu ctnému duše jejich zachovati pro život věčný. Mezi těmy reky křesťanské lásky stkví se ctihodný otec Klaver, jehož život a skutky vzbuzují úžas a úctu v srdci každého citelného člověka. Podáváme zde kratičký nástin blahoslaveného působení jeho mezi černými otroky.

Petr Klaver, apoštol černých otroků zvaný, narodil se r. 1581 ve Verdu, městečku Katalonském ve Španělsku, a od svých rodičů byl pečlivě a zbožně vychován. Símě ctnosti, záhy vstípené v srdce jeho, dozrálo v Barceloně v klášteře jesuitském, do něhož byl vstoupil s horoucí žádostí, obětovati se pro čest a slávu Boží. Již co novic byl druhým svým vzorem pilnosti, horlivosti a zbožnosti. Mnohem více však pokročil v ctnostech, zvláště v přemáhání žádostí, v kajicnosti, trpělivosti a pokoře, co obcoval s blahoslaveným Alfonsem Rodriguezem, tehdaž již kmetem. I žádal si poslánu býti za missionáře do západní Indie, v čemž jej blahoslavený Alfons podporoval. Konečně po třiletém prosení dosáhl, čeho si žádal, a odplul do Karthageny.

S horlivostí obětovnou uvázal se Klaver v dílo svaté, a jal se otrokům mouřenským hlásati evangelium svobody synů Božích. Nemalého namáhání stálo jej, než se přiučil rozličným nářečím černochů; z počátku ovšem pomáhali si musel tlumočníkem. Sváté pravdy hlásal pod šfýrým nebem. Otroky posadil v půlkole a chodě od jednoho k druhému učil je s velikou mírností a trpělivostí nejdříve dělati sv. kříž, napotom článkům sv. víry připojuje vždy krátké naučení o mravném a řádném životě. Jak obtížná práce ta byla, lze se domyslit, uvážíme-li, že otroci mimo lidskou podobnost v ničem od němé tváře se nerozeznávali. Když je pak dostatečně vyučil, uďeloval jim svátost křtu způsobem slavným. Černoši, znovuzrození v Kristu, radostí uneseni způsobem svým vzdávali díky Bohu a otcí Klaverovi, brzy obracejíce oči svých k nebesům, pak zase tleskajíce mu rukama, jásajíce a padajíce mu k nohám.

S andělskou láskou a pečlivostí ošetřoval spolu otroků nemocných, rány jim zavazoval, a seč byl poskytoval úlevy a pomoci. I tak získal mnohé duše Kristu, jež přes všechno namáhání jeho poučován u víře málo pochopovali aneb docela nedbali; ty moudrostí a laskavostí svou k poznání Boha a sebe přivedl v jich nemoci, a tak zvítězil konečně nad každou překážkou buď dříve, buď později. Nejednou přihodilo se, že ubohý otrok nalezal se již v posledním

tažení. Než Klaver nevzdal se ještě naděje, že jej Bohu získá; poklekl a u vroucí modlitbě vyprosil mu od Boha tolik síly, že mohl v nejpotřebnějších věcech sv. víry ještě vycvičen a křtem sv. přivtělen býti církvi Boží.

S velikou horlivostí sloužil Klaver otrokům co zpovědník; v neděli již ve tři hodiny z rána sedával ve zpovědnici. Mnoho práce jej stálo, než odvyknuli neřestem svým, jako nestřídmosti a klení. Kdykoli nějaké nepleše u svých černochů přišel na stopu, rozjařila se tvář jeho svatým ohněm, a jako druhdy Spasitel sám v spravedlivém hněvu vyháněl z kostela prodávajících a kupujících, podobně si počínal i otec Klaver přísně a důtklivě, kdykoliv se jednalo o čest a slávu Boží.

Mimo chleb a zeměčata neznal jiného pokrmu. Po vykonaných pracích klečival celé hodiny v pokojíku svém před obrazem ukřižovaného Spasitele, a horlivě mrtvil tělo své. Čeho potřeby bylo na opatření nemocných a na uhrazení jiných nezbytných výloh, vyprosil Klaver u kupců a jiných zámožnějších rodin. — Kdykoliv se mohl na čas vzdáliti z města, hledal po vesnicích a po dědinách otroky nemocné, a tu činíval zázraky horlivosti a lásky křesťanské, neštít se ni puchu ni nakažlivých nemocí; sám umýval zanedbané nemocné, a vše co možno a potřebno bylo pořádal; ba jako druhdy sv. František Xaverský a sv. Kateřina Šienská činívali, brával i nejprotivnější nemocné do náručí, líbal rány jejich, a byl ubohým opuštěncům a churavcům andělem potěšení, pomoci a uzdravení, neb průvodčím ku smrti. Když nemocný nebyl v domě pána svého trpen, staral se Klaver sám o něho rok, pět i deset roků, dokud se neuzdravil aneb nezemřel.

I což divu, že byl již za živa jako svatý ctěn. Slynul zvláštním darem, kterým uměl zatvrzelé hříšníky pohnouti a obměkčiti ku pokání, — a jinověrce převédciti o pravdě sv. katolické církve, a přivésti do lůna jejího. Jednoho roku přišlo následkem zajetí mnoho Angličanů do Karthageny. Klaver získal je téměř všechny (600), že stali se katolíky. Byl mezi nimi též arcijáhen Londýnský.

Velikou péčí věnoval Klaver zločincům uvězněným v žaláři a pak k smrti odsouzeným, neštít se nijaké obtíže, a se svou horlivostí uváděje jich ku poznání Boha, k pokání a tudy na cestu spaseu. Mnohý vězeň chválil Boha za to, že se v žaláři nachází, protože tam poučen jest a navrácen Bohu.

V tak obtížném namáhání setrval 36 roků. Za posledních let života svého přestál ještě mor, jenž toho času v Karthageně zuřil a i jeho byl uchvátil, od něhož ale, jak mile sv. svátostmi zaopatřen byl, způsobem zázračným zachován jest, tak sice, že ihned z lože povstati mohl. Přece však nebyl odchod jeho z tohoto světa již daleký. Smrt svou předpověděl svým soudruhům, a dne 8. září 1654 odebral se sv. kmet do nebe. Nikdy nebylo slýcháno v Karthageně o průvodu tak slavném, jakého se tomuto světcovi dostalo. Po smrti výtečného služebníka Božího žádalo město samo za přísné vyšetření svatosti otce Klavera avšech zázračných událostí ze života jeho. Napotom zavedeno v Římě soudní řízení za příčinou vyhlášení jeho za blahoslaveného; a konečně za nynějšího sv. Otce Pia IX. dne 16. července 1867 jest Petr Klaver počtu blahoslavených slavně přivtělen. Takto ukázala se láska křesťanská v tomto blahoslavenci opět ve skvělém světle svém, neboť větší lásky zajisté nemá žádný, aby dal a obětoval život svůj za své bratry. A takových mužů není v církvi katolické snad po řádku, jak dokazují nám životy svatých.

A jak chovájí se naproti tomu Anglikáné k otrokům těmto? — K otázce té odpovídá nám čas nedávno minulý, kdež k udržení otroctví Angličané američtí čtyřletou krvavou válku vedli. Sám Lincoln musel o nesnášlivosti svých souvěrců k divochům svědectví vydati, když dne 13. srpna 1863 deputaci černochů a mulatů radil, aby se vystěhovali do Střední Ameriky. „Zdá se mi,“ pravil k nim, „že plemeno vaše tím velmi trpí, že žije mezi námi, a podobně i naše plémě trpí, že vy jste zde. Bylo by záhodno, abychom se rozešli. Mohla by se vám slova má zdáti příkrými, ale jest tomu tak, že se naši lidé plémě bílého vás, svobodných barevných chtějí zbýti, majíce vás u sebe velmi neradi.“ Trudný tento stav divochů trvá i při svobodě, již se konečně domohli. Co si má počítí černoch propuštěný zákonem anglikánským na svobodu, vidí-li, že se ho veliká většina štítí, že mu nepřeje místa vedle sebe? Nezbyvá mu, než aby se prodal opět v porobu!

Kl.

DOPISY.

Z Prahy, 16. prosince 1872.

(Hra sv. Mikulášská a podělování chudých dětí na Hrádku.)

V neděli 1. prosince dostal jsem od přítele lístek tohoto obsahu: „Spolek dam

k podporování chudých dětí v opatrovně na Hrádku zve tímto uctivě k sv. Mikulášskému podělování chudých dětí téhož ústavu, jež se tam dítí bude dne 6. prosince o 1. hodině s poledne. — Před podělováním provedou dítky hru: „*Panáci ze švestek.*“

Chodívám rád do opatrovny Hrádecké, poněvadž se vždy roztomile pobavím mezi tamnějšími žáčky, jak tedy neměl jsem slíbit, že tam přijdu na den sv. Mikuláše; vždyť vábili mne obzvláště ti „*Panáci ze švestek.*“

Dostavil jsem se na Hrádku v určitý čas, právě když vešel nejdůstojnější pan kardinál do školy slavnostně ozdobené a hostmi přeplněné. Radostně uvítaly dítky tohoto milostivého přítele svého a přijavše od něho sv. požehnání pomodlily se.

Chvilky, než se usadily, použil jsem k tomu, abych si dárek přichystaných všimnul. Na stole kolem pěkné sošky sv. Mikuláše bylo množství kornoutů a chutné zajisté pokrutinky v nich, pak rozličné hračky, na skříni ale, kde jindy dítkám svrchní šatečky skládají, tam bylo balíčků obuvi a nového teplého oděvu pro hošíčky i děvčátka hojnost.

Byl bych rád déle ještě se díval na tuto krásnou obět lásky a milosrdenství, než několik čiperných dětí již vystoupilo a počínalo hru sv. Mikulášskou. Hlášky jasnými vypravovali si maličtí hercové jakoby na cestě do školky, že bude zítra sv. Mikuláše. Těšili se srdečně na příchod jeho, zvláště na dárečky, jakých jim nadělá s ošklivostí odvraceli se od vzpomínky na zloducha, který jen na zlé a nezdárné děti přichází. Tu však rozmluvu jejich právě dětinskou a velmi zajímavou přerušil hošíček z pozadí vycházející. Byl bos chudinka a na prkénku nesl tři panáky ze švestek.

Dítky vzpomínkami na dárky sv. Mikulášské rozveselené smály se těm nemotorným panákům, když jim je ubožáček ku koupi nabízel. Vystavovaly mu na nich rozličné chyby: — že jeden má hlavu krívou, druhý nohy ztočené, třetí jednu ruku delší než druhou, hned ale utichly, jak mile jim maličký prodavač pověděl, že je sám udělal a to z veliké nouze. — Divily se tomu dítky a vyptávaly se hošíčka, čím je, kde bydlí, jak se jmenuje a chodí-li někde do školky. Dověděly se všecko. — Jmenuje se František, je sirotek, bydlí v Podskalí v bídném domku, maminka mu už dlouho stůně, mají velikou bídu a proto nemůže do školky, ač by velmi rád chodil. Žebrať ne-

chce a přec by mamince rád to zaopatřil, co jí pro posílení lékař poradil. Dostal sice za malou službičku jednomu pánovi prokázanou pět krejcarů, ale za to mu nikde polévku a kousek telecího masa pro nemocnou maminku nechtěli prodat. Koupil tedy za ty krejcarey švestek, udělal z nich tyto panáky a myslel, že je před sv. Mikulášem snadno odbude, ale lidé se mu místo kupování smějí.

Litují dítky Františka i proto, že je tak chatrně oděn a žádné obuvi nemá — ony prý by to nevydržely. Radí mu, aby zítra na sv. Mikuláše přišel do školky na Hrádek a vzal s sebou ty panáky. Slibují mu, že se za něho u milostivých dobroditek přimluví. Ubezpečují ho, že se nad ním ustrnou, že dají mu teplé šaty i obuv a bude-li pak pilně chodit do školky, že i v poledne bude dostávat oběd jako mnoho jiných chudých dítek, ano i za to prosit chtějí dítky dobré, aby o jeho nemocnou maminku postaráno bylo. František děkuje těmto dítkám hodným, těší se na zítřek, zvlášť proto, že bída jeho matinky pomine, a odchází.

Tím ukončeno oddělení hry první. Malí herci ustanovivše se ještě na tom, že se po školce půjdou přesvědčiti do Podskalí, jestli František pravdu mluvil, z jeviště odstupují.

Než druhé oddělení započalo, zpívaly dítky v opatrovně shromážděné píseň o sv. Mikuláši.

Když dozněly hlásky jejich, již jako z Podskalí přibatolili se včerejší malí vyvědači. Shledali všecko tak jak jim František pověděl, je tam u nich veliká bída, dříví v ohradách dost a dost a oni tam měli ve světničce zimu.

Maminka Františkova opravdu je nemocná, leží v posteli a vyhlíží velmi špatně. Jen kdyby František přišel a nezapomenul na ty panáky, musíme do školy, sv. Mikuláš už tam snad bude. A! je skutečně, stojí na stole ve vsí slávy a kolem něho hojnost dáreků, až milo na ně pohlednouti. Na červeně pokrytém stolečku, hle zvláštní balíček teplých šatů, střevíčky a pěkný klobouček. Kdo to asi dostane?

Aj František přichází a nese panáky ze švestek, vezmeme ho do středu svého a až dobročinným dámám všecko povíme, co nám vypravoval a o čem jsme se přesvědčily, budeme za něho a za matinku jeho prosit. — A již dítky utlé sepínaly ručinky své a prosily přítomné šlechtné dobroditele tak tklivými slovy za Františka,

který skutečně je sirotek a nemocnou má matku, že málo které oko zůstalo bez slzí.

Jaké by to také bylo srdce, aby jím tak vroucí prosba dítek nevinných nepohnula? — O té radosti, když nejdůst. arcipastýř balíček na červeně pokrytém stolečku ležící do rukou vzal a Františkovi podával. —

„Zaplať Pán Bůh!“ volal ubohý sirotek a aby dárek k srdéčku přitisknouti mohl panáky ze švestek na klín dobrodince postavil a prosil, by je od něho přijal a na památku štědrého podělení v opatrovně zanechal.

Když pak dobročinné dámy Františkovi slíbily, že každodenně ve školce bude dostávat oběd a pak že i o maminku jeho po celý čas nemoce její se starati budou, zavlznělo upřímné „Zaplať Pán Bůh!“ ze sterých hrdélek maličkých.

Dobrodiním na Františku vykonaným ukončena hra sv. Mikulášská. Nastalo podělování dítek ostatních.

Jeho Eminence sám s obvyklou laskavostí podával dárečky všem dítkám. Je jich v opatrovně na Hrádku 450 a žádné s prázdnem domů puštěno nebylo, i na ty pamatováno, které pro nemoc přijíti nemohly. Více než polovic zmíněného počtu dítek dostaly šatečky a obuv, ostatní méně potřebné a proti zimě lépe opatřené s kornouty marcipánem a ovocem naplněnými radostně odcházely volajíce: „Zaplať Pán Bůh! Zaplať Pán Bůh!“ —

Počav psáti řádky tyto, chtěl jsem na konci jména všech šlechtných dobroditek uvést, o snaze a pili školních Sester u vedení maličkých se zmíniti a spisovatele hry sv. Mikulášské pochváliti, než nyní jinak jsem se rozmyslil.

Ten Pán, jehož odplaty dovolávaly se dítky, ten zapsal již jména všech do knihy života a odměni jistojistě stonásobně všem, kdož čímkoli přispěli ku hře sv. Mikulášské a ku podělování chudých dítek na Hrádku. — F. K.

KRONIKA.

Z Prahy. (24. pros.) U *Všech Svatých* na hradě budou se dnes o 11. h. v noci u přítomnosti J. Eminence nejdůst. p. kardinála konati cír. hodinky (Matutinum a Laudes) o Narození Páně, načež o půlnoci slavná zpívaná mše sv. sloužena bude, (jakož i ve všech farních a klášterních chrámech.) Na úsvitě o 7 h. bude zpívaná ranní mše, o půl 9. h. české kázání, v 10 h. něm. ká-

zaní, v 11. h. bude J. Emin. nejdůst. p. kardinal sloužit pontifikální mši sv. Odpoledne o 3. h. budou tamtéž nešpory, pak průvod a oféra ve prospěch zdejšího ústavu chudých. — Ve čtvrtek o slavnosti sv. Štěpána bude J. Emin. p. kardinal sloužit v 8 h. ráno tichou mši sv. ve farním chrámě u sv. Štěpána na Novém městě, kdež bude téhož dne v 6 h. mše sv. s exhortou, v 9 h. zpívaná ranní, v 10 h. kázání, v 11 pontifikální mše sv.; odpoledne o 3. h. nešpory, pak kázání a požehnání.

— Pobožnost 40hodinná bude se slaviti od 25—29. pros. u sv. Salvatora v semináři kdež před večerní pobožností o 1/4. h. odp. po všechny tyto dny bude české kázání, 30. pros. t. r. a od 1—3. ledna 1873 u sv. Havla.

— Včera 23. prosince o 12. hodině polední odbyvala se slavnost vánočního stromku v místnostech katolické Besedy, při níž Jeho Eminence pan kardinal vlastnoručně poděloval, jakož i na jiných místech, chudé školní dívky oděvy a psacími potřebami.

Z Německa (Pronásledování církve). U prostřed vzdělanosti a osvícenosti kleáme v objetí starověkého barbarismu. Slova ta vynucuje nám předloha zákona „o mezech práva při užívání trestů církevních“, jejíž §. 1. takto zní: „Žádný sluha církve není oprávněn, aby tresty vyhrožoval, jeukládal aneb ohlašoval, které na prosto a pouze se nedotýkají půdy náboženské, aneb které v zápětí nemají jediné ztrátu práva u vnitř církve aneb náboženské společnosti aneb vyloučení z ní.“ — Barbarism při tomto návrhu zákona spočívá mimo jiné i v pokrytství, s jakým se v §§. 2, 3, 4 mluví o dovolených ještě trestech církevních, an již §. 1 veškeré církevní právo zrušil. Tresty, jaké zná a ukládá církevní právo, jsou exkomunikace, interdict a suspense u kleriků; poslední z trestů mívá obyčejně v zápětí ztrátu církevního úřadu i právomocnosti a benefícia. První a nejtěžší těchto trestů stává se předlohou směšným; interdict a suspense, uváží-li se ve svých následcích, hodí se vždy pod elastický loket tohoto zákona. Uvrhne-li církevní vláda na některou osadu trest interdictu a povstane-li a projeví-li se mezi osadníky nevole, pak nalezne státní úřad v tom příčiny k úsudku, že trestem překročeny jsou meze půdy čistě náboženské. Upadne-li ztrátou benefícia a mešních štipendií kněz sesazený v chudobu a bídu, tuť řekne stát, že se mu trestem tím více práv vzalo, než kam právomocnost církve sahá. Směřuje tedy řečený zákon k

tomu, aby se církvi veškeré právo k udílení trestů z rukou vyrvalo; že slov těch již v záhlaví v kontextu nenalezáme, svědčí o drzé lži, jaké schopen jest některý cínský mandarin, a jen civilisovaný státník. — Přijmou-li návrh ten obě komory, a o tom není pochybnosti, a potvrdí-li ho i císař — poruší se tak drzým způsobem právo i ústava, jak se to stává jen v stavu úplného barbarství. Důkazem jest nám §. 15. pruské ústavy, který zaručuje katolické církvi svobodné vykonávání jejího náboženství, jakož i usnešení říšských deputací a mír vestfalský, kterýmiž za článek práva mezinárodního stanoveno, že církev katolická svobodně a volně může náboženství své vykonávati. Nad to učila vždy, i učí dosud všude církve, že z Božského práva oprávněna jest, i mimo sv. pokání ukládati tresty duchovní. Má-li církev právo, aby svobodně náboženství své vykonávala (a to má dle §. 15. prus. ústavy, dle usnešení říš. deputací a dle vestfalského míru), postačí, aby se dokázalo, že to které učení neb zařízení náleží k životu církve, čím jest zároveň dokázáno, že učení to svobodně hlásati, že zařízení to bez překážek v skutek uvéstí se může. Ze ustanovování trestů církevních náleží v zařízení církve, přesvědčení jsme, a žádný z našich čtenářů o tom nepochybuje; než dlužno uvéstí dvorním kanonistům berlínským některé doklady. Bulla „Auctorem fidei“ z roku 1794 zavrhuje domněnku „že církev nemá trestní moci,“ ježto ku kacířství vede. Sněm Tridentský praví v 25. zasedání v hlavě 5. k biskupům, aby se při ukládání trestů církevních neřídili vznešeností osoby, nýbrž dle svého svědomí. Týž sněm dále, že by bylo přehmatem se strany státu, kdyby zamezoval soudcům církevním pronešení exkomunikace, což odůvodňuje slovy: „cum non ad saeculares, sed ad ecclesiasticos haec cognitio pertineat (poněvadž nález o tom nenáleží moci světské nýbrž církevní).“ Že církev volnou není, práva svého se zřící, dosvědčuje druhý všeobecný sněm v Lyoně, kde ustanovilo shromáždění, aby exkomunikací stížen byl i ten, kdo se z trestu církevního dovolává moci světské, i ten, kdo odvolání přijme. Učila i učí tedy církev, že má právo církevní tresty ukládati, a právu tomu nesmí se mezi žádných klásti, poněvadž jak ústavou, tak i právem mezinárodním jí přiřknuta jest svoboda u výkonech náboženských. Stává-li se to přece, není jednáno důstojně státu civilisovaného, jakým přece Německo slouiti chce. — Barbarské při všem tom jest, že biskupové a

církevní hodnostáři ztrátou svobody a peněžitou pokutou donucováni býti mají, aby práva svého již od sv. apoštolů zděděného se zřekli. Než my chováme pevné přesvědčení, že přese všechny zákaz státní biskupové právo své vykonávati budou, byť i mučení byli, byť i jako za dnů prvních křesťanů s církví svou v katakombách se ukrývati museli.

Z Pruska. (Odchod protestantských kazatelů pro špatné příjmy.) Zdá se, že „obrancí protestantismu“ (Prusku) na protestantismu již příliš nezáleží; k takovému úsudku jsme alespoň nuceni, čtouce poslední oběžník vrchní církevní rady, v němž se sděluje, že pro zvýšení cen všelikých potřeb kazatelský úřad na 400 místech dále udržeti se nemůže, ješto obce jsou příliš chudé, aby mohly nejchatebnější služné faráři sehnati. Má se tedy k tomu obětovati část sbírek, jež se právě konají, aby se stávající nouzi odpomohlo, ovšem, jestliže bojně vynesou. K tomu podotýkají evangelické církevní listy: „Církev, jež na svých vlastních údech žebrati musí, místo, aby jim dobrodějkou byla, nemůže nikterak, ani k těmto, ani ke státu svobodného a důstojného místa zaujmouti, jak by vznešenému jejímu povolání příslušelo, ba naopak musí vždy více v závislost upadati těch, jimž své výživy děkuje. I mělo by se i při vyhlídkách sebe nepřínlivějších naléhati na stát, jenž má nyní ke všemu jinému peněze pohotově, aby učinil nadání, s nímž by se svobodně naložiti mohlo.

Ze Švýcar. (Potrestaná bujnost.) V poslední den volby ve Švýcarsku chtělo několik radikálů své vítězství oslaviti fraškovým představením pekla. Při té příležitosti představoval jeden ďábla, druhý hrál úlohu ďáblovy kořisti. Než fraška skončila smutně, neboť tento nalezen druhého dne na svém loži mrtev.

Z Italie. (Draho dobytá loupež.) Vlašské ministerstvo právě předložilo parlamentu přehled vydajů ze dne 20. září 1870, jichž bylo třeba, aby se mohlo vniknouti do Říma bez ohlášení války, a aby se hradby prolomily u „Porta Pia.“ Obnáší ohromnou sumu a dež Bůh, aby v ní obsaženy byly také všechny ony peníze, jež se napřed tajně posílaly, aby při vjezdu byla řvoucí lůza pohotově. 48 millionů stojí průlom u „Porta Pia,“ neboť tolik se vydalo na mužstvo za zbraně a střelivo, za potravu a léky, za koně a dobytek atd. Tedy 48 millionů, aby se přemohl nepřítel, jenž sotva odporu kladl! 48 millionů, aby se několik set pum

do Říma hodilo! 48 millionů aby se sv. Otec Pius IX. do nebe volajícím způsobem oloupil!

— (Blesk v síni krále Viktora Emanuele.) Ku konci předešlého měsíce udeřil v Neapoli blesk do králova paláce „Capo di Monte,“ a sice do pracovny královny, právě když ji byl opustil, aby posnídal. Kéž by byl král tomuto pokynutí Božímu porozuměl!

Literární oznamovatel.

— Z Dědictví sv. Cyrilla a Methodia vyšel na rok 1872. druhý díl zajímavého spisu dr. Jos. Chmélička: „Cesta do Francouz a do Španělska,“ již vykonal a sepsal. V Brně 1872. Str. 289. Dočteš se tam o Madridě, Toledě, Salamance, Leonu, San Jagu di Compostella, Burgos-u, Pampeluně, Bayonne, Bordeaux-u, Poitiers-u, Tours-u, Chartres-u, Paříži; — o sv. Terezii, Cidu, sv. Ignáciovi z Loyoly, sv. Vincencovi z Pauly, sv. Martinu, René Descartes-ovi, o slavných chrámech a jiných památkách.

— „Růžové kvítky. Kniha ku poučení mládeže. Vydal Frant. Doucha. Druhé vydání. 1873.“ Pod tím nápisem přihlašuje se mládeži a jejím přátelům spis, jenž nákladem kněhkupece A. Lehmann v Praze (v Karlíně) nedávno vyšel. V knize podáno jest devět povídek ze života mládeže, s tím záměrem, aby mladistvému srdci se postavily některé dobré příklady k následování. Obsah i sloh tak zřízeny jsou, že se ty povídky hodí mládeži, která se k dospělejšímu věku blíží. I užiti lze té knížky netoliko jakož dárku, než i ku přičtení nebo vypravování při učení náboženském. V čele připojený úhledný obrázek malovaný vyložen jest úvodní básničkou „Kytíčka,“ v kteréž podobenstvím naznačen jest knížky směr, totiž pěstování něžných kvítků v duši, přivlastnění si dobrých stránek ctnosti, aby při stálém přičinění z mládeže něco pořádného bylo.

— *Kazatelé Slovanští.* Vydává Ant. Mužik. Tiskem a nákladem kněhhtiskárny Cyrillo-Methodějské. V Praze 1873. Svazku třetího sešit první. Obsah: Hod obřezání Páně: Proč Bůh života prodlužuje spravedlivým? proč hříšníkům? Neděle po obřezání Páně: O prozřetelnosti Boží. Hod zjevení Páně: I my Ježíše za krále uznejme a jako krále ctěme. Neděle I. po Zjev. Páně: O ztrátě Boha. Hod nejsv. Jména Ježíš: O svatosti a moci jména toho. Neděle II. po Zjev. Páně: O promluvě. Neděle III. po Zjev. Páně: O sv. životě křesťanském. Den očišťování bl. Panny Marie: Dnešní den jest slavností poslušenství a milosrdenství P. Marie: Neděle

IV. po Zjev. Páně: O dobré lodi do nebe. Neděle V. po Zjev. Páně: O vlažnosti. — *Osnovy.* Hod obřezání Páně: Krátký čas a dlouhá věčnost. Neděle před Zjevením Páně: Běda tomu, kdož pronásleduje. Hod Zjevení Páně: Církev naše jest hvězda vedoucí nás k Ježíši. Neděle I. po Zjev. Páně: Největší štěstí rodičův a dítek. Hod nejsv. Jména Ježíš: Pozdravení „Pochálen buď Ježíš Kristus!“ Neděle II. po Zjev. Páně: O stavu manželském. Neděle III. po Zjev. Páně: O stydlivosti.

— „*Důkazy pro úřednou neomylnost papežovu,*“ podává Dr. Jan Nep. Turner, profesor bohosloví a skutečný rada biskupské konsistoře v Č. Budějovicích. V Praze nákladem A. G. Steinhauera. 1873. Stran 88.

— „*Katechismus s biblickou dějepřavou*“ Díl první pro menší žáky škol národních. Sestavil Jan Doležel, katecheta v Mor. Ostravě. V Olomúci 1872. Nákladem Eduarda Hölzel-a. Kněhtiskárna F. Slavíka. Stran 160.

— „*Zlatá písmenka* abecedním pořádkem, s dodanými obrázky.“ Dítěm ku prvnímu vyučování vydal František Doucha. 24 obrázků. Nákladem kněhupectví B. Stýbla v Praze. Str. 36 v tuhé vazbě.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Jos. *Marshall*, farář v Zakšově, 10. pros. (nar. v Ml. Boleslavi 28. břez. 1818, vysv. 29. červce 1841);
- p. Jakub *Bien*, děkan na Smečně, 12. pros. (nar. v Poličce 7. července 1813, vysv. 1. srp. 1841);
- p. Frant. *Strnad*, 2. koop. u sv. Havla v Praze, 19. pros. (nar. v Praze 4. ún. 1846, vysv. 16. července 1871.)

Vyznamenání jsou:

- p. Josef *Ehrenberger*, síd. kanovník na Vyšehradě a k. arc.vikář Zbraslavský, jmenován čest. konsist. radou;
- p. Josef *Šabat*, k. arc. vikář Berounský, far. v Hořelici, a
- p. Frant. *Nigrin*, k. arc. vikář a farář v Novém Strašeci, jmenování jsou osob. děkany;
- p. Josef *Pixa*, farář ve Vrbně,
- p. Pavel *Šimandl*, děkan v Žebráce,
- p. Erasmus *Jodl*, děkan v Berouně,
- p. Ant. *Burka*, os. děkan v Bezdědicích, jmenování jsou k. arc. notáři;
- p. Karel *Ottmann*, farář v Pozdni,
- p. Vojtěch *Kratochvíle*, far. v Drahonovu Újezdě, a
- p. Josef *Čermák*, farář ve Lhotě, obdrželi expositorium canonicale;

p. Jan *Havli*, kapl. u sv. Štěpána v Praze, a P. Ferd. *Warter*, koop. u P. Marie Vítěz. v Praze, obdrželi synodalie.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Jos. *Šnep*, far. v Radošovicích, za faráře na Slichově;
- p. Frant. *Hraběta*, kápl. za admin. na Smečně.

Upřazdněné místo:

Zakšov (Sachsengrün), fara patr. hr. Zedwitze, od 18. prosince.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Adolf *Matoušek*, fundatista v Rezku u Nového Města n. M., dne 17. pros. (nar. v Nížkově 19. břez. 1846, vysv. 25. čvce. 1869). Dopisovatel Blahověsta. Viz dopisy „od Metuje.“

Vyznamenání jsou:

- p. Ant. *Trejtinar*, Chrastecský děkan a b. vikář, titulem konsist. rady za příčinou vzdání se vik. úřadu, kterýž prozatím svěřen p. Ant. *Hruškovi*, faráři v Žumberku.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Frant. *Krdl*, adm. v Kunštátě, za faráře tamtéž;
- p. Frant. *Kotrbelec* z Vojnova Městce za kaplana v Krucemburku;
- p. Josef *Purm* z Branné za kaplana v Dohaličkách;
- p. Alois *Stemberg* z Dohaliček za kaplana v Branné;
- p. Václav *Bier*, adm. v Kocvírově, za faráře v Semaníně;
- p. Sigismund *Štepan*, adm. v Semaníně, za admin. v Kocvírově;
- p. Václ. *Hejný*, far. v Karli, za faráře v Litrbáších;
- p. Josef *Martínek* z Mladočova za adm. v Karli.

Upřazdněné místo:

Karlsbrunn (Karle) na Litomyšlsku, fara, do 29. ledna.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Ant. *Riedl*, farář v Bernardicích, 17. listop. (nar. v Jaroměři 9. dub. 1818; vysv. 22. červce 1845).

Vyznamenání jsou:

- p. Tomáš *Johánek*, os. děkan v Bošilci,
- p. Václ. *Pavlovic*, b. vikář, arcikněz v Eisenstrassu,
- p. Vojtěch *Plattner*, b. vikář, arcikněz a děkan v Nové Bystřici,
- p. Jan *Mašek*, osob. děkan a arcikněz v Zálši,
- p. Josef *Hais*, dr. theol. a ředitel biskup. sem. v Budějovicích, jsou jmenování nejvyšším rozhodnutím ddo. 11. listop. t. r. čestnými kanovníky katedrální kapitoly v Budějovicích;

- p. Václ. *Peške*, farář v Němčicích, a
 p. Václ. *Mertl*, farář v Hrobech, obdrželi
 expositorium canonicale;
 p. Ant. *Svoboda*, prefekt b. chlapec. semin. a katecheta na učitelském pedagogium v Budějovicích, byl přijat do ústavu pro kněze u sv. Augustina ve Vídni;
 p. Vác. *Voneš*, b. kons. kancelista, ceremonář a katecheta, jmenován jest prefektem b. chlapec, semin. a katechetou na učitelském pedagogium v Budějovicích;
 p. Josef *Novotný*, kap. v Soběnově, jmenován jest bisk. konsist. kancelistou, ceremonářem a katechetou káránců v Budějovicích.
 Ve správě duchovní ustanovení jsou:
 p. Vác. *Švec*, kapl. v Týně n. Vlt., za admin. v Zachotině;
 p. Jan *Uhlík*, kap. z Veselí do Lišova;
 p. Jan *Kubiček*, vikarista v Budějovicích, za kapl. ve Veselí;
 p. Matěj *Woneš*, kapl. v Nové Bystřici, za vikaristu v Budějovicích;
 p. Arnošt *Sompek*, neom. za kapl. v Nové Bystřici;
 p. Karel *Matějka*, koop. v Kolinci, za adm. v Těchonících;
 p. Jan *Kouba*, neom. za kapl. v Kádově;
 p. Frant. *Rynda*, koop. v Střelo-Hošticích, za koop. ve Vltavici horní;
 p. Tomáš *Marek*, kapl. v Trhových Svinech, za admin. tamtéž;
 p. Josef *Hejna*, kapl. v Bernardicích, za adm. tamtéž.

Uprázdňená místa:

Prebenda kapit. *děkana* v Budějovicích, do 15. ledna.

Bernardice, fara patr. kníž. Paara, do 4. led.
Čakov, fara patr. kníž. Schwarzenb. do 10. led.

V biskupství Litoměřickém.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Vavřinec *Schmidt*, Monsig., jmenován osobním děkanem v Radoušově;
 p. Josef *Kořínek*, admin. za faráře ve Velemíně;
 p. Josef *Benda*, kapl. za admin. v Bousově;
 p. Karel *Pova*, kapl. v Radonicích za expositu do Želiny;
 p. Antonín *Sulc*, admin. v Záhoří za fund. kapl. do Chorušic;
 p. Josef *Schiffner*, kaplan v Blottendorfu, za koop. do Křižan;
 p. Frant. *Wilde*, koop. v Jitřavě, za II. kapl. do Neustadtlu;
 p. Ferd. *Uslar*, kapl. v Jirětíně místo do Křižan za prozat. kapl. do Krásné Lípy,
 p. Frant. *Jomrich*, kaplan v Heinersdorfu, za koop. v Jitřavě.

Milodary. Povední poškozeným: Ze Staré Boleslavi 3 zl. 20 kr. — Pro sv. Otce: Anna Horáková z Vrátna 2 zl. —

Redaktor byv od 12. t. m. těžce nemocen, nemůže do t. čísla napsati leč vroucí přání, aby všem pp. spolupracovníkům a čtenářům Pán Bůh ráčil dáti „šťastný nový rok.“

Pozvání ku předplacení na ročník XXIII.

„Blahověst“ na nové dvacáté třetí pouti své po vlastech českomoravských l. P. 1873 bude opět přinášeti:

- I. Na neděle a svátky roku církevního homilie sv. otcův a učitelů církevních, krátká rozjímání, přiměřené výklady, anebo vzdělavatelná pojednání z oboru učení o víře a životě křesťansko-katolickém;
- II. výklady o posvátných obřadech, časech a zřízeních církve katolické;
- III. vzdělavatelné příběhy z života světcův a světic Božích, životopisy příkladných výtečnicků křesťanských, poučné obrazy z dějin církve katolické, obzvláště mezi národy slovanskými;
- IV. zprávy o životě, působení a osadách misijnářův katolických;
- V. vypsání památných chrámův, obrazův a míst drahých srdci katolickému;
- VI. povídky a obrazy z života, legendy, básně a písně;
- VII. zásady a rady, výstrahy a opravy vychovatelské;
- VIII. dopisy a zprávy o životě náboženském ve všech končinách křesťanských;
- IX. drobnosti z praktického života; námitky a útoky protivníkův;
- X. zprávy o knihách a dílech uměleckých; přehledy literární;
- XI. zprávy o Dědictví sv. Jana Nep., sv. Prokopa a j.,
- XII. osobní věstník duchovenský ze všech biskupství českých.

Na nový ročník předplácí se v expedici (v kněhupectví B. Stýbla) a sice spoštovní zásilkou 3 zl. 50 kr., a bez ní, když se čísla odbírají v expedici, 3 zl. Nejlevnější předplácti lze poštovními *poukázkami*, budiž však na nich zřetelně udána *adresa* předplatitelova i *pošta*, kam se čísla zasýlati mají.

GTU Library

3 2400 00340 0573

